

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

BÜLTENİ

: 8

OCAK 1977

SAYI : 41

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1977/41-1

Sekizinci Yıla Başlarken

Yedinci yayın yılını tamamlamış olan BÜLTENİMİZ bu sayı ile sekizinci yılına girmiş bulunmaktadır. Birlik çalışmalarının bütünüyle meslektaşlarımıza ve adliye örgütüne yansıtma amacından bu yayının bundan böyle de aynı amaç yönde devam ettirilmesi doğal olmakla beraber, üyelerimizden yayına ilgili düşünce ve isteklerini dile ulaştırmalarını önceki yayınlarımızda olduğu gibi tekrar ifade etmek isteriz.

1976 yılında Bültenin dağıtımında yeni bir yol izlenmiştir. İstanbul ve Ankara Barolarına gönderilen bülten meslektaşlarımıza Barolarınca ulaştırılmaktadır. Her iki Baronun dağıtımındaki işbirliği düzenli bir dağıtımı gerçekleştirmiştir.

Diğer Baroların Baro levhalarından yeterli miktarda levhayı zamanında Birliğe göndermeleri, onlar içinde dağıtımı düzenli bir şekilde eriştirecektir.

Bültende ayrıca, Birliğe gelen yayınlar da üyelerimizin bilgilerine sunulacaktır.

1977 yılı yayınları da öncekiler gibi iki ay arada sürdürülecektir.

Saygılarımızla
TBB Yönetim Kurulu

Bkz: TBBB. 1972/11-1; 1973/17-1; 1974/23-1;
1975/29-1; 1976/35-1.

1977/41-2

Genel Kurulda İttihaz Olunan 4. Mart 1977. Kınama Günü Hakkında Birlik Genelgesi.

ACELE ve ÖNEMLİDİR

Ankara: 29. Ocak. 1977

Genelge No: 8/173

Konu: 4. Mart. 1977 kınama günü hk.

Baro Başkanlığı

Bültemizin X. Genel Kurulunca ittihaz edilen karar yayına çıkarılmıştır:

«2 — Yürütme organlarının yargı kararlarının yerine getirilmemesinin, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan Genel Kurul, Avukatların, Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin bu tutuma tepkisini göstermek amacı ile 1977 yılı içinde bir günün TBB. Yönetim Kurulunca KINAMA günü olarak ilanı ile o gün Avukatların duruşmalara girmemeleri hususunu da ayrıca karara bağlamıştır.»

Bu karar uyarınca (Kınama) günü olarak Yönetim Kurulunca 4. Mart. 1977 Cuma günü saptanmış bulunmaktadır.

Kınama günü nedeniyle Yönetim Kurulu 4.Mart 1977 tarihinden önce gerekçeleri açıklayan bir bildiriye Baronuza ve kamu oyuna duyuracaktır.

Gereğini ve meslektaşlarımıza duyurulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 21.2.1977

Genelge No. : 14/325

Baro Başkanlığı

1 — Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca saptanan «Kınama Günü»ne ilişkin, Yönetim Kurulunca hazırlanan basılı bildirden, yeteri kadar, ekte gönderilmiştir.

Sayın Baronuzca Bölgenizdeki bütün Mahkemelere bir tezkereye eklice sunulmasını rica ederiz.

2 — «Kınama Günü»ne duruşmaları rastlayan meslektaşlarımıza, bu eylem'in yalnız duruşmalara girilmemesine ilişkin olduğu, Yargıya karşı olmaması nedeni ile müvekkillerini etkilememesi için gerekli göreceklere önlemleri almaları ve «mesleki kuruluşlarınca saptanan kınama günü nedeni ve mazereti ile talik talebinde buldukları» kaydını içe-

ren talik dilekçesi vermelerinin duyurulmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Faruk Erem

EK : Bildiri.

«YARGI KARARLARININ YERİNE GETİRİLMEMESİNİ KINAMA GÜNÜ» Hakkında TBB. Başkanı
Faruk EREM'İN BASIN TOPLANTISI
(2. Mart 1977)

«Yürütme organlarınca yargı kararlarının yerine getirilmemesinin, Hukuk Devleti ve Hukukun Üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin tepkisini göstermek amacı ile bir kınama gününde avukatların duruşmalara girmemelerine» karar vermiş bulunmaktadır. Bu nedenle 4 Mart 1977 Cuma günü meslekdaşlarımızın duruşmalara girmemeleri kendilerine duyurulmuş, bütün Yargı Mercilerine de bilgi verilmiştir.

İdari Yargı kararlarının uygulanmaması evvelâ üst düzeyde başlamış, halen yürütmenin bütün kademelerine sirayet etmiştir. Elindeki mahkeme kararını uygulatmak isteyen meslekdaşlarımıza bir Genel Müdürün «Danıştay'ın kararı yalnız Danıştay'ı ilgilendirir» diyebilmesi, hattâ bazı Belediye Başkanlarının dahi Danıştay kararlarını uygulamamak cesaretini kendilerinde görebilmeleri, konunun ne kadar ağırlaştığını göstermektedir. Yürütmeye karşı alınmış Genel Yargı Kararlarının yerine getirilmesini sağlayabilmek olanakları da kaldırılmakta veya sürüncemede bırakılmaktadır. Kişinin özgürlüğüne ilişkin konularda bile (örneğin haksız tutuklamalarda ödenmesi gereken tazminat konularında) genel mahkemelerin kararları yerine getirilmemektedir.

Verdiği kararın uygulanmadığını gören Hâkimin duyduğu mesleki azap, müvekkilinin lehindeki kararın uygulanmadığını gören avukatın kırılan meslek onuru, müvekkiline verecek cevap bulamamaktan, meslek güvenini yitirmesinden duyduğu büyük yıkıntı açıkça ortadadır.

Hak arama ve hakkını elde etme özgürlüğünün gerçekleşmesini sağlayabilmek, görevlerini gerçekten yerine getirebilmek amacından gayri hiç bir maksadı taşımayan Türk avukatlarının Kınama Gününün, Adalete karşı gelinebileceği yolundaki Direncin, hukuka aykırılığını daha açık biçimde ortaya koyacağını ümit etmekteyiz. Anayasamızın 132. maddesinde yer alan, «Yürütmenin Mahkeme Kararlarını hiç bir suretle değiştiremeyeceği, bun-

ların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği» kuralının ihlâlini haklı gösterecek hiç bir neden düşünülemez. Bu Anayasal Kuralın, hangi iktidardan gelirse gelsin, ihlâl edilmesine karşı çıkılması yalnız Avukatların değil, bütün Türk Hukukçularının görevidir.

EK : TBB. Yönetim Kurulu
Bildirisi

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Faruk Erem

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU B İ L D İ R İ S İ

«Yürütme organlarınca yargı kararlarının yerine getirilmemesinin, Hukuk Devleti ve Hukuk Üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin, bu tutuma tepkisini göstermek amacı ile bir kınama gününde avukatların duruşmalara girmemelerine» karar vermiş ve Yönetim Kurulunca 4 Mart 1977 Cuma günü «Kınama Günü» olarak saptanmıştır.

Türkiye Barolar Birliği, kurulduğu tarihten bugüne kadar bütün gücü ile yurdumuzda Anayasamızın temel kuralı olan Hukuk Devletinin tüm koşulları ile korunmasını ve hukukun üstünlüğü ilkesinin egemen kılınmasını savunmuştur.

Birlik bu konuda üzerine düşen görevi, çeşitli faaliyetleriyle yerine getirmeye çalışmıştır. Düzenlediği kongre ve toplantılar, yayınladığı kitap, broşür ve bildiriler, devletin yetkili organlarına yaptığı başvurular bu sabırlı çalışmaların oluşturduğu aşamalarıdır.

Bütün bu çabalara rağmen, Hukuk Devleti, ilk ve temel koşulu olan yargı kararlarının etkinliğine karşı yürütme organınca gösterilen direnç yok edilememiş, yürütmeyi üstlenen siyasi gücün tutumu bugün artık bir gelenek halini almıştır.

Yürütme ile Yargının ayrılığından, Yargıyı dinlememek yetkisini çıkarmak yanlıştır. Aynı Devlet Kavramı içinde olmanın gereği Yürütmenin kendini Yargıya tâbi sayması ve bunu benimsemiş olmasıdır. Nedeni şudur :

Toplum, Yürütme Yetkisinin hukuk içinde kalmasını Yargı Organında güvenceye bağlamıştır. Böylesine bir görevle donatılmış «Yargı Organı» elbetteki idarenin üstündedir. «Hiç bir eylem ve işlemler Yargı Denetiminin dışında kalamayan» Yürütmenin, Yargı Kararlarını denetleyebileceği, terahiler yapabileceği, Devlet Kavramının ilkel anlayışı içinde ancak haklı görülebilir.

Yürütmenin «görevi, kanunlar çerçevesinde... yerine getirilir», fakat «Yargı Yetkisi, Türk Milleti adına... kullanılır». Anayasamızın bu deyimleri bile, Yürütme için, Yargı Denetimi içinde kalmanın zorunluğunu ortaya koymaktadır.

Hak Arama Özgürlüğü, Anayasal Temel Haklardandır. Yargının engellenmesi, kararlarının uygulanmaması, yıkıcı etkisini, her şeyden evvel bu alanda hissettirir. Yürütmenin, Yargı Kararlarını yerine getirip getirmemekte bir tasarruf yetkisinin kabulü halinde «Hak Arama Özgürlüğü» anlamını yitirir. Uygulanmayan bir Yargı Kararı, öyle bir «aciz vesikası»dır ki, Devleti manevi iflase sürükler. Bunun sorumu pek ağırdır.

Yargının, Yürütmeye «müdahale» ettiği iddiası da yanlıştir. «İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı Yargı Yolu açıktır». Bu Anayasal kuralın anlamı şudur: Yürütmenin eylem ve işlemleri hukuka uygunluk varsayımından faydalanır. Böylesine bir varsayım Yürütmeye tanınmış bir ayrıcalıktır. Fakat bu ayrıcalık bir koşula bağlanmamıştır. Varsayım, aksi kanıtlanıncaya kadar geçerlidir. Bu kanıt, Yargının kararıdır. O halde idarenin eylem ve işlemleri, «iptâl» edilmezlerse, yürürlükte kalabilirler. Demek ki, Yargının Kararı bir «müdahale» değil, Yürütmenin eylem ve işlemlerinin «geçerlilik koşulu»dur. Müdahaleden yakınmak, haklı değildir.

Vatandaşlarda Adalet duygusunu yokedecek bu vahim durumun hukuka bağlı Devlet ilkesini tahribe varan etkileri yaygınlaşmaya başlamıştır. Önünün alınması hususunda gerekli duyarlık yitirilmmiştir.

Yargıya karşı nereden gelirse gelsin gösterilecek her direnç Türk avukatlarının karşı direncini görmeye mahkûmdur. Türk Yargısı geçmişte bunun yüce örneklerini onurla vermiş, bugün de kararları ile aynı çizgide bulunduğunu göstermiştir.

Türk Yargısının yapısında onun ayrılmaz öğesi olarak yer alan Avukatların üstlendikleri kutsal görevleri, onları ön plânda eylemleri uyarılarını yapmaya mecbur etmiştir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca alınan kararın amacı, Yargı kararlarının yerine getirilmesini Yönetimin takdirine bırakan anlayışın terk edilmesini sağlamaktır. Verdiği hükmün yerine getirilmediğini gören hâkimin duyduğu mesleki azap, müvekkilinin lehindeki kararın uygulanmadığını gören avukatın kırılan meslek onuru, müvekkiline verecek cevap bulamamaktan gelen meslek güvenini yitirmesinden duyduğu büyük yıkıntı açıkça ortadadır. Bu duruma kesinlikle son verilmelidir.

Türk Yargısının Ulusa dayanan Anayasal gücünün toplumdaki etkin ve saygın yerini daima koruyacağına inancımız sonsuzdur.

1977/41-3

X. Genel Kurul Toplantısı.

Türkiye Barolar Birliğinin X. Genel Kurulu IX. Genel Kuruda alınan karar gereğince 6, 7, 8 Ocak 1977 tarihlerinde Sakarya'da yapılmıştır.

T.B.B. Yönetim Kurulunun Sakarya'ya gidişi sırasında Bolu Barosunun daveti üzerine Bolu'ya uğranmış ve yapılan tören sonunda 25. yılını dolduran Avukatlarla Birlik Başkanı Av. Faruk Erem tarafından plâketleri verilerek Avukatlık mesleği ile ilgili bir konuşma yapılmıştır.

110 delegenin katıldığı Genel Kurul Başkanlığına Sakarya Barosu delegesi Av. Salih Sipahier, Başkan Yardımcılığına Kocaeli Barosu delegesi Av. Suat Yılmaz Yalım, Üyeliklere de Bolu Barosu delegesi Av. Necmettin Sami Miroğlu ve Kocaeli Barosu delegesi Av. Oğuz Arın seçilmişlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti hukukuna ve bu hukukun oluşturulmasına büyük katkısı bulunan Büyük Atatürk başta olmak üzere, aramızdan ayrılan meslektaşlarımızın ve bu arada 9 Ocak 1976 günü IX. Olağan Genel Kurul toplantısında delegelik görevini ifa ederken mikrofon başında hayata veda eden Kayseri Delegemiz Sayın Ömer Gözübüyük'ün de hatırasını taziz için 1 dakikalık saygı duruşundan sonra Sakarya Barosu Başkanı Av. Tekin Yaman şu açış konuşmasını yapmıştır. :

Sayın Başkanlar, değerli delegeler, sayın konuklar;

Sözlerime başlarken, Sakarya Barosu adına hepinizi saygı ile selamlarım.

Barolar Birliği fikrine bu tarihten 20 yıl öncesinden beri içtenlikle çalışan ve katılan Sakarya Barosu X. Genel Kurulunuza Sakarya'da selâmlamakla bahtiyardır.

Çağrımızı kabul ederek Adapazarı'nın sınırlı olanaklarına katlanmaya başlangıçta rıza gösteren ve Sakarya'ya gelen değerli üstatlarımıza teşekkürlerimi arz ederim.

Bu genel kurulda da meslek sorunlarının yanı sıra, genel sorunlarımızın hukuki tartışmasının yapılacağı ve bunun yurt çapında yankılar uyandıracığı şüphesizdir. Ancak, Sakarya adalet binasında başlanan bu genel kongrenin gündemini tamamlayarak dağıldıktan sonra da burada yankılarının unutulmayacağına ve Sakarya Barosuna yeni bir güç vereceğine inanıyoruz. Bizlerin bu güce ihtiyacımız vardır.

Birliğimizin şu görkemli manzarası ve toplantının bu salonda yapılmış olması Sakarya Barosu için X. Genel Kurulun önemini bir kat daha artırmaktadır.

Hatırlanacağı üzere, Anayasa Mahkemesine dava açabilme yetkisi Türkiye Barolar Birliğine tanınması yolunda yasa değişikliği yapılması Sakarya Ba-

rosu tarafından İzmir'de yapılan olağanüstü Genel Kurul Toplantısında teklif edilmiş ve Kurulunuzca benimsenmişti. Barolar Birliğinin yakın bir gelecekte bu yetkiye kavuşacağını ümit ediyoruz.

Bu fırsattan yararlanarak, bir yasa değişikliği teklifini daha Sakarya Barosu delegeleri sizlere arz edeceklerdir. Bilindiği gibi, avukat stajyerleri stajlarının bir bölümünü mahkemeler nezdinde yapmaktadır. Buna uygun olarak hâkim stajyerlerinin de, her türlü özlük hakları saklı kalmak üzere, stajlarının belirli bir bölümünün Barolar birliğinin göstereceği veya barolarımızın seçeceği bir avukat yanında yapmalarını öneriyoruz.

Avukatlık mesleğinin sorunları, özellikleri, güçlüğü, önemi ve onuru hakkında yeterli bilgisi olmayan bazı hâkim veya savcılarımızın, bu mesleklerinden ayrıldıktan sonra avukatlığa başlamaları sırasında tanınmaları yerine, daha mesleğin başlangıcında ilk adımı atarken, avukatlığı tanımlarının faydalı olacağına inanıyoruz.

Bu teklifimiz Genel Kurulunuzca benimsendiği takdirde, yasallaşması için çeşitli çareler bulabilirsiniz.

Bir önerimiz daha bulunmaktadır. Yine bilindiği gibi, Avukatlık Yasasının 110'ncü maddesinde, vatandaşlara, kendilerine ait davaları avukat eliyle açmanın ve savunmanın lüzum ve faydaları hakkındaki inancı yerleştirmeye çalışmak Türkiye Barolar Birliğinin görevidir. Şimdiye kadar bu konu üzerinde yeterince durulmamıştır. Adalet dağıtımına hizmet eden meslektaşlarımıza daha fazla hizmet etmek, olanak tanımak için bu toplantınız bu konuya ağırlık verebilir, çareler ve tedbirler bulamaz mı?

Sayın dinleyiciler, toplumumuzun varlığı ve esenliği ve güvenliği hepimizin ortak amacıdır. Bu amaca ulaşmak için yapılacak tüm çabalara hiç bir zaman hukuk devleti ilkesinden ayrılmayı öngörmemelidir. Ancak, buna karşın, hukuk devleti düzenini korumada bütün anayasal kuruluşlar korkmadan, yılmadan, tam tarafsız olarak kendisine düşen görevi yapmalıdır.

Birliğimizin şu fikirlerine kim katılamaz?

Adalet olmazsa toplum dağılır.

Süreklili olmayan, her olayda kesinlikle elde edileceğine inanılmayan adalet, yokluğuna eşittir. Adaletin bazan olmaması, toplumda hiç olmadığı kanısına dönüşebilir. Her şeyin sonunda adil bir mahkemenin bulunabileceği inancı toplumda en büyük güvence duygusudur. Şurada yazıldığı gibi: «Adalet Mülkün Temelidir» Adaletin bulunmadığı yerde herkes suçludur. Özellikle hâkim suçludur, savcı suç-

ludur ve avukat olarak bizler suçlu oluruz. Eğer bir ülkede vatandaş sürüncemede kalmış veya kalabilecek hakkını aramak yerine kaderine katlanmaya rıza göstermekte ise veya hakkını bizzat ihkaki hak yoluyla almak düşüncesine kapılmakta ise, o memlekette adalet görevini yapamıyor demektir.

Memleketin birçok köşesi gibi Sakarya'da da bu yönden rahatsızlık yoktur denemez. Adaletin her olayda gerçekleşmesi, gecikmeden gerçekleşmesi için çare bulmakta daha fazla gecikilmemelidir.

Toplumumuzdaki ekonomik ve sosyal gelişmelere paralel olarak, topyekun adalet camiasının ve organlarının çağdaş anlamda yeterince geliştiğine, kendilerine düşen görevi yapabildiğini iddia etmek zordur. Bu ortam içinde ancak Türkiye Barolar Birliğidir ki, hukukun üstünlüğü kavramını ortaya atarak, toplumumuza, tüm güçlere bu ilkeyi kabul ettirebilmiştir.

Kurulduğu günden itibaren kısa bir süre içinde bu güçlü kişiliğe kavuşabilmiştir. Bu kavram toplumumuzda bugün gerçekten bir güven kaynağıdır. Türkiye Barolar Birliğinin bunu elde edebilmesi şüphesiz kolay değildi. Birçok anayasal kuruluşlar ölü doğarken, veya görevini yapamazken, kendisine bağlanan ümitleri yitirir veya zamanla yıpranırken, Türkiye Barolar Birliğinin ulaşabildiği bu etkin düzen bizler için kıvanç kaynağıdır.

Bu nedenledir ki, Sakarya Barosu olarak şunu ifade etmek istiyoruz:

67 ilimizin 61 barosunu kapsayan 15.000'i aşkın avukatı temsil eden Birliğimizin kuvveti, eriştiği bu düzey korunmalı, hedefinden saptırılmadan ileri götürülmelidir. Bütün baroların ortak görüşleri doğrultusunda ilerlemeye devam etmelidir. Baroların ortak görüşlerinin saptanmasına daha çok ağırlık verilmeli ve bu hususta çok özen göstermelidir.

Bu düşünce ve duygularla, biraz sonra Türkiye Barolar Birliğinin başarısını şahsında simgeleştiren Sayın Faruk Erem'e, yönetim kurulu kararı ile, maddi değeri küçük olan bir armağan sunacağım. Taşdığı diğer akademik unvan ve kariyerini, diğer görevlerini bir tarafa iterek, sadece ve sadece avukat sıfatının verdiği itibar ve şerefi yeterli sayan Sayın Başkanımıza, hukukun üstünlüğü kavramının savunucusu Sayın Av. Faruk Erem'e Sakarya Barosunun saygılarıyla cümlesini yazabilmek amacıyla bu armağanı kendilerine takdim etmekten mutluluk duyacağım.

Bundan bir yıl önce Baromuzun davetine uyarak burada bizlere unutulmaz bir konferans vermelerini de hatırlayarak kendilerine tekrar teşekkürlerimi ve saygılarımı arz ediyorum.

Bu kongrenin yapılması için bize her türlü yardımı yapan Sakarya Valisi Sayın Necdet Kandır'a,

Tümen Kumandanlığına, Sayın Belediye Başkanı-mıza ve Vekiline, Sayın Ağırceza Mahkemesi Başkanımız Talât Arat'a, Sayın Sakarya Savcısı Yaşar Karamanoğlu'na huzurunuzda teşekkürlerimi sunarım.

Genel Kurulunza başarılar diler, hepinizi tekrar saygı ile selamlarım.

Şimdi, sayın üstatlar, sayın Başkanımıza, hazırlanan armağanı takdim edeceğim.

X.Genel Kurul dolayısıyla gelen ve üyelerin bilgisine sunulan telgraflar.

Sayın Prof. Dr. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Genel Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin 10 ncu Genel Kurul toplantısı dolayısıyla davetiniz için teşekkür ederim. Genel Kurul çalışmaları süresince ortaya konulacak öneri ve önerilerin hukuk alanına yararlı katkıları sağlamanı diler, toplantıya katılan değerli üyelere sevgiler sunarım.

Fahri S. Korutürk
Cumhurbaşkanı

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Birliğinizin 10 ncu Genel Kurulu münasebetiyle vaki nazik davetiyenize teşekkür ederim. Meclis çalışmaları nedeniyle aranızda bulunamamaktan üzgünüm. Genel Kurulunuzda alınacak kararların camianıza ve memleketimize hayırlı uğurlu olması dileğiyle saygılar sunarım.

Kemal Güven
Millet Meclisi Başkanı

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Nazik davetinize teşekkür eder, Birliğinizin Genel Kurul toplantısına başarılar diler, size ve katılanlara saygılarımı sunarım.

Kâni Vrana
Anayasa Mahkemesi Başkanı

Genel Kurul toplantınıza davetiniz için teşekkür ederim. Demokratik hukuk devletinin vazgeçilmez unsuru olan hukukun üstünlüğü ilkesinin tanıtılması ve uygulanması hususundaki yaygın ve etkin çalışmalarınızın devamlı ve başarılı olması dileği ile saygılarımı sunarım.

Sabri Kirişoğlu
Askeri Yargıtay Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin onuncu Genel Kurul toplantısı çağrınıza teşekkür eder, geleceğime için üzüntümü belirtir, Türk hukuk yaşamına yeni

boyutlar kazandıracak güçlü kararlar alacağınıza inandığım toplantınıza başarılar diler, sevgi ve saygılarımı sunarım.

İsmail Hakkı Ülger
Danıştay Başkanı

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Toplantısı Başkanlığına:

Genel Kurul toplantınız sırasında görev gezisiyle yurt dışında bulunacağım için toplantınıza katılamayacağıma üzgünüm.

Genel Kurulunuz, Türkiye'nin ağır bir siyasal ve toplumsal bunalımdan geçmekte olduğu bir dönemde toplanıyor.

Siyasal iktidarın can ve öğrenim güvenliğini ortadan kaldıran, muhalefet partilerine ve birçok demokratik kuruluşlara saldıran silâhli zorbaları kısırtıp koruması, birçok Anayasa ilkeleriyle ve tüm Anayasa kuruluşlarıyla çelişki içinde bulunması, Danıştay kararlarına karşı direnmesi, kamu görevlilerini ve iç güvenlik kuvvetlerini ağır baskı altında tutması, bunalımı olağanüstü boyutlara ulaştırıyor.

Fakat bütün olumsuz etkenlere karşın siyasal ve toplumsal bunalım, bu kez bir rejim bunalımına dönüşmemiştir ve dönüşmeyecektir. Türk demokrasisi, bu dönemde en çetin sınavlardan başarıyla geçmektedir ve geçecektir.

Bunun başta gelen nedenleri arasında, Türk halkının demokrasiye sarsılmaz bağlılığı ile birlikte, genellikle yargı organlarının ve Türk hukukçularının demokratik hukuk devletini bilinçli ve kararlı olarak korumaları yer almaktadır. Halkın bu konuda adalete giderek artan güveni, içinden geçmekte olduğumuz dönemin baskılarına, haksızlıklarına ve can güvensizliğine katlanabilme gücünü artırmakta, toplumun kısa sürede esenliğe ulaşacağı umudunu canlı tutmaktadır.

Halkın adalete güveninde, Türkiye Barolar Birliğinin onurlu demokratik mücadelesi de önemli bir etkidir. Bunun için Türkiye Barolar Birliğini ve değerli üyelerini yürekten kutlarım.

Onuncu Genel Kuruldan sonra da Türkiye Barolar Birliğinin bu tutumunu sürdürceğine inanıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi de, karşılaştığı bütün saldırılara ve kışkırtmalara karşın, kendi demokratik mücadelesini, Türk adaletine güvenerek, hukuk sınırları içinde tutmağa özen göstermektedir ve göstermektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi, demokratik hukuk devleti yapısındaki eksiklikleri gidermek, gedikleri kapatmak için elinden geleni yapmaktadır ve yapacaktır.

O arada, Anayasamızın demokratik bütünlüğü-
nü ve tutarlığını bozan Devlet Güvenlik Mahkemele-
rine karşı yasal direncinde başarılı olmuştur.

Gerekli Parlamento çoğunluğunu sağladığında,
düşünce ve örgütlenme özgürlükleri önündeki de-
mokrasiye aykırı sınırları kaldırmak, savcılarını ve
Barolar Birliğinin bağımsızlığını ve güvencelerini
daha sağlam temellere kavuşturmak için de gereken
girişimlerde bulunacaktır, verdiği sözleri tutacaktır.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna ve Bir-
liğin değerli üyelerine mutlu yıllar ve demokratik
uğraşalarında sürekli başarılar dilerim. Saygılar su-
narım.

Bülent Ecevit

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı

10. Genel Kurula vaki nazik davetinize teşekkür
ederim. Toplantınıza, daha önce tertiplenmiş olan
yurt gezimiz münasebetiyle katılamayacağımdan
müteessirim.

Toplantınızın milletimize, meslektaşlarımıza ha-
yırlar getirmesi temennisiyle toplantının Adapaza-
rında yapılmasından duyduğum bahtiyarlık sonsuz
olup, şükran ve saygılar sunarım.

İsmail Müftüoğlu
Adalet Bakanı

Türkiye Barolar Birliğinin onuncu Genel Kurul
toplantısı için gönderdiğiniz davet mektubunuzu al-
dım. Teşekkür ederim.

Hukukun üstünlüğü inancının ve hukuka saygı
şuurunun zaafa sürüklendiği bir dönem yaşıyoruz.
Bazı çevreler hukukun hiyeye layık görmediği çıkar-
hesaplarını ve Anayasa dışı politik tasavvurlarını hu-
kukun üstünde tutmak temayülü ve eğilimi içinde-
dirler. Böyle bir ortamda kudretlinin hukukunu et-
kisiz hale getirerek hukukun kudretini hâkim kıl-
mak daha büyük bir önem taşımaktadır. Her türlü
hak, yetki ve sorumluluğun kaynağı hukuktur. Hu-
kuku ve hukuk kurumlarını belli bir politik tema-
yülün paralelinde görmek veya göstermek hukuk
inancına zarar verir. Tüm vatandaşların hukuku
kendi yanında hissetmeleri milli güven duygusunun
temel dayanağıdır.

Türkiye Barolar Birliğinin onuncu Genel Ku-
rul çalışmaları dolayısıyla başarı dileklerimi sunar,
tüm meslektaşlarımı saygı ile selâmlarım.

Ferruh Bozbeyle
DP. Genel Başkanı

6 Ocakta yurt dışında olacağımdan, değerli top-
lantınızda hazır bulunamayacağı için üzgünüm.

Gittikçe hukuk devletinin en güçlü kalelerinden
biri haline gelen Türkiye Barolar Birliğinin hukuku
tanımayan ve özellikle kaba kuvvete baş vuranlara
kanunların derhal ve eşit olarak uygulanmasını sağ-
lamayan ve böylece can güvenliğinin yok olmasına
seyirci kalan bir iktidara karşı yasal bütün araç-
larla mücadeleyi hukukculuk haysiyetinin gerektir-
diği düzeye ulaştırma doğrultusundaki çabalarını
gönülden destekler, hepinize saygı ve sevgilerimi
sunarım.

Prof. Dr. Muammer Aksoy
Türk Hukuk Kurumu Başkanı

Birliğimizin 6 Ocak 1977 günü başlayacak olan
Genel Kurul toplantısına Uşak Barosu yürekten ka-
tılmaktadır.

Genel Kurulumuzun yapacağı çalışmaların ulu-
sumuz ve mesleğimiz açısından yararlar getirmesir
diler, saygılar sunarım.

İsmet Çelik
Uşak Baro Başkanı

Sorunlara en iyi çözümleri bulacağı inancıyla
yüce kurulunuza Ankara Barosunun içten saygı ve
başarı dileklerini sunuyorum.

Av. Teoman Evren
Ankara Barosu Başkanı

Hukukun ve mesleğimizin çeşitli sorunlarına ı-
şık tutacağına inandığımız 10 ncu Genel Kurul top-
lantısının başarılı olmasını diler, şahsım ve baro
mensuplarımız adına içten sevgi ve saygılarımı su-
narım.

Hakkı Turan
Isparta Barosu Başkanı

Hukuka bağlı devlet ve hukukun üstünlüğü i-
kelerinin kökleşmesi yolunda etkin demokratik mü-
cadelesini kanıtlamış bulunan Birliğimizin 10 ncu
Genel Kurul çalışmalarının tüm ulusumuza hayır-
lı ve başarılı olmasını diler, toplantıya katılan mes-
lektaşlarıma saygılarımı sunarım.

Cevdet Yardım.
Diyarbakır Bölge Barosu Başkanı

Onuncu Genel Kurulun yurdumuz, tüm mes-
lektaşlarımız ve Türk hukuk hayatına çok değerli
katkıları olacağına inancındayız. Bu inançla başa-
rılar diler, saygılar sunarız.

Kadir Karakurt
Burdur Barosu Başkan Yardımcısı

Mevsim ve yol şartları nedeniyle katılamadığı-
mız toplantınızda meslek ve memleket sorunları hak-

kında yapacağınız çalışmalarda başarılar diler, saygılar sunarız.

Av. Alaattin Kıtıloğlu
Av. Necdet Ömer Varlık
Erzincan Barosu Delegatesi

Türkiye Barolar Birliğinin X. Genel Kurul toplantısında hukukun üstünlüğü ve avukatın bağımsızlığı yolunda olumlu kararlar alınacağı ümidi içinde size ve tüm meslektaşlarıma başarılar diler, lütfükâr davetinize, seyahatte bulunmam nedeni ile icabet edemediğimden üzülerek arz ederim. Saygılarımla.

Av. Şem'i Üge

Atatürk Türkiyesinin anayasal hak ve özgürlüklerinin ve Cumhuriyet, lâiklik, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğünün korunması ve yükseltilmesi uğruna ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılması yolundaki tüm hukukçuların ve özellikle Türkiye barolarının ve Türkiye Barolar Birliğinin Yönetim Kurulunun ve sayın başkanının gayretlerini minnet ve şükranla anar, kendilerine ve hususiyile bu say ve gayretleri tescil ve teşvik ve güçlendirecek olan sayın kongre başkan ve üyelere üstün başarılar diler, derin saygılarımı sunarım.

Av. İsmail Mungan

Meclisteki komisyon çalışmalarım dolayısıyla, toplantınıza bugün iştirak edemiyorum. Davetinize teşekkür eder çalışmalarınızda başarılar dilerim. Saygılarımla.

Sakarya Milletvekili
Av. Nadir Lâtif İslâm

Toplantınıza başarılar temenni eder, saygılarınızı sunarım.

Süleyman Demirel
Başbakan

Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kurul toplantısının şehrimizde ve özellikle adliye binamızda yapılması bizlere onur verir. Toplantının Türk hukuk dünyasına hayırlı olmasını içtenlikle dileriz. Saygılar sunarız.

Adapazarı Adliye Mensupları
Yardımlaşma Derneği İdare Heyeti

10 ncu Genel Kurul toplantısı için şehrimize hoş geldiniz der, uğraşlarınızda her zaman olduğu gibi, bundan sonra da başarılı olmanızı diler saygılar sunarız.

Adapazarı Adliyesi Personeli Adına
Hukuk Mahkemeleri Başkanlığı

Mazeretim sebebiyle katılamadığım X. Genel Kurul çalışmalarınıza başarılar diler, sevgi ve saygılarımı sunarım.

Fadıl Altop
Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Başkanı

Toplantılarını takdirle izlediğimiz Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna başarılar diler, Değerli Başkanına ve savunma hakkının ve adaletin yılmayan savaşçıları olan sayın üyelere saygılar sunarım.

Demir Dai
Yargıtay 4. Ceza Dairesi Başkanı

Genel Kurulun ülke sorunlarına ışık tutmasını ümit eder, mesleğimize yararlı kararlar almasını dilerken toplantıya katılan arkadaşlarımıza yürekten sevgi ve saygılarımızı sunarız.

Adana Barosu Başkanı
Av. İbrahim Günay

Van çevresinde vuku bulan depremde can ve mal varlıklarını kaybedip halen cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin özel bir af yasası tasarısının siyasal partilerce Meclislere sevkî yönünden Genel Kurulca temenni kararı alınması yolundaki tutuklu ve hükümlü ailelerinin dileklerini Başkanlığımıza iletir, gerekli girişimlerde bulunulmasını diler, başarı dileklerimizle saygılar sunarız.

Avukat Okyar Soydan (Van)

Sizinle övünüyoruz. Şahsım ve arkadaşlarım adına Yönetim Kurulu ve sizi tebrik eder, başarılar diler, saygıyla ellerinizden öperiz.

Av. Şinasi Tandoğan

Hukukun üstünlüğü ilkesini yerleştirme savaşınızda yanınızda yer almaktan kıvanç duyar, başarılar dileriz.

Sayıştay Denetçileri Derneği Başkanı
Musa Özdemir

10 ncu Genel Kurul çalışmalarınızda başarılar dilerim. Hukukun üstünlüğü ilkesine inanan Birliğimizin Danıştayın eğitim enstitüsü sınavlarını uygulamayan Milli Eğitim Bakanının bu durumunun tartışılmasını dilerim. Saygılarımla.

Av. Kasım Sönmez (İzmir)

Özgürlük ve demokrasimizin savunulmasındaki tutarlı mücadelemiz halktan yana ileri demokratik bir düzenin savunucuları tarafından saygı ile karşılanmakta ve örnek alınmaktadır. Faşizmin lânetini yağdırmak isteyenlere halk gerekli dersi verecektir. Kongrenize başarılar dilerken, ülke yararına ka-

rarlar alacağınıza olan inancımı belirtirim. Gelecek halkımızdır. En içten duygularıyla.

**İstanbul Belediye Başkanı
Ahmet İsvan**

İçten çağrınız elimize çok geç ulaştığı için Genel Kurulunuza katılamamanın üzüntüsü içindeyim. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda alınacak kararların demokrasi mücadelemize güç katacağı inancındayım. İşçi sınıfımızın düşünce özgürlüğünü ve serbestçe örgütlenmesini yasaklayan 141 ve 142 nci maddeler ile inanç özgürlüğünü kısıtlayan 163 ncü maddenin kaldırılması istemimizi DİSK Genel Başkanı olarak destekliyorum. Başta siz ve genel kurul divanı olmak üzere tüm delege arkadaşlarımı DİSK adına içtenlikle selâmlar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

**DİSK Genel Başkanı
Kemal Türkler**

Yıllardan beri yurdun her köşesinde en ağır şartlar altında hizmet gören 1803 sayılı Af Yasası kapsamına alınmayan eğitim emekçilerinin disiplin suçlarının kaldırılması yolunda uğraşı vereceğinizi umar, hukukun üstünlüğünü temel ilke sayan değerli üyelerinize saygılar sunar, kongrenize başarılar dileriz.

Töb-Der Konya Şubesi Başkanı

Ağır hastalığım nedeni ile toplantıda bulunamayacağım için çok üzgünüm. Bütün içtenliğimle başarılar diler, saygılarımı sunarım.

**Mardin Delegesi
Av. Abdullah Timur**

Büyük milletimizin güzide hukuk ve hukuk dâındaki idraki müdrük olan alâ şahsiyetleri milletimizin tüm ızdıraplarını dindirmek için uğraşmaktadır. Allah başarılar versin. Menfaatleri icabı iftira ederek (İnsan olan gerçek demokrasiyi sevenleri) hırpalayanları kahretsin. Genel bir af millî barış yaratır, gerçek demokrasi doğar. Saygılarımızla.

Yaşar Birol

Değerli toplantınızın başarılı geçmesini yüreğten dilerken, 27 yıldan beri beklemekte olan genel affın da ele alınmasını istirham ediyoruz. Saygılarımızla.

**Artvin Cezaevi Mahkumları Adına
Nevzat Yıldırım**

Kars Barosu adına Genel Kurul toplantısına başarılar diler, saygılar sunarım.

**Kars Barosu Başkanı
Av. Mürsel Köse**

Başkanlık ve Yönetim Kurulu Çalışma Raporları ve Bilançolar Hakkında

Av. Ali Dinç (Kayseri), Av. Nabi İnal (Hatay), Av. Ahmet Hamdi Sayar (İstanbul), Av. Suat Yılmaz Yalım (Kocaeli), Av. Hürşit Kangal (Balıkesir), Av. İlhami Güven (Ankara), Av. Ahmet Saruhan (Kırklareli), Av. Cengiz İlhan (İzmir), Av. Bilgay Esemeli (Ankara), Av. Fuat Akkoyunlu (Gümüşhane), Av. İhsan Onar (Konya), Av. M. Raşit Abasıyanık (Sakarya), Av. Orhan Apaydın (İstanbul), Av. Hüseyin Aydın (İstanbul), Av. Neclâ Fertan (İstanbul), Av. Erdoğan Bigat (Ankara), Av. Orhan Barlas (İstanbul), Av. Turgut Bulut (Bursa), Av. Ekrem Özkunt (İstanbul), Av. İlhan Baykent (İstanbul), Av. Ayten Dik (İstanbul), Av. F. Muzaffer Amaç (İstanbul), Av. Merih Sezen (İstanbul), Av. B. Cahit Altan (Çanakkale), Av. Ali Şahin (Burdur), Av. Hayati Topallı (Giresun), Av. Selâhattin Aydın (Kahraman Maraş), Av. Selâhattin Çolakoğlu (Gaziantep), Av. Sevim Tunç (Ankara), Av. Şükür Akmansoy (Bursa),

Söz olarak eleştirilerde bulunmuşlardır.

Genel Kurulda yapılan seçim sonunda:

Denetleme Kurulu Asil Üyeliklerine Av. Jülide Yumlu, Av. İlhami Güven, Av. Doğan İleri, Yedek üyeliklerde Av. Şükrü Akmansoy, Av. Turhan Arun, Av. Cihat Türkbaş seçilmişlerdir.

Genel Kurulun açılış günü Başkanın TRT'de yayımlanan demeci.

Barolar Birliği Onuncu Genel Kurulu Adapazarı Adliyesinde saat 10'da toplanacaktır. Toplantıya 61 Baronun delegeleri katılacaklardır. Bu yılki yönetim kurulu raporunda ülkemizin hukuksal sorunlarına daha fazla önem verilmiş, bunlar arasında Adliyemizin ve adliyecilerimizin uzun süredir ihmâl edilmiş olmasından gelen şikâyetler ve bunları gidermek çareleri üzerinde durulmuştur.

Barolar Birliği siyasal güçler arasındaki çekişmenin ülkeyi huzursuzluk içinde bıraktığı kanısındadır. Hukukun üstünlüğüne inanılıyorsa, fakat sözde değil gerçekte inanılıyorsa yürütmenin taraf-sızlığı sağlanmış olabilir.

Parti çıkarları, demokrasimizde, bugünkü kadar, hiç bir zaman, Türk toplumu çıkarlarına, tercih edilmemişti. Bir yazarın dediği gibi, demokrasiyi partiler yaşatır, fakat öldürebilirler de. Bütün partilerin tam bir sorumsuzluk içinde kalmaları, üzüntü vericidir.

Bu konuda bütün kuruluşları, kendilerinden beklenen göreve çağırarak, TBB. için zorunlu hale gelmiştir.

**Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Av. Faruk Erem**

X. Genel Kurul'da Aşağıdaki Bildirinin Yayınlanmasına Karar Verilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği
X. Genel Kurul Bildirisi

6 - 8 Ocak 1977 günleri Sakarya İlinde toplanan TBB X. Genel Kurulu aşağıdaki hususların Türk kamuoyuna duyurulmasına karar vermiştir.

1 — Anayasamıza göre Türk ulusu adına yargı erkini kullanan Danıştay kararlarına karşı yürütme organı sorumsuzluğunu sürdürmektedir. Türkiye Barolar Birliği daha önceki dönemde bu konuyla ilgili kesin görüşlerini açıklamış olduğu için konunun hukuksal yönden tartışılmasında artık hiç bir yarar olmadığı kanısındadır.

Bundan böyle hukuken yapılması zorunlu olan ş. yargı organlarının, yerine getirilmeyen her bir Danıştay kararı dolayısıyla oluşan suçlar ve bunların sorumluları hakkında gecikmeden kovuşturmaya geçmesidir.

Bu durumu gözönünde tutan Genel Kurulumuz, TCK'nun 240. maddesini de aşarak TCK'nun 146. maddesinde yazılı Anayasa'yı yürürlükten alayma suçunu oluşturduğu izlenimini veren bu gibi eylemler ve sorumluları hakkında gerekli kovuşturmaya geçilmesi için Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun C. Savcılıklarına başvurmasına karar vermiştir.

2 — Bunun yanı sıra yürütme organlarının yargı kararlarının yerine getirilmemesinin, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan Genel Kurul, avukatların, Baroların ve TBB'nin bu tutuma tepkisini göstermek amacıyla 1977 yılı içinde bir günün TBB Yönetim Kurulunca kınama günü olarak ilanı ile o gün avukatların duruşmalara girmemeleri husunu da ayrıca karara bağlamıştır.

3 — Genel Kurul'da 12 Mart iktidarının olağanüstü koşullar altında 1961 Anayasasında yaptığı anti-demokratik değişikliklerin geçersizliğini yargı organlarınınca saptanması veya Anayasadaki yönemlere başvurularak 1961 Anayasası metnine dönülmesi için Türkiye Barolar Birliği'nin ve Türkiye Barolarının etkin ve yaygın bir mücadeleye girişmesine karar verilmiştir.

4 — Anayasa'ya aykırı olarak kuruldukları Anayasa Mahkemesince saptanan Devlet Güvenlik Mahkemeleri tarafından mahkûm edilenler hakkında kendiliğinden yargılamanın yenilenmesi ve sanıkların olağan mahkemelerde yargılanmalarının sağlanması için gerekli yasa önerisinin TBB Yönetim Kurulunca hazırlanmasına karar verilmiştir.

5 — Gözaltına alınan yurttaşlara insanlık onuruna yakışmayan davranışlarda bulunulduğu ve iş-

kenceler yapıldığını acı bir gerçek olarak saptayan Genel Kurulumuz, bu yasa dışı uygulamalara son vermek üzere mücadelesini sürdürmeye karar vermiştir. Bu arada, mevzuatımızda avukatın gözaltına alınan şahıs ile görüşmesini önleyen hiçbir hüküm bulunmadığı için, bu konudaki yanlış yorumlardan doğan uygulamalara son vermek üzere TBB'nin ve Türkiye Barolarının etkin bir mücadeleye girişmesi uygun görülmüştür.

6 — Genel Kurul TCK'nun faşist İtalyan Ceza Yasasından alınan 141 ve 142. maddeleriyle 163. maddenin mevzuatımızdan çıkarılması için süre gelen mücadelenin yoğunlaştırılmasına ve yaygınlaştırılmasına karar vermiştir.

7 — Genel Kurulda sivil kişilerle basın mensuplarının askerî mahkemelerde yargılanmalarını önleyecek yasa değişikliklerinin gerçekleştirilmesi için TBB'ce gerekli girişimlerin yapılması hususu da karara bağlanmıştır.

8 — Genel Kurul kitap ve dergi toplanması ile ilgili olarak süregelen Anayasa'ya aykırı uygulamaların durdurulması ve san'at özgürlüğünü kısıtlayan bütün hükümlerin mevzuatımızdan çıkarılması için TBB. ve Türkiye Barolarının gerekli çabaları harcamasına karar vermiştir.

9 — Üniversitelerde ve okullarda yoğunlaşan tedhiş eylemlerinin can güvenliği ile öğretim ve öğrenim özgürlüğünü ortadan kaldırdığını ve bu ortamın faili bulunmayan cinayetlerle büsbütün vahamet kazandığını ve yetkililerin çeşitli nedenlerle görevlerini yerine getirmediklerini saptayan Genel Kurul, tüm yetkili ve sorumluların görevlerini yapmalarını sağlamak amacıyla, bu türden davranışlar karşısında TBB Yönetim Kurulunun re'sen ya da baroların başvurmaları üzerine gerekli araştırma önlemlerini almasına ve etkin girişimlerde bulunmasına karar vermiştir.

10 — Türk kamu kuruluşlarında kadrolu olarak çalışan meslektaşlarımızın avukatların bağımsızlığı ilkesine uygun bir çalışma düzeyine kavuşturulması ve parasal haklarını eşitlik ilkelerine, mesleğin onur, önem ve zor çalışma koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi için TBB Yönetim Kurulunca gerekli çabanın gösterilmesine karar verilmiştir.

11 — Tüm Adalet Daireleri personeli ağır sorumluluklar yüklenerek görev yapmalarına rağmen parasal yönden zor durumda bulunmaktadır. Bunların görevlerinin önemi ve sürekli ağırlığı göz önünde tutularak emeklerini karşılayan maaş düzeyine ulaştırılmaları için TBB Yönetim Kurulunca gerekli girişimlerin yapılmasına karar verilmiştir.

X. Genel Kurul Adına
Divan Başkanı
Av. Salih Sipahier

Türkiye Barolar Birliği X. Olağan Genel Kurul Gündemi

Toplantı Tarihi : 6-7-8. Ocak 1977

Toplantı Yeri : Sakarya

Toplantı Saati : 10.00

- 1 — Yoklama,
- 2 — Birlik Başkanının toplantıyı açışı,
- 3 — Bir Başkan, bir Başkan Vekili ve iki Üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi,
- 4 — Saygı duruşu,
- 5 — Sakarya Barosu Başkanının konuşması,
- 6 — Başkanlık Raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1976 yılı çalışma raporu, bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesi,
- 7 — 1976 yılı çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun ibrası,
- 8 — Ankara'dan başka illerden seçilen üyelere Avukatlık Yasasının 112/2 maddesi uyarınca ödenecek yolluk, ikamet ve diğer zorunlu giderlerin tesbiti,
- 9 — 1977 yılı bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü,
- 10 — Barolardan alınacak TBB keseneklerinin tesbiti,
- 11 — 3 asıl, 3 yedek Birlik Denetleme Kurulu üyesinin seçilmesi,
- 12 — Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi,
- 13 — Gelecek Olağan Genel Kurul toplantısının zaman ve yerinin tesbiti,
- 14 — Dilekler,
- 15 — Birlik Başkanının kapanış konuşması.

X. Genel Kurula Sunulan TBB Yönetim Kurulu İlke Kararları (1976).

1 — Noter Daireleri 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12. maddesinde belirtilen yargı mercilerinden olmadığı gibi adli daire de addolunamayacağı cihetle staj ile Noterlikte görev yapma bağdaşmaz.

(24.1.1976-39/39)

2 — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 15. maddesinin yollamada bulunduğu Yönetmeliğin 20.

maddesinin 2. fıkrasına göre stajın Ağır Ceza Mahkemesi merkezinde yapılması gerekir. Bu nedenle, sözü geçen Mahkemenin bulunduğu merkez dışında Adalet Komisyonunun yetkisine dahil yer mahkemelerinde staj yapılmasına karar verilemez.

(29.4.1976-307/17)

3 — 1136 sayılı Yasanın 12. maddesinin son fıkrasının açıklığına ve genel idare hizmetleri kadrosunda yer alan Hukuk Müşavirlerinin gördükleri hizmetin idarenin dava ve danışma işlerinin yürütülmesine ilişkin bulunmasına göre, kendilerinin icrai bir görev yapmış sayılmalarının mümkün olmasına binaen Avukatlık sıfatını kaybetmeleri söz konusu edilemez.

(8.8.1976-539/23)

4 — 1136 sayılı Yasanın 4, 11, 16 ve 23. maddelerine göre avukatlık stajının kesintisiz yapılması gerektiğine, hâkimlik stajının aylık ücretli bir görev bulunmasına ve hâkimlerin stajdan ayrık tutulmasının dört yıl hâkimlik koşuluna bağlanmasına göre, hâkimlik stajında geçen sürenin avukatlık stajına sayılması olanağı bulunmamaktadır.

(4.9.1976-571/23)

5 — 1136 sayılı Kanunun 43/2. maddesi uyarınca avukatın ancak bir bürosu olması gerektiğinden iki ayrı yerde yazihane açılması mümkün olmadığı gibi iki ayrı yerde tabela bulundurulması olanağı da yoktur.

(3.10.1976-660/16)

6 — 1136 sayılı Yasanın 9. maddesi gereğince ruhsatname ancak Avukatlık mesleğine kabul edilenlere and içirilmek suretiyle verileceğine ve mesleğe kabul edilecek olanlarda Yasanın 11. maddesinde belirtilen Avukatlığa engel olmayan hallerin bulunması gerekmesine göre, ruhsatnamenin verilme tarihinde kendisinde mesleğe kabul koşulları bulunmayan kimseye ancak staj bitim belgesi verilebilir.

(23.10.1976-624/22)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 1976 YILI BİLANÇOSU

AKTİF

I. Sabit Değerler	2.393.108,83
1. Yönetim yapıları	2.193.000,—
2. Mobilya döşeme	104.383,83
3. Yazı hesap makinaları	89.275,—
4. Başkaca demirbaşlar	6.450,—

II. Kasa	8.556,47	1. Birlik kesenekleri	4.821.541,55
1. Nakit kasası	8.456,47	2. Taşınmazlar amortis.	219.300,—
2. Pul kasası	100,—	3. Demirbaş amortismanı	67.267,60
III. Bankalar	1.302.866,87	II. Ölüm Sandığı	312.621,20
1. T.C. Ziraat 630/493	605.922,12	III. Alacaklılar	108.248,55
2. T.C. Ziraat 630/1056	60.421,20	1. Emanet Paralar	
3. T.C. Ziraat vadeli	527.369,85	Vergi dairesi	66.187,45
4. T.C. Ziraat vadeli	109.153,70	S.S. Kurumu	19.650,—
IV. Ambarlar	812.056,10	İstenmemiş hakedişler	8.735,05
1. Araç ve gereç	735.575,02	Sendika	13.676,05
2. Kitaplar	76.481,08	IV. Başkaca Alacaklılar	9.242,37
V. Borçlular	1.021.633,—	1. Cübbe havaleleri	1.230,—
1. Barolar kesenek borç.	510.153,—	2. Sayım fazlası (975) yılı	7.789,62
2. Barolar ölüm Yrd. »	348.400,—	3. Müteferrik	222,75
3. Barolar kitap, rozet, kimlik	127.570,—	V. Nazım Hesaplar	502,80
4. Diğer borçlular	35.510,—	1. İzbedelli kıymetli evrak	—,05
VI. Nazım Hesaplar	502,80	2. İzbedelli küçük demirbaş	1,69
Yekûn...	5.538.724,07	3. İzbedelli kitaplar	1,06
PASİF		4. Tahvilât	500,—
1. Özkaynaklar	5.108.109,15	Yekûn...	5.538.724,07

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

31.12.1976

GELİR ÇİZELGESİ

Gelir Çeşitleri	Müfredat TL.	Toplam TL.
0. Öz Kaynaklar		5.420.739,35
01. Birlik kesen.	4.821.541,55	
— Cari yıl 1976	273.595,25	
— 1975'den devir	4.547.946,30	
02. Amortismanlar	286.567,60	
— Taşınmazlar amor.	219.300,—	
— Demirbaş amortis.	67.267,60	
Ölüm Yardım Sandığı	312.621,20	
7. Gelirler Hesabı		96.305,64
70. Banka faizleri	—,—	
71. Banka ikramiyeleri	800,—	
72. Ruhsatname gelirleri	75.850,—	
73. Yayın gelirleri	573,37	
79. Diğer gelirler	19.082,27	

TOPLAM : 5.517.044,99

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

31.12.1976

GİDERLER ÇİZELGESİ

Gider Çeşitleri	Müfredat TL.	Toplam TL.
81 — Yönetim Giderleri		501.119,63
811 — Genel Kurul Giderleri	169.373,18	
816 — Yön., Dis. ve Dent. K. üye yol. mas.	254.619,30	
817 — Geçici görev yollukları	13.084,80	
818 — Sınav K. Üye yol. ve sınav giderleri.	27.854,—	
819 — Temsil giderleri	6.537,—	
820 — Tören ve ağırlama giderleri	8.746,35	
822 — Başkaca çalışma ve yön. giderleri	4.137,50	
8191 — Ekonomik Hukuk Şurası	16.767,50	
82 — Araç ve Gereç Giderleri		58.673,—
821 — Büro araç, gereç, kırtasiye, bask. k. gid.	55.814,50	
822 — Başkaca araç ve gereç giderleri	2.858,50	
83 — Personel Giderleri		699.518,12
830 — Memur ve müstahdem ücretleri	458.943,35	
831 — İkramiye	58.650,—	
832 — Yemek ve Taşıt	21.750,—	
833 — Fazla çalışma ücretleri	77.695,95	
834 — Giyim giderleri	7.753,75	
835 — Personel yollukları	5.103,75	
836 — S. S. Primi işveren hissesi	69.621,32	
84 — Dışardan Sağlanan Hizmetler		56.196,45
84 — Bakım ve Onarım Giderleri	10.141,45	
841 — Başkaca hizmetler	46.055,—	
842 — Ruhsatname yazı ücreti	—,—	
85 — Çeşitli Giderler		349.983,60
851 — PTT Giderleri	27.948,70	
852 — Isıtma, aydınlatma, su h. gazı	31.238,15	
853 — Demirbaş giderleri	3.037,75	
854 — Gazete, Dergi, Kitap	5.209,—	
855 — Yayın Giderleri	282.550,—	
86 — Resim, Harç, Kesenek ve Vergiler		93.899,59
860 — Uluslararası Mesleki K. aidatı	1.707,09	
861 — Noter, harç ve giderleri	393,50	
862 — Damga vergisi	69,—	
864 — Bina vergisi	12.004,—	
865 — Sivil savunma fonu	3.860,89	
867 — Yardım ve bağışlar	2.000,—	
868 — Amortismanlar	60.104,60	
869 — Başkaca giderler	13.538,51	
Yargı giderleri	222,—	
87 — Ölüm Sandığı Giderleri		1.624.058,80
GENEL TOPLAM		3.383.449,19
1977 yılına devreden		2.133.595,80
TOPLAM		5.517.044,99

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
1976 yılı Fiili Gelirlerinin Bütçe ile
Mukayesesi

Bölüm	Madde	Gelir Çeşitleri	1976 Bütçesi	1976 Fiili	Farklar	
			TL.	Gelirler TL.	Eksik TL.	Fazla TL.
I		<u>Kesenek Gelirleri</u>				
	1	Yıllık Barolar Keseneği	1.800.000,—	1.936.680,—	—,—	136.680,—
	2	Ölüm Yrd. Sandığı Fonu	1.800.000,—	1.936.680,—	—,—	136.680,—
II		<u>Yayın Gelirleri</u>	10.000,—	573,37	9.426,63	
III		<u>Çeşitli Gelirler</u>				
	1	Ruhsatname gelirleri	100.000,—	75.850,—	24.150,—	
	2	Devlet Bütçesinden yardımlar	1,—	—,—	1,—	
	3	Bağışlar	1,—	—,—	1,—	
	4	Başkaca gelirler	20.000,—	19.882,27	117,73	
IV		<u>Faizler</u>				
	1	Banka Faizleri ve ikramiyeler	50.000,—	—,—	50.000,—	
			3.780.002,—	3.969.665,64	83.696,36	273.360,—

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
Bütçe ve Fiili Giderler Mukayesesi

Bölüm no.	Madde no.	Gider Çeşitleri	Ödenek Mik. TL.	Cari Ödeme TL.	Ödenek Bakıyesi TL.
I		<u>Yönetim Giderleri</u>			
	1	Genel Kurul giderleri	200.000,—	169.373,18	30.626,82
	2	Başkanlık ödeneği	1,—	—,—	1,—
	3	Başkanlık Divanı üye ödeneği	1,—	—,—	1,—
	4	Başkanlık D. dışındaki Yönetim Kurulu Üyeleri Huzur hakkı	1,—	—,—	1,—
	5	Disip. Dent. K. » » »	1,—	—,—	1,—
	6	Yönetim, Disip., Dent. K. üye yol, ikâmet ve başkaca gid.	270.000,—	254.619,30	15.380,70
	7	Birlikçe geçici görev verilerin yol ve ikamet giderleri.	20.000,—	13.034,80	6.915,20
	8	Sınav K. üye yol., sınav gid.	60.000,—	27.854,—	32.146,—
	9	Temsil giderleri	20.000,—	6.537,—	13.463,—
	10	Tören ve ağırlama giderleri	25.000,—	8.746,35	16.253,65

11	Dış ilişkiler giderleri	50.000,—	4.137,50	45.862,50
12	II. Türk Hukuk Kongresi	50.000,—	—,—	50.000,—
13	Konferans ve Seminer gid.	50.000,—	—,—	50.000,—
14	Başkaca Yönetim giderleri	54.000,—	16.767,50	37.232,50
I	Bölüm Toplamı	799.004,—	501.119,63	297.884,37
II	Personel Giderleri			
1	Memur ve müstahdem ücretleri	481.000,—	480.693,35	306,65
2	İkramiye ve primler	59.000,—	58.650,—	350,—
3	Fazla çalışma ücretleri	78.000,—	77.695,95	304,05
4	Giyim giderleri	10.000,—	7.753,75	2.246,25
5	Sosyal Sigorta prim iştiraki	70.000,—	69.621,32	378,68
6	Personel yollukları	6.000,—	5.103,75	896,25
7	Personel Tazminatları	5.000,—	—,—	5.000,—
	II. Bölüm toplamı	709.000,—	699.518,12	9.481,88
III	Büro Giderleri			
1	Bakım ve onarım giderleri	20.000,—	10.141,45	9.858,55
2	Büro araç, gereç, kırtasiye ve basılı kâğıt giderleri	60.000,—	58.673,—	1.327,—
3	Posta, telgraf, telefon gid.	30.000,—	27.948,70	2.051,30
4	Aydınlatma, ısıtma, su, h. gazı	40.000,—	31.238,15	8.761,85
5	Demirbaş giderleri	5.000,—	3.037,75	1.962,25
6	Gazete, dergi, kitap gid.	12.000,—	5.209,—	6.791,—
7	Yayın giderleri	283.000,—	282.550,—	450,—
8	Yargı ve icra giderleri	10.000,—	222,—	9.778,—
9	Başkaca giderler	60.000,—	59.593,51	406,49
	III. Bölüm toplamı	520.000,—	478.613,56	41.386,44
IV	Yatırım Giderleri			
1	Birlik binası inşaat finansmanı	1.750.000,—	—,—	1.750.000,—
2	Yazı, hesap ve baş. br. m.	50.000,—	39.850,—	10.150,—
3	Mobilya, döşeme giderleri	40.000,—	25.722,04	14.277,96
4	Başkaca yatırım giderleri	20.000,—	1.800,—	18.200,—
	IV. Bölüm toplamı	1.860.000,—	67.372,04	1.792.627,96
V	Resim, Harç ve Kesenekler			
1	Belediye resim ve harç.	10.500,—	—,—	10.500,—
2	Noter, harç ve masrafları	3.000,—	393,50	2.606,50
3	Damga vergisi	2.000,—	69,—	1.931,—
4	Bina vergisi	13.000,—	12.004,—	996,—
5	Sivil Savunma fonu	7.000,—	3.860,89	3.139,11
6	Uluslararası Baro. B. kes.	15.000,—	1.707,09	13.292,91
	V. Bölüm toplamı	50.500,—	18.034,48	32.465,52

VI	Mesleki Yardımlar			
1	Meslekle ilgili sos. yrd.	50.000,—	2.000,—	48.000,—
2	Ölüm Yardımları	1.800.000,—	1.624.058,80	175.941,20
	VI. Bölüm Toplamı	1.850.000,—	1.626.058,80	223.941,20
	Bölümler Yekünü	5.788.504,—	3.390.716,63	2.397.787,37
	Amortismanlar		60.104,60	
	YEKÜN		3.450.821,23	
	Yatırım		— 67.372,04	
	GİDERLER YEKÜNÜ		3.383.449,19	

BİLANÇO TAHLİLİ**Aktif Hesaplar****1. Sabit Değerler :**

Bilançomuzda bu grupta 2.393.108,83 TL. görülmekte olup, müfredatı konular itibariyle aşağıda gösterilmiştir.

Yönetim yapıları	2.193.000,—
Mobilya ve döşeme	104.383,83
Yazı, hesap ve başkaca büro mak.	89.275,—
Başkaca demirbaşlar	6.450,—
Toplam...	2.393.108,83

1976 yılı bütçesinde mevcut ödenekler dahilinde kalınarak 50,— liradan 1.000,— liraya kadar alınan demirbaşlar izbedelli diğerleri demirbaş değerleri ile hesapları alınmıştır.

II. Kasa ve Pul Kasası :

Birliğimizin zaruri ihtiyaçları için bulundurulanan nakit ve pul mevcutlarının 31.12.1976 tarihindeki bakiyesi 8.456,47 TL. nakit ve 100,— TL.'lik damga puludur.

Bu meblağın kayıtlara mutabık olduğu ve sayım zabıtlarının bilanço topluluğuna ekli bulunduğu müşahade edilmiştir.

III. Bankalar :

Birliği gelen havaalelerin Yönetim Kurulu kararlarına uyularak T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi nezdinde açılan vadesiz ve vadeli cari hesapların 31.12.1976 sonu bakiyesi 1.302.866,87 TL. olup bu meblağın:

605.922,12 TL. si 630/493 sayılı vadesiz c/h.da
60.421,20 TL. si 630/1056 sayılı vadesiz c/h.da
109.153,70 TL. si 623/106-3 sayılı vadeli c/h.da

527.369,85 TL. si 623/106-4 sayılı vadeli c/h.da 1.302.866,87 TL. dir. Bankalardan alınan aylık mutabakat mektupları bilanço topluluğuna eklenmiştir.

Sene sonu faizleri bilançonun ihzarı sırasında Bankadan alınamamış olması sebebiyle yukarıdaki yekünlara dahil edilememiştir.

IV. Ambarlar :

1975 yılından devreden ve Birlik ihtiyaçları için 1976 yılında satın alınan araç, gereç ve basılı kâğıtlar, Barolardan iade edilen kitaplardan 1976 yılında sarf edilenler düşülmüş ve bakiyeleri sayılarak sayım ve kayıt mutabakatları yapılmıştır.

31.12.1976 sonundaki ambar mevcutları değeri toplamı 812.056,10 TL.dir. bu meğlabın:

735.575,02 TL.si araç, gereç ve basılı kâğıt ve cübbeleri
76.481,08 TL. si kitap

812.056,10 bakiyesini ifade etmekte olup, müfredatları bilanço topluluğunda kalem, kalem gösterilmiştir.

V. Borçlular :

31.12.1976 sonunda bu grupta 1.021.633,— TL. borç görülmektedir. Bu meblağın :

5.700,— TL.si elektrik havagazı, pullama makinası pul depozitolarından,
510.153,— TL.si müfredatı mizan topluluğundan Barolar itibariyle gösterilen, Baroların eski yıllar ve 1976 yılından devreden Birlik kesenek borçlarıdır,
348.400,—TL.si Baroların Ölüm Yardım Sandığına olan kesenek borçlarını,

25.000,— TL.si Sakarya Barosuna gönderilen Genel Kurul masrafları avansı.

1.000,— TL.si Otobüs kira peşinatı,

3.000,— TL.si Yılmaz Karaca'ya Genel Kurul tutanakları için verilen avansı,

127.570,— TL.si müfredatı mizan eklerinde gösterilen Baroların kitap, rozet, kimlik cüzdanı borçları,

810,— TL.si sarı müteferrik borçları ifade etmektedir.

1.021.633,—

Pasif Hesaplar

I. Öz Kaynaklar :

Bu grupta 31.12.1976 sonu itibariyle 5.108.109,15 TL. görülmektedir. Bu meblağın:

4.821.541,55 TL.si Birlik kesenekleri, faiz, ruhsatname, yayın ve başkaca gelirlerimizden, cari yıl giderleri düşüldükten sonra kalan bakiyeyi ifade etmektedir.

219.300,— TL.si Yönetim binaları amortismanı.

67.267,60 TL.si Demirbaşlar için ayrılan birikmiş amortismanları göstermektedir.

5.108.109,15

II. Ölüm Yardım Sandığı :

1.936.680,— TL. Ölüm Yardım Sandığı için kesenek tahakkuk ettirilmiştir. Fıili yapılan yardım 1.624.058,80 TL.dir. Devreden bakiye 312.621,20 TL. kalmıştır.

Baroların Ölüm Yardım Sandığına borçları 348.400,— TL.dir. Birlikçe yapılan katkı 35.778,80 TL.dir, tahsilat yapıldıkta bu meblağ asli hesabına aktarılacaktır.

III. Alacaklılar :

Alacaklı hesaplar grubunda 31.12.1976 sonu itibariyle görülen borcumuz 117.490,92 TL.nin müfredatı şöyledir:

108.271,30 TL.si emanet paralar	
Vergi dairesi	66.187,45
İstenmemiş istihkak	8.735,05
Sosyal Sigortalar Kurumu	19.650,—
Sendika	13.676,05

1.230,— TL.si cübbe havaleleri

7.789,62 TL.si 1975 yılı sayım fazlası

222,75 TL.si Mehmet Harmandan'ın havale-

si olup, mahiyeti ve adresi bilinmediğinden 1975'den devreden.

117.490,92

IV. Nazım Hesaplar :

—,05 izbedelli kıymetli evrakı

1,69 küçük demirbaşları,

1,06 izbedelli kitapları,

500,— Bankadan ikramiye olarak çıkan Savunma tahvilini, ifade etmektedir.

502,80

Sayın Genel Kurul Üyeleri,

IX. Genel Kurulumuzca kabul buyrulan Bütçe ve Bütçe Yönetmeliği esasları dahilinde yapılan 1 Ocak 1976 ilâ 31 Aralık 1976 devresindeki mali faaliyetlerimiz yukarıda arz edilmiş, inceleme ve onayınıza sunulmuştur.

1976 yılı çalışmalarımız ve hesaplarımız tasvip buyurulduğu takdirde 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 117/4. maddesi uyarınca Yönetim Kurulunun ibrasına karar verilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Başkan

Başkan Y.

Av. Faruk Erem

Av. Osman Kuntman

Başkan Y.

Genel Sekreter

Av. Enver Arslanalp

Av. Fehmi Özçelik

Sayman

Üye

Av. İlhan Kutay

Av. Emin Baltaoğlu

Üye

Üye

Av. Vedat Burcuoğlu

Av. Ziya Bilge

Üye

Üye

Av. Hilmi Becerik

Av. İhsan Saraçlar

Üye

Av. Azmi Soydan

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 1976 yılı DENETLEME KURULU RAPORU

Sayın Genel Kurul Üyeleri,

1136 sayılı Avukatlık Yasasınının 133 ve Avukatlık Yönetmeliğininin 91, 78. maddelerine uyularak Türkiye Barolar Birliği'nin 1976 yılı hesaplarına ilişkin defter ve Belgelerle tüm akçalı işler Kurulumuzca incelenmiş ve sonuçlar aşağıda sayın Genel Kurulun bilgilerine sunulmuştur.

Denetleme görevimizi 10 Nisan 1976, 10 Temmuz 1976, 30 Ekim 1976 günlerinde Ankara'da Birlik merkezinde yaparak ekte sunulan ara raporlarımız T. Barolar Birliği Başkanlığına iletilmiştir.

I — DEFTERLER

1976 takvim yılı için kullanılan Kanunî defterin Ankara 4. Noterliğince 1378 yevmiye no.su ile sahife 59'dan 251'e kadar 192 çift sayfa olarak onandığı ve kayıtların tam bir düzen içinde ve usulüne uygun şekilde yapıldığı anlaşılmıştır.

Yardımcı nitelikte ve tastiksiz olarak tutulan defterler de Kurulumuzca ara denetlemelerimizde olduğu gibi yıl sonu denetimimizde de ayrı ayrı incelenmiş, düzenli tutulan kayıtların kanunî defterlerle uyum halinde olduğu saptanmıştır.

31 Aralık 1976 sonundaki işlemlerin 629 no.lu tediye 308 no.lu tahsil 1271 no.lu mahsup fişine ait bulunduğu tespit edilmiştir.

a) Gerek nakit kasasının ve gerekse pul kasasının 31.12.1976 akşamı sayımlarının yapıldığı, sayım tutanaklarının bilanço topluluğuna eklendiği, kasada 2.456,47 TL'nin nakit ve 100,— TL'lik pul bulunduğu ve bu bakiyelerin kayıtlarla uyumlu olduğu görülmüştür.

b) Yardımcı defter : Hesaplarına ayrıntılarını gösteren kayıtlar kalamoza'da takip edildiği işbu kayıtların Yasal usulle tutulan yevmiye usulüne uygun olduğu, yardımcı defterlerin dahi düzenli biçimde ve usulüne uygun olarak düzenlendiği memnuniyetle görülmüştür.

c) Demirbaş ve Amortisman Defteri : Sabit kıymetleri takip ve amortismanların hesaplanması için tutulan bu defterin ana ve yardımcı defter kayıtları ile uyumlu olduğu, tüm demirbaşların amortismanları ile dökümlü olarak cetvellerinin bilanço topluluğuna eklendiği saptanmıştır.

II — BELGELER :

Türkiye Barolar Birliği akçalı işlerinin gerektirdiği şekilde 308 tahsil 629 tediye 334 mahsup olmak üzere cem'an 1271 fişe ekli belgelerin düzenli şekilde ve aylık dosyalar halinde düzenlenen klâsörlerde saklandığı ve bu fiş belgelerinin tam olarak fişlere iştirilmiş olduğu, fişlerin yetkililer tarafından imzalanmış bulunduğu görülmüştür.

III — BİLÂNÇO :

31.12.1976 itibariyle çıkarılmış bulunan ve Genel Kurul itilama sunulan bilançoda kayıtlı bulunan aktif ve pasifteki hesap sonuçlarının defter kayıtlarına uygun olduğu bilançoda gösterilen bütün değerlerinin dökümlerinin kayıtlara uygun olarak çıkarıldığını ve Bankalar ile uyumlu olduğu görülmüştür.

S O N U Ç :

Ara ve yıl sonu raporlarımızda görüleceği gibi, Barolar Birliği defter kayıtları ve belgeler düzenli

tutulduğu ve düzenli şekilde sağlandığı görülmüştür. Bilgili, düzenli ve disiplinli bir çalışma olduğu, geçirilen 5 yıllık sigorta teftişi sonunda da tutulan tutanaklarla anlaşılmış olmaktadır.

Akçalı çalışmalar yönünden titizlik içerisinde çalışmalar yaptığı, bütçe ödenekleri içinde ödemelerin yapıldığı Kurulumuzca memnuniyetle saptanmıştır.

Emekleri geçenleri kutlar, Yönetim Kurulunun akçalı işleri ibra edilmesini Sayın Genel Kurulun onamalarına sunarız.

Saygılarımızla.

Ankara : 4.1.1977

D e n e t ç i l e r

Av. Jülide Yumlu, Av. Doğan İleri, Av. İlhami Güven

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
1977 YILI BÜTÇE GEREKÇESİ****A — GELİRLER :****I. Kesenek Gelirleri :**

1977 yılı keseneklerinin hesaplanmasında Barolarımızda 1976 yılında kayıtlı olan 16.139 Avukat esas alınmış ve ölüm yardımı esaslarında tahmin edilen 93 kaybımız düşülmüş, bu sene verilmesi öngörülen 732 ruhsatnameden % 60'ının Barolara kaydedileceği düşünülmüş 16.486 üyemiz olacağı hesap edilmiştir.

Bu suretle kesenek gelirlerimiz: 16.486 x 10,— TL. x 12 ay = 1.978.320,— TL. olarak bütçeye alınmıştır.

II. Ölüm Yardım Sandığı geliri de kesenek hesabındaki esasa uyularak 1.978.320,— TL. olarak hesaplanmıştır.

III. Yayın Gelirleri :

Geçen sene yayın geliri olarak konulan 10.000,— TL. tahsisatın bu sene de gerçekleşmesine gayret edilmesi düşünülmüş aynı miktar tahsisat öngörülmüştür.

IV. Başkaca Gelirler :

1 — Ruhsatname Gelirleri : 100,— TL. bedel karşılığı verilen ruhsatnameler için 1976 yılında 100.000,— TL. konulmuşken, 1976 yılı tatbikatı gözünde bulundurulurken bu sene 73.500,— TL. tahsisat ayrılmıştır.

2 — Devlet Bütçesinden Yardım ve Bağışlar : Kamu kuruluşu niteliğinde bir mesleki kuruluş olan Birliğimize Devlet Bütçesinden yardım yapılması

olağan sayıldığından ve bağışların yapılması da mümkün görüldüğünden bu maddeleri açık tutmak amacıyla 1,— TL.lık tahsisat konulmuştur.

3 — **Başkaca Gelirler** : Bu maddeye konulan 20.000,— TL. gelir, diğer muhtemel ve müteferrik gelirlerimizi ifade etmektedir.

V. Alınan Faizler :

Geçen yıl alınan Banka faizleri ve ikramiyeler nazari itibara alınarak bu sene de bu bölüme 50.000,— TL. gelir tahmini öngörülerek konulmuştur.

B — GİDERLER :

Bölüm I — Yönetim Giderleri : Madde 1 — Geçen seneki genel kurul giderleri ve vâki fiyat artışları dikkate alınarak bu maddeye 150.000,— TL.lık ödenek konulmuştur.

Madde (2,3,4,5) — Başkan, Başkanlık Divanı üyeleri, Başkanlık Divanı dışında kalan Yönetim Kurulları ve Disiplin ile Denetleme Kurulları huzur hakları maddelerine evvelki yıllar gerekçelerinde yazılı nedenlerle 1'er lira iz bedel konulmuştur.

Madde 6 — Yönetim, Disiplin, Denetleme Kurulu üyeleri yol ve ikamet ve başkaca giderleri :

Avukatlık Kanununun 112. maddesinde Ankara dışındaki illerden seçilen Yönetim Kurulu, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerinin yolluk, ikamet ve diğer zaruri giderlerinin Birlikçe karşılanması ve miktarlarının Genel Kurullarca tesbit edileceği hükmüne bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Ankara'dan seçilen Yönetim, Disiplin, Denetleme Kurulu üyelerinin de aynı şekildeki seyahat masraflarının Birlikçe ödenmesi gerekmektedir.

Değişen hayat şartları nedeniyle bu maddeye geçen sene 250.000,— TL. ödenek konulmasına mukabil 1977 yılı ödeneği olarak 410.000,— TL. tahsisat öngörülmüştür.

Madde 7 — Birlik Yönetim Kurulunca belirli görevlerin meslektaşlarımızdan kurulu komisyondan raporlar alınarak suretiyle yapılması öngörülmüş olması sebebi ile bu komisyondan Ankara dışından katılacak meslektaşların yolluk, ikamet ve zaruri giderleri, Yönetim, Disiplin ve Denetim Kurulu üyelerine paralel tesbit edilmiş ve bu madde için bütçeye 50.000,— TL. ödenek konulmuştur.

Madde 8 — 1136 sayılı Kanunun 1238 sayılı kanunla değişik geçici 7. maddesi uyarınca 1977 yılında da devam edecek Avukatlık Sınav Kurulu üyelerinin yolluk vesair giderleri için bu maddeye 75.000,— TL. ödenek konulmuştur.

Madde 9 — Temsil giderlerine 30.000,— TL. ve madde 10'daki tören ve ağırlama giderlerine 25.000,— TL. ödenek öngörülmüştür.

Madde 11 — Dış ilişkilerdeki 50.000,— TL. ödenek, Birliğin dış ilişkileri için öngörülmüştür.

Madde 12 — 1977 yılında yapılması mümkün görülen ikinci Türk Hukuk Kongresi masraflarını karşılamak üzere 100.000,— TL. ödenek ayrılmıştır.

Madde 13-14 — Başkaca çalışma ve yönetim giderlerini karşılamak üzere konulan 150.000,— TL. ödeneğin 50.000,— TL.sı konferans ve seminer 100.000,— TL.sı da başkaca yönetim giderlerine karşılık olarak konulmuştur.

BÖLÜM II — PERSONEL GİDERLERİ

Birlik hizmetlerinin yürütülmesi için ekli kadro cetvelindeki personelin, yapılmakta olan toplu iş sözleşmesi de nazari itibara alınarak personel giderleri aşağıdaki şekilde tesbit edilerek bu bölüme 1.422.500,—TL. ödenek öngörülmüştür.

	1976	1977
Madde 1 — Memur ve Müstahdem Ücretleri	450.000,—	*845.000,—
2 — İkramiye	55.000,—	125.000,—
3 — Fazla çalışma	75.000,—	100.000,—
4 — S.S.K. prim iş.	63.000,—	160.000,—
5 — Yollukları	10.000,—	25.000,—
6 — İşten çık. tazm.	10.000,—	20.000,—
7 — Taşıt ve yemek	—,—	81.000,—
8 — Çocuk zammı	—,—	11.500,—
9 — Yakacak	—,—	18.000,—
10 — Giyim	15.000,—	27.000,—
11 — İzin	—,—	10.000,—

* **Not** : 1976 yılı personel ücreti mevcut 13 personele göre hesap edilerek tahsisat alınmıştır. 1977 yılı tahsisatı evvelce kabul edilmiş bulunan 19 kişilik kadroya göre konulmuştur.

III. BÜRO GİDERLERİ

Bu bölümün 1-10 maddelerinde kayıtlı zaruri büro giderleri için geçen sene 520.000,— TL. ödenek konulmuştur.

Mevcut fiyat artışları nazari itibara alınarak 1977 yılı için bu maksatla 655.000,— TL. ödenek konulması öngörülmüştür.

IV. YATIRIM GİDERLERİ

Birliğin çalışma amacına ve meslektaşlarımızın ihtiyaçlarına en iyi bir şekilde cevap verebilecek ve ileride Birliğe gelir temin edecek bir binanın yapılmasına olanak sağlanabilmesi için bir fon niteliğinde olmak üzere 1.000.000,— TL. ayrılmıştır.

Diğer taraftan, Birliğin ihtiyacı olacak Büro makineler ile mobilya ve döşeme alınması için 2,3,

4. maddeler için toplam 110.000,— TL. ödenek konulmuştur.

V. RESİM, HARÇ ve AİDATLAR

Bu bölümde de Birlikçe yapılacak işler sebebiyle ödenmesi muhtemel harç, resim ve aidatlar ile 1136 sayılı Kanununun 110. maddesinin 15. bendinde Birliğe ve Birlik Başkanına yabancı Barolar Birlikleri, Barolar ve Hukuk Kurumları ile ilişkiler kurma ve yürütme görevi verilmiş olduğundan meslek kuruluşları aidatı 15.000,— TL. ile toplam 50.500,— TL. ödene kayırlmıştır.

VI. MESLEKİ YARDIMLAR

Madde 1 — Bu bölüme yıl içinde Barolara ve Avukatlara ölüm yardımının dışında yapılacak yardımlar için 50.000,— TL. ödenek öngörülmüştür.

VII. ÖLÜM YARDIM SANDIĞI GİDERLERİ

VIII. Genel Kurulda kabul edilen «Ölüm Yardım Esasları» dahilinde Sandıkça yapılacak yardım için 1.978.320,— TL. ödenek konulmuştur.

Bu maddeye konulan ödenek başka maddelere

aktarılmaz, ihtiyaç halinde diğer fasılardan aktarma yapılır, yıl sonunda yeni bütçeye eklenecek ödenek yoluyla Genel Kurul kararı ile tesbit edilerek karşılanır.

Bu suretle Birliğin 1977 yılı Bütçesi 6.306.324,— TL. olarak hesaplanmış ve 1978 yılına devredecek gelir bakiyesi 831.439,52 TL. ile birlikte gelir bütçesine paralel şekilde 7.137.763,52 TL. olarak bağlanmıştır.

Saygılarımızla.

Başkan	Başkan Yrd.
Av. Faruk Erem	Av. Osman Kuntman
Başkan Yrd.	Genel Sekreter
Av. Enver Arslanalp	Av. Fehmi Özçelik
Sayman Üye	Üye
Av. İlhan Kutay	Av. Emin Baltaoğlu
Üye	Üye
Av. Vedat Burcuoğlu	Av. Ziya Bilge
Üye	Üye
Av. Hilmi Becerik	Av. İhsan Saraçlar
Üye	
Av. Azmi Soydan	

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 1977 YILI BÜTÇESİ Gelir Çizelgesi

Bölüm no.	Madde no.	Gelir Çeşitleri	Madde Tutarı TL.	Bölüm Tutarı TL.
I		<u>Kesenek gelirleri</u>		
	1	Barolar yıllık kes.		1.978.320,—
II		<u>Ölüm Yardım Sandığı</u>		1.978.320,—
III		<u>Yayın Gelirleri</u>		10.000,—
IV		<u>Başkaca Gelirler</u>		
	1	Ruhsatname gelirleri	73.500,—	
	2	Devlet Bütçesinden yard.	1,—	
	3	Bağışlar	1,—	
	4	Başkaca gelirler	20.000,—	93.502,—
V		<u>Alınan Faizler</u>		
	1	Banka faizleri	50.000,—	50.000,—
		1977 yılı gelir toplamı		4.110.142,—
		— Kasa		+ 8.556,47
		— Banka		+ 1.302.866,87
		— Baro kesenek borçları		+ 510.153,—
		— Baro ölüm yrd. borçları		+ 348.400,—
		— Başkaca alacaklılar		+ 163.080,—
		— Ambar mevcutları		+ 812.056,10
		— Alacaklılar		— 117.490,92
		Gelirler genel toplamı		7.137.763,52

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
1977 Yılı Bütçesi
Gider Çizelgesi

Bölüm No.	Madde No.	Gider Çeşitleri	Madde Tutarı TL.	Bölüm Tutarı TL.
I		<u>Yönetim giderleri</u>		
	1	Genel Kurul giderleri	150.000,—	
	2	Başkanlık ödeneği	1,—	
	3	Başkanlık divanı üye ödeneği	1,—	
	4	Başkanlık divanı dışındaki Yön. Kurulu üyeleri huzur hakkı	1,—	
	5	Disip., Denet., K. üyeleri huz. hakları	1,—	
	6	Yön. Dis., ve Denetleme Kurulları üye yolluk ve masrafları	410.000,—	
	7	Geçici görev yolluk ve masrafları	50.000,—	
	8	Sınav K. üye yolluk masrafları	75.000,—	
	9	Temsil giderleri	30.000,—	
	10	Tören ve ağırlama giderleri	25.000,—	
	11	Dış ilişkiler	50.000,—	
	12	II. Türk Hukuk Kongresi	100.000,—	
	13	Konferans ve Seminer	50.000,—	
	14	Başkaca Yönetim giderleri	100.000,—	1.040.004,—
II		<u>Personel Giderleri</u>		
	1	Memur ve Müstahdem ücretleri	845.000,—	
	2	İkramiye ve primler	125.000,—	
	3	Fazla çalışma ücretleri	100.000,—	
	4	Sosyal S. primi iştiraki	160.000,—	
	5	Personel yollukları	25.000,—	
	6	Personel işten çıkarma tazminatları	20.000,—	
	7	Taşıt ve yemek giderleri	81.000,—	
	8	Çocuk zamları	11.500,—	
	9	Yakacak yardımları	18.000,—	
	10	Giyim giderleri	27.000,—	
	11	İzin ücretleri	10.000,—	1.422.500,—
III		<u>Büro Giderleri</u>		
	1	Bakım ve Onarım giderleri	20.000,—	
	2	Büro araç, gereç basılı kâğıt	75.000,—	
	3	Posta, Telgraf, Telefon	50.000,—	
	4	Aydınlatma, ısıtma, su, h. gazı	75.000,—	
	5	Demirbaş giderleri	25.000,—	
	6	Gazete, dergi, kitap giderleri	15.000,—	
	7	Yayın giderleri	300.000,—	
	8	Yargı ve icra giderleri	10.000,—	
	9	Dışardan sağlanan hizmetler	60.000,—	
	10	Başkaca giderler	25.000,—	655.000,—
IV		<u>Yatırım Giderleri</u>		
	1	Birlik binası inşaat fonu	1.000.000,—	
	2	Yazı, hesap, diğer büro mak.	50.000,—	
	3	Mobilya, döşeme	40.000,—	
	4	Başkaca yatırım giderleri	20.000,—	1.110.000,—

Bölüm No.	Madde No.	Gider Çeşitleri	Madde Tutarı TL.	Bölüm Tutarı TL.
V		<u>Resim, Harç ve Kesenekler</u>		
	1	Belediye resim ve harçları	7.500,—	
	2	Noter harç ve masrafları	3.000,—	
	3	Damga vergisi	2.000,—	
	4	Bina vergisi	13.000,—	
	5	Sivil Savunma Fonu	10.000,—	
	6	Uluslararası Barolar B. aidatı	15.000,—	50.500,—
VI		<u>Mesleki Yardımlar</u>		
	1	Meslekle ilgili sos. yrd.	50.000,—	50.500,—
VII		<u>Ölüm Yardım Sandığı gid.</u>		
	1	Avukatlara sandık yrd.		1.978.320,—
		1977 yılı giderler toplamı		6.306.324,—
		1978 yılına devr. gelir		831.439,52
		GENEL TOPLAM		7.137.763,52

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ PERSONEL KADRO ÇİZELGESİ

Sıra	Kadro Ünvanları	Ad.	1976 Kadro Maaşı	1977 Kadro Maaşı
1	Yönetim Kurulu Raportörü	1	2.500,—	7.500,—
2	Sosyal Güvenlik Uzmanı	1	2.500,—	6.000,—
3	Başkâtip	1	3.150,—	4.500,—
4	Muhasebeci	1	2.400,—	5.000,—
5	Başkâtip Yardımcısı	1	2.900,—	4.250,—
6	Memur «Muhasebe-Daktilo»	1	2.750,—	4.000,—
7	Memur «Ruhsat-Daktilo»	1	2.400,—	3.450,—
8	Memur «Sekreter-Daktilo»	1	2.450,—	3.600,—
9	Memur «Bülten - Daktilo»	1	2.550,—	3.700,—
10	Memur «Yazışma-Dosyalama»	1	2.550,—	3.500,—
11	Memur «Yargıtay İrtibat B.»	1	1.250,—	2.100,—
12	Memur «Dergi, Yayın, Daktilo»	1	1.800,—	2.750,—
13	Hizmetli «Dağıtım Görevlisi»	1	2.050,—	3.400,—
14	Odacı «Birlik Merkezi»	1	1.950,—	3.200,—
15	Odacı «Birlik Merkezi»	1	1.900,—	3.150,—
16	Odacı «Yargıtay Bürosu»	1	850,—	2.000,—
17	Odacı «Danıştay Bürosu»	1	850,—	2.000,—
18	Kaloriferci	1	1.900,—	3.150,—
19	Gece Bekçisi	1	1.900,—	3.150,—
	Yekûn.....		40.600,—	70.400,—

70.400,— x 12 ay = 844.800,— (845.000,—)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
1977 YILI BÜTÇE YÖNETMELİĞİ

1 — Türkiye Barolar Birliği'nin 1977 yılı bütçesi 1.1.1977 gününden başlar, 31.12.1977 gününde sona erer. Bu döneme ait gelirler ve giderler 7.137.763,52 TL. olarak öngörülmüştür.

2 — Bu dönemde Baroların ödeyeceği Birlik keseneği II. Genel Kurul kararı uyarınca 31.Aralık 1976 tarihinde Barolar kayıtlı avukat sayısı üzerinden ayda 10,— TL. hesaplanmıştır.

3 — Ölüm Yardım Sandığı gelirleri Barolar Birliği kesenekleri gibi hesaplanarak gelir ve gider bütçelerine aynen konulmuştur.

4 — Bütçe ile kabul edilen ödeneklerin yetmesi halinde, bölümler ve maddeler arasında aktarma yapmağa Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

5 — Gelirin tahsil fişi veya Banka dekontu karşılığı tahsili, giderlerin harcama belgelerine dayanandırılması gereklidir.

Kasa işlemleri istisnasız tahsil ve ödeme fişlerini dayandırılır.

Bütçe içinde harcama Başkan ve Sayman Üyesinin oluru ile yapılır.

6 — Yönetim Kurulu genel kadro aylıkları toplamı değişmemek kaydıyla kadroları ve kadro aylıklarını birleştirmeye ve kullanılmayan kadro aylıklarından diğerlerine ekleme yapmaya yetkilidir.

7 — Bu yönetmeliğin uygulanmasına Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

1977/41-4

Avukatlık Kanunu - 11 Üyeli Bir Yönetim Kurulunda Yasanın 93. Maddesinde Belirtilen Salt Çoğunluğun 6 Kişi ile Sağlanacağı.

Adana : 30.12.1976
Sayı : 976/566

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık K.nun 98.inci maddesine göre Başkanlık Divanının, Başkan dışındaki üyelerinin seçiminde; Yönetim Kurulu kararlarının alınmasını düzenleyen 93.üncü maddesindeki üye tam sayısının salt çoğunluğu ibaresinden ne anlaşılacağı hususunda tereddüde düşüldüğünden, 11 mevcutlu Yönetim Kurulunda:

1 — Başkanlık Divanı seçimlerinde kazanabilmek için 6 oy mu yoksa 7 oy mu almak gerekeceğinin,

2 — Yönetim Kurulu kararlarının kaç oyla alınması gerektiğinin bildirilmesini saygı ile arz ederim.

Başkan
Av. İbrahim Günay

Ankara : 17.1.1977
Sayı : 65

Baro Başkanlığı
A d a n a

İlgi: 30.12.1976 gün ve 976/566 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 4.1.1977 günlü toplantısında incelenmiş olup; Onbir üyeli bir Yönetim Kurulunda Yasanın 93. maddesinde belirtilen salt çoğunluğun 6 kişi ile sağlanacağını Baronuza bildirilmesi, 51/51 sayı ile karara bağlanmıştır.

Bilginizi rica ederim.
Saygılarımla.

Başkan

1977/41-5

Baroların Protokoldeki Yeri — Baroların C. Savcılarının Yanında Yer Alacağı.

Tarih : 11.11.1976
Sayı : 1976/136

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Konu: Resmi Törenlerde Barolara ayrılacak yer hak.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 76'ncı maddesinin son fıkrası (Resmi Törenlerde Barolar İl Cumhuriyet Savcısının yanında yer alırlar) hükmünü ihtiva etmekte olup, İlimizdeki resmi törenlerde, protokol yerini düzenliyen panolarda Ağırceza Reisi ve onun yanında C. Savcısı olarak yer ayrılması buna karşı Baromuzun yeri belirlenmemiştir.

Cumhuriyet Savcısının Katılmadığı Resmi Törenlerde Baromuzun, yer belirsiz durumda kaldığından bizzarur Baromuz törenlerde temsil edilememektedir.

Bu nedenle Yönetim Kurulumuzun 10.11.1976 tarih ve 30 sayılı kararı ile, resmi törenlerde protokol yerlerini düzenliyen panolarda Baromuzun da C. Savcılığı yanında gösterilmesine kadar hiçbir resmi törene katılmama kararı alınmış ve durum İl Makamına da bildirilmiştir.

Bu konuda İç İşleri Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulmak üzere müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Av. Necdet Ömer Varlık
Baro Başkanı
Erzincan

Ankara : 24.11.1976
Sayı : 1956

İçişleri Bakanlığı
A n k a r a

Erzincan Barosu Başkanlığından alınan 11.11.1976 gün ve 1976/136 sayılı yazıda; Erzincan Valiliğince düzenlenen protokol panolarında 1136 sayılı Yasanın 76. maddesinin açık hükmüne rağmen Baronun yerinin gösterilmediği belirtilmektedir.

Baroların protokoldaki yeri 1136 sayılı Yasa ile belirtilmiş olduğu cihetle, Yasa hükmünün uygulanmasında gösterilen ihmâlin giderilmesi gereğinin, Erzincan Valiliğine duyurulması hususunu takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 20.1.1977
Sayı : 2-B-3/36

Türkiye Barolar Birliği Genel Başkanlığına
A n k a r a

İlgi: 24.11.1976 gün ve 1956 sayılı yazınıza.

İlgide belirtilen yazınız incelenmiş olup, Resmi törenlerde Baro Başkanına C. Savcısının yanında panoyla işaretlenmiş yer ayrıldığı anlaşılmıştır.

Bundan sonraki bayramlarda da aynı yukarıda belirtildiği şekilde yer ayrılacaktır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Seyfettin Ercan
Vali Muavini
Vali Y.

Ankara : 1.2.1977
Sayı : 175

Baro Başkanlığı
E r z i n c a n

İlgi: 11.11.1976 tarih ve 136 sayılı yazınız.

Resmi törenlerde Barolara yer ayrılmasıyla ilgili yazınız üzerine İçişleri Bakanlığına müracaat edilmiştir.

Başvurmamıza karşı Erzincan Valiliğinden alınan 20.1.1977 gün ve 2-B-3/36 sayılı yazı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.
Saygılarımla.

Başkan

Bkz. TBBB. 1971/6-8; 1972/11-12; 14-25; 1973/19-2; 22-8; 1975/34-13.

1977/41-6

Yeni İnşa Edilen Askeri Yargıtay ve Yüksek Askeri İdari Mahkemeleri Binalarında Avukatlarada Oda Ayrılması Hakkındaki Birliğin Milli Savunma Bakanlığına ve Genel Kurmay Başkanlığına Başvurmaları — Alınan Cevaplar.

Milli Savunma Bakanlığı
A n k a r a

Askeri Yargıtay ve Askeri İdare Mahkemesi için Garnizon dahilinde bir bina inşa edilmekte olduğu öğrenilmiş, bu vesile ile aşağıdaki hususların nazara alınmasını takdirlerinize arz etmek gerekli görülmüştür.

1 — Olağanüstü halin bahis konusu olmadığı zamanlarda Mahkemelerin Garnizon dahilinde bulunmasında çeşitli sakıncalar müşahade edilmekte, garnizon içinde alınması zorunlu önlemlerle, Mahkemelerin aleniyetini bağdaştırmak mümkün olamamaktadır. Bu yüzden avukat meslektaşlarımızdan pek çok şikâyetler Birliğimize intikal etmektedir. Bu nedenlerle hali inşaada olan binanın mimari konumunun, garnizon ile alakası olmayan bir biçimde tadilini, ihtilatlara meydan vermeyecek değişikliklerin yapılarak, gerekli görülecek önlemlerin mahkeme başkanının tensip yetkisini kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesini yüksek takdirlerinize arz etmekteyiz.

2 — Avukatlık Kanununun sarih hükümleri açısından hali inşaada olan binada, kanun hükmünün zorunluğuna ve kapsamına uygun olarak tensip edilecek bir bölümün «Avukatlar Odası» olarak ayrılmasını, avukatlara tahsis edilecek odanın tefrişinin Birliğimize ait olacağını tabii bulunduğunu, en derin saygılarımızla arz ederiz.

Başkan

Tarih : 13.1.1977

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İk. ve Tekno.: 6101-77 Etd. Prj. Şb. (H-8/1) 6/6
Konu: Yeni inşa edilecek olan Askeri Yargıtay ve Yüksek Askeri İdare Mahkemesi Hk.

İlgi: a) Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının 19.11.1976 gün ve 1892 sayılı yazısı.

b) Genelkurmay Başkanlığının 23.12.1976 gün ve HRK.: 6121-228-76/İs. İnş. Em. (1040) sayılı yazısı.

1975 yılında inşaatına başlanan şu anda kaba inşaatı bitmiş olan Askeri Yargıtay ve Yüksek Askeri İdare Mahkemeleri binalarına Yüksek Askeri

İdari Mahkemesi ve Askeri Yargıtay Başkanlığından verilen programa göre avukatlar için oda ayrılmıştır.

Rica ederim.

Milli Savunma Bakanı Namına
Selâhaddin Demircioğlu
Korgeneral
M.S.B. Müs. Yd. İk. ve Tekno. Bşk.

Ankara : 19.11.1976
Sayı : 1891

Genel Kurmay Başkanlığına
A n k a r a

Askeri Yargıtay ve Askeri İdare Mahkemesi için garnizon dahilinde bir bina inşa edilmekte olduğu öğrenilmiş, bu vesile ile aşağıdaki hususların nazara alınmasını takdirlerinize arz etmek gerekli görülmüştür.

1 — Olağanüstü halin bahis konusu olmadığı zamanlarda Mahkemelerin garnizon dahilinde bulunmasında çeşitli sakıncalar müşahade edilmekte, garnizon içinde alınması zorunlu önlemlerle, Mahkemelerin aleniyetini bağdaştırmak mümkün olamamaktadır. Bu yüzden avukat meslektaşlarımızdan pek çok şikayetler Birliğimize intikal etmektedir. Bu nedenlerle hali inşa da olan binanın, mimari konumunun, garnizon ile alakası olmayan bir biçimde tadilini, ihtilaflara meydan vermeyecek değişikliklerin yapılarak, gerekli görülecek önlemlerin mahkeme başkanının tensip yetkisini kullanmak suretiyle gerçekleşmesini yüksek takdirlerinize arz etmekteyiz.

2 — Avukatlık Kanununun sarih hükümleri açısından hali inşa da olan binada, kanun hükmünün zorunluğuna ve kapsamına uygun olarak tensip edilecek bir bölümün «Avukatlar Odası» olarak ayrılmasını, avukatlara tahsis edilecek odanın tefrişinin Birliğimize ait olacağını tabii bulunduğunu, en derin saygılarımızla arz ederiz.

Başkan

Tarih : 23.12.1976

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

HRK.: 6121-228-76/İs. İnş. Eml. (1040)

Konu: Yeni Yapılan As. Yargıtay ve As. İdare Mah. Binasında Avukatlar Odası Ayrılması

İlgi: Türkiye Barolar Birliği Bşk.lığının 19.11.1976 gün ve 1891 sayılı yazısı.

İnşa edilmekte olan Askeri Yargıtay ve Yüksek İdare Mahkemesi binasında, dışarı ile kolay irtibatlı bir Avukatlar Odası ayrılmasını talep eden ilgi yazı fotokopisi ilişiktir.

Konunun tetkik edilmesini, gerekli cevabın Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına verilmesini ve sonucun bildirilmesini rica ederim.

Genelkurmay Başkanı Namına
Vecihi Akın
İlinci Başkan
Orgeneral

Bkz. TBBB. 1970/3-24; 1971/7-11; 8-4; 1972/12-14; 13-9; 14-34; 15-9; 1975/34-20; 1976/39-10; 40-10.

1977/41-7

Avukatların Hak ve Ödevleri — Av. Azmi Soydan, Av. Mustafa Özertan, Av. Ersin Parlat, Av. Önder Kırkavak, Av. Sadettin Işık ve Av. Süleyman Erden'in Tercihli Telefon İsteği — Birliğin Ulaştırma Bakanlığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

Tarih : 23.10.1976

Sayın Ulaştırma Bakanlığına sunulmak üzere Türkiye Barolar Birliğine
A n k a r a

Avukatlık yazıhanemi İstanbul'a nakletmiş bulunuyorum. Yazıhanemde ve evimde telefonum yoktur. Yazıhaneme Tercihli Telefon verilmesi için ilgililere emir verilmesini saygılarımla takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi
Avukat Dr. Azmi Soydan

İstanbul

Tarih : 25.10.1976

Sayı : 1738

Kişiyi Özel

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Yönetim Kurulu Üyemiz Avukat Azmi Soydan, Van Barosundan İstanbul'a nakletmiş bulunmaktadır.

Adı geçen üyemizin Beyoğlu, İstiklal Cad. Santal Han No: 213 Daire: 607'deki yazıhanesine tercihli telefon tahsisi için ilgili yerlere gerekli emrin verilmesini, meslekdaşımızla pek zaruri olan muhabere zaruretini, saygı ile yüksek takdirlerinize arz ederim.

Başkan

Tarih : 11.11.1976

HGM : 12005-20775-32757

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi: 25.10.1976 gün ve 1738 sayılı yazınız.

Avukat Azmi Soydan'ın İstanbul'daki adresine tercihan bir telefonun tesisi için PTT Genel Müdürlüğüne 3.11.1976 gün ve 20146 sayılı yazımızla talimat verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı

Tarih : 17.11.1976

Sayı : 1887

Sayın Av. Azmi Soydan
İ s t a n b u l

Yazıhanenize tercihli telefon verilmesi için Ulaştırma Bakanlığına yaptığımız müracaat üzerine, anılan Bakanlıktan aldığımız 11.11.1976 gün ve 12005-20775-32757 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.
Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 17.11.1976

Sayı : 1888

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

İlgi: 11.11.1976 tarih ve 12005-20775-32757 sayılı yazınız.

Yönetim Kurulu Üyemiz Azmi Soydan'ın İstanbul'daki adresine tercihli telefon tahsisi için 3.11.1976 gün ve 20146 sayılı yazınızla PTT Genel Müdürlüğüne talimat verildiği hakkındaki ilginize karşı minnet ve şükranlarımı arz ederim.

Saygılarımla

Başkan

Ankara : 2.2.1977

Sayı : 180

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

İlgi: 14.12.1976 tarih ve 2051 sayılı yazınız.

Yönetim Kurulu üyemiz Avukat Azmi Soydan'ın yazıhanesine tercihli telefon verilmesi için PTT Genel Müdürlüğüne 3.11.1976 gün ve 20146 sayılı talimat verildiğinin bildirilmesi üzerine evrak İstanbul Telefon Başmüdürlüğü nezdinde takip edilmiş ve «telefon tesisine dair dilek» Beyoğlu sant-ral sahasında 88702 sıra numarasıyla kaydedilmiştir.

İstanbul'daki şartlara göre tercihli taleplerin karşılanması olanağı çok uzun bir süre alacağına bildirilmesi nedeniyle telefon tesis dileğinin hertür-lü imkânını kullanılması suretiyle tesisine emirlerinizi saygıyla arz ederim.

Başkan

Ankara : 1.3.1977

HGM : 12005 - 5085 - 7833

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 2.2.1977 gün ve 180 sayılı yazınız.

Av. Azmi Soydan'ın adresine öncelikle bir telefonun tesisi için 24.2.1977 gün ve 4484 sayılı yazımızla PTT Genel Müdürlüğü gerekli talimat verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı

Tarih : 27.10.1976

Sayın Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'na göre 1. madde ilk cümle: (Avukatlık Kamu Hizmeti) diye yazmasına rağmen Bandırma Telefon tercih hakkımızı kullanalım diye PTT Müdürlüğüne müracaatımızda malesef (PTT Genel Müdürlüğü Telefon Tercih Yönetmeliğinde) Avukatların tercih hakkı'na dair bir kayıt bulunmadığı cevabı ile (Doktarların varmış) karşılaştım.

Netice-i Talep: Avukatlık Kanununun Açıkça İlk Cümlesinde: Avukatlık Kamu Hizmeti olarak belirtildiğinden en kısa sürede PTT, Tercih Yönetmeliğine Avukatların da ilave edilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.

Balıkesir Barosu Avukatlarından
Av. Mustafa Özertan

Tarih : 8.12.1976

Sayı : 1812

Kişiyi Özel

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Bandırma Barosu Avukatlarından Mustafa Özertan'ın Birliğimize yaptığı başvurmadan; tercihli telefon isteğinin Bandırma PTT Müdürlüğüne karşılanmadığı anlaşılmıştır.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 17.12.1976

HGM : 12005

Sayın Mustafa Özertan
A n k a r a

Adresinize tercihan bir telefonun tesisi için 30. 11.1976 gün ve 22185 sayılı yazımızla PTT Genel Müdürlüğüne talimat verilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı

Tarih : 24.12.1976

Sayı : 2113

Sayın Av. Mustafa Özertan
B a n d ı r m a

İlgi: 8.11.1976 tarih ve 1813 sayılı yazınız.

27.10.1976 günlü dilekçeniz üzerine Ulaştırma Bakanlığına yaptığımız başvuruya alınan 17.12.1976 tarih ve 12005-22993/36404 sayılı yazı ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Tercihli telefon tahsisi isteğiyle 25.5.1976 tarihinde Ulaştırma Bakanlığına yazılı olarak başvurmuştum. Geri gelen alındı haberi kartının üzerindeki tarih damgasından göndermiş bulunduğum yazının 28.5.1976 tarihinde bakanlığa teslim edilmiş olduğunu anladım. Ancak aradan geçen zamana rağmen ilgili bakanlıktan şimdide kadar olumlu yada olumsuz hiç bir cevap alamadım. Bakanlığa yazmış olduğum yazının bir suretini ilişikte sunuyorum.

Ulaştırma Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerin yapılmasına müsadelerinizi saygılarımla arz ederim. 13.11.1976

Avukat Ersin Parlat

Tarih : 17.11.1976

Sayı : 1883

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Mersin Barosu Avukatlarından Ersin Parlat'ın Birliğimize vâki başvurmasından; 25.5.1976 günlü Bakanlığınız nezdindeki müracaatına bir cevap alamadığı anlaşılmıştır.

Adı geçen meslekdaşımıza tercihli telefon tahsisi için gerekli emrin verilmesini yüksek takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 15.12.1976

HGM : 12005-22643-36099
KONU : Telefon.Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi: 17.11.1976 gün ve 1883 sayılı yazınız.

Avukat Ersin Parlat'ın Mersin'deki adresine tercihan bir telefonun tesisi için PTT Genel Müdürlüğüne 26.11.1976 gün ve 21842 sayılı yazımızla talimat verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı

Tarih : 22.12.1976

Sayı : 2098

Sayın Avukat Ersin Parlat
M e r s i n

İlgi: 13.11.1976 tarihli dilekçeniz.

Tercihli telefon talebiniz üzerine Ulaştırma Bakanlığına yaptığımız müracaata alınan 15.12.1976 tarih ve 12005-22643-36099 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 11.10.1976

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Birliğinize, 4916 İst. Barosuna 8382 sicil no ile kayıtlı olarak 7.6.1973 tarihinden beri İstanbul'da serbest avukatlık yapmaktayım.

Ekte takdim ettiğim belgelerden anlaşılacağı üzere: Ulaştırma Bakanlığına 15.11.1976 tarihinde yazılan talebime tercihli telefon isteğim ile ilgili bir dilekçe ile başvurudum.

Tahminen iki ay sonra bakanlığa yaptığım şifahî müracaatta tercihli telefon istemlerinin durdurulduğu, isteğimin normal müracaat olarak gerekli yerlere iletildiği cevabını aldım.

Bilahare İst. Telefon Başmd. Abone işleri Md. lüğünün 8.6.1976 tarihli yazısı ile isteğimin normal müracaat sırasına kaydedildiğini bildiren yazıyı aldım.

Birlik bültenlerinde tercihli telefon taleplerinin bakanlıkça karşılanmakta olduğunu öğrendiğimden, büyük bir ihtiyaç içerisinde bulunduğum telefon ter-

rolar Birliği Bülteni

cihi ile ilgili talebimi bu kerre birliğe intikâl etmeyeyi uygun buldum.

Alâka ve tavassutlarınızı saygı ile dilerim.

Av. Önder Kırkavak

İstanbul : 8.6.1976

Sayı : 1851

Konu: T. Kale 99696/M sıralı talep
Av. Önder Kırkavak

İlgi: Ulaştırma Bakanlığına muhatap 15.11.1976 tarihli dilekçeniz.

PTT Genel Müdürlüğünden alınan 23.2.1976 tarih ve 4035 sayılı emirde yukarıda yazılı adresinize istenilen telefon tesisine dair dileğiniz T.Kale santral sahasında 99696/M sıraya kaydedilmiştir.

Bugünkü imkânlarımızla T.Kale santral sahasında şebekesi müsait bulunan 64564/M müracaat sırasına kadar olan talepler karşılanabildiğinden 99696/M müracaat sırasına kayıtlı telefon talebinizin karşılanmasına şimdilik imkân görülememiştir.

İsteğiniz imkân husulünde karşılanacaktır.
Bilginizi rica ederiz.

Saygılarımızla.

Telefon Başmüdürlüğü
S. Gergerli, N. Pınar

Tarih : 19.10.1976

Sayı : 1699

Kişiyeye Özel

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

İstanbul Barosu Avukatlarından Önder Kırkavak'ın yazıhanesine tercihli telefon tahsisi için 5.1.1976 tarihinde Bakanlığımıza müracaat ettiği, ancak İstanbul telefon taleplerinin durdurulduğunun bildirildiği, Birliğimize yaptığı başvurmadan anlaşılmalıdır.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucunun bildirilmesini müsaadelerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 7.10.1976

Sayı : HGM. 12005 - 19831 - 31262

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi: 19.10.1976 gün ve 1699 sayılı yazınız.

Avukat Önder Kırkavak'ın İstanbul'daki adresine öncelikle bir telefonun tesisi için PTT Genel

27.10.1976 gün ve 19830 sayılı yazıma verilmiştir.

2 — F

reken yönünü rica ederim.
rektiren bir

Borçlar Kanunu

«Vekâlet»

-ziyaretçisi

-eylemler

Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı

Tarih : 8.11.1976

Sayı : 1831

Önder Kırkavak

b u l

90288 - 176010.1976 tarihli dilekçeniz.

menize tercihli telefon tahsisi isteğine dair ilgideki başvurmanız üzerine durum Ulaştırma Bakanlığına iletilmiş ve adı geçen Bakanlıktan alınan 27.10.1976 tarih ve 12005-19831-31262 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Uşak Barosuna kayıtlı Avukatım. Birlik Sicil numaram 7198 ve Baro Sicil Numaram da 79'dur. Uşak Telefon İdaresine yaptığım telefon ihtiyacı için sıra numaram da 926'dır. Fakat tercihli telefonların fazlalığı nedeni ile telefon almam mümkün olmayacaktır. Bu nedenle tercihli telefon verilmesi hususuna yardımlarınızı saygı ile arz ve talep ederim. 9.10.1976

Av. Sadettin Işık

Tarih : 19.10.1976

Sayı : 1698

Kişiyeye Özel

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Uşak Barosu Avukatlarından Sadettin Işık; tercihli telefon tahsisi için Uşak Telefon İdaresine müracaatla 926 sıra numarası aldığını ve Sayın Bakanlığımız nezdinde girişimde bulunmamızı istediğini 9. 10.1976 günlü dilekçesiyle bildirmektedir.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini müsaadelerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

HGM: 12005 - 2: Türkiye Barolar Birliği Telefon istemi ile başvurmuş bulunmaktayım. Bu ih-
Tarih : 12.11.1976 acımın giderilmesinde ilgili bakanlık nezdindeki

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

A n k a r a 12005

Av. Sadettin Işık'ın adresine terciha.
fonun tesisi için 1.11.1976 gün ve 19827 sayılı.
la PTT Genel Müdürlüğüne talimat verilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı

Tarih : 24.11.1976
Sayı : 1911

Sayın Av. Sadettin Işık
U ş a k

İlgi: 9.10.1976 tarihli dilekçeniz.

Tercihli telefon tahsisi isteğiniz üzerine Ulaştır-
ma Bakanlığına yaptığımız müracaata alınan 12.11.
1976 tarih ve 12005-20941-33206 sayılı yazı fotokopi-
si ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 24.11.1976
Sayı : 1914

Kişiye Özel

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

İlgi: 12.11.1976 tarih ve 12005-20941-33206 sayılı
yazınız.

Avukat Sadettin Işık'a tercihli telefon tahsisi i-
çin PTT Genel Müdürlüğüne talimat verildiğine da-
ir ilginize karşı minnet ve şükranlarımı arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Manisa ili Alaşehir ilçesinde serbest avukat ola-
rak çalışmaktayım. Ancak yazıhanemin telefon ih-
tiyacını giderebilmiş değilim. Alaşehir PTT. idare-
sine yaptığım başvuruya, (199) sıraya alındığım bil-
dirilmişti. Başvurumun üzerinden bir buçuk yıl geç-
tiği halde, elan mesleki faaliyetimi telefonsuz ola-
rak sürdürmekteyim. Bugünkü tarihle ulaştırma ba-
kanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğüne de tercihli

Av. Süleyman Erdem

Tarih : 19.10.1976

Sayı : 1695

Kişiye Özel

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Manisa Barosu Avukatlarından Süleyman Er-
den'in 28.9.1976 günlü başvurusundan; Alaşehir'de-
ki yazıhanesine telefon tahsisi için Alaşehir PTT.
İdaresine müracaatla 199 sıra numarası aldığı ve a-
radan 1,5 yıl geçtiği halde mesleki faaliyetini tele-
fonsuz sürdürdüğü anlaşılmıştır.

Tercihli telefon tahsisi için gerekli işlemin ya-
pılarak neticeden bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 12.11.1976

HGM : 12005-20923-33219
KONU : Telefon

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Av. Süleyman Erden'in adresine tercihan bir te-
lefonun tesisi için 1.11.1976 gün ve 19827 sayılı yazı-
mızla PTT Genel Müdürlüğüne talimat verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı

Tarih : 24.11.1976

Sayı : 1960

Sayın Av. Süleyman Erden
A l a ş e h i r

İlgi: 28.9.1976 tarihli dilekçeniz.

Yazıhanenize tercihli telefon tahsisi isteğiniz ü-
zerine Ulaştırma Bakanlığına yaptığımız müracaat
üzerine anılan Bakanlıktan aldığımız 12.11.1976 ta-
rih ve 12005-20923-33219 sayılı yazı fotokopisi ilişik-
te sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 29.11.1976
Sayı : 1961

Kişiyeye Özel

Sayın Nahit Menteşe
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Manisa Barosu Avukatlarından Süleyman Erden'e tercihi telefon tahsisi için PTT. Genel Müdürlüğüne talimat verildiğine dair 12.11.1976 gün ve 12005-20923-33219 sayılı yazınıza karşı şükranlarımı arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

bkz. TBBB. 1972/14-17; 1974/26-6; 1975/33-9; 34-11; 1976/38-8; 40-6.

1977/41-8

Hakimler Hakkında Açılacak Tazminat Davalarında Yetki — Yargıtay I. Başkanlığın Cevabı.

Tarih : 14.12.1976
Sayı : 2049

Yargıtay I. Başkanlığına
A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 121/13. maddesi hükmü uyarınca «Avukatların ve Baroların hak ve menfaatlerinin korunması için ilgili mercilere gerekli başvurmalarda bulunmak»la görevli Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Ankara Barosu avukatlarından Hayri Tosunoğlu'nun başvurusunu da gözönünde tutarak, 29.4.1959 günlü ve 10194 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ve «Bir temsilci tarafından hâkimlerin mesuliyetine ait özel hükümlere dayanılarak tazminat davası açılabilmesi için temsilciye açıkça selâhiyet verilmiş ve bu selâhiyetin temsil belgesine yazılmış olmasının kanunî şartlardan olduğuna dair» 4.2.1959 günlü ve 14/6 sayılı Temyiz Mahkemesi Tevhidi İçtihat Kararının kaldırılmasının istenmesine 4.9.1976 gününde 554/7 sayı ile karar vermiş olmakla; 16.5.1973 günlü ve 1730 sayılı Yargıtay Kanununun 20. maddesi hükmüne dayanılarak Sayın Başkanlığınıza başvurulmuştur:

1 — Bahse konu içtihadı birleştirme kararında, bir temsilcinin, hâkimlerin mesuliyetine ait özel hükümlere dayanarak bir hâkim aleyhine tazminat davası açabilmesi için vekâletnamesinde (temsil bölgesinde) açık yetki bulunması öngörülmekte ve bu yön (kanunî şart olarak) kabul edilmektedir.

2 — Burada öncelikle üzerinde durulması gereken yön, kanunlarda böyle bir şartın varlığını gerektiren bir hüküm bulunup bulunmadığıdır. Borçlar Kanununun 388. maddesine göre:

«Vekâlet vekilin tekabül eylediği işin yapılması icap eden hukukî tasarrufları ifa selâhiyetini şâmilidir. Hususi bir selâhiyeti haiz olmadıkça vekil, dava ikâme edemez, sulh olamaz, tahkim edemez, kambiyo taahhüdünde bulunamaz, bağliyamaz, bir gayrimenkulü temlik veya bir hak ile takyit edemez.»

Burada ana kuralın, vekilin, yüklendiği işin gerektirdiği hukukî tasarrufları yapmaya yetkili olması biçiminde bulunduğu ve yetki olmadan yapılamayacak hukukî tasarrufların nelerden ibaret olduğu görülmektedir. Kanun, hâkim aleyhine tazminat davası açılması bakımından «özel veya açık yetki» aramamaktadır.

Aynı konuya ilişkin bir başka düzenleme ise Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 63. maddesi hükmüyle yapılmıştır:

«Sarahatan mezuniyet verilmemişse vekil sulh olamaz ve âharı tahkim veya ibra ve davadan hiçbir suretle feragat veya hasmın davasını ve teklif olunan yemini kabul veya mahkumunbihi kabız ve haczi fekkedemez. Yemini kabul veya reddini beyan için selâhiyet ancak yemin edecek kimse tarafından yemin teklif olunan meseleye ittila kasbettikten sonra verilebilir.

Burada da hangi konularda (açık yetki) arandığı belirtilmiştir. Bunların dışında kalan hertürlü işlem veya hukukî tasarrufların vekil (temsilci) tarafından yapılabileceği asıdır.

3 — İçtihadı Birleştirme Kararında dayanan hukukî görüşe gelince:

İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu, yukarıda belirtme çalışığımız (kanunî durumu); «...kanun koyucunun kanuna koyduğu başka bir hükümden anlaşılın maksadına diğer deyimle kanunun ruhuna aykırı...» bulmuştur. Nitekim kararda şöyle denilmektedir:

«II — Kanunun lâfzına ve temsil konusundaki genel kaideye dayanılarak varılan bu netice, kanun koyucunun koyduğu başka bir hükümden anlaşılın maksadına diğer deyimle kanunun ruhuna aykırı bulunduğundan kabule değer görülmemiştir. Gerçekten, Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanununun 33. maddesinde vekilin temsil olunan adına hâkimi red isteğinde bulunabilmesi için kendisine açıkça hâkimi reddetme selâhiyetinin verilmiş olduğunun temsil kâğıdında (vekâletnamede) yazılı olması şartı konulmuştur...»

İşte Genel Kurul bu noktadan hareketle, mademki hâkimin reddi konusunda vekâletnamede açık yetki aranmaktadır, o halde hâkim aleyhine açı-

lacak tazminat davasında (ki red müessesesine göre daha önemlidir) da açık yetki aranmalıdır, demektir.

Genel Kurulun (kıyas yolu) ile bir sonuca varması doğru değildir. Çünkü: Kıyas yoluna başvurmayı gerektiren bir durum yoktur. Aksine, kanunda açıklık vardır. Olsa olsa kanunda açıklık bulunan hallerde kıyas yoluna başvurulabilir. Kanunkoyucunun ileri sürmesi yetki aşması niteliğindedir.

Bunun dışında, Genel Kurulun ileri sürdüğü şart, hâkimler aleyhine açılacak tazminat davalarını kısıtlama, bir nevi hak arama hürriyetini önleme sonucunu doğurmaktadır.

Hâkimlerin sorumluluğu konusunun ne kadar önemli olduğu bellidir. Her önüne gelenin, istediği anda hâkim aleyhine tazminat davası açması sakinçalidir. Ancak, kanunlarda, özellikle Hâkimlerin mesuliyetine ilişkin Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 573-576. maddelerinde emredici bir hüküm olmadığı halde Genel Kurul tarafından bu şartın ileri sürülmesi doğru olamaz.

Yukarıda yazılı nedenlerle, 4.2.1959 günlü ve 14/6 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararının kaldırılmasını takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 24.12.1976

Sayı : 8634/8889

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İlgi: 14.12.1976 günlü ve 2049 sayılı yazınız.

İlgideki yazınızda 29 Nisan 1959 tarih ve 1094 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan «Bir temsilci tarafından hâkimlerin sorumluluğuna ait özel hükümlere dayanılarak tazminat davası açılabilmesi için temsilciye açıkça yetki verilmiş ve bu yetkinin temsil belgesine (vekaletnameye) yazılmış olmasının kanuni şartlardan bulunduğuna ilişkin» 4.2.1959 gün ve 14/6 sayılı içtihadı birleştirme kararının kaldırılması istenmiştir.

İsteğin dayandığı hukuksal görüş başvurma yazısında etraflıca belirtildiği için bunların burada yinelenmesinde bir yarar görülmemiştir.

Kaldırılması istenen içtihadı birleştirme kararının hukuksal dayanakları tüm ayrıntıları ile karar metninde açıklanmıştır. Bunun yanısıra anılan kararın, başvurma yazısında kaldırılma isteğine dayanak yapılan görüş ve düşünceleri tümüyle karşılayıcı ve yanıtlayıcı biçimde içerdiğinde de hiç bir kuşku yoktur. Bu durum karşısında sözü edilen içtihadı birleştirme kararına yöneltilen itirazların, kaldır-

mayı gerektirici nitelikte olmadığı ve inandırıcılıktan yoksun bulunduğu açık ve kesindir.

O halde isteğin yerinde olmadığına değin daha başka ayrıntılara girmeye ve açıklamalarda bulunmaya gerek görülmemiştir. Bu nedenlerle isteğin reddine Birinci Başkanlık divanınca 23.12.1976 gününde 86 sayı ile karar verilmiştir.

Bilgilerinizi saygıyla rica ederim.

Cevdet Mentesh
Birinci Başkan

1977/41-9

Danıştay'a Açılacak İdari Davaların Posta Masrafları Hakkındaki Danıştay Başkanlığının Yazısı - Birlik Genelgesi

Ankara : 30.12.1976

Genelge No. : 61/2129

Baro Başkanlığı
(.....)

Danıştay'a açılacak idari davaların posta masrafları hakkında Danıştay Başkanlığından aldığımız 10.12.1976 tarih ve 240 sayılı yazı aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerine sunulur.

Saygılarımla.

Başkan

521 sayılı Danıştay Kanununun 64. maddesine göre Valilikler ve Kaymakamlıklar vasıtasıyla Danıştay'a açılan idari davalar sebebiyle davacıardan alınan ve dava dilekçesiyle birlikte Danıştay'a gönderilen posta pulu uygulaması kaldırılmış ve bundan böyle posta masraflarının tahsiliiyle ilgili uygulamanın aşağıdaki şekilde yapılması kararlaştırılmıştır.

1 — Her İdari dava için gerekli posta masrafı örneği ilişik posta çeki vasıtasıyla 102121 sayılı Danıştay Başkanlığı Posta Çek Hesabına yatırılacaktır.

2 — İdari davalar için gerekli posta masrafında herhangi bir değişiklik yoktur. Bu sebepten posta masrafları eskiden olduğu gibi ilişik listeye göre hesaplanacaktır.

3 — Posta çekleri herhangi bir PTT. şubesine yatırılabilir.

4 — Posta masrafı Posta Çek Hesabına yatırıldıktan sonra posta çekinin A kuponu dava dilekçesine ekli olarak Danıştay'a gönderilecektir.

Posta Masrafı alınmadan kabul edilen ve Danıştay'a gönderilen dava dilekçeleri hakkında 521 sayılı Danıştay Kanununun 66. maddesinin son fıkrası uygulandığından davaların çözümünde gereksiz zaman kaybına meydan verilmemesi için dava dilekçeleri ile birlikte posta çeki hesabına posta masrafının yatırılmasına dikkat ve özen gösterilmelidir.

5 — Basılı çek örneklerinden bir miktar ilişikte gönderilmiştir. İleride ihtiyaç duyulduğu takdirde yeterli miktar posta çeki istek üzerine Danıştay'ca İl ve ilçelere gönderilebileceği gibi herhangi bir PTT merkezinden de temin edilebilir.

Yeni uygulamaya 1. Ocak 1977 tarihinde başlanacağından bu tarihten sonra Valilik ve Kaymakamlıklarca kabul edilecek idarî dava dilekçeleri hakkında yukarıda açıklanan uygulamanın yapılmasını saygı ile rica ederim.

İsmail Hakkı Ülgen
Danıştay Başkanı

Dağıtım:

Gereği için : İçişleri Bakanlığına

Valiliklere

Kaymakamlıklara

Bilgi için: Tasnif ve Yayın Kurulu Başkanlığına

Adalet Bakanlığına

Türkiye Barolar Birliğine

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Bşk.na

DANIŞTAY'A AÇILACAK İDARİ DAVALAR İÇİN ALINACAK POSTA MASRAFI

TL.

- 1 — Dava dilekçelerinden
 - a) Tek hasımlı davalarda 9.00
(karşı taraf sayısı birden fazla ise her biri için 750 kuruş ilâve edilecektir.)
 - b) Temyiz davalarında 6.00
(karşı taraf sayısı birden fazla ise her biri için 450 kuruş ilâve edilecektir.)
- 2 — Karar düzeltilmesi ve muhakemenin iadesi isteklerinden 4.50
(karşı taraf birden fazla ise her biri için 300 kuruş alınacaktır.)
- 3 — a) Yürütmenin durdurulması isteklerinde (1) ve (2) numaralı bentte gösterilen meblağa ilâveten 3.00
(fazla her karşı taraf için ayrıca 150 kuruş)
- 4 — Tavzih ve yanlışlıkların düzeltilmesi taleplerinde 3.00
- 5 — Açılmış bir davada sonradan duruşma veya yürütmenin durdurulmasını isteyen taraftan 3.00

(taraflar birden fazla ise her fazla için 150 kuruş.)

- 6 — Davaya Müdahale taleplerinden müdahilden 10.50
(karşı taraf birden fazla ise her biri için 450 kuruş)

Posta Masrafının yatırılacağı Posta Çek hesabının adı ve numarası

T. C. Danıştay Başkanlığı 102121 sayılı Posta Çek Hesabı

1977/41-10

Vergiler Temyiz Komisyonu Dairelerinin Görev ve Yetkilerini Belirleyen Çizelge Hakkındaki Maliye Bakanlığının Genelgesi.

Tarih : 24.11.1976

Sayı : 233/892

Konu: Komisyonumuz Dairelerinin Görev ve Yetkileri Hakkında.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İlgi: 6.7.1976 gün ve 233 sayılı genel yazımız eki.

Vergiler Temyiz Komisyonu Dairelerinin görev ve yetkileri ilişik çizelgede belirtilen şekilde yeniden düzenlenmiştir.

1.1.1977 tarihine kadar Komisyonumuza gelmiş olan anlaşmazlık konusu işlerin dosyaları, bundan önceki genel yazımızda belirtilen Komisyonumuz Dairelerince incelenip çözüme bağlanacaktır.

1.1.1977 tarihinden sonra gelen temyiz dilekçeleri ve anlaşmazlık dosyaları, bu yazımıza ekli çizelgede gösterilen Komisyonumuz Dairelerince incelenektir.

Bu nedenle, söz konusu dilekçe ve dosyaların bundan sonra ek çizelgede gösterilen Dairelere gönderilmesi gerekmektedir.

Yeteri kadar gönderilen bu yazımızın Defterdarlığa, Malmudürlüklerine, Özel İdare Müdürlüğüne ve Memurluklarına, müstakil Vergi Dairelerine, Belediye Başkanlıklarına, Baro Başkanlığına tebliği aynı zamanda görev ve yetki değişikliğinin ilgililere de duyurulması rica olunur.

Vergiler Temyiz Komisyonu
Başkan V.
Yılmaz Eracar

**VERGİLER TEMYİZ KOMİSYONU DAİRELERİNİN
GÖREV TAKSİMİNE DAİR ÇİZELGE
GÖREVLİ DAİRE YETKİ BÖLGESİ**

1 — GELİR, KURUMLAR, İŞLETME, MÜLGA KAZANÇ, esnaf vergileri ile bunlara bağlı vergi ve cezalar.

BİRİNCİ DAİRE

İstanbul 1, 5 ve 7 No.lu, Kocaeli, Konya (Kendisine bağlı olan İl Niğde), Bolu, Sakarya, Tekirdağ (Kendisine bağlı olan İller Edirne ve Kırklareli) Vergiler Muvazzaf İtiraz Komisyonları.

İKİNCİ DAİRE

İstanbul 2 ve 8 No.lu, Ankara 1, 2 ve 3 No.lu (Kendisine bağlı olan İller Kastamonu ve Çankırı), Antalya (Kendisine bağlı olan İller Burdur ve İsparta), Diyarbakır (Kendisine bağlı olan İller Bitlis, Hakkari, Mardin, Siirt ve Van), Zonguldak (Sakarya kurulunca Zonguldak Sakarya'ya bağlanacak) Vergiler Muvazzaf İtiraz Komisyonları.

ÜÇÜNCÜ DAİRE

Aydın (Kendisine bağlı olan İl Muğla), Balıkesir (Kendisine bağlı olan İl Çanakkale), Denizli (Kendisine bağlı olan İller Afyon ve Uşak), Bursa, Eskişehir (Kendisine bağlı olan İller Bilecik ve Kütahya), İçel ve İzmir (Kendisine bağlı olan İl Manisa) Vergiler Muvazzaf İtiraz Komisyonları.

DÖRDÜNCÜ DAİRE

Adana 1 ve 2 No.lu (Kendisine bağlı olan İl Hatay) Vergiler Muvazzaf İtiraz Komisyonları.

YEDİNCİ DAİRE

Elazığ (Kendisine bağlı olan iller Bingöl, Muş, Malatya, Tunceli), Erzurum (Kendisine bağlı olan İller Ağrı, Artvin, Kars), Gaziantep (Kendisine bağlı olan İller Adıyaman, Maraş, Urfa), Kayseri (Kendisine bağlı olan İller Kırşehir, Nevşehir), Samsun (Kendisine bağlı olan İller Amasya, Çorum, Ordu, Sinop), Sivas (Kendisine bağlı olan İller Erzincan, Yozgat, Tokat), Trabzon (Kendisine bağlı olan İller Giresun, Gümüşhane ve Rize) Vergiler Muvazzaf İtiraz Komisyonları.

2 — VERASET VE İNTİKAL VERGİLERİ
YEDİNCİ DAİRE

Veraset ve İntikal Vergileri.

3 — GENEL BÜTÇEYE GİREN VASITALI VERGİLER, RESİMLER, HARÇLAR, BENZERİ YÜKÜMLÜLÜKLER

DÖRDÜNCÜ DAİRE

Emlak Alım Vergisi, Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergisi ve Tapu Harçları.

BEŞİNCİ DAİRE

Gider, Damga, Spor-Toto, Bina İnşaat, Taşıt Alım, Motorlu Kara Taşıtları, Dış Seyahat Harcamaları Vergileri, Harçlar, Trafik Resmi, Değerli Kâğıtlar, Genel Bütçeye Giren diğer vasıtalı vergiler, resim ve harçlar ile benzeri mâli yükümlülükler, Maddelerden Devlet Hakkı.

4 — EMLAK VERGİSİ, BİNA VE ARAZİ VERGİLERİ, TAŞOAKLARI, RESMİ, BELEDİYE GELİRLERİ VE MAHALLİ İDARELERE AİT DİĞER VERGİ, RESİM VE HARÇLAR.

ALTINCI DAİRE

Emlak Vergisi, Bina ve Arazi Vergileri, Taşoakları Resmi, Belediye Gelirleri ve Mahalli İdarelere ait diğer Vergi, Resim ve Harçlar.

Not:

1 — 6183 sayılı Kanun ile 213 sayılı Vergi usul Kanununun ve 223, 930 sayılı Tasarruf Bonusu ve Malî Denge Vergisi Kanunlarının uygulanmasından doğan ihtilaflar, bu işlem hangi vergi, resim ve harç ile ilgili ise ona ilişkin işlere bakan Daire tarafından çözümlenecektir.

2 — Genel Kurulumuzca incelenip çözümlenecek işlere ait dilekçe, evrak ve dosyalar, doğrudan doğruya Vergiler Temyiz Komisyonu Başkanlığına gönderilecektir.

3 — Vergi Usul Kanununun 395, 403, 404 ve 409 uncu maddelerinin hükümleri saklıdır.

1977/41-11

Yüksek Sağlık Şurasının Bir Kararı Hakkında.

Tarih : 2.3.1976

Yüksek Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İzmir Asliye 2.ci hukuk mahkemesinde takip etmekte bulunduğum (.....)'na ait bir davanın duruşması sırasında mahkemece sağlık şurasından istenen bir mütalaa hususunda gelen (KARAR) adı ile tevsim edilmiş 25 Şubat 1976 günlü ve Toplantı 26, karar 6844 sayılı şura kararını kanıma göre çok ilginç, üzerinde çok düşünmeye değer, şaşırtıcı, üzüntü verici gördüğümden faydalı görülebilir ve neşre değer izlemile ilişkte sunuyorum. (Ameliyat sırasında madeni alat veya gaz tampion gibi yumuşak yabancı cisimlerin en mükemmel ameliyat şartlarında dahi vucutta bırakılabilmesi MUTADTI.İ OLAYLARDANDIR. Bu itibarla Opr. Dr. atfı kabil bir ihmal ve kusurun mevcut olmadığına şuramızca oybirliğiyle karar verildi) deniyor. Ve böylece vatandaşın batnında madeni a-

lat, gaz bezi gibi yumuşak şeylerin unutulması olağandır, olur, bu ihmal değildir, kusur sayılamaz, müsebbibi takip edilemez, hayatını onun bıçağı altına koyan kimse talie, bahta bırakılmış demek olur, deniyor. Bu nasıl düşüncedir, bu nasıl zihniyettir, bir kimse kusurunun hukuku karşılığını görmemelidir, yaptığı ameliyatla ihmali neticesi bir sene gibi bir zaman vatandaşın hayat ve memet mücadelesi yapmasına sebebiyet veren doktor hem de bol ücret alır, menfaat görür ama bu işte meydana getirdiği zarardan mesul olmaz diye kestirilip atılır mı? T.C.K. 459 uncu maddesindeki ihmal ve tedbirsizlik, meslek ve sanatın icrasında acemilik sebebiyle verilen neticelere kanun koyucusunun tenip ettiği ceza bu suretle sağlık şurası kararı ile kaldırılmış olmuyor mu, belki ben yanlış düşünüyorum bu nedenle siz de bir kere tetkik edin uygun görürseniz dergimizde yayınına ilgilinin, enteresan bir konudur sanırım. Saygılarımla ve özür dileklerimle.

Ziya Yalçinkaya
Avukat

Tarih : 13.5.1976
Sayı : 880

Sayın Avukat Ziya Yalçinkaya
A y v a l ı k

2.3.1976 günlü yazınız ve ekleri Yönetim Kurulumuzca müzakere konusu yapılmış, 25.2.1976 gün ve 6844 sayılı Yüksek Sağlık Şurası Raporunun Mahkemesince onanmış bir örneğinin istenilmesine karar verilmiştir.

Yapılacak gerekli girişimlere esas olmak üzere raporun bir örneğinin gönderilmesini Yönetim Kurulumuzun 18.4.1976 gün ve 266/26 sayılı kararı geçince rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 26.5.1976

Yüksek Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

13.5.1976 günlü ve 880 sayılı yazılarınıza karşılıktır.

1 — İşaret buyrulan Sağlık şurası kararının mahkemece tasdikli bir sureti eklice gönderildi.

Kanımcı çok sakat bir karar olan bu konu nerde ise mühim bir hukuk anlayışını bertraf edecek nitelikte olduğundan üzerinde gereken girişimin yapılmasını ve sonucundan haberdar edilmeliğime müsaadelerini üstün saygılarımla arz ederim.

Ziya Yalçinkaya
Avukat

YÜKSEK SAĞLIK ŞURASI

Toplantı tarihi 25 Şubat 1976

Toplantı sayısı 128

Karar sayısı 6844

KARAR

..... adındaki kadına yaptığı ameliyat sırasında batında gaz bezi unutarak adı geçeninin sağlığının bozulmasına sebebiyet verdiği iddiası ile hakkında tazminat davası açılan Opr. Dr. hakkında olup İzmir İkinci Asliye hukuk mahkemesince gönderilerek şuramıza tevdi edilen dosya incelendi:

13.3.1972 tarihinde boğulmuş nüks Göbek fitki ve taşı kolesistit sebebiyle Opr. Dr. tarafından ameliyat edilen 'nda ameliyat sırasında batında gaz tampon bırakılmış, hasta ve ailesinin ifadesine göre bu tampon ameliyattan bir yıl sonra makat yolu ile vucut dışına atılmıştır.

Ameliyat sırasında madeni alet veya gaz tampon gibi yumuşak yabancı cisimlerin en mükemmel ameliyat şartlarında dahi vucutta bırakılabilmesi mutad tıbbi olaylardandır. Bu itibarla Opr. Dr. 'a atfı kabul bir ihmal ve kusurun mevcut olmadığına şuramızca oybirliğiyle karar verildi. 25 Şubat 1976

Yüksek Sağlık Şurası

Tarih : 30.7.1976

Sayı : 1311

Kişiyeye Özel

Sayın Kemal Demir

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

A n k a r a

Yüksek Sağlık Şurası, İzmir 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde görülen bir dava sebebiyle fotokopisini sunduğumuz kararında; ameliyat sırasında batında gaz tamponu bırakılmış olmayı mutad tıbbi olay olarak nitelendirmişti.

Ameliyat tekniğinin bu derece ilerlediği ve olanakların arttığı bir dönemde, hasta batında yabancı cisimler unutmayı, «mutad tıbbi olay» olarak nitelendiren Şura kararını, Şuranın Yasal Başkanı olarak size yansıtmayı uygun bulduk.

Durumu Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararına atfen bilginize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 7.12.1976

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

30. Temmuz. 1976 gün ve 1311 sayılı yazınızla bana bildirmiş olduğunuz konu, Yüksek Sağlık Şurasının, yazınız alındıktan sonra yapılan ilk toplantısında ele alınmış ve görüşülmüştür.

Yüksek Sağlık Şurasının bu toplantısını yöneten başkan vekilinin konu ile ilgili yazısının fotokopisini ilişikte sunuyorum.

Saygılarımla.

Dr. Kemal Demir
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

Yüksek Sağlık Şurası
Toplantı tarihi: 10 Kasım 1976
Toplantı sayısı: 130

Pek Sayın Bakan

Barolar Birliği Yönetim Kurulunun, Şuramızca verilen bir raporu, Yüksek Makamınızın dikkatine arzeden yazısı, Şuramızda gündem dışı görüşülmüş ve şu sonuca varılmıştır:

Ameliyatlar sırasında bütün dikkat ve itinaya rağmen, yumuşak bir madde olan tampon ve benzeri maddelerin, kanla karışarak tanınmaz bir hale gelmesi nedeni ile, yara içinde kalmasına, Batının ve dünyanın en modern ve en ünlü kliniklerinde dahi tesadüf edilmekte ve bunu önleyecek çeşitli tedbirler alınmasına rağmen halâ buna engel olunamamaktadır. Buna benzer çeşitli zamanlarda Şuramıza gelmiş ve bunlara son rapordaki anlam içinde cevap verilmiştir. Son raporda «mutad» deyiminin kullanılması, hekim olarak yukarıda anlatılan düşünce sistemi içinde kullanılmıştır. Hekim olanlarla, olmayanların bazı sözcükleri değerlendirmede ayrı kanılarda oldukları bir gerçektir. Bu olayda da sorun böyle olmuştur. Saygı ile arz ederim.

Ord. Prof. Ekrem Şerif Egeli
Yüksek Sağlık Şurası Başkan Vekili

1977/41-12

Ölüm Yardımı Esasları — Ölüm Yardımından Ancak Barolarda Kayıtlı Olanların Yararlanabileceği.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1329 doğumluyum. 26 senelik avukatım. Öğretmenlikten emekliyim. Son günlerde baromuz bizler-

den, Türkiye Barolar Birliğinden, ölümümüz halinde adı geçen ölüm yardımının, beyannamede belirttiğim kişilere yapılıp yapılmıyacağı husunda terüddüdüm vardır. Beni bu yönde aydınlatmanızı özellikle rica ederim. 20.12.1976

Saygılarımla.

Avukat Haşim Mirci

Tarih : 28.12.1976

Sayı : 2121

Sayın Avukat Haşim Mirci
İ s t a n b u l

İlgi: 20.12.1976 tarihli dilekçeniz.

Ocak 1975 tarihli TBB. Bülteninde yayınlanan esaslara göre ölüm yardımından ancak Baroda kayıtlı olmak suretiyle yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Barodan kaydınızın silinmesi halinde yardımdan yararlanma olanağınız kalmayacaktır.

Bilgilerine sunulur.

Saygılarımla.

Başkan

Bkz. TBBB. 1975/29-2; (VIII. Gen. Kurul), 34 (Ölüm Yard. Mektubu); 1976/36-10; 38-9.

1977/41-13

Ölüm Yardımı İle İlgili Birlik Genelgeleri.

Ankara: 26.1.1977

Genelge No: 3/145

Konu: Ölüm Yardım bildirimleri Hakkında.

Baro Başkanlığı

.....

İlgi: 22.6.1976 tarih ve 33/1063 sayılı Genelgemiz.

Barolarımıza kayıtlı meslektaşlarımızdan vefat edenlerin yakınlarına Ocak 1975-29 sayılı Birlik Bülteninde yayınlanan «Ölüm Yardımı esasları»nın 1, 6, 7. maddelerine göre yapılacak yardım taleplerinin bundan sonra aşağıda gösterilen esaslar dahilinde bildirilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman

Başkan

Vefat eden Avukatın
Adı ve Soyadı:

Sicil No:

Vefat Tarihi:

Levhada Kayıtlı olduğu süre:

Emekli olduğu yer:

Emekli olduktan sonra Levhaya yazılıp

yazılmadığı:

Not: 1976 yılından bildirilmemiş vefat varsa acele iş'arı

Ankara: 27.1.1977
Genelge No: 4/147

Konu: Ölüm Yardım Sandığı 1977 yılı tahakkuku hakkında.

Baro Başkanlığı

VIIIinci Genel Kurulda alınan karar uyarınca 1976 yılı 1. Ocak tarihinden itibaren faaliyette bulunan Ölüm Yardım Sandığı keseneği bildirmiş olduğunuz Avukat adedine göre hesap edilmiş ve 1977 yılı aidatı olarak Baronuz lira borçlandırılarak gerekli fon tesis edilmiştir.

Üzülerek ifade etmek isterizki Ocak 1977 ayının ilk 20 günü içerisinde bildirilen Ölüm ihbarı 11 i bulmuştur.

Ölüm Sandığı faaliyetlerinin süratle yürütülmesi ve Banka havalelerinin zamanında hesaba alınabilmesini teminen T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi nezdindeki 630/1056 sayılı cari hesabımıza havalesi gereken taksitlerin terminleri ve miktarı aşağıda gösterilmiştir.

Havale gönderme Tarihi	Taksit No	Miktarı
15.2.1977	1 nci
15.4.1977	II >
15.7.1977	III >
15.11.1977	IV >

Taksitlerin yukarıda gösterilen tarihte havalesinin teminini, herhangi bir karışıklığa meydan verilmemesi için havalelerin bir yazı ile bildirilmesi hususunun usul itihaz edilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman Başkan

Ankara: 27.1.1977
Genelge No: 5/148

Konu: Ölüm Yardım Sandığı borcunuz ile 1977 yılı tahakkuku hakkında.

Baro Başkanlığı

VIIIinci Genel Kurulda alınan karar uyarınca 1976 yılı 1. Ocak tarihinden itibaren faaliyette bu-

lunan Ölüm Yardım Sandığına 1977 yılına devreden borcunuz dir.

1977 yılı için bildirmiş olduğunuz Avukat adedine göre hesap edilerek Baronuz TL borçlandırılarak gerekli fon tesis edilmiştir.

Üzülerek ifade etmek isterizki Ocak 1977 ayının ilk yarısında bildirilen ölüm ihbarı (11) ri bulmuştur.

Ölüm Yardımlarının süratle yürütülmesi ve Banka havalelerinin zamanında hesaba alınabilmesini teminen T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi nezdindeki 630/1056 sayılı cari hesabımıza havalesi gereken taksitlerin terminleri ve miktarı aşağıda gösterilmiştir.

Havale gönderme Tarihi	Taksit No.	Miktarı
15.2.1977 tarihine kadar	1.
15.4.1977 > >	II.
15.7.1977 > >	III.
15.11.1977 > >	IV.

a) 1976 yılından devreden borcunuzun en kısa bir zamanda havalesinin teminini,

b) 1977 yılı taksitlerinin terminleri dahilinde havalesini,

c) Herhangi bir yanlışlığa meydan verilmemesi için havalelerin bir yazı ile bildirilmesi,

Hususlarımızı rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman Başkan

1977/41-14

Yeni Ruhsatname Düzenlenmesini Gerektiren Haller Hakkındaki Birlik Genelgesi — Adalet Bakanlığına Gönderilen yazı.

Ankara: 20.12.1976
Genelge No: 59/2093

Baro Başkanlığı

Birliğimize ve Barolarımıza yapılan başvurmalarda, özellikle evlenme ve boşanma nedeni ile soyadı değişmesinin gerekli olduğu hallerde, değişen soyadı ile yeni ruhsatname düzenlenmesinin istenildiği görülmektedir.

Resmi belgelerin yeniden düzenlenmesindeki teammül, belgenin kaybolması veya kullanılmayacak derecede yıpranması halinde yeniden düzenlenmesi yolunda teessüs etmiş bulunmaktadır.

Diğer yandan sorunun, soyadı değişikliklerinin Baro kayıtlarına işlenmesi sırasında Baro yetkililerince ruhsatnameye de işlenmesi suretiyle halli mümkün görülmektedir.

Bu neden ile, soyadı değişikliklerinin ruhsatnameye işlenilmesinin istenilmesi halinde, değişikliğin Baro yetkililerince yapılarak, kayıtlarına işlenilmek üzere durumdan Birliğimizin de haberdar edilmesi gerekmektedir.

Vâki başvurmalarında genelgemiz gibi işlem yapılmasını rica ederim .

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 26.11.1976

Sayı : 1983

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Evlencikleri nedeniyle soyadlarının değiştiğini beyan eden ve yeniden ruhsatname tanzimi isteyenlere, evlilik soyadlarıyla ruhsatname düzenlenmesine Yönetim Kurulumuzun 20.11.1976 günlü toplantısında 793/27 sayılı karar verilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim .

Saygılarımla.

Başkan

1977/41-15

Meslekte 40. Yılına Dolduran Avukatlar Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Ankara: 5.1.1977
Genelge No: 2/8

Baro Başkanlığı

Meslekte fiilen 40 yıl veya daha fazla hizmet eden Baronuz mensubu varsa isimlerinin acele bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Bkz. TBMM. 1972/13-13; 1973/17-12; 19-6; 20-6; 22-11; 1974/26-8; 27-7.

1977/41-16

Keseneklerle İlgili Birlik Genelgesi.

Ankara: 27.1.1977
Genelge No: 7/150

Konu: Birlik Keseneği 1977 yılı tahakkuku hak.

Baro Başkanlığı

1977 yılı için bildirmiş olduğunuz adet Avukata göre hesap edilen Birlik kesenek borcunuz TL. dir.

Birlik faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesi ve Banka havaalelerinin zamanında hesaba alınabilmesini teminen T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi nezdindeki 630/493 sayılı cari hesabımıza havalesi gereken taksitlerin termin ve miktarları aşağıda gösterilmiştir.

Havale gönderme Tarihi	Taksit No	Miktarı
15.3.1977 tarihine kadar	I.
15.6.1977 » »	II.
15.9.1976 » »	III.
15.11.1977 » »	IV.

Geçmiş senelerde olduğu gibi yukarıda gösterilen tarihlerde havaalelerin yapılacağına emin olarak gösterilecek titizliğe peşinen teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla.

Sayman Başkan

Ankara: 27.1.1977
Genelge No: 6/149

Konu: 1976 Birlik Kesenek borcu ile 1977 yılı kesenekleri

Baro Başkanlığı

1) Baromuzun 1977 yılına devreden Birlik Kesenek borcunuz TL. dir.

2) 1977 yılı için bildirmiş olduğunuz Avukat adedi üzerinden hesap edilen Birlik Kesenek borcunuz TL. dir.

Birlik faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesi ve Banka havaalelerinin zamanında hesaba alınabilmesini teminen T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi nezdindeki 630/493 sayılı cari hesabımıza havalesi gereken taksitlerin termin ve miktarları aşağıda gösterilmiştir.

Havale Gönderme Tarihi	Taksit No	Miktarı
15.3.1977 tarihine kadar	I.
15.6.1977 » »	II.
15.9.1977 » »	III.
15.11.1977 » »	IV.

a) 1977 yılına devreden borcunuzun en kısa bir zamanda havalesinin temini,

b) 1977 yılı taksitlerinin terminleri dahilinde havalesine hassasiyet gösterilmesini,

c) Herhangi bir yanlışlığa meydan verilmemesi için havalelerin bir yazı ile bildirilmesini, rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman Başkan

1977/41-17

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Açık Bulunan Giresun Ağır Ceza Mahkemesi Üyeliği — Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması — Alınan Cevap

Tarih : 6.12.1976
Sayı : 210

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Karadenizin doğu kesiminde özellikle ilimizde cinayet olayları ve ağır cezalı cürümlerin rekor seviyede bulunduğu hususunun zaman zaman istatistik konusu olduğu ve 8 ilçenin olaylarına bakan Giresun ağır ceza mahkemesinin sıkışık iş nedenleriyle bunalmış bulunduğu bir gerçektir.

Bu mahkemenin işlerini düzenli bir biçimde yürütebilmesi için büyük kentlerde görüldüğü gibi yedek bir üyeye dahi ihtiyaç varken maalesef 4 senedir Giresun ağır ceza mahkemesi bir başkan ve bir üye ile çalışmakta, hergün diğer mahkemelerin işleri bittikten sonra bir hakim alınarak davalara jakılabilmektedir. İşler kesinlikle çıkmazdadır. Ağır ceza mahkemesi başkanının iyi niyetli çalışmaları ve tüm çabaları bir noktada yeterli olamamaktadır. Yüksek hakimler kuruluna sorunun ulaştırılmasını ve çok ivedi bir üye atanmasının sağlanmasını dilemekteyiz. Saygılarımla.

Giresun Barosu Başkanı
Avukat Ahmet Ersöz

Tarih : 13.12.1976
Sayı : 2045

Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanlığına
A n k a r a

Giresun Ağır Ceza Mahkemesine bir üye atanması isteğini kapsayan Giresun Baro Başkanlığı'nın 6.12.1976 tarih ve 210 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 23.12.1976
Sayı : 16676

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi: 13.12.1976 gün ve 2045 sayılı yazı.

Açık bulunan Giresun Ağırceza Mahkemesi Üyeliğine Hâkim tayini atama kararı düzenlenmesi sırasında incelenecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

M. Mazhar Budak
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanı

Tarih : 28.12.1976
Sayı : 2124

Baro Başkanlığı
G i r e s u n

İlgi: 6.12.1976 tarih ve 210 sayılı yazınız.

Giresun Ağır Ceza Mahkemesine bir üye atanması dileğini kapsayan ilgi yazınız üzerine Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına yaptığımız müracaata alınan 23.12.1976 tarih ve 16676 sayılı yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Bkz. TBBB. 1970/3-12; 1971/12-12; 1972/14-12, 33; 16-30 1973/17-19; 20-24; 21-19; 22-22, 23; 1974/23-15; 24-24, 25-30; 26-14; 27-17, 28-18; 20, 21, 22, 23, 24, 1975/30-22, 23; 33-17, 18, 19, 20, 21, 1976/34-21; 37-10; 38-11; 39-11; 40-15.

1977/41-18

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Münhal Bulunan Erdek Sulh Hukuk Hakimliği — Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması — Alınan Cevap.

Tarih : 25.11.1976
Sayı : 976-489

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Erdek Sulh Hukuk Mahkemesi'nin değerli Hâkimi sayın Cemil Kangöz, Beykoz'a atanmış ve Bandırma Hakimlerinden değerli Hakim sayın Özer Ölçlü Erdek'de geçici olarak görevlendirilmiştir.

Bu durum Bandırma Sulh Hukuk, İcra Hukuk ve İcra Ceza davalarında tesbit ve tedbir gibi müteferrik işlerde zorunlu aksaklıklara meydan vermektedir.

Bu sebeplerle Erdek Hâkimliğine biran önce atama yapılması için gerekli girişimlerin yapılmasını takdirlerinize saygı ile arz ederim.

Balıkesir Barosu Başkanı
Av. Hürşit Kangal

Tarih : 30.11.1976

Sayı : 2007

Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanlığına
A n k a r a

Erdek Sulh Hukuk Mahkemesi'ne hâkim atanması için Birliğimize başvuran Balıkesir Barosu Başkanlığının 25.11.1976 tarih ve 1976-489 sayılı yazı fotokopisi ilişikte takdim edilmiştir.

Gereğinin takdiriyle bu konuda yapılan işlem sonucunun bildirilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 8.12.1976

Sayı : 15930

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

30.12.1976 gün ve 2007 sayılı yazımıza;

Münhal bulunan Erdek hakimliğine hâkim tayini husustama kararı düzenlenmesi sırasında incelenecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

H. Ziya Ekmekçioğlu

Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı Y.

Tarih : 16.12.1976

Sayı : 2071

Baro Başkanlığı
B a l ı k e s i r

İlgi:25.11.1976 gün ve 976/489 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına gönderdiğimiz 30.11.1976 tarihli yazı-

mıza karşılık, münhal bulunan Erdek hakimliğine hâkim tayini hususunun atama kararı düzenlenmesi sırasında inceleneğine dair anılan Başkanlığın 8.12.1976 gün ve 15930 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1977/41-19

Burdur Adliyesinin Matbu Evrak İhtiyacı — Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması — Alınan Cevap.

Burdur : 16.11.1976

Sayı : 563

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Burdur Adliyesinde matbu evrak, bu arada bilhassa Tebliğat zarfları bitmiş olduğundan adli tebliğatlar yapılamamakta, bu durum da işlerin sürüncemede kalması nedeni ile vatandaşların ve meslektaşların haklı şikâyetlerine sebep olmaktadır.

Bu nedenle Adalet Bakanlığının ihtiyaca kâfi adli evrak ve tebliğat zarfını bastırıp Burdur Adliyesine göndermesinin temini için delaletlerinizi saygı ile arz ederim.

Burdur Barosu Başkanı
Avukat Ali Şahin

Tarih : 24.11.1976

Sayı : 1959

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Burdur Adliyesinde matbu evrak, ve tebliğat zarflarının bittiğinden bahisle Birliğimize başvuran Burdur Barosu Başkanlığının 16.11.1976 tarih ve 563 sayılı yazı fotokopisi ilişikte takdim kılınmıştır.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Tarih : 17.12.1976

Sayı : 4318

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İlgi: 24.11.1976 Tarih ve 1959 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Burdur Adliyesinin ihtiyacı bu-

lunan evrakı matbuanın kafi miktarda gönderilmesi istenmekte olup, bahis mevzuu tebliğat zarflarından adı geçen memuriyete 15.12.1976 tarihinde postalanmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Adalet Bakanı Yerine
Müsteşar Mv.

Tarih : 17.1.1977
Sayı : 80

Baro Başkanlığı
B u r d u r

İlgi: 16.11.1976 tarih ve 563 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Adalet Bakanlığına yaptığımız müracaata alınan 17.12.1976 tarih ve 4318 sayılı yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1977/41 - 20

Avukatlık Sınavı — 1977 Yılı Avukatlık Sınavı Tarihlerini Gösteren Birlik Genelgesi.

Ankara: 5.1.1977
Genelge No: 1/7

Konu: Avukatlık Sınavları Hk.
Baro Başkanlığı

1977 yılı Avukatlık Sınavı ve mülakatları aşağıda belirtilen günlerde saat 9.00 da Ankara'da yapılacaktır.

Avukatlık Kanununun 32 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddeleri uyarınca bilginize sunar, gereği için kaydedilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Sınav Mülakat

I - 14, 15 Mart 1977 - 21 Mart 1977
II - 9, 10 Mayıs 1977 - 16 Mayıs 1977
III - 11, 12 Temmuz 1977 - 18 Temmuz 1977
IV - 12, 13 Eylül 1977 - 19 Eylül 1977
V - 12, 13 Aralık 1977 - 19 Aralık 1977

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI I.

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, 1976 yılı 5. Avukatlık sınavına beş

adayın katılacağına bildirildiği ve adayların tamamının gelmiş olduğu görüldü.

Anayasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü.

1 — İdare Hukuku:

İdari davaların açılmasında usul ve genel hükümleri izah ediniz.

2 — Anayasa Hukuku:

Anayasa Mahkemesi görev ve yetkileri nelerdir? Anayasa Mahkeme Kararlarının geçerlik tarihi nedir?

3 — Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları :

a) Avukatlığa engel haller nelerdir?

b) Avukatın yargı organları ile ve adli mercilerle ilişkilerine ait meslek kurallarını izah ediniz.

Bu tutanak 13.12.1976 P. tesi günü düzenlendi. Ve imza edildi.

Başkan Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Yargıtay 9. Ceza D. Bşk.
Kutsi Malatyaloğlu Orhan Aydın

Üye Üye
Av. İhsan Onar Av. Erdoğan Bigat

Üye
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI II.

Sınavın ikinci gurubunu teşkil eden Ceza ve Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Ceza Hukuku :

Evrakta sahtekârlık nedir?

Resmî evraktaki sahtekârlık ile özel evraktaki sahtekârlık arasındaki farklar nelerdir? Bunların suç tarihleri nasıl tespit edilir?

2 — Ceza Usulü :

Mağdur vekili sıfatıyla isteyeceğiniz maddi ve manevi tazminat taleplerinde nelere dikkat edersiniz?

Bu tutanak 13.12.1976 P. tesi günü saat: 14'de düzenlendi ve imza edildi.

Başkan Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Yargıtay 9. Ceza D. Bşk.
Kutsi Malatyaloğlu Orhan Aydın

Üye Üye
Av. İhsan Onar Av. Erdoğan Bigat

Üye
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI III.

Sınavın üçüncü gurubunu teşkil eden Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Vesaiti müstenzim haller nelerdir?

2 — Beş yıllık zaman aşımına bağlı olan alacak ve davalar hangileridir? Kısaca izah ediniz.

3 — Bir Anonim Şirketin tescil ve ilâmını gerektiren halleri açıklayınız.

Bu tutanak 14.12.1976 Salı günü saat: 8.30'da düzenlendi ve imza edildi.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Kutsi Malatyaloğlu	Yargıtay 9. Ceza D. Bşk. Orhan Aydın
Üye	Üye
Av. İhsan Onar	Av. Erdoğan Bigat
Üye	
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu	

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI IV.

Sınavın dördüncü gurubunu teşkil eden İş Hukuku, İcra ve İflâs ve Hukuk Usulü konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — İş akdinin feshi halinde tarafların fesih hakkını kullanma önelini açıklayınız.

2 — Ödeme emrine itiraz süresi ve şekli hakkında bildiklerinizi yazınız.

3 — Şahadetten kimler çekilebilirler? Ve kimler yeminsiz olarak dinlenebilirler?

Bu tutanak 14.12.1976 Salı günü saat: 14'de düzenlendi ve imza edildi.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Kutsi Malatyaloğlu	Yargıtay 9. Ceza D. Bşk. Orhan Aydın
Üye	Üye
Av. İhsan Onar	Av. Erdoğan Bigat
Üye	
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu	

Bkz. TBBB. 1974/25-37; 26-19; 1975/31; 32-28; 33122
1976/35-6, 11; 38-14; 39-13; 40-25.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

İ K İ A Y D A B İ R Ç I K A R

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Fehmi Özçelik

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara
Telf : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

Nuray Matbaası, Ankara - 1977

Telf : 18 85 56

18.000 Adet Basılmıştır.

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1977/42-1

Kınama Günü İle İlgili Olarak Ankara C. Savcılığına Gönderilen Yazı.

Ankara : 24.3.1977
Sayı : 585

Cumhuriyet Savcılığı
A n k a r a

Türkiye Barolar Birliği'nin Sakarya'da yaptığı X. Genel Kurul toplantısında aldığı «Yargı kararlarının uygulanmamasını kınama günü» ile ilgili olarak Sayın C. Savcılığınızca soruşturmaya başlandığı öğrenilmiştir.

Olayın takdiri sırasında aşağıdaki hususların nazara alınmasını saygı ile rica etmekteyiz, şöyleki:

1) Türkiye Barolar Birliği'nin 6, 7, 8 Ocak 1977 günlerinde Sakarya'da yaptığı toplantıda Genel Kurula şu nitelikte bir öneri verilmiştir:

«T. Barolar Birliği
X.ncu Genel Kurul Başkanlığına;

Yargı kararlarını uygulamakla yükümlü yürütme organlarının Danıştay kararlarını ısrarlı bir tutumla uygulamaması Hukuk Devletini yıkıcı bir düzeye ulaştırmıştır.

Hukuk Devletini ve Hukukun Üstünlüğünü savunan Avukatlar, Barolar ve Barolar Birliği olarak bu tutuma seyirci kalamayız. Yürütme organlarının bu tutumuna karşı durumumuzu kesinlikle açıklamalıyız. Bu amaçla, Türkiye Barolar Birliği tarafından Ocak 1977 içindeki bir günün «Yargı kararlarının uygulanmaması nedeniyle kınama günü» olarak ilânı ile, o gün için bütün avukatların duruşmalara girmemelerine Genel Kurulca karar verilmesini arz ve teklif ediyoruz.

Saygılarımızla.

Burhan Karaçelik Cihat Türkbaş
Zonguldak Zonguldak

Görüldüğü üzere bu öneri yargı kararlarının uygulanmamasını kınama amacını gütmektedir.

2) Genel Kurul Başkanlığınca yayınlanan bildiriye bu kararın «Yargı kararlarının yerine getirilmemesini, Hukuk Devleti ve Hukukun üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan Genel Kurul ...Kınama» maksadı ile kabul edildiğini açıklamıştır. O halde bu bildiri ile Genel Kurul maksadın ne olduğunu göstermiş bulunmaktadır. Bildiri metni şudur:

Yürütme organlarıncaya yargı kararlarının yerine getirilmemesinin, Hukuk Devleti ve Hukukun Üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan Genel Kurul, Avukatların, Baroların ve TBB'nin bu tutuma tepkisini göstermek amacı ile 1977 yılı içinde bir günün TBB Yönetim Kurulunca Kınama günü olarak ilânı ile o gün Avukatların duruşmalara girmemeleri hususunu da ayrıca karara bağlamıştır.

3) 4 Mart 1977 Cuma günü «Kınama Günü» olarak saptanmış ve Yönetim Kurulunca bu günün anlamı şu bildiri ile kamu oyuna açıklanmıştır:

Yürütme organlarında yargı kararlarının yerine getirilmemesinin, Hukuk Devleti ve Hukukun Üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin, bu tutuma tepkisini göstermek amacı ile bir kınama gününde avukatların duruşmalara girmemelerine karar vermiş ve Yönetim Kurulunca 4 Mart 1977 Cuma günü (Kınama Günü) olarak saptanmıştır.

Türkiye Barolar Birliği, kurulduğu tarihten bugüne kadar bütün gücü ile yurdumuzda Anayasamızın temel kuralı olan Hukuk Devletinin tüm koşulları ile korunmasını ve hukukun üstünlüğü ilkesinin egemen kılınmasını savunmuştur.

Birlik bu konuda üzerine düşen görevi, çeşitli faaliyetleriyle yerine getirmeye çalışmıştır. Düzenlediği kongre ve toplantılar, yayınladığı kitap, bro-

şür ve bildiriler, devletin yetkili organlarına yaptığı başvurular bu sabırlı çalışmaların oluşturduğu aşamalardır.

Bütün bu çabalara rağmen, Hukuk Devletinin ilk ve temel koşulu olan yargı kararlarının etkinliğine karşı yürütme organınca gösterilen direnç yok edilmemiş, yürütmeyi üstlenen siyasi gücün tutumu bugün artık bir gelenek halini almıştır.

«Yürütme ile Yargının ayrılığından, Yargıyı dinlememek yetkisini çıkarmak yanlışır. Artık Devlet kavramı içinde olmanın gereği yürütmenin kendini Yargıya tâbi sayması ve bunu benimsemiş olmasıdır. Nedeni şudur :

Toplum, Yürütme yetkisinin hukuk içinde kalmasını Yargı Organında güvenceye bağlamıştır. Böylesine bir görevle donatılmış «Yargı Organı» elbetteki idarenin üstündedir. «Hiç bir eylem ve işlemi Yargı Denetiminin dışında kalamayan» Yürütmenin, Yargı kararlarını denetleyebileceği, tercihler yapabileceği, Devlet Kavramının ilkel anlayışı içinde ancak haklı görülebilir.

Yürütmenin «görevi, kanunlar çerçevesinde...yerine getirilir», fakat «Yargı Yetkisi, Türk Milleti adına... kullanılır». Anayasamızın bu deyimleri bile, yürütme için, yargı denetimi içinde kalmanın zorunluğunu ortaya koymaktadır.

Hak arama özgürlüğü, Anayasal Temel haklardandır. Yargının engellenmesi, kararlarının uygulanmaması, yıkıcı etkisini, her şeyden evvel bu alanda hissettirir. Yürütmenin, Yargı kararlarını yerine getirip getirmemekte bir tasarruf yetkisinin kabulü halinde «Hak Arama Özgürlüğü» anlamını yitirir. Uygulanmayan bir Yargı Kararı, öyle bir «aciz vesikası»dır ki, Devleti manevi iflâsa sürükler. Bunun sorumu pek ağırdır.

Yargının, Yürütmeye «müdahale» ettiği iddiası da yanlıştır. «İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı Yargı yolu açıktır». Bu Anayasal kuralın anlamı şudur: Yürütmenin eylem ve işlemleri hukuka uygunluk varsayımından faydalanır. Böylesine bir varsayım Yürütmeye tanınmış bir ayrıcalıktır. Fakat bu ayrıcalık bir koşula bağlanmamıştır. Varsayım, aksi kanıtlanıncaya kadar geçerlidir. Bu kanıt, Yargının kararıdır. O halde idarenin eylem ve işlemleri, «İptâl» edilemezlerse, yürürlükte kalabilirler. Demek ki, Yargının kararı bir «müdahale» değil, Yürütmenin eylem ve işlemlerinin «geçerlilik koşuludur». Müdahaleden yakınmak, haklı değildir.

Vatandaşlarda Adalet duygusunu yokedecek bu vahim durumun Hukuka bağlı Devlet ilkesini tahribe varan etkileri yaygınlaşmaya başlamıştır. Önünün alınması hususunda gerekli duyarlık yitirilmiştir.

Yargıya karşı nereden gelirse gelsin gösterilecek her direnç Türk Avukatlarının karşı direncini görmeye mahkûmdur. Türk Yargısı geçmişte bunun yüce örneklerini onurla vermiş, bugün de kararları ile aynı çizgide bulunduğunu göstermiştir.

Türk Yargısının yapısında onun ayrılmaz ögesi olarak yer alan Avukatların üstlendikleri kutsal görevleri, onları ön plânda eylemleri uyarılarını yapmaya mecbur etmiştir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca alınan kararın amacı Yargı kararlarının yerine getirilmesini Yönetimin takdirine bırakan anlayışın terk edilmesini sağlamaktır. Verdiği hükmün yerine getirilmediğini gören hâkimin duyduğu mesleki azap, müvekkilinin lehindeki kararın uygulanmadığını gören avukatın kırılan meslek onuru, müvekkiline verecek cevap bulamamaktan gelen meslek güvenini yitirmesinden duyduğu büyük yıkıntı açıkça ortadadır. Bu duruma kesinlikle son verilmiştir.

Türk Yargısının Ulusa dayanan Anayasal gücünün toplumdaki etkin ve saygın yerini daima koruyacağına inancımız sonsuzdur.

4) Birlik Yönetim Kurulu, kararın görevin ihmal veya terki anlamına gelmediğini şu genelgesi ile Barolara bildirmiştir :

«1 — Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca saptanan «Kınama Günü»ne ilişkin, Yönetim Kurulunca hazırlanan basılı bildirden, yeteri kadar ekte gönderilmiştir.

Sayın Baronuzca bölgenizdeki bütün Mahkemelere bir tezkereyle eklice sunulmasını rica ederiz.

2 — «Kınama Günü»ne duruşmaları rastlayan meslektaşlarımıza, bu eylem'in yalnız duruşmalara girilmemesine ilişkin olduğu, Yargıya karşı olması nedeni ile müvekkillerini etkilememesi için gerekenleri önlemleri almaları ve «mesleki kuruluşlarınca saptanan kınama günü nedeni ve mazereti ile talik talebinde buldukları» kaydını içeren talik dilekçesi vermelerinin duyurulmasını arz ederiz».

Görüldüğü üzere kararın Adliyeye karşı bir eylem niteliği taşımadığı yüce yargıçlarımıza duyurulmuştur. Karar tüm Adalet hizmetlerine şamil değildir, görevin aksamaması için her hizmetin özelliğine göre meslektaşlarımızın önlem almaları hususunda belirtilmiştir. Nitekim önlemlerin alındığı da tesbit edilmiştir. Kaldı ki talik dilekçeleri de verilmiştir. Bundan maksat görev ile ilginin kesilmediğini göstermektir.

5) Yargı mercileri Kınama Günü görevle ilgili bir savsama saymamışlardır. Bu konuda verilen pek çok karardan bir tanesini aşağıda arz ediyoruz:

«Yargıtay Birinci Ceza Dairesi

—KARAR—

Türkiye Barolar Birliğinin 22.2.1977 günlü ve 327 sayılı Dairenize hitaben yazı ve yazıya bağlı ekte yargı organları kararlarının yürütme yetkisi tarafından yerine getirilmemesi hareketinin hak arama özgürlüğünü yok edici ve yargının engellenmesi anlamına olarak kınadıklarını belirlemek amacıyla 4.3.1977 günü duruşmalara girmeme kararını aldıklarının bildirilmiş olduğu anlaşıldığından yasal bir örgütün üyesi bulunan savunma makamının bu karara uyduğu gelmemesiyle anlaşıldığından savunmaya olanak sağlamak için sanık vekiline yeniden tebligat yapılmasına ve duruşmanın 8.4.1977 Cuma günü saat 14.00'de bırakılmasına 4.3.1977 gününde oybirliği ile karar verildi.»

Başkan	Üye	Üye
Z. Ülgenek	A. Ö. Egesel	İ. Uğurlu
	Üye	Üye
	M. Sungur	O. M. Kılıç

6) Aynı anlayışın üst mahkemeler dışındaki yargı mercilerince benimsendiği görülmektedir. Pek çok örnekten biri aşağıya alınmıştır.

«Bolu İcra Tetkik Mercii Hakimliği

(Aynı günlü bütün kararlar böyledir)

Davacı vekili ve sanık gelmediler açık duruşmaya başlandı.

Davacı vekilinin mazeret dilekçesi dosyada görülmüş olmakla okundu.

G.D. 1 — Yürütme organlarının iki yıldan beri yargı organlarıncı verilen pekçok kararı uygulamamış olduğu bir gerçektir. Yürütme organının bu tutumu, Anayasamız Demokratik Hukuk Devleti ilkelere aykırı olduğu kuşkusuzdur. Mahkemeler, Türk Ulusu adına karar vermektedir. Bu nitelikteki bir kararın uygulanmaması durumu, ulus iradesinin tanınmaması anlamındadır. Barolar Birliği Yürütmenin bu tutumunu kınamak için 4.3.1977 Cuma gününü Kınama Günü olarak kabul etmiş ve Avukatların duruşmalara girmemesini kararlaştırmıştır. Davacı vekili Barolar Birliğinin tavsiyesini kabul edip duruşmaya gelmemiş ve bu yönde bir özür dilekçesi vermiştir. Davacı vekilinin tutumu Barolar Birliği kararına uygun olarak yürütme organının tutumunu ulusa duyurma, şikâyet ve benimsetme anlamını taşımaktadır. Kişisel çıkarı ile ilgili değildir. Bu nedenle özürü yerinde görüldüğünden isteminin kabulüne, duruşmanın 11.3.1977 günü saat 9.00'a bırakılmasına karar verildi. 4.3.1977.

Hâkim 15109 »

7) TCK.nun 236. maddesinin uygulanması istendiği anlaşılmaktadır. Madde aynen şu hükmü içermektedir: «Memur veya işçi niteliğini taşımayan kamu hizmeti görevlilerinden, üç veya daha fazla kimse, aldıkları karar gereğince, kanun hükümlerine aykırı olarak, memuriyetlerini terk eder veya vazifelerine gelmezlerse veya vazifelerine gelip de görevlerini geçici de olsa kısmen veya tamamen yapmazlar veyahut yavaşlatırlarsa, her biri hakkında iki aydan altı aya kadar hapis ve beşyüz liradan üçbin liraya kadar ağır para cezası ile birlikte muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezası da hükmolunur.

Başkaları tarafından karara uyarak yukardaki fıkrada yazılı fiilleri işleyen memur veya işçi niteliğini taşımayan kamu hizmeti görevlilerine de aynı ceza hükmolunur.»

1490 sayılı Kanunla değiştirilen bu maddenin olaya uygulama olasılığı yoktur, şöyleki:

a) Bu madde «cürüm»dür. Kastın varlığı aranır. Yukardaki açıklama ve belgeler gösterilmektedir ki Avukatların maksadı görevlerini savsak suretiyle, bu görevi temsil eden Adliye üzerinde bir baskı da bulunmak değildir. Tek amaç yürütmeyi bu konuda kamuoyuna şikâyet etmektir. Bu çaba görevi savsaklamak değil, görevin yerine getirilmesi olanaklarını sağlamaktır.

b) TCK.nun 236. maddesi «üç veya daha fazla kimsenin aldıkları karar»la ilgilidir. Bu dahi göstermektedir ki madde «kişisel çıkarlar» elde etmek amacı ile girilen eylemleri öngörmektedir. Kınama kararının hem kişisel çıkarla ilgisi yoktur, hem de «Tüzel kişiliğe sahip» «Kamu niteliğinde bir kuruluş»un yetkili organı tarafından alınmıştır. Sonuç «Kanunların Avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklendiği görevleri tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesi»ni sağlamaktır.

(Av. K. 110/11).

Saygı ile takdirlerinize arz ederim.

Başkan

T. C.
ANKARA
CUMHURİYET SAVCILIĞI

TAKİPSİZLİK KARARI

Her ne kadar Bandırma Hükümet Cad. 8 numarada bulunan Avukat Mustafa Özertan'ın 7.3.1977 tarihli yakınma dilekçesi üzerine Türkiye Barolar Birliği Genel Başkanı avukat Faruk Erem T.B.B. 10. Genel Kurul toplantısında 4 Mart 1977 gününü kınama günü ilan eden karara imza atan Genel Kurul üyeleri, kınama günü kararını uygulamaya koyan Baro yetkilisi avukatlar hakkında görevi kötüye kullanma ve görevi savsaklama suçlarından dolayı soruşturmaya başlanmış ise de yapılan soruşturma

sonunda:

1 — T.B.B. Genel Kurulunun 6. 7. 8. Ocak 1977 günlerinde Sakarya'da yaptığı Genel Kurul toplantısında Zonguldak Barosuna kayıtlı avukatlar Burhan Karaçelik ve Cihat Türkbaş tarafından verilen önerge ile «Ocak 1977 içinde bir günün yargı kararlarının uygulanmaması nedeniyle kınama günü olarak ilanı ve o gün için bütün avukatların duruşmalara girmemeleri önerilmiş» ve oylama sonunda bu önerinin kabul edildiği görülmüştür.

2 — Önerinin kabul edilmesi üzerine 10. Genel Kurul bildirisinin ikinci maddesinde karar açıklanmıştır. Kararda aynen «Genel Kurulda yürütme organlarınınca yargı kararlarının yerine getirilmemesi hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan kurul, avukatların, baroların ve TBB'nin bu tutuma tepkisini göstermek amacıyla 1977 yılı içinde bir günün kınama günü olarak ilanı ile o gün avukatların duruşmalara girmemeleri hususunu ayrıca karara bağlamıştır» denmiştir.

3 — Genel Kurulun bu kararı üzerine yönetim kurulunun kınama gününü 4 Mart 1977 olarak saptadığı ve bu kararın nedenlerini anlatan uzun bir bildiriyle ilan ettiği yönetim kurulu kararının ayrı barolara kayıtlı bütün avukatlara duyurmak üzere Baro Başkanlıklarına gönderildiği, ayrıca TBB. Başkanlığının Faruk Erem imzasıyla bir genelge yaparak baro başkanlıklarına gönderdiği görülmüştür.

Gerek T.B.B. Genel Kurulu kararında gerek Yönetim Kurulu bildirisi ve genel başkanın imzasıyla yayınlanan bildiri ve genelgede alınan kararın bağlayıcı olduğu ilişkin hiç bir ibarenin yer almadığı 1136 sayılı Avukatlık Yasasından da bu konuda disiplin yaptırımını öngörülmediği anlaşılmıştır.

T.B.B. Genel Kurulunun almış olduğu kınama günü kararı 1136 sayılı Yasanın 110. maddesinin 1 ve 6. bendlerinde açıklanan Barolar Birliği görev ve amaçlarına uygun bir davranış olduğu, bu kararı alan ve uygulayanların eyleminde 1136 sayılı Yasanın 62. maddesinde tanımlanan suçun öğeleri bulunmadığı anlaşılmakla,

Yukarıda yazılan maznunlar hakkında kamu adına kovuşturma yapılmasına gerek olmadığına C.M.U.K. nun 163. ve 164. maddeleri gereğince itirazı olanaklı olmak koşulu ile karar verildi. 18.3.1977

Hasan Bıyıklı 19059
Cumhuriyet Savcı Yardımcısı

1977/42-2

Cumhuriyet Başsavcılığında Alınan Bir Yazıyla İlgili Birlik Genelgesi.

Ankara : 27.4.1977

Cumhuriyet Başsavcılığı

A n k a r a

İlgi : 20.4.1977 gün ve 909 sayılı yazınız.

İlgi yazınız; 27.4.1977 tarih ve 23/777 sayılı genelgemizle, mensuplarına duyurulması kaydıyla,

Barolarımıza iletilmiştir.
Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.
Başkan

Baro Başkanlığı

Ankara : 27.4.1977
Genelge No. : 777/23

Cumhuriyet Başsavcılığında aldığımız 20.4.1977 tarih ve 909 sayılı yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Baronuz mensuplarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,

Birden çok sanık ve davaya katılan yararına temyiz isteğini kapsayan dosyaların incelenmesinde, vekil ve müdafî avukatların her bir sanık ve davaya katılan için ayrı ayrı 10 lira depo emteleri gerekirken yanlışlıkla düşerek temyiz koşulunu tek bir kişi için ve kendi adlarına yerine getirdikleri görülmektedir.

Bu durumda temyizi hangi sanık veya müdafî adına hasrettikleri sorulmakta ve alınan cevaba göre bir bölüm sanık ve davaya katılan, temyiz incelemesi dışında kalarak hak kaybına uğramaktadırlar.

Ayrıca gereksiz yazışmaları ve gecikmeleri de önlemek amacıyla durumun Barolar aracılığı ile avukatlara duyurulmasını rica ederim.

Kâzım Akdoğan
C. Başsavcısı

1977/42-3

Hakim Avukat İlişkileri — Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması — Yüksek Hakimler Kurulu Başkanının Yazısı — Birlik Genelgesi.

Ankara : 23.3.1977
Sayı : 581

Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanlığına
A n k a r a

Birliğimize itikâl eden bazı olaylarda sayın hâkimlerimizin iş sahiplerine ve özellikle meslektaşlarımıza karşı, itidâl sınırlarını aşan muamelelerinden şikâyetler yoğunlaşmaktadır. Her ne kadar duruşmayı sevk ve idarededeki gerek ağır sorumluluk,

gerekse yoğun iş hacmi, hâkimlerimiz açısından, savunmanın sorumluluğu, meslekdaşlarımız açısından zaman zaman temkinli tutumun muhafazasını güçleştirebilirse de yine de belli bir çaba içinde kalınması yargı görevlileri olan, hepimizin müşterek tutumumuz olmak gerekir.

Türkiye Barolar Birliği bu konuyu belli kuralara bağlamayı uygun görmüş, meslekdaşlarımızı bağlayıcı «Meslek Kuralları» saptamıştır. Eklince sunulan metinden de anlaşılacağı üzere 17 ve onu takip eden maddelerde «yargı organları ile ilişkiler»e ayrı bir bölümde önem verilmiştir. 17 ve onu izleyen maddelerde şu hükümler yer almıştır:

17 — «Hâkim ve Savcılarla ilişkilerinde avukat hizmetin özelliklerinden gelen ölçülere uygun davranmak zorundadır. Bu ilişkilerinde karşılıklı saygı esastır».

18 — «Avukat daha önce hâkim, savcı, hâkem ya da başka resmi bir sıfatla incelediği işte görev alamaz».

19 — «Hâkim ve Savcı ile hısımlık ya da evlilikten gelen engelleri gösteren kanun hükmünde yazılı derece dışında kalan hısımlıklar ve başkaca yakınlıklarda avukat meslek onuruna en uygun biçimde takdirini kullanır».

20 — «Avukat mesleğe yaraşır bir kılıkla adalet önüne çıkar. Mahkemelerden başka yer ve zamanlarda avukatlık resmi kılığının giyilmesi zorunlu haller Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanacak yönetmelikte gösterilir».

21 — «Avukat duruşmayı terkedemez. Ancak kişisel veya meslek onurunun zorunlu kıldığı hallerde duruşmalardan ayrılabilir. Bu durumda avukat derhal Baroya bilgi verir».

22 — «Avukat savunma için zorunlu olmadıkça davanın uzaması sonucuna varacak isteklerden kaçınır».

23 — «Hâkimin reddi, savcılarının ve başkaca adalet görevlilerinin reddi veya şikâyet edilmesi konusunda ve genellikle konuşmalarında ve yazılarında avukat, kanunun gerektirdiği gerekçeleri amacı aşmıyacak biçimde açıklar. Red veya şikâyet dileklerinin bir örneği de Baroya verilir».

24 — «Avukat ilerde tanık olarak dinlenecek kimselerden istisnai olarak bazı hususları öğrenmek mecburiyetinde kalmış olursa onları etkilemiş olma şüphesi altına düşmekten kaçınmalıdır. Avukat tanıklara tavsiyelerde bulunamaz, ne şekilde tanıklık edecekleri veya hâkim önünde nasıl hareket edecekleri hakkında talimat veremez».

Görüldüğü üzere «adli itidal»in korunabilmesinde karşılıklı saygıya dayanan ölçüler gerekli bulunmaktadır.

Bu açıdan, gerek yüksek kurulunuza, gerek Birliğimize intikal eden, çoğu vahim ve üzücü nitelikte bulunan olayları önlemek açısından Hâkimlerimizin de dikkat buyuracakları «Meslek Kuralları»nın muhterem kurulunuzca tesbit edilmesi pek isabetli olacak, gerek hak arayan kişilerden, gerek meslekdaşlarımızdan gelen şikâyetleri önleyebilmektedir.

Eğer muhterem kurulunuz bu konuda, mukayeseli hukuka da dayanan, «Adalet mesleği deontolojisi»nin, bütün ayrıntıları ile somut hale getirilmesini sağlayacak bir önçalışmayı uygun bulursa, Birliğimizin hizmete amade olduğunu saygı ile arz ederiz.

Başkan

Ek : 2 Ad. Meslek Kuralları ve Şerhi.

HAKİM VE AVUKAT İLİŞKİLERİ

Hâkim ve avukat ilişkilerinin görevi ve statülerini düzenleyen yasalardaki genel ve objektif hükümler göz önünde tutularak ayrıntılarıyla belli kurallara bağlanmasında adalet hizmetinin yürütülmesi bakımından büyük yararlar vardır.

Avukatlığın kamu hizmeti ve serbest meslek olduğu, avukatların görevlerini, kutsallığına yaraşır biçimde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirecekleri, avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene yaraşır şekilde hareket etmekle yükümlü ve bağımsız oldukları Avukatlık Kanununda hükme bağlanmıştır.

T. Barolar Birliği Avukatlık yasınının 110/16. maddesi uyarınca zorunlu meslek kurallarını saptayarak üyelerine duyurmuştur.

Anılan kuralların 17. maddesinde; Hâkim ve Savcılarla ilişkilerinde avukatın hizmetin özelliklerinden gelen ölçülere uygun davranmak zorunda olduğu, bu ilişkilerde karşılıklı saygının esas bulunduğu belirtilmiştir.

Bu kurala ilişkin yasalardaki hükümlere ve bilimsel görüşlere göre :

Avukatın göstereceği saygı «meslek vakarı» ile bağdaşacak ölçüde olmalı mesleğin ağır başlılığı ile bağımsızlığının zedelenmesinden sakınmalıdır.

Duruşmanın idaresi ve disiplini hâkime (Başkana) ait olup bu disiplinin sağlanmasına yönelik tutum ve davranışlar savunma özgürlüğünü kısıtlamayacak ölçüler içinde kalmalıdır. Avukatın bütün belâgati ile savunmasını yapmasında, jest ve hareketleriyle savunmasını kuvvetlendirebilmesinde sosyal ve mesleki zaruretler bulunduğu bilimsel görüş olarak ifade edilmiştir.

Savunma dokunulmazlığı ile duruşma disiplini bağdaştırılmalı, duruşmanın disiplini bakımından

hâkime verilen yetkiler, savunmanın özgürlüğüne engel olmayacak şekilde makul ölçüler içinde kalmalıdır.

Avukatlık Kanununun 58. maddesine göre, avukatların görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine suçun işlendiği yer Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun duruşmanın disiplinine ilişkin hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, bu hükümlere göre avukatlar tutuklanamayacağı gibi, haklarında hafif hapis veya hafif para cezası da verilemez.

Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 378. ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 150. maddelerine göre, duruşmanın disiplinini bozan her şahsı, başkan mahkeme salonundan çıkartır. Münaşip olmayan hal ve tavır vekilden sadır olmuşa ihtarda bulunur, ihtara rağmen ısrar halinde vekil mahkemeden çıkarılır.

Duruşmanın disiplinini öngören hükümlerle, Avukatlık Kanununun 58. maddesinin bir arada incelenmesinden duruşmanın disiplinini bozan avukatın duruşmadan çıkarılmasına karar verileceği açıkça anlaşılmaktadır.

Ancak bu ağır tedbire başvurulmasına meydan verilmeden karşılıklı saygı ve anlayış içinde hâkim ve avukatların adalet hizmetinde yüklendikleri görevleri yerine getirecekleri tabiidir.

Toplumda görülen her türlü hukuki anlaşmazlık sosyal rahatsızlığın ifadesi sayılır. Söz konusu anlaşmazlıklar çoğu kez pek karmaşık dava biçiminde mahkemelere intikal eder ve Anayasaya, kanunlara, hukuka ve vicdani kanaatlarına göre soruna hukuki çözüm bulmakla görevli hâkimlere taraflar olayı kendi görüş ve anlayışlarına uygun olarak kabul ettirme çabası içine girerler. Bu durumda vekâlet görevini üstlenen avukat anlaşmazlığın hukuka uygun olarak çözülmesinde hâkimin en yakın yardımcısı sayılır.

Objektif ölçüler içinde görev yapan hâkim ve avukatlarımızdaki hukuk bilgisi, adalet duygusu, gerçekleri bulma aşkı aynı doğrultuda olduğu sürece karşılıklı saygı ve anlayış içinde hukuki anlaşmazlıkların kolayca çözüme bağlandığı, bu yoldaki uygulamanın adalete olan güveni artırdığı ve adaletin ayrılmaz öğeleri olan hâkim ve avukatların saygınlığı ile birlikte kişiliklerini de yücelttiği görülmektedir.

Pek nadir olsa dahi bu anlayış ve ölçüler içinde sürdürülmeyen hâkim-avukat ilişkilerinin üzücü olaylara neden olduğu anlaşılmaktadır.

Hâkimlerin o yüce kürsülerde adalet dağıtmak gibi müstesna bir hizmetin sahipleri olduğu tartış-

masız kabul edildiğine göre, adalet mesleğinin men-subu avukatlarımızın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da adalet ülküsüne içten bağlı olarak hâkimlerimize karşı gerekli ölçüde saygılı davranışlarını sürdüreceklerine, hâkimlerimizin de savunmanın kutsallığını, adaletin ayrılmaz parçası sayılan avukatların kendilerine en yakın yardımcı olduklarını gözönünde tutarak mesleğin onuruna yaraşır biçimde mukabil saygı ve kolaylık göstereceklerinden kuşku duymuyoruz.

Gönlümüz üzücü olayların olmaması temennisi ile doludur.

Toplum ayakta tutan ve güçlü kılan yüce adalet duygusu ve üstün meslek bilinci ile karşılıklı saygı içinde görev yapan hâkim ve avukatlarımızın hukuki anlaşmazlıkları ve meslek sorunlarını en isabetli biçimde hak ve adalet ölçülerine uygun şekilde kolayca çözümlenerek toplumumuzda inşirah yaratacaklarına yürekten inanıyoruz.

M. Mazhar Budak
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanı

Ankara : 21.4.1977
Sayı : 757

Kişiyeye Özel

Sayın M. Mazhar Budak
Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı

A n k a r a

Adalet sorunları ve Hâkim-Avukat ilişkileri hakkında karşılıklı olarak görüşbirliğine vardığımız konular hakkında Barolarımıza gerekli duyuru yapılmıştır.

Adalet hizmetlerinin en iyi bir biçimde yürütülmesini amaçlayan işbirliğimizin ileride daha yararlı bir düzeye çıkarılması dileğimizi paylaşacağına inancıyla saygılar sunarız.

Başkan

Ek :

Konu hakkında Barolarımıza
yapılan Genelge.

Ankara : 22.4.1977
Genelge No. : 22/758

Baro Başkanlığı

Yargı ile olan ilişkilerimizde Avukat arkadaşlarımızın karşılaştıkları güçlüklerin ve Hâkimlerle Avukatlar arasında tartışma yaratan durumların düzeltilmesi için meslektaşlarımızın Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına yaptıkları başvuruların, tek tek ele alınıp sonuçlandırılmasının güçlükler yarattığı ve Hâkimlerin meslekî yeteneklerine yönelik şikâyetlerin cevaplandırılmasına da Yasal olarak bulunmadığı ilgililerce Birliğimize bildirilmiştir.

Bu nedenle, Baronuz çevresinde, gerek Hâkim - Avukat ilişkileri ve gerekse adalet çalışmalarındaki aksaklıklar yönünden saptanacak olay ve şikâyetlerin meslektaşlarımız tarafından Barolarına bildirilmesi ve ancak Baroca benimesnecek olay ve şikâyetlerin Baro tarafından Birliğimize, Birlik kanalıyla Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına iletilmesi yönteminin benimsenmesi daha olumlu sonuçlar vereceğinden, durumun Baronuz Avukatlarına duyurulmasını ve bu konularda buna göre işlem yapılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.
Başkan

1977/42-4

Avukatların Hak ve Ödevleri — Kamu Kesimi Avukatlarının Yan Ödeme Sorunu.

1976 yılında Hazine Avukatları için kabul edilen 4x400 işgüçlüğü zammının, bütün kamu kesimi Avukatlarına teşmil edilmesi hususunda Birlikçe yapılan çalışmalardan önceki Bülten'lerde bilgi verilmiştir.

1977 yılında aynı haksız uygulamanın devamını önlemek için metni aşağıya alınan tel yazı ile bir kez daha Maliye Bakanından istekte bulunulmuştur.

Ayrıca, 1 Nisan 1977 günü Birlik Başkanı Faruk Erem, Ankara Baro Başkanı Teoman Evren, Birlik Genel Sekreteri Fehmi Özçelik ve sayman üye İlhan Kutay'dan oluşan Kurul, Maliye Bakanı Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon'u ziyaret etmiş, sayın Bakan işgüçlüğü yan ödemesindeki eşitsizliğin 1977 yılı için hazırlanan kararnamede giderildiğini ve Hazine Avukatlarına uygulanan işgüçlüğü zammının bütün kamu kesimi avukatlarına teşmil edildiğini söylemiştir.

Bu suretle bir yıldır sürdürülen çalışma ve görüşmeler olumlu ve adil bir sonuca ulaşmış bulunmaktadırlar.

Ankara : 3.3.1977
Sayı : 434

Sayın Yılmaz Ergenekon
Maliye Bakanı
A n k a r a

Birliğimiz mensubu kamu kuruluşları avukatları arasında yan ödeme uygulamasında haksız bir ayırım yapılmış ve bu haksızlık 1976 yılında giderilememiştir.

Hazine Avukatlarına ödenmekte olan işgüçlüğü zammının, kamu kuruluşlarında çalışan bütün avukatlara teşmili zorunludur.

Gerçekten, avukatların mesaisi bakımından yan ödemede bağlı oldukları kuruluşa göre ayırım yapılmasını haklı kılacak bir sebep mevcut değildir.

Kamu kuruluşları avukatları arasında yaratılan eşitsizliğin kaldırılmasını teminen 1977 yılı için hazırlanacak yan ödeme kararnamesinde işgüçlüğü zammının bütün avukatlara teşmili ve sonuçtan bilgi verilmesini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBBB. 1976/37-8.

1977/42-5

Avukatların Hak ve Ödevleri — 1136 Sayılı Yasanın 56. Maddesi Hükmünün Uygulanması — Bloke Paradan Avukatlık Ücretinin Ödenmesi İçin İmza Kartonu Örneğinin Yeterli Olduğu.

İzmir : 12.8.1976
Sayı : 1487

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz üyelerinden Avukat Belig Morali'nin Merkez Bankası İzmir Şubesinin 1136 sayılı Yasada yazılı avukatların hak ve yetkilerine aykırı davranışlarını belirleyen 4.8.1976 tarihli yazısının bir örneği eklidir.

Konu ayrıca Baromuzca Merkez Bankası Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

İlgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımı lütfen kabul ediniz.

Avukat Cengiz İlhan
İzmir Barosu Başkanı
İzmir : 4.8.1976

İzmir Barosu Başkanlığına
İ z m i r

Yurt dışında mukim gerçek ve tüzel bir çok kişinin vekâletlerini deruhte eden bir avukat sıfatıyla, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası A.Ş. İzmir Şubesi nezdinde çok sık işlerim olagelmektedir.

Anılan şubenin bazı hususlar hakkında yasalara öngördüğü hükümlere ters düşer nitelikteki yorum ve mütalâalarını arza bu nedenle zorunluluk hasıl olmuştur. Şöyle ki:

1) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 56'ncı maddesine göre; avukat, kendisine verilen vekâletnamelerin örneklerini çıkarıp aslına uygunluğunu imzası ile onaylayarak kullanabilir. Avukatın çıkardığı vekâletname örnekleri bütün yargı mercileri, resmî daire ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler için resmî örnek hükmündedir.

Yasanın açık buyruğu bu merkezde iken, T.C. Merkez Bankası A.Ş. İzmir Şubesi, avukatlar tarafından çıkarılıp asıllarına uygunluğunu imzaları ile

onayladıkları, kendilerine ait vekâletnamelerin örneklerini ve hattâ, asıllarından çektilirip uygunluğunu imzaları ile onayladıkları fotokopileri dahi geçerli kabul etmemekte ve işlemlerin yapılmasını, aynı yasanın 52 ve 56'ncı maddeleri uyarınca avukatlar tarafından saklanması zorunlu vekâletname asıllarının alıkonulması şartına tâlik eylemek suretiyle, Avukatlık Kanunu'nun avukatlara tanıdığı bir hakkı bertaraf etmek istemektedir.

2) Bilindiği üzere; yurt dışında mukim kişiler için bloke hesaplar tesis edildiğinde, bloke hesap sahibinin imzasını taşıyan «İmza Kartonu Örneği»nin Türk Konsolosluğunca onaylanması ve Fransız lisansındaki «Blokaj Taahhütname»nin aynı hesap sahibi tarafından pullu olarak imzalanması gerekmektedir.

Bu belgelerden «İmza Kartonu Örneği» hiç kuşkusuz bir sirküler niteliğindedir ve alınmasının nedeni de, bloke hesap sahibinin, hesabın tesisinden sonra gönderebileceği mektup, belge ve tâlimatlardaki imzanın, «İmza Kartonu Örneği»ndekine uyup uymadığını saptamaktan ibaret olsa gerektir.

Binaenaleyh, «İmza Kartonu Örneği» mahalli konsolosluktan tasdikli olarak ibraz edilmiş bloke bir hesap sahibinin, avukatlık ücretine ilişkin olarak verebileceği tediye emrinin, Konsolosluklarımızca ayrıca ve ikinci kez tasdik edilmesi biçiminde bir zorunluk —sahtelik şüphesi ve iddiası hariç— düşünülemez.

Hal böyle iken, anılan sayın Bankanın İzmir Şubesi, Banka İdare Merkezi Kambiyo Genel Müdürlüğü Ödemeler Dengesi Müdürlüğünün 18.11.1974 gün, 5030 sayılı genelgesinin 53'üncü sahifesindeki: «vekâletnamede bir ücret tesbit edilmiş ise buna, bulunmadığı takdirde bloke hesap sahibinin her tediye müteallik olarak vereceği Konsolosluklarımızca tasdikli ve aynı zamanda tercüme noterlerce tasdikli bir tediye emrinin bulunması...» yolundaki mütalâadan esinlenerek, tasdikli «İmza Kartonu Örneği»nin ibraz edilmiş olmasına rağmen, avukatlık ücretimizi ödemek istememekte ve tediye emrinin Konsolosluk tasdikinden ayrıca geçirilmesini şart koşturmaktadır.

Lütfen bağışlanmamız ricası ile arz edelim ki; kendisinden bu nedenle ikinci bir külfete katlanmasını âdeta utanarak rica ettiğimiz bir müvekkilimizin ikinci kez başvurduğu T.C. Roma Büyükel-

çiliği dahi: «olmaz böyle şey; sirküleriniz tarafımızdan onaylanmış olmasına rağmen, sizden ikinci kez imza tasdiki istenmesi yasal değildir...» demek suretiyle hayretini gizleyememiş ve üstelik, böyle bir tasdiki yapmaktan imtina da eylemiştir.

Sayın İzmir Şubesinin iyiniyetlerinden asla kuşku duymadığımız değerli mensuplarına; yukarıya aynen dercettiğimiz mütalâanın, Konsolosluktan onaylanmış bir «İmza Kartonu Örneği»nin henüz mevcut olmaması halinde tutarlı olabileceği ve ancak bu takdirde tediye emrinin Konsolosluktan tasdikli olması şartının aranabileceği, aksi halde «İmza Kartonu Örneği» ibrazının hiçbir anlam taşımayacağı arz ve izaha çalışılmış ise de, bir sonuç alınması mümkün bulunmamıştır.

Kendisine ait vekâletnamenin tasdikine ilişkin olarak yasanın avukata bahsettiği hakkın tanınmak istenmemesi ve —kişiliğimizin tenzih edildiği ifade edilmekle beraber— bir avukatın dahi sahtecilik yapabileceği varsayımından esinlenilerek ve Konsolosluktan onaylı «İmza Kartonu Örneği»nin ibraz edilmiş olmasına rağmen, avukatlık ücretine ilişkin tediye emrinin ayrıca tasdikinin istenmesi, yalnızca dayanaksız değil, fakat aynı zamanda, yasalari ve sorumlulukları en ziyade bilmek ve takdir etmek mevkiinde olan avukatlar yönünden onur kırıcı bir davranış niteliğindedir.

Bu nedenlerle; yukarıdaki mâruzatımın tetkik buyurularak gerekli muktezanın yasalara uygun biçimde tayinine kıymetli delâletinizi ve sonucunun tarafımıza lütfen bildirilmesine emirlerinizi istirham ederiz.

Derin saygılarımla.

Av. Beliğ Morali

Ankara : 9.9.1976

Sayı : 1513

Sayın Av. Osman Kuntman

TBB Başkan Yardımcısı

İ s t a n b u l

Yönetim Kurulumuzun 4.9.1976 tarihli oturumunda ittihaz olunan ve tarafımıza görev tevdi eden karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla

Başkan

578/30—

Merkez Bankası İzmir Şubesinin 1136 sayılı Yasada yazılı avukatların hak ve yetkilerine aykırı davrandığına ilişkin Av. Belig Morali'ya ait 4.8.1976 tarihli yazıyı gönderen İzmir Barosunun 18.8.1976 gün ve 211 sayılı yazısı okundu.

Konunun Av. Osman Kuntman tarafından incelenerek bir rapor halinde Yönetim Kuruluna getirilmesine oybirliğiyle karar verildi.

İstanbul : 4.1.1977

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İzmir Barosu Başkanlığından gönderilen 12.8.1976 günlü ve 1487 sayılı yazıda; Av. Belig Morali'nin T.C. Merkez Bankası İzmir Şubesinde karşılaştığı işlem dolayısıyla Birliğin ilgisi istenilmiş ve bu konuda rapor düzenleme görevi 4 Eylül 1976 günlü ve 578/30 sayılı Yönetim Kurulu kararıyla bendenize yükletilmiş olmakla; görüşlerimi Kurula arz ederim :

1 — Av. Belig Morali, 4.8.1976 günlü yazısında :

— Merkez Bankası İzmir Şubesi Müdürlüğünün, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 56'ncı maddesi hükmünün avukatlara tanıdığı «vekâletnamenin örneğini çıkararak onaylama yetkisini» kabul etmediğini, vekâletname aslının ibrazını istediğini,

— Bloke hesaptaki paralardan avukatlık ücretinin ödenmesi için «imza kartonu örneği» ile yetinmediğini, ödeme emrinin ayrıca konsolosluk onayından geçirilmesini istediğini,

bu uygulamaların yasalara aykırı olduğunu bildirerek gerekli girişimlerde bulunmasını dilemektedir.

2 — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 56'ncı maddesi hükmünün uygulanması :
Bahse konu hüküm şöyledir :

«Usulüne uygun olarak düzenlenen ve avukata verilmiş olan vekâletname 52'nci maddede yazılı dosyada saklanır. Avukat, bu vekâletnamenin örneğini çıkarıp aslına uygunluğuna imzası ile onaylayarak kullanabilir. Avukatın çıkardığı vekâletname örnekleri bütün yargı mercileri, resmî daire ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler için resmî örnek hükmündedir.»

Av. Belig Morali'nin, aslına uygunluğunu imzasıyla onayladığı vekâletname örneğini sunduğu yer T.C. Merkez Bankası İzmir Şubesi olmakla; 1136 sayılı Kanunun 56'ncı maddesinde sayılan merciler arasındadır. Gene aynı hüküm uyarınca avukat vekâletname aslını 52'nci maddede bahse konu dosyasında saklamak zorundadır. Her iki madde hük-

mü birlikte yorumlandığında avukatın vekâletname aslını bankaya ibraz zorunluğunda olmadığı anlaşılır.

Tapu ve kadastro işlemleri dolayısıyla tapu sicil muhafızlıklarındaki uygulama da aynı nitelikte olup bu konuda bir aralık Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü de «vekâletname aslının ibrazını şart olarak ileri sürmüştü» de sonunda kanun hükmüne uygun Birlik görüşünü kabul etmiş ve durum bir genelgeyle tapu dairelerine duyurulmuştur.

Burada da durum aynıdır. Bu nedenle, T.C. Merkez Bankası İzmir Şubesinin yanlış uygulamasının düzeltilmesi yönünden Merkez Bankası Başkanlığına başvurulmasının yerinde olacağı görüşümdedir.

3 — Bloke paradan avukatlık ücretinin ödenmesi için (İmza kartonu örneğinin) yeterli olduğu konusu :

Yurt dışında mukim kişilerin paraları bloke edildiğinden, bu paralardan yapılacak ödemeler bazı usullere bağlanmıştır. Para sahibinin yurt dışında bulunduğu yer konsolosluğunca onaylanan (imza sirküleri) ilgili merkez bankası bloke servisine gönderilmekte, hesap sahibinin emrine ve tebliğ hükümlerine göre ödemeler yapılmaktadır.

Av. Belig Morali'nin bahse konu ettiği (imza kartonu örneği)nin (imza sirküleri) olduğu kuşkusuzdur. Ödemeler, yurt dışından gelen yazılı talimat-taki imzayla (imza kartonu örneği)ndeki imzanın uygunluğu göz önünde tutularak yapılmaktadır. Merkez Bankası İstanbul Şubesi bloke servisindeki uygulama de aynı biçimdedir. Her avukatlık ücreti ödemesi için hesap sahibinden konsoloslukça onaylanmış talimat istenmesi bahse konu değildir. Her ödeme için onaylanmış talimat istenmesi (imza kartonu örneği) işlemini anlamsız kılmaktadır.

Merkez Bankası İzmir Şubesinin uygulaması yukarıda yazılı nedenlerle yerinde olmadığından düzeltilmesi yönünden Merkez Bankası Başkanlığına başvurulması uygun olacaktır.

Saygılarımla,
Av. Osman Kuntman

Ankara : 9.2.1977
Sayı : 225

Baro Başkanlığı
İ z m i r

İlgi : 12.8.1976 gün ve 1487 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gelen Baronuz Avukatlarından Belig Morali'ya ait dilekçe üzerinde Yönetim Kurulumuz kararı uyarınca T.C. Merkez Bankası Başkanlığına gönderilen yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Durumun adı geçen Avukata da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 9.2.1977
Sayı : 224

T.C. Merkez Bankası Başkanlığına
A n k a r a

İzmir Barosu Avukatlarından Belig Moralı, Birliğimize yaptığı başvuruda Merkez Bankası İzmir Şubesi Müdürlüğünün Avukatlar tarafından onaylanmış vekâletname örnekleri ile işlem yapılmadığını, Bloke hesaptaki paraların ödenmesi için imza kartının örneği ile yetinmediğini, ödeme emrinin ayrıca Konsolosluk onayından geçirilmesini istediğini beyanla, bu uygulamaların Yasalara aykırı bulunduğundan yakınmıştır.

Av. Belig Moralı'nın yakınmasına konu olan olay ile ilgili yer T.C. Merkez Bankası İzmir Şubesidir. T.C. Merkez Bankasının 1136 sayılı Yasanın 56. maddesinde belirtilen «... resmî daire ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler...» kapsamı içinde bulunduğu kuşkusuzdur.

Bu nedenle Yasanın anılan maddesi gereğince 52. maddede belirtilen dosyada saklanan vekâletnameden çıkartılan ve aslı avukatın imzası ile onaylanan her örnek T.C. Merkez Bankasına «resmî örnek» hükmünde kabul edilmek gerekmektedir.

Diğer yandan, yurt dışında mukim kişilerin bloke paralarından yapılacak ödemeler için imza sirküleri ile yetinilmeyip her ödeme için Konsolosluktan onaylanmış talimat istenilmesi iş sahipleri için gereksiz bir zorluk meydana getirmektedir. Yurt dışından gelen ödeme talimatındaki imza ile imza sirkülerindeki imzanın karşılaştırılması yeteri kadar kontrol olanağını veren bir usuldür. Bu usül Bankamız İstanbul Şubesi Bloke Servisince de uygulanmaktadır.

Vaki başvurma üzerine durumu inceleyen Yönetim Kurulumuz 4.1.1977 gün ve 7/7 sayılı kararı ile, Sayın Bankanıza başvurarak 1136 sayılı Yasanın uygulanması ve bloke paralardan yapılan ödemelerde meslekdaşımızın uğradığı zorlukların giderilmesini istemeye karar vermiştir.

Gereğini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.
Başkan

T.C. Merkez Bankası
Kambiyo Genel Müdürlüğü
Sermaye Hareketleri Müdürlüğü

Ankara : 22.2.1977
Sayı : 7363

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 9.2.1977 tarih, 224 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız konusu İzmir Barosu Avukatlarından Belig Moralı'nın Birliğimize muhatap müracaatına müstenit, Yönetim Kurulumuzun 4.1.1977 tarih ve 7/7 sayılı Kararı İdare Merkezimizce de uygun görülmüş olup, ilgili Şubemize gerekli uyarıda bulunulduğuna bilgi edinilmesini rica ederiz.

İdare Merkezi
T.C. Merkez Bankası

Vasfi Gürsu
Müdür Yardımcısı

Nizamettin Taluy
Müdür

Ankara : 1.3.1977
Sayı : 388

Baro Başkanlığı
İ z m i r

İlgi : 12.8.1976 tarih ve 1487 sayılı yazınız.
9.2.1976 tarih ve 225 sayılı yazımız.

İlgi yazınız üzerine T.C. Merkez Bankası Başkanlığına yaptığımız başvuruya alınan 22.2.1977 gün ve 7363 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi ve yazının Avukat, Belig Moralı'ya da tebliğini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/42-6

Avukatların Hak ve Ödevleri — Avukatların Tercihli Telefon İstekleri — Birliğin Ulaştırma Bakanlığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

17.12.1976

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Samsun'da yukarıda belirtilen adreste Mayıs/1976 ayında açmış bulunduğum avukatlık yazıhaneme, tercihli telefon verilmesi ricası ile Ulaştırma Bakanlığına 9.6.1976 tarihinde sunduğum müracaat dilekçeme bugüne kadar cevap alamadım. Bu defa Samsun PTT Müdürlüğünden, Bakanlık makamınca adıma kayıtlı başka telefon olup olmadığının sorulduğunu ve Samsun PTT Müdürlüğünün de evimde bir telefonum bulunduğu hakkındaki cevabı üzerine yazıhaneme tercihli telefon verilmediğini öğrenmiş bulunuyorum.

T. Barolar Birliği Bülteninde : birçok Vilayetlerde aynı şekilde işyerinde telefonu bulunmayan Avukatların evlerinde telefonu bulunduğundan ba-

hisse tercihli telefon verilmediğinin Başkanlığınıza bildirilmesi üzerine, Ulaştırma Bakanlığı ile temasa geçilerek, evlerinde telefon bulunup yazıhanelerinde telefon bulunmayan avukatlara tercihli telefon verilmesi hususunda olumlu sonuçlar alındığını memnuniyetle okudum.

Yeni açmış bulunduğum yazıhaneme bir adet tercihli telefon verilmesinin temini için sayın Başkanlığınızın yardım ve ilgisini istirham eder, bilvesile saygılarımı sunarım.

Av. Vasif Üstün

Ankara : 21.1.1977

Sayı : 107

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Kişiyeye Özel

Samsun Barosu Avukatlarından Vasif Üstün'ün, evinde telefon bulunduğu gerekçesiyle yazıhanesine tercihli telefon tahsisi talebinin reddedildiği hakkında Birliğimize vaki 17.12.1976 günlü dilekçe fotokopisi ilişikte takdim edilmiştir.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 15.2.1977

HGM : 12005-3698-5878

Konu : Telefon.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 21.1.1977 gün ve 107 sayılı yazınız.

Avukat Vasif Üstün'ün Samsun'daki adresine mevcut telefonuna ilâveten öncelikle bir telefonun tesisi için PTT Genel Müdürlüğüne 3.2.1977 gün ve 2522 sayılı yazımızla talimat verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı

Ankara : 11.3.1977

Sayı : 494

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Kişiyeye Özel

İlgi : 15.2.1977 gün ve 12005-3698-5878 sayılı yazınız.

Samsun Barosu Avukatlarından Vasif Üstün'ün mevcut telefonuna ilâveten öncelikle telefon tesisi için PTT Genel Müdürlüğüne talimat verildiğine dair ilginize karşı minnet ve şükranlarımı arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 11.3.1977

Sayı : 493

Sayın Av. Vasif Üstün
S a m s u n

İlgi : 17.12.1976 günlü dilekçeniz.

Tercihli telefon tesisi isteğinin üzerine Ulaştırma Bakanlığına yaptığımız başvuruya alınan cevap fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

28.1.1977

Birliğinize 8933 ve Bolu Barosuna 165 sicil no.su ile kayıtlı olarak 7.8.1975 tarihinden itibaren Düzce'de serbest Avukatlık yapmaktayım.

Tetkik ettiğim Birlik bültenlerinden Barolar Birliği ile Ulaştırma Bakanlığı arasında varılan muhtabakata binaen Avukatlara tercihli telefon verildiğini öğrenmiş bulunmaktayım.

Büyük ihtiyaç duyduğum telefon talebime müspet cevap alamadığımdan, bu durumumu Birliğe intikal ettirmeyi uygun buldum. Aşağıda adresi yazılı avukat yazıhaneme tercihli telefon verilebilmesi için Ulaştırma Bakanlığı nezdinde alâka ve tavassutlarınızı saygıyla dilerim. 28.1.1977.

Avukat

A. Zafer Kavruk

Ankara : 9.2.1977

Sayı : 223

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Kişiyeye Özel

Bolu Barosuna kayıtlı olup, Düzce'de avukatlık yapan A. Zafer Kavruk'un, yazıhanesine tercihli telefon verilmesi isteğini kapsayan 28.1.1977 günlü dilekçe fotokopisi ilişikte takdim edilmiştir.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucunun bildirilmesini saygılarımla arz ederim.

Başkan

HGM : 12005-4317-6637

Konu : Telefon.

Ankara : 18.2.1977

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 9.2.1977 gün ve 223 sayılı yazınız.

Avukat A. Zafer Kavruk'un Düzce'deki adresine tercihan bir telefonun tesisi için PTT Genel Müdürlüğüne 16.2.1977 gün ve 3935 sayılı yazımızla talimat verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Nahit Menteşe
Ulaştırma Bakanı

Sayın Av. A. Zafer Kavruk
D ü z c e

Ankara : 1.3.1977
Sayı : 385

İlgi : 28.1.1977 günlü dilekçeniz.

Yazıhanenize tercihli telefon tesisi isteğiniz üzerine Ulaştırma Bakanlığına yaptığımız başvuruya alınan 18.2.1977 gün ve 12005-4317-6637 sayılı cevap fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

20.1.1977

Barolar Birliği Y. Başkanlığı'na
A n k a r a

İstanbul-Mecidiyeköy'ündeki yazıhanemi Küçük-yalı'ya intikal ettirdiğim için, 66 72 73 No.lu tercihli telefonumun da yeni adresime naklini 18.6.1976 tarihinde Telefon Başmüdürlüğünden istemiştim.

Keşif E. Köy 19738/A numarası ile kaydedilen dilekçeme bugüne kadar idarece müsbet bir cevap verilmediği gibi, sözlü başvurularım da ilgi gösterilmedi. Özellikle İstanbul gibi bir il'de mesleğiminizin yürütülmesi yönünden telefonun önemliliğini takdir edeceğinizden eminim. Telefonumun yeni adresime nakline veya yeni bir tercihli telefon verilmesine delalet buyurulmasını arz eder, önerilerinizi bekler, saygılarımla kabulünü dilerim.

Avukat
Zeki Tekin

Ankara : 27.1.1977
Sayı : 155

Kişiyeye Özel

Sayın Nahit Menteşe
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

İstanbul Barosu Avukatlarından Zeki Tekin'in 20.1.1977 günlü dilekçe fotokopisi ilişikte takdim edilmiştir.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

HGM : 12005-5094-7827
Konu : Telefon.

Ankara : 1.3.1977

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 27.1.1977 gün ve 155 sayılı yazınız.

Avukat Zeki Tekin'in 66 72 73 numaralı telefonunun öncelikle nakli için PTT Genel Müdürlüğüne 24.2.1977 gün ve 4484 sayılı yazımızla talimat verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Nahit Menteşe
Ulaştırma Bakanı

Ankara : 17.3.1977
Sayı : 540

Sayın Av. Zeki Tekin
İ s t a n b u l

İlgi : 20.1.1977 günlü dilekçeniz.

İlgi dilekçeniz üzerine Ulaştırma Bakanlığına gönderdiğimiz yazıya karşılık alınan 1.3.1977 gün ve 12005-5094-7827 sayılı cevap fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ek : 1

Bkz. TBMM. 1972/14-17; 1974/26-6; 1975/33-9; 34-11;
1976/38-8; 40-6; 41-7.

1977/42-7

Toplumu Etkileyen Şiddet Olayları Hakkındaki Hatay Barosu Yönetim Kurulu Kararı — Hatay Barosunun Cumhurbaşkanına ve Türkiye Barolar Birliğine, Birliğin de Cumhurbaşkanlığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

Antakya : 2.2.1977
Sayı : 47

Sayın Fahri Korutürk
Cumhurbaşkanı
A n k a r a

Ülkemizde öğrenim ve can güvenliğinin sağlanması ile ilgili olarak Hatay Barosu Yönetim Kurulu

lunun almış olduğu 1.2.1977 gün ve 1977/13 sayılı kararının bir örneğini eklice sunmaktayız.

Takdirlerinize saygıyla arz ederim.

Hatay Barosu Başkanı
Avukat
M. Nabi İnal

Antakya : 2.2.1977
Sayı : 46

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Öğrenim ve can güvenliğinin sağlanması ile ilgili olarak Yönetim Kurulumuzun almış olduğu 1.2.1977 gün ve 1977/13 sayılı kararının bir örneği eklice sunulmuştur. Gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Hatay Barosu Başkanı

Avukat
M. Nabi İnal

Antakya : 1.2.1977
Karar No. : 1977/13

Baro Yönetim Kurulu Baro Başkanı Avukat M. Nabi İnal'ın Başkanlığında, üyeden Avukat Nafi Melek, Avukat Sıdika Sürmeli, Avukat İsmet Sahillioglu, Avukat E. Şükrü Uluğ, Avukat Olcay Okten ve Avukat Nedim Altunay'ın iştiraki ile toplandı.

Ülkemizde, son günlerde, şiddetini daha da arttıran öldürme olaylarını endişe ile izleyen Yönetim Kurulumuz, aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır:

Ortaokul öğrencilerini de içine alan ve her gün sayıları gittikçe artan öldürme olayları üzerinde dikkatle durmak gerekir.

Masum ve körpecik gençlerin acımasız öldürülmesinin nedenlerini araştırmak, her yurtseverin görevidir.

Cepheden verilen savaş bültenleri gibi, her gün öldürülen gençlerin listesinin yayımlanması, gidermek olağan karşılabilir hale gelmek istidadını göstermektedir. Bu halin, Ülkede Demokratik Hukuk Devletini temel müesseseleriyle birlikte sarsma eylemine dönüştüğü endişe etmekteyiz.

Kaba kuvvetin, eylemlerini acımasız, her geçen gün biraz daha arttırması, bazı çevrelerin bu olayların devamından yarar umdukları kanısını kuvvetlendirmektedir.

Sanıkların bir türlü yakalanamaması, öğrenim güvenliğinin yanında can güvenliğinin de bir türlü sağlanamaması, tüm ülkede büyük bir huzursuzluk yaratmaktadır.

Öğrenim ve can güvenliğinin sağlanamamasının doğurduğu sorunlar her geçen gün biraz daha artmaktadır. Veliler, çocuklarını okullara gönderemez hale gelmişlerdir. (Öleceğine okumasın daha iyi) fikri yer etmiye başlamıştır.

Bu aşamada Türkiye Barolar Birliği'ne, büyük bir görevin düştüğü inancındayız.

Hukukun Üstünlüğü ve Demokratik Hukuk Devletinin içten savunucusu olarak Türkiye Barolar Birliği, Ülkede huzurun sağlanması için, yetkili kurulları en etkin bir yöntemle, göreve çağırmalıdır.

Hiç birimiz, bana ne diyemeyiz. Sorumlulara, sorumluluklarını hatırlatmak ve göstermek gerekir.

Türkiye Barolar Birliği, Sayın Devlet Başkanına, başvurarak, konuya ağırlığını koymalarını kendilerinden istemeli, Sayın Devlet Başkanımız da, olaylar daha da vahim bir hal almadan, ilgilileri uyarmalıdır.

Sayın Cumhurbaşkanı, Anayasanın kendilerine verdiği geniş yetkilerini kullanarak, soruna çözüm getireme olanaklarını bir an evvel aramalı ve Türkiye Barolar Birliği, bu hususu Sayın Devlet Başkanının takdirlerine arz etmelidir.

Özgürlükleri kısıtlamadan, Yasaların tam ve eşit olarak uygulanmasının gereğine inanan Yönetim Kurulumuz, gerekli girişimlerde bulunması için Türkiye Barolar Birliğine başvurulmasına ve ayrıca bu kararımızın Sayın Cumhurbaşkanına da arzına 1.2.1977 tarihinde oybirliğiyle karar vermiştir.

Ankara : 10.2.1977
Sayı : 245

Baro Başkanlığı
H a t a y

İlgi : 2.2.1977 gün ve 46 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla yapılması istenilen başvuru, Yönetim Kurulumuzun 30.1.1977 tarih ve 137/81 sayılı kararı ile Sayın Cumhurbaşkanına arz edilmiştir.

Başvurunun bir örneği eklidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 2.2.1977
Sayı : 182

Sayın Fahri Korutürk
Cumhurbaşkanı
A n k a r a

Sayın Cumhurbaşkanımız,

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Ülkemizde uzun süredir devam eden tedhiş olaylarını,

Birliğimize yapılan başvuruları ve X. Genel Kurulumuzda ortaya atılan şikâyetleri bir kez daha gözden geçirmiş, ağırlığını ve çaresini siyasal nitelikte gören teşhisini, Cumhurbaşkanlığı yüce katına arzı karar vermiştir.

13.4.1976 tarihli yazımızla her iki büyük Partinin Sayın Başkanlarına Birliğimiz adına başvuruda şunlara değinilmiştir :

Türk Devletinin, derece derece tahrip edildiği inancı toplumda doruğuna varmıştır. Bundan sonrasında "hukukun sağlamla görevli olduğu güven" yitirilir ve daha büyük olaylar birbirini izler. Bu nedenle siyasal tutumun yanlışlığının artık anlaşılmalı ve tedhişçiliği siyasal metod sayan düşünüşün terkedilmesi ilkesinde birleşmelidir.

Yapmakla, görevin gereğini savsakamak arasında, sorun farkı büyük değildir. Bu açıdan görevin ihmali kendini de sorumlu sayan bir kuruluşun, iki büyük Partinin Başkanına, ortak çözümün bulunması çabasını önermek isteriz. Türk Demokrasisinin sonunu bekleyen davranışları, faal politikada bulunanların herkesten daha seçik görmüş olacakları doğaldır. Bu davranış ve olaylar karşısında etkili çözümü getirmemek sorununun Partilerimiz üzerinde durakladığını, yoğunlaştığını, görmemezlikten gelemeyiz. Çünkü çözümü ancak onlardan beklemekle demokrasiye bağlılık eşanlamlıdır.

Hukukun üstünlüğü kavramına bağlılıklarını zaman zaman açıklayan Partilerimizin Hukukun inkârında daha açık bir örneğin düşünülmesine olanak bırakmayan "tedhişçilik" karşısında kendi kendileri ile çelişkiye düşmemeleri gereklidir.

Anayasamız, Partiler açısından, nitelik koşulları getirmiş, onların ancak bu Anayasa ile yaşama olanağını bulabileceklerini düşünmüştür. Gerçek niteliklerini, toplumun kolayca izleyebilecekleri açık kuruluşlar halinde kalması gerekli partilerimizin, örtülü, kâtil güçlerin, kendileri ile ilgisi olmadığını söylemekle, kendilerini sorum dışı saymaları, içtenlikten ayrılma gibi görünebilir.

Kaderi Demokrasiyle kaim, fikirce baskı guru-bu niteliğinde, anlamını bulan bir kuruluş olarak Türkiye Barolar Birliği bütün Anayasal müesseseleri sorumlulukla donatmış olan Anayasamız doğrultusunda, kamu niteliğinde bir kuruluş olarak, sorumluluğunun bilinci içinde tedhişçilikle düşüncel mücadelede kendine düşeni yapmaktadır.

Yirminci yüzyılın içinde bulunduğumuz bölümü, bütün Dünyada, şimdiye kadar insanlık tarihinin kaydetmediği, en karışık, fakat kesin bir sonuç almayı amaçlayan, birbirine zıt olaylarla geçmektedir.

Yaklaşık olarak —süresini öngörmek kolay olmasa da— insanlık, "büyük felâket" in eşğine adı-

mini atmıştır. Bu genel görünümde, zamanında gereğini yapmayan siyasal kuruluşlar ile kamu niteliğindeki kuruluşların ne gibi felâketlere sebep olduklarını, mazeret kabul etmeyen hükümlerle, ya-kın tarihimiz kaydetmiştir.

Bu yazımıza yalnız Cumhuriyet Halk Partisi Başkanlığından cevap alınabilmiştir.

Anayasamızın 14. maddesinde yer alan «Yaşama Hakkı»nın, «Kişi Özgürlüğü»nün, 21. maddesinde yer alan «Öğrenim Hakkı»nın, belli alanlarda ortadan kaldırıldığı ve bu durumun genişlemek eğiliminde olduğu görülmektedir. Alındığı iddia edilen önlemler etkisiz kalmıştır.

Zabitanın tarafsızlığını yitirmesi, bunun sonucu kendi içinde bölünmesi belirtileri, bazı Partilerin doğru saydıkları ilkeleri tarafsız olması gereken Eğitim Müesseselerine yerleştirme çabaları, tercihli atamalar, tasfiyeler, Yargı Kararlarının yerine getirilmemesi gibi sebeplerin Partilerde kümelenmesi bir «vakıa»dır.

«Faili bulunmayan cinayetler» memleketimizde, hiç bir zaman, bu kadar önemli bir düzeye ulaşmamıştır. Faili bulunmayan cinayetlerin, özellikle zabıta kuvvetlerinin yaygın olduğu büyük merkezlerde meydana gelmesi düşündürücüdür. Suçları sadece ceza korkusunun önleyebileceği sanılmamalıdır. Kim suç işlese mutlaka yakalanacağında, cezalandırılacağında kesinlik gerçek önleyicidir. Bu kesinliği sağlayamayan yönetimin en büyük güvenceyi yok ettiği açık bir gerçektir. Buna, himaye görmek ve koruyucu görünümde siyasal çıkar aramak Hukuk Güvencesinin kaybolmasına neden olmaktadır. İnsanların öldürülmesinden gelen sorumluluğun alt kademede duraksadığını sanmak, toplumu cinayetler karşısında duyarsızlığa sürüklemek tarihte denenmiş, insanlık dışı davranışlardır.

Bu gün meydana gelen olaylar üzerinde Kamu Oyunun teşhisi açık bulunduğu halde sorumluların bunları önleme açısından yasal olanakları kullanmamaları düşündürücüdür.

İki karşıt ucun birbirlerini yoketmesini beklemek gibi ilkel bir düşünce «devlet tasarrufu» olamaz. Çünkü insanlık ve toplumumuz «şahsi veya çıkarıcı intikam» dönemini çoktan aşmıştır. Suçlar Devlet düzenine karşı işlenmiş sayılmaktadır. Bu nedenle Devlet gücünün taraf tutması, seçim dönemi yaklaştıkça bu gücün siyasete alet edilmesi ağır sorumlulukları gerektirecektir.

Nedenleri ne olursa olsun, kuşkusuz, ilk kez tedhiş usullerine başvuran soldaki uçlar olmuştur. Fakat bunlara karşı komandoculuk aynı yoğunlukta kanunsuzdur ve maksatlidir. Kamu güvenliğinin korunmasının özel güçlerle sağlanabileceği savı, konunun hukuki değil, siyasal fırsatçılıktan ibaret kaldı-

ğini gösterir. Kusur daha ziyade yürütmeye, cepheleşmekte toplanmaktadır.

Demokrasilerde en büyük güvence açıklık kuradır! Halbuki olaylar planlı, evvelden tasarlanmış görünümü olmalarına rağmen kovuşturmalar münferit olaylara indirgeli kalmakta, kovuşturma makamları «genel görünüm»ü ele almamaktadırlar. Demokrasilerde «kadrolaşmış silâhli kuruluşlar» en büyük tehlike sayılır. Batı Demokrasilerinde güncel ve düzeyesel çıkarlara bakarak bu güçlerden faydalanmak düşünülmemektedir.

Yürütme «ortak sorumluluk kuralı», Demokrasilerde siyasal partilerin görev ve sorumlulukları, memleketimizin bugün içinde bulunduğu durum karşısındaki hareketsizliği herhangi bir öze bağlayamayacaktır. Bugün Türkiye'mizin siyasal yaşamından iki büyük parti, başlıca iki büyük sorumludur. Bu nedenle «tedhiş olayları» karşısında siyasal kuşkuyla, çare bulmak görevinden kaçmaları yasal bir tutum değildir. Anayasamız siyasal partileri, «ister iktidarda ister muhalefette olsunlar» bazı «Anayasal görevler» ile donatmıştır. Bu nedenle tedhiş konusunda uyumlu bir sonuca varılması gerekli hale gelmiştir. Anlaşmadan kaçınmak tedhişin devamında fayda görmek anlamını da uyandırabilir.

Özellikle şunu da açıklamak zorundayız: Çözümün «otoriter hukuk düzeni»nden beklenmesi, konunun böylece yansıtılması içtenlikten uzaktır, yan tutmayan gözlem şudur: Çözüm politik ölçülerle düzenlenmek olanağı içindedir.

Partilerimizin davranışları, Türk toplumunun, kusuru Demokraside aramak eğilimini arttırırsa bunun «tarihi mesuliyet»ini yüklenilemek kolay olmayacaktır. Parti çıkarı öne alınmazsa, Demokrasiler, özgürlükleri kısımadan, kaldırmadan sonuç alabilmektedirler. Uygulanırlarsa, yasalarımız yeterlidir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın iki büyük Partinin bu açıdan bir çözüme başvurmalarına emir ve telkinde bulunması etkili ve olumlu sonuçlar sağlayabilecektir.

Keyfiyeti, Türkiye Barolar Birliğinin 30.1.1977 tarih ve 137/81 sayılı kararı uyarınca, en derin saygılarımla takdirlerinize arz ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara : 23.2.1977
Sayı : 3-1465

KONU : Hatay Barosu Yönetim
Kurulunun Kararı H.

Sayın Prof. Dr. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Hatay Barosu Başkanı Avukat M. Nabi İnal imzasıyla alınan 2 Şubat 1977 gün ve 47 sayılı yazı ile

ilişigindeki Baro Yönetim Kurulu Kararı'nın fotokopiyaları ve Baro Başkanına verilen cevabın bir örneği, ekli olarak takdim edilmiştir.

Türkiye Barolar Birliğince de gerekli cevabın verilmesini, selâmlarımla takdirlerinize sunarım.

Fuat Bayramoğlu
Genel Sekreter
Büyükelçi

Ankara : 23.2.1977
Sayı : 3-1465

KONU : Baro Yönetim Kurulunun
Kararı H.

Sayın M. Nabi İnal
Avukat,

Hatay Barosu Başkanı
A n t a k y a

İlgi : 2 Şubat 1977 gün ve 47 sayılı yazınız.

Yukarıda kayıtlı yazınız ilişiginde gönderilmiş olan Baronuz Yönetim Kurulu kararı incelenmiştir.

Önce, Yönetim Kurulunuzun, bugün için ülkenizin en önemli sorunlarından biri haline gelen bir konu üzerinde göstermiş olduğu hassasiyetin, bir vatandaşlık görevi olduğu kadar, takdirle karşılanacak bir davranış olduğunu da ifade etmek isterim.

Hemen ilâve edeyim ki, bu kararda Kurulunuzun temennisi olarak açıklanan ve Barolar Birliğine düşen bir görev olarak nitelenen teşebbüs; sözü edilen Birlik tarafından, Sayın Cumhurbaşkanına sunulan bir raporla, yerine getirilmiş bulunmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanı; ayrıca, 12 Şubat 1977 tarihinde Yargı Organları Başkanları ile yapmış oldukları toplantıya, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Faruk Erem'i de davet ederek, Birliğin bu konudaki görüş ve düşüncelerini, şifâhen de dinlemiştir.

Yazınızın ve ilişigindeki Baro Yönetim Kurulu Kararı'nın birer örneği, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Fuat Bayramoğlu
Genel Sekreter

Ankara : 22.3.1977
Sayı : 569

Baro Başkanlığına
H a t a y

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinden alınan 23.2.1977 gün ve 3-1465 sayılı yazı ve eklerinin

fotokopileri ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBBB. 1976/37-4; 40-1.

1977/42-8

Avukatların Sosyal Güvenliği — Hanım Avukatların Emeklilik Yaşının 50'ye İndirilmesi Hk.

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Özü: Emekliliğim sebebiyle yaş haddinden dolayı

S.S.K. Genel Müdürlüğü ile düşülen çelişki hk.

Halen Adana Barosu Avukatlarındayım. İşçi Sigortalarıyla vâki anlaşmalarınız ve 2.10.1971 tarih ve 2522-57 sayılı genelgelerinizin Baromuza tebliği üzerine ekli cetvelde yaş haddime göre pirim ödemelerinde bulundum ve ayrıca yıllık %10 artırım taleplerinde de bulundum.

340 Doğumlu bulunmam hasebiyle tavan pirim ödemelerimi ikmâl ettiğimi gözönünde bulundurarak 27.2.1975 yılında emekliliğimi talep ettim.

Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü emeklilik için kadın erkek farkı gözetmeksizin 55 yaşının ikmâlinin emekliliğe esas almış bulunduğunu bildirmek suretiyle emeklilik talebimi reddetmiştir.

Türkiye'de durumumda pekçok hanım arkadaşlar aynı şartlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Mevcut zühulun sebebini bilmemiz mümkün olmamakla beraber tavan tediyelerimiz dikkat nazara alınır sa pirim ödemelerimizin hangi şekil ve şartlar altında yapılacağı ve son şekillendirileceği düşünülmeğe değer.

Mevcut emeklilik şartının tetkik buyurularak bir sonuca bağlanmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Av. Edibe Batmanoğlu

Tarih : 9.12.1976

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Özü: 6 Ağustos 1975 tarih ve 4945-3/2 sayılı dilekçeniz hakkında.

Birliğin Genel no 16-406 sayı ve 16.12.1969 tarihli yazıları gereğine uygun olarak Emeklilik yaşının 50 yaşının ikmali suretiyle dolacağı nazara

alınarak Sosyal Sigortalar Kurumuna tercihi suretiyle sigorta pirimleri belirlenmiş şekliyle tediye edilmektedir.

25.2.1975 tarihinde yaşımın tamiminizde gösterilen şekilde 50 yaşın ikmali dikkat nazara alınarak emekliliğim ilgili Kurumdan istenmiştir.

Kurum cevabi yazılarında Avukatlar için emeklilik yaşının cins farkı gözetmeksizin 55 yaş olduğunu bildirmiştir.

Aldığımız cevap üzerine Birliğimiz başkanlığına Ankara'da şahsen dilekçe ile 6.8.1975 tarihinde müracaatta bulundum ve keyfiyet olan şekliyle dilekçede dile getirildi.

Üzüntü ile kaydetmek gerekir ki, ileri bir hukuk müessesesi olan teşekkülümüzden bu güne kadar müsbet veya menfi bir cevap verilmemiştir. Aslında cevap verme kanunen mecburi bir yükümlülüktür. Kendisinden meslek mensuplarına ve hukuk açısından memlekete hizmetler beklediğimiz teşekkülümüzün kanuni sorumluluklar hakkında ihmali ni üzüntü ile karşıladım.

İzmir Barolar Birliği toplantısında hanımların yaşı sebebiyle emekliliklerinin gerçekleştirilmesi maksadıyla öncelikle girişimlerde bulunulacağı kararlaştırılmış olmasına rağmen bu güne değin bir teşebbüsün vaki olduğu ve sonuca varıldığı kanısında değilim.

Ancak haklarımın aranması konusunda teşebbüse geçmem bir zaruret haline geldiğinden durumu açıklamamı ve dilekçeme bir cevap verilmesini ve verilecek cevaba öncelik tanınmasını rica ederim.

9.12.1976

Adana Barosu Avukatı
Edibe Batmanoğlu

Ankara : 17.1.1977
Sayı : 70

Sayın Av. Edibe Batmanoğlu
A d a n a

İlgi: 9.12.1976 günlü dilekçeniz

Hanım Avukatların emeklilik yaşının 50'ye indirilmesiyle ilgili dilekçeniz Yönetim Kurulumuzun 4.1.1977 günlü toplantısında incelenerek ittihaz olunan 40/40 sayılı karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1136 Sayılı Yasanın geçici 1. maddesi kadın erkek ayırımı yapılmaksızın emeklilik yaşını 55 olarak saptamış, kadınların 50 yaşında emekli olmalarını sağlamak Yasal bir değişiklik gereğini zorunlu kılmış-

tır. Konu bütün kadın Avukatların sorunu olup, Yasal değişikliğin sağlanması için çalışmaların yapılmakta olduğunun bildirilmesine, dilekçe fotokopisinin gündemin 1/b maddesiyle kurulan Komisyona verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Bkz. TBBB. 1975/32-1; 34-17.

1977/42-9

Avukatlara Vaki Saldırıları — Konya Barosu Avukatlarından Hüsnü Öztürk'e Vaki Tecavüz — Birliğin İçişleri Bakanlığına, Konya Valiliği ve C. Savcılığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Avukat arkadaşımız Hüsnü Öztürk 14.1.1977 gecesi sağcı militanlar tarafından şehir dışına götürülerek bayıltıncaya kadar dövülmüş, çaya atılmıştır. Arkadaşımız öldürülmekten zor kurtarılmıştır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Avukat
Mustafa Bademci
Seydişehir

Ankara : 24.1.1977
Sayı : 124

İçişleri Bakanlığı
A n k a r a

Seydişehir Avukatlarından Hüsnü Öztürk'ün 14.1.1977 günü «sağcı militan» olduğu iddia edilen kişilerce dövüldüğü Birliğimize telgraf ile bildirilmiştir.

Hüsnü Öztürk'e yapılan saldırı, savunma mesleğine yapılan ve son günlerde sıklaşan saldırıların yeni bir halkasını teşkil etmektedir. Bu nedenle Bakanlıklarınca üzerinde titizlikle durulmasını, saldırıganların yakalanarak adalete teslimi için ilgililerin uyarılmasını, sonuçtan Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini takdirlerine arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Baro Başkanlığı
K o n y a

Ankara : 24.1.1977
Sayı : 121

Seydişehir Avukatlarından Hüsnü Öztürk'ün 14.1.1977 gecesi sağcı militanlar tarafından dövüldüğü Avukat Mustafa Bademci'nin Birliğimize gönderdiği tel'den anlaşılmıştır.

Olayın sür'atle incelenerek Birliğimize ayrıntılı bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Valilik Makamına
K o n y a

Ankara : 24.1.1977
Sayı : 123

Seydişehir Avukatlarından meslekdaşımız Hüsnü Öztürk'ün sağcı militanlar tarafından dövüldüğü ve çaya atıldığı Birliğimize gönderilen telden anlaşılmıştır.

Sanıkların takibi ve yakalanmasını, sonuçtan Birliğimize bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

C. Savcılığı
S e y d i Ő e h i r

Ankara : 24.1.1977
Sayı : 122

Seydişehir Avukatlarından meslekdaşımız Hüsnü Öztürk'ün sağcı militanlar tarafından dövüldüğü ve çaya atıldığı Birliğimize gönderilen telden anlaşılmıştır.

Sanıkların takibi ve yakalanmasını, sonuçtan Birliğimize bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Seydişehir : 25.1.1977
Sayı : Muh. 1977/253

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 25.1.1977 tarihli telinize K.

Seydişehir Ağır Ceza Mahkemesinin 1977/2 Esas sayılı dava dosyası celp ve tetkik edildikte:

14.1.1977 günü gecesi Avukat Hüsnü Öztürk'ün yanında Doğan Mutlutürk isimli şahıs olduğu halde Küpe Lokantasında içki içerken, lokantaya gelen Seydişehir'den Nebi Erdem, T. Fikret Erdem ve Mehmet Çevik'i yanlarına davet ettikleri, bir müddet içki içtikten sonra gezmek için Nebi Erdem'e ait minibüsle Bahçelerarasına gittikleri, orada sağ ve sol konuşmalar yaparken münakaşa ve kavga ettikleri bu arada Nebi Erdem, T. Fikret Erdem ve Mehmet Çevik'in Avukat Hüsnü Öztürk'ü 10 gün iş ve gücünden kalacak şekilde adiyen darp ettikleri, olaya ihbar üzerine el konulduğu, evrak arasında Avukat Hüsnü Öztürk'ün yazılı şikâyet dilekçesi bulunmadığı, ikmal edilen hazırlık tahkikatı sonunda, Mehmet Çevik, T. Fikret Erdem ve Nebi Erdem hak-

larında hürriyeti tahdit suçundan 18.1.1977 gün ve 14-2 sayılı iddianame ile Seydişehir Ağır Ceza Mahkemesine amme davası açıldığı, 14.1.1977 tarihinde tutuklanan her üç sanığın, Ağır Ceza Mahkemesince yapılan ilk duruşma günü 24.1.1977 tarihinde tahliyelerine karar verildiği, duruşmada Avukat Hüsnü Öztürk'ün sanıklar hakkında davacı ve şikâyetçi olmadığını beyan ettiği, duruşmanın 21.2.1977 tarihinde bırakıldığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinize rica olunur.

M. Hulusi Güven
C. Savcısı

Baro Başkanlığı
K o n y a

Ankara : 10.2.1977
Sayı : 244

İlgi : 24.1.1977 gün ve 121 sayılı yazınız.

Seydişehir Avukatlarından Hüsnü Öztürk'ün uğradığı saldırı olayı hakkında Seydişehir C. Savcılığına gönderdiğimiz 24.1.1977 tarihli telgrafımıza cevaben alınan 25.1.1977 gün ve Muh. 1977/253 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ek : 1

Bkz. TBMM. 1971/6-9; 16; 7-3; 8-2; 9-13; 10-11; 1972/11-20; 13-23; 14-19; 16-28; 1973/17-20; 18-21; 19-16; 20-22; 21-22; 1974/27-16; 28-16; 1975/29-8, 9, 30-36; 17, 18, 19; 31-12, 13; 32-20, 21, 22; 33-12, 13, 14, 15, 16; 34-18; 1976/36-13.

1977/42-10

Avukatlara Vaki Saldırılar — Mardin Barosu Avukatlarından Halil Menzilioğlu'na Vaki Tecavüz — Birliğin Jandarma Genel Komutanlığına, Mardin Valiliğine, C. Savcılığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Cizre : 16.10.1976

Yasa dışı yasak ettiği bölgede bulunan müvekkilime ait taşınmazlardaki mahsülleri zarara uğradığı için bu yasağı koyan 119 Syy. Jandarma Alay Komutanlığı Silopi Taburuna bağlı 3'cü Bölük Komutanı Üsteğmen 'in hareketinden dolayı İçişleri Bakanlığı aleyhine dava açtığımızdan bu yana sözü geçen üsteğmen taşınmazların bulun-

duğu köydeki halkı ölümlerle tehdit ederek gerekçeyi söyledikleri takdirde sınıra götürüp öldüreceğini ve zor altında kendi bölük merkezinde tanzim ettiği eziyetleri ve tehditlerini sıklaştırarak 16.10.1976 günü arazinin bulunduğu köy muhtarı Abdülkerim Tanrikulu'yu bölük merkezine alarak dövüp hastanelik ettikten sonra bir de ifade tutanağını zorla imzalatmıştır. Bu yasa dışı üsteğmen bu hareketi gerçekleşmesine âlenen mani olmakta ve hukuk devleti olan Türkiye'de yasaları rafa kaldırmaktadır.

Durumu bilgilerinize arz ve gerekenlerin yapılmasını teminini ilgililere gereken talimatın verilmesini arz ederim.

Av. Hlil Menzilioğlu

Jandarma Genel Komutanlığı
A n k a r a

Ankara : 21.10.1976
Sayı : 1721

Mardin Barosu Avukatlarından Halil Menzilioğlu'nun, Üsteğmen hakkında Birliğimize çektiği 16.10.1976 tarihli telgraf fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucunun bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

PER. : 7020-212-76. Tyn. Ş./Sb. Ks. (15071)

KONU : Avukat Halil Menzilioğlu'nun
şikâyeti Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Ankara : 13.12.1976

İlgi : Barolar Birliği Bşk.lığının 21 Ekim 1976 gün ve 1721 sayılı yazısı:

Mardin Barosuna kayıtlı olup, Cizre İlçesinde Avukatlık yapan Halil Menzilioğlu'nun J. Ütgm. (1972-9), hakkındaki şikâyetinin incelenmesi sonucunda;

Şikâyet telgrafında isnat edilen suçlamaların şahsi şikâyete bağlı konular olduğu, bu nedenle suçtan zarar gören kişilerin mahallî C. Savcılığına müracaatta bulunmalarının gerektiği,

Anılan Avukat'ın bu hususla ilgili olarak ayrıca Mardin Valiliği ile 22'nci Sy. J. Tugay Komutanlığına da şikâyette bulunduğu ve kendisine gerekli cevabın verildiği anlaşılmıştır.

Keyfiyetin bilgi edinilmesini rica ederim.

Jandarma Genel Komutanı adına

Mehmet Kırıl
Tuğgeneral
Kurmaya Yarbaşkanı

Baro Başkanlığı
M a r d i n

Ankara : 22.2.1976
Sayı : 2095

Baromuz Avukatlarından Halil Menzilioğlu'nun Birliğimize çektiği tel üzere, Jandarma Genel Komutanlığı'na yaptığımız müracata alınan 13.12.1976 tarihli yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Durumun Av. Halil Menzilioğlu'na duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 17.1.1977
Sayı : 67

Valilik Makamına
M a r d i n

Mardin Barosu Avukatlarından Halil Menzilioğlu'nun, Üsteğmen hakkında Birliğimize çektiği 16.10.1976 tarihli telgraf fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Yönetim Kurulumuzun 4.1.1977 gün ve 43/43 sayılı kararı uyarınca gereğinin takdirini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

C. Savcılığı
M a r d i n

Ankara : 17.1.1977
Sayı : 68

Mardin Barosu Avukatlarından Halil Menzilioğlu'nun, Üsteğmen hakkında Birliğimize çektiği 16.10.1976 günlü tegrat fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Yönetim Kurulumuzun 4.1.1977 gün ve 43/43 sayılı kararı uyarınca gereğinin takdirini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T. C.
Midyat C. Savcılığı

Sayı : 1353

Cumhuriyet Savcılığına

S i l o p i

Cizrede Avukat Halil Menzilioğlu'nun Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına gönderdiği tel dilekçe ile Barolar Birliği Başkanlığının yazıları iade etmek üzere ilişikte gönderilmiştir.

Tel mahiyetine göre gerekli işlemleri yapılması ile varsa bu hususla ilgili iddianame, Talepname veya Takipsizlik Kararının savcılığımıza gönderilmesi rica olunur. 22.2.1977.

Osman Doğruyol
Cumhuriyet Savcısı

T. C.
Silopi C. Savcılığı

Sayı : 169

C. Savcılığına
M i d y a t

İlgi : 22.2.1977 tarih ve 1353 sayılı yazınıza K.

Sanık hakkında tanzim olunan iddianame ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz olunur. 28.2.1977.

C. Savcısı

T. C.
Silopi C. Savcılığı

31.12.1976

Hazırlık : 1976/159
İddia. No. : 1976/27
Esas No. : 1976/68

İDDİANAME
Asliye Ceza Mahkemesine

Silopi

Davacı : K. H.

Müşteki : Abdülkerim Tanırkulu, Abdullah oğlu, 1939 Doğumlu, Silopi Kavaközü köyünden,

Sanık :

Suç : Efrada karşı suimuamele

Suç Ta. : 15.10.1976

Sanık hakkında tanzim edilen hazırlık tahkikat evrakı incelendi.

Olay tarihinde sanığın, müştekiyi Bölük merkeze çağırarak Hukuk Mahkemesindeki bir tanıklık için (Gerçeği söylemiyeceksin) diyerek müştekiye eziyet ettiği, ve dövdüğü iddia ve doktor raporundan anlaşılmalı olduğundan sanığın yargılamasının yapılarak delillerin takdiri mahkemeye ait olmak üzere T.C.K. nun 245'inci maddesi uyarınca cezalandırılması talep ve iddia olunur.

Tanıklar :

1. H. Salih Ayan, Kavaközü köyünden
2. Mustafa Tay, aynı yerden,
3. Nurettin (Seyit), aynı yerden.

C. Savcısı
Hüseyin Tayu

T. C.
Midyat C. Savcılığı

Sayı : 1353

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 17.1.1977 tarih ve 68 sayılı yazınız.

Silopi Kavaközü köyünden Abdülkerim Tanriku-
lu'nun, tarafından dövülmesi ile
ilgili Avukat Halil Menzilioğlu'nun şikâyeti ile il-
gili olarak Silopi C. Savcılığının 31.12.1976 gün ve
27/68 sayılı iddianamesi ekte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesi rica olunur. 8.3.1977.

C. Savcısı
Osman Doğruyol

Baro Başkanlığı
M a r d i n

Ankara : 17.3.1977
Sayı : 545

İlgi : 22.12.1976 gün ve 2095 sayılı yazınız.

Midyat C. Savcılığından alınan 1353 sayılı yazı
ile iddianame fotokopisi Av. Halil Menzilioğlu'na
tebliğ edilmek üzere ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/42-11

**Avukatlara Vaki Saldırılar — Sakarya Barosu Avu-
katlarından Av. Cengiz Güven ve Av. Erdoğan Taş'a
Yapılan Saldırı — Sakarya Barosunun Birliğe, Bir-
liğin de Sakarya Valiliğine, C. Savcılığına ve Em-
niyet Müdürlüğüne Başvurması — Alınan Cevaplar.**

Adapazarı : 28.7.1976

Türkiye Barolar Birliği
A n k a r a

28.7.1976 tarihinde saat 18.00'de sanık vekilliği-
ni deruhte etmemiz sebebi ile polis memurlarının

tecavüzüne maruz kaldık. Hadise yarın savcılığa in-
tikal ettirilecektir.

Gereğini arz ederiz.

Sakarya Barosundan
Av. Cengiz Güven, Av. Erdoğan Taş

Baro Başkanlığına
S a k a r y a

Ankara : 4.8.1976
Sayı : 1330

Baronuz Avukatlarından Cengiz Güven ve Er-
doğan Taş'dan alınan telgrafta mesleki çalışmaları
dolayısı ile polis memurlarının tecavüzüne maruz
kaldıkları anlaşılmıştır.

Olay hakkında Birliğimize acele ayrıntılı bilgi
verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Adapazarı : 12.8.1976
Sayı : 251

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 4.8.1976 tarih 1330 sayılı yazınız karşı-
lığıdır.

Baromuz üyelerinden Avukat Cengiz Güven ve
Erdoğan Taş müvekkileri Enver Konuk'un Sakar-
ya Asliye Ceza Mahkemesinde 29.7.1976 günü ya-
pılan yargılamasından sonra, ve bu görevlerinden
dolayı Sakarya Adalet Dairesi koridorunda, Sakar-
ya Emniyet Teşkilâtında görevli Komiser Hidayet
Korkmaz ve Polis memurları Müslim Der, Ayhan
Özkonuk, Metin Ekinci, Fehamettin Akın, Hikmet
Sezer ve diğer on polis memuru tarafından teca-
vüz ve hakarete maruz kaldıklarını Baro Başkan-
lığına 3.8.1976 günü yazılı dilekçe ile bildirmişler-
dir.

Olayın daha önce Sakarya Baro Başkanlığına
bildirilmeden Türkiye Barolar Birliğine telgrafla
duyurulduğu kendi ifadelerinden ve Başkanlığınız
yazısından anlaşılmaktadır.

Sözü geçen Avukata keyfiyeti aynı zamanda
29.7.1976 günü Sakarya Valiliğine duyurmuşlardır.

Sakarya Valiliği tarafından idari yönden ge-
rekli ilgi gösterilmiş ve İçişleri Bakanlığı Sapan-
ca'da bulunan müfettişini olayın tahkiki için gö-
revlendirmiş ve idari yönden soruşturmaya başlan-
mıştır.

Baro Başkanlığımız olayı haber alması üzeri-
ne 3.8.1976 günlü ve 255 sayılı yazı ile Valilik Ma-
kamına gerekli ilginin gösterilmesi ve 1136 sayılı

Kanunun 57. T.C.K.nunun 268. maddesine göre olayın kovuşturulmasını talep etmiştir.

Olay sırasında Sakarya C. Savcı Yrd. Sami Daç'a olayın büyümemesi için bizzat müdahalede bulunmuştur.

Olay bu cephesi ile soruşturmada bulunmadır.

Sakarya Valiliğine ve Baromuz Başkanlığına verilen dilekçe ile Baro Başkanlığımızın, Sakarya Valiliğine yazdığı yazı örnekleri ilişiktir.

Tahkikat sonucu Başkanlığınıza ayrıca duyurulacaktır.

Saygılarımla.

Baro Başkanı
Tekin Yaman

Baro Başkanlığına
S a k a r y a

29.7.1976 günü saat 17.30 sıralarında müvekkilimiz Enver Konuk'un duruşmasından çıktığımız sırada Komiser Hidayet Korkmaz, polis memurları Müslim Der, Ayhan Özkonuk, Metin Ekinci, Fehmettin Akın, Hikmet Sezen ve isimlerini tesbit edemediğimiz on kadar polis memurunun tecavüz ve hakaretlerine maruz kaldık. Bu fiil daha cübbelerimizi sırtımızdan çıkarmadan başlamış 15-20 dakika devam etmiştir.

Hadiseyi ilişikteki dilekçe ile Sakarya Valiliğine intikal ettirmiş bulunuyoruz.

İlgili makamlar nezdinde gerekli işlemler için teşebbüse geçilmesini saygı ile arz ve talep ederiz. 3.8.1976.

Av. Erdoğan Taş, Av. Cengiz Güven

Sakarya Valiliğine

28.7.1976 günü saat 18.00 sıralarında, bir olay sebebiyle Merkez Karakoluna götürülüp ağır şekilde dövülmüş bulunan Enver Konuk isimli vatandaşın, sırf vekillliğini deruhte ettiğimiz için; Komiser Hidayet Korkmaz, polis memuru Ayhan Özkonuk, Müslim Der, Hikmet Sezen ve Metin Ekinci isimli ve ayrıca adlarını tesbit edemediğimiz 5-6 polis memurunun sözlü ve fiili tecavüzlerine suç işlebilmek için ağır tahriklerine ve hâkim huzurunda «Ben sana gösteririm» şeklindeki tehditkâr bakışlarına maruz kaldık. Olay, başından sonuna kadar aşağıda yazılı olduğu şekilde cereyan etmiştir.

1 — 27.7.1976 günü saat 22.30 sıralarında Çark Gazinosunda arkadaşları ile eğlenmekte olan Enver Konuk isimli müvekkilimiz, yan masada içki içmekte olan Ayhan Özkonuk, Müslim Der, Hikmet Sezen ve Fehmettin Akın isimli polis me-

murları tarafından hakaret ettiği gerekçesi ile Merkez karakoluna götürülüp yüzü gözü ve vücudu çürüyünceye kadar ağır şekilde dövülmüştür. Müvekkilimizin elbiseleri kan izleri ile doludur.

Hükümet tabipliğince verilen rapora göre müvekkilimiz hafif alkol almış durumdadır.

Herhangi bir yerinde cebir ve darp asarına rastlanmamıştır.

2 — Raporun alınmasını müteakip, hakkında muamele yapılmak üzere Merkez karakoluna götürülen Müvekkilimiz, tahkikat evrakı karakolun birinci katında tutuklanması gerekirken, karakolun üçüncü katına çıkarılarak ağır şekilde dövülmüştür. Müvekkilimizin zorla üçüncü kata çıkarılması kendisini rahat dövebilmek içindir ve üçüncü kata çıkarıldığı hâkim huzurunda verilen, polis memurlarının ifadeleri ile sabittir. Yine polis memurlarının ifadeleri ile subut bulan ikinci husus, Müvekkilimizin ağır şekilde dövülme hadisesidir. Şöyle ki:

— Bir polis memuru, Müvekkilimizin kendisini merdivenlerden attığını ve bu şekilde yaralandığını, iddia ederken, diğer bazıları, çok sarhoş olduğu için dengesini kaybettiğini ve merdivenlere düştüğünü ve yaralandığını iddia etmişlerdir.

Müvekkilimizin hafif alkol aldığı doktor raporu ile sabittir.

Hâkim huzurunda verilen birbirine mübâyin ifadelerle dayak hadisesi subut bulmaktadır.

3 — Müvekkilimiz Enver Konuk ağır şekilde dövülerek yaralandığı için C. Savcılığından muayenesini talep etmiştir. Nöbetçi Hükümet doktoru, fotokopisi ekte sunulan rapordan belli olduğu üzere, kendisine cebir ve darp asarı bulunup bulunmadığı hususu sorulmasına rağmen, Müvekkilimizin her tarafının yaralandığını gördüğü halde, her nedense vazife yapmaktan imtina ederek izinli olduğunu bile Devlet Hastanesi K.B.B. servisine sevk etmiş ve Devlet Hastanesince de İzmit Devlet Hastanesine sevki uygun görülmüştür. Bu zaman zarfında cebir ve darp asarı ya yok olacak veya azalacaktır.

4 — Olayın muhakeme safhası ve duruşma sonunda polis memurlarının tarafımıza sözlü ve fiili tecavüzleri, suç işlemeye tahrik şeklinde tezahür eden hareketleri ve hâkim huzurunda «Konuş, konuş, ben sana dışarıda gösteririm» tarzındaki bakışları safhası başlar.

A — Duruşma sırasında polis memuru Ayhan Özkonuk «tehditkâr bakışları» ile Avukat Cengiz Güven'i korkutup susturmak ister.

B — Duruşma sonunda, koridorda, polis memuru Müslim Der, Avukat Erdoğan Taş'la müna-

kaşaya ve hakarete başlar. Bu esnada diğer polis memuru Metin Ekinci, Avukat Erdoğan Taş'ın kulağına eğilerek anasına küfretmekte ve arkadan dizleri ile vurarak dengesini bozmaya çalışmaktadır. Daha sonra polis memuru Metin Ekinci'nin «Sen benim başıma belâ mı olacaksın?» şeklindeki tehditleri başlar.

Bu esnada her iki müdafî avukatının etrafı yukarıda isimleri yazılı polis memurları ve isimlerini tesbit edemediğimiz 5-6 memur tarafından sarılmıştır.

C — Avukat Cengiz Güven, münakaşaya hiçbir şekilde karışmayıp, arkadaşı Avukat Erdoğan Taş'ı cübbelerini bırakmak üzere zemin kata götürmeye çalışmaktadır ve hep birlikte, polisler etrafları sarılmış halde zemin kata indikleri esnada, polis memuru Müslim Der tarafından «Sen mahkemede nasıl konuşuyorsun» şeklinde hitaba maruz kalmıştır. Avukat Cengiz Güven bu tahrik ve tehdit şeklindeki hitaba: «Kardeşim duruşma bitti, ben ağzımı açıp kimseye birşey söyledim mi? Sen de bana sataşma» şeklinde cevap vermiş ve daha ağır hakaretlere maruz kalınca «Ben seninle muhatap değilim ve olamam» şeklinde cevap verince, polis memuru Müslim Der «Sen kim oluyorsun - Ben seninle muhatap olamam» şeklinde cevap vermiş ve bu esnada hadiseyi başından beri Avukatlar aleyhine organize eden Komiser Hidayet Korkmaz ve yukarıda isimleri yazılı memurlar başta Müslim Der, Ayhan Özkonuk, Metin Ekinci, Hikmet Sezen ve isimlerini tesbit edemediğimiz polis memurları, bazıları kolundan bazıları bel kemerinden tutmak ve itmek suretiyle bazıları sözle Avukat Cengiz Güven'e tecavüz etmişlerdir. Avukat Cengiz Güven «Beni de dövün bari» sözleriyle mütecavizleri durdurmaya çalışırken, bu esnada Adliye'yi terketmekte olan C. Savcı Yardımcısı İlhan Bey'den yardım talep etmiştir.

D — Olaya C. Savcı Yardımcısı Sami Duç'e bizzat gelerek müdahale etmiş ve odasına tarafları davet ederek daha büyük bir olayı önlemiştir. C. Savcısının olaya müdahalesi sırasında Komiser Hidayet Korkmaz «Sen Savcı beye nasıl karşı gelirsin?» şeklinde hitap ederek olayın mahiyetini değiştirmek ve C. Savcısını tahrik etmek için gayret sarfetmiştir.

E — Komiser Hidayet Korkmaz; «şikâyetçi değiliz» diyerek odayı terketmiştir.

F — Hadisenin bu safhasında 10-15 polis memurunun hareketleri daha da cüretkâr bir hal almıştır. Polis memurları adliye'yi terk etmek istememişler, terk etmemişler ve kapıda bizleri dövmek üzere yol başına hazırlanmışlardır. Avukat Erdoğan Taş'ın ikazı üzerine, bu gözü dönmüş polisler Adliye'den uzaklaşmak mecburiyetinde kal-

mışlardır.

5 — Hadiseye, Emniyet Amiri Şükrü Yetimoğlu'nun doğrudan müdahalesi olmamasına rağmen, bu şahıslar bütün cüretkârlıklarını, amirlerinden aldıkları kanaatindeyiz. İyi murakabe edilmeyen, çok yüz verilen memurun bu şekilde hareket yapması beklenebilir ve daha doğrusu başka türlü hareket beklenemez.

Bu memurlar karakolda evvelâ karakol kanununu tatbik etmekte ve daha sonra Türkiye Cumhuriyeti kanunları yürürlüğe girmektedir. Bu husus müvekkilimizin ağır şekilde dövülmesinden, Delvetin adliyesinde herkesin gözü önünde yapılan hakaret, fiili tecavüz, suç işlemeye tahrik gibi hareketlerle subut bulmaktadır. Bütün bu hareketleri bir emniyet amirinin bilmemesi mümkün değildir. Veya kifayetsiz bir amirdir.

Netice : Hadiseye adı karışan isimleri tesbit edilen veya edemediğimiz bütün memurlardan (başta Komiser Hidayet Korkmaz olmak üzere) ve ayrıca darp ve cebir asarı açıkça görülmesine rağmen rapor vermekten imtina ederek işi savsaklayan nöbetçi Hükümet doktorundan şikâyetçiyiz.

Gereğini saygıyla arz ederiz. 29.7.1976.

Av. Cengiz Güven, Av. Erdoğan Taş

Adapazarı : 3.8.1976

Özü : İki avukat üyemize yapılan saldırı Hk.

Valilik Yüksek Makamına,
S a k a r y a

Enver Konuk ismindeki müvekkillerinin Sakarya Asliye Ceza Mahkemesinde 29.7.1976 günü yargılaması sırasında ve özellikle bu yargılamayı takiben adalet dairesi koridorunda Sakarya Emniyet Teşkilâtında görevli Komiser Hidayet Korkmaz, Polis Memurları Müslim Der, Ayhan Özkonuk, Metin Ekinci, Fehamettin Akın, Hikmet Sezen ve diğer on polis memuru tarafından tecavüz ve hakarete maruz kaldıkları, Baromuzla bildirilmiştir.

Bu olaydan dolayı, mağdur durumda kalan Avukat Erdoğan Taş ve Avukat Cengiz Güven'in aynı tarihli dilekçe ile makamınıza başvurduğu ve gerekli ilginin gösterildiği anlaşılmaktadır.

Olayın 1136 Sayılı Kanununun 57. maddesindeki: (Görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır) hükmü karşısında T.C.K.nunun 268. maddesine göre mütalâa edilmesi gerekmektedir.

Makamınızca gerekli ilginin devam edeceğinden ve kısa sürede idari ve adli yönden gerekli so-

nuca ulaşılabacağından emin olarak, soruşturmanın çabuklaştırılmasını ve sonuçtan Baromuza bilgi verilmesini takdir ve tensiplerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Av. Tekin Yaman
Sakarya Baro Başkanı.

Ankara : 16.11.1976
Sayı : 1880

Baro Başkanlığı
S a k a r y a

İlgi : 12.8.1976 tarih ve 251 sayılı yazınız.

Baronuz Avukatlarından Cengiz Güven ve Erdoğan Taş'ın şikâyetleriyle ilgili olarak yapılan başvurular sonucu alınan, Sakarya Emniyet Müdürlüğünün yazısı ile C. Savcılığının telgraf fotokopisi ilişikte sunulmuştur. Sonuç öğrenildiğinde Baronuza ayrıca bildirilecektir.

Bilginizi ve durumun ilgililere de duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 4.8.1976
Sayı : 1328

Valilik Makamına
S a k a r y a

Sakarya Barosu Avukatlarından Cengiz Güven ve Erdoğan Taş'dan alınan telgrafta vekâlet görevinden dolayı polis memurlarının tecavüzüne maruz kaldıkları anlaşılmıştır.

Savunmaya karşı yapılan bu tecavüzün önlenmesi ve sanıklar hakkında uygulanan işlemden bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

C. Savcılığına
S a k a r y a

Ankara : 4.8.1976
Sayı : 1329

Sakarya Barosu Avukatlarından Cengiz Güven ve Erdoğan Taş'dan alınan telgrafta vekâlet görevinden dolayı polis memurlarının tecavüzüne maruz kaldıkları anlaşılmıştır.

Savunmaya karşı yapılan bu tecavüzün önlenmesi ve sanıklar hakkında uygulanan işlemden bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Sakarya : 20.1.1977

Şube : 3. Sicil

Dosya : Şi. D. Sayı : 2802

Konu : Sakarya Barosu Avukatlarından

Erdoğan Taş ve Cengiz Güven Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 4.8.1976 tarih ve bila sayılı telgrafımıza.

Sakarya Barosu Avukatlarından Erdoğan Taş ve Cengiz Güven'e tecavüzde buldukları iddia edilen, İlimiz Emniyet kadrosunda görevli Komiser Hidayet Korkmaz, Polis Memurlarından Müslim Der, Ayhan Özkonuk, Mehmet Metin Kalkan, Fahmettin Akın ve Hikmet Sezen haklarında, adli ve idari yönden takibata başlanmış, Polis Başmüfettişi Şahabettin Acaröz tarafından düzenlenen ve Emniyet Müdürlüğünün 3.11.1976 gün ve Şb. 3/3163 sayılı yazısına ekli olarak makâma intikal eden fezlekeli tahkikat evrakı 4.11.1976 günü İl Disiplin Kuruluna sevk edilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

M. Emin Bayar
Vali Muavini

Sakarya : 20.1.1977

Şube : 3. Sicil

Dosya : Şi. D. Sayı: 2802-252

Konu : Sakarya Barosu Avukatlarından

Erdoğan Taş ve Cengiz Güven Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 13.1.1977 gün ve 28 sayılı yazınıza :

Sakarya Barosu Avukatlarından Erdoğan Taş ve Cengiz Güven'in, İlimiz Emniyet görevlilerinin tecavüzüne maruz kalmalarıyla ilgili tahkikat evrakının 4.11.1976 günü İl Disiplin Kuruluna sevk edilmiş ve Kurulun 10.11.1976 gün ve 17 sayılı kararı ile «Mahkemece verilecek kararın beklenmesine» diye bir karar verilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

M. Emin Bayar
Vali Muavini

Sayın Prof. Av. Faruk Erem
Barolar Birliği Genel Başkanı
A n k a r a

TEL

İlgi : 4.8.1976 tarihli telinize.

Sakarya Barosundan Avukat Cengiz ve Erdoğan Taş'ın şikâyetleri ile ilgili hazırlık tahkikatı devam etmektedir.

Bilgileri rica olunur.

3375 hazırlık sayılıdır. 12.8.1976.

Sakarya C. Savcı Yrd.
B. Sami Dace

Emniyet Müdürlüğü
S a k a r y a

Ankara : 13.1.1977
Sayı : 28

İlgi : 5.11.1976 gün ve Şi. D. 2802 sayılı yazınız.

Sakarya Barosu Avukatlarından Erdoğan Taş ve Cengiz Güven'in İliniz emniyet görevlilerinin tecavüzüne maruz kalmalarıyla ilgili tahkikat evrakının 4.11.1976 günü İl Disiplin Kurulu'na sevk edildiği, ilgi yazınızla bildirilmiştir.

Yönetim Kurulumuzun 20.11.1976 gün ve 822/56 sayılı kararı gereğince, yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Baro Başkanlığı
S a k a r y a

Ankara : 26.1.1977
Sayı : 144

İlgi : 12.8.1976 tarih ve 251 sayılı yazınız.

Baromuz Avukatlarından Cengiz Güven ve Erdoğan Taş'ın şikâyetleri ile ilgili olarak Sakarya Valiliğinden alınan 20.1.1977 tarih ve Şi. D. 2808-252 sayılı yazı fotokopisi ilişiktir.

Yazıda sözü geçen mahkeme ve safahatı hakkında bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/42-12

Olağanüstü Genel Kurulla İlgili Birlik Genelgeleri.

Ankara : 4.2.1977
Genelge No. : 9/190

Baro Başkanlığı

6-8 Ocak 1977 günlerinde Sakarya'da toplanan TBB. X. Genel Kurulu:

«Mevzuatımızın anti-demokratik ve Anayasaya aykırılık teşkil eden hükümlerden arınması» konusunda, 13, 14, 15 Mayıs 1977 günlerinde Genel Kurulun olağanüstü olarak İstanbul'da toplanmasına karar vermiştir.

Genel Kurula sunulmak üzere konuyla ilgili görüşlerin 15 Nisan 1977 gününden önce Birliğimize bildirilmesini, genelgemizin Baronuza kayıtlı meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Baro Başkanlığı

Ankara : 16.3.1977
Genelge No. : 15/534

Anti-demokratik kanun hükümlerinin saptanması için İstanbul'da toplanacak olağanüstü toplantıya sunmak üzere Baronuz görüşlerinin bildirilmesi hakkındaki 4.2.1977 gün ve 9/190 sayılı genelgemiz gereğinin mümkün ise çabuklaştırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 5.4.1977
Genelge No. : 17/631

Baro Başkanlığı

6-7-8 Ocak 1977 tarihinde Sakarya'da toplanan X. Genel Kurul toplantısında alınan karar uyarınca Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu 13-14 ve 15 Mayıs 1977 günlerinde İstanbul'da toplanacaktır.

Toplantı yeri ve gündemi aşağıda belirtilmiştir. Olağanüstü Genel Kurul gündeminin Baronuz delegelerine ulaştırılmasını ve toplantıya katılmalarının sağlanmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Gündem :

Toplantı tarihi : 13, 14, 15 Mayıs 1977
Toplantı yeri : Belediye Sarayı-İstanbul
Toplantı saati : 10.00

1. Yoklama.
2. Birlik Başkanının toplantıyı açışı.
3. Bir Başkan, bir Başkan Vekili ve iki üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanı seçiminin yapılması.
4. Saygı duruşu.

5. İstanbul Barosu Başkanının konuşması.
6. Anti-demokratik Yasalar konusunda görüşlerin derlenmesine ilişkin Yönetim Kurulu Raporunun okunması.
7. Genel Kurul çalışmalarının Komisyonlar kurulması suretiyle yürütülüp yürütülmeyeceği, yürütülecek ise Komisyonlar kurulmasının görüşülerek karara bağlanması.
8. «Pozitif hukukumuzda varlığını sürdüren anti-demokratik yasa ve hükümlerin saptanması ve bunların kaldırılması» konusunun görüşülüp karara bağlanması.
9. Kapanış.

Ankara : 19.4.1977
Genelge No. : 21/743

Baro Başkanlığı
.....

13-14 ve 15 Mayıs tarihlerinde İstanbul'da toplanması kararlaştırılan Olağanüstü Genel Kurul'un toplanma zamanı seçimlerin öne alınması nedeni ile seçim yasakları dönemine rastladığından toplantı tarihinin değiştirilmesi zorunluluğu doğmuştur.

Olağanüstü Genel Kurul gündemini görüşmek üzere seçimlerden sonra 17-18 ve 19 Haziran 1977 günleri İstanbul'da toplanacaktır.

Durumun Baronuz Genel Kurul Delegelerine duyurulmasını, Pozitif Hukukumuzda varlığını sürdüren Anti-demokratik Yasa ve hükümlerin belirtilmesi konusunda 4.2.1977 gün ve 9/190 sayılı Genelgemiz cevabının çabuklaştırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Not : Aynı gündemle toplanacaktır.

1977/42-13

Üniversitelerde ve Okullarda Yoğunlaşan Olaylarla İlgili Birlik Genelgesi.

Ankara : 4.2.1977
Genelge No.: 10/191

Baro Başkanlığı
.....

6-8 Ocak 1977 günlerinde Sakarya'da toplanan Türkiye Barolar Birliği X. Genel Kurulu :

«Üniversitelerde ve okullarda yoğunlaşan tedhiş eylemlerinin can güvenliği ile öğretim ve öğre-

nim özgürlüğünü ortadan kaldırdığını ve bu ortamın faili bulunmayan cinayetlerle büsbütün vahamet kazandırdığını ve yetkililerin çeşitli nedenlerle görevlerini yerine getirmediklerini saptayarak, tüm yetkili ve sorumluların görevlerini yapmalarını sağlamak amacıyla, bu türden davranışlar karşısında TBB. Yönetim Kurulunun re'sen ya da baroların başvurmaları üzerine gerekli araştırma önlemlerini almasına ve etkin girişimlerde bulunmasına karar vermiştir».

Olayları önlemekle görevli sorumluların görevlerini yerine getirmekten kaçındıkları yolundaki iddiaların yaygınlığı karşısında kararın uygulanmasına esas olmak üzere öğretim kurumları yöneticileri ile temas edilerek yapılacak tesbitlerin Birliğimize duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/42-14

Yerine Getirilmeyen Danıştay Kararları Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Baro Başkanlığı
.....

Ankara : 4.2.1977
Genelge No.: 11/192

6-8 Ocak 1977 günlerinde Sakarya'da toplanan X. Genel Kurulumuz, yerine getirilmeyen Danıştay Kararları dolayısıyla oluşan suçlar ve bunların sorumluları hakkında gecikilmeden kovuşturmaya geçilmesi için TBB. Yönetim Kurulunun C. Savcılıklarına başvurmasına karar vermiştir.

Karar gereğinin yerine getirilebilmesi için uygulanmadığı bilinen ve Birliğimizce C. Savcılığına ihbar edilmesi istenilen kararların ve bu kararlar ile ilgili belgelerin onanmış iki örneğinin gönderilmesini, Genelgenin Baronuza kayıtlı meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/42-15

X. Genel Kurulda «Gözümlenilen ve İnsanlık Onuruna Yarışmıyacak Davranışlarla İşkenceye Maruz Bırakılan Yurttaşlar»la İlgili Alınan Karar Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Ankara : 4.2.1977
Genelge No.: 12/193

Baro Başkanlığı
.....

6-8 Ocak 1977 günlerinde Sakarya'da toplanan TBB. X. Genel Kurulunun gözümlenilen ve in-

sanlık onuruna yaraşmayacak davranışlarla işkenceye maruz bırakılan yurttaşlarla ilgili olarak aldığı karar aşağıya çıkarılmıştır.

Kararın uygulanmasına yardımcı olmak üzere bu gibi olayların müstenidatı ile Birliğimize bildirilmesini, genelgemizin Baroya kayıtlı meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

X. Genel Kurulun konuyla ilgili kararı :

5 — Gözaltına alınan yurttaşlara insanlık onuruna yakışmayan davranışlarda bulunulduğu ve işkenceler yapıldığını acı bir gerçek olarak saptayan Genel Kurulumuz, bu yasa dışı uygulamalara son vermek üzere mücadelesini sürdürmeye karar vermiştir. Bu arada, mevzuatımızda avukatın gözaltına alınan şahıs ile görüşmesini önleyen hiçbir hüküm bulunmadığı için, bu konudaki yanlış yorumlardan doğan uygulamalara son vermek üzere TBB'nin ve Türkiye Barolarının etkin bir mücadeleye girişi uygun görülmüştür.

1977/42-16

1977 Yılı I. Avukatlık Sınavı Duyurusu ve I. Avukatlık Sınavı Tutanakları — 1977 Yılı II. Avukatlık Sınavı Duyurusu.

Ankara : 15.2.1977

Genelge No.: 13/285

Konu : 1977 Yılı

1. Avukatlık
Sınavı Hk.

Baro Başkanlığı

.....

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1977 yılının birinci Avukatlık Sınavı 14, 15 Mart 1977 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Sınav 14 Mart 1977 Pazartesi günü saat 9.00 - 12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 15 Mart 1977 Salı günü 9.00-12.00 arasında Medenî Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku, aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku ve İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınava girecekler listesi ile birlikte Sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baronuz bölgesi içinde sınavın ve mülakatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Duyuru :

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1977 yılı 1. Avukatlık Sınavı 14-15 Mart 1977 Pazartesi ve Salı günleri, sınavda başarısız olanların mülakatları da 21 Mart 1977 Pazartesi günü Birlik binasında yapılacaktır.

Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgesi ile birlikte 14 Mart 1977 Pazartesi günü saat 8.30'da Birlik binasında bulunmaları duyurulur.

Not : Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla sınav belgesi aldığı halde sınava girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI I

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 1977 yılı I. Avukatlık Sınavına 6 adayın katılacağı bildirildiği ve adayların tamamının gelmiş olduğu görüldü.

Anayasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü.

1 — Anayasa Hukuku

Kanun ve tüzüklerin iptali bakımından kimler Anayasa Mahkemesine dava açabilir ve usulleri.

2 — İdare Hukuku

Danıştay'a açılacak bir iptal davasının unsurlarını belirtiniz, ve bir örnek dilekçe yazınız.

3 — Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları

a) Avukatlıkla bağdaşabilen işler nelerdir açıklayınız.

b) Avukat reklâm yapabilir mi? yasakları ve sınırı nedir?

Bu tutanak 14.3.1977 Pazartesi günü düzenlendi ve imza edildi.

Başkan

Yargıtay 6. Hk. D. Başkanı
Kutsi Malatyahoğlu

Üye

Yargıtay 9. Ceza D. Başkanı
Orhan Aydın

Üye

Avukat
İhsan Onar

Üye

Avukat

Emin Baltaoğlu

Üye

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI II

Sınavın ikinci gurubunu teşkil eden Ceza ve Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Ceza Hukuku

A ile B isimli iki kişi C adındaki bir kızı cebren kaçırlar. Bindikleri arabanın direksiyonunu A kullanır. Dikkatsizlik neticesi araba devrilir ve C adlı kız ölür. Siz müdahil vekilisiniz, sanıklar hakkında Türk Ceza Kanununun hangi maddesi mucibince ceza istersiniz. Açıklayınız.

2 — Ceza Usulü Hukuku

Şahsi dava ile davaya müdahale usullerini açıklayınız.

Bu tutanak 14.3.1977 Pazartesi günü saat 14.00'de düzenlendi ve imza edildi.

Başkan

Yargıtay 6. Hk. D. Başkanı
Kutsi Malatyahoğlu

Üye

Yargıtay 9. Ceza D. Başkanı
Orhan Aydın

Üye

Avukat
İhsan Onar

Üye

Avukat

Emin Baltaoğlu

Üye

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI III

Sınavın üçüncü gurubunu teşkil eden Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Medeni Hukuk

Nişanın bozulması sebebiyle manevi tazminat istenebilmesinin şartları nelerdir?

2 — Borçlar Hukuku

Bir davada zaman aşımı süresi ileri sürülmezse hakim bunu kendiliğinden gözönünde tutabilir mi?

Zamanaşımına uğramış ve üzerinde uyuşmazlık olmayan bir alacağın tahsili davasında böyle bir def'i ileri sürülmezse hakim davayı nasıl sonuçlandıracaktır?

3 — Ticaret Hukuku

Ticarethaneyi tanımlayınız.

Ticarethane sayılan müesseseler nelerdir? Sayınız.

Bu tutanak 15.3.1977 Salı günü saat 9.00'da düzenlendi ve imza edildi.

Başkan

Yargıtay 6. Hk. D. Başkanı
Kutsi Malatyahoğlu

Üye

Yargıtay 9. Ceza D. Başkanı
Orhan Aydın

Üye

Avukat
İhsan Onar

Üye

Avukat

Emin Baltaoğlu

Üye

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI IV

Sınavın dördüncü gurubunu teşkil eden İş Hukuku, İcra ve İflas ve Hukuk Usulü konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verilmiştir.

1 — İş Hukuku

a) İş akdi şekle bağlı mıdır?

b) Deneme süresi içinde akdin feshi halinde ihbar ve kıdem tazminatı istenebilir mi?

c) İşçi hakları hangi mahkemede dava edilir? hangi yargılama usulü uygulanır?

2 — İcra ve İflas

a) İlämsiz takpillerde ve kambiyo senetlerine dayanan takiplerde itiraz hangi mercilere yapılır?

b) İlämlerin icrasının geri bırakılması şartları ve usulü nedir?

3 — Hukuk Usulü

A taşınmaz malını B'nin haksız olarak işgal etmesi sebebiyle zarara uğradığını ileri sürerek tazminat davası açacaktır. Dava:

a) Davalının ikametgâhı mahkemesinde mi?

b) Haksız fiilin vuku bulduğu yer mahkemesinde mi açılır?

Bu tutanak 15.3.1977 Salı günü saat 14.00'de düzenlenmiş ve imza edilmiştir.

Başkan

Yargıtay 6. Hk. D. Başkanı
Kutsi Malatyahoğlu

Üye

Yargıtay 9. Ceza D. Başkanı
Orhan Aydın

Üye

Avukat
İhsan Onar

Üye

Avukat
Emin Baltaoğlu

Üye

Avukat
Aziz Behçet Çomakoğlu

Ankara : 7.4.1977
Genelge No. : 19/650

Konu : 1977 yılı II. Avukatlık
Sınavı Hk.

Baro Başkanlığı

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1977 yılının ikinci Avukatlık Sınavı 9-10 Mayıs 1977 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Sınav 9 Mayıs 1977 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 10 Mayıs 1977 Salı günü 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku, aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku ve İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınavla girecekler listesi ile birlikte Sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baro-nuz bölgesi içinde sınavın ve mülakatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

D U Y U R U :

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1977 yılı II. Avukatlık Sınavı 9-10 Mayıs 1977 Pazartesi ve Salı günleri sınavda başarısız olanların

mülakatları da 16 Mayıs 1977 Pazartesi günü Birlik binasında yapılacaktır.

Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgesi ile birlikte 9 Mayıs 1977 Pazartesi günü saat 8.30'da Birlik binasında bulunmaları duyurulur. Not : Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla sınav belgesi aldığı halde sınava gelmeyenler sınavda başarısız sayılır.

Bkz. TBBB. 1974/25-37: 26-19; 1975/31-14: 32-28; 33-22; 1976/35-6, 11; 38-14; 39-13; 40-25; 41-20.

1977/42-17

Kınama Günü İle İlgili Birlik Genelgesi.

Ankara : 16.3.1977
Genelge No. : 16/535

Baro Başkanlığı

4 Mart 1977 Kınama gününde mazeret dilekçesi veren meslektaşlarımızın bu dilekçeleri hakkında olumlu veya olumsuz karar veren mahkemelerin kararlarında gösterdikleri gerekçeleri yansıtan, karar örneklerinden gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBBB. 1977/41-2.

1977/42-18

Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu Kararı.

Tarih : 27.1.1977
Sayı : 791/214

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1730 sayılı Yargıtay Yasasının 22/2. maddesine göre 25.1.1977 günü toplanan Yargıtay Başkanlar Kurulunca alınan kararın bir örneği, Barolar ve Avukatlara duyurulmak üzere Barolar Birliği Dergisinde yayınlanması için bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğini saygıyla rica ederim.

Cevdet Mentek
Birinci Başkan

Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu Kararı:

1730 sayılı Yargıtay Kanununun 22/2. maddesine göre dairelerden birisine yıl içinde gelen işlerin normal çalışma ile karşılanyacak oranda artmış ve daireler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana gelmiş ise bir kısım işleri başka daireye vermek ve gereken tedbirleri almak üzere Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanları, 25.1.1977 Salı günü saat 14.30 da Genel Kurul salonunda Birinci Başkanın Başkanlığında, Birinci Başkanvekilleri de hazır olduğu halde toplandı.

1 — Hukuk Dairelerinden 1.1.1976-31.12.1976 tarihleri arasında,

Birinci Hukuk Dairesine 13167, İkinci Hukuk Dairesine 9429, Üçüncü Hukuk Dairesine 8268, Dördüncü Hukuk Dairesine 12770, Beşinci Hukuk Dairesine 9016, Altıncı Hukuk Dairesine 8556, Yedinci Hukuk Dairesine 14266, Sekizinci Hukuk Dairesine 9146, Dokuzuncu Hukuk Dairesine 21843, Onuncu Hukuk Dairesine 9550, Onbirinci Hukuk Dairesine 5908, Onikinci Hukuk Dairesine 12246, Onüçüncü Hukuk Dairesine 5995, Ondördüncü Hukuk Dairesine 6631, Onbeşinci Hukuk Dairesine 3188 iş geldiği, bu dairelerce sırasıyla 13140, 9536, 8856, 11719, 10461, 8595, 15447, 10558, 23068, 9083, 5791, 13465, 8711, 6641, 3977 iş çıkarıldığı ve yine sırasıyla 95, 232, 222, 4350, 316, 247, 5631, 2838, 2001, 4071, 209, 257, 599, 230, 218 iş'in 1977 yılına aktarıldığı,

2 — Ceza Dairelerinden, aynı tarihler arasında Birinci Ceza Dairesine 4059, İkinci Ceza Dairesine 10545, Üçüncü Ceza Dairesine 9431, Dördüncü Ceza Dairesine 8523, Beşinci Ceza Dairesine 3848, Altıncı Ceza Dairesine 7684, Yedinci Ceza Dairesine 10007, Sekizinci Ceza Dairesine 10047, Dokuzuncu Ceza Dairesine 63 iş geldiği bu dairelerce sırasıyla 4289, 11043, 9431, 8523, 3837, 7694, 100020, 8894, 63 iş çıkarıldığı ve yine sırasıyla 235, 434, 29, 20, 73, 3329, 2 (3 ve 4 üncü Ceza daireleri devir vermemişlerdir) iş'in 1977 yılına aktarıldığı saptandı.

Gereği düşünüldü:

I — Anayasanın 136/8inci maddesinde, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kararlarının temyiz mercii, Yargıtay'da yalnız bu mahkemelerin kararlarını incelemek üzere kurulacak daire ve daireler olacağı kaydedilmiş, 1730 sayılı Yargıtay Yasasının 13 üncü maddesinde ise, Dokuzuncu Ceza Dairesinin Devlet Güvenlik Mahkemelerinden verilen kararları inceleyerek karara bağlayacağı gösterilmişse de; Anayasa Mahkemesinin 6.5.1975 gün ve 75/126 sayılı kararıyla Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun, süreli olarak ve biçim yönünden iptal edilmiş, bunun yerine geçecek yasa çıkarılmadığından Devlet Güvenlik Mahkemeleri kaldırılmış, bu mahkemelerin elinde bulunan işler Genel Mahkemelere aktarılmıştır. Bu yüzden Dokuzuncu Ceza Dairesi elinde iş bulunmadığından halen çalışamaz haldedir. Ayrıca sözü edilen Yargı-

tay Kanununun 12nci maddesinde Yargıtay'da 15 Hukuk ve 9 Ceza Dairesi bulunduğu kabul edilmiştir. Yargıtay Kanununun 22nci maddesi uyarınca Ceza Daireleri arasında bir denge sağlamak ve Dokuzuncu Ceza Dairesini çalışır hale getirmek amacıyla bu daireye ilke olarak iş verilmesi uygun görülmüştür.

Ceza Dairelerine gelen, çıkan ve elde bulunan iş miktarı ve niteliklerine göre;

A) Dördüncü Ceza Dairesinin görevine giren; Türk Ceza Kanununun 459'uncu maddesine ilişkin hüküm ve kararların,

B) Yedinci Ceza Dairesinin görevine giren, 213 sayılı Vergi Usulü, 5816 sayılı Atatürk Aleyhinde işlenen Suçlar hakkındaki, 1710 sayılı Eski Eserler, 775 sayılı Gecekondu Kanunlarına ilişkin hüküm ve kararların,

C) Sekizinci Ceza Dairesinin görevine giren; da yazılı suçlarla aynı kanunun 383 ve 389uncu maddelerinde yazılı Ağır cezalı suçlara ve 455inci maddede yazılı ölüme sebebiyet suçlarına, 274 sayılı Sendikalar, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt, 1475 sayılı İş, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunlarına ilişkin hüküm ve kararların,

(1.2.1977 tarihinden itibaren dairelere intikal edecek), Dokuzuncu Ceza Dairesince incelenerek karara bağlanmasına, diğer ceza dairelerinden bir başka ceza dairesine iş aktarılmasına yer olmadığına,

II — Hukuk Dairelerine yıl içinde gelen, çıkan ve elde bulunan iş miktar ve nitelikleri, bir önceki yılda hukuk daireleri arasında iş düzenlenmesi yapılmış olması, sık sık ve her yıl yeniden yapılacak düzenlemelerin içtihat aykırılıkları doğuracağı ayrıca yeniden iki hukuk dairesi kurulmasına ilişkin yasa değişikliği tasarısının yasama meclislerine intikal ettirildiğinin öğrenilmesi düşünülerek Hukuk Dairelerinden birinden bir başkasına bu yıl iş aktarılmasına gerek bulunmadığına, Birinci Hukuk Dairesinin görevine giren 4753 sayılı Kanundan doğan ihtilafların tetkikinin, Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren sözleşmelerle ilgili davalar, (kira dahil her türlü uyüşmazlıklar) ve özellikle fesih, iptal davaları, dernekler (Sendika ve Odalardan) doğan her türlü ihtilaflar ile 6183 sayılı Yasa ile ilgili tüm uyüşmazlıkların tetkikinin, Onuncu Hukuk Dairesinin görevine giren, iş kazasından doğan maddi ve manevi tazminat ve meslek hastalıklarından doğan maddi ve manevi tazminat ve ayrıca 1475 sayılı Yasadan doğan dava ve ihtilafların tetkikinin bir başka hukuk dairelerine verilmesi önerilerinin yerine getirilmesine yukarıda açıklanan nedenlerle olanak bulunmadığına,

III — Başkanlar Kurulunun 26.1.1976 günlü kararının (H) bendindeki açıklık gözetilerek 12nci Hukuk Dairesinin görev alanının yeniden saptan-

masına ve bir düzenleme yapılmasına yer olmadığına,

IV — Yargıtay'a gelen işlerin normal çalışma ile karşılanmayacak oranda artması karşısında her üç beş yılda bir kez daire sayısını artırmak geçici bir tedbir olduğu kadar daireler arasında kaçınılmaz uyumsuzlukların çoğalmasına da yol açmaktadır. Ayrıca Yargıtay'ın hukuk yaratma, yasaları yurdun her yerinde aynı biçimde uygulanmasını sağlama görevi de istenildiği şekilde yerine getirilememektedir. Tek çıkar yol üst mahkemelerin bir an önce kurulmasıdır. Bu nedenlerle üst mahkemelerin kuruluşu, görevleri, yargılama usulleri, Yargıtay ve ilk mahkemelerle olan ilişkileri, kurulması uygun görülecek yerlerle diğer yönleri düzenleyen ve Yargıtay'ca hazırlanarak 24.3.1975 tarihinde Adalet Bakanlığına verilen tasarının zaman kaybetmeden Yasalaşmasının zorunlu görüldüğünün Adalet Bakanlığına duyurulmasına,

V — Dört, Yedi, Sekiz, Dokuz, On, Onbir, Onikinci Hukuk dairelerinin Üye ve Tetkik Hâkimi sayılarının çoğaltılmasının gerekli görüldüğüne,

VI — Kararın birer örneğinin gereği yapılmak ve tüm mahkemelere duyurulmak üzere Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına, bilgi ve gereği için Birinci Başkanlık Divanına, Cumhuriyet Başsavcılığına, Adalet Bakanlığına, Yargıtay Kararlar Dergisiyle Yargıtay Dergisinde Yayınlanmak üzere Yayın Müdürlüğüne, Barolara ve Avukatlara duyurulması için Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına gönderilmesine,

IV, V, VI'nci maddelerde oybirliği, diğerlerinde oy çokluğuyla 25.1.1977 tarihinde karar verildi.

1977/42-19

Avukatlık Stajı — 7.7.1969 Tarihinden Önce Hukuk Fakültesinden Mezun Olup Bu Tarihten İtibaren Üç Yıl İçinde Staj Yapanların Sınava Tâbi Tutulmayacakları.

Urfa : 2.11.1976
Sayı : 510

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Halen Baromuzda Stajer olarak kayıtlı bulunan Avukatlar mevcut bulunduğundan, bunların hangi ahvalde imtihana tabi tutulmaları gerektiği hususunda baromuzda etraflıca izahat verilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Baro Başkanı
Av. Zeki Çelen

Tarih : 15.11.1976
Sayı : 1858

Baro Başkanlığı
U r f a

İlgi: 2.11.1976 tarih ve 510 sayılı yazınız.

1136 sayılı Yasanın geçici 7/a maddesi, 7.7.1969 tarihinden önce Hukuk Fakültelerinden mezun olup da, bu tarihten itibaren üç yıl içinde staj yapanların sınava tabi tutulmayacaklarını, keza önce 1238 sonra da 2018 sayılı Yasa ile değiştirilen 7/b maddesi 31.12.1976 tarihine kadar Hukuk Fakültesinden mezun olanların mezuniyet tarihinden itibaren üç yıl içinde staja başlamaları halinde sınava tâbi tutulmayacaklarını öngörmüş bulunmaktadır.

Buna göre meselâ 31.12.1975 tarihinde Hukuk Fakültesini bitiren birisi 31.12.1978'den sonra staj yapmak ister ise hakkında sınav hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Nitekim bugün 7.7.1969'dan önce mezun olup da bu tarihten itibaren üç yıldan sonra meselâ 7.7.1973'de staja başlamış olanlar sınava tâbi tutulmaktadır.

Tereddüt duyulan müşahhas olay bildirildiğinde, daha ayrıntılı açıklama yapmak olanağını elde edilecektir.

Saygılarımla.

Bilginiz rica olunur.

Başkan

1977/42-20

Avukatlık Stajı — Avukatlık Mesleğine Kabul Edilmek İçin Baroya Başvuran Bir Adayın İsteminin Reddi Hk.

İstanbul : 28.10.1976
Sayı : 10526/6909

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz Staj Listesinde yazılma talebinde bulunmuşken hakkındaki inceleme sırasında bu talebinden vazgeçmiş olan İlgız Aykutlu'nun durumu, Yönetim Kurulumuzda görüşülerek aşağıdaki karara varılmıştır.

Müracaat sahibi talebinden vazgeçmiş olmakla beraber, başka Barolara da müracaat etmesi ihtimali dikkate alınarak, hakkındaki bilgilerin Türkiye Barolar Birliğine gönderilmesi ve bu konuda bütün Barolara bilgi verilmesinin önerilmesi uygun görülmüştür.

Müracaat sahibinin yapmakta olduğu bir iş bu-

bulduğu halde Baroya müracaatında bunu saklamış olması, kendini ısrarla avukatım diye tanıtmaması, hatta bir keresinde adını bile saklamaya kalkışması Avukatlık Yasasının 17, 16 ve 5. maddelerine aykırı bulunmuştur. Ayrıca, müracaatçının yapmakta olduğu işlerin yasa dışı bir nitelik taşıdığı da (ekteki ifadelerle gazete haberlerinden) anlaşılmıştır.

Yönetim Kurulumuz Avukatlık Kanununun 95 nci maddesi gereğince, meslek onuru ve düzenini korumakla görevli bulunduğu için, durumu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla.

İstanbul Barosu Başkanı
Av. Mehmet Ali İkişler

Ekler:

- 1 - Rapor örneği
- 2 - Tutanak örneği
- 3 - İfadelerin örneği
- 4 - 4. Eylül 1976 günlü Vatan Gazetesi
- 5 - 1. Ekim 1976 günlü Cumhuriyet Gazetesi
- 6 - 2. Ekim 1976 günlü Hürriyet Gazetesi

Tarih : 24.11.1976
Sayı : 1970

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

İlgi: 28.10.1976 tarih ve 10526/6909 sayılı yazınız.

İlgideki yazınız Yönetim Kurulumuzun 20.11.1976 tarihli toplantısında incelenerek alınan 801/35 sayılı karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

1 Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Staj listesine kayıt talebinde bulunup, bilahare vazgeçtiğini bildiren Ilgaz Aykutlu hakkında açıklayıcı bilgi vererek bütün Barolara duyurulmasını isteyen İstanbul Barosunun 28.10.1976 gün ve 10526/6909 sayılı yazısı okundu:

1136 sayılı Yasanın 10. maddesi «İlgili Baro»yu «Avukatlık mesleğine kabul edilmek için Baroya başvuran bir adayın isteminin reddi halinde» durumu, diğer Barolara bildirmekle görevli kılınmış olup, Ilgaz Aykutlu'nun isteminin reddi halinde gereği Baroca yapılmak üzere, duruma bilgi edinildiğinin İstanbul Barosuna bildirilmesine, oybirliğiyle karar verildi.

Not :

Yazınızın ekleri aynen ilişikte sunulmuştur.

1977/42-21

Danıştay Kararları.

DANIŞTAY

Sekizinci Daire

Esas No: 1976/795

Karar No: 1976/2328

Davalı: Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı-Ankara

Vekili: Av. Rahmi Mağat —Aynı adreste—

Davanın Özeti: 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17nci maddesi uyarınca, dava ve istakipçileri listesine yazılmak için yapılan müracaatın kabul edilmemesi yolundaki Balıkesir Barosu Yönetim Kurulu kararına yapılan itirazı reddeden 28.9.1974 tarih ve 611/22 sayılı Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararı ile, bu kararın onanmasına ilişkin 7.10.1974 tarih ve 29524 sayılı Adalet Bakanlığı kararının, ceza evinde tutuklu olması nedeniyle süresinde yazılma isteminde bulunmadığı ve 1803 sayılı Af Kanununun 14üncü maddesi C bendinin kıyas yoluyla dava ve istakipçilerine de uygulanması gerekeceği ileri sürülerek iptali istemidir.

Savunmanın Özeti: Davada süre aşımı bulunduğu, 1136 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrasındaki başvurma süresinin hak düşürücü süre olduğu ve 1803 sayılı Af Kanununun 14 üncü maddesinin davacıya uygulama olanağı bulunmadığından bahisle davanın reddi savunulmuştur.

Rapörter Mustafa Bumin'in Düşüncesi: Dava konusu kararlarda, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrasına aykırılık olmadığı gibi, 1803 sayılı Af Kanununun 14 üncü maddesinin de davacı hakkında uygulama olanağı bulunmadığından dayanıksız davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

Kanunsöcüsü Erman Bayraktar'ın Düşüncesi: Davacının, dava ve istakipçileri listesine yazılması isteğinin reddine dair işlemler dava konusu edilmektedir.

Adalet Bakanlığının onamaya ilişkin kararının süresinde açıldığı anlaşıldığından davanın süre def'i varit görülmemiştir.

İşin esasına gelince:

1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında, listeden herhangi bir suretle adları silinen kimselerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde listeye yazılmak için başvurma zorunda oldukları hükme bağlanmıştır.

Davacı tarafından, madde hükmünde öngörülen süre içerisinde müracaat yapılamamasının hükümlü olarak cezaevinde bulunması sebebine dayandığı iddia edilmekte ise de, madde hükmü ile getirilen sürenin hak düşürücü bir nitelik taşıması itibarıyla bu şekildeki bir sebebin davacıya yeni bir hak bahsetmesi söz konusu edilemez.

Diğer taraftan, 1803 sayılı Af Kanununun 14 üncü maddesinin, (c) bendi hükmünün, dava ve iş takipçilerine uygulama olanağı bulunmaması itibarıyla davacının bu hususa yönelik iddiasının kabulü de mümkün değildir.

Bu nedenle davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince duruşma için belirtilen 8.11.1976 Pazartesi günü davacının geldiği, usulüne uygun olarak yapılan tebligata rağmen davalı vekilinin gelmediği anlaşıldıktan, davacının iddiaları ile Kanunsözcüsünün düşüncesi dinlendikten sonra davalının süre def'i yerinde görülmeyerek işin gereği düşünüldü:

1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında, dava ve iş takipçisi olarak listeye yazılmak isteyenlerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde baş-

vurmaları aksi halde listeye yazılmıyacakları hükme bağlanmıştır.

Yukarıda anılan maddede sözü edilen süre bir hak düşürücü süre olduğu cihetle, davacının bu süre içinde tutuklu bulunması sonradan yaptığı müracaat için kendisine herhangi bir hak sağlamaz.

Diğer taraftan; 1803 sayılı Af Kanununun 14 üncü maddesi Avukatlarla ilgili olup, dava ve iş takipçilerine uygulama olanağı bulunmadığından Af Kanununda belirtilen süre içinde başvurulması davacının listeye yazılmasını gerektirmez.

Kaldı ki, davacının adam öldürmeye teşebbüs ve yaralamak suçundan beş sene ondört ay 20 gün kesinleşmiş ağır hapis mahkumiyeti bulunduğu; 1136 Kanununun geçici 17 nci maddesi yedinci fıkrasının yollamada bulunduğu 5 nci maddenin (A) bendine göre yazılma isteminin süresinde yapılmış olması halinde de listeye yazılmasına olanak yoktur.

Belirtilen nedenlerle davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına ve 900.— (dokuzyüz) lira Avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine 8.11.1976 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
İbrahim Koloğlu	Enver Sevgen	Bülent Olçay
	Üye	Üye
Mahmut Polat	Metin Güven	

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BÜLTENİ

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Fehmi Özçelik

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara

Telf : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

Nuray Matbaası, Ankara - 1977

Telf : 18 85 56

18.000 Adet Basılmıştır.

GİDECEĞİ YER

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

BÜLTENİ

YIL : 8

MAYIS 1977

SAYI : 43

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1977/43-1

Avukatlık Kanunu — Baroya Kayıtta, Baroya Kayıt Hükümlerinin Dikkate Alınarak Adalet Bakanlığı Kararına Uyulması Gerektiği.

Mersin : 25.2.1977
Sayı : 189

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Naci Ağaoglu'nun 18.2.1977 tarih 64 kayıt numaralı dilekçesi Hk.

Tarsus Emekli Hakimlerinden Naci Ağaoglu, 21.6.1976 tarihinde Baromuza müracaatla Avukat levhasına kaydını talep etmiş, Baromuz 6.8.1976 tarih 106 sayılı kararı ile bu isteği reddetmiştir. Anılan şahsın bu kararımıza karşı Adalet Bakanlığı nezdinde yaptığı itiraz esastan bozularak dosyası Baromuza iade edilmiştir. Adalet Bakanlığının bu kararına karşı Baromuz Danıştay'a başvurarak iptalini talep ve dava etmiştir.

Fotokopisi ekli 18.2.1977 tarih ve 64 sayılı dilekçe, Danıştayın tehiri icra talebini reddettiğini ve kendisine ruhsat verilmesini talep etmektedir. Halbuki Danıştaydan Baromuza tehiri icra talebinin reddedildiğine dair herhangi bir tebligat yapılmamıştır. Bu durumda ruhsatname verilip verilemeyeceği hususunda tatbikatın ne olduğu hakkında Baromuza yol gösterilmesini dileriz.

Saygılarımla,

Ek : 1

Baro Başkanı
Mahmut C. Sabangil

Baro Başkanlığına
M e r s i n

Baronuza kayıt olmam için 21.6.1976 tarihinde yaptığım başvuruma üzerine, her hukuk hâkiminin mutlaka maruz bulunduğu görev ve mesleğinin tabii bir icabı ve iftira bulunan b bir hakkımdaki eski ve asılsız şikâyet konularından dolayı isteğim 6.8.1976 tarih ve 106 sayılı kararınız ile reddedilmiştir.

İşbu karara yaptığımız itiraz üzerine Yüksek Adalet Bakanlığı kararı esastan bozmuş olup, bu bozmaya Türkiye Barolar Birliği de uymuştu.

Adalet Bakanlığının kararı Avukatlık Yasasının 8. maddesinin 2. fıkrası gereğince ruhsat verme yönünden kesindir. Aynı maddenin son fıkrası gereğince de Barolar kesinleşen kararları derhal yerine getirmeye mecburdurlar. Yasanın bu açık emrinin tartışılmasına gerek olmadığı kanısındayım. Bu bakımdan ruhsatım verilmeli idi.

Uzun süre ve sabırla beklememe rağmen, Baronuzca Yüksek Danıştaya dava açıldığı ve tehiri icra istendiğini haber aldım. Oysa Danıştaya gidilmesi kesin olan Bakanlık Kararı karşısında Ruhsat verilmemeyi gerektirmez. Nitekim Türkiye'nin büyük Baroları olan Ankara ve İstanbul barolarındaki ve diğer barolardaki uygulama da Bakanlığın kararı üzerine ruhsat verilme yolundadır.

Şimdi ise Danıştay 8. Dairesince Tehiri İcra Talebi Reddedilip Baronuza bu cihetin bildirildiğini öğrendim. Şimdiye kadar geçen uzun bekleyiş süresinden dolayı onarılması imkânsız zararlara itildim, sonsuz üzüntülere uğradım. Fakat daha çok mağdur edilmemin arzu edileceğini de zannetmiyorum.

Esasen bütün mesleki hayatım sonsuz derecede aşırı çalışma, Adaleti üstün kılma çabası içinde geçmiş, her Avukat arkadaşı bu mesleğin ağır dert ve sorunlarını yüklenen bir kardeş olarak devamlı surette sevgi ve saygı ile bağrıma basmışımdır.

Bu itibarla, Tehiri İcra Talebi de reddedildiğine göre, Danıştaydan davanın sonuçlanması zamanına bağlı bulunduğundan daha çok mağduriyetler ve o derin üzüntülerden kurtarılmam için Avukatlık Ruhsatımın verilmesini sonsuz saygı ile arz ve istirham ederim. 18.2.1977.

Naci Ağaoglu
Emekli hakim

Mersin : 18.3.1977
Sayı : 223

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Başkanlığınıza göndermiş bulunduğumuz 25.2.1977 tarih 189 sayılı yazıda, Emekli Hakim Naci Ağaoglu'nun Baroya müracaatla Avukat levhasına kaydını talep etmekle, bu hususta tatbikatın ne şe-

kilde olduğunun Baromuzla bilgi olarak bildirilmesini arz etmiştik.

Danıştay, yürütmenin durdurulmasına ilişkin isteğin reddine karar vermiş bulunmaktadır.

Bu hususta tatbikatın ne şekilde olacağını bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Baro Başkanı
Mahmut C. Sabangil

Baro Başkanlığı
M e r s i n

İlgi : 18.3.1977 gün ve 223 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 2.4.1977 günlü toplantısında incelenmiş olup; Baroya kayıtlı hükümlerinin dikkate alınarak Adalet Bakanlığının kararına uyulması gereğinin Baromuzla bildirilmesine 312-35 sayılı karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-2

Avukatlık Kanunu — Av. Kanununun 11. ve 12. Maddeleri Hk.

Edirne : 23.12.1976
Sayı : 11

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz avukatlarından Mahir Konu'nun Baromuzla tevdi etmiş olduğu 8.12.1976 günlü istek dilekçesinin sureti ilişiktir. Bu husustaki TBB'nin görüşlerinin baromuzla bildirilmesi saygı ile rica olunur.

Baro Başkanı
Av. Sabahattin Şenveli

Baro Başkanlığına
E d i r n e

Kollektif şirket olarak ticaret yapmakta olan bir hukuk tüzel kişinin Borçlar Yasası 449. maddesi kapsamında içerisinde Ticari Mümessillik yüklenip yüklenemeyeceğim konusunda tereddüt doğmuştur.

Bu konuda 1136 sayılı Avukatlık Kanununda bir açıklığa rastlanmadığım gibi TBB kararlarında da gerekli açıklamayı bulamadım.

Bu sebeple kollektif şirketin ticari mümessillikini avukat olarak (ücretsiz veya ücretli) yapıp yapamayacağımı, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü sorulmak suretiyle sonucun tarafıma bildirilmesini talep ederim. 8.12.1976.

Av. Mahir Konu

Ankara : 10.2.1977
Sayı : 227

Baro Başkanlığı
E d i r n e

İlgi : 23.12.1976 tarih ve 11 sayılı yazınız.

Mahir Konu'nun, kollektif şirketin ticari mümessillikini avukat olarak ücretli veya ücretsiz yapıp yapamayacağı hakkında görüş bildirilmesi isteğini kapsayan ilgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 30.1.1977 günlü toplantısında incelenmiştir.

Avukatlık Yasasının 11. ve 12. maddelerine göre sorunun çözülmesi gerektiğini, 86/30 sayılı kararımız uyarınca bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-3

Avukatlık Kanunu — Baro Başkanının Seçimine Ancak Genel Kurulun Yetkili Olacağı.

Muş : 11.4.1977
Sayı : 1977/16

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Muş Barosu Başkanı Avukat Şerafettin Kaya, iş bu görevden seçimlere iştiraki nedeniyle istifa etmiş, istifası uygun görülerek, Muş Barosu yönetim kurulunca kabul edilmiştir.

Yönetim kurulunca bu göreve seçimlere kadar Avukat Yusuf İzzet Bingöl getirilmiştir.

Keyfiyet bilgilerinize arz olunur.

Muş Barosu Başkanı
Av. Yusuf İzzet Bingöl

Ankara : 2.5.1977
Sayı : 854

Baro Başkanlığı
M u ş

İlgi : 11.4.1977 tarih ve 977/16 sayılı yazınız.

1136 sayılı Yasanın 100/1. maddesi gereğince Baro Başkanlığı, herhangi bir sebeple boşalmış ise, yenisi işe başlayınca kadar Başkan'a ait yetkile-

ri Başkan Yardımcısının kullanacağı ve 96/son maddesi gereğince seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Baro Başkanının yerine seçilenin geri kalan süreyi tamamlayacağı hükümleri getirilmiş bulunduğuna ve Baro Başkanının seçimi Genel Kurul'a ait olup, Yönetim Kurulunun Başkan seçme yetkisi bulunmamasına göre, Baro Başkanını seçmek için, Baro Genel Kurulunun hemen toplantıya çağırılması ve Yasa uyarınca Başkanlık yetkilerini seçime kadar Başkan Yardımcısının kullanması gerekmektedir.

Yönetim Kurulumuzun 8.5.1977 gün ve 448/6 sayılı kararı uyarınca bilgi edinilmesini ve işlem sonucundan bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-4

Avukatlık Kanunu — Av. Kanununun 72, 73/2 ve 8. Maddeleri Hükümlerine Göre, Meslekten Ayrılan Bir Avukatın Baroya Yeniden Kaydı İçin, Levhaya Kayıt ve Kabul Kararının Adalet Bakanlığı Onayına Sunulmasının Zorunlu Olduğu.

Aydın : 18.3.1977
Sayı : 1977/39

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz bölgesinde fiilen avukatlık yapan bayan Mucize Öztürk, yönetim kurulumuzun 5.2.1974 gün ve 974/7 sayılı kararı ile baromuz levhasına «yeniden yazılmış» ve 294 sicil numarasını almıştır.

Yönetim kurulumuzun yukarıda sözü edilen kararı 5.2.1974 tarih ve 45 sayılı yazımız ile Birliğinize gönderilmiş, ancak, bu karar onay için Adalet Bakanlığına gönderilmemiştir.

Adalet Bakanlığı fotokopisi ilişik yazılardan da anlaşılacağı üzere, yönetim kurulumuzun bu kararı yok farzederek aynı mahiyette yeniden karar alınmasını ve bu kararın onay için bakanlığa gönderilmesini istemektedir.

Baro yönetim kurulumuz 11.3.19777 günlü oturumunda konuyu yeniden incelemiş ve her iki istegin 1136 sayılı Kanun hükümlerine uygun olmadığı kanaatine vararak, konunun birlik yönetim kuruluna duyurulmasına ve birliğimizin görüşünün alınmasına karar vermiştir. Birliğinizden alınacak görüş istikametinde işlem yapılacak ve ona göre Adalet Bakanlığının yazıları cevaplandırılacaktır.

Yönetim kurulumuzun bu konudaki görüşlerinin gerekçesi aşağıda gösterilmiştir :

1 — Bayan Mucize Öztürk, Ankara Barosu Yönetim Kurulunun 6.4.1972 gün ve 1300 sayılı kararı ile stajdan mesleğe kabul edilerek Ankara Baro levhasına kaydedilmiş ve bu karar Adalet Bakanlığının 22.5.1972 gün 16823 sayılı yazıları ile onanmıştır.

2 — Andı içirilerek kendisine ruhsatnamesi verilen Avukat Mucize Öztürk, 11.8.1972 günlü dilekçesi ile Baro Başkanlığına başvurarak «Köyşleri Bakanlığında raportörlük kadrosu ile çalışmaya başladığı» gerekçesi ile 1.8.1972 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere baro levhasından kaydının silinmesini istemiş, bu istek kabul edilerek adı geçenin adı Ankara Barosu Yönetim Kurulunun 17.8.1972 günlü karar ile baro levhasından silinmiştir.

3 — Aynı kişi 21.1.1974 tarihli bir dilekçe ile baromuz başkanlığına baş vurarak Aydın Barosu levhasına kaydının yapılmasını istemiş, bu istek üzerine Ankara Barosunda dosyası getirilmiş, gerekli ilân yapılmış ve dosyasındaki vesikalar yeterli görülerek Aydın Baro levhasına «Yeniden kaydının yapılmasına» 5.2.1974 tarihinde karar verilmiştir.

4 — Adalet Bakanlığı bu kararın onayından geçmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Oysa :

A) Avukatlık Kanununun 72'nci maddesinin (e) bendine göre adı levhadan silinen bir avukatın, aynı kanunun 73'üncü maddesine göre «... levhaya yeniden yazılmasına» karar verilmesi halinde, bu kararın Adalet Bakanlığının onayına sunulması gerektiğini gösterir kanunda her hangi bir hüküm yoktur.

B) 73'üncü maddenin 2'nci fıkrasında yer alan ve 7, 8 ve 9'uncu maddelere atfı yapan hüküm, mutlaka bu maddelerin «... Yeniden yazılma...» kararlarında uygulanacağını değil, kıyas yolu ile uygulanacağını göstermektedir.

C) 8'inci madde Avukatlık Kanununun 3'üncü maddesi ile başlayan ve «Avukatlık mesleğine kabul» başlığını taşıyan 2'nci kısımda yer almaktadır. Filhakika, stajdan sonra bir kişinin ilk defa baro levhasına kaydı, o kişinin aynı zamanda «Avukatlık mesleğine kabul» mahiyetinde olduğundan, bu gibi kişiler hakkında yönetim kurullarınca verilen «Avukatlık mesleğine kabul» kararlarının Adalet Bakanlığınca onanması usulü benimsenmiştir. Halbuki Avukat Mucize Öztürk hakkında baromuz yönetim kurulunun almış olduğu 5.2.1974 tarihli karar, «Avukatlık mesleğine kabul» kararı değil, esasen daha önce mesleğe kabul edilmiş olan ve Avukat sıfatını taşımakta devam eden kişinin mesleğini icra edebilmesi için alınmış «... adının levhaya yeniden yazılmasına...» dair olan bir karardır.

Her iki kararın mahiyet ve niteliğinin birbirinden farklı olduğu açıktır. Bu bakımdan Avukat-

lık Kanununun 7, 8, 9'uncu maddelerinin her hükmünün kıyas yolu ile 73'üncü maddeye göre verilen «Levhaya yeniden yazılma» kararları için uygulamaya olanak yoktur.

D) 72'nci maddeye göre baro levhasından silinenlerin (Avukatlık) sıfatını korudukları madde metninden açıkça anlaşılmaktadır. 73'üncü madde de levhadan kaydı silinenler için (Avukat) deyiniminin kullanılması bunun en açık örneğidir.

E) 8'inci maddenin 4'üncü fıkrasında avukatın levhaya yeniden yazılmasına ilişkin kararların değil, Adayın levhaya yazılması hakkındaki baro yönetim kurulu kararlarının Adalet Bakanlığının onayına sunulmasını öngörmektedir. Mucize Öztürk ise mesleğe kabul edilmesi için başvuran Aday değil, mesleğe eskiden kabulüne karar verilen bir avukattır.

F) 73'üncü maddenin ikinci fıkrasında yapılan atıf, Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunan avukatın bu isteğinin reddi halinde yapılacak işlemler ve bunun doğuracağı sonuçlar için geçerlidir. Kıyas yolu ile uygulama yönetim kurulu kararlarına itiraz ve bunun sonuçları bakımından söz konusu olabilir.

5 — Bir noktaya da işaret edilmesine gerek olduğunu belirtelim :

Şimdiye kadarki uygulamalarda 72'nci maddenin (d) bendine göre adının levhadan silinmesine karar verilen avukatların, aidat borcunu ödemesinden sonra, levhaya adlarının yeniden yazılmasına dair verilen kararlar ile resmî daire avukatlarının yeni Avukatlık Kanununun hükmü icabı yeniden levhaya yazılmasına dair verilen kararlar bu güne kadar Adalet Bakanlığının onayına gönderilmemiş, bakanlıktan da böyle bir istek ile ri sürülmemiştir.

Bakanlığın görüşü kabul edildiği takdirde sözü edilen kişilerin dahi avukatlık sıfatları ve meslek ifa edebilme yetkileri askıda kalacaktır.

Bu nedenlerle durum yönetim kurunuzca incelenerek, Avukatlık Kanununun 72/d ve 72/e bendleri gereğince adları levhadan silinenler hakkında baro yönetim kurullarının alacağı Yeniden Levhaya Yazılma kararlarının Adalet Bakanlığının onayına sunulup sunulmayacağı, gerektiğinde bakanlıkla da temas edilmek sureti ile, bir prensibe bağlanmasını yönetim kurulumuzun 11.3.1977 tarihli kararına atfen, takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Av. Necmi Akcasu
Aydın Barosu Başkanı

Eki : 2 Fotokopi.

Ankara : 27.1.1977
Sayı : 2801

Konu : Mucize Öztürk Hk.

Aydın Cumhuriyet Savcılığına

İlgi : 26.1.1977 gün ve 2517 sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazımızla gönderilen 17.1.1977 tarihli düşünce örneğinde Mucize Öztürk'ün Aydın Barosu levhasına yazılı avukat olduğu bildirilmekte ise de, Bakanlığımızda mevcut adı geçene ait avukatlık dosyasının incelenmesinde; İlgilinin Ankara Barosu levhasına kayıtlı avukat iken mezkûr baro yönetim kurulunun 17.8.1972 günlü kararı ile kaydının silindiği, bu tarihten sonra Aydın Barosuna ya da başka bir baro levhasına yeniden yazılmasına karar verildiği hususunda bir muamele geçmediği anlaşılmıştır.

Daha önce Ankara Barosu levhasından kaydı silinmek suretiyle Avukat sıfatını yitirmiş bulunan Mucize Öztürk'ün Avukatlık mesleğini icra edebilmesi için Avukatlık Kanununun 73 ve Yönetmeliğinin 46'ncı maddeleri gereğince Aydın Barosu levhasına avukat olarak yeniden yazılmasına karar verilerek karar ve dayanağı belgelerin onaylanmak üzere Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir. Bakanlığımız onayı olmadan avukatlık ünvanının kullanılması ve mesleğin icrası Avukatlık Kanununun 63'üncü Maddesine de aykırılık teşkil eder.

Bu itibarla, keyfiyet Baro Başkanlığına bildirilerek Avukatlık Kanununun 73'üncü maddesi ile yönetmeliğinin 46'ncı maddelerindeki hususlar gözönünde bulundurularak ilgilinin Aydın Barosu levhasına avukat olarak yeniden yazılmasına karar verilerek karar ve dayanağı belgelerin onaylanmak üzere Bakanlığımıza gönderilmesini, Bakanlığımız onayı olmadan adı geçenin avukatlık yapamayacağını, aksi halde 63'üncü madde uyarınca bu davranışı suç sayılabileceğinin de bildirilmesini önemle rica ederim.

Oğuz Akdoğanlı
Adalet Bakanı Yerine
Hukuk İşleri Genel Müdürü

Aydın : 31.1.1977
Sayı : 4/212

Aydın Barosu Başkanlığına

İlgi : 31.1.1977 gün ve 4/210 sayılı yazımız.

Adalet Bakanlığı 27.1.1977 gün ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü 2801 sayılı yazı örneği aynen yukarıya çıkarılmıştır.

Bakanlık yazısı gereğince gereğinin ifası arz olunur.

İsmail Hakkı Er
C. Savcısı

Aydın : 7.2.1977
Sayı : 1977/11

Cumhuriyet Savcılığına,
A y d ı n

İlgi : 4/212 say ıve 31.1.1977 günlü yazınıza K.

Yüksek Adalet Bakanlığını 27.1.1977 gün ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü ifadedi 2801 sayılı yazıları incelendi.

Avukat Mucize Öztürk baro yönetim kurulunun 5.2.1974 gün ve 1974/7 sayılı kararı ile baromuz levhasına kaydedilmiş olup o tarihten bu yana Aydın Merkez ilçesinde fiilen avukatlık yapmaktadır.

Avukat Mucize Öztürk'ün baromuz levhasına 294 sicil numarası ile kaydedildiği 5.2.1974 gün ve 45 sayılı yazımız ile Türkiye Barolar Birliğine bildirilmiştir.

Durumun cevaben Yüksek Adalet Bakanlığını duyurulmasına aracı olmanızı saygı ile arz ederim.
Fki : 1 Fotokopi.

Aydın Barosu Başkanı Y.

Avukat
Necmi Akçasu

Ankara : 18.5.1977
Sayı : 910

Baro Başkanlığı
A y d ı n

İlgi : 18.3.1977 tarih ve 1977/39 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 7.5.1977 günlü toplantısında görüşülmüş olup; Avukatlık Yasasınının 72, 73/2 ve 8. madde hükümlerine göre, meslekten ayrılan bir avukatın Baroya yeniden kaydı için, levhaya kayıt ve kabul kararının Bakanlık onayına sunulmasının zorunlu bulunduğunun Baronuza bildirilmesine karar verilmiştir.

426/238 sayılı karar uyarınca, bilginiz rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-5

Avukatların Sosyal Güvenliği — Ölüm Yardımı Esasları Hk.

Erzurum : 7.2.1977
Sayı : 977/17

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

26.1.1977 gün 3/145 sayılı Genelgelerine K. :

Yukarıda tarih ve numarası yazılı Genelgenizde yardım taleplerinin esasları bildirilirken, son kısmında (Emekli olduktan sonra levhaya yazılıp yazılmadığı) denilmektedir. Bu deyimden çıkan

mana Emekli olan Avukatın Baro Levhasından emeklilik sebebiyle kaydının silineceği ve arzu ettiği takdirde yeniden levhaya kayıt için talepte bulunması gerektiridir.

Halbuki emekliliğe hak kazanıp, emekli maaş melesini ikmal ettirerek maaş tahsisini yaptırmış olan Avukatın Birlikçe tamim edilen Yargıtay Kararı gereğince Avukatlığa devamı mümkün bulunduğundan Emekli olan Avukatın emekliye ayrılmış olması sebebiyle lehadan kaydının silinmesine, emekli olması dolayısıyla mahal görülmediği ve tatbikatın ta ki Avukat kaydının silinmesi yolunda bir müracaatta buluncaya kadar lehadaki kaydı tatbikatta devam ettirilmektedir.

Genelgedeki sual tatbikatın aksine emekli olan Avukatın emekliye ayrılmasıyla birlikte lehadan kaydının silinmesi icapettiği manasını taşıdığından, husule gelen çelişkinin halli için bu hususun Birlikçe vuzuha kavuşturulmasını teminen gerekli tadvizhin yapılmasına emirlerini arzederim.

Saygılarımla.

Av. Abdülkadir Eryurt
Erzurum Barosu Başkanı

Ankara : 10.3.1977
Sayı : 454

Baro Başkanlığı
E r z u r u m

İlgi : 7.2.1977 gün ve 977/17 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 26.2.1977 tarihli oturumunda incelenerek, 26.1.1977 gün ve 3/145 sayılı genelge ve ölüm yardımı esaslarına göre serbest avukatlıktan emekli olanların ölüm yardımından yararlanabileceklerinin, T.C. Emekli Sandığından veya sair Sigorta Kurumlarından emekli olanların emeklilikten sonra Baroda 5 yıl kayıtlı olmadan yardımdan yararlanamayacaklarının bildirilmesine 195/12 sayı ile karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBMM. 1975/29-2; (VIII. Gen. Kurul), 34 (Ölüm Yard. Mektubu); 1976/36-10; 38-9; 1977/41-12,13.

1977/43-6

Avukatların Hak ve Ödevleri — Çıkarılan Fotokopilerin Herhangi Bir Mercide Kullanılmaması Halinde, Harç Alınmaması Gerektiği Hakkındaki TBB Görüşü.

Giresun : 24.1.1977
Sayı : 14

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Meslekdaşlarımızın adalet dairesindeki kalem-lerde dosya okumak için yitirdikleri süre, kalemler-

deki işlerin dosya okuma nedeniyle sürüncemede kalması gözönüne alınarak baro odasına sağlanan bir fotokopi aracından yararlanma yoluna gidilmiştir.

Muhterem yargıç ve savcıların bu konuda anlayışla davrandıkları gözetilmiştir. Fakat bu kez ortaya çıkan bir sorunun çözülmesine gerek duyulmuştur.

Çekilen fotokopilerde harç pulu vurmak suretiyle değerlendirme yapılması görüşü ileri sürülmektedir. Avukatlık yasaının 46'ncı maddesi gerekli giderin ödenmesini zorunlu kılması yönünden bu giderlerin içinde harcın da bulunduğu iddia edilirken baromuz duruşmalarda karbon kâğıdı kullanılmak suretiyle alınan tutanak suretlerine bu tür bir işlem yapılmadığını öne sürmekte ve harç alınmasına yer olmadığı savunulmaktadır.

Fotokopi ile çıkarılan kâğıt metinlerinin resmi bir yere sunulmayacağı, yalnızca avukatların dava aşamasından bilgi edinmelerini sağlaması yönünden kullanacağı için harç ödenmemesi gerekir kanısındayız. Ancak sayın birliğinizin görüşleri ile daha çok aydınlanacağımızı umarak sizlere başvuruyoruz. Durumu açıklığa kavuşturmanızı dilerim.

Saygılarımla.
Giresun Barosu Başkanı
Ahmet Ersöz

Baro Başkanlığı
G i r e s u n

İlgi : 24.1.1977 tarih ve 14 sayılı yazınız.

İlgi yazınız hakkında Yönetim Kurulu üyemiz Av. Osman Kuntman tarafından hazırlanan ve 7.5.1977 günlü toplantıda benimsenen raporun bir fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Çıkarılan fotokopi herhangi bir mercide kullanılmayacak ise, harç alınmasına gerek olmadığı yolundaki Birliğimiz görüşüne bilginizi, 414-26 sayılı kararımız uyarınca, rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Giresun Barosu Başkanlığından gelen 24.1.1976 günlü ve 14 sayılı yazıda, dava dosyalarındaki belgelere ilişkin olarak çıkarılan fotokopilerden onaylama harcı alınıp alınmayacağı hususu sorulmuş ve bu konuda rapor düzenleme görevi 30.1.1977 günlü ve 128-72 sayılı Yönetim Kurulu kararıyla bendenize yüklenmiş olmakla; görüşlerimi arz ederim :

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 46'ncı maddesi hükmü; avukata, stajyerine ve sekreterine,

gerekli gideri ödemek kaydıyla, dava ve takip dosyalarındaki belgelerin (fotokopi yoluyla örnek çıkartma) olanağını sağlamaktadır.

Bu yolla çıkartılan örneklerin, tıpkı el yazısı veya daktilo makinesiyle çıkartılan örnekler gibi olduğu, esas itibarıyla herhangi bir onaylama harcı gerekmediği kuşkusuzdur.

Ancak, daktilo makinesiyle çıkartılan herhangi bir örneğin gerektiğinde harcı verilerek onaylatılması olanağı vardır. Bu onaylama, 2.7.1964 günlü ve 492 sayılı Harçlar Kanununun (1) sayılı tarifesi - Yargı Harçları bölümünün (suret harçlarında) belirtilen miktarda pul yapıştırılmak suretiyle yapılır.

İşte bu nitelikte olmak üzere, çıkartılan fotokopilerin de belirtilen miktarda harç pulu yapıştırılmak ve ilgilisi tarafından işlemi yapılmak suretiyle onaylatılması olanağı vardır. Çıkartılan fotokopi herhangi bir mercide kullanılmıyacak ve yalnızca avukatın dosyasında kalacaksa ayrıca harç pulu yapıştırılarak onaylatılması gerekmiyeceği görüşümdedir. 5.3.1977.

Saygılarımla.
Av. Osman Kuntman

1977/43-7

Avukatların Hak ve Ödevleri — Danıştay Posta Çekleri İle İlgili Trabzon Baro Başkanlığından Alınan Yazı — Birliğin PTT Genel Müdürlüğüne Başvurusu — Alman Cevap.

Trabzon : 21.3.1977
Sayı : 623

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : TBB'nin 30.12.1976 gün ve 61/2129 sayılı genelgesi.

İlgideki genelge ile Danıştayda işlem görecekt davalarda posta masraflarının posta çeki aracılığı ile gönderilmesi gerektiği ve çeklerin (A) kuponunun dilekçelere ekleneceği bildirilmiş ve örnek posta çeklerinden gönderildiği yazılmış ise de bugüne değin Baromuzda posta çeki gönderilmediğinden üyelerimizin şikâyetlerine yol açan gelişmelere tannık olunmaktadır.

İlişikteki dilekçe örneğinden de anlaşıldığı gibi PTT şubeleri posta çeklerinin (A) kuponunu ilgilie vermemektedir. Çek makbuzunun evraka eklenmesi ise gerek gönderen bakımından, gerekse genelgeye göre eksiklik taşıyacağından sakıncalı görülmektedir.

Bu bakımdan Danıştay Başkanlığı ile ilgiye geçilerek genelgenin uygulanmasına açıklık getiril-

mesini ve (A) kuponlarının ilgisine verilmek için PTT idaresi yönünden gerekli girişimlerde bulunulmasını saygılarımla dilerim.
Eki : Dilekçe örneği.

Av. Fethi Çulha

Baro Başkanı

Trabzon : 11.3.1977

Sayı : 55

Konu : Danıştay Posta
Çekleri Hk.

Baro Başkanlığına
T r a b z o n

Baromuzun 26.2.1977 tarih ve 12 sayılı bülteninde sayı : 11, sayfa : 2'de Türkiye Barolar Birliğinin 30.12.1976 tarih ve Genelge No. 61/2199, genelgesi ve genelgenin konusu olan, Danıştayda işlem gören davalarda; posta masraflarının bundan böyle 1.1.1977 tarihinden sonra Danıştaya posta çeki olarak gönderileceğine dair Danıştay Başkanlığının 10.12.1976 tarih ve 240 sayılı yazı örneği çıkarılmıştır. Sözügeçen Danıştay yazı örneği, malumlarınız olduğu gibi Danıştaydaki davalardaki posta giderleri Danıştay posta çekleri ile herhangi bir PTT şubesine yatırılacak ve Posta Çeklerinin (A) kuponu dava dilekçesine ilâştirilerek Danıştaya gönderileceği önerilmiştir.

Sözügeçen Danıştay yazısına dayanılarak 11.3.1977 tarihli Danıştay 6'ncı Dairede yapmış olduğumuz Karar x Düzeltme talep dilekçemize gerekli 4.50 liralık posta giderleri için (halen Danıştay Başkanlığına ait örnek posta çekleri yazılarının aksine ne Baromuzda ne de valilikte ve ne de PTT'de araştırmamız sonucu bulunamadığından) PTT Trabzon Merkez Şubesinden tedarik ettiğimiz Posta çeklerinden doldurduğumuz ve Trabzon PTT Şubesine yatırdığımızda, Danıştay Başkanlığı yazısında istenilen (A) kuponunu istememize karşın, PTT ilgili memurları Posta çeklerinin (A) kuponlarının verilemeyeceğini, PTT Çek merkezine gönderileceğinden sözedilerek verilmemiştir. Bu durum karşısında dava dilekçemize (Karar düzeltme dilekçemize) gerekli posta giderlerini belgelenen (A) kuponu ilâştirme olanağı bulunamamaktadır. PTT'den sadece bize iade edilen (alındı) kuponu ilâştirmek düşünülmüş ise de masrafların, avukatı bulunduğumuz dairede sarf evrakı olarak ibrazı gerektiği bir yana bu (alındı) kuponunu Dava dilekçesine ilâştirsek bile Danıştayda kabul edilemeyeceği bir durumla karşı karşıya kalınmasından tereddüt duyulmaktadır.

Uygulamada karşılaştığımız aksaklıklara bir yön verilmesi bakımından Barolar Birliğimiz kanalıyla ilgililere durumun bildirilmesi ve durumun aydınlığa kavuşturulmasına delaletlerinizi, ayrıca Danıştay Başkanlığına ait Posta çeklerin-

den halen, vilayete, PTT'ye ve Baromuza gönderilmediği, oysa uygulamanın 1.1.1977 tarihinden başlanılarak yapılması istenildiğinde dile getirilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Av. Ömer Lütfü Turhan
Trabzon Belediyesi Vekili

Ankara : 16.2.1977

Sayı : 40-150473

Konu : Danıştay'a açılacak
idari davaların posta
masrafları Hk.

PTT Posta Çekleri Merkezi
Müdürlüğüne
A n k a r a

İlgi : 10.12.1976 tarihli ve 240 sayılı tamimimiz.

Danıştay'a açılacak idari davaların posta masraflarının tahsilıyla ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına zaruret hasıl olmuştur.

1 — Bazı il ve ilçelerde dava harçlarının posta çek hesabıyla tahsil edildiği görülmektedir.

Posta çek hesabı vasıtasıyla yalnız posta masrafları tahsil olunur. Dava harcının posta çek hesabıyla tahsili mümkün değildir.

2 — 10.12.1976 trih ve 240 sayılı tamimimizde yanlış olarak posta çekinin (A) kuponunun dava dilekçesine ekleneceği yazılmıştır. Posta çekinin PTT merkezlerince göndericiye verilen «alındı» kuponu daav dilekçesine eklenecektir.

3 — Posta çek kuponları tükendiğinde isteyen il ve ilçelere yeterince çek kuponu gönderilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini saygılarımla rica ederim.

İsmail Hakkı Ülgen
Danıştay Başkanı

Dağıtım :

Gereği için : Valiliklere
Kaymakamlıklara

Bilgi için : Posta Çekleri Merkezine.

Ankara : 19.4.1977

Sayı : 745

PTT Genel Müdürlüğü
A n k a r a

Trabzon Barosu Başkanlığından aldığımız 21.3.1977 gün ve 623 sayılı yazı ile eki Trabzon Belediyesinin yazı fotokopisi ile bahse konu Birliğimiz genelgesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini Yönetim Kurulumuzun 24.1977 gün ve 353-76 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 28.4.1977
Sayı : 8681

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 19.4.1977 tarih ve 745 sayılı yazınız.

İlgi yazınız konusu 10.12.1976 tarih ve 240 sayılı Danıştay tamimi, 16.2.1977 tarih ve 40/150473 sayılı Danıştay tamimiyle düzeltilmek suretiyle çözümlenmiştir.

Arzederiz.

PTT Genel Müdürlüğü
Haluk Engin Ali Öztürk
Başkan Yard. Şube Müdürü

Ankara : 11.5.1977
Sayı : 833

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 21.3.1977 gün ve 623 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine PTT Genel Müdürlüğüne gönderdiğimiz 19.4.1977 gün ve 745 sayılı yazımıza karşılık, anılan Genel Müdürlük Posta Dairesi Başkanlığından alınan 28.4.1977 gün ve 8681 sayılı cevabi yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBBB. 1977/41-9.

1977/43-8

Avukatlara Vaki Saldırıları — Av. Cihan Eren'e Vaki Tecavüz — Birliğin Adalet Bakanlığına, Fındıklı C. Savcılığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

Fındıklı : 27.2.1977

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

26.2.1977 tarihinde yönetmelikte olduğum bir icra takibi Fındıklı'da aynı yer Aksu Mahallesinden Ali oğlu Cemal Küçükbaycan tarafından silahlı saldırıya uğradım. Çevrelerin ani müdahaleleri sonucu mutlak bir ölümden kurtuldum. Kutsal görevlerini yapmakta olan biz avukatlara bu tür

benzeri saldırılar giderek artmaktadır. Avukatların can güvenliğini daha etkin tedbirlerle sağlanması hesabında yürütmekte olduğunuz uğraşa bir yeni örnek emniyet bakımından maruzatımı kısaca arz eder saygılarımı sunarım.

Av. Cihan Eren
Rize

Ankara : 14.3.1977
Sayı : 502

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Rize Barosu Avukatlarından Cihan Eren tarafından Birliğimize gönderilen 27.2.1977 tarihli telgraf fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin takdiri ile sonuçtan bilgi verilmesi hususunu takdirlerinize arzederim.

Saygılarımla.
Başkan

Sayı : 501

C. Savcılığı
F ı n d ı k l ı

Rize Barosu Avukatlarından Cihan Eren'in Birliğimize gönderdiği 27.2.1977 tarihli telgrafta, 26.2.1977 tarihinde yönetmekte olduğu bir icra takibiyle ilgili olarak Fındıklı'dan Cemal Küçükbaycan tarafından silahlı saldırıya uğradığını bildirmektedir.

Olayla ilgili yapılan işlem sonucunun bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 14.3.1977
Sayı : 500

Baro Başkanlığı
R i z e

Baronuz Avukatlarından Cihan Eren'in Birliğimize gönderdiği 27.2.1977 tarihli telgrafta, 26.2.1977 tarihinde yönetmekte olduğu bir icra takibiyle ilgili olarak Fındıklı'da Cemal Küçükbaycan adındaki bir şahsın silahlı saldırısına maruz kaldığı bildirilmektedir.

Birliğimizce, Adalet Bakanlığı ve Fındıklı C. Savcılığına olay intikal ettirilmiştir.

Konu hakkında aydınlatıcı bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 20.5.1977
Sayı : 30227

Konu : Avukat Cihan
Eren'e yapılan
saldırı Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

14.3.1977 gün ve 502 sayılı dilekçenizde konusunu ettiğiniz hususlar tetkik ettirilmiş olup, avukat Cihan Eren'i öldürmeye tam teşebbüs suçundan sanık Cemal Küçükbaycan hakkında 2.3.1977 günlü talepname ile Fındıklı Sorgu Hâkimliğine kamu davası açıldığı, can güvenliğinin sağlanması yönünden keyfiyetin İçişleri Bakanlığına intikal ettirildiği anlaşılmıştır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Muammer Yula
Adalet Bakanı Y.
Ceza İşleri Genel Müdür Y.

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Cumhuriyet Savcılığı
FINDIKLI

Fındıklı : 25.3.1977
Sayı : 1977/426 M.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 14.3.1977 gün ve 501 sayılı yazınız :

26.2.1977 tarihinde sanık Cemal Küçükbaycan ile mağdur Rize Barosu Avukatlarından Cihan Eren'in yanlarında mağdurun ağabeyisi ile sanığın amcası olduğu halde gece Fındıklı Topal Restorantta içki içtikleri ve daha sonra Av. Cihan Eren'in yürüttüğü İcra takibi ile ilgili olarak münakaşaya başladıkları, bunun üzerine sanığın mağdura tabanca çektiği, mağdurun ve ağabeyisinin ifadederinde belirtilmektedir.

Olayla ilgili olarak sanık Cemal Küçükbaycan hakkında Fındıklı Sorgu yargıçlığına adam öldürmeğe tam teşebbüs suçundan dava açılmış olduğu kayıtlarımızın tetkikinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

C. Savcısı

1977/43-9

Trabzon'da Bazı Zabıta Memurlarının Hakime Hakareti — Trabzon Barosunun Birliğe, Birliğin de Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına Yazıları — Alınan Cevaplar.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

28.1.1976 gününde izinsiz gösteri yürüyüşü yaptıkları gerekçesiyle göz altına alınarak adliyeye gönderilen ve 29.1.1976 gününde suçüstü hükümlerine göre duruşmaları yapıldığı sırada Trabzon Emniyet Müdürlüğünde görevli ilişik tutanakta adları yazılı polis memurlarının mahkemeyi, adliyeyi ve duruşma hakimini hedef alarak ağır bir ifade ile mahkemenin bağımsızlığına ve hakimlinin kişiliğine sözle saldırıda buldukları görülmüştür.

İlişik tutanaktan anlaşılacağı gibi polis memurlarının bu yönde davranmaları sanıklardan biri tarafından sarfedilen sözlerin mahkeme hakimince tutanağa geçirilmeyişi gerekçe olarak gösterilmektedir.

Yasaları ve usulü bağımsız bir şekilde uygulama durumundaki duruşma hakimi Ahmet Selim Teymur'un kişiliğinde tüm adliye topluluğuna ve yargının bağımsızlığına yöneltilen bu hakaret, zabıta kuvvetlerinin siyasal görüş ayrılıkları seviyesinde görev yapmaya zorlandığını göstermektedir.

Konunun önemi dikkate alınarak durumun en kısa zamanda takdir buyrulacak şekilde Adalet Bakanlığına, İçişleri Bakanlığına, ve Yüksek Hakimler Kuruluna duyurulmasını saygılarımla dilerim.

Eki : İki adet tutanak örneği;
Baronun bildiri örneği;

Av. Fethi Çulha
Baro Başkanı

Esas No : 1976/69.

.....

Bu ara Mevlüt Tosun'un tanıklar hakkındaki taanı dinlenip zapta geçilmekte iken, bu sanığın, tanıkların barikat kurulan yer ve bizim yakalandığımız yer hakkındaki değişik ifadeleri sebebiyle çelişkiye düştükleri ve sahtekarlıklarının ortaya çıktığı yolundaki sözleri henüz sanığın sözünü bitirip zapta geçilmeden, zapta başlanmadan biraz önce tanık olarak dinlenen ve Sami'in yerinde bulunan tanık Hasan Durmazel'in oturduğu yerden kalkarak bu sözlerin zapta geçmesini istemesi üzerine duruşmanın seyri ve düzeni bakımından evvel emirde sanıkların, tanıklar hakkındaki taanını sıra ile zabıtnameye derçolunması ve esasen sanık Mevlüt'ün bu sözleri bitip diyeceği tamamen zaptolunmadan ısrarlı şekilde hakaret teşkil eylediği ve

zabit tanzim edilmesini istediği, kendisi teskine çalışılmış ise de «Biz rejimin muhafazası için çalışıyoruz, sizin için çalışıyoruz, vazifenizi yapmıyoruz, sizden emin değiliz» gibi sözler sarfettiği duruşma salonundan çıkması kendisine ihtar edilmesi üzerine «o halde hepimiz birden çıkıyoruz» diyerek bütün polis tanıkların duruşma salonunu terk ettikleri görüldü.

Asliye Ceza Mahkemesinin 1976/68 esas sayılı dava dosyasının 8'inci sayfasındaki zaptın aslının aynıdır.30.1.1976.

Başkâtip

ZABIT VARAKASI

29.1.1976 Perşembe günü saat 17.30 sıralarında Trabzon Asliye Ceza Mahkemesinde ve 1976/69 Esas sayılı dava dosyasının sanıkları Nevzat Duman ve 31 arkadaşının Gösteri Yürüyüşleri Kanununa aykırı hareketten dolayı yapılan duruşmalar sırasında, duruşma salonu olan Ağır Ceza Mahkemesinin salonundan dışarıya çıkarak ve Adliye binasının ikinci katına doğru inen merdivenlerden büyük bir gürültü ile, Trabzon Polis Komitesi Hasan Durmazel, Polis Hayri Aktaş, Aydın Baltacı, İsmail Coşkun, Sezai Demircioğlu, Feyyaz Özdemir, Kemal Çakmak, Osman Davran, Ramazan Tekin, Bayazıt Sezal, Hüseyin Durmuş, Mehmet Can, Kemal Gürses, Hayrullah Işık, Hasan Hüseyin Işık, Hasan Yaylacı isimli polis memurlarının Adliye kalem mensuplarına da bakarak «Böyle hakimın anasını avradını sk. edeyim, Komünist hakim, Hükümetin parasını yiyip komünist talebeleri tutuyor. Adliyeye bak Adliyeye, içine sıcaym, Komünist teşkilât, Avrادمı S.K. ettiklerim.» şeklinde hakaretimiz sözler sarf edip alenen adliyeye, hakimlere ve bütün mensuplarına hakaret ettiklerinden, kanunî işlem yapılmak üzere iş bu zabit varakası bu sözleri aynen duyan ve aşağıda imzaları bulunanlar tarafından tanzim ve imza olundu. 29.1.1976, saat 18.00.

Cemal Birincioğlu Zabit Kâtibi	Ömer Ülgen Zabit Kâtibi	Türkân Şahinler Büro Memuru
Ülküme Güner Zabit Kâtibi	Türkân Ülgen Zabit Kâtibi	Aşkı Demir Mübaşir
Ahmet Kumaş Zabit Kâtibi	Hasan Baysal Zabit Kâtibi	Kemal Çolak Odacı
	Zeki Aslan Odacı	

Not : Bu sözleri salonda bulunan 20-30 kişi kadar sivil halk da dinlemiştir.

AÇIKLAMASI

Türkiye Baroları ve Baromuz, Hukukun üstünlüğü ile sosyal kamu ve hukuk düzenini, halkın mutluluğunu, ve kaynağını anayasa ve yasalarımızda bulan toplum yapısının gerçekleşmesi için yerinde ve zamanında gerekli uyarılarda bulunmayı görebilmektedir. İçinde bulunduğumuz ortam-

da bu anlayışa sınıksı sarılmanın, yasaları tarafından uygulamanın toplum huzurunu kaçıran olayları önleyeceği inancında olan Baromuz, Trabzon'daki K.T.Ü. öğrencilerinin 28.1.1976 gününde düzenledikleri gösteri yürüyüşü ve bunu izleyen olayların hukuk devleti ilkeleri açısından değerlendirmesini yapmış ve şu gerçeklerin kamu oyuna açıklamasına karar vermiştir.

Öğrencilerin gösteri yürüyüşü yasaya aykırıdır; ancak bu olayda zabitanın davranışı polis görev ve yetkilerini aşmıştır.

Gerçekte belli hedefler için örgütlenmiş olan gençlik guruplarının siyasal iktidarın basiretsiz tutumunun da etkisiyle yasa dışı yollara sürükledikleri, ardarda işlenen siyasal cinayetler ve yüksek okullarda yaygınlaşan kargaşanın güncelliğini koruduğu bilinmektedir.

Bu ortamda, bir kısım olayları protesto niyetiyle 28.1.1976 günü sabahı taksim alanına izinsiz bir gösteri yürüyüşü düzenledikleri anlaşılan K.T.Ü. öğrencilerin dağılmalarından sonra yürüyüşün elebaşılarını yakalamak için görevli polislerin emir aldıkları, ancak, emrin gereğini yerine getirirken olayla ilgilerine bakılmaksızın kız ve erkek öğrencileri şehir halkının gözleri önünde cop ve yumrukla dövüldükleri görülmüştür.

Polisin bu davranışının, gençlerin yasaya aykırı kast ve yürüyüşleri kadar yasalarımıza aykırı bulunduğunu söylemeye gerek yoktur. Toplum olaylarında zabitanın izleyeceği yol, herkese eşit işlem görev anlayışı ve bilincine sahip olmaktadır. Kız öğrencilerin, zabitanın halk üzerindeki saygınlığını kaybettirecek hareketlerle yakalanmaya çalışılması, anormal hareketlere maruz tutulması yanlış bir tutumdur. Bu tür olaylarda zabitanın soğukkanlı olması gerektiği, ölümle sonuçlanan pek çok olayın varlığıyla ispatlanmıştır.

Üstelik siyasal düşünceleri ne olursa olsun zabitanın gözetimi ve denetimi altına geçen sanıklara ne gibi işlem yapılacağı yasalarımızda açıkça belirtildiği halde bu yürüyüş sanığı olarak göz altına alınan öğrencilerin dövüldükleri rapor ve şikâyetleri için verdikleri dilekçelerin görevliler tarafından kabul edilmediği ileri sürülmektedir. Bu konularda yetkililerin görevlileri uyarmaları zorunludur. Tekrarının önlenmesi bakımından bunu hatırlatmayı görev biliyoruz.

Bir kısım polis memurlarının mahkemeye saygısızlıkları hoş görülemez.

Bütün bunlardan sonra göz altına alınan sanıkların mahkemeye sevkedildikleri 29.1.1976 günü akşam üzeri Trabzon Adliyesinde bir kısım polis memurlarının âdeta elebaşı siyasal eylem guruplarının görüşleriyle bütünleşerek mahkeme hakiminin ve adliyenin kişiliğine yönelttikleri hakaret, olan biteni gölgede bırakmıştır.

Mevcut siyasal iktidarın düzen ve siyaset anlayışının etkisinde kaldığı andan bu memurların, tarafsızlığı ve saygınlığı herkesçe paylaşılan ve yasaların güvencesi altında görev yapan mahkeme hakimine açıkça sövmeleri onu suçlamaları, Türk Adliyesini töhmet altında göstermeleri ülkemizde ve şehrimizde polis medoglarının çok tehlikeli bir noktaya getirildiğini göstermektedir.

Bu olay adliyenin bağımsızlığına ağır bir tecavüzdür. Yargıçların tarafsızlığına indirilmiş ağır bir darbedir. Zabitanın siyasal görüş ayrılıkları seviyesinde görev yapmaya zorlanmasının sonucudur. Yasa dışı eylemi, kamu adına kovuşturan Cumhuriyet Savcısının yanında mahkemeye direnen ve usule aykırı olarak bir kısım taleplerinin dikkate alınmamasına sınırlanan polis memurlarının bu hareketleri dikkatli bir incelemeye tâbi tutulmalı ve toplum olayları karşısında zabitanın ve adliyenin yeri açıkça belirlenmelidir.

Bu olayı adliyenin bağımsızlığına indirilmiş bir darbe olarak niteliyor, tüm sorumlu ve görevliler nezdinde propesto ediyoruz.

Trabzon Barosu Yönetim Kurulu

Ankara : 4.2.1976
Sayı : 286, 285, 283

Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı,

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığı
A n k a r a

29.1.1976 günü Trabzon Adliyesinde görülmekte olan bir dava sırasında bazı zabita memurlarının Hâkime hakaret etmiş oldukları ve bunun tüm Adalet camiasında tepikler uyandırdığı Trabzon Baromuzca bildirilmiş ve gerekli girişimlerde bulunulması istenmiştir.

Muhterem Bakanlığımızca da gerekli soruşturmanın yapılacağı kuşkusuzdur. Görülmekte olan davanın özellikleri ne olursa olsun, Avukatlar, Savcılar, Zabita Memurları ve bütün görevliler Hâkime karşı belli ölçüler içinde kalmak zorundadırlar.

«Zabıtaca Hâkime hakaret edilmesi» memleketimizde şimdiye kadar rastlanmamış bir olaydır. Durumun arzettiği vahametın takdir buyurulacağı inancımızı teyiden arzeder, saygılarımızı sunarız.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara : 4.2.1976
Sayı : 284

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 2.2.1976 tarih ve 308 sayılı yazınız.

29.1.1976 günü Trabzon Adliyesinde görülmekte olan bir dava sırasında, bazı zabita memurlarının Hâkime hakaretiyle ilgili yazınız; İçişleri ve

Adalet Bakanlığı ile Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına, durumun arzettiği vahamet açısından duyurulmuştur.

Bu olaydan dolayı duyduğumuz üzüntüyü Adliye Camiasına bildirmeniz için tavassutunuzu rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 1.2.1977
Sayı : 7206

Konu : Müracaatınız Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Kızılay Karanfil Sokak No. 5
A n k a r a

İlgi : 4.2.1976 gün ve 286 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda konusu ettiğiniz hususlar tetkik ettirilmiş olup, hakime duruşma sırasında hakaretten sanık Başkomiser Hasan Durmazel hakkında Trabzon Asliye Ceza Mahkemesince 3600 lira ağır para cezasıyla mahkûmiyetine, diğer sanıklar hakkındaki davanın vazgeçme sebebiyle düşürülmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Muammer Yula
Adalet Bakanı Y.

Ceza İşleri Genel Müdürü V. Y.

Ankara : 1.3.1976
Sayı :

Avukat Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

İlgi : 4.2.1976 gün ve 285 sayılı yazınız.

Trabzon İli Adliyesinde 29.1.1976 tarihinde vukuu bulan olaydan dolayı Başkomiser Hasan Durmazel ile Polis Memuru Hasan Hüseyin Işık, 30.1.1976 tarihinde tevkif ve 3.2.1976 tarihinde de tahliye edilmiş olup, adı geçenler idari tedbir olarak başka İl Emniyet kadrolarına aktarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Sabri Yaşayan
Müşteşar Muavini
İçişleri Bakanı Y.

Ankara : 11.3.1977
Sayı : 480

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 2.2.1976 gün ve 308 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Adalet Bakanlığına yaptığımız müracaata alınan 1.2.1977 günlü cevap fotokopisi ilişikte gönderilmiştir .

Yönetim Kurulumuzun 4.3.1977 gün ve 241-24 sayılı kararı uyarınca bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan
Av. Faruk Erem Y.

1977/43-10

İstanbul Barosunca Adalet Bakanlığına Sunulan Tahsilât ve Reddiyat İşlerinin Yeniden İstanbul İcra Sorumlu Saymanlığında Yapılması İle İlgili Yazısı Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurusu — Alınan Cevap.

İstanbul : 8.12.1976
Sayı : 12559/İd.

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz tarafından sayın Adalet Bakanlığına sunulan, tahsilât ve reddiyat işlerinin yeniden İstanbul İcra Sorumlu Saymanlığınca yapılması ve kadrosunun genişletilmesi, yeni icra daireleri kurulması, (Kambiyo senetleri icra dairesi)nin kurulması hakkındaki yazı örneğini bilginize sunarım.

Saygılarımla,
İstanbul Barosu Başkanı
Av. Mehmet Ali İkizer

İstanbul : 8.12.1976
Sayı : 12559/İd.

Özü : 1 - Tahsilât ve reddiyat işlerinin yeniden İstanbul İcra Sorumlu Saymanlığınca yapılması ve kadrosunun genişletilmesi, 2 - Yeni İcra Daireleri kurulması, 3 - (Kambiyo Senetleri İcra Dairesi)nin kurulması, Hk.

Adalet Bakanlığına
A n k a r a

Sayın Bakanlığınızın 20.7.1976 ve 12.8.1976 tarihli yazıları ile İstanbul İcra Sorumlu Saymanlığı 1.10.1976 tarihinden itibaren kaldırılmış ve İcra ve İflâs Memurlarının tahsilât ve reddiyat işlerini kendileri yürütmektedir buyrulmuştur.

İstanbul Adliyesinin en muntazam çalışan servislerinden biri İstanbul İcra Saymanlığı idi. Bu saymanlığın işleri eski yıllara oranla son derece artmış bütün iyiniyetli çabalarına rağmen yetişemez bir hale gelmişti. İcra Sorumlu Saymanlığının kaldırılması, esasen kendi işleri için bile kesin şekilde yetersiz olan İcra Dairelerine bırakılmıştır.

Dar, sıkışık ve sağık kurallarına uymayan koşullar altında çalışan bu daireler vatandaşın kesin surette hizmet edemez bir hale gelmiştir.

Bakanlıkça da bilindiği gibi, odaların kifayetsizliği yanında kasa, yazı ve hesap makinelerinden yoksun bu dairelerin bundan böyle de iş görmeleri imkânı kalmamıştır.

İcra Sorumlu Saymanlığı tahsilatları resmi dairelerden ve bankalardan icra tevkifatını toplu bir şekilde alır ve saymanlıkta bir memur da bu listeleri inceleyerek icra dairelerinin herbiri için ayrılan para cetvellerini düzenlerdi. Bu tevkifatın yüzde doksan dokuzu nafakalardır. Bazen de tevkifatı yapan dairelerin bir kısmı, muhtelif icralara ait paraları tek kalem halinde saymanlığa yatırırlardı.

Bu olasılıklar ortadan kalkınca günlük geçimini sağlayacak nafaka alacaklı vatandaşlar perişan bir duruma gelmişlerdir.

Tatbikatçı olarak yakından izlediğimiz bu perişanlılığı ve yurttaştaki bu konudaki huzursuzluğu Sayın Bakanlığınıza bildirmek ve bu uygulamadan vazgeçilerek işlerin İcra Sorumlu Saymanlığınca yeniden yürütülmesini istemek zaruretinde kaldık.

İstanbul'un nüfusunun sür'atle artışı ve ticaret ve sanayi merkezi bulunuşu nedeniyle icra dairelerinin yarım milyona yaklaşan (devirler de dahil) bir dosya hacmi vardır. Bu ise, mevcut icra memurlukları tarafından yeterince karşılanamamaktadır. İstanbul için asgari beş icra memurluğu daha kurulması gerekir.

Kambiyo senetlerinin asıllarının icra dairesinde saklanması yasal bir zorunluktur. Bu ise, İstanbul'da mümkün olmamaktadır. Bu nedenle bir (Kambiyo Senetleri İcra Dairesi)nin kurulması, bir memur ve yeterince muavin ile kâtabin görevlendirilmesinin uygun olacağını ve böylece yasaya sadık kalınacağını takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

İstanbul Barosu Başkanı
Av. Mehmet Ali İkizer

Ankara : 17.1.1977
Sayı : 74

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Tahsilât ve reddiyat işlerinin yeniden İstanbul İcra Sorumlu Saymanlığınca yapılması ve kadrosunun genişletilmesi, yeni İcra Daireleri, (Kambiyo Senetleri İcra Dairesi) kurulmasına Dair İstanbul Barosu Başkanlığının, Bakanlığınıza yaptığı 8.12.1976 gün ve 12559/İd. sayılı başvurma üze-

rine yapılan işlem sonucunun bildirilmesini, Yönetim Kurulumuzun 4.1.1977 gün ve 27/27 sayılı kararı uyarınca takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 27.4.1977
Sayı : 24325

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 17.1.1977 gün ve 74 sayılı yazınız;

İstanbul Baro Başkanlığının 8.12.1976 gün ve 12559/İd. sayılı yazılarına cevap teşkil eden 5.1.1977 gün ve 352 sayılı yazımızın tasdikli sureti ekte takdim olunmuştur.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

İlhan Çallı
Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdür V.

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
ÖZLÜK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İstanbul Baro Başkanlığına

İlgi : 8.12.1976 gün ve 12559/İd. sayılı yazınız.

İcralar Sorumlu Saymanlıklarının işleyişinde görülen aksaklıklar, ödemelerdeki güçlük ve gecikmeler, denetim imkânsızlıkları ve bazı yerlerde büyük miktarlara bağlı olan yolsuzluklar hak sahiplerinin sızlanmalarına yol açmış, saymanlıkların devamında büyük sakıncalar olduğu mülahazasıyla 1.10.1976 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılması zorunlu ve gerekli görülmüştür.

1965 yılında yürürlüğe giren İcra ve İflâs Kanunu Yönetmeliği ile öngörülen basit muhasebe usulünün ödemelerde sağladığı kolaylık ve sür'at gözönünde bulundurularak sırf ilgililerin şikâyetlerine son vermek amacı ile bu karara varıldığından, tasarrufun iptali, icrasının tehiri, bu hususta başlatılmış olan muamelelerden sarfınazar edilmesi düşünülmemektedir.

Ancak, İstanbul İcra ve İflas Dairelerinin de 557 yerdeki daireler gibi çalışması için gereken bütün tedbirler alınacak, kadro ve kuruluş yönünden takviye cihetine gidilecektir.

Örneğin, İstanbul'da yeni icra daireleri kurulmasına ilişkin öneriniz olumlu karşılaarak ilgili mercilerin bu husustaki görüşleri sorulmuştur.

Bu arada bazı icra dairelerine kâtip kadroları ilâve edilmiş, saymanlık emrinde çalışan bir kısım kâtipler keza icra dairelerinde görevlendirilmiştir. Bundan böyle imkânlarımız nisbetinde tekliflerini-

zin yerine getirilmesine çalışılacaktır.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Adalet Bakanı Y.
Özlük İşleri Genel Müdürü

Ankara : 18.5.1977
Sayı : 907

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

İlgi : 8.12.1976 tarih ve 12559/İd. sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Adalet Bakanlığına yaptığımız başvuruya alınan 27.4.1977 gün ve 24325 sayılı cevap fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-11

Tercihli Telefon — Av. Selâhattin Karshoğlu'nun Tercihli Telefon İsteği — Birliğin Ulaştırma Başkanlığına Başvurması — Alınan Cevaplar — Birliğin Turizm ve Tanıtma Bakanına İlgisinden Dolayı Teşekkürü.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlişik Amasya Barosu yazısından da anlaşılacağı üzere Merzifon'da epeyce bir süreden beri avukatlık yapmaktayım. Fakat normal yoldan telefon temin edebilmem mümkün olmadı ve olması da olanak dışıdır. Bu bakımdan bir avukat için telefon, yemek içmek kadar zorunlu olduğunu Birliğiniz mutlaka takdir eder. Keza kazamızda yalnız telefonu olmayan Avukat benim. Mesleğimizde her türlü desteğinizi umduğumuz Birliğimizden Ulaştırma Bakanlığının tahsisli telefonlarında istifade edebilmem için gerekli Bakanlıkla temas kurarak tarafıma telefon verilmesi için gereken işlemin yapılmasını arz ederim. 4.4.1977.

Av. Selâhattin Karshoğlu
Ankara : 7.4.1977

Sayı : 651
Kişiye Özel

Sayın Nahit Mentеше
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Amasya Barosu Avukatlarından olup Merzifon'da görev yapan Av. Selâhattin Karshoğlu'nun tercihli telefon isteğine ilişkin 4.4.1977 tarihli yazı fotokopisi ilişikte takdim kılınmıştır.

Gereğine emir ve müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 18.4.1977
Sayı : 288

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

İlgi : 7.4.1977 tarih ve 651 sayılı yazınız.

Amasya Barosu Avukatlarından Merzifon'da görevli Av. Selâhattin Karshoğlu adına tercihli bir telefonun tahsisi ile Ulaştırma Bakanlığı'na intikal ettirdim.

Bilgi almanızı rica eder saygılar sunarım.

Nahit Mentеше
Turizm ve Tanıtma Bakanı

Ankara : 27.4.1977
Sayı : 785

Sayın Av. Selâhattin Karshoğlu
Belediye İşhanı No: 57
M e r z i f o n

İlgi : 4.4.1977 günlü dilekçeniz.

İlgi dilekçeniz üzerine Ulaştırma Bakanlığına yaptığımız başvuruya karşılık alınan 18.4.1977 gün ve 288 sayılı cevab4 yazı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T. C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara : 9.5.1977
Sayı : 12005/9540-15299

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 7.4.1977 gün ve 651 sayılı yazınız.

Amasya Barosu Avukatlarından Selâhattin Karshoğlu'nun Merzifon'daki adresine öncelikle bir telefonun tesisi için 2.5.1977 gün ve 9413 sayılı yazımızla PTT Genel Müdürlüğüne gerekli talimat verilmiştir.

Bilgi alınmasını rica ederim.

Ulaştırma Bakanı Y.
Ergün Nalbantoğlu
Haberleşme Genel Müdürü

Ankara : 11.5.1977
Sayı : 837

Sayın Av. Selâhattin Karshoğlu
Belediye İşhanı No. 57
M e r z i f o n

İlgi : 4.4.1977 günlü dilekçeniz,
27.4.1977 gün ve 785 tarihli yazımız.

İlgi dilekçeniz üzerine başvurduğumuz Ulaştırma Bakanlığından alınan 9.5.1977 gün ve 12005/-9540-15299 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 11.5.1977
Sayı : 1108

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
A n k a r a

Telefon tahsisi ile ilgili olarak Ulaştırma Bakanlığından aldığım cevabi yazının fotokopisini ilişikte gönderiyorum. Hayırlı ve uğurlu olmasını dilerim.

Bu vesile ile sevgi ve muhabbetlerimi sunarım.

Eki : 1 fotokopi.

Saygılarımla.
Nahit Mentеше
Turizm ve Tanıtma Bakanı

T. C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara : 8.5.1977
Sayı : 12005 - 9532

Sayın Nahit Mentеше
Turizm ve Tanıtma Bakanı
A n k a r a

İlgi : 18.4.1977 gün ve 289 sayılı yazınız.

Amasya Barosu Avukatlarından Selâhattin Karshoğlu'nun Merzifon'daki adresine öncelikle bir telefonun tesisi için 2.5.1977 gün ve 9413 sayılı yazımızla PTT Genel Müdürlüğüne gerekli talimat verilmiştir.

Bilgilerinizi saygılarımla arz ederim.

Ulaştırma Bakanı a.
Ergün Nalbantoğlu
Haberleşme Genel Müdürü

Ankara : 24.5.1977
Sayı : 950

Sayın Nahit Mentеше
Turizm ve Tanıtma Bakanı
A n k a r a

İlgi : 11.5.1977 gün ve 1108 sayılı yazıları.

Avukat Selâhattin Karshoğlu'nun Merzifon'daki Bürosuna telefon tahsisi hususunda ilginize teşekkür eder en derin sevgi ve muhabbetlerimi sunarım.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBBB. 172/14-17; 1974/26-6; 1975/33-9; 34-11;
1976/38-8; 40-6; 1977/41-7; 42-6.

1977/43-12

Cihanbeyli Kazasının Tapu Fen Memuru İhtiyacı — Konya Barosunun Birliğe, Birliğin de Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne Başvurması — Alınan Cevap.

Konya : 16.2.1977
Sayı : 1977/33

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Cihanbeyli kazasında fen ehli bulunmadığından Asliye Hukuk ve Sulh Hukuk Mahkemelerindeki keşiflerin gerektiğinde yapılamadığı hakkındaki baromuz avukatları tarafından başkanlığımıza verilmiş bulunan dilekçe fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin makamınızca gerekli mahallere bildirilmesi ile Cihanbeyli kazasına bir fen memuru tayini hususunda delaletlerinizi saygılarımla arz ederim.

Av. İhsan Onar
Baro Başkanı

Baro Başkanlığına
K o n y a

Cihanbeyli ilçesi Asliye Hukuk ve Sulh Hukuk Mahkemelerinin keşfe muallak davalarımızda 1976 senesinde Fen ehli bulunmadığından keşifler yapılamamıştır. Toprak İskân Müdürlüğüne mahalli mahkemelerce yazılan müzekkereler (Cihanbeyli'ne görevlendirilecek fazla bilirkişi olmadığından istem yerine getirilemiyor.) geri çevrilmiştir. Gerek Cihanbeyli'nde çalışan avukat arkadaşlarımız ve gerekse Koyna'dan giden arkadaşlarımız ve Cihanbeyli Asliye ve Sulh Hakimleri müşterek hareket ederek ilgili mercilere müracaatla Cihanbeyli'de gö-

rev yapmak üzere bir Fen ehli kadrosu ihdas edilerek keşif mevsimi başlamadan fen ehli tayini için gerekli girişimlerde bulunmasına ve mesleki sorunumuza acilen çare bulunmasını saygıyla rica ederiz. 24.1.1977.

Av. Cömert Akın, Av. Mustafa Çalışkan
Av. Cevdet Koç Av. İsmet Gürsel

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne
A n k a r a

Konya Barosu Başkanlığından aldığımız 16.2.1977 gün ve 1977/33 sayılı yazı ve ekinin fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğinin takdirini ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini Yönetim Kurulumuzun 26.2.1977 gün ve 202/19 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 11.3.1977
Sayı : 485

Baro Başkanlığı
K o n y a

İlgi : 16.2.1977 gün ve 1977/33 sayılı yazınız.

Cihanbeyli kazasına bir fen memuru tayini isteğini kapsayan ilgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 26.2.1977 günlü toplantısında incelenmiş olup, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü nezdinde girişimde bulunulmuştur.

Alınacak cevabın ayrıca duyurulacağına bilgini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan
Av. Faruk Erem Y.

T. C.
BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim ve Personel D. Başkanlığı

Ankara : 6.4.1977
Sayı : 13993/11436
Konu : Personel Şube
Md.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 11.3.1977 gün ve 486 sayılı yazınız.

İlgi yazıya ekli olarak gönderilen Konya Barosu Başkanlığının 16.2.1977 gün ve 1977/33 sayılı ya-

zı ve dört avukat tarafından verilen 24.1.1977 tarihli dilekçe fotokopisinde Cihanbeyli Tapu Sicil Muhafızlığına bir fen memuru atanması istenmektedir.

Tapu fen elemanı teminindeki güçlükler nedeniyle hemen bir fen elemanının atanması mümkün olamamış olup, temininde atanma yapılmak üzere not alınmıştır.

Cihanbeyli Tapu Fen İşlerine halen Konya Tapu Fen Memuru Bekir Dönderici yetkili bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Galip Esmer
Genel Müdür A.

Baro Başkanlığı
K o n y a

İlgi : 16.2.1977 gün ve 1977/33 sayılı yazınız.
11.3.1977 gün ve 485 sayılı yazınız.

Cihanbeyli Tapu Sicil Muhafızlığına bir fen memuru atanması konusundaki ilgi yazınız üzerine Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne gönderdiğimiz 11.3.1977 gün ve 497 sayılı yazımıza karşılık anılan Genel Müdürlükten alınan 6.4.1977 gün ve 13993 sayılı Yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-13

Trabzon'da 3. Noterlik Açılması İsteğini Kapsayan Trabzon Barosunun Birliğe, Birliğin de Adalet Bakanlığı ve Noterler Birliği Başkanlığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

Trabzon : 21.12.1976
Sayı : 562

Özü : Trabzon'da 3. Noterlik açılması konusundaki Genel Kurul kararı Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuzun Olağan Genel Kurulunda üyelerin yazılı önerileri üzerine Trabzon'da 3. bir noterlik

açılması konusu görülmüş, bu dileği kapsayan Baromuz görüşünün Birliğimiz kanalıyla ilgili yerlere iletilmesine karar verilmiştir.

Gerçekten Trabzon 15 yıla aşkın bir süreden beri genişleyen ve gittikçe karmaşıklaşan işlerin çoğluğuna rağmen 2 noterliğe sahiptir. Oysaki, gerek işlerin sayısı, gerekse niteliği değişmiştir.

Bu nedenle Trabzon'da halen var olan 2. noterlik 1 milyona yaklaşan İİ nüfusunun ihtiyacına yetmemektedir. Bazı ilçelerde noterlikler açılması da, bölgenin tutucu özellikleri gereği işler genellikle il merkezi Trabzon'da yaptırıldığından Noteri ilgilendiren işlerin en aşağı % 75'i il merkezindeki 2 noterliğe gelmekte, ve birikmelere yol açılmaktadır.

Üyelerimizin de belirttikleri gibi dava vekâleti yazdırmak için 2 günden fazla beklemek gerekmektedir. İstenilen zamanda re'sen senet düzenlemek ise hemen hemen hiç mümkün olmamaktadır. Bu durum gerek meslektaşlarımız, gerekse halkımızın noterlik işlerinin aksamasına yol açmakta; Baromuz ve ilgili mercilere yakınmaların ardı alınamamaktadır.

İşlerin çoğluğu nedeniyle gerekli özen gösterilemediğinden noterlerin müşterileri ile ihtilafa düştükleri hattâ bazı işlerin mahkemelere aksettirildiği görülmektedir.

Bu nedenlerle : Trabzon'da en kısa zamanda 3. hattâ 4. bir noterliğin açılması için Adalet Bakanlığı ve ilgili yerlere gerekli başvurunun yapılması ve Baromuz görüşünün iletilmesine; konunun izlenerek sonucun baromuz da bildirilmesine emir ve izinlerinizi diler, saygılarımızı sunarız.

Trabzon Barosu Olağan Genel Kurul
Başkanlığı Y.

Ankara : 30.12.1976
Sayı : 2138

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Trabzon Barosu Başkanlığından alınan 21.12.1976 tarih ve 562 sayılı yazı fotokopisi ilişiktir. Gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 30.12.1976
Sayı : 2139

Noterler Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Trabzon Barosu Başkanlığından alınan 21.12.1976 tarih ve 562 sayılı yazı fotokopisi ilişktir.

Başvurmayı bilginize sunarım.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 30.12.1976
Sayı : 2140

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 21.12.1976 tarih ve 562 sayılı yazınız.
Trabzon'da 3. Noterlik açılması konusunda Baronuzca alınan Genel Kurul kararı, Adalet Bakanlığına ve Noterler Birliğine iletilmiştir.

Neticenin ayrıca duyurulacağına bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İş. Gn. Müdürlüğü

Ankara : 19.1.1977
Sayı : 1959

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 30.12.1976 gün ve 2138 sayılı yazınız.

Yukarıda tarih ve sayısı gösterilen yazınız ile konu incelendi.

1976 yılı gayrisafi gelirleri alındıktan sonra, bütün illerde ve bu meyanda Trabzon'da yeni noterlikler açılıp açılmıyacağı konusu incelenerek bir karara varılacaktır.

Bilginizi rica ederim.

Oğuz Akdoğanlı
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

- 1) Bir örneğini Trabzon B. Bşk.
- 2) Bilgi için T. K. 24.1.1977

Ankara : 26.1.1977
Sayı : 137

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 21.12.1976 tarih ve 562 sayılı yazınız.

Trabzon'da 3. Noterlik açılması konusunda Adalet Bakanlığına yaptığımız müracaata alınan 19.1.1977 gün ve 1959 sayılı yazı fotokopisi ilişktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 12.4.1977
Sayı : 711

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 21.12.1976 gün ve 562 sayılı yazınız.
26.1.1977 gün ve 137 sayılı yazımız.

İlgi yazınız üzerine Türkiye Noterler Birliği Başkanlığına gönderdiğimiz 30.12.1977 gün ve 2139 sayılı yazımıza karşılık, şimdilik Trabzon'da yeni noterlik açılmasına gerek bulunmadığına ancak iş sahiplerinin beklememesi için gerekli tedbirlerin alınması hususunda Trabzon Noterlerinin uyarıldığına dair 5.4.1977 gün ve 637-1450 sayılı cevabi yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI

Ankara : 5.4.1977
Sayı : 637-1450

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 30.12.1976 gün ve 2139 sayılı yazınız.

Trabzon Barosu Olağan eGnel Kurul Başkanlığının, Trabzon'da yeni noterlikler ihdası teklifi, Birliğimiz Yönetim Kurulunca tetkik edilmiştir.

Trabzon Barosu Olağan Genel Kurul Başkanlığının, Trabzon'da yeni noterlikler ihdası teklifi, Birliğimiz Yönetim Kurulunca tetkik edilmiştir.

1 — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 3. maddesi, iş yoğunluğunda artış görülen yerlerde birden çok noterlik açma yetkisini Adalet Bakanlığına vermiştir.

Ancak, Adalet Bakanlığı birden çok noterlik açma yetkisini kullanmadan önce Türkiye Noterler Birliğinin mütalâasını alır.

2 — Trabzon kadar iş yoğunluğu bulunan ve 1976 yılında boş olan Erzurum'da 3., Diyarbakır'da 2. noterlikler için hâlâ talip çıkmamıştır. Elâzığ ve Malatya gibi birinci sınıf noterliklerde uzun bir süre boş kalmıştır.

Trabzon'daki iki noterliğin 1976 yılındaki iş hacmi 52000 civarında yeni noterliklerin açılması halinde iş hacminin kifayetsizliği karşısında büyük bir ihtimalle talip bulunmayacağından korkulmaktadır.

Ancak, kamu hizmeti gören Noterlerimizin, bu hizmetlerini, iş sahiplerini bekletmeyecek tedbirlerini almaları; Personel kadrolarını güçlendirmeleri gerektiği hususunun Trabzon Noterlerine bildirilmesi gereğine karar vermiştir.

Trabzon'daki her iki Notere gerekli ikazın yapıldığının bilinmesi ve Trabzon Baro Başkanlığına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Mehmet Kartal
(Ankara 1. Noteri)

1977/43-14

Kars Adalet Dairelerinin Basılı Kâğıt ve Defter İhtiyacı — Kars Barosunun Birliğe, Birliğin de Adalet Bakanlığına Başvurması — Alınan Cevap.

Kars : 21.3.1977
Sayı : 977/42

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına,
A n k a r a

Merkez ve ilçe mahkemeleri ile İcra dairelerinde başta tebligat zarfı olmak üzere diğer bütün

takiplere ilişkin matbu talep örneklerinin hiç birisi yaklaşık bir yılı aşkın zamandan bu yana bulunmamaktadır.

Bulduğumuz şehirde baskı ve teksir makinesi imkânsızlıkları nedeni ile başka yoldan edinme imkânı da hemen hemen yoktur.

Sonuç olarak sayın Birliğimize bu durumu iletmekten başka bir çare bulamadık.

Özellikle Birliğimizce durumun ilgililere iletilecek mümkün olduğu kadar kısa zamanda bu malzemenin bölgemiz İl ve İlçe Mahkemeleri ile İcra Memurluklarına gönderilmesine tavassutlarınızı saygılarımla sunup dilerim.

Kars Barosu Başkanı
Av. Mürsel Köse

Ankara : 7.4.1977
Sayı : 659

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Merkez ve ilçe Mahkemeleri ile İcra Dairelerinde başta tebligat zarfı olmak üzere diğer bütün takiplere ilişkin matbu talep örneklerinden hiç birisi yaklaşık bir yılı aşkın zamandan bu yana bulunmadığına dair Kars Barosu Başkanlığının 21.3.1977 gün ve 977/42 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Ayniyat Muh. Müdürlüğü

Ankara : 20.4.1977
Sayı : 01983

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 7.4.1977 tarih ve 659 sayılı yazıya.

Kars Adalet Daireleriyle İcra Daireleri için, Ankara'da mevcudu bulunan basılı kâğıt ve defter-

lerden 27.2.1976, 14.7.1976, 22.10.1976, 22.12.1976, 5.1.1977, 16.2.1977, 18.2.1977, 16.3.1977, 74.977, 13.4.1977 ve 20.4.1977 tarihlerinde sözü geçen mahal C. Savcılığı adına postaya verildiği bitetkik müşahade edilmiştir.

iBİgi edinilmesi rica olunur.

Adalet Bakanı Y.
Müsteşar Mv.

Ankara : 26.4.197
Sayı : 770

Baro Başkanlığı
K a r s

İlgi : 21.3.1977 gün ve 1977/42 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Adalet Bakanlığına yaptığımız başvuruya karşılık alınan 20.4.1977 gün ve 01983 sayılı cevabı yazı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-15

Danıştay Kararları.

T. C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No. : 1076/1668
Karar No : 1977/265

Davacı : Vecdi Yarman.

Davalı : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Davanın özeti : «Hukuk Bürosu» ünvanının kullanılmayacağı yolundaki 27.3.1976 gün ve 195/22 sayılı davalı Birlik kararının iptali dileğidir.

Savunmanın özeti : Savunma verilmemiştir.

Raportör Şevket Apalak'ın düşüncesi : Davalı Birlik kararında Avukatlık Kanunu hükümlerine aykırılık bulunmadığından dayanaksız davanın reddi gerekir.

Kanunsözcüsü Erman Bayraktar'ın Düşüncesi : Davacının «Vecdi Yarman Hukuk Bürosu» adı altında bir ünvanla avukatlık bürosu açamayacağı yolundaki işlem dava konusu edilmektedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 44'üncü maddesinde, birden çok avukatın çalışmalarını bir (ortak avukat bürosu) şeklinde birleştirebileceği, bu halde birlikte çalışan avukatlardan birini veya birkaçının öz ve soyadlarının yanında (ortak avukat bürosu) ibaresinin kullanılabileceği hükmüne bağlanmıştır.

Sözü geçen Kanun hükmü davacının kendi adı altında hukuk bürosu ibaresini kullanmasına cevap verecek tarzda yorumlanamayacağı cihetle dava konusu işlemde isabetsizlik mevcut değildir.

Bu nedenle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği düşünüldü :

İstanbul bürosu avukatlarından olan davacı, «Vecdi Yarman Hukuk Bürosu» adı altında çalışacağını belirtip bürosu için kullanacağı tabelanın ışıklı olup olmayacağını adı geçen barodan sormuş ve Baroca «Hukuk Bürosu» ünvanının kullanılmayacağı, istenilen ebat ve nitelikte tabela asılamayacağı bildirilmiş ve buna karşı yapılan itiraz da davalı birliğin iptali istenen kararıyla reddedilmiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 44'üncü maddesi birden çok avukatın çalışmalarını «Ortak avukat bürosu» adı altında birleştirebileceklerini, reklam yasağını düzenleyen 55'inci maddesi de avukatların reklam sayılabilecek davranışlarda bulunamayacaklarını ve avukat ve akademik ünvanlarından başka sıfat kullanamayacaklarını hükme bağlamış ve meslek kurallarının 7/b maddesinde büro levhalarının reklam niteliği taşıyabilecek aşırılıkta olamayacağı öngörülmüştür.

Bir kamu görevi olan avukatlık mesleğinin yasal sınırlar içerisinde yürütülmesi gerektiğine göre, yukarıda belirtilen hükümler karşısında, davacının ortak çalışma halinde «Hukuk Bürosu» ünvanını kullanmasına olanak bulunmayıp, yasanın öngördüğü ibareyi içeren ve reklam niteliği taşıyabilecek aşırılıkta olmayan bir tabela düzenlenmesi gerektiği açıktır.

Belirtilen nedenlerle, hukuki dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderleri-

nin davacı üzerinde bırakılmasına 1.2.1977 günün-
de oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
İbrahim Koloğlu	Enver Sevgen	Bülent Olçay
Üye	Üye	
Mahmut Polat	Sami Akural	

1977/43-16

Hakim - Avukat İlişkileri İle İlgili Birlik Genelgesi.

Ankara : 22.4.1977
Genelge No. : 22/758

Baro Başkanlığı

Yargı ile olan ilişkilerimizde Avukat arkadaşlarımızın karşılaştıkları güçlüklerin ve Hâkimlerle Avukatlar arasında tartışma yaratan durumların düzeltilmesi için meslektaşlarımızın Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına yaptıkları başvuruların, tek tek ele alınıp sonuçlandırılmasının güçlükler yarattığı ve Hâkimlerin mesleki yeteneklerine yönelik şikâyetlerin cevaplandırılmasına da Yasal olanak bulunmadığı ilgililerce Birliğimize bildirilmiştir.

Bu nedenle, Baronuz çevresinde, gerek Hâkim-Avukat ilişkileri ve gerekse adalet çalışmalarındaki aksaklıklar yönünden saptanacak olay ve şikâyetlerin meslektaşlarımız tarafından Barolarına bildirilmesi ve ancak MBaroca benimsenecek olay ve şikâyetlerin Baro tarafından Birliğimize, Birlik kanalıyla Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına iletilmesi yönteminin benimsenmesi daha olumlu sonuçlar vereceğinden, durumun Baromuz Avukatlarına duyurulmasını ve bu konularda buna göre işlem yapılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-17

Cumhuriyet Başsavcılığından Alınan Yazı İle İlgili Birlik Genelgesi.

Ankara : 27.4.1977
Genelge No. : 23/777

Baro Başkanlığı

Cumhuriyet Başsavcılığından aldığımız 20.4.1977 tarih ve 909 sayılı yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Baronuz mensuplarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,

Birden çok sanık ve davaya katılan, yararına temyiz isteğini kapsayan dosyaların incelenmesinde, vekil ve müdafî avukatların her bir sanık ve davaya katılan için ayrı ayrı 10 lira depo etmeleri gerekirken yanılığa düşerek temyiz koşulunu tek bir kişi için ve kendi adlarına yerine getirdikleri görülmektedir.

Bu durumda temyizi hangi sanık veya müdafî adına hasrettikleri sorulmakta ve alınan cevaba göre bir bölüm sanık ve davaya katılan, temyiz incelemesi dışında kalarak hak kaybına uğramaktadırlar.

Ayrıca gereksiz yazışmaları ve gecikmeleri de önlemek amacıyla durumun Barolar aracılığı ile avukatlara duyurulmasını rica ederim.

Kâzım Akdoğan
Cumhuriyet Başsavcısı

1977/43-18

Avukatlık Stajı — Ders Saati Ücreti Karşılığında Ortaokul İngilizce Öğretmenliğinin Staja Engel Olmadığı.

T. C.
KIRŞEHİR
BARO BAŞKANLIĞI

Kırşehir : 24.1.1977
Sayı : 977/25

T. Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Kırşehir Barosu Yönetim Kurulunun 21.1.1977 gün ve 12 sayılı kararı örneği ilişikte gönderilmiştir.

Kırşehir Adalet Komisyonu ile Yönetim Kurulumuz arasında; Avukat Stajyerlerinin, gerek ma-

aşlı ve kadro'lu veya gerekse ders saatli ücretli orta öğretim öğretmenliği yapabilip yapamayacakları ve yapıldıkları takdirde, öğretmenlik yapan Avukat Stajyerinin öğretmenlikte geçen ders saatlerinin staja sayılıp sayılmayacağı ve sayılmadığı takdirde, bu saatler ve günlerin staj süresinin tamamlanmasına sebep teşkil edip etmeyeceği hususlarının Sayın Barolar Birliğince, varsa şimdiye kadar ki tatbikat ve kararlardan da bahisle, Baromuza bildirilmesi suretiyle, bu bapta aydınlatılmamızı ve bu hukuki ihtilafın halline delaletlerini arz ederiz.

Saygılarımla.
S. Azmi Gönül
Baro Başkanı

BARO YÖNETİM KURULU KARARI

Tarihi : 21.1.1977 No : 12

Kırşehir Barosu Yönetim Kurulu Avukat S. Azmi Gönül Başkanlığında toplandı :

Gündem gereğince Stajyer Avukat E. Müjde Tuğrul'un 20.1.1977 günlü dilekçesi okundu.

Bu dilekçede, Avukat Stajyeri E. Müjde Tuğrul, dilekçesine ekli 27.12.1976 günlü Cacabey Ortaokulu Müdürlüğünden verilmiş İngilizce ders öğretmenliği çizelgesinden bahisle, Avukatlık Stajı sırasında Cacabey Ortaokulunda öğretmenlik görevini de ders saati ücreti karşısında birlikte yürüttüğünü, bunun halen nezdinde stajını yaptığı Ağırceza Mahkemesi Reisliğince mahzurlu olduğunun kendisine bildirilmekle, bu hususta 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12/b maddesi ve Yönetmeliğin 24'üncü maddesi muvacehesinde Baro Yönetim Kurulunca bir karar verilmesi istendiği görülmüştür.

Yönetim Kurulunca bu hususta ilgili mevzuat, hususıyla; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12/b maddesi, T. Barolar Birliği yayınlarından 15 no'lu Avukatlık stajı ve Avukatlık sınav kılavuzunun IV. no. altında stajla birleşemiyen ve birleşebilen işler matlabının ikinci paragrafının (B) bendi hükmü, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin Stajla birleşmeyen işler başlığı altındaki 24. maddesi hükmü, T. Barolar Birliği Bülteninin (Ocak/1973 ve 17 sayılı) 23. sahifesindeki 3.7.1970 tarih ve 270/15 sayılı T. Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararı, Yönetim Kurulunca mezkûr dilekçe muvacehesinde bütün ayrılıkları ile incelenmekle :

Karar : 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 12/b maddesi, Avukatlıkla ve dolayısıyla Avukatlık stajı ile birleşebilen işler meyanında, (..... orta öğre-

tim..... Öğretmenliğini' de gerek avukatın ve gerekse avukat stajyerinin yapabileceğini hüküm altına aldığına, buradaki öğretmenliğin maaşlı ve kadrolu veya ücretli olarak kanunen ayırt edilmediğine ve şimdiye kadar tatbikatın her yerde bu şekilde yapılageldiğine, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 24. maddesinde de 1136 sayılı Yasanın 12/b. maddesinin ilgili hakkında tatbik edilmemesi için, kendisinin ayrıca idari bir görev yüklenmemiş olmakla, sebep bulunmadığına, esasen T. Barolar Birliği'nin muhtelif kararları ile de avukat stajyerinin öğretmenlik görevini yapmasına mani bir hal bulunmadığına dair içtihatlarına, özellikle T. Barolar Birliğinin Ocak/1973 ayı 17 sayılı bülteninin 23. sahifesinde 3.7.1970 tarih, 270/15 sayılı kararlarının bu yolda bulunmuş olmasına binaen, avukat stajyerlerinin ders saati ücreti karşılığında orta öğretim öğretmenliği yapabileceklerine, kararın bir örneğinin Kırşehir Adalet Komisyonu Başkanlığına gönderilmesine ve bir örneğinin de Avukat Stajyeri E. Müjde Tuğrul'a tebliğine oybirliğiyle karar verildi. 21.1.1977.

Başkan Avukat S. Azmi Gönül	Başkan V. Avukat H. Ultav	U. Kâtip Avukat İ. Baran	Üye Avukat L. Kabadayı
Üye Avukat M. Önen	Üye Avukat E. Bağ	Üye Avukat H. A. Kocaman	

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Kırşehir Barosu Başkanlığından gelen 24.1.1977 günlü ve 1977/25 sayılı yazıda, maaşlı ve kadrolu veya ders saatine göre ücretli (orta öğretim öğretmenliğinin) avukat stajyerliğiyle bağdaşıp bağdaşmayacağı sorulmuş ve bu konuda rapor düzenleme görevi bendenize yükletilmiş olmakla; görüşlerimi arz ederim :

14 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun stajyerlerde aranacak şartlara ilişkin 16'ncı maddesi hükmü 26 Şubat 1970 günlü ve 1238 sayılı kanunla değiştirildikten sonradır ki avukatlığa engel işler, avukat stajyerliğine de engel sayılmıştır.

Avukatlıkla birleşemiyen işler ise 1136 sayılı Kanunun 11'inci maddesinde belirtilmiştir.

Buna karşılık (Avukatlıkla birleşebilen işler) 12'nci maddede sayılmıştır. Bunlar arasında (orta öğretim öğretmenliği) de vardır. Bu öğretmenliğin maaşlı ve kadrolu veya ders saatine göre ücretli olmasının sonuca etkili olmaması gerekir.

Yönetim Kurulumuzun bu konuda aldığı kararlar şöyledir :

«Yedek subaylık görevi gereği olarak kadrosuz öğretmenlik Avukatlık Kanununun 16'ncı maddesinin stajın devamlılığına engel işlerden sayılır.» (7.2.1970-16/5)

«İmam Hatip Okulları orta öğretim kurumu olduğundan bu okullar öğretmenliği 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12/b. maddesine göre stajyerlikle bağdaşır.» (3.7.1970-270/15).

«Orta dereceli okullar belletici kadrolarında görülen hizmetler avukatlık stajı ile birleşemez.» (6.9.1972-633/3).

«Bir idari görev yüklenilmemek kaydı ile orta öğretim öğretmenliği stajla bağdaşır.» (2.3.1974-146/21).

Kırşehir Barosu Başkanlığının yazısına ekli 21.1.1977 günlü ve 12 sayılı Yönetim Kurulu kararından da anlaşılacağı gibi, avukat stajiyeri E. Müjde Tuğrul, Cacabey Ortaokulunda ders saati ücreti karşılığında İngilizce öğretmenliği görevi yapmaktadır. Bu görevin, yukarıda belirtilen nedenlerle avukatlık stajına engel olmadığı ve bu konuda Kırşehir Barosu Yönetim Kurulunun almış olduğu kararın yerinde bulunduğu görüşümdedir.

Saygılarımla arz ederim. 26.3.1977.

Av. Osman Kuntman

Ankara : 18.5.1977.
Sayı : 912

Baro Başkanlığı
Kırşehir

İlgi : 24.1.1977 tarih ve 977/25 sayılı yazınız.

İlgi yazınız hakkında Yönetim Kurulu üyemiz Av. Osman Kuntman tarafından hazırlanan ve 7.5.1977 günlü Yönetim Kurulu toplantısında benimsenen raporun bir fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Ders saati ücreti karşılığında Ortaokul'da İngilizce öğretmenliğinin, staja engel olmadığı hususunda bilginizi, 415/27 sayılı kararımız uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBBB. 1973/18-26; 1974/24-40.

1977/43-19

Avukatlık Stajı — Stajın Aralıksız Yapılması Gerektiği.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Baromuza kayıtlı stajyer Avukat Mehmet oğlu Yusuf Yetiş - Adliyedeki ilk altı aylık stajını başarı ile bitirerek Avukat nezdindeki stajına 14.5.1976 tarihinde başlamış olup 6.11.1976 tarihine kadar stajına başarı ile devam ettiği, bu tarihten sonra mazeretsiz olarak staj yaptığı Avukatın yanına gitmediği ve böylece stajının bitmesine dokuz gün kala stajını kestiği, yanında staj yaptığı Av. Yalçın Nakiboğlu'nun Baromuza çektiği 26.1.1977 tarihli telinden anlaşılmıştır.

Yazımıza ekli 11.2.1977 günlü ifade suretinden de anlaşıldığı üzere ifade sahibi mazeretsiz olarak staja devam etmediğini beyan etmiştir. ve durumunun birliğimize sorulmasına yönetim kurulunuzca karar verilmiştir. Açıklanan nedenler karşısında:

a) Stajyer Avukat Yusuf Yetiş'in adliye nezdinde yapmış olduğu stajın bu durumda geçerli olup olmadığının,

b) Geçerli olduğu takdirde ikinci altı aylık stajının yapılan kısmının geçerli olup olmadığına,

c) Adı geçen staj sahibi 4.7.1974 tarihinde mezun olduğuna göre yeniden staja başladığı takdirde hangi kanuna tâbi olduğunun bildirilmesini saygı ile arz ederiz. 11.2.1977.

Baro Başkanı
Av. Hasan Taşar

İFADE TUTANAĞI

Yusuf Yetiş : Mehmet oğlu 1947 D.lu halen İstatistik Müdürü' Adıyaman Baro Yönetim Kurulunca ifadesinin alınmasına karar verilen Yusuf Yetiş 11.2.1977 günü baromuzda hazır bulunarak aşağıdaki ifadeyi vermiştir.

— Yanında staj yaptığım Av. Yalçın Nakiboğlu'nun baronuza çektiği 26.1.1977 tarihli telgraf metni doğrudur. İkinci altı aylık stajıma 14.5.1976 tarihinde Avukat nezdinde başladım. Ve telde belirtildiği gibi 6.11.1976 tarihinden sonra staja devam

etmedim. Devam etmemede hiç bir mazeretim de yoktur. Durumu takdirlerinize arz ederim.

11.2.1977

Baro Başkanı Başkan V. Sayman
İfade Sahibi Yusuf Yetiş
Ankara : 11.3.1977
Sayı : 473

Baro Başkanlığı
A d ı y a m a n

İlgi : 11.2.1977 gün ve sayısız yazınız.

Yasaya göre stajın aralıksız yapılması gerektiğinden, stajı mazeretsiz terk ettiği bildirilen Yusuf Yetiş'in adının staj listesinden silinmesi gerektiğini, Yönetim Kurulumuzun 4.3.1977 gün ve 250/33 sayılı kararı uyarınca bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.
Başkan
Av. Faruk Erem Y.

1977/43-20

Avukatlık Stajı — Staja Ara Verme — Eksik Stajın Tamamlatırılması Gerekliği.

MUĞLA
BARO BAŞKANLIĞI

Muğla : 14.1.1977
Sayı : 42

Konu : Av. Stajyeri Leyla
Yürürler Hk.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A n k a r a

İstanbul Barosundan, Baromuza nakleden Avukat stajyeri Leyla Yürürler'in geri kalan stajını Baromuzda yapması için nakline ilişkin kararı ekte sunulmuştur.

Dosyasının tetkikinde; Leyla Yürürler'in mahkemelerdeki stajını 16.3.1976 tarihinde ikmal ettiği halde Avukat yanındaki stajını aradan 11 gün geçtikten sonra İstanbul Barosu Avukatlarından Müyesser Ulupınar yanında başlamış olduğu, bu avukat yanında stajını muntazam devam etmediğinden İstanbul Barosu Yönetim Kurulunca 15.7.1976 gün ve 19 sıra No. kararlar staj süresi için olumlu bir rapor verilmediğinden o tarihe kadar avukat yanında yaptığı stajın hükümsüzlüğüne karar verildiği, bunun üzerine adı geçen stajyerin yine İstanbul Barosu Avukatlarından Nihat Tüzün yanında yeniden 23.7.1976 tarihinde staja başladığı, Nihat Tüzün yanında stajına devam etmekte iken nakil için baromuza başvurduğu ve Avukat

yanındaki stajını 8.12.1976 günü Muğla'ya nakil edeceğinden bahisle bıraktığı, staj dosyasının nakline 16.12.1976 tarihinde İstanbul Barosunca karar verilip, dosya Baromuza 20.12.1976 tarihinde intikal ederek aynı gün kaydına karar verilip, 20.12.1976 tarihinde Avukat Yaşar İlter yanında staja başladığı anlaşılmaktadır.

Avukatlık Kanununun 23. maddesinde stajın kesintisiz yapılacağı kabul edildiğine göre;

Yukarıda belirtilen aravermelerin stajın devamlılığının kabulü, mahkemelerde ve avukat yanında yapılan stajın geçerliliği konusunda tereddüde düşürdüğünden, bu konudaki birlik görüşünün ne olduğunu ve ne gibi işlem yapılacağına ilişkin iş'arını arz ederim.

Saygılarımla.
Baro Başkanı

Avukat
Faruk Aksoy

Ankara : 11.3.1977
Sayı : 481

Baro Başkanlığı
M u ğ l a

İlgi : 14.1.1977 gün ve 42 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 26.2.1977

günlü toplantısında incelenmiş olup; mahkeme stajının geçerli olduğuna, avukat yanındaki stajın 8.12.1976 - 20.12.1976 tarihleri arasındaki sürenin tamamlatırılması gerektiğine, 199-16 sayılı karar verilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan
Av. Faruk Erem Y.

Bkz. TBBB. 1971/10-22, 23- 31; 1972/12-25; 13-24; 14-38; 1973/17-3; 18-27; 19-21.

1977/43-21

Avukatlık Stajı » 1136 Sayılı Yasa İle Bu Yasanın Stajla İlgili Bazı Hükümlerini Değiştiren 1238 ve 2018 Sayılı Yasa Hk.

Manisa : 14.2.1977
Sayı : 54

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Baromuza Avukatlık Stajını yapmak için 1.11.1976 tarihinde başvuran Stajyer Avukat Nadire (Dino) Denizöz'ün 10.2.1977 tarihli dilekçesinde staj süresinin ne kadar olacağını ve sınava tâbi tutulup tutulmayacağını sormaktadır.

Adı geçen dilekçesi, isteği üzerine ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Manisa Baro Başkanı
Av. Şinasi Tandoğan

Eki : 1 dilekçe e(asıl)

Manisa : 10.2.1977

T. Barolar Birliği Başkanlığına
Sunulmak Üzere
Manisa Barosu Başkanlığına

1970 güz döneminde Ankara Hukuk Fakültesi'nden mezun olup 28.4.1976 tarihinde Manisa Adliyesinde Avukatlık stajına başladım, 1.11.1976 tarihinden beri de avukat yanında stajımı sürdürüyorum.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve bunu tadil eden diğer kanunlar muvacehesinde, staj müddetimin ve imtihana tâbi olup olmadığının bildirilmesini saygılarımla arz ederim.

Nadire Dino Denizöz

Adres : Adalet Sok. 13/7
Peker Mah.

Manisa

Ankara : 11.3.1977
Sayı : 472

Baro Başkanlığı
M a n i s a

İlgi : 14.2.1977 gün ve 54 sayılı yazınız.

Stayjer Avukat Nadire Dino Denizöz'le ilgili yazınız Yönetim Kurulumuzun 4.3.1977 günlü toplantısında incelenmiştir.

1136 sayılı Yasa ile bu Yasanın stajla ilgili bazı hükümlerini değiştiren 1238 ve 2018 sayılı Yasa hükümlerine göre gereğinin takdir edilmesi gerektiğini 252/35 sayılı kararımız uyarınca bilgi-

lerinize sunarım.

Saygılarımla.
Başkan

1977/43-22

Dava ve İş Takipçileri — Mahkeme Kâtipliğinden Emekli Olduktan Sonra Aynı Mahkemede İki Yıl Dava Takipçiliği Yapılamıyacağı, Ancak Mahkeme Dışında İş Takipçiliği Yapılabileceği.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Yahyalı Adliyesi Başkâtibiyim, Mahkeme du-ruşmalarında hiçbir surette kâtip olarak katılmadım. Emekli olduktan sonra 1136 sayılı Avukatlık Yasası gereğince Yahyalıda Dava Takipçiliği yap-mak düşüncesindeyim.

Emekli olduktan sonra, Yahyalıda Dava Ta-kipçiliği yapıp yapmamamda, sakınca olup olma-dığına dair mütalaa ederinizi arz ederim. 9.3.1977.

Mustafa Kavuk
Adliye Başkâtibi

Ankara : 12.4.1977
Sayı : 702

Sayın Mustafa Kavuk
Adliye Başkâtibi

Yahyalı - K a y s e r i

İlgi : 9.3.1977 günlü dilekçeniz.

İlgi dilekçeniz Yönetim Kurulumuzun 2.4.1977 günlü toplantısından incelenerek; 10.8.1973 gün ve 583/6 sayılı ilke kararımız gereğince aynı mahkeme- de iki yıl dava takipçiliği yapamıyacağınızın, mahkeme dışında iş takipçiliği yapabileceğinizin bildirilemesine 332/55 sayı ile karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

İ K İ A Y D A B İ R Ç I K A R

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri

Avukat Fehmi Özçelik

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara

Telf : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

FIRDOLAŞ Matbaası, Ankara - 1977

Telf : 17 08 44 - 29 62 22

18.000 Adet Basılmıştır.

G İ D E C E Ğ İ Y E R

--/ AP

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

BÜLTENİ

YIL : 8

TEMMUZ 1977

SAYI : 44

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1977/44-1

İstanbul Olağanüstü Genel Kurulu — Birlik Başkanı Av. Faruk Erem'in 16.6.1977 Günü İstanbul'da Yaptığı Basın Toplantısı.

**TBB BAŞKANI AV. FARUK EREM'İN
BASIN TOPLANTISI**

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu 17, 18, 19 Haziran günlerinde İstanbul'da olağanüstü bir toplantı yapılmasına karar vermiş bulunmaktadır. Genel Kurulun gündeminde tek madde yer almaktadır: Anti-demokratik yasa hükümlerinin saptanması ve bunların kaldırılması girişimlerinde bulunulması.

Toplantıya hazırlık olmak üzere bütün Barolarımızdan görüşleri sorulmuş, bu konuda Yönetim Kurulunca hazırlanan derleme rapor Genel Kurul delegelerine sunulmuştur.

Yeni bir yasama dönemi başlamış bulunmaktadır. Yasama organına «mevzuatımızın Anti-demokratik hükümlerden arınması»nda yardımcı olmak kararındayız.

Bu vesile ile kamu oyuna, yeni dönemde Birliğimizin tutumunu açıklamakta yarar görmekteyiz.

Türkiye Barolar Birliğinin «Genel tutum»u üzerinde durulmak zamanı da gelmiştir. Her biri dört senelik iki dönemle Birliğimiz sekizinci yılını doldurmak üzeredir. İlk dönem kuruluş çabaları ile geçmiş, ikinci dönemde Birliğin «Kamu Kurumu» niteliğinde «Fikirce baskı gurubu» görünümü yoğunlaşmıştır.

İkinci dönemde, bu nedenle TBB'ne yönelik yermelerde de aynı oranda yoğunlaşma saptanmıştır.

Nasıl, «Marksist demokrasi anlayışı»nda birbirinden farklı biçimler izlenmekte ise Batının çoğulcu - özgürlükçü demokrasi anlayışında da farklılıklar görülür. Ayrıca demokrasilerde bir de ge-

lişme süreci vardır. O halde biz demokrasinin hangi anlayışını benimsemiş durumdayız ve demokratik gelişmenin neresindeyiz? TBB'nin demokratik düzen içinde yeri neresidir?

Ayrıntıları bırakırsak çoğulcu-özgürlükçü demokrasilerde, birbirine karşı iki anlayışa rastlanır. Bunları şöylece isimlendirebiliriz: «Oya indirgeli Demokrasi anlayışı», «Sürekli-katılımlı Demokrasi anlayışı».

Bu iki anlayıştan hangisi benimsenirse TBB'nin tutumu onunla bağlantılı olacaktır.

1) Oya indirgeli Demokrasi anlayışı : Bu anlayışa, diğerinden daha evvel rastlanmıştır. «Rousseau, her türlü menfaatin temsilini, genel iradeye zarar verecek özel iradelerin belirtisi olarak görmüştür. Fransız devriminde çıkarılan 1791 tarihli Le Chapelier Kanunu, Rousseau'nun demokrasi anlayışından esinlenerek, Devletle birey arasında yer alan bütün (ara kuruluşlar)ı ortadan kaldırmıştı» (Özbudun).

Görüldüğü üzere bu anlayış içinde ara kuruluşlar gereksiz, hattâ milli iradeye zararlıdır. Halk, oyları ile yönetimi seçer. Buna, halkın halk tarafından yönetimi (=Halk iktidarı) denemez. Bu anlayış içinde «Demokrasiyi tanımlamak için (Halk tarafından yönetim) yerine, sadece (Halk tarafından kabul edilen yönetim) demek daha doğru olur» (Kapanı). Bu tür demokrasi anlayışı ile —bir bakıma— Marksist anlayışla Demokrasi arasında fark yoktur. Her ikisi de «Halksız demokrasi»lerdir.

Politika alanının dar tutulmasını, tekelleştirilmesini daha uygun bulan siyasal akımlara her memlekette rastlanır. Bu akım «kamu niteliğindeki meslek kuruluşları»ni gereksiz sayar, onları siyaset yapmakla suçlar.

Bu anlayış amacına uygun düşecek önlemlere başvuracaktır. «Lüks Anayasa» (=Demokrasinin fazlasının zararlı olduğu) deyiminin altında yatan bu anlayıştır. Meslek Kuruluşları, «Politikadan arın-

dırmak» bahanesi ile etki dışı bırakılacak, lonca-laştırılacak, özgürlükler kısıtlanacaktır. Çünkü «Hükümet ircaatı» ve kararları için halkın ve kuruluşların siyasal etkenliğinin en dar ölçüde tutulmasında yarar vardır. Memleket başka türlü yönetilemez(!).

2 — Sürekli katılımlı Demokrasi anlayışı : Bu anlayış, daha gelişmiş demokrasi anlayışdır, oya indirgeli anlayışın sakıncalarını gidermek lüzumundan doğmuştur. «Gerçek anlamı ile demokrasi ancak halkın çeşitli yollardan ve mümkün olan en geniş ölçüde politika sürecine katılması ile varlık kazanır ... Alınacak yasal tedbirlerle, kurumsal düzenlemelerle katılma yollarını genişletmek gerekir» (Kapani).

Bu anlayışın uygulanması şöylece ifade olunmaktadır : «yaygınlık kazanmak için demokrasi, toplum yaşamının her katında ve kesiminde geçerli olmalıdır ve halkın yönetime yetkisi ve olanağı kurumsal düzenlemelerle, sürekli genişletilmelidir». «Halen yetersiz olan yönetime siyasal katılma yolları ne kadar genişlerse, demokrasi de o ölçüde yerleşme ve kökleşme olanaklarına kavuşmuş olacaktır» (Kapani).

Baskı gurupları ile yürütmenin ilgisi bir çok memleketlerde olağan hale gelmiştir. Bu konuda özellikle Nijiliter örnek sayılabilir. Bütün kanun tasarıları, hattâ önemli kararlar uzun komisyon çalışmalarından sonra yürütmenin malı olur. Komisyonlarda ağırlık daima meslek kuruluşlarındadır. Bu nedenle Hükümete «komisyonlar hükümeti» adı takılmıştır» (Meynand).

3) TBB'nin eğilimi : TBB. çabalarının konularına göz atılın : TBB. özgürlüklerin, özellikle düşünce özgürlüğünün kısıtlı tutulmasına karşıdır. Olağan dışı yargı kuruluşlarını önleme çabasıdır. Hukukun üstünlüğüne inanılmasını sağlamak ister, yargı kararlarının uygulanmasını sağlamakta ısrarlıdır. Anti-demokratik kanun hükümlerinin kaldırılmasını istemektedir.

O halde bu niteliği ile TBB. hangi demokrasi anlayışına uygun düşer : «Halk kitlelerinin siyasal katılımdaki rolünü asgari düzeyde tutmak isteyen.. tez özündü tutucu bir görüştür. Buna karşılık halkın —çeşitli sosyal gurupların— yönetimde etkinlik kazanmalarını ve söz sahibi olmalarını öngören katılımlı Demokrasi ise ilerici, radikal bir görüş olarak nitelendirilebilir» (Kapani).

O halde TBB. «sürekli-katılımlı Demokrasi» anlayışını gerçekleştirmek isteyen akımı desteklemek ve bunu kendi varlığının baş koşulu saymaktadır. Bu anlayış içinde yerini bulmuş olan TBB. bu açıdan görevini nasıl gerçekleştirecektir? Baskı gu-

rubu olarak kamu oyunun oluşmasına katkıda bulunmakla.

4) Baskı gurubu kavramı : Özgürlükçü - ;öğul-cı demokrasilerde «baskı gurupları» —yazılı metinlerde ismen gösterilmemiş olsalar bile— birer Anayasal müessese olarak kendilerini kabul ettirmişlerdir.

«Bugün bir çok memleketlerde başlıca gayeleri temel hak ve hürriyetleri korumak olan Birlikler vardır. Uyanık vatandaşların meydana getirdiği bu topluluklar, şuurlu ve sistemli çalışmaları ile (Hürriyetin bekçiliği) görevini yerine getirmekte ve bazan son derece etkili bir baskı gurubu hüviyetini kazanabilmektedir», «Baskı guruplarının modern devlet idaresinde hiç de küçümsenmeyecek bir rol oynadıklarına şüphe yoktur» (Kapani).

Demokrasiyi «sürekli katılımlı anlayış» içinde benimsemiş ülkelerde Baskı guruplarının meşruluğu, kesinlikle kabul edilmektedir (Aybay). Bu tür demokrasilerde onları etkisiz değil, daha fazla etkili kılabilmek çareleri aranmaktadır. Memleketimizde de bir siyasal akım bu anlayış içindedir. O halde, hiç bir organik bağ kurmaksızın, TBB. devam ettiği sürece ve devam etmesi şartı ile bu anlayışı benimsemiş olanların fikirce yanında yer almaktadır.

Kamu niteliğindeki Baskı Gurupları özerklik (=kendi kendini yönetim = özyönetim) içinde olurlarsa görevlerini yerine getirebilirler. (Abadan, N.). Yürütmenin emri veya tehdidi altında baskı gurubu güçsüz kalır. Memleketimizde «sürekli-katılımlı Demokrasi anlayışını» benimsemiş olan akım kendisinin genel demokrasi anlayışına da uygun olarak TBB. ve Türk Barolarına özyönetimi tanıyacağını «resmen» bildirmiştir. Bu husus kayda geçmiştir.

5) Antidemokratik hükümler konusunun tarihçesi : Memleketimizde 1950 yılında büyük bir Halk hareketini başarı ile sonuçlandıran siyasal bir akım, Anti-demokratik hükümleri kaldıracağını vadedmişti. 1951 yılında çalışmalara başlandı. Bir süre sonra Hükümet, çalışmaları durdurdu. Verilen sözden dönüldü. Anti-demokratik hükümlere yenileri eklendi. Yıllar geçti. Bu dönem korkunç bir «son» ile kapandı.

TBB. aradan geçen sürede uğranılan kayıpları gidermek maksadı ile Anti-demokratik kanunlardan mevzuatımızı arındırmak çabalarının yeni başlayan dönemde kesin çözüme bağlanmasında her türlü girişimde bulunmağa kararlıdır.

Kamu oyuna saygı ile arzederiz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Av. Faruk Erem

1977/44-2

**Toplumu Etkileyen Şiddet Olayları — Cumhuriyet
Senatosu Araştırma Komisyonuna Sunulan TBB.
Yönetim Kurulu Raporu.**

Ankara : 7.6.1977
Sayı : 1025

Cumhuriyet Senatosu
Araştırma Komisyonu
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Özü : Toplumu etkileyen şiddet olaylarının kökenlerini, nedenlerini, önleyici tedbirlerin, hükümetin ve partilerin bunlar karşısındaki davranışlarını araştırmakla görevli Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonununun 10.9.1976 tarih ve 157 sayılı yazısı karşılığıdır.

Sayın Komisyonunuzun şiddet olayları ile görüş ve önerilerimizin bildirilmesine ilişkin yazınız üzerine yaptığı inceleme sonunda TBB. Yönetim Kurulumuzun hukuksal, sosyal ve ekonomik yönlerden hazırladığı görüşleri ve önerileri, kalın çizgi-lerle, bildirilir.

I — Genel Görüş :

Toplumumuzu etkileyen şiddet olaylarının kökenleri ve nedenleri üzerinde, çoğulcu demokratik düzenin vazgeçilmez temel öğeleri olan siyasal partilerin, meslek kuruluşlarının, demokratik derneklerin ve vatandaşların elbette kendilerine özgü değerlendirmeleri vardır. Bu çeşitli değerlendirmelerin varlığı ve ifadesi, çoğulcu demokratik düzen içinde, toplumun demokratik bir muhassalada idaresini sağlar. Demokratik bir toplumda, önce bu çoğulcu niteliğin sağlanması gerekir. Bu suretle, bunalımların demokratik ilkeler dışındaki tedbirlerle giderilmesini önerme heveslilerinin etkisine engel olunur. Bu nedenle, toplumumuzda ilk sağlanması zorunlu hal, çoğulcu demokratik düzenin koşullarına aykırı her türlü eğilim ve uygulamaları sona erdirmek ve çoğulcu demokratik düzenin gereklerini hukuksal, sosyal ve ekonomik yönlerden yerine getirmektir. Toplumumuz koşullarında bu yönde yapılacak değişiklikler, kuruluşlarda ve kişilerde çoğulcu demokratik düzen düşünce ve uygulamasına alışmayı ve bunlara içtenlikle uymayı sağlayacaktır. Genellikle bunalım, onun bir sonucu olan şiddet olayları, bu çoğulcu demokratik düzen dışındaki bir düzenin ürünüdür. Korkutma ve korku siyasetinden kaynaklıdır. Bu nedenle, toplumu-

muzu düşman kamplara bölen bu gidişin demokratik yollarla sona erdirilmesi ön koşuldur.

II — Ekonomik alanla ilgili görüş :

Toplumumuzun içine düştüğü bu bunalıma bir çözüm yolu bulabilmek için önce, bu bunalıma neden olan ekonomik olaylar ve sorunlar ele alınmalıdır.

Genel olarak bugün, ülkemizde, öncelikle ekonomik alanda, şiddetli ve hızlı bir özelleştirme (privatisation) olayı vardır. Bu özelleştirme olayı, «hür girişim», «özel teşebbüs» ve «Karma ekonomi» gibi terimlerle ifade edilmektedir. Bugün artık, toplum yararı açısından özelleştirmenin ne büyük sakıncaları olduğunu anlamak için dış ülkelerdeki olaylara bakmaya gerek kalmamıştır. O halde, bu özelleştirme olayına ve sorunlarına önemle eğilmek gerekir. Ekonominin kilit noktalarındaki özelleştirmenin her yerde bunalımlara neden olduğu görülmektedir. Toplum çıkarları açısından, ekonomik kilit noktalarında kamu girişimlerine öncelik tanımak zorunludur.

Ayrıca, ekonomik alanda, şu saptamaları yapmakta yarar vardır :

1 — Özelleştirmenin bir uzantısı olan holdingleşme olayı üzerinde de önemle durulmalıdır. Tekelleşmenin en tehlikeli bir aşaması olan bu olay her halde toplum yararı açısından hiç de sevimli bir ekonomik olay değildir.

2 — Holdingleşmenin bir nevi teşvikçisi olan Çökuluslu Şirketler sorunu. Birleşmiş Milletler Teşkilatının ele aldığı biçimde, ele alınmakla işe başlamak gerekir.

3 — Kredi musluklarını elinde tutan ve bugünkü ekonominin dinamiğini meydana getiren bankaların ekonomiyi yönlendirme ve kredi verme politikasına eğilmek zorunludur. Bankalarda da, her geçen gün, özelleştirme olayının uzantısı görülmektedir. Çeşitli sanayici ve tüccarın bir banka ele geçirmek için yaptığı mücadelenin nedenini holdingleşmede de bulmak mümkündür. Bu itibarla, toplumun demokratik çıkarları açısından bankalara demokratik yararları uygun düzenlemeler getirilmelidir.

4 — D.Ç.M. adı altında özel banka ve kişilerin yabancılardan elde ettikleri paralar sorununa derhal el atılmalı ve hazine ile Türk parasını kanatan bu borçlanma türü derhal durdurulmalıdır.

5 — İhracatı arttırmak maksadıyla ortaya atılan ve bugün davalarla da sabit olduğu gibi Hazine yağmasına neden olan vergi iadesine de son verilmelidir.

6 — İşsizlik, toplumun kanayan bir yarasıdır. Her türlü şiddet olaylarının aktörleri, bu kaynak-

tan kendilerine bende bulur. Bu nedenle istihdam sorunu, 19. yüzyıl anlamı içinde hapsedilemez.

7 — Ücretlerde (échelle mobile - değişken ölçü) uygulamasına geçmekle ücret sorunu büyük ölçüde çözümlenebilir.

8 — İşletme kavramı da çağdaş anlama göre alınmak gerekir. İktisadi işletme, 19. yüzyıl anlamında değil, çağdaş toplumda ele alındığı gibi insancıl ölçüler ve ilkeler içinde ele alınmalıdır.

Netice itibariyle, toplumdaki ekonomik ilişkiler, insancıl ölçülere göre ayarlanmalıdır.

III — Hukuk alanı ile ilgili görüş :

Sosyal bunalımın hukuk alanında yansımaları olmuştur. Bu nedenle kuruluşların ve kurumların sosyal ve hukuksal yapılarında da düzenlemeler yapılması gerekir

1 — İlk hedef olarak Anayasa, 1961 yılındaki şekline dönüştürülmelidir.

2 — Anayasaya aykırı kanunların ayıklanması ve değiştirilmesi çalışmalarına derhal başlanmalıdır. Son zamanda, Padişahlık kanun ve tüzüklerinin demokratik düzen için ne derece tehlikeli olduğu görülmüştür.

3 — Danıştay kararlarını icra ve infaz ettirmek için Danıştaya bu konuda yetki verilmelidir.

4 — Dernekler Kanunu, Basın Kanunu, Yürüş ve Gösteri Kanunu demokratik hale getirilmelidir.

5 — Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu demokratik hale getirilmeli ve öncelikli 141, 142 ve 163. maddeler derhal kaldırılmalıdır.

Bu suretle, toplumumuzun siyasal yapısı hukuksal güvenceye kavuşturulmalıdır.

IV — Sosyal Alanla İlgili Görüş :

Bugün, toplumu etikleyen şiddet olayları öğrenci ve işçi kesiminden daha geniş halk tabakalarına doğru yayılmaktadır. Şiddeti kullanan gruplar belirlenmiştir. Bu çeşitli grupların nereden kaynaklandığı da açıklanmıştır.

Bu şiddet olayları zabıta olayı olmaktan çıkmıştır. Zabıta tedbirleri ile giderilmesi olanaksızdır. Ekonomik ve hukuksal düzenlemeler çoğulu demokratik ilkeler doğrultusunda yapılırken, Devletin güvenlik kuvvetlerinin devletin kuvveti olduğunu ortatya koyarak şiddet olaylarının aktörleri ve bendeleri üzerine kesinlikle gitmelidir. Faili meçhul cinayet yoktur. Böyle bir kanı yaratmak bile bir toplumun yüz karasıdır.

Öğrenci kesimindeki kaynaşmayı önlemek için

öğretim kurumlarını ve üniversiteleri bugünkü siyasal tasalluttan kurtarmak gerekir. Demokratik bir üniversiteler kanunu derhal hazırlanmalıdır. Gençle bugünün yarının güvencesini vermek zorunludur. İşsizlik korkusundan arındırılmalıdır. Devletin laikleştirilmesini tanıya inançsızlık ve müslümanlığa karşı olmak gibi göstererek Osmanlı Devletinin yıkılmasına neden olan bagnağ görüşlerini okullarda resmi düşünce şeklinde öğrenciye öğretilmesine son vermek gerekir. Hiç bir parti ve grup, kendi düşüncelerini egemen kılmak için okulu bir araç olarak kullanmamalıdır.

Demokratik ülkelerde yaygınlaşan akım şöylece adlandırılmaktadır: Politikanın Sosyalleştirilmesi (= yaygınlaştırılması).

Bugün her ülkede şu soruya yanıt aranmaktadır: Demokrasinin neresindeyiz? Karşıt sistemlerin güçlendikleri bir «vakıa»dır. Demokrasiyi korumak ve geliştirebilmek için ne yapılabilir.

Demokratik ülkelerde siyasal konular eskiye kıyasla daha erken yaşta ilgi toplamakta, hem de «Birey»i sosyal konular daha fazla ilgilendirmektedir. Bu akım «siyasetle işgal tekelini» anlamsız kılmaktadır. Her ülkede görülen «seçmen yaşının» indirilmesi nedensiz değildir. Fakat bunun bir de gereği vardır: Siyasal (Demokratik) eğitim. Bu eğitime okullarda yer verilmelidir. Seçmen yaşına ulaşmadan evvel «vatandaş» demokrasinin «gerçek ilkelerini» öğrenmelidir. Mektepler «siyasal eğitim odakları» haline getirilmelidir. (Lister, s. 1-2).

Demokrasilerde büyük tehlike «Halk»ın siyasetten uzak tutulmasıdır, fakat bundan daha büyük tehlike, halka «yozlaşmış politika»yı politika olarak kabul ettirmedir.

Halkın bilgisiz bırakılması batı demokrasilerinin kusuru sayılmakta ve bu duruma «bilgisizlik demokrasisi» adı verilmektedir. Büyük halk kütleleri «temel siyasal bilgiler»den yoksun bırakılmıştır. Siyaset adamlarının (özellikle ekonomik konularda) kullandıkları dil halk tarafından anlaşılmamaktadır. Pek az kişi sağ ve sol deyimlerinin gerçek anlamını bilmektedir. Halkın siyasal bilgisizliğine dayanan bir sisteme «gerçek demokrasi» denemez.

Okulda «Siyasal Eğitim»e karşı olanlar öğretmenlerin maksatlı telkinlerinden kuşku duymaktadırlar (bk. Lister, s. 5). Fakat bahis konusu olan Anayasal ilkelere dayalı bir plân içinde kalmaktadır. Özgürlükleri, bunun değerini, başkalarının hakkına saygıyı içeren siyasal (demokratik) eğitim tarafsızca tek biçimliliğe bağlanabilir. Bugün demokrasiyi, ne olduğunu bilerek savunmak mümkündür. Siyasal (demokratik) eğitim, kapitalizm, liberalizm, sosyalizm, komünizm, emperyalizm gibi temel kavramlar hakkında objektif bilgileri sağlamalıdır. Bunlar bilinmeksizin demokrasi savunula-

maz, «oy» duygusallıktan kurtulup bilinçlenemez. Siyasal eğitim, yurt bilgisine indirgeli değildir. Vatan-daş bir dünya görüşüne sahip olabilecek olana-ğa kavuşturulmalıdır.

Diğer taraftan işçileri de bugünkü siyasal ta-salluttan kurtarmak gerekir. İşçiyi işçiye kırdırmak yerine çoğulcu demokratik düzenin vazgeçilmez öğelerinden olan sendikalaşmanın demokratik ko-şullarını yaratmak gerekir.

Yukarıda ana çizgileriyle dört bölümde özetle-miş olan Toplumcu etkileyen şiddet olaylarının kö-kenleri, nedenleri, önleyici tedbirleri ile ilgili görüş ve önerilerimizi Sayın Cumhuriyet eSnatosu Araş-tırma Komisyonunun bilgilerine sunarız.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Av. Faruk Erem

Bkz. TBB B. 1976/37-4; 40-1; 42-7.

1977/44-3

Avukatlık Kanunu — Avukatların Evlerinde Biz-zat C. Savcılarınca Arama Yapılabileceği.

Sayın Başkanımız,

Saygıdeğer Hocamız,

Ben, halen İnebolu'da avukatlık yapan ve Kas-tamonu Barosu üyesi olan Av. F. Münir Açıklalın'ım.

17.1.1977 günü benim kasabada olmadığım bir sırada ekli fotokopilerden de anlaşılacağı üzere İnebolu Sulh Ceza Mahkemesinden istihsal olunan bir arama kararı ile «evime çuval içerisinde silâh ve patlayıcı madde» götürdüğüm mücerret ihbarı değerlendirilmiş ve evimde arama yapılmıştır.

Arama sonucu ihbarın mesnetsiz ve çirkin bir iftira olduğunu çıkarmıştır.

Konu C. Savcılığı tarafından yapılan kovuştur-ma sonucu karara bağlanmış ve hakkımda takip-sizlik kararı verilmiştir.

Ancak olayın bu basit anlatımı dışında size du-yurulması gereken iki önemli yönü daha vardır. Bunları kısaca arz etmeğe çalışacağım.

Kasabada herkes birbirini tanır. Hele avukatlık yapmakta olan bir kişiyi herkes tanır. Benim bir hukukçu olarak yasayı ve müeyyidelerini bilen bir insan olarak yapılan ihbar konusu ile en ufak bir ilişkimin olamayacağını arama kararını veren yargıç da bilir. Bir yagıcın gerçeğe yakınlık derece-sini araştırmaksızın ekli fotokopideki arama kara-

rını hem de sorun çok ivedi imişçesine el yazısı ile ve kâtip bulundurmaksızın vermiş olması gerçek-ten meslektaş olmak bakımından düşündürücü ve üzücüdür. Arama kararının hiçbir araştırma ve ge-rekçeye dayanmamış olması da anayasa teminatı altında olan «konut dokunulmazlığının» olur ol-maz bahanelerle ayaklar altına alınması bakımın-dan emsal teşkil edecek niteliktedir.

Diğer yönü ise : Arama kararında yazılı husu-sun dışına taşılarak aramayı yapan —ki aramada bir zorunluluk olmamakla birlikte C. Savcısı— bu-lunmamıştır, kişilerce evimde bulunan mesleki dosyalarım ve evrakım müsadere edilmiştir. Ara-mayı yapan yaptıran idari merciler bütün Türkiye çapında yoğunlaşan baskılarına uygun olarak ne pahasına olursa olsun tüm demokratik kişileri sin-dirmek çabasındadırlar.

Konu üzerinde sayın Birliğimizin hassasiyetle duracağını umut eder yapılan değerlendirme sonu-cunun tarafıma bildirileceği düşüncesi içerisinde saygılarımı sunarım. 29.1.1977

Av. F. Münir Açıklalın.
Ankara : 7.2.1977
Sayı : 204

Sayın Av. Fuat Münir Açıklalın
İ n e b o l u

İlgi : 29.1.1977 günlü dilekçeniz.

İlgi yazınız üzerine; Yüksek Hâkimler ve Yük-sek Savcılar Kurulu Başkanlıkları ile Adalet Ba-kanlığı nezdinde yaptığımız müracaatın bir örneği ilişiktir.

Sonuç alındığında ayrıca duyurulacaktır.
Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 7.2.1977
Sayı : 201-202-23

Adalet Bakanlığı,
Yüksek Savcılar Kurulu,
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanlığına
A n k a r a

Kastamonu Barosu Avukatlarından Fuat Mü-nir Açıklalın tarafından Birliğimize yazılan şikâyeti kapsayan dilekçesi ve eki ilişikte takdim kılınmış-tır. Konu usul hukukumuz ve adli geleneklerimiz açısından önem taşımaktadır. Şöyle ki :

Adalet Bakanlığı 1.8.1960 gün ve 58/35 sayılı bir tamimle, avukatların vazifeden doğan veya va-

zife sırasında işledikleri suçlar ile Avukatlık Kanununun soruşturma yönünden tamdığı teminat prensibinin ışığı altında şahsı suçlarından dolayı yapılacak olan soruşturmanın da zabıta makam ve mercilerine bırakılmayarak doğrudan doğruya C. Savcısı veya yardımcıları tarafından yapılması keyfiyetini açıkça belirtmiştir. «Genellikle bir suçun subut vasıtalarının elde edilmesini teminen yapılan ve hazırlık soruşturmasının bir cüzünü teşkil eden aramanın, hangi şartlar altında ve kimler tarafından icra edileceği hususu C.M.U.K.'nın 94 ve müteakip maddelerinde tesbit edilmiş ve bu cümleden olarak hangi istisnai hallerde bu işlemin zabıta memurları tarafından yapılabileceği de açıkça belirtilmiş bulunmaktadır.» Bilhassa ilgili Kanunun 97. maddesinin, «Ancak tehirinde mazarrat umulan hallerde Cumhuriyet Müddeiumumileri ve Müddeiumumilerin muavini sıfatıyla emirlerini icraya memur olan zabıta memurları arama yapabilirler» şeklindeki hükmünün de arama hususundaki işlemin, esasında Hâkim ve C. Savcılarına verilmiş bir görev olduğunu teyit etmektedir. Bu itibarla, usul hükümlerinin gösterdiği istisnai haller dışında, avukatlara ait yazıhanelerdeki aramaların savcı veya yardımcıları tarafından yapılmasına azami dikkat ve itinanın gösterilmesi» lüzumu (Adalet Bakanlığı Tamimi 27.3.1971, 11/37, TBMM. n. 7) savcılıklara bildirilmiştir. Türkiye Barolar Birliğinin teşebbüsleri sonunda yapılan bu genelgeye uyulmaması izahsız kalmıştır.

Arama, en ağır bir soruşturma tedbiridir (Derida -F-, Perquisition et saisies chez les avocats, des avoués et les notaires. Rev. de science criminelle et de droit pénal comparé, 1953, n. 1, s. 224). Zira bu tedbir kişinin temel haklarını (mesken masuniyeti, sır mesuniyeti gibi) ihlâl eder. oKlaylıkla verilen arama kararları bu tedbirin niteliğinin anlaşılmamış olduğunu gösterir. Avukatların yazıhanelerinde arama ise daha vahim bir haldir. Zira avukatlar tam bir güven içinde bulunamazlarsa mesleklerini ifa edemezler. Avukatın bürosu basit bir «iş mahalli» (CMUK. 96) değildir. Avukatların yazıhanesinin aranabileceğini düşünen bir müvekkilin avukatına güvenmesine imkân yoktur. Arana-bilen avukat yazıhanesi tuzak haline gelebilir. Zamanla, çok az kişi bu tuzağa düşer (Derrida, s. 225). Şüphe edilen bir şahsın avukatı varsa, onun bürosunda delil bulunabileceği ümidine kapılan zabıta savunma emniyetine en büyük darbeyi vurmuş olur. Zabıtaya «savunma özgürlüğü»nü inkâr imtiyazını tanıyan bir kanun hükmü yoktur.

«Savunma özgürlüğü» yalnız duruşmada serbestçe savunma yapabilmek olanağı değildir. Kişi dilediği delili getirmek veya getirmemek takdirine de sahip bulunmalıdır. Nasıl sanık yemine zorlanamazsa, aynı şekilde elinde bulunan delili vermemeğe de zorlanamaz.

Avukat yazıhanesine intikal etmiş bir delil artık savunmanın takdirine tevdi edilmiştir.

Usul Kanunumuzun arama tedbiri bakımından avukatlar hakkında ayrı bir hüküm getirmediği söylenebilir. Fakat «aramanın yapılması... zaptedilecek... aranılacak... mahallerde bulunduğunu istidlâl ettirebilecek vakıaların vücuduna bağlıdır» (CMUK. 95. f-2).

«Belki bir şey bulunur» gibi bir düşünce ile ve özellikle bir Adalet mensubu hakkındaki arama, kişi özgürlüklerini ağır bir tehdit altına almış olur. Bu özgürlüklerin güvencesi olan Yargıçlarımızın yasal koşulları aramaksızın ara kararı vermemeleri gerekir.

Durumu önemle takdirlerinize sunar, yapılacak işlem sonucunu bildirilmesine müsaadelerini zi arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Not :

Yüksek Savcılar Kurulu
Başkanlığına ve Adalet
Bakanlığına yazılmıştır.

T. C.
YÜKSEK HAKİMLER KURULU
BAŞKANLIĞI

Ankara : 8.2.1977

Sayı : 251

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına

A n k a r a

İlgi : 7.2.1977 gün 201 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekleri ile birlikte gereği yapılmak üzere Kurulumuz İkinci Bölüm Başkanlığına tevdi edilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Saip Bolat
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞ. G. MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara : 15.4.1977
Sayı : 1.53.8.1977

Konu : Avukat Münir Açık-
alın'ın müracaatı Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 7.2.1977 gün ve 203 sayılı yazınız.

İlgi yazılarında bahis konusu edilen, İnebolu'da avukat Münir Açıkalin'in şikâyeti dolayısıyla yapılan inceleme sonunda; adı geçeninin evinde kaçak silâh ve patlayıcı madde bulunduğu dair, görevle ilgili olmayan fiilleri dolayı vâki ihbar üzerine, Sulh Hâkimliğinden alınan karar gereğince Avukat Münir Açıkalin'in evinde yapılan aramada, ateşli silâh ve patlayıcı madde bulunmadığı tutanakla tespit olunarak, 19.1.1977 gün ve 25-20 sayı ile hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına karar verildiği ve kararın da 24.1.1977 tarihinde kendisine tebliğ olunduğu, yapılan muamelelerde usul ve kanun hükümlerine uymayan bir husus bulunmadığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Melih Ezgü
Adalet Bakanı Y.
Müsteşar

Ankara : 25.4.1977
Sayı : 766

Sayın Av. Fuat Münir Açıkalin
İ n e b o l u

İlgi : 29.1.1977 günlü dilekçeniz.

7.2.1977 gün ve 204 sayılı yazımız.

İlgi yazınız üzerine; yaptığımız başvurulara karşılık Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığı'nın 8.2.1977 gün ve 251, Adalet Bakanlığının 15.4.1977 gün ve 1.53.8.1977-24103 sayılı cevabi yazı fotokopileri ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.
Saygılarımla.

Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Y.K.K. 7.5.1977 gün ve 431-43 sayı :

Av. Fuat Münir Açıkalin'in şikâyeti üzerine Adalet Bakanlığına yaptığımız müracata alınan

15.4.1977 günlü cevabi yazı ile ilgiliye bilgi verir 25.4.1977 günlü yazımız okundu :

Adalet Bakanlığına yapılan 7.2.1977 gün ve 203 sayılı başvurumuzun, arama kararının değil, arama işleminin usulsüzlüğünden bahisle yapıldığının, adı geçen Bakanlığa önceki yazı dairesinde ve Bakan'ın şahsına «kişiyeye özel» kaydı ile tekrar yapılmasına oybirliğiyle karar verildi.

Sayı : 882
17.5.1977
Kişiyeye Özel

Sayın Zeyyat Baykara
Adalet Bakanı
A n k a r a

İlgi : Ceza İşleri Gn. Md. İfadeli 15.4.1977 gün ve 1.53.8.1977 sayılı yazıya.

İnebolu'da Avukat Münir Açıkalin'in evinde arama yapılması ile ilgili olarak 7 Şubat 1977 gün ve 203 sayılı yazımızda etraflıca açıklandığı gibi bir tedbir olarak yapılan aramanın Ceza Muhakemeleri Usulü aKnununun 94 ve 97. maddesinin gözönünde bulundurulmak suretiyle ve Avukatlar hakkındaki bu gibi işlemlerde uygulanacak prensibe dair Yüksek Bakanlıklarının 1.8.1960 gün ve 85/35 sayılı tamimleri dairesinde yapılması gerekeceği izahtan varestedir.

Gerçi ilgi yazımızda işin takipsizlik kararı ile sonuçlandırıldığına işaret edilmekte ise de başvurumuz arama kararına ve sonucuna değil aramanın yapıış şeklidir. Sözümlü ettiğimiz Usul Kanununun ve Yüksek Bakanlıkları genelgesinin ifade ettiği gibi doğrudan doğruya Cumhuriyet Savcısı veya Yardımcıları tarafından yapılması gerekmektedir.

Keyfiyetin bu açıdan incelenmesine ve sonundan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞ. G. MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara : 9.6.1977
Sayı : 1.53.8.977/33846

Konu : Avukatın evinde yapılan arama Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 17.5.1977 gün ve 882 sayılı yazı :

Avukat Münir Açıkalin'in görevi ile ilgili olmayan fiilden dolayı hakkında İnebolu C. Savcısı

hınca yürütülen soruşturma sonucunda kovuştur-
maya yer olmadığına karra verildiği, bu karar ile
ilgili işlemlerde usul ve kanuna uymayan bir cihet
bulunmadığı 15.4.1977 gün ve 24103 sayılı yazımızla
bildirilmiş, ilgili yazıları üzerine de; suç işledikleri
iddia ve ihbar olunan Avukatların —görevleri sıra-
sında işlenmese veya görevlerinden doğmasa bile—
hakkında yapılacak soruşturmanın 1.8.1960 gün ve
58/35 sayılı tamim dairesinde C. Savcısı ya da yar-
dımıcısı tarafından bizzat yapılması gerektiği, ilgi-
li Cumhuriyet Savcılığına tebliğ olunmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Melih Ezgü
Adalet Bakanı Y.
Müsteşar

Bkz. TBBB. 1970/3-13; 1973/18-16; 1976/40-7.

1977/44-4

**Avukatlık Kanunu — 1136 Sayılı Av. Kanununun
12/F Maddesine Göre Avukatların Komandit Şir-
kete, Yalnızca Komanditer Ortak Olabileceği.**

Sayın Baro Başkanlığına
B o l u

Avukatlık Yasasının 12. maddesine ve Türkiye
Barolar Birliğinin ilke kararlarına dayanarak, Düz-
ce'de, ticari faaliyette bulunmak üzere kurulan
Çağdaş Adi Komandit Şirketi'nin kurucu komandi-
ter ortağıyım.

Bilindiği üzere, Türk Ticaret Kanununun 257/2.
maddesine göre komanditer ortak şirket işlerinin
idaresi için ticari mümessil, ticari vekil tayin edile-
bilir, bu sıfatlarla ve verilen yetki sınırları içinde
şirket işlerini idare edebilir.

Şirket yöneticisi komandite ortak tarafından
bu sıfatlarla şirket işlerini yönetmek için bana
yetki verilmiş istenmekte, eğer kanunî sakınca ol-
madığı takdirde ben dahi bu yetkiyi kabul etmeyi
arzulamaktayım. Diğer yandan Düzce'de serbest
avukatlık yapmaktayım. Ticari vekil veya ticari
mümessil sıfatları ile şirket işlerini yönetme çalış-
malarının Avukatlık Yasasının 11. maddesi gere-
ğince avukatlıkla bağdaşıp bağdaşmayacağı husu-
sunda bende tereddüt doğmuştur. Bu konuda Ba-
ro'nuzdan mütalâa istemekteyim.

Gereğini saygı ile arz ederim. 10.12.1976.

Av. Ümit Torum

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz Avukatlarından Ümit Torum'dan ali-
nan dilekçe fotokopisi ekte sunulmaktadır.

Düzce'de kurulan Çağdaş Adi Komandit Şir-
ketinin komanditer ortağı bulunduğunu, Türk Tica-
ret Yasasının 257/2. maddesine göre komanditer
ortak olarak Ticari vekil, Ticari Mümessil sıfatları
ile şirket işlerini yönetmesinde Avukatlık Yasası-
nın 11.'ci maddesi açısından sakınca olup olmadı-
ğının bildirilmesini istemektedir.

Bu hususta tereddüt edildiğinden birlik görü-
şünün bildirilmesini saygı ile arz ederiz.

Bolu Barosu Başkanı
Av. Zeki Baltacıoğlu
Ankara : 13.7.1977
Sayı : 1269

Baro Başkanlığı
B o l u

İlgi : 23.6.1977 tarih ve 486 sayılı yazınız.

1136 sayılı Yasanın 12/f maddesine göre Avu-
katların Komandit Şirkete, yalnızca Komanditer
Ortak olabileceği ve başkaca bir görev alamayaca-
ğına bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/44-5

24 Temmuz Basın Bayramı.

24 TEMMUZ BASIN BAYRAMI DOLAYISIYLA
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
FARUK EREMİN YÖNETİM KURULU ADINA
BİLDİRİSİ

Basın Bayramının anlamı üzerinde durulurken
bir Hukuk Kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliği,
Basın Hukukumuzun yasal dayanaklarının gözden
geçirilmesi zamanının gelmiş olduğu yolundaki dü-
şüncelerini açıklamak istegindedir.

Basın (Halen bütün kitle haberleşme araçları
için) «dördüncü güç» deyimi kullanılır. Yasama,
yürütme, yargılama güçleri, yasal kurullarla örgüt-
leşmiş, görev ve yetkileri belirtilmiş, kısacası so-

mutlaştırılmıştır. Basın gücü için aynı şey söylene-
mez.

Bir sonuca varabilmek için her şeyden evvel Basının gücünün kökeni üzerinde anlaşmak gere-
kir. Düşünce özgürlüğü yanında Basının ve TRT'nin
kaynağı vatandaşın «doğru haber ve bilginin
kendisine doğru biçimde iletilmesini istemek hak-
kı»nda aramak lazımdır. O halde Basının gördüğü
hizmet kamusal bir görevdir. Bu görevi başarmak
hususunda Basın kendi haline ve kendi olanakla-
rına terk edilemez.

Bu bütün demokratik ülkelerde «Basının gele-
ceği» üzerinde durulmaktadır. Batı ülkelerinde de
—özellikle— fikir üreten ve yayan gazetelerin tra-
jî düşmektedir. Bunu açığını geleneksel ölçülerle
(gazete fiyatlarını arttırma, masrafı azaltmak gibi)
kapatmak olanaksızdır. Ekonomik konjonktür, Basın
Endüstrisinin aleyhine gelişmektedir. Baskı ve
diğer masraflar geniş oranda artmaktadır. Ayrıca
bu endüstri el emeğine fazlaca muhtaçtır. El eme-
ğini ve kafa ürününü ucuzlatmak mümkün değil-
dir.

Düşünsel basının düştüğü bu ekonomik sıkın-
tının sakıncalı bir sonucu şudur: Basında tekeli-
lik (fiili monopoller) ciddi tehlike haline gel-
miştir. Basın monopolleştikçe gazete adedi azal-
maktadır. Basının temel kaynağı satış, yan kayna-
ğı ilanlardır. İlan sahipleri çok satan gazeteyi ter-
cih edeceklerdir. Bu suretle belli gazeteler mali
güçlerini arttırmakta, bunun yanında da siyasal
iktidardan örtülü faydalar sağlamaktadır.

O halde Basın niteliğini yitirmeksizin asıl gö-
revini yapmağa nasıl devam ettirilebilir? Düşünce
gazetelerinin yaşayabilmesi için masrafı azaltma-
nın çareleri arasında ilginç önerilere de rastlan-
maktadır. Halen Yazar veya haberci metni teknis-
yene verir, bundan sonrası baskı tekniğinin işidir.
Eğer yazar veya haberci, yeni bir teknikle, ordina-
tör aracılığı ile, kendi işini kendisi yapacak hale
gelirse, diğer bir deyimle metni kendisi basılabilir
hale getirebilirse, personel masrafı azalacaktır.
Böyle bir çalışma düzeni Amerikan gazetelerinin
bazılarında uygulanmaktadır. Fakat bu öneri iki
kuşku ile karşılanmaktadır. Evvela sendikalar bu
öneriye karşıdırlar, ayrıca basın tekniği ile dona-
tılmış gazetecinin asıl görevi olan düşünsel çaba-
sında bir gerileme olmayacak mıdır? Halbuki de-
mokrasilerde asıl geliştirilmesi gerekli olan düşün-
sel yöndür .

Görüldüğü üzere bu tedbirlerin hiç biri basın
endüstrisindeki krizi önleyemeyecektir. Bu sakınca-
ları gidermek için Finlandiya, Norveç ve İsveç'de
ciddi düşünce gazeteleri devletten yardım görmek-

tedirler. Bu yardım her ne kadar rekabeti sağlıya-
mamakta ise de iflasi ve asıl önemli olanı gazete
fiyatlarının artışını önlemektedir.

Bundan gayrı Basın-TRT rekabeti basının
aleyhine sonuçlar vermektedir. TRT Devletin mali
dayanağı ile maddi kuşkusu olmayan bir kuruluş
ayrıcılığı içindedir. Kaldı ki TRT'nin bazı özellik-
leri de ona üstünlük sağlamaktadır. «Göz ve kulak
algılarını birleştirmesi», «Konuşan gazete oluşu»,
«kâğıdı, baskıyı gerektirmemesi», «dağıtım güçlüğü
olmaması», «okuma-yazma bilmeyenlerin dahi fay-
dalanabilmeleri» TRT'nin basına diğer üstünlükle-
ridir. Kamu oyunu oluşturma, aydınlatma amaçla-
rında orta kolan basın ile TRT'nin mali kaynaklar
açısından farklı ölçülere bağlanması isabetli olma-
maktadır. Bu nedenle yasal ölçülere bağlı kalmak
ve yardım edilecek gazetelerin niteliklerinin çoğul-
cu düşünce üretim ve yayma nitelikleri objektif öl-
çülerle belirtmek kaydıyla düşünce basınına devlet
yardımı gerekli hale gelmiştir. Aksi takdirde Tür-
kiyemizde basını ciddiyyetini, seviyesini muhafaza
etmesi, gazete sahibi ile çalışanlar arasındaki sür-
tüşmelerin önlenmesi olanaksız hale gelecektir.
Magazin, seks, piyango, zaman zaman siyasal şan-
taj gazeteciliğinin yaygınlaşması, ciddi fikir gaze-
teciliğinin alanı onlara bırakması başka türlü önle-
nemiyecektir.

1977/44-6

Baroların Protokolleri Yeri.

T.C.

KASTAMONU BARO BAŞKANLIĞI

Ankara : 23.5.1977

Sayı : 67

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlimizde yapılan resmî törenlerde iki seneden
beri mücadele vermemize rağmen protokoldeki yer-
rimizin saptanmasına idarecilerimizin gerekli an-
layışı göstermemeleri sebebiyle, başarı sağlayama-
dığımızdan durumu sayın Başkanlığınıza bildirmek
zorunda kalmıştım.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 76. maddesi-
nin son fıkrası gereğince resmî törenlerde Baro
Başkanlarının İl C. Savcısının yanında yer alır
hükümünü ihtiva etmesine rağmen İlimizde yapılan

resmî törenlere iştirakimiz için İl Makamından, bazen program ve davetiyeye gönderilmediği gibi alanda çelengimizin de Adliye çelengi yanında yer almasına izin verilmemektedir.

Okunan protokol sırasında Baro Başkanlığı adı geçmemektedir.

Bu nedenle Yönetim Kurulumuzun 18.5.1977 gün ve 16 sayılı kararı ile bundan böyle protokolde resmî yerimizin belirlenmesine kadar hiç bir törene katılmıyacağımıza karar alınmıştır.

Bu konuda İçişleri Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulmasını takdirlerinize arz ederim. 23.5.1977

Saygılarımla,
Baro Başkanı
Av. Muhittin Erbaş

Ankara : 3.6.1977
Sayı : 1004

Baro Başkanlığı
K a s t a m o n u

İlgi : 23.5.1977 gün ve 607 sayılı yazınız.

Resmî törenlerdeki protokolla ilgili yazınız üzerine keyfiyet İçişleri Bakanlığına bildirilmiştir.

Sonuç alındığında ayrıca bilgi verilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara : 3.6.1977
Sayı : 1003

İçişleri Bakanlığı
A n k a r a

Kastamonu Baro Başkanlığından aldığımız bir yazıda, iki yıldan beri resmî törenlerde protokoldeki yerlerini saptanmasına olanak sağlanmadığı bildirilmektedir.

1136 sayılı Avukatlık Yasasınının 76. maddesinin son fıkrasında (resmî törenlerde Baro Başkanlarının İl C. Savcısının yanında yer alır) hükmü mevcuttur.

Bu hüküm uygulanmadığı takdirde Kastamonu Barosu Yönetim Kurulu törenlere katılmama kararı aldığını belirtmektedir.

Avukatlık Yasasınının 76. maddesinin gözönünde tutulmak suretiyle gerekli işlemin yapılması için

ilgililere emir ve talimat verilmesini ve sonucunun bildirilmesini takdirlerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İLLER İD. Gn. Md.

Ankara : 13.6.1977
Şb. Md. : 430-326-2/4200
Konu : Baro Başkanının
Protokoldeki Yeri Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

İlgi : 28.11.1973 gün ve 430-326-2/8661 sayılı genelgemiz.

İliniz Baro Başkanlığının protokoldeki yerinin tesbit edilmediğine dair, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından alınan 3.6.1977 gün ve 1003 sayılı yazının bir sureti ilişikte gönderilmiştir.

Baro Başkanının törenlerdeki yeri, ilgi genelgemizde belirtildiği üzere, Cumhuriyet Savcısı ve Hakimler yanında gösterilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Mehmet Us
Genel Müdür
İçişleri Bakanı y.

Dağıtım :
Gereği :
Kastamonu Valiliğine
Bilgi :

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına

Ankara : 21.6.1977
Sayı : 1124

Baro Başkanlığı
K a s t a m o n u

İlgi : 23.5.1977 tarih ve 67 sayılı yazınız.

Resmî törenlerdeki protokolle ilgili yazınız üzerine İçişleri Bakanlığına yaptığımız başvuruya alınan 13.6.1977 tarih ve 4200 sayılı yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBBB. 1971/6-8; 1972/11-12; 14-25; 1973/19-2; 22-8; 1975/34-13; 1977/41-5.

1977/44-7

Avukatların Hak ve Ödevleri.

Y.K.K. 7.5.1977 gün ve 416-28 sayı :

Müvekkilinin vergi borcundan dolayı avukat olarak icra takibi yapan ve avukatın menkul mallarının haczine tevessül eden, itiraz üzerine de takibe devam eden Ankara Yeni Vergi Dairesi hakkında şikâyetini bildirerek gereğinin yapılmasını isteyen Av. İsmail H. Özersin'in 11.1.1977 günlü yazısı hakkında Yönetim Kurulumuzun 30.1.1977 gün ve 96-40 sayılı kararı uyarınca Av. İlhan Kutay tarafından hazırlanan rapor okundu:

Raporun benimsenmesine, müvekkilin borcuna karşı Avukat hakkında koğuşturma yapamayacağına Maliye Bakanlığına bir yazı ile intikal ettirilmesine, yazının bir örneğinin Av. İsmail H. Özersin'e tebliğ edilmek üzere Ankara Barosuna gönderilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Başkanlığına

Konu : Mükellefin vergi borcundan dolayı Avukat aleyhinde yapılan kovuşturma Hk.

İlgi : 11.2.1977 tarih ve 262 sayılı yazıları.

Av. İsmail H. Özersin'in müvekkilin vergi borcundan dolayı avukat olarak icra takibi yapan ve avukatın menkul mallarının haczine tevessül eden, itiraz üzerine de takibe devam eden Ankara Yeni Vergi Dairesi hakkındaki şikâyeti ile ilgili yazıları incelendi:

1 — 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 11. maddesi hükmüne göre, «genel olarak yargı harçlarını davayı açan veya harca mevzu olan işlemin yapılmasını isteyen kişiler ödemekle mükelleftir.»

Vergide mükellef, gelir veya hizmetin ait olduğu gerçek veya tüzel kişidir. Vekâlet halinde aidiyetde bir değişiklik olamayacağı cihetle mükellefiyetin değişmesi de söz konusu olamaz.

Nitekim, Harçlar Kanununun 12. maddesinin 1. fıkrasında aynen «Hukuk ve Ticaret Mahkemelerinde celse harcı, muhakeme tarafların talep ve

muafakatları üzerine talik edilmiş ise taraflardan ve evvelce yapılması mümkün olan bir işlemin yapılmamış olmasından dolayı tâlik edilmişse, talike sebebiyet veren taraftan alınır.» denildikten sonra, 2. fıkrasında «Her iki halde talike vekiller sebebiyet vermişse celse harcı vekillere yüklenir.» denilmek suretiyle müvekkil-vekil ayırımı, mükellefiyet yönünden açık ve seçik bir şekilde gösterilmiştir.

2 — Vergi Dairesinin Av. İsmail Özersin'e gönderdiği 24.12.1976 tarih ve İcra-971/8029 sayılı yazıda:

A) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 148. maddesi ile,

B) 6183 sayılı Kanunun 10, 58 ve 79. maddelerine

işaret edilerek, müvekkili Mehmet Cinsal'ın 596,— TL. ilâm harcı borcundan dolayı vekil olarak işlem göreceği bildirilmekte ve borcu ödemesi istenilmektedir.

A) Vergi Usul Kanununun 148. maddesine göre, Av. İsmail Özersin'den ne gibi bilgi istenildiği açıklanmış değildir. Bu bakımdan maddenin yazıya derci haşivden ibaret bulunmuştur.

B) Diğer taraftan, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki kanunun 79. maddesinin vekil hakkında uygulanması olanağı yoktur.

Sözü geçen madde borçlunun üçüncü şahıslardaki menkul mallarının, alacak ve haklarının haczine imkân vermekte ise de Danıştay 12. Dairesinin 8.4.1970 tarih ve E. 969/194, K. 970/733 sayılı kararında da açıklandığı üzere, «Borçlunun üçüncü şahıslardaki malının (örneğin Bankadaki parasının) haczedilebilmesi için üçüncü şahıslara (Bankaya) yapılan tebligatın, haciz varakası şeklinde uygun bulunması gerekir.»

Avukat İsmail Özersin'e Yeni Vergi Dairesinden gönderilen 24.12.1976 tarih ve 971-9020 sayılı yazı, «haciz varakası» niteliğini taşımadığından, hakkında 6183 sayılı Kanunun 79. maddesinin uygulanması mümkün değildir.

79. madde dışında, olayda aynı kanunun 10 ve 58. maddelerinin uygulanmasını mümkün kılacak bir işlem de bahis konusu bulunmamaktadır.

Sonuç : Olayın oluşuna göre, Ankara Yeni Vergi Dairesi Müdürlüğünün yaptığı işlem Kanuna aykırı bulunmaktadır.

Diğer taraftan Avukatın kovuşturmayaya muhatap tutularak mükellef adına 98,— TL'nin kendisinden tahsil edilmesi de usulsüz bulunmuştur.

Avukat İsmail Özersin ile yapılan temasta, kendisinin Maliye Bakanlığına, Ankara Barosu Başkanlığına ve Birliğimize aynı müracaatı yaptığını, ancak her üç yerden de henüz bir cevap alamadığını bildirmiştir.

Durumu saygıyla arz ederim.

28.3.1977

Av. İlhan Kutay
Yönetim Kurulu Üyesi

Ankara : 17.5.1977

Sayı : 902

Maliye Bakanlığı
A n k a r a

İşyeri'da olan Avukat İsmail Özersin Birliğimize başvurarak, müvekkili Mehmet Cinsel'in vergi borcundan dolayı (Bu borç mahkemenin Mehmet Cinsel'e yüklediği ilâm harcıdır) Yeni Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından icra takibine uğradığı, itiraza rağmen takibin devam ettiğini, Avukat olarak müvekkilinin borcunu ödemeğe zorlandığını bildirmiş ve aracılığımızı istemiştir.

Yapılan incelemede :

2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 11. maddesi hükmüne göre genel olarak yargı harçlarını davayı açan veya harca mevzu olan işlemin yapılmasını isteyen kişiler ödemekle mükelleftir.

Vergide mükellef, Gelir veya hizmetin ait olduğu gerçek veya tüzel kişidir. Vekâlet halinde aidiyet değişmeyeceği cihetle mükellefiyetin de değişmesi söz konusu olamaz.

Nitekim, Harçlar Kanununun 12. maddesinin 1. fıkrası Hukuk ve Ticaret Mahkemelerinde celse harcının, tarafların istek ve rızalarıyla duruşma taallik edilmiş ise, taraflardan, evvelce yapılması mümkün olan bir işlemin yapılmamış olamsından dolayı taallik edilmiş ise buna sebebiyet veren taraftan alınacağı hükmü mevcuttur. İkinci fıkrasında her iki halde taallike sebebiyet verenler vekiller ise celse harcı vekillere yüklenir denilmek suretiyle müvekkil-vekil ayırımı mükellefiyet yönünden açık ve seçik bir şekilde gösterilmiştir.

Avukat İsmail Özersin'e Yeni Vergi Dairesinden gönderilen 24.12.1976 tarih ve 971/9020 sayılı yazıda, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 148. maddesi ile 6183 sayılı Kanunun 10, 58 ve 79. maddelerinden bahisle 596,— TL. ilâm harcının ödenmesi bildirilmiştir.

Vergi Usul Kanununun 148. maddesine göre İsmail Özersin'den ne gibi bilgi istenildiği açıklanmamıştır.

Öte yandan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunun 79. maddesinin vekil hakkında uygulanması olanağı da yoktur. Bundan başka sözü geçen madde, borçlunun üçüncü şahıslardaki menkul mallarının, alacak ve haklarının haczine imkân vermekte ise de Danıştay 12. Dairesinin 8.4.1970 gün ve E: 969/194, K: 970/733 sayılı kararında «Borçlunun üçüncü şahıslardaki malının haczedilebilmesi için üçüncü şahıslara yapılan tebligatın haciz varakası şeklinde olması gerekir» denilmiştir.

Avukat İsmail Özersin'e Yeni Vergi Dairesinden gönderilen yukarıda tarih ve sayısını açıkladığımız yazı haciz varakası niteliğini taşımadığından sözü edilen 79. maddenin uygulanması mümkün değildir.

Amme Hizmeti gören Avukat hakkında müvekkilinin borcundan dolayı cebri icra takibi yapılmasının üzüntü yarattığını ve keyfiyetin Yüksek Bakanlıklarınca ele alınarak gereğinin takdirini ve Birliğimize bilgi verilmesini müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/44-8

Avukatlara Vaki Tecavüzler — Trabzon'da Bazı Emniyet Görevlilerinin Av. Nihat Kaynar'a Saldırısı — Birliğin Adalet ve İçişleri Bakanlıklarına, Trabzon Valiliğine Başvurması — Alınan Cevaplar.

Ankara : 16.5.1977
Sayı : 663

Özü : Baromuz üyesi Avukat Nihat Kaynar'ın polis tarafından dövülmesi Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz üyesi Avukat Nihat Kaynar 9.5.1977 gününde devriye toplum polisleri tarafından ilimiz Taksim Karakoluna çağrılarak ağır şekilde dövülmüştür.

Adı geçen üyemiz olay nedeniyle kaburga kemikleri kırılmış ve harap olmuş bir şekilde halen Trabzon Numune Hastanesinde tedavi görmektedir.

Süre gelen benzer nitelikteki olaylara barolarımızın gösterdiği tepki meydanda iken zabıta görevlilerinin böylesine bir yasa dışı uygulamaya yol açmaları baromuz çevresinde ve Trabzon Adliyesinde derin üzüntü ve tepki doğurmuştur.

Olay sorumlularının saptanması ve cezalandırılmaları için Baromuzca yapılan girişimlerin sonucu beklenmektedir. Durumu bilgilerinize arz eder gereğine emir ve izinlerinizi dilerim.

Av. Fethi Çulha
Baro Başkanı

Ankara : 26.5.1977
Sayı : 955

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 16.5.1977 gün ve 663 sayılı yazınız.

Camiamızda üzüntü yaratan Avukat Nihat Kaynar'ın dövülmesi olayı ile ilgili olarak Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Trabzon Valiliği nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur. Konu ısrarla takip edilecektir.

Bilgi edinilmesini, adli kovuşturma sonucundan bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Sayı : 956, 957, 958
Ankara : 26.5.1977

Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı,
Trabzon Valiliği

Trabzon Baro Başkanlığından aldığımız bir yazıda Avukat Nihat Kaynar'ın 9.5.1977 günü Taksim Karakolunda ağır şekilde dövüldüğü, kaburga kemikleri kırıldığından Trabzon Nümune Hastanesinde tedavi edilmekte olduğu, olayın çevrede üzüntü ve tepki yarattığı bildirilmektedir.

Amme hizmeti görevlisi olan Avukatlara karşı girişilen eylemin savunma hakkını ve örgütünü zedeleyeceği ve bundan toplumun büyük çapta zarar göreceği izahtan varestedir.

Bu nedenle keyfiyetin etrafıca incelettilmesini, ilgililer hakkında gereğinin acele takdirini ve sonuçtan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 13.7.1977
Sayı : 1271

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 26.5.1977 tarih ve 955 sayılı yazınız.
16.5.1977 tarih ve 663 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine yaptığımız başvurulara karşılık Trabzon Valiliğinden aldığımız 27.6.1977 günlü cevabı yazı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir. Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T.C.
TRABZON İLİ
EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

Trabzon : 27.6.1977
Şube 2. No. : 4028
Konu : Avukat Nihat Kaynar Hk.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 26.5.1977 gün ve 958 sayılı yazınıza :

9.5.1977 tarihinde İlimiz Taksim Karakolunda ağır şekilde dövülerek Devlet Hastanesinde tedavi görmekte olduğu bildirilen Avukat Nihat Kaynar 16.5.1977 günü C. Savcılığına bir dilekçe ile müracaat etmesi üzerine olaya C. Savcılığı bizzat el koyarak gerekli soruşturmaya başlamıştır.

Ayrıca; mevcut mevzuata göre anılan konu ile ilgili olarak suçlular hakkında inzibati yönden de gerekli işlem yapılacaktır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.
Ziya Çoker

Ankara : 28.7.1977
Sayı : 1403

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 19.7.1977 gün ve 1271 sayılı yazımıza ek.
Avukat Nihat Kaynar'ın dövülmesi olayı ile il-

gili olarak İçişleri Bakanlığından alınan 21.7.1977 gün ve 175478 sayılı yazı fotokopisi eklidir.

Bilgi edinilmesini ve ilgiliye duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Daire : Personel

Şube : Atama ve İşlemler B. 3

Ankara : 21.7.1977
Sayı : 175478

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Trabzon İli Emniyet kadrosu Taksim Karakolunda görevli Emniyet Mensupları tarafından Avukat Nihat Kaynar'ın darp edildiği yolundaki iddialarınız Valilik kanalıyla tetkik ve tahkik ettirilmiştir.

Buna göre; olaya Cumhuriyet Savcılığının el koyarak adli yönden tahkikata başlandığı anlaşıl-

mış ve bunun sonucuna göre ilgililer hakkında idari yönden de gerekli işleme tevessül olunacaktır.

Bilginizi rica ederim.

Erdoğan Şahinoğlu
Müsteşar Muavini
İçişleri Bakanı Y.

Trabzon Valisi

Bkz. TBMM. 1971/6-9; 16; 7-3; 8-2; 9-13; 10-11; 1972/11-20; 13-23; 14-19; 16-28; 1973/17-20; 18-32; 19-16; 20-22; 21-22; 1974/27-16; 28-16; 1975/29-8, 9, 30-36; 17, 18, 19; 31-12, 13; 32-20; 21, 22; 33-12, 13, 14, 15, 16; 34-18; 1976/36-13; 1977/42-9, 10, 11; 43-8.

1977/44-9

Avukatlara Vaki Saldırılar — İstanbul Barosu Avukatlarından, Ergun Öztürk'ün Uğradığı Saldırı — Birliğin Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Bugün yani 15 Nisan 1977 günü 11.15'de İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesinde 1976/460 sayılı davada savunma görevini yapan meslektaşımız Ergun Öztürk görevi nedeniyle jandarma erlerinin silâhli saldırısına ve hakaretlerine maruz kalmıştır. Saldırı, meslektaşımızın savunduğu tutuklunun diğer tutuklularla birlikte jandarmalar tarafından herkesin önünde dövülmesi üzerine Avukat Ergun Öztürk'ün jandarmalardan suç oluşturan bu eylemlerinden vazgeçmelerini istemesi nedeniyle yapılmıştır.

Açıkladığım nitelikleriyle olay mesleğimize karşı yönelmiş bir saldırı olarak kabul edilmelidir. Olayın yetkili mercilere intikaline yardımcı olmanızı saygılarımla dilerim.

İstanbul Barosu Başkanı
Av. Orhan Apaydın

Ankara : 20.4.1977
Sayı : 747, 748

Adalet Bakanlığına,
A n k a r a

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinde görev yapmakta iken saldırıya uğrayan Avukat Ergun Öztürk hakkında İstanbul Barosu Başkanlığından alınan telgraf fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Olayın savunma görevini yapan bir Avukata karşı, görevin yapılmasını kolaylaştırmakla yükümlü jandarmalar tarafından husule getirildiği

gözönüne alınarak, mesleğin ifasını kolaylaştırıcı gerekli tedbirlerin alınmasını, suçluların tesbit ile tecziyelerini, yapılacak işlemde Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞ. GN. MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : i-48-138-977
Ankara : 17.6.1977
Konu : Müracaatınız Hk.

Sayın Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı Karanfil Sok. No. 5
A n k a r a

20.4.1977 gün ve 747 sayılı yazınızda şikâyet konusu ettiğiniz hususlar tetkik ettirilmiş olup, Avukat Ergun Öztürk'e görevde hakaret ve silâhla tehditten sanık jandarma eri Ahmet Kulak hakkında İstanbul C. Savcılığınca, o yer 6. Asliye Ceza Mahkemesine kamu davası açıldığı anlaşılmıştır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Muammer Yula
Adalet Bakanı y.
Ceza İşleri Genel Müdürü y.

Ankara : 27.6.1977
Sayı : 1172

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

İgi : 15.4.1977 tarihli tel yazınız.

İgi yazınız üzerine yaptığımız başvurulara karşılık Adalet Bakanlığından alınan 17.6.1977 gün ve 35593 sayılı cevabi yazı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Başkan
Saygılarımla.

1977/44-10

Avukatlara Vaki Saldırılar — Av. H. Doğan Denli'nin Uğradığı Saldırı — Birliğin İçişleri Bakanlığı ve Ulukışla C. Savcılığına Başvuruları — Alınan Cevaplar.

Baro Başkanlığına
N i ğ d e

Niğde ili Ulukışla ilçesinde Avukatlık yapmakta, 1976 yılı içinde 7 kez yazıhanem taşlanmış ve tahrip edilmiştir.

29.12.1976 günü Ağır Ceza Mahkemesinden dönüşümde büroya girer girmez 30-40 kişilik bir grup yazıhaneyi taşlamaya başlamış ve yazıhanenin içinde oturan Mehmet Bilen isimli kişi yaralanmıştır. Bu olayla ilgili 7 kişi tutuklanmış ise de; Şayi-en yazıhanemin daha büyük bir zarara uğratılacağı ve benim de tecavüze uğratılacağı söylenmektedir.

Can ve mal güvenliğim kalmamıştır, Emniyet görevini tarafsız yapmamakta devam etmektedir. Baronuzca gerekli girişimlerde bulunmanızı ve bir heyetçe gelinerek ilgililerce görüşülmesinin teminini talep ve rica ederim. 3.1.1977.

Av. Hikmet Denli

Niğde : 13.1.1977
Sayı : 977/14

Konu : Av. Hikmet Doğan
Denli Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz üyelerinden Niğde İli Ulukışla ilçesinde avukatlık yapan avukat Hikmet Doğan Denli'nin 3.1.1977 tarihli dilekçe örneği ilişik olarak sunulmuştur.

Baromuzca gereği yapılmış olmakla beraber şikâyet konusu olay hakkında gereğinin takdirine müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.
Niğde Baro Başkanı

Avukat
M. Rasih Arısoy

Ankara : 24.1.1977
Sayı : 117

İçişleri Bakanlığı
A n k a r a

İlgi : 16.2.1976 tarih ve 343 sayılı yazımız
5.3.1976 tarih ve 484 sayılı yazımız.
18.3.1976 tarih ve 597 sayılı yazımız.
11.3.1976 tarih ve 63424 sayılı yazınız.

Niğde Barosu Avukatlarından olup, Ulukışla'da görev yapan Avukat Hikmet Doğan Denli'nin uğradığı tecavüzle ilgili adı geçen Baro Başkanlığından aldığımız 13.1.1976 gün ve 14 sayılı yazı ve müştekinin başvurmasının fotokopileri ilişikte takdim edilmiştir.

Meslektaşımızın 1976 yılında uğradığı tecavüzler ilgi yazılarımızla Sayın Bakanlığınıza intikal ettirilmişti. Buna mukabil tecavüzlerin devam ettiği anlaşılınca, Niğde Valiliğine gerekli önlemlerin alınması için emir verilmesi gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 24.1.1977
Sayı : 118

Valilik Makamına
N i ğ d e

Niğde Barosu Avukatlarından olup, Ulukışla'da görev yapan Hikmet Doğan Denli'nin uğradığı tecavüzle ilgili adı geçen Baro Başkanlığından aldığımız 13.1.1976 gün ve 14 sayılı yazı ve müştekinin başvurmasının fotokopileri ilişikte sunulmuştur.

Meslektaşımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemlerin alınmasını ve tecavüzlerle ilgili yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T.C.
NİĞDE VİLAYETİ
EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

Niğde : 30.3.1977
Şube : 1.D.(1-5-1)
Sayı : 229

Konu : Av. D. Hikmet Denli Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 24.1.1977 gün ve 118 sayılı yazınıza.

İlimiz Ulukışla İlçesinde avukatlık yapan Hikmet Doğan Denli'nin dilekçesinde bahsettiği gibi 7 defa yazıhanesinin camı taşlanmayıp, iki defa camlarının kırıldığı, bu suçtan dolayı yakalanan sanıklar Ulukışla C. Savcılığına verilerek ilk sorgularını müteakip tevkif edildikleri anlaşılmış olup, bu hususta gerekli Emniyet tedbir ve tertiplerinin alındığını bilgilerinize rica ederim.

O. Nuri Ertuğrul
Vali Muavini
Niğde Valisi y.

T.C.
NİĞDE VİLAYETİ
EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

Niğde : 4.5.1977
Şube : 3.
Sayı : 465

Konu : Hikmet Denli'nin
şikâyeti Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : a) 8.2.1977 gün ve Em. Gn. Md. Da. Güv. Şb. Top. 01.B.4-031372 sayılı yazınız.
b) Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının 24.1.1977 tarih ve İçişleri Bakanlığına yazılan 117 sayılı yazıları .
c) Niğde Baro Başkanlığının 13.1.1977 tarih ve 977/14 sayılı fotokopi yazıları.

İlimiz Ulukışla İlçesinde ikamet eden ve Avukatlık yapan Hikmet Denli'nin, 1976 yılında muhtelif tarihlerde yazıhanesinin taşlandığı, tahrip edildiği ve tecavüze uğradığı hususundaki Niğde Baro Başkanlığına vermiş olduğu 3.1.1977 tarihli şikâyet dilekçesi fotokopisi muvacehesinde konu muhtevası tetkik ettirildi :

Olay tarihinde iki karşıt görüşlü guruplar arasında çıkan çatışma neticesinde, guruplar tarafından atılan taşlarla Avukat Hikmet Denli'nin yazıhanesinin camı kırıldığı, görevlilerce olayın önlenmediği ve suçluların yakalanarak Adalete teslim edildiği, görevlilerin tarafsız olarak görevlerini yürüttüğü anlaşılmış, bu tür olayların vuku bulmaması için gerekli emniyet tedbirleri alınmıştır.

Bilgilerinize arz ve rica ederim.

D a ğ ı t ı m :
İçişleri Bakanlığına,
Türkiye Barolar Birliği Bşk.lığına,
Niğde Barosu Başkanlığına.

O. Nuri Ertuğrul
Vali Muavini
Niğde Valisi y.

Ankara : 17.5.1977
Sayı : 892

Baro Başkanlığı
N i ğ d e

İlgi : 13.1.1977 gün ve 977/14 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine başvurduğumuz Niğde Va-
liliği ile İçişleri Bakanlığından alınan cevabi yazı
fotokopileri ilişikte sunulmuştur.

Bilgi edinilmesini ve Av. Hikmet Denli'ye du-
yurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/44-11

**Dört Yıl Süreyle Fiilen Hakimlik Veya Savcılık
Yapmış Olanların Staj Ve Sınava Bağlı Olmadık-
ları.**

T.C.
KEÇİBORLU SULH CEZA HAKİMLİĞİ

Ankara : 17.5.1977
Sayı : 26

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Bir durum dolayısıyla; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 4. maddesinde öngörülen en az 4 yıl süre hakimlik hizmeti yapanlardan 3. maddesinin C ve D bendlerinde yazılı kayıtlar aranmaz şeklindeki hükmün uygulama şekli ile uygulama ve ka-
nunlara göre bir senelik Hâkimlik stajını tamam-
layıp çekilen kur'a ile atandığı yerde hakim yar-
dmcısı olarak Hâkim sınıfına intihap ile atandığı
yerde bilfiil göreve başlayıp fiilen 4 yıl hizmet sü-
resi sonunda Avukatlık Kanununun Staj vesair şart-
ları aranmaksızın müracaatı üzerine teşkilâta bağlı
barolarca yazılı sair şartlar aranmaksızın bu gibi-
lerden istenen gerekli belgelerle müracaatı üzerine

Avukatlık mesleğine kabul edilip edilmediğinin bil-
dirilmesine müsaadeleriniz rica olunur. 17.5.1977.

Sulh Hâkimi 19281
Atşın Tol

Ankara : 7.6.1977
Sayı : 1047

Sulh Ceza Hâkimliği
K e ç i b o r l u

İlgi : 17.5.1977 tarih ve 26 sayılı yazınız.

4 yıl süre ile fiili hâkimlik veya savcılık yap-
mış olanların, staj ve sınava bağlı olmadıklarına,
diğer şartların yerine getirilmesi halinde Baroya
kaydolabileceklerine bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/44-12

**Avukatlık Sınavı — 1977 Yılı 2. Avukatlık Sınav
Tutanağı.**

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI I.

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 1977 yılı ikinci Avukatlık Sına-
vına iki adayın katılacağına bildirildiği ve aday-
ların tamamının gelmiş olduğu görüldü.

Anayasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu
ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soru-
ların sorulması uygun görüldü.

1 — Anayasa Hukuku :

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında kabul edi-
len milletveikli ve senatör seçim sistemi, idaresi ve
denetimini anlatınız.

2 — İdare Hukuku :

İdari davalarda yargılama usullerini özetleyi-
niz.

3 — Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları :

a — İş sahibinin işi başka bir avukata verme-
sindeki yolu izah ediniz.

b — Konusu 500.000 lira olan davayı kazandı-
ğınızda takdir edilecek asgari avukatlık ücretini

dava ve icra takibi olarak tarifeye göre hesaplayınız.

c — Avukatın iş sahipleri ve meslektaşlarıyla olan ilişkilerine ait meslek kuralını izah ediniz.

Bu tutanak 9.5.1977 pazartesi günü düzenlendi ve imza edildi

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Hk. D. Başk.	Yargıtay 9. Cz. D. Başk.
Kutsi Malatyahoğlu	Orhan Aydın

Üye	Üye
Avukat	Avukat
Erdoğan Bigat	İhsan Onar

Üye
Avukat
Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI II

Sınavın ikinci gurubunu teşkil eden Ceza ve Ceza Usulü Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Ceza Hukuku :

Taammüt ile suç işlemekteki kasıt arasındaki farkı belirtiniz.

2 — Ceza Usulü Hukuku :

Sulh Ceza Mahkemesince tutuklanan müvekkiliniz için bu tevkif kararına karşı itiraz dilekçesi yazınız.

Bu tutanak 9.5.1977 Pazartesi günü saat 14.00' de düzenlendi ve imza edildi.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Hk. D. Başk.	Yargıtay 9. Cz. D. Başk.
Kutsi Malatyahoğlu	Orhan Aydın

Üye	Üye
Avukat	Avukat
Erdoğan Bigat	İhsan Onar

Üye
Avukat
Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI III.

Sınavın üçüncü gurubunu teşkil eden Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verilmiştir.

1 — Medeni Hukuk

1 — Evlat edinmenin şartları.

a) Evlat edinen için,

b) Evlatlık için.

2 — Şekli hakkında açıklama yapınız.

2 — Borçlar Hukuku

Haksız eyleminden dolayı uğradığı zarar sebebiyle A, B'den tazminat istemektedir. Açılan bu dava sebebiyle davacı vekili olarak davalıdan yüzde kaç hesabıyla hangi tarihten itibaren faiz istersiniz? Bunu dava dilekçesinin son kısmında istek olarak ifade ediniz.

3 — Ticaret Hukuku

Bir tacirin tutmak zorunda olduğu defterler nelerdir?

Delil sayılacak defterler kimin lehine ve kimin aleyhine delil olabilir? Açıklayınız.

Bu tutanak 10.5.1977 Salı günü saat 9.00'da düzenlendi ve imza edildi.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Hk. D. Başk.	Yargıtay 9. Cz. D. Başk.
Kutsi Malatyahoğlu	Orhan Aydın

Üye	Üye
Avukat	Avukat
Erdoğan Bigat	İhsan Onar

Üye
Avukat
Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI IV.

Sınavın dördüncü gurubunu teşkil eden İş Hukuku, İcra ve İflâs ve Hukuk Usulü konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verilmiştir.

1 — İş Hukuku

İş akdi haksız olarak fesedilen işçinin hangi hakları için ne gibi tazminat davaları açabilirsiniz?

2 — İcra ve İflâs

İlamsız icra takibi usulünü ve itiraz üzerine başvurulacak yolları açıklayınız.

3 — Hukuk Usulü

A, B aleyhine kira alacağından dolayı dava açmıştır. Ancak Mahkeme yetkisizdir. Bundan başka aynı alacak hakkında B aleyhine A tarafından açılmış mahkemede diğer bir dava mevcuttur.

B'nin vekâletini aldınız :

Mevcut durum karşısında davalı vekili olarak ne gibi bir itirazda bulunabilirsiniz ve bu yoldaki itirazınızı davanın hangi safhasında ve ne şekilde yaparsınız? Açıklayınız.

Bu tutanak 10.5.1977 günü saat 14.00'de düzenlenmiş ve imza edilmiştir .

Başkan Üye
Yargıtay 6. Hk. D. Başk. Yargıtay 9. Cz. D. Başk.
Kutsi Malatyaloğlu Orhan Aydın

Üye Üye
Avukat Avukat
Erdoğan Bigat İhsan Onar

Üye
Avukat
Aziz Behçet Çomakoğlu

Bkz. TBMM. 1974/25-37; 26-19; 1975/31-14; 32-28;
33-22; 1976/35-6, 11; 38-14; 39-13; 40-25; 1977/
41-20; 42-16.

1977/44-13

Meslekte 40. Yılı Dolduran Avukatlarla İlgili Birlik Genelgesi.

Ankara : 13.7.1977
Genelge No. : 34/1242

Baro Başkanlığı

Ocak 1977 sonuna kadar meslekte 40 yılını doldurmuş veya dolduracak olan avukat varsa isimlerinin bildirilmesini, Yönetim Kurulumuzun 9.7.1977 gün ve 627/39 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBMM. 1972/13-13; 1973/17-12; 19-6; 20-6; 22-11; 1974/26-8; 27-7; 1977/41-15.

1977/44-14

Avukatların Levhadan Geçici Olarak Silinmelerine İlgili Birlik Genelgesi.

Ankara : 6.6.1977
Genelge No. : 29/1009

Baro Başkanlığı

Baroları Yönetim Kurullarınca bazı avukatların levhadan geçici olarak silinmelerine karar verdiği gelen yazılardan saptanmaktadır. Silinme-

nin gerektirdiği sebepler arasında örneğin Baro çevresinde süresi içinde büro açmamış olması, Baro aidatını ödememesi ve prim borcunu yatırmaması gibi yükümlülükler gösterilmektedir.

Silinme keyfiyetinin 1136 sayılı Yasanın 75. maddesindeki (ilgili yerlere bildirme yükümlülüğü) saklı kalmak kaydı ile C. Savcılıklarına bildirilmesini sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığına ve diğer Barolara duyurmak üzere Türkiye Barolar Birliğine acele olarak bildirilmesi hususunun usul itirazını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/44-15

İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsü Müdürlüğünün Düzenlediği «Sözleşme Dışı Sorumluluk ve Tazminat Hukukundaki Yeni Gelişmeler» Konulu Sempozyum Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Ankara : 9.6.1977
Genelge No. : 30/1057

Baro Başkanlığı

İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsü Müdürlüğünden alınan 10.5.1977 tarihli yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Yönetim Kurulumuzun 29.5.1977 gün ve 570/57 sayılı kararı uyarınca gereğini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Enstitümüz Yönetim Kurulu Sözleşme Dışı Sorumluluk ve Tazminat Hukukundaki Yeni Gelişmeler konulu bir sempozyum düzenlenmesine karar vermiş bulunmaktadır. Sempozyum 21-22 Ekim 1977 tarihlerinde yapılacaktır.

Sempozyuma katılmak isteyen arkadaşlarımız Enstitümüzden daha ayrıntılı bilgi alabilirler. Ayrıca bir tebliğ hazırlayacak arkadaşlarımızın seçtikleri konuyu en geç 15 Haziran 1977 tarihine kadar Enstitümüz Sekreterliğine bildirimin yapılmasına aracı olmanızı rica eder saygılarımı sunarım.

Enstitü Müdürü
Prof. Dr. Selâhattin Sulhi Tekinay

1977/44-16

Dava Ve İş Takipçileri Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Ankara : 28.6.1977
Genelge No. : 33/1177

Baro Başkanlığı

Bilindiği gibi 1136 sayılı Avukatlık Yasasının değişik geçici 17. maddesinin son fıkrasında bu maddenin üçüncü bendinde sözü edilen dava takipçilerinin görevlerinin 7 Temmuz 1977 tarihinde sona ereceği hükmü yer almaktadır.

Anılan üçüncü bentte yazılı olanların ellerinde bulunan işlerden ötürü sahiplerinin haklarının herhangi bir şekilde haleldar olmaması için gerekli tedbirlerin alınması hususu Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına yazılmıştır.

Ruhsatlı dava vekilleri ile İcra Memuru, Başkâtip ve Zabıt Kâtipliğinden ayrılarak Yasa uyarınca kaydı yapılmış bulunanların görevleri devam edecektir.

Görevi sona erenlerin Sosyal Sigortalarda ilişkilerini sürdürmeleri için bu Kurum Şubelerine başvurmaları gerekmektedir.

Bu geçiş döneminde bir sarsıntıya meydan verilmemesi için Baronuz Bölgesinde de gerekli uyarıların yapılmasını ve keyfiyetin ilgililere de duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/44-17

Adli Ara Verme Münasebetiyle Yüksek Hakimler Kurulu Başkanının Basına Yaptığı Açıklama.

Ankara : 27.7.1977
Sayı : 1186

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Adli ara verme münasebetiyle, Yüksek Hâkim-

ler Kurulu Başkanının basına açıkladığı konuya ait yazı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerini saygıyla rica ederim.

M. Mazhar Budak
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanı

TÜRK BASINININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Hukuk ve Ceza Yargılamaları Usulü Yasalarında her yıl mahkemelerin 20 Temmuzdan 5 Eylülü kadar tatil olunacağı hükmüne bağlanmıştır.

Adli ara verme süresi içinde yasalarda belirtilen acele işlere, nöbetçi kalan mahkemeler tarafından bakılacaktır.

Bu yılki adli ara vermede çift hâkimli Asliye Teşkilâtı bulunan yerlerde Ceza Hâkimleri nöbetçi kalacaklardır.

Ağır Ceza Merkezlerinde ise iş ve kadro durumuna göre Adalet Komisyonlarınca düzenlenen listeler Yüksek Hâkimler Kurulunca incelenip nöbetçi kalacaklar ile adli tatilden yararlanacakların isimleri mahalline bildirilmiştir.

Yurdumuzun özellikle kırsal kesiminde yaşayan yurttaşlarımızın tarım işlerinin yoğun olduğu yaz günlerinde kendi işleriyle uğraşmalarını, bu arada yorulan hâkimlerin dinlenmelerini sağlamak amacı ile yasa koyucunun sözü edilen hükümleri sevk etmiş olmasının isabetli olduğu meydandadır.

Gerçekten yoğun iş hacmi ve güç koşullar altında çalışan hâkimleri mesai saati ile kayıtlanamıyacak şekilde insan üstü bir gayretle geç saatlere kadar duruşma yaptıktan sonra ertesi güne ait dava dosyalarını evlerine götürüp inceledikleri, çoğu kez tatil günlerinde dosya tetkik etmek, karar hazırlamak, yada keşif yapmak sureti ile çalıştıkları bilinen gerçeklerdendir.

Hemen hemen tüm kamu kuruluşları ile özel teşebbüslerin, yurdumuzun en elverişli bölgelerinde her türlü ihtiyaca cevap verecek nitelikte ve bulunduğu çevreleri de sosyal yönden geliştiren, aile bütçelerine uygun düşen dinlenme tesislerinin kurulmuş olması cidden sevindirici ve fayda sağlayıcıdır.

Adalet hizmetinde fazlası ile yorulan hâkim, savcı ve adalet personeline henüz bu imkânların sağlanmaması üzüntü vericidir. Önümüzdeki bütçe imkânları ile adli ara vermeden yararlanılan hâkimlerimiz için yukarıda bahsedilen dinlenme yerlerinin derhal kurulmasına başlanması haklı bir isteğimiz olacaktır.

Normal işlerine ilâveten 5 Haziran Milletvekili genel ve Senato 1/3 yenileme seçimlerini büyük bir dikkat ve mutlak bir tarafsızlıkla yürüten, ciddi ve önemli sayılacak hiç bir şikâyete meydan vermeyen hâkimlerimizin kutlanmaya değer, yorucu ve ağır bir görev yapmış olduklarını burada belirtmek isterim.

Seçime ilişkin ufak tefek yakınmaların hâkimlerimizin kişisel tutum ve davranışlarından değil, seçim mevzuatındaki noksanlıklardan ileri geldiği anlaşılmaktadır.

Seçim yasalarındaki yetersizliğin giderilmesi, düzeltmelerin yapılması özellikle seçim kütüklerine ilişkin aksaklıkların önüne geçilmesi için yasama organının kendine düşen görevi yapacağına inanıyoruz.

Yeri gelmişken yargı organının içinde bulunduğu çalışma koşullarını ve karşılaştığı önemli sorunları belirtmek istiyoruz.

ÜÇÜNCÜ BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI İLE STRATEJİSİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR :

1961 Anayasası ile başlayan plânlı dönemde, adalet hizmetlerinin Anayasa gereklerine, toplumun değişen sosyal ve ekonomik koşullarına uygun bir düzeye çıkarılması zorunluluk haline geldiğinden «... Yargı sisteminin gerek kurum ve kurullar, gerek yapı ve gereç olarak bir reform tutumu ile ele alınacağı...» üçüncü beş yıllık planda ve stratejide ifade edilmiştir.

Sorunlar bölümünde; söz konusu planda anılan hizmetin hızlı, verimli, tutumlu, vasıflı ve inandırıcı şekilde görülmesi temel ilke olarak benimsenmiş, temel sorun ve hizmetlerin bu ilkenin gereklerine uygun şekilde görülememesinden ileri geldiği, hukuk sistemimizin sosyal ve ekonomik şartlardaki değişikliklere uyum yeteneğinin azaldığı, hukuk, icra ve ticaretteki çekışmelerin gittikçe arttığı, adalet hizmetlerine yön verebilecek bir kuruluş kanununun çıkarılmadığı, yargılama usullerinin vatandaşları ve uygulayıcıları yönünden getirdiği zorluklar, uzamalar, hakkın pahalıya maledilmesi sonucunu doğuran aksaklıkların düzeltilmediği, kanunlar arasındaki tutmazlıklar ile hukuki kavram karışıklıklarının giderilemediği, hu-

kuki anlaşmazlıkları azaltıcı yönde düzenlemelelerin gerçekleştirilemediği, her kademedeki yüksek nitelikli yeter sayıda personel yetiştirilmesi, meslektekilerin gelişmelerini sağlayacak ortam ve olanakların sağlanmadığı, bina, donatım, araç, gereç ve destek hizmetlerinin yeterli seviyeye çıkarılmadığı belirtilerek;

İlkeler ve tedbirler bölümünde: Adalet hizmetlerinin hızlı, nitelikli, tutumlu, verimli, inandırıcı bir seviyeye çıkarılacağı, adalet sisteminin değişip gelişen ihtiyaçları karşılayacak şekilde kendini yenileyebilecek dinamik ve esnek bir yapıya kavuşturulacağı, adalet kesiminin, anayasa ilkelerinin gereklerine uygun bilgi ve teknik olanaklarla donatılacağı, sosyal problemleri azaltacak seviyeye yükseltileceği, her derecedeki personelin meslek içi kurslar ile yetiştirileceği, adalet reformunun Adalet Bakanlığı bünyesi içinde yürütüleceği planda öngörüldüğü halde, üçüncü beş yıllık plan döneminde, usul kanunlarındaki bazı yetersiz değişiklikler, hâkim ödeneği, mahrumiyet bölgelerine belli bir sıra ile lojman yapılması için ödenek sağlanması konusu dışında, reform niteliğinde herhangi bir sorun çözüme bağlanmamıştır.

Adalet hizmetlerinin plan hedefleri doğrultusunda 4. beş yıllık kalkınma planında mutlaka çözüme ulaştırılması gerekmektedir.

YASALAR :

1 — 1961 Anayasasında iki yıl içinde çıkarılması öngörülen hâkimler yasası aradan onaltı yıl geçmiş olmasına rağmen hâlâ çıkarılmamıştır.

Çeşitli değişikliklere uğrayan hâkimler yasası günümüzün ihtiyaçlarını karşılayamadığından yeni hâkimler yasası daha fazla zaman kaybetmeden çıkarılmalıdır.

ADLİ ZABITA :

1 — Yurdumuzda kamu düzeninin sağlanması, özellikle yurt düzeyinde tehlikeli boyutlara ulaşan anarşik ve kanlı saldırı olaylarının suçlularının süratle yakalanıp cezalandırılmaları, böylece devlet otoritesinin zaafa uğramasının önlenmesi ve kolluk kuvvetlerinin saygınlığının artırılması amacıyla daha fazla zaman kaybetmeden adli zabita kurulmalıdır.

Adli zabitanın genel zabıttan farklı olduğu, genel zabitanın önleyici nitelikte, adli zabitanın ise suç işlenmesinden sonraki aşamada görev yaptığı malumdur.

Mesleğe alınması, meslekte ilerleme ve disiplin işleri ile tüm özlük işleri bağımsız yargı organınca yürütülecek adli zabitanın kurulması adalete çabukluk ve güven kazandıracığından söz konusu teşkilâtın kurulmasında kaçınılmaz zorunluluk vardır.

YENİ MAHKEMELER KURULMASI ZORUNLULUĞU :

Kamu oyunda yaygın ve haklı bir kanaat vardır. Geç kalan adaletten bahsedilmektedir. Bu yankınmaların gerçek olduğunu kabul etmek zorundayız.

Geciken adaletten yurttaşlarımız kadar hâkimlerimiz de üzülmemektedir. Yüksek Kurulumuz bu konuyu ele alarak nedenlerini tesbit etmiş, her mahkemenin bir yılda kaç davaya bakıp kısa sürede sonuçlandırılabilmesi beş yıllık iş cetvellerinde tetkik edilmek suretiyle tesbit edilip ölçülere bağlanmıştır. Yurdumuzda mevcut mahkemelere ilâveten üçyüzyedi mahkemenin daha faaliyete geçirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Ancak bu mahkemeler kurulduktan sonra geç kalan adaletten bahsedilmeyecektir. Söz konusu mahkemelerin faaliyete geçirilebilmesi için yeterli eleman mevcuttur. En geç 1-2 yıla kadar noksanların giderilmesi de mümkündür.

ÜST MAHKEMELER KURULMASI ZORUNLULUĞU :

Yargıtayın bugünkü iş ve çalışma durumunu hukuki amacına elverişli hale getirmek için ulusal yapımıza uygun üst mahkemelere ihtiyaç vardır. Üst mahkemeler bazı işleri kesin olarak karara bağlayarak adalette sürati sağlayacak, ilk mahkemeleri denetleyerek daha iyi ve verimli çalışmalarında etkili olacaktır.

Üst mahkemeler kuruluş yasası taslağı kurulmuşca hazırlanmış bulunmaktadır. Bu taslak bir kaç gün içinde hükümete ve çeşitli kuruluşlara sunulacaktır.

ADALET DAİRELERİ, KONUT VE LOJMAN DURUMU :

1 — Yurdumuzda mahdut bazı yerlerdeki müstakil adalet dairelerinin dışında tüm adliye binalarının yetersiz, elverişsiz, bakımsız ve hizmetin

önemi ve yüceliği ile çelişen durumunu uzun boyulu anlatmaya lüzum görmüyoruz. Hizmet binalarının yeterli ve elverişli halde, mümkün olduğu kadar müstakil olarak belli bir plân dairesinde yapılması, adaletin onuruna yararlı biçimde döşeme ve demirbaşlarla donatılması gerekmektedir.

Bir örnek olarak İstanbul'daki adalet hizmetine ilişkin çalışmalarımızdan bahsetmek istiyorum.

İstanbul il merkezi ile ilçelerinde adalet hizmetinin normal bir seyirde yürütülmesi için mevcut mahkemelere ilâveten 11 Ağır Ceza, 18 Asliye Ceza, 8 Sulh Ceza, 2 Sorgu, 8 Asliye Hukuk, 5 Ticaret, 7 Sulh Hukuk, 1 Tapulama, 6 İş, 16 İcra olmak üzere toplam 82 mahkeme kurulması zorunlu görülerek bu konudaki rapor yurt düzeyindeki ihtiyacı belirten rapor meyanında hükümete takdim olunmuştur. Buna karşılık İstanbul il merkeziyle ilçelerinde eldeki mevcut kadro imkânları nisbetinde 12 yeni mahkeme kurulmuş ise de, İstanbul merkezinde kurulan 1 Asliye Ceza, 2 İcra hâkimliğini faaliyete geçirmek için, dışı saray olan ancak içi gecekonduya dönüştürülen adalet binasında bir tek boş oda dahi bulunamadığından sözü edilen mahkemelerin faaliyete geçirilmesi mümkün olmamıştır. İstanbul'da adalet sorununun çözümü, halihazırdaki adalet sarayının yakınında bulunan Sultanahmet Cezaevinin adalet hizmetine tahsis edilerek süratle gerekli değişiklik ve onarımın yapılmasına bağlıdır.

Ankara'da ise, adalet hizmetinin dağınık ve elverişsiz binalarda adaletin mehabeti ile bağdaşmayacak bir görünüm içinde bulunduğu herkesçe bilinmektedir.

Yıllar önce istimlakı yapıлып, istimlak bedelleri ödenen, plan ve projesi hazırlanan, toptancı halinin bulunduğu arsada bir türlü inşaata başlanmamış olması yürekler acısıdır. İş sahipleri ile hâkimleri ve avukatları huzura kavuşturacak ve hizmeti kolaylaştıracak olan söz konusu hizmet binası inşaatının daha fazla gecikmeden başlatılmasını beklemekteyiz.

2 — Bugünkü durumda hâkimler için konut sorunu başlı başına ve fevkalâde önem taşıyan bir hale gelmiştir. Kamu hizmeti görenler içinde en önce hâkim ve savcılara durumlarına uygun konut yapılması gerekirken bugün her kuruluş kendi mensuplarına bu yöndeki hizmetini önemli sayıda ve konforlu şekilde yerine getirmiş iken, bir iki

yıldır mahrumiyet bölgelerinde yapımına başlanan ve bizi sevindiren 50-60 konutun ikmal edilmiş olmasını sadece bir başlangıç olarak kabul ediyoruz.

Tüm yurt düzeyinde konut meselesinin bir kaç yıl içinde sonuçlandırılması için, Büyük Millet Meclisinde bulunan konut kanununun bu yasama döneminde behemahal çıkarılmasının adalet hizmetine sayılmayacak kadar olumlu etkileri olacaktır. Bu ihtiyacın giderilmesinde de ciddi bir zorunluluk görmekteyiz.

DİĞER SORUNLARIMIZ :

1 — Personel durumu : Hâkimlerin başarılmasına bir ölçüde personelin yardımcı olduğu bir gerçektir. Maddi imkânsızlıklar yüzünden yetenekli personel adalet hizmetinden ayrılarak özel teşebbüslerde görev almaktadır. 657 sayılı Devlet Memurları Yasası adliye meslek memurları yönünden düzeltilmelidir. Mahkemelerde çalışan personel sayıca yeterli ve yetenekli olmadığından adalet hizmetlerinin etkin bir biçimde yerine getirilmesini sağlamak ve yetenekli memur yetiştirmek için meslek okulları açılmalı, ödenek yönünden tatmin olunarak fazla mesai ve diğer yan ödemelerden yararlandırılmalıdırlar.

2 — Harçlar Kanununda yol tazminatı olarak hâkilmere ödenmesi öngörülen miktar her iş için belediye hudutları dahilinde 10 TL., belediye hudutları dışında 15 TL. gibi gülünç sayılacak miktardan ibarettir. Mahkeme personeline ödenen meblâğ ise daha da az olduğundan, bu konuda Büyük Millet Meclisinde bulunan tasarinın kanunlaştırılması yerinde olacaktır.

3 — Mahkemelerin döşeme, demirbaş, basılı kâğıt ve kırtasiye ihtiyacı müteaddit taleplere ve yazışmalara rağmen karşılanmamaktadır. Bir çok mahkemelerin, taraflardan kâğıt ve daktilo şeriti temin etmek durumunda kalmaları da acı bir gerçektir.

4 — Protokol sorununa gelince; sayın Cumhurbaşkanımızın da işaret buyurdıkları veçhiyle, hazırlanmakta olan devlet protokol yönetmeliğinde hâkimlere ait yer, görevlerinin niteliğine, kamu

oyundaki etkinliğine, anayasadaki sıralamaya uygun biçimde saptanarak söz konusu yönetmelik bir an evvel yürürlüğe konulmalıdır.

Son olarak çok önemli bir konuya değinmek istiyorum:

Hâkim, devletimizin egemenlik hakkına dayanarak ulusumuz adına hüküm veren, görevinde bağımsızlığı anayasa ve özel kanunlarla teminat altına alınmış, bilgili, bilinçli, tarafsız, haika güven verecek bir yaşam süren, geçim ve gelecek endişesi bulunmaması gereken, adaletin temel ögesini teşkil eden saygı değer ve seçkin bir şahsiyettir.

Çok az sayıda dahi olsa hâkimlerimize yurdun çeşitli bölgelerinde haksız ve sebepsiz saldırılar yapıldığı, tehdit mektupları gönderildiği elemle izlenmektedir. Hele Diyarbakır Hâkimi Âkif Toros Karabay'ın oturduğu zemin kattaki kira evinde geceleyin dosya incelediği sırada, iki çocuğu ile eşinin yanında silâhla vurulup öldürülmesi, öyle zannediyoruz ki camiamız kadar adına hüküm verilen ulusumuza da ciddi elem vererek kaygılandırmıştır. Özellikle bu olay Diyarbakır ve çevresindeki kamu görevlilerini ve vatandaşlarımızı huzursuz kılmıştır.

Büyük devletimizin etkin gücü bu gibi eylemlere mutlaka son verecek suç failleri adaletin pençesinden kurtulamıyacaklardır. Bundan böyle benzeri olayları önlemek için yeterli ve etkili önlemler almış olan görevlileri, özellikle kolluk kuvvetlerini içtenlikle kutlarım. Kolluk kuvvetlerine hâkimlerimizin itimat ve muhabbetleri sonsuzdur. Kolluk kuvvetlerimizin de hâkimlerimize gösterdikleri saygıyı teşekkürle karşılıyorum.

Devletimizin kurucusu Büyük Atatürk'ümüz 1925 yılında büyük eseri olan Hukuk Fakültesinde irad buyurmuş olduğu, halen bu fakültenin giriş kapısında altın harflerle yazılı nutkunda «Cumhuriyetin müeyyidesi olacak bu büyük müessesenin küşadında hissettiğim saadeti hiç bir teşebbüste duymadım. Ve bunu izhar ve ifade etmekle memnunum» diyerek yeni yetişecek hukukçulara devletin ve cumhuriyetin koruyucusu ve devrimlerinin bekçileri olacakları işaretini vermiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyetinin insan haklarına dayalı, millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu açıkça belirtilmiştir.

Cumhuriyet Hâkimleri ile Savcılarının hiç bir tesire kapılmadan mutlak tarafsızlık ilkelerine dayanarak verecekleri karar ve hükümlerinde millî, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devletimizin korunmasında kendilerine düşen bu üstün görev-

lerini noksansız bir şekilde yerine getirmeye devam edeceklerinden hiç kimsenin kuşkusu olmalıdır.

Adli tatilden faydalanacak hâkimlerimize iyi tatiller, nöbetçi kalanlara görevlerinde devamlı başarılar dilerim. 19.7.1977.

M. Mazhar Budak
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanı

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri

Avukat Fehmi Özçelik

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara

Telf : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

FIRDOLAŞ Matbaası, Ankara - 1977

Telf : 17 08 44 - 29 62 22

18.000 Adet Basılmıştır.

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1977/45-1

1977 - 1978 Adalet Yılı'nın Açılışı — Yargıtay Başkanı Cevdet Mentеш ve Birlik Başkanı Av. Faruk Erem'in Konuşmaları — C. Senatosu Başkanı Sayın Sırrı Atalay'ın Birliğe Gönderdiği Kutlama Yazısı — Başkanın Teşekkürü.

ÇOK SAYIN CUMHURBAŞKANI;
SAYIN KONUKLAR;
DEĞERLİ MESLEKTAŞLARIM;

1977-1978 Adalet yılını, 1730 sayılı Yargıtay Kanununun 52. maddesi uyarınca, Yüce Türk Ulusuna hayırlı ve uğurlu olması dileğiyle açıyorum.

Yargı sorunlarının pek çoğunun yine çözümlenmediği, askıda bırakıldığı bir Adalet yılını daha geride bırakmış oluyoruz.

Yeni Adalet Yılı'nın açılışı nedeniyle düzenlenen toplantıya onur verdiğiniz için hepimize ayrı ayrı şükranlarımı sunarım.

1943 yılından buyana, ilk kez açılış töreninin Yargıtay binası içinde yapılmasından derin mutluluk duyduğumuzu da ifade etmek isterim.

Geçen yıl içinde sonsuzluğa göçen Sayın Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarıyla Adalet mensuplarına ulu tanrıdan rahmet dilerim.

Ayrıca, yaş haddi ya da istekleriyle emekli olan ve yaşamlarının en verimli yıllarını Adalet hizmetine harcamış bulunan seçkin Hâkim ve Savcılarımıza da esenlikler, sağlıklar diliyorum.

YARGITAY ÇALIŞMALARI :

1976 yılında Yargıtay'a gelen toplam 253.873 dosyadan, 227.235 adedi karara bağlanmış, 26.638 dosya 1977 yılına aktarılmıştır. 6 adet İçtihadı Birleştirme Kararı verilmiştir.

Hukuk Dairelerinden, Birinci Hukuk Dairesine 13.137, Dördüncü Hukuk Dairesine 12.770, Yedinci Hukuk Dairesine 14.266, Dokuzuncu Hukuk Dairesine, 21.834, Onikinci Hukuk Dairesine 12.246; Ceza

Dairelerinden, İkinci Ceza Dairesine 10.545, Yedinci Ceza Dairesine 10.007, Sekizinci Ceza Dairesine 10.047, Hukuk Genel Kuruluna da 3.617 dosya gelmiştir.

Her bir hukuk ve ceza dairesinde ortalama bir günde 90 dosya incelenmekte, tüm daireler ve genel kurullarda ise bir günde ortalama incelenen dosya sayısı 1000'i aşmaktadır.

Verilen bu rakamlar, Yargıtay'ın insan gücünü aşan bir çalışmayı gerektiren iş yükünü omuzladığını açıkça göstermektedir.

ÇABUK ADALET DAĞITIMI VE ÇÖZÜM YOLLARI:

Ülkede yargıya güvenin sağlanması; Adalet dağıtımının ucuz, güvenceli ve özellikle çabuk olmasına bağlıdır.

1943 yılından beri açılış konuşmalarında ele alınan en önemli sorun, mahkemelere, Adalet Dairelerine ve Yargıtay'a gelen iş ve davaların uzadığı, sürüncemede kaldığı, vatandaşların bu durumdan haklı olarak yakınmaları olgusudur.

Bunun yanı sıra Hâkimlerle Cumhuriyet Savcılarının ve Adalet personelinin de sıkıntıları ve sızlanmaları vardır.

Yargının çabuklaştırılması, yargı organlarının yükünün hafifletilmesi, Hâkimlik mesleğinin sorunlarına çözüm bulunması konularında getirilmesini öngördüğümüz önlemleri şu suretle özetlemek mümkündür :

Bilindiği gibi Yargıtay, Anayasanın 139'ncu maddesine göre Adalet Mahkemelerinden verilen karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Ayrıca, kanunla verilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Yargıtay'ın asıl görevi, temel işlevi, hukuk yaratmak ve yasaların yurdun her yerinde aynı biçimde uygulanmasını sağlamak, Anayasamızın herkes kanun önünde eşittir ilkesini gerçekleştirmek, uygulamada görülen aykırılıkları gidermek amacıyla yaratacağı içtihatlarla hukuka yön vermektir.

Yukarıda açıkladığım gibi Yargıtay'a gelen ve çıkarılan dosya sayısı ve çalışma düzeni karşısında

bu asli görevin eksiksiz yerine getirildiği söylene-
mez.

Dünyanın hiç bir ülkesinde, 26 dairesi ve 201 üyesi olan bir yüksek mahkeme yoktur. Tek etkin çarenin, üst mahkemelerin geciktirilmeden kurul-
masında gördüğümü inanarak bir kez daha tekrar-
lıyorum.

Üst mahkemelerin kurulması konusunda Yar-
gıtay'ca hazırlanan ve 31.5.1975 gün ve 1672 sayı ile
Adalet Bakanlığına verilen Üst Mahkemeler kuru-
luş Yasa Taslağı, Yüksek Hâkimler Kurulunca da
sürekli bir çalışma sonucu düzenlendiğini öğrendi-
ğimiz yasa önerisi ile birleştirilerek, kurulacak bir
komisyondan geçirilmeli ve zaman kaybedilmeden
yasalaştırılmalıdır.

Yaptığımız incelemelere göre halen Fransa'da,
İsviçre'nin bazı kantonlarında, Avusturya, Fe-
deral Almanya, Belçika, Hollanda, İtalya, İngiltere,
İsveç ve Norveç'te Üst Mahkemeler kuruluşları
bulunmaktadır.

Üst Mahkemeler kuruluncaya kadar süratin
sağlanması ve Yargıtay'ın iş yükünün hafifletil-
mesi bakımından, Sulh Hukuk ve Sulh Ceza Mah-
kemelerinden verilen kararlar itiraz yoluyla Asliye
Hukuk ya da Ağır Ceza Mahkemelerinde incelenerek
kesin karara bağlanmalı, Sulh ve Asliye Ceza
Mahkemelerinden niceliği ve türü ne olursa olsun
yalnız para cezasına ilişkin olarak verilen hüküm
ve kararların kesinliği kabul edilmeli, 1711 sayılı
kanun ile saptanan kesin kararların değer ölçüleri
çoğaltılmalıdır.

Almanya'da bu değer ölçüsü 1969 yılında çıka-
rılan bir kanunla 40.000 mark olarak düzenlenmiş
iken, ülkemizde bu miktar 2000 liradır.

Yüksek yargı organları ve yerel mahkeme Hâ-
kimleri, Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri, Türkiye
Barolar Birliği ve Barolara mensup Avukatlardan
seçilecek bir kurula, Hukuk ve Ceza Muhakemeleri
Usulü Kanunları üzerinde esashi bir inceleme yap-
tırılarak yargıyı çabuklaştıracak hukuksal düzenle-
meler sağlanmalıdır.

Örneğin :

Cumhuriyet Savcılıkları kadroları genişletilme-
li ve Ceza davalarının uzamasından başka bir ya-
rarı olmadığına inandığımız Sorgu Hâkimlikleri
kaldırılmalıdır.

Cumhuriyet Savcılarının görevlerini kolaylaş-
tırmak, suç ve suçlu en kısa zamanda tüm deille-
riyle meydana çıkarmak, sürati sağlamak, kamu
vicdanını tatmin etmek, polis taraf tuttuğu yo-
lundaki yaygın söylenti ve kuşku ortadan kal-

dırmak gibi ciddi yararları bulunan C. Savcılarına
bağlı «Adli Zabıta» her halde kurulmalıdır.

Özellikle, Ceza davalarının süratle çözümlen-
mesinde büyük yeri olan Adli Tıp Meclisinin çalış-
maları düzene koyacak önlemler alınmalı ve 6119
sayılı Kanunda gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

Sayısı 10.000'i aşan kanunların tümü gözden
geçirilerek yürürlükte olan ve olmayanlar ayıklan-
malı, bir kot altında toplanmalı ve sınıflandırılma-
lıdır.

HÂKİMLİK MESLEĞİ - YETİŞTİRİLMESİ VE SORUNLARI :

Türk Ulusu adına Yargı Erkini kullanan, top-
lumun sosyal ve ekonomik yaşamında, yürütmenin
eylem ve işlemleriyle ilgili konularda söz sahibi
olan Hâkimin, bilgili, bilinçli ve hele yansız olması
zorunludur. Halen, Hâkimlik mesleğine girişte uy-
gulanan staj ve mülakat (görüşme) yönetmeliği-
nin yeterli ve yararlı olmadığı, umulanı vermediği
artık anlaşılmıştır.

Davanın uzamasının başlıca nedenlerinden biri
ve en önemlisi bilgi ve tecrübe kazanmadan, tam
yetişmeden bir Hâkimin kürsüye çıkarılması ve on-
dan süratli ve isabetli kararlar beklenmesidir.

Bu önemli soruna çözüm getireceğini inandığı-
mız, Adalet Bakanlığında hazırlanan ve çalışma-
larına Yargıtay olarak katıldığımız «Türkiye Ada-
let Akademisi» kanun taslağının, meslek içi eğiti-
me de yer verilerek, bu yolda değişiklikler yapıp-
dıktan sonra yasalaştırılması sağlanmalıdır.

Hızlı nüfus artışı, kentleşme, sosyal ve ekono-
mik gelişmeler yüzünden yerel mahkemeler, her
yıl artan yoğun iş hacmi ile karşı karşıyadır. Hâ-
kimlerin çoğunluğu, insan üstü bir çaba içinde gö-
rev yapmakta, çoğu kez tatil günlerinde ve evle-
rinde çalışma zorunda kalmaktadırlar. Adalet Ba-
kanlığından alınan bilgilere göre bir önceki yıldan
aktarılan dosya ve işlerle birlikte, 1976 yılında tüm
yerel mahkemelere gelen toplam dava ve iş sayısı
altı milyonu aşmaktadır. Buna karşın, hâkim kad-
rosu 393'ü açık olmak üzere 3249'dur.

Yargının çabuklaştırılması bir bakıma Hâkim
ve Adalet personeli kadrolarının artırılmasına ve
yeni mahkemeler kurulmasına bağlıdır. Bu konu-
da Yüksek Hâkimler Kurulunca, ayrıntılı bir ince-
leme sonucu hazırlanarak Adalet Bakanlığına ve-
rilen 28.3.1977 gün ve 560 sayılı yazı ve eki rapor
gözetilmeli ve değerlendirilmelidir.

Güvencesiz Hâkimin bağımsızlığından, her tür-
lü kaygıdan uzak karar verebilmesinden söz etmek

kolay olmayacaktır. Bu nedenle 1597 sayılı Kanunla tartışması yapılmadan kaldırılan ve tamamen geriye dönüşü ifade eden Hâkim güvencesi yeniden kabul edilmelidir.

Anayasanın 134'üncü maddesi ile öngörülen, mahkemelerin bağımsızlığı esasına göre düzenlenmesi gereken hâkimler ve bu meslekten sayılanlarla ilgili personel kanunu bir an önce çıkarılmalıdır.

Bilindiği gibi, Hâkimlik sürekli çalışmayı, durmadan, dinlenmeden emek vermeyi özel hayatından fedakârlığı gerektiren zor olduğu kadar kutsal bir meslektir. Hâkimlerin bu nedenle diğer kamu görevlilerinden daha çabuk yıprandıkları, sağlıklarının bozulduğu, mesleğe tam yararlı olabilecekleri bir çağda meslekten çekilme zorunda kaldıkları, ya da hayata göz yumdukları gerçeği karşısında emeklilik sürelerine yıpranma nedeni ile itibari hizmet süresi eklenmeli, ayrıca toplumda en saygın kişi olan hâkim, emekli olduktan sonra da hiç bir suretle geçim sıkıntısı çekmemeli, geçimini sağlayacak başka hizmetler arama kaygısı duymamalı ve bu nedenlerle de görevde iken aldıkları maaşları ile emekli olmaları üzerinde önemle durulmalıdır.

ADALET PERSONELİNİN SORUNLARI :

Adalet hizmetlerinin aksamadan yürütülmesinde payları geçen ve hâkimlerin çalışma ve başarılarında bir ölçüde yardımcı olan adalet personeli, meslek içi ve dışı eğitime tâbi tutulmalı, bu amaçla meslek okulları açılmalı, yaptıkları görevin önem ve ağırlığı gözetilerek, çıkarılması Anayasa emri olan Hâkim ve Savcılar Personel Kanunu içinde bunlara da ayrı bir yer verilmeli, maaş ve yarı ödemeleri buna göre ayarlanmalıdır.

KONUT VE ADALET BİNALARI :

Yurdumuzun az gelişmiş yörelerinden başlamak üzere Hâkim ve Cumhuriyet Savcıları ile Adalet personeline konut yapımına başlanmış olmasını olumlu bir aşama olarak karşılıyoruz. Ancak, 1976 yılında bütçeye konan 50 ve 1977 yılında 150 milyon lira çok az ve yeterli değildir. Göstermelikten uzaklaşıp, sorunun ve hizmetin önemi ile orantılı ödenekler sağlanmalı ve bu yararlı girişim tüm ülke düzeyini kapsayacak boyuta ulaştırılmalıdır. Ayrıca dağıntık ve yetersiz olan adalet binaları yerine mesleğin kutsallığına, görkemliliğine yakışır biçimde, rahat ve huzur içinde çalışma olanağı sağlayacak adalet sarayları yapımına başlanmalıdır.

Mahkemelerin ve Cumhuriyet Savcılıklarının araç ve gereç gereksinimleri, hizmetin aksaması-

na yer verilmeden noksansız ve zamanında karşılanmalı, bu arada düzenli mahkeme kitaplıkları kurulmalıdır.

Sosyal yapımızda gereği tartışılmayacak kadar önem kazanan çocuk mahkemelerinin kurulmasına öncelik tanınmalıdır.

Bir ülke, yalnız Adaletle sonsuzlaşır ve Adaletsizlikle yıkılır. Ağızdan düşürmediğimiz «Adalet Mülkün Temelidir» ilkesine olan ulusal inancımızı korumanın ve yaşatmanın, yukarıda özetlediğimiz yargı sorunlarına gönülden eğilmekle, planlı, programlı bir adalet politikası gütmekle ve bu sorunları tek yönü ile değil tümü ile ele almak ve gerçekleştirmekle mümkün olacağına inanıyorum.

Geçen yıl, İstanbul ve Ankara Hukuk Fakülterince düzenlenen seminer, sempozyum ve konferanslar hukuk alanında ve özellikle uygulayıcı ile öğretici arasında bilim alış-verişi yönünden çok yararlı olmuştur. Bu konuda gösterdikleri çaba ve çalışmalarından ötürü İstanbul Hukuk Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. İlhan Akın ve Ankara Hukuk Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a ve her iki fakülte Sayın öğretim üyelerine, bu arada İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsü Müdürü Sayın Prof. Dr. Selâhattin Sulhi Tekinay'a yüksek huzurunuzda şahsım ve yüce Yargıtay mensupları adına şükranlarımı sunarım.

Yine geçen yıl, Türkiye Barolar Birliğinin, hukukun ve yargının üstünlüğü, kesinleşen yargı kararlarını yerine getirilmesi, gelişen sosyal yapımıza ve Anayasa düzenine uymayan, ters düşen kanunların düzeltilmesi ile ilgili savunma ve çabalarını dikkatle izlediğimizi önemle belirtmek isterim. Bu vesile ile Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Prof. Dr. Faruk Erem'le birlikte Sayın Avukat meslektaşlarımı da bu olumlu çalışmalarından ötürü gönülden kutlarım.

P R O T O K O L :

Esefle beyan etmek isterim ki; Anayasa düzenine uymayan, demokratik hukuk Devlet anlayışı ile asla bağdaşmayan Resmî Devlet Protokolü uygulaması sürdürülmektedir.

Bu akıl almaz protokolde, Yüksek Yargı Organları temsilcilerine 3'üncü ve son bölümde yer verilmesi gerçekten utanç vericidir.

Adaletle saygısı ile ün yapan Yüce Türk Ulusu, bu uygulamayı kınamaktadır.

1961 yılından bu yana Yüksek Yargı Organları temsilcileri pek haklı olarak kendilerine yakışır bir olgunlukla resmî törenlere katılmadılar. Anayasa düzenine ve demokratik hukuk devleti anlayışına uygun bir düzenleme yapılmadıkça, bundan böyle de katılmayacaklardır. Bu katılmama, Türk Ulusu

adına yargı erkini kullanan Hâkimlerin, o yüce varlık adına bir direnmesidir.

AYLIK VE ÖDENEKLER :

Türk Silâhlı Kuvvetleri personeline 23.12.1974 gün ve 7/9207 sayılı kararname ile sağlanan ve her yıl geçim ve para değeri ölçülerine göre ayarlanan, Hâkimlerle bu sınıftan sayılanlara 1871 sayılı kanunla verilen Hâkim ödeneğini fazlasıyla aşan iş güclüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamlarından ayrık olmak üzere 1.3.1975 tarihinde yürürlüğe konan 1923 sayılı Kanunla genel gösterge tavanı olan 1000 + 200'ün üstüne çıkılmış ve kademeli biçimde göstergeler 1000 + 200 ile 1000 + 600 arasında değerlendirilmiştir. Yüksek Yargı Organları Başkan ve Üyeleri ile yüksek dereceli (birinci sınıf) Hâkimlerin göstergeleri ise 1000 + 200'de bırakılmıştır. Ayrıca sözü edilen 1923 sayılı Kanununun 137. maddesi ile de askeri hâkim general ve amiraller hakkında çeşitli rütbedeki general ve amirallere bu madde uyarınca tahsis olunan ek gösterge rakamlarının uygulanması sağlanmıştır. Bununla, 1.3.1975 tarihinden bu yana tuğgeneral rütbeli Askeri Yargıtay Başkanı ve tümgeneral olan Yüksek Askerî İdare Mahkemesi Başkanı, diğer yüksek yargı organları başkanlarından daha çok maaş ve emekli aylığı alacak duruma getirilmiş, böylece denge daha da bozulmuş, tam ayrıcalık yaratılmıştır.

Bu imtiyazlı durum ve dengesizliği ortadan kaldırmak amacı ile hazırlanan tasarı, Hükümetçe olumlu karşılanmış, ne var ki bir sayın Bakanın, askeri personel yönünden yeniden denge bozulacağı gibi gerçek ve hukuk dışı görüş ve tamamen kişisel kaygıya dayandığı bizce bilinen düşünüş biçimi yüzünden Yasama Meclislerine intikal ettirilememiştir. Genel seçimlerin yenilenmesinden kısa bir süre önce, bu konuda bir kısım sayın Milletvekillerince yapılan yasa önerisi ise, Millet Meclisi Adalet Komisyonunun kabulünden öteye gidememiş, kadük olmuştur. Yeniden oluşan yasama meclislerinde bu kanun teklifinin ele alınacağına olan inancımızı koruyoruz.

Bu sorun, parasal olmaktan öte Yargının onuru ile ilgilidir. Ve az önce belirttiğimiz üzere salt eşitsizlik, dengesizlik ve bir ayrıcalıktır.

Bu iki konuda kesin kes söyleyeceklerim şunlar olacaktır :

Egemenlik Kayıtsız ve Şartsız Türk Milletininidir (Anayasa Madde : 4).

Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez. (Anayasa Madde : 5)

Yürütme görevi, kanunlar çerçevesinde, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilir (Anayasa Madde: 6).

Yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır (Anayasa Madde :7).

Görülüyorki Anayasa, Devleti oluşturan bu üç güçten başka bir güç tanımamıştır. O halde bu üç güçten başka kuruluşa ayrıcalık tanımak, denge bozucu haklar, olağanüstü mali olanaklar sağlamak, demokratik Hukuk Devletine gölge düşürmekle kalmaz, millet iradesini de zaafa uğratar.

Açıkça Anayasaya ters düşen bu uygulamaların sürdürülmesi; ülkede her kesimdeki yurttaşın yargıya karşı duyduğu tarihsel ve geleneksel saygının yitirilmesine yol açmaktadır. Oysa yargıya karşı duyulan saygı ve inancın, toplum huzurunu sağlamada, Devletin güçlülüğünü kanıtlamada önemli bir etken olduğu, bu yüzden uygar ülkelerin toplumda yargıya duyulan saygınlığı canlı ve başta tutmak için ciddi özen gösterdikleri, çağdaş devletin temel uğraşısı saydıkları bilinen bir gerçektir.

Bu ve diğer açıkladığım yargı sorunlarının bugüne değin askıda bırakılması ve yakınma konusu olagelmesinde, özellikle geçen yasama dönemi içinde Adalet Bakanlarının yargıya ve sorunlarına uzak kalmayı yeğleyen bir tutum içinde bulunmalarının da payı olmuştur.

YAYIN İŞLERİ :

1975 yılı ortalarında kurulan döner sermayeli Yargıtay Yayın Müdürlüğünün çalışmaları parasal olanaklar ölçüsünde ve her türlü eleştirilere açık olarak düzenle yürütülmektedir. Süreli olan Yargıtay Kararları Dergisi ile Yargıtay Dergisi yayımı aksatılmadan sürdürülmektedir. İctihadi Birleştirme Kararlarının Ceza bölümünün ilk cildi çıkarılmıştır. Mayno'nun dört ciltlik Ceza Kanunu Şerhinin ilk cildi de basılmıştır. Bu konuda önemli olan husus, yayınların uygulayıcılara, özellikle Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarına ulaştırılması, yararlanmalarının sağlanmasıdır. Büyük parasal bir yükü olmayan bu görevi Adalet Bakanlığı titizlikle yerine getirmelidir. Ayrıca daha verimli ve düzenli çalışma ve bir basımevi kurma olanağının sağlanması için 750.000 lirayı geçmeyen döner sermaye en az on milyon liraya çıkarılmalıdır.

Çok Sayın Cumhurbaşkanımızın şükranla ve minnetle karşıladığımız yakın ilgileri sonucu, bitişimizdeki Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı binasının Yargıtay'a tahsis edilmesi ile yerleşme sorunumuz uzun bir süre için çözümlenmiştir.

Türk Devleti, sürekli bir değişim, yenileşme, ileriye dönük bir bilinçlenme ve kendini aşma sü-

reci içindedir. Yüce Türk Ulusu ise büyük çoğunluğu ile Lâik Cumhuriyete, Demokratik Hukuk Devletine, Atatürk Devrim ve İlkelerine gönülden bağlılık inancını taşımaktadır. Hiç bir yöntem ve çaba ile geriye dönüş düşünülmemelidir.

Modern Türkiye'nin yönetiminin ancak Cumhuriyetçi ve Atatürkçü düşünceden kopmamakla mümkün olacağı iyi bilinmelidir. Yine çok iyi bilinmelidir ki, Atatürk Cumhuriyeti sadece bir yönetim biçimi değil, ulusal varlığımızın yöneldiği yeni bir yaşam anlayışı, apayrı bir dünya görüşüdür. Tüm Atatürk Devrimleri; uygar, ileri, özgür bir toplum düzeyine ulaşmayı, mutlu ve gönencilik bir toplum ülküsünü gerçekleştirme amaçlayan köklü girişimlerdir.

Toplumsal yapının sağlıklı bir biçimde varlığını sürdürmesi, iç barışın, güvenliğin, ulusal birlik ve beraberliğin sağlanması, yukarıda özenle işaret edilen inançlara sıkı sıkıya bağlı kalınmakla, kanunların ve yargı gücünün egemen kılınması ile mümkün olacaktır.

Demokratik Hukuk Devletinin, lâik Cumhuriyetin tüm kuralları ile işlerlik kazanacağına, yargı gücüne ve kararlarına saygı duyulan daha mutlu bir Türkiye'nin el birliği ile yaratılacağına içtenlikle inanıyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz açılış konuşmama son verirken yeni Adalet Yılına, Lâik Cumhuriyete, Atatürk İlke ve Devrimlerinin her zaman olduğu gibi bundan böyle de en büyük güvencesi ve koruyucusu olan değerli Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarına ve tüm Adalet mensuplarına hayırlı ve uğurlu olmasını ve başarılı geçmesini gönülden diler, saygılar sunarım.

1977-1978 ADALET YILI AÇILIŞINDA TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI FARUK EREMİN KANUŞMASI

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına Yeni Adalet Yılı'nın «Hukukun Üstünlüğü» ilkesine daha etkili uygulamalar getirmesi dileğimizi sunarken Adalet hizmetinde sabırla emeklerini sürdürmekte olan değerli Yargıç ve Savcılarımıza Türk Avukatlarının en iyi dileklerini sunarız.

Adalet Yılı'nın açılışından faydalanarak Savunma Mesleğinin bir şikâyetini dile getirmekte, Yasama ve Yürütmede görev alan Avukat ve Hukukçu meslektaşlarımızın dikkatini bir konuya çekmekte, gerekli yasal önlemlerin alınmasını dilemekte ısrarlı olduğumuzu açıklamak istiyoruz. Türk Toplumunu «gecikmeli Adalet»ten Türk Avukatları da «gecikmiş savunma»dan şikâyetçidirler. «İthamın başladığı anda savunma da başlar» kuralının memleketimizde yürürlükte olmadığını, ka-

nıtları ile birlikte, kamu oyunun takdirine sunmak istiyoruz. Böylece hukukumuzun savunma açısından çağdan düşmüşlükten arınması isteği, ilgi görmüş olabilecektir.

1961 Yılında Anayasamız yenilendi. Yeni Anayasa savunma hakkı açısından etkin kuralların getirilmesini öngörüyordu. Uygulama bunun tersine oldu. Anayasanın emri yerine getirilmedi, aksine geriye dönüş özlmeleri savunma hakkına da el uzattı.

1924 Anayasasında da kabul edilmiş olan «Savunma Hakkı», 1961 Anayasamızda «Hak arama özgürlüğü» üst-kavramı içinde ve yargı bölümünde değil, «Temel Haklar» bölümünde yer aldı. Bu tutum büyük değişiklikleri müjdeliyordu. Çünkü Yeni Anayasamızda Temel Haklar İnsanın «kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez hak ve özgürlükler» diye tanımlanıyordu. Anayasanın bu anlayışına göre savunmaya ilişkin Kanun hükümlerinin yeniden düzenlenmesi gerekirken bir başka dönem geldi ve «Temel Hakların özüne dokunulabileceği» anlayışı ile Türk Hukuk Gelişiminin yönü -yapay önlemlerle- değiştirildi. Bundan «Savunma Hakkı» da kendini kurtaramadı, zedelendi.

Türkiyemizde «Savunma makamı» Kanun Hükmüleri ile pekiştirilmiş «Gizlilik»ten şikâyetçidir. Bu şikâyetin haklılığını soyut deyimlerle değil, somutlaştırarak açıklamakta inandırıcılığın daha fazla olabileceğini sanıyoruz :

I — AVUKATTAN EVRAK SAKLAMAK :

1. Konu : Yirminci yüzyılda ve demokrasilerde müdafiden belge saklamak büyük bir kusurdur.

1894'te, Fransa'da Yüzbaşı Dreyfus, askeri mahkemeye tevdi edilen, fakat sanık ile müdafiden gizlenen bir «belgeye» dayanılarak mahkûm edilmişti. O tarihlerde Aurore adlı gazetenin yazarı ünlü Emile Zola, Dreyfus'un mahkûmiyetini haksız bulan ve Cumhurbaşkanı Félix Faure'a hitap eden bir açık mektubu yayımlamaktan, yargılanıyordu. Parlamentoda, Clemenceau, yalnız mahkemenin bilgisine sunulan «gizli belge» uygulamasına şöyle karşı çıktı: «Gizli belge (!). Bunun ne demek olduğunu biliyor musunuz? Bu, bir insanın, ondan gizlenen bir belgeye dayanılarak, yargılanması, mahkûm edilmesi, kendisinin, çocuklarının ona yakın herkesin şerefsizliğe hüküm giymesi demektir. Baylar, içinizden hanginiz, bu şartlar altında mahkûmiyete isyan etmezsiniz. Şekil, gerçeğe tercih edilmemelidir. Vatan, sadece toprak parçası değildir, aynı zamanda, fikirleri ne olursa olsun, dost olsun düşman olsun, bütün insanların birleştiği adalet, vatanıdır. Bu herkesin ısındığı

ocak, güvenlik, herkes için eşit olan adalettir. Adaletin olmadığı bir vatan düşünülemez». Bu çabalar sonuç verdi. «Gizli belge» usulünün uygar devletlerce nefretle reddedilmesinde «Dreyfus davası»nın etkisi büyük olmuştur.

2. Yasalar : Memleketimizdeki durum nedir? Bu konuda oldukça vahim bir hüküm mevcuttur; Danıştay Kanununun 82. maddesine eklenen fıkra şöyledir: Görevli daire veya kurul veya kanun sözcüleri tarafından getirilen veya idarece gönderilen gizli her türlü belge, taraf ve vekillerine incelettirilemez». 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 54. maddesinden esinlenerek yapılan bu genelleştirme büyük sakınca doğurmaktadır.

a) Davada taraf olan kişi veya vekili, kendi aleyhlerine olan bir belgeyi göremeyecektir. Memleketimizde, resmi yazışmalarda gizlilikte ne kadar ifrata gidildiği düşünülrse uygulamada bir kimse-nin kendisini nasıl savunacağını kestirmek mümkün olmaz.

Bu hükmün Anayasa'ya aykırılığı bakımından şöyle düşünülebilir. Anayasamızın 31. maddesine göre «herkes meşru bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir». Kendilerine ilişkin bir konuda ilgililer, gizlilik iddiası ile dosyalarını göremezlerse dava ve savunma hakkını nasıl kullanacaklardır?

b) Usul Hukukunda savunma hakkının ön koşulu «ithamı öğrenmek hakkıdır. İdarî işlemi dava eden ilgili, idarenin gizlilik iddiası ile Danıştay'a gönderdiği evrakı göremezse hakkındaki ithamı nasıl karşılayacaktır?

İdarenin «gizli» damgasını bastığı her belge böyle bir ayrıcalıktan faydalanırsa, artık savunma hakkından söz etmek olanaksızdır.

c) Eklenen hükmün Anayasada yeralan duruşmaların açıklığı (aleniyet) kavramını da zedelediği görülmektedir. İdarenin gizli dediği belge duruşmada da okunamayacaktır. Halbuki bu evraka dayanmak suretiyle «hüküm» veya «vicdani kanaat» teessüs edebilecektir.

Bu davalarda Danıştay, verdiği kararda «gizli belge»den ya söz etmemekte ve ne içerdiğini göstermeksizin sadece böyle bir varakanın varlığına işaretle yetinmektedir. Bu suretle ne hakkını arayan, ne de kamuoyu, davanın ne sebeple reddedildiğini anlamayacaktır.

II — DELİL AYRICALIĞI :

Ceza Usulü Kanununun 88. maddesine göre «resmî dairelerde saklı evrak vesair vesikalar mün-

derecatının ifşası memleketin selâmetine zarar vereceği o dairenin en büyük âmiri tarafından beyan edilirse bu evrak ve vesikaların gösterilmesi ve teslimi istenemez. Şu kadarki bu beyan kâfi görülmezse o dairenin mensup olduğu vekâlete müracaat edilebilir» (bk. HUMK. 249, 336; Danıştay K.)

Bu madde hükmü üzerinde özellikle «hukukun üstünlüğü» kavramı açısından durmak gereklidir.

1. Hükmün Özelliği : Böyle bir hüküm, ceza adaletinin her türlü delile sahip kılınması kurahna bir istisna teşkil eder. Fakat eksik delil ile de hüküm verilebileceği sonucuna varıldığında bu istisna düşündürücüdür. «Memleketin selâmeti adaletin de üstündedir» denilirse tereddütler artar. Sanık-vatandaşın bağımsız mahkemeler önünde, bütün delillerin «aleniyet» içinde tartışılarak yargılanmak hakkı açısından da konu önemlidir. «Hukukun üstünlüğü» esas ise, bundan da üstün bir kavramın bulunabileceği düşüncesinde isabet görülmeyebilir.

Buna karşın gerçekten açıklanması ağır toplumsal zarar doğurabilecek konularda (örneğin Millî Savunma sırlarında) istisna haklı gözükabilir. O halde konu, yargısal yorumun en isabetli tercihi yapacağına odaklaşmaktadır, takdir yürütmeden alınmalı, yargıya bırakılmalıdır. «Memleketin selâmeti» ve benzeri deyimler müphemdir, vuzuha kavuşturulmalıdır. Böylece, yargı organlarının eksik olanaklarla göreve zorlanmaları gibi bir duruma meydan verilmemiş olur.

2. Sistemler : Bu konudaki sistemler aşağıda özetlenmiştir :

— İngiltere'de yetkili Nazırın, mahkemeden böyle bir delili kim tarafından ikame edilirse edilsin telâkki (kabul) edilmemesi hakkında karar istemek yetkisi vardır. Böyle bir isteğin, mahkeme bu kanaatte olmasa dahi, daima kabul edildiği bildirilmektedir.

— Fransız Danıştay «Devletin güvenliği»ni tehlikeye düşürebilecek evrak ile diğer evrakı tefrik eder. Şu olaydaki Fransız Danıştayının kararı önemlidir : Fransa'da yüksek memuriyetlere geçebilmek için bir idare okulundan mezun olmak, bu okula girebilmek için de bir sınavı başarmak gereklidir. İdare, sınav adaylarından bazılarının dosyalarını incelemiş ve onların sınava alınmamasına karar vermiştir. Açılan idarî davada adayın siyasal kanısı dolayısıyla sınava kabul edilmemesinin kamu görevine alınmada vatandaşlar arasındaki eşitlik kuralına aykırı olduğu ileri sürülmüş, Danıştay bu adayların dosyasını istemiş, Hükümet dosyaları vermemiştir. Danıştay, bu durum karşısında davacıların siyasî kanaatleri sebebi ile sınava alınmadıklarını iddia etmek suretiyle ortaya attıkları «karine»nin aksinin sabit olmaması, idarî ta-

sarrufun mesnedini idarî kazanın denetlemesinin gerekli bulunması gerekçesi ile kararı iptâl etmiştir.

— İtalyan Usul Kanununa göre (m. 342) memuriyeti veya mesleği gereğince yanında bulunan evrakı memur veya meslek sırrı ile bağlı olan kimse, talep halinde, adli makamlara tevdi mecburdur. Siyasi, askeri memuriyet veya meslek sırrı bahis konusu ise yazı ile ve hattâ sebep göstermeksizin, evrakın verilmeyeceği beyan olunur. Eğer siyasi, askeri sır ileri sürülmüş ve adli makam bu beyanı yerinde görmemiş ise durum Adalet Nazırına bildirilir. Fakat Nazırın izni olmaksızın yalan şahadet suçundan takibat yapılmaz. Eğer memuriyet veya meslek sırrı ileri sürülmüşse ve adli makamının, beyanın asılsızlığından şüphe etmesi için sebep varsa ve bu evrak olmaksızın takibe devam mümkün değil ise gerekli araştırma yapılır, sonunda beyanın varit olmadığı anlaşılırsa evrakın zabtına karar verilir.

3. Memleketin Selâmeti Kavramı : Usul Kanununun «memleketin selâmetine zarar»dan bahsetmektedir. Kanunun gerekçesi şöyledir: «Dairenin en büyük âmiri tarafından beyan edildiği halde memleketin menafii âliyesi noktasından o gibi evrak ve vesaikin talebinde bulunulamıyacağı keyfiyetinin tasrihi faydalı görülerek bu madde tertip olunmuştur.» Bu faydayı Hâkim takdir etmelidir. Kanunun gerekçesi ve maksadı uygulamadaki abartılmış gizlilik anlayışını önlemeliydi. Kanunun herşeye rağmen (Adalete rağmen) gizliliği tuttuğu sonucu çıkarılmamalıydı.

III — CEZA KOVUŞTURMALARINDA GİZLİLİK :

1. Hazırlık Soruşturması : Hazırlık soruşturmasının gizliliği iddiasının ifrata götürüldüğü, zabıta soruşturması sırasında ilgilinin avukatı ile görüşmesinin engellendiği, Birliğimize yapılan başvurularla saptanmıştır. Bu engellemelerin Yasal bir temeli yoktur. Tatbikatçı gizlilik kurallarına alıştırılmış, bunları tartışmasız kabule zorlanmışlardır.

a) Esas kural şudur : «İthamın başladığı anda savunma da başlar». Bir kimsenin, ne sebeple olursa olsun hürriyetinden mahrum edilmesi, nezarete alınması, hattâ sanık olarak sadece sorguya çekilmesi onun «itham» edildiğini gösterir. Artık bu andan sonra «savunma» bütün olanaklara kavuşturulmalı, ilgili istediğinde Avukatı yanında bulunabilmelidir. Avukatının hazır olmadığı bir sorguda sanığın ikrarı geçerli sayılmamalıdır. Bu usul dayaklı sorgu (işkençe) suçlamalarının da önüne geçmiş olacak, ceza kovuşturma sistemimizin «insanileştirilmesi» isteklerini geniş ölçüde karşılayabilecektir.

b) Nezarete alınan kimsenin nerede olduğunun dahi bilinmediği, öğrenilmediği, soran Avukatın cevapsız bırakıldığı bir ortamda savunma hakkının geçerliliğinden söz edilemez. Birden alınıp götürülenin akibeti hakkında yakınlarının bir avukata başvurması, Avukatın onlara aczini bildirmekle yetinmesi «savunma mesleği»ne çok şey kaybettirmektedir.

c) Anayasamız Kurucu Mecliste tartışılırken «Türkiye'de hiç bir şey tevkif kadar suistimal edilmemiştir» yakınması güncelliğini bugün de yitirmemiştir. Hazırlık soruşturmasında verilen tutuklama kararına Avukatın itiraz hakkı vardır. Fakat bu hakkı kullanıp kulanmamak, kullanacak ise itiraz gerekçelerini saptamak olanaksızdır. Çünkü hazırlık soruşturması, avukat için de gizlidir. Bir hakkı tanıyıp, kullanma olanaklarını sağlamamak tam bir çelişkidir, içtensizliktir.

2. İlk Soruşturma : İlk soruşturmada Avukatın yalnız bazı evrakı görebileceği yolundaki hükmünün yanlış yorumlanması fiili bir gizlilik yaratmıştır. Her sorgu yargıcının tutumu değişik olabilmektedir. Ancak «son soruşturma»da geçerli sayılan «savunma» etkisini yitirmiş olur. Faydası azalmıştır.

IV — YÜRÜTME LEHİNE GİZLİLİK :

Yürütme, kamu hizmeti görür. Bu hizmet gizli olamaz. İdare Hukukunun gelişmesi âleniyete yönelmiş, bundaki kamu yararı —özellikle Demokrasilerde— daha gerçek, daha üstün görünmüştür.

İsviçre'te, âleniyet demokratik rejimin ilkesi sayılmaktadır. Bu ilke gereğince herkes kamu idaresinin elinde bulunan her belgeyi görebilir, her vatandaş kendisi hakkında kayda geçmiş her bilginin kendisine yazı ile bildirilmesini istemek hakkına sahiptir.

İsviçre'de, yürütmenin kararlarına mesnet olan her belge âlenidir. Bu belgeleri yalnız taraflar değil, herhangi bir vatandaş ve Basın görebilir.

Yürütmenin açıklığı İdare Hukukunda yepyeni bir yödedir. Bu akım karşısında memleketimizin, gününü doldurmuş İdare Hukuku anlayışını sürdürmesi, faydalı değildir. Yürütmede, idarî karar ve işlemlerde alışıldığı için haklı sanılan gizlilik en yaygın haldedir.

Örneğin köy sınırı ile ilgili bir dava açabilmek için İçişleri Bakanlığı dosyasındaki tesbitleri, dosyayı, bir emeklinin, dul veya yetiminin hakkını arayabilmek için Emekli Sandığındaki dosyayı, Avukat inceleyememektedir. Bu haksız davanın veya dava hakkı ise yanlış veya yetersiz gerekçelerle, delilsiz dava açılmasının nedeni olmaktadır. Vergi

ile ilgili davlarda «Vergi Mahremiyeti» kavramının ilgili mükellefin aleyhine kullanılması büyük sakıncalar doğurmaktadır.

Bütün kuruluşların, yetkililerin avukatın görevini kolaylaştırması kuralını koyan Avukatlık Kanununun 2. maddesindeki «Amir Hüküm», çeşitli fiili sınırlamalarla işlemez hale getirilmiştir. Avukatın, idari mercideki dosyayı, işlem hakkında karar verildikten sonra, fakat dava açılmadan önce inceleme olanağı mutlaka sağlanmalıdır. Gerçeği bilmeden açılan davaların sebep olduğu toplumsal zarar, sanıldığından çok fazladır. Kamu hizmetinde gizlilik düşünülemez. İdarede «şahsi dosya» anlayışı hukuk dışıdır.

Yasalarımızdaki ve buna eklenen uygulamalardaki gizlilik halleri bu sayılanlara indirgeli değildir. Daha pek çok örnek gösterebilecek durumdayız. «Kısıtlı Savunma» Usul Hukukunu değerden düşürür. Sınırlamaya, koşula bağlandığında özünü yitiren tek kavram «savunma»dır.

V — SONUÇ :

Bir «Hukuk Devleti»nde İdarenin bir davayı kazanması veya kaybetmesi özellik taşır. Devlet haksız olduğu davayı kazanmamalıdır. Kazanırsa, bu Hukuk Devletinin kendi kendini inkarı olur. Gizli tutulan belgenin bilinmesi halinde idarenin davayı kaybetmesi gerekeceğini farzedelim. Bu belge gizli kaldığı için idare davayı kazanırsa kaybeden sadece davacı vatandaş değildir.

Türk Avukatlarında genel kanı şudur : Yasalarımızda savunma hakkını kısıtlayan hükümler kaldırılmadıkça «Hak Arama Özgürlüğü»ne ilişkin «Temel Hak» gerçekleşmeyecektir.

Saygılarımızla.

Bkz. TBBB. 1970/4-10; 1971/9-2; 1972/16-3; 1973/21-1; 1974/27-1; 1975/33-1; 1976/39-1.

Ankara : 29.8.1977

Sayın Prof. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Yeni adalet yılı dolayısıyla Sayın Başkan, sizi ve değerli meslektaşlarım Avukat arkadaşlarımı kutlamak isterim. Demokratik Hukuk Devleti gayretinde, adaletin yerine getirilmesinde değerli üyelerimizin ciddi ve sorumluluk duygusu içindeki çabaları, devlete, hukuk niteliğini saygınlığın ötesinde öz varlığın kaynağı oluşundaki emekleri başbaşa yarınların güvencesi olarak görüyor ve kıvançla umut duyarak izliyorum.

Halkın muhtaç olduğu «Hak» arama ve adaleti görmedeki özlemi gerçekleştirmede güçlükleri yenererek karşılamaya uğraşan birliğinizin üyelerine yeni adalet yılında içtenlikle başarılar, esenlikler diler, sevgi ve saygılar sunarım.

Sırrı Atalay
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Ankara : 12.9.1977
Sayı : 1648

Kişiyi Özel

Sayın Sırrı Atalay
Cumhuriyet Senatosu Başkanı
A n k a r a

Yeni Adalet yılının başlaması dolayısıyla gönderdiğiniz yazıya teşekkür eder, Türk Avukatlarının Demokratik Hukuk Devletinin güçlenmesi ve adaletin yerine getirilmesinde gösterilen güvene her zaman layık olacaklarını ifade etmekten mutluluk duyar saygılar sunarım.

Başkan

1977/45-2

Türkiye Barolar Birliğinin 8. Kuruluş Yıldönümü — Birlik Başkanının Düzenlediği Basın Toplantısı.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN SEKİZİNCİ KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLAMA PROGRAMI

9 Ağustos 1977

10.00 — Atatürk'ün huzurunda saygı duruşu (Anıt-kabri ziyaret).

11.00 — TBB'de yıldönümü nedeniyle hazırlan bildirisinin okunması ve basın toplantısı.

12.30 — Birlik Başkanının katılanlar onuruna öğle yemeği.

19.00 — Büyük Ankara Otelinde kokteyl.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN 8. KURULUŞ YILI MÜNASEBETİ İLE BAŞKAN FARUK EREMİN DÜZENLEDİĞİ BASIN TOPLANTISI

Türkiye Barolar Birliği bugün (9.8.1977) kuruluşunun sekizinci yılını tamamlamış bulunmakta-

dır. Bu münasebetle Birliğimizin genel tutumuna ilişkin bir açıklamada bulunmakta fayda görmekteyiz.

Her kuruluş demokratik düzen içinde yerini ve yönünü saptamak durumundadır.

Ayrıntıları bırakırsak çoğulcu-özgürlükçü demokrasilerde, birbirine karşıt iki anlayışa rastlanır. Bunları şöylece isimlendirebiliriz: «Oya indirgeli Demokrasi anlayışı», «Sürekli katılımlı Demokrasi anlayışı».

1 — Oya indirgeli Demokrasi anlayışı : Bu anlayışa, diğerinden daha evvel rastlanmıştır. «Rousseau, her türlü menfaatin temsilini, genel iradeye zarar verecek özel iradelerin belirtisi olarak görmüştür. Fransız devriminde çıkarılan 1791 tarihli Le Chapelier Kanunu, Rousseau'nun demokrasi anlayışından esinlenerek, Devletle birey arasında yer alan bütün (ara kuruluşlar)ı ortadan kaldırmıştı. (Özbudun).

Görüldüğü üzere bu anlayış içinde ara kuruluşlar gereksiz, hattâ millî iradeye zararlıdır. Halk, oyları ile yönetimi seçer. Buna, halkın halk tarafından yönetimi (Halk iktidarı) denemez. Bu anlayış içinde «Demokrasiyi tanımlamak için (Halk tarafından yönetim) yerine, sadece (Halk tarafından kabul edilen yönetim) demek daha sögrü olur» (Kapani).

Politika alanının dar tutulmasını, tekelleştirilmesini daha uygun bulan siyasal akımlara her memlekette rastlanır. Bu akım «kamu niteliğindeki meslek kuruluşları»nı gereksiz sayar, onları siyasal yapmaktaki suçlar.

Bu anlayış amacına uygun düşecek önlemlere başvuracaktır. «Lüks Anayasa» (Demokrasinin fazlasının zararlı olduğu) deyiminin altında yatan bu anlayıştır. Meslek kuruluşları, «Politikadan arındırmak» bahanesi ile etki dışı bırakılacak, loncaleştirilacak, özgürlükler kısıtlanacaktır. Çünkü «hükümet icraatı» ve kararları için halkın ve kuruluşların siyasal etkenliğinin en dar ölçüde tutulmasında yarar vardır. Memleket başka türlü yönetilmez.(!).

2 — Sürekli katılımlı Demokrasi anlayışı : Bu anlayış, daha gelişmiş demokrasi anlayışdır, oya indirgeli anlayışın sakıncalarını gidermek lüzumundan doğmuştur. «Gerçek anlamı ile demokrasi ancak halkın çeşitli yollardan ve mümkün olan en geniş ölçüde politika sürecine katılımı ile varlık kazanır. ... Alınacak yasal tedbirlerle, kurumsal düzenlemelerle katılma yollarını genişletmek gerekir» (Kapani).

Bu anlayışın uygulanması şöylece ifade olunmaktadır: «yaygınlık kazanmak için demokrasi,

toplum yaşamının her katında ve kesiminde geçerli olmalıdır ve halkın yönetime yetkisi ve olanağı kurumsal düzenlemelerle, sürekli genişletilmelidir». «Halen yetersiz olan yönetime siyasal katılma yolları ne kadar genişlerse, demokrasi de o ölçüde yerleşme ve kökleşme olanaklarına kavuşmuş olacaktır.» (Kapani).

Baskı gurupları ile yürütmenin ilgisi bir çok memleketlerde olağan hale gelmiştir. Bu konuda özellikle İngiltere örnek sayılabilir. Bütün kanun tasarıları, hattâ önemli kararlar uzun komisyon çalışmalarından sonra yürütmenin malı olur. Komisyonlarda ağırlık daima meslek kuruluşlarındadır. Bu nedenle Hükümete «komisyonlar hükümeti» adı takılmıştır. (Meynand).

3 — TBB'nin eğilimi : TBB. çabalarının konularına göz atılsın: TBB. özgürlüklerin, özellikle düşünce özgürlüğünün kısıtlı tutulmasına karşıdır. Olağan dışı yargı kuruluşlarını önleme çabasındadır. Hukukun üstünlüğüne inanılmasını sağlamak ister, yargı kararlarının uygulanmasını sağlamakta ısrarlıdır. Anti-demokratik kanun hükümlerinin kaldırılmasını istemektedir.

O halde bu niteliği ile TBB. hangi demokrasi anlayışına uygun düşer : «Halk kitlelerinin siyasal katılmadaki rolünü asgari düzeyde tutmak isteyen... tez, özünde tutucu bir görüştür. Buna karşılık halkın —çeşitli sosyal gurupların— yönetimde etkinlik kazanmalarını ve söz sahibi olmalarını öngören katılımcı Demokrasi ise ilerici, radikal bir görüş olarak nitelendirilebilir» (Kapani).

O halde TBB. «sürekli-Katılımlı Demokrasi» anlayışını gerçekleştirmek isteyen akımı desteklemekte ve bunu kendi varlığının baş koşulu saymaktadır. Bu anlayış içinde yerini bulmuş olan TBB, bu açıdan görevini nasıl gerçekleştirecektir? Baskı gurubu olarak kamu oyunun oluşmasına katkıda bulunmakla.

4 — Baskı gurubu kavramı : Özgürlükçü - çoğulcu demokrasilerde «baskı gurupları» yazılı metinlerde ismen gösterilmemiş olsalar bile birer Anayasal müessese olarak kendilerini kabul ettirmişlerdir.

«Bugün bir çok memleketlerde başlıca gayeleri temel hak ve hürriyetleri korumak olan Birlikler vardır. Uyanık vatandaşların meydana getirdiği bu topluluklar, şuurulu ve sistemli çalışmaları ile (Hürriyetin bekçiliği) görevini yerine getirmekte ve bazan son derece etkili bir baskı gurubu hüviyetini kazanabilmektedir», «Baskı guruplarının modern devlet idaresinde hiç de küçümsenmeyecek bir rol oynadıklarına şüphe yoktur» (Kapani).

Demokrasiyi «sürekli katılımcı anlayış» içinde benimsemiş ülkelerde baskı guruplarının meşruluğu, kesinlikle kabul edilmektedir. (Aybay). Bu tür

demokrasilerde onları etkisiz değil, daha fazla etkili kılabilmek çareleri aranmaktadır. Memleketimizde de bir siyasal akım bu anlayış içindedir. O halde, hiç bir organik bağ kurmaksızın, TBB. devam ettiği sürece ve devam etmesi şartı ile bu anlayışı benimsemiş olanların fikirce yanında yer almaktadır.

Kamu niteliğindeki Baskı Gurupları özerklik (= kendi kendini yönetim = özyönetim) içinde olurlarsa görevlerini yerine getirebilirler. (Abadan, N.). Yürütmenin emri veya tehdidi altında baskı gurubu güçsüz kahr.

Bu nedenle TBB. özyönetimini sağlamak «idari vesayet»in kaldırılması çabasını sürdürmek zorundadır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Faruk Erem

Bkz. TBBB. 1970/4-5; 1971/9-1; 1972/15-1; 1974/27-1; 1976/39-2.

1977/45-3

Barış Derneği tarafından düzenlenen Helsinki, Avrupada Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Nihai Senedi ve Türkiye Konulu Ulusal Konferansa «Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı son Senedi ve Göçmen İşçiler Sorunu» konusunda, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca Sunulan Tebliğ.

AVRUPA'DA GÜVENLİK ve İŞBİRLİĞİ KONFERANSI SON SENEDİ ve GÖÇMEN İŞÇİLER SORUNU

Helsinki Antlaşmasının «Göçmen İşgücünün Ekonomik ve Sosyal Yönleri» bölümünde katılan devletler şu yükümlülükleri kabul etmişlerdir: «Göçmen işçiler ve kabul eden ülkelerin vatandaşları arasında iş ve çalışma koşulları ve sosyal sigortalar bakımından hak eşitliğini sağlamak ve göçmen işçilere doyurucu yaşam koşulları, özellikle konut koşulları sağlamaya çaba göstermek.— göçmen işçilerin, işsizlik durumunda kabul eden ülkenin kendi vatandaşlarına sağladığı başka uygun iş bulma olanaklarından, elverdiği ölçüde, kabul eden ülke dilinde parasız öğretim sağlanmasını olumlu karşılamak.— gönderen ülkelerin, ekonomik kalkınma çerçevesinde iş olanaklarını artırma amacı ile ve bu yolla bu işçilere dönüşlerinde iş bulmalarını kolaylaştırmak üzere, göçmen işçilerin bıraktıkları paraları kendi ülkelerine çekmek konusundaki çabalarını olumlu karşılamak» .

Bu kuralların da belirttiği gibi «Göçmen İşçilerin İnsan Hakları» ayrıca ve önemle ele alınması

gerekli bir konudur: Birliğimiz bu konu ile yakından ilgilenmiştir. İlk kez Yönetim Kurulumuz, yabancı ülkelere en çok işçi gönderen Sivas İlimizde yaptığı toplantı sonuçlarını bir bildiri ile kamu oyuna duyurmuştu:

1) Giriş : İnsan Haklarını yeniden tesbit edecek, şimdiye kadar bilinenleri daha etkili hale getirecek, Uluslararası bir metne ihtiyaç vardır. İnsan haklarına yenilerinin eklenmesi, eski-yeni hakların bir sistem, genel bir görüş içinde tertibi gerekli hale gelmiştir. Helsinki anlaşması «son senet»inin bu ihtiyacı yansıttığını görmekteyiz.

a — İnsanlık öyle bir döneme girmiştir ki 1789 «İnsan ve Vatandaş Hakları Beyannamesi»nden, 1948 «İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi»nden «Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi»nden bugüne kadar ilân edilen metinler, klasik metinler haline gelmiş, yetersiz oldukları anlaşılmıştır. Vaktiyle ancak o kadar yapılabilmisti.

Oysa günümüz, insan haklarının sınırlarını daha genişletmeyi önleyen engelleri kaldırmış veya azaltmıştır. Halen, daha geniş bir görüşle bu hakların düzenlenmesi olanakları artmış gözükmemektedir.

İnsan hakları demeçlerinin yayımlandığı tarihlerde «yabancı (göçmen) işçi» sorunu yoktu. «Yabancı» ile «Vatandaş» arasındaki fark genişledikçe, bundan «insan hakları» zarar görür. Gittikleri ülkenin ekonomisine büyük katkıda bulunan «göçmen işçi» sorunu bu konuyu daha gerçekçi bir açıdan incelemeyi zorunlu kılmıştır (bk. Calame, P. Les Travailleurs 2trangers, Paris 1972, s. 13).

İnsan hakları açısından göçmen işçilerin milletlerarası statüsünün tesbit edilmesi ve insan hakları ilkesini benimsemiş ülkelerin bu statüyü kabule davet olunmaları zamanı gelmiştir. Göçmen işçiler sorununu «bırakınız gitsinler, bırakınız gelsinler» formülüne bağlayan, bunda gönderen ülke açısından elemeği fazlasına yatırım alanı, elemeğine ihtiyaç duyan ülke açısından da açığı kapama olanağı gören akım, elemeği piyasasında «serbestlik» anlayışını yansıtır. Fakat bu «liberalizm» gün geçtikçe geçerliliğini yitirmektedir. Helsinki antlaşması da bunu kanıtlamıştır.

b — Bir toplumda bazı grup insanları bazı haklardan yoksun kılmanın «insan hakları»na aykırılığı kabul edilmelidir. «Yabancıların insan hakları» ile «göçmen işçi» sorununu birbirinden ayırmak mümkün değildir. İnsan haklarının evrenselliği ile yabancı işçilerin her ülkedeki hukuki statüsünün farklı oluşu izahsız kalmaktadır.

Göçmen işçileri kabul eden ülkede hor görülmeleri sebepleri çeşitlidir. Hattâ bu, göçmen işçinin davranışlarından da ileri gelebilir. Fakat en ağır basan sebep ırkçılık anlayışının kalıntılarının dan gelmektedir.

Göçmen işçiye sadece ücretinin ödenmesi yeterli sayılamaz. Socioculturels gelişmesinin gerektirdiği masraflarda yabancı işçinin maliyetine eklenmelidir.

Yabancı işçinin sendikalaşması sağlanmamaktadır. Sendikalar ülkelerinde yabancı işçilerden oluşan «yedek el emeği»ni, işçi sorunlarını yönetmek tekelciliğinden gelen güçlerini azaltıcı etkenlerden saymaktadırlar (Calame, s. 84).

El emeğine muhtaç yabancı ülkelerin «işçi politikası» sadece çıkarılık ölçüsüne dayanmamalıdır. Konu insanlararası «işbirliği»dir. Böylece ölçü çok değişik olacak; «İnsan Haklarında Yeni Anlayış» daha uygun sonuçlar verecektir.

Bir insanın yabancı bir ülkede, örneğin, turist olarak bulunması ile «göçmen işçi» olarak bulunması aynı değildir. Çoğunlukla ülkeler yabancı işçiyi, «tecrit» etmek isterler. Bunun için de alınan her tedbir insan haklarında kısıntı doğurur. Bazı ülkeler, tersine yabancı işçiyi toplumda eritmek, kendilerine mâletmek isterler. Bu ülkeler artık pek azalmıştır.

Bir başka ülkeye, çalışmaya giden bir işçinin «insan hakları» diye kabul ve ilân edilen haklardan ve «grev hakkı»ndan yoksun kılmasını, sırf çalışmak için ülke değiştirmiş olmakla izah etmek mümkün müdür?

Sosyal güvenlik açısından yerli işçi ile yabancı işçi arasındaki farklar bazı ülkelerde pek büyük, bazı ülkelerde ise önemsenmeyecek kadar hafiftir. Bu konuda eşitlik ilkesini sağlamak gerekir. Yabancı işçi de bütün sigorta kollarından eşitçe faydalanmalıdır. Özellikle «işsizlik sigortası» açısından durum düzeltilmelidir. Bazı «sosyal yardım»lardan (örneğin sağlık yardımından) faydalanmak için belli bir süre o ülkede bulunmuş olmak koşulu isabetli değildir.

2) Güvence : Gittikleri ülkenin «millî ekonomisi»ne büyük katkıda bulunanların, kendilerine daha az yabancı gözü ile bakılmasını istemek hakları kabul edilmelidir. Kuşkusuz genel-siyasal seçimlerde «oy hakkı» tanımaya ülkeler hazır değildir. Fakat bazı hakların tanınmasında sakınca görülemeyecek bir anlayışın belirli hale geldiğini söyleyebiliriz. Özellikle «Belediye seçimleri»nde yabancı işçinin oy sahibi olması mümkündür. Bazı ülkelerin bunu kabul etmiş olması insanlık adına, «onurlu davranışlar»dan sayılacaktır. İnsanları bir topluluğa kabul edip, yine de uzak tutmak anlamsızdır. Ayrıca, «insan vakarı» ile de bağdaşamaz.

Eğer yabancı bir ülkede çalışıp üretime katılanlar sadece bir araç, bir «eşya» sayılırlarsa, bundan insan haklarının zarar görmediği öne sürülemez. İnsanlık anlayışının, «örtülü kölelik» örneğine dönüşecek bir «göçmen işçi» sorununu çözümlenemeyeceğini düşünmüyoruz. Göçmen işçilerin bi-

lincine vardıkları sorun şudur: Sadece iş gücü sayılmamak isteği.

Öte yandan «İnsan Hakları Evrensel Beyanname»nin 23. maddesinde öngörülen «elverişli çalışma koşulları», «eşit ücret hakkı», «çalışanın kendisine ve ailesine insanlık haysiyetine uygun yaşayış sağlanması»ni istemek hakkını «göçmen işçiler» konusunda açıklığa kavuşturacak uluslararası kurallara ihtiyaç vardır. «Göçmen işçilerin insan hakları» bütün çalışmaların önüne alınmalıdır.

Daima, belki de haklı olmayan sebeplerle hudut harici edilme tehlikesi karşısında kalmak insan için zaruri olan emniyet duygusunu yok etmektedir. Göçmen işçilerin çalışmaya gittiği ülkeden çıkarılması şartları evvelden, pek açık şekilde tesbit edilmiş olmalıdır. Göçmen işçinin çalıştığı ülkeden çıkarılması bir adli güvenceye bağlanmalıdır. Suçluların geri verilmesinde dahi —genellikle— kabul edilmiş olan adli güvence göçmen işçilerden esirgenmemelidir.

Bazı ülkelerde sınır dışı edilmeye karşı ilgiliye bir komisyona başvurma hakkı tanınmıştır. Fakat bu komisyon idaridir. Kaldı ki acele hallerde İçişleri Bakanı gecikmeden hudut haricine çıkarma emrini verebilir (bk. Granotier, s. 155).

3) Yönetime Katılma : İnsan haklarını saptayan metinlere «çalışanın yönetime katılması hakkı» eklenmelidir.

Bulduğumuz çağ, «insan emeği»nin ekonomik ve hukuki analizini yapmış, bütün ayrıntıları ile değerini açıklamıştır. Sadece ücret ödenmesi ile emeğin karşılığını iddiaya imkân yoktur. Bazı ülkelerin çalışanın yönetime katılmasını sağlayan kanun hükümleri kabul etmiş olmalarını insan haklarına saygı örneği saymaktayız. Yönetime katılmanın farklı modelleri olabilir. Fakat bunun insan hakları arasına alınması her ülkede insanlık idealine doğru ilerlemeyi çabuklaştıracaktır.

Göçmen işçilerin durumunu ıslah için L'OIT'in ve BIT (Bureau International du Travail)'in çalışmalarını ve özellikle 25-27 Ocak 1974'de Paris'te toplanan göçmen işçilerin hukuki ve sosyal durumları konulu milletlerarası konferansın çalışmalarını takdirle karşılamaktayız. Fakat bu çalışmaların insan hakları doktrini açısından hukuki temellerinin açıklanmasında, daha bağlayıcı hale getirilmesinde zaruret ve fayda vardır.

OIT ve BIT'in çalışmaları ile 1973'de Helsinki'de başlayan 1975'de Cenevre'de çalışmalarını sürdüren ve 1977'den sonra da çalışmalarını sürdürecektir olan «Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı» arasında bir düzenleme ve ayarlama faydalı olacaktır.

4) Ekonomik Sorunlar : Göçmen işçi akımının yakın gelecekte duraklayacağı yolundaki kuşkular —hiç olmazsa şimdilik— yersizdir. Çünkü artık-de-

ğerden faydalanma bu işçileri kabul eden ülkelerde milli ekonominin önemli unsurlarından biri haline gelmiştir.

a — Artık-değer kavramı yabancı işçi açısından daha açık biçimde kendini gösterir. Yabancı işçi kullanma isteğinin kökeninde artık-değerden işverenin daha fazla istifade edebildiği gerçeği yatar (bk. Granotier, s. 252). İşverenin sağlık, işgüvenliği ve benzeri yükümlülüklerinde tasarrufa gittiği, hiçbir siyasal hakkı, işten çıkarılmada güvençesi olmayan yabancı işçinin «hak arama özgürlüğü»nü bulunmadığı düşünülürse, insan hakları açısından konunun önemi daha iyi anlaşılır.

b — Göçmen işçi, çalıştıkları ülkede işsizliği arttırmakta mıdır? Konuyu inceleyemeyenler bu soruyu olumlu yanıtlarlar. Gerçek şudur : Yabancı işçi kabul eden ülkede bazı ağır veya itibarsız işleri o memleketin kendi işçileri yapmak istememekteler ve daha ziyade mesleki yetişim isteyen hizmetlerde «vasıflı işçi» olarak çalışmak istemektedirler. Fakat bu kesim insanların üst düzeyde kalabilmeleri için bir kesim insanın kullanılmasının insan hakları açısından izahı nasıl yapılacaktır?

c — Az veya çok vasıflı işçi kullanan işyerlerini kapsayan ülkeler, işçinin bu vasfı kazanması masraflarına katılmadan onlardan istifade edebilmektedir.

ç — Çalışanın ailesine sosyal güvenlik yardımları açısından göçmen işçi, vatandaş işçiden daha azı malolmaktadır. Zira göçmen işçinin beraberinde getirdiği aile efradı vatandaş işçiye kıyasla daha az kalabalıktır.

d — Göçmen işçinin, üretimin önemli bir miktarını memleketine gönderdiği, pek az tükettiği düşünülürse çalıştığı ülkede enflasyonu yavaşlatan bir etkenliği olduğu da kabul edilebilir.

e — Göçmen işçi bulunduğu ülkenin genel masraflarına katılmakta, fakat bu katılmanın karşılığında aynı payı alamamaktadır. Bu suretle dolaylı yoldan, örneğin milli işsizlik sigortasının kaynağını çalışarak beslemektedir.

5) Sosyal Sorunlar : Zengin bir toplumda göçmen işçilerin oluşturduğu «fakir kesim». Bu sayısız sosyo-psikolojik sorunlar üreten bir durumdur.

a — Göçmen işçilerin, çalıştıkları ülkede aynı bir sosyal sınıf oluşturdukları, bunlara «proletarya altı» (=sous praleteriat = Lumpen-proleteriat) denildiği bilinmektedir. (Granotier, B. Les Travailleurs immigrants en France, Paris, 1976, s. 29; Delevski, Antagonismes sociaux et proléteriens).

b) «Göçmen işçilerin sosyal patalojisi» ayrıca incelenmelidir : Göçmen işçilerde en çok rastlanan, başta tüberküloz olmak üzere soluk alma organları hastalıklarıdır. Bu hastalıklar, genellikle göçten bir yıl sonra patlak vermektedir. Bundan sonra sindirim organları (başta ülser), bunlardan sonra da akıl (sinir) hastalıkları görülmektedir.

Göçmen işçilerin suçluluğuna gelince bu da ayrı bir sorundur (Champion, Y. Migroton et Malandie mental, 1965).

Göçmen işçilerin, henüz korunma önlemleri iyice anlaşılammış işlerde (Atom santralları gibi) çalıştırıldıkları bilinmektedir. Bu gibi işlerde çalışmış olanlarda «kanseri»li oranı yüksektir. Fakat kanser geç teşhis edildiği için iş-hastalık nedenselliğini saptamak kolay olmamaktadır.

c — İşçi ailesinin bölünmüş bir aile düzeni içinde yaşamak zorunda bırakılması, iki ülke toplumu için de son derece ciddi sosyal sorunlara yol açabilecek niteliktedir. Bu durum Avrupa Sosyal Haklar Temel Yasasının (ailenin sosyal, hukuki ve iktisadi hakkı) ile ilgili 16. maddesine de aykırıdır (Türk-İş Raporu).

ç — Göçmen işçi, işçi sınıfının, sakıncasız (!) artmasını sağlar. Çünkü göçmen işçinin siyasal hakkı yoktur. Bu açıdan göçmen işçi uygulamasının sınıflar arası dengeyi sağladığı da ileri sürülmektedir. (Granotier, s. 259).

d — Göçmen işçi sorununun siyasal yönü yok değildir. Bölme ve hükmetme taktiği kullanılmamış da değildir. Amerika'da 1919 (Chicago), 1943 (Detroit) kanlı olaylarında işverenlerin zenci işçileri fazlaca alıp onları grev kırıcı olarak kullanmaları ve bunu ırk ayırımı çatışması gibi gösterdikleri unutulmamıştır. Göçmen işçilerin de aynı biçimde kullanılmak istendiğini gösteren olaylara rastlanmaktadır. Göçmen-vatandaş işçiler arasında zaman zaman rastlanan olayları düzeysel nedenlerle izah etmek yanlıştır. Göçmen-vatandaş işçi karşı karşıya getirilmektedir.

6) SONUÇ : Şüphe yoktur ki endüstrileşmiş veya elemeğine muhtaç memleketlere kitle halinde işçi göçleri çağımızın büyük sorunlarından biridir. İnsan haklarını ilân eden metinlerin bu açıdan gözden geçirilmesinde yeni önlemlerin alınmasında zorunluk vardır. «Avrupa'da güvenlik ve işbirliği konferansı son senedi»ni, bu bakımdan güçlü bir girişim saymakla beraber yeterli bulmaktayız.

1977/45-4

Avukatlık Kanunu — Avukatın, Baroya Kaydolanması İçin O Yerde İkametgâhı Bulunması Gerektiği.

Trabzon : 22.8.1977

Sayı : 742

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İlgi : Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 7 Temmuz 1977 gün ve 18623 sayılı yazısı :

Avukatlık stajını Baromuzda tamamlayarak kişisel dosyasının onanmak üzere Adalet Bakanlığı-

na gönderilmesini isteyen stajyer Avukat Mehmet Yurdal Tokat'ın dosyası Adalet Bakanlığına gönderilmiş ise de, dosyanın birinci kez staja ara vermenin belgelenmesi nedeniyle ikinci kez ise ilgideki yazıda belirtildiği gibi Trabzon Barosu bölgesinde ikametgâhı bulunmadığının anlaşılması nedeniyle Baromuza iade edildiği görülmüştür.

Adı geçen Avukat stajyerinin stajını usulüne göre tamamladığı gerekli ikametgâh belgesinin dosyasında bulunduğu ve gerek staj dosyası gerekse ek dosya kapsamına göre yurt dışında geçici görevli olduğu anlaşılacakla birlikte konunun birliğimizce incelenerek yapılması gerekli işlemin sorulmasına karar verilmiştir.

Gereğine izinlerinizi saygılarımla dilerim.

Eki : Dosya

Av. Fethi Çulha
Baro Başkanı

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

Ankara : 12.9.1977
Sayı : 1652

İlgi : 22.8.1977 tarih ve 742 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ve dosya Yönetim Kurulumuzun 4.9.1977 günlü toplantısında incelenmiş olup; Av. Mehmet Yurdal Tokat'ın 18.6.1977 tarihli yazısının üçüncü sahifesi sonunda «Üniversiteden istifa ile, Freiburg Üniversitesi Medeni Hukuk - İş Hukuku Kürsüsünde çalışmakta olduğunu» beyan etmiş olmasına ve Bakanlık yazısından da anlaşılacağı gibi Trabzon'da ikametgâhı bulunmamasına göre; Baroya kaydının uygun olmayacağına 805-48 sayı ile karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim .

Saygılarımla.
Başkan

EK : İlgili dosya.

Bkz. TBBB. 1974/27 - 15.

1977/45-5

Avukatlık Kanunu — Herhangi Bir Yer Hazine Avukatlığından Ayrılanların, Genel Bütçe Kapsamına Giren Daireler Aleyhine İki Yıl Süre İle Dava Alamıyacıkları.

Balıkesir : 30.3.1977
Sayı : 977-157

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına,
A n k a r a

Baromuz Avukatlarından M. Serpil Özgeng'in Birliğinize sunulmak üzere Baromuza gönderdiği 8.3.1977 tarihli dilekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereği takdirlerinize arz olunur.

Saygılarımla.
Balıkesir Barosu Başkanı
Av. Hürşit Kangal

EKİ : 1 Dilekçe.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Sunulmak Üzere
Balıkesir Baro Başkanlığına

Balıkesir Bölge Muhakemat Müdürlüğünde dört yıl süre ile yaptığım Hazine avukatlığından ayrılarak serbest avukatlığa başladım. 1136 sayılı Yasanın 14. maddesi gereğince görevimden ayrıldığım idare aleyhine iki yıl müddetle dava alamıyacağım kuruluşun, görev yapıp ayrıldığım Bölge Muhakemat Müdürlüğü ile bu müdürlüğün denetlediği bölgeleri mi içerdiği, yoksa Türkiye çapında tüm Maliye teşkilâtını mı içerdiği konusunda tereddüte düştüm.

Konu tetkik buyrulurken, benim sadece Hazine Avukatı olarak görev yaptığım bölge olarak Balıkesir ve civarındaki hazine dosyaları hakkında bilgi sahibi olabileceğim gözönünde tutularak durumun aydınlatılmasını ve kararın yayınlanacağı Barolar Birliği Bülteni sayısının, adresime gönderilmesini saygı ile arz ederim. 8.3.1977.

Avukat
M. Serpil Özgeng
Ankara : 21.9.1977
Sayı : 1674

Baro Başkanlığı
B a l ı k e s i r

İlgi : 30.3.1977 tarih ve 977-157 sayılı yazımız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen Av. M. Serpil Özgeng'in 8.3.1977 günlü dilekçesi Yönetim Kurulumuzun 4.9.1977 günlü toplantısında incelenerek; 1136 sayılı Yasanın 14/3. maddesinde belirtilen «Devlet»ten amaç 4353 sayılı Yasanın 2/C maddesinde belirtilen Genel Bütçeye bağlı İdareler olup, herhangi bir yer hazine Avukatlığından ayrılmış olanların Genel Bütçe kapsamına giren Daireler aleyhine iki yıl süre ile dava alamayacaklarına 781-24 sayı ile karar verilmiştir.

Bilginizi ve kararımızın Av. M. Serpil Özgeng'e de duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/45-6

Avukatlık Kanunu — Av. Kanununun Geçici 17. Maddesinin 8. Fıkrası Gereğince Baro Keseneğinin Bu Maddenin 1. Fıkrası Kapsamına Girenlerden Alınmayacağı.

Giresun : 8.7.1977
Sayı : 101

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 sayılı Kanununun geçici 17'nci maddesinin birinci bendinde kayıtlı kimselerin 7 Temmuz 1977

tarihinden itibaren görevlerini sürdürecekleri cihetle, bu gibilerden baro aidatı alınıp alınmayacağı hususunda tereddüde düşülmüştür.

Bu hususta yapılacak işlemin bildirilmesine müsaadelerinizi saygılarımla arzeylerim.

Baro Başkanı
Avukat
Ahmet Ersöz

Ankara : 22.8.1977
Sayı : 1550

Baro Başkanlığı
G i r e s u n

İlgi : 8.7.1977 tarih ve 101 sayılı yazınız.

Avukatlık Yasasının geçici 17. maddesinin 8. fıkrası gereğince Baro keseneğinin bu maddenin 1. fıkrası kapsamına girenlerden alınmayacağına bilginizi, Yönetim Kurulumuzun 8.8.1977 gün ve 715-26 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/45-7

Avukatlıkla Bağdaşmayan İşler — Anonim Şirketlerde Mesul Müdürlük ve Mümessillğin Avukatlıkla Bağdaşmayacağı.

Torul : 29.7.1977
Esas No. : 1975/44

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Davacısı S.S. Kurumu vekili olan Av. Ahmet Metin Örs ve davalısı Mehmet Erel ve 3 arkadaşı vekili Av. Alpaslan Öktener olan alacak davasında davalılar vekilinin Zigana Madencilik Anonim Şirketinde mesul müdür ve mümessili olduğu ve bu nedenle avukatlık yapamıyacağı davacı vekiline husumet itirazı olarak ileri sürdüğünden, 271 sayılı Maden Kanunu muaddel 81 ve 82. maddeleri ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11-12/e-f maddesi ve fıkraları gereğince mahkememize duruşma günü olan 5.10.1977 tarihinden önce davalı vekilinin bu davada avukatlık yapıp yapamıyacağına bildirilmesi rica olunur.

Hakim 20783

Ankara : 22.8.1977
Sayı : 1541

Asliye Hukuk Mahkemesi
T o r u l

İlgi : 29.7.1977 tarih ve Esas: 1975/44 No.lu yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 8.8.1977 günlü toplantısında görüşülmüş olup; Anonim Şirketlerde mesul müdürlük ve mümessillik Avukat-

lıkla bağdaşmayacağı gibi, Anonim Şirketlerde mes'ul müdür ve mümessil olanların da avukatlık yapamıyacağına duyurulmasına karar verilmiştir.

744-55 sayılı karar uyarınca, bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/45-8

Avukatlara Vaki Tecavüzler — Tekirdağ Avukatlarından Sabahattin Eral'in Dövülmesi Olayı — Birliğin Adalet Bakanlığına, İçişleri Bakanlığına, Tekirdağ C. Savcılığına Başvurması — Alman Cevaplar.

Çorlu : 6.5.1977
Sayı : 45

Sayın Faruk Erem
Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Baromuz üyesi Avukat Sabahattin Eral'in 5.5.1977 Perşembe gecesi Tekirdağ Çiftlikönü Karakolunda dövüldüğü iddiası üzerine savcılığa suç üstü hükümlerine göre soruşturma açılmıştır. Adaletin el koyduğu bir olayda oluş ve nedenleri üyemize yüklenen eylem, aydınlığa çıkmadan fikir yürütmek ve Birliğimize dayanaksız bilgi sunmak uygun görülmemiş ise de karakol içine alınmış bir kişinin ne yüzden ve kim olursa olsun güvenlik güçlerince dövülmesi iddiasındaki ağırlık açıktır. Polis tarafından üyemiz Avukat olduğu kesinlikle bilinmesi ise olaya adli yönü dışında önemli bir meslek sorunu niteliği eklediğinden Baromuzun ilgi ve duyarlılığını çekmiştir. Gerekli girişimin takdiri için bilginize saygı ile sunulur.

Avukat
Rifat Verdigil
Tekirdağ Barosu Başkanı

Ankara : 12.5.1977
Sayı : 843, 842

Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı
A n k a r a

Tekirdağ Baro Başkanlığından alınan bir telgrafla Avukat Sabahattin Eral'in 5.5.1977 gecesi Çiftlikönü Karakolunda dövüldüğü bildirilmektedir.

Bir meslektaşımızın güvenlik kuvvetleri tarafından dövülmesi camiamızın üzüntüsüne mucip olduğu gibi savunma hakkı ve organını da zedeleyeceği açısından da üzerinde önemle durulması gerekmektedir.

Bu nedenle olayın hemen incelenmesi ve ilgililer hakkında gereğinin takdir ve ifası ile sonucundan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 12.5.1977
Sayı : 844

Valilik Makamına
T e k i r d a ğ

Tekirdağ Baro Başkanlığından bir telgrafla Avukat Sabahattin Eral'ın 5.5.1977 gecesi Çiftlikönü Karakolunda dövüldüğü bildirilmektedir.

Bir meslektaşımızın güvenlik kuvvetleri tarafından dövülmesi camiamızın üzüntüsüne mucip olduğu gibi savunma hakkı ve organını da zedeleyeceği açısından da üzerinde önemle durulması gerekmektedir.

Bu nedenle olayın hemen incelenmesi ve ilgililer hakkında gereğinin takdir ve ifası ile sonucundan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 12.5.1977
Sayı : 845

Baro Başkanlığı
T e k i r d a ğ

İlgi 6.5.1977 tarihli telgrafınız.

Çorlu'dan çektiğiniz ilgi tel yazınız alınmıştır.

Avukat Sabahattin Eral'ın karakolda dövülmesi olayından üzüntü duyduk. Keyfiyetin incelenmesi ve gerekli işlemlerin hemen yapılması için Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile Tekirdağ Valiliğine yazılmıştır.

Bilgi edinilmesini, adli soruşturma sonucunun bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T. C.

ADALET BAKANLIĞI
Ceza İş. G. MÜDÜRLÜĞÜ

1-81-17-1977/34707

Konu : Müracaatınız Hk.

Ankara : 14.6.1977

Av. Faruk Erem
Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

12.5.1977 günlü ve 843 sayılı yazınızla şikâyet konusu ettiğiniz hususlar tetkik ettirilmiş olup, ef-rada suumuamelede bulunmak suçundan müşteki sanık polis memuru Azmi Ergün ve arkadaşları

haklarında Tekirdağ Asliye Ceza Mahkemesine kamu davası açıldığı anlaşılmıştır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Muammer Yula
Adalet Bakanı y.
Ceza İşleri Genel Müdürü y.

Bkz. TBMM. 1971/6-9; 16; 7-3; 8-2; 9-13; 10-11; 1972/11-20; 13-23; 14-19; 16-28; 1973/17-20; 18-32; 19-16; 20-22; 21-22; 1974/27-16; 28-16; 1975/29-8, 9, 30-36; 17, 18, 19; 31-12, 13; 32-20; 21, 22; 33-12, 13, 14, 15, 16; 34-18; 1976/36-13; 1977/42-9, 10, 11; 43-8; 44-8, 9, 10.

1977/45-9

Diyarbakır Hakimi Akif Toros Karabay'ın Vurulması Olayı — Birliğin Adalet, İçişleri Bakanlığına, Diyarbakır Valiliğine C. Savcılığına Başvurması — Alınan Cevaplar.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Tel.

Diyarbakır 1. Ağır Ceza Hakimi Akif Toros Karabay 13.6.1977 Pazartesi gece saat 10.00'da evinde çalışmakta iken penceresinden ateş edilerek kafa nahiyesinden ve omuriliğinden vurulmuştur. Mağdur halen koma halindedir. Türkiye'de failerin mutlak yakalanma çabasına önem verilmediği sürece adaleti icrada imkânsızlaşmış olur. Tahkikatın bir heyet marifetiyle icrası zorunluk arz etmektedir. Diyarbakır Bölge Barosu olarak olayı telin eder durumu ittıla ve alâkalarınıza arz ederim.

Saygılarımla.
Baro Başkanı
Cevdet Yardım

Ankara : 15.6.1977
Sayı : 1077

Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Diyarbakır Hakimi Akif Toros Karabay'ın gece evinde vurulduğunu ve halen komada bulunduğunu, bu yer Baro Başkanlığından aldığımız bir tel yazıdan üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz.

Adalet teşkilâtı mensuplarına yöneltilen bu gibi olaylar üzerinde önemle durulacağı ve sanıkların kesin olarak yakalanıp adalete teslim edileceği kanısını taşımaktayız.

Gereğini ve sonuçtan bilgi verilmesine müsaadelerini takdirlerine arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara : 15.6.1977
Sayı : 1080

Valilik Makamına
C. Savcılığına
D i y a r b a k ı r

ACELE TEL

Diyarbakır Hakimi Akif Toros Karabay'ın gece evinde vurulduğu ve komada olduğu haberini bu yer Baro Başkanlığından aldığımız tel yazıdan üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz.

Geçmiş olsun der, kendisine acil şifalar dileklerimizizin iletilmesini ve bütün adalet camiasına yöneltilen bu gibi olayların takipsiz kalmayacağı hakkındaki kanımızın da ulaştırılmasını rica ederiz.

Saygılarımızla.
Başkan

Ankara : 15.6.1977
Sayı : 1081

ACELE TEL

Baro Başkanlığı
D i y a r b a k ı r

Hakim Akif Toros Karabay'ın vurulması haberinden üzüntü duyduk. Şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına geçmiş olsun der acil şifalar dilediğimizin kendisine iletilmesini, ilgili merciler nezdinde gerekli girişimlerde bulunduğumuza bilgi edinmenizi rica ederiz.

Saygılarımızla
Başkan

Diyarbakır : 16.6.1977
Sayı : 1122

Sayın Av. Faruk Erem
Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Diyarbakır hakimlerinden Akif Toros Karabay'a evinde vukubulan silâhlı vahşiyane saldırıdan, duyduğumuz üzüntü sonsuzdur. Hadiseyi her haliyle kutsal Adalet cihazımıza ve Devlete yönelik hunharca, insanlık dışı ve çirkin bir hareket olarak mütalâa etmekteyiz.

Suçlu veya suçluların behemahal yakalanıp adalete teslim edileceği şüphesizdir. Bu konuda başta Cumhuriyet Savcılığımız olmak üzere zabıta gerekli gayretin içinde bulunmaktadır.

Değerli Hakimimize acil şifalar diler, ve yakın ilginize teşekkür eder, bu vesileyle en derin saygılarımı arz ederim.

Nazım Kemal Diniz
Diyarbakır Valisi

DAĞITIM :

Cumhuriyet Savcılığına
Barolar Birliği Başkanlığına
Baro Başkanlığına

Ankara : 13.7.1977
Sayı : 1267

Baro Başkanlığı
D i y a r b a k ı r

İlgi : 14.6.1977 tarihli tel yazınız.

İlgi yazınız üzerine yaptığımız başvurulara karşılık Diyarbakır Valiliğinden aldığımız 16.6.1977 gün ve 1122 sayılı cevabi yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Genel Başkanı
A n k a r a

Hocam bize öğrettiğiniz gibi hukuku uyguluyoruz fakat vazifemizden dolayı kurşunlanıyoruz. Neden susuyorsunuz.

Diyarbakır Hakim ve Savcuları
adına

Sulh Hukuk Hakimi
Hüveyda Karakiş
Ankara : 6.7.1977
Sayı : 1217

Sayın Hüveyda Karakiş
Sulh Hukuk Hakimi
D i y a r b a k ı r

Hakim Akif Toros Karabay'a yapılan silâhlı saldırı sonucu ölümünden camiamız derin üzüntü duymuştur.

Bigane kalınmamış, en etkili girişimlerde bulunulmuştur. Bu hususlar kayden sabittir. Adli ve idari merciler gerekli hassasiyet içinde olduklarını cevaben bildirmişlerdir.

Merhumun ailesine, sizlere ve tüm adalet cihazımızı oluşturan hakim, savcı ve avukatlara şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına başsağlığı diler, saygılarımızı sunar, uyarıcı telinize minnet ve şükranlarımı sunarım.

Başkan

1977/45-10

Avukatlık Kanununun Geçici 17/1. Maddesi Hk.

Sarız : 21.7.1977

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1 — 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının geçici 17. maddesinin 1. fıkrasına göre; Yargı mercileri, Cum-

huriyet savcılıkları ve icra memurlukları nezdinde başkâtiplik, zabıt kâtipliği, zabıt kâtibî muavinliği yahut icra memurluğu veya yardımcılığı görevlerinden birini en az on yıl süre ile yapmış olan kişiler, bu yasanın 3. maddesi uyarınca Avukatlık mesleğine kabul için aranılan tahsil, staj ve sınav dışındaki koşulları haiz olurlar ve 5. maddede yazılı engeller kendilerinde bulunmazsa, en az üç avukat veya davavekili olmayan bir yerde, o yerin bağlı mahkemeleri ve icra ve iflâs dairelerinde dava ve iş takibedebilirler,

2 — Aynı yasanın gene geçici 17. maddesinin 3. fıkrasına göre de; Bu yasanın yani Avukatlık Yasasının yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1086 sayılı H.U.Y.Y.nın 61. maddesinin son fıkrası gereğince vekâlet görevini yapanlar, geçmiş adalet hizmetine ait şarta bakılmaksızın, birinci fıkrada yazılı diğer koşullara sahip oldukları takdirde, o yerin bağlı bulunduğu baroca tutulan listeye yazılmak suretiyle, münhasıran o yerdeki hukuk mahkemeleri ve icra ve iflâs dairelerinde vekâlet görevini yapmaya devam ederler. Ancak, listeden herhangi bir suretle adları silinenler, birinci fıkrada yazılı koşullarına tamamına sahip olmadıkça bir daha listeye yazılamazlar... Denmektedir.

Birinci maddemizde izahına çalıştığımız o yerin bağlı mahkemeleri ve icra ve iflâs daireleri biçimindeki ifade tarzı ile ikinci maddemizde izahına çalıştığımız münhasıran o yerdeki hukuk mahkemeleri ve icra iflâs daireleri biçimindeki ifade tarzı arasında, düşüncemize göre açık farklılık vardır. Bu farklılık ise vekâlet yetkisinin, Dava Takipçileri yönünden (1. fıkraya uygun olarak Baroya kaydı yapılmış olan Dava ve İş Takipçileri kastedilmektedir) ceza mahkemelerini de kapsayıp kapsamayacağına dairdir. Şöyleki :

O yerin bağlı mahkemeleri ve icra iflâs daireleri, derken o yerdeki ceza ve hukuk olmak üzere bütün mahkemeleri kastedtiği anlamı çok açık biçimde ortaya çıkmaktadır.

Halbuki, münhasıran o yerdeki Hukuk Mahkemeleri ve İcra İflas daireleri, derken ise sadece Hukuk Mahkemeleri tasrih etmektedir.

Bu duruma göre;

Dava takipçisi olarak durumu 1136 sayılı Yasanın geçici 17'nci maddesinin birinci fıkrasına uygun düşenlerin, barodaki takipçiler listesine yazıldıktan sonra, hukuk mahkemeleri ile birlikte ceza mahkemelerine de vekâletten girip giremeyecekleri hususunun açıklığa kavuşturulması için sayın Başkanlığınızın düşüncelerine başvurmayı uygun buldum.

Gereğinin takdir ve ifasını dilerim. Saygılarımı sunarım.

Hüseyin Coşkun

Ankara : 22.8.1977

Sayı : 1539

Sayın Hüseyin Coşkun

Dava Takipçisi

S a r ı z - K a y s e r i

İlgi : 21.7.1977, 1.8.1977 tarihli dilekçeleriniz.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının geçici 17/1. maddesinde açıkça «münhasıran o yerin Hukuk Mahkemeleri» denilmiş olması nedeniyle, Ceza Mahkemesinde dava takip edemeyeceğinize bilginizi, Yönetim Kurulumuzun 8.8.1977 gün ve 726-37 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1977/45-11

Hakimlikten ve Savcılıktan Ayrılanların Görev Yaşatılması

Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Sinop Cumhuriyet Savcı yardımcılığı görevinde iken, 25 hizmet yılını bitiren devlet memurlarının emekli olabilmelerine imkân veren kanun gereğince isteğim üzerine Nisan/1977 ayında emekliye ayrıldım.

Sinop Barosuna müracaat ile kaydımı yaptırarak Sinop'ta avukat olarak çalışmaktayım. Bazı mahkemelerce, Sinop'ta görev yaptığım ve burada emekliye ayrıldığım için 2 yıl müddetle Sinop'ta avukatlık yapamayacağım mülâhazası ile vekâletini deruhte ettiğim davalarda avukat olarak davaya kabulüm hususunda tereddüt izhar edilmektedir.

Halbuki Türkiye Barolar Birliğinin, hakim ve savcılarının görev yaptıkları yerde iddianamesini tanzim etmedikleri veya duruşmasına katılmadıkları davalarda ve mahkeme veya dairelerde avukat olarak hizmet görebileceği hususunu benimseyip Barolar Birliği Bülteninde bu hususun neşredildiğini hatırlamaktayım.

Yukarıda arz edilen tereddüdün izalesini ve keyfiyetin tarafıma, Sinop adli mercilerine sunulmak üzere bildirilmesini saygılarımla arz ederim. 13.7.1977.

Sinop Barosu Avukatlarından
Av. Vedat Pâk

Ankara : 31.8.1977

Sayı : 1584

Sayın Av. Vedat Pâk

S i n o p

İlgi : 13.7.1977 günlü yazınız.

Savcılık mesleğinden ayrılarak Avukatlığa başlayanların Yasanın 14. maddesi uyarınca görev ya-

sağının, girdikleri davalarla baktıkları işlere inhi-sar etmesi gerektiği yolunda Yönetim Kurulumuzca karar alınmıştır.

Buna göre bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1977/45-12

Avukatlık Sınavı — 1977 Yılı 3. ve 4. Avukatlık Sınavı Tutanakları.

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI I

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, 1977 yılı 3. Avukatlık sınavına 7 adayın katılacağı bildirildiği ve adayların tamamının gelmiş olduğu görüldü.

Anayasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü.

1 — İdare Hukuku :

Danıştayda açılacak temyiz davaları hakkında bildiklerinizi yazınız. (Süre, husumet konularında ayrıntılı bilgi veriniz).

2 — Anayasa Hukuku :

Anayasa Kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarını düzenlemiş midir? Düzenlemişse hangileridir kısaca izah ediniz.

3 — Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları :

Avukatın vekâletten çekilme hakkı ve sonuçlarını avukatlık kanunu ve Meslek Kuralları açısından inceleyiniz.

Bu tutanak 11.7.1977 Pazartesi günü düzenlendi ve imza altına alındı.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Kutsi Malatyahoğlu	Yargıtay 9. Ceza Dai. Bşk. Orhan Aydın
Üye	Üye
Av. Erdoğan Bigat	Av. İhsan Onar

Üye

Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI II

Sınavın ikinci grubunu teşkil eden Ceza ve Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Ceza Hukuku :

Hürriyeti bağlayıcı cezaların para cezasına çevrilme koşullarını açıklayınız.

2 — Ceza Usul Hukuku :

Şahsi davalarda dava açma süresi ve şartları nelerdir.

Bu tutanak 11.7.1977 Pazartesi günü saat: 14'de düzenlendi ve imza edildi.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Kutsi Malatyahoğlu	Yargıtay 9. Ceza Dai. Bşk. Orhan Aydın
Üye	Üye
Av. Erdoğan Bigat	Av. İhsan Onar

Üye

Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI III

Sınavın üçüncü grubunu teşkil eden Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Medeni Hukuk;

Evlat edinmede yapılacak işlemleri anlatınız.

2 — Borçlar Hukuku;

Faizi tanımlayınız. Borçlar Kanunu ve diğer kanunlara göre faiz oranlarını açıklayınız.

3 — Ticaret Hukuku;

Kıymetli evrakların devrini anlatınız.

Bu tutanak 12.7.1977 Salı günü saat 8.30'da düzenlendi ve imza edildi.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Kutsi Malatyahoğlu	Yargıtay 9. Ceza Dai. Bşk. Orhan Aydın
Üye	Üye
Av. Erdoğan Bigat	Av. İhsan Onar

Üye

Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI IV.

Sınavın dördüncü grubunu teşkil eden İş Hukuku, İcra ve İflâs ve Hukuk Usulü konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — İş Hukuku;

Haksız olarak işine son verilen ve hiçbir ödemede bulunulmayan işçi müvekkiliniz bakımından örnek bir dilekçe ile dava açınız ve isteyebileceğiniz tazminatları bu dilekçede gösteriniz.

2 — İcra ve İflâs Hukuku;

İcra tetkik mercisinde muhakeme usulleri nedir izah ediniz.

3 — Hukuk Usulü;

Karşılıklı dava nedir, ne suretle açılabilir ve hangi iddialar karşılıklı dava sayılır, açıklayınız.

Bu tutanak 12.7.1977 Salı günü saat 14.00'de düzenlendi ve imza edildi.

Başkan Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Yargıtay 9. Ceza Dai. Bşk.
Kutsi Malatyahoğlu Orhan Aydın

Üye Üye
Av. Erdoğan Bigat Av. İhsan Onar

Üye
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

Baro Başkanlığı

.....

Ankara : 16.8.1977
Genelge No. : 36/1496

Konu : 1977 yılı IV. Avukatlık Sınavı Hk.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28. ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29. ve takip eden maddeleri uyarınca 1977 yılının dördüncü avukatlık sınavı 12 - 13 Eylül 1977 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Sınav 12 Eylül 1977 Pazartesi günü saat 9.00 - 12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00 - 17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 13 Eylül 1977 Salı günü 9.00 - 12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku, aynı gün 14.00 - 17.00 arasında İş Hukuku ve İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca, tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınava girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce alınacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baronuz bölgesinde sınavın ve mülakatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

DUYURU :

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 28. ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Yasası Yönetmeliğinin 29. ve takip eden maddeleri uyarınca 1977 yılı IV. Avukatlık Sınavı 12 - 13 Eylül 1977 Pazartesi ve Salı günleri, Sınavda başarısız olanların mülakatları da 19 Eylül 1977 Pazartesi günü Birlik binasında yapılacaktır.

Adayların Barolarından alacakları Sınav Giriş Belgesi ile birlikte 12 Eylül 1977 Pazartesi günü saat 8.30'da Birlik binasında bulunmaları duyurulur.

Not : Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla sınav belgesi aldığı halde sınava girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI I

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca; 1977 yılı 4. Avukatlık sınavına 2 adayın katılacağı bildirildiği ve adayların tamamının gelmiş olduğu görüldü.

Anayasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü :

1 — İdare Hukuku :

Müvekkilinizin emlak vergisi değerini düşük gösterdiği iddiası ile Vergi Dairesince düzenlenen ihbarnameye karşı vergiler İtiraz ve Temyiz Komisyonlarında yaptığı itirazlar reddedilmiş ve Temyiz Komisyonu Kararı 12.9.1977 günü tebliğ edilmiştir. Bu kararın yerinde olmadığına inanıyor-sunuz.

a — Hangi organa ne müddet içinde başvurabilirsiniz? Bu tür davanın ismi ve inceleme şekli nedir?

b — Bu davada husumeti kime tevcih edersiniz?

2 — Anayasa Hukuku :

Ormanların ve orman köylüsünün korunması, ormanların geliştirilmesinin Anayasadaki yeri ve önemini izah ediniz.

3 — Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları :

a — Türkiye Barolar Birliği Başkanı hangi organ tarafından ne müddet için seçilir?

b — Birlik Başkanı bir başka Baronun da başkanı olabilir mi? Nedenini açıklayınız.

Bu tutanak 12.9.1977 Pazartesi günü düzenlendi ve imza altına alındı.

Başkan Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Yargıtay 9. Ceza Dai. Bşk.
Kutsi Malatyaloğlu Orhan Aydın

Üye Üye
Av. Erdoğan Bigat Av. İhsan Onar

Üye
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI II

Sınavın ikinci gurubunu teşkil eden Ceza ve Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi :

1 — Ceza Hukuku :

A, B'yi kandırarak C'nin kapalı yerinden büyük baş hayvanını çalıyorlar. Ve D'yi de bu işe karıştırarak onun arabası ile hayvanları bir başka yere nakledip E'ye satıyorlar.

C durumu haber alıp C. Savcılığına ihbar ediyor. Delillerle durum kanıtlanıyor.

a — Suçun nev'i nedir?

b — Sanıklar kimlerdir?

c — Her sanığa temas eden Kanunlar ve maddeleri nelerdir?

2 — Ceza Usul Hukuku :

Şikâyete bağlı bir suç sebebiyle C. Savcılığına başvurmanızda Savcılık sonuçta neler yapar?

a — Savcı takipsizlik kararı verirse ne yaparsınız?

b — Kamu davası açarsa ne yaparsınız?

Bu tutanak 12.9.1977 Pazartesi günü saat: 14'de düzenlendi ve imza altına alındı.

Başkan Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Yargıtay 9. Ceza Dai. Bşk.
Kutsi Malatyaloğlu Orhan Aydın

Üye Üye
Av. Erdoğan Bigat Av. İhsan Onar

Üye
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI III

Sınavın üçüncü gurubunu teşkil eden Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

I — Medeni Hukuk :

A — Size müracaat ederek yeni evlendiği eşi B'nin bakire olmadığını, bu vasfın kendisinden giz-

lenmek suretiyle hataya düşürüldüğünü bildirerek birlikte yaşamının kendisi için çekilmez hale geldiğini bildirmiştir.

1) Müvekkilinizin evlilik birliğini bozmaya hakkı var mıdır?

2) Varsa açılacak dava türü nedir? Bu davada görevli ve yetkili mahkeme hangisidir? Ve zaman aşımı süresi nedir?

II — Borçlar Hukuku :

Gayrimenkul kira bedelinin arttırılması koşullarını dava süresi ve yapılacak işlemleri göstererek açıklayınız.

III — Ticaret Hukuku :

Bir Anonim Şirket Genel Kurulunda alınan kararların iptali için;

1) Ne sebepler olmalıdır?

2) Kimler dava hakkına sahiptir?

3) Dava süresi nedir?

4) Davaya bakmaya görevli ve yetkili mahkeme hangisidir?

Bu tutanak 13.9.1977 Salı günü saat 8.30'da düzenlendi ve imza edildi.

Başkan Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Yargıtay 9. Ceza Dai. Bşk.
Kutsi Malatyaloğlu Orhan Aydın

Üye Üye
Av. Erdoğan Bigat Av. İhsan Onar

Üye
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI IV

Sınavın dördüncü gurubunu teşkil eden İş Hukuku, İcra ve İflas ve Hukuk Usulü konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

I — İş Hukuku :

Toplu İş Sözleşmelerinin süresi ve bitimini kısaca açıklayınız.

II — İcra ve İflas Hukuku :

Ariyet olarak arkadaşınıza verdiğiniz radyonuzun arkadaşınızın alacaklısı tarafından onun evinde haczedildiğini öğrendiniz. Radyoyu kurtarmak için başvuracağınız kanun yollarını safhalarını belirterek açıklayınız.

III — Hukuk Usulü :

Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan bir alacak davası dilekçesi müvekkilinize tebliğ edildiği tarihten 9 gün sonra size getiriliyor. Cevap süresi 10

gün olduğuna göre ve geri kalan 1 gün içinde gerekli inceleme yapmak ve cevap vermek olanağınız bulunmadığına göre yapacağınız işlemi örnek bir dilekçede göstererek açıklayınız.

Bu tutanak 13.9.1977 Salı günü saat 14.00'de düzenlendi ve imza edildi.

Başkan Üye
Yargıtay 6. Huk. D. Bşk. Yargıtay 9. Ceza Dai. Bşk.
Kutsi Malatyahoğlu Orhan Aydın

Üye Üye
Av. Erdoğan Bigat Av. İhsan Onar

Üye
Av. Aziz Behçet Çomakoğlu

Bkz. TBBB. 1974/25-37; 26-19; 1975/31-14; 32-28;
33-22; 1976/35-6, 11; 38-14; 39-13; 40-25;
1977/41-20; 42-16; 44-12.

1977/45-13

40. Yılıni Dolduran Avukatlar Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Ankara : 1.8.1977
Genelge No. : 35/1417

Baro Başkanlığı

İlgi : 13.7.1977 gün ve 34/1242 Sayılı genelgeye
ektir.

Yukarıda gün ve sayısı yazılı genelgemizle Ocak 1977 sonuna kadar meslekte 40 yılını doldurmuş veya dolduracak olan Avukat varsa isimlerinin bildirilmesi Yönetim Kurulumuzun Kararı uyarınca rica edilmişti. 1978 Ocak ayında yapılacak Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Toplantısı vesilesi ile 40 yılını doldurmuş üstatlarımıza Onur Belgelerini Genel Kurulda bizzat kendilerine bir törenle takdim etmek istediğimizden Genelgemiz cevabının çabuklaştırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Baro Başkanlığı

Ankara : 21.9.1977
Genelge No. : 41/1703

İlgi : 1.8.1977 gün ve 35/1417 sayılı genelgemiz.

Meslekte 40 yılını doldurmuş veya Ocak 1977 sonuna kadar bu süreyi dolduracak olan Avukat varsa 1978 yılı Ocak ayında yapılacak Genel Kurul toplantısı vesilesiyle üstadlarımıza Onur Belgeleri verilmesi Yönetim Kurulumuzca kararlaştırıldığından, ilgideki genelge uyarınca 40 Yılıni doldurmuş

veya dolduracak avukatların isimlerinin acele bildirilmesini tekiden rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBBB. 1972/13-13; 1973/17-12; 19-6; 20-6; 22-11; 1974/26-8; 27-7; 1977/41-15; 44-13.

1977/45-14

Birliğin Düzenlediği «Türk Sosyal Güvenlik Hukuku» Konulu Semineri Hakkındaki Genelgesi.

Baro Başkanlığı

Ankara : 12.9.1977
Genelge No. : 37/1656

Birliğimizce 2 ve 3 Aralık 1977 günlerinde Ankara'da «Türk Sosyal Güvenlik Hukuku» konulu bir Seminer düzenlenmiş bulunmaktadır. Seminere Baronuz adına katılmak mümkün olduğu gibi, meslektaşlarımızın kişisel olarak katılması da mümkün bulunmaktadır. Seminer yeri ayrıca duyurulacaktır.

Seminerde genellikle :

- 1 — T. C. Anayasası açısından sosyal güvenlik,
- 2 — Ülkemizdeki bütün sosyal güvenliğe ilişkin sandık ve sigorta kurumu gibi kuruluşların tespiti, bunların tek kuruluş biçiminde birleştirilip birleştirilemeyeceğinin, yahut nasıl çalışmaları gerektiğinin araştırılması.
- 3 — Sosyal sigorta örgütlerince ayrı ayrı uygulanan ve kişiler arasında ayrıcalıklı uygulamalar yaratan sosyal sigorta normlarının yaklaştırılması, 102 sayılı «Uluslararası Sosyal Güvenliğin Asgari Normları Sözleşmesi» de gözönünde tutularak Milli Sosyal Güvenlik Standartlarının tespiti,
- 4 — Yaşlılık sorunları, özellikle yardımlar, yaşlılık döneminin değerlendirilmesi, çalışmaya engel kurulların kaldırılması konularının tartışılıp karara bağlanması,
- 5 — Primlere ilişkin hukuksal, mali ve ekonomik sorunların tartışılması,
- 6 — Sosyal sigorta örgütlerinin fonlarının yönetilmesinde ekonomik kurulların ön planda tutulması, hükümetlerin bu fonlara el atmasının önlenmesi, pirim veya kesenek ödeyenlerin yönetime etkin bir biçimde katılmaları,
- 7 — Yurt dışında çalışanların sosyal güvenlikten eksiksiz yararlanmaları,
- 8 — Sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması, sağlık sigortası, tarım ve orman işçileri sigortası, işsizlik sigortası,
- 9 — Kıdem Tazminatı Fonu,

10 — Bazı meslek guruplarında geçmiş 10 yıllık hizmetlerinden fazla olan hizmetlerin borçlanmak suretiyle fiili hizmetten sayılması,

sorunları ile konuyla ilgili olarak önerilecek diğer sorunlar tartışılacaktır.

Baronuzca seminere ilgi duyulması halinde bir tebliğ ile veya görüşünüzün açıklanması için katılıp katılmayacağınızı, katılmanız halinde temsilcinizin isim ve adresini, en geç 7 Ekim 1977 tarihine kadar; Seminere ayrıca bir tebliğ vermek istemeniz halinde tebliğ metninin de yine bu tarihe kadar Birliğimize gönderilmesini ve yazımızın kişisel olarak katılma imkânını sağlamak üzere Baronuz mensubu avukatlara da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/45-15

Ölüm Yardımı Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Baro Başkanlığı

Ankara : 12.9.1977
Genelge No. : 38/1657

Avukatlık Yasası gereğince vefat eden meslektaşlarımızın mirasçılarına veya Ölüm Yardımı Bildirgelerinde işaret ettikleri yakınlarına yardım yapabilmek Baroların bu konudaki ödentilerini zamanında Birliğimize göndermelerine bağlı bulunmaktadır.

Oysa, hemen hemen Barolarımızın tümü bu ödentileri ya hiç göndermemekte veya taksitlerini geciktirmektedirler.

Birlik keseneklerinin zamanında ödenmemesinden dolayı ölüm yardımının Birlik bütçesinden yapılması olanağı da olanaksız bir duruma gelmiş bulunmaktadır. Bu neden ile bu yıl kaybettiğimiz birçok meslektaşımızın ailelerine henüz yardımı ulaştırılmamış bulunmaktayız. Bugün için 30'a yakın aile yardım beklemekte ve fakat elimizde bir kişiye yeter ödenek bile bulunmamaktadır. Bu böyle devam ettiği takdirde iyi niyetle başlanan bu düzenin devam etmeyeceği endişesi belirmektedir.

Binaenaleyh Barolarımız ve özellikle Sayın Başkanların konu üzerinde titizlikle durarak ödentilerini acele Birliğimizin aşağıdaki Banka hesap numaralarına göndermelerini, kurulmasındaki amacın tahakkuk ettirilmesini imkânsız kılan böyle bir durumun önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını özellikle rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ölüm Yardımı Hesap No. :

T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi
630/1056

Kesenek Hesap No. :

T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi
630/493

Bkz. TBBB. 1975/29-2; (VIII. Gen. Kurul), 34
(Ölüm Yard. Mektubu); 1976/36-10; 38-9;
1977/41-12, 13; 43-5.

1977/45-16

Adalet Bakanlığında Alınan İcra İflas Kanununda yapılması düşünülen değişiklik hakkındaki Yazı - Birlik Genelgesi.

Ankara : 12.9.1977
Genelge No. : 39/1659

Baro Başkanlığı

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünden aldığımız 22.8.1977 tarih ve 6-83/22333-23205 sayılı yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Baronuz görüşünün en geç 25.9.1977 tarihine kadar bildirilmesini, Yönetim Kurulumuzun 4.9.1977 gün ve 788-31 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bilindiği gibi 4 Eylül 1932 yılında yürürlüğe girmiş olan 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu üzerinde 31 Mayıs 1933, 11 Temmuz 1940, 29 Haziran 1956 tarihlerinde bazı değişiklikler yapılmış ve son olarak da 6 Mart 1965 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan 538 sayılı Kanunla söz konusu Kanunda geniş çapta değişiklikler yapılması cihetine gidilmiştir.

İcra ve İflâs Kanunumuzun üzerinde yapılan son değişiklikten bu tarafa 12 yıllık bir süre geçmiş bulunmaktadır. Son yıllarda Ticari çevrelerde ve basında İcra ve İflâs Kanunu hükümlerinin günün koşullarına cevap vermediği, bu nedenle sözü edilen Kanun hükümlerinin günün koşullarına uygun hale getirilmesi için yeni düzenlemeler yapılması gerektiği yolunda ileri sürülen düşünceler yoğunluk kazanmıştır.

Yurdumuzda son 12 yıl içerisinde kaydedilen ticarî, ekonomik ve sosyal gelişmelerin ışığı altında İcra ve İflâs Kanunumuzun hükümlerinin gözden geçirilmesinde yarar bulunmaktadır.

Bu maksatla Bakanlığımızda yapılmakta olan çalışmalara ışık tutmak üzere :

1 — İcra ve İflâs Kanununun genel olarak günün ihtiyaçlarına cevap verip vermediği hakkında ki düşüncelerinizin,

2 — Söz konusu Kanun hükümlerinin günün koşullarına uymadığı düşüncesinde olduğunuz takdirde, hangi hükümlerinin ne şekilde değiştirilmesi veya yeniden düzenlenmesi gerektiği hakkındaki önerilerinizin,

30 Eylül 1977 tarihine kadar Bakanlığımıza bildirilmesini arz ederim.

Melih Ezgü
Adalet Bakanı y.
Müsteşar

1977/45-17

Birlik Kesenekleriyle İlgili Genelge.

Ankara : 21.9.1977
Genelge No. : 40/1702

Baro Başkanlığı

Türkiye Barolar Birliği'nin X. Genel Kurul Toplantısında Barolarca ödenen Birlik Keseneğinin 15.— TL'na çıkarılması kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bu hususun gözönünde tutulmak suretiyle Baronzun 1978 yılı bütçesinin ona göre önlemlerle hazırlanması gerektiğini hatırlatır, başarılar dileriz.

Saygılarımla.
Başkan

1977/45-18

Avukatlık Stajı — Staj Süresi Hk.

Malatya : 22.6.1977
Sayı : 1977/104

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136; sayılı Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesinin (b) bendini teyit eden 23.6.1976 gün ve 2018 sayılı Kanunla değiştirilen hükmüne göre 31.12.1976 tarihine kadar Hukuk Fakültesinden mezun olanların 3 sene içinde avukatlık stajına başlamak üzere müracaat ettikleri takdirde bir yıl staj yaptırıldığı 30.12.1976 tarihinden sonra mezun olup da avukatlık stajı için müracaat edenlerin staj müddetinin bir yıl mı yoksa birbuçuk yıl mı olduğu ve staj neticesinde imtihana tâbi tutulup tutulmuyacakları hususunda tereddüt hasıl olmuştur ve bu hususta halen staj yapmakta olan meslektaşlarımız dilekçe ile durumlarını öğrenmek istediklerinden keyfiyetin tetkik buyurularak yol gösterilmesine müsaadelerini saygıyla arz ederim.

Malatya Baro Başkanı
Av. Turan Fırat y.

Baro Başkanlığı
M a l a t y a

Ankara : 6.7.1977
Sayı : 1222

İlgi : 22.6.1977 tarih ve 1977/104 sayılı yazınız.

Avukatlık Yasasının geçici 7. maddesinin 1. fıkrasının değişik (b) bendinde açıklandığı gibi 31.12.1976 tarihine kadar mezun olanların mezuniyet tarihinden itibaren 3 yıl içinde başvurmaları halinde staj süreleri bir yıldır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1977/45-19

Dava ve İş Takipçileri Hk.

Giresun : 8.7.1977
Sayı : 100

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

28.6.1977 tarih ve 33/1177 sayılı genelge ile görevlerine 1136 sayılı Yasanın geçici 17. maddesinin 3. bendi gereğince sözü edilen dava takipçilerinin görevlerinin sona erdiği ilgililere tebliğ edilmiş bulunmaktadır.

Bu dava takipçilerinden iki kişi hakkında disiplin yönünden takibat yapılmaktadır.

Baromuzca dünden itibaren ilgileri kesilmiş olan bu iki kişi hakkında takibatın yapıp yapılmayacağı hakkında tereddüde düşmüş bulunuyoruz. Bu hususta yapılacak işlemin bildirilmesine müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

Baro Başkanı
Av. Ahmet Ersöz

Baro Başkanlığı
G i r e s u n

Ankara : 22.8.1977
Sayı : 1549

İlgi : 8.7.1977 tarih ve 100 sayılı yazınız.

Avukatlık Yasasının geçici 17. maddesinin 7. bendi delâletiyle, 138/2. maddesinin sarahati karşısında adı geçen dava takipçileri hakkında disiplin kovuşturmasının devamı gerektiğine bilginizi, Yönetim Kurulumuzun 8.8.1977 gün ve 714-25 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri

Avukat Fehmi Özçelik

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara

Telf : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

FIRDOLAŞ Matbaası, Ankara - 1977

Telf : 17 08 44 - 29 62 22

18.000 Adet Basılmıştır.

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1977/46-1

Avukatlar Malüllük, Yaşlılık, Ölüm Topluluk Sigortası Tıp Sözleşmesinin 2 ve 4. Maddelerinin Değiştirilmesi ve Sözleşme geçici bir madde eklenmesi ile İlgili Protokol.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı tarafından

(Avukatlar, için Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Tıp Sözleşmesi) uygulamasından doğan bazı aksaklıkların giderilmesi bakımından adı geçen Tıp Sözleşmenin 4 üncü maddesinin değiştirilmesi ve bu değişiklik dolayısıyla ilk uygulamayı temin için bir geçici madde getirilmesi talep edilmesi üzerine;

Durum Avukatlık Yasasının 191. nci ve bu maddenin atıfta bulunduğu 506 sayılı yasanın 86. nci maddeleri çerçevesinde Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ve Türkiye Barolar Birliği arasında görüşme konusu yapılmış, Tıp Sözleşmenin 2 ci maddesinin 3 paragrafının, 4. maddesinin değiştirilmesi ve bu sözleşmeye geçici bir madde eklenmesi konusunda görüş birliğine varılmıştır

Değişiklikle Saptanan 2 ve 4. maddeler ile geçici madde aşağıda aynen alınmıştır.

Madde : 2

2 — Baro Başkanlığı, 1136 sayılı Kanuna göre hazırlanan bu sözleşmeyi, üç nüsha halinde imzalıyarak, Kurum Genel Müdürlüğüne bir yazı ile başvurur.

Bu yazıya, Baro levhasına kayıtlı avukatlardan 1136 sayılı Kanun gereğince Topluluk Sigortasına gireceklerin adını, soyadını ve Topluluk Sigortasına kaç lira günlük kazanç üzerinden devam edeceklerini gösterir bir cetvel de eklenir.

Baro, bu cetvelde gösterilen Avukatların Topluluk Sigortasına giriş bildireceklerini, sözleşmenin Kurum Genel Müdürlüğüne imzalanmasından sonra, daha önce sigortaya tâbi olarak çalışmamış olanlar için, üç nüsha halinde düzenliyerek Kurumun ilgili şubesine gönderir. İkinci defa Topluluk Sigortasından istifade etmek için müracaat edenlerin prime esas kazançlarının tesbitinde 4. üncü madde hükmü saklıdır.

Örneği Kurumca hazırlanan bu bildirme, daha önce sigortaya tâbi olarak çalışmış olanlar için iki nüsha halinde düzenlenir, birinci nüshası Kurumun ilgili Şubesine verilir.

Bu bildireler, Baro'ya sözleşme ile ilgili olarak gönderilecek yazının alındığı tarihten sonraki 1 ay içinde Kurum Şubesine tevdi edilir.

Baro'ya, sözleşme yapıldıktan sonra giren ve Topluluk Sigortasına ilk defa dahil olacak avukatlar için de Kurumun ilgili Şubesine yukarıda belirtildiği şekilde bir cetvel ile Topluluk Sigortasına giriş bildiregesi gönderilir. Ancak, bunların Topluluk Sigortası, Baroya kayıtları tarihini takip eden ilk dönem başından başlar.

Herhangi bir sebeple Barodan kaydı silinenlerin kayıtlarının silindiği tarih ilgili döneme ait bordroda gösterilir ve bunların primleri dönem başı ile kaydın silindiği tarih itibarıyla ödenir.

Topluluk Sigortasına giren Avukatlar için Kuruma verilecek belgelere ve gönderilecek yazılara Baroca «Avukat-Topluluk Sigortası» kaşesi basılır.
Madde 4

Topluluk Sigortasına girecek Avukatların münhasıran sigorta primlerine esas olmak üzere bildirecekleri günlük kazanç miktarları, Sosyal Sigortalar mevzuatında belirtilen alt sınırdan aşağı ve üst sınırdan yukarı olamaz.

Prime esas tutulan günlük kazancın alt ve üst sınırında yapılacak artırımlar bu sözleşmenin kapsamına giren Avukatlar hakkında da aynen uygulanır.

Bu suretle belirlenecek günlük kazanç miktarları, Baro Başkanlıklarınca her yıl ilk dönem bordrolarında gösterilmek ve karşılığı ilgili Kurum Şubesine ödenmiş olmak ve % 10'u geçmemek üzere artırılabilir. Lira kesirleri tama iblâğ edilir. Prime esas tutulan günlük kazançların alt ve üst sınırında yapılan genel artırımlar karşısında; Bu kazançlar Baro Başkanlıklarının teklif yazısının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren asgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak şartıyla, Kurumca tesbit edilecek nisbet dahilinde artırılır.

Herhangi bir nedenle Baro Levhasından ve dolayısıyla Topluluk Sigortasından kaydı silinen Avukat, bilâhare tekrar Baro Levhasına kaydolarak

Topluluk Sigortasına tâbi tutulduğunda bırakmış olduğu günlük ücret üzerinden prim ödemeğe devam eder. Evvelki günlük kazanç müracaat tarihindeki taban günlük kazançtan az ise; talep tarihindeki taban günlük kazanç nazara alınır.

Ancak, Topluluk Sigortasından ayrılıp, 506 sayılı Kanuna göre mecburi sigortalı işe giren veya kanunla kurulu Sosyal Güvenlik Müesseselerine tâbi işlerde çalışan Avukatlar, tekrar Topluluk Sigortası kapsamına girmesi halinde sigorta primi esas günlük kazancı, Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarih ile Sosyal Sigortalar Kurumuna yeniden yazı ile başvurma tarihi arasında geçen her takvim yılı için üst sınırı geçmemek üzere Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarihteki günlük kazancını % 10 artırmak suretiyle tesbit olunur. Tam yıldan artan süre nazara alınmaz.

Kurum, Şubelerine yazılı bildirim ile günlük kazancını azaltan Avukatın, o yılı takip eden takvim yılı başından itibaren azalttığı miktardan önceki günlük kazancı üzerinden Topluluk Sigortasına devamı mümkündür. Azaltma ve artırma talebi takvim yılı başından iki ay önce yapılır. Bu işlem her Avukat için sadece bir defa yapılabilir ve ilgili Avukatın günlük kazancını azalttığı takvim yılına ait prim farklarını kanuni faiziyle birlikte ertesi yılın Ocak ve Temmuz aylarında eşit iki taksitle Kurum Şubelerine ödenmesi gerekir.

Geçici Madde :

Topluluk Sigortası kapsamında bulunan Avukatlar, halen ödemekte oldukları prime esas günlük kazançlarını, sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 90 gün içinde ve üst sınırı geçmemek üzere Barolar aracılığı ile Kurum Şubelerine yeniden bildirebilirler.

Bu suretle yeniden bildirilen günlük kazanç miktarları bildirimini takip eden ilk dönem bordrolarında uygulanır.

Ercüment Artun
Sosyal Güvenlik Kuruluşları
Genel Müdürü

Hikmet Erişç
Sosyal Sigortalar Kurumu
Genel Müdür Yrd.

Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Behice Bingöl
Bakanlık 1. nci Hukuk
Müşaviri.

Ertuğrul Yalçınözan
S.S.K. İhtiyarlık Müdürü.

Av. Fehmi Özçelik
Türkiye Barolar Birliği
Genel Sekreteri.

İsmet Atilla
Sosyal Güvenlik Kuruluşları
Genel Müdür Yrd.

Oktay Artun
S.S.K. Müşavir Avukat

Av. İlhan Kutay
Türkiye Barolar Birliği
Sayman Üyesi

Tahir Anayurt
S.S.K. İhtiyarlık Müdür Yrd.

Üstün Savcı
S.S.K. İhtiyarlık Müdür Yrd

1977/46 -2

Uluslararası Yargıçlar Merkezince Perugia'da Düzenlenen «Grev Hakkı» Konulu Toplantı — Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı Av. Enver Arslanalp'in yaptığı tercüme.

TÜRKİYE'DE GREV HAKKI

Enver ARSLANALP
Türkiye Barolar Birliği
Başkan Yardımcısı

İ Ç İ N D E K İ L E R

Önsöz.

I — Giriş.

II — Tarihçe. A. — Yasak Devre. B — Tanıma Devresi

III — Pozitif Hukukta grev hakkının kaynakları. A — 1961 Anayasası. 1. Başlangıç, 2 — 47. madde. B — İlgili Yasa. C — Yönetmelikler. D. — Toplu Sözleşme. E. — Yargı kararları.

IV — Grevin hukuksal niteliği. A — Yasal anlamı. B. — Grev hakkının sınırlanması. 1 — Grevin yasaklanma halleri. 2 — Yasaklanmaya İlişkin Hizmetler. C. — Grevin başlaması. 1. — Uzlaşma Yöntemi. 2 — Referandum. D. — Grevin yürütülmesi. E. — Grevin sona ermesi. F. — Grev sırasında işçilerin durumu. 1. — Grevin iş sözleşmesine etkileri. 2. — Greve katılmayanların hukuksal durumu.

V — Eleştirisel değerlendirme.

VI — Grev hakkı sorunları karşısında Türkiye Barolar Birliğinin tutumu.

VII — Sonuç.

ÖNSÖZ

Batı ülkelerinin içinde buldukları bunalm, toplumsal anlaşmazlıkları körüklüyor, iş anlaşmazlıklarını da yoğunlaştırıyor.

Üstelik, bu anlaşmazlıklar uluslararası boyutlara da ulaşıyor. İstihdam, işsizlik ve enflasyon sorunları acele çözümler bekliyor.

Diğer taraftan, yeni ekonomik, teknik ve toplumsal koşullar, yeni toplumsal ilişkileri gerektiriyor.

Oysa, bu yeni ilişkilerin belirgin çizgileri ne biçimde olacaktır? Yanıt, toplumun temel haklarının gittikçe çoğalmasına yönelik yürüyüşündedir.

Ufuslararası Yargıçlar Merkezinin düzenlediği «Grev Hakkı» konulu? XIV toplantı, grevin hukuksal müessese niteliğinin demokratikleştirilmesine katkıda bulunmağa çok elverişlidir.

Davet sahibi ülkenin olduğu kadar diğer katılan ülkelerin de seçkin hukukçularıyla dostluk bağları kurmak olasılığını elde edeceğimiz için bu toplantıya katılmaktan sevinç duyuyoruz.

Ayrıca, toplantı, grev olayının ekonomik, toplumsal ve hukuksal içeriklikleri üzerinde düşünce alışverişinde bulunarak, uygulamalar da gözönünde tutularak bugünkü yasal düzenlemeleri karşılaştırmak ve grevle ilgili hukuksal sistemlerin benzerliğini olmasa bile paralellliğini görmek fırsatını vermektedir.

Öyle sanıyorum ki toplantının amacı, grev alanında yasal düzenlemeleri birleştirmek değil, fakat sadece, sorunlar ve benimsemekte ve uygulamakta seçimli olmak koşulu ile, uygun önlemler arasında ki benzerliği gözler önüne sermektir.

«Türkiye'de Grev Hakkı» başlıklı bu rapor, sizlere, grevin yasal düzenlemesi, niteliği, sınırları ve uygulamaları üzerinde toplu bir görüş verecek midir? Halk tabakalarının temel haklarının, bu arada grev hakkının genişletilmesine ve güvence altına alınmasına yardımcı olacak mıdır?

En içten dileğim budur.

I — GİRİŞ :

Türk pozitif hukukunda grev hakkı, Kurucu Meclisin hazırladığı ve referanduma sunduğu, 1961 yılında da kabul ettiği Anayasanın tanıdığı, tanımladığı ve koruduğu bir haktır.

Grev hakkının Anayasa tarafından, çalışan yığınların temel hakkı olarak, tanınması, ülkenin toplumsal, siyasal ve ekonomik yaşamında çok önemli bir aşamadır.

Böylece grev, hukuksal bir müesseseye dönüşmüştür.

Grev denilen olayın küçük bir tarihçesi bize, aşılmış ve aşılması gerekli aşamalar üzerinde bir fikir verebilir.

II — KISA TARİHÇE :

İş anlaşmazlıklarını çözümlene yöntemi olan grevin oluşumu, tarih boyunca, kalın çizgilerle, gittikçe ilerleyen bir gelişme ve gittikçe artan bir genişlemeyi ortaya koyar. Bu gelişme ve genişleme, grevin niteliğiyle ilgili yasal düzenlemelerde ve çalışma yerleriyle işçilerle ilgili uygulamalarda görülür. Sosyal ve hukuksal bir müessese olarak grevin

demokratikleştirilmesine yönelik bu belirgin akışı yadsımak olanaksızdır. Nedeni ne olursa olsun, grevin otoriter bir biçimde kısıtlanması bir gerilemeyi ve tarihsel-sosyal temeline ve işleyişine bir tecavüzü teşkil eder.

Grevin tarihçesi iki ayrı devreye bölünebilir :

Grevin yasaklandığı devir.

Grevin anayasal hak olarak tanındığı devir.

A — YASAKLAMA DEVRİ :

Yabancı sermayenin güdümünde ve egemenliği altında başlatılmış sanayileşmenin başlangıcından itibaren işçi eylemleri baş göstermiş ve derhal şiddete dönüşmüştür. Yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla patronlara etki için ücretli işçilerin biraraya gelmeleri suç sayılırdı. Zabıta kuvvetleri, istibdat idaresi ve asayiş adına, işçi isteklerini dile getiren hareketleri bastırıyordu. Liberal ve ferdiyetçi düşünceler üzerinde durulmuyordu! Zaten, uygulama alanında, bu iki anlayış, özgürlüğün ferdiyetçi anlayışı ile düzen ve asayiş anlayışı, işçilerin toplumalarını suç saymakta, yasaklamakta ve bastırmakta birleşiyordu.

1 — İlk grev hareketlerini bildiren belgeler henüz tamamlanmış değildir. Bununla beraber, 1850 tarihli Emirnamedeki hükümler, işçilerin biraraya geldiklerini ve çalışma yerlerini terkederek grev yaptıklarını dolaylı bir şekilde ortaya koyuyor.

Emirnamenin ilginç iki hükmü şöyledir :

a. — «Her türlü işçi topluluklarını defetmek ve ortadan kaldırmak suretiyle devrimin gerçekleşmesini engellemek gerekir.»

b. — «Çalışma yerlerini terkederek işi bırakmak kötülüğünü gösteren işçiler»

2 — İdarenin baskıları, işçi hareketlerini önlemeye yetmiyordu. Grevler arka arkaya patlıyor ve gittikçe genişliyordu. İşçiler, kazanılmış bir hak olarak grev yapıyorlardı.

Birkaç iyi niyetli siyaset adamı, işçilerin yaşam koşullarını iyileştirecek sosyal önlemler öneriyorlardı. Fakat, çoğunluk işçilerin sosyal bir kategori olmak gerçeğini inkâr ediyor ve bu önerileri olmayacak zamanlara atıyordu.

1908 Yılında, padişah tahttan indiriliyor İkinci Meşrutiyet kuruluyordu. Hürriyet ilanı son cunda ortaya çıkan iktidar, «çalışmayı bırakma sasisi»nin kabulü için her çabayı gösteriyor ve suretle işçi hareketlerine karşı yürütülegelen id baskıyı ve yasak hükümlerinin devamını sağlıyor. Ve, grev, yasa ile, suç oluyordu.

Grevlerin çoğalması karşısında şu soruyu sormak yerinde olur sanırım: Yasaklayıcı ve kısıtlayıcı yasalar ile baskı önlemleri, toplumsal anlaşmazlıklara yapıcı bir çözüm getirmeğe elverişli midir? Daha iyi bir yaşam özlemi çeken çalışan tabakaların, toplumsal eylemlerini sağ

suç saymak ve cezalandırmak, toplumun daha sağlıklı, daha güvenceli, daha refahlı ve daha insan-cıl olmasına yardım eder mi? İnsanlık tarihi, bu-na, kesinlikle olumsuz yanıt veriyor.

3 — Kurtuluş Savaşı Zaferinden ve Cumhuri-yetin ilânından sonra, Büyük Millet Meclisi yeni Cumhuriyet Anayasasını ve işçilerin iş koşullarını ele alan yasaları kabul ediyordu. Yeni Anayasa, toplantı ve dernek kurma özgürlüğünü tanıyordu. İzmir'de «İktisat Kongresi» düzenleniyordu.

Fakat, 1925 yılında, ülkenin doğu bölgelerinde isyanlar patladı. Büyük Millet Meclisi, sulh ve sükûnu idare etmek için Taktirî Sükûn Kanunu'nu kabul etti. Bu yasa, üstelik, sulh ve sükûnun yer-leştirilmesi adına, her türlü toplantıları, dernek kur-maları ve grevleri yasaklıyordu.

Başlangıçta, «Borçlar Kanunu» işveren - işçi ilişkilerini düzenliyordu.

1938 yılında 3008 sayılı İş Kanunu yürürlüğe gi-riyordu. Ancak, bu yasa da grevin yasaya aykırılığını vurguluyordu. Üstelik, grevle ilgili hükümlerinin değiştirilmesiyle cezalar da arttırılıyordu. Ceza Ka-nununda bu yolda cezalar yer alıyordu.

Bu arada, toplumsal yaşam, halk yığınlarının temel haklarının yükselişini simgeleyen tarihsel — toplumsal akışına devam ediyordu.

Bir taraftan, işçiler sendikalaşıyorlardı. Diğer taraftan hükümetler, çalışma koşullarına ve hasta-lık, ölüm, yaşlılık ve iş kazaları gibi hallerde sos-yal sigortaya ilişkin yasaları Meclisten çıkartıyor-lardı.

Fakat, değişmeyen bir şey vardı; o da grev aleyhtarı yasalar.

Bununla beraber, sosyal ve ekonomik yaşamda-ki değişiklikleri yakından izleyen ve hukukun etkili rolüne inanan bilgili yargıçlar, çalışanların sorun-larını olumlu çözümleri getiren kararlar veriyor-lardı.

Böylece, genellikle, temel hakların koruyucusu oluyorlardı.

B — Tanıtma Devresi :

1960 yılında meydana gelen 27 Mayıs Hareketi grevi yasallaştırmıştır.

Yürürlükteki Anayasanın 47. maddesi, grevi, işçiler için, anayasal hak olarak tanımıştır.

«Toplu Sözleşme, grev ve lokavt Kanunu» grev hakkını düzenlemektedir.

Bugünkü hukuksal düzende bir bölüm işçiler et-kili direniş ve mücadele aracını kullanmaktadır. İş-çiler için grev, haktır; fakat diğer çalışanlar için ise kusurdur.

Bununla beraber, işçilerin grev hakkını düzen-leyen yasa, çok kısıtlayıcıdır. Grev hakkının özünü ve uygulamasını sınırlandırmaktadır.

O halde, çalışma ve grev haklarını ilgilendiren yasaların acele demokratikleştirilmesi, anlaşmazlık-ların demokratik yoldan çözülmesi için güncel-liğini koruyan bir aşamadır.

III — POZİTİF HUKUKTA GREV HAKKININ KAYNAKLARI :

Bugün, grev hakkına ilişkin hukuksal sistemin kaynakları, Anayasa, grev yasası, yönetmelikler, toplu sözleşmeler ve mahkeme kararlarıdır. Anaya-sanın 65. maddesinde derpiş edilen uluslararası and-laşmaları da eklemek gerekir.

A — 1961 ANAYASASI

1 — Anayasa, başlangıç bölümünde, bazı temel ilkeler koymuştur. Örneğin 5 ve 6. bendleri şö-yledir :

a. — «İnsan hak ve hürriyetlerini, milli daya-nışmayı, sosyal adaleti, ferdin ve toplumun huzur re refahını gerçekleştirmeyi ve teminat altına al-mayı mümkün kılacak demokratik hukuk devletini bütün hukukî ve sosyal temelleriyle kurmak için.»

b. — «...bu Anayasayı asıl teminatın va-tandaşların gönüllerinde ve iradelerinde yer aldığı inancı ile, hürriyete, adalete ve fazilete aşık evlât-larının uyanık bekliliğine emanet eder.»

Başlangıç bölümünün Anayasa metnine dahil olduğuna işaret edilmelidir. 156. madde şöyle der :

«Bu Anayasanın dayandığı temel görüş ve il-keleri belirten Başlangıç kısmı, Anayasa metnine dahildir.»

2 — ANAYASA'NIN 47. MADDESİ :

«Toplu sözleşme ve grev hakkı» kenar başlıklı 47. madde grevi anayasal hak olarak tanımıştır :

«İşçiler, işverenlerle olan münasebetlerinde ik-tisadî ve sosyal durumlarını korumak veya düzelt-mek amacıyla toplu sözleşme ve grev haklarına sa-hiptirler. Grev hakkının kullanılması ve istisnaları ve işverenlerin hakları kanunla düzenlenir.»

Yasanın lokavtı anayasal hak olarak saymadı-ğını bilhassa belirtmek gerekir.

B — GREV İLE İLGİLİ YASA :

«Toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt kanunu» grev hakkını düzenlemektedir. Bu yasa dört bölüme ayrılır: Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt, Ha-keme Başvurma ve Ceza Hükümleri.

Böylece grev hakkı, toplu sözleşme, lokavt, ha-keme başvurma ve ceza hükümleriyle çevrilmiştir.

C — YÖNETMELİKLER :

Grevin uygulaması alanında bazı kuralların ko-nulması gerektiği hallerde kamu idaresinin bazı düzenlemelerini içeren tüzük, yönetmelik ve karar-lar çıkarılır.

D — TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ :

Sendika ve işveren grevin koşulları ve türleri üzerinde anlaşılır.

E — YARGI KARARLARI :

Hukuk ve ceza mahkemeleri grevler hakkında esasa ilişkin kararlar verir. Danıştay düzenlemelerin yasallığını denetler. Böylece, çeşitli yargı organları grev hakkının gelişmesine katkıda bulunur.

IV — GREVİN HUKUKSAL DÜZENİ :

15 Temmuz 1963 günlü yasa, grev hakkının bugünkü yasal sisteminin temelidir. Yasa, grevi tanımlar, grev çeşitlerini ve grev yapma koşullarını belirler.

A — YASAL TANIM :

Yasaya göre grev, kazanılmış durumları savunmak veya daha iyi hale getirmek için işçilerin topluca çalışmayı durdurmalarıdır.

Bu yasal tanım, aynı zamanda grevin yasallığının hukuksal ölçütünü de verir.

Grev, ancak iş anlaşmazlıklarında yapılabilir. Kamu hizmetlerinde çalışan memurlara grev yasaktır. Ayrıca, siyasal grev, verimliliği düşürme eylemi de yasaya aykırıdır.

Yasa, grev çeşitleri ve amaçları açısından sınırlayıcıdır. Fakat, genel grev ve kamu ajanlarının grev hakkı itibarıyla da kısıtlayıcıdır.

Yasanın bu sınırlayıcı ve kısıtlayıcı niteliği, işçiler, halk tabakaları ve aydın kesimlerce çok tartışılmaktadır. «Siyasal» kelimesi, temel hakların alanını daraltmak, çalışan yığınların önlemlerin seçimine ve kararlaştırılmasına ve denetlenmesine katılmalarını önlemek için bir bahane görünümündedir. Toplumsal olay olarak grev öyle bir boyuta ulaşmıştır ki sorunun çözümü de ekonomik ve mesleki niteliklerini çok aşmıştır. Bu nedenle siyaset hepimizi ilgilendirir.

B — GREV HAKKINI SINIRLAYAN HALLER :

Yasa, grev hakkını sınırlayan halleri belirtmiştir. Bu sınırlamalar, yasadan, idari karardan ve sözleşmeden doğabilir.

1 — GREVİN YASAK OLDUĞU HALLER :

Aşağıdaki hallerde grev yasaktır :

- Savaş halinde,
- Genel veya kısmi seferberlikte,
- Sıkıyönetimde,
- Felâket hallerinde.

Toplu iş sözleşmesi süresinde grev yapılamaz.

2 — GREVİN YASAK OLDUĞU HİZMETLER :

Sağlık, Noterlik gibi kamu hizmetlerinde grev yasaktır.

3 — Devamlı yasakların yanında elkoyma gibi geçici yasaklar da vardır. Hükümet, bakanlık kararıyla bazı bölgelerde grevi yasaklayabilir.

4 — Mahkemeler de kararlarıyla grevi yasaklayabilirler.

5 — Genel grev, bütün işçilere yasaktır. Bazı çalışan kesitler ve kamu ajanları grev hakkından yoksundurlar.

6 — Niteliği bakımından sürekli olmasında teknik zaruret bulunan işlerde faaliyetin devamlılığını, işyerinin güvenliğini, makina ve demirbaşlarının, gereçlerinin hammadde, yarı mamül ve mamül maddelerinin bozulmamasını sağlayacak hizmetlerde çalışan işçiler greve katılamazlar.

Yasanın şu birkaç hükmü, küçümsenmeyecek sayıdaki sınırlamalar ve kısıtlamalar hakkında bir fikir vermektedir.

Şunu da eklemek gerekir ki uzlaştırma konuşmaları yapılmadan greve gidildiği takdirde grev yasal değildir.

C — GREVİN BAŞLAMASI :

Toplu iş anlaşmazlıkları halinde, yasa, işçilere ve işverenlere önce toplu sözleşme müzakerelerine oturacağı emreder. Bu uzlaştırma yöntemi grevin vazgeçilmez bir koşuludur.

Bu nedenle, işçiler derhal greve başlayamazlar.

1 — UZLAŞTIRMA YÖNTEMİ :

Uzlaştırma konuşmalarını uzlaştırma kurulu yapar. Üç tarafsız aracından teşekkül eder. İkisi taraflarca doğrudan doğruya seçilir. Uzlaştırma kurulu başkanı olacak üçüncü tarafsız aracı ise taraflar ortak olarak seçerler. Aksi halde bunu İş Mahkemesi başkanı tayin eder.

Kararlar çoğunlukla alınır.

Konuşmaların sonunda, Kurul, alınan kararlara göre toplu iş sözleşmesi taslağını hazırlar.

Taraflar, uzlaştırma kurulunun bu taslağını kabul ederlerse, bu taslak toplu iş sözleşmesi olur. Red halinde ise, sendika altı işgünü içinde grev ilânını yapar.

Bu ilânda grevin başlangıç günü ve saati bildirilir. Ancak, grev bildirisi derhal grev başlamasını gerektirmez. Grev başka bir tarihe bırakılabilir.

2 — GREV OYLAMASI :

Bazı hallerde, grevin başlaması için grev oyla-

ması yapılmak gerekir. Çoğunluk kararına göre hareket edilir.

Grev oylaması ilgili memurun gözetiminde yapılır.

Önceden yapılması zorunlu bu uzlaştırma yöntemi, grevin bürokratik geciktirme izlenimini vermektedir. Uygulamada grevin başlaması açısından basit bir formalite olarak görülmektedir. Ayrıca, bu grev hakkını da engellemek gibidir.

D — Grevin Yürütülmesi

Grev, yasalara göre yürütülmelidir. Grev sırasında nelerin yasaklandığı yasa ile belirtilmiştir.

Grevin yürütülmesini bozanlar ağır cezalara çarptırılır.

Ayrıca, grev yapan işçilerin ceza ve grev yasalarındaki cezalarla karşı karşıyadırlar.

E — Grevin Sona Ermesi

Genellikler, toplu iş sözleşmesinin yapılması grevi sona erdirir. Bu anlaşma, çoğunlukla isteklerin bir sonucalandırılması şeklinde olur.

Bununla beraber, işverenlerin uzlaşmaz tutumları nedeniyle uzlaşmaya dayalı bir çözüm aramalar gittikçe güçleşmektedir. Grevler de sürüp gitmektedir.

F — Grev Sırasında İşçilerin Durumu

1 — Grevin İş Sözleşmesine Etkisi

a. — Grev, iş sözleşmesini ortadan kaldırmaz, sadece askıya alır. Grevin bitiminde sözleşme normal seyrini izler. Ayrıca yeniden işe alma işlemine gerek yoktur.

b. — Yasal olmayan grev, işverene hiç bir tazminat ödemedi iş sözleşmesini iptâl etmek imkânını verir.

2 — Greve Katılmayanların Hukuksal Durumu

Uygulamada, işletmede çalışan hemen hemen bütün işçiler sendikalıdır.

Bazı hallerde, greve katılmayan işçiler, dolaylı bir şekilde, ceza kanunundaki çalışma özgürlüğüne tecavüz maddesinden faydalanırlar.

V — Eleştirisel Değerlendirme

15 Temmuz 1963 günlü Yasa, kısıtlayıcı ve yasaklayıcı niteliktedir. Ülkemizin toplumsal gereksinmelerini karşılamamaktadır.

Sendikalar, meslek kuruluşları, aydın çevreler, grevin genişletilmesini istemektedirler. Zaten,

palamentoya bir yasa tasarısı sunulmuştur. Grevi sınırlayan belli başlı hükümleri değiştiren bu yasa tasarısı, bir oranda çalışanların isteklerini kapsamaktadır. Ama, hâlâ tasarı halindedir.

Ayırım yapmadan bütün çalışanlara grevin yaygınlaştırılması gündemdedir. Kamu sektöründe çalışanların sayısı artmaktadır. Sorunlar çözümleniyor. Kamu sektörü ile özel sektör arasında hiç bir ayırım yapılmamalıdır.

Diğer taraftan, grev çeşitlerinin yaygınlaşması da acele bir sorundur. Genel grev üzerindeki tartışmalar kamu oyunu derinden ilgilendirmektedir. İş anlaşmazlıkları öylesine bir boyuta vardı ki «siyaset» ithamı, genel grev ve diğer grev çeşitlerini talep etmenin önüne geçemez olmuştur.

Çalışanların çoğunluğu değişiklik istemektedir. Tam anlamıyla bu, grevin demokratik düzenlenmesine ağıştır.

Bununla beraber, grev, toplumun geride kalmış güçlerini korkutmaktadır. Korku, baskıya yol açmaktadır. Grev hakkının daha belirgin bir şekilde zapturapta alınmasında sanki çıkarları var gibidir.

Grev hakkının düzenlenmesi, baskı, kısıtlama, yasaklama ve suçlandırma açısından yapılamaz.

VI — Grev Hakkının Sorunları Karşısında Türkiye Barolar Birliğinin Tutumu

19 Mart 1969 günlü yasa, avukatlık mesleğini düzenlemektedir. Bu kanuna göre Türkiye Barolar Birliği, federal nitelikte bir örgüt olarak kurulmuştur. Türkiye Barolar Birliği, Baroların mesleki ve idari faaliyetlerini eşgüdümlemeye çalışır. Bütün Yasa faaliyetlerine ve ülkenin güncel sorunlarının araştırılmasına etkin bir biçimde katılır. Son günlerde, yargı organlarının, Adalet Bakanlığının ve Üniversitelerin temsilcilerinden kurulu bir Komisyona, incelenmek üzere, Hukuk Bilişim Kurumu Yasa Tasarısı sunulmuştur. Yasa tasarıları hazırlamak ve yetkili mercilere göndermek hakkı vardır.

110. Maddenin 6. fıkrasında şu hüküm yer alır: «Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse öntasarılar hazırlamak.»

Türkiye Barolar Birliği, 1977 yılı Mayıs ayında, İstanbul'da Olağanüstü Genel Kurul toplantısı yapmıştır. Toplantıda, «Türk Pozitif Hukukunda mevcut anti-demokratik hükümlerin saptanması» ni ele almıştır.

Anayasa Komisyonu'nun hazırladığı Anayasa değişikliği raporunda 47. madde şu şekilde değişti-

rılmış ve bu değişiklik Genel Kurulca ezici bir çoğunlukla kabul edilmiştir:

Tüm çalışanlar ekonomik ve sosyal durumlarını korumak ve düzeltmek amacıyla toplu sözleşme ve grev haklarına sahiptirler. Grev hakkının kullanılması Yasa ile düzenlenir. Lokavt yasaktır.

Çalışma ve sosyal güvenlik komisyonu ise raporunda grev hakkının genişletilmesi, öncelikle genel grev ve grevin bütün çeşitleriyle ilgili önerilerde bulunmuştur.

Ceza Hukuku Komisyonu da Ceza Kanunundaki çalışma özgürlüğüne tecavüz suçu ile ilgili maddenin kaldırılmasını önermiştir.

Bu öneriler de Genel Kurulca kabul edilmiştir.

VII — Sonuç

Hukuk müesseseleri çeşitli toplumsal güçlerin etkisi altında değişirler. Bu değişiklik, temel hakların gelişme ve yaygınlaşma yönünde olur.

Toplumsal olayların olumsuz görünüşü insanlığın ileriye doğru yürüyüşünü engelleyemez.

Tarihin bu iyimsel perspektifi bizi, Cöndorcet gibi, şu sonuca götürür:

«Bütün toplumsal müesseselerin amacı, sayıca en çok ve en yoksul sınıfın toplumsal, ahlaksal, zihinsel ve bedensel geliştirilmesi ve iyi hale getirilmesi olmalıdır.»

Grev, tıpkı bilim ve siyaset gibi çalışan insanın hizmetindedir. Düzenlenmesi ise, sözde düzeni ne bahasına olursa devam ettirmek isteyenlerin elinde bir baskı aracı olamaz.

Bununla beraber, hukukçu sorumsuz ve keyfi tutumları ve otoriter önlemlere karşıdır, özgürlüklerin ve demokratik katılımın yanındadır.

Grev, sadece çalışanların etkin bir direnişi ve mücadelesi değildir. Aynı zamanda, bir hoşnutsuzluğu, bir isteği, bir düşünceyi ve bir siyaseti de dile getirmektedir. Grev sorununun almış olduğu boyut nedeniyle bir siyaseti ifade etmek zorunlu olmuştur. Üretim uluslararası niteliğe dönüşmesi ve sermayenin ulusal sınırlar ötesine aktarılması öylesine sosyal ve siyasal anlaşmazlıkları doğuruyorki çözüm yöntemleri de uluslararası bir boyuta varıyor. Bu nedenle grev, etkin bir direniş ve olumlu bir mücadeledir.

Grevin çalışan yığınların toplumsal isteklerinin olumlu bir sonuca ulaştırılması umudu ve özgürlükler ve refah dileklerinin gerçekleşmesi aracı olduğunu kabul eden Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun ezici çoğunluğu, grev hakkının sinsi sinsi bastırılmasına ve otoriter bir biçimde düzenlenmesine karşı, fakat genişletilmesi ve demokratik uygulamasından yanadır.

1977/46-3

Avukatlık Kanunu — 1136 Sayılı Yasanın 139. Maddesi.

Balıkesir : 13.9.1977

Sayı : 977-456

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığımıza, A n k a r a

Birliğiniz Genel Kurulunca saptanan kinama günü sebebiyle Baromuz Avukatlarından Mustafa Özertan'ın bizi ve Baromuz yönetim kurulu üyelerini C. Savcılığına şikâyeti üzerine Adalet Bakanlığınca «...soruşturma izni verilmesine mahal olmadığına» karar verilen ve bu karar Balıkesir C. Savcılığınca «Disiplin yönünden gereği yapılması kaydıyla» gönderilmiştir. Bakanlık kararı ile bu kararın Baromuz tebliğine ilişkin Balıkesir C. Savcılığı yazısı ilişikte sunulmuştur.

Şikâyete maruz kalan Baromuz başkanı ve yönetim kurulunun tüm üyeleri olduğuna göre «Disiplin yönünden gereğinin yapılması» kaydının nasıl değerlendirileceği ve bu ibare ile ne gibi bir işlem kastedildiği hususunda yönetim kurulumuzda tereddüt doğmuştur.

Adı geçen Avukat Mustafa Özertan hakkında da Baromuzca, Baro'ya hiçbir müracaat yapmadan Baro organlarını doğrudan C. Savcılığına şikâyet ettiği ve bu şikâyetini gereksiz yere yaptığı için tahkikat açılmıştır.

Bu bakımdan da Bakanlık yazısı üzerinde durularlı davranmak gereği önem kazanmıştır.

Bu tereddütümüzün giderilmesi için bu konudaki görüş ve düşüncelerinizin alınması ve bu biçimde konunun daha aydınlığa kavuşturulması uygun görülmüştür.

Cevap lütfkârlığınız bizi memnun edecektir.

EKLERİ :

- 1 — Adalet Bakanlığı Ceza işleri Genel müdürlüğünün 3 sayılı «Düşünce örneği» yazısı.
- 2 — Balıkesir C. Savcılığının 7.7.1977 gün ve 2340/38 sayılı yazısı.

Saygılarımla.
Balıkesir Barosu Başkanı
Av. Hurşit Kangal

Ceza. İş. G.

2-13-11-150-19077

Balıkesir Baro Başkanı Avukat Hurşit Kangal ve Baro Yönetim Kurulu Üyeleri haklarında soruşturma izni verilmesine mahal olmadığına ve disiplin yönünden gereği takdir olunmak üzere evrakın Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne tevdi edilmesine dair

YÜKSEK BAKANLIĞA

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 18.3.1977 gün ve 8496 sayılı yazısı ile alınan, Balıkesir Barosunda kayıtlı Avukat Mustafa Özertan imzalı 7.3.1977 günlü dilekçe ve ekleri ile Balıkesir C. Savcılığının 28.5.1977 günlü fezlekesine bağlı evrak incelendi:

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Faruk Erem tarafından Balıkesir Baro Başkanlığına gönderilen 29.1.1977 gün ve 8/173 sayılı tel genelgede, Barolar Birliğinin (X) genel kurulunca, yargı kararlarının yerine getirilmemesinin Hukuk Devleti ve Hukukun üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştırıldığını, Avukatların ve baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin bu tutuma tepkisini göstermek amacıyla 1977/yılı içinde bir günün Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca kınama günü olarak ilanı ile o gün Avukatların duruşmalara girmemeleri hususunu ayrıca karara bağladığını, bu karar uyarınca kınama günü olarak Yönetim Kurulunca 4.3.1977 Cuma günü saptanmış bulunduğu duyurulması üzerine, Balıkesir Baro Başkanı Hürşit Kangal'ın baroda kayıtlı avukatlara 3.2.1977 gün ve 1977/1 sayılı yazı ile Yönetim Kurulunun, Barolar Birliği kararını benimseyerek gereği için tüm baro mensuplarına duyurulmasına karar verdiğini yazdığı ve Baroya bağlı bir kısım Avukatların da 4.3.1977 günü duruşmalara girmedikleri.

Bu suretle Baro Başkanı ve Yönetim Kurul Üyeleri haklarında kovuşturma yapılması, müşteki tarafından iddia ve talep edilmişse;

1136 Sayılı Avukatlık K.nun 76 ncı maddesinin 1 nci fıkrasında, baroların bu kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek hizmetlerini görmek, mesleki ahlak ve dayanışmayı korumak, Avukatlığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amacıyla kuruldukları belirtilmiştir. Türkiye Barolar Birliğinin en yüksek organı olan Genel Kurulun Adaleti ve Avukatlık mesleğini ilgilendiren işler hakkında teklifte bulunup, birlik yönetim kuruluna talimat verebileceği yönetim kurulunun da genel kurul kararlarını uygulayacağı, ifade edilmiştir.

Birlik Başkanı, Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararlarını yerine getirir, meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organlara karşı savunur ve bu konuda doğrudan doğruya veya dolayısıyla kendisini göreve zorlayan hususları yapar.

Bu nedenle, Barolar Birliği Genel Kurulunun kararına atfen Birlik Başkanı ve Yönetim Kurulunun Genel Kurul kararını yerine getirmesi üzerine, Baro Yönetim Kurullarında da birlik yönetim kurulu kararının istikametinde, üyelerine yaptığı duyurunun mahiyeti ve keyfiyetin yargı organlarında da mazeret olarak kabul edilmesi karşısında

iddia olunan eylemin suç teşkil etmediği, dosya münderecata ve mahalli C. Savcılığının iş'arından anlaşılmıştır.

SONUÇ : Balıkesir Baro Başkanı Hürşit Kangal ve Yönetim Kurulu haklarında 1136 Sayılı Avukatlık K. un 58 nci maddesi gereğince soruşturma izni verilmesine mahal olmadığı, disiplin yönünden gereği takdir olunmak üzere evrakın Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne tevdi edilmesi düşünülmektedir.

Keyfiyet tasviplerine arz olunur.

Ceza İşleri Genel Müdürü
Muammer Yula

Balıkesir Cumhuriyet Savcılığına

Ankara : 4-7-1977

Sayı : 18271

Balıkesir Barosu Başkanı Avukat Hürşit Kangal ve Baro Yönetim Kurulu üyeleri haklarındaki 21 Haziran 1977 günlü düşünce örneği ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Disiplin yönünden gereğinin yapılması ve sonucunun şikâyetçiye duyurulması için adı geçen avukatların kayıtlı olduğu baroya tevdiini rica ederim.

Fevzi Uyguner
Adalet Bakanı Yerine
Hukuk İşleri Genel Müd. V.

EKİ :

Düşünce örneği ve ilişki dosya

T.C.
Balıkesir
C. Savcılığı

B a l ı k e s i r
Baro Başkanlığına

Sayı : 2340/38

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 4.7.1977 gün ve 18271 sayılı emirleri örneği aynen yukarıya çıkarılmıştır.

Bilgi ve gereği rica olunur. 7.7.1977

Şükrü Doğuç
Cumhuriyet Savcısı

Baro Başkanlığı
B a l ı k e s i r

Ankara : 20.10.1977

Sayı : 1882

İlgi : 13.9.1977 tarih ve 977-456 sayılı yazınız.

1136 sayılı Yasanın 139. maddesine göre yedekler, yedeklerin kâfi gelmemesi halinde kur'a çekilerek teşekkül edecek kurul vasıtası ile disiplin

kovuşturması hakkında karar verilmesi gerektiğine bilginizi, Yönetim Kurulumuzun 9.10.1977 gün ve 892-13 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1977/46-4

Baroların Protokoldeki Yeri.

Kastamonu : 31/10/1977
Sayı : 115

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 21.6.1977 Gün ve 1124 Sayılı yazınız.'

Kastamonu Valiliğince Protokolda yer verilmediğinden işleri Bakanlığına yazılan yazı örneği ilşik olarak sunulmuştur.

Takibine emirleriniz arz olunur.

Kastamonu Barosu Başkanı

Av. Muhittin Erbaş
Kastamonu : 31/10/1977
Sayı : 114

İçişleri Bakanlığına
A n k a r a

İlgi : İller İdaresi Genel Müdürlüğü deyimli 13/6/1977 Gün ve 430-326-2/4200 Sayılı yazınız.

28. Ekim 1977 Cuma günü Kastamonu Cumhuriyet Alanında Atatürk heykeline konulan çelenk merasiminde Baromuza Protokol gereği C. Savcısı yanında yer verilmediğinden olayı protesto maksadile 29. Ekim 1977 Cumartesi günü yapılan tebrikata iştirak edilmemiştir.

Bakanlığınızın ilgideki emirlerini uygulayanlar hakkında gerekli tahkikatın icrası ile sonucundan Baromuz Başkanlığına bilgi verilmesini arz ederim.

DAĞITIM :

1 — Bilgi için Kastamonu Valiliğine

2 — Takibi için Barolar Birliğine
Kastamonu Barosu Başkanı
Av. Muhittin Erbaş
15 Kasım 1977
2081

İşleri Bakanlığına,

1976

İlgi : 3.6.1977 tarih ve 1003 sayılı yazınız
13.6.1977 tarih ve 430-326-214290 sayılı yazınız.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 76. maddesinin son fıkrasının «resmi» törenlerde Baro Başkanları-

nın İl C. Savcısının yanında yer alır» hükmüne rağmen, Kastamonu Baro Başkanlığına bu protokolün uygulanmadığı ilgi yazınızla Sayın Bakanlığınıza bildirilmiş ve gereğinin430-326-2/8661 sayılı genelgenize göre yapılması için Kastamonu Valiliğine vâki yazınız bilgi için Birliğinize gönderilmiştir.

Bu kerreyineadıgeçen Baro Başkanlığından aldığınız yazıda; Cumhuriyet bayramında Atatürk'ün heykeline çelenk koyma merasiminde Barolarına yer ayrılmadığı bildirilmektedir.

Kastamonu Baro Başkanlığının Sayın Bakanlığınıza bu konuda yaptığı 31.10.1977 gün ve 114 sayılı başvuru sonucunun bildirilmesini Yönetim Kurulumuzun 1003-72 sayılı kararı uyarınca arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İd. Gn. Md.

Şb.Md. : 430-326-2/7203

Konu : Baro Başkanının protokoldaki yeri Hk.
Ankara 7/12/1977

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

KIZILAY KARANFİL SOKAK NO. 5
ANKARA

İlgi : a) 13.6.1977 gün ve 430-326-2/4200 sayılı yazımız.

b) 15 Kasım 1977 gün ve 2081 sayılı yazınız.

Baro Başkanının törenlerdeki yeri, ilgi (a) yazımızda belirtildiği üzere, Cumhuriyet Savcısı ve Hakimler yanında gösterilmiş olduğu Kastamonu Valiliğine yazılmış ve Baro Başkanlığına da duyurulması istenmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Mustafa Arıkan
Genel Müdür
İçişleri Bakanı Y.
12 Aralık 1977
Sayı : 2269

Baro Başkanlığı
K a s t a m o n u

İlgi : 21.6.1977 gün ve 1124 sayılı yazımız.

31.10.1977 gün ve 115 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine İçişleri Bakanlığına yeniden müracaat edilmiş olup, Baro Başkanının törenlerdeki yerinin Cumhuriyet Savcısı ve Hakimler yanında gösterilmiş olduğunun Kastamonu Valiliğine yazıldığına dair İçişleri Bakanlığının 7.12.

1977 gün ve 430-326-2/7203 sayılı cevabı yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Bkz. TBMM. 1971/6-8; 1972/11-12; 14-25 1973/1912; 22-8;

1975/34-13; 1977/41-5; 44-6.

1977/46-5

Yargıtay Hukuk Dairelerinde Pul Eksikliği Nedeniyle Dosyaların Geri Gönderilmeyerek, Sadece Eksik Pulun İstenmesi Gerektiği.

Ankara, 24.5.1977

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Temyiz olunan davaların dosyaları Yargıtaya gönderilmeden önce gidiş dönüş Posta Ücretlerinin, mahkeme kalemlerince saptanıp, peşin alındığı malumdur.

Bazen, özellikle tebliğ ücretleri hesaplanırken, eksik posta ücreti alınması nedeniyle Yargıtay, Hukuk Daireleri Dosyayı ilgili mahkemeye geri göndermekte, birkaç lira eksikliği tamamlayan avukat ayrıca ikinci kez dosyanın gidiş dönüş ücretini ödemek zorunda kalmaktadır. Bu gibi hallerde müvekkilden istekte bulunma, olay avukatın kusuru sayılacağından, yahut da tahsili kabil olmadığından avukat tarafından karşılanmaktadır.

Örneğin bu yıl içinde Ankara III. Ticaret mahkemesinin duruşma talebine, dosyası ile Yargıtaya gönderilen bir kararı, duruşma için 3.— liralık pul eklenmediği nedeniyle dosyası ile birlikte geri çevrilmiş, üç liralık pul tamamlanmakla beraber 55.— lira ayrıca posta ücreti ödenmesi gerekmiştir. Bu gidip gelme nedeni ile zaman ve emek kaybedildiği de açıktır.

Danıştayda görülen davalarda her hangi bir nedenle posta pulu eksikliği görülür veya ihtiyaç hasıl olursa bir yazı ile avukattan istenmekte ve Avukatlar bu eksikliği hemen tamamlamaktadırlar.

Yargıtay Hukuk Dairelerinin de, her hangi bir nedenle, pul eksikliği bulunması halinde dosyayı geri göndermeyerek avukattan eksik oranda posta pulu istemesinde büyük fayda umulmaktadır.

Lütfen durumun tetkik buyrulmasını ve uygun görülürse Yargıtay Başkanlığına olayın duyurulmasını saygı ile arz ve talep ederim.

Av. Süleyman Çanga

Ankara : 19.7.1977

Sayı : 1322

Yargıtay I. Başkanlığına

A n k a r a

Ankara Barosu Avukatlarından Süleyman Çanga tarafından Birliğimize yapılan bir başvuruda; Yargıtay Hukuk Dairelerinde pul eksikliği nedeniyle dosyaların geri gönderildiği, bunun zaman kaybına ve aynı dosyanın ikinci bir gidiş geliş masrafına sebep olduğu ileri sürülerek Danıştay'ın emsaline uygun olarak sadece eksik pulun istenilmesi yoluna gidilmesinde yarar sağlanacağı belirtilmektedir. Gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

T.C.

YARGITAY

Birinci Başkanlığı

Ankara : 6/9/1977

Sayı : 5442/5994

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İlgi : 19/7/1977 günlü ve 1322 sayılı yazınız.

Yargıtay Hukuk Dairelerinden pul eksikliği nedeniyle geri gönderilen dosyalara ilişkin yazınız. 6/9/1977 günlü ve 5442 sayılı yazımızla gereğinin taktiri için Hukuk Daireleri Başkanlıklarına intikal ettirilmiştir.

Bilgilerinizi saygıyla rica ederim.

Cevdet Menteş

Birinci Başkan

Ankara : 26/9/1977

Sayı : 1913

Sayın Av. Süleyman Çanga

A n k a r a

İlgi : 24.5.1977 günlü yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yargıtay Birinci Başkanlığına yaptığınız müracaata alınan 6.9.1977 gün ve 5442/5994 sayılı cevabı yazı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Yönetim Kurulumuzun 9.10.1977 gün ve 908-29 sayılı kararı uyarınca bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

EK : 1 fotokopi

1977/46 -6

Adalet Bakanlığı Merkez Kuruluşu Kanun Tasarısı Hakkındaki Birliğin Görüşü.

T. C.
A D A L E T B A K A N L I Ğ I
Özlük İşleri Genel Müdürlüğü

Ankara : 12.9.1977
Sayı : 59854

**Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a**

«Adalet Bakanlığı Merkez Kuruluşu Kanun Tasarısı» ilişikte sunulmuştur.

Onbeş gün içinde Tasarı hakkındaki düşüncenizin bildirilmesine müsaadelerinizi arz ederim.

Necmettin Cevheri
Adalet Bakanı

Ankara : 1.12.1977
Sayı : 2172

**Adalet Bakanlığı
A n k a r a**

İlgi : 12 Ekim 1977 gün ve Özlük İşleri Genel Md. 59854 sayılı yazıları.

Adalet Bakanlığı Merkez Kuruluşu Kanun Tasarısı Yönetim Kurulumuzda incelenmiş ve aşağıdaki görüşlerin bildirilmesine karar verilmiştir.

1 — Bakanlık Müşavirliğinin Bakanlık bünyesinde, birimler arasında gösterilmesi isabetli mütalâa edilememektedir. Bakanlıkta bütün birimler aynı görevi yapacak durumdadırlar. Müşavirlik uygulamasının, Bakanlığın yasal birimlerine «karşı güç» gibi düşünülmesi, böyle bir izlenim vermesi düşündürücüdür. Kaldı ki «danışma kurulu» kabul edildiğine göre ayrıca müşavirlik gerekli de değildir. Tasarıda (Madde 4) Müsteşara da danışmanlık görevi verilmiştir.

2 — Bakanlık birimleri arasında bir «Kanunlar Dairesi» nin kurulması ve Hükümet veya parlamento üyelerince önerilen bütün kanun tasarılarının Adalet Bakanlığının incelemesinden geçireceği yolunda yasal bir zorunluluk getiren bir hükme ihtiyaç vardır. Yasalarımızda rastlanan pek çok çelişkiler böylece önlenmiş olabilecektir.

Ayrıca «tek metin»de kanunların toplanması, yürürlükte olan metinlerin hangileri olduğunun saptanması yolundaki çalışmaları yüklenecek bir organa duyulan ihtiyaç da böylece giderilmiş olacaktır.

3 — Kanunlarımızın Bakanlığa tanıdığı «takip izni»nin belirli kurullarla açıklanması yerinde olacaktır. İzin şahsen Bakan değil, Bakanlıkca verileceğinin açıklanması pek çok duraksamaları gidermiş olacaktır.

7. maddede (II. b) yer alan «kamu davasının açılması ile ilgili olarak—» ibaresi yanlış anlaşıl-maya neden olabilir, «kamu davası açılması emri» tasrih edilmelidir. Çünkü «dava açmama emri» mümkün değildir.

Evvelce Muhterem Bakanlığa nedenleri açıklanan dileğimiz uyarınca, (d) bendine avukatlar hakkında meslekleri ile ilgili takiplerden Bakanlığın Türkiye Barolar Birliği'nin istişari mütalâasını alması yolunda bir hüküm ilâvesi yerinde olur.

4 — Bakanlık birimleri arasından bir «Bilim Kurulu» kurulması ve bu kurula Yargıtay, Hukuk Fakülteleri ve Türkiye Barolar Birliğinden kendilerinin seçecekleri kişilerin katılması gereklidir.

Özellikle yargıya ilişkin konuların yeni Anayasamızla Bakanlıktan ayrılmış olması, bu suretle Bakanlığın asıl görevini gösteren Türk Hukukunun yeni eğilimleri, Batı Hukukunun yakından izlenmesi, Adaletin «Hukuk Politikası»nın hazırlanması büyük faydalar sağlayacaktır.

Bu görüşe ilâveten (Ana Kanunların Hazırlanmasının yeni esaslara bağlanması) hakkındaki Birliğimizce hazırlanıp örneği ilişikte sunulan Tasarı ve gerekçesinin de gözönünde bulundurularak gereğinin takdirini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1 (TBB. Bülteni Yıl : 3 Sayı : 12 Sayfa : 2
Fotokopi)

1977/46-7

Hakim - Avukat İlişkileri

Mudurnu : 117/26-11-1976

**BARO BAŞKANLIĞINA
B o l u**

Baronuzun bir üyesi olarak Mudurnu Orman İşletme Müdürlüğü Avukatlığını deruhte etmekteyim.

Mudurnu Sulh Ceza Hakimliğinin sırasıyle 1975 /233, 1976/268 ve 1976/295 Esas No'larında kayıtlı dâvalarda Müdahil vekili olarak bulunmaktayım. Adı geçen dâvalar Orman Kanununa muhalefet olup bilindiği gibi kamu adına devam eden dâvalardır. Bu dâvalar önceki günlerde karara çıkmış olup, Mahalli Mahkeme'nin vermiş olduğu kararlar Yargıtay'ın ilgili Dairelerinde bozulmuş ve tarafıma duruşma günü davetiyesi tebliğ edilmiştir. Mudurnu Orman İşletme Avukatlığının yanı sıra aynı zamanda Göynük Orman İşletme Müdürlüğünün de dâvalarını takip etmekle görevli bulun-

mahtayım. Bu ve bu gibi nedenlerle herhangi bir kastı mahsusam olmaksızın Mahkemece Bozmadan Sonra tarafıma tebliğ edilen duruşma gününe gelemedim. Bu durum üzerine Mahkemenin hakkımda aşağıda arz edilen kararı ilginçtir.

«Madahil Vekilinin Yargıtay Bozma kararına uyulup uyulmaması yönünden mütalaasının sorulması için İHZAREN CELBİNE» denmektedir.

Bu kararın ne derece yasal olduğu malumlarımızdır. Bu ve bunun gibi olaylar gerek meslek itibarını ve gerekse Devlet Avukatlığını deruhte edenleri, zor durumda bırakmaktadır.

Yüksek Başkanlığınızca durumun ilgili mercilere intikal ettirilerek gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim. 25.11.1976

Av. Yetkin Adar
Ankara : 11/1/1977
Sayı : 17

Baro Başkanlığı
B o l u

Baromuza kayıtlı Av. Yetkin Adar'ın Başkanlığımıza vâki 25.11.1976 günlü müracaatının bir fotokopisi Birliğimize intikal ettirilmiş olup, işlem hakkında gereğinin takdiri ve sonuçtan bilgi verilmesi 30.12.1976 gün ve 2141 sayılı yazımızla Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığından istenilmiştir.

Alınacak cevap ayrıca iletilecektir.

Durumun ilgili Avukata da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan
Ankara : 30.12.1976

Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanlığı
A n k a r a

Orman İşletmesi Avukatı Yetkin Adar tarafından Bolu Barosuna sunulan ve Birliğimize intikal ettirilen dilekçesi sureti eklice takdim kılınmıştır.

Başka bir mahkemede Orman İdaresine ait bir dava nedeni ile çağrıldığı mahkemeye gidemeyen ve Yargıtay'ın bozma kararına karşı ne diyeceğinin sorulması için avukatın ihzar olunabileceği hakkında hiç bir usul hükmü bulunmamaktadır.

Usul Kanunlarına ve Adliyemizde yerleşmiş teamüle aykırı olan bu işlem hakkında gereğinin takdirini ve sonuçtan Birliğimize bilgi verilmesine müsadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1

Ankara : 14/11/1976
Sayı : 2038

Baro Başkanlığı
B o l u

İlgi : 11.1.1977 gün ve 17 sayılı yazınız.

Orman İşletmesi Avukatı Yetkin Adar'ın başvurusu ile ilgili olarak Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığından alınan 26.10.1977 gün ve 113/671 sayılı yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinilmesi ve ilgiliye de duyurulması rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

T. C.
Y Ü K S E K H A K İ M L E R K U R U L U
Üçüncü Bölüm Başkanlığı

Ankara : 1977/113-671
Sayı : 26-10-1977

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

30.12.1976 günlü dilekçenizle yaptığımız şikâyet üzerine ilgili hâkim hakkında disiplin yönünden gerekli işlem yapılarak, Yüksek Hâkimler Kurulu Üçüncü Bölümünün 26.7.1977 gün ve 1977/113-152 sayılı kararı ile sonuçlandırılmıştır.

Tebliğ olunur.

Saip Bolat
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

1977/46-8

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Bor İlçesi Hakim Kadrosu İhtiyacı — Niğde Barosunun Birliğe, Birliğinde Yüksek Hâkimler Kuruluna Başvurusu — Alınan Cevap

Ankara : 24.10.1977

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Bor hukuk ve sorgu yargıcları mide kanaması geçirmiştir. halen sorgu yargıcı raporludur hukuk yargıcı ceza hakiminin 19-10-1977 tarihinde ölmesi sebebi ile hem hukuk he msorgu hemde ceza davalarına bakmaktadır yukarıdada belirttiğimiz gibi hastalık ve ölüm nedenleri ile işler birikmiş olup adli hizmet aksamaktadır gereğinin yapılmasını saygı ile arz ve talep ederiz.

Av. Salih Bor
Av. Hazım Mengi
Dava Vekili Nazmi Mutluoğlu

Av. Kâzım Ertan
Av. Özmen Balçık
Av. Mehmet Özdemir

Ankara : 25.10.1977

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Niğde ili Bor ilçesinde As. Hukuk Hâkimi M. Tevfik Işık ile Sorgu Hâkimi Şükrü Nail Eryasanın bir aydan beri hasta ve raporlu olmaları Ceza Hâkimi Zekai Dalkılıç'ında ani ölümü nedeniyle ilçe Hâkimsiz kalmış durumdadır. Gereği takdirlerini ze arz.

Saygılarımla.

Niğde Baro Başkanı
Ankara : 27.10.1977
Sayı : 1958

Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanlığı
A n k a r a

Niğde Baro Başkanlığından alınan 25.10.1977 günlü tel yazıda vefat ve hastalık sebepleri ile Bor ilçesinin Hâkimsiz kaldığı, duruşmalara devam edilemediği bildirilmekte ve ivedilikle gerekli önlemlerin alınması lüzumuna işaret edilmektedir.

Gereğinin takdirini ve sonuçtan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.

Ankara : 27.10.1977
Sayı : 1957

Baro Başkanlığı
N i ğ d e

İlgi : 25.10.1977 günlü tel yazınız.

Bor adliyesindeki hakim noksanının giderilmesi ve gerekli önlemlerin ivedilikle alınması hususu Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına iletilmiştir.

Sonuç alındığında ayrıca duyurulacaktır.
Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Başkan
Ankara : 7.11.1977
Sayı : 19452

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 27.10.1977 gün ve 1958 sayılı yazınıza;

Raporlu ve izinsiz bulunan Bor hâkimlerinden birisinin işe başlamasına kadar Ulukışla'dan yetkili hâkim verilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

M. Mazhar Budak
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanı

Ankara : 17.10.1977
Sayı : 2107

Baro Başkanlığı
N i ğ d e

İlgi : 27.10.1977 gün ve 1957 sayılı yazınız.

Bor Adliyesindeki hâkim noksanlığının giderilmesi hakkındaki başvurunuz üzerine Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığından alınan 7.11.1977 gün ve 19452 sayılı cevabı yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

1977/46-9

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Afyon Adliyesinde Münhâl Bulunan Hâkim ve İcra Memuru Kadroları — Birliğin Adalet Bakanlığı ve Yüksek Hâkimler Kuruluna Başvurusu — Alınan Cevaplar.

Ankara : 12.9.1977
Sayı : 1977/115

Barolar Birliği Sayın Başkanlığına,
A n k a r a

1) Afyon Birinci Asliye Hukuk Mahkemesi tayinle inhilâl etmiş ve Afyon Birinci Asliye Hukuk Mahkemesine üç aydanberi bir Hâkimin atanmaması nedeniyle, meslekdaşlarımızın müşkül durumunda kaldıklarını;

2.) Afyon'da 1977 yılında Sosyal Sigortalar Kurumu Şube Müdürlüğünün tesisi, Şeker ve Kâğıt Fabrikaları gibi resmî sektöre ait kuruluşlar ile özel sektöre ait birçok sanayi kuruluşları alacaklarına ilişkin icra takiplerinin yoğunluğu karşısında, Afyon'daki tek İcra Memurluğu yetersiz kalmakta, haciz talepleri asgarî 2-3 ay gibi bir süre sonunda ancak karşılanabilmekte ve bu durumun memur yurttaş ilişkilerini gerginleştirmekte olduğu;

Hususları ve keyfiyetinin Sayın Başkanlığınıza incelenerek, Afyon 1. Asliye Hukuk Hâkimliği-ne atama yapılması ve Afyon 2. İcra Memurluğunun ihdası hususunda, gereğinin ifasına Yüksek Takdir ve müsaadelerinizi derin saygılarımla arz ederim.

Baro Başkanı
Avukat Turhan İmre

Ankara : 4.10.1977
Sayı : 1779

Baro Başkanlığı
A f y o n

İlgi : 12.9.1977 gün ve 115 Sayılı Yazınız.

Birinci Asliye Hukuk Mahkemesine Hâkim Atanması ve Afyon'a ikinci bir icra memuru kadrosu verilmesi dileğinizi kapsayan yazınız gereği takdir edilmek üzere Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına ve Adalet Bakanlığına iletilmiştir.

Sonuç alındığında ayrıca duyurulacaktır.

Bilgilerine Sunulur.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 4.10.1977
Sayı : 1780

Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına
Adalet Bakanlığına
A n k a r a

Afyon İline ikinci bir icra memuru kadrosu verilmesi dileğini kapsayan bu yer Baro Başkanlığının 12.9.1977 gün ve 115 Sayılı yazıları ilişiktir.

Gereğinin takdirini ve sonuçtan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 10.10.1977
Sayı : 18293

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 4.10.1977 gün ve 1781 sayılı yazınıza, (Te-linize)

Açık bulunan, Afyon hukuk hâkimliğine Hâkim tayini hususu atama kararnameyi düzenlenmesi sırasında incelenecektir.

İngililere tebliğini rica ederim.

Saip Bolat

Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ankara : 20.10.1977
Sayı : 1874

Baro Başkanlığı
A f y o n

İlgi : 12.9.1977 gün ve 115 Sayılı Yazınız.

İlgi : 4.10.1977 gün ve 1779 Sayılı yazımız.

Afyon Asliye Hukuk Hâkimliğine Hakim tayini konusu hakkında Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığından alınan 10.10.1977 gün ve 18293 Sayılı yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 9.11.1977
Sayı : 65112

Türkiye Barolar Birliğine
A n k a r a

İlgi : 4.10.1977 gün ve 1780 sayılı yazıya;

Afyon icra dairesinde çalıştırılmak üzere 1 adet zabıt kâtabi kadrosu ilâve edilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İlhan Çallı

Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdür V.

Ankara : 17.11.1977
Sayı : 2111

Baro Başkanlığı
A f y o n

İlgi : 12.9.1977 gün ve 115 sayılı yazınız.
4.10.1977 gün ve 1779 sayılı yazımız.

Afyon İcra Dairesinde çalıştırılmak üzere bir adet zabıt kâtabi kadrosu ilâve edildiğine dair Adalet Bakanlığı'ndan alınan 9.11.1977 tarihli yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinmeniz rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

1977/46-10

«Sosyal Güvenlik Hukuku» Konulu Seminerin Er-teleme Hakkındaki Birlik Genelgesi

Baro Başkanlığı

A n k a r a

Genelge No : 42/1820

Ankara : 12.10.1977

12.9.1977 tarih ve 37/1656 sayılı genelgemizle 2-3. Aralık, 1977 günleri yapılacağını bildirdiğimiz «Sosyal Güvenlik Hukuku» konulu seminer, bazı zorunlu nedenlerle 1978 yılında belirlenecek bir güne ertelenmiştir.

Bilginizi ve ertelemenin katılma isteğinde bulunan meslekdaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Bkz. TBBB. 1977/45-14.

1977/46-11

Birlik Kesenekleri Hakkında Birlik Genelgesi**Baro Başkanlığı**

(.....)

Genelge No : 43/2037
Ankara : 11.11.1977

İlgi : 21.9.1977 tarih ve 40/1702 sayılı Genelge.

Bilindiği üzere 10. Genel Kurul'da Baroların Birlik Kesenekleri her Avukat için 15.— TL na çıkarılmıştır.

Avukatlık Yasasının keseneklerle ilgili hükümlerinin Anayasa Mahkemelerince iptal edilmiş olması nedeniyle yeni bir yasa taslağı hazırlanmıştır.

Mayıs 1978 den önce yasalaşması söz konusu olan taslakta Baro giriş keseneklerinin en az bin, en çok üçbin, Yıllık keseneklerin en az altıyüz, en çok binsekizyüz lira arasında saptanması, ayrıca Birlik keseneğinin de her avukat için yıllık en az üçyüz en çok altıyüz lira olması öngörülmüş, konuların bir geçici madde ile de, Barolar Genel Kurullarının 1977 yılında saptadıkları Baro giriş ve yıllık keseneklerinin aynen uygulanması sağlanmış bulunmaktadır.

Genel Kurulda yukarıda açıklanan yasa tasarısı esaslarının dikkate alınmasını takdirlerine sunar. Baroların Birlik Keseneklerinin her avukat için 15.— TL üzerinden hesaplanarak 1978 yılı Bütçenize ona göre gerekli ödeneğin konulmasını ve sonuçtan bilgi verilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman Başkan
Genelge No : 44/6739
Ankara : 14.11.1977**Baro Başkanlığı**

Baronuzun ödemesi gereken borcu daha evvel muhtelif yazılarla rica olunmuştur.

Meslektaşlarımızın kesenekleri ödememeleri halinde Avukatlık Kanununun 72/D maddesi uyarınca uygulanacak müeyyidenin mevcut olmasına rağmen tahsil edilmesinin Baronuzun ve Birliğimizin sorumluluğunu gerektireceği kuşkusuzdur. Bütçemizi TBB. Genel Kurulunun takdirine sunmak yasal zorunluğu karşısında Baronuzun lira borcunun, ne sebeple kavuşturulmadığı yolundaki bir soruyu Yönetim Kurulunun yanıtlamaya olanak bulamayacağı endişesi ile gereğini bir kez daha takdirlerinize sunarız.

Saygılarımızla.

Sayman Başkan

1977/46-12

İstanbul Barosu Avukatlarından Sami Binicioğlunun Ruhsatnamesinin Geri Alındığı Hakkındaki Birlik GenelgesiAnkara : 29.11.1977
Genelge No : 46/2150

İstanbul Barosu Avukatlarından Sami Binicioğlu hakkındaki mahkumiyet kararı kesinleşmiş ve adı geçen bir daha yazılmamak üzere Baro lehvasından silinmesine ve ruhsatnamesinin geri alınmasına ilişkin karara da itiraz edilmediğinden kesinlik kazanmıştır. Durumun Avukatlık Yasası gereğince ilgili mercilere duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1977/46-13

Türkiye Barolar Birliği XI. Olağan Genel Kurulu ile İlgili Genelge.**Baro Başkanlığı****A n k a r a****ACELE VE GÜNLÜDÜR**Genelge No : 1.12.1977
Ankara : 47/2176

Türkiye Barolar Birliği XI. Olağan Genel Kurulu'nun 12-13-14. Ocak. 1978 günlerinde Ankara'da yapılacak olağan toplantısı gündemi ilişikte sunulmuştur.

1136 Sayılı Yasanın 114/son maddesine göre gündemin toplantıdan bir ay önce Barolara gönderilmesi zorunluğu ve henüz Genel Kurul Üyelerinin belirlenmemiş olması karşısında gündemin Birliğimizde ayrıca delegelere de gönderilmesi olağı bulunmamıştır.

Bu neden ile :

1 — İşbu gündemin Baronuz Genel Kurulunca seçilecek delegelere tebliğı ile, toplantıda hazır bulunmalarının sağlanmasını.

2 — Baronuz Genel Kurulunca seçilecek Birlik Genel Kurulu asıl ve yedek üyelerinin isimlerini sonradan yazı ile teyid etmek üzere hemen telgrafla Birliğimize bildirilmesini.

3 — Herhangi bir nedenle Genel Kurul'a katılamayacak asıl üyelerin yerine katılacak yedek delegelerin isimlerinin ayrıca bu durum açıklanarak bildirilmesini ve bu konudaki yetkiyi belgeleyen bir yazının toplantı gününden önce Birliğimizde bulunacak süre içinde gönderilmesini,

Önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

EK : XI. Olağan Genel
Kurul Gündemi.

Türkiye Barolar Birliği XI. Olağan Genel Kurul Gündemi

toplantı Tarihi : 12-13-14. Ocak 1978

Toplantı Saati : 10.00

Toplantı Yeri : Devlet Su İşleri Genel

Müdürlüğü Toplantı ve
Konferans Salonu

- 1 — Yoklama,
- 2 — Birlik Başkanının toplantıyı açışı,
- 3 — Bir Başkan, bir Başkan Vekili ve iki Üyeden kurulu genel kurul Başkanlık divanı seçimi.
- 4 — Saygı duruşu,
- 5 — Ankara Barosu Başkanının konuşması,
- 6 — Meslekte 40 yılı aşkın görev yapanlar ile TBB organlarından görev yapmış olanlara plâket verilmesi,
- 7 — Başkanlık Raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1977 yılı çalışma raporu, bilânço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesi,
- 8 — 1977 Yılı çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun ibrası,
- 9 — Ankara'dan başka illerden seçilen üyelere Avukatlık Yasasının 112/2 maddesi uyarınca ödenecek yolluk, ikâmet ve diğer zorunlu giderlerin tesbiti,
- 10 — Birliğin mali durumu ve Barolardan alınacak TBB. keseneklerinin tesbiti ve ödeme sürelerinin belirlenmesi,
- 11 — 1977 Yılı bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğinin sunulması, görüşülmesi ve kabulü,
- 12 — Meslek Kurallarınının 27. maddesine iki fıkra eklenmesine ilişkin Yönetim Kurulu önerisi,
- 13 — Seçimler.
 - a — TBB. Başkanı seçimi,
 - b — TBB. Yönetim Kurulu için süresi biten 5 asıl, 5 yedek üyenin seçimi,
 - c — TBB. Disiplin Kurulu için 7 asıl 7 yedek üyenin seçimi,
 - d — TBB. Denetleme Kurulu için 3 asıl ve 3 yedek üyenin seçimi.
 - e — T.B.B. Sınav Kurulu için 3asıl ve 3 yedek üyenin seçimi.
- 14 — Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi,
- 15 — Gelecek Olağan Genel Kurul toplantısının zaman, ve yerinin saptanması,
- 16 — Dilekler,
- 17 — Birlik Başkanının kapanış konuşması.

1977/46-14

Avukatlık Sınavı — 1977 Yılı 5. Avukatlık Sınavı Duyurusu — Tutanakları.**Baro Başkanlığı**

Ankara : 14.11.1977

Genelge No. : 45/2073

Konu : 1977 Yılı V. Avukatlık Sınavı Hk.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1977 yılının Beşinci Avukatlık sınavı 12-13 Aralık 1977 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Sınav 12 Aralık 1977 Pazartesi günü saat 9.00 -12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 13 Aralık 1977 Salı günü 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku, aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku ve İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınava girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce alınacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baronuz bölgesinde sınavın ve mülâkatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

D U Y U R U

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Yasası yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1977 yılı V. Avukatlık Sınavı 12-13 Aralık 1977 Pazartesi ve Salı günleri, Sınavda başarısız olanların mülâkatları da 19 Aralık 1977 Pazartesi günü Birlik Binasında yapılacaktır.

Adayların Barolardan alacakları sınav giriş belgesi ile birlikte 12 Aralık 1977 Pazartesi günü saat 8.30 da Birlik binasında bulunmaları duyurulur.

NOT : Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla sınav belgesi aldığı halde sınava giremeyenler sınavda başarısız sayılır.

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 1977 yılı V. Avukatlık Sınavına 12 adayın katılacağı bildirildiği ve adayların tamamının gelmiş olduğu görüldü.

Anayasa, İdare Hukuku, ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü:

1 — Anayasa Hukuku :

— Kişi güvenliği ile ilgili Anayasal hakkı izah ediniz.

2 — İdare Hukuku :

— İlk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülecek davaları sayınız.

3 — Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları :

1 — Avukatın örnek çıkarabilme ve tebligat yapabilme hakkını açıklayınız.

2 — Avukatın yargı organları ile ilgili Meslek Kurallarını belirtiniz.

Bu tutanak 12.12.1977 Pazartesi günü düzenledi ve imza altına alındı.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Hk. D. Bşk	Yargıtay 9. Cz. D. Bşk.
Kutsi Malatyahoğlu	Orhan Aydın
Üye	Üye
Avukat	Avukat
Erdoğan Bigat	İhsan Onar
Üye	
Avukat	
Aziz Behçet Çomakoğlu	

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI II

Sınavın ikinci gurubunu teşkil eren Ceza ve Ceza Usulü Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Ceza Hukuku :

— Mesken masuniyetini ihlâl suçunun unsurları ve çeşitlerini neticeleriyle izah ediniz.

2 — Ceza Usulü Hukuku :

— Yargıtayda hangi halleide duruşma istenir? Duruşma Talebinde kimler bulunur ve bu hangi safhada yapılır?

Bu tutanak 12.12.1977 Pazartesi günü saat 14.00 de düzenlendi ve imza altına alındı.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Hk. D. Başkanı	
Kutsi Malatyahoğlu	
Üye	Üye
Yargıtay 9. Cz. D. Başkanı	Avukat
Orhan Aydın	Erdoğan Bigat
Üye	Üye
Avukat	Avukat
İhsan Onar	Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI III.

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, Ticaret Hukuku hakkında aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü.

1 — Medeni Hukuk :

— Yoksulluk nafakasını açıklayınız.

2 — Borçlar Hukuku :

Kira için ne sarih ne de zımni bir müddet tayin edilmemiş kiralayan olarak 15.1.1976 tarihinde yapılan kira aktinin feshinin ihbarını,

a) Mefruş olmayan apartmanlar

b) Mefruş apartmanlar

c) Menkul şeyler için ayrı ayrı belirtip istediğimiz biri içinde müddetleri göstere biçimde ihtarname örneği yazınız.

3 — Ticaret Hukuku :

— Kanuni şartlar haiz bir poliçe ve bir emre muharrer senet tanzim ediniz.

Bu tutanak 13.12.1977 Salı günkü düzenlendi ve imza altına alındı.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Hk. D. Başk	Yargıtay 9. Cz. D. Başk
Kutsi Malatyahoğlu	Orhan Aydın
Üye	Üye
Avukat	Avukat
Erdoğan Bigat	İhsan Onar
Üye	
Avukat	
Aziz Behçet Çomakoğlu	

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI IV

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca İş Hukuku İcra İflas Hukuku ve Hukuk Usulü hakkın aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü.

1 — İş Hukuku :

— Yıllık ücretli izin şartlarını ve sürelerini belirtiniz.

2 — İcra İflas Hukuku :

— İhalede mülkiyet ne zaman iktisap edilir? İhalenin feshi nereden ve ne müddetle istenir? Hükmün temyiz kabiliyeti var mıdır? Tesçil ne zaman yapılır?

3 — Hukuk Usulü :

— Asliye Hukuk, Sulh Hukuk, İş, İcra Tetkik Mercii ve Tapulama Mahkemesi kararlarının temyiz süresi ve başlangıç tarihini belirtiniz.

Bu tutanak 13.12.1977 Salı günü saat 14.00 de düzenlendi ve imza altına alındı.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Hk. D. Başk Yağıtayı 9. Cz. D. Başk Kutsi Malatyalıoğlu	Orhan Aydın
Üye	Üye
Avukat	Avukat
Erdoğan Bigat	İnsan Onar
	Üye
	Avukat
	Aziz Behçet Çomakoğlu

1977/46-15

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Uşak Adliyesinde Münhal Bulunan Hâkimlikler — Birliğin Yüksek Hâkimler Kuruluna Başvurması — Alınan Cevap.

Uşak : 5/12/1977
Sayı : 419

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Özü : Hâkim noksanlığı ve dâvaların aksadığı hk.

Uşak adliyesinde halen Sulh Hukuk, Sorğu ve Tapulama hâkimlikleri münhal bulunmaktadır. Bu hal altı aydan bu yana devam etmekte ve bu mahkemelere ait dâvalar çoğu kez ve otomatikman başka günlere talik edilmekte, başka bir hâkim duruşmalara çıktığı takdirde de dosyaya vakıf olunmadığından râvalar neticelenmemektedir.

Bu hal gerek hâkim ve gerekse avukatlar ile dâva sahibi kişilerin şikâyetlerine sebebiyet verdiğinden bir an önce münhallere gerekli tayinlerin yapılmasını teminen birliğimize baş vurma zorunluğu doğmuştur.

Gereğini takdirlerinize arz ederim. Saygılarımla.

Uşak Baro'su Başkanı
Av. İsmet Çalık

Ankara : 12/12/1977
Sayı : 2254

Baro Başkanlığı
U ş a k

İlgi : 5.12.1977 gün ve 419 sayılı yazınız.

Uşak Adliyesinde münhal bulunan hâkimliklere atama yapılması hususu Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmiştir.

Sonuç alındığında ayrıca duyurulacaktır.

Bilgi edinmeniz rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığı
A n k a r a

Ankara : 1977
Sayı : 2255

Uşak Baro'su Başkanlığının 5.12.1977 gün ve 419 sayılı yazısı ile, Uşak Adliyesinde Sulh Hukuk, Sorğu ve Tapulama hakimliklerinin münhal bulunduğu, bu nedenle işlerin süruncemede kaldığı, dolayısıyla de gerek hâkim gerekse avukatlar ile dâva sahibi kişilerin şikâyetlerine yol açtığı bildirilmektedir.

Bu durumun gözönüne alınarak münhal bulunan hâkimliklere bir an evvel atama yapılması hususunu takdirlerinize sunar, sonuçtan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Başkan

Ankara : 20/12/1977
Sayı : 21891

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 2.12.1977 gün ve 2255 sayılı yazınıza;

Münhal bulunan Uşak hâkimliklerine hâkim tayini hususu atama kararnamesi düzenlenmesi sırasında inceleneceğinin;

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saip Bolat
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Baro Başkanlığı
U ş a k

Uşak : 23.12.1977
Sayı : 2383

İlgi : 5.12.1977 gün ve 4190 sayılı yazınız.
12.12.1977 gün ve 2254 sayılı yazımız.

Açık bulunan Uşak Hâkimliklerine tayin yapılması konusunda Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığından alınan 20.12.1977 gün ve 21891 sayılı yazı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinmeniz rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

1977/46-16

Of'ta Açık Bulunan İcra Memurluğu Kadrosu — Trabzon Barosunun Birliğe, Birliğinde Adalet Bakanlığına Başvurmaları — Alınan Cevap.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Sayı : 815

Baro'muzdan emekli dâva takipçilerinden Cahit Fazıl Aktay'ın Of'ta icra memuru bulunmaması

ve bu güne kadarda bu memuriyete bir tayin yapılmamış olması nedeni ile Of icra memurluğu işlerinin yürütülemediği bunun temini için Of'a icra memuru tayin edilmesi hususunda tavassutlarını isteyen 1.12.1977 günlü dilekçesi ile, buna bağlı Of icra memurluğu vekilinin yazı fotokopisi ekte sunulmuştur.

Gerekli tayinin yaptırılması ve vatandaşın sızlanmasının önlenmesine tavassut ve delaletlerinizi saygılarımla arz ederim.

Baro Başkanı
Av. Fethi Çulha

Trabzon : 1/12/1977

Baro Başkanlığına
T r a b z o n

Özü : Of'ta İcra Memuru Bulunmaması nedeni ile icra işlerinin yürütülemediği ve Of'a İcra Memuru tayin ettirilmesi HK.

İşini takip etmekte olduğum İstanbul tüccarlarından Necati Apaydın'ın Of'ta bir şahısta mevcut (80.000) liraya yakın alacağı için Trabzon İcra Memurluğunun 1976/1731-1732 sayılı dosyaları ile yapmış olduğumuz takipte, mahçuz malların satışına karar verilmiş ve kararın gereği yapılması için Of İcra Memurluğuna talimat yazılmış bulunmaktadır.

Yazılan bu talimatlar Of İcra Memurluğuna, tevdi edilmiş ancak, Of İcra Memurluğuna vekalet eden kişi, satış işlerinden anlamadığını bayan ile, Of'a İcra Memuru tayin edilinceye kadar, satış işleminin geri bırakılması hususunu, fotokopisini eklice sunduğumuz yazı ile, Trabzon İcra Memuruna bildirmiş bulunmaktadır. Bu hal, vatandaşın adalet müessesesine olan güvenini sarsmakta ve böylece işler sürüncemede kalmaktadır. Hele, satış gibi mühim bir işlemin, hiç te meşru kabul edilmeyecek bir mazeretle geri bırakılması, mevcut güveni daha çok sarsmış bulunmaktadır.

Bu itibarla, ekli yazı münderecatı nazara alınarak, icra işlerinin yürütülebilmesi için, Of'a İcra Memuru tayin edilmesi hususunda ilgililer nezdinde, Baro olarak, gerekli teşebbüste bulunulmasını ve sonuçtan tarafıma bilgi verilmesine müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

EKİ : Bir adet fotokopi.

İcracı Bey
Emekli Dava Takipçisi
Cahit Fazıl Aktay

Bana Mustafa Çoruh'la göndermiş olduğunuz memuriyetimizin 1976/142-143 Tal sayılı dosyaları ile ilgili talimatları aldım ancak bilindiği gibi 3 ay-

dan bu yana Of İcra memurluğuna atama yapılmamış olduğu bu görevi vekaleten yürütmekteyim ve talimatta da belirtilen satış işlerinden de bilgim yoktur yani herhangi bir satış muamelesini yapmak için bilgim yeterli bilgiye sahip değilim bu nedenle talimatlarınız gereğini yapamıyorum durumun icra memuru tayin edilene kadar bekletilmesi için gerekenin yapılmasını rica ederim. 15.11.1977

Mehti Balta
Of Mahkeme Zabıt ka.

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Ankara : 12.12.1977

Trabzon Barosu Başkanlığının 2.12.1977 gün ve 815 sayılı yazısından; Of'da İcra Memurunun bulunmadığından bahisle işlerin aksadığını, İcra Memuru görevine vekalet eren Of Mahkeme Zabıt Kâtabının işleri yetiştiremediğini öğrenmiş bulunmaktayız.

Of İcra Memurluğuna bir an evvel tayin yapılması hususunu takirlerinize sunar, sonuçtan bilgi verilmesine müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 20.12.1977
Sayı : 73867

Türkiye Baro'lar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 12/12/1977 gün ve 2251 sayılı yazınıza.

Of İcra Memurluğuna 31/10/1977 günlü onayla Çaykara icra memuru Yakup Akbayrak naklen atanmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İlhan Çallı
Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdürü V.

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

Ankara : 23.12.1977
Sayı : 2385

İlgi : 2.12.1977 gün ve 815 sayılı yazınız.
12.12.1977 gün ve 2250 sayılı yazınız.

Of İcra Memurluğuna atama yapıldığına ilişkin Adalet Bakanlığının 20.12.1977 gün ve 73867 sayılı yazısı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinmeniz rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

1977/46-17

Dava ve İş Takipçileri - 1136 Sayılı Yasanın 17/1. Maddesi.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Ankara

Erzurum : 27.9.1977
Sayı : 977/142-42

İki Avukat ve bir ruhsatlı dava vekilinin çalıştığı İlçelerde dava takipçilerinin çalışmasının mümkün bulunup bulunmadığı hususundaki mütalamanın bildirilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Av. Abdülkarir Eryurt
Erzurum Barosu Başkanı

Ankara : 20.9.1977
Sayı : 1880

Baro Başkanlığı
Erzurum

İlgi : 27.9.1977 tarih ve 977/22 sayılı yazınız.

1136 sayılı Yasanın 17/1. maddesine göre üç avukat veya dava vekilinin bulunduğu yerde dava takipçilerinin listeye yazılması mümkün olmadığı gibi bu sıfatla görev yapmalarının da mümkün olmadığına bilginizi Yönetim Kurulumuzun 9.10.1977 gün ve 895-16 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1977/46-18

Dava ve İş Takipçileri — 1136 Sayılı Yasanın 17/1. Maddesi.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Ankara

İlgi : a) 21.7.1977 günlü dilekçem (ilk müracaatım),

b) 22.8.1977 günlü ve 1539 sayılı yazılarınız

1136 sayılı Avukatlık Yasasının geçici 17/1. maddesinde açıkça, «O YERİN BAĞLI MAHKEMELERİ VE İCRA İFLÂS DAİRELERİ»denmektedir. Aynı yasanın gene geçici 17/3. maddesinde de, «MÜNHASIRAN O YERDEKİ HUKUK MAHKEMELERİ VE İCRA İFLÂS DAİRELERİ» denilmiştir.

İlgi - b yazılarınızda ifade buyrulduğu gibi bir durum yoktur yasanın geçici 17/1. maddesinin. İncelendiğinde bu durum açıkça görülecektir.

O bakımdan, ilgi-a dilekçemin ve müracaatımın yeniden değerlendirilmesini arz ederim. Saygılarımla.

Hüseyin Coşkun
Dava Takipçisi
Sarız-Kayseri

Baro Başkanlığı
Kayseri

Ankara : 8/9/1977
Sayı : 1631

Sarız'da dava takipçisi Hüseyin Coşkun'un Birliğimize gönderdiği tarihsiz yazısı fotokopisi ilişiktir.

Adı geçenin Baromuzda ne sıfatla kayıtlı bulunduğu (Avukatlık Yasasının geçici 17. maddesinin 1 veya 3. bendine göre mi) bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

T. B. B. Başkanlığına
Ankara

Sayı : 157
Kayseri : 21/9/1977

8/9/1977 gün ve 1631 sayılı yazınız K.

İlgi yazınızda adı geçen ve Sarız İlçesinde dava takipçisi Hüseyin Coşkun'a ait sicil dosyası incelendiğinden kendisinin mesleki çalışması bakımından Avukatlık Yasasının Geçici 17. Maddesinin 1. Bendine uygun bulunmakla bu şekilde kaydının yapıldığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Baro Başkanı Y.
Sümer Akşehirlioğlu

Baro Başkanlığı
Kayseri

Ankara : 20.10.1977
Sayı : 1881

İlgi : 21.9.1977 tarih ve 157 sayılı yazınız.

1136 sayılı Yasanın 17/1. maddesine göre ancak «Hukuk Mahkemeleri ve İcra İflas Dairelerinde dava ve iş takip edebileceğinin» yasa hükmü olduğunun Hüseyin Coşkun'a bildirilmesini Yönetim Kurulumuzun 9.10.1977 gün ve 894-15 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Bkz. TBBB. 1977/45-10

1977/46-19

Dava ve İş Takipçileri — 1136 Sayılı Yasanın 17/4. Maddesi.

Erzurum : 27/9/1977
Sayı : 977/145-41

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Ankara

1972 yılında Adliye Başkâtipliğinden Emekliye ayrılması üzerine Oltu'da dava takipçiliği yapmak üzere listeye kaydını 27/3/1972 günlü dilekçesiyle isteyip, bu tarihte Oltu'da üç Avukat bulunmadığı için kendisine 1136 Sayılı Kanunun geçici 17. maddesinin 1. nci fıkrasına göre izin verilip, dava takipçiler listesine kaydı yapılan Bedirhan ATAKAN bilahere Oltu'da üç Avukatın çalışmaya başlaması üzerine bu yerde dava takipçiliği yap-

mayacağından Kanunun gösterdiği üç ay içerisinde üç Avukat bulunmayan başka bir yere naklini ve listeye bu yolda işaet edilmesini istemediği sebebiyle ve Kanun gereğince kaydı silinmiş, kendisi de Antalya'ya naklihaneye etmiş, bilahere Erzurum'a dönerek 19/9/1977 günlü dilekçesiyle Emekli Başkâtip olduğundan bahisle Çat İlçesinde dâva takipçiliği yapmak üzere izin verilip, listeye kaydını istemektedir.

1136 Sayılı Kanuna göre (hernesuretle olursa olsun kaydı silinen) Dava takipçilerinin ikinci defa kaydının yapılamayacağı ve çalışmalarına izin verilemeyeceği kesin olarak tesbit edildiğine göre, evvelce yine Kanun hükmüne dayanılarak kaydı silinmiş olan Mumamileyhe durumu 1136 Sayılı K. nun geçici 17. maddesinin 1. nci fıkrasına uygun olduğundan, yeniden dâva takipçiliği yapma izni verilerek, dava takipçiler listesine kaydının mümkün bulunup bulunmadığı hususunda mü-talealarının bildirilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Av. Abdülkadir Eryurt
Erzurum Barosu Başkanı

Baro Başkanlığı Ankara : 20.10.1977
Erzurum Sayı : 1879

İlgi : 27.9.1977 tarih ve 977/145-41 sayılı yazınız.

1136 sayılı Yasanın 17/4 maddesine göre ve üç ay içinde Baro bölgesindeki başka bir yere nakil edilerek büro açmamış veya bir başka Baroya da nakil için başvurulmamış olması karşısında Bedirhan Atakan'ın yeni müracaatının is'af edilemeyeceğine bilginizi, Yönetim Kurulumuzun 9.10.1977 gün ve 896-17 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1977/46-20

Dava ve İş Takipçileri — 1136 Sayılı Yasanın 17/4. Maddesi — Birlik Yönetim Kurulu Kararının Adalet Bakanlığınca da Onayı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Ankara Sayı : 46

Emekli aylık ve yolluğumu, Memleketim bulunan Tercan ilçesinden alacağım bahisle 1/11/968 tarihinde emekli'ye ayrıldım.

Halen, aylığımı Tercan evmalinden almaktayım.

Tercan ilçesinde kiralık ev bulamadım. Emekliye ayrıldığım tarihe nazaran kış yaklaşmış idi. Kış mevsiminde efradı ailemin sokakta kalmasını önlemek için, Tercan'a civar. Çayırılı ilçesinde ev buldum ev efradı ailemi Çayırılı'ya nakil ettim.

Avukatlık Kanununun geçici 17' maddesinin I. fıkrasına tabi kimselerden olduğumdan çayırılı da kısa bir süre dava ve iş takipçiliği yaptım. Elimdeki veaset ve tescil gibi bir kaç işi bitirerek açtığım büroyu kapadım ve Erzincan merkezine geldim.

Erzincan Barosu sayın Başkanlığına başvurarak listedeki kaydımı sildirdim.

Erzincan Barosu Sayın Başkanına, Dava ve iş takipçiliği yetki belgemini Tercan da geçerli olmak üzere verilmesini şifahen diledim.

Sayın Başkan. Kanun ve yönetmeliğin bu işteğime engel olduğunu bildirdiler ki gerçek te odur.

Ancak, yukarıda arz ettiğim zaruretler gereği Çayırılı'ya gitmiş idim. Maruzatımın doğruluğunu Tercan halkı bilmektedir. Bir inceleme yapılırsa bu durumumu resmen tesbit etmek mümkündür.

Doğruyu olduğu gibi makamı Devletlerine iletmış oldum.

Maruzatım nazara alınarak inceleme yapılmasına ve doğup büyüdüğüm memleketim Tercanda Dava ve iş takipçiliği yapmama olanak sağlanmasına emir Devletlerini saygılarımla arz ve istihdam eylerim. 6.2.1977

Ahmet Turan Soylu
Ankara : 17/2/1977
Sayı : 310

Baro Başkanlığı
Erzincan

Ahmet Turan Soylu'nun Birliğimize gönderdiği 6.2.1977 tarihli yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Müracaat konusunda alınmış bir karar varsa dosyası ile birlikte gönderilmesini rica ederim. Saygılarımla.

Başkan
Erzincan : 24.2.1977
Sayı : 1977/101

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
Ankara

İlgi : 17.2.1977 gün ve 310 sayılı yazılarınız.

İlgi yazılarınızla istenilen, Baromuzun Dâva ve İş takipçileri listesinin 10 sıra numarasında kayıtlı iken kaydı silinmiş olan Ahmet Turan Soylu'nun, ekli dizi pusulasındaki evrakları ve Yönetim Kurulumuzun 10.9.1975 gün ve 18 sayılı kararı da kapsayan tüm sicil dosyası eklice tetkiklerinize sunulmak üzere gönderilmektedir.

İşi bittikten sonra, dosyanın Baromuza iadesini takdirlerinize arz ederim.

Eki : Ahmet Turan Soylu'nun

sicil dosyası
Saygılarımla.

Av. Necdet Ömer Varlık
Baro Başkanı

Ankara : 14.3.1977
Sayı : 509

Baro Başkanlığı
Erzincan

İlgi : 24.2.1977 gün ve 977/101 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gelen Ahmet Turan Soylu'ya ait dosya, Yönetim Kurulumuzun 4.3.1977 tarihli oturumunda incelenmiş olup ittihaz olunan 243/26 sayılı kararlar birlikte dosya ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Karar tarihi : 4/3/1977
Karar No. : 243/26

Yönetim Kurulu Kararı

Dava ve iş takipçisi Ahmet Turan Soylu'nun Erzincan Barosu Yönetim Kurulunca verilen hakkındaki karara karşı itirazıyla ilgili dosya incelendi.

İstek yeniden levhaya kayıt talebini içerdiğinden gereği takdir edilmek üzere dosyanın Barosuna gönderilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Ankara : 19.8.1977
Sayı : 1520

Adalet Bakanlığı

Ankara

Erzincan Baro'sunun hakkındaki kararına karşı itirazda bulunan Ahmet Turan Soylu'nun Birliğimize yaptığı itiraz üzere Birlik Yönetim Kurulunca verilen 7.8.1977 tarihli, 688/18 sayılı karar örnekleri ile dosyası ilişik olarak sunulmuştur.

Avukatlık Kanunu uyarınca gereğinin takdiri ile, dosyasının ilgili Baro'ya gönderilmesini ve so-

nucundan Birliğimize de bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Karar tarihi : 7/8/1977
Karar No. : 688/18

Yönetim Kurulu Kararı

Dâva takipçisi Ahmet Turan Soylu'nun Erzincan Barosu Yönetim Kurulu kararına karşı itirazıyla ilgili dosya incelendi:

Çayırılı'da dâva ve iş takipçiliği yapmak üzere listeye yazılan A. Turan Soylu'nun kaydının silindiğine dair karar 21.9.1975 tarihinde kendisine tebliğ edilerek kesinleşmiş bulunmasına göre ikinci müracaat tarihine nazaran Yasanın geçici 17/4. maddesinde belirtilen üç aylık sürenin geçmiş olmasına binaen itirazın reddine oybirliğiyle karar verildi.

Ankara : 13/9/1977
Sayı : 24384

Konu : Ahmet Turan Soylu ile ilgili kararın onaylandığı Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına A n k a r a

İlgi : 19 Ağustos 1977 gün ve 1520 sayılı yazınız.

Ahmet Turan Soylu hakkında Erzincan Baro'su Yönetim Kurulunca verilen karara karşı vaki itirazın reddine ilişkin Birliğiniz Yönetim Kurulunun 7 Ağustos 1977 gün ve 688/18 sayılı kararı onaylanmıştır.

Bu konuda Erzincan Cumhuriyet Savcılığına gönderilen yazının bir örneği ektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Fevzi Uyguner
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü V.

Ankara : 13/90/1977
Sayı : 24385

Konu : Eski dava ve iş takipçisi Ahmet Turan Soylu ile ilgili kararın onaylandığı Hk.

Erzincan Cumhuriyet Savcılığına Erzincan

Eski Dâva ve iş takipçisi Ahmet Turan Soylu'nun adının listeye yeniden yazılması isteminin

reddine dair Erzincan Baro Yönetim Kurulunun 12 Temmuz 1977 günlü dilekçe ile Baro Başkan-
adı geçenin vaki itirazının reddine ilişkin Türki-
ye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 7 Ağustos
1977 gün ve 688/18 sayılı kararı ile dayanağı bel-
geler incelendi.

Eski dâva ve iş takipçisi Ahmet Turan Soylu
12 Temmuz -977 günlü dilekçe ile Baro Başkan-
lığına başvurarak dâva ve iş takipçiliği listesine
adının yeniden yazılması isteminde bulunmuştur.

Baro Yönetim Kurulu Ahmet Turan Soylu'nun
Çayırılı ilçesinde dâva ve iş takipçiliği yapmakta
iken bürosunu kapattığı ve 1 Eylül 1975 günlü di-
lekçe ile dâva ve iş takipçiliğini bıraktığını Baro
Başkanlığına bildirmesi üzerine Baro Yönetim Ku-
rulunun 10 Eylül 1975 gün ve 18 sayılı kararı ile
adının listeden silindiği, 1136 sayılı Avukatlık Ya-
sasının geçici 17. maddesinin değişik dördüncü fıkrası
ve yönetmeliğin 95. maddesinin ikinci fıkrasının
açık hükmü karşısında dâva ve iş takipçile-
rinin buldukları yerdeki avukat veya dâva ve-
kili sayısının üçü bulmadığı sürece bürolarının
başka bir yere nakletmelerinin olanaksız olduğu,
yeniden kayıt isteminin ise sonuç itibariyle nakil
işlemi sayıldığı, istemin kabul edilmesi halinde
yasa ve yönetmelik hükümlerinin amacından sap-

tırılmış olacağı ve yasa ve yönetmelik maddeleri-
nin dolaylı olarak maksat dışı uygulanmasına iliş-
kiş istemin kabulüne imkân bulunmadığı gerek-
çesi ile adı geçenin istemini reddetmiştir.

Türkiye Baro'lar Birliği Yönetim Kurulu aynı
gerekçeyi benimsemekle birlikte Ahmet Turan Soy-
lu'nun kaydının silindiğine dair kararın 21 Eylül
1975 tarihinde adı geçene tebliğ edilerek kesin-
leştiği ikinci başvurmanın tarihine göre yasanın
geçici 17. maddesinin 4 fıkrasında belirtilen üç
aylık sürenin geçmiş bulunduğu görüşü ile vaki
itirazı reddetmiştir.

Gerekçelerin dosya münderecatına uygun ol-
duğu anlaşıldığından Türkiye Barolar Birliği Yö-
netim Kurulu kararında usul ve kanuna aykırı bir
yön görülmemiştir.

Bu itibarla söz konusu karar onaylanmış ve
dosya ilişikte gönderilmiştir.

Geri kalan işlemlerin tamamlanması için ba-
roya tevdiini rica ederim.

Fevzi Uyguner
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü V.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Fehmi Özçelik

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara

Telf : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

FIRDOLAŞ Matbaası, Ankara - 1977

Telf : 17 08 44 - 29 62 22

18.000 Adet Basılmıştır.

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1978/47-1

Dokuzuncu Yıla Başlarken

Sekizinci yayın yılını tamamlamış olan BÜLTENİMİZ bu sayısı ile dokuzuncu yılına girmiş bulunmaktadır.

Birlik çalışmalarını bütünüyle meslekdaşlarımıza ve adliye örgütüne yansıtma amacını güden bu yayının bundan böyle de aynı amaç yönünde devam ettirilmesi doğal olmakla beraber, üyelerimizden yayına ilgili düşünce ve isteklerini bizlere ulaştırmalarını önceki yayınlarımızda olduğu gibi yinelemektediriz.

Bültenin yayınında bazı değişiklikler yapmış bulunuyoruz.

25.3.1978 günlü toplantımızda almış olduğumuz 31/314 sayılı kararla, BÜLTEN'in ÜÇ AYDA BİR çıkarılması uygun görülmüştür. Buna göre, yılda dört kez yayınlanacak olan BÜLTEN, MART, HAZİRAN, EYLÜL ve ARALIK ayları sonlarında çıkmış olacaktır.

Ayrıca, BÜLTEN'in genellikle bir tutanak görünümünde bulunduğu dikkate alınarak, okuyanların konuları kolaylıkla seçmeleri ve izlemeleri için konu başlıklarına göre bir sıralama yapılmasının yararlı olacağı düşünülmüştür.

Düzenlemede yer alabilecek konu başlıkları şöylece saptanmıştır : Birlik Çalışmaları, Avukatlık Görevine İlişkin Konular, Barolarla İlişkiler, Yargı Organları ile İlişkiler, Avukatların Başvuruları, Sosyal Güvenlik, Kamu Kesimi Avukatlarının Sorunları, Staj ve Sınav Konuları, Danıştay Kararları, Genel Konular.

BÜLTEN hakkında meslekdaşlarımızdan gelen yakınmalar BÜLTEN'in geç alınması veya hiç alın-

mamasıdır. Meslekdaşlarımızın bu yakınmalarında tamamıyla haklı oldukları kuşkusuzdur. Birlik çalışmaları genelgelerle Barolara, bildirilerle hem Barolara, hem de kamu oyuna yansıtılmakta ise de, bunların bütün konuları kapsamasına olanak bulunmadıktan başka, iç bünyede oluşan konularla birlikte çalışmaların eksiksiz olarak bir bütün halinde meslekdaşlarımızın bilgilerine sunulması Birliğe düşen doğal bir görev olduğundan, BÜLTEN'in ele geçecek biçimde süresinde yayınlanması zorunludur.

Dağıtım Birlikçe doğrudan meslekdaşlarımızın adreslerine yapılmaktadır. 31 Aralık 1977 tarihi itibarıyla Avukat adedi 17149'dur. İlk kuruluş yıllarında kullanılmış olan mekanik adres sistemi, teknik, mali ve idari nedenlerle yürütülemezmiştir. Sorunun yakınmaları önleyecek biçimde halli için Barolardan, her yıl yayınlanması yasal zorunluk olan açık adresleri içeren Avukatlar listesinin gönderilmesi 3 Mart 1978 tarihinden itibaren tel yazılarla ve genelgelerle istenilmiştir. Avukatlar listesinden kesilen adresler BÜLTEN'e yapıştırılacağı için bunların 15 adet olarak gönderilmesi bilhassa işaret edilmiş ise de, bugün için 14 Baro henüz bu listeleri göndermediği gibi, bir kısmı da liste yerine yazı ile yetersiz bilgiler vermekle yetinmiştir.

BÜLTEN'in düzenli olarak bütün meslekdaşlarımızın eline geçebilmesi için mensubu oldukları Baroların her yılın Ocak ayı içinde, en az on adet açık adresleri içeren Avukatlar listesini Birliğimize göndermeleri gereğini bir kez daha anımsatmakta yarar görmekteyiz.

Saygılarımızla
TBB Yönetim Kurulu

Bkz. 1972/11-1; 1973/17-1; 1974/23-1; 1975/29-1; 1976/35-1; 1977/41-1.

BİRLİK ÇALIŞMALARI

1978/47-2

Birlik Yönetim Kurulu'nun Başbakanı Ziyareti

Birlik yönetim kurulu başkanı ve üyeleri 25 Şubat 1978 Cumartesi günü Başbakan Sayın Bülent Ecevit'i Türkiye Büyük Millet Meclis'inde ziyaret etmişlerdir.

Bu ziyaretle aşağıdaki yazı eki tasarı metni Sayın Başbakana sunulmuş, baroların özyönetime

bir an önce kavuşturulması için gereken önlemlerin alınması özellikle rica olunmuştur.

Ankara, 25 Şubat 1978
Sayı : 450

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan

Değerli Başbakanımız,

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu yeni Hükümetimizin Adalet sorunları üzerinde gereken

girişimlerde bulunacağı umudunu taşımaktadır. Başarı dilekelerimizi sunarken, birliğimiz için en büyük önemi yansıtan bir konuyu, Birliğin ve Baroların «idari vesayet» dışına çıkarılması ve «özyönetim»lerini sağlayabilmeleri için gerekli Yasa değişikliği konusunu, takdirlerinize sunmağı gerekli görmektediriz.

İktidarınızın bu konuda farklı düşünmediğini, zâtialinizin Birliğe göndermek lutfunda bulunduğunuz değerli mesajlarımızdan da, anlamış bulunmaktayız. Bu bizler için gerçek bir mutluluktur. Bu mesajlarda «Demokratik Hukuk Devletinin bilinçli savunucusu olan Barolar Birliği» diye nitelemek lutfunda bulunduğunuz Birliğimizin «Halkın Adalete güveninde Türkiye Barolar Birliği'nin onurlu demokratik mücadelesi»ni öven beyanlarınız, ve özellikle «Gerekli Parlamento çoğunluğu sağlandığında... Barolar Birliğinin bağımsızlığını ve güvencelerini daha sağlam temellere kavuşturmak için gereken girişimlerde bulunulacağı, CHP'nin verdiği sözü tutacağı» vadini müjdeleyen tümceleriniz karşısında Yönetim Kurulumuz, Sayın Başbakanımıza, ilişikteki tasarıyı sunmak kararına varmış bulunmaktadır.

En içten başarı dilekelerimizi sunarken, konunun bir an evvel ele alınmasına emir ve müsaadelerinizi saygı ile arzederiz.

Başkan
Avukat Faruk EREM

19 Mart 1969 Günlü ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

GEREKÇE

1 Aralık 1938 gününde yürürlüğe girerek 7 Temmuz 1969 gününe kadar uygulanan 27 Haziran 1938 günlü ve 3499 sayılı Avukatlık Kanunu; avukatlığı (âmme hizmeti mahiyetinde bir meslek) olarak kabul etmesine ve o zamana kadarki yasalara göre gerçekten bir çok hükümleriyle avukatlık mesleğine itibar kazandırmasına rağmen, uzun süreden beri yetersiz hale gelmiş ve bu arada yürürlüğe giren 1961 Anayasası da yeni bir Avukatlık Kanunu yapılmasını gerektirmiş bulunduğundan, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hazırlanarak 7 Temmuz 1969 günü yürürlüğe konulmuştur.

19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, avukatlığı (kamu hizmeti ve serbest bir meslek) saymış, baroların idaresinde Adalet Bakanlığının onaylama ve denetimini hafifletmiş, Türkiye Barolar Birliğini kurmuş ve eskiden Adalet Bakanlığınca yürütülen bir çok iş ve işlemleri bu yeni kuruluşa bırakmış bulunmaktadır.

7 Temmuz 1969 gününden bu yana yapılan uygulama, Türkiye Barolarının ve Barolar Birliğinin

(kendi kendilerini yönetmede) yeterliğe ulaşabildiklerini göstermiştir. Yargıya ilişkin meslek kuruluşu olan Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin (kendi işlerini yerinden idare) biçiminde Anayasanın gerekçesinde yer alan ilkeye ve demokratik usullere daha fazla yaklaşmak zorunlu hale gelmiştir.

İşte bu gerekçe ve görüşler altında düzenlenen bu tasarıyla, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun aşağıda belirtilen hükümlerinde değişiklik yapılması öngörülmüştür.

İlke olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararının «kesin karar» olması kabul edilmiş ancak, kamu düzeni nedeniyle ve Bakanlığın, memleketin genel adalet politikasını tesbit ve yürütmesi bakımından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararlarına karşı Adalet Bakanlığının ilgilinin ve baronun Danıştay'a başvurma hakkı tanınmıştır. Bu suretle Anayasanın öngördüğü (yargı denetimi) de sağlanmış olacaktır.

Değişiklikler genel gerekçeye uygun olarak yapıldığından ayrıca madde gerekçeleri yazılmamıştır.

19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 8, 20, 71, 74, 77, 95, 121, 142, 157 ve geçici 13 ncü maddelerinin değiştirilmesi ve kanuna bir ek madde eklenmesine dair Kanun Tasarısı :

Madde 1 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 8nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Baro Yönetim Kurulu, avukatlığa kabul istemini reddettiği veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine karar verdiği takdirde bunun gerekçesini kararında gösterir. Gerekçeli karar adaya tebliğ olunur.

Aday, bu karara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, kararı veren baro başkanı vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Baro tarafından adaya, itiraz tarihini tesbit eden bir belge verilir. Bu belge hiçbir vergi, harç ve resme tabi değildir.

Türkiye Barolar Birliği, itiraz üzerine dosya üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, itirazı kabul veya reddeder. Türkiye Barolar Birliği itiraz tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse, itiraz reddedilmiş sayılır.

Adayın levhaya yazılması hakkında karar, Türkiye Barolar Birliğinin onaylaması ile kesinleşir.

Baro Yönetim Kurulunun, avukatlığa kabul isteminin reddi veya kovuşturma sonuna kadar beklemesi hakkındaki kararları, süresi içinde itiraz edilmediği takdirde kesinleşir.

Türkiye Barolar Birliğinin üçüncü fıkra uyarınca vereceği karar kesin olup aday, ilgili baro ve

Adalet Bakanlığı bu karar aleyhine Danıştaya başvurabilirler.

Barolar, kesinleşen kararları derhal yerine getirmeye mecburdurlar.

Madde 2 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 20 nci madde son fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesindir. Bu karar aleyhine aday, ilgili Baro ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 3 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 71 nci maddesinin 3 ncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Levhadan silme kararı gerekçeli olarak verilir. Bu karara karşı avukat, kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesin olup, ilgili, baro ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 4 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 74 ncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Baro Yönetim Kurullularının bu maddeye dayanarak verdiği kararlara karşı avukat, kararın kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesin olup ilgili, Baro ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 5 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 77 nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Bölgesi içinde en az onbeş avukat bulunan her il merkezinde bir Baro kurulur.

Baro kurulmayan yerlerin en yakın baroya bağlanmasına veya bunların birleştirilerek bir baro kurulmasına ve merkezlerinin belirtilmesine Türkiye Barolar Birliği karar verir.

Barolar kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliği-ne bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.

Türkiye Barolar Birliğinin bu kanun uyarınca baro organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları, görevli baro organları yerine getirmekle yükümlüdür. Türkiye Barolar Birliği kararına karşı süresi içinde Danıştay'a başvurulmamış olduğu halde bu kararın baronun görevli organınca kanuni bir sebep bulunmaksızın yerine getirilmemesi veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar verilmesi halinde, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, baro organının feshine karar verilmesi için keyfiyeti Danıştay'a bildirir. Danıştay, bildirme tarihinden itibaren en geç üç ay içinde karar verir. Feshi istenen organ

üyelerinin bu kanunun 62 nci maddesinde yazılı cezai sorumlulukları saklıdır.

Danıştay'ın fesih kararı vermesi halinde, feshedilen organının yerine en geç bir ay içinde yenisi seçilir. Yeni seçilen üyeler eskilerin süresini tamamlarlar.

Feshedilen organın Türkiye Barolar Birliği kararına aykırı olarak yaptığı işlemler hükümsüzdür. Fesih hükümleri Baro Gence Kurulu hakkında uygulanmaz.

Madde 6 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 95 nci maddesinin 16 ncü bendi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

16 — Türkiye Barolar Birliği ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek,

Madde 7 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 121 nci maddesinin 11 ncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

1 — Bu kanunun 33, 54 ve 83 ncü maddelerinde Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak.

Madde 8 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 142 nci maddesinin 4 ncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Birinci fıkra gereğince yapılan itirazın reddine dair Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca verilen kararlar kesindir. Ancak bu kararlar aleyhine Adalet Bakanlığı ve ilgililer Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 9 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 157 nci maddesinin 7 ncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiş, aynı maddenin son fıkrası kaldırılmıştır.

Birlik Disiplin Kurulunun itiraz üzerine verdiği kararlar kesindir. Bu kararlar aleyhine şikâyetçi, şikâyetli ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 10 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 13 ncü maddesinin 2 ncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Dava vekillerinin mesleklerini icra edebilmele-ri için, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan bir listeye yazılmaları şarttır. Listeye yazılmak için yapılan başvurma üzerine Barolar, istemin kabul veya reddine dair kararlarını bir ay içinde vermek zorundadırlar. Bu süre içinde karar verilmezse istem reddolunmuş sayılır. Listeye kayıt kararı kesindir. Belli süre içinde karar verilmez veya red kararı verilir ise ilgili şahıs, karar verilmemiş ise bir aylık sürenin sonundan, istem reddedilmişse red kararının tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin kararı kesindir.

Madde 11 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir;

Bu Kanunda Danıştay'a başvurulabileceği gösterilmiş olan hallerde karar örnekleri ilgiliye, baroya ve Adalet Bakanlığına Türkiye Barolar Birliği tarafından tebliğ olunur.

Madde 12 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 13 — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1978/47-3

Adalet Bakanının Birliği Ziyareti

Adalet Bakanı Sayın Mehmet Can 26.2.1978 Pazar günü Birliğe iadei ziyarette bulunmuştur.

Yönetim Kurulu'nun toplantı halinde bulunduğu sırada yapılan bu ziyaret, Birlik ve Bakanlık arasındaki ilişkiler, meslek sorunları ve genel konularda olumlu ve yararlı bilgi ve düşünce alış verişine olanak sağlamıştır.

Birlikçe çeşitli konularda yetkili kişi ve organlara yapılan başvurular bir araya getirilerek aşağıya metni alınan yazı ile Sayın Bakan'a sunulmuştur.

SAYI : 684
20.3.1978

Sayın Mehmet Can
Adalet Bakanı
ANKARA

Kişiyi Özel

Birliğimizi ziyaretiniz sırasında, Adalet Bakanlığına sunulan bazı tasarı ve önerilerimizin gerçekleştirilebilmesi açısından, Bakanlık mensupları ile Birliğimiz Yönetim Kurulu üyelerinin katılması ile kurulacak sürekli bir komisyonun, hazırlayacağı tasarıların Bakanlık Makamının takdirine arza elverişli hale getirebileceği açıklanmış ve Sayın Bakanımız da olumlu karşılamak lütfünde bulunmuşlardı.

Yüksek malümları olduğu üzere :

— Yasalarımızdaki «Anti-demokratik hükümler» varlıklarını sürdürmektedirler. Her ne kadar Anayasa Mahkemesinin kararları ile bir düzeltme sağlanabilmiş ise de gerek Anayasaya aykırılık kavramı ile anti-demokratik hüküm kavramı arasındaki farktan, gerekse Anayasa Mahkemesine intikal olanağının bulunmamasından ötürü anti-demokratik hükümlerin giderilmesi mümkün olamamaktadır. Bu açıdan Anti-Demokratik hükümleri kaldıran veya değiştiren, tek metin, bir Yasanın

yürürlüğe konmasında, bu yolla mevzuatımızın Anti-Demokratik hükümlerden arınmasında zaruret bulunmaktadır. Bu açıdan Birliğimizin Genel Kurulunda tartışılan ve saptanan Anti-Demokratik hükümleri, gerekçeli olarak hazırlayan uzun emek ürünü bir metin, Bakanlığa sunulmak üzere-dir.

Ana Kanunlarımızın 'Medeni Kanun, Ceza Kanunu, Ticaret Kanunu, Usul Kanunları gibi' yeni baştan tedvini artık bir zaruret halini almıştır. Münferit tadillerle insicamı bozulmuş veya artık değişen sosyal koşulların çok gerisinde kalmış Ana Kanunlarımız yeterli olamamaktadır.

Fakat bu kanunların süratle hazırlanmasına olanak yoktur. Nitekim yabancı ülkelerin Ana Kanunlarının hazırlanması oldukça uzun bir çalışma sonucudur. Kısa dönemde hazırlanması istenen metinler başarılı olamamış veya yönetimin değişmesiyle çalışmalar yarıda kalmıştır.

Ünlü Yabancı Kanunların nasıl bir çalışma ile hazırlandıklarını ilişikte sunduğumuz (Ek-1) önerinin gerekçesinde ayrıntılı olarak açıklamış bulunmaktayız. Bu itibarla «Ana Kanunların Hazırlanması Kanunu» adı altında ve birbirini tamamlayan emekleri, düzenleyen ve sonuca varmağa elverişli hale getiren bu tasarrının başarılı olabileceğini sanmaktayız.

— Hâkim ve Savcıların Anayasal statüleri ile Yargının üçüncü unsuru olan Savunma Makamının durumu karşılaştırılacak olursa «Yargının Bağımsızlığı»nın bu açıdan eksik bırakılmış olduğu anlaşılacaktır. Barolar ve Birliğin özyönetiminin sağlanması zorunlu hale gelmiştir. Başbakanımıza sunulan ve Sayın Bakanımıza bilgi verilmiş bulunan ve Özyönetim Tasarısının (Ek-2) bir'an evvel yapılması, bütün Türk Avukatlarınca ısrarla izlenmektedir.

— Cumhuriyetimizin 50 yılını geride bırakmış olmamıza karşın, bazı «Osmanlı Kanunları»nın hâlâ yürürlükte kalabilmeleri düşündürücüdür. Bu husustaki önerimizin (Ek-3) ele alınması gerekli ve ivedili olmuştur.

— Devlet Güvenlik Mahkemelerinin ve dolayısıyla bu mahkemelerce verilen kararların geçerliliği ciddi endişeler doğurmaktadır. Bu itibarla adı geçen mahkemelerce verilen kararların «Resen İadei-muhakemesi»ni sağlayan önerimizin (Ek-4) ele alınması yerinde olacak ve pek çok kusurları giderebilecektir.

— Cezaevlerimizdeki bazı uygulamalardan yarınlmalar yoğunlaşmış bulunmaktadır. En uygun çarenin «İnfaz Hâkimliğinin kurulması» olabileceğini düşünmekteyiz. Bu husustaki önerimiz ekte (Ek-5) sunulmuştur.

— Avukatlık Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra, uygulamanın ortaya attığı sorunlar,

özellikle mesleğe yeni başlamış olan meslekdaşlarımızın durumlarına ilişkin konular büyük önem kazanmıştır. Bu açıdan Birliğimiz Genel Kurulunda konu ele alınmış, yeni bir tasarının esasları karara bağlanmış ve Genel Kurulun isteklerine uygun tasarını, gerekçeleri ile birlikte, hazırlanmıştır. Yüksek Bakanlığa kısa sürede sunulacaktır.

— Adli Zabitanın kurulması çalışmalarının yoğunlaştığı memnurlukla öğrenilmiştir. Fakat sadece âmir değişikliğinin yeterli olamayacağı, Adli Zabıtaya ilişkin usul hükümlerinin de hazırlanmasının zaruri olacağı düşünülmektedir. Bu konudaki birlik görüşü ilişkide (EK-6) sunulmuştur.

Yukarıdaki bentlerde sürekli-karma komisyonun üzerinde durabileceği konulardan bazılarına işaret olunmuştur. Komisyonun ilk toplantısına Birliğimiz eksiksiz bir çalışma programı ve gündemi getirecek durumdadır.

Böylece başlayacak çalışmaların Adalet Bakanlığı ile Birliğimiz arasındaki ilişkileri güçlendireceği, Birliğimiz hizmet bilincinin uygulamaya yansımaları olanağını da sağlayacağı düşünülmektedir.

Emirlerinizi beklemekte olduğumuzu arzederken en içten saygılarımızı sunarız.

Başkan
Avukat Faruk EREM

1978/47-4

Baro kesenekleri

Avukatlık yasasının, Baro Genel Kurulunun görevlerine ilişkin 81 nci maddesinin (2) sayılı bendinde yer alan «Levhada yazılı avukatlardan alınacak giriş keseneği ile yıllık keseneğin miktarını ve bunların ödeneceği tarihleri belirtmek» hükmü, Anayasa mahkemesinin 3 Şubat 1977 gün ve 1976/54-1977/8 sayılı kararı ile iptal edildiğinden, yasa boşluğunun doldurulması için Baroların da görüşleri alınmak suretiyle Adalet Bakanlığında yapılan çalışmalar sonunda sözü geçen Bakanlıkça metni aşağıya alınan tasarını hazırlanmış ve 19.12.1977 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir.

Tasarı 22.3.1973 günü Millet Meclisi Adalet Komisyonunda görüşülerek aynen kabul olunmuştur.

Millet Meclisi Genel Kurul Gündeminin 23. ncü sırasında olduğu saptanan tasarının bir an önce yasallaşması için Millet Meclisi Sayın Başkanı nezdinde girişimlerde bulunulmuştur.

GEREKÇE

19 Mart 1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun, Baro Genel Kurulunun görevlerine ilişkin 81 inci Maddesinin (2) sayılı bendinde yer alan, «Levhada yazılı avukatlardan alınacak giriş keseneği ile yıllık keseneğin miktarını ve bunların ödeneceği tarihleri belirtmek» hükmü, Anayasa Mahkemesinin 3 Şubat 1977 gün ve 1976/54-1977/8 sayılı kararıyla iptal edilmiştir. Bu karar, Resmî Gazetenin 8 Mayıs 1977 gün ve 15931 inci sayısında yayınlanmış olup Anayasanın değişik 152 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca tanınan süre nedeniyle yayınlandığı günden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girecektir.

Baroların ve dolaylı olarak Türkiye Barolar Birliğinin tek gelir kaynağını oluşturan keseneklere ilişkin kanun hükmününün 8 Mayıs 1978 günü yürürlükten kalkması ile barolarla Türkiye Barolar Birliği görevlerini yapamıyacak bir duruma düşebileceklerinden bu tasarını, barolarla Türkiye Barolar Birliğinin görüşleri de alınmak suretiyle hazırlanmış bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararında belirtilen ilkeler gözönünde bulundurularak düzenlenen tasarıda, keyfi ve değişik uygulamaları önlemek için keseneklerin sınırları belirtilmiş ve giriş keseneklerinin saptanmasında adaylar arasında ayırım yapılmaması öngörülmüştür.

Tasarıda, belli bir miktar yerine keseneklerin öngörülen sınırları içinde barolarca saptanmasına olanak veren bir düzenlemeye yer verilmiştir. Böylece, kesenek miktarının saptanmasına üye sayısı, çalışma koşulları, ekonomik ve coğrafi durumlar gözönünde bulundurulmak suretiyle barolara belli sınırlar içinde hareket olanağı sağlanmış bulunmaktadır.

Tasarıda alt ve üst sınırları belirtilen miktarlar, bugünün ekonomik koşulları ile baroların harcamaları ve yükümlülükleri gözönünde bulundurulmak suretiyle saptanmıştır. Bu konuda, kısa bir süre sonra yeni bir kanun değişikliğine gidilmesi zorunluğunun doğurabileceği sakıncalar da dikkate alınmıştır.

Tasarının 1. maddesi düzenlemenin esasını, 2. ve 3. maddeler yürürlük hükümlerini kapsamaktadır.

19 Mart 1969 gün ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 81 inci Maddesinin İki Numaralı Bendi-nin Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

Madde 1 — 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 81 inci maddesinin (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir:

«2. Levhaya yazılacak avukat adaylarının giriş keseneğini, adaylar arasında ayırım yapılmaksızın, enaz bin, ençok üçbin; levhada yazılı avu-

katların yıllık keseneğini enaz altıyüz, ençok bin-sekizyüz lira arasında saptamak ve bunların ödeneceği tarihleri belirtmek.»

Madde 2 — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

1978/47-5

Birlikçe çeşitli konularda yayınlanan Bildiriler.

1 — 13.2.1978 - 348

Konu :

Eski Parlamenterlere tanınmak istenen ve çeşitli ayrıcalıkları kapsayan yasa önerisi hk.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Ülkemizde hüküm süren asayişsizlik ve can güvensizliği sorunları çözüm beklerken gereksiz yere güncel hâle getirilen, **eski parlamenterlere tanınmak istenen ve çeşitli ayrıcalıkları** kapsayan Yasa önerisi üzerinde durmak zorunluluğunu duymuştur.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Anayasamızın 12. maddesinin 2. fıkrasında yer alan «hiçbir kimseye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz» ilkesi karşısında Parlamentoda görüşülen ve eski üyelere çeşitli ayrıcalıklar tanıyan Yasa Tasarısının Anayasamıza aykırı olduğu sonucuna varmıştır.

Yasanın kabulü halinde Anayasamıza aykırı olarak bir zümreye ayrıcalık tanınmış olacağı kuşkusuzdur. Parlamenterlere görevleri gereği verilen hakların, görevlerinin bitiminden sonra da bir ayrıcalık olarak devamının sağlanmasında hukuksal bir dayanak yoktur.

Anayasaya aykırı Yasalara karşı, Anayasa Mahkemesine başvurma yetkisi ancak belirli kuruluşlara tanınmıştır. Bu kuruluşlar arasında ne yazık ki TBB yoktur. Oysa Anayasaya aykırı Yasalara karşı dava açma hakkının öncelikle Türkiye Barolar Birliği gibi politik endişelerden uzak kamusal bir hukuk kuruluşuna da tanınmış olması gerektirdi.

Bu başvurma hakkından yoksun bulunan TBB Yönetim Kurulu, Yasanın Meclislerden çıkması halinde yetkili kuruluşların Anayasa Mahkemesine başvuracaklarına içtenlikle inanmaktadır.

Bununla beraber TBB Yönetim Kurulu, Parlamentomuzdan böylesine saygınlık yitirici bir Yasanın da çıkmayacağını umud etmektedir.

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Adına
Başkan Av. Faruk EREM

2 — 2.3.1978 - 473

Konu :

Danıştaya yapılan saldırı hk.

Tedhiş hareketlerinin Anayasal Kuruluşlara ve bu arada yargı makamlarına, yargıda görev alanlara doğru yön değiştirmiş olması bu olayların amacını ve niteliğini daha açıkça yansıtmaktadır.

Bu hareketler Anayasada belirlenmiş Hukuk Devletine, diğer bir deyimle Anayasaya karşıdır. Bu durum özellikle demokrasinin vazgeçilmezliğini kabul ettiği siyasal kuruluşların sorumluluğunu gün geçtikçe arttırmaktadır.

Bütün siyasal kuruluşların tedhiş hareketlerinin karşısında aynı tutumda olacaklarının taahhüdü içine girmeleri, tek biçimli davranışı tercih etmeleri zorunlu hale gelmiş bulunmaktadır. Başarısızlık, hiçbir kuruluşu sorun dışı bırakamayacaktır. Türk Milleti adına kullanıldığı Anayasada belirtilmiş yargıyı hedef alan hareketlerin sür'atle önlenmesi gereğine inanmaktayız.

Saygılarımızla.

TBB Yönetim Kurulu

3 — 25.3.1978 — 768

Konu :

Saldırıların alanlarını genişleterek Adalete de yönelmeleri karşısında Birliğin tutum ve görüşü hk.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bugün saat 10'da toplanmış ve aşağıdaki bildirin kamuoynuna arzına kadar vermiştir.

Saldırıların alanlarını genişleterek Adalete de yönelmeleri karşısında Yönetim Kurulumuz cinayet ve tedhiş olaylarını Cumhuriyetin savcılığı görevine en uygun anlayışla yürüten Ankara Savcı Yardımcısının öldürülmesi olayının arkasındaki güçlerin tedhişi ve sorumlusunun saptanması çabasının en yoğun biçimde sürdürülmesini yetkililerden isteme kararı vermiş ve gereken girişimlerine başlamış bulunmaktadır.

Amaç, sadece Adalet görevlilerini yıldırma değildir. Türk Devletinin üç unsurundan biri olan Yargı'yı görevden alıkoymak Anayasaya karşı yönelmiş eylemlerin niteliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Gereken önlemlerin alınması ve soruşturmanın yürütülmesi bu önemle orantılı olmak zorundadır. Cinayetin, terörizmin kökeninin araştırılması dönemine rastlaması gerçeği açıkça ortaya atmaktadır.

Kamuoynuna saygı ile duyurulur.

1978/47-6

XI. Genel Kurul Toplantısı

Türkiye Barolar Birliğinin XI. Genel Kurulu X. Genel Kurulda alınan karar gereğince 12, 13, 14 Ocak 1978 tarihlerinde ANKARA'da yapılmıştır.

154 Delegeden 133 Delegenin katıldığı Genel Kurul Başkanlığına Ankara Barosu Başkanı Av. Teoman Evren, Başkan yardımcılığına Konya Barosu Başkanı Av. İhsan Onar, Üyelikleri de İstanbul Barosu Delegesi Av. Ayten Dik ve Hatay Barosu Delegesi Av. Asım Tekin Yurtman seçilmişlerdir.

Gündemin 5 nci maddesi gereğince, Türkiye'nin kurucusu ve kurtarıcısı Büyük ATATÜRK'ün ve kaybettığımız değerli hukukçuların, değerli meslektaşlarımızın anıları için saygı duruşunda bulunulmuştur.

Genel Kurul Başkanı, Cumhurbaşkanı Sayın Fahri S. Korutürk'ün ve Başbakan Sayın Bülent Ecevit'in başarı dileyen aşağıdaki mesajlarını okumuştur.

«Sayın Prof. Dr. Faruk Erem

Avukat, Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kurul toplantısı dolayısıyla davetiniz için teşekkür ederim. Genel Kurul çalışmalarını süresince ortaya konulacak görüş ve önerilerin, toplumumuzun hızla değişmekte olan sosyo-ekonomik yapısının hukuk alanına yansıyan sorunlarına yararlı katkılar sağlamasını dilerim. Ayrıca Birliğinizin onur belgesi ve plaketini alan değerli hukukçuları içtenlikle kutlar, hayatlarının bundan sonraki bölümünde de esenlikler dileğiyle toplantıya katılan üyelere selamlar sunarım.

Fahri S. Korutürk
Cumhurbaşkanı»

«Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurulu Başkanlığına

Hükümet çalışmalarının yoğunluğu nedeniyle Genel Kurul toplantınıza katılamadığım için çok üzgünüm. İnsan haklarını ve özgürlüklerini ve demokratik hukuk devletini korumadaki etkinliği dolayısıyla Türkiye Barolar Birliğini kutlarım. Ulusumuzun, devletimizin ve demokrasimizin ağır bir bunalımdan esenliğe yönelebilmesine bağımsız Türk adaletinde hak ve hizmetlerdeki değerli kuruluşlarımızla üyelerinizin de katkısı ülkemiz için bir kıvanç kaynağıdır. Türkiye Barolar Birliğinin sayın üyelerine özgürlük ve barış içinde başarılar, mutluluklar dileriz.

Bülent Ecevit
Başbakan»

Ankara Barosu Başkanı Av. Teoman Evren
bu açış konuşmasını yapmıştır :

Sayın Konuklar, değerli meslektaşlarım;

Türkiye barolarının seçkin delegelerini Ankara Barosu adına saygıyla selamlarım.

Birkaç yıldır toplum yaşamımızın ufuklarını kaplayan bulutlar geçen yıl daha da yoğunlaşarak ülkemizde umutsuz bir karamsarlık yaymıştır. Tek egemen güç olması gereken hukuk eskimiş ve etkinliğini yitirmiş kurallar, tarafsızlığı kuşku dolu kuvvetleri ve yeteneksiz görevliler yüzünden acze düşmüştür. Anarşi toplumun her köşesinde alabildiğine yaygın, korkusuz ve acımasız kendini göstermiş, Devletin varlık nedeniyle çelişen yeni bir aşama devresine girmiştir. Yüzlerce cinayetin suçlusu yaklanamamış, can ve mal güvenliğinin sağlanması ülkenin en önemli sorunu olarak ortadadır. Sokaklardaki ve öğretim kuruluşlarındaki olayların yasa dışı güçlerle bastırılmak istenmesi büyük patlamalara neden olmaktadır. Binlerce genç serbest ve özgür eğitim yapma olanağından yoksun kalmışlardır.

Fikir ve vicdan hürriyeti anti-demokratik yasa-saların, yasa dışı saldırıların baskısı ile karşı karşıyadır. Lâik hukuk düzeni bir kısım politikacının ve onların düzelmez tutkunlarının saldırılarına hedef olmaktadır. Atatürk ilkelerine ve devrimlerine açıkça yöneltilen saldırılar yurtsever aydınları tedirgin etmektedir. Toplumun gittikçe güçlenen dinamizmi Türk hukuk sistemini demokratik sü-reç içinde ilerlemeye zorlamaktadır. Bu aşamada sosyal-ekonomik yaşamda hukuk itici güç olma işlevine etkin biçimde yönelmelidir. Parlamentoda en büyük çoğunluğa sahip meslek grubunu oluşturmuş avukatların büyük bir güce sahip oldukları inancındayız. Türkiye barolarına ve bu baroların yetkili tek temsilcisi Türkiye Barolar Birliğine Türk pozitif hukukunun demokratik gelişiminin sağlanmasında önemli görevler düşmektedir. Bir-biriyle uyum içinde yurt ve meslek sorunlarındaki güçlü mücadele dönemine girmelerinin gereğine inanmaktayız. Bütün hukukçular adalet reformunun biran önce gerçekleştirilmesini gün geçtikçe tükenen bir sabırsızlıkla beklemektedir. İnsan hak ve özgürlüklerinin temel güvencesi olan hukuk umut içinde bekleyenlere daha uygar, daha mutlu, daha iyi bir geleceğin yasal çatısını hazırlamak zorundadır.

Tarafsız adli zabitanın kurulması ve Cumhuriyet Savcılarının kolluk kuvvetleri üzerinde yeni yetkilerle güçlendirilmesi toplumu rahatsız eden olayların önlenmesinde etkili olacaktır. Türkiye Barolar Birliğinin kararı uyarınca Barolarımız geçen yıl yürütmeye organının yargı kararlarına uygulamayı alışkanlık haline getirmesini kınamıştır. Giderek uygulamanın idareye karşı hukuk mahkemelerinden verilen kararlara yansıdığını üzüntü içinde izlemekteyiz.

Hak arama görevini üslenmiş meslektaşlarımız için aldıkları bir kararın uygulanmadığına tanık olmak adaleti onarılmaz biçimde yaralamaktadır. Yargı kararlarına uyulmasının hukuka bağlı devlet fikrinin kaçınılmaz sonucu olduğuna inanan meslektaşlarımız bu inancın en önemli desteğini

yargıcın ve yargının saygınlığında aramaktadırlar. Adli idarenin gönüllerde yatan adalet sevgisini yaşatacak ve güçlendirecek bir denetim sistemini işlerle ortaya koyması bütün yurttaşların ortak kıvancı olacaktır.

Savunma hakkının kullanılması meslektaşlarımızın görevi olan kişinin temel vazgeçilmez haklarının en önemlisidir. Savunma hakkına getirilen yasal ve yasa dışı sınırlandırmalar sürmektedir. Başkasının haklarını aramayı üslenmiş olan avukatların kendi görevlerine ait hakları almakta duraksamaları meslek onurunu zedeleyici önemli bir çelişkidir. Barolara, Türkiye Barolar Birliğine meslektaşlarımızı yaralayan geriye dönük özelemleri ortadan kaldırılncaya kadar özverili, yürekli bir görev ve mücadele düşmektedir.

Sosyal güvenlik haklarının tüm çalışanlarla eşit şekilde sağlanması artık kaçınılmaz olmuştur. Sosyal Sigortalar Kurumunun iradesine tabi kılınan ve tip sözleşmelerle gerçekleştirilen yararlanma sistemi önemli ayrıcalıkların, büyük adaletsizliklerin kaynağını oluşturmaktadır. Kendiliğinden işleyen yeni bir düzenlemenin yasa değişikliğiyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yeni çalışma döneminin hepimize mutluluk ve sevinç veren başarıların başlangıcı olması dileğiyle, Yüce Kurullarımıza saygılarımı sunuyorum.

Genel Kurul Başkanının bu konuşmasından sonra meslekte 40 yılını tamamlamış meslektaşlarımızla Birlik organlarında görev yapan meslektaşlarımızı plaketlerinin verilmesi için düzenlenen törene geçilmiştir.

Plaketlerin verilmesi için kürsüye davet edilen Barolar Birliği Başkanı Sayın Faruk Erem aşağıdaki konuşmayı yapmıştır :

Değerli konuklarımız, aziz meslektaşlarımız; Bu seçkin olanaktan da faydalanarak mesleğimizde 40 yılın üstünde emek veren üstadlarımıza plaketlerini armağan etmek istiyoruz. Bu törenden evvel Yönetim Kurulu adına kısa da olsa bazı konulardan söz etmeme müsaadenizi istirham etmekteyim.

Mümtaz kişilikleriyle üstadlarımıza saygılarımızı sunarken, bize en somut örnekleriyle meslek onurunun anlamını açıklamış bulunan üstadlarımıza gerçekten minnettarız.

Kamunun görevini sağlayabilecek biçimde mesleğini yıllarca sürdürebilmek görevini başaran üstadlarımızın mesleğimize neler kattıklarını çok iyi anlamaktayız. Bütün hayatı boyunca ve daha meslek kuralları saptanmamışken, bu kuralların şimdiki bütün meslektaşlarımızca gönülden ve oy birliğiyle kabulünü sağlayabilecek ortama elbetteki üstadlarımız hazırlamışlardır.

Mesleğimizin bütün özelliklerini onların yansımalarında izlemek olanağını bulmuş oluyoruz.

Bir gün Almanya'da bir avukat yanındaki genç meslektaşıyla adliyedeki davasına yetişmek isteyen bir trafik kazasına uğrar. Ruhunu teslim ederken yanındaki genç meslektaşına söylediği son söz şu: «Ne yazık bugün o kadar da çok işimiz vardı ki...»

Mesleğimiz kadar özel yaşantısının meslek içerisinde eriyebilmiş olan bir başka meslek hatırlayamıyorum. Bir gözlemede daha bulunmak istiyorum :

Ünlü Baro Başkanı Krus şöyle demişti: «Biz bütün memleketlerin yerlisiyiz, bütün yüzyılların da çağdaşı...» Bugün uygar ve demokratik ülkelerin avukatlık meslek kurallarıyla avukatlık kanunları şaşılacak derecede birbirinin aynıdır. Burada insanın duyduğu adalet hissinin bir çeşit insanlık determinizmini yansıttığını kavramak mümkün olsa gerektir.

Ünlü Baro Başkanı Karpantie şöyle demişti : «Bağımsızlık bütün bir fikri ve manevi âlemi ortaya koyan kelime.» Breyi insan sürüsünden ayıran, onu gerçekten insan kılan herşeyi kapsayan kelime. Yıllar boyu bu iç bağımsızlığını koruyabilmek üstadlarımızın çabaları hiç küçümsenemez.

Bir memleketin uygarlığının göstergesi o memleketin avukatlarının ne derece bağımsız olduklarıyla ölçülebilir. Bu sorumluluğu yıllar boyu omuzlarında taşıyacak güce sahip olabilmek kidedimin en açık anlamını ortaya koymaktadır.

Bir açıdan meslek kidedimi hak değil, sorun gibi gözüktüyor. Yıllar boyu bu mesleki sorunun bilinci içinde kalmış olanların kidedimli değil, belki sürekli öncü sayılmaları icabedecektir. Rönesans dönemine ait eski bir yapıtta avukat şöyle tanımlanmıştı: «Yumuşak, sakın, Tanrıdan korkan, hakikati ve adaleti seven, inanan, inandırmasını bilen sorumlu kişi.»

Fransız parlamenleri grubunda avukatların bir adı da şu idi: «Adalet şövalyeleri»

Kıdem doğru yücelen ve yükseldikçe o kişiyi aşan, Türk avukatlığına değer kazandıran yaşam toplamı. Bu gözlemin bir sonucu da hepimizin olan bu değerler topluluğunda kişisel tasarruf hakkımız olmadığıdır. Kıdemsizin kidedimliye mutlaka birşeyler borçlu olduğunu kabul etmemiz gerekli. Bu borçtan bizler de bizden sonrakilere aynı örnekleri vererek ancak kurtulabiliriz.

Meslek vakarının dıştan sessiz görünümü altında nelerin saf saf yer aldığını sezmek hiç de güç değildir. Her memleketin tarihinde ün kazanmış, fakat sonunu böylece bitirememiş kişilere rastlanıyor. Örneğin, eski Romanın imparatorluk dönemi tarih kitaplarında daima tenkit edilmiştir. Avukatlık müessesesi de bu yermelerden kendini kurtaramıyor. Bir yazar şöyle demişti. «İmparatorluk döneminde Çiçeron avukattı, ama artık avukat Çiçeron değildi.» Mesleği yozlaştırmadan onur

yaşına ulaşabilmek görevini yerine getirenler için mutluluk kelimesi yetersizdir. Başkalarının dertlerine, onlara yardımcı olmanın sorumluluğunu sürdürmekten gelen huzursuzluk içinde yine de kişisel mutluluğunu koruyabilmek, uzun meslek yıllarını doldurabilmek büyük insanlara özgü bir ayrıcalıktır. Bu nedenle eski Roma'da evinin önüne bir palmye ağacı dikmek sadece avukatlara tanınmış bir ayrıcalıktı.

Mesleğimiz sonunda refah ve servet getiren türden değil. Bu hemen hemen diğer memleketlerde de böyle. Zamanın en kudretli avukatı sayılan Berier, zaruret içinde hasta yatağında yatar-ken genç meslektaşları onu ziyarete gitmişlerdi. O zamanlar avukata vekalet ücreti ödenmez, ufak bir kesenin içine konulan altınlar avukatın ayak ucuna bırakılırdı. Genç meslektaşları Berier'e, «Üstat, sizin ayağınıza o kadar keseler kondu ki, niçin bu haldesiniz?» Cevap şu oldu: «Çok kondu, ama almak için eğilmek lazımdı, yapamadım.»

Zaman zaman, dönem dönem mesleğimiz yürekliliği de zorunlu kılar. Çekingen bir savunma mesleğe hiçbir şey kazandırmıyor. Marie Antuanet'in avukatı Şövelökart tutuklanmış, Berie şunları söylemişti: «Ben Konvansiyona iki şey sunuyorum; hakikati ve kafamı. Birincisini dinledikten sonra, ikincisi için de istediğiniz kadar tasarruf edebilirsiniz.»

Türk avukatlığında bu denli yürekliliklerin örnekleri az değildir. Üstatlarımızın bunda payı pek büyüktür.

Toplumda bazı kişiler şunu öğütlerler: Mutlu yaşamak için gizli yaşamak lazımdır. Bu kural avukatlar için geçerli değil. Biz sessizce yaşama hakkına sahip de değiliz. Bir insanın ömür boyu davranışları toplumunun değerlendirilmesi kesin bir sonuç verir; kendisine saygı gösterilmesini istemek hakkı. Üstatlarımızın kendilerine şimdi takdim kılınacak onur plakelerini ve belgelerini en derin saygılarımızın teyiden arzı anlamında kabul buyurmalarını dilemekteyiz.

Meslekte 40 yılını tamamlamış olanlardan plaket alanlar :

Ankara Barosu

Av. Sait Tartan,
Av. Saffet Nezih Bölükbaşı,
Av. Hüseyin Avni Tokar
Av. Asım Ruacan,
Av. Kâzım Ergür,
Av. Turgut Genya,
Av. H. Saim Akand,
Av. Şeref Kâzım Tutuş,
Av. Ahmet Hıfzı Gözübüyük,
Av. İsmail Hakkı Balamir,
Av. Vasfi Şensözün,

İstanbul Barosu

Av. Abdülkadir Özgen,
Av. Nafiz Zeki Ekemen,
Av. Hamdi Üge,
Av. Yusuf Haşim Kocayusufpaşaoğlu,
Av. Baki Tan,
Av. Emcet Ağış,
Av. Ferit Eliçin,
Av. Selâhattin Arif Merye,
Av. Mevhibe Rıza Somerk,
Av. Übeyt Üner, (Vefat etmiş olduğundan ailesine)

Av. Aliş Ekrem Atakul,
Av. Necmettin Gültekin,
Av. Ekrem Özden,
Av. Mesut Selen,
Av. Fatma Faika Alpar,
Av. Recai Atabek,
Av. Fahamet Gökel,
Av. Yusuf Bahri Korman,

İzmir Barosu

Av. Hulusi Naci Selek
Av. Selim Hakmen,
Av. Fatma Zehra Tara,
Av. Kerim Raşit Beşerler,
Av. Macit Birsell,
Av. Cemil Erk,
Av. Tuğrul Tamer,
Av. Ahmet Habip Şen.

İçel Barosu

Av. Hüseyin Hüsnü Antebeli

Bundan sonra Birlik Başkanı Sayın Faruk Erem Aşağıdaki konuşmayı yapmıştır :

Sayın Başkanım, biraz evvel 40 yılını dolduran üstatlarımız verdiğimiz plakeleri kabul etmek lütfunda bulundular.

Şimdi, Barolar Birliğinin kuruluşundan bu yana hizmeti geçmiş olan meslektaşlarımıza plaketer vermek istiyoruz.

Türk avukatlarının bir amaç etrafında birleşebilmek olanağını Türkiye Barolar Birliği sanırız ki, sağlamış durumdadır. Gün geçtikçe barolar ve Birliğimiz toplumda yerini kabul ettirmek çabasını daha da yoğunlaştırdı. Kısmen sonuç alınabildiğini de söyleyecek durumdayız. Hiçbir karşılık beklemeden bu başarıya katkısı bulunan değerli meslektaşlarımıza hizmet plakelerini sunarken duyduğumuz mutluluk sonsuzdur. Birlik organlarında görev alanların her birinin bu büyük yaptının temelinde ve yaşamındaki emeği gelecek günlerin başarısında da onları anmak haklılığını doğurmaktadır. Birliğimiz bir araya getirilen emeklerin neler yaratabileceğinin en güzel örneğini verebildi. Hizmet plakentinin anlamı budur. Bunları kabul buyurmalarını değerli meslektaşlarımızdan

rica ederken, Yönetim Kurulumuz en saygılı duyularımızla birlikte kendilerine teşekkürlerini sunar.

Türkiye Barolar Birliği Organlarında görev yapmış olanlardan plaket alanlar :

TBB Disiplin Kurulu

Av. Mehmet Nomer,
Av. Hulusi Naci Selek,
Av. Merhum Ömer Gözübüyük Ailesi,
Av. Fadıl Altop,
Av. Mahver Öztöp,
Av. Sabahattin Bilge,
Av. H. Cavit Turgay,
Av. İlhan Kutay,
Av. Mustafa Cüray,
Av. Ayhan Erol.

TBB Yönetim Kurulu

Av. Zeki Yücel,
Av. Tacettin Sırmalı,
Av. Cengiz İlhan,
Av. Atilla Sav,
Av. Erdoğan Bigat,
Av. Merhum Hikmet Tuncay ailesi,
Av. Mehmet Kavaklılar,
Av. Sadettin Tokbey,
Av. Selâhattin Alloğlu,
Av. Rahmi Mağat.

TBB Denetleme kurulu

Av. Vedat Burcuoğlu,
Av. Refik Belgil,
Av. Şinasi Develi,
Av. Vasıf Üstün,
Av. Yaşar Önel,
Av. Fehmi Özçelik,
Av. İsmail Hakkı Özersin,
Av. Nuran Kortel.

Plaketlerin verilmesinden sonra topluca Anıtkabir'e gidilmiş ve saygı duruşunda bulunulmuştur.

XI. Genel Kurul Dolayısıyla Gelen ve Üyelerin Bilgisine Sunulan Telgraflar :

Sayın Prof. Dr. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Ankara

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kurulu nedeniyle nazik davetinize teşekkür eder, kuruluşundan bu yana Türk demokrasisinin gelişimi yolundaki etkin çalışmalarını yakından izlediğim Birliğinizin Genel Kurul çalışmalarının aynı etkinlik ve başarı ile geçmesini diler, saygılar sunarım.

Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı

Sayın Prof. Dr. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Sayın Prof. Erem, Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurulu nedeniyle nazik davetinize teşekkür ederim. Davetiniz ancak dün öğleden sonra elimize geçti. Önceden daveti yapılmış Senato toplantısını yönetmek zorunda olduğumdan Genel Kurulunuza katılamayacağım. Şahsınızda tüm Barolar Birliği mensuplarına saygılar sunar, Genel Kurula başarılar dilerim.

Prof. Dr. Doğan Karan
Rektör

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Başkanlığına,
Ankara

Genel Kurul toplantınıza davetiniz için teşekkür ederim. Genel Kurulunuzun başarı içinde geçmesini diler, saygılarımı sunarım.

Orhan Eyüboğlu
Devlet Başkanı-Başbakan Yardımcısı

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Göndermiş olduğunuz nazik davetinizi aldım, çok memnun oldum, teşekkür ederim. Yoğun çalışmalarım sebebiyle aranızda bulunamayacağım için üzgünüm. Genel Kurul çalışmalarınızın başarılı geçmesini diler, bu vesileyle sevgi ve saygılarımı sunarım.

Enver Akova
Devlet Bakanı

Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Sayın meslektaşlarımın aralarında bulunmayı ve bu vesileyle toplantıya katılmayı son derece arzu ettiğim halde, Hükümet Programının Türkiye Büyük Millet Meclisinde okunmasının aynı güne rastlamasından dolayı üzüntülerimi belirtirken, başarı dilekleriyle saygılar sunarım.

Salih Yıldız
Devlet Bakanı

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

İşlerimin yoğunluğu nedeniyle 11 nci Genel Kurul toplantınıza katılamadığım için üzgünüm. Toplantınızın başarılı geçmesini diler, saygılarımı sunarım.

Doç. Dr. Ahmet Taner Kışlalı
Kültür Bakanı

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Hükümet programına ilişkin yoğun çalışmalarım dolayısıyla Birliğinizin 11 nci Genel Kurul top-

lantısına katılmayacağımı üzüntülerimle belirtir, alınacak kararların hayırlı ve başarılı olması dileğimle saygılarımı sunarım.

Güneş Öngüt
Ulaştırma Bakanı

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kurul toplantısı nedeniyle nazik çağrımıza teşekkür ederim. Şahsınızda tüm üyelere saygılarımı sunarım.

Ali Topuz
Köyışleri ve Kooperatifler Bakanı

Sayın Avukat Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kuruluna çalışmalarında başarılar diler, kurulun değerli üyelerini şahsınızda saygı ile selâmlarım.

Alev Coşkun
Turizm ve Tanıtma Bakanı

Sayın Av. Faruk Erem
Barolar Birliği Başkanı

Hükümet Programı çalışmalarım nedeniyle 11 nci Genel Kurul toplantınızda bulunamayacağıma üzgünüm. Nazik davetinize teşekkür eder, başarı dilekleriyle saygılar sunarım.

Tuncay Mataracı
Gümrük ve Tekel Bakanı

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kurul toplantısına şu andaki takdir edeceğimiz yoğun çalışmalar nedeniyle katılamıyorum. Memleket yararına hukuk alanındaki verimli çalışmalarını yakından izlediğim kuruluşunuzun Genel Kurul toplantısında Bakanlığımıza yansıyacak her türlü kararlarınızın tatbikçisi olacağımı arzeder, çalışmalarınızda başarılar dilerim. Saygılarımla.

Dr. Mete Tan
Sağlık Bakanı

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına

Hükümet Programına ilişkin yoğun çalışmalarım nedeniyle Birliğinizin Genel Kurul toplantısına katılmayacağım. Ülke ve halk yararına olacağına inandığım kararlarınıza katılır, başarı dilekleriyle teşekkür eder, saygılar sunarım.

Vecdi İlhan
Orman Bakanı

Sayın Avukat Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

11 nci Genel Kurul toplantınız için vaki nazik davetinizi aldım. Çalışmalarınızın başarılı ol-

masını diler, size ve meslek camianıza mutluluklar temenni ederim. Saygılarımla.

Süleyman Demirel
AP Genel Başkanı

Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliğinin Türkiye'mizde çağdaş hukuk devleti ilkelerinin tümüyle benimsenip uygulanması amacına yönelik çabaları demokrasi tarihimizde önemli yer tutacaktır. Özellikle son yıllarda yoğunlaşan atılımlarınızın daha da güçlenmesini kişilerin bir numaralı temel hakkı olan can güvenliğinin bile ortadan kalktığı ve hukuk dışı saldırıların iktidarca desteklendiği bir toplumda hukukçulara düşen manevi sorumluluğun tüm hukukçularca anlaşılıp benimsenmesine hizmet edecek cesur girişimlerinizin bu dönemde doruğa ulaşmasını gönülden diler, Türk Hukuk Kurumu ve şahsım adına saygılar sunarım.

Türk Hukuk Kurumu Başkanı
Muammer Aksoy

Sayın Avukat Faruk Erem
Barolar Birliği Genel Başkanı

Bağımsız savunma mesleğinin üst örgütü olarak Barolarımızı ve değerli avukatlarımızı temsil eden Birliğinizin hukukun demokratikleştirilmesi ve siyasal iktidarların hukukla bağlı tutulması için vermekte olduğu hukuk savaşını DİSK takdirle izlemektedir. Mahkeme kararlarını uygulamak için geçen yıl içinde başarı ile uyguladığınız kınama eyleminin ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasa tasarısına karşı aldığınız direnme kararının Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci maddelerinin anti-demokratik hükümlerinin kaldırılmasıyla ilgili bilimsel çalışmalarınızın işçi ve emekçi sınıflarımızın demokratik talepleriyle üstüste çıktığını ve faşizmi geriletliğini, tarihsel bir değer taşıdığını belirtmek istiyorum. Gerçekten de faşizmin her ülkede işçi ve emekçi sınıflarına düşman olduğu kadar, gerçek bağımsız ve tarafsız hukukçulara da düşmandır. Genel Kurulunuzun hukuk ve demokrasi savaşımında faşizme fırsat vermeyecek yeni başarılı kararları alacağına olan inancımızı belirtirim, başarılar dilerken Genel Kurulunuzu saygıyla selâmlarım.

Abdullah Baştürk
DİSK Genel Başkanı

Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Baronuzun 11 nci Genel Kurulunda memleketimiz ve Birliğiniz için hayırlı kararlar alınmasını diler, saygılar sunarım.

Mehmet Alanyalı
Sosyal Sigortalar Kurumu
Genel Müdürü

Türkiye Barolar Birliği

11 nci Genel Kurul Sayın Divan Başkanlığına

Sosyal, politik ve hukuksal sorunların son derece yoğunlaştığı bir dönemde toplanan Genel Kurulunuzun bu sorunlara çağdaş, ileri ve demokratik bir yaklaşım getireceğine inanıyor ve Genel Kurula başarılar diliyoruz.

Çağdaş Hukukçular Derneği
Genel Başkanı
Av. Niyazi Ağırnaslı

Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurul Divan Başkanlığına

Ülkemizi karanlığa boğan ve hukuku hiçe sayan faşist uygulamalardan kurtulma umudunun doğduğu, ancak faşist saldırılarla işkencelerin kan ve vahşet içinde devam ettiği bugünkü ortamda ilimizde toplanan Genel Kurulunuzun hukukun üstünlüğü, sosyal hukuk devleti ve düşünce özgürlüğü kavramlarını sözden çıkarıp devrimci bir biçimde hayata geçirmek için gerekli çalışmaları yapacağınız inancı içinde kutlar ve başarılar dileriz.

Çağdaş Hukukçular Derneği
Ankara Şubesi Başkanı
Av. Tuğrul Çapkın

Türkiye Barolar Birliği

11 nci Genel Kurul Başkanlığına

Bel kaymasından Hacettepe Hastanesinde yatmam nedeniyle 11 nci Genel Kurula katılamıyorum. Gerek Birlik Yönetim Kurulunun, gerekse Genel Kurulun değerli çalışma ve tartışmalarını yakından izleyememek olanağını, arzettiğim engel nedeniyle bulamadığımdan üzgünüm. Tek tesellim Birlik Yönetim Kurulu ve Genel Kurulun çalışmalarlarıyla 1961 Anayasasının Türk Ulusunun özlemine dile getiren laik, demokratik ve sosyal hukuk devletinin ülkede bütün koşullarıyla oluşması ve uygulanması, Hukukun üstünlüğü ilkesinin yönetilenlerin ve özellikle yönetenlerin kafalarında ve tutumlarında gerçek yerini alması amacına yeniden büyük katkıda bulunacağına inanmamdır. Türk avukatları, Türk baroları ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim ve Genel Kurulları 1961 Anayasasına hukukun üstünlüğü ilkesine dayalı çağdaş Türk Devletinin ve yönetici kadrosunun oluşmasına bugüne kadar değerli katkılarda bulunmuşlardır. Kanımca bu çalışmaların başlıca yaratıcısı ve takipçisi olmuşlardır. Bu inançlarımla Genel Kurulun sayın Başkanlık Divanını ve sayın üyelerini yürekten saygılarımla selâmlar, üstün başarılar dilerim.

Av. Burhan Karaçelik
Zonguldak Değesi

Türkiye Barolar Birliği

Kongre Başkanlığına

11 nci Genel Kurul toplantısının başarılı olması dileğiyle üye arkadaşlarımızı saygıyla selâmlarız.

Manisa Baro Başkanı
Şinasi Tandoğan

Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurul Divan Başkanlığına

Birliğimiz Genel Kurul toplantısının mesleğimiz ve meslektaşlarımız yönünden faydalı ve olumlu sonuçlar vermesi umudu ile saygılar sunar, başarılar dileriz.

Kayseri Baro Başkanı
Sümer Akşehirlioğlu

Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurul Başkanlığına

Türkiye Barolarının mümtaz simalarından teşekkül eden Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna Antalya Barosunun, şahsını ve bütün üyeleri adına saygı ve başarı dileklerimi sunar, Genel Kurulunun Atatürk devrim ve kurallarına sadık bir biçimde yurt yararlarını gözönünde tutarak çalışmalar yapacağına olan güvencimizi teyit eder ve sayın Genel Kurula başarı dilekelerimizi sunarım. Birlik Yönetim Kurulu ile beraber sayın Genel Kurulun hukukun her bakımdan üstünlüğünü kabul ettirecek düzeydeki faaliyetleri ve özgürlükçü demokrasi anlayışı ve bağımsız mahkemeler kavramlarına gösterilen özelliğe paralel olarak memleketimizin araç ve gereç gibi maddi ihtiyaçlarının ifadesiyle önemli Hükümete bir kere daha duyurulmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Zeki Şeremet
Antalya Baro Başkanı

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Sayın Başkan; meslekte 40 yılını doldurmuş olmam sebebiyle bir onur belgesi ve plaket verilmesi için Genel Kurul toplantısına davetiniz konulu yazınızı aldım. Yönetim Kurulunun kadirbilir, gönül okşayan kararından dolayı teşekkürlerimi sunarım. Sağlık durumum ve hava şartları ne yazık ki bu güzel törene katılmama olanak vermemektedir. Lütfedilmesi kararlaştırılan belge ve plaketin adresime postalanmasını yahut almam için müraaat edecek oğluma verilmesini saygıyla rica ederim. Bu münasebetler Barolar Birliğimizin Genel Kuruluna başarılar dilediğimin duyurulmasına yardımcı olmanızı dilerim. Saygılarımla,

Avukat
Asım Ruacan

Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna

Sayın Başkan ve delegeler; düşünce özgürlüğünün sınırlandırılması olarak kabul ettiğimiz sta-

jiyerlerin toplantınıza katılıp sorunlarını anlata-mamalarından doğan acıyı staj süresinin kısaltıl-ması ve imtihanın kaldırılması doğrultusunda ve-receğiniz karar azaltacaktır. Çalışmalarınızda ba-şarılar dileriz.

Istanbul Stajiyeleri Adına
Ali Naci Okay

Barolar Birliği Genel Kurulu
Divan Başkanlığına

Türkiye ne yazık ki, insan haklarının en çok zedelendiği ülkelerden biridir. Bunların en başın-da can güvenliği gelir. Can güvenliğinin geçtiği-miz dönemde bu derece yokedilmesi, 12 Mart iş-kencesi ve katillerinden hesap sorulmamış olma-sıdır. MC faşizminin işkenceci ve katillerinden hes-ap sorulmazsa gelecekte can güvenliğimiz tümüyle yok olacaktır. Temel hak ve özgürlüklerimizi ta-mamen kaybetmedikse bunu halkımızın bu uğur-daki mücadelesine ve yurtsever ve demokratik kişi ve kuruluşların halkımızın bu mücadelesine yap-tıkları katkılara borçluyuz. Aynı ayrı barolar ve Barolar Birliğinin özgürlük ve demokrasi mücade-lemize katkısı büyüktür. Ne var ki, faşist 141 ve 142 nci maddelerin kaldırılmadıkça askeri mahke-meler basını yargılamayı kendilerine hak gördükçe, yurtseverlerin yargılanması için özel ceza mahke-meleri kuruldukça, savcılar yan tuttukça, Anayasa da geriye doğru yapılan değişiklikler kaldırılıp, Anayasa daha ileriye getirilmedikçe, cezaevlerinde-ki insanlık dışı koşullar ve baskılar sürdükçe ve işkencecilerden ve katillerden hesap sorulmadıkça ülkemizde hukukun üstünlüğünden söz etmek zor-dur. Yurtsever ve demokrat hukukçuların Genel Kurulda bu doğrultuda kararlar alacağına güven-cimiz tamdır. Genel Kurula başarılar dileriz.

Armağan Anar
Tutuklu ve Mahkûmlarla
Dayanışma Derneği Genel Başkanı

«Sayın Faruk Erem;

Çağrınıza teşekkür ederim. Hükümet Progra-mının Meclislerde okunma nedeniyle kokteyl dave-tinize katılamıyorum. Kokteyle katılanlara başarı ve esenlik dilekelerimle saygılarımı sunarım.

Başbakan
Bülen Ecevit

«Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Divan Başkanlığına;

Toplumumuzun düşünme ve örgütlenme özgür-lüğü önündeki engellerin kaldırılması, siyasal ikti-darlarca bu özgürlüklere yeni engeller konma gi-rişimlerine karşı mücadelede işçi ve emekçi kitle-lerden yana yasa ve tüzüklerin uygulanmasında bağımsız yargı erkinin gerçekleştirilmesinde, genel olarak toplumun tüm alanlarda demokratikleştiril-mesinde sömürsüz ve baskısız bir toplum için işçi sınıfımız öncülüğünde emekçi halkımızın vermek-

te olduğu toplumsal mücadelede etkin ve önemli bir işlevi olan örgütünüzün 11 nci Genel Kurulu-nun bu doğrultuda kararlar alacağına inanıyor ve Türkiye Çimento, Tuğla, Porselen ve Toprak Sa-nayi İşçileri adına başarılar diliyoruz.

Seramik-İş Sendikası
Merkez Yürütme Kurulu

«Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Başkan-lığına;

Çağrınıza içtenlikle teşekkür eder, Türkiye'nin demokratikleşmesi doğrultusundaki çalışmalarında Genel Kurulunuza başarılar dilerim.

Behice Boran
Türkiye İşçi Partisi
Genel Başkanı

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Divanı
Başkanlığına;

Hukukun üstünlüğü ve çağdaş demokrasinin dayandığı ilkeleri içtenlikle savunan Türkiye Ba-rolar Birliği Genel Kuruluna başarılar dileriz.

Bursa Barosu Yönetim Kurulu
Adına Başkan
Av. Şükrü Akmansoy

«Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Kongre Başkanlığına;

Genel Kurul toplantısının mesleğimiz açısın-dan başarılı olmasını dilerim. Ancak, mensubu bu-lduğumuz teşkilâtın hâkim, savcı, avukat ve gü-venlik kuvvetleriyle avukatlar arasındaki ilişkilerin bu husustaki şikâyetlerimizin daha yakından ta-kip edilmesini arzu ediyorum. Eğer bir hâkim, bir avukatı duruşma salonundan mübaşir vasıtasıyla kolundan tutup atma cürretini gösterebiliyorsa, eğer bir ağır ceza mahkemesi başkanı avukatın mes-leğini çok hafife alıp, avukatlara lâıyk olduğu de-ğeri vermiyorsa, ve hakkında yapılan şikâyetler semeresiz kalıyor ve birlik olarak bu derde çare, aranmıyorsa, avukatlık mesleğinin halk arasında itibarını bu kabil olaylar yüzünden yitirmeye baş-ladığını üzümlere bildiririm.

Saygılarımla.

Burdur Barosu Avukatlarından
Erkan Bilgin

«Türkiye Barolar Birliği
Ankara

Annemin rahatsızlığı nedeniyle yarınki törene katılamayacağımdan üzgünüm. Lütfen mazur gö-rülmesini dilerim.

Bilgili ve azimli çabalarıyla Birliğimizi kuran ve her gün güçlendiren değerli ustalarıma minnet ve şükranlarımı arz eder, mesleğimize 40 yılını vermiş sayın meslektaşlarıma en içten dilekelerimi su-narım.

Derin Saygılarımla.

Av. Selim Hakmen

Başkanlık ve Yönetim Kurulu Çalışma Raporları Hakkında Av. İskender Özturanlı (İzmir), Av. M. Raşit Abasıyanık (Sakarya), Av. Nabi İnal (Hatay), Av. İlhami Güven (Ankara), Av. Hürşit Kanggal (Balıkesir), Av. M. Cahit Ünal (Samsun), Av. Yüksel Keskin (Manisa), Av. Necati Özkaya (Elazığ), Av. Turhan İmre (Afyon), Av. İsmail Özmel (Niğde), Av. Turhan Özgüner (Mersin), Av. Orhan Apaydın (İstanbul), Av. Salih Sipahier (Sakarya), Av. Turgut Bulut (Bursa) Av. Ali Şahin (Burdur), Av. Yılmaz Tokman (Eskişehir), Av. Günay Dinç (İzmir), Av. M. Hayrettin Abacı (Malatya), Av. Orhan Barlas (İstanbul), Av. Şinasi Yelden (Kocaeli), Av. H. Hüseyin Saçaklıoğlu (Manisa), Av. Hasan Basri Güder (İzmir), Av. A. İhsan Açıkgöz (Nevşehir), Av. Cegniz İlhan (İzmir), Av. Ayten Dik (İstanbul), Av. Oğuz Arın (Kocaeli), Av. Ali Turgan (İstanbul), Av. Ümit Doğanay (İstanbul), Av. Ahmet Ersöz (Giresun), Av. Halit Çelenk (Ankara), Av. Muzaffer Terliksiz (Adana) Av. Orhan Savcı (İstanbul), söz alarak eleştirilerde bulunmuşlardır. Ayrıca, **bilanço ve bütçe üzerinde** Av. Hürşit Kanggal (Balıkesir), Av. Akay Beşmart (Kars), Av. Salih Sipahier (Sakarya), Av. Nebil Varuy (İstanbul), Av. Necati Özkaya (Elazığ), Av. Fuat Akkoyunlu (Gümüşhane), Av. Cemalettin Güçdemir (Gaziantep) Av. Ayten Dik (İstanbul), Av. İlhan Kutay (Ankara), Av. İsmail Özmen (Niğde), konuşmuşlardır. Başkan, Av. Faruk Erem bütün konuşma ve eleştirilere cevap vermiştir.

Birlik Kesenek Miktarı

Birlik Yönetim Kurulunun Birlik keseneklerini asgari 25 lira olarak saptanmasına ilişkin önerisi Genel Kurulda oylanacak kabul edilmiştir. 1979 yılbaşından itibaren Birlik kesenekleri 25 lira üzerinden ödenecek, buna ayrıca 10 lira ölüm yardımı eklenecektir.

Genel Kurul da yapılan seçimler sonunda :

Birlik Başkanlığına Av. Faruk Erem,

Yönetim Kurulu Üyeliklerine Av. Turgut Bulut, Av. Vedat Buncuoğlu, Av. Hilmi Becerik (Av. Merih Sezen, Av. Gülçin Çaylıgil.

Disiplin Kurulu Üyeliklerine Av. İskender Özturanlı, Av. İlhami Güven, Av. Davut Selçuki, Av. Mahver Öztop, Av. Alp Selek, Av. Niyazi Ağırnaslı, Av. Ekrem Özkunt.

Denetleme Kurulu Üyeliklerine Av. Hasan Basri Güder, Av. Doğan İleri, Av. Güngör Çakmakçı.

Sınav Kurulu Üyeliklerine Av. İhsan Onar, Av. Aziz Bahçet Çomakoğlu, Av. Erdoğan Bigat. seçilmişlerdir.

XII. Olağan Genel Kurul Toplantısının 11, 12, 13 Ocak 1979 tarihlerinde Eskişehir'de yapılması önerisi oylanarak kabul edilmiştir.

XI. Genel Kurul'da aşağıdaki Bildiri'nin yayınlanmasına karar verilmiştir :

Türkiye Barolar Birliği XI. Genel Kurul Bildirisi

12-13-14 Ocak 1978 günlerinde Ankara'da toplanan Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurulu, çalışmalarını süresince belirlenen aşağıdaki temel görüşlerinin kamuya duyurulmasına karar vermiştir.

1 — Toplum yaşamında sınırsız düşünce özgürlüğüne dayalı çoğulcu demokratik düzenin mutlak savunucusu olan Türkiye Barolar Birliği, hukukun üstünlüğü ilkesinin egemen olduğu bir barış ve huzur ortamının yurdumuzda bir an önce kurulmasını, Türk toplumunun ilk ve en önemli sorunu saymaktadır.

Bu ortamın yaratılması için Türkiye Barolar Birliği her şeyden önce bütün devlet güçlerini, son yıllarda yüzlerce Türk gencinin yaşamına mal olan korkunç terörü önlemeye çağırır.

Genel Kurul bu amaçla terörün asıl kaynağını oluşturan ve cinayet mangalarına yön veren bütün odakların ve özellikle kontr-gerilla adı ile bilinen hukuk dışı örgütün derhal ortadan kaldırılması gerektiği inancındadır.

Genel Kurul, bu önlemlerin yanısıra, Devletten son yılların siyasal cinayetlerinin tüm failleriyle onlara destek olan kurum, örgüt ve kişilerin en kısa zamanda saptanmasını ve bunlar hakkında işledikleri suçlara uyan cezaların geciktirilmeden verilmesi için adalete teslim edilmelerini ister.

2 — Türkiye Barolar Birliği, son yıllarda hukuk düzeni ve devlet yönetimini bilinçli bir biçimde sınırlıya uğratan ve halkın devlete karşı güven ve saygısını yitirmesine yol açan tüm uygulamaları, Anayasada nitelikleri belirlenen, Türkiye Cumhuriyetinin geleceği bakımından tehlikeli bir olgu olarak kabul eder. Bu nedenle Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Danıştay kararları başta olmak üzere, yargı kararlarının yürütmece eksiksiz uygulanmasını, yönetimde hukuk devleti kavramı ile bağdaşmayan sakat idari işlemlerin düzeltilmesini, Devlet Güvenlik Mahkemeleri gibi gerçek yargı organı niteliğinde olmayan olağandışı mahkemelerin kurulması girişimlerinin önlenmesinde Devletin saygınlığının korunmasını, demokratik hukukdevletinin temel koşulu sayar.

3 — Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu hukuk devleti ilkesi ve çoğulcu ve özgürlükçe demokratik düzen anlayışı ile bağdaşmayan bütün hükümlerin Türk mevzuatından sökülüp atılması konusundaki değişmez görüşünü tekrarlar. Bu arada, Türk Ceza Kanununun 141, 142 ve 163 ncu maddeleri gibi düşünce ve vicdan özgürlüğünün özünü ortadan kaldıran ve düşüncüyü suç sayan hükümler başta olmak üzere, örgütlenme özgürlüğünü sınırlayan Dernekler ve Sendikalar yasalarındaki

anti-demokratik hükümlerin, yaşama hakkının özünü ortadan kaldıran, evrensel insan hakları bildirisine göre bir ceza niteliği olmayan ölüm cezasının, çalışanların insanca yaşama hakkını engelleyen ve sosyal devlet kavramına tamamen aykırı olan bütün hükümlerin ve lokavtın, demokratik üniversitenin gerçekleşmesini engelleyen ve öğretim özgürlüğünü büyük ölçüde zedeleyen hükümlerin, sanat ve bilim özgürlüğünü sınırlayan, çağ dışı anlayışın ürünü olan sinema sansürüne ilişkin düzenlemelerin mevzuatımızdan çıkarılması konusundaki demokratik savaşı sürdürme kararında direnir.

4 — Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, insan varlığına ve onuruna yönelik suçlardan birini oluşturan işkence uygulamalarının ülkemizde hâlâ sürdürülmekte olması karşısında, bu konudaki savaşımına kesintisiz olarak devam etmek kararındadır. Bu amaçla Türkiye Barolar Birliği, en etkili araçlara başvurarak, bu korkunç suç işleyenlerin adalet önünde hesap vermeleri için gereken bütün girişimlerde bulunacaktır.

5 — Türkiye Barolar Birliği kutsal savunma hakkının, Anayasamızda öngörülen gerçek özüne kavuşturulması konusundaki çabalarını aralıksız sürdürme kararındadır. Genel Kurul, yurttaşlarını savunma hak ve özgürlüklerinin en büyük güvencesi olan avukatlık görevinin gereği gibi yapılmasını kısıtlayan tüm engellerin kaldırılmasını ve bi-

reylere, Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvurma hakkı tanınmasını, Adalet Divanının yargı yetkisinin kabul edilmesini zorunlu sayar. Suçlama ile birlikte savunmanın başlaması ilkesinin yasallaşması, avukatın savunma görevi yaparken iddia makamının yararlandığı bütün yasal olanaklardan eşit olarak yararlanması savunmanın ilk ve temel koşuludur.

Türkiye Barolar Birliği, yasal olan ve olmayan birtakım bahanelerle, gizlilik adı altında dava ile ilgili işlemlerden avukatın uzak tutulması gibi uygulamalara son verilmesini ve bunun ivedilikle çözüme bağlanmasını zorunlu görür.

6 — Türkiye Barolar Birliği, anayasal rejimlerin vazgeçilmez ögesi olan demokratik kuruluşların ve özellikle Türkiye Baroları ve Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığını zedeleyen yasa hükümlerinin kaldırılmasını ve yasa dışı uygulamalara en kısa zamanda son verilmesini varlığının doğal gereği sayar.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, tüm kararlarının gerçekleşmesi için bütün yasal yollara başvurarak, demokratik eylem ve girişimlerde bulunacağını, verdiği sözleri tutacağını Türk ulusuna içtenlikle bildirir.

XI. Genel Kurul Adına
Divan Başkanı
Av. Teoman Evren

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ XI. OLAĞAN GENEL KURUL GÜNDEMİ

Toplantı Tarihi : 12-13-14. Ocak, 1977

Toplantı Saati : 10.00

Toplantı Yeri : Devlet Su İşleri Genel
Müdürlüğü Toplantı ve
Konferans Salonu

- 1 — Yoklama,
- 2 — Birlik Başkanının toplantıyı açışı,
- 3 — Bir Başkan, bir Başkan Vekili ve iki Üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi,
- 4 — Saygı duruşu,
- 5 — Ankara Barosu Başkanının konuşması,
- 6 — Meslekte 40 yılı aşkın görev yapanlar ile TBB. organlarında görev yapmış olanlara plâket verilmesi,
- 7 — Başkanlık Raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1977 yılı çalışma raporu, blâncö, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesi,
- 8 — 1977 Yılı çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun ibrası,

- 9 — Ankara'dan başka illerden seçilen üyelere Avukatlık Yasasının 112/2 maddesi uyarınca ödenecek yolluk, ikâmet ve diğer zorunlu giderlerin tesbiti,
- 10 — Birliğin mali durumu ve Barolardan alınacak TBB. keseneklerinin tesbiti ve ödeme sürelerinin belirlenmesi,
- 11 — 1977 Yılı bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğinin sunulması, görüşülmesi ve kabulü,
- 12 — Meslek Kurallarının 27. maddesine iki fıkra eklenmesine ilişkin Yönetim Kurulu önerisi,
- 13 — Seçimler.
 - a — TBB. Başkanı seçimi,
 - b — TBB. Yönetim Kurulu için süresi biten 5 asıl, 5 yedek üyenin seçimi,
 - c — TBB. Disiplin Kurulu için 7 asıl 7 yedek üyenin seçimi,
 - d — TBB. Denetleme Kurulu için 3 asıl ve 3 yedek üyenin seçimi.

- 14 — Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi,
- 15 — Gelecek Olağan Genel Kurul toplantısının zaman ve yerinin saptanması,
- 16 — Dilekler
- 17 — Birlik Başkanının kapanış konuşması.

XI. Genel Kurula Sunulan TBB Yönetim Kurulu İlike Kararları (1977)

— Ruhsatnamenin, ancak zayıf halinde yenisinin düzenlenmesi mümkündür.

(4.1.1977-32/32)

— Uzlaşma Komisyonları, 1136 sayılı Yasanın 35. maddesinde belirtilen mahkeme, hakem ve yargı yetkisine haiz organlar arasında bulunmamaktadır.

(16.4.1977-386/9)

— Ders saati ücreti karşılığında Ortaokulda İngilizce öğretmenliği, staja engel değildir.

(7.5.1977-415/27)

— Avukatlık Yasasının 72, 73/2. ve 8. maddeleri hükümlerine göre, meslektan ayrılan bir Avukatın Baroya yeniden kaydı için, levhaya kayıt ve kabul kararının Bakanlığın onayına sunulması zorunludur.

(7.5.1977-426/38)

— 1136 sayılı Yasanın geçici 7. maddesini değiştiren 2018 sayılı Yasanın 7. maddesine göre staja başlama süresi, Hukuk Fakültesinden mezun olunan tarihten itibaren üç yıl olarak kabul edilmesine göre, lisans üstü öğrenim süresi Hukuk Fakültesinden mezuniyet süresine eklenemez ve üç yılın başlangıç tarihinin Fakülteden mezuniyet tarihi olması gerekir.

(7.5.1977-428/40)

— 1136 sayılı Yasanın geçici 17. maddesinin 3. fıkrası gereğince, dava ve iş takipçileri «O yerin bağlı bulunduğu Baro listesine yazılmak suretiyle münhasıran Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görev yaptığı yer Hukuk Mahkemeleri ve İcra İflâs Dairelerinde» vekâlet görevi yapabilirler.

(7.5.1977-439/51)

— Olağanüstü Kanun yollarına başvurulması, avukatın takdirine kalmış olduğu cihetle, olayda karar düzeltme yoluna başvurulmamış olmasından dolayı şikâyet olunan avukata mesleki bir kusur izafe etmek mümkün bulunmamaktadır.

(7.5.1977-440/52)

— 1136 sayılı Yasanın 100/1. maddesi gereğince Baro Başkanlığı, herhangi bir sebeple boşalmış ise, yenisi işe başlayıncaya kadar Başkana ait yetkileri Başkan yardımcısının kullanacağı ve 96/son

maddesi gereğince seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Baro Başkanının yerine seçilenin geri kalan süreyi tamamlayacağı hükümleri getirilmiş bulunduğuna ve Baro Başkanının seçimi Genel Kurul'a ait olup, Yönetim Kurulunun Başkan seçme yetkisi bulunmamasına göre, Baro Başkanını seçmek için, Baro Genel Kurulunun hemen toplantıya çağırılması ve seçime kadar Yasa uyarınca Başkan Yardımcısının Başkanlık yetkilerini kullanması gerekir.

(8.5.1977/448/6)

— Yedek Subaylık döneminde avukatlık sıfat ve görevinin devam edeceği cihetle, bu dönem meslek kıdeminden sayılacak, ancak, Yedek Subaylık Emekli Sandığına bağlı bir görev olduğundan Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilişkisi kesilecek ve terhisinden sonra T. C. Emekli Sandığındaki hizmeti Sosyal Sigortalardaki hizmeti ile birleştirilebilecektir.

(8.5.1977-455/13)

— 1136 sayılı Avukatlık Yasasının geçici 17. maddesinin 1. fıkrasındaki şartlara haiz olanların, Baroya başvurmaları için herhangi bir süre kabul edilmiş olmayıp, 17. maddenin 3. fıkrasında belirtilen H.U.M.K. nun 61. maddesine göre çalışmakta olup, 1. fıkradaki şartlara haiz olmayan kimselerin, Yasanın yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içinde başvurmaları halinde listeye yazılmaları kabul edilmiştir. İlgilinin 17. maddenin 1. fıkrasına göre listeye yazılmak isteminde bulunmuş olmasına göre, 1. fıkradaki şartların haiz olup olmadığı araştırılarak buna göre bir karar verilmesi gerekir.

(9.7.1977-615/27)

— 1136 sayılı Yasanın 14/3. maddesinde belirtilen «Devlet» ten amaç 4353 sayılı Yasanın 2/C maddesinde belirtilen Genel Bütçeye bağlı idareler olup, herhangi bir yer hazine avukatlığından ayrılmış bulunanlar Genel Bütçe kapsamına giren Daireler aleyhine iki yıl süre ile dava alamayacaklardır.

(4.9.1977-781/24)

— 1) 4353 sayılı Yasanın 17. maddesinde istifa ve cezalı olarak vazifeden ayrılmak söz konusu edilmiş olup, «emekli» sözü 1136 sayılı Yasanın 14. maddesinde geçmekte olduğundan, Hazine Avukatlığından emekli olanlar hakkında 1136 sayılı Yasanın 14. maddesinde belirtilen yasak hükümler uygulanacaktır.

2) Bu nedenle ayrılan hakkında iki yıllık sürenin uygulanması gerekmektedir.

3) Ayrıldıkları İdare tabirinden amaç; 4353 sayılı Yasanın 2/C maddesinde belirtilen Genel Bütçeye bağlı idareler olarak anlaşılır.

(4.9.1977-783/26)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
1977 Yılı Bilânçosu

A K T İ F**P A S İ F**

I — Sabit Değerler	2.415.026,33	1 — Özkaynaklar	4.901.952,70
1. Yönetim yapıları	2.193.000,—	1. Birlik kesenekleri	4.552.498,17
2. Mobilya döşeme	122.001,33	2. Taşınmazlar amortismanı	263.160,—
3. Yazı hesap makinaları	91.275,—	3. Demirbaş Amortismanı	86.294,53
4. Başkaca demirbaşlar	8.750,—		
II — Kasa	2.656,28	II — Ölüm Sandığı	825.869,20
2. Pul Kasası	2.558,28	III — Alacaklılar	53.629,18
1. Nakit kasası	98,—	1. Emanet Paralar	
III — Bankalar	653.944,57	2. Vergi Dairesi	30.732,20
1. T.C. Ziraat 630/493	37.020,79	3. S.S. Kurumu	18.529,55
2. T. C. Ziraat 630/1056	86.795,48	4. Diğer emanet parlar	3.275,43
3. T. C. Ziraat Vadeli	530.128,30	5. Sendika	1.092,—
IV — Ambarlar	722.655,52	IV — Başkaca Alacaklılar	7.764,62
1. Araç ve gereç	626.160,54	1. Cübbe havaletleri	600,—
2. Kitaplar	75.294,98	2. Sayım fazlası (975) yılı	6.764,62
3. Konsinye Cübbe Hes.	21.200,—	3. Müteferrik	400,—
V — Borçlular	1.994.933,—	V — Nazım Hesaplar	502,93
1. Barolar kesenek borçları	1.108.813,—	1. İzbedelli kıymetli evrak	—,03
2. Barolar ölüm yrd. brç.	750.450,—	2. İzbedelli küçük demirbaş	1,77
3. Barolar kitap, rozet, kim.	108.160,—	3. İzbedelli kitaplar	1,13
4. Diğer borçlular	27.510,—	4. Tahvilât	500,—
VI — Nazım Hesaplar	502,93	Yekûn.....	5.789.718,63
Yekûn.....	5.789.718,63		

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
31.12.1977
GELİR ÇİZELGESİ

GELİR ÇEŞİTLERİ	Müfredat TL.	Toplam TL.
0. Öz Kaynaklar		5.727.821,90
01. Birlik Kesen.	4.552.498,17	
— Cari Yıl 1977	269.043,38	
— 1976'dan devir	4.821.541,55	
02. Amortismanlar	349.454,53	
— Taşınmaz amor.	263.160,—	
— Demirbaş amor.	86.294,53	
Ölüm Yardım Sandığı	825.869,20	
7. Gelirler Hesabı		273.438,47
70. Banka faizleri	138.191,40	
72. Ruhsatname gelirleri	117.050,—	
73. Yayın gelirleri	1.226,30	
79. Diğer gelirler	16.970,77	

T O P L A M :**6.001.260,37**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
31.12.1977
GİDERLER ÇİZELGESİ

GİDER ÇEŞİTLERİ	Müfredat TL.	Toplam TL.
81 — Yönetim Giderleri		820.007,30
810 — Genel Kurul Giderleri	187.951,—	
814 — Yön., Dis. ve Dent. K. üye yl. ms.	463.133,05	
815 — Geçici görev yollukları	55.123,—	
816 — Sınav K. üye yol ve sınav gid.	46.455,—	
817 — Temsil giderleri	18.816,—	
818 — Tören ve ağırlama giderleri	30.594,25	
819 — Dış ilişkiler giderleri	11.275,—	
8191 — Konferans ve Semine gid.	6.660,—	
82 — Personel Giderleri		1.164.619,92
820 — Memur ve müstahdem ücretleri	625.757,72	
821 — İkramiye	144.475,—	
822 — Fazla çalışma	56.259,60	
823 — Sosyal Sigortalar iştiraki	121.785,02	
824 — Personel yollukları	8.516,25	
825 — Personel işten çıkarma tazm.	52.296,33	
826 — Taşıt ve Yemek	44.880,—	
827 — Çocuk zammı	17.960,—	
828 — Yakacak yardımı	36.000,—	
829 — Giyim giderleri	35.000,—	
8290 — İzin ücretleri	16.350,—	
8291 — Kasa ve Mal Sorumluluğu	5.340,—	
83 — Büro Giderleri		394.147,27
830 — Bakım ve Onarım Giderleri	23.117,90	
831 — Büro araç ve gereç giderleri	71.939,28	
832 — PTT Giderleri	49.117,05	
833 — Aydınlatma, Isıtma, Su gid.	50.751,17	
834 — Demirbaş Giderleri	6.119,75	
835 — Gazete Dergi ve Kitap Giderleri	4.787,18	
836 — Yayın giderleri	130.812,33	
837 — Yargı ve İcra giderleri	1.000,—	
838 — Dışardan sağlanan hizmetler	50.597,—	
839 — Başkaca Giderler	5.905,61	
84 — Resim Harç ve Kesenekler		40.780,43
841 — Noter Harç ve Masrafları	397,—	
842 — Damga vergisi	108,60	
843 — Bina Vergisi	24.008,—	
844 — Sivil Savunma Fonu	16.266,83	
85 — Mesleki Yardımlar		32.000,—
850 — Meslekle ilgili Sos. Yard.		
86 — Ölüm Yardım Sandığı		1.458.712,—
860 — Avukatlara Yapılan Ölüm Yrd.		
87 — Amortismanlar		62.886,93
870 — Taşınmazlar Amortis	43.860,—	
871 — Demirbaş Amortis	19.026,93	
GENEL TOPLAM.....		
1978 yılına devreden		3.973.153,85
1978 yılına devreden		2.028.106,52
TOPLAM.....		6.001.260,37

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
1977 Yılı Fıllı Gelirlerinin Bütçe ile
Mukayesesi

Bölüm Madde	Gelir Çeşitleri	1977 Bütçesi	1977 Fıllı Gelir	Farklar	
		TL.	TL.	Eksik TL.	Fazla TL.
I	Kesenek Gelirleri				
2	Yıllık Barolar Keseneği	1.978.320,—	1.373.300,—	605.020,—	
2	Ölüm Yard. Sandığı Fonu	1.978.320,—	1.569.910,—	408.410,—	
II	Yayın Gelirleri	10.000,—	1.226,30	8.773,70	
III	Çeşitli Gelirler				
1	Ruhsatname Gelirleri	73.500,—	117.050,—	—,—	43.550,—
2	Devlet Bütçesinden Yardımlar	1,—	—,—	1,—	
3	Bağışlar	1,—	—,—	1,—	
4	Başkaca Gelirler	20.000,—	16.970,77	3.029,23	
IV	Faizler				
1	Banka Faizleri ve ikramiyeler	50.000,—	138.191,40	—,—	88.191,40
T O P L A M		4.110.142,—	3.216.648,47	1.025.234,93	131.741,40

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
Bütçe ve Fıllı Giderler Mukayesesi

Bölüm Madde	no no	Gider Çeşitleri	Ödenek Mik.	Cari Ödeme	Ödenek
			TL.	TL.	Bakiyesi TL.
I		Yönetim Giderleri			
1		Genel Kurul Giderleri	190.000,—	187.951,—	2.049,—
2		Başkanlık divanı ödeneği	1,—	—,—	1,—
3		Yönetim Kurulu huz. hak.	1,—	—,—	1,—
4		Başkanlık Kurulu üye hak.	1,—	—,—	1,—
5		Dis., Dent, Kurulu üye hak.	1,—	—,—	1,—
6		Yönt. Disp. Dent. K. Üye Yol.	510.000,—	463.133,05	46.866,95
7		Birlikçe geçici görev ve- rilenlerin yol ve ikamet giderleri	57.000,—	55.123,—	1.877,—
8		Sınav K. Üye yollukları	75.000,—	47.455,—	28.545,—
9		Temsil Giderleri	30.000,—	18.816,—	11.184,—
10		Tören ve ağırlama gider.	35.000,—	30.594,25	4.405,75
11		Dış İlişkiler Giderleri	50.000,—	11.275,—	38.725,—
12		II. Türk Hukuk Kongresi »	10.000,—	—,—	10.000,—
13		Konferans ve Seminer »	50.000,—	6.660,—	43.340,—
14		Başkaca Yönetim gid.	33.000,—	—,—	33.000,—
			1.040.004,—	820.007,30	219.996,70

Bölüm Madde		Ödenek Mik.	Cari Ödeme	Ödenek
No	No Gider Çeşitleri	TL.	TL.	Bakiyesi TL.
II	Personel Giderleri			
1	Memur ve müstahdem ücret.	752.000,—	625.757,72	126.242,28
2	İkramiye ve primler	145.000,—	144.475,—	525,—
3	Fazla çalışma ücretleri	88.000,—	56.259,60	31.740,40
4	Sosyal Sig. Prim. İştiraki	160.000,—	121.785,02	38.214,98
5	Personel Yollukları	25.000,—	8.516,25	16.483,75
6	Personel Tazminatları	55.000,—	52.296,33	2.703,67
7	Taşıtlar ve Yemek Giderleri	81.000,—	44.880,—	36.120,—
8	Çocuk Zamları	18.500,—	17.960,—	540,—
9	Yakacak yardımları	37.000,—	36.000,—	1.000,—
10	Giyim Giderleri	37.000,—	35.000,—	2.000,—
11	İzin Ücretleri	18.000,—	16.350,—	1.650,—
12	Kasa ve mal sorumluluğu tazminatı	6.000,—	5.340,—	660,—
13	Evlendirme ve Doğum Yard.	—,—	—,—	—,—
	II. Bölüm Yekûnü	1.422.500,—	1.164.619,92	257.880,08
III	Büro Giderleri			
1	Bakım ve Onarım Gider.	24.000,—	23.117,90	882,10
2	Büro araç ve gereç gid.	75.000,—	71.939,28	3.060,72
3	Posta, Telg, Telf. gid.	50.000,—	49.117,05	882,95
4	Aydınlatma, ısıtma, su, h gaz.	75.000,—	50.751,17	24.248,83
5	Demirbaş Giderleri	25.000,—	6.119,75	18.880,25
6	Gazete, dergi, kitap gider.	15.000,—	4.787,18	10.212,82
7	Gazete, dergi, kitap gider.	300.000,—	130.812,33	169.187,67
8	Yayın giderleri	6.000,—	1.000,—	5.000,—
9	Yargı ve icra giderleri	60.000,—	50.597,—	9.403,—
10	Dışardan sağlanan hiz.	25.000,—	5.905,61	19.094,39
	III. Bölüm Yekûnü	655.000,—	394.147,27	260.852,73
IV	Yatırım Giderleri			
1	Birlik Binası inşaat fo.	1.000.000,—	—,—	1.000.000,—
2	Yazı, hesap ve büro mak.	50.000,—	2.000,—	48.000,—
3	Mobilya ve döşeme	40.000,—	17.617,50	22.382,50
4	Başkaca yatırım gider.	20.000,—	2.300,—	17.700,—
	IV. Bölüm Yekûnü	1.110.000,—	21.917,50	1.088.082,50
V	Resim Harç ve Kesenekler			
1	Belediye resim ve harç.	1.500,—	—,—	1.500,—
2	Noter Harç ve masrafları	3.000,—	397,—	2.603,—
3	Damga vergisi	2.000,—	108,60	1.891,40
4	Bina vergisi	25.500,—	24.008,—	1.492,—
5	Sivil Savunma iş. payı	16.500,—	16.266,83	233,17
6	Uluslararası Bar. aidatı	2.000,—	—,—	2.000,—
	V. Bölüm Yekûnü	50.500,—	40.780,43	9.719,57
VI	Mesleki Yardımlar			
1	Meslekle ilgili sosyal Yardımlar	50.000,—	32.000,—	18.000,—
VII	Ölüm Yardım Sandığı			
1	Yapılan Ölüm Yardımları	1.978.320,—	1.458.712,—	519.608,—
	Bütçe Yekûnü...	6.306.324,—	3.932.184,42	2.374.139,58
	Yatırım Bütçesi...	1.110.000,—	21.917,50	1.088.082,50
	Y e k û n	5.196.324,—	3.910.266,92	1.286.057,08
	Ölüm Yardımı	1.978.320,—	1.458.712,—	519.608,—
	Masraf bütçesi			
	Yekûnü	3.218.004,—	2.451.554,92	766.449,08
	Amortismanlar		62.886,93	
	GENEL YEKÛN		2.514.441,85	

BİLANÇO TAHLİLİ**AKTİF HESAPLAR****1. Sabit Değerler :**

Bilançomuzda bu grupta 2.415.026,33 TL. görülmekte olup müfredatı konular itibariyle aşağıda gösterilmiştir.

Yönetim yapıları	2.193.000,—
Mobilya ve döşeme	122.001,33
Yazı, hesap ve başkaca	
Büro Makinaları	91.275,—
Başkaca demirbaşlar	8.750,—
Toplam...	2.415.026,33

1977 yılı bütçesinde mevcut ödenekler dahilinde kalmarak 50,— liradan 1.000,— liraya kadar alınan demirbaşlar izbedelli, diğerleri demirbaş değerleri ile hesaplara alınmıştır.

II. Kasa ve Pul Kasası :

Birliğimizin zaruri ihtiyaçları için bulunduru- lan nakit ve pul mevcutlarının 30.12.1977 tarihindeki bakiyesi 2.558,28 TL. nakit ve 98,— TL. lik damga puludur.

Bu meblağın kayıtlara mutabık olduğu ve sayım zabıtlarının bilanço topluluğuna ekli bulunduğu müşahade edilmiştir.

III. Bankalar :

Birliğe gelen havaalelerin Yönetim Kurulu kararlarına uyularak T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi nezdinde açılan vadesiz ve vadeli cari hesapların 30.12.1977 sonu bakiyesi 653.944,57 TL. olup bu meblağın :

37.020,79 TL si 60/493 sayılı vadesiz c/h. da

86.795,48 TL si 630/1056 sayılı vadesiz c/h. da

530.128,30 TL si 623/106-6 » vadeli c/h. da

653.944,57 TL. dir. Bankalardan alınan aylık mutabakat mektupları bilanço topluluğuna eklenmiştir.

Sene sonu faizleri bilançonun ihzarı sırasında Bankadan alınmış ve yukarıdaki yekünlere dahil edilmiştir.

IV. Ambarlar :

1976 yılından devreden ve Birlik ihtiyaçları için 1977 yılında satın alınan araç, gereç ve basılı kâğıtlardan, 1977 yılında sarf edilenler düşülmüş ve bakiyeleri sayılarak sayım ve kayıt mutabakatları yapılmıştır.

30.12.1977 sonundaki ambar mevcutlarının değer toplamı 722.655,52 TL dir. Bu meblağın :

626.160,54 TL si araç ve gereç basılı kâğıt ve cübbeleri,

75.294,98 TL si Kitap,

21.200,— TL si Ankara Barosuna Konsinye gönderilen cübbe bedeli.

722.655,52 bakiyesini ifade etmekte olup, müfredatları bilanço topluluğunda kalem, kalem gösterilmiştir.

V. Borçlular :

30.12.1977 sonunda bu grupta 1.994,933 TL borç görülmektedir. Bu meblağın :

5.700,— TL si elektrik, havagazı, pullama makinası pul depozitolarından,

1.108.813,— TL si müfredatı mizan topluluğundan Barolar itibariyle gösterilen, Baroların eski yıllar ve 1977 yılından devreden Birlik kesenek borçlarıdır.

750.450,— TL si Baroların Ölüm Yardım Sandığına olan kesenek borçlarını,

18.000,— TL si Genel Kurul için tutulan salon kira avansı,

3.000,— TL si Yılmaz Karaca'ya Genel Kurul tutanakları için verilen avansı,

108.160,— TL si müfredatı mizan eklerinde gösterilen Baroların kitap, rozet, kimlik cüzdanı borçları,

810,— TL si sair müteferrik borçları ifade etmektedir.

1.994.933,—

PASİF HESAPLAR**I. Öz Kaynaklar :**

Bu grupta 30.12.1977 sonu itibariyle 4.901.952,70 TL. görülmektedir. Bu meblağın :

4.552.498,17 TL. si Birlik kesenekleri, faiz, ruhsatname, yayın ve başkaca gelirlerimizden, cari yıl giderleri düşüldükten sonra kalan bakiyesi ifade etmektedir.

263.160,— TL. si Yönetim binaları amortismanı,

86.294,53 TL. si Demirbaşlar için ayrılan birikmiş amortismanları göstermektedir.

4.901.952,70

II. Ölüm Yardım Sandığı :

1.978.321,— TL. ölüm Yardım Sandığı için kesenek tahakkuk ettirilmiştir. Fiili yapılan yardım 1.458.712,— TL. dir. 1977 den devreden bakiye

519.608,— TL. ye 1976 yılından devreden 306.261,20 TL. ile Toplam 825.869,20 balığ olmuştur.

Baroların Ölüm Yardımı Sandığına borçları 750.450,— TL. dir. Müfredatı mizan topluluğunda barolar itibariyle ayrı ayrı gösterilmiştir.

III. Alacaklılar :

Alacaklı hesaplar grubunda 30.12.1977 sonu itibariyle görülen borcumuz 61.393,80 TL. nin müfredatı şöyledir.

53.629,18 TL si emanet paralar	
Vergi dairesi	30.732,20
Diğer Emanet, Paralar	3.275,43
Sosyal Sig. Kurumu	18.529,55
Sendika	1.029,—

600,— TL si Cübbe havaleleri,
6.764,62 TL si 1975 yılı sayım fazlası,
400,— TL si Mahiyeti bilinmeyen havaleler olup hesaba alınan.

61.393,80 TL.

IV. Nazım Hesaplar :

—,03 İzbedelli kıymetli evrakı,

1,77 Küçük Demirbaşları,

1,13 İzbedelli kitapları,

500,— Bankadan ikramiye olarak çıkan Savunma tahvilini, ifade etmektedir.

502,93

Sayın Genel Kurul Üyeleri,

X. Genel Kurulumuzca kabul buyrulan Bütçe Yönetmeliği esasları dahilinde yapılan 1. Ocak 1977 ilâ 30. Aralık 1977 devresindeki mali faaliyetlerimiz yukarıda arz edilmiş, inceleme ve onayınıza sunulmuştur.

1977 yılı çalışmalarımız ve hesaplarımız tasvip buyurulduğu takdirde 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 117/4. maddesi uyarınca Yönetim Kurulunun ibrasına karar verilmesini arz ederiz.

Saygularımızla.

Başkan	Başkan Y.
Av. Faruk Erem	Av. Osman Kuntman
Başkan Y.	Genel Sekreter
Av. Enver Arslanalp	Av. Fehmi Özçelik
Sayman	Üye
Av. İlhan Kutay	Av. Emin Baltaoğlu
Üye	Üye
Av. Vedat Burcuoğlu	Av. Ziya Bilge
Üye	Üye
Av. Hilmi Becerik	Av. İhsan Saraçlar
Üye	
Av. Azmi Soydan	

Türkiye Barolar Birliği 1977 Yılı IV ncü Devre

Denetleme Kurulu Raporu

Sayın Genel Kurul Üyeleri

1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 133 ve Avukatlık Yönetmeliğinin 92, 78 maddelerine uyularak Türkiye Barolar Birliğinin 1977 yılı hesaplarına ilişkin Defter ve Belgelerle tüm akçalı işler Kurulumuzca incelenmiş ve Denetleme görevimizi aşağıdaki tarihlerde Birlik merkezinde yaparak devre raporları T. Barolar Birliği Başkanlığına iletilmiş ve mali faaliyet raporuna ayrıca ekletilmiştir.

Ara Denetlemeler

1.1.1977 ilâ 30.3.1977 I. nci devre 9.4.1977 tarihinde yapılmıştır.

1.4.1977 ilâ 30.6.1977 II. nci devre 9.7.1977 tarihinde yapılmıştır.

1.7.1977 ilâ 30.9.1977 III. ncü devre 15.10.1977 tarihinde yapılmıştır.

I — Defterler :

1977 takvim yılı için kullanılan kanuni defterini Ankara 4 ncü Noterlikçe 11 Ocak 1977 gün ve 971 yevmiye no.su ile süresi içinde ve 110-251 arası çift sahife olarak onandığı ve kayıtlarını bu deftere tam bir düzen içinde ve usulüne uygun şekilde yapıldığı görülmüştür.

Yardımcı nitelikte ve tastiksiz olarak tutulan defterlerde ara denetlemelerimizde olduğu gibi yıl sonu denetimimizde de ayrı, ayrı incelenmiş, düzenli tutulan bu kayıtlarında kanuni defterlerle uyumlu halde olduğu saptanmıştır.

30 Aralık 1977 sonundaki işlemlerin 738 no.lu tediye, 592 no.lu tahsil ve 1721 no.lu mahsup fişine ait olduğu tespit edilmiştir.

30 Aralık 1977 sonu itibariyle :

a) Nakit kasasının ve pul kasasının sayımlarının yapıldığı ve sayım tutanaklarının bilanço topluluğuna eklendiği, kasada 2.558,28 TL. nakit, 98,— TL pul bulunduğu ve bu miktarların kayıtlara uygun olduğu,

b) Vadeli ve vadesiz hesapların bankalarla mutabakat halinde olduğu ve bunlara ait banka mutabakat mektuplarının faaliyet raporlarına eklendiği ve müfredatının aşağıdaki gibi olduğu,

630/493 Vadesiz Hesap	37.020,79 TL
630/1056 » »	86.795,48 TL
236/106-4 Vadeli Hesap	530.128,30 TL

görülmüştür.

c) Sabit kıymetlerin takibi için tutulan Demirbaş ve Amortisman defterinin ana ve yardımcı

defter kayıtları ile uyumlu olduğu ve tüm demirbaşların amortismanları ile dökümlü olarak cetvellerinin bilanço topluluğuna eklenmiş olduğu,

d) Ambar mevcutlarının müfredatının ana ve yardımcı defterlere uygun olarak müfredatının çıkarılarak rapora eklendiği,

e) Yardımcı hesapların ayrıntılarını gösteren ve kalamozada takip edilen hesapların yasal usule tutulan yevmiye kayıtlarına uygun olduğu, memnuniyetle görülmüştür.

II — Belgeler :

Türkiye Barolar Birliği Akçalı işlerinin gerektiği şekilde yürütülmesinde 592. adet tahsil, 738 adet tediye ve 391 adet mahsup olmak üzere toplam 1721 fişe ekli belgelerin düzenli şekilde ve aylık dosyalar halinde saklandığı ve bu fiş belgelerinin tam olarak fişlere iştirilmiş olduğu, fişlerin yetkililer tarafından imzalanmış olduğu görülmüştür.

III — Bilanço :

30.12.1977 tarihi itibarıyla çıkarılan ve Genel Kurul itirazlarına sunulan bilançoda kayıtlı bulunan 5.789.718,63 TL. lik aktif ve pasifteki hesap sonuçlarının defter kayıtlarına uygun olduğu görülmüştür.

Birlikçe Barolardan Yönetim Kurulu çalışma raporunun 172 ve 173. sayfelerinde de açıklandığı üzere çeşitli tarihlere genelge, telgraf ve tekit yolu ile istenilmesine ve üzerinde hassasiyetle durulmasına rağmen 750.450,— TL. lik ölüm, 1.108.813,— TL. lik kesenek borçlarının yıl sonuna kadar ödenmemiş olması kurulumuzca büyük bir endişe ve üzüntü ile görülmüştür.

Barolar Birliği için ileride akçalı olanaksızlıklar doğuracak olan bu durumu yüksek Genel Kurul'a arz etmeyi zorunlu görüyoruz.

Geç ödemelerden ötürü dikkat çekme yönünden keseneklerini Ölüm Yardım borçlarını eksiksiz ödeyen Barolara birer teşekkür mektubu, bu borçlarını ödemeyen Barolarda Birliğin üzüntülerini bildiren mektup yazılması hususunda Yüksek Genel Kurulca karar alınmasını öneriyoruz.

Ayrıca artan personel giderleri, Yönetim giderlerini ve hertürlü yardımı süresinde karşılamak üzere Birlik keseneklerinin aylık 15,— TL. den 25,— TL. ye çıkarılması hususunu içtenlikle destekliyor ve Yüksek Kurulun onayına arz ediyoruz.

S o n u ç :

Ara ve yıl sonu raporlarımızda görüleceği gibi, Barolar Birliği defter kayıtları ve belgelerin düzenli tutulduğu, bilgili ve disiplinli bir çalışma yapıldığı sonucuna varılmıştır.

Cari ödemelerin Bütçe ödenekleri içinde olduğu, akçalı çalışmaların titizlik içerisinde yürütüldüğü kurulumuzca memnuniyetle saptanmıştır.

Emekleri geçenleri kutlar, Yönetim Kurulunun akçalı çalışmalarından ötürü ibrağ edilmesini Sayın Genel Kurul'un onaylarına sunarız. Saygılarımızla.

DENETÇİLER

Av. Jülide Yumlu

Av. Doğan İleri

Av. İlhami Güven

Türkiye Barolar Birliği 1978 yılı Bütçe Gerekçesi

1978 yılı bütçemizde Ölüm Yardım Kesenekleri Birliğin gerçek bir geliri olmaması sebebiyle Bütçeden çıkarılmış Ölüm Yardım Sandığı hesabında tahsilat ve ödemelerin takibi sağlanmıştır.

A — Gelirler

I — Birlik Kesenekleri

1978 yılı keseneklerinin hesaplanmasında Barolarımızın 1976 yılında bildirdikleri Avukat adedine 1977 de verilen ruhsatnameler ilave edilerek 17.000 avukatın Barolara kayıtlı olacağı esas alınmıştır.

Bu suretle kesenek gelirlerimiz; 17.000 av x 15 TL. x 12 ay = 3.060.000,— TL. olarak bütçeye tahsisat konulmuştur.

II — Yayın Gelirleri :

Geçen sene yayın gelirleri olarak konulan 10.000,— TL. tahsisat bu senede gerçekleşmesine gayret edilmesi düşünülerek aynı miktarda tahsisat öngörülmüştür.

III — Başkaca Gelirler :

Müfredatı aşağıda görüleceği veçhile 1978 yılında başkaca gelirlerimizin 478.302,— TL. olacağı tahmin edilmiştir.

1 — Ruhsatname Gelirleri :

300,— TL. karşılığı bedelle verilmesi düşünülen ruhsatnameler için 1977 yılında verilen 1311 ruhsatname esas alınmış ve 1978 yılı için 1311 x 300,— TL. = 393.300,— TL. gelir düşünülmüştür.

2 — Devlet Bütçesinden Yardım ve Bağışlar

Kamu Kuruluşu niteliğinde bir mesleki kuruluş olan Birliğimize Devlet Bütçesinden yardım yapılması olağan sayıldığından ve bağışlarında yapılması mümkün görüldüğünden bu maddeleri açık tutmak amacıyla 1,— TL. lik tahsisat konulmuştur.

3 — Banka Faizleri :

Bankalardaki vadesiz ve vadeli hesaplarımızın azalması sebebiyle 1977 yılında konulan 50.000,— TL. tahmin yerine 1978 yılı için 25.000,— TL. gelir tahmini öngörülmüştür.

4 — Diğer Müteferrik Gelirler

Bu bölüme cübbe ve cübbe yakaları satışları ile diğer muhtemel müteferrik gelirler için 60.000,— TL. öngörülmüştür.

B — Giderler**Bölüm I — Yönetim Giderleri**

Madde 1 — Geçen seneki Genel Kurul giderlerine vaki fiat artışları dikkate alınarak 50.000,— TL. fazlası ile 200.000,— TL. lik ödenek konulmuştur.

Madde (2,3,4,5) Başkan, Başkanlık Divanı Üyeleri Başkanlık Divanı dışında kalan Yönetim Kurulu, Disiplin ile Denetleme Kurulu huzur hakları maddelerine evvelki yıllar gerekçelerinde yazılı nedenlerle 1, TL. iz bedeller konulmuştur.

Madde 6 — Yönetim, Disiplin, Denetleme Kurulu Üye yolluk ve ikâmetgah giderleri: Avukatlık Kanununun 112. maddesinde Ankara dışındaki illerden seçilen Yönetim Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerinin yolluk, ikâmet ve diğer zaruri giderlerinin Birlikçe karşılanması ve miktarlarının Genel Kurullarca tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Ankara'dan seçilen Yönetim, Disiplin, Denetleme Kurulu Üyelerinde aynı şekildeki seyahat masraflarının Birlikçe ödenmesi gerekmektedir.

Değişik hayat şartları nedeniyle bu maddeye 1978 yılı için 615.000,— TL. tahsisat öngörülmüştür.

Madde 7 — Geçici Görev Yollukları, Birlik Yönetim Kurulunca belirli görevleri meslektaşlarımızdan kurulu komisyonlardan raporlar alınmak

suretiyle yapılması öngörülmüş olması sebebiyle bu komisyonlara Ankara dışından katılacak meslektaşlarımızın yolluk, ikâmet ve zaruri giderleri için bütçeye günün şartları muvacehesinde 70.000,— TL. ödenek konulmuştur.

Madde 8 Sınav Kurulu yolluk ve Masrafları :

1136 sayılı Kanunun 1238 sayılı kanunla değişik geçici 7. maddesi uyarınca 1978 yılında da devam edecek Avukatlık Sınav Kurulu Üyelerinin giderleri için bu maddeye 55.000,— TL. ödenek konulmuştur.

Madde 9 — Temsil Giderleri :

Geçen seneki 25.000,— TL. lik temsil gider tahsisatı uygulama ve cari fiat artışları gözönünde tutularak 1978 yılı için 30.000,— TL. tahsisat öngörülmüştür.

Madde 10 — Tören ve ağırlama giderlerini karşılamak üzere bu senede bütçeye 35.000,— TL. ödenek konulmuştur.

Madde 11 — Dış İlişkiler Giderlerinde geçen sene konulan 50.000,— TL. ödenek bu senede aynı miktar olarak bütçeye konulmuştur.

Madde 12 — Türk Hukuk Kongresi : 1978 yılında yapılması mümkün görülen II. Türk Hukuk Kongresi masraflarını karşılamak üzere bütçeye 50.000,— TL. ödenek öngörülmüştür.

Madde 13-14 — Başkaca Çalışma ve Yönetim Giderlerini karşılamak üzere konulan 100.000,— TL. ödeneğin 50.000,— TL. si Seminer ve Konferans, 50.000,— TL. si başkaca yönetim giderlerini karşılamak üzere konulmuştur.

Bölüm II — Personel Giderleri

Birlik hizmetlerinin yürütülmesi için mevcut personelin, 1976 yılında Toplu İş Sözleşmesi ve 1978 Temmuzunda yapılacak Toplu İş Sözleşmesi de nazarı itibara alınarak düzenlenen personel giderleri aşağıdaki şekilde tespit edilerek bu bölüme 1.882.000,— TL. ödenek öngörülmüştür.

M a d d e l e r

1 — Memur ve Müstahdem ücretleri	752.000,—	902.000,—
2 — İkramiye ve Primler	145.000,—	250.000,—
3 — Fazla Çalışma ücretleri	100.000,—	150.000,—
4 — Sosyal Sigortalar Primi iştiraki	160.000,—	200.000,—
5 — Personel Yollukları	25.000,—	25.000,—
6 — Personel Tazminatları	55.000,—	80.000,—
7 — Taşıt ve Yemek Gidereri	81.000,—	95.000,—
8 — Çocuk zamları	18.500,—	50.000,—
9 — Yakacak Yardımları	35.000,—	50.000,—
10 — Giyim Giderleri	27.000,—	50.000,—
11 — İzin ücretleri	18.000,—	30.000,—
12 — Kasa ve Mal sorumluluğu	6.000,—	5.000,—
13 — Ölüm, Doğum, Evlenme Yardımları	—,—	15.000,—

T o p l a m**1977 Bütçesi
TL****1978 Bütçesi
TL****1.422.500,—****1.882.000,—**

Bölüm III — Büro Giderleri

Bu bölümün 1 ilâ 10. maddesinde kayıtlı zaruri büro giderleri için gelir noksanlığı sebebiyle azami tasarruf sağlanması düşünülmüş ve cari masraflardaki artışlarda gözönünde tutularak 1978 yılı için 575.000,— TL. ödenek konulması öngörülmüştür.

Bölüm IV — Yatırım Giderleri

Birliğin çalışma amacına ve meslektaşlarımızın ihtiyaçlarına en iyi bir şekilde cevap verebilecek ve ileride Birliğe gelir temin edecek bir binanın yapılmasına olanak sağlanabilmesini temin maksadıyla ayrılan bina inşaa fonuna gelir imkansızlığı sebebiyle bu sene bütçeye maalesef bir ödenek konulamamıştır.

Kesenek borçlarının gönderilmemesi sebebiyle geçen senelerde ayrılan fonun büyük bir kısmı erimştir.

Diğer taraftan, Birliğin ihtiyacı olacak büro makinaları, Mobilya ve döşeme alınabilmesi için bu bölüme ancak 80.000,— TL. ödenek konulabilmiştir.

Bölüm V — Resim Harç ve Kesenekler

Birlikçe yapılacak işler sebebiyle ödenmesi muhtemel harç, resim ve aidatlar ile 1136 sayılı Kanununun 110. maddesinin 15. bendinde Birliğe ve Birlik Başkanına yabancı Barolar Birlikleri, Barolar ve Hukuk Kurumları ile ilişkiler kurma ve yürütme görevi verilmiş olduğundan bu bölüme toplam 70.000,— TL. ödenek konulmuştur.

Bölüm VI — Mesleki Yardımlar

Bu bölüme yıl içinde Barolara ve Avukatlara Ölüm Yardımı dışında yapılacak meslekle ilgili Sosyal yardımlar için 1978 yılında da 50.000,— TL. ödenek öngörülmüştür.

Birliğin 1978 yılı Bütçesi o yılki giderleri esas alınarak 3.862.004,— TL. olarak hesap edilmiştir.

1978 yılı gelir çizelgesinde görüleceği veçhile toplam gelirimiz 3.862.004,— TL. dir.

Ölüm Yardımları

VIII. Genel Kurulda kabul edilen «Ölüm Yardımı Esasları» dahilinde sandıkça yapılacak yardımlar için 1978 yılında 17.000 av. x 120 TL. = 2.040.000,— TL. tahsil edileceği öngörülmüş ve bu meblağ gelir ve gider Bütçesinden çıkarılarak Ölüm Yardımı Sandığı Hesabında takibi uygun görülmüştür.

Saygılarımızla.

Başkan
Av. Faruk Erem

Başkan Yrd.
Av. Enver Arslanalp

Sayman Üye
Av. İlhan Kutay

Av. Vedat Burcuoğlu

Üye
Av. Hilmi Becerik

Üye
Av. Azmi Soydan

Başkan Yrd.
Av. Osman Kuntman

Genel Sekreter
Av. Fehmi Özçelik

Üye
Av. Emin Baltaoğlu

Av. Ziya Bilge

Üye
Av. İhsan Saraçlar

Türkiye Barolar Birliği
1978 Yılı Bütçesi
Gelir Çizelgesi

Bölüm	Madde	Madde Tutarı	Bölüm Tutarı
No	No	TL.	TL.
I	Kesenek gelirleri		3.060.000,—
	1 Barolar Birlik Keseneği	3.060.000,—	
			17.000 x 180,— TL.
II	Yayın Gelirleri		10.000,—
III	Başkaca gelirler		478.302,—
	1 Ruhsatname gelirleri	393.300,—	
	2 Devlet Bütçesinden		
	Yardımlar	1,—	
	3 Bağışlar	1,—	
	4 Banka faizleri	25.000,—	
	5 Diğer müteferrik		
	gelirler	60.000,—	
	Gelir yekünü...		3.548.302,—
IV	Dvereden imkânlarımız		313.702,—
	Y e k ü n.....		3.862.004,—

Türkiye Barolar Birliği
1978 Yılı Bütçesi
Gider Çizelgesi

Bölüm No	Madde No	Gider Çeşitleri	Madde Tutarı TL.	Bölüm Tutarı TL.
I		Yönetim Giderleri		1.205.004,—
	1	Genel Kurul giderleri	200.000,—	
	2	Başkanlık ödeneği	1,—	
	3	» divanı üye ödeneği	1,—	
	4	» dışındaki üye huzur hk.	1,—	
	5	Disip, Denet, K. üye huzur hk	1,—	
	6	Yönt, Disip, Denet. K. üye Yol.	615.000,—	
	7	Geçici görev yollukları	70.000,—	
	8	Sınav K. Yolluk ve masrafları	55.000,—	
	9	Temsil giderleri	30.000,—	
	10	Tören ve ağırlama giderleri	35.000,—	
	11	Dış ilişkiler giderleri	50.000,—	
	12	Türk Hukuk Kongresi gid.	50.000,—	
	13	Konferans ve seminer gid.	50.000,—	
	14	Başkaca Yönetim giderleri	50.000,—	
II		Personel Giderleri		1.882.000,—
	1	Memur ve müstahdem ücret.	902.000,—	
	2	İkramiye ve primler	250.000,—	
	3	Fazla çalışma ücretleri	150.000,—	
	4	S.S.K. Primi iştiraki	200.000,—	
	5	Personel yollukları	25.000,—	
	6	Personel işten çıkarma taz.	80.000,—	
	7	Taşıt ve yemek giderleri	95.000,—	
	8	Çocuk zamları	30.000,—	
	9	Yakacak yardımı	50.000,—	
	10	Giyim giderleri	50.000,—	
	11	İzin ücretleri	30.000,—	
	12	Kasa ve Mal sorumluluğu	5.000,—	
	13	Ölüm, Doğum ve evlenme yard.	15.000,—	
		Nakli Yekûn		3.087.004,—
		Büro Giderleri		575.000,—
	1	Bakım ve onarım giderleri	35.000,—	
	2	Büro araç ve gereç gider.	85.000,—	
	3	PTT Giderleri	60.000,—	
	4	Aydınlatma, ısıtma, su ve havagazi giderleri	75.000,—	
	5	Demirbaş giderleri	25.000,—	
	6	Gazete, dergi, kitap gider.	15.000,—	
	7	Yayın Giderleri	175.000,—	
	8	Yargı ve icra giderleri	10.000,—	
	9	Dışardan sağlanan hizmet.	60.000,—	
	10	Kaşkaca giderler	35.000,—	
IV		Yatırım Giderleri		80.000,—
	1	Yazı, hesap, diğer büro mk.	25.000,—	
	2	Mobilya ve döşeme	40.000,—	
	3	Diğer yatırım giderleri	15.000,—	

Bölüm Madde		Madde Tutarı	Bölüm Tutarı
No	No Gider Çeşitleri	TL.	TL.
V	Resim, Harç ve Kesenekler		70,000,—
	1 Belediye resim ve harçları	5.000,—	
	2 Noter harç ve masrafları	3.000,—	
	3 Damga vergisi	2.000,—	
	4 Bina vergisi	25.000,—	
	5 Sivil Savunma fonu	20.000,—	
	6 Uluslararası Barolar Birliği aidatı	15.000,—	
VI	Meslekle İlgili Yardımlar		50.000,—
	1 Meslekle ilgili sos yard.	50.000,—	
	Gider Bütçesi Yekünü.....		3.862.004,—

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 1978 YILI BÜTÇE YÖNETMELİĞİ

1 — Türkiye Barolar Birliği'nin 1978 yılı Bütçesi 1.1.1978 gününden başlar 31.12.1978 gününde sona erer. Bu döneme ait gelirler ve giderler 3.862.004,— TL. olarak öngörülmüştür.

2 — Bu dönemde Baroların ödeyeceği Birlik keseneği II. Genel Kurul kararı uyarınca 31. Aralık 1977 tarihinde Barolara kayıtlı Avukat sayısı üzerinden ayda 15,— TL. hesaplanmıştır.

3 — Bütçe ile kabul edilen ödeneklerin yetmesi halinde, bölümler ve maddeler arasında aktarma yapmağa Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

4 — Gelirin tahsil fişi veya Banka dekontu karşılığı tahsili, giderlerin harcama belgelerine dayandırılması gereklidir.

Kasa işlemleri istisnasız tahsil ve ödeme fişlerine dayandırılır.

Bütçe içinde harcama Başkan ve Sayman Üyesinin oluru ile yapılır.

5 — Yönetim Kurulu Genel kadro aylıkları toplamı değişmemek kaydıyla kadroları ve kadro aylıklarını birleştirmeye ve kullanılmayan kadro aylıklarından değerlerine eklemeye yetkilidir.

6 — Bu Yönetmeliğin uygulanmasına Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

TBB Yönetim Kurulunda Görev Bölümü

28.1.1978 günü toplanan Birlik Yönetim Kurulunda yapılan görev bölümünde, Başkan yardımcılıklarına Av. Enver Arslanalp, Av. Merih Sezen, Genel Sekreterliğe Av. İlhan Kutay, Sayman Üyeliğe Av. Fehmi Özçelik seçilmişlerdir.

Birlik Disiplin Kurulunda yapılan seçim de ise Başkanlığa Av. İskender Özturanlı getirilmiştir.

1978/47-6

BAROLARLA İLİŞKİLER

Genelgeler

1 — 18.1.1978 - 3/109

Konu Avukatlık Ruhsatnameleri hk.

Artan kâğıt bedelleri, PTT. giderleri ve diğer hizmetler dolayısıyla XI. Genel Kurulca Avukatlık ruhsatname bedelleri 1 Ocak 1978 tarihinden itibaren 300,— TL. (üçyüzlira) olarak kabul edilmiştir.

İlgilere duyurulmasını rica ederiz.
Saygılarımızla.

Sayman

Başkan

2 — 7.2.1978 - 9/306

Konu

Birliğe bildirilecek konu ve öneriler hk.

XI. Genel Kuruldan sonra 28 Ocak 1978 günü toplanan Birlik Yönetim Kurulu, Barolarımızın yeni çalışma döneminde Birliğe yansıtılmak istedik-

leri konu ve önerilerin saptanmasında yarar görmüştür.

Çalışmalarımıza ışık tutacak nitelikte kabul ettiğimiz önerilerinizin bildirilmesini, yeni çalışma döneminde özellikle üzerinde durulması ve işlenmesi gereken konular hakkında görüşlerinizin açıklanmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

3 — 3.3.1978 — 12/481 TEL

Konu Birlikçe yayınlanan Bülten hk.

Birlikçe yayınlanan Bültenin Avukatlara ulaşmadığı devamlı şikâyet konusudur. Düzenli gönderilebilmesi için açık adresleri gösteren 1978 yılı Baronz Avukatlar Listesinden onbeş adedinin acele gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

4 — 3.3.1978 — 13/482

Konu TBB Bülteni için Avukatlar listesinin gönderilmesi hk.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 75. maddesi hükmü uyarınca her yıl düzenlenmesi gereken Avukatlar listesinin Birliğimize gönderilmediği saptanmış bulunmaktadır.

İki ayda bir yayınlanan Birlik Bülteninin meslekdaşlarımıza ulaşmadığı Genel Kurullarımızda ve Birliğe yapılan başvurmalarda devamlı şikâyet konusu yapılmakta, Birliğimiz bu yönden eleştirilmektedir.

Bültenin iki ayda bir yayınlanmasında, uygulamada ortaya çıkabilecek bazı gecikmelerin önüne geçilebilse de Barolarımızın Avukatlar listesini göndermemeleri halinde Bülten'in Avukata postalanması olanağı hiçbir şekilde elde edilemez.

Bülten Birlikçe her uvaktan adresine postalanmakta olduğundan 31 Aralık 1977 tarihi itibariyle 17149'a ulaşan Avukat adedi gözönünde tutulduğu takdirde sadece postalama işinin nasıl bir çalışmayı gerektirdiği kendiliğinden anlaşılır.

T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesine para gönderme tarihleri

Ölüm Yard.	630/1056 Hesap	15.2.1978 T.
Kesenek	630/493 »	» T.
Ölüm Yard.	630/1056 »	15.4.1978 T.
Kesenek	630/493 »	» T.
Ölüm Yard.	630/1056 »	15.7.1978 T.
Kesenek	630/493 »	» T.
Ölüm Yard.	630/1056 »	15.11.1978 T.
Kesenek	630/493 »	» T.

Avukata ulaşması Baroların Avukatlar listesini göndermelerine bağlı bulunan Bülten'in Birlik çalışma ve faaliyetleri hakkında içerdiği bilgilerle meslekdaşlarımıza yararlı olduğunu ayrıca kayda yer olmasa gerektir.

Bu derece önemli bir konuda Baronuzun gereğini en kısa sürede yapmasını ve Avukatlar Listesinin nihayet (15) gün içinde gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Not : Listenin açık adresleri içermesi gerekmektedir.

5 — 10.3.1978 — 15/579

Konu Hukuk yardımı hk.

Birliğimizce «Adli Yardım Yasa Tasarısı»nın hazırlık çalışmalarına başlanmış olması nedeniyle, hukuk yardımı konusunda Barolarımızın görüş ve önerilerinin alınması yararlı ve zorunlu görülmüştür.

Anılan konudaki görüş ve önerilerinizin ayrıntılı olarak bir ay içinde bildirilmesi önemle rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

6 — 26.1.1978 — 5/212

Konu 1978 yılı Birlik kesenekleri ve ölüm yardımı keseneği hk.

1978 yılı için bildirmiş olduğunuz adet Avukata göre tahakkuk ettirilen :

Birlik Keseneği TL

Ölüm Yardımı Keseneği TL

Toplam Liradır.

1 — Birlik faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesi, ölüm yardımlarının zamanında yapılabilmesi için XI Genel Kurulca kabul edilen havalere tarihleri ve taksit miktarları aşağıda gösterilmiştir.

Taksit No :

Taksit Miktarı

Kadar	1
Kadar	1
Kadar	2
Kadar	2
Kadar	3
Kadar	3
Kadar	4
Kadar	4

2 — Geçmiş senelere ait borç bakiyesi
... TL. nın en kısa bir sürede ödenmesini teminen Baro Başkanlarının yakın ilgi göstermelerini rica eder, havalelerin yukarıda gösterilen tarihlerde yapılacağına emin olarak gösterilecek titizliğe peşinen teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla.

Sayman

Başkan

7 — 25.3.1978 — 17/770

Konu : 1978 Yılı Taksitleri hk.

26.1.1978 tarih ve 5/212 Nolu genelge ile Birlik keseneği ve ölüm yardımı havalelerinin I. tak-

sitlerinin 15.2.1978 tarihine kadar gönderilmesi istenmiş olmasına rağmen halen gelmemiştir.

Birlik faaliyetlerinin düzenli yürütülmesi ve ölüm yardımlarının zamanında yapılabilmesinin bu havalelerin gelmesine bağlı olduğunu takdir buyururuz.

Bu nedenle halen gönderilmemiş olan (varsa) eski borcunuz ile, 1978 yılı ölüm ve keseneklerine ait I. taksitlerin acele gönderilmesinin teminini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman

Başkan

1978/47-7

SOSYAL GÜVENLİK

Topluluk Sigortası Tıp Sözleşmesinde değişiklik yapılması ve yeniden basamak saptanması ile ilgili olanak Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ile yapılan çalışmalara ilişkin birlik genelgesi.

1 — 11.1.1978 — 2/80

Avukatlar için, malûllük, yaşlılık ve ölüm Topluluk Sigortası Tıp Sözleşmesinin 2. ci maddesinin üçüncü paragrafı ile 4. maddesinin değiştirilmesi ve bu sözleşmeye geçici bir madde eklenmesi için uzun süreden beri yapılagelmekte olan çalışmalar sona ermiştir. Tıp Sözleşmesinin değişikliği hakkında Sosyal Güvenlik Bakanlığı, S. Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ile Birliğimiz arasında 1136 sayılı Yasanın 191. maddesine dayanılarak düzenlenen Protokol, Bakanlıkca 5.1.1978 günü onaylanmıştır.

Protokol ile getirilen değişiklikler aşağıya çıkartılmıştır.

Anılan değişiklikler bir genelge ile Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından Kurum Şubelerine duyurulmuş bulunmaktadır. 1136 sayılı Yasanın 191. maddesine göre Topluluk Sigortası Sözleşmesinin Baronz ile Sosyal Sigortalar Kurumu arasında imzalanması değişikliklerde aynı usulün uygulanması gerekmektedir. Bu neden ile eski sözleşmeler yenilenmek üzere değişiklikleri ihtiva eden yeni metinleri kapsayacak biçimde üç nüsha halinde düzenlenerek mühürlenip imza edildikten sonra bir yazı ile Genel Müdürlüğe gönderilmesi gerekmektedir.

Bu amaç ile değişikliği içeren 2 ve 4. madde metinleri ile yeniden düzenlenen geçici madde

hükmü aşağıya çıkartılmıştır. Diğer metinler bir önceki metinden aynen alınacaktır.

Protokola göre geçici ek maddenin uygulama süresi önem kazanmaktadır. Maddeye göre dileyen meslekdaşlarımız bir defaya mahsus olmak üzere prime esas günlük kazançlarını yeniden beyan edebileceklerdir. Bu beyan için protokol ile kabul edilen süre sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 90 gündür. Yeni beyan edilecek kazanç üzerinden prim ödeme devresi, bildirim takip eden ilk dönemdir. Yeni beyanın bu dönem bordrolarında gösterilmesi ve primin beyan edilen miktar üzerinden ödenmesi gerekmektedir.

Uygulamada yeknesaklığı temin bakımından Mart nihayetine kadar sözleşmelerin imzalanıp yeni beyanların yapılmasının ve yeni beyan üzerinden Nisan'da başlayacak dönemde prim ödenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Yeni beyan için sözleşmenin tanıdığı 90 günlük süreden sonra, bu hakkın bir daha kullanılması olanağı bulunmadığından bu olanaktan yararlanmak isteyenlerin haklarının kaybolmaması için durumun en açık ve çabuk şekilde meslekdaşlarımıza duyurulması gerekmektedir.

Diğer yandan sözleşme ile günlük kazançlardaki % 10 artışların takvim yılı başından en az iki ay önce Kurum Şubesine bildirme usulu terk edilerek, yıl sonunda günlük kazançlarda yapılacak % 10 artışların her yıl ilk dönem bordrolarında gösterilmek ve bordroda gösterilen karşılığı Kurum şubesine ödenmek suretiyle sağlanması usulü kabul edilmiştir. Bu nedenle yıllık % 10 artmaların uygulanmasında özellikle sözleşmenin 4. maddesinin üçüncü fıkrasına dikkat etmek gerekmekte, bordrolarda artış miktarının prim ile birlikte yatırılması zorunlu bulunmaktadır.

Taban ve tavandaki değişikliklerin aradaki kazançlara yansıma oranı ayrıca tesbit edilerek bildirilecektir.

Gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Değişiklikle saptanan 2. ve 4. maddeler ile geçici madde aşağıya aynen alınmıştır :

Madde 2 : Baro Başkanlığı, 1136 sayılı Kanuna göre hazırlanan bu sözleşmeyi, üç nüsha halinde imzalayarak, Kurum Genel Müdürlüğüne bir yazı ile başvurur.

Bu yazıya, Baro levhasına kayıtlı avukatlardan 1136 sayılı Kanun gereğince topluluk sigortasına gireceklerin adını, soyadını ve topluluk sigortasına kaç lira günlük kazanç üzerinden devam edeceklerini gösterir bir cetvel de eklenir.

Baro, bu cetvelde gösterilen avukatların topluluk sigortasına giriş bildiregilerinin, sözleşmenin Kurum Genel Müdürlüğüne imzalanmasından sonra, daha önce sigortaya tabi olarak çalışmamış olanlar için, üç nüsha halinde düzenleyerek Kurumun ilgili şubesine gönderir. İkinci defa topluluk sigortasından istifade etmek için müracaat edenlerin primi esas kazançlarının tesbitinde 4. madde hükmü saklıdır.

Örneği Kurumca hazırlanan bu bildirme, daha önce sigortaya tabi olarak çalışmış olanlar için iki nüsha halinde düzenlenir. Birinci nüshası kurumun ilgili şubesine verilir.

Bu bildiregeler, Baroya sözleşme ile ilgili olarak gönderilecek yazının alındığı tarihten sonraki bir ay içinde Kurum şubesine tevdi edilir.

Baroya, sözleşme yapıldıktan sonra giren ve topluluk sigortasına ilk defa dahil olacak avukatlar için de Kurumun ilgili şubesine yukarıda belirtildiği şekilde bir cetvel ile topluluk sigortasına giriş bildirgesi gönderilir. Ancak, bunların topluluk sigortası, Baroya kayıtları tarihini takip eden ilk dönem başından başlar.

Herhangi bir sebeple Barodan kaydı silinenlerin kayıtlarının silindiği tarih ilgili döneme ait bordroda gösterilir ve bunların primleri dönem başı ile kaydın silindiği tarih itibarıyla ödenir.

Topluluk sigortasına giren avukatlar için kuruma verilecek belgelere ve gönderilecek yazılara Baroya «Avukat-Topluluk Sigortası» kaşesi basılır.

Madde 4 : Topluluk Sigortasına girecek Avukatların münhasıran sigorta primlerine esas olmak üzere bildirecekleri günlük kazanç miktarları, Sosyal Sigortalar mevzuatında belirtilen alt sınırdan aşağı ve üst sınırdan yukarı olamaz.

Prime esas tutulan günlük kazancın alt ve üst sınırdan yapılacak artırmalar bu sözleşmenin kapsamına giren Avukatlar hakkında da aynen uygulanır.

Bu suretle belirlenecek günlük kazanç miktarları, Baro Başkanlıklarınca her yıl ilk dönem bordrolarında gösterilmek ve karşılığı ilgili kurum şubesine ödenmiş olmak ve % 10'u geçmemek üzere artırılabilir. Lira kesirleri tama iblağ edilir. Prime esas tutulan günlük kazançların alt ve üst sınırdan yapılan genel artırmalar karşısında; Bu kazançlar Baro Başkanlıklarının teklif yazısının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren aşgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak şartıyla, Kurumca tesbit edilen nisbet dahilinde artırılır.

Herhangi bir nedenle Baro levhasından ve dolayısıyla Topluluk Sigortasından kaydı silinen Avukat, bilahare tekrar Baro levhasına kaydolarak Topluluk Sigortasına tabii tutulduğunda bırakılmış olduğu günlük ücret üzerinden prim ödemeğe devam eder. Evvelki günlük kazanç müracaat tarihindeki taban günlük kazançtan az ise; Talep tarihindeki taban günlük kazanç nazara alınır.

Ancak, Topluluk Sigortasından ayrılıp, 506 sayılı kanuna göre mecburi sigortalı işe giren veya kanunla kurulan Sosyal güvenlik müesseselerine tabi işlerde çalışan Avukatlar, tekrar Topluluk Sigortası kapsamına girmesi halinde Sigorta primine esas günlük kazancı, Topluluk sigortasından ayrıldığı tarih ile Sosyal Sigortalar Kurumuna yeniden yazı ile başvurma tarihi arasında geçen her takvim yılı için üst sınırı geçmemek üzere Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarihteki günlük kazancını % 10 artırmak suretiyle tesbit olunur. Tam yıldan artan süre nazara alınmaz.

Kurum, şubelerine yazılı bildirim ile günlük kazancını azaltan Avukatın, o yıl takip eden takvim yılı başından itibaren azalttığı miktardan önceki günlük kazancı üzerinden topluluk Sigortasına devamı mümkündür. Azaltma ve artırma taahhübi takvim yılı başından iki ay önce yapılır. Bu işlem her Avukat için sadece bir defa yapılabilir ve ilgili Avukatın günlük kazancını azalttığı takvim yılına ait prim farklarını kanuni faizle birlikte ertesi yılın Ocak ve Temmuz aylarında eşit iki taksitle Kurum şubelerine ödemesi gerekir.

Geçici Madde : Topluluk Sigortası kapsamında bulunan Avukatlar, halen ödemekte oldukları prime esas günlük kazançlarını, sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 90 gün içinde ve üst sınırı geçmemek üzere Barolar aracılığı ile Kurum şubelerine yeniden bildirebilirler.

Bu suretle yeniden bildirilen günlük kazanç miktarları bildirimini takip eden ilk dönem bordrolarında uygulanır.

2 — 31.1.1978 — 6/233

İlgi : 11.1.1978 tarih ve 2/80 sayılı Genelgemiz.

1 — Tip sözleşmeye eklenen geçici madde uyarınca meslekdaşlarımızın bir defaya mahsus olmak üzere prime esas günlük kazançlarını yeniden beyan edebilmelerinin 90 günlük bir süreye bağlı bulunduğu İLGİ'deki genelgemizde açıklanmıştır.

Sözü geçen 90 günlük süre, Baroların Sosyal Sigortalar Kurumu ile imzalayacakları sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten işlemeye başlayacaktır.

Bu işlemin şöyle yapılması gerekmektedir :

Barolar üç nüsha sözleşmeyi imzalayıp ya Kurumun yerel şubesi aracılığıyla veya doğrudan Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne göndereceklerdir. Sözleşmelerin zaman kazanmak yönünden doğrudan anılan Genel Müdürlüğe gönderilmesi yararlı olur.

Barolarca imzalanan sözleşmelere tarih konulmaması icabetmektedir. Sözleşmenin yürürlüğe girmesi, SSK. Genel Müdürlüğüne imzalanarak onaylanması ile mümkün olacağından, yürürlük tarihi de anılan Genel Müdürlükçe onaylanma tarihi olacaktır. Kurum yetkilileri ile yapılan görüşmede, Barolarca kendilerine gönderilecek olan sözleşmelerin onaylanmasından sonra kısa sürede yollanacağı ifade edilmiştir.

2 — Tip sözleşmenin değiştirilen 4. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan «...Prime esas tutulan günlük kazançların alt ve üst sınırdaki yapılan genel artımlar karşısında, bu kazançlar Baro Başkanlıklarının teklif yazısının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren asgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak şartıyla, Kurumca tesbit edilen nisbet dahilinde arttırılır.» yolundaki hükmün, sigortalı meslekdaşlarımıza alt ve üst sınırlar arasında serbestçe günlük kazanç bildirme olanağının verilmesi nedeniyle bugün için uygulama yeri bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Gerçekten anılan hüküm, seçilen kazanç dilimine ileride oluşan artımların yansımalarını sağlamak amacı ile düzenlenmiş bulunmaktadır.

Bilgi alınmasını ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

3 — 3.2.1978 — 7/146

İlgi : 31.1.1977 tarihli ve 6/233 sayılı Genelgemiz.

Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinde yapılan değişiklikle ilgili olarak Sosyal Sigortalar Ku-

rumu Genel Müdürlüğünden alınan 3.2.1978 tarih ve 108065 sayılı yazının bir örneği ile ona bağlı 24.1.1978 tarih ve 31/73199 sayılı Genelge ve eki ilişikte sunulmuştur.

Yapılacak temaslarda dikkate alınmak üzere takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Barolar
Birliği Başkanlığına
Ankara

IX — 367 — A
3 Şubat 1978

Sayısı : 108065

Özeti : Avukatlar için Malüllük
Yaşlılık ve Ölüm Top-
luluk Sigortası Sözleşmesi
hk.

Ek : 2

6.1.1978 tarihli 17163 sayılı yazımıza ektir :

Avukatlar için Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Top-
luluk Sigortası Tip Sözleşmesinin 2 nci maddesinin
3 üncü paragrafı ile 4 üncü maddesinin değiştiril-
mesi ve bu sözleşmeye bir geçici madde konulması
dolayısıyla hazırlanan 24.1.1978 tarihli 1978/2264
sayılı genelgeden 2 nüsha ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

GENEL MÜDÜRLÜK

Hikmet Erinc
Genel Müdür Başyardımcısı

E. Yalçınsozan
İht. Sig. Müdürü

(İmza)

(İmza)

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Şube Sayı
IX — 031/73199

Eki :

4 det

Sözleşme

Ankara, 24.1.1978

Özti : Avukatlar için Ma-
lüllük, Yaşlılık ve
Ölüm Topluluk Sigor-
tası Tip Sözleşmesin-
de yapılan değişik-
lik Hk.

GENELGE
1978/2264

8.1.1970 tarihli 1970/1268 sayılı Genelgeye ektir :

Yukarıda tarih ve sayısı kayıtlı genelge ekinde gönderilen (Avukatlar için Malûllük, yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Sözleşmesi) nin uygulanmasında günün koşullarına uymayan bazı hükümler bulunduğundan, Avukatlar için düzenlenen Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Tıp Sözleşmesinde bazı değişiklikler yapılmıştır.

Tatbikatı kolaylaştırmak ve şikâyetleri önlemek amacıyla yapılan bu değişiklik özellikle anılan sözleşmenin 2nci maddesinin 3 ncü paragrafı ile 4 ncü maddesini kapsamaktadır. Ayrıca, bu değişiklik nedeniyle ilk uygulamada bir defaya mahsus tatbik edilmek üzere sözleşmeye aşağıda yazıldığı gibi geçici bir madde eklenmiş ve keyfiyet Sosyal Güvenlik Bakanlığınca da uygun görülmüştür.

A — Avukatlar için Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Sözleşmesi;

a) 2 nci maddesinin 3 ncü paragrafının değişik şekli :

Baro, bu cetvelde gösterilen Avukatların Topluluk Sigortasına giriş bildiremelerini, sözleşmenin Kurum Genel Müdürlüğünce imzalanmasından sonra, daha önce sigortaya tâbi olarak çalışmamış olanlar için, üç nüsha halinde düzenleyerek Kurumun ilgili Şubesine gönderir. İkinci defa Topluluk Sigortasından istifade etmek için müracaat edenlerin prime esas kazançlarının tesbitinde 4 ncü madde hükmü saklıdır.

b) 4 üncü maddenin değişik şekli :

Topluluk Sigortasına girecek Avukatların münhasıran sigorta primlerine esas olmak üzere bildirecekleri günlük kazanç miktarları, Sosyal Sigortalar mevzuatında belirtilen alt sınırdan aşağı ve üst sınırdan yukarı olamaz.

Prime esas tutulan günlük kazancın alt ve üst sınırdan yapılacak artırımlar bu sözleşmenin kapsamına giren Avukatlar hakkında da aynen uygulanır.

Bu suretle belirlenecek günlük kazanç miktarları, Baro Başkanlıklarınca her yıl ilk dönem bord-

rolarında gösterilmek ve karşılığı il ili Kurum Şubesine ödenmiş olmak ve % 10 u geçmemek üzere artırılabilir. Lira kesirleri tama iblâğ edilir.

Prime esas tutulan günlük kazançların alt ve üst sınırında yapılan genel artımlar karşısında; Bu kazançlar Baro Başkanlıklarının teklif yazısının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren asgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak şartıyla, Kurumca tesbit edilecek nisbet dahilinde artırılır.

Herhangi bir nedenle Baro Levhasından ve dolayısıyla Topluluk Sigortasından kaydı silinen Avukat, bilâhare tekrar Baro Levhasına kaydolarak Topluluk Sigortasına tâbi tutulduğunda bırakmış olduğu günlük ücret üzerinden prim ödemeğe devam eder. Evvelki günlük kazanç müracaat tarihindeki taban günlük kazançtan az ise; talep tarihindeki taban günlük kazanç nazara alınır.

Ancak, Topluluk Sigortasından ayrılıp, 506 sayılı kanuna göre mecburi sigortalı işe giren veya kanunla kurulu Sosyal Güvenlik Müesseselerine tâbi işlerde çalışan Avukatlar, tekrar Topluluk Sigortası kapsamına girmesi halinde sigorta primine esas günlük kazancı, Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarih ile Sosyal Sigortalar Kurumuna yeniden yazı ile başvurma tarihi arasında geçen her takvim yılı için üst sınırı geçmemek üzere Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarihteki günlük kazancını % 10 artırmak suretiyle tesbit olunur. Tam yıldan artan süre nazara alınmaz.

Kurum Şubelerine yazılı bildirim ile günlük kazancını azaltı Avukatın, o yılı takip eden takvim yılı başından itibaren azalttığı miktardan önceki günlük kazancı üzerinden Topluluk Sigortasına devamı mümkündür. Azaltma ve artırma talebi takvim yılı başından iki ay önce yapılır. Bu işlem her Avukat için sadece bir defa yapılabilir ve ilgili Avukatın günlük kazancını azalttığı takvim yılına ait prim farklarını kanuni faiziyle birlikte ertesi yılın Ocak ve Temmuz aylarına eşit iki taksitle Kurum Şubelerine ödenmesi gerekir.

c) Geçici Madde :

Topluluk Sigortası kapsamında bulunan Avukatlar, halen ödemekte oldukları prime esas günlük kazançlarını, sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 90 gün içinde ve üst sınırı geçmemek üzere Barolar aracılığı ile Kurum Şubelerine yeniden bildirebilirler.

Bu suretle yeniden bildirilen günlük kazanç miktarları bildirimini takip eden ilk dönem bordrolarında uygulanır.

Şeklinde değiştirilmiştir.

B — Yukarıda belirtilen maddeler muvacehesinde;

Yeniden düzenlenen Avukatlar için Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Sözleşmesinden yeteri kadar ilişikte gönderilmiştir. Buna göre;

1 — Şubenizce; bağlı bulunan Baro Başkanlıklarına, Avukatlar için Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Sözleşmelerini, (yapılan değişikliğe göre) yenilemek üzere ekli sözleşmeden üç nüsha gönderilecek ve bu belgeler usulüne uygun şekilde doldurulup imza ve mühürlendikten sonra, bir yazı ile birlikte Genel Müdürlüğümüze göndermeleri hususunda bilgi verilecektir.

2 — Yeni sözleşmenin 2 nci maddesinin 3 üncü paragrafı ve 4 üncü maddesi ile geçici madde haricindeki diğer maddeleri eski sözleşmenin aynı olduğundan, halen Avukatlık Topluluk Sigortasına prim ödemekte bulunan Avukatlar için yeniden işe giriş bildirimini tanzim edilmeden eski sigortalılıkları devam ettirilecektir.

3 — Avukatlık Topluluk Sigortası Sözleşmesinin değişik 4 üncü maddesi gereğince, prime esas günlük kazançlarını her yıl % 10 oranında arttırmak isteyen Avukatlar bu taleplerini kayıtlı buldukları Baro Başkanlıklarına yapacaklar ve Baro Başkanlıklarınca, günlük kazançları % 10 arttırılan Avukatların yeni günlük kazançları Şubenize verilecek her yılın ilk dönem bordrolarında gösterilecektir. Bu artışa göre bulunacak prim karşılığı Kuruma ödendiği takdirde, ilgili Avukatın günlük kazancı % 10 oranında arttırılmış sayılacaktır.

4 — Kanunla veya Asgari Ücret Tesbit Komisyonunca; prime esas tutulan günlük kazançların alt ve üst sınırlarında yapılan genel arttırmalar karşısında asgari ve azami kazançlar arasında kalan günlük kazançlar üzerinden prim ödemekte olan Avukatların günlük kazançlarının da arttırılması istendiği takdirde, bu istek ilgili Baro Başkanlıklarınca bir yazı ile Kurumumuza bildirilecek ve Genel Müdürlüğümüzce (asgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak şartıyla) tesbit edilecek artış nis-

beti alâkâh Baro Başkanlığına ve Kurum Şubesine bildirilecek ve ilgili Avukatların günlük kazançları Baro Başkanlığının teklif yazısının Kurumca alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren tesbit edilen nisbet oranında arttırılacaktır.

5 — Topluluk Sigortasından ayrılıp 506 sayılı kanuna göre mecburi sigortalı işe giren veya Sosyal Güvenlik Müesseselerine tabi işlerde çalışan Avukatlar, tekrar Topluluk Sigortasına katılmak istemeleri halinde, 506 sayılı Kanuna veya kanunla kurulu Sosyal Güvenlik Müesseselerine tabi işlerde çalıştıklarını ayrıldıkları işyerlerinden almaları belgelerle ispatlamaları gerekmektedir.

Gerek Topluluk Sigortasından ayrılıp hiç bir işde çalışmadan tekrar Topluluk Sigortasına katılmak isteyen (x), Baroları aracılığı ile Kurumumuza yapılan yazılı müracaatı takip eden ilk dönem başından itibaren Topluluk Sigortasına katılacaktır. Bu işlem yürütülürken, 4 üncü maddenin 5 ve 6 ncı fıkrası gözönünde bulundurulacaktır.

6 — Geçici madde gereğince Topluluk Sigortasına devam eden Avukatlar, halen ödemekte oldukları prime esas günlük kazançlarını, bu sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 90 gün içinde ve bir defaya mahsus olmak ve ayrıca tavan günlük kazancı geçmemek üzere ilgili Baro Başkanlıkları aracılığı ile Kurum Şubelerine yeniden bildirebilirler.

Geçici maddeye göre günlük kazançlarını değiştiren Avukatların sigorta sicil numaralarını, ad ve soyadlarını ve yeni günlük kazançlarını belirten listede kayıtlı buldukları Baro Başkanlıklarınca Kurum Şubelerine bir yazı ile gönderilecek ve bu suretle yeni bildirilen günlük kazanç miktarları bildirimini takip eden ilk dönem bordrolarına işlenecektir.

Bilgi edinilmesini, keyfiyetin ilgililere duyurulmasını ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederiz.

GENEL MÜDÜRLÜK

H. Erinç
Genel Müdür Başyrd.
(İmza)

E. Yalçınsozan
İht. Sig. Müdürü
(İmza)

(* ve gerekse yukarıda belirtilen işlerde çalışıp ayrılarak tekrar Topluluk Sigortasına katılmak isteyenler

AVUKATLAR İÇİN MALÜLLÜK, YAŞLILIK ve ÖLÜM TOPLULUK SİGORTASI SÖZLEŞMESİ

1 — Sosyal Sigortalar Kurumu ile Barosu arasında 1136 sayılı Kanununun 191 nci maddesi gereğince, aşağıda belirtilen şartlarla «Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası» Sözleşmesi yapılmıştır.

Bu sözleşmede «kurum» kelimesi «Sosyal Sigortalar Kurumu» nu, «Baro kelimesi» Barosu»nu ve «Topluluk Sigortası»da «Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası»nı göstermektedir.

2 — Baro Başkanlığı, 1136 sayılı Kanunu göre hazırlanan bu sözleşmeyi üç nüsha halinde imzalarak, Kurum Genel Müdürlüğüne bir yazı ile başvurur.

Bu yazıya, Baro Levhasına kayıtlı Avukatlar-
dan 1136 sayılı Kanun gereğince Topluluk Sigortasına gireceklerin adını, soyadını ve Topluluk Sigortasına kaç lira günlük kazanç üzerinden devam edeceklerini gösterir bir cetvel de eklenir.

Baro, bu cetvelde gösterilen Avukatların Topluluk Sigortasına giriş bildireceklerini, sözleşmenin Kurum Genel Müdürlüğüne imzalanmasından sonra, daha önce sigortaya tâbi olarak çalışmamış olanlar için, üç nüsha halinde düzenliyerek Kurumun ilgili Şubesine gönderir. İkinci defa Topluluk Sigortasından istifade etmek için müracaat edenlerin prime esas kazançlarının tesbitinde 4 üncü madde hükmü saklıdır.

Örneği Kurumca hazırlanan bu bildirge, daha önce sigortaya tâbi olarak çalışmış olanlar için iki nüsha halinde düzenlenir, birinci nüshası Kurumun ilgili Şubesine verilir.

Bu bildiregeller, Baroya sözleşme ile ilgili olarak gönderilecek yazının alındığı tarihten sonraki 1 ay içinde Kurum Şubesine tevdi edilir.

Baro'ya, sözleşme yapıldıktan sonra giren ve Topluluk Sigortasına ilk defa dahil olacak Avukatlar için de Kurumun ilgili şubesine yukarıda belirtildiği şekilde bir cetvel ile Topluluk Sigortasına giriş bildirgesi gönderilir. Ancak, bunların Topluluk Sigortası, Baroya kayıtları tarihini takip eden ilk dönem başından başlar.

Herhangi bir sebeple Barodan kaydı silinenlerin kayıtlarının silindiği tarih ilgili döneme ait bordroda gösterilir ve bunların primleri dönem başı ile kaydın silindiği tarih itibarıyla ödenir.

Topluluk Sigortasına giren Avukatlar için Kuruma verilecek belgelere ve gönderilecek yazılara Baroca «Avukat-Topluluk Sigortası» kaşesi basılır.

3 — Baro, Topluluk Sigortası ile ilgili olarak bu sözleşmede belirtilenlere ilâveten aşağıda gösterilen işlemleri de yerine getirir.

a) Baroya sonradan kaydolan Avukatın Topluluk Sigortasına giriş bildirgesi 2 nci maddede belirtildiği şekilde düzenlenerek kayıt tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma gönderilir.

b) Sözleşmenin 7 nci maddesinde belirtilen bordrolar ilgili dönemi takip eden takvim ayı sonuna kadar Kuruma verilir.

c) Bordrolar ikiye nüsha olarak düzenlenir, ilk nüshası Kuruma gönderilir, diğer nüshası Baroca saklanır.

d) Avukatlıktan ayrılanların veya ölen Avukatların hak sahiplerinin Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından tahsis yapılması için Kuruma müracaatları halinde, Baro, Avukatın bordrosunu henüz Kuruma göndermediği süreye ait çalışmasını göstermek üzere, örneği Kurumca hazırlanacak «Sigortalı Hesap Fişi»ni düzenlemeye ve bu belgeyi keyfiyetin kendisine bildirildiği tarihten itibaren en geç 1 hafta içinde Kuruma yollama mecburdur.

Bu fişler, üç nüsha olarak düzenlenir, ilk iki nüshası Kuruma gönderilir, üçüncü nüshası Baroca saklanır.

Ancak, bu fişlere kaydedilen bilgiler, ilgili Üç Aylık Sigorta primleri Bordrosunda da gösterilir.

Avukatların son çalışmalarının Kurumca hemen bilinmesini gerektiren diğer hallerde de yukarıda belirtildiği şekilde işlem yapılır.

e) Avukatlarla ilgili bildirge, bordro ve hesap fişlerinin bütün hanelerinin tam, doğru ve okunaklı olarak yazılması, künye kısımlarının nüfus hüviyet cüzdanından veya cüzdan yerine geçen resmi belgelerden aynen alınması, belgelerin bütün nüshalarının Baroca usulü dairesinde tasdik olunması lazımdır.

Bildirge, bordro ve hesap fişlerinde kayıtlı hususlarda değişiklik olması halinde, durum yazılı olarak derhal Kuruma Bildirilir.

Madde 4 — Topluluk Sigortasına girecek Avukatların münhasıran sigorta primlerine esas olmak üzere bildirecekleri günlük kazanç miktarları, Sosyal Sigortalar mevzuatında belirtilen alt sınırdan aşağı ve üst sınırdan yukarı olamaz.

Prime esas tutulan günlük kazancın alt ve üst sınırdaki yapılacak artırımlar bu sözleşmenin kapsamına giren Avukatlar hakkında da aynen uygulanır.

Bu suretle belirlenecek günlük kazanç miktarları, Baro Başkanlıklarınca her yıl ilk dönem bordrolarında gösterilmek ve karşılığı ilgili Kurum Şubesine ödenmiş olmak ve % 10 u geçmemek üzere arttırılabilir. Lira kesirleri tam iblâğ edilir.

Prime esas tutulan günlük kazançların alt ve üst sınırında yapılan genel artımlar karşısında; Bu kazançlar Baro Başkanlıklarının teklif yazısının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren asgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak şartıyla, Kurumca tesbit edilecek nisbet dahilinde arttırılır.

Herhangi bir nedenle Baro Levhasından ve dolayısıyla Topluluk Sigortasından kaydı silinen Avukat, bilâhare tekrar Baro Levhasına kaydolarak Topluluk Sigortasına tâbi tutulduğunda bırakmış olduğu günlük ücret üzerinden prim ödemeğe devam eder. Evvelki günlük kazanç müracaat tarihindeki taban günlük kazançtan az ise; talep tarihindeki taban günlük kazanç nazara alınır.

Ancak, Topluluk Sigortasından ayrılıp, 506 sayılı Kanuna göre mecburi sigortalı işe giren veya kanunla kurulu Sosyal Güvenlik Müesseselerine tâbi işlerde çalışan Avukatlar, tekrar Topluluk Sigortası kapsamına girmesi halinde sigorta primi esas günlük kazancı, Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarih ile Sosyal Sigortalar Kurumuna yeniden yazılı ile başvurma tarihi arasında geçen her takvim yılı için üst sınırı geçmemek üzere Topluluk Sigortasından ayrıldığı tarihteki günlük kazancını % 10 artırmak suretiyle tesbit olunur. Tam yıldan artan süre nazara alınmaz.

Kurum Şubelerine yazılı bildirim ile günlük kazancını azaltan Avukatın, o yılı takip eden takvim yılı başından itibaren azalttığı miktardan önceki günlük kazancı üzerinden Topluluk Sigortasına devamı mümkündür. Azaltma ve artırma talebi takvim yılı başından iki ay önce yapılır. Bu işlem her Avukat için sadece bir defa yapılabilir ve ilgili Avukatın günlük kazancını azalttığı takvim yılına ait prim farklarını kanunî faiziyle birlikte ertesi yılın Ocak ve Temmuz aylarında eşit iki taksitle Kurum Şubelerine ödenmesi gerekir.

5 — Primler, üçer aylık olarak ödenir. Her üç aylık süre bir dönem sayılır.

Ocak-Mart	dönemine ait prim müteakip
Nisan-Haziran	» » » »
Temmuz-Eylül	» » » »
Ekim-Aralık	» » » »

Nisan ayının 10 una kadar,

Temmuz	»	10	»	»
Ekim	»	10	»	»
Ocak	»	10	»	»

ilgili Avukatlar tarafından kurumun bildireceği Banka hesap numarasına yatırılır. Bankaca verilecek makbuz, o ayın 20 sine kadar Baroya ibraz edilir.

Bu hususlarda vuku bulacak gecikmelerin sorumluluğu ilgili Avukata aittir.

6 — Topluluk Sigortasına tâbi tutululardan her dönem 90 gün olmak üzere ve beyan olunan günlük kazancın % 15 i üzerinden prim alınır.

Prim oranında yapılacak değişiklikler bu sözleşmeye tâbi olanlar hakkında da uygulanır.

7 — Her dönem için Avukatlarca Kurum hesabına Bankaya yatırılan Topluluk Sigortası primlerinin kimere ait olduğunu göstermek üzere, Baro tarafından, Kurumca tesbit edilmemiş örneğe göre birer bordro verilir.

Baro Kuruma vereceği bu bordroda, Avukatların Topluluk Sigortasına tâbi olma durumları ile bunların Kurum hesabına Bankaya yatırdıkları primler arasındaki mutabakatı sağlar.

Bu bordroda, sözleşmeye dahil olup da prim ödemiş Avukatların adı, soyadı ve prim ödeme sebebi ilgili kolonda gösterilir ve prim borcunu bu sözleşmede belirtilen süre içinde yatırmayan veya makbuzunu Baroya ibraz etmeyen Avukat hakkında 1136 sayılı Kanunun 190 ıncı maddesi hükmü Baroca uygulanarak netice Kurum Şubesine bildirilir.

8 — Kayıtlarını bir Barodan diğer bir Baroya nakleden Avukatların Topluluk Sigortasına tâbi olma hali, durum her iki Baroca Kurumun ilgili Şubelerine bildirilmek suretiyle aynı şartlarla devam eder. Bu gibilerin nakil tarihini kapsayan 3 aylık primleri de yeni kayıt edildikleri Baronun bağlı olduğu Kurum Şubesi hesabına ödenir.

9 — Prim borçlarını ödememeleri nedeniyle Baro Levhasından adı silinen Avukatlar, Levhadan adının silindiği tarihe kadarki birikmiş prim borçlarını ödeme süresinin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı ve kanunî faizi ile birlikte ödedikleri takdirde, ödeme tarihinde Kurumun vereceği belgeye göre usulü dairesinde adı

Baro Levhasına tekrar yazılır ve Topluluk Sigortasına tâbi olma hali levhaya yazılma tarihinden itibaren yeniden başlar.

Gecikme zammı tutarı, bu zammın uygulandığı prim miktarının % 20 sini geçemez ve kanunî faiz gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren yürütülür.

10 — Avukatların Topluluk Sigortası ile kazandıkları haklar bunların gerek mecburî olarak sigortaya tâbi oldukları, gerekse Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına isteğe bağlı olarak devam ettikleri devrelere ait sigorta hakları ile birleştirilir.

11 — Sigorta haklarının tayin ve tesbitinde ödenmiş olan primlerin tamamı sigortalı tarafından ödenmiş prim olarak işlem görür.

12 — Avukatların Kuruma yapacakları müraaat, talep ve itirazlarda Sosyal Sigortalar Kanun ve Tüzüğünde yazılı hüküm ve esaslar uygulanır.

13 — Bu sözleşme 2 nci maddede belirtilen Baro yazısının Kurumca alındığı tarihten sonraki ilk dönem başından itibaren yürürlüğe girer.

GEÇİCİ MADDE

Topluluk Sigortası kapsamında bulunan Avukatlar, halen ödemekte oldukları prime esas günlük kazançlarını, sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 90 gün içinde ve üst sınırı geçmemek üzere Barolar aracılığı ile Kurum Şubelerine yeniden bildirebilirler.

Bu suretle yeniden bildirilen günlük kazanç miktarları bildirimini takip eden ilk dönem bordrolarında uygulanır.

Sosyal Sigortalar Kurumu

Genel Müdürlüğü

..... Barosu Başkanlığı
Mühür - İmza

4 — 26.2.1978 — 11/451

Tip sözleşme değişikliği ve yeniden basamak saptanmasına ait cetvel ilişikte sunulmuştur. Cetvelin bağlayıcı nitelikte olmadığı, bir fikir verebilmek amacı ile hazırlanmış, her meslekdaşımızın kendi durumunun özelliğini teemül etmesi lüzumunu belirtmek ihtiyacını duymaktayız, ayrıca :

1 — Bu cetvel, sadece avukatlık kıdemine göre düzenlenmiştir. Bu itibarla kıdemlerindeki özelliklere göre meslekdaşlarımızın basamakları saptamaları gereklidir.

2 — Cetvelde bayan avukatların durumu 50 yaşa göre hesaplanmıştır. Bayan meslekdaşlarımız için 50 yaşında emekliliğin sağlanacağını umut etmekteyiz. Bunun gerçekleşmemesi halinde müteakip senelerde % 10 artışın istenmemesi ile denge

sağlanabilir. Arzu eden bayan meslekdaşlarımızın erkeklerle ilişkin kademeleri tercih etmelerine engel yoktur.)

3 — İlişik cetvelde küsürler parantez içinde gösterilmiştir. Bunların tama ıblığı anlaşma gereğidir. Bu nedenle, örneğin, 45 yaşında olan bir meslekdaşımız 133,10 TL. ödemesi gerekirken 134,— TL. ödeyecektir.

4 — Uygulamada bazı ihtimallerin nazara alınarak meslekdaşlarımızın şimdilik bir veya iki basamak yukardan tercihte bulunmaları ihtiyatlı olabilecektir.

5 — Her ne kadar 90 günlük süre mevcut ise de yeni bildirimlerin Mart ayı içinde verilmesi, 1 Nisan döneminden faydalanmayı sağlayabilecektir. Ayrıca sözleşmenin bir'an evvel imzalanması isabetli olacaktır.

Saygı ile takdirlerinize arz olunur.

ERKEK

KADIN

Yaş	Lira	Yaş	Lira
23	110,—	23	110,—
24	110,—	24	110,—
25	110,—	25	110,—
26	110,—	26	110,—
27	110,—	27	110,—
28	110,—	28	110,—
29	110,—	29	110,—
30	110,—	30	110,—
31	110,—	31	110,—
32	110,—	32	110,—
33	110,—	33	110,—
34	110,—	34	110,—
35	110,—	35	110,—
36	110,—	36	110,—
37	110,—	37	110,—
38	110,—	38	110,—
39	110,—	39	121,—
40	110,—	40	134,— (133.10)
41	110,—	41	147,— (146.41)
42	110,—	42	162,— (161.05)
43	110,—	43	178,— (177.15)
44	121,—	44	195,— (194.86)
45	134,— (133.10)	45	214,— (213.40)
46	147,— (146.41)	46	235,— (234.30)
47	162,— (161.05)	47	258,— (257.40)
48	178,— (177.15)	48	280,—
49	195,— (194.86)	49	280,—
50	214,— (213.40)	50	280,—
51	235,— (234.30)		
52	258,— (257.40)		
53	280,—		
54	280,—		
55	280,—		

1978/47-8

STAJ VE SINAV KONULARI

STAJ

1 — Genelge

22.3.1978 — 16/129

Konu :

Avukatlık Stajı hk.

Baro Başkanlığı

Barolardan ve stajyerlerden Birliğimize yapılan başvurmalarda Avukatlık Stajına ilişkin olarak çeşitli öneriler ileri sürülmektedir. Ayrıca, yasma organında da bu yolda yapılmış olan yasa tekliflerinin mevcut olduğu saptanmış bulunmaktadır.

Bilindiği gibi Avukatlık Yasasında yapılması öngörülen değişikliklerin tümü 1976 yılında İzmir'deki Olağanüstü Genel Kurul'da belirlenmiş ve varılan sonuçlar yönünde bir değişiklik taslağının hazırlanması çalışmaları son aşamasına gelmiştir.

Konu staj müessesesi yönünden Yönetim Kurulumuzda görüşülmüş, stajın yeniden düzenlenmesi, daha yararlı bir hale getirilmesi bakımından ne gibi önlemlerin alınabileceği hususunda Barolarımızın görüşlerinin saptanması uygun görülmüştür.

Açıklanan husus hakkında Baronuz görüşünün engeç bir ay içinde bildirilmesi, Yönetim Kurulumuzun 26.2.1978 tarihli ve 270/15 sayılı kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

2 — Adalet Bakanlığının yazısı

14.3.1978 — Hukuk İşleri Genel

Müdürlüğü 7367

Konu : Avukatlık stajının

bir yıla indirilmesi hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Ankara

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında birbuçuk yıl olarak belirlenmiş bulunan avukatlık stajının mülga 3499 sayılı Avukatlık Kanununda olduğu gibi bir yıla indirilmesi konusunda son zamanlarda Bakanlığımıza bir çok başvurular yapılmakta ve ayrıca bunun gerçekleştirilmesi için Millet Meclisi Başkanlığına kanun teklifleri verilmektedir.

Sözü edilen başvurularla kanun teklifleri karşısında Bakanlığımızca izlenecek tutumun belirlenmesine yardımcı olmak üzere, avukatlık stajının bir yıla indirilmesi konusundaki Birliğiniz görüşünün en kısa zamanda bildirilmesini rica ederim.

Fevzi UYGUNER

Adalet Bakanı Y.

Hukuk İşleri Genel Müdürü

3 — Birlikçe yazılan cevap yazısı
28.3.1978 — 797

Konu :

Avukatlık stajının bir
yıla indirilmesi hk.

Adalet Bakanlığı

Ankara

İlgi : 14.3.1978 Tarihli ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü ifadeli 7367 sayılı yazıları.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 15. maddesinin birinci fıkrasında birbuçuk yıl olarak belirlenmiş bulunan avukatlık stajının mülga 3499 sayılı Avukatlık Kanununda olduğu gibi bir yıla indirilmesi hususunda yapılan başvurular ve yasa önerilerinden bahisle konu hakkında birliğimizin görüşü sorulmaktadır.

Avukatlık Kanununda yapılması öngörülen değişiklikler tüm olarak Birlikçe ele alınmış ve 1976 yılında İzmir'de yapılan Olağanüstü Genel Kurul'da ilkeleri saptanmıştır. Bu yönden kanunda münferit değişiklikler yapılması bütünlüğü etkilemesi bakımından yerinde görülmektedir.

Bununla beraber, staj müessesinin bugünkü uygulamasında görülen eksikliklerin ve ortaya çıkan yakınımların biran önce karşılanması için bazı önlemlerin alınmasında da sakınca bulunmamaktadır. Bu cümleden olarak, esasen Genel Kurulca benimsenmiş olan bir yıllık staj süresi yanında ayrıca geçici 7. madde hükmünün belli bir süre daha korunmasının uygun olacağı mütalâa edilmektedir.

Bunun yanında sınav sorunu Birlikçe önemle ele alınmış ve bu müessesenin gerekliliği ve işlerliği hususunda yapılan çalışmalar tamamlanmak üzere bulunmuştur.

Sonuç olarak stajın bir yıla indirilmesi ve geçici 7. maddede öngörülen hükmün bir süre daha korunması Birliğimizce de uygun görülmektedir.

Bilgileri arz olunur.

Saygılarımla.

Başkan

NOT : Millet Meclisine bu konuda verilen yasa önerileri Adalet Komisyonunda 29.3.1978 günü görüşülmüş, stajın bir yıla indirilmesi oybirliğiyle, sınavın kaldırılması oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

SINAV

Genelge

1 — 23.1.1978 — 4/167

Konu : Sınav Günleri hk.

Baro Başkanlığı

1978 yılı Avukatlık Sınavı ve mülakatları aşağıda belirtilen günlerde saat 9.00 da Ankara'da yapılacaktır.

Avukatlık Kanununun 32 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddeleri uyarınca bilgini-ze sunar, gereği için kaydedilmesini rica ederim. Saygılarımla.

Başkan

SINAV

1. 13-14 Mart 1978
2. 15-16 Mayıs 1978
3. 10-11 Temmuz 1978
4. 18-19 Eylül 1978
5. 11-12 Aralık 1978

MÜLÂKAT

20 Mart	1978
22 Mayıs	1978
17 Temmuz	1978
25 Eylül	1978
18 Aralık	1978

2 — 13.2.1978 — 10/352

Konu :

1978 yılı 1. Avukatlık Sınavı hk.

Baro Başkanlığı

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1978 yılının birinci Avukatlık Sınavı 13-14 Mart 1978 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Sınavın 13 Mart 1978 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 14 Mart 1978 Salı günü 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku, aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku ve İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınav girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınav girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce alınacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baronuz bölgesinde sınavın ve mülâkatın yer, gün ve saatının ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

D U Y U R U :

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Yasası Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca

1978 yılı I. Avukatlık Sınavı 13-14 Mart 1978 Pazartesi ve Salı günleri, Sınavda başarısız olanların mülâkatları da 20 Mart 1978 Pazartesi günü Birlik Binasında yapılacaktır.

Adayların Barolardan alacakları sınav giriş belgesi ile birlikte 13 Mart 1978 Pazartesi günü saat 8.30 da Birlik Binasında bulunmaları duyurulur.

NOT : Sınav düzen ve güzenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla sınav giriş belgesi aldığı halde sınava girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

3 — 1978 Yılı Birinci Avukatlık

Sınav Tutanağı

I. AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 1978 yılı I. Avukatlık Sınavına beş adayın katılacağı bildirildiği ve adayların tamamının geldiği görüldü.

Anayasa, İdare Hukuku, ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların uygun görüldü.

1 — Anayasa Hukuku

Anayasa Mahkemesi hangi şartlar altında ve kimler hakkında duruşma yapar?

2 — İdare Hukuku

Haksız yere henüz süresini doldurmadan emekli edilen bir memur size geldi. Nasıl ve nereye bir dava açarsınız? Bu hususta bir dilekçe yazınız. Müvekkiliniz 50 yaşındadır.

3 — Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları

a) Avukatın vekaletten çekilmesi halinde yapacağı işlemler.

b) Meslek Kurallarınının 19. maddesini yorumlayınız.

Bu tutanak 13.3.1978 Pazartesi günü düzenlendi ve imza altına alındı.

Yargıtay 6. Hk. D. Başk. Yargıtay 9. Cz. D. Başk.

Kutsi Malatyahoğlu

Orhan Aydın

Avukat

Erdoğan Bigat

Avukat

İhsan Onar

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI II.

Sınavın ikinci gurubunu teşkil eden Ceza ve Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Ceza Hukuku

İki kişi kırdı açılmış bir lokantaya girer istedikleri yemekler yerler. Her ikisinin 150 şer liradan 300 İra yemek parası ödemesi gerekir. Garson pa-

rayı ister. Lokanta sahibi de yanındadır. Her ikisi birden garsona ve lokanta sahibine hücum eder onları döverler. Artık kendilerinin kaçmalarına engel olamayacak hale geldiklerini anlayınca bırakıp giderler. Burada cezai bir suç var mıdır? Varsa niteliği ve uyduğu kanun maddelerini gerekçeli olarak izah edin.

2 — Ceza Usul Hukuku

Asliye Ceza Mahkemesi duruşma sırasında müvekkilinizi tevkif etti. Bunun yasaya aykırı olduğuna kanisiniz. Hukuki olarak ne yapabilirsiniz dilekçe şeklinde cevaplayınız.

Bu tutanak 13.3.1978 Pazartesi günü saat 14.00 düzenlendi ve imza altına alındı.

Yargıtay 6 Hk. D. Başk. Yargıtay 9. Cz. D. Başk.

Kutsi Malatyahoğlu Orhan Aydın

Avukat Avukat
Erdoğan Bigat İhsan Onar

Avukat
Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI III.

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca sınavın üçüncü gurubunu teşkil eden Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Medeni Hukuk

A ile B nişanlanmışlardır. B haklı bir sebep yokken nişanı bozmuştur. A'nın bir kusuru da yoktur. A ve babası M nişan sebebiyle masraflar yapmışlardır. Bu masraflar hakkında dava açılacaktır.

- Dava kimin aleyhine açılmalıdır?
- Dava hakkı kime aittir? Baba M'nin dava hakkı var mıdır?
- Tazminatın istenebilmesi için Kanunun aradığı diğer şartlar nelerdir?

2 — Borçlar Hukuku

Kiracı, kiranın bitiminden evvel ödenmesi zorunlu olan kiralari ödemişdir. Hakkında tahliye davası açmayı düşünüyorsunuz. Taşınmaz mal iki sene müddetle kiralanmıştır.

Kendisine gönderilecek ihtarnamede verilecek süre ne olmalıdır ve ihtar ayrıca hangi şartı kapsamalıdır?

3 — Ticaret Hukuku

Müvekkiliniz A adlı Anonim Şirket ana sözleşmenin altıncı maddesindeki bir milyon liralık sermayesini beş milyon liraya çıkartmak için gerekli işlemler nedeniyle size müracaat etti.

a) Müvekkilinizden ne gibi vesikalar isteyeceksiniz?

b) Sonuçta hangi mahkemeye ne şekilde bir onama isteğini havi talepte bulunacaksınız?

Dilekçe yazarak ve eklenecek belgeleri de dilekçede göstererek cevaplayınız.

Bu tutanak 14.3.1978 Salı günü düzenlendi ve imza altına alındı.

Yargıtay 6 Hk. D. Başk. Yargıtay 9. Cz. D. Başk.
Kutsi Malatyahoğlu Orhan Aydın

Avukat Avukat
Erdoğan Bigat İhsan Onar

Avukat
Aziz Behçet Çomakoğlu

AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI IV.

Sınavın dördüncü gurubunu teşkil eden İş Hukuku, İcra ve İflas Hukuku ve Hukuk Usulü Muhakemeleri konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — İş Hukuku

20 Ocak 1978 tarihinde işe giren ve fakat işe girişi sigortaya bildirilmeyen işçi 25 Şubat 1978 tarihinde iş kazası geçiriyor. Bu halde :

- Sigorta yardımı sağlanır mı? Sağlanırsa kimin tarafından sağlanır?
- İşverenin sorumluluk derecesi nedir?
- Neler tazmin edilir?
- İş Mahkemeye düşerse bu haliyle davaya hangi mahkemede kime karşı açarsınız?

2 — İcra ve İflas Hukuku

A ticarethane sahibiyken borçlarını ödeyemediğinden ticari mallarını B'ye fatura ederek ticarethanesini de devretmiştir. A'nın alacaklılarından C size vekalet vererek alacağının tahsilini istedi. Haczi ihtiyati kararı aldınız. Borçlu A'nın hiç bir başkaca taşınır veya taşınmaz malını bulamadınız.

Hangi hukuki yola başvurup müvekkilinizin alacağını tahsil edebilirsiniz?

Araştıracağınız boşluklar nelerdir?

Hangi merciye müracaat ederek neler isteyeceksiniz? Bunların teker teker gözüktüğü dilekçeyi yazınız.

3 — Hukuk Usulu

A ödünç verdiği 10.000 lirayı ödemeyen B aleyhine alacak davası açmıştır. B inkar etmiştir.

a) Dava ne gibi delillerle ispat olunabilir, bu delilleri belirtiniz?

b) A davasını ispat için olayda şahit dinletebilir mi?

c) Şahit dinletebilirse bu hangi halde mümkün olabilir?

Bu tutanak 14.3.1978 Salı günü saat 14.00 de düzenlendi ve imza altına alındı.

Yargıtay 6. Hk. D. Başk. Yargıtay 9. Cz. D. Başk.

Kutsi Malatyalıoğlu

Orhan Aydın

Avukat

Avukat

Erdoğan Bigat

İhsan Onar

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

Bkz. TBBB. 1974/25-37; 26-19; 1975/31-14; 32-28; 33-22; 1976/35-6, 11; 38-14; 39-13; 40-25; 1977/41-20; 42-16; 44-12; 45-12; 46-14.

1978/47-9

GENEL KONULAR

Genelge

10.3.1978 — 14/578

Konu

Atatürk'ün 100. Doğum yılının kutlanması hk.

Baro Başkanlığı

Devletimizin ve Cumhuriyetimizin kurucusu büyük Önder Atatürk'ün 100. doğum yıldönümünü 1981 yılında büyüklüğüne ve evrensel kişiliğine yakışır bir biçimde yurtta ve dünyada kutlanması ve

bu arada O'nun her alandaki düşünce ve uygulamalarının tesbit edilerek geniş bir tanıtma faaliyetine geçilmesi için hazırlıklara başlandığı, bu amaçla ilgili kamu kuruluşları, Üniversiteler ve Akademiler arası kurullar temsilcilerinin katılımıyla «Atatürk'ün 100. Doğum yılını kutlama Koordinasyon Kurulu»nun oluşturulduğu Başbakanlıkça bildirilmiştir.

Anılan konuda yapılması düşünülen çalışmalarla önerilerimizin bildirilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BÜLTENİ

ÜÇ AYDA BİR ÇIKAR

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Avukat Faruk EREM

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri

Avukat İlhan KUTAY

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara

Tel : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

GELİŞİM Matbaası - Ankara - 1978

Tel : 17 08 44 - 29 62 22

20.000 Adet Basılmıştır.

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBB KISALTMASININ KULLANILMASI RICA OLUNUR.

BİRLİK ÇALIŞMALARI

1978/48-1

Ankara : 29.6.1978

Birliğin Yönetmelik Örgütünün Yeniden Düzenlenmesi için yapılan çalışma

Ankara : 30.3.1978

Sayı : 814

Türkiye ve Orta Doğu
Amme İdaresi Enstitüsü
Genel Müdürlüğü

Türkiye Barolar Birliği, kurulduğu 1969 yılından bu yana daima artan yoğun iş ve hizmet nedeniyle idari çalışmalarında yeni bir düzenleme ihtiyacı içinde bulunmaktadır.

Birliğin iç ve dış alanda işlevini, yasal ve mesleki görevlerini rasyonel bir biçimde yerine getirebilmesi için uygun bir örgütlenmeyi gerçekleştirmesi zorunlu görülmektedir.

Açıklanan hususları dikkate alan Yönetim Kurulumuz Genel Müdürlüğünüzden bu konuda yardımcı olunmasının rica edilmesine ve gerektiği takdirde ücret de ödenmek suretiyle görevlendirilecek bir organizasyon-metod uzmanının Birliğimizde çalışarak Birliğin genel iş durumunun sayısal ve niteliksel açıdan gerektirdiği personel, hizmet ve dosyalama sisteminin saptanmasına ve ona göre gerekli kuruluşun gerçekleştirilmesine karar vermiştir.

Kurumunuzun, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Birliğimizin bu konudaki çalışmalarına katkıda bulunacağı umudu ile gereğini emirlerini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 4.5.1978

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İlgi : 30 Mart 1978 tarih ve 814 sayılı yazınıza k.

Enstitümüz öğretim üyelerinden A. Fikret AR iç düzenleme çalışmalarınızda Kuruluşunuz elemanlarına, zamanının elverdiği ölçüde, yardım edecektir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

GENEL MÜDÜR Y.

Dr.İhsanKUNTBAY

Genel Müdür Yrd.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

A n k a r a

Türkiye Barolar Birliğinin Yönetmelik Örgütünün Yeniden Düzenlenmesi ile Evrak, Dosya, Ruhsat, Bülten, Dergi ve Yayın Hizmetlerinin Geliştirilmesi konularını kapsayan Araştırma Raporu ekli olarak sunulmuştur.

Bu rapordaki görüş ve önerilerle, TBB'nin değerli çalışmalarına katkıda bulunabilmek benim için büyük memnuniyet nedeni olacaktır.

Rapor uygulamaya konduğunda istenirse gereken danışma hizmetinde bulunmaya çalışacağım doğaldır.

Bilgilerinizi rica eder, en iyi dilek ve saygılarımı sunarım.

A. Fikret AR
TODAİE Öğretim Üyesi

Eki : İki Adet Araştırma Raporu

Türkiye Barolar Birliği

Yönetmelik Örgütünün Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Araştırma Raporu

GİRİŞ

Araştırma Nedeni ve Dayanağı

1. Türkiye Barolar Birliği (TBB) 1969 yılında 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 109. maddesine dayanılarak kurulmuştur. Bu araştırma; Türkiye Barolar Birliği'nin 30.3.1978 gün ve 814 sayılı yazı ile Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE - Enstitü) ne başvurması üzerine ele alınmıştır. TBB Enstitüye yaptığı başvuruda «Birliğin iş durumunun sayısal ve niteliksel açıdan gerektirdiği personel, hizmet ve dosyalama sisteminin saptanmasına ve görevlerini rasyonel biçimde yerine getirebilmesi için uygun bir örgütlenmenin gerçekleştirilmesine ilişkin çalışmalarına Enstitüce katkıda bulunulacağı ve yardım edileceği umudu taşıdıklarının» bildirmiş ve Enstitü'de bu isteği olumlu karşılamıştır.

2. Araştırmanın yapılması, Enstitü Genel Müdürlüğünce, TODAİE Öğretim Üyelerinden A. Fikret

ret AR'dan rica edilmiş ve adı geçen tarafından 6.5.1978 günü yapılan bir Ön İnceleme ile başlamıştır.

Araştırmanın Amacı :

3. Bu araştırma :

a. TBB tarafından uygulanan Evrak ve Dosya Sisteminin geliştirilmesi,

b. İç ve dış alanda işlevini, yasal ve mesleki görevlerini rasyonel bir biçimde yerine getirebilmesi için Birliğin Yönetmelik Örgütünün yeniden düzenlenmesi, amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın Kapsamı

4. Birliğin Yönetmelik Örgütü ve Birlikçe uygulanan yazışma, evrak, dosyalama, ruhsat, bülten, dergi ve yayın işleri araştırma kapsamı içine alınmış, Birliğin hukuki faaliyetleri ile muhasebe sistemi kapsamı dışında bırakılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi ve Yapılışı

5. Araştırma TBB Genel Sekreteri ve Birlik personeli ile görüşme (mülakat) ve yazılı belgelerin incelenmesi ile gözlem yöntemlerine dayanılmıştır.

Kısa bir ön incelemeden sonra, araştırmacının diğer akademik çalışmalarından ayırabildiği zamanlarda sürdürülen bu araştırma 6 Mayıs 6 Haziran 1978 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada toplanan veriler TBB Genel Sekreteri ile yapılan fikir alış verişleri ile geliştirilmeye çalışılmıştır.

6. Araştırma süresince değerli yardımlarını esirgemeyen ve gösterdikleri ilgi ve kolaylıkla katkılarda bulunan başta TBB Genel Sekreteri Sayın Avukat İlhan Kutay olmak üzere Büro Şefi Sabiha Çelik ve Muhasebe Şefi Sayın Şermin İlik ile bütün personele teşekkürü borç biliriz.

Raporun Düzeni

7. Bu rapor bir GİRİŞ ile iki Bölüm, bir SONUÇ ve altı EK'den oluşmaktadır.

Birinci Bölümde, TBB Yönetmelik Örgütünün yeniden düzenlenmesi, İkinci Bölümde Evrak ve Dosya Hizmetleri ile Yazışma, Ruhsat ve Bülten, Dergi ve Yayın İşleri yer almaktadır.

Birinci Bölüm

Türkiye Barolar Birliği Yönetmelik Örgütünün Yeniden Düzenlenmesi

TBB'nin Kuruluşu ve Görevleri

8. TBB 19.3.1969 Tarih ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 109 uncu maddesine göre ve 1969 yılında Ankara'da kurulmuştur.

Birlik tüzel kişiliğe sahip ve kamu kuruluşu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

9. Avukatlık kanununun 110 uncu maddesine göre TBB'nin görevleri şunlardır :

a. Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşüncesi ve görüşünü belirtmek,

b. Baroların çalışmalarını ortak amaca ulaşacak biçimde tasarlayıp meslekin gelişmesini sağlamak,

c. Baro mensuplarının genel çıkarlarını ve meslekin ahlâk, düzen ve geleneklerini korumak,

d. Türkiye barolarını ve mensuplarını birbirine tanıtarak aralarındaki meslek bağı kuvvetlendirmek,

e. Her il merkezinde baro kurulmasına ve vatanlarında kendilerine ait davaları avukatlar eliyle açmanın ve savunmanın gerek ve yararları hakkındaki inancı yerleştirmeye çalışmak,

f. Kanunların ülke gereksinimlerine uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse ön tasarılar hazırlamak,

g. Baroları ilgilendiren konularda görüşünü yetkili mercilere duyurmak,

h. Adalet Bakanlığının, yargı veya yasama yetkisini taşıyan mercilerin ve baroların soracakları adli ve mesleki konulara ilişkin görüş ve düşüncelerini rapor halinde bildirmek,

i. Avukatların meslekte gelişmelerini teşvik edecek ve sağlayacak her türlü önlemleri almak,

j. Mahkeme içtihatlarının sistemli bir surette toplanması ve yayınlanması için Adalet Bakanlığı ve yargı mercileri ile işbirliği yapmak,

k. Kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevleri tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalışmak,

l. Baro mensuplarının ilmi ve mesleki seviyelerini yükseltmek için kitaplık açmak, dergi çıkarmak, konferanslar düzenlemek, telif ve tercüme eserler meydana getirmesini teşvik etmek,

m. Meslekin daha cazip bir hale getirilmesi ve bu konuda yazılı amaçlara erişebilmesi için düşünülecek çare ve önlemleri görüşmek üzere zaman zaman toplantılar düzenlemek,

n. Memleket içinde kurulmuş hukukla ilgili kurul ve kurumlarla ilgilenmek ve temaslarda bulunmak,

o. Yabancı memleket baroları, avukatları birlikleri ve hukuk kurumları ile temaslarda bulunmak ve uluslararası kongrelere katılmak,

p. Uyumlu zorunlu meslek kurallarını tespit ve tavsiye etmek,

r. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak,

10. TBB sayılan bu görevleri; gelişen çağdaş sosyal, siyasal, ekonomik, hukuksal ve yönetsel bir anlayış ve geniş bir perspektif içinde yerine getirmeyi amaçlamış ve uygulamakta bulunmaktadır.

Konulara ülke ve dünya ufkundan bakılarak bilimsel bir yaklaşımla çözümler getirilmesine çaba harcanmaktadır.

Özellikle avukatlık mesleği ile ilgili olarak insan hakları ve sosyal güvenlik açılarından etraflı çalışmalar yapıldığına tanık olunmaktadır.

11. Bu arada sosyal olaylar, halkla ilişkiler, adalet reformu, Anayasa ile yasalara ilişkin çalışmalar ve adalet hizmetleri üzerinde yoğun bir tarzda durulduğu anlaşılmaktadır.

12. TBB çeşitli uluslararası çalışmalarını da çok yakından izlemekte ve bunlara çeşitli yayımlarla katkıda bulunmaktadır.

TBB'nin Organları

13. TBB nin organları şunlardır.

- a. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu
- b. » » » Yönetim Kurulu
- c. » » » Başkanlığı
- d. » » » Başkanlık Divanı
- e. » » » Disiplin Kurulu
- f. » » » Denetleme Kurulu

14. TBB görevlerini, yılda bir kez toplanan Genel Kurul'da alınan kararların ışığı altında ve üç haftada bir toplanan Yönetim Kurulunun kararları ve politikaları doğrultusunda TBB Başkanı ile Genel Sekreteri tarafından yürütülmektedir.

TBB Bürosu ve Büro Hizmetleri

15. Birliğin Genel Sekretere bağlı yönetsel işleri gerçekleştiren bir bürosu vardır.

TBB'nin yönetsel hizmetlerini yürüten Büro :

- a. Yönetim İşleri Şefi
- b. Yönetim İşleri Şef Yardımcısı
- c. Muhasebe Şefi
- d. Muhasebe Memuru
- e. İki Ruhsat İşleri Memuru
- f. Dosya, Bülten, Dergi ve Yayın İşleri
- g. Kayıt (Evrak-Dosya) işleri memuru ile altı müstahdem'den oluşmaktadır.

16. Bu kadro yetersizdir. Şef ve memurlar doğruca Genel Sekretere bağlı olarak çalışmaktadırlar. Bu durum bir örgütlenmeden söz etmeye olanak vermemektedir. Hizmetlerin görülmesiyle ilgili her hangi bir görev ve yetki yönetmeliği yoktur.

17. Şef ve memurlar seçkin, yetenekli ve gayretli kişiler olup, kendilerine düşen işleri tamam-

layabilmek için büyük çaba sarfetmekte, sürekli olarak ve olağanüstü çalışmaktadırlar.

Daktilo işleri için ayrı daktilograf olmadığından yazılar şef ve memurlar tarafından daktilo edilmektedir.

TBB Başkan ve Genel Sekreterinin Rutin İşlerle Yüklü Bulunması

18. Hemen her konuda görüş karar ve yetki sahibi Genel Sekreter ve Başkandır. Bu nedenle kendileri yönetim işleriyle çok yüklü ve bir çok rutin işlerle ilgilenmek durumunda bulunmaktadırlar.

19. Rutin işlerle yüklü olma durumu, Genel Sekreter ve Başkanın önemli ve üst düzeydeki mesleki, sosyal, hukuki, politik vb. konulara ayıracakları değerli zamanların aleyhe işlemesine neden olmaktadır.

20. Genel Sekreter ya da Başkan tarafından karara bağlanabilecek nitelikte birçok konunun Yönetim Kuruluna gitmesi kısmen önlenmiştir. Bu konuda daha hassas bir tarama yapıp Yönetim Kurulu gündeminin hafifletilmesi ve kurulda görüşülecek konulara daha geniş süre ayrılması olanağı sağlanmalıdır. Ancak bu durumda birçok görevin Genel Sekreter ile Başkana düşeceği bir gerçektir. Başkan ve Genel Sekreteri'de günlük işlerin yükünden kurtarabilmek için TBB Bürosunun kadrosunu yeniden düzenlemek, her gün biraz daha artan görevleri süratli ve kaliteli biçimde yerine getirecek bir örgüte kavuşturmak gerekmektedir.

TBB'nin Yönetsel Örgüt Yapısı Nasıl Olmalıdır?

21. Söz konusu örgütün başında Büro ile Genel Sekreter arasında bir makam olarak ve gerekli yetkilerle Büro'yu yönetecek bir Müdür bulunması yararlı hatta zorunlu görülmektedir. Zira gerek Birlik Başkanı, gerek Genel Sekreter belli süreler için seçimle gelmekte ve belli bir süre sonra değişmektedirler. Oysa günlük işlerin bir düzen içinde konulacak esas ve ilkelere uygun olarak yürütülmesi, yönetimde sürekliliğin esas alınması gerekmektedir. Müdür bir gereksinme karşılığı olarak düşünülmüştür.

22. Yukarıdaki görüşlerin ışığı altında kurulması düşünülen TBB Yönetsel örgütü ekli örgüt şemasında gösterilmiştir. (Ek-1)

23. Kurulması düşünülen TBB yönetsel örgütü, örgüt şemasının incelenmesiyle görüleceği üzere aşağıdaki gerekçelere dayanmaktadır.

a. Başkan ve Genel Sekreter günlük işlerden kurtarılmıştır.

b. Kurulacak örgütün genel yönetimi ve denetimi Müdür'e ait olacak, Müdür Genel Sekretere karşı sorumlu bulunacaktır.

c. Danışmanlar geçici olarak çalışmak üzere gerekli görülecek uzmanlık dallarından seçilebileceklerdir.

d. Raportörler, avukatlar ya da hukuk öğrenimini görmüş kişiler arasından seçilecek ve çeşitli hukuksal konularda ve Genel Sekreterin Yönetimi altında mesleki ve bilimsel çalışma ve araştırmalar yapacaklardır.

e. Şefliklerin Müdüre bağlı olarak kendilerine verilen görevleri yerine getirebilecek güçte ve yapıda olmaları öngörülmüştür.

f. Müdürlük ve Müdüre bağlı şefliklerin (memurlara kadar) görev, yetki ve sorumluluklarını gösteren bir yönetmelik çıkarılması, hizmetlerin düzenli, süratli ve kaliteli biçimde yapılmasını sağlayacak ayrıca görev tedahülü, tekerrürü ve boşlukları önlemiş olacaktır.

TAVSİYELER

24. a. TBB yönetsel örgüt yapısı ekli şemaya göre (Ek 1) yeniden düzenlenmelidir,

b. Müdür, Şef ve memurlar için bir «Görev, Sorumluluk ve Yetki Yönetmeliği» hazırlanmalı ve yürürlüğe konulmalıdır.

İkinci Bölüm

Evrak-Dosya-Yazışma-Ruhsat-Bülten-Dergi ve Yayın Hizmetlerinin Geliştirilmesi

EVRAK ve DOSYA HİZMETİ

Gelen ve Giden Yazıların Gördüğü İşlem

25. TBB'ne gelen evrak «Gelen Yazı Föyü»ne (Ek-2) serial numara sistemi ile kaydedilip varsa evveliyatı eklenir. «Telli Dosya» ya (Ek-3) konur, gereği yapılmak üzere zimmetsiz olarak Genel Sekretere ya da ilgili memura gönderilir.

26. İlgililer tarafından cevaplanan yazılar (1+2=) üç kopya yazılıp imzalatıldıktan sonra Kayıt Memuruna verilir. Kayıt Memuru «Giden Yazı Föyü» ne (Ek-4) gerekli kaydı yapıp cevabın bir kopyasını alır «Giden Evrak Klasörüne» koyar, zarfı yazar, aslı ile bir kopyasını yazıyı cevaplayan memura gönderir. Bu memur kaydı, ekleri, adresi vb. hususları kontrol eder, gereken yazıların fotokopisini çıkarıp evraka ekler, gideceği yere gönderilmek üzere zarfa koyar. Zarf ve dosyayı Posta Memuruna gönderir. Posta Memuru zarfı kapatıp pul makinasından geçirir, PTT'ye götürüp kutuya atar. Kent içindeki dairelere yazılar elden dağıtılmaktadır.

27. Posta Zimmet Defteri yalnız taahhütlü yazılar için kullanılmaktadır. Pullama ve posta işleriyle bir müstahdem görevlendirilmiş bulunmaktadır.

28. Son beş yıl içinde TBB'ye gelen ve Birlikten giden evrak adedi aşağıda gösterilmiştir :

Yıl	Gelen Yazı	Giden Yazı
1974	10356	2728
1975	7770	2000
1976	7620	2151
1977	7856	2421
1-30/4-1978	4130	1020

29. Buraya kadar yapılan açıklamaların ışığında gelen ve giden evraka uygulanan işlemi eleştirmek gerekirse şu hususları belirtmek yerinde olabilir :

a. Birliğe bir günde gelen yazı ortalaması 34 ve giden yazı adedi ortalaması 10 dolaylarındadır. Bu rakamların fazla olduğu söylenemez. Zira günlük evrak trafiği 44 dolaylarında bulunmaktadır.

Bununla birlikte kayıt, dağıtım, pullama, postalama, dosyalama işleri bir bütün olarak düşünüldüğünde bunun bir memur tarafından yürütülmesinin olanaksız olduğu görülür. Bu memurun izinli, hasta, emekli olması vb. durumlar düşünülürse hizmetin tek memur eliyle yürütülmesindeki sakınca ortaya çıkar. Bu nedenle posta işleriyle bir müstahdem görevlendirilmiştir. Ancak bu kişinin memur değil müstahdem oluşu yerinde görülmemektedir.

b. Gelen yazıların ilgili memura zimmetsiz (kayıtsız) olarak verilmesi bu güne kadar önemli bir sorun yaratmamış, yıllık kayıp yazı adedi 2-3'ü geçmemiştir. Ancak bunu bir güvence saymak olanaklı yoktur. Evrak, kaydı yapılmış dosyasına eklenerek, evrakın dosyasız dolaşması önlenmelidir. İlerde yazı adedinin çoğalacağı da göz önüne alınarak Evrak Memuru tarafından ilgililere dağıtılan yazıların (dosyaların) yerine örnekli bulunan bir «Hatırlatma Kartı»nın (Ek 5) konulması ve bu yöntem aracılığıyla yazı ve dosyaların izlenmesi yerinde ve yararlı görülmektedir.

c. Giden yazıların bir kopya fazla yazdırılıp özel bir klasörde saklanması, dosya sistemine güvensizliği ifade ettiği ileri sürülebilir. Ayrıca bu uygulama dosya, kağıt, emek ve zaman israfına yol açmaktadır.

Bu tür uygulama Başbakanlığın benzeri ekli 29.5.1967 gün ve özlük ve yazı işleri 27-48/713 sayılı genelgesi ile yasaklanmış bulunmaktadır. (Ek 6)

d. Yazıların Evrak Memuru tarafından gidip kaydı yapıldıktan sonra zarflanıp posta işlemine geçilmesi gerekir. Bir kere daha denetlemek üzere ilgili memura gidip gelmesi fazla bir iştir. Yazıya bir başka yazının fotokopisi ya da sureti çıkarılıp eklenecekse, bu işin önceden yapılması daha uygun olur ve böylece işlem kısalmış olur.

TAVSİYELER

30. Gelen ve Giden yazılarla ilgili olarak aşağıdaki hususlar tavsiyeye değer görülmüştür.

a. Gelen evrak kaydedilince dosyasına bağlanmalı, evrakın tek olarak değil dosya ile dolaşması sağlanmalıdır.

b. Evrak ve Dosya İşleri Memuru adedi ikiye çıkarılmalıdır. (Halen posta işleri ile görevli bulunan müstahdem yerine bir memur alınmalıdır.)

c. Müstahdem zarfların PTT'ye yada ilgili kuruluşlara yollanması işlerinde kullanılmalıdır.

d. Gelen yazıların (dosyaların) memurlara verilmesinde Hatırlatma Kartı doldurulmalı ve yazılar (dosyalar) bu yolla izlenmelidir.

e. Giden yazılar, bir asıl, bir kopya yazılmalı, kopya dosyasına konmalı, 3 ncü kopya ve «Özel Klasör»den vazgeçilmelidir.

f. Yazılarla ilgili her türlü işlem ilgili memur tarafından tamamlandıktan sonra Evrak Memuruna gönderilmeli, bu memurdan denetlenmek üzere tekrar ilgiliye gidip gelmesi önlenmelidir.

g. PTT'den bir Fiyat Listesi sağlanarak ve ayrıca bir terazi alınmak suretiyle normalden ağır zarflar tartılıp, bu listeye göre pul makinasından geçirilmelidir. Bu tür zarfların PTT'ye götürülüp tartılması önlenmeli ve kaç kuruşluk pul yapıştırılması gerektiğinin saptanarak pullama işinin en kısa yoldan çözümlenmesi sağlanmalıdır.

Tekit Yöntemi

31. Çeşitli tekit yöntemleri vardır. Esas olan, yazıların ilgili sorumlu personel tarafından izlenmesidir. Bunun için yazılara hangi tarihte ya da ne kadar süre (gün) içinde cevap beklendiği yazılmalıdır. Bu husus masa takviminin cevap beklenen günkü sayfasına beklenen yazının; geleceği yer, gün ve sayısı, dosya adı ve numarası yazılarak kolayca izlenebilir. Diğer bir yöntem bu amaçla bir çizelge tutmaktır.

Yazıdan sorumlu memur tarafından dosyanın (yazının) numarası söylenerek belli günde o dosyayı getirmesi dosya memurundan istenebilir. Bu durumları karşılamak üzere dosya memurları bir çizelge tutarlar, ya da onlar da masa takvimlerini bu amaçla kullanabilirler.

DOSYALAMA HİZMETİ

32. Halen dosya servisinde (kalemde) 1969 dan bu yana tutulan dosyalar bulunmaktadır. Bu dosyaların tutulmasında Barolar ile yazışma yapılan kuruluşlar esas alınmıştır. Barolar dışında Başbakanlık, Sayıştay ve Danıştay, Adalet Bakanlığı, Fakültelere vb. ait dosyalar bulunmaktadır.

33. Dosyaların çoğunluğu dosya servisinde tutulmakta, ancak Muhasebeye ait dosyalar Muhasebe Şefliğinde, Yönetime, sınavlara, ruhsat işlerine ait dosyalar ise bu işle görevli personelin yanında muhafaza edilmektedir.

34. Özellikle barolara ait dosyalar 1969 dan bu yana tutulduğundan dolmuş bulunmaktadır.

35. Yapılan araştırma sırasında saptandığına göre TBB nin yazışmalarının büyük bir çoğunluğu

Barolar ve belli kuruluşlarla yapılmaktadır. Bunun dışındaki bazı yazışmalar ise değişik konularla ilgili bulunmaktadır. Halen bunların bir kısmı özel dosyalar biçiminde açılmış bulunmaktadır.

Ancak bunlar için, bir Dosya Planı bulunmamaktadır.

36. Dosyalar açık raflarda muhafaza edildiği ve tek Evrak Memuru bulunduğu için gerektiğinde Şefler ve diğer memurlar bu raflardan dosya alabilmektedirler. Bu uygulama bazı karışıklıklara neden olabilecek nitelikte görülmektedir.

TAVSİYELER

37. Dosyalama konusunda aşağıdaki hususlar tavsiyeye değer görülmektedir.

a. TBB'nde Karma Model Dosya Tasnif Sistemi uygulanmalıdır. Buna göre :

1. Yazışma yapılan Barolar esas alınmalıdır. Barolara 101'den başlayan ve illerin alfabetik sıralanışına göre sürdürülecek birer kod numarası verilmelidir.

2. Cumhurbaşkanlığından başlanarak yazışma yapılan Başbakanlık, Kurum ve Kuruluşlar için birer dosya açılmalı, bu dosyalara 201'den itibaren kod numarası verilmelidir.

3. Özellikle muhasebe ve yönetimle ilgili olarak yazışma yapılan konular için «Konuya Göre (Tek Konu-Tek Dosya) Tasnif Sistemi» uygulanmalıdır. Özellikle Muhasebe ve Yönetimle ilgili yazışmalar bu tür tasnife tabi tutulmalıdır.

4. 1, 2 ve 3 ncü fıkralardaki tavsiyeler gereğince açılacak dosyalar için bir dosya Planı hazırlanmalıdır. (Araştırmacı bu konuda rehberlik yardımı yapacaktır.)

5. Evrak ve Dosya işlerini düzenleyen bir «TBB Evrak ve Dosya Yönetmeliği» hazırlanıp yürürlüğe konulmalıdır.

b. Dosyalar zorunluk olmadıkça Evrak Dosya Şefliğinin sorumluluğunda tutulmalıdır, diğer memurların muhafazasına verilmemelidir.

c. Dosyaların muhafazası için çelik dolaplar alınmalıdır.

d. Dosya Planı dışında hiçbir dosya tutulmamalıdır.

e. Sürekli olarak belli bir memur tarafından tutulan dosyalar (Muhasebe Dosyaları gibi) ilgili memurun dolabında saklanmasına müsaade edilebilir.

PERSONEL DOSYALARI

38. TBB'nde çalışan memur ve müstahdem için birer Özlük Dosyası vardır. Ancak bunlar telli dosyadan ibaret olup içleri düzenli değildir. Açıkta ve Yönetim Memuru tarafından saklanmaktadır.

39. Personele ait Özlük Dosyaları için klasör kullanılmalıdır. Klasörün içi kartonlarla, işe al-

ma, terfi, izin, sağlık vb. bölümlere ayrılmalı ve aralarına karton kapaklar konulmalıdır. Klasörün ilk sayfasına içinde bulunan belgeleri gösteren bir Dizi Pusulası eklenmelidir.

40. Özlük Dosyaları Genel Sekreter ya da yeni örgütlenmeye göre atanacak Müdür ya da Yönetim İşleri Şefi tarafından muhafaza edilmelidir.

RUHSAT İŞLERİ

41. Ruhsat işleri iyi bir düzen içinde yürüme-ktedir. 1969'dan bu yana yaklaşık olarak TBB'nce 11500 ruhsat düzenlenmiştir. Ancak zaman zaman bazı bilgi ya da belgelerin TBB'ne gelmesinde aksaklıklar olmakta, bu da ruhsat işlerini kısmen aksatmakta ve geçiktirmektedir. Ruhsatlar TBB'nin ilgili memurları tarafından şablonla doldurulmak-tadır.

42. Avukat olma hakkını kazananlara ruhsat, ilgili baro tarafından verildiğine ve bu husustaki dosya ve onay yazısı Adalet Bakanlığından gön-derildiğine göre, avukat adayının staja başladığının bildirilmesinde ve bazı belgelerin ilgili barolar ta-rafından TBB'ne gönderilmesinde bir yarar görülmemektedir.

43. Avukatlık Kanununun 17 nci maddesine göre yapılan bu uygulama, TBB'nde birçok dosya tutma dışında bir yarar sağlamamaktadır. Esasen TBB ; staj işini izlemektedir. Ruhsat düzenlenen avukatlara ilişkin staj ve ruhsat dosyaları ayrı yerlerde tutulmaktadır.

44. Avukatlara ait bir Alfabetik fihrist ve kart sistemi mevcut ise de bunların iyi işlendiği söylenemez.

TAVSİYELER

45. Ruhsat işlerinin geliştirilmesine ilişkin olarak aşağıdaki tavsiyelerin yapılması yararlı görülmüştür.

a. Avukatlık Kanununun 17. maddesi değiştiri-lerek staj işlerinin, TBB'nce izlenmesinden vazge-çilmelidir. Bu işlemin yerel Barolarca yerine geti-rilmesiyle yetinilmelidir.

b. Avukatların ruhsat işlemlerinin saklanması için çelik dolaplar alınmalıdır.

c. Her avukat için bir kart düzenlenerek ge-rekli bilgiler bu karta işlenmeli ve kartlar alfa-betik olarak özel bir kartoteks dolabında saklan-malıdır. Bu kartların düzenlenmesinden sonra Fihrist Defterinin, Dip koçanın ve diğer kartların tutulmasından vazgeçilmelidir.

d. TBB kadrosuna ruhsatları yazacak bir Teknik Ressam alınmalıdır.

BÜLTEN, DERGİ ve YAYIN İŞLERİ

46 TBB tarafından üç ayda bir ve 2000 adet basılan TBB BÜLTENİ tüm Avukat, Yargıç ve Sav-cılarla diğer yargı organlarına ücretsiz olarak gön-derilmektedir.

BÜLTEN'in hazırlanması, matbaaya sevki, baskı izlenmesi, provaların düzeltilmesi, basılan BÜLTEN'e 18000 dolayında adres kesilip yapıştırılması bir me-mur tarafından yapılmaktadır. Daha sonra BÜL-TEN'ler bantlanıp pul makinasından geçirilir. ve PTT'ye teslim olunur.

47. İlgililerin adresleri sürekli izlenerek ge-rekli değişiklikler ve geri gelen BÜLTEN 'lerle ilgili işlemler yapılır.

48. TBB'nce Bülten dışında da bazı yayınlar çıkarılmakta ve Baro'lara gönderilmektedir. Bu tür yayınlar periyodik değildir.

49. Her adli yılın açılışında TBB Başkanınca hazırlanan konuşma ve yıllık faaliyet raporları teksir edilerek ciltlenir, kapak geçirilip Barolara ve ilgili kuruluşlara gönderilir.

50. Bu tür çalışmalara tutanaklar, genelgeler ve raporlarla ilgili yazının teksir ve posta işleri ile fotokopi işleri ve gelen yayınlarla ilgili hizmetleri eklemek olanağı vardır.

51. Birliğe gelen kitaplar için uygun bir fişle-me sistemi olmadığı gibi bir kitaplık kurulduğu da söylenemez.

52. Bülten, Dergi, Yayın işleri bir tek memur tarafından yürütülmekte, sıkışık durumlarda ken-disine diğer memurlardan yardım sağlanmaktadır.

53. BÜLTEN'in gönderileceği adres kağıtları teksir edilip, tek tek kesilerek BÜLTEN'e yapıştı-rıldığından ve adres değişiklikleri de sıkça oldu-ğundan güçlük çekilmekte ve posta işleri çok za-man almaktadır.

TAVSİYELER

54. BÜLTEN ile ilgili tavsiyeler aşağıdadır.

a. BÜLTEN ile ilgili adres işi daha pratik ve mekanik bir düzene sokularak, bu işte makina (Adresograf) kullanılması olanakları araştırıl-malıdır.

b. Bülten, Dergi ve Yayın işlerine bakan me-mur kadrosu ikiye çıkarılmalıdır.

c. Kitaplık düzenlenmelidir.

d. TBB'ne gelen yayınlar fişlenerek konula-cak bir sistem ve düzen içinde Kitaplıkta saklanıp ilgililerin yararlanmasına hazır tutulmalıdır.

MUHASEBE (SAYMANLIK) SERVİSİ

55. Birliğin ; bütçe, mali işler, mali faaliyet raporları, bilanço gibi işleri Muhasebe (Sayman-lık) Servisi tarafından yürütülmektedir. Serviste bir part-time müşavir, bir şef ve bir memur görev yapmaktadır.

56. Muhasebe hizmeti araştırma kapsamı di-şında tutulduğundan bu konuda ayrıntıya girilme-miştir. Ayrıca bu hizmetin yürütülmesinde her hangi bir sorun ile karşılaşmadığı anlaşılmıştır.

57. Ancak Muhasebede tutulan dosyaların da

TBB için düzenlenecek Dosya Planı içinde yer alması gerektiğine işaret edilmekle yetinilecektir.

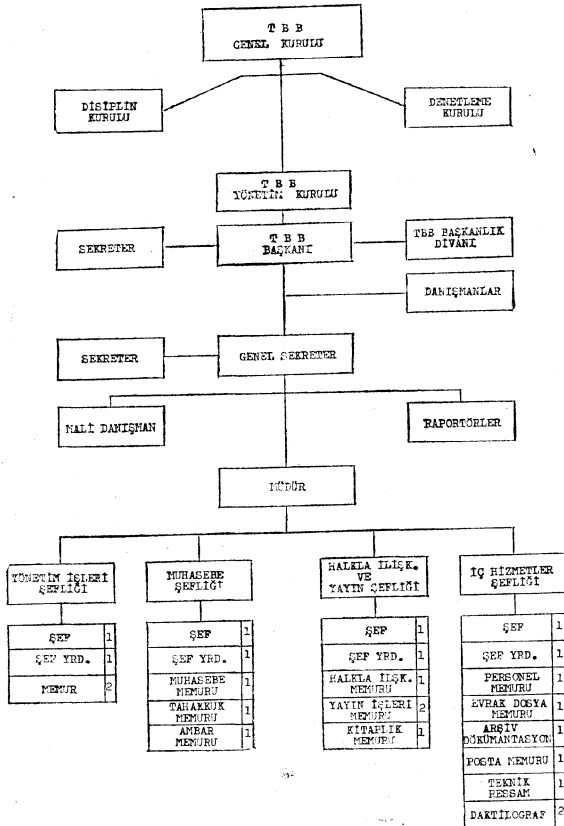
SONUÇ

58. TBB 1969 yılında kuruluş, günümüze kadar çeşitli ve değerli hizmetler görmüştür. Birliğin üstlendiği hizmetler günden güne genişlemiş, ancak hizmetleri yerine getirecek olan yönetsel örgüt kurulamamış, işler doğruca Genel Sekretere bağlı memurlar eliyle yürütülmüştür. Personel kalitesi iyi fakat adedi çok azdır.

59. Evrak, Dosya, Ruhsat, Bülten, Dergi işleri çok önce konulan yöntemlerle yürütülmektedir. Bunların da günün koşullarına göre geliştirilmesi gerekmektedir.

60. Bu rapordaki görüşler benimsenir ve tavsiyeler uygulanırsa, TBB'nin çalışmalarının uygun bir örgütle, daha süratli, ekonomik, etkin ve rasyonel biçimde yürütülmesi sağlanmış olacaktır

TBB ÖNERİLEN ÖRGÜT ŞEMASI

1978/48-2

Birlik Yönetim Kurulunun Adana Toplantısı

Birlik Yönetim Kurulu, Adana Barosunun çağırmasına uyarak 19 MAYIS 1978 günü Adana Barosunda toplanmıştır. 20 Mayıs 1978 günü Baroca İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi Salonunda düzenlenen «Demokratik Kitle Örgütlerinin İşlerliği» konulu tartışmalı toplantıya katılmıştır. Toplantıda Birlik Başkanı tarafından «Katımlı Demokrasi Anlayışı ve Barolar» konusunda bir konuşma yapılmıştır.

1978/48-3

Birlik Yönetim Kurulunun Edirne Toplantısı

Birlik Yönetim Kurulu Edirne Barosunun çağırmasına uyarak, 17 Haziran 1978 günü Edirne Barosunda toplanmıştır. Aynı gün, Halkevi Salonunda Birlik adına Başkan Faruk Erem, yönetim kurulu üyeleri Gülçin Çaylıgil ve Azmi Soydan'dan oluşan grup tarafından hazırlanan «Reklam Yaşığı» konulu tartışmalı toplantı yapılmıştır.

Ayrıca, Edirne toplantısı nedeniyle aşağıdaki bildiri kamu oyuna açıklanmıştır.

BİLDİRİ

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 17 Haziran günü Edirne Barosunda toplanmış, gündemindeki konuları görüşerek karara bağlamıştır. Bu arada Barolar Birliğine, son günlerde yürürlüğe giren İnfaz Yasasının lehinde-aleyhindeki başvuruları değerlendiren Yönetim Kurulu şu sonuçlara varmış olduğunu Kamu Oyuna bildirmekte ilerdeki gelişmelere katkıda bulunacağı ümidi ile açıklamak gereksinmesini duymuştur:

1) İnfaz sistemimizin ilkelikten kurtarılması yolunda Yürütme Organının çabaları yerinde görülmüştür. İnfaz Yasası bu çabaların ilk ürünü sayılmaktadır. Bununla beraber İnfaz Yasasının sadece cezalarda bazı indirimlerle yetinmesi yeterli görülmemektedir. Birleşmiş Milletlerce hazırlanan ve Devletimizce kabul edilen «hükümlülerin tabii olacakları asgari insani muamele» anlaşmasının bütün gereklerinin bir an önce gerçekleştirilmesi kısa süreli bir plân içinde düzenlenmeli ve bu plânın sadece bir vaitten ibaret kalmamasının önlemleri de ele alınmalıdır. «Ceza evlerinde insan hakları» günümüzde en güncel konulardan biri haline gelmiş, sistemli çalışmalar ve İnsan Hakları Komisyonunun kararları bu konuya açıklığı getirmiştir.

2) Bu vesile ile Yönetim Kurulumuz İnfaz Sistemimizin gerçekten yenilenmesinin, cezaevinde uygulanan bazı tedbirlerin Yargı Denetimine tabi

kılınması ile mümkün olacağı kanısındadır. Yürütmenin hiç bir eylem ve işleminin yargı denetimi dışında kalamayacağı yolundaki Anayasal Kuralın cezaevlerinde geçerli olmadığı ileri sürülemez. Bu nedenle «İnfaz Hakimliği» kurulmalıdır. İdarece ahnan tedbirlerin acele bir usulle İnfaz Hakimliğine itiraz yoluyla götürülebilmesi olanağı sağlanırsa Cezaevlerimizdeki pek çok olayların önlenebileceği kanısındayız.

3) Yasal affın her zaman mümkün olmaması, bazı sakıncaları olabileceği yolundaki yermelelere meydan vermemek üzere, mevzuatımıza «Yargısal Af» müessesesinin girmesinde fayda vardır. Gerçekten, cezanın asıl amacı olan «İslâh» sağlanmış ise, bundan sonra infazın devamı ceza olmaktan çıkar ve lüzumsuz dolayısıyla ters tekilli bir tedbir haline dönüşür. Cezanın ıslaha yettiğinin saptanması için ferdi başvurularla, her bir hükümlünün durumunun İnfaz Hakimisi tarafından incelenmesi, bu incelemenin zamanı, her inceleme arasındaki süre, ıslahın saptanmasına ilişkin koşullar ve diğer ayrıntılar yasa ile gösterilirse İnfaz sorunu memleketimizde en isabetli şekilde çözülebilecek belki de yasal affa lüzum kalmayacaktır.

4) İnfaz Yasasının uygulanmasındaki duraksamalar giderilmelidir.

TBB. Yönetim Kurulu Adına
Başkan
Avukat Faruk EREM

1978/48-4

BİRLİKÇE YAYINLANAN BİLDİRİLER

1 — Adalet görevlilerine yapılan saldırılarla ilgili 25.3.1978 tarihli Bildiri

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bugün saat 10'da toplanmış ve aşağıdaki bildirisinin kamuoyuna arzına karar vermiştir.

Saldırıların alanlarını genişleterek Adaletle de yönelmeleri karşısında Yönetim Kurulumuz bir Savcının öldürülmesi olayının arkasındaki güçlerin teşhisi ve sorumlusunun saptanması çabasının en yoğun biçimde sürdürülmesini yetkililerden istemeğe karar vermiş ve gereken girişimlerine başlamış bulunmaktadır.

Amaç, sadece Adalet görevlilerini yıldırma değildir. Türk Devletinin üç unsurundan biri olan Yargıyı görevden alkoymak Anayasaya karşı yönelmiş eylemlerin niteliğini açıkca ortaya koymaktır.

Gereken önlemlerin alınması ve soruşturmanın yürütülmesi bu önemle orantılı olmak zorundadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur. 25.3.1978.

2 — Toprak ve Tarım Reformu Yasası ile ilgili 7.5.1978 tarihli Bildiri

Toprak ve Tarım Reformu Yasasının iptâline ilişkin Anayasa Mahkemesi kararının yürürlüğe girmesinin sonuçlarını inceleyen Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu aşağıdaki hususları kamuoyuna duyurmaya karar vermiştir :

Anayasa Mahkemesi, Anayasamızdan aldığı yetkiyi isabetle kullanarak 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Yasasının iptâli kararının yürürlük tarihini bir yıl süre ile geciktirmiştir. Ancak bu süre Yasama organlarıncı gerektiği şekilde değerlendirilememiştir. Oysa bu tutumun gelenek haline getirilmemesi, süresi içerisinde iptâl edilen Yasa yerine yeni yasanın çıkarılması Anayasa gereğidir. Ne yazık ki, aynı yanlış yöntem 931 sayılı İş Yasasının Anayasa Mahkemesince iptâl edildiği dönemde de uygulanmış ve büyük sakıncalar ortaya çıkmıştır. Birliğimizin o tarihte yaptığı uyarıya Yasama Organınca dikkate alınmamış ve aynen bu günkü gibi hukuk düzenimizde çok önemli sosyal bir konuda böylesine bir çelişki ortaya çıkmıştır.

Toplumsal yönü bu denli büyük ve önemli bir hukuk sorununun süre geçirilerek askıda bırakılması kuşku yokki hukuka olan inancı ve güveni sarsacaktır.

Hukukun Üstünlüğü İlkesine bağlı bir Anayasal Kamu kuruluşu olarak Türkiye Barolar Birliği, konu ile ilgilenme göreviyle yükümlüdür. Yasama Organı ile Anayasa Mahkemesi arasındaki yetkinin sınırları bu gibi somut olaylarla daha belirginleşmektedir. Bu nedenle devamedegelen olumsuz örneklerden kaçınılmalı, demokratik düzenin gerektirdiği duyarlılık gözden uzak tutulmamalıdır.

Birliğimiz iptâl kararı ile de salt bir hukuk boşluğunun oluşmadığı kanısındadır. Bilindiği gibi Toprak Reformu ile ilgili çalışmaların amacından saptırılmaması için gerekli önlemler 1617 sayılı Ön Tedbirler Yasasında ele alınmıştır. Bu Yasa da yürürlüktedir. Bu nedenle Yasama organlarıncı Anayasa Mahkemesi kararında öngörülen bir yıllık süre içerisinde yeni bir Yasa düzenlenmemiş olsa dahi Toprak Reformu anlayışı tümünden ortadan kalkmış sayılamaz. Ancak uzun yıllardan beri Türk köylüsünün özlemle beklediği ve toplum yapısında büyük aşamalar getirecek olan böylesine bir konuda gecikme hoşgörüsü ile karşılanamaz.

Unutulmamalıdır ki demokrasilerde Yasamanın sürekliliği kuralı toplumsal gereksinmelere dayanır. Demokratik düzenin getirdiği bu sorumluluk

gözden uzak tutulamaz. Yasama organının da konunun toplumsal ve sosyal ağırlığını gözden uzak tutmayacağı doğaldır.

Birliğimiz Toprak Reformu ile ilgili Yasanın ivedi olarak çıkarılmasını beklemektedir. 7.5.1978.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

3 — Bir sorgu hâkiminin Avukatı ile telefonda konuşan sanığın konuşmasının dinlenmesi olayı nedeniyle Birlikçe Fransa'da Montepellier Barosu Başkanına çekilen telgrafila ilgili 15 Mayıs 1978 tarihli Bildiri

Bir sorgu hâkiminin Avukatı ile telefonda konuşan sanığın konuşmasını dinlemesi Fransa'da bir adli skandal doğurmuştur. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına Montepellier Barosu Başkanına çekilen tel şudur :

«Bir sorgu hâkiminin bir avukatın müvekkili ile telefon konuşmasını dinlediği, bunu tutanağa geçirdiği, dosyaya koyduğu Fransız Basınından öğrenilmiştir. Fransız Adaletine daima saygı duyan Türkiye Barolar Birliği böyle bir davranışı hayretle karşılamıştır. Bu konuda Baronuzun aldığı takbih kararını desteklediğimizi bildirir, bu telgrafımızı hâkim hakkında disiplin tedbiri almağa yetkili makama iletmenizi saygı ile rica ederim.

Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı»

Bu olayın Türk kamu oyuna duyurulmasında fayda görmekteyiz. Takdirlerinize saygı ile arz ederiz. Başkan

4 — Anarşik olaylara karşı Yargısal Önlemlere ilişkin 23.5.1978 tarihli Bildiri.

Anarşik olaylara karşı yargının etkinliğini arttırmak amacı ile Adalet kuruluşu içinde yargısal önlemlere ilişkin düşünceler aşağıda açıklanmıştır :

Hükümet bildirisinde, DGM kusurundan uzak kalmak, Demokratik yargı kurallarını zedelemek koşullarına dikkatli olmak istemine yer verilmiş olduğunu basından öğrenmiş bulunuyoruz.

TBB nin bu konuda evvelce açıkladığı düşünceleri özetlemekte fayda görülmüştür :

1 — **Tabii Hâkim** : Anayasamızın 32. maddesindeki «tabii hâkim» kavramı, «biçimsel» ve «lafzî» yorumlanmamalıdır. DGM denemesi «suçtan evvel kurulan mahkeme tabii hâkimlidir» savının içdensizliğini yansıtıyordu. Herhangi bir yargısal önlem alınırken «biçimsel tabii hâkim» kavramının aldatıcı etkisinden sakınılmalıdır. Bu nedenle :

a — Mahkemenin hâkimlerinin atanmasında, yürütmenin en ufak bir yetkisi, dolaylı veya dolaysız etkinliği olmamalıdır. DGM döneminde yürütmenin göstereceği bir misli adaydan Yüksek Hâkimler Kurulu seçim yapıyordu. Bu bir aldatmacaydı.

b — Hangi deyim kullanılırsa kullanılsın, siyasal mahkeme dönüşümünü yaratacak hertürlü girişimlerden uzak kalınmalıdır. TBB siyasal mahkeme kavramına karşıdır.

c — «Mahkemelerin —görevleri— kanunla gösterilir» kuralı hem Anayasa (136), hem de CMUK. (1) kuralıdır. Mahkemelerin görevini saptamada Yürütme yetkili olmamalıdır. DGM Kanununun 9. maddesinin Anayasa Mahkemesince iptalinde gösterilen gerekçe gözönünde tutulmalıdır. (Resmî Gazete 2 Eylül 1974, n. 14994)

ç — Değiştirilen Yargıtay Kanununa göre (n. 1130) DGM leri kararlarının Yargıtay'ın belli bir dairesinde incelenmesi usulü örnek tutulmamalıdır. Bu usulün sakıncaları ve bu özel daire hakkındaki görüş ve yermeler değerlendirilmelidir. Kaldığı bu dairenin varlığı, Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra tartışmalıdır.

2 — **Savunma Hakkı** : Memleketimizde «Savunma Hakkı»nın siyasal amaçla kötüye kullanıldığına tek örnek gösterilemez. Türk Avukatları çok güç dönemlerde bile usul kuralları içinde kalabilmişlerdir.

Bu nedenle :

a — «Duruşmanın inzibatı» kavramının içdensiz ve abartılmış anlayışından, DGM Kanunundaki (27) düzenlemelerden uzak kalınmak gerekir.

b — Aynı nitelikte «müdafi disiplin uygulaması» itibar görmemelidir. Müdafî duruşmadan çıkarmak, savunma süresini veya müdafî sayısını sınırlamak yetkisini tanımak gibi öneriler kesinlikle reddedilmelidir.

3 — **Sonuç Olarak Kanaatimiz Şudur** : Asıl gereksinme; isabetle saptanmalıdır. Mahkemelerde kararların gecikmesi, uzmanlaşmamış olmaya bağlanamaz. Sıkıyönetim döneminden, DGM döneminden sonra Adliyeye intikal eden dosyalarda —genel ölçüleri aşan— gecikme veya kararlarda isabetsizlik görülmemiştir. «Biz yakalıyoruz, Adliye bırakıyor» savı doğru değildir. Zabıta soruşturması bazı dönemlerde «Adli Zabıta» niteliğini ve güvencesini kanıtlayamadı.

Bu nedenle Adli Zabitanın kurulması, her açıdan «savcılarının emrinde Adli Zabıta» döneminin başlaması gereklidir.

Eğer gerçekten Adli Zabıta kurulur ve Adliye emrine verilirse sür'at kolaylıkla sağlanır ve mah-

kemeler bakımından ayrı bir düzenlemeye ihtiyaç kalmaz. Çünkü her yeni kuruluşun kuşku ile karşılanması olasılığı üzerinde durmak gereklidir.

Mahkemelerin olanaklarının yeterli olmadığı bir vakiyedir. Fakat takviyeleri mümkündür. Adliye kuruluşları içinde olsalar dahi bir mahkemenin belirlenmesi özel mahkeme görünümünü yaratabilir. Sorunun çözümünü Adliyeden çok, Adliye dışında aramak, önlemleri buna göre saptamak yerinde olur.

5 — 27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı nedeniyle yayınlanan 27 Mayıs 1978 tarihli Bildiri

27 Mayıs günü toplanan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, son günlerde ortaya atılan ve sürdürülmek istenen yürürlükteki Anayasa'nın kaldırılmasının gerekli bulunduğu yolunda bazı çevrelerce ortaya atılan iddianın isabetsizliği üzerinde durmuş ve 1961 Anayasasının yüce Atatürk'ün uygarlık düzeyine Türk ulusunun ulaştırılması amacına varılmasını en elverişli biçimde yansıtan bu Anayasa'nın korunması çabasında ısrarlı tutum içinde bulunmağa karar vermiştir. Anayasa'nın gereklerini çeşitli nedenlerle gerçekleştir-mek direncinin sonuçları ile toplumsal isteklerin ters düşmesinin meydana getirdiği bugünkü durumun çözümü çarelerini Anayasa'nın kaldırılmasında aramak toplumumuzu geriye götürmektedir.

12 Mart anlayışının türünü son Anayasa değişikliğinin geçersizliğinin savunan TBB bu anlayışın eksik bıraktığını tamamlamak amacına yönelik bazı çevrelerin iddialarının karşısında olacağını kamuoyuna saygı ile açıklar. 27.5.1978.

1978/48-5

İstanbul Barosunun 100. Kuruluş Yıldönümü

İstanbul Barosunun 100. kuruluş yıldönümü Birlik Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurullarının da katılmalarıyla uluslararası düzeyde aşağıdaki program uyarınca 5-8 Nisan 1978 günlerinde yapılan toplantılarla kutlanmıştır.

İSTANBUL BAROSUNUN KURULUŞUNUN 100. YILDÖNÜMÜNÜ KUTLAMA PROGRAMI 5.8 NİSAN 1978

5 NİSAN 1978 ÇARŞAMBA

Saat 10.00 : ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

— İstanbul Barosu Başkanı Av. Orhan APAY-DIN'ın toplantıyı açışı.

— Sayın Cumhurbaşkanı Fahri KORUTÜRK'ün mesajı (Sayın Cumhurbaşkanını temsilen Genel Sekreter Sayın Halûk BAYÜLKEN tarafından okunacaktır.)

— Adalet Bakanı Sayın Mehmet CAN'ın konuşması.

— Yüksek Mahkemeler Başkanları.

— Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı.

— Ulusal ve uluslararası kuruluşlar temsilcilerinin konuşmaları.

— Diğer konuşmalar ve mesajların okunması.

Saat 12.30 : PERA PALAS OTELİ.

— İstanbul Valisi Sayın İhsan TEKİN tarafından konuklar onuruna öğle yemeği.

Saat 15.30 : ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

— «Türk Hukukunun Tanıtılması» konulu açık oturum. Toplantı Başkanı: Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Av. Faruk EREM.

— Raportörler :

Doç. Dr. Rona AYBAY,

Doç. Dr. Rona SEROZAN,

Dr. Neclâ GİRİTLİOĞLU.

Saat 20.00 : SAİT HALİM PAŞA YALISI — YENİKÖY.

— Adalet Bakanı Sayın Mehmet CAN tarafından konuklar onuruna akşam yemeği.

6 NİSAN 1978 PERŞEMBE

Saat 10.00 : INTER CONTINENTAL OTELİ

— «İnsan Hakları Sözleşmesinin Uygulanmasında Avukatın Rolü» konulu açık oturum.

Toplantı Başkanı: Prof. Dr. Edip ÇELİK

Saat 17.00 : KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ SERGİ SALONU.

— «Toplumda Adalet Duygusu» konulu Uluslararası Karikatür Sergisinin açılışı ve Ödül dağıtım töreni.

Saat 20.00 : INTER CONTINENTAL OTELİ

— Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Av. Faruk EREM tarafından konuklar onuruna akşam yemeği.

7 NİSAN 1978 CUMA

Saat 10.00 : INTER CONTINENTAL OTELİ

— «Ölüm Cezalarının Kaldırılması» konulu açık oturum.

Toplantı Başkanı : Prof. Dr. Mümtaz SOYSAL

Saat 20.00 : ÇINAR OTELİ-YEŞİLKÖY.

— İstanbul Barosu Başkanı Av. Orhan APAY-DIN tarafından konuklar onuruna akşam yemeği.

8 NİSAN 1978 CUMARTESİ

Saat 10.00 : Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından konuklar için düzenlenen turistik şehir gezisi.

ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASINA İLİŞKİN «İSTANBUL DEKLARASYONU»

100. Kuruluş yıldönümünü kutlama programına katılan çeşitli hukuk kurumları ve Barolar, hukuksal ve insancıl yönleriyle ölüm cezasını tartışarak, çağdışı olan bu cezanın kaldırılması için bütün dünyaya çağrıda bulunmuşlardır.

Toplantıya katılan kuruluşlar adına, Uluslararası Af Örgütü Başkanı Thomas Hammerberg, İtalya Avukatlar Birliği Başkanı Aldo Casalinova, Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri İlhan Kutay, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Ergin Türksöy ve Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Bahri Savcı'dan kurulu komisyon bu amaçla ortak bir metin hazırlamıştır.

Bu ortak metnin İstanbul Barosu tarafından Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Waldheim ile Pakistan geçici Askeri Hükümet Başkanı Ziya Ül Hak'a gönderilmesi kararlaştırılmıştır.

«Ölüm cezalarına karşı İstanbul Deklarasyonu» adı verilen ortak metin aşağıya alınmıştır :

«1 — Ölüm cezası, çoğu zaman etnik, dinsel ve politik bazı talepleri bastırmak için kullanılmakta ve bu yönüyle demokratik hakların kısıtlanması sonucunu doğurmaktadır.

2 — Kaldırılmalı, ölüm cezası çağdaş bir ceza niteliğinde de değildir. Çünkü bu ceza caydırıcı bir sonuç yaratmadığı gibi, kişiyi yeniden topluma kazandırma amacı da taşımamaktadır. Doğrudan doğruya insan hayatına son vermek, devlet eliyle şiddet demektir.

3 — Bu nedenle, çeşitli ülkelerden gelip İstanbul'da toplanan biz hukukçular ölüm cezası konusunda aşağıdaki çağrıyla tetarlamak istiyoruz.

A — Ölüm cezası tümüyle ve kayıtsız şartsız kaldırılmalıdır.

B — Gerek ulusal, gerekse uluslararası tüm hukuk kurumları ile hukukçular bu cezaya karşı olduklarını ısrarla açıklamalı ve bu cezayı uygulayan hükümetler açıkça kınanmalıdır.

C — Ölüm cezasının uluslararası bir metinle yasaklanmasını sağlayabilmek için, Birleşmiş Milletler kesin ve açık bir girişimde bulunmalıdır.

D — Ölüm cezasının çağdışı olduğu, özellikle siyasi alanda vurgulanmalıdır. Pakistan eski Başbakanı Zülfikâr Ali Butto hakkında verilen ölüm cezası bütün dünyada etkin protestolara yol açması gereken örnek bir olaydır. Onun için İstanbul konferansında alınan sonucun, Pakistan geçici Askeri Hükümetine sunulması kararlaştırılmıştır.»

1978/48-6

Uluslararası Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun 21-23 Nisan 1978 günleri İstanbul'da yaptığı toplantı

Birliğin de üyesi bulunduğu uluslararası Barolar Birliği (International Bar Association) yönetim kurulu 21-23 Nisan 1978 günleri İstanbul'da toplanmıştır. Toplantı dolayısıyla düzenlenen Meslek Kuralları semineri ile ağırlamaya ilişkin program 7.2.1978 tarihli Genelge ile Barolara bildirilmiştir.

GENELGE NO : 7.2.1978-8/305

Konu : Uluslararası Barolar Birliği Yönetim Kurulunun İstanbul'da yapacağı toplantı Hk.

Baro Başkanlığı

.....

Birliğimizin üyesi bulunduğu Uluslararası Barolar Birliği Yönetim Kurulu 21-23 Nisan 1978 günleri İstanbul'da toplanacaktır.

Bu toplantı nedeniyle 21 Nisan 1978 günü Tarabya Otelinin konferans için hazırlanacak salonunda Meslek Kuralları Semineri düzenlenmiştir.

Seminer programı ilişikte sunulmuştur.

Salon kapasitesinin 250 kişi olduğu Otel idaresince bildirildiğinden, ilgilenen ve dinleyici olarak katılacak meslektaşlarımıza duyurulmasını ve başvurularının 1 Mart 1978 tarihine kadar sonuçlandırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

MESLEK KURALLARI SEMİNERİ

21 Nisan 1978 Cuma

- 9.00 Başkanın Açışı
Collin Mc Fadyean Esq (İngiltere)
- 9.15 Ulusal ve Uluslararası Açılan Meslek Kuralları
Sir Thomas Lund (İngiltere)
- 10.00 Avrupa Ekonomik Topluluğundaki Kurallar ve Uygulamalar
Mr. Pieter de Brauw (Hollanda)
- 11.00 Parlamento Üyesi Olan Avukatlar Prof. Faruk Erem (Türkiye)
- 11.45 Meslek Kuralları ve Hukuk Mesleğini Etkileyen Hükümet Kararları
John P. Bracken Esq. (A. B. D.)
- 14.15 Hakem Kararlarında Meslek Kuralları
Maitre Jacques Lassier (Fransa)
- 15.00 Ortak Hukuk Büroları ve Meslek Ahlakı
RA Dr. Walter F. Oppenhoff (Almanya)

16.00 Disiplin Yöntemleri
James Sutherland Esq. CBE (İskoçya)

16.45 Görüşme ve Tartışmalar

18.00 Kapanış.

YABANCI MESLEKDAŞLARI AĞIRLAMA PROGRAMI

21 Nisan 1978 Cuma

12.30 Seminer öğle yemeği
(Katılanlar ve eşleri)

15.00 - 18.00 Eşler için gezi ve Olgunlaşma Enstitüsünü ziyaret (Türk ve Yabancı Avukatlar ve eşleri)

20.00 Adalet Bakanının kabul yemeği (Türk ve Yabancı Avukatlar ve eşleri)
—Sait Halim Paşa Yalısı—

22 Nisan 1978 Cumartesi

10.00 - 17.00 Seminere katılan Türk ve Yabancı Avukatlar ve eşleri için şehir gezisi

19.30 İstanbul Barosunun Kokteyli

21.30 Sultan Ahmet Camiinde ses ve ışık gösterisi (Türk ve Yabancı Avukatlar ve eşleri).

23 Nisan 1978 Pazar

15.00 - 18.00 Boğaz gezisi
(Türk ve Yabancı Avukatlar ve eşleri)

20.00 TBB'nin kabul yemeği
(Folklor gösterisi)
(Türk ve Yabancı Avukatlar ve eşleri)

24 Nisan 1978 Pazartesi

10.00 Şehir Turu
(Türk ve Yabancı Avukatlar ve eşleri)

Sayın Alev Coşkun
Turizm ve Tanıtma Bakanı,

18-24 Nisan 1978 günleri İstanbul'da toplanan Uluslararası Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve bundan yararlanarak düzenlenen «Meslek Kuralları» semineri dolayısıyla göstermek lütfunda bulunduğunuz yakın ilgiden dolayı şahsım ve Birlik adına en içten teşekkürlerimi sunarım.

Programın gerçekleştirilmesinde Bakanlığınızın İstanbul Bölge Müdürü Sayın Güler Kırdar'ın yardımlarından duyduğumuz memnuniyeti ayrıca belirtmek isterim.

Saygılarımla. Başkan

Sayın Av. Faruk EREM
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

A n k a r a

15.5.1978/1117 tarihli yazınız.

Belirttiğiniz konulardaki ilgi ve katkılarımız, eğer varsayılırsa, bizim öncelikle görev ve sorum-

luluk duygularımızın sonucudur. Her zaman böyle çalışmaların olması ve bize de yardım olanağının doğması en büyük temennilerimizdendir.

Bu düşüncelerle en içten başarı ve mutluluk dilekleriyle saygılar sunarım.

Alev Coşkun
Turizm ve Tanıtma Bakanı

1978/48-7

Vergi Yasa tasarısında Malî Müşavirlikle ilgili olarak getirilmek istenen yeni hüküm hakkında Birlikçe yapılan girişimler

Ankara : 25.5.1978
Sayı : 1189

Baro Başkanlığı

Milletvekili ve Senatör meslekdaşlarımıza gönderilen yazıdan bir adet takdim kılınmıştır.

Baronuz mensubu meslekdaşlarımıza uyarımda bulunmanızı saygı ile takdirlerinize arz ederiz.
Başkan

NOT : 4.5.1978 günü Millet Meclisi Plân, Anayasa ve Adalet Komisyonları Başkanları ziyaret edilerek görüşülmüş ve metinler kendilerine verilmiştir.

Ayrıca, C. Senatosu Başkanı ile Millet Meclisi Başkanı'na da aynı metin birer yazı ile gönderilmiştir.

Ankara : 3.5.1978
Sayı : 1046

Sayın Meslekdaşımız,

TBB. Yönetim Kurulu, mesleğimize müdahale anlamına gelen bir kuşkuyu takdir ve ilginize sunmağa karar vermiştir.

1 — Konu : «Bazı vergi kanunlarında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı»nın 153. maddesi ile şu hüküm VUK'nun 406. maddesine eklenmek istenilmektedir. «Açılan davalarda mükellefler tarafından istenildiği takdirde malî müşaviri de dinlenebilir. Bu fıkra hükmü bu kanunun 385 ve 397. maddeleri için de geçerlidir. Söz konusu malî müşavirlerin mesleki ve kişisel nitelikleri ile yetki ve sorumlulukları, malî müşavirlik ünvanının ve mesleki ve kişisel niteliklerin kazanılma ve kaybedilme koşulları ve bu mesleğe ilişkin diğer konular Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzük ile belli edilir.»

Malî müşavirlere savunma yetkisi tanımak girişimleri yeni değildir.

Bundan evvel iki kez Yüce Meclise sunulma tasarıları kabul görmemişti.

Yeni tasarı bu girişimlerin üçüncüsü olmaktadır. Tasarı hem Avukatlık Kanunu, hem de Anayasa açısından sakıncalıdır.

2 — Konunun Avukatlık Kanunu Açısından İncelenmesi : İdari yargı merciiinde «dinlenme» ile savunmayı ayırmak olanağı yoktur. Avukatlık Kanununun 35. maddesinde «...Mahkeme veya yargı yetkisini haiz diğer organlar huzurunda... dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız Baroda yazılı avukatlara aittir» hükmü yer almaktadır. Avukatlık Kanununa göre sadece Avukatlık mesleğine mevdu bulunan bir göreve mali müşavirlerin katılması istenmektedir. Yargı mercii önünde her açıklama iddia ve müdafaayı ilgilendirir. Savunma, ancak buna göre yetişmiş olanlara tevdi olunabilir. Çünkü savunma sadece muhasebe, vergi bilgisini değil, hukuk bilgisini de gerektirir.

Kanunla, özel bir mesleğin konusu olarak kabul edilmiş savunmanın, buna göre yetişmemiş olanlara tevdi haklı ve isabetli değildir. Muhasebe ve Vergi konularını bilmek savunmanın gerektirdiği hukuki ve usuli bilgilere sahip olmak anlamına gelmez.

Anayasa Mahkemesinin 20.12.1977 tarih ve 1977/121 sayılı kararındaki şu gerekçe, konuyu aydınlatmaktadır: «Hak arama işlevi, Hukuk Fakültesinde öğrenim görmüş kişilerin çaba ve katkılarıyla yürür. Bu nedenle Hukuk Fakültesini bitirmemiş, stajını yapmamış veya Yasada belirtilen görevlerde bulunmamış kimselerin, yargı yerlerinde ve hak arama işlerinde çalışmaları kamu düzeni ve kamu yararı ilkesini temelden sarsan bir neden olarak düşünülmektedir» (Resmî Gazete 20.3.1978)

3 — Önerinin kapsamı : Tasarının 153. maddesindeki mükellefin isteği üzerine mali müşavirlerinin Danıştay'da dinlenebileceğine dair değişiklik getiren hüküm fıkrası Avukatlık Kanununa ters düşmektedir. Anlaşılan Vergi Usûl Kanunundaki (İtiraz ve Temyiz Komisyonlarında mükellefin muhasibinin dinlenebileceğine) dair mevcut tatbikat genişletilmek istenmektedir. Ne varki, şu farklılıklar doğmaktadır :

a — Mali müşavirlik müessesesi meşruiyet kazanmakta, yasallaşmaktadır.

b — Komisyonlarla vaki hudutlama Mahkemelere kadar genişletilmekte, böylece bir yüksek mahkeme olan Danıştay'da kapsama alınmaktadır. Oysa kazai fonksiyonlarına rağmen Komisyonlar Mahkeme olmayıp idarenin iç bünyesinde kalmaktadırlar.

c — Halen mevcut hükme göre ancak (ihtilafli döneme ait devrede mükellefin defterini tutan muhasip) dinlenebildiği halde, tasarı böyle bir kayıt koymaksızın yeni görevlendirilecek olan mali müşavire, hatta bir kaç mali müşavire, eski

dönemlere ilişkin ihtilaflar için de (dinlenme) olanağı hazırlamaktadır.

Her ne kadar bu hususta gerekli hudutlamaları saptayacak bir tüzük hazırlanacağı, hükmü tasarıda yer almakta ise de, bu da kanımızca mesleğimiz için bir güvence olmaktan uzaktır. Bir kere, Mali müşavirlik mesleğine bir biçim vermek, onu yasallaştırmak zorunluluğu varsa, bunu tüzükle değil, kanun koymakla sağlamak gerekir. Bu ikinci olarak, Baro'ların bu hazırlık sırasında görüşleri alınmayacağı gibi, Danıştay'dan geçirdikten sonra mer'iyete konacak bir tüzüğün iptali de ancak gene Danıştay'dan istenebileceği için olumlu bir sonuç alınmayacak, iş olup bittiye getirilmiş bulunacaktır.

4 — Konunun Anayasa Açısından İncelenmesi :

a — Tasarıda yeni bir meslek kurulmak istenmekte ve bunun «tüzük» ile yapılması amaçlanmaktadır. Halbuki Anayasamızın 122. maddesine göre «Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları Kanunla meydana getirilir.» Anayasada münhasıran kanunla yapılması emrolunan konularda tüzüğe yetki tanımak olanağı yoktur.

b — Adalet mercilerinde Yasalarla belirtilmiş sıfatta kişilerin «dava süjesi» olmaları mümkündür. Tüzükle süje yaratmak yürütmenin yargıya müdahalesi sonucunu verir. Gerekçede «mali müşavirlik mesleğinin disiplin altına alınması»nın amaçlandığı bildirilmektedir. «Danıştayda savunma»nın bu amaçla bir ilgisi yoktur.

4 — **Sonuç :** Bahis konusu hükmün tasarıdan çıkarılmasını takdirlerinize arzederiz.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Adına

Başkan

1978/48-8

Vergi yasa tasarıları hakkında Birlikçe yapılan çalışma

Baro Başkanlıklarına 19 Mayıs 1978 günü çekilen telle «Vergi yasalarındaki değişiklikleri, özellikle Avukatlar ile ilgili hükümleri görüşmek ve karara bağlamak üzere Baro Başkanı veya temsilcilerinin mümkün ise Baro görüşü ile birlikte 28 Mayıs 1978 günü saat 10.00 da T.B. Birliğinde yapılacak toplantıya katılmaları» bildirilmiştir.

28 Mayıs 1978 günü Birlik Merkezinde yapılan toplantıya Birlik Yönetim Kurulu ile birlikte, Ağrı Baro Başkanı Nihat Sunay, Ankara Barosundan Yekta Güngör Özden, Erenel Sargut ve Hamdi Şehirlioğlu, Bursa Baro Başkanı Şükrü Akmansoy,

Denizli Barosundan Şadiye Argun, Elazığ Barosundan Sabahattin Ayden, Erzurum Baro Başkanı Abdülkadir Eryurt, Hatay Baro Başkanı Nabi İnal, Isparta Baro Başkanı Turan Öner, İstanbul Barosundan Salim Ekşi, İzmir Baro Başkanı Cengiz İhan, Kastamonu Baro Başkanı Muhittin Erbaş, Kırşehir Barosundan Hüseyin Ultav, Manisa Baro Başkanı Şinasi Tandoğan, Mersin Barosundan Edip Ayhan, Ordu Baro Başkanı İ. Nuri Topkaya ve Trabzon Barosundan Temel Aydınoglu katılmışlardır.

Yapılan konuşmalarda hazırlanacak birlik görüşünün esasları saptanmış, redaksiyon için bir komite oluşturulmuş ve sonunda aşağıdaki metin broşür halinde bastırılarak dağıtılmıştır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN VERGİ YASA TASARILARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu «Bazı vergi kanunlarında değişiklik yapılmasına ilişkin kanun tasarısı» hakkındaki görüşlerini açıklamak durumundadır.

Tasarı bir gereksinmeyi karşılamak amacı ile hazırlanmıştır. Bu gereksinmenin gerçekliği ve ağırlığı açıkça bellidir. Bu nedenle yasal bazı önlemlerin alınmasına karşı gelinemez.

Fakat tasarı bir açıdan yetersiz, bazı konularda da sakıncalı görünmektedir. Ayrıca Tasarının hazırlanış yöntemi demokratik esaslara uygun olmamıştır. Hiç bir kuruluşun —özellikle kamu niteliğindeki kuruluşların— mütalâası alınmadan tasarının Yüce Meclise sevki isabetli sayılamaz. Tasarının bir reform tasarısı niteliğini alamamasının nedenlerinden biri de budur.

Çağdaş vergilendirme hukukunda vergi sadece Devlet Giderlerine katılma ödevine indirgeli değildir. Verginin sosyal adaleti sağlamada en geçerli araçlardan sayıldığı Sosyal Hukuk Devletinin gerçekleşmesi çarelerinden bulunduğu düşünülürse tasarının yeterli veya amaca yönelik olmadığı görülecektir. Vergilendirilmemiş konulara değinilmemiş olması izahsızdır. Sadece Bütçe açığını kapamak çabası Vergi Adaleti sayılmaz.

1) **Vergi Adaletinin Bağımsızlığı** : Yürürlükteki sistemin «vergi adaletinin bağımsızlığı» ilkesini karşılamadığı bilinmektedir. Tasarıda bu sakınca daha da artırılmıştır.

Bilindiği gibi, mali yargı itiraz ve temyiz komisyonları ile Danıştay aşamalarından oluşan üçlü bir aşama göstermektedir. Bunlardan ilk ikisinin mali idarenin nüfuz sahasında buldukları kuşku götürmez bir gerçektir. Ayırma Meclisi'nin mevcudiyetine rağmen, Maliye Bakanlığımızın, itiraz komisyonlarını kurmak yetkisi, idarî yönden de olsa teftiş sistemi içinde bulunurması ve nihayet Vergiler Temyiz Komisyonuna son yıllar

içinde bir Başkan seçilememesine yol açan Ayırma Meclisindeki oy kilitlenmesi, mali yargının ilk iki aşamasının «bağımsızlığını» kanıtlayan gerçeklerdir.

Mali Yargıda bağımsızlık sadece Danıştay'da mevcuttur. Ancak Danıştay da işlerinin yoğunluktan bir içtihad organı olma imkânlarından mahrum kalmıştır. TBB olarak arzumuz «Bağımsız Vergi Adaletine» kavuşabilmek için, bir an önce gerçekten mahkeme niteliğinde Bağımsız Vergi Mahkemelerinin yada «Yerel İdare Mahkemelerinin» süratle kurulmasıdır.

Ancak bu yapılan kadar, bu günkü durum devam ettirilmeli, ezcümle «Vergiler Temyiz Komisyonu» fonksiyonlarından uzaklaştırılmamalıdır.

Gerçekten, Vergi Hukukuna ve tatbikatına, muhasebe ve işletmecilik bilgisine sahip Komisyonun, verdiği kararlarla içtihadın teessüsüne yardım ettiği nazara alınarak, bu Komisyonun hayatiyeti devam ettirilmelidir.

(Tas. Md. 152-V.U.K. nun 392'ci maddesini tadil ediyor)

2) **Harçlar** : Adalet harçlarının yükseltilmesinde isabet görülemez. «Hak arama özgürlüğü»nün parasal yönden kısıtlanması yersizdir. Belli bir parasal olanağa sahip olmakla koşullu Hak Arama Özgürlüğü Sosyal Hukuk Devletine ters düşmektedir.

Tasarı ile Harçlar Kanunundaki tarifeler yeniden düzenlenmekte ve büyük ölçüde arttırılmaktadır. Mesleğimizi yakından ilgilendirmesi bakımından burada sadece yargı harçları üzerinde durulacaktır.

Tasarı ile evvelce sabit ve tek rakam olan başvurma harçları sulh mahkemelerinde 10 TL'dan 50 - 250, As. H. Mahkemelerinde 20 TL. dan 100-500, Yargıtay ve Danıştay'da 30 TL. dan 150-750 TL. sına çıkarılmaktadır. Tetkik edildiğinde artış nisbetinin % 500 ile % 2500 arasında olduğu görülür. Bu miktarlardaki artış fahiştir.

Öte yandan tasarıda adli yargıda alınan nisbi harç oranlarında sadece asgari haddin artırılması ile getirildiği halde, mali yargıda gerek başvurma, gerekse nisbi harç oranlarının anormal şekilde artırılmasını izaha imkân görülmemektedir. Herne kadar yargı mercilerine müracaat eden kimselerin bir hizmetten yararlandıkları, bunun karşılığında da bir külfete katılmalara olağan olduğu savunulabilirse de yargı yollarına başvurabilmenin bir takım mali nedenlerle zorlaştırılması ve caydırıcı bir nitelik arzemesi hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmaz. Kanaatimiz, tarifede yapılan değişikliklerin yüksekliği, bu ihtimali büyük ölçüde gerçekleştirecektir ki sakıncalıdır.

Bu arada Adaletin tesis ve tevziini çok yakından ilgilendiren diğer bir konunun Tas. Md. 76 ile G.V.K. Md. 24/3 de yapılan değişiklik olduğunu

belirtmek gerekir. Gerçekten, anılan Md. ile «Bilirkişi» lere verilen ücretlerin vergi kapsamına alınması; evvelemlerde uzman bilirkişi temininin güçlükleri, bilirkişilerin zaten çok düşük olarak tayin edilen ücretlerini almalarındaki güçlükler ve memur olan bilirkişilerin maruz kalacakları ek güçlükler nazara alınırsa, gerçekçi bir yaklaşım olmayacaktır.

Mahkeme harçları, savunma ve hak arama özgürlüğü ile sıkı sıkıya bağlıdır. Her vergi tasarısında Hazineye bu kesimden gelir sağlamak yoluna gidilmesi hak arama özgürlüğüne ekonomik sınır koymak anlamına gelmektedir. Anayasanın tanıdığı bir hakkın gerçekte kullanılmasından zorunlu olarak vazgeçmek anlamına gelmektedir. Sosyal Devlet, bu anayasa hakkının şu veya bu şekilde kısıtlanmasını değil, en yaygın ve kolay ve enaz masraflı bir şekilde kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu itibarla, harçlarda artmayı bir kenara bırakmak gerekir. Kaldı ki bugün, bazı davalar ve yargılama kademelerinde yargılama harçları kaldırılmaktadır. Bu nedenle yargılama harçlarını yük olmaktan çıkarmak gerekir.

3) **Hayat Standardı** : Hayat standardı deyi mi açık değildir. Bu deyim, her halde, sürülen yaşam biçimi anlamında kullanılmıştır. Böyle olunca, deyimden ortaya koyduğu gerçek haller arasında farklar olduğu gözden uzak tutulamaz. Bir kontrol sistemi olarak ortaya atılan bu halin, soyut ve ayrıntılara girilmeden fazla vergi almanın bir aracı yapılması, anayasanın gerçek gelire bağlı vergi alma ilkesine ters düşmektedir. «Hayat standardı» adı altında yeni bir kavram yaratılması, bunun «kazanç karinesi» sayılması haklı olmayan uygulamalara sebep olacaktır. Kazanılmamış kazancın da vergilendirilmesi hukuka uygun sayılmaz.

Böyle bir yasal karinenin benimsenmesi halinde Anayasaya aykırılık savı ile karşılaşacaktır. Anayasamızın 61. maddesinde «her kes... Mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür» kuralı yer almaktadır. Bu hüküm kazanılmış olmayanın kazanılmış sayılmasını önler.

Müesseseye ilişkin yürürlük hükmünden, Hayat Standardı Esası'nın Tasarının kanunlaşması ile yürürlüğe gireceği anlaşılmaktadır. Bu hususu, müktesep hakların (mevcut servet unsurlarının) ihlâline yol açacak bir mahiyet arz etmektedir. Evvelden beri mevcut göstergelerin derhal gelir kriteri mahiyetini alması adalet duygusunu zedelemektedir.

Zarar beyanı ihtimalinin kanunla bertaraf edilmesi, iktisadi gerçeklere aykırıdır.

Hayat Standardı'na müsteniden yapılacak tarhiyata karşı sadece Danıştay yolunun açık tutulması Mali yargıya büyük yük getirecektir.

Hayat Standardına ilişkin farkları izah hakkı, mükellefe tarhiyattan önce tanınmalıdır. Tasarıdaki hali ile, evvelâ tarhiyat, sonra düzeltme yoluna gidilmesi, düzeltme müessesesinin bilinen işleyiş yavaşlığı karşısında, vatandaşa tahammül edilmez yükler getirecektir.

Ticari, zirai veya mesleki faaliyete yeni başlayan herhangi bir mükellefin, bu faaliyet dallarının çeşitli rizikoları da beraberinde taşıdıkları gerçek olduğuna göre, mutlaka ilk yıldan itibaren asgari ücret seviyesinde gelir elde edecekleri iddia edilemez. Bu sebeple, hiç olmazsa mükellefiyetin ilk yıllarına ilişkin istisna hükmü tanınması, adalete uygun olur.

Maddenin tedvin ve sevk tarzı, gerçek usulde vergi mükellefi olan ticari, zirai ve serbest meslek erbabını doğrudan doğruya hedef aldığından, eşitliğe aykırıdır. Bu nedenle, hayat standardı esasının, ücretliler, menkul ve gayrimenkul sermaye iradı sahipleri ile sair kazanç ve irat sahiplerine de teşmil edilmesi gerekir.

4) **Kanunilik** : Tasarıda «verginin kanuniliği» verginin ancak Yasa ile konulacağı kuralı zedelenmektedir. Yasada gösterilen iki had arasında Yürütmeye yetki verilmesi mümkün ise de bu had birbirinden çok uzak tutulursa artık kanunilikten söz edilemez. Tasarıda Yürütmeye tanınmış olan yetki kanuniliğe ters düşecek kadar geniş tutulmuştur.

Anayasamızın 61. maddesinde, Vergilerin Kanunla konulacağı hükme bağlanmış, anılan maddenin 3. fıkrasında, Vergi Kanunlarında gösterilen azami ve asgari hadler arasında, icraya uygulama yetkisi verilmiştir. Salt bu açıdan bakınca tasarı gayet normal görünmekte isede, derinliğine incelendiğinde, yürütmeye bırakılan yetki insanı olay üstünde yeniden düşünmeğe sevkedecek niteliktedir.

Tasarı'da bazı vergi kanunlarında, ezcümle Gelir Vergisi Kanununda yürütmeye ortalama 5 kat olan asgari ve azami hadler arasında takdir yetkisi verilmiştir. Ancak, meselâ Dış Seyahat Harcamaları vergisi konusunda; Kişi başına alınacak maktu verginin 1000 ve 20.000 TL. ve döviz satışlarında alınacak oransal verginin % 1 ilâ % 50 arasında olması tereddütler yaratacak mahiyettedir.

Bu nedenle Vergilerin Kanunla konacağı hakkındaki Anayasa hükmünün ruhundan hareketle, yürütmeye bırakılacak yetkinin daraltılmasını, Anayasa ve genel hukuk kurallarına uygun bulmaktayız.

Tasarıda yer alan tarifelerde en az ve en çok hadler yer almıştır. Verginin en az ve en çok hadleri beş misli olarak görülmektedir. Tasarıda bunun gerekçesi şöyle açıklanmıştır :

«Vergi miktarlarının, tarifelerde gösterilen en az ve en çok hadler arasında değiştirilebilmesi amacıyla, Bakanlar Kuruluna yetki verilerek verginin fiat değişikliklerini izleyebilmesi ve ekonomik gelişmelere uyabilmesi olanağını da sağlamıştır».

Bu gerekçe ekonomik dalgalanmaların sonucu olarak bir nevi enflasyonu kabul anlamındadır. Ayrıca enflasyonu şimdiden körüklemek demektir. Genel gerekçe ile de ters düşmektedir.

Diğer taraftan, vergi miktarlarının en az ve en çok hadleri arasında vergi almak yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi de kanuna dayalı vergi ilkesini bozmaktadır. Vatandaş vergilendirme karşısında güvenli olmaktan çıkarır, Plan ve Bütçeye uygun ve bağlı bir vergilendirme değil, Bakanlar Kurulunun takdirine bağlı götürü vergilendirme çığırı açılır. Vergilendirme tarihinde bunun adı vardır. En az ve en çok hadlerin tesbiti, kanuna bağlı vergi ilkesinin korunmasına yardımcı olamaz.

5) **Mali Müşavirlik** : Tasarının 153. maddesi ile şu hüküm VUK. nun 406 maddesine eklenmek istenilmektedir. «Açılan davalarda mükellefler tarafından istenildiği takdirde mali müşaviri de dinlenebilir. Bu fıkra hükmü bu kanunun 385 ve 397. maddeleri içinde de geçerlidir. Söz konusu mali müşavirlerin mesleki ve kişisel niteliklerinin kazanılma ve kaydedilme koşulları ve bu mesleğe ilişkin diğer konular Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzük ile belli edilir».

Tasarının 153. maddesindeki mükellefin isteği üzerine mali müşavirlerinin Danıştay'da dinlenebileceğine dair değişiklik getiren hüküm fıkrası Avukatlık Kanununa ters düşmektedir. Anlaşılan Vergi Usul Kanunundaki (İtiraz ve Temyiz Komisyonlarında mükellefin muhاسبinin dinlenebileceğine) dair mevcut tatbikat genişletilmek istenmektedir. Ne varki, şu farklılıklar doğmaktadır: Mali müşavirlik müessesesi meşruiyet kazanmakta, yasallaşmaktadır. Komisyonlarla vaki hudutlama Mahkemelere kadar genişletilmekte, böylece bir yüksek mahkeme olan Danıştay da kapsama alınmaktadır. Oysa yargısal fonksiyonlarına karşın Komisyonlar Mahkeme olmayıp idarenin iç bünyesinde kalmaktadırlar.

Mali müşavirlere savunma yetkisi tanımak girişimleri yeni değildir. Bundan evvel iki kez Yüce Meclise sunulan tasarılar kabul görmemişti.

Yeni tasarı bu girişimlerin üçüncüsü olmaktadır. Tasarı hem Avukatlık Kanunu, hem de Anayasa açısından sakıncalıdır.

İdari yargı merciinde «dinlenme» ile savunmayı ayırmak olanağı yoktur. Avukatlık Kanununun 35. maddesinde «...Mahkeme veya yargı yetkisini haiz diğer organlar huzurunda... Dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu

işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız Baroda yazılı Avukatlara aittir» hükmü yer almaktadır. Avukatlık Kanununa göre sadece Avukatlık mesleğine mevdu bulunan bir göreve mali müşavirlerin katılması istenmektedir. Yargı mercii önünde her açıklama iddia ve müdafaayı ilgilendirir. Savunma, ancak buna göre yetişmiş olanlara tevdi olunabilir. Çünkü savunma sadece muhasebe, vergi bilgisini değil, hukuk bilgisini de gerektirir.

Kanunla, özel bir mesleğin konusu olarak kabul edilmiş savunmanın, buna göre yetişmemiş olanlara tevdi, haklı ve isabetli değildir. Muhasebe ve Vergi konularını bilmek, savunmanın gerektirdiği hukuki ve usuli bilgilere sahip olmak anlamına gelmez.

Anayasa Mahkemesinin 20.12.1977 tarih ve 1977/121 sayılı kararındaki şu gerekçe, konuyu aydınlatmaktadır: «Hak arama işlevi, Hukuk Fakültesinde öğrenim görmüş kişilerin çaba ve katkılarıyla yürür. Bu nedenle Hukuk Fakültesini bitirmemiş, stajını yapmamış veya Yasada belirtilen görevlerde bulunmamış kimselerin, yargı yerlerinde ve hak arama işlerinde çalışmaları kamu düzeni ve kamu yararı ilkesini temelinden sarsan bir neden olarak düşünülmektedir» (Resmî Gazete 20.3.1978).

Halen mevcut hükme göre ancak (ihtilâflı devre ait devrede mükellefin defterini tutan muhاسب) dinlenebileceği halde, tasarı böyle bir kayıt koymaksızın yeni görevlendirilecek olan mali müşavire, hatta bir kaç mali müşavire, eski dönemlere ilişkin ihtilâflar için de (dinlenme) olanağı hazırlamaktadır.

Hernekadar bu hususta gerekli hudutlamaları saptayacak bir tüzük hazırlanacağı hükmü tasarıda yer almakta ise de, bu da kanımızca mesleğimiz için bir güvence olmaktan uzaktır. Bir ke-re, mali müşavirlik mesleğine bir biçim vermek, onu yasallaştırmak zorunluluğu varsa, bunu tüzükle değil, kanun koymakla sağlamak gerekir. İkinci olarak, Baroların bu hazırlık sırasında görüşleri alınmayacağı gibi, Danıştaydan geçirdikten sonra mer'iyete konacak bir tüzüğün iptali de ancak gene Danıştay'dan istenebileceği için olumlu bir sonuç alınmayacak, iş olup bittiye getirilmiş bulunacaktır.

Tasarıda yeni bir meslek kurulmak istenmekte ve bunun «tüzük» ile yapılması amaçlanmaktadır. Halbuki Anayasamızın 122. maddesine göre «Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları Kanunla meydana getirilir». Anayasada münhasıran Kanunla yapılması emrolunan konularda tüzüğe yetki tanımak olanağı yoktur.

Adalet mercilerinde Yasalarla belirtilmiş sıfatta kişilerin «dava süjesi» olmaları mümkündür. Tüzükle süje yaratmak yürütmenin yargıya müdahalesi sonucunu verir. Gerekecece «mali müşa-

virlik mesleğinin disiplin altına alınması»nın amaçlandığı bildirilmektedir. «Danıştayda savunmanın bu amaçla bir ilgisi yoktur.

6) **Teşhir** : Tasarının 116. mad. ile V.U.K. nun 5. maddesi tadil edilmekte ve Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin matrah, vergi gider bildirimini ve stopaj vergilerinin ilân edileceği, kitap halinde bastırılacağı hükme bağlanmakta, ayrıca mükelleflerin iş yerlerinde bu bilgileri açıklamalarını öngören tedbirler getirmekte, yapılmaması halinde meslekten geçici olarak men ve hapis cezası ile cezalandırılacağı belirtilmektedir.

Derhal belirtmek gerekir ki, teşhir cezası suç'u önleyememiştir. Şu halde bu maddenin hukuken geçerliliğini ve prevantif fonksiyonunu müdafaya imkân yoktur.

Kaldığı, iktisadi hayatın gerçekleri karşısında, yatırım yapmakta olan bir kurumun kâr etmesi veya serbest meslek faaliyetine yeni başlamış bir kişinin kayda değer kazanç elde etmesi beklenebileceği gibi bu göstergeler, kurum gayesinin gerçekleşmeyeceği veya serbest meslek erbabının mesleki vasfı hakkında kanaat de bahsetmez teşhir, denenmiş ve kamu beğenisini kazanmamış bir unsurdur.

Nitekim anılan maddenin 4. bendinde yer alan (...vergi tarhına esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet eden vergi miktarlarını gösteren levhayı...) ifadesi benzer bir hava yaratmaktadır. Gerçekten, özellikle Gelir Vergisinde, vergi tarhına esas olan kazanç tutarları ayrı ayrı belirtilse bile, bunlara isabet eden vergiler ayrı ayrı gösterilemez. Zira bilindiği gibi Gelir Vergisi, kazanç ve iratları safi tutarı üzerinden ve müterakki usulde alınır.

Yukarıda maruz sebeplerle T.B.B. bu maddenin tasarıda tamamen çıkarılması görüşündedir.

7) **İstisnalar** : Tasarının 75. maddesi ile G.V.K. nun ücretlerdeki istisnaları düzenleyen 23. maddesinde önemli mana taşıyan bir değişiklik yapılmıştır.

Sakatlık istisnası kaldırılmış, sonra komisyonlarda oransal olarak yeniden konuşulmasına rağmen; kaldırılan sakatlık istisnası hükmünün yerine, «yabancı basın kuruluşlarının Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı uyruklu elemanlarına» muafiyet tanınmıştır.

Muafiyetin Dışişleri Bakanlığının görüşüne ve mütakabiliyet şartına bağlanması, getirilen hükmü benimsemeye yetmemektedir. Kapitüler manadaki bu hüküm yabancı basın mensuplarına fiscal kolaylıklar sağlama amacını aşmış egemenlik haklarımızı zedeler.

Kanun yapma tekniği açısından yeri burası değil «Dar Mükellefiyete» ilişkin hükümler arasındadır.

Vergicilik açısından ise, Dar Mükellefiyetteki bağımsızlıkların kaldırıldığı bir tasarıda bu tip yepyeni bir bağımsızlık getirilmesi, savunulamayacak nitelikleri taşımaktadır.

Bu nedenle, hükmün tasarıda çıkarılması gerekir.

8) **Ücretlilerle Serbest Meslek Yükümlüleri Arasındaki Eşitsizlik** : Yeni Vergi Tasarısının hazırlanmış ve sunuş biçiminde, gelirlerin sadece emekten ve emek dışındaki rant karakterli gelirlerden oluştuğu izlenimi yaratılmakta ve emekten doğan gelirin sadece ücret olabileceği yaklaşımı ile ücret dışı gelirler kötü ve şüpheli intibah altında takdim edilmektedir.

Ücret gelirlerinin bir alın teri içerdiği, kutsal olduğu ve memleketimizdeki vergi sistemi içinde, vergi ziyanına olanak vermediği açıktır. Ancak ücret gelirleri dışındaki gelirlerin sadece rant karakterli ve binnetice şüpheli olabileceği kanaati yanlıştır.

Gerçekten G.V.K. nun 61. maddesi «ücret, işverene tabi ve muayyen bir iş yerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir». tanımını yapmaktadır.

Derhal görüleceği üzere ücretteki belirgin nitelikler :

- İşverene tabi olmak,
- Muayyen bir iş yerine bağlı olmak,
- (İstenen) hizmeti vermek,
- Para, ayın veya para ile temsil edilebilen, menfaatler sağlamaktır.

Bu şartların yerine getirilmesi halinde, ücret gelirindeki devamlılık, garanti unsurları kendiliğinden tarif kapsamı içine girer.

İşverenin, iş akdini feshetmesi olanağı mevcut olmakla beraber, bu ve sair konudaki sosyal önlemler, ücretin ve ücret geliri elde edenin durumunu bir hayli sağlamlaştırmıştır.

Buna mukabil G.V.K. Md. 65/2 Serbest meslek faaliyetini;

«Sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin, işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır» şeklinde tanımlanmaktadır.

İlk bakışta da görülebileceği gibi, serbest meslekteki emek unsuru, en bariz unsuru teşkil etmektedir. Ayrıca, ilmi veya mesleki bilgi veya ihtisas gereksinimleri, yapılan işlerin ticari mahiyette olmaması zorunluğu ve şahsi sorumluluk konuları, serbest meslek faaliyet ve kazancının, bu gün ve bilhassa bu tasarı ile yaratılan aşağılamaya hiç de layık olmadığını kanıtlamaktadır.

Serbest Meslekteki, yoğun bir hazırlık devresini gerektiren emek unsuru, yatırımın insana yapılması, herhangi bir şekilde amortismanı tabi tutulmayan bir beyin gereksinimi, serbest meslek faaliyetlerinin lâıyk olduğu saygınlığa kavuşturulmasını gerektirecek unsurlardır.

Bu bakımdan serbest meslek erbabına en az ücrete tanınan ayrıcalıklar tanınmalı, beyin göçünün üzüntü ile karşılandığı toplumumuzda, kamuya hizmet veren serbest meslek faaliyetleri, özendirici nitelikte kanuni teşviklere kavuşturulmalıdır.

Münakaşa konusu olan Vergi Tasarısındaki, özel indirim müessesesinin serbest meslek faaliyetinden doğan gelirlere de tanınması, bu yolda atılmış ve adalete uygun bir adım olacaktır görüşündeyiz.

9) **Muaflık** : Tasarının 75. maddesiyle, Gelir Vergisinin 23/1. maddesinin yerine şu bent getirilmek istenmektedir :

«Türkiye'de işyeri bulunan yabancı basın kuruluşlarının Türkiye'de oturan veya geçici görevle Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu elemanlarının bu kuruluşlardan aldıkları ücretleri» (Dışişleri Bakanlığının olumlu görüşü ve karşılıklı olmak şartıyla).

Bu hüküm Anayasaya aykırıdır. Egemenlik hakkını bozar. Karşılıklı olmak şartı gerçekte önemli değildir. Vergi dışı bırakmak tasarrufu bir vergi kanununda ele alınamaz. Egemenlik hakkı ile ilgili bir hususun bu şekilde bir statüye bağlanması yerinde değildir. Esasen aynı hükmü. Mali Müşavirlik Kanun Tasarısında da getirmek istemişlerdi. Kapitüler bir hükmün, tasarıdan çıkarılması zorunludur.

10) **Meslekten Caydırıcılık** : Avukatlık Mesleğini, diğer kâr getirici (sanayici, tüccar, hisse senedi sahipleri gibi) meslekler gibi ele almak yerinde değildir. Avukatlık mesleği kâr esasına göre çalışmaz. Alıp sattığı mal yoktur. Bilgisini ve hukuksal becerisini hak aramaya verir. Karşılığında ücret alır. Bu kâr değildir. Vergi kaybı, vergi kaçakçılığı gibi hallerde serbest meslek beyannamesi verdiği için kâra dayalı diğer meslekler içinde yer alması düşünülemez. Avukatlık mesleğinin vergi kontrolü ve gelir tesbiti bünyesi itibarıyla açıktır, kolaydır, yeterli değilse her türlü tedbirle sağlanabilir.

Gelir vergi tasarısında yer alan değişiklikler, avukatlık mesleğini icradan caydırıcı nitelik taşımaktadır. Tasarının bu yönden düzeltilmesi gerekir.

Avukatlık mesleği için asgari geçim indirimi uygulanmalıdır. Bu indirim asgari ücret seviyesinde olmalıdır.

11) **Stopaj** : Gelir Vergisi tasarısında yer alan kira parasından stopajı yaparak bunu Vergi Dairesine ödemek yükümlülüğü, vergi kolaylığını sağlamak değil, vergi dairelerini çalışamaz hale getirmek demektir. Stopajı yapacak olanı vergi dairelerine göndermek, ayrıca başkasının ödemek zorunda olduğu vergi yükümlülüğünü ve sorunlarını başkasına yüklemek demektir. Kiracıyı işverene yerine koymak demektir. Bunun ne büyük ihtilâflara neden olacağını şimdiden görmek mümkündür. Tasarıdan bunun çıkarılması gerekir.

12) **Haklı Sebep** : Genel hukuk ve gelir vergisi sisteminde olduğu gibi haklı sebeple izah hallerinde vergi idaresince bir vergi tarhının yapılmaması gerektiği halde tasarının 102. maddesinde buna ilişkin bir hükmün bulunmaması yerinde değildir. Haklı sebep izah edildiği takdirde vergi tarhına gidilmemesi gerekir.

13) **Takdirde Keyfilik** : Vergi takdiri bir kişiye verilmemelidir. Sakıncaları çoktur. Takdir objektif esaslardan hareketle olmalıdır. Bir kişinin takdiri vergi ihtilâflarını içinden çıkılmaz hale getirir. Verginin adil olduğuna dair güven vermez.

Ayrıca itiraz kademeleri de kaldırılınca güvence daha da eksilir. Hukuk devletinde güvence sağlayacak müesseselerin kaldırılması değil, aksine bu müesseselerin daha iyi çalışabilirliğini sağlamak, bu yetmiyorsa yeni müesseseler kurmak gerekir. Bu açıdan tasarıda tek memura takdir yetkisi veren hükümlerle itiraz kademelerini kaldıran hükümlerin çıkarılması, vergi takdir ve itirazlarla ilgili müesseselerin işlerliği üzerinde durulmalıdır.

14) **Delil** : Vergi kaçakçılığının önemli boyutlara vardığı bilinmektedir. Mükellefler, muamelede buldukları kimselerle sarih veya zımnî bir şekilde anlaşmakta, birbirlerine kenetlenerek zincirlemeler oluşturmakta, hazırladıkları kurnaz biçimlemelerle, aslı sezinlenebildiği halde mevzuat nedeniyle içeriğine varabilmeyi sağlayan delillerin elde edilmesini önemli ölçüde önleyebilmektedirler. İncelemelerin de olaylardan senelerce sonra yapılabilmesi işi daha da girift bir hale sokmaktadır.

Tasarı, inceleme elemanlarına olayları açığa çıkarma olanağını sağlamak için her türlü delil ve karinelerden yararlanabilmelerini sağlayan bir takım öneriler getirmektedir. Ceza hukuku tatbikatında olduğu gibi vergi hukukunda da (takdiri delil) sisteminin kabul edilmesi, delillerin yüzeysel biçimlerle kısıtlanmaması zorunluluk halini almış bulunmakta ve bu nedenle de yapılmak istenen değişiklikleri olumlu karşılamak gerekmektedir. Hatta denebilir ki, bu yola yönelmede geç bile kalınmıştır.

Ne var ki, hemen hiçbir kısıtlamaya tabi olmaksızın, serbestçe toplayacağı delil ve karinelerle matrah tesbit, hatta tesis edebilecek olan ince-

leme elemanının farazi kural gereği bitaraf ve yetenekli olacağı, siyasi ve kişisel sürtüşmelerden kendisini kurtarabileceği ümidiyle yetinmek de olanak dışı olup son derece tehlikeli sonuçlar verebilir.

Böyle bir delil sistemi getirilirken, takdir komisyonlarının yetkileri inceleme elemanlarına aktarılırken ve bu aktarmayı her derecedeki, zorunlu olan karşı önerileri de getirmek, gerekli dengeyi sağlamak, gerekli önlemleri almak da zorunlu bulunmaktadır. Örneğin hazırlık tahkikatında dinlenen şahidi, ceza hakimi bir de kendisi, yemin de vererek dinlemekle, gerekli dengeyi nasıl sağlıyorsa, derecatın da aynı işi yapması gerekecektir.

Oysa tasarıda bu yolda bir düzenlemede bulunulmamıştır. Aksine vergi davalarında bir dereceye kadar teminat teşkil eden Temyiz Komisyonlarının kadük hale getirilmek istendiğini müşahade ediyoruz. İtiraz Komisyonlarının çoğu da gayri muvazafırlar. Danıştay ise işlere temyizen bakmaktadır. Kaldığı itiraz ve temyiz komisyonları idarenin iç bünyesindeki bağımsız olmayan teşkilâtlardır. Hak arama özgürlüğü, bağımsız yargı, tabii hakim kavramlarının Türkiye'de Vergi ihtilafları açısından bir hayli ihmal edildiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Nitekim Hazine lehine karar vermediği gerekçesiyle Temyiz Komisyonlarının Maliyenin gazabına uğradığına dair söylentiler vardır. Aynı söylentiler itiraz komisyonu için de yaygındır.

Yıllardır sözü edilen Bölge İdare Mahkemelelerinin bir türlü kurulamamış olmaları memleketimiz için talihsizliktir. Hal böyle iken bir de inceleme elemanlarına yetki vermek, Tasarının 117. maddesiyle V.U.K. nun 30. maddesine eklenmek istenen 6. bendi yürürlüğe sokmak, karşıtımda hiçbir düzenleme yapmamak, bir denge sağlamamak, ayrıca hükümet tasarısında müşahade edildiği gibi vergi itirazlarını köstekleyici şekilde harçları arttırmak aklın ve mantığın almayacağı bir tutumdur. Eklenmek istenen 6. bent şudur :

... İktisadi ticari, teknik veya sosyal gereklere uymayan veyahut olayın özelliğine göre normal veya mutad olmayan durum ve haller delil hükmündedir...

Bu denli geniş bir isbat usulünün kabulünde yarar bulunabilir. Ancak dengenin sağlanabilmesi için yargının da bağımsız olması, incelemeleri bir de yargı organlarının süzgeçten geçirmesi gereklidir.

Tasarının V.U.K. nunda inceleme elemanlarına tanımak istediği yetkiler ancak Bölge İdare Mahkemelerinin kurulması şartına bağlanmalıdır. Bölge İdare Mahkemeleri kuruluncaya kadar dahi, yani intikal devresinde dahi bu hükümler meriyete tek başına konulursa, altından kalkılamayacak sakıncalı sonuçlar doğacaktır.

15) **Tebliğat** : Yürürlükteki hükümlere göre tebliğler Muhatap Mükellefin mutlaka şahsına yapılmaktadır. İki kez arandığı halde bulunamaz ise ilânen tebliğe tevessül edilmektedir.

Ne varki zamanaşımının son günlerinde mükellefler tebliğatı akim bırakmak için kayıplara karışmaktadırlar... İlânen tebliğler de bir ayın sonunda geçerlilik kazandığı için son aralık aylarında yapılan ilânen tebliğler zamanarını önleyememektedir.

Tasarı bu sakıncayı bertaraf etmek için mükellefin yanındakilere de tebliğat yapılabileceğini, hiçbirini bulunmaz ise evrakın Muhtara bırakılması suretiyle tebliğatın geçerli sayılabileceğini kabul etmektedir. Tebliğat konusunda, Tebliğat Kanunu hükümlerinin uygulanması en isabetli yoldur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU

1978/48-9

Yasalarımızda bulunan anti-demokratik hükümlere ilişkin Birlik çalışmaları hakkında Başbakan'a sunulan 15.6.1978 tarihli yazı

Ankara : 15.6.1978

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan

Sayı : 1333

Yasalarımızda bulunan antidemokratik hükümlerin saptanması amacıyla 17-18-19 Haziran 1977 günlerinde İstanbul'da Olağanüstü olarak toplanan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, çalışmalar sonunda, yasalarımızda ve hatta Anayasamızda antidemokratik, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı, insan hakları sözleşmelerine, demokratik hak ve özgürlüklerin korunmasını amaçlayan hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı hükümlerin varlığını saptamış ve bunların belli konularda raporlar halinde açıklamıştır.

Hazırlanan raporlar ilişikte sunulmaktadır.

Özgürlükçü-çoğulcu parlamenter demokrasinin bütün koşul ve boyutları ile yurdumuzda gerçekleşmesini sağlamak amacıyla yönelik bu çalışmalarımızın pratik sonuçlarının alınabilmesi için, görevlendirilecek kamu kurumları ile işbirliğine hazır bulunduğumuzu belirtmek isterim.

Konuyu takdirlerinize arz eder, saygılarımı sunarım.
Başkan

GENEL GEREKÇE ÖZETİ

Yasalarımızda ve hatta Anayasamızda da antidemokratik, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı insan hakları sözleşmelerine, demokratik hak ve özgürlüklerin korunmasını amaçlayan hukukun üstünlüğüne aykırı hükümlerin olduğu, bunu de-

mokratikleşme süreci için büyük bir tehlike sayan T.B.B. hukukumuzda varlığını sürdüren bu nitelikteki antidemokratik yasa ve hükümlerin belirlenmesi amacıyla 17-18-19 Haziran 1977 günlerinde İstanbul'da yaptığı olağanüstü toplantısında aşağıdaki kararları almıştır.

1 — 1961 Anayasasında çeşitli tarihlerde normal olmayan koşullarda yapılan değişikliklerde temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığını gören T.B.B., toplumumuzun gelişmesini engelleyen geriye dönüş niteliğindeki bu değişikliklere karşı çıkmış olmakla birlikte bunun ötesinde Anayasa'nın temel hak ve özgürlüklere güvence sağlayacak biçimde yeniden değiştirilmesi gerektiğine karar vermiştir.

2 — T.B.B. Genel Kurulu Türk Ceza Kanunu ve Ceza Yargılama Usulü Kanununda bulunan antidemokratik hükümleri saptamış ve özellikle insan haysiyetiyle bağdaşmayan hükümlerin, başta idam cezası olmak üzere örgütlenme ve düşünce özgürlüğünü yasaklayan özellikle TCK. 141, 142, 163. maddeleri hükümlerinin kaldırılması, ceza infazının insan haysiyetini zedelemeyecek biçimde yerine getirilmesi, savunmasız yargılama yapılmaması savunmayı kısıtlayıcı hükümlerin kaldırılması, siyasi organların mahkemelerin kuruluşuna ve görevlerine değinen antidemokratik yetkilerin kaldırılması için çalışmalar yapılmasına karar vermiştir.

3 — Çalışma ve sosyal güvenlikle ilgili yasalardan, İş Kanunu, Sendikalar Kanunu, Toplu Sözleşme Grev ve Lokavt Kanunu, Sosyal Sigortalar Kanunu ve benzer yasalarda birçok hükümlerin antidemokratik olduğu, birçok boşlukların bulunduğu saptanmıştır.

Tüm çalışanların çalışma ve yaşama koşullarını düzenleyen bu yasalar 1961 Anayasasının demokratik anlayışına aykırı olduğu gibi bu konudaki Uluslararası Sözleşmelere de aykırıdır. Bu nedenle yasalarındaki çalışanların örgütlenmesini engelleyici, toplu hak aramalarını kısıtlayıcı hükümlerin kaldırılması, çalışanlara grevli toplu sözleşme ve sendikalaşma haklarının sağlanması ve referandum hakkının verilmesi, çalışanların Sosyal Sigorta Kanununda köklü değişiklikler yapılarak yönetiminin demokratikleştirilmesi kabul edilmiştir.

4 — İdare Hukukuna ilişkin Sıkıyönetim, İl İdaresi, Belediyeler, Köy, Pasaport, Polis Vazife ve Selâhiyetleri Kanunlarıyla diğer idari yasalarla idareye tanınan, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı ve idareye takdir hakkı veren hükümlerin, can ve mal güvenliğini zedeleyen esasların yürürlükten kaldırılması ve bunların yargı organlarının güvencesine bağlanması, atanmış idarecilerin seçilmiş mahalli organlar üzerindeki geniş vesayet hakkının kaldırılması ilkesini benimseyen TBB., bu alanda gerekli değişikliklerin yapılmasına, eğitim ve öğretim özgürlüğüne fırsat eşitliğini zedeleyen ve kısıtlayan yasalar hükümlerinin yürürlükten kaldırılması gerektiğine karar vermiştir.

5 — TBB Genel Kurulu ekonomik ve mali yasaların, Anayasanın sosyal hukuk devleti ilkesine ve ekonomik ve sosyal hayatın adaletli tam çalışması, herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesine uygun düzenlenmesi esaslarına göre yeniden gözden geçirilmesi gereğini kabul ederek devletin ekonomik ve sosyal amaçlarına ulaşma ödevlerini ekonomik gelişme ile mali kaynakların yeterliliğine bağlamak yerinde görülmemiştir.

Kamu kesimi dışında kalan bankacılığın aile veya kişi bankacılığı durumuna dönüşerek, kredilerin belirli kişilere aktarılması olanağı veren Bankalar Kanununun 38. maddesinin yürürlükten kaldırılmasına ; Devlet ithalat ve inşaatının aracı yapılmaması için gerekli yasal düzenlemeler getirilmesine ; Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun, memleketin ekonomik kalkınmasına katkı ölçüsü esas alınarak yeniden düzenlenmesine ; Enerji ve doğal kaynakların devletçe işletilmesi gerektiğine karar vermiştir.

6 — Özel hukukta ilişkin kanunlarda temel hak ve özgürlükleri kısıtlayan ve eşitlik ilkesine aykırı düşen hükümlerin bulunduğunu saptayan TBB. özellikle Medeni Kanundaki eşler ve çocuklar arasında eşitsizlik yaratan, Dernekler Kanunundaki kişilerin dernek kurma ve üye olma haklarını kısıtlayan 903 sayılı yasadaki bazı vakıflara ayrıcalık tanıyan hükümleri antidemokratik bularak bu hükümlerin değiştirilmesini kabul etmiştir.

7 — Toplumsal gelişmede kitle haberleşme araçlarının önemini kabul eden TBB Basın ve TRT Yasaları ile ilgili diğer yasalardaki antidemokratik hükümlerin kaldırılması ve kurumların demokratik işleyişe kavuşturulması için yasal düzenlemelerin yapılmasına, fikir özgürlüğünün sağlanmasına karar vermiştir.

Bu kararlar ışığında, T.B.B. Olağanüstü Genel kurulunda hazırlanan ilgili tasarı ve öneriler ekli olarak sunulmaktadır.

Bkz. TBBB. 1977/44-1.

1978/48-10

Anayasa Mahkemesine yapılan saldırı ile ilgili olarak Birlikçe çekilen 28.6.1978 tarihli telgraf

Ankara : 28.6.1978

Sayı : 1452

YILDIRIM

Sayın Kâni Vrana

Anayasa Mahkemesi Başkanı

A n k a r a

Sayın Başkanım,

Menfur saldırıyı Barolar Birliği adına lanetlemekteyiz.

Anayasa Mahkemesine bomba atılmasıyla ne- nin amaçlandığını anlamak güç değildir. Bu Ana- yasanın getirdiklerini kabul etmek istemeyenlerin yasa dışı davranışta direnmek kararında oldukla- rını göstermektedir.

Anayasa kuruluşlarına ve tüm yargıda görev alanlara yönelik saldırılara karşı en kesin önlem- lerin alınması gerekli hale gelmiştir.

Saygılarımla arz ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Faruk EREM

1978/48-11

GENELGELER

1 — Meslek kredisine ilişkin 14.4.1978 ta- rihli ve 19/932 sayılı Genelge
Konu : Meslek Kredisi Hk.

Konu : Meslek Kredisi Hk.
Baro Başkanlığı

Meslekteki çalışmalarına yeni başlayan mes- lekdaşlarımız için Bankalardan meslek kredisi sağ- lanması yolunda yapılan çalışmalar sürdürülmek- tedir.

Bu konuda Türkiye Halk Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan 13.10.1977 tarihli ve 9822 sayılı yazısının bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Başka Bankalarla yapılan temaslar sonuçlanmı- ca durum ayrıca bildirilecektir.

Meslektaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.
Saygılarımla. Başkan

TÜRKİYE HALK BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ

BİRİM : SANAYİ KREDİLERİ
İŞARETİMİZ : YH/N/K/12.10

13.10.1977

No : 9822

Konu : Serbest Meslek krd.
104524

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İLGİ : 5.10.1977 tarih ve 1785 sayılı yazınıza karşılıktır.

Bankamız serbest meslek erbabına meslek kre- disini olarak 150.000,- TL'ya kadar kredi vermektedir. Kredilendirilmesi öngörülen serbest meslek erbab- ları arasında Avukatlarda bulunmaktadır.

Kredilendirme koşulları :

- Mesleki yüksek okul mezunu olmak,
- Askerlikle ilişkisi bulunmamak,
- Bağlı bulunduğu mesleki kuruluşa kayıtlı olmaktadır.

Anılan kredi ile mesleki faaliyetler için gerekli alet edavat ve teçhizatla donatım, mobilya mefruşat ve diğer demirbaşlar sağlanacaktır.

Kredinin vadesi en az 3 yıl, en çok 5 yıldır. Faiz %14 tür, taksitler 6 aylık vadelerde, gider vergisi ve masraflarla birlikte tahsil edilir.

Kredinin teminatı yeterli şahıs kefaleti ve munzam teminat gayrimenkul ipoteğidir. Krediyeye konu olan ve satın alınacak demirbaşların bedel- leri satıcı firmaya fatura karşılığı ödenir. Kredi ile satın alınan demirbaşlar Bankamız lehine sigorta ettirilir.

Koşulları yukarıda açıklanan serbest meslek kredisinden yararlanmak istenildiğinde en yakın Şubemize müracaat edilerek kredi ilişkisine geçil- mesini rica eder. İşlerinizde başarılar dileriz.
Saygılarımızla.

TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Gültekin ARIKAN
Müdür Yrd.

Ayla SELÇUK
Amir

2 — Aynı konudaki 14.6.1978 tarihli ve 22/1323 sayılı Genelge
Konu : Meslek Kredisi Hk.

Baro Başkanlığı

Hatay Barosu Başkanlığından aldığımız 11.5. 1978 gün ve 166 sayılı yazı ve ekinin örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Yönetim Kurulumuzun 27.5.1978 gün ve 597-42 sayılı kararı uyarınca bilginize sunulur.
Saygılarımla. Başkan

TBB Başkanlığına,

«Avukat arkadaşlarımıza meslek kredisi sağ- lanması bakımından Yapı ve Kredi Bankası Genel Müdürlüğü nezdinde yapmış olduğumuz girişimler sonunda, Kredi alacak avukat arkadaşlarımızın kefillerinin yine avukatlar arasından olması yolun- daki teklifimiz Yapı Kredi Bankası Genel Müdür- lüğünün 23.1.1978 gün ve 0505 sayılı cevabi yazıları ile kabul edilmiştir.

Diğer Barolarımızdaki Avukat arkadaşlarımızın yararlanmaları bakımından anılan Banka Genel Müdürlüğünün yazılarının bir örneğini eklice sun- maktayız. Barolarla Genelge ile tebliği hususunu takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.»

Hatay Baro Başkanı
Avukat Nabi İnal

EKİ : Yapı ve Kredi B. Gn. Md.
23.1.1978/0505 sayılı yazı örneği.

Hatay Barosu
Sayın Başkanlığı

Antakya

İlgi : 2.1.1978 gün ve 978/3 sayılı yazınız.

Maddi ya da şahsi teminatla kullandırılmakta olan meslek kredilerinde, tüccar dışı kefalet alınması da mümkün bulunmaktadır.

Bu nedenle, mesleğe yeni atılan avukatların meslekdaşlarını kefil vermek suretiyle bu kredi türümüzden yararlanmalarında her hangi bir sıkınca yoktur.

Bir yanlış yorumdan doğması ihtimali olan durumu açıklar ve Antakya Şubemize gereken talimatın verildiğini bilgilerinize sunarız.

YAPI VE KREDİ BANKASI A. Ş.
Umüm Müdürlüğü

Metin Sekendiz Fikret Aktekin

3 — Kesenek ve ölüm yardımı ile ilgili 31.5.1978 tarihli ve 21/1242 sayılı Genelge

Baro Başkanlığı

Baronuzun 30 Mayıs 1978 tarihi itibariyle Ölüm Yardımı ve kesenek borçları hesap durumu aşağıda açıklanmıştır.

26.1.1978 tarih ve 5/212 nolu genelge ile takistlerin gönderme tarihleri açıklanmış olmasına rağmen bazı Barolarca termine uyulmadığı ve havalelerin zamanında gönderilmediği tespit edilmiştir.

Birlik faaliyetlerinin aksatılmadan yürütülmesi ve Ölüm Yardımlarının zamanında yapılabilmesi için aşağıda açıklanan borç bakiyesinin acele gönderilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman
Av. Fehmi Özçelik

Başkan
Av. Faruk Erem

4 — Meslekdaşlarımızın Genelgelerden haberdar olabilmeleri için yapılacak işleme ilişkin 26.6.1978 tarihli ve 23/1433 sayılı Genelge

Baro Başkanlığı

Birliğimize yapılan bazı başvurmalardan; Barolara gönderdiğimiz genelgelerin ilçelerdeki avukat odalarına asılmadığı, meslekdaşlarımızın genelgelerimizden haberdar edilmediği anlaşılmaktadır.

Bu aksaklığın giderilmesi bakımından Baronuza bağlı ilçelerin bildirilmesini, bildirilen ilçe adedine göre Birliğimizce genelge gönderileceğine bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

5 — Barolarca hazırlanacak Avukatlık Ücret Tarifesinin tamamlanarak gönderilmesine ilişkin 28.6.1978 tarihli ve 24/1457 sayılı Genelge

Baro Başkanlığı

Bildiğiniz üzere 1136 sayılı Kanununun 168. maddesi uyarınca Avukatlık Ücret Tarifesi, her Baronun Yönetim Kurulu tarafından üç yılda bir seçim devresi başlangıcından hazırlanarak Birliğimize gönderilmekte ve Birliğimizce son şekli verilen tarife Adalet Bakanlığınca da onanarak üç yıl için yürürlüğe girmektedir.

Yürürlükteki tarife 10 Mayıs 1976 tarihinde yürürlüğe girdiğine göre yenisinin 10 Mayıs 1979 tarihine kadar hazırlanıp, onanıp, Resmi Gazetede yayınlanıp yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Aksi halde aynı madde hükmü uyarınca, yeni tarihenin onaylanmasına kadar eldeki tarife hükmü devam edecektir.

Bu nedenlerle Baronuzca hazırlanacak tasarının en geç 31.12.1978 tarihine kadar Birliğimize göndrilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

AVUKATLIK GÖREVİNE İLİŞKİN KONULAR

1978/48-12

Avukatların birbirleri aleyhine dava açmalarında izlenecek yol hakkında konulan meslek kuralı

Kayseri : 12.5.1978
Sayı : 72

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Avukatların birbirleri aleyhine asil veya vekil sıfatıyla dava takip etmeleri konusunda meslek kullarına yeni düzenleme getirilmesi Birliğimiz Genel Kurul Gündemine alınmıştı. Bu tarihten önce Baromuz avukatları arasında bilgi verilmeden dava takip edilmesi konusunda mahkemeiere de intikal eden karşılıklı itirazlar mevcut bulunmaktadır. Durum daha önce Birliğe intikal ettirilmiş ve hazırlanacak rapor Yönetim Kurulunda görüşüldükten sonra sonucunun açıklanacağı bildirilmişti.

Halen yukarda sözü edilen davaların görüldüğü mahkemelerimizden bu konuda ne gibi bir işlem yapıldığı Baromuzdan sorulmaktadır. Vereceğimiz cevaba esas olmak üzere konunun aldığı son şeklin Baromuza bildirilmesini arz eder saygılar sunarım.

Baro Başkanı Y.
Sümer Akşehirlioğlu

Ankara : 16.6.1978
Sayı : 1356

Baro Başkanlığı
K a y s e r i

İlgi : 6.5.1977 gün ve 86 sayılı yazınız
7.6.1977 gün ve 1033 sayılı yazınız
12.5.1978 gün ve 72 sayılı yazınız.

Avukatların Baro Yönetim Kurulunun iznini almadan birbirleri aleyhine dava açamayacakları hakkındaki Avukatlık Yasası hükmünün Anayasa Mahkemesince iptâlinde sonra oluşan boşluğun giderilmesi amacıyla Meslek Kurallarına bir madde eklenmesi için Genel Kurul'a öneri götürülmesinin Yönetim Kurulmuza karar altına alınması üzerine hazırlanan ve XI. Genel Kurul'a sunulan Raporumuzun 116-126. sayfaları arasında yer alan önerimiz ile öneri üzerinde toplantı sırasında yapılan görüşme zabıtları ve kabul edilen şekli ile XI. Genel Kurul Tutanağı'nın 213-221. sayfalarında bulunmaktadır.

Yönetim Kurulumuzun 27.5.1978 gün ve 596-41 sayılı kararı uyarınca bilginizi rica ederim.

Saygılarımla. Başkan

Meslek kurallarının 27 nci maddesine iki fıkra eklenmesine ilişkin Yönetim Kurulu önerisi :

«Bir avukatın bir başka avukata karşı davacı veya davalı vekilli sıfatıyla takip edeceği davada avukat davaya girmeden önce baro yönetim kuruluna yazı ile bilgi verir. Bir avukat bir başka avukata karşı kendisiyle ilgili bir dava açmadan önce barosuna başvurur. Baro başkanı veya tayin edeceği yönetim kurulu üyesi 15 gün içinde tarafları çağırarak sorunu sulh yolu ile çözümlenmeye çalışır. Acele hallerde haber vermekle yetinilir.»

Genel Kurulun Kabul Ettiği Fıkralar :

«Bir avukat bir başka avukata karşı asil ya da vekil sıfatıyla takip edeceği davayı kendi barosuna yazı ile bildirir.»

«Bu kural, bilgi verme yükümlülüğü ile bağlı olarak baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin üçüncü şahıslar aleyhine veya üçüncü şahısların barolar veya Türkiye Barolar Birliği aleyhine açacağı davalar için de geçerlidir.»

1978/48-13

Avukatlara Yapılan Saldırıları

1 — Ankara Barosu üyesi İmdat Balkoca'nın uğradığı saldırı hakkında Birlikçe yapılan girişimler

Ankara : 2.3.1978
Sayı : 2-122-2

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,
A n k a r a

Üyemiz Avukat İmdat Balkoca'nın Baromuza verdiği 20.2.1978 tarihli yazısının bir sureti ilişikte gönderilmiştir.

Son günlerde, adalet hizmetinde çalışan kişi ve kurumlara karşı giderek yoğunlaşan bu tür cirkin saldırıların yaygınlaşmasını da göz önünde tutan Yönetim Kurulumuz, konunun Sayın Başkanlığınız nezdinde de ele alınıp gerekli ve etkin girişimlerde bulunmasını dilemektedir.

Saygılarımla.

Ankara Barosu Başkanı
Av. Teoman Evren

Ankara : 20.2.1978

Baro Başkanlığına
A n k a r a

1. Ağır Ceza Mahkemesinde görülmekte olan 1977/369 esas nolu dosyanın duruşmasına müdahil avukat olarak katılmaktaydım. Davacı mağdure Sevim Cömert müvekkilemdir. Öldürmeye tam teşebbüsten sanık tutuklu ise Faşist (.....) 'tur. Duruşma bitiminde tutuklu sanık (.....) 'un arkadaşları faşist komandolar kapıları tutular ve müvekkilem annesi, babası ve yakınlarına mahkeme salonunda ve koridorlarda saldırmaya başladılar. Ben Mahkeme Başkanına «salonda ve koridorlarda müvekkilem saldırıya uğruyor, tedbir alın» dediğimde «orada olana karışamayız» dedi. Poliste müdahale etmedi. Saldırıları koridorda ve caddede de sürdü. Bu arada koridorda silah ta çektiler. Ben dışarı çıktığımda tekrar saldırarak arabamı tahrip ettiler ve benide ölümle tehdit ettiler, hırpaladılar. Oradan zorlukla uzaklaşabildim.

Bana saldırıda bulunanlar arasında davada tanıklık yapanlar da vardır. Bunlar;

(.....)
(.....)

Sanıklar hakkında takibat yapılması için Cumhuriyet savcılığına başvurduk.

Adliye'de görev yapan biz avukatların can güvenliği olmadığı gibi müvekkilerimizin ve diğer vatandaşların da can güvenliği kalmamıştır. Adliye-

de can güvenliğinin sağlanması için Baro'muzun yetkili makamlar nezdinde girişimlerde bulunmasını ve bunun için adliyyede arama yapılmasının sağlanmasını, diğer gerekli tedbirlerin de birlikte alınmasının sağlanmasını talep etmekteyim. Durumun bir bildiriyle kamu oyuna açıklanmasını da ayrıca talep etmekteyim.

Gerekeni bilgilerinize arz ederim.

Av. İmdat Balkoca

Ankara : 20.3.1978
Sayı : 695-696

İçişleri Bakanlığı,
Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Ankara Baro Başkanlığının 2.3.1978 gün ve 2-122-2/1975 sayılı yazısı ekinde gelen Av. İmdat Balkoca'ya ait 20.2.1978 tarihli dilekçe fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Kamu görevi yapan avukatların, görevlerinden dolayı uğradıkları saldırılar son günlerde yoğunlaşmış olup bu durum camiamızda üzüntü yaratmaktadır.

Bu gibi olayların önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınmasında yeterli çabanın sarfedileceğine inancımızı tekrarlar, durumu takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 17.4.1978
Sayı : 105221

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,
A n k a r a

İlgi : 20.3.1978 tarih ve 695 sayılı yazınız;

Kamu görevi yapan avukatların, görevlerinden dolayı uğramaları muhtemel saldırılara karşı Ankara Valiliğince tüm önlemlerin alındığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bedri NAZLIOĞLU
Müşteşar Muavini
İçişleri Bakanı Y.

Ankara : 2.5.1978
Sayı : 1017

Baro Başkanlığı,
A n k a r a

İlgi : 2.3.1978 gün ve 2-122-2/1975 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine İçişleri Bakanlığına gönderdiğimiz yazıya karşılık, kamu görevi yapan Avukatların görevlerinden dolayı uğramaları muhtemel saldırılara karşı Ankara Valiliğince önlemlerin alındığına ilişkin 17.4.1978 tarih ve 105221 sayılı cevabi yazı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi edinmeniz rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

2 — Gaziantep Barosu üyesi Avukat Hasan Aydın'ın öldürülmesi üzerine Birlikçe yapılan girişimler

Ankara : 13.3.1978
Sayı : 610
Acele Tel

Baro Başkanlığı
G a z i a n t e p

Aziz meslekdaşımıza karşı işlenen menfur cinayetten ötürü başsağlığı dileriz. Bu konuda mümkün ise ayrıntılı bilgi vermenizi, girişimlerinizde esas olmak üzere bildiriniz.

Saygılar.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara : 13.13.1978
Sayı : 613-614

Adalet Bakanlığı,
İçişleri Bakanlığı,
A n k a r a

Gaziantep Barosu Avukatlarından Hasan Aydın'a karşı işlenen menfur cinayeti üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz.

Savunma özgürlüğüne gölge düşüren bu gibi eylemlerin önlenmesinde ilginizin esirgenmeyeceğine olan inancımızı tekrarlar, suçlular hakkında gerekli incelemelerin yapılarak sonuçtan biran evvel bilgi verilmesini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara : 13.3.1978
Sayı : 611-612

Valilik Makamına, C. Savcılığına
G a z i a n t e p

Gaziantep Avukatlarından Hasan Aydın'a karşı işlenen menfur cinayeti üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz.

Savunma özgürlüğüne gölge düşüren bu gibi eylemlerin önlenmesinde ilginizin esirgenmeyeceğine olan inancımız tamdır.

Suçlular hakkında gerekli incelemelerin yapılarak sonuçtan biran evvel bilgi verilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Gaziantep : 16.3.1978
Sayı : 49

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 13/3/1978 tarihli teliniz.

Baromuz üyesi Avukat arkadaşımız sayın Ha-

san Aydın'ın menfur bir cinayete kurban gitmesi sebebiyle duyduğumuz üzüntü ve acı büyüktür. Baromuzda teselli veren başsağlığı telinize teşekkür ederiz.

Sayın Hasan Aydın 9/3/1978 günü saat 18.30 sıralarında TÖB-DER Gaziantep Şubesine bazı arkadaşları ile uğramış ve oradan çıktuktan sonra yakında bulunan kardeşinin evinin kapısı civarında kimliği bilinmeyen 2 kişinin silahlı saldırısına hedef olmuştur. Atılan kurşunlardan üçü kendisine isabet etmiş ve bir kurşun başına isabet ettiğinden Adana hastahanesinde yapılan müdahaleye rağmen kurtarmak mümkün olmamıştır.

Bir kaç ay önce de sağ eğilimli olarak bilinen Avukat arkadaşımız sayın Mehmet Çapar aynı şekilde akşam üzeri evine giderken öldürülmüştü. Her iki arkadaşımızı öldürenler maalesef bu güne kadar teşhis edilememiş ve yakalanamamıştır.

İl Valisi Yönetim Kurulumuzca ziyaret edilerek konuya eğilinmesi ve suçluların biran evvel yakalanması istenmiştir. Sayın Vali bize ve konuya yakın ilgi göstermiş ve göstermektedir.

Üzülerek belirtmek isterizki Gaziantep son günlerde aşırı uçların eylem alanı olarak seçilmiş görünmektedir.

Meslek arkadaşlarına ve meslek kurallarına Baro içinde ve dışında saygılı bulunan arkadaşlarımız, politik görüş ve davranışları yüzünden maalesef cinayete varan saldırılara hedef olmaktadır. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığınca da konunun ele alınarak gerekli girişimlerde bulunulmasını ve ilerdenberi avukatların istekleri olan silah taşıma ruhsatı verilmesi konusunun da oluşturulmasına delaletlerinizi saygı ile arz ederiz.

Gaziantep Baro Başkanı

Av. Hayri Güneri

Ankara : 2.5.1978

Sayı : 1016

Baro Başkanlığı

G a z i a n t e p

İlgi : 13.3.1978 gün ve 610 sayılı yazımız.

16.3.1978 gün ve 49 sayılı yazınız.

Avukat Hasan Aydın'ın öldürülmesi olayı hakkında Gaziantep C. Savcılığında alınan 7.4.1978 gün ve 978/1-551 sayılı yazı ile Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünden alınan 24.4.1978 gün ve 1.133.1165.1978/25094 sayılı yazı fotokopileri ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi alınması rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Gaziantep : 7.4.1978

Sayı : 978/1-551-1-581

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İlgi : 13.3.1978 günlü telinize.

Gaziantep Avukatlarından Hasan Aydın'ın ölümü ile ilgili tahkikat devam etmekte olup, failinin yakalanmasına çalışılmaktadır.

Bu hususta memuriyetimiz yardımcısı Ahmet Hulusi Yeşil tarafından tanzim edilen 6.4.1978 tarih ve Hz: 978/1343 sayılı yazı ilişik olarak sunulmuştur.

Bilgileri rica olunur.

B. Sami DACE

Cumhuriyet Savcısı

Gaziantep : 6.4.1978

Sayı : Hz. 1978/1343

Cumhuriyet Savcılığına

G a z i a n t e p

İlgi : 4.4.1978 gün ve 978/1-551 ve 978/1-581 sayılı yazınız.

9.3.1978 günü öldürülen Gaziantep Avukatlarından Hasan Aydın'ın öldürülmesi ile ilgili tahkikat devam etmekte olup, suç failleri henüz belirlenmemiştir.

Bilgi ve gereği arz olunur.

C. Savcı Yrd. 21103

A. Hulusi Yeşil

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Ankara : 24.4.1978

Sayı : 25094

İlgi : 13.3.1978 tarihli tel yazınız.

Gaziantep Barosu Avukatlarından Hasan Aydın'ın öldürülmesi olayı ile ilgili hazırlık soruşturmasının 978/1343 sayılı yazı ile suç failinin tespiti yönünden önemle sürdürüldüğü, bu yer C. Savcılığının 6.4.1978 gün ve 978/1343 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Selâhattın BESNİ

Adalet Bakanı Y.

Ceza İşleri Genel Müdürü Y.

Bkz. TBBB. 1971/6-9; 16; 7-3; 8-2; 9-13; 10-11; 1972/11-20; 13-23; 14-19; 16-28; 1973/17-20; 18-32; 19-16; 20-22; 21-22; 1974/27-16; 28-16; 1975/29-8, 9, 30-36; 17, 18, 19; 31-12, 13; 32-20; 21, 22; 33-12, 13, 14, 15, 16; 34-18; 1976/36-13; 1977/42-9, 10, 11; 43-8; 44-8, 9, 10; 45-8.

1978/48-14

Avukatların işten yasaklanmaları halinde Baro ve SSK ile ilişkileri

Hatay : 3.2.1978

Sayı : 41

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Avukatların işten yasaklanmaları halinde, gerek Baro ile ve gerekse Sosyal Sigortalar ile ilgili münasebetlerinin uygulanmasında bazı tereddütler hasıl olmaktadır. Şöyleki :

Herhangi bir nedenle işten yasaklanmış bulunan avukatın; Barodaki kaydı devam ettiğine göre :

1 — İşten yasaklanmış bulunan Avukatın Baro yıllık aidatı ödemesinin gerekip gerekmediği.

2 — Yine aynı Avukatın Sosyal Sigortalara, topluluk sigortası çerçevesinde prim ödemesine gerek olup olmadığı.

3 — Bu durumdaki Avukatın Baro Genel Kurul toplantılarına katılmasının mümkün olup olmadığı.

Yolundaki Birlik görüşünün 1136 sayılı yasanın 110 ncu maddesinin 8 inci fıkrası uyarınca Baromuzda bildirilmesini takdirlerinize arz ederim. Saygılarımla,

Hatay Baro Başkanı
M. Nabi İNAL
Avukat

Baro Başkanlığı Ankara : 17.5.1978
H a t a y Sayı : 1129

İlgi : 3.2.1978 gün ve 41 sayılı yazınız.

Avukatların işten yasaklanmaları halinde Baro ve SSK ile ilgili ilişkilerin uygulanmasındaki tereddütlerinizi içeren ilgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzun 12.2.1978 gün ve 128-47 sayılı kararı uyarınca Av. Hilmi Becerik tarafından hazırlanan rapor, Kurulumuzun 6.5.1978 günlü toplantısında görüşülmüş olup, benimsenerek, bir fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.
Saygılarımla.

Başkan

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu
Başkanlığına
A n k a r a

Konu : İşten yasaklanma hükmünün kapsamı

1136 sayılı kanunun disiplin cezalarına ilişkin onuncu bölümünde yer alan işten yasaklanma, 135. maddede bir disiplin cezası olarak kabul olunan işten çıkarma cezası niteliğinde değil, özellik taşıyan bazı ceza kovuşturmasının devamı sırasında uygulanan bir tedbirdir. 153 ve 154. maddelerde hangi hallerde işten yasaklanma kararı verileceği açıklanmıştır.

İşten yasaklanma kararının sonuçlarının neler olabileceği 155. maddede gösterilmiştir. Bu maddede, «İşten yasaklanmış olanlar bu tarihten itibaren Avukatlığa ait yetkileri hiçbir şekilde kullanmazlar» denilmektedir.

Bilindiği gibi, yetkinin tanımı, bir işi yapma gücü ve hakkıdır. 1136 sayılı kanunda, Avukatın hak ve yetkilerinin neler olduğu belirlendiği gibi, yükümlülükleri de açıklanmıştır. Avukatın, adli ve idari organlarda iş kavuşturması avukat olmanın verdiği hak ve yetkililerdir. Baro aidatı vermek, top-

luluk sigortası primlerini ödemek ve baro genel kurullarına katılmak ise, avukatın yükümlülükleri arasında yer almaktadır.

1136 sayılı kanunun 71/D ve 72/F maddelerine göre, baro yıllık keseneğini ödemeyen ve topluluk sigortası primlerini yatırmıyan avukatın baro levhasından kaydının silinmesi zorunludur. 86. maddede ise baro genel kurullarına katılma mecburiyetine uymayan avukata maddede yazılı ceza ön görülmüştür. Maddelerdeki bu açıklığa göre hakkında işten yasaklanma kararı verilmiş olan bir avukatın, aidat vermemesi ve prim borçlarını ödemesi durumları ile karşı karşıya bırakılmasında kendisinin levhadan kaydının silinmesine gidecek bir tutuma mecbur bırakılmasına yol açacaktır. Oysa, bir tedbir niteliği taşıyan işten yasaklama kararının amacı bu değildir. Nitekim 155. maddenin 2. fıkrasında işten yasaklanma hükümlerine uymayan avukat hakkında 135. maddenin 4 ve 5. bendlerinin uygulanacağı yazılıdır. Bu demektir ki, işten yasaklanma kararı bir avukatın levhadan silinmesini gerektirici sonuçları doğurması gereken ve ancak avukatın bazı hak ve yetkilerini kullanamamasını ön gören bir tedbirdir.

Baro levhasındaki kaydı silinmeyen bir avukat, levhada yazılı olmanın sonucu olarak, yıllık aidatını ödeyecek, topluluk sigortası primlerini verecek ve baro genel kurullarına katılacaktır. Çünkü bütün bunlar, baro levhasına kayıtlı olmanın yükümlülükleridir.

Bu bakımdan, Hatay Barosu Başkanlığının sorduğu hususlar hakkında birlik görüşümüzün (işten yasaklanan bir avukatın, yasaklanma süresi içinde, baro aidatlarını vermek, topluluk sigortası primlerini ödemek ve baro genel kurulu toplantılarına katılmak zorunda olduğu) biçiminde saptanmasını yönetim kurulumuzun takdirlerine sunarım. 20/4/1978.

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Üyesi
Av. Hilmi Becerik

1978/48-15

Baro keseneklerine ilişkin yasal düzenleme sonuçlanıncaya kadar yapılacak işlem

Ankara : 25.4.1978
Sayı : 2943

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına.
A n k a r a

İlgi : 18.4.1978 gün ve 970 sayılı yazınız.

Avukatlık Yasasının ödentilerle ilgili maddesinin iptali sonucu Baromuz tahsilat yapmakta sıkıntı çekmektedir. Süresinde yeni düzenleme gerçekleştirilmediği takdirde meslektaşlarımızdan alınan ödentilerin hukuki dayanağı kalmıyacağı açıktır. Bu nedenle iptal edilen kural yerine yeni bir ku-

ralın konulması için girişimlerin hızlandırılmasını diler, ancak bundan sonra ödeme yapılmasının mümkün olabileceğini bilginize sunarım.

Ankara Barosu Başkanı
Av. Teoman Evren

Baro Başkanlığı Ankara : 24.6.1978
A n k a r a Sayı : 1183

İlgi : 25.4.1978 tarih ve 2943 sayılı yazınız.

Avukatlık Yasasının ödentisi ile ilgili yeni düzenlenmesi Birliğimizce tamamlanarak Adalet Bakanlığı ve Bakanlar Kurulu kademelerinden geçirmek sureti ile Yasama organının gündemine alınması sağlanmıştır.

Önerilen Yasanın gündemin 23 üncü sırasında bulunduğu öğrenilmiştir.

Millet Meclisi Başkanı Sn. Cahit Karakaş ziyaret edilerek tasarının biran önce yasallaşması için yardımları rica edilmiş ve Meclis Yasa tasarılarını görüşmeye başlayınca gerekli yardımın yapılacağı vaadi alınmıştır.

Meclisin Yasa tasarılarını görüşme günlerinin saptanmış olması nedeni ile tasarının öncelikle görüşülmesinin sağlanması için gerekli girişimler sürdürülmektedir.

İptal edilen Yasa hükmünün yerine yenisinin konulması için yapılan girişimlerden bilgi edinilmesini, Yasanın yürürlükten kalktığı ve Baronu-

zun Birliğimize borçlarının 15.2.1978 ve 15.4.1978 tarihlerinde tahakkuk etmiş olduğu gözönünde tutularak ödenmemiş kesenek ve Ölüm Yardımlarının gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1978/48-16

Bursa Barosunca yayınlanmakta olan Derginin 1978/4 sayısı için Birlikçe yapılan açılıma

Baro Başkanlığı Ankara : 4.4.1978
B u r s a Sayı : 863

Baronuzca yayınlanmakta olan Derginin 1978/4. sayısında Avukat Şerafettin Gökalp imzasıyla «TBB XI. Kongresi Ardından» başlığı altında çıkan yazıda, TBB Başkan ve Başkanlık Divanı Üyelerinin ücret ve Yönetim Kurulu üyelerinin de huzur hakkı aldıkları hakkında yer alan ifadeler Yönetim Kurulumuzda görüşülmüş, uygulamada Birlik Yönetim Kurulunda görev yapanların halen hiçbir ücret almamaları nedeniyle durumun bu yolda Der-gide açıklanmasının istenilmesine 28.3.1978 tarih ve 371/31 sayı ile karar verilmiştir.

Bilgileri ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

YARGI ORGANLARI İLE İLİŞKİLER

1978/48-17

1730 sayılı Yargıtay Yasasının 22/2. maddesine göre Yargıtay Başkanlar Kurulunca alınan karar

Ankara : 26.5.1978
Sayı : 597/765

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1730 sayılı Yargıtay Yasasının 22/2. maddesine göre 23/1/1978 günü toplanan Yargıtay Başkanlar Kurulunca alınan kararın bir örneği Barolar ve Avukatlara duyurulmak üzere bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğini saygıyla rica ederim.

Cevdet Mentec
Birinci Başkan

— Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu Kararı —

1730 sayılı Yargıtay Kanununun 22/2. maddesine göre dairelerden birisine yıl içinde gelen işlerin normal çalışma ile karşılanmayacak oranda artmış ve daireler arasında iş bakımından bir den-

gesizlik meydana gelmiş ise bir kısım işleri başka daireye vermek ve gereken önlemleri almak üzere Yargıtay Hukuk ve Ceza Daire Başkanları 23/1/1978 günü saat 9.30 da Genel Kurul Salonunda Birinci Başkanın Başkanlığında, Birinci Başkanvekilleri de hazır olduğu halde toplandı.

A — Hukuk Dairelerinden 11.1.1977 - 31.12.1977 tarihleri arasında;

Birinci Hukuk Dairesine 13130, İkinci Hukuk Dairesine 9095, Üçüncü Hukuk Dairesine 7624, Dördüncü Hukuk Dairesine 13304, Beşinci Hukuk Dairesine 9277, Altıncı Hukuk Dairesine 9826, Yedinci Hukuk Dairesine 13708, Sekizinci Hukuk Dairesine 9710, Dokuzuncu Hukuk Dairesine 16871, Onuncu Hukuk Dairesine 8528, Onbirinci Hukuk Dairesine 5849, Onikinci Hukuk Dairesine 11453, Onüçüncü Hukuk Dairesine 5260, Ondördüncü Hukuk Dairesine 6552, Onbeşinci Hukuk Dairesine 2266 iş geldiği, bu dairelerce sırası ile 13157, 9072, 7612, 13054, 8786, 8867, 14735, 11306, 18219, 8256, 6007, 11432, 5637, 6602, 2390 iş çıkarıldığı ve yine sırası ile 68, 255, 234, 4600 807, 306, 4604, 1242, 653, 4343, 51. 278, 222, 180, 194 işin 1978 yılına aktarıldığı;

B — Ceza dairelerinden, aynı tarihler arasında;

Birinci Ceza Dairesine 4173, İkinci Ceza Dairesine 9119, Üçüncü Ceza Dairesine 9714, Dördüncü Ceza Dairesine 7234, Beşinci Ceza Dairesine 3789, Altıncı Ceza Dairesine 7765, Yedinci Ceza Dairesine 8712, Sekizinci Ceza Dairesine 7722, Dokuzuncu Ceza Dairesine 4492 iş geldiği, bu dairelerce sırası ile 4206, 9181, 9628, 7234, 3811, 7744, 8704, 9312, 4460 iş çıkarıldığı ve yine sırası ile 202, 372, 86, 7, 41, 81, 1739, 34, (Dördüncü Ceza Dairesi devir vermiştir) için 1978 yılına aktarıldığı saptandı.

Gereği görüşülüp düşünüldü :

I — Yedinci Ceza Dairesinin görevine giren 1630 sayılı Dernekler Kanununa ilişkin hüküm ve kararların benzeri işler ve yakın ilgisi nedeniyle 23/1/1978 tarihinden itibaren Dokuzuncu Ceza Dairesince incelenmesine, diğer Ceza Dairelerine gelen, çıkan ve elde bulunan iş miktar ve niteliklerine göre bir başka Ceza Dairesine iş aktarılmasına yer olmadığına;

II — Bir, Sekiz ve Ondördüncü Hukuk Dairelerinin görevine giren 4753 sayılı Kanundan doğan uyumsuzlukların incelenmesinin bir başka Hukuk Dairesine verilmesi önerisinin, (dairelere gelen ve çıkan ve elde bulunan iş miktar ve niteliklerine ve süregelen uygulamaya göre) yerine getirilmesine olanak bulunmadığına;

Hukuk Dairelerine gelen çıkan ve elde bulunan iş miktar ve niteliklerine göre,

A — Dördüncü Hukuk Dairesinin görevi içinde bulunan, Asliye Mahkemelerinden verilip de Borçlar Kanununun özel sözleşme türlerinden satış ve trampa, bağışlama, ariyet ve kara, vekâlet, vekâletsiz tasarruf, kefalet, ölünceye kadar bakıp gözetme adı ortaklık, alacağın temliki, borcun nakli, kira sözleşmelerinden doğan her türlü uyumsuzluklar ve vedia sözleşmelerinden doğan uyumsuzluklarla ilgili davaların temyiz incelemesinin 23/1/1978 tarihinden itibaren Yargıtay'a intikal edecek olanların Onüçüncü Hukuk Dairesince;

B — Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren, kamulaştırmaz el konulan taşınmazların mülkiyetlerinin devrine karşılık olmak üzere bedellerinin ödettirilmesine ve bununla birlikte açılan ve aynı nedene dayanan tazminat isteklerine ilişkin davaların temyiz incelemesinin 23/1/1978 tarihinden itibaren Yargıtay'a intikal edecek olanların Üçüncü Hukuk Dairesince;

C — Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren, kuruluşları hesabına okuyan öğrencilerin başarısızlığı veya görev almadan ve mecburi hizmeti tamamlamadan ayrılanlara ilişkin tazminat davaları ile 4489 sayılı Kanun kapsamına dahil davaların temyiz incelemesinin 23/1/1978 tarihinden itibaren Yargıtay'a intikal edecek olanların Onbeşinci Hukuk Dairesince;

D — Üç ve Dördüncü Hukuk Dairelerinin görev alanı içinde olup ta 274 sayılı Sendikalar Kanununun 32. maddesinde yer alan işçi ve işveren sendikaları federasyonları ve konfederasyonları genel kurullarının toplantıya çağırılması ve kayyum tayini (çağırı heyeti teşkili) ile genel kurullarının verdiği kararlarının iptaline ilişkin olarak Sulh ve Asliye Hukuk Mahkemelerinden verilen kararların temyiz incelemesinin 23/1/1978 tarihinden itibaren Yargıtay'a intikal edecek olanların İkinci Hukuk Dairesince;

E — Asliye Mahkemelerinden verilip de Kanunlar ve Başkanlar Kurulu Kararı gereğince diğer dairelerin görevi dışında kalan ve Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren İş, Sendikalar, Grev ve Lokavt Kanunlarından doğan davalara ilişkin olarak verilen kararların temyiz incelemesinin 23/1/1978 tarihinden itibaren Yargıtay'a intikal edecek olanların Dördüncü Hukuk Dairesince;

F — Dokuzuncu Hukuk Dairesinin görev alanı içinde olup da Başkanlar Kurulu Kararı ile geçici olarak Onuncu Hukuk Dairesine verilmiş bulunan iş kazası ile meslek hastalıklarına ilişkin davaların temyiz incelemesinin 23.1.1978 tarihinden itibaren Yargıtay'a intikal edecek olanların Dokuzuncu Hukuk Dairesince;

Yapılmasına,

III — İş alınan dairelerde halen elde mevcut olup da incelenmesine sıra gelmemiş olan dosyalara ait karar düzeltme ve tanzih istekleri ile 23.1.1978 tarihinden önce bu dairelerden çıkmış ilâmlar hakkındaki tanzih ve karar düzeltme istemlerinin aynı dairelerce incelenerek karara bağlanmasına,

IV — Yargıtay'a gelen işlerin normal çalışma ile karşılanmayacak oranda artması karşısında her üç beş yılda bir kez Daire Sayısını arttırmak geçici bir tedbir olduğu kadar daireler arasında kaçınılmaz uyumsuzlukların doğmasına da neden olmaktadır. Ayrıca Yargıtay'ın hukuk yaratma, yasaları yurdun her yerinde aynı biçimde uygulanmasını sağlama görevi de istenildiği gibi yerine getirilememektedir.

Bu itibarla üst mahkemelerin bir an önce kurulmasında kesin zorunluk bulunduğuunun Adalet Bakanlığına duyurulmasına;

V — Umumi, mülhak ve hususi bütçelerle idare edilen daireler ve Belediyelerle sermayesinin tamamı Devlete veya Belediyeye veya hususi idarelere ait daire ve müesseseler arasındaki ihtilafların tahkim yoluyla halli hakkında 3533 sayılı Kanun, 16 Temmuz 1938 gününden beri yürürlükte bulunmaktadır. Bu kanunun 3. maddesinde «mülhak bütçeyle idare edilen daireler veya bunlardan biri ile 2. maddede yazılı daireler arasında hasıl olan ihtilaflar Temyiz Mahkemesi Birinci Reisi tarafından Temyiz Mahkemesi Daire Reisleri arasından seçilecek bir hakem vasıtasıyla hallanulur» hükmü

yer almıştır. 40 yıldan beri sözü edilen Kanunun 3. madesi hükmünün uygulamasının bir yarar sağlamadığı; aksine bazı sakıncalı durumlara neden olduğu görülmüştür :

Bilindiği gibi Bakanlıklar en büyük kamu tüzel kişiliği olan Devletin en geniş kapsamlı organlarıdır. Devlet Kuruluşu içinde tüzel kişiliğe sahip olan diğer kuruluşlar da kuşkusuz Devletin bünyesi içinde yer almış bulunmaktadır. Bu nedenlerle Devlet Daireleri arasında mal varlığı yönünden çıkacak uyumsuzlukların şu ya da bu yolda çözüme bağlanmış olmasının Devlet için zararlı bir durum doğmasına neden olacağı düşünlemez. O halde Devlet Daireleri arasında çıkacak uyumsuzlukları çözüme bağlayacak hakemin tecrübe ve bilim bakımından üstün nitelikler taşıması yönünden önem verilmesine bu konuda olağanüstü titizlik gösterilmesine bir gerek bulunmamaktadır.

Yargıtay Daire Başkanları, Yargıtay Dairelerinin çok yüklü iş hacmi altında bulunması nedeniyle ancak dairelerinin ve Yargıtay Kanununun kendilerine verdiği diğer görevlerin gerektirdiği işlerle uğraşmaya vakit bulabilmeleri nedeniyle, gittikçe adedi artan hakem işleri, Daire Başkanlarını çokca işgal etmektedir. Bu bakımdan hakem işlerine layıkıyla eğilinemekte ve gerekli vakit bu işlere ayrılamamaktadır.

Devlet Daireleri arasında çıkan mal varlığı uyumsuzluklarında değer sınırlanması yapılamadığı, için 50-100 lira gibi çok az değerli uyumsuzluklarında daire Başkanları tarafından görülmek, çözüme bağlanmak zorunluluğu doğmaktadır. Bu durumun ise, Yargıtay Başkanlarının mesleki itibarıyla telafi mümkün bulunmamaktadır.

Bu nedenlerle 3533 sayılı Kanununun 3. madesinin kaldırılması ve sözü edilen maddede yer alan daireler arasındaki uyumsuzlukların hakem olarak bir başka görevlilere verilmesi konusunda gerekli yasal düzenleme ve girişimlerde bulunmasının takdiri hususunun Adalet Bakanlığına duyurulmasına,

VI — Yedinci Hukuk Dairesinin Üye adedinin çoğaltılması On ve Onbirinci Hukuk Dairelerine Tetkik Hâkimi verilmesi gerekli görüldüğüne;

VII — Kararın birer örneğinin geriği yapmak ve tüm mahkemelere duyurulmak üzere Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına, bilgi ve gereği için Birinci Başkanlık Divanına, Cumhuriyet Başsavcılığına, Adalet Bakanlığına, Yargıtay Kararlar Dergisi ile Yargıtay Dergisinde yayınlanmak üzere Yayın Müdürlüğüne, Barolara ve Avukatlara duyurulması için Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına gönderilmesine,

II ve II-D maddelerinde oyçokluğu, diğerlerinde oybirliğiyle 23.1.1978 tarihinde karar verildi.

AVUKATLARIN BAŞVURMALARI

1978/48-18

İstanbul 3. Kolordu Askeri Mahkemesindeki duruşmaya vekaletnamesi olmadığından bahisle kabul edilmeyen Balıkesir Barosu üyesi Avukat E. Hakan Berk'in yaptığı başvuru üzerine Birlikçe yapılan girişim

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Konu :İstanbul 3. Kolordu Askeri Mahkemesince duruşmaya kabul edilmemem hakkında.

AÇIKLAMALARIM

Balıkesir barosuna kayıtlı, 11069 birlik ve 521 baro sicil numaralı avukatım. Müvekkilim Mustafa Tütüncübaşı «Halkın Sesi» dergisinin eski yazı işleri müdürüdür. Bu görevi nedeniyle T.C.K.'nın 159/I maddesini ihlal ettiği savıyla dörtbuçuk ay önce tutuklanmıştır.

Kısa bir süre önce gazeteci Tütüncübaşı ile müdafiliğini yapmak üzere anlaştım. Duruşmaya kısa bir zaman kalmış olduğundan ve müvekkilin bulunduğu Kartal-Maltepe askeri cezaevindeki koşullar nedeniyle vekaletname henüz çıkarılamamıştı.

Duruşmanın yapılacağı 14 Şubat 1978 tarihinde savunma görevimi yerine getirmek ve müvekkilimin sorgusunda bulunmak amacıyla İstanbul - Ayazağa da bulunan Askeri Mahkemeye gittim. Başkanlığını Piyade Kıdemli Albay Tacettin Güneykaya (946-115)'nin yaptığı ve Hakim Albay Muzaffer Bostancı (955-3) ve Hakim Ön. Yzb. Çetin Güvener (966-2)'den oluşan Askeri Mahkemenin yerini alması ve müvekkiliminde getirilmesiyle duruşmaya başlandı. Bende savunma görevimi yapmak amacıyla, savunma mahalline geçerek yerimi aldım.

Vekaletnamemin talep edilmesi üzerine, henüz alamadığımı (yazılı olarak), ceza usulü gereğince ve Yargıtay'ın bu konudaki içtihatlarında gözetilerek ve gelecek duruşmada vekaletnamemi sunmak kaydıyla duruşmaya kabulümü talep ettim.

Talebim mahkemece incelenilmedi. Sanık Tütüncübaşı'ya da beni vekil olarak kabul edip etmediği sorulmadı. Mahkeme Başkanı Albay Güneykaya duruşmaya sadece önceden yazılı vekaletnamesini sunan müdafilerin kabul edilebileceğini söylüyerek, beni dışarı çıkmaya davet etti. Duruşmadan atılmak anlamına geldiğini sandığım bu davranış karşısında meslek şeref ve haysiyetiyle

bağdaştıramadığım için Mahkeme üyeleriyle daha fazla muhatap olmadım. Ve duruşma salonunu terketmek zorunda kaldım. Olay duruşma tutanaklarında geçirilmemiş bulunmaktadır. Ancak müvekkilim Mustafa Tütüncübaşı (Kartal, Maltepe Askeri Cezaevinde bulunmaktadır.) ve meslektaşım Av. Barış Yiğit (Bülbüderesi durağı, selanikler sokak, No: 36/3 Üsküdar-İst.) duruşmada bulunmaktaydılar ve olayın tanığıdırılar.

Yargılama usulü yasalarımızda savunmanın kısıtlanması anlamına gelen şekli vekaletnamenin sunulmaması halinde avukatın duruşmaya alınmıyacağı yolunda bir hüküm bulunmamaktadır. Aksine Yüksek Mahkemelerimiz bu konuda savunmanın lehinde bir çok içtihat vermiş bulunmaktadır.

Savunmanın kısıtlanması anlamına gelen bu uygulamadan Birliğinizde bilgisi olması ve gerekli göreceği girişimlerde bulunması için bu yazıyı yazmayı zorunlu gördük. Saygılarımızla.

15.3.1978 Balıkesir Barosu Avukatlarından

E. Hakan Berk.

Ankara : 12.4.1978

Sayı : 914

Millî Savunma Bakanlığı
Adalet Dairesi Başkanlığına
A n k a r a

Balıkesir Barosu Avukatlarından E. Hakan Berk'in 15.3.1978 günlü başvurusunun fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Ceza davalarında yazılı vekâlete gerek olmadığının gözönünde bulundurularak gereğini saygıyla takdirlerinize sunarım.

Başkan

Ankara : 14.4.1978

Sayı : 1978/2065-IV

Konu : Vekaletnamesiz Müdafî.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : Türkiye Barolar birliği Bşk.lığının 12.4.1978 gün ve 914 sayılı yazısı.

İlgi yazıya bağlı ve Balıkesir Barosu Avukatlarından E. Hakan Berk tarafından kaleme alınan 15.3.1978 tarihli yazıda;

Avukat E. Hakan Berk, T.C.K.nun 159/1 maddesini ihlâl ettiği iddiasıyla tutuklu bulunan ve duruşması 3 ncü kolordu komutanlığı As. Mahkeme-

sinde icra edilen Mustafa Tütüncübaşı'nın müdafî olarak, 14 Şubat 1978 günü yapılan duruşmada savunma görevini yerine getirmek ve sorgulamada hazır bulunmak için müvekkili ile birlikte mahkeme önüne çıktığını ve vekâletnamesini gelecek duruşmada sunacağını beyan etmesine rağmen hemen vekâletnamesini Mahkemeye vermediği için duruşma salonundan dışarıya çıkarılmak suretiyle savunma hakkının kısıtlandığını beyan etmektedir.

Umumi Yargıtay'ın muhtelif içtihatlarında, müvekkilin vekili ile birlikte duruşmaya gelmesi ve onun kendi müdafî olduğunu mahkeme huzurunda açıkça ifade etmesi halinde, mahkemeye müvekkili ile birlikte gelen müdafinin ayrıca vekaletname ibraz etme mecburiyeti olmadığını, keza (353 Sayılı kanunun 257. maddesinin atıfta bulunduğu) C.M.U.K. nun şahsi dava faslının 348. ve 356. maddelerinde yer alan kaidenin hukukun umumî esaslarına uyması itibarıyla, yalnız şahsi davalarda değil, bunların dışında bütün duruşmalarda tatbikinin icabedeceği görüşünde olduğundan ve Askeri Yargıtay 2 nci Dairesinin 18.11.1964 gün ve Esas 713, karar 30 sayılı ara kararı ile 22.8.1969 gün, Esas 380, karar 436 sayılı içtihatlarında da 353 sayılı kanununda sarahat bulunmayan ahvalde sırasıyla C.M.U.K. nuna, ondada sarahat yoksa H.M.U.K. nuna baş vurulması belirtildiğinden müvekkili ile birlikte duruşmaya gelen vekilin, müvekkili tarafından kendini savunacağını açıkça ifade edilmesi halinde daha sonraki duruşmalarda vekaletnamesini ibraz etmek kaydıyla (savunma hakkının kısıtlanmaması yönünden) duruşmada hazır bulunmasının hukuka uygun olacağı görüşünde olduğumuza bilgi edinilmesini rica ederim.

Haydar TUNCAY

Hâk. Tuğgeneral.

As. Ad. İşl. Bşk.

Sayın Av. E. Hakan Berk
B a l ı k e s i r

İlgi : 15.3.1978 günlü başvurunuz.

12.4.1978 gün ve 913 sayılı yazımız.

İlgi yazınız üzerine Millî Savunma Bakanlığı Adalet Dairesi Başkanlığına yaptığımız başvuruya alınan 14.4.1978/2065-IV sayılı yazı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Yönetim Kurulumuzun 7.5.1978/481-1 sayılı kararı uyarınca bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

STAJ VE SINAV KONULARI

1978/48-19

1978 yılı İkinci Avukatlık Sınavına ilişkin
12.4.1978 tarihli ve 18/882 sayılı Genelge

12.4.1978-18/882

Konu : 1978 yılı II. Avukatlık Sınavı Hk.

Baro Başkanlığı

.....

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uya-

rınca 1978 yılının ikinci Avukatlık Sınavı 15-16 Mayıs 1978 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Sınav 15 Mayıs 1978 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 16 Mayıs 1978 Salı günü 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku, aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku ve İcra ve İflas Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınava girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce alınacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baronuz Bölgesinde sınavın ve mülakatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

D u y u r u

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Yasası Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1978 yılı II. Avukatlık Sınavı 15-16 Mayıs 1978 Pazartesi ve Salı günleri, Sınavda başarısız olanların mülakatları da 22 Mayıs 1978 Pazartesi günü Birlik Binasında yapılacaktır.

Adayların Barolardan alacakları sınav giriş belgesi ile birlikte 15 Mayıs 1978 Pazartesi günü saat 8.30 da Birlik Binasında bulunmaları duyurulur.

N o t : Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla sınav giriş belgesi aldıkları halde sınava girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

1. AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 1978 yılı 2. Avukatlık Sınavına 7 adayın katılacağına bildirilmesine rağmen Ankara Barosundan Saadettin Dumlu'nun gelmediği diğerleri Tülin Çadaş, Recep Şeker, Olcay Yezdami, Hayati Bora, Mehmet Nuri Karahmetoğlu ve Tuncay Sönmez'in geldikleri görüldü.

Anayasa, İdari Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü.

I. ANAYASA HUKUKU

Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim yollarında Meclis soruşturmasını açıklayınız.

II. İDARİ HUKUKU

Müvekkilenize noterden 15.5.1978 tarihinde Kamulaştırma ihtarnamesi tebliğ edilmiştir Kamulaştırma kararını yasalara aykırı ve kamulaştırma bedelini düşük buluyorsunuz. Hangi sürelerde hangi mercilere baş vurursunuz.

III. AVUKATLIK KANUNU ve MESLEK KURALLARI

Avukat (A) hastalığı sebebi ile gidemediği iki oturum dava celselerine, tevkil yetkisine dayanarak Avukat (B) yi göndermiştir. İki oturuma giren Avukat (B) bu halde asilden ücret isteyebilir mi?

Avukatlık Kanunu ve Meslek Kurallarının buna dair hükümlerini gözönünde tutarak durumu açıklayınız.

Bu tutanak 15.5.1978 Pazartesi günü düzenlendi ve imza altına alındı.

Başkan

Yargıtay 6. Ceza D. Bşk. Yargıtay 6. Huk. D. Bşk.

Mustafa Saygın

Kutsi Malatyahoğlu

Avukat

Avukat

Erdoğan Bigat

İhsan Onar

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

II. AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Sınavın ikinci gurubunu teşkil eden Ceza ve Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1 — Ceza Hukuku

TCK'nun 522. maddesinin cezayı indirici hükümlerinin yağma suçunda uygulanıp uygulanmayacağını belirtiniz. Nedenini açıklayınız.

II — Ceza Usul Hukuku

Taksirli suçlardan birisiyle tutuklanmış müvekkilinizin tahliyesini hangi nedenlerle istersiniz? Bir dilekçe ile gösteriniz.

Bu tutanak 15.5.1978 Pazartesi günü saat 15'de düzenlendi ve imza altına alındı.

Yargıtay 6. Ceza D. Bşk. Yargıtay 6. Huk. D. Bşk.

Mustafa Saygın

Kutsi Malatyahoğlu

Avukat

Avukat

Erdoğan Bigat

İhsan Onar

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

III. AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 1978 yılı 2. Avukatlık Sınavına yedi adayın katılacağına bildirilmesine karşın Ankara Barosundan Saadettin Dumlu hariç diğer alısının geldiği görüldü.

Medeni Hukuk, Borçlar ve Ticaret Hukuku bakımından aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü.

I. MEDENİ HUKUK

Müşterek meskeni haksız terk eden eşe karşı tutacağınız yasal yol nedir:

- Başvurulacak mercii,
- Müddet,
- Vesair muameleleri içeren örnek bir dilekçe yazınız.

II. BORÇLAR HUKUKU

Kiralıyan (A) nın birikmiş yedi bin lira alacağını tahsil ve kiralananı tahliye ettirebilmek için kiracı (B) aleyhine takip edeceği Hukuki yol nedir.

- Dava ne zaman açılır.
- Alacak ve Tahliye bakımından görevli Mahkemeler neresidir.

III. TİCARET HUKUKU

Kıymetli evrakı kaybolan müvekkilinize yasal yardımınız ne olacaktır.

Yasal sonuç müvekkilinize hangi hakları kazandırır.

Bu tutanak 16.5.1978 Salı günü düzenlendi ve imza altına alındı.

Yargıtay 6. Ceza D. Bşk Yargıtay 6. Huk. D. Bşk

Mustafa Saygın

Kutsi Malatyahoğlu

Avukat

Avukat

Erdoğan Bigat

İhsan Onar

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

IV. AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 1978 yılı II. Avukatlık Sınavı-

na katılan altı stajiyer için İş Hukuku, İcra İflas Hukuku ve Hukuk Usulü Muhakemeleri konularından aşağıdaki soruların sorulması uygun görüldü.

I. İŞ HUKUKU

İşveren (A) 10 aydır yanında çalıştırdığı (B) adlı işçisinin işine haksız olarak son vermiştir.

İşçi adına Mahkemeye bir örnek dava dilekçesi ile isteklerinizi belirtiniz.

II. İCRA İFLAS HUKUKU

Müvekkiliniz aleyhine 15 bin liralık alacağın tahsiline hüküm alan (A) bu kararı icraya vermiştir. Temyiziniz bulunduğu icrayı durdurmak için neler yaparsınız.

III. HUKUK USULÜ MUHADEMELERİ

İhtiyati tedbir istiyebilme hallerini belirtiniz.

Bu tutanak 16.5.1978 Salı günü saat 14.00 de düzenlendi ve imza altına alındı.

Yargıtay 6. Ceza D. Bşk Yargıtay 6. Huk. D. Bşk

Mustafa Saygın

Kutsi Malatyahoğlu

Avukat

Avukat

Erdoğan Bigat

İhsan Onar

Avukat

Aziz Behçet Çomakoğlu

Bkz. TBBB. 1974/25-37; 26-19; 1975/31-14; 32-28; 33-22; 1976/35-6, 11; 38-14; 39-13; 40-25; 1977/41-20; 42-16; 44-12; 45-12; 46-14; 1978/47-8.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ****ÜÇ AYDA BİR ÇIKAR****S a h i b i :**

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Avukat Faruk EREM

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri

Avukat İlhan KUTAY

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara

Tel : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

GELİŞİM Matbaası - Ankara - 1978

Tel : 17 08 44 - 29 62 22

20.000 Adet Basılmıştır.

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

BİRLİK ÇALIŞMALARI

1978/49-1

1978-1979 Adalet Yılı'nın Açılışı - Yargıtay Başkanı Cevdet Menteş ve Birlik Başkanı Av. Faruk Erem'in konuşmaları

Yargıtay Birinci Başkanı Cevdet Menteş'in Açış Konuşması :

SAYIN KONUKLAR;

DEĞERLİ MESLEKTAŞLARIM!

Ülkemizde hukukun tüm kurum ve kuralları ile giderek işlerlik kazandığını görmenin mutluluğu içerisinde 1978-1979 adalet yılı'nı açıyorum.

Bu toplantıya onur verdiğiniz için sizlere Yüce Yargıtay adına engin teşekkürlerimi sunar, yeni adalet yılının büyük Ulusumuza hayırlı ve uğurlu olmasını yürekten dilerim.

Sayın konuklar, aziz meslekdaşlarım :

Yurttaş olmakla onur duyduğumuz Türkiye Cumhuriyeti, kurucusu eşsiz Atatürk'ün belirlediği ilkeler ve idealler doğrultusunda her geçen gün kendisini bilinçli olarak yenilerken, yargı gücü de, kararlı ve ödün vermez tutumu ile hukuk devletinin kendisini aşma ve yenileme çabalarına kendi etki ve yetki alanında önemli katkıda bulunmaktadır.

Tüm adalet topluluğuna; Cumhuriyet'in, demokratik hukuk devletinin ve Atatürk Devrim ve İlkelinin kısımsız, koşulsuz ve ödünsüz korunmasında gösterdikleri özen ve çabaları için huzurlarınızda teşekkürlerimi sunmayı kaçınılmaz bir görev sayıyorum.

Giden yıl içinde aramızdan bir daha geri dönmek üzere ayrılan Sayın Hâkim ve Cumhuriyet Savcıları ile adalet mensuplarına Ulu Tanrıdan rahmet, yaş haddi ya da istekleri ile emekli olan ve yaşamlarının en görkemli ve verimli yıllarını Adalet hizmetine harcamış bulunan değerli meslekdaşlarıma yeni yaşamlarında sağlık, mutluluk ve başarılar dilerim.

Yeni adalet yılının açılışı nedeniyle bugünkü konuşmamda; Yargıtay çalışmalarına, özellikle ve özenle hukuk devleti kavramına, hukuk devleti içerisinde yargının önem ve işlevine, giden yıllarda da değişik biçimlerde dile getirilmiş olmalarına karşın bir çözüme ulaştırılmamış bulunan yargının kendi iş yapısı ile ilgili sorunlarına, adli zabitanın gerekliliği ile üst mahkemeler ve güncelliğini koruyan ihtisas mahkemeleri konularına ilişkin düşüncelerimi sunmayı amaçladım.

YARGITAY ÇALIŞMALARI

1977 yılında Yargıtay'a gelen toplam 232.743 dava dosyasından 210.855 adedi karara bağlanmış, 21.888 dava dosyası 1978 yılına aktarılmıştır. Dört adet içtihadı birleştirme kararı verilmiştir.

İşleri yüklü olan Hukuk Dairelerinden, Birinci Hukuk Dairesine 13.225, Dördüncü Hukuk Dairesine 17.654, Yedinci Hukuk Dairesine 19.339, Dokuzuncu Hukuk Dairesine 18.872, Onikinci Hukuk Dairesine 11.710; Ceza Dairelerinden: İkinci Ceza Dairesine 9.553, Üçüncü Ceza Dairesine 9.714, Yedinci Ceza Dairesine 8.785, Sekizinci Ceza Dairesine 11.051, Hukuk Genel Kuruluna ise 2.290 dava dosyası gelmiştir.

Verilen bu rakamlar her bir hukuk ve ceza dairesi ile Genel Kurullarda ortalama bir günde incelenen dosya sayısının kabarmışlığını ve Yargıtay'ın nedenli insan gücünü aşan, dayanılması zor bir çalışmayı gerektiren iş yükünü omuzladığını açıkça vurgulamaktadır.

Yargıtay, Anayasamızın 139 ncu maddesinde de ifade edildiği gibi, Adliye Mahkemelerince verilen karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar. Yargıtay'ın asıl görevi, temel işlevi, hukuk yaratmak, yasaların yurdun her yerinde aynı biçimde uygulanmasını sağlamak, yarattığı içtihadlarla hukuka yön vermektir. Yukarıda gösterilen makamlar, Yargıtay'a gelen ve çıkarılan dosya sayısı, bu iş yükü karşısında asıl görev ve temel işlevin eksiksiz yerine getirildiği söylenemez. Aynı tür davaları gören daireler arasında içtihad aykırılıklarının doğduğu, işi çok bir kısım hukuk dairesi ile Hukuk Genel Kurulunda gecikmeler olduğu da bilinen sorunlardır.

HUKUK DEVLETİ VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ İLKESİ

Hukuk ile toplum arasında doğal bir neden-sonuç ilişkisini; bir başka anlatımla «nerede bir toplum varsa orada bir hukuk'un var olduğu» olgusunu belirlersek, hukukun toplum ve onu oluşturan bireyler için ifade ettiği önemi daha iyi kavramış oluruz. Temelde bireyin ve daha geniş anlamda toplumun mutluluğunu sağlamayı amaçlayan hukuk, vurguladığımız bu özelliğinden ötürü uyulması zorunlu ve toplum yararına olan yaptırıcı kurallarını beraberinde getiren; bireyler ve kurumlar arasında fark gözetmeyen dengeci, koruyucu, insafı, güven verici, yeniliğe açık, herkese hakkı olanı veren bir yapıya sahiptir.

Bugün için toplumsal varlığımızın en önemli ve vazgeçilmez ögesi olan hukuk, hiç kuşkusuz toplumun ve toplumsal kurumların bağlı olduğu evrim yasaları içerisinde gelişimini sürdürmüş, dünden bugüne toplumun ve onu oluşturan bireylerin istek, özlem ve arayışları doğrultusunda bilinçlenip yaygınlaşmıştır.

Toplumsal bir gereksinmeden doğan, düzenleyici ve yaptırıcı niteliği ile toplumun ve onu oluşturan bireylerin özgürlüğünü, eylem alanını, ister istemez sınırlandıran hukuk, yapısının ve işlevinin bir gereği olarak, devleti de kendi alanı içerisinde yönlendirip biçimlendirmiştir.

Sosyal ve ekonomik gelişmenin belli bir evresinde, toplum yaşamının bir ürünü olarak ortaya çıkan ve o toplumun kendi kurumları, gelenekleri ve kuralları doğrultusunda örgütlenmiş biçimi olan devlet kavramı ve olgusu her tarihsel ve toplumsal oluşum gibi, sürekli bir değişim ve gelişim izleyerek çağlar ötesinde kalan **feodal devletten günümüzün devlet anlayışına yani sosyal hukuk devleti aşamasına ulaşmıştır.**

Sosyal devlet anlayışının bir sonucu olarak ortaya çıkan hukuk devleti kavramı, hukuk normlarının devletin işlevini düzenlemeye başlaması ile daha etkin bir duruma gelmiştir. Bu etkinliğin en belirgin özelliği, günümüzde «**hukukun üstünlüğü**» ilkesine dayanan bir Anayasal düzenin oluşturulmuş olmasıdır.

Gerçekte hukuk devleti anlayışı ve hukukun üstünlüğü ilkesinin toplum düzeni içerisinde tüm kuralları ile gerçekleşip işlerlik kazanması, bu uğurda

çağlar boyu verilen bir savaşın ürünüdür. Bu savaş süreci içerisinde güdülen **temel amaç, kişinin mutluluğu için gerekli toplumsal koşulları yaratmak olmuştur.** Toplum düzeninin bu amaç doğrultusunda biçimlendirilmesi ise ancak yargı erkinin kendi etki ve yetki alanında bağımsızlaştırılması ile gerçekleşmiştir. Artık «kişi de, devlet de» hukukun bilincindedir. Çağdaş hukuk devleti anlayışı, vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almıştır. Bunun yanı sıra yürütme görevini üstlenen siyasal erkin tüm eylem ve işlemlerini yargı denetimine bağlı kılarak hukuka saygılı bir yönetim biçiminin gerçekleşmesini ve yasaların genelliğini, mahkemelerin ve hâkimlerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile «**tabii hâkim**» ilkesinin işlerlik kazanmasını sağlamıştır.

Kabul etmek gerekir ki, hukukun üstünlüğünün egemen olduğu bir toplumda, siyasal iktidarlar geçicidirler. Kalıcı olan ve olması gereken bir devletin somut varlığı ve etkinliği ile bireylerin güven duyacakları, özgürlükçü bir ekonomik ortamın sağlandığı sürekli bir toplum düzeninin varlığıdır.

Türk toplumu, Atatürk'çü geleneğine uygun bir anlayış ve arayış içerisinde egemenliğin yasama, yürütme ve yargı arasında paylaşılması ve birlikte kullanılması sonucunu doğuran bir anayasal gelişmeyi başarmıştır.

YARGININ İŞLEYİŞİ VE SORUNLARI

Ülkemizde günlük yaşantımızın her anına ve devletin somut varlığının her parçasına damgasını vuran yargının işleyişinde, bazı aksaklıkların, özellikle gecikmelerin gözlenmesi ve yine yargının iç yapısı ile ilgili bilinen sorunların çözümlenememiş, ciddi bir yargı reformunun gerçekleştirilememiş olması, hukuk devleti, hukukun üstünlüğü ve yargının etkinliği kavramlarına gölge düşürmektedir.

Gerek nüfus artışı ve hızlı kentleşme, ülkenin sosyal ve ekonomik yapısındaki çelişkilerin yarattığı uyuşmazlık ve anlaşmazlıkların fazlalığı, gerekse mahkemelerin tesis, kadro, araç ve gereç yetersizliği, davaların gecikmesinin, sürüncemede kalmasının bile başlı başına adaletsizlik sayılması sonucunu doğuran haklı ve üzücü sızlanmalara neden olmaktadır.

Bu önemli sorunu çözümlemek amacıyla hazırlanan (Türkiye Adalet Akademisi) yasa tasarısının,

meslek içi eğitimi de kapsayacak biçimde yasalasması için ciddi çaba gösterilmelidir.

Anayasamızın geçici 20 nci maddesi buyurucu hükümüne karşın bugüne değin çıkarılması geciktirilen hâkim ve savcılar personel yasası hemen ele alınmalı, maaş ve ödenekleri yaptıkları görevin önem ve zorluğuna uygun biçimde değerlendirilip düzenlenmeli, bilinen ve süre gelen haksızlık ve eşitsizliklere son verilmelidir.

Herşeyden önce Türk Ulusu adına yargı erkini kullanan, adaletin dağıtılmasında ve çabukluğun sağlanmasında en etkin unsur olan hâkimin üstün bilgi ile yetiştirilmesine, tarafsız, inandırıcı, güven verici kadroların oluşturulmasına özen gösterilmelidir.

Hâkimlerin yaptıkları hizmetin ağırlığı nedeni ile diğer kamu görevlilerinden daha erken yıprandıkları, sağlıklarının bozulduğu gerçeği gözetilerek emeklilik sürelerine yıpranma nedeniyle itibari hizmet süresi eklenmeli, sağlanmak istenen her çeşit çıkara sırt çeviren, yüreğinde korkuya yer vermeyen hâkimlerin, emekli olduktan sonra geçimlerini sağlamak amacıyla iş aramak kaygısına düşmelerini için, görevde iken aldıkları maaşla emekli olmaları üzerinde önemle durulmalıdır.

Yargı görevinin yürütülegeldiği kutsal adalet binalarının her türlü sağlık koşullarından ve çağdaş olanaklardan uzak, burukluk yaratan halleri ivedilikle ele alınarak Türk Devletine ve Adaletine yakışır bir duruma getirilmelidir.

Yapımına başlanan Hâkim ve Savcı konutlarının en kısa zamanda bitirilmesine çalışılmalı ve ülke düzeyini kapsayacak boyutlara ulaştırılmalıdır.

Çağımızda, bilimin ve bilginin kafalarda saklanması yerine kitaplara yansıdığı düşünülürse, ülkenin uzak bir köşesinde bir başına yargı görevini üstlenen genç Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının, içerisinde buldukları koşul ve olanaklar düşünülerek her an başvurabilecekleri ve gereksinme duyacakları kitapları içeren birer kitaplığın mahkemelerde bulunması sağlanmalıdır.

Adalet hizmetlerinin aksaksız yürütülmesinde önemli yeri ve emekleri olan, hâkimlerin çalışma ve başarılarında katkıları bulunan adalet personeli meslekî eğitime tabi tutulmalı, bu amaçla meslek okulları geciktirilmeden açılmalıdır. Ayrıca bu personelin diğer kamu görevlilerinden farklı ve yasalar-

dan gelen mesai dışı zorunlu çalışmaları gözetilerek maaş ve yan ödemeleri artırılmalı ve fazla çalışma ücreti verilmelidir.

ÜST MAHKEMELER SORUNU

Yargıtay ile yerel mahkemeler arasında üst mahkemelerin kurulması ile adaletin daha çabuk ve daha sağlıklı biçimde yürütülmesinin sağlanacağından giden yıllardaki konuşmalarında ayrıntıları ile söz etmiştim. Kamu oyunca artık bilinen bu görüşlerimi bir kez daha yinelemekte yarar görmekteyim.

Yerel mahkemelerden gittikçe artan bir tempo ile gelen işlerin karşılanabilmesi için her üç-beş yılda Yargıtay'ın daire ve üye sayısını artırmak bir çare olmaktan çok, giderek bir sorun haline gelmektedir. Yargıtay'ın kendi yetki alanı içerisinde daha etkin bir düzeye gelebilmesi, asıl görev ve temel işlevini yapabilmesi üst mahkemelerin kurulması ve işler hale getirilmesi ile mümkün olacaktır. Bunun için yeterince Hâkim ve Savcının varlığına inanıyorum. Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Yargıtay olarak çalışmalarına katıldığımız üst mahkemeler kuruluş kanunu tasarısı bir an önce yasama organına götürülmeli ve yasalastırılmalıdır. Üst Mahkemeler kuruluncaya kadar Yargıtay'ın yükünü azaltmak ve çabukluğu sağlamak amacıyla güden Hukuk ve Ceza Yargılamaları Usulü Kanunlarında değişikliği öngören ve yasama organında bulunduğu bilinen kanun tasarısı da öncelikle çıkarılmalıdır.

ÇOCUK VE TRAFİK MAHKEMELERİ SORUNU

Öğretide yıllardır tartışılan, gerekliliği hemen herkesce kabul edilen, bununla beraber bugüne değin ihmal edilen çocuk mahkemeleri kuruluş yasası tasarısının yasama meclislerinde olması olumlu karşılanmıştır. Çocuk mahkemeleri artık kurulmalı, Türk toplumununun uygarlığına söz getiren bu sorun kesin olarak çözümlenmelidir.

Yılda yedi bin yurttaşımızın ölümüne ve otuz binin üstünde yurttaşımızın da yaralanmasına ve sakat kalmasına, büyük ölçüde ulusal servetin yok olmasına neden olan ve kargaşa düzeyine gelen trafik sorununa etkin bir çözüm bulunmalıdır. Her yönü ile yetersiz kalan Trafik Kanunu ve Tüzüğü ele alınarak günün koşullarına ve gereksinmelerine yanıt verecek biçimde yeniden düzenlenmeli, her il ve ilçede yalnız trafik suçlarına bakacak Trafik Mahkemeleri kurulmalıdır.

ADLİ TIP MECLİSİ ÇALIŞMALARI VE ADLİ TABİP SORUNU

Özellikle ceza davalarına süratle sonuçlandırılmasında büyük yeri olan Adli Tıp Meclisi çalışmalarının yetersizliği ve Adli Tabip sorunu üzerinde önemle durulmalıdır. Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve çalışmalarına katıldığımız «Adli Tıp Kurulu» kanun tasarısı bu dönemde çıkarılmalıdır. Ayrıca Adli Tabiblik, çekici duruma getirilmeli ve her il ve ilçede Adli Tabip bulunması sağlanmalıdır.

MEDENİ KANUN DEĞİŞİKLİĞİ ÇALIŞMALARI

Devrimci ilkelerine dokunulmamak ve her çeşit ödünden kaçınılmak kaydıyla, çağda oluşan yenilikler, teknik ve bilim alanındaki gelişmeler gözönünde tutularak Türk Medenî Kanununda gerekli değişiklikler yapılması zamanının geldiğine olan inancımı tazelemek istiyorum. Bu amaçlarla Medenî Kanunun yeni baştan ele alınarak yapılması düşünülen değişiklikleri öngören bir tasarı hazırlamak üzere Yargıtay Başkan ve Üyeleri ile Ankara ve İstanbul Hukuk Fakülteleri Öğretim Üyelerinden kurulmuş komisyon çalışmalarının nedeni açıklanmadan Adalet Bakanlığınca durdurulması olumsuz bir davranış olmuştur.

PROTOKOL SORUNU

Yıllardır sürdürülen Resmî Devlet Protokolü uygulamasının Anayasa düzenine uygun biçimde yeniden düzenlenmesi ile yargı gücünün onuru ve saygınlığı korunmuştur.

YAYIN İŞLERİ

Döner sermayeli Yargıtay Yayın İşleri düzenli olarak yürütülmekte, Yargıtay Kararları Dergisi ile Yargıtay Dergisi'nin yayımı aksatılmadan sürdürülmektedir. İçtihadı Birleştirme Kararlarından oluşan külliyyatın geri kalan ciltleri ile Majno'nun Ceza Kanunu Şerhi'nin diğer ciltlerinin de çıkarılması işlemleri önümüzdeki adalet yılı içinde tamamlanacaktır. Bu yayınların, özellikle Yargıtay Kararlar Dergisi'nin tüm mahkemelere, Hâkimlere ve Cumhuriyet Savcılarına ulaştırılması Adalet Bakanlığı'na sağlanmalıdır.

Döner sermayesinin artırılması için hazırlanan ve Adalet Bakanlığı'na sunulan 1730 sayılı Yasanın

48 inci maddesindeki değişiklik önerimizin en kısa sürede yasalaşmasında büyük yarar vardır. Döner sermayenin on milyon TL. sına çıkarılması ile basık ücretleri ve kâğıt fiyatlarında son yıllarda meydana gelen artışlar yüzünden doğabilecek aksamlar ortadan kaldırılmış olacaktır. Ayrıca kitaplık ve dökümantasyon çalışmalarına da en iyi biçimde yararlanılabilecek bir düzeye ulaşması için hız verilmiştir.

İHTİSAS MAHKEMELERİ KONUSU

Ülkemizde başvuru olan tüm önlemlere ve iyi niyetli yaklaşım ve çabalara rağmen ardı arkası kesilmeyen silâhlı, bombalı şiddet eylemlerinin, kamu düzenini alt üst eden, halkımızı fazlasiyle tedirgin kılan boyutlara ulaştığını kabul etmek gerekir. Hele yaptıkları görevlerden ötürü hâkim ve cumhuriyet savcılarının, bilim adamlarının, Türk Silâhlı Kuvvetlerine mensup subayların ve masum vatandaşların canlarına kıyıcı tırmanışlara ulaştığını, Danıştay ve Anayasa Mahkemesinin bombalı saldırılara uğradığını görmek çok üzücüdür.

Salt Ülkemize özgü olmayan ve giderek bir çok ülkelerde kendisini gösteren bu acımasız, silâhlı saldırıların önlenmesinde elbette başvurulacak bir çok önlem ve çare vardır. Ne var ki çare ve önlem alınırken her şeyden önce ülkemizin bölünmezliğine, bütünlüğüne ve Cumhuriyet Rejimine el dokundur-mama ilkesi tüm anayasal kuruluşların ve hepimizin ortak düşüncesi ve amacı olmalıdır. Uzmanlık mahkemeleri kurmak suretiyle soruna çözüm getirileceği söylenirken, ülkemizdeki şiddet eylemlerine ilişkin suçların hâkimler yönünden uzmanlığı gerektirecek nitelikte olmadığı, bu suçların ceza mahkemelerince çözümlenen öldürme, yaralama, soygun, ızrar, silâh ve patlayıcı madde bulundurma gibi suçlardan farklı bulunmadığı düşünülmelidir. Bu eylemlerin örgütsel bir biçimde ve siyasal amaçlarla işlenmiş olmasının da uzmanlığı gerektirmeyeceği kabul edilmelidir. Ayrıca uzmanlık mahkemelerinin gerek öz ve gerekse biçim olarak anayasanın öngördüğü «tabii hâkim» ilkesi ile ne ölçüde bağdaşacağı, üzerinde durulması gereken bir sorundur.

İstenilen, toplumun huzurunu bozmayı, ülkenin bütünlüğünü parçalamayı, devletin ve cumhuriyetin temel varlığını yıkmayı amaçlayan şiddet eylemlerinin önlenmesi olduğuna göre bunun ilk çaresi herhalde özel mahkemeler kurmak değildir. Öncelikle,

var olan mahkemeleri etkin bir biçimde işler hale getirmenin, yargılamaları çabuklaştırmanın yolları aranmalı özellikle ve ivedilikle Cumhuriyet Savcılarına bağlı ve onların denetiminde **adli zabıta örgütünün kurulması sağlanmalıdır**. Eğitilmiş adli zabıta örgütünün kurulması ve işler hale getirilmesi ile şiddet eylemcilerinin izlenmeleri, yakalanmaları ve adalete gerçek kanıtları ile birlikte teslimleri konusunda çabukluk sağlanacağına kuşku yoktur. Ayrıca tarafsızlık temeli üzerine kurulacak bu güçlerin kullanılması ile, bugün taraf tuttuğundan yakınılan güvenlik kuvvetlerinin siyasal nitelik taşıyan suç ve suçlular üzerindeki etkinliği söylentileri de önlenmiş olacaktır. **Bunun yanı sıra gerek orta, gerekse yüksek öğretim eğitimi, Atatürk'çü ilkeler ve çağdaş bilimler doğrultusunda yönlendirilmelidir.**

Yüce Atatürk'ün ulusumuzu çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmak idealine ulaşmamızın, birlik ve beraberliğimizi korumamızın, kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün halinde bu ideal etrafında toplanmamızın tek yolu, ulusca Atatürk'çü düşünce ve inançta birleşmemizdir.

Atatürk'çü düşünce ve inanç, katı kalıplara sıkıştırılmış, sınırlandırılmış dogmatik bir görüş değildir. Gelişmeye açık, akılcı, doğruyu bulmayı, güven duymayı amaçlayan uluscu bir görüştür.

Mutlu, kalkınmış, çağdaş bir Türkiye yaratabilmenin, geçmişte yaptıklarımızı yeniden yapma olanağına kavuşabilmenin, ulusca özlediğimiz aydınlıklara ulaşabilmenin yalnızca Atatürk'çü düşünce ve inanç etrafında elbirliği, gönül birliği içinde birleşmemize bağlı olduğu hususundaki değişmez inancımı içtenlikle yinelemek isterim.

Buraya kadar olan sözlerimizle ortaya koyduğumuz, giderilmesine olan özlemimizi belirttiğimiz sorunların, önümüzdeki yıllarda çözümlenmiş olması ve bir daha dile getirilmesine gerek kalmaması ve ülkemizi aydınlık günlerde görmenin umudu ve inancı ile konuşmamı bitirirken, en mütevazı biriminden en yüce katına kadar tüm yargı organlarının ve adalete toplumunun dün olduğu gibi bugün de milli, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'nin, Atatürk ilke ve devrimlerinin sadık bekçisi, gönülden koruyucusu ve vazgeçilmez güvencesi olduğunu bir kez daha duyurur, yeni adalete yılının hepimize hayırlı ve uğurlu olmasını ve başarılı geçmesini diler, sizlere engin saygılar sunarım.

Birlik Başkanı Av. Faruk Erem'in Konuşması :

Yüksek Yargı Organlarının Değerli Başkanları, Sayın Yargıçlarımız, Aziz Bakanımız ve Değerli Meslekdaşlarım

Avukatlık Kanunu (110/6) pek açık bir hükümlerle Türkiye Barolar Birliğine şu görevi vermiştir: **«Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse öntasarıflar hazırlamak».**

Kanunun gerekçesinde de Birliğin «Türk Hukukunun gelişimine katkıda bulunmak» görevine değinilmiştir. Hukukun gelişimi deyimi, «Hukuk Dinamizmi» kavramı ile eşanlamlıdır.

Böylece saptanan görevi Türkiye Barolar Birliği yerine getirmek olanağına sahip midir? Bu soru aşağıda yanıtlanmıştır.

Her şeyden evvel Kanunumuzun bu hükmü ile Hâkimin, Savcının ve Avukatın ortak çabalarının somutlaştığı «Yargı Görevi»nin çağdaş anlamı ve önemi üzerinde durmak lâzımdır :

I. YARGI GÖREVİNİN ÇAĞDAŞ NİTELİĞİ

1) **Bilimsel Metod :** Vaktiyle teoride kullanılan bilimsel metodların, şimdi uygulamada, daha başarılı olarak yer aldığı görmek, Türk Hukukçusu için mutluluk, ilersi için de güvencedir.

2) **Siyasal Bilimler :** Siyasal Bilimcilerle Hukukçular arasındaki yapay ve gereksiz ayrılık silinmiştir. Siyasal konulu Hukuk da bir Hukuktur. Yargısal uygulamanın dışında kalmaz. Bu gün yüksek derece Mahkemelerin uygulamada verdikleri isabetli kararlar, yön göstermekle kalmamakta, Demokrasi-den ayrılma eğilimlerini de önleyebilmektedir.

Siyasal gereksinmelere göre Demokrasinin yozlaşmasını önleme direnci, her ülkede Hukukçuya düşen görevdir. Demokrasimizi yitirirsek, bundan, Türk Uygarlık Tarihi önünde bizler, hepimiz, Türk Hukukçuları sorumlu tutuluruz.

Türk adli ve idari yargısı «Devletin kusursuz sorumluluğu», «Tehlike Sorumluluğu» gibi konularda, Batıdan çok ileri çözümler getirebilmiş ve Topluma benimsetebilmiştir. Petrol Hukukunda «Özel Hukuk Bağlıları»nın geçerliliğini ileri süren kalmamıştır. «Dinamik Hukuk» anlayışını yansıtan daha pek çok

örnek getirebiliriz. Yasa Boşluklarında, Medeni Kanununun Birinci maddesinde yer alan « K u r a l K o - y u c u l u k » görevini Yargıtayımız, en iyi biçimde yerine getirmektedir.

3) **Türk Yargısının dışa açılışı:** Milletlerarası Antlaşmaları da Yargı Yetkisi içinde görebilen bir sistem (Helsinki Antlaşmasının uygulanması gibi) Türk Hukuku için büyük bir aşamadır.

Bu gün bir «olgu» ile karşı karşıyayız. Hiç bir Ülke mensup olduğu Hukuk Sistemine katılmış Ülkeler topluluğunun benimsediği Hukuksal İkelere ters düşen Yasalarını yürütebilmek olanağına sahip değildir. «İstisnalar Hukuku» yaşamını sürdürebilmek olanağını yitirdi. O halde «Dış» ile olan «Hukuksal Ahenk» nasıl sağlanacaktır? Bunun tek başarılı ve yapay olmayan çaresi, Türk Yargısının çabalarında aranmalıdır.

4) **Geleceğin hukuksal teşhisi:** Türk Yargısı bu gün her kararında Yasanın ne dediğini açıklamakla kalmamakta, Yasanın nasıl olması gerektiğini de gösteren uyarılarda bulunmaktadır. Yüksek Mahkemelerimizin İlke Kararlarını bu açıdan dikkatle izlemek, geleceği öngörmek bakımından, çok değerli bir olanaktır.

Hukukta «olan»la, «olacak olanı» birbirinden ayırarak tutmak çağımızın hukukçuluğu değildir. Hukuk, geleceğini de kendi içinde oluşturan bir Bilim koludur. Bu günün uygulaması, geleceğin teşhisini savsayamaz. Bu nedenle «olan»la «olacağın» ayrılmaması, görevin yapısından gelen özelliğidir. « H u k u k D i n a m i z m i » nin ve aranan «Dinamik Hukukçuluk»un temeli budur.

5) **Olaylara Yaklaşım:** Hemen her ülkede Hukuk Fakülteleri teorik araştırmalar merkezi haline geldi. Toplumun yaşayan yönünden uzaklaştılar. Yargılamada görev alanlar ise, olaylara ve olayların sosyal özüne inmek zorunda kaldılar. Bu özelliğin, « S o y u t H u k u k K u r a l l a r ı » dışında « Y a r a t ı c ı İ ç t i h a d »a olanak sağlanması belki de zorunluk getirmesi olağandır.

«Yürütmenin hiç bir eylem ve işleminin Yargı Denetimini dışında kalamayacağı» kuralı «Hiç bir toplumsal olayın Yargının değerlendirmesi dışında kalamayacağı» isabetine dönüşmüştür. Bu gerçek, Türk Yargıcına ve Avukatına daha büyük ve soylu bir görev ve aynı zamanda pek büyük ve pek ağır bir sorumluluk yüklemektedir.

6) **Doğmatik Hukuktan Uzaklaşma:** Hukukun, Toplumun gerisinde, biçimselliğe, tutuculuğa indirgeli kalmamasını, her Ülkede Yargıçlar ve Avukatlar sağlamışlardır. Toplum yaşadıkça değişecektir. Bu süreci karşılayamayan düşünceler Hukukun dışında kalır.

Gelişmekte olan Ülkelerde « D o ğ m a t i k H u k u k » ile toplumsal Aşamaların çatışmasını sadece Yargının « İ l e r l e t i c i Y o r u m u » başarı ile çözebilir. Yüksek mahkemelerimizin bazı kararları bu gerçeğin bilincini yansıtmaktadır. Demokrasimizin yaşamında Yargı en ön saftaki yerini hiç bir dönemde terketmedi.

Gelişmemiş veya gelişmekte olan Ülkelerdeki «H u k u k ç u n u n g ö r e v i »nin gelişmiş Ülkelerdeki Görevinden başkahlığı üzerinde artık hiç bir tartışma yapılmamaktadır.

Gelişmiş ülkeler hukukçularının rahatlığına özenmenin ve buna göre davranmanın sakıncalarını veya buna ulaşamamış olmanın umut kırıcılığına düşmenin anlamsızlığını görebilmek için gelişmekte olan Ülkeler Hukukçularının yaptığı ortak toplantıların, Milletlerarası kongrelerin (Delhi, Bangkok toplantıları gibi) sadece tutanaklarına bakmak bile yeterlidir.

Gelişmekte olan ülkemizin kalkınma sorunlarının çözümünde hukukçularımıza büyük görevler ve sorumluluklar düşmektedir.

Dördüncü Beş Yıllık Plân çalışmalarının sonuçlandırılmak üzere bulunduğu şu günlerde, uzun vadeli plân hedeflerinin tüm yurt düzeyinde dengeli, adil, güvenli bir toplumun koşullarını yaratmaya yönlendirilmesi zorunluluğuna özellikle değinmek isteriz.

II. GÖREVİ BAŞARABİLME OLANAKLARI

Avukatlık Kanununun 110. maddesinin Barolar Birliğine verdiği görevin başarılablmesinin bazı alanlarda olanak dışı kalmakta olduğunu ileri sürmek durumundayız. Nedeni şudur: Anayasamız ve bazı Yasalar yapıldığı zaman Türkiye Barolar Birliği henüz kurulmamıştı. Soru şudur: Anayasa ve bazı Yasalar yapılırken Türkiye Barolar Birliği kurulmuş olsa idi, ona ne gibi olanaklar tanınmış olacaktı; Bu varsayım bizi bazı sonuçlara ve haklı isteklere götürmektedir.

Düşüncemizi bir kaç örnekle açıklamak istiyoruz: Anayasamız, kendi varlık ve görevlerini ilgilen-

diyen alanlarda, Anayasaya aykırılık savı ile, «İptal Davası açmak» hakkını, ismen saydığı kuruluşlara tanımıştır. Bunlar arasında Barolar Birliği yoktur. Çünkü 1961 yılında Birlik henüz kurulmamıştı. Türkiye Barolar Birliği olarak « S a v u n m a H a k - k ı »nı kısıtlayan hükümleri tek tek saptamış ve açıklamış durumdayız. Fakat bunlar için İptal davası açmak yetkimiz yoktur. Bundan asıl zarar gören avukatlık mesleği değil « A d a l e t »tir.

Kaldı ki, en geniş anlamda Anayasaya Aykırılığın bir davacısı bulunmak gerekirdi. Bu gün Anayasaya Aykırı hükümlerin tümü yasalarımızdan silinmiş değildir. Çünkü onları Anayasa Mahkemesine götürecektir, geniş yetkili «Davacı Organ» düşünülmemiştir. Bu organ Barolar Birliği olabilirdi.

Demokrasilerde « K a m u O y u » en önemli etkidir. Kamu oyunun yanılışı, saptırılması sosyal felaketlere yol açabilir. Onu sağlıkta tutabilecek kuruluşların sorumlulukta pay sahibi kılınmaları gerekir. Örneğin «Anayasanın özüne ve sözüne bağlı kalmak», «Atatürk devrimlerinin Türk Toplumunun çağdaş uygarlık düzeyine erişmesini öngören Dünya Görüşünü yerleştirmek ve geliştirmek» ilkesini amaç saydığını bildiren TRT Kanununun (2), Yönetim Kurulu seçim yetkisinde Türkiye Barolar Birliğini unuttuğu olması isabetli değildir. Ticaret Odalarına, Borsalar, Esnaf Birliklerine yetki tanıyan bir Kanun Türkiye Barolar Birliğini ihmal etmiş olamazdı.

Organik bağlantı kurulması gereken daha pek çok kuruluşa değinmek mümkündür. Sansür kurulları, Sosyal Sigortalar Yönetim Kurulu, Adalet Komisyonları, Planlama gibi kuruluşlarda sadece fiilen değil, Yasal açıdan da Birliğin ve Baroların görevli sayılması gerekli hale gelmiştir. Bunlar yapılmamış olursa Birlik kuruluşunu tamamlamamış olacak, başta işret ettiğimiz görevini, tam anlamı ile, başarmış da sayılamayacaktır. Görev verilmiş, araç düşünülmemiştir.

— Bu yılın pek önemli bir olayına değinerek sözlerimi bitirmek istiyorum :

Yargıçlarımız açısından bağımsızlık, Savcılarımız açısından güvence sağlanmış olmasına karşın, Baroların « V e s a y e t » altında tutulması yolunda, Demokrasi öncesi kalıntıların kaldırılması çabasını sürdüren Adalet Bakanlığı, Baroların «Özyönetim»ini sağlayıcı Yasa Değişikliğini Bakanlar Kuruluna sunmuş bulunmaktadır. Geçen Adalet Yılı'nın açılışında, Sayın Yargıtay Başkanımızın söylevinde işaret ettik-

leri «Baroların özyönetimi sağlanmalıdır» buyruğunun Adalet Bakanlığınca gerçekleştirilmesi çabasını en isabetli kararlardan saymaktayız. Sonuçlandırıldığında, bunu, Türk Avukatları şükranla karşılayacaklardır.

Saygılarımızla
TBB. Başkanı
Avukat Faruk EREM

1978/49-2

Birlik organlarında görev almış bulunan meslekdaşlarımızla ilişkiler hakkında Yönetim Kurulunun 8.7.1978 tarihli kararı

Birlik organlarında görev alıp ayrılmış olanların isimlerinin özel bir dosyada muhafaza edilerek, Birliğin her türlü toplantı ve faaliyetlerine özel olarak çağırılmalarına, ayrıca Birlik yayınlarının kendilerine gönderilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1978/49-3

Türkiye Barolar Birliğinin 9. Kuruluş Yıldönümü Kutlama Programı

Sayın Av.
Baro Başkanı

Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluşunun 9. yıldönümü nedeniyle 9 Ağustos 1978 günü için hazırlanmış bulunan kutlama programı bilginize sunulmuştur.

Türk Hukuk hayatında ve Avukatlık mesleğinin gelişmesinde önemli yer ve işlevi bulunan Birliğimizin, kuruluş yıldönümlerinin gelenek halinde kutlanması üstün bir anlam ve değer taşımaktadır.

Kamuoyunda bilinçli bir anlayışın yerleşmesinde yardımcı olacağı kuşkusuz bulunan kutlamaya tüm Barolarımızın katılmaları en önde gelen içten dileğimizdir.

Baronuzu temsilen kutlamaya katılmanızı veya uygun bulacağınız bir üye ile Baronuzun temsil edilmesini özellikle rica eder, saygılarımı sunarım.
Başkan

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN DOKUZUNCU KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLAMA PROGRAMI

9 Ağustos 1978

10.00 — Atatürk'ün huzurunda saygı duruşu (Anıt kabri ziyaret).

11.00 — TBB'de yıldönümü nedeniyle hazırlanan bildirinin okunması ve basın toplantısı.

12.30 — Birlik Başkanının konuklar onuruna öğle yemeği.

NOT : Aynı program halen Birlik organlarında görevli bulunanlarla daha önce görev alıp ayrılmış olanlara ve Ankara Barosu Delegationlarına da gönderilmiştir.

Kutlama Programına Katılanlar

Av. Mehmet Nomer (Ankara - Birlik önceki Disiplin Kurulu Başkanı), Av. Rahmi Mağat (Ankara - Birlik önceki Genel Sekreteri), Av. Mehmet Kavaklılar (Konya - Birlik önceki Yönetim Kurulu üyesi), Av. Ziya Bilge (Adana - Birlik önceki Yönetim Kurulu üyesi), Av. Ahmet Ersöz (Giresun Baro Başkanı), Av. Hakkı Turan Öner (Isparta Baro Başkanı), Av. İhsan Onar (Konya Baro Başkanı), Av. Remzi Bozkurt (Muş Baro Başkanı), Av. Niyazi Ağırnaslı (Ankara Barosu Temsilcisi ve Birlik Disiplin Kurulu üyesi), Av. M. Kaya Canpolat (İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı), Av. Abdurrahman Öksüz (Afyon Barosu Temsilcisi), Av. Aydın Papila (Zonguldak Barosu Temsilcisi)

Kutlama Mesajı Gönderenler

Ankara Barosu Başkanlığı, Av. Nihat Sunay (Ağrı Baro Başkanı), Kırklareli Barosu Başkanlığı, Av. Osman Kuntman (İstanbul - Birlik önceki Başkan Yardımcısı), Av. Turgut Çelik (Adana Barosu Başkan Yardımcısı), Av. Behçet Çomakoğlu (Denizli Baro Başkanı), Av. Şemi Üge (İstanbul - Birlik önceki Disiplin Kurulu Başkanı), Av. Refik Belgil (İstanbul, Birlik önceki Denetleme Kurulu üyesi), Av. Atilla Sav (Ankara - Birlik önceki Genel Sekreteri), Av. Fadıl Altop (İstanbul - Birlik önceki Disiplin Kurulu Başkanı), Av. Şükrü Akmansoy (Bursa Baro Başkanı), Av. Turgut Bulut (Bursa - Birlik Yönetim Kurulu üyesi), Av. Sabahattin Şenveli (Edirne Baro Başkanı), Av. Cengiz İlhan (İzmir Baro Başkanı), Av. Nabi İnal (Hatay Baro Başkanı)

Adıyaman - Ağrı - Siirt ve Yozgat Baroları programa katılacaklarını bildirmiş iseler de katılma olanağı bulamamışlardır.

Kutlama Programına katılanlar Anıt-Kabri ziyaret ederek ATATÜRK'ün huzurunda saygı duruşunda bulunmuşlardır. Birlik Başkanı Av. Faruk Erem

Anıt-Kabir Özel Defterine şunu yazmıştır: «**ULU ATAMIZ, TÜRKİYE BAROLARI İŞARET BUYURDUĞUNUZ YOLDA DEVAMA KARARLIDIRLAR. ARZEDERİM.**»

Avukat Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ayrıca Birlik Binası Toplantı Salonunda Basın Toplantısı yapılmış, gazetecilerin çeşitli sorularının da cevaplandırıldığı toplantıda Yönetim Kurulu adına Başkan tarafından aşağıdaki **BİLDİRİ** açıklanmıştır :

KURULUŞUNUN 9. YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN BİLDİRİSİ

Görevlerini gereği gibi başarabilmeleri amacı ile Barolarımızın «Türkiye Barolar Birliği» halinde birleşmeleri, kuşkusuz, Türk Adliyesinde, yaşadığımız dönemin en önemli olayıdır.

Bu görevin gerçekten başarılabilmesinin önkoşulu olan «Özyönetim»in de gerçekleşmek üzere olduğunu açıklamaktan mutluluk duymaktayız: Adalet Bakanlığınca, bu konuda hazırlanan Kanun Tasarısı, Bakanlar Kuruluna sunulmuş bulunmaktadır. Yürütmenin bu davranışını, Türk Avukatları, Demok-rasi ilkelerine inanın kanıtı saymaktadırlar.

Baroların Özyönetimi, gerçekten ve eksiksiz sağlanmamış olursa, bunun «Adaletin Bağımsızlığı» kavramına, dolayısıyla Anayasal kurallara aykırı düşeceği açıkça belli idi.

Avukatın görevinde bağımsızlığı yeterli olamaktadır. Mensubu bulunduğu, kendisini koruyacak, gerekirse destekleyecek kuruluşun, kısmen de olsa, dıştan yönetilmesi Avukata bu bağımsızlığı sağlayamayacak, dolayısıyla Adaletin üç unsurundan biri olan savunma makamı, görevini yerine getirmekte daha az güvence ile yetinmek zorunda kalacaktır. Bu durum hizmete zarar vermektedir.

Yargıtay Başkanımızın Adalet Yılı'nın açılışındaki söylevinde yer alan şu tümce adli gereksinmeyi de yansıtmaktaydı: «Baroların özyönetimini sağlayacak Yasa değişiklikleri yapılmalıdır.»

Bu nedenle, Adalet Bakanlığının davranışını, demokrasi kurallarından ayrılmamak, hatta uygulamada bazen rastlanan eksiklikleri gidermek yolunda, takdirle karşılanacak bir özen saymaktayız.

Türkiye Barolar Birliği kuruluşundan bu yana, Türk toplumunda gelişen demokrasi anlayışını desteklemiş, hukuksal konularda kamu oyunun oluşumuna hizmet etmiş, Türk Adliyesinin, özellikle Yüksek Mahkemelerimizin, gelişen toplumlara özgü «İlerletici Yorum»larının uygulamalarında onlara yardımcı olabilmıştır.

Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan bu yana «Hukukun Üstünlüğü» ilkesinin Anayasadan aldığı güçün daha da somutlaşması ihtiyacı duyulmaktadır. Hukukumuzun, toplumun gerisinde kalmaması, etki kaybına düşmemesi, biçimselliğe, tutuculuğa dönüşmemesi çabaları sürdürülmelidir. Türkiye Barolar Birliği bu görev bilincini korumak kararındadır.

Bu anlayış içinde güncel bazı sorunlara değinmek istemekteyiz;

Bugün, toplumumuz, geniş, çok yönlü ve taraflı ilişkilere dönük girişimler dönemine gelmiştir. Yalnızlıktan kurtulmak çabası belirginleşmiştir.

Bu girişim ve çabaların daha olumlu bir düzeye ulaşması ve Birleşmiş Milletler Teşkilatında ve Uluslararası alanda etkinleşmesi için öncelikle Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen aşağıdaki sözleşmelerin Parlamentonun onayına ivedilikle sunulması gerekir :

1-12 Aralık 1974 tarihli «Devletlerin ekonomik hak ve görevleri sözleşmesi»,

2-30 Ocak 1976 tarihli «Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar sözleşmesi»,

3-23 Mart 1976 6tarihli «Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi» ve ek İhtiyarî Protokol.

Ülkemizde çağdaş hukuksal güvencelerin tam ve eksiksiz olarak uygulanması güncel bir gereksinimdir.

Bağımsız bir ulusun özgürlük ortamında demokratik yaşamı oluşturması şarttır.

Bunun için antidemokratik yasaların pozitif hukukumuzdan ayıklanması işlerini TBB tamamlamış ve 1961 Anayasasına 12 Mart dönemi ile getirilen kısıtlayıcı hükümlerinin kaldırılmasını da içeren Yasa Tasarıları Hükümete sunulmuştur.

Çağdaş ekonomik ve sosyal hak ve özgürlükleri içeren ve Demokrasinin gelişmesi için gerekli Yasal düzenlemelerin - temel hakların özüne dokunulmamasının - yapılabilmesi için Birliğimiz üstlendiği görevleri ısrarla sürdürecektir.

Saygılarımızla.

1978/49-4

1961 Anayasasının Halk Oyuna Sunulduğu Gün Dolayısıyla Birlik Yönetim Kurulunca yayımlanan 9 TEMMUZ 1978 Tarihli BİLDİRİ

9. Temmuz günü 1961 Anayasamızın Halk oyuna sunulduğu, onaylandığı gündür: 1961 Anayasasının Türk Toplumunun özlemini yansıtan niteliği onun gerçekliğini sağlamış ve bu gerçek yaşamını sürdürmüştür. Arada, toplumsal gelişmenin doğal koşullarına aykırı düşen yapay bir dönem gerisinde onarılması güç kalıntılar bırakmış, fakat toplum gerçeği etkinliğini sürdürebilmiştir.

1961 Anayasamızın getirdiği halk oyu ile tescil gördüğü haklardan, yaşama hakkından Sosyal Güvenlik hakkından **dernek kurmak hakkından**, düşünce ve düşündüğünü korkusuzca yaymak hakkından kısıntılarda geriye dönüş umudunu bekleyenlerin sonuç almaları olanak dışıdır. Bu hakların muhafazası çabasını Anayasal Kuruluşlar, koşullar ne kadar güç olursa olsun sürdürmek durumundadırlar. Türkiye Barolar Birliği bu hakların korunmasında, yürütmenin tek taraflı girişimine karşı koymakta, kendini yetkili ve görevli saymaktadır.

1978/49-5

Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Kâni Vrana'nın Emekliye Ayrılması Nedeniyle TBB Başkanı Faruk Erem'in 13 TEMMUZ 1978 günü verdiği DEMEÇ

Mesleğin ilk emek basamağından doruğuna yükselen Sayın Vrana bu gün emekliye ayrılmış bulunmaktadır.

Anayasamızın somutlaşmasına katkıları ile kendileri daima şükranla anılacaktır.

Türk toplumunun sosyal gelişimini gözönünde tutan, Anayasasının dondurulmamasını amaç sayan, İçtihadı Birleştirme, karar düzeltme yetkilerine ihtiyaç duyulmayacağını düşünen Anayasamızın ruhuna en uygun düşen ilerletici yorumu benimseyen, bazı yasa hükümlerinin iptaline ilişkin davaları reddederken, bunlardan değişen sosyal koşullar karşısında dönülebileceğine örnek veren Anayasa Mahkememizin Hukuk anıtı halinde yücelen içtihatlarında emeği geçen yüce yargıçlarımıza Türkiye Barolar Birliği olarak en iyi dileklerimiz sunarız.

1978/49-6

10 Temmuz Dünya Hukuk Günü Dolayısıyla Birlikce Düzenlenen «Barış ve Silâhsızlanma Sempozyumu» Programı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
10 TEMMUZ DÜNYA HUKUK GÜNÜ
BARİŞ VE SİLÂHSIZLANMA
SEMPZYUMU
10 TEMMUZ 1978

KIZILAY DERNEĞİ GENEL MERKEZİ
TOPLANTI SALONU
P R O G R A M

- 1 — Açılış
Av. Faruk EREM — TBB Başkanı
- 2 — Sırrı ATALAY — C. Senatosu Başkanı
- 3 — Hasan Esat IŞIK — Milli Savunma Bakanı
- 4 — Dünya Hukuk Günü
Av. İlhan KUTAY — TBB Genel Sekreteri
- 5 — Barış - Silâhsızlanma - Türkiye'nin Dış Politikası
Av. Faruk EREM — TBB Başkanı
- 6 — Barış savaşımı ve silâhsızlanma
Mahmut DİKERDEM — Barış Derneği Başkanı
- 7 — Konuşma
Av. Orhan APAYDIN — İstanbul Barosu Başkanı
- 8 — Barış ve Silâhsızlanma
Av. Enver ARSLANALP — TBB Başkan Yardımcısı
- 9 — Silâhlanmanın temelinde yatan kapitalizmdir
Dr. Fikret BAŞKAYA — DİSK Siyasal ve Sosyal İlişkiler Başkanı
- 10 — İnsanlığın sorunları ve askeri harcamalar
Bursa Barosu
- 11 — Tartışma
- 12 — Kapanış
Av. Faruk EREM — TBB Başkanı

Ankara : 16.6.1978
Sayı : 1334

10 Temmuz 1967 gün ve 12643 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Kararname uyarınca memleketimiz-

de de kutlanması gerekli bulunan «10 Temmuz Günü'nün Dünya Hukuk Günü» olarak ilanı dolayısıyla, 9 ve 10 Temmuz 1978 günlerinde «Barış ve Silâhsızlanma Sempozyumu» konulu bir toplantıyı düzenlemek ve Sizlerin ilgisini rica etmek TBB Yönetim Kurulunca gerekli görülmüştür. Sonunun nereye varacağı belirsiz bir silâhlanma yarışı, bu arada «Nötron Bombası» olarak simgeleşen davranışlar karşısında Barışı yitirmemek çabası içinde olan ülkelerde benzer toplantılar yapılmakta ve bu toplantılar Dünya Kamu Oyunda yankılar doğurmaktadır.

TBB. Yönetim Kurulu, 9-10 Temmuz 1978 günlerinde Birlik Merkezinde saat 10.00'da yapılacak olan bu toplantıda Sizi veya Kuruluşunuzun temsilcisini aralarında görmekten mutluluk duyacaktır. Eğer sempozyuma bir tebliğ ile katılmanız mümkün olursa bizi daha da mutlu kılmış olursunuz.

Cevabınızı bekler, saygılar sunarız.

Başkan

Not : 61 Baro Başkanlıkları, Ank. - İst. Hukuk F. Dekanlığı, Barış Derneği, Çağdaş Hukukçular Derneği, Türk Hukuk Kurumu, Türk-İş Gn. Merkezi, DİSK, Siyasal Bilgiler F. Dk., Türk Tarih Kurumu, İnsan Hakları Derneği, Üniversiteli Kadın Hukukçular Derneği, Ank., İst. Hk. F. Devletler Hukuku Kürsüsü Başkanlıkları, Türkiye Gazeteciler Sendikası, Türk Tabipler Odası Birliği, Adalet Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdari Bölümler Fakültesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi İdari İlimler Fakültesi'ne gönderilmiştir.

Ankara : 21.6.1978

Sayı : 1396

«Dünya Hukuk Günü» nedeniyle 9-10 Temmuz 1978 günleri Birliğimizce düzenlendiği önceki çağrı yazımızla bildirilen «Barış ve Silâhsızlanma» konulu Sempozyum 10 Temmuz 1978 Pazartesi Günü saat 10.00'da Kızılay Derneği'nin Merkez Binası Toplantı Salonunda yapılacaktır.

Böylece toplantının bir gün'e alındığını, önceki yazımızdaki diğer hususları teyiden bilgilerinize sunar, açıklanan günde temsilcinizin teşrifini ve bu konudaki teyidinizin 3 Temmuz 1978 tarihine kadar bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Sempozyuma Katılanlar

Hasan Esat Işık (Millî Savunma Bakanı), Kâni Vrana (Anayasa Mahkemesi Başkanı), Cevdet Mentetş (Yargıtay Başkanı), İsmail Hakkı Ülgen (Danıştay Başkanı), Sabri Kirişçioğlu (Askeri Yargıtay Başkanı), Mazhar Budak (Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı), Kâzım Akdoğan (Yargıtay Başsavcısı), Ali Rıza Alpaslan (Danıştay Başkanının Sözcüsü), Prof. Dr. Turgut Akıntürk (Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı), Doç. Dr. Mehmet Sağlam (Hacettepe Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi), Fevzi Uyguner (Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürü), Kemalettin Alikâşifoğlu (Adalet Bakanlığı Kanunlar, Planlama ve Araştırma Genel Müdürü), Av. Niyazi Ağırnaslı (Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı) Mahmut Dikerdem (Barış Derneği Genel Başkanı) Av. Enis Coşkun (Barış Derneği Genel Sekreteri), Dr. Fikret Başkaya (DİSK Siyasal ve Sosyal İlişkiler Başkanı) Av. M. Sait Kaya (AĞRI Barosu Başkanı), Av. Behçet Çomakoğlu (DENİZLİ Barosu Başkanı), Av. Behçet Çomakoğlu (DENİZLİ Barosu Başkanı), Av. Orhan Apaydın (İSTANBUL Barosu Başkanı), Av. İhsan Onar (KONYA Barosu Başkanı), Av. Zafer Saka (ADANA Barosu Yönetim Kurulu üyesi), Av. Dr. Oğuz Öğün, Av. Üstün Alpman, Av. Turan Başaran (BURSA Barosu Yönetim Kurulu üyeleri), Av. E. Şükrü Uluğ (Hatay Barosu Temsilcisi), Av. Ayten Baskın (İzmir Barosu Yönetim Kurulu üyesi), Av. Zuhâl Arat (Sivas Barosu Temsilcisi)

Sempozyuma Gönderilen Mesajlar**Sayın Cumhurbaşkanı'nın Mesajı**

Sayın Prof. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Birliğinizce 10 Temmuz Dünya Hukuk Günü nedeniyle düzenlenen Barış ve Silâhsızlanma konulu sempozyuma davetiniz için teşekkür ederim. Çalışmalarınız süresince ortaya konulacak görüş ve önerilerin Barış ve Silâhsızlanma gibi çağımızda tüm ulusların özlemi olan bu konulara yararlı katkılar getirmesini diler, toplantıya katılan değerli konuklara sevgiler sunarım.

S. Fahri KORUTÜRK
Cumhurbaşkanı

Sayın C. Senatosu Başkanı'nın Mesajı

Türkiye Barolar Birliğince 10 Temmuz Dünya Hukuk günü Nedeniyle Düzenlenen Barış ve Silâhsızlanma Sempozyumuna

Sunuş

Dünya Hukuk gününün Türkiye'de 10.7.1967 tarihinde ilanının Türkiye Barolar Birliğince kutlanılışını ve bu nedenle, özellikle barış ve silâhsızlanma sempozyumunun düzenlenişini çok anlamlı buluyor ve bu yoldaki girişimi övgü ve beğence ile anıyorum.

Aslında sırf bütün dünyayı kapsamına alıcı nitelikte hukuk günün benimsenmiş ve kutlanmış olmasında ulusların bir arada ve barış içinde ilişkilerini sürdürmeleri anlam olarak ifadesini bulmaktadır. İnsanlar sevinç ve mutluluk günlerini paylaşabiliyorlarsa aralarında dostluk, kardeşlik, diğer bir adıyla barış ilişkileri kurulmuş demektir. Ama, paylaşılan günler özellikle hak ve adaleti içeren hukuk mühürleriyle damgalanmışsa, sağladığı yararlar daha açık ve belirgindir.

Bilindiği devletlerin barış içinde yaşamaları, güçlerini bu yolda kullanmaları için türlü adımlar atılmış, uluslararası uğraşılarda bulunulmuştur. Bunların en önemlilerinden biri de 1973 yılında Helsinkide başlayıp 1975 yılında yine Helsinki'de sonuçlanan Avrupa güvenliği ve işbirliği konferansıdır. Bu Konferans sonunda konferansa katılan devletlerce imzalanan 1 Ağustos 1975 günlü güvenlik ve işbirliği konferansı son seneti somut bir başarı belgesi olarak nitelendirilebilir.

Bu amaçla, daha nice toplantılar düzenlenmiş, görüşmeler yapılmış, barış ve silâhsızlandırma yolunda uğraşılarda bulunulmuştur. Bu yoldaki dilekler bazen nükleer silahların yasaklanması, bazen kimyasal ve biyolojik olanakların savaş dışı bırakılması ve tüm bu teknik gelişmelerin insanların mutluluğu uğruna ve barış için kullanılması biçiminde ortaya konmuştur. Kuşku yok ki, bugün istenilen düzeye ulaşıldığı ileri sürülemez.

Gönül ister ki, hukukun üstünlüğü kuralı, uluslararası ilişkilerde de içtenlikle benimsensin ve uluslararası barış bu yolla kurulsun, o zaman özlenen huzur ve güven havası sağlanmış ve bütün dünyayı etkisi altına almış olacaktır. Bir ölçüde uluslararası barış ile, ulusal barışın birbiriyle yakından ilişkili olduğu kuşku götürmez. Ben birliğinizin uğraşları-

nı bir bakıma bu yolda atılmış adımlar olarak da değerlendiriyor ve bu doğrultudaki, çabalarınızda da başarılar diliyorum.

Avukat Sırrı Atalay
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Sayın Başbakan'ın Mesajı

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

10 Temmuz Dünya Hukuk Gününü kutlarım. Dünya ilişkilerinde sosyal adaleti sağlamaya, eşitliği gerçekleştirmeye ve insan haklarını korumaya yönelik hukuk kurallarını ve barışı egemen kılmada başarılı olmasını dilerim.

Dünya Hukuk Günü nedeniyle Birliğinizce düzenlenen sempozyumda çağımızın dünya ülkelerinin ve ülkemizin önemli sorunlarından birisini oluşturan Barış ve Silâhsızlanma konusunun seçilmesi devletler ve çeşitli ülkelerde yaşayan insanlar arasında sevgi, kardeşlik ve dayanışmaya öncelik tanıyan ilişkilerin kurulmasında olumlu katkılarda bulunacaktır.

Size, Birliğiniz üyelerine ve sempozyuma katılanlara mutluluk ve esenlik diler, saygılar sunarım.

Bülent ECEVİT
Başbakan

1978/49-7

Birlik Başkanı'nun Temasları

— Birlik Başkanı Av. Faruk Erem, 31.7.1978 Günü İçişleri Bakanı Sayın İrfan Özyayınlı'yı ziyaret ederek Avukatların TABANCA sorununu görüşmüştür. Bu konudaki gelişmelerden ileride bilgi sunulacaktır.

— Başkan 1.8.1978 Günü Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sayın Sırrı Atalay'ı ziyaret ederek Baro kesenekleri hakkındaki yasa tasarısının C. Senatosundan biran önce çıkarılması için ricada bulunmuştur.

— 2.8.1978 Günü Adalet Bakanı Sayın Mehmet Can'ı ziyaret eden Başkan, Birliğin Özyönetimi hakkındaki Yasa Tasarısı için Bakanlık çalışmasına dair bilgi almıştır. Ziyaret sonunda Sayın Başkan, Ankara Adalet Sarayı inşaatının bu yıl gerçekleştiril-

mesine karar verildiğini, Anayasa Mahkemesi Binasına ait arsanın kamulaştırma işleminin yapılacağını, Adli Sicilde bilgi - sayar uygulamasına başlanacağını, Adliye Yüksek Meslek Okulu'nun bu yıl Ankara'da öğrenime açılacağını, aynı Okul'un İstanbul, İzmir ve Erzurum'da da açılmasının plânlandığını açıklamıştır.

1978/49-8

Devlet Plânlama Teşkilâtı tarafından oluşturulan «Plânlama - Hukuk İlişkileri Sürekli Özel İhtisas Komisyonu» çalışmaları

Ankara : 22.5.1978

Sayı : 7.39-1-78-2143

ÇOK İVEDİ MÜDDETLİ

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1961 Anayasası ile öngörülen hukuk ve sosyal refah devleti ilkeleri ışığında, planlı ekonomik; sosyal ve kültürel kalkınmanın toplum refahına yöneltilmesinde, planlı kalkınma anlayışı ile hukuk kültürü ve hukukun etkenliği konusundaki ilişki büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle planlı sosyo-ekonomik gelişmenin bir aracı olan hukukun sınırı ve sağlayabileceği tüm olanaklarının sistematik olarak incelenmesinde:

— Kalkınma Planlarının «emredici ve bağlayıcı» gücünü, genellikle etkenliğini artırmak, kamu kuruluşlarının çalışmalarında plan hedefleri ve ilkeleri yöneliminin de tutarlık ve işbirliği sağlamak; TBMM ile Hükümetin Plan uygulamasını ve özellikle planın hedef, ilke, politika ve tedbirlerine ilişkin tasarıların kanunlaştırılması sürecini kolaylaştırmak amacıyla Anayasa'nın 129. maddesinde yer alan kuralın gerçek anlamı, niteliği, niceliği ve bağlayıcılığı konularının kuramsal yönden açıklığa kavuşturulması;

— Planlama ve örgütü ile ilgili tüm yasal düzenlemelerin toplanması ve kuramsal sorunların çözümünde erişilen bulguların ışığı altında yeni yasal düzenlemelere gidilmesi;

— Mevcut hukuk düzeninin kalkınma sürecinin dinamik niteliğine ve endüstriyel toplum gerçeklerine uyumunun sağlanması ve böylece engelleyici, sapırtıcı ve geciktirici nitelikteki mevzuatın incelenerek ayıklanması;

— İç huzur ve düzen ile kalkınma süreci arasındaki bağıntı gözönünde tutularak mevcut hukuk düzenindeki iyileştirme çalışmalarının verimli olabilmesi için yargı sisteminin gerek kurum ve kuraları, gerek yapı ve gereç olarak bir reform tutumu ile ele alınması zorunlu görülmektedir.

1978 Yılı Programında yer alan ve yukarıda değinilen çalışmaların Devlet Planlama Teşkilâtı bünyesinde kurulacak Özel İhtisas Komisyonunca yürütülmesini öngören tedbir doğrultusunda; 91 Sayılı Kanunun ilgili hükümleri ve 5/1722 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan Tüzük hükümleri çerçevesinde «Planlama - Hukuk İlişkileri Sürekli Özel İhtisas Komisyonu» kurulmuştur.

Dördüncü Beş Yıllık Plan hazırlık çalışmalarında konu ile ilgili temel ilkelerin araştırılması, tartışılması ve saptanmasında daha geniş bir çevrenin katkısını sağlamak amacıyla kurulan Komisyon çalışmalarına katılacak Kuruluş Temsilcilerinin isim, adres ve telefon No.sunun Teşkilâtımıza bildirilmesini ve aşağıdaki yer ve günde yapılacak toplantıya katılmalarının sağlanması hususunu bilgilerinize arz ederim.

Devlet Planlama Teşkilâtı
Bilsay Kuruç
Müsteşar

Ankara : 2.6.1978
Sayı : 1262

Başbakanlık
Devlet Planlama Teşkilâtı
Müsteşarlığı
A n k a r a

İlgi : 22.5.1978 tarih ve 7.39-1-78-2143 sayılı yazıları.

Dördüncü Beş Yıllık Plan hazırlık çalışmalarında konu ile ilgili temel ilkelerin araştırılması, tartışılması ve saptanması için kurulması öngörülen Komisyon'a Birliğimizi temsilen Başkan Yardımcısı Av. Enver Araslanalp ile Genel Sekreter Av. İlhan Kutay katılacaklardır.

Temsilcilerimizin adresleri aşağıda açıklanmıştır.

Ortak çalışmalar konusunda gösterilen duyarlılık ve ilgiden dolayı şükranlarımızı arz ederiz.

Saygılarımla.

Başkan

Planlama - Hukuk İlişkileri
Sürekli Özel İhtisas Komisyonu
2 No.lu Alt Komisyon
Başkanlığına

1961 Anayasası ile öngörülen hukuk ve sosyal refah devleti ilkeleri ışığında, planlı ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın toplum refahına yöneltmesinde, planlı kalkınma anlayışı ile hukuk kültürü ve hukukun etkinliği konusundaki ilişkinin büyük önem taşıdığına değinilerek planlı sosyo-ekonomik gelişmenin bir aracı olan hukukun sınırları ve sağlayabileceği tüm olanakların sistematik olarak incelenip değerlendirilmesi amacı ile Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığının girişimi üzerine Dördüncü Beş Yıllık Plan hazırlık çalışmalarında konu ile ilgili temel ilkelerin araştırılması, tartışılması ve saptanması için oluşturulan Planlama - Hukuk İlişkileri Sürekli Özel İhtisas Komisyonu toplantısında belirlenen ve Kalkınma - Mevzuat İlişkisi olarak adlandırılan Sayın Komisyonunuza, Birliğimizin bugüne kadar yapmış olduğu çalışmalar hakkında bilgi vermeyi, yetkili organlara ulaştırılan önerilerimizi içeren belgeleri sunmayı, yerine getirilmesi zorunlu bir görev saymaktayız.

Çok kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanan komisyon çalışmalarının, önemli konuların niteliklerine uygun biçimde tartışılmasına olanak sağlamayacağımı belirtmek isteriz.

Bu nedenle, açıklamalarımız, yukarıda değinildiği üzere, kuruluşumuzdan bu yana yoğun biçimde üzerinde durup incelediğimiz konular, belgelerine yollama yaparak özet halinde sunmaktan ibaret bulunacaktır.

1 — Ana Kanunlarımızın hepsi yabancı kanunlardan alınmıştır. Kuşku yok ki, bu yolla yurdumuza batı anlamında bir hukuk sisteminin etkisi sağlanabilmiş, bir hukuk devrimi başarılmış, yeni anlayış içinde hukukçular yetişmiştir. Bununla beraber halen bu kanunların eskidiği, yeni gereksinimleri karşılamadığı, çeşitli değişikliklerle bütünlüklerinin bozulduğu bir gerçektir ve bu yakınmaların hepsi bütün ana kanunlarımız için yerindedir.

Bunu dikkate alan Birliğimiz «Ana Kanunların hazırlanması hakkında kanun tasarısı» hazırlamış ve 28.2.1972 tarihli, 511 sayılı yazısı ile Hükümete sunmuştur. (Ek : 1)

2 — Cumhuriyetimizin 50. yılını geride bıraktığımız bir dönemde, sayıları bir hayli kabarık olan Osmanlı devri yasa ve tüzüklerin ısrarla ayakta tutulması, hukuk yaşamımızı olumsuz yönde etkilemektedir.

Saltanat dönemine ait yasa ve tüzükler incelendiğinde görülecektir ki, ayrıksız hemen hepsi anlamalarını yitirmiş, sosyal ve ekonomik aşamalarımıza cevap vermekten uzaklaşmış bir yetersizlik içindedirler. Yeni yasalar yaparak hukuk düzenimizi Cumhuriyetten önceki yasa ve tüzüklerden arıtmak, Cumhuriyet bilincinin ve Atatürk ilkelerine bağlılığın doğal bir gereğidir.

Bu konuda hazırlanan yasa tasarısı 6.11.1973 tarih ve 4008 sayılı yazımızla Başbakanlığa sunulmuştur. (Ek : 2)

3 — Devlet arşivlerindeki ferman, anlaşma, mektup, berat ve benzeri belgelerle, vakfiyeler, tapu ve nüfus kayıtlarının eski yazıdan Türk harflerine çevrilmesi hakkında hazırlanan yasa tasarısı 6.11.1973 gün ve 4009 sayılı yazımızla Başbakanlığa sunulmuştur. (Ek : 3)

4 — Anayasamız, demokrasinin bugün ulaştığı aşamaya, «Sosyal Hukuk Devleti»ne Türk toplumunu getirmek istemiştir. Fakat mevcut ekonomik düzen bu açıdan inceleme ve düzenleme dışı kalabilmiş, Anayasaya karşı bir çeşit direnç başlamıştır.

«Sosyal (Hukuk) Devleti» deyimini içinde «Sosyal Devlet» kavramı somutlukla teşhis edilmemektedir.

Anayasamızda «sosyal ve iktisadi haklar» diye isimlendirilen «yeni haklar»ın gerçeklik kazanabilmesi için neler yapmak gereklidir?

Her memlekette «siyasal demokrasi»den «Sosyal (Hukuk) Devleti»ne «Sosyal Demokrasi»ye geçiş kolay olmamıştır. Bu geçişte memleketimizde 1961 den sonra aynı hızı sürdürebilmek olanağı bulunmamıştır.

Anayasamız (41) : «İktisadi ve sosyal hayat, adalete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık hay-

siyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir. İktisadi, sosyal ... kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek... Devletin görevidir» kuralını koymuştur.

Bu amaca göre bir düzenlemeye bugüne kadar gidilememiştir. Böyle bir düzenleme, yukarıda açıklanan ilkelerin ışığı altında ekonomik-demokratik kamu düzeninin kurulmasını gerektirmektedir.

Birliğimiz 28-29-30 Kasım 1975 günlerinde Ekonomi - Hukuk Kongresi yapmıştır. Kongreye sunulan Tebliğler ve Tutanaklar basılmış olup birer nüshaları ilişkide sunulmaktadır. (Ek : 4-5)

5 — Türkiye Barolar Birliği'nin «Pozitif hukukumuzda varlığını sürdüren antidemokratik yasa ve hükümlerin saptanması, bunların kaldırılması, hukuk düzenimizin bütün halinde demokratik niteliğe kavuşturulması» konusunda 17-18-19 Haziran 1977 günleri İstanbul'da yaptığı Olağanüstü Genel Kurulunda alınan kararlara değinmek isteriz.

Anayasa, Ceza Hukuku, İdare Hukuku, Özel Hukuk, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Basın ve Haber Alma ile Ekonomik ve Mali Yasalar adı altında oluşturulan Komisyonlarda görüşülüp tartışılan konular rapor halinde Genel Kurula sunulmuş ve kabul olunmuştur.

Geniş boyutları içinde ele alınan konuların burada özetini yapabilmek, açıklamaların gereğinden fazla uzaması bakımından olası değildir.

Bu nedenle, Komisyon Raporlarına ilişkin basılı metin Ekonomik ve Mali Yasalar Komisyonu Raporunun fotokopisi ile birlikte ilişkide aynen sunmayı uygun bulmaktayız. (Ek : 6-7)

Ayrıca, memleketimizdeki Bankacılık sistemi hakkında Birlik Yönetim Kurulunca yayınlanmış bulunan Rapor da ekte sunulmaktadır.

(Ek : 8)

Durum Sayın Komisyonun takdirlerine arz olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 4.7.1978
Sayı : 1491

Planlama - Hukuk İlişkileri
Sürekli Özel İhtisas Komisyonu
3 No.lu Alt Komisyon
Başkanlığına

1961 Anayasası ile öngörülen hukuk ve sosyal refah devleti ilkeleri ışığında, planlı ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın toplum refahına yöneltilmesinde, planlı kalkınma anlayışı ile hukuk kültürü ve hukukun etkinliği konusundaki ilişkinin büyük önem taşıdığına değinilerek planlı sosyo-ekonomik gelişmenin bir aracı olan hukukun sınırı ve sağlayabileceği tüm olanakların sistematik olarak incelenip değerlendirilmesi amacı ile Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığının girişimi üzerine Dördüncü Beş Yıllık Plan hazırlık çalışmalarında konu ile ilgili temel ilkelerin araştırılması, tartışılması ve saptanması için oluşturulan Planlama Hukuk İlişkileri Sürekli Özel İhtisas Komisyonu toplantısında belirlenen ve Yargı Reformu olarak adlandırılan Sayın Komisyonunuza, doğrudan yargıya ilişkin veya geniş anlamıyla toplumun tüm hukuk yaşamını ilgilendiren konularda Birliğimizin bugüne kadar yapmış olduğu çalışmalar hakkında bilgi vermeyi, yetkili organlara ulaştırılan önerilerimizi içeren belgeleri sunmayı, yerine getirilmesi zorunlu bir görev saymaktayız.

Çok kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanan komisyon çalışmalarının, önemli konuların niteliklerine uygun biçimde tartışılmasına olanak sağlamayacağına belirtmek isteriz.

Bu nedenle, açıklamalarımız, yukarıda değinildiği üzere, kuruluşumuzdan bu yana yoğun biçimde üzerinde durup incelediğimiz konuları, belgelerine yollama yaparak özet halinde sunmaktan ibaret bulunacaktır.

1 — Anayasamız «Hak Arama Hürriyeti» başlıklı 31 nci maddesinde «Herkes, meşru bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak, iddia ve savunma hakkına sahiptir» kuralını koyarak, kişinin «iddia ve savunma hakkı»nın onun temel hak ve özgürlüğünü oluşturduğunu saptamıştır. Savunma, demokratik hukuk devleti düzeninin ilk başta gelen vazgeçilmez koşuludur.

Yasalarımızda savunma hakkını kısıtlayan hükümlerle ilgili olarak yapılan çalışmalarımız 1977 - 1978 Adalet Yılı açılışında dile getirilmiş, ayrıca 17.10.1977 tarih ve 1847 sayılı yazımızla Adalet Bakanlığına da intikal ettirilmiştir. (Ek : 1, 2)

2 — Ana Kanunlarımızın hepsi yabancı kanunlardan alınmıştır. Kuşku yok ki, bu yolla yurdumuza batı anlamında bir hukuk sisteminin etkisi sağ-

lanabilmiş, bir hukuk devrimi başarılmış, yeni anlayış içinde hukukçular yetişmiştir. Bununla beraber halen bu kanunların eskidiği, yeni gereksinimleri karşılamadığı, çeşitli değişikliklerle bütünlüklerinin bozulduğu bir gerçektir ve bu yakınlıkların hepsi bütün ana kanunlarımız için yerindedir.

Bunu dikkate alan Birliğimiz «Ana Kanunların hazırlanması hakkında kanun tasarısı» hazırlamış ve 28.2.1972 tarihli, 511 sayılı yazısı ile Hükümete sunmuştur. (Ek : 3)

3 — Cumhuriyetimizin 50. yılını geride bıraktığımız bir dönemde, sayıları bir hayli kabarık olan Osmanlı devri yasa ve tüzüklerinin ısrarla ayakta tutulması, hukuk yaşamımızı olumsuz yönde etkilemektedir.

Saltanat dönemine ait yasa ve tüzükler incelendikte görülecektir ki, ayrıksız hemen hepsi anlamalarını yitirmiş, sosyal ve ekonomik aşamalarımıza cevap vermekten uzaklaşmış bir yetersizlik içindedirler. Yeni yasalar yaparak hukuk düzenimizi Cumhuriyetten önceki yasa ve tüzüklerden arıtmak, Cumhuriyet bilincinin ve Atatürk İlkelerine bağlılığın doğal bir gereğidir.

Bu konuda hazırlanan yasa tasarısı 6.11.1973 tarih ve 4008 sayılı yazımızla Başbakanlığa sunulmuştur (Ek : 4)

4 — Devlet arşivlerindeki ferman, anlaşma, mektup, berat ve benzeri belgelerle, vakfiyeler, tapu ve nüfus kayıtlarının eski yazıdan Türk harflerine çevrilmesi hakkında hazırlanan yasa tasarısı 6.11.1973 tarih ve 4009 sayılı yazımızla Başbakanlığa sunulmuştur. (Ek : 5)

5 — Adli Zabitanın İdari Zabıttan ayrılmasına ilişkin çalışmalarımızı içeren Yönetim Kurulumuzun Raporu ekte sunulmaktadır. (Ek : 6)

6 — Türk Ceza Hukukunun çağdaş uygarlık çizgisinin altına düştüğü alanlardan en önemlilerinden biri de «suç mağdurları»nın himayesiz bırakılmış olmasıdır.

Birliğimizce bu konuda yapılan çalışmaya ilişkin rapor ve hazırlanan tasarı ilgililere iletilmiştir. (Ek : 7)

7 — Birleşmiş Milletlerce hazırlanan «Hükümlülere yapılacak asgari insani muamelenin esasları» anlaşmasını imzalamış bulunan bir Devlette, ceza ve tutuk evlerimizden yakınlıkların çok zaman ciddi so-

runlar yarattığını dikkate alan Birliğimiz 7.6.1974 tarih ve 1680 sayılı yazısı ile Hükümete yaptığı başvuru ile «İnfaz Hakimliği» kurulmasını istemiştir. (Ek : 8)

Birlik Yönetim Kurulu'nun 17.6.1978 günü Edirne'de yaptığı toplantı sonunda yayınladığı Bildiri'de de infaz sistemi üzerinde özellikle durulmuş, infaz sistemimizin gerçekten yenilenmesinin, cezaevinde uygulanan bazı tedbirlerin yargı denetimine tabi bulunması ile mümkün olacağı inancı önemle belirtilmiştir.

Bu arada, yasal affın her zaman mümkün olması, bazı sakıncaları olabileceği yolundaki yerlere meydan vermemek üzere, mevzuatımıza «Yargısal Af» müessesesinin girmesinde yarar görüldüğü açıklanmıştır. (Ek : 9)

8 — Anayasa Mahkememize göre, «Hukuk Devleti» demek, insan haklarına saygı gösteren ve bu hakları koruyan adil bir hukuk düzeni kurulması ve bunu devam ettirmeye kendisini yükümlü sayan, davranışlarında hukuka ve Anayasa'ya uyan, bütün işlem ve eylemleri yargı denetimine tabi bulunan Devlet demektir.

Bu açıdan bakıldığında, demokrasilerde «Sıkıyönetim» Hukuk Devleti Kavramı içinde ele alınmalı ve buna göre sonuçlara varılmalıdır.

Birlik Yönetim Kurulu bu konuda hazırlanan Raporu 2.10.1976 tarih ve 630-13/A sayılı kararı ile yetkili organlara sunmuş bulunmaktadır. (Ek : 10)

9 — Komisyonun 30.6.1978 günlü toplantısında, para cezaları hakkında uygulanması önerilen eşel mobil sistemi hakkında Birliğimizin görüşünün bildirilmesi özellikle istenilmiştir.

Bu konudaki görüşümüz aşağıda arz olunmuştur :

Para cezaları konusuna yaklaşıma, bu cezaların niteliği üzerindeki tartışmalardan başlamakla daha isabetli sonuç alınabilir :

— Para cezasının lehinde olanlara göre, bu cezalarda «müşterek hapis»in suçlular arasındaki teması meydan vermemek, azami derecede bölünme kabiliyeti nedeni ile çok çeşitli karakterdeki suçlulara uydurabilme elverişliliğinin bulunması, diğer cezaların infazının masrafı gerektirmesine karşın para cezalarının Devlete gelir sağlama gibi üstünlükleri vardır.

— Para cezasının aleyhinde olanlara göre başta gelen kusur, varlıklı varlıksız kişiler bakımından bu cezada eşitliğin sağlanmasının olanaksız oluşudur. Cezanın azap verici etkisi, suçlunun varlığına göre değişik olacaktır.

— Bu tartışmanın sonunda varılan objektif sonuç şudur : Para cezaları mevzuattan çıkarılamaz. Çünkü bu cezalar «menfaat hırsı» ile işlenen suçlar bakımından, hapis cezalarından daha etkilidir. Bir kaç aylık hapis cezası milyonlarca menfaat sağlayan kişileri suçtan döndüremez. Bu nedenle ister Devlete karşı (zimmet suçları gibi) (Döviz kaçakçılığı gibi) isterse kişilere karşı (dolandırıcılık gibi) suçlarda para cezaları muhafaza edilmeli, yalnız bu cezaların elde edilen menfaatin belli bir oranının (örneğin beş mislinin) altında olamayacağı gibi bir genel kural getirilmelidir. Tek hükümlerle «menfaat hırsı ile işlenen suçlar şunlardır : diye bir kural getirilmeli ve bu suçlarda para cezasının elde edilen veya edilmesi amaçlanan menfaatin ... mislinden aşağı olmamak üzere para cezası....» yolunda yasal düzenlemeler getirilmelidir.

Eşel mobil sistemi para değeri açısından önemlidir. Fakat daha ziyade Devlet gelirinin belli bir düzeyde tutulması gibi mali ve ceza hukukuna, suçların önlenmesine az etkili bir sistemdir. Zaman zaman para değerinin düşmesi ile ceza kanunlarındaki para cezalarının yasa ile arttırıldığı görülmüştür. Fakat yasalar değer kaybını yakından takip edememektedirler. Eşel mobil daha süratle gelir kaybını önler. Fakat ne kadar çok suç işlenirse Devlet o kadar fazla gelir sağlar, gibi bir düşünce haklı değildir. O halde ancak kazanç hırsı ile işlenen suçlarda para cezaları muhafaza edilmeli, diğer suçlardaki para cezaları kaldırılmalı, fakat kazanç hırsı suçlarda para cezalarının, elde edilenin üstünde, orantılı bir sistem getirilmelidir. Böyle olunca, diğer bir deyimle hırs arttıkça, para cezası da kendiliğinden artacaktır ve eşel mobile ihtiyaç duyulmayacaktır.

10 — Anayasamız, demokrasinin bugün ulaştığı aşamaya, «Sosyal Hukuk Devleti»ne Türk toplumunu getirmek istemiştir. Fakat mevcut ekonomik düzen bu açıdan inceleme ve düzenleme dışı kalabilmiş, Anayasa'ya karşı bir çeşit direnç başlamıştır.

«Sosyal (Hukuk) Devleti» deyimini içinde «Sosyal Devlet» kavramı somutlukla teşhir edilmemektedir.

Anayasamızda «sosyal ve iktisadi haklar» diye isimlendirilen «yeni haklar»ın gerçeklik kazanabilmesi için neler yapmak gereklidir?

Her memlekette «Siyasal demokrasi»den «Sosyal (Hukuk) Devleti»ne «Sosyal Demokrasi»ye geçiş kolay olmamıştır. Bu geçişte memleketimizde 1961 den sonra aynı hızı sürdürebilmek olanağı bulunmamıştır.

Anayasamız (41) : «İktisadi ve sosyal hayat, adalete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık hayiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacıyla göre düzenlenir. İktisadi, sosyal ... kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek... Devletin görevidir» kuralını koymuştur.

Bu amaca göre bir düzenlemeye bugüne kadar gidilememiştir. Böyle bir düzenleme, yukarıda açıklanan ilkelerin ışığı altında ekonomik - demokratik kamu düzeninin kurulmasını gerektirmektedir.

İşte bu esaslar paralelinde «ekonomik suç»ların da ayrıca ele alınmasını, Komisyonda bu yönde ileri sürülen görüşlere katılarak biz de uygun görmekteyiz.

11 — Son olarak Türkiye Barolar Birliği'nin «Pozitif hukukumuzda varlığını sürdüren antidemokratik yasa ve hükümlerin saptanması, bunların kaldırılması, hukuk düzenimizin bütün halinde demokratik niteliğe kavuşturulması» konusunda 17-18-19 Haziran 1977 günleri İstanbul'da yaptığı Olağanüstü Genel Kurulunda alınan kararlara değinmek isteriz.

Anayasa, Ceza Hukuku, İdare Hukuku, Özel Hukuk, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Basın ve Haber Alma ile Ekonomik ve Malî Yasalar adı altında oluşturulan Komisyonlarda görüşülüp tartışılan konular rapor halinde Genel Kurula sunulmuş ve kabul olunmuştur.

Geniş boyutları içinde ele alınan konuların burada özetini yapabilmek, açıklamaların gereğinden fazla uzaması bakımından olası değildir.

Bu nedenle, Komisyon Raporlarına ilişkin basılı metni ilişikte aynen sunmayı uygun bulmaktayız. (Ek : 11)

Durum Sayın Komisyonun takdirlerine arz olunur.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Faruk EREM

Ankara : 29.8.1978

Sayı : 3.1.1/2-10-10-78-3082

Konu : Dördüncü Beş Yıllık
Kalkınma Planı Hk.

ÇOK İVEDİ

Türkiye Barolar
Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Teşkilâtımız tarafından 25-31 Ağustos 1978 tarihlerinde, Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planına ilişkin çalışmaları işçi sendikalarına, meslek örgütlerine, bilim ve iş çevrelerine tanıtmak, öte yandan da söz konusu kuruluşların görüşlerini almak, katkılarını sağlamak amacıyla yönelik bir dizi «Tanıtma ve Danışma» toplantıları düzenlenmiştir.

Ancak; yukarıda belirtilen tarihlerde Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı Stratejisinin Resmi Gazetede henüz yayınlanmamış olması, sözü edilen dizi toplantıların daha sonraki bir tarihe ertelenmesini zorunlu kılmıştır.

Bakanlar Kurulu'nca saptanan Kalkınma Planı Stratejisi kesinlik kazanmış ve buna ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır. Böylelikle, örgütünüz ile daha önce yapılması düşünülmüş ve kesinleştirilmiş olan Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı Tanıtma ve Danışma Toplantısı 18 Eylül 1978 Pazartesi günü saat 10.00'da Ankara'da Devlet İstatistik Enstitüsü toplantı salonunda yapılması kararlaştırılmıştır. Toplantı gündemi ve Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı ile ilgili metin en kısa zamanda adresinize ulaştırılacaktır.

Toplantıya katılmak üzere Birliğinizden Genel Başkan ile uygun görülecek bir temsilcinin adlarının en geç 12 Eylül 1978 Salı gününe değin Teşkilâtımıza bildirilmesini saygılarımla rica ederim.

Devlet Planlama Teşkilâtı
Bilsay Kuruç
Müsteşar

Ankara : 11.9.1978

Sayı : 1803

Devlet Planlama
Teşkilâtı Müsteşarlığı
A n k a r a

İlgi : 29.8.1978 gün ve 3.1.1.2-10-10-78-3082 sayılı yazılar.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı Tanıtma ve Danışma toplantısına Başkan Faruk Erem ile Genel Sekreter İlhan Kutay'ın katılacaklarını bilgilerine sunarım.

Saygılarımla.

Başkan

1978/49-9

Genelgeler

1 — Avukatlık Ücret Tarifeleri hakkında 28.6.1978 Tarihli ve 24/1457 Sayılı Genelge
Baro Başkanlığı

Bildiğiniz üzere 1136 sayılı Kanununun 168. maddesi uyarınca Avukatlık Ücret Tarifesi, her Baro-nun Yönetim Kurulu tarafından üç yılda bir seçim devresi başlangıcında hazırlanarak Birliğimizce gönderilmekte ve Birliğimizce son şekli verilen tarife Adalet Bakanlığınca da onanarak üç yıl için yürürlüğe girmektedir.

Yürürlükteki tarife 10 Mayıs 1976 tarihinde yürürlüğe girdiğine göre yenisinin 10 Mayıs 1979 tarihine kadar hazırlanıp, onanıp, Resmi Gazetede yayımlanıp yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Aksi halde aynı madde hükmü uyarınca, yeni tarifenin onaylanmasına kadar eldeki tarife hükmü devam edecektir.

Bu nedenlerle Baronuzca hazırlanacak tasarının

en geç 31.12.1978 tarihine kadar Birliğimize gönderilmesini rica ederim.

Başkan

2 — Birlik Keseneği ve ölüm yardımı havalelerinin 3. Taksitleri hakkında 19.7.1978 Tarihli ve 25/1553 sayılı Genelge
Baro Başkanlığı

26.1.1978 tarih ve 5/212 Nolu genelge ile Birlik Keseneği ve Ölüm Yardımı havalelerinin 3. taksitlerinin 15.7.1978 tarihine kadar gönderilmesi istenmiş olmasına rağmen halen gelmemiştir.

Birlik faaliyetlerinin düzenli yürütülmesi ve ölüm yardımlarının zamanında yapılabilmesinin bu havalelerin gelmesine bağlı olduğunu takdir buyurursunuz.

Bu nedenle halen gönderilmemiş olan (varsa) eski borcunuz ile, 1978 yılı Ölüm ve Keseneklerine ait 3. taksitlerin acele gönderilmesinin teminini rica ederiz.

Saygılarımla.

Başkan

AVUKATLIK GÖREVİNE İLİŞKİN KONULAR

1978/49-10

Avukatlara Yapılan Saldırıları

1 — İstanbul Barosu üyesi Murat İlhan'ın İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi kaleminde uğradığı tehdit ve müessir fiil hakkında Birlikçe yapılan girişimler

İstanbul : 28.9.1977
Sayı : 8742

T.B. Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Meslekdaşlarımızın Adalet hizmetlerinin gereği gibi yerine getirilmemesinden doğan sorunları giderek ağırlaşmaktadır.

Özellikle Adalet personelinin meslek onurunu zedeleyen davranışları tahammül sınırlarını aşmıştır.

Baromuzun üyesi Avukat Murat İlhan'ın ekli dilekçesinde belirtilen olayı buna bir örnek olarak Sayın Başkanlığınıza sunuyorum.

İlginizi diler, saygılar sunarım.

İstanbul Barosu Başkanı
Av. Orhan Apaydın

Eki/1 Fotokopi

İstanbul : 19.9.1977

İstanbul Barosu
Sayın Başkanlığına

Özü : Bugün İstanbul 5 nci Ağır Ceza Mahkemesi kaleminde zabıt katibi Enver Akpınar tarafından şahsıma yöneltilen, tehdit ve müessir fiil eyleminin yüce başkanlığınıza sunulmasıdır.

Tüm meslekdaşlarım gibi işlerimi, katı mevzuat kuralları ve memuriyet bilincinde bulunmayan kişilerle muhatap olarak güçlük yürütmekteyim.

Son zamanlarda gerek, adliyelerde ve gerekse adliye dışında memurlar tarafından meslektaşlarımızı yöneltilen saldırılar zamanında Baro yönetim kurullarına bildirilmiş olmasına rağmen bugüne kadar etkili bir netice alınmadığını ve bu durumun mütecevizlere adeta cesaret verdiğini üzüntü ile bir meslektaş olarak aşağıdaki olayı yüce başkanlığa arz ederim : Şöyle ki;

Bugün müvekkillerimden biri hakkında açılmış ve derdest bir dosyadan trafik kaza raporu fotokopisi almak üzere katibimi 5 nci ağır ceza mahkemesine yolladım. Orada bulunan görevli katip iki adet fotokopi için katibimden 30 lira para istemiştir. Bunun doğru olup olmadığını araştırmak üzere Mahkeme kalemine gittim. Katibimden para isteyen zabıt ka-

tibine niçin 30 lira istediğini sorduğumda bana ay-
nen (evet parayı ben istedim, siz fotokopi çekti-
ceksiniz diye dosyalar karışıyor biz sezlerin uşağı
değil, mübaşir boşu boşuna fotokopi çekirmek zo-
runda değil) şeklinde cevap vermiştir. Kendisine,
avukat olduğumu bildirmeme rağmen bana bu şe-
kilde yanıt vermesi ve buna ilaveten başka şeyler
de söylemesinin mesleğimin onurunu zedelediğini
düşünerek kendisini ikaz ettimse de bu arada mü-
başir vasıtasıyla çekirtmiş olduğum iki adet foto-
kopyi de vermeyeceğini söyleyerek (bildiğin yere
şikayet edebilirsin) demesi üzerine durumu amiri
pozisyonunda olan Mahkeme Başkanına bildirmeyi
uygun buldum.

Önce odasından Mahkeme Başkanını aradım
yoktu. Daha sonra Mahke üyelerinden birine kale-
me olan olayı izah ettim. Bunun üzerine odaya gelen
katip hakim üye tarafından ikaz edildi. Bu arada ka-
tip daha önce mahkeme kalemine dönmüştü. Foto-
kopileri almak üzere tekrar gittiğimde, şikayet et-
mekle ne kazandın fotokopileri vermeyeceğim diye
tekrar yanıtta bulundu. Ve bu arada parası tarafı-
dan verilmiş ve mübaşir tarafından çekirilmiş olan
fotokopilerin zabıt katibi tarafından yırtıldığını söy-
lediler. Bu durum karşısında kendisine uygun lisan-
la hareketin memuriyetle bağdaşmayacağını ve olan-
lara rağmen fotokopilerin yeniden çekilerek tarafıma
verilmesi gerektiğini söyledim. Durumu resmiyete
intikal ettireceğimi ve bunun hesabını kendisinin ağır
bir şekilde ödemek zorunda kalacağını bildirmem
üzerine önce seninle dışarıda konuşuruz şeklinde be-
ni tehdit etmiş ve daha sonra da yeniden üzerime
hücum edilmiş ve yumrukları sol gözüme, dişlerime
ve daha çok baş kısmına isabet etmiştir. Bu arada
kendimi savunmak istemişsem de tecavüzün ani ol-
ması sebebiyle ve kendimi kaybetmem sebebiyle
mukabelede bulunamadım.

Hadiseden sonra olay yerine gelen 5 nci Ağır
Ceza Mahkemesi sayın başkanı daha durumu dahi
soruşturmadan önce benim yara ve bare içerisinde
bulduğumu görmesine rağmen olayı hasıraltı et-
mek ve avukatlık mesleğine yöneltmiş olan saldırıyı
gizlemek için şikayetçi olmamamı telkine çalıştı ise
de sulh olmayı kabul etmediğim ve şikayetçi olduğum
bildirmem üzerine himayesinde bulunan katibi
koruma edasıyla sanki suçlu ve saldırgan olan ben
imişim gibi zabıt tutmuştur. Bu durum da göster-
mektedir ki, yalnız katipler değil yargıçlar dahi bu
saldırıları hoşgörü ile karşılayabiliyorlar. Bu gibi tat-
sız ve mesleği çekilmez hale getiren ve devamlı su-
rette yetkililer tarafından himaye gören saldırılar ve
hakaretleri biz avukatlar olarak daha ne kadar sey-
redeceğiz ve daha ne kadar susacağız.

Olaydan hemen sonra ekli sureti bulunan şikâyet
dilekçesi ile durumu savcılığa bildirmek zorunda
kaldım. 5 nci Ağır Ceza Mahkemesi sayın başkanı
örtbas etmek istediği gibi, suçüstü bile yapmadı ve

sanki sanık olan ben imişim gibi işlem yaptı. Baro
olarak bu duruma asla gözyumamayacağından emi-
nim.

Olay sebebiyle adli tabiplikten almış bulundu-
ğum raporda 1 gün mutat işgalimden mahrum kal-
mış bulunmaktayım. Durumun aydınlığa kavuşturul-
masını istemekteyim.

Ayrıca olayı müteakip oraya gelen ve aynı gün
Mahkeme koridorunda görevli bulunan polis memu-
ru, olay hakkında görüş beyanında bulunmuş ister-
se avukat olsun kafasına sandalye veya daktilo ma-
kinesini geçirseydin daha iyi ederdin şeklinde Avu-
kat BEKİR DOĞANAY, Avukat FİKRET ARSLAN
ve Avukat KAZIM YILMAZ'ın da bulunduğu bir sı-
rada sanığa telkinde bulunmuştur. Bu durum da
göstermektedir ki, biz avukatlık olarak maalesef
dayanışmadan son derece uzağız. Mensubu bulun-
makla onur duyduğum baromuzun şahsıma yöneltilen
bu çirkin hadiseden dolayı gerekli girişimleri
yapacağından eminim.

Mesleğimize, şahsımda yöneltilen bu saldırı ve
fiillerin cezasız kalmaması mesleğimizin onurunun
ne pahasına olursa olsun korunmasını ve avukatlık
mesletinin onuruna yöneltilecek bütün saldırılara
karşı kesin tavır alınmasını ve keyfiyetin Barolar
Birliğine de bildirilmesini ve ilgili yerlerde gerekli
girişimlerin yapılmasını saygılarımla arz ve talep ede-
rim.

Avukat Murat İlhan

Soruşturma C. Savcılığının
19.9.1977 gün ve 1977/29651 hazırlık
sayılı dosyası ile devam etmektedir.

Ankara : 26.10.1977

Sayı : 1947—1948

Adalet Bakanlığına, Yüksek Hakimler
Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

İstanbul Barosu Avukatlarından Murat İlhan'ın
mahkeme kaleminde saldırıya uğradığına ve katip
tarafından dövüldüğüne dair 19.9.1977 günlü yazısı
ile İstanbul Barosu Başkanlığının konuya ilişkin
28.8.1977 gün ve 8742 Sayılı yazısı fotokopisi ilişikte
sunulmuştur.

Savunma görev ve özgürlüğünü zedeleyen bu du-
rum topluluğumuzun üzüntüsüne neden olmuştur.
Gerekli önlemlerin alınacağı ümidiyle gereğinin tak-
dirini ve sonuçtan bilgi verilmesine müsaadelerini
arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 2

Ankara : 26.10.1977
Sayı : 1949

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

İlgi : 28.9.1977 gün ve 8742 Sayılı yazınız.
Avukat Murat İlhan'ın saldırıya uğraması ile ilgili yazınız ve eki Adalet Bakanlığına ve Yüksek Hakimler Kurulunu iletilmiştir.

Sonuç alındığında ayrıca duyurulacaktır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 3.1.1978
Sayı : 11

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

İlgi : 26.10.1977 gün ve 1949 sayılı yazınız.

Av. Murat İlhan'ın saldırıya uğraması ile ilgili olarak Adalet Bakanlığında alınan 23.12.1977 gün ve 71326 sayılı cevap yazısı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinmeniz rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1

Ankara : 23.12.1977
Sayı : 1.48.381.1977

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

26.10.1977 gün ve 1947 sayılı yazınızda şikayet konusu ettiğiniz hususlar tetkik ettirilmiş olup, görevde darp fiilinden sanık zabıt katibi Enver Akpınar hakkında İstanbul Asliye Ceza Hakimliğine kamu davası açıldığı, görevde tehdit suçundan sanık adı geçen hakkında bu yer C. Savcılığınca takipsizlik kararı verildiği anlaşılmıştır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Muammer Yula
Adalet Bakanı Y.
Ceza İşleri Genel Müdürü Y.

2 — İstanbul Barosu üyesi Bedii Ensari'nin konutunun kurşunlanması olayı hakkında Birlikçe yapılan girişimler

Sayın Faruk Erem
Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

İstanbul : 11.7.1978

Tatil dönüşü oturmakta olduğum apartman dairesinin tabanca ile kurşunlanmış ve kurşunun içeri

girmiş olduğunu gördüm. Şikâyetim ve durum Bostancı Polis Karakolu yetkililerince tesbit edildi. Can ve mal güvenliğimizin sağlanmasını önemle diler saygılar sunarım.

Av. Bedii Ensari

Ankara : 17.7.1978
Sayı : 1542

İçişleri Bakanlığı'na

İstanbul Barosu Avukatlarından Bedii Ensari tarafından Birliğimize gönderilen telgrafta; evinin tabanca ile kurşunlandığı, durumun Bostancı Karakolu yetkililerince tesbit edildiği bildirilerek can ve mal güvenliğinin sağlanması istenmektedir.

Son zamanlarda doruk noktasına erişmiş olan saldırı olaylarının savunma mesleğinin temsilcilerine yönelmesi camiamızda büyük üzüntü yaratmaktadır.

Bu tür olayların önlenmesi için gerekli çabanın sarfedileceğine inancımızı yineler, olayın önemle kovuşturulması için ilgililerin uyarılmasını ve sonuçtan bilgi verilmesini müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 17.7.1978
Sayı : 1543

Valilik Makamına
İ s t a n b u l

İstanbul Barosu Avukatlarından Bedii Ensari tarafından Birliğimize gönderilen telgrafta; evinin tabanca ile kurşunlandığı, durumun Bostancı Karakolu yetkililerince tesbit edildiği bildirilerek can ve mal güvenliğinin sağlanması istenmektedir.

Savunma mesleğine yönelik bu tür olayların tizlikle kovuşturulacağı inancıyla, olayla ilgili gerekli işlemlerin yapılarak sonuçtan Birliğimize de bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 17.7.1978
Sayı : 1544

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

Baronuz Avukatlarından Bedii Ensari'nin Birliğimize gönderdiği telgrafta, evinin tabanca ile kurşunlandığı, durumun Bostancı Karakol Yetkililerince tesbit edildiği belirtilerek can ve mal güvenliğinin sağlanması istenmiştir.

Durum İçişleri Bakanlığı ile İstanbul Valiliğine intikal ettirilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 17.7.1978
Sayı : 1545

Sayın Av. Bedii Ensari
İ s t a n b u l

İlgi : 11.7.1978 tarihli tel yazınız.

İlgi tel yazınız fotokopileri gereği yapılmak üzere İçişleri Bakanlığı'na, İstanbul Valiliğine gönderilmiştir.

Cevap geldiğinde ayrıca duyurulacaktır.

Saygılarımla.

Başkan

3 — Tokat Barosu üyesi Refik Kihdir'in tutuklanma olayı hakkında Birlikçe yapılan girişimler

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Tokat : 2.7.1978

Niksar ilçemizde hakim müfettişçe sürdürülen bir yolsuzluk soruşturması sırasında yerel yetkililerce tevkifler yapılmakta, soruşturmadan netice alınmasını engelleyici yollara gidildiği öğrenilmektedir. Bu arada arkadaşımız Av. Refik Kihdir Niksar Savcısı tarafından saatlerce başkaları ile görüşmesi engellenmek suretiyle cübbesi ile gözaltına aldırılmıştır. Halen de tutuklanmıştır. Durum Adalet Bakanlığı ve Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına duyurulmuştur. Gerekli girişimlerde bulunulmasını ve mümkünse durumun mahallinde incelenmesi için birliğinizce yerinde inceleme yapılmasını arz ederim.

Tokat Baro Başkanı
Av. Ali Dızman

Ankara : 10.7.1978
Sayı : 1526

Yüksek Savcılar Kurulu
Başkanlığı'na
A n k a r a

Tokat Baro Başkanlığı ile Niksar'da görev yapan Avukatlar tarafından Birliğimize gönderilen 30.6.1978 ve 2.7.1978 tarihli telgraflarda; Niksar'da hakim müfettişçe sürdürülen bir yolsuzluk soruşturması sırasında yerel yetkililerce tevkiflerin yapıldığı, soruşturmadan netice alınmasını engelleyici yollara gidildiği belirtilerek Avukat Refik Kihdir'in Niksar C. Savcısı Günay Sürmeli tarafından saatlerce başka-

ları ile görüşmesinin engellenmesi amacıyla cübbesi ile gözaltına alındığı ve tutuklandığı bildirilmektedir.

Mesleki onuru rendice edici bu gibi üzücü olaylara neden olan kişiler hakkında gerekli işlemlerin yapılarak ilgililerin uyarılmasını takdirlerinize, sonuçtan bilgi verilmesini müsaadelerinize arz ederiz.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 2 tel fotokopisi.

Ankara : 10.7.1978
Sayı : 1527

Adalet Bakanlığı'na
A n k a r a

Tokat Baro Başkanlığı ile Niksar'da görev yapan Avukatlar tarafından Birliğimize gönderilen 30.6.1978 ve 2.7.1978 tarihli telgraflarda; Niksar'da hakim müfettişçe sürdürülen bir yolsuzluk soruşturması sırasında yerel yetkililerce tevkiflerin yapıldığı, soruşturmadan netice alınmasını engelleyici yollara gidildiği belirtilerek Avukat Refik Kihdir'in Niksar C. Savcısı Günay Sürmeli tarafından saatlerce başkaları ile görüşmesinin engellenmesi amacıyla cübbesi ile göz altına alındığı ve tutuklandığı bildirilmektedir.

Mesleki onuru rendice edici bu gibi üzücü olaylara neden olan kişiler hakkında gerekli işlemlerin yapılarak ilgililerin uyarılmasını takdirlerinize, sonuçtan bilgi verilmesini müsaadelerinize arz ederiz.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 2 tel fotokopisi.

Ankara : 10.7.1978
Sayı : 1528

Baro Başkanlığı
T o k a t

İlgi : 2.7.1978 tarihli telgrafınız.

İlgi telgrafınız ve Niksar Avukatları tarafından Birliğimize gönderilen 30.6.1978 tarihli telgraf üzerine, durum Yüksek Savcılar Kurulu Başkanlığı ile Adalet Bakanlığına intikal ettirilerek sonuçtan bilgi verilmesi istenmiştir.

Bilgi edinmeniz rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

4 — Niğde Barosu üyesi Ziya Akkaya'nın konutunun kurşunlanması olayı hakkında Birlikçe yapılan girişimler.

Niğde : 9.6.1978
Sayı : 1978/155

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A n k a r a

Niğde Barosunda kayıtlı ve Ortaköy ilçesinde görev yapan Avukat Ziya Akkaya'nın evine 6 Haziran gecesi sabaha karşı tabanca ile iki el ateş edilmiş olup, durum Kaymakamlık ve Savcılığa şikayet edilmiştir.

Bilgilerinize arz olunur.

Saygılarımla.

Niğde Baro Başkanı
Avukat
M. Rasih Arısoy

Ankara : 21.6.1978
Sayı : 1395

Baro Başkanlığı
N i ğ d e

İlgi : 9.6.1978 tarih ve 1978/155 sayılı yazınız.

Ortaköy ilçesinde görev yapan Av. Ziya Akkaya'nın evine yapılan silahlı saldırı olayı Adalet Bakanlığı ile Niğde Valiliğine intikal ettirilmiş olup sonuç alındığında ayrıca bilgi verilecektir.

Meslekdaşımıza geçmiş olsun dileklerimizden iletilmesini ve bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 21.6.1978
Sayı : 1394

İçişleri Bakanlığı
A n k a r a

Niğde Baro Başkanlığından aldığımız 9.6.1978 gün ve 1978/155 sayılı yazıda; Avukat Ziya Akkaya'nın 6 Haziran 1978 gecesi evine silahlı saldırıda bulunduğu bildirilmiştir.

Kamu görevi yapan avukatlara karşı yoğunlaşan bu tür saldırıların önleneyeceği umuduyla gereğinin takdiriyle sonuçtan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 21.6.1978
Sayı : 1393

Niğde Valiliğine
N i ğ d e

Niğde Baro Başkanlığından aldığımız 9.6.1978 gün ve 1978/155 sayılı yazıda; Avukat Ziya Akkaya'nın evine 6 Haziran gecesi silahlı saldırıda bulunduğu bildirilmektedir.

Kamu görevi yapan avukatlara karşı yoğunlaşan bu tür olayların faillerinin bir an evvel yakalanarak

Adaletle teslimi konusunda gerekli çabanın sarfedileceğine inancımızı belirtir, yapılan işlem sonucundan Birliğimize bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 27.7.1978
Sayı : 1621

Baro Başkanlığı
N i ğ d e

Av. Ziya Akkaya'nın evine yapılan silahlı saldırı olayı üzerine yaptığımız başvurulara karşılık İçişleri Bakanlığı Emniyet Gn. Md. den aldığımız 4.7.1978 gün ve 173944 sayılı yazı fotokopisi ilişktir.

Bilginizi rica ederim.
Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1

Ankara : 4.7.1978
Sayı : Asayiş A-63145-31

T. C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Konu : Avukat Ziya Akkaya Hk.
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 21.6.1978 Gün ve 1394 Sayılı yazınız.

Niğde Barosu avukatlarından Avukat Ziya Akkaya'nın 6.6.1978 gecesi evine yapılan silahlı saldırı olayının faillerinin yakalanması yolunda gerekli direktifin ilgili Valiliğe verildiğini bilgilerinize rica ederim.

Mustafa Yiğit
Emniyet Genel Müdür Mua.
İçişleri Bakanı Y.

1978/49-11

Muhasebe Uzmanlığı hakkında Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsünden alınan 25.5.1978 tarihli yazı ve verilen cevap

Ankara : 25.5.1978
Sayı : 615-60

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

46 yıldan beri yapılan girişimlere rağmen, muhasebecilik ve muhasebe uzmanlığı mesleğinin yasa ile oluşmasını ve örgütlenmesini hukukçuların ve özellikle avukatların engellediği söylenmektedir.

Kanımızca, yapılan girişimlerde ya amaç yanlış saptanmış ya da konu avukatlara yeterince açıklan-

namamıştır. Çünkü, «Muhasebecilik ve Muhasebe Uzmanlığı Yasası»nın temel amacı, yargı organlarında «temsil yetkisi» elde etmek değil; Avukatlık, Mühendislik, Doktorluk, Veterinerlik gibi Muhasebe Uzmanlığı Mesleği'ni oluşturmak; bu mesleğe girme koşullarını saptamak; belirli tahsil, staj ve sınavdan geçmeyenlerin muhasebe uzmanı (veya muhasebecilik) ünvanını kullanmalarını önlemektir. Tıpkı avukat olmayanların kazai yargı organlarında temsil, mühendis olmayanların proje tastik, doktor olmayanların hasta muayene etme ve anılan meslekleri kullanma yetkilerinin olmadığı gibi. Üzülerek söyleyelim ki, bu gün ülkemizde ilk okul mezunları bile muhasebeci veya muhasebe uzmanı olabilmekte ve bu ünvanları rahatlıkla kullanabilmektedirler. Muhasebe dalında 4 yıl yüksek öğretim gören öğrencilerin hakları ve muhasebeden yararlanmaların şikayetleri nazara alındığında, bu durumdan, hak ve hukuku savunan avukatların da rahatsız olmaları gerekmez mi?

Konuya bu açıdan bakıldığında, sayın avukatlarımızın «Muhasebe Uzmanlığı Yasa Tasarısı»na karşı çıkmaları şöyle dursun; kendilerine yapılan haksız isnatları gidermek ve işçilerin, işletme sahiplerinin, Devletin, yatırımcıların, kredi kuruluşlarının, halkın «ekonominin temel üretim hücreleri olan işletmelerin» iktisadi ve mali durumları hakkında tarafsız, doğru, güvenilir bilgi elde edebilmelerini sağlamak açısından ülkemizin başta gelen gereksinmelerinden biri olan «Muhasebe Uzmanlığı Mesleği»nin oluşmasına katkıda bulunmak bakımından; içtenlikle desteklemeleri gerekir, kanısındayız.

Şunu da önemle vurgulamak isteriz ki, Hukuk Fakültesi mezunlarının da «muhasebe uzmanı» olabilmelerine karşı değiliz; Dünya'nın hiç bir ülkesinde muhasebecilik mesleği ülkemizde olduğu gibi başı boş değildir ve bunun, geç de olsa, artık bir düzene sokulması zorunludur.

Durumu açık kalplilikle bilgilerinize sunar, muhtemelen 12 ve 13 Haziran tarihlerinde İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Mezunları ve Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği ile Enstitümüzün Ankara'da birlikte düzenleyecekleri «YENİ VERGİ ÖNLEMLERİNİN BAŞARISI AÇISINDAN MUHASEBENİN VE MUHASEBE UZMANLIĞININ ÖNEMİ» isimli seminere bir tebliğ ile katılmanızı veya yukarıda açıklandığı biçimde kaleme alınacak bir yasa tasarısına karşı olup olmadığımızı; karşı iseniz, nedenlerini; seminer tarihinden en geç üç gün önce yazılı olarak bildirmek lütfunda bulunmanızı rica ederiz.

Derin saygılarımızla,

A.İ.T.İ. Akademisi	A.İ.T.İ. Akademisi
Prof. Jale Sihay	Doç. Dr. Remzi Örtün
İşletme Fakültesi	Muhasebe Enstitüsü
Dekani	Müdürü

Ankara : 6.6.1978
Sayı : 1289

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Muhasebe Enstitüsü
Müdürlüğü
A n k a r a

İlgi : 25.5.1978 günlü yazıları.

12-13 Haziran 1978 tarihlerinde İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Mezunları ve Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği ile Enstitümüzün Ankara'da birlikte düzenleyecekleri «Yeni Vergi Önlemlerinin Başarısı Açısından Muhasebenin ve Muhasebe Uzmanlığının Önemi» konulu seminere Birliğimizin katılması hususunda (ilgi)deki yazınızla yapılan çağrı, Yönetim Kurulumuzun 27.5.1978 günlü toplantısında görüşülmüş, şükranla karşılanan çağrıya uyularak bir temsilcimizin toplantıya katılması kararlaştırılmıştır.

Muhasebecilik ve Muhasebe Uzmanlığı mesleğinin Yasa ile düzenlenmesi gereği Birliğimizce de benimsenen bir gereksinmedir. Böyle bir mesleğin örgütlenmesinin, yargı organlarında veya vergi uyuşmazlıklarını çözümlenmekle görevli kuruluşlarda, yükümlünün yanında temsil ve vekâlet yetkisinin kullanılmasını anlamını taşıyan bir işlevi yerine getirmek gibi ancak Avukatlık mesleği mensuplarına tanınan hak ve yetkilerin kullanılmasının, hangi ad altında olursa olsun Avukatlar dışında başka kişilere verilemeyeceği kuralı ile karıştırılmaması gerektiği açıktır.

Hal böyle olmakla beraber, Millet Meclisi Genel Kuruluna intikal eden Yeni Vergi Tasarısında mali müşavirlik mesleği kurulmakta ve bunlara Danıştay'da yükümlünün yanında açıklama yapma yetkisi tanınmaktadır. Bu konuda Birlikçe yayınlanan bildiri ilişkiete sunulmuştur. Bildiride yeralan açıklamalar nedeniyle burada ayrıca izaha gerek görülmemiştir.

Seminere Birliğimizce adresi aşağıda yazılı Av. Emin Baltaoğlu katılacaktır.

Bilgileri rica olunur.
Saygılarımla,

Başkan

1978/49-12

Avukatlık Kanununun 38/b maddesinin uygulanması hakkında

T. C.

Kandıra

Tapulama Mahkemesi

Esas : 977/31

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Davacı Kandıra'da Türkan Güneş ve Selâhattin Gebeş vekili Avukat Sadık Güven tarafından davalı-

lar Hazine, Kıncıllı Köyü Muhtarlığı Hatice Demirkol vekili Av. Bülent Taner aralarında yapılan duruşmada itiraz üzerine :

Mahkememizce de tereddüt hasıl olduğundan daha evvel Asliye Hukuk Mahkemesinde Orman İdaresi temsilciliği yapan Avukat Bülent Taner'in bu gayrimenkulün bulunduğu mahalde tapulama faaliyeti başlaması ile dosyanın görevsizlik sebebiyle Asliye Hukuk Mah. den Tapulama Mahkemesine devredildiği ancak dosya sefahatında halen serbest olan tapulama Mahkemesinde müdahil davacı Hatice Demirkol vekili olarak duruşmaya girdiği daha evvelce Orman Bakanlığına yazılan yazıda temsil ettiği Orman İdaresinin ve itirazda bulunduğu bu yer hakkında orman sayılmayan yer olarak Orman Bak. dan mütalâşa geldiği, Asliye Hukuk Mah. deki dosyada görevsizlik kararının temyiz talebinde bulunduğu, tetkik edilen dosya sefahatından bu durumun Avukatlık Kanununun 32/B fıkrası gereğince aynı iş sayılıp sayılmadığı ve menfaati zıt bir tarafa avukatlık etmiş veya bu hususta temyiz dilekçesi yazmış mütalâada bulunmuş hususların varit olup olmayacağı ve müdahil davacı vekili Avukat Bülent Taner'in Kandıra Asliye Hukuk Mah. de ve Kandıra Tapulama Mah. de verdiği ve keza bunlara cevap olarak davacılar vekili tarafından ibraz edilen dilekçe suretleri ve ara karar suretleri tetkik edilerek evvelce Orman İdaresini temsilen davaya giren Avukat Bülent Taner'in bu kerre idare vekilliğinden ayrılarak müdahil davacı sıfatı ile Hatice Demirkol vekili olarak aynı davayı takip etmeye yetkisi bulunup bulunmadığının tetkik edilerek neticenin duruşmanın bırakıldığı 5.4.1978 tarihinden evvel bildirilmesi ricaıyla müzekkere ve ekleri sunulur. 1.3.1978

Hakim 15025

Eki : 18

Not : 15 lira cevap pulu eklidir.

Ankara : 4.4.1978

Sayı : 862

Tapulama Mahkemesi

K a n d ı r a

İlgi : 1.3.1978 tarihli ve 977/31 sayılı yazınız.

Avukat Bülent Taner'in mülkiyet uyumsuzluğu nedeniyle bir taşınmaz mal hakkında Mahkemenizde görülmekte olan davada, Orman İdaresi Avukatlığından ayrılmasından sonra aynı taşınmaz malla ilişkili bir şahsın vekâletini alıp alamıyacağı hususunun tesbiti ile ilgili olarak gönderilen yazınız ve eki belgeler Yönetim Kurulumuzda incelenip görüşülmüş, 26.3.1978 tarih ve 383/43 sayılı ile, olayın 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 38 nci maddesinin (b) bendi hükmü kapsamında bulunduğu sonucuna varılmakla o yolda işlem yapılması gerektiğinin bildirilmesi karar verilmiştir.

Bilgileri rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

1978/49-13

Kooperatif Genel Kurulu'na kooperatif üyesini temsilen avukat sıfatı ile girilemeyeceği hakkında

Ankara : 1.2.1978

Sayı : 735

Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Genel Kurul Toplantılarına Avukatların Kooperatif üyesi ortağı temsilen iştirak ettirilmediğinden bahisle Ankara Barosu Başkanlığına şikayette bulunmuştum.

Ankara Barosu Yönetim Kurulunun 5.1.1978 tarihli toplantısında aldığı kararı bildiren tarihsiz yazısı ekli olarak sunulmuştur. Birliğinizce de alınan kararın olumlu karşılanmıyacağı kanısındayım.

1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 49. Md. si esaslı tetkik edilirse (Ana Sözleşmede açıklama bulunduğu taktirde bir ortak YAZI ile izin vermek suretiyle.....) ibareleri mevcuttur. Kanunun müzakeresine ait zabıtlarda görüleceği veçhile bu madde vekâletname olmadan (BİR YAZI İLE) temsile cevaz vermek, kooperatif üyelerini formalite ve masraflara boğmamak için bir kolaylık maksadiyle ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Millet Meclisindeki ve komisyonlardaki müzakere ve kabulü sırasında Avukat olmayanların vekil olamayacağı hakkındaki hükümden mühlhem olarak vaz edilmiş bir maddedir. Bir ortağın noterden musaddak vekâletnameli avukat vasıtasıyla Genel Kurulda temsil edilemeyeceği hakkında bir hüküm düşünülemez.

Baro yönetim kurulunun bu kararında bir zuhül olduğunu sanırım.

Durumun yeniden tetkiki için Sayın Barolar Birliği Başkanlığından Baro Yönetim Kurulu kararının iptalini talep etmek zarureti hasıl olmuştur.

Gereken isabetli kararın ittihazını arz ederim.
23.1.1978

Eki : Baroya müracaat dilekçem

Baro Bşk. nın yazısı

Derin Saygılarımla
Avukat
Ahmet Düşünsel

Ankara : 25.12.1977

Ankara Barosu Başkanlığına

A n k a r a

18 Aralık 1977 günü D.S.İ. Genel Müdürlüğü toplantı salonunda yıllık Genel Kurul Toplantısını yapan S.S. Ankara Ticaret ve Sanayiciler Dinlenme Evleri

Yapı Kooperatifi kısa adı (TİSAN) olan kooperatif genel kurulunda kendilerini temsil etmek üzere müvekkilim Ahmet Tokgöz noterden musaddak vekaletname verdi. Vekaletname örneğini ibrazla toplantıya esas olan ortaklar cetvelini imza edip giriş kartı aldım.

Kongrenin yapılabilmesi için ekseriyetin olduğu anlaşıldı.

Hazır bulunanlar beni kongre başkanlığına aday gösterdiler. Ticaret Bakanlığında kooperatifler müdürü olduğunu söyleyen ve Hükümet Komiseri sıfatıyla bulunan bir zat «ben hükümet komiseriyim. Siz kooperatifte ortak olmadığınız göre vekaletname ile müvekkilinizi temsilen kongreye iştirak edemezsiniz, sizin vekaletnameniz yalnız Mahkemelerde geçerlidir. Kongre başkanlığına aday da olamazsınız. Zira vekaletnameniz geçersiz ve ortak olmayan kongre başkanı da olamaz» gibi mütala ile kongreye iştirak ve seçimime mani olmuştur.

Oysa kooperatifin tüzüğünde, bir avukatın ortağı temsil edemeyeceği hakkında bir hüküm de yoktur.

Noterden musaddak genel vekaletnamemde, müvekkilimi her yerde her zaman temsile yetki vardır.

Hükümet komiserinin Avukatın özel olarak vazifelendirdiği toplantılara girmesine mani olucu sözleri mesleğimize bir tecavüzdür.

Bu sebeple, keyfiyetin Ticaret Bakanlığına intikal ettirilmesini ve mesleğimizin icrasına mani olucu davranışlarda bulunulmamasının ve bu yolda hareket eden hükümet komiseri hakkında takibat yapılmasının temini için müracaat edilmesini arz ederim.

Derin Saygılarımla
Avukat
Ahmet Düşünsel

Sayı : 11-117/992

Sayın Avukat Ahmet Düşünsel
A n k a r a

İlgi : 25.12.1977 günlü dilekçeniz.

İlgideki yazınızla bildirdiğiniz konu Yönetim Kurulunun 5 Ocak 1978 tarihli toplantısında gündeme alınarak görüşülmüştür.

Kooperatifler Kanunu'nun 49. maddesindeki açık hüküm karşısında müvekkilinizi kooperatif Genel Kurulunda temsil edemeyeceğiniz saptanarak tarafınıza bilgi verilmesi kararlaştırılmıştır.

Bilginizi rica ederiz.

Saygı ile

Ankara Barosu Başkanı
Av. Teoman Evren

Baro Başkanlığı

A n k a r a

İlgi : 20.3.1978 gün ve 1386-Sci. Bek./2302 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla gönderilen dosya üzerinde yapılan inceleme sonucu, Yönetim Kurulumuzun 6.5.1978 günlü toplantısında alınan 441-37 sayılı karar uyarınca Av. Ahmet Düşünsel'e yazılan yazımız sureti ve dosyanız ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Sayın Av. Ahmet Düşünsel
A n k a r a

İlgi : 23.1.1978 günlü başvurunuz.

Başvurunuz üzerine Ankara Barosundan istenilen ilgili dosyada yapılan inceleme sonucu, Yönetim Kurulu Üyemiz Av. Vedat Burcuoğlu tarafından hazırlanan 5.5.1978 günlü rapor, Kurulumuzun 6.5.1978 günlü toplantısında benimsenerek, fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

441-37 sayılı karar uyarınca bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : Rapor fotokopisi

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Konu : Yönetim Kurulumuz 22 Mart 1978 gün ve 746 sayılı Kararı ile «Genel Kurul toplantılarında avukatların kooperatif üyesi ortağı temsilen toplantıya katılıp katılamayacakları hususunda» rapor vermekle görevlendirilmiş olmam nedeniyle istenilen rapor saygı ile sunulur.

Sorun : Ankara Barosu Avukatlarından sayın Ahmet Düşünsel, Ankara Barosu Başkanlığına 25.12.1977 günlü yazısı ile müracaat ederek, 18 Aralık 1977 günü D.S.G. Genel Müdürlüğü toplantı salonunda yıllık Genel Kurul toplantısını yapan S.S. Ankara Ticaret ve Sanayiciler Dinlenme Evleri Yapı Kooperatifi Genel Kurulunda kendilerini temsil etmek üzere kooperatif ortaklarından Ahmet Tokgöz'den Noterden onanmış vekaletname aldığını ve vekaletname örneğini ibrazla toplantıya esas olan ortaklar cetvelini imza edip giriş kartını aldığını kongrenin yapılması için çoğunluğun bulunduğu saptanması üzerine Kongre Başkanlığı için aday gösterildiğini ve bu sırada Ticaret Bakanlığında Kooperatifler Müdürü bulunduğunu söyleyen ve Hükümet Komiseri sıfatıyla bulunan bir zatın, meslektaşımıza karşı, koo-

peratif üyesi olmadığı için vekiledenini temsilen kongreye iştirak edemeyeceğini ve dolayısıyla kongre Başkanlığına da seçilemeyeceğini bildirdiğini ve ve kongreye iştirak ile seçimine engel olduğu için keyfiyetin Ticaret Bakanlığına intikal ettirilmesini ve mesleğin icrasına mani olucu davranışların önlenmesiyle hükümet Komiseri hakkında takibat yapılmasının teminini istemiştir.

Ankara Barosu 12.1.1978 gün ve 11-117/992 sayılı yazısı ile, Kooperatifler Kanununun 49. maddesindeki açık hüküm karşısında müvekkilini Kooperatif Genel Kurulunda temsil edemeyeceğini bildirmiştir.

Ankara Barosunun bu yanıtından sonra sayın meslekdaşımız durumu Birliğimiz Başkanlığına 23.1.1978 günlü yazısı ile intikal ettirmiş ve Yönetim Kurulumuz Ankara Barosundan ilgili dosyanın gönderilmesini istemiş ve ilgili dosya gelmiştir.

Bu arada ve daha önce 23.1.1978 günlü yazısı ile Av. Ahmet Düşünsel, Ankara Baro Başkanlığına ikinci kez müracaatla önceki kararda isabet bulunmadığından durumun yeniden tedkikini istemiştir.

Ankara Barosu 3.2.1978 gün ve 11-117/1385 sayılı yazısı ile önceki kararında değişiklik yapılmasına yer olmadığını bildirmiştir.

İlgili yasa metni : 10 Mayıs 1969 gününde yürürlüğe giren 1163 sayılı «Kooperatifler Kanunu» 49 ncu maddesinde «Temsil Hakkı»nı düzenlemiştir. Madde aynen : Anasözleşmede açıklama bulunduğu takdirde, bir ortak yazı ile izin vermek suretiyle Genel Kurul toplantısında oyunu ancak başka bir ortağa kullandırabilir» şeklindedir.

Maddenin bu açıklığı karşısında, Avukatlık Yasası hükümlerinin genel hükümler olduğu düşünlür ve anlaşmazlık halinde özel hükümlerin uygulanacağı genel kuralı da nazara alınır, Genel Kurul toplantısında ancak başka bir ortağa oy kullandıracağı hakkındaki hükmün başka türlü bir olasılığa cevaz vermediğini ve dolayısıyla de Ankara Barosunun görüşünün yasa hükmü karşısında uygun bulunduğunu ve değiştirilmesi ve Komiser hakkında takibat yapılması için gerek bulunmadığını saygı ile arz ederim.

Yönetim Kurulu Başkanlığına bu konudaki raporumu saygı ile sunarım.

Av. M. Vedat Burcuoğlu

1978/49-14

Uzlaştırma Komisyonlarında vergi yükümlülerinin temsil edilmeleri hakkında

Antalya : 12.12.1977

Sayı : 393

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Resmî Gazetenin 16107 sayılı ve 8.11.1977 tarihli nüshasında neşir olunan 134 numaralı Vergi Usul

Kanunu Genel tebliğinin II/1. maddesinde Maliye Bakanlığı, Uzlaştırma Komisyonlarının bir yargı organı olmaması gerekçesi ile Avukatlık Kanununun 35. maddesinin bu komisyonlarda uygulanmamasını, avukat olmayanların da bu komisyonlarda mükelleferi temsil edebileceklerini teşkilâtına bir emir halinde duyurmuş bulunmaktadır.

Uzlaştırma Komisyonları birer yargı organı olmasalar dahi, Avukatlık Kanununun değişik 35. maddesi genel olarak mesleğimizi himaye eden hükümler taşıdığına göre ve ayrıca uzlaştırma komisyonlarında savunulan haklar sadece vergi kanunları ilgilili bulunmayıp mevzuatın bütünü ile hukukun ana kural ve ilkelerini de ilgilendirdiği göz önünde tutularak bu yanlış tutumun izalesine delaletlerinizi saygılarımla arz ederim.

Av. Zeki Şeremet
Baro Başkanı

Ankara : 4.4.1978

Sayı : 848

Baro Başkanlığı
A n t a l y a

İlgi : 12.12.1977 Gün ve 393 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 26.3.1978 günlü toplantısında görüşülmüş olup; aynı konuda Yönetim Kurulu Üyemiz Av. İlhan Kutay tarafından daha önce hazırlanan rapor incelenerek benimsenmiş, ancak, Avukatlık Yasasının değiştirilmesi sırasında 35. maddenin kapsamını tâyinde Uzlaşma Komisyonlarının durumunun dikkate alınmasına 346-6 sayı ile karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 2 Ad. rapor fotokopisi

Ankara : 16.4.1977

Sayı : 386-9

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 4.1.1977 tarih ve 13/13 sayılı karar.

Birlik Yönetim Kurulu'nun 25.2.1973 tarih ve 139/16 sayılı kararına konu olay, Bursa Defterdarlığının münferit bir uygulamasına taallük etmektedir.

Kararda bahsi geçen Vergi Usul Kanununun ek 4. maddesinde, «uzlaşma için mükellef veya cezaya muhatap olanın bizzat veya resmî vekâletini haiz vekili vasıtasıyla ve yazı ile yetkili uzlaşma komisyonuna başvurması şarttır» denilmektedir.

Bursa Defterdarlığının «resmî vekâletin» avukata ait olması gerektiği görüşünden hareketle, avukat

olmayana ait vekâletnameyi kabul etmediği anlaşıl-
maktadır.

Ancak, bu uygulamadan sonra, Maliye Bakanlığı ilk Raporumuzda değinilen 131 sıra numaralı Genel Tebliği ile, «Uzlaşma Komisyonları»nın yargı organı olmayıp, idarî kuruluş içinde onun bir birimini oluşturması nedeniyle ve Avukatlık Kanununun değişik 35. maddesine dayanarak bu komisyonlar nezdinde Avukat olmayanların da vekil sıfatıyla bulunmalarında kanuna aykırılık görülmediğini, dolayısıyla belirtmiş bulunmaktadır.

Şu suretle Genel Tebliğ ile uygulamada yeni bir durum ihdas edilmiş olmaktadır. Bu halde, Bursa Defterdarlığının uygulaması ile ilgili olarak Yönetim Kurulunca ittihaz olunan kararın etkinliğini sürdürdüğü, üzerinde tartışılacak bir konu sayılmaktadır.

İlk Raporumuzda, varılan sonuç iki esasa istinad ettirilmiştir.

1 — Uzlaşma Komisyonları yargı organı olmayıp idarî kuruluşun bir birimidir.

2 — Avukatlık Kanununun değişik 35. maddesi, «resmî dairelerde çekişmeli ve çekişmesiz işlerin takip edilmesi yetkisi»ni Avukat olmayan kişilere de teşmil etmek suretiyle genişletmiş ve genelleştirmiştir.

Yukarıda açıklanan iki esasa dayanan Genel Tebliğin, Avukatlık Kanununa aykırı bir durum yaratmadığı ve 35. maddede yapılan değişikliğin zorunlu bir sonucu bulunduğu yolunda ilk Raporumuzda ifadesini bulan kanaatimizi değiştirecek bir hukukî nedenin mevcut olmadığını saygılarımla arz ederim.
28.3.1977

Avukat İlhan Kutay
Yönetim Kurulu Üyesi

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 21.12.1976 tarih ve 2094 sayılı yazıları.

Konu : Balıkesir Barosu Başkanlığı'nın 30.11.1976 tarihli yazısında, Vergi Dairelerince uzlaşma aşamasında mükelleflerin önceleri münhasıran avukatlar vasıtasıyla temsil edildikleri halde 5 Ağustos 1976 tarihli ve 15668 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genelgeye göre avukat olmayanlara da temsil yetkisi tanınmasının Barolarına ihbar olduğu, yapılan incelemede bunun Avukatlık Yasasının 35. maddesinde öngörülen çekişmeli işler niteliğinde bulunduğunun saptandığı ifade edilerek Birlikçe aynı görüş benimsendiği takdirde durumun düzeltilmesi için gerekli girişimlerde bulunulması, aksi görüşün benimsenmesi halinde ise keyfiyetin bildirilmesi istenilmektedir.

İnceleme : 5 Ağustos 1976 tarihli ve 15668 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 131 sıra numaralı Maliye Bakanlığı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin (II-Uygulamada gözönünde tutulacak hususlar) başlıklı bölümün 1. maddesinin 2. fıkrasında «Uzlaşma Komisyonları yargı organı değil, belli sınırlar dahilinde vergi ve cezada uyusmak üzere yetkili kılınmış ve idareyi temsil eden kuruluşlar olduklarından, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik 35. maddesi karşısında, uzlaşma komisyonuna başvurma ve görüşmelere katılma konusunda mükellef adına hareket edecek kişinin avukat olması şart olmayıp, sadece Noterlik Kanununun 60. maddesi uyarınca düzenlenen ve Vergi Dairesince mükellef adına tarh edilen vergi veya muhatap adına kesilen ceza miktarları üzerinden uzlaşmaya yetkili oldukları şerhini taşıyan (Resmî vekâletname)ye sahip olması yeterli bulunmaktadır» denilmektedir.

Madde metninden anlaşıldığı üzere, uzlaşma komisyonu yargı organı niteliğinde bir kuruluş olmayıp, sözü geçen Bakanlığın idarî örgüt hiyerarşisi içinde bir birimini oluşturmaktadır.

Uzlaşma komisyonlarında mükellefi avukat olmayan kişilerin temsiline cevaz veren hüküm, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik hükmüne istinat ettirilmiştir.

Gerçekten, 1136 sayılı Kanununun «yalnız avukatların yapabileceği işler» başlıklı 35. maddesinin «kanun işlerinde ve hukukî meselelerde mütalâa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda özel ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, adli işlemleri ve resmi dairelerde çekişmeli ve çekişmesiz işleri takip etmek, yalnız Baroda yazılı avukatlara aittir» yolundaki birinci fıkrası hükmü, 1238 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve bu değişiklikte «resmî dairelerde çekişmeli ve çekişmesiz işleri takip etmek» ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Şu haliyle, Balıkesir Barosunun yazısındaki (uzlaşmanın da Avukatlık Yasasının 35. maddesinde öngörülen çekişmeli işler niteliğinde bulunduğu) ifadesinin yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Yukarıda arz edildiği gibi, uzlaşma komisyonu «resmî daire» deyiminin kapsamı içinde kalan bir idarî birim niteliğini haiz olduğundan, komisyonda mükellefin avukat olmayan kişiler tarafından temsilini, resmi dairelerde çekişmeli veya çekişmesiz işlerin takibinin avukatlara hasredilmemiş olması nedeniyle, Avukatlık Kanununun 35. maddesine aykırı bulmak olanağı yoktur.

S o n u ç :

Açıklanan nedenlerle, 131 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin Avukatlık Kanununun değişik 35. maddesi hükmüne aykırı bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Durum saygıyla arz olunur. 4.3.1977

Av. İlhan Kutay
Yönetim Kurulu Üyesi

1978/49-15

Avukatın tapu sicilinde inceleme yapması ve kayıt örneği alması hakkında

Ankara : 13.9.1977
Sayı : 15-125/6134

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Ankara Altındağ 2 Bölge Tapu Sicil Muhafızlığının tutum ve davranışından yakın Baromuz üyesi Yıldırım Zeren'nin yazısı ile sözü geçen Tapu Sicil Muhafızlığının 29.8.1977 günlü yazısı ekte sunulmuştur.

Baromuz konu ile ilgili olarak üyelerimizin pek sık başvuruları olmaktadır. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüne başvurularak meslektaşlarımızın haklı yakınmalarına neden olan uygulamanın önlenmesini saygı ile dilerim.

Ankara Barosu Başkanı
Av. Teoman Evren

Ek : 2

Ankara : 10.9.1977

Ankara Barosu Yönetim Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

Tapu kayıtlarının genellikle ilgililerine açık bulunduğu mevzuatının âmir hükmü ise de bu cihet sair 3. eşhasın açısından bir gizlilik taşıyıp kamu hizmeti gören avukatlar için bu kuralın geçerli olmaması gerekir. Ankara 4. Noterlik/15-7-977 : 14990 tarih - sayı ile Vekâletini haiz olduğum Zübeyir Kocaoğlu'na Ankara 10. Noterliğinden 4653/14.3.1969 sayılı - tarihle taşınmaz satış vâdi sözleşmesi aktetmiş ve bilâhare rüçü ederek müvekkilimi zarardide kılmış bulunan Kenan Doğusoy'a ait sözleşme konusu Altındağ Keçilören Şenlik Mah. Kızılarpınarı Cad. 4179 Ada - 15 Parsel arsası veya binası üzerinde halen adı geçen Kenan'ın herhangi bir aynî hakkı bulunup bulunmadığı hakkında yazmış olduğumuz dilekçeye ekli cevap Altındağ 2. Bölge Tapu Sicil Muhafızlığından alınmıştır. Gelecek cevaba göre huku-

ki hattı hareketimizi tâyin etmek istememiz pek tabii olmasına rağmen maalesef istenilen cevap alınmamıştır. Sicil muhafızlıklarının tevâlieden bu tutumlarının genel müdürlükçe temas kurularak avukatların lehine bir çözüme ulaştırılmasına delâlet buyrulmasını istirham ederim.

Saygılarımla.

Av. Yıldırım Zeren

Altındağ : 29.8.1977

Sayı : 1232

Avukat Yıldırım Zeren

A n k a r a

İlgi : 26.8.1977 tarihli dilekçemiz.

Müvekkilinizle birlikte Tapu Dairesinde İnceleme yapılması ve kayıt istenmesi gerekir. Veyahut Malikin vekili olduğunuza dair vekaletname ibraz etmeniz gerekir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Altındağ 2. Bölge
Tapu Sicil Muhafızı
Torun Mengüoğlu

Ankara : 26.9.1977

Sayı : 1928

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

A n k a r a

Ankara Barosu Başkanlığından alınan bir yazıda Altındağ 2. Bölge Tapu Sicil Muhafızlığının Avukat Yıldırım Zeren'in kayıt inceleme isteğinin yerine getirilmediği, müvekkili ile birlikte başvurusunun zorunlu olduğu 29.8.1977 gün ve 1232 Sayı ile kendisine bildirilmiştir. Bu halin avukatları görev yapmasında kısıtlama meydana getirdiği bildirilmiştir.

Tapu kaydının aleniyeti ve avukatın müvekkili adına açacağı davada dava taşınmazın kaydını incelemek istemesinin Yasanın aradığı ilgi bakımından yeterli olması nedeniyle gereğinin takdiri hususunun Genel Müdürlüğünüze iletilmesine Yönetim Kurulumuzca karar verilmiştir.

Konunun incelenerek sonuçtan bilgi verilmesini arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 26.12.1977

Sayı : 2394

Baro Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 28.10.1977 gün ve 1927 sayılı yazımız.
13.9.1977 gün ve (15-25) 6/34 sayılı yazımız.

Avukatların Tapu kaydı üzerinde gerekli inceleme yapmaları ile ilgili olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden aldığımız 20.12.1977 günlü cevap yazısı fotokopisi ilişiktir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1

T. C.
B A Ş K A N L I K
TAPU VE KADASTRO GENEL
M Ü D Ü R L Ü Ğ Ü

Ankara : 20.12.1977

Sayı : İ.Ş. D. Bşk. 44-2-6/7818

Konu : Yıldırım Zeren'in istemi hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

- İlgi : 1) 26.10.1977 gün 1928 sayılı yazınız.
2) 11.11.1977 gün 1582 sayılı yazı.
3) 19.6.1972 gün 41-9-7/4241 sayılı yazınız.

Altındağ 2. Bölge Tapu Sicil Muhafızlığınca, Avukat Yıldırım Zeren'in kayıt inceleme isteğinin yerine getirilmediğine değinen ilgi (1) yazınız incelenmiştir.

İlgi (3) yazımızda açıklandığı üzere Avukatlar, vekâletname göstermesine gerek olmaksızın tapu kaydı üzerinde gerekli incelemeyi yapabilmektedirler. Ancak tapu sicilinden örnek istenilmesi halinde ise, Avukatın hüviyetini açıklaması ve kendi imzası ile onaylanmış bir vekâletname örneği bırakması gerekmektedir.

Müşteki ise, müvekkile ait kayıtların sadece incelenmesini değil, ayrıca kayıt örneklerinin verilmesini istemesi nedeniyle, kendisinden vekâletnamenin bir örneğinin verilmesi istendiği anlaşılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Genel Müdür
Galip Esmer

1978/49-16

Yasal yetkileri sona eren dava takipçilerinin başka avukat veya dava vekilini tevki edip edemeyecekleri hakkında

Antakya : 17.4.1978
Sayı : 138

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Bir örneği eklice gönderilen Sayın Birlik Başkanı Faruk Erem tarafından verilmiş mütalaada iş ta-

kipçisi iken 1136 sayılı Yasanın geçici 17 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görevi biten kişinin, Başka bir şahsa vekalet vermesinin olanak dışı olduğu görüşü savunulmaktadır.

1136 sayılı Yasanın geçici 17/3 ncü maddesi iş takipçisinin mahkemede veya benzeri yerde herhangi bir suretle vekalet görevini yapamamasını öngörmektedir. Oysa ki bir kişinin vekaletnameye yetki bulunduğu takdirde başka bir kişiye vekalet vermesi doğaldır. İster iş takipçisi olsun ister herhangi bir yurttaş olsun şartları ve yetkisi varsa başka bir kişiye vekalet vermesini önleyici herhangi bir yasa hükmü yoktur. Olayımızda iş takipçisinin mahkemelerde davaları takip etme yetkisi sona ermiştir. Ancak bu kişinin daha önce aldığı vekaletle istinaden başka bir şahsı tevkil etmesini önleyici bir hüküm 1136 sayılı Yasanın 17/3 ncü maddesinin açık ve ruhunu kapsıyan hükümlerinde mevcut değildir. İş takipçisi olan kişi bu gün dahi başkasından bir vekalet alıp başka birini tevkil edebilir. Tevkil ettiği kişi eğer yasal şartları haiz ise duruşmalara girebilir.

Kanımızca Muhterem Birlik Başkanının örneğini eklice sunduğumuz görüşünde yasal isabet yoktur. Bu nedenle konunun Yönetim Kurulunca incelenerek bir karara bağlanmasını ve sonucun bildirilmesini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Hatay Baro Başkanı
Avukat M. Nabi İnal

Ankara : 9.3.1978
Sayı : 540

Sulh Hukuk Mahkemesi Hakimliğine
H a s s a

İlgi : 27.2.1978 tarih ve 977/37 sayılı yazınız.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun hükmü 7 Temmuz 1977 tarihinde yürürlükten kalkan geçici 17. maddesinin 3. fıkrası kapsamında bulunan dava takipçilerinin, mahkemelerdeki vekâlet hak ve yetkileri sona ermiş bulunmakla, sözü geçen tarihten önce takip etmiş oldukları davalara ilişkin olsa da, yetkili başka kişileri tevkil etmelerine ve bu suretle dosyalarını diledikleri kişilere devretmelerine yasal olanak bulunmadığı düşünülmektedir.

Bilgileri rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

T.C.
H A S S A
SULH HUKUK MAHKEMESİ
Sayı : 1977/37

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 sayılı Yasanın değişik geçici 17. maddesinin son fıkrası ve bu maddenin 3. bendinde sözü edilen dava takipçilerinin görevinin 7 Temmuz 1977'ye sona erdiği ancak bu süreden önce almış oldukları davaları bir başkasına (dava takipçisine ya da avukata) devir edip etmeyecekleri ve yine aynı tarihten sonra başka bir dava takipçisine ya da avukata devir edip edilemeyeceği hususunun duruşmanın atılı bulunduğu 3.4.1978 gününden evvel hakimliğimize bildirilmesi rica olunur. 27.2.1978

Hakim 21012

Baro Başkanlığı
H a t a y

İlgi : 17.4.1978 gün ve 138 sayılı yazımız.

İlgi yazımız üzerine konu, Yönetim Kurulumuz Üyesi Av. Gülçin Çaylıgil tarafından incelenmiş ve hazırladığı rapor Yönetim Kurulumuzun 8.7.1978 gün ve 677/24 sayılı kararı ile benimsenmiştir. Bahse konu rapor fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi edinmeniz rica olunur.
Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

6.5.1978 gün, 465-52 sayılı Yönetim Kurulu kararı gereğince :

Konu : Dava takipçiliği sona erenlerin bundan sonra, ellerindeki davaları başkasını tevkil yetkisine dayanarak, başka avukata veya dava vekiline tevdi edip edemeyecekleri konusundaki rapor.

Vekalet akti; tarafların iradesi ile oluşan bir özel hukuk münasebetidir. Ancak, Borçlar Yasası'nda belirtilen azil, istifa gibi sebeplerle son bulur.

Avukatlık Yasası'nın geçici 17/3 maddesi, bazı kişilere, bazı koşullarda, hukuk mahkemeleri ve icra ve iflas dairelerinde vekâlet görevi yapmak yetkisini tanımış, son fıkrası da, bu yetkinin 7.7.1977 tarihinde kalkacağını belirtmiştir.

Yasa ile kaldırılan yetki; sadece hukuk mahkemeleri ve icra ve iflâs dairelerinde vekâlet görevi yapma yetkisidir. Bu yetkinin kalkması durumunda vekâlet aktinin diğer bütün hükümleri, örneğin; vekilin başkasını tevkil yetkisi devam eder, geçerliliğini korur.

Avukatlık Yasası'nın 42. maddesi, Avukatın çeşitli nedenlerle avukatlık yapamayacak durumda olması halinde, baro başkanının, «ilgililerin yazılı istemi üzerine» veya «iş sahiplerinin yazılı muvafakatini almak şartıyla» bir avukatı görevlendireceği hükmünü koymuştur.

Bu madde dava takipçiliği sona eren kişiler için de geçerlidir. Baro Başkanına 42. maddedeki yetkinin verilmesi iş sahiplerinin ve ilgililerin çıkarlarını korumak içindir.

Muvafakat şartı ise vekâlet aktinin diğer hükümlerinin geçerliliğini kaldıran bir şart değil, aksine Baro Başkanı'nun, iş sahibinin muvafakatini almadan harekete geçmesini engelleyen bir şarttır.

Sonuç : Dava takipçileri, Avukatlık Yasası'nın 17/3 maddesinin yürürlükten kalkması halinde, vekaletnamelerinde tevkil yetkisi olmak şartıyla, bir avukat ya da dava takipçisine vekâlet verebilir.
5.7.1978

Av. Gülçin Çaylıgil

BAROLARLA İLİŞKİLER

1978/49-17

Çankaya İlçesinde kurulmak istenen Adliye teşkilâtı hakkında Birlikçe yapılan girişim

Ankara : 3.7.1978
Sayı : 1-114-2/4808

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,
A n k a r a

Adalet Bakanlığınca Çankaya'da kurulmak istenen Adliye için Başkanlığınızdan görüş istendiği ve olumlu görüş bildirildiği ifade olunmaktadır.

Adalet Bakanlığına bildirilen görüşün veya verilen yanıtın bir örneğinin, işin önemi gözönüne alınarak en kısa zamanda Baromuza gönderilmesini dilerim

Saygılarımla.

Ankara Barosu Başkanı
Av. Teoman Evren

Baro Başkanlığı
A n k a r a

Sayı : 1529
Ankara : 11.7.1978

İlgi : 3.7.1978 tarih ve 1-114-2/4808 sayılı yazınız. Adalet Bakanlığınca Çankaya'da kurulmak iste-

nen Adliye için sözü geçen Bakanlığa gönderilen 4.7.1978 tarih ve 1493 sayılı yazımızın fotokopisi iliskte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1

Ankara : 4.7.1978

Sayı : 1492

Adalet Bakanlığı'na
A n k a r a

Ankara Barosu Başkanlığından alınan bir yazıdan Çankaya İlçesinde Adalet teşkilâtı kurulması için hazırlıklar yapıldığının haber alındığının bildirildiği öğrenilmiş bulunmaktadır.

Adalet kuruluşlarının halkın ayağına götürülmesi bir amaç olmakla birlikte bazı kentlerimiz için ilçe mahkemeleri açmak uygulamada amaçtan uzaklaşmak sonucunu doğurmaktadır.

Çankaya İlçesi için bu uzaklaşma geçmiş iki deneyim ile daha da belirgindir.

Çankaya İlçesinin Merkez ilçe ile doğal sınırlar ile ayrılmamış olması ve yakınlığı, Ankara'da başka büyük kentlere oran ile kolay olan ulaşım olanakları, Ankara'da Çankaya mahkemeleri adı ile yeni mahkemeler kurulması görüşünü haklı kılmamaktadır.

Geçmiş yıllarda Çankaya ilçesinde kurulan mahkemeleri, gereksiz yetki anlaşmazlıkları, tanık dinlenilmesindeki zorluklar, en basit adli işlemlerdeki talimat zorunluluğu nedenleri ile kuruluş amaçlarından uzaklaşmıştır. Çankaya mahkemeleri Adaletin süratle gerçekleşmesi değil savsaklanması sonucunu doğurmuştur.

Diğer yandan aynı kent içinde dağınık Adalet Daireleri Avukatlık mesleğinin yapılması bakımından büyük zorluklar ve olanaksızlıkları da beraberinde getirmektedir. Bu sonuç, davalarını avukat eli ile kovalayan vatandaşlarla birlikte bizzat Adalet hizmeti bakımından yarar değil zarar doğurmaktadır.

Bu neden ile duyulan endişeleri Sayın Bakanlığın bilgilerine sunmak gereksinimini duyduk.

Durumu bilgilerine sunar, geçmiş başarısız iki deneyim de gözönünde tutularak, çabuk ve ucuz adaleti engelleyecek böyle bir girişimden kaçınılmasını arz ve rica ederiz.

Saygılarımla.

Başkan

1978/49-18

Giresun Adliyesinde Avukatların müvekkilliği ile görüşmelerinin engellenmesi nedeniyle Birlikçe yapılan girişim

Ankara : 4.7.1978
Sayı : 1492

Adalet Bakanlığına
A n k a r a

Giresun Barosundan gelen şikâyetlere göre Duruşma günlerinde avukatların Adliye Binasında müvekkilliği ile görüşmelerine izin verilmediği, bu nedenle acil durumlarda dahi müdafilerin müvekkilliği ile görüşmemelerinden ötürü görevin gereği gibi yerine getirilmediği anlaşılmaktadır.

Savunma görevinin yerine getirilmesinde İdarî makamların avukatlara yardımcı olmaları hakkındaki Avukatlık Kanununun 2. maddesi hükmü karşısında bahis konusu uygulamanın yasal kurallara uygun düşmediği sonucuna varılmaktadır. Eğer güvenlik mülihazası ile böylesine bir yasak düşünülmüş ise bunun her suçlu için zorunlu olduğu düşünülemez. Olağanüstü tedbirin gereklerine elbette ki avukatlar da uygun davranış içinde olacaklardır.

Eğer böyle bir tedbirin nedeni jandarma azlığı gibi maddi konulara ilişkin ise her halde savunma zaruretli bu olanakların sağlanmasını lüzumlu kılmaktadır.

Gereğini takdirlerinize arz ederiz.
Saygılarımla.

Başkan

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
İnfaz ve La. İş. Genel Müdürlüğü
4. Kısım

Sayı : 47075

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

İlgi : 4.7.1978 tarih ve 1492 sayılı yazılarınız :

Tutukluların Adliyelerde, tutuklulara ayrılmış yerlerde avukatlarla görüştürülmeleri konusunda uygulanan Bakanlık görüşü, Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 4.11.1976 tarihli ve 45893 sayılı yazıları ile belirlenmiş olup, bu yazı örneği ekle sunulmuştur.

Bilgilerinize arz olunur.

Veli Devocioğlu
Adalet Bakanı Yerine
İnfaz ve İ. İşleri Gn. Müdürü

T. C.
Adalet Bakanlığı
Ceza İş. Gen. Müdürlüğü
45893

Sayı : 3.2.122.976

Konu : Tutuklu sanığın müdafai
ile görüşmesi Hk.

Giresun C. Savcılığına

İlgi : 30.9.1976 gün ve 1935/1496 sayılı yazı;

İnfaz tüzüğü'nün 154,155 ve iç yönetmeliğinin 21.22 ve 23 maddeleri; hükümlü ve tutukluların dışarı ile olan ilişkilerini bazı kısıtlamalara tabi kılmıştır.

Öte yandan, (tutuklu bulunan sanığın, müdafai'i ile her zaman görüşebileceği ve muhareber edebileceği...) CMUK.'nun 144/1 maddesinde tesbit olunmuştur.

Demek ki kanun, savunma hakkının kutsiyetini ve savunma görevinin hakkıyla yerine getirilebilmesini mümkün kılmak maksadıyla sanığın müdafai'i ile her zaman serbestçe görüşebileceği ve muhabere edebileceği yolunda uygun hükümler savkeylemiştir. Ancak, metninde «Her zaman» ibaresini kullanan kanun koyucu «her yerde» ibaresini kullanmaktan kaçınmış ve ziyaret gün ve saatleri dışında da tutukluya müdafai'i ile görüşme imkânları bahsedilmiş ise de bu görüşmenin her yerde yapılmasını uygun görmemiştir.

Bu itibarla, uygulamada meydana gelmek ihtimali olan bazı sakıncaları da göz önünde tutularak, kanun, tüzük, yönetmelik hükümleri ile jandarına teşkilâtı ve vazife nizamnamesininin 228 maddesinin açık hükmü karşısında; tutuklu bulunan sanıkların, duruşmalarında hazır bulundurulmak üzere getirildikleri adliyede ki mahsus yerlerde müdafileriyle görüştürülmelerinin caiz olmayacağı, düşünülmektedir.

Bilgi husulü rica olunur.

İsmail Müftüoğlu
Adalet Bakanı

YARGI ORGANLARI İLE İLİŞKİLER

1978/49-19

Diyarbakır Hâkimi Mehmet Aslanın uğradığı saldırı hakkında Birlikçe yapılan girişimler

Tel :

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

6.7.1978 tarihinde gün ortasında ve bir caddede Hakim Mehmet Aslanın bir gurup tarafından dövülmesi çevre adliye camiası ve Baromuzca çok büyük üzüntü yaratmıştır faillerinin bulunmaması adalet icra etme olanağını ortadan kaldırmıştır. Devletin varlık temelini yönelik ve nefretle kınadığımız bu olayın suçlularının mutlaka bulunması yolunda üstün çaba gerektiği arz olunur.

Saygılarımla.

Diyarbakır Baro Başkanı
Avukat Cevdet Yardım

Ankara : 27.7.1978
Sayı : 1639

Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına,
A n k a r a

6.7.1978 günü Hâkim Mehmet Aslan'ın bir gurup

tarafından cadde ortasında dövüldüğü Diyarbakır Barosu Başkanlığından üzüntü ile öğrenilmiştir.

Olay hakkında gerekli işlemlerin yapılması için durum Adalet ve İçişleri Bakanlıklarına da iletilmiştir.

Duyduğumuz üzüntüyü yineler, saygılar sunarız.
Başkan

Ankara : 27.7.1978
Sayı : 1640

İçişleri Bakanlığına,
A n k a r a

6.7.1978 günü Hâkim Mehmet Aslan'ın bir gurup tarafından cadde rtasında dövüldüğü Diyarbakır Barosu Başkanlığından öğrenilmiştir.

Camiamızda üzüntü ile karşılanan olayın önemle kovuşturulması için ilgililerin uyarılmasını ve sonuçtan Birliğimize bilgi verilmesini emirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 27.7.1978
Sayı : 1641

Adalet Bakanlığına,
A n k a r a

6.7.1978 günü Hâkim Mehmet Aslan'ın bir gurup tarafından cadde ortasında dövüldüğü Diyarbakır Barosu Başkanlığından öğrenilmiştir.

Camiamızda üzüntü ile karşılanan olayın önemle kovuşturulması için ilgililerin uyarılmasını ve sonuçtan Birliğimize bilgi verilmesini emirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1978/49-20

Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun Tasarısı

Ankara : 15.5.1978
Sayı : 1101

Millet Meclisi Adalet Komisyonu
Başkanlığına
A n k a r a

Sayın Başkanımız,

«Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun Tasarısı»nın 6. maddesinde «... Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görevine giren suçlara ilişkin hükümler saklıdır» denilmektedir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri Anayasa Mahkemesince tümü ile iptal edilmiştir. Çocuk Mahkemeleri Kanun Tasarısı yasalarsa iptal edilmiş bir Kanunun, böylesine bir atfla, yürürlükte kalması Anayasa Hukukumuzda uygun bir davranış olamayacaktır.

Keyfiyeti derin saygılarımla arz ederim.

Başkan

NOT : Aynı yazı Millet Meclisi Anayasa Komisyonu Başkanlığına da gönderilmiştir.

AVUKATLARIN BAŞVURMALARI

1978/49-21

Tercihli telefon isteği hakkında

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

İstanbul Barosu avukatlarındanım. Mesleğe başladığım 1975 yılındaki müracaatım neticesiz kalmış, araya fiili çalışmazlığım girdiğinden o tarihli müracaatımı takip edememişim.

Adıma kayıtlı telefonum yoktur. Tercihli telefon edinebilme hakkından faydalanabilmem için, Ulaştırma Bakanlığına yazılmış dilekçemin fotokopisi ektedir. 31 Mayıs 1978 tarihli bu başvurma bugüne kadar olumlu - olumsuz hiçbir cevap verilmemiştir.

Ne kadar önemli olduğunu izaha gerek görmediğim telefon ihtiyacımın, tercih hakkından yararlanılarak, bir an evvel büro adresime bağlanması için Ulaştırma Bakanlığı nezdinde gerekli girişimde bulunulmasını sayın Başkanlığınızdan içten saygılarımla dilerim. 25.7.1978

Av. Beyazıt Fazlı Tümer

Ankara : 8.8.1978
Sayı : 1701

Sayın Av. Beyazıt Fazlı Tümer
İ s t a n b u l

İlgi : 25.7.1978 tarihli yazınız.

Avukatlara da tercihli telefon verilmesi için, Tercihli Telefon Tesis Yönetmeliğinin VIII. maddesinin «Hakimlere, Avukatlara ve ikâmetgahlarına bir adet telefon verilir» şeklinde değiştirilmesi için Ulaş-

tırma Bakanlığına başvurulmuş olup sonuç alındığında ayrıca duyurulacaktır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1978/49-22

Avukatlık ruhsatnamelerinin değiştirilmesi hakkında

Ankara : 15.5.1978
Sayı : 1100

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

İlgi : 15.12.1977 gün ve 8481, 3.5.1978 gün ve aynı sayılı yazılarımız.

Baronuz Avukatlarından Selma Çulha'nın boşanma nedeniyle değişikliğe uğrayan soyadı bakımından Avukatlık Ruhsatnamesinin değiştirilmesi istenilmekte ise de 20.12.1976 gün ve 59/2093 sayılı Genelgemizde de belirtildiği üzere ruhsatnamelerin kaybı veya kullanılmayacak derecede yıpranması sonucunda değiştirmek mümkün bulunmaktadır. Ayrıca soyad değişikliği Baronuzca da ilgilinin ruhsatnamesine işlenmesi mümkündür.

Belirtilen nedenlerle adı geçen tarafından Birlik hesabına TC. Ziraat Bankası Galatasaray Şubesinin 6167/685 sayılı dekontuyla yatırılan 100,— TL. Ruhsat harcımın iadesi için TC. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi Müdürlüğüne talimat verilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve ilgiliye bu yolda cevap verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

SOSYAL GÜVENLİK

1978/49-23

1 — Topluluk Sigortasında prime esas günlük kazanç üst sınırının artması nedeniyle yapılacak işlem hakkında

12.8.1978-26/1720

Baro Başkanlığı
A n k a r a

11 Temmuz 1978 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanmış olan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasının bazı maddelerini değiştiren, bazı ek ve geçici maddeler ekleyen 2167 sayılı Yasanın 6. maddesiyle 506 sayılı Kanunun 1912 sayılı Kanunla değişik 78. maddesinin 1. fıkrasının değiştirilmesi sonucu 1 Temmuz 1978 tarihinden geçerli olmak üzere prime esas günlük kazanç üst sınırı günde 280 ayda 8400 liradan günde 322 ayda 9660 liraya yükseltilmiş bulunmaktadır.

Yasa uyarınca üst sınırdaki yapılan yükseltmenin 1 Temmuz 1978 tarihinden itibaren avukatlar hakkında da uygulanması gerekmekte olması nedeniyle bu yolda Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne 10 Ağustos 1978 gün ve 1719 sayılı yazımızla yapılan başvuruya dair yazı metni aynen ilişikte sunulmuştur.

Gerekli uygulamaya bir'ân önce başlanmak üzere Baronuzca doğrudan Sosyal Sigortalar Kurumuna başvurulmasını, Yönetim Kurulumuzun 8.8.1978 tarihli kararı uyarınca rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1

Ankara : 10.8.1978
Sayı : 1719

Sosyal Sigortalar Kurumu
Genel Müdürlüğüne,

1-11 Temmuz 1978 tarihli Resmî Gazetede yayınlanmış olan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasının bazı maddelerini değiştiren, bazı ek ve geçici maddeler ekleyen 2167 sayılı Yasanın 6. maddesiyle 506 sayılı Kanunun 1912 sayılı Kanunla değişik 78. maddesinin 1. fıkrasının değiştirilmesi sonucu 1 Temmuz 1978 tarihinden geçerli olmak üzere prime esas günlük kazanç üst sınırı günde 280 ayda 8400 liradan günde 322 ayda 9660 liraya yükseltilmiştir.

2 — Topluluk sigortası sözleşmesinin 4. maddesinin 2. bendine göre (prime esas tutulan günlük kazancının alt ve üst sınırdaki yapılacak artırımlar bu

sözleşmenin kapsamına giren avukatlar hakkında da aynen uygulanır). Bu nedenle Yasa uyarınca üst sınırdaki yapılan yükseltmenin 1 Temmuz 1978 tarihinden itibaren avukatlar hakkında da uygulanması gerekir.

Nitekim, Sayın Genel Müdürlüğünüz, 1474 sayılı Yasa ile 506 sayılı Yasanın 78. maddesi değiştirilerek prime esas olan günlük kazançlarının üst sınırı 120 TL. dan 165 TL. ya çıkarılmış, Birliğimizin başvurusu üzerine Çalışma Bakanlığı 1.10.1971 gün 1026-14/7107 sayılı yazısı ile üst sınırdaki % 35 artış oranının otomatik olarak Avukatların primlerine yansıtacağı belirtilmiş ve üst sınıra ilişkin ödemeler 1.10.1971'den itibaren geçerli olmuştur.

Ayrıca, prime esas günlük kazançların üst sınırını belirleyen 506 sayılı Yasanın 78. maddesi 1912 sayılı Yasa ile 200,— TL. olarak saptanmış, 16.6.1975 de yayınlanan Yasanın getirdiği % 22'lik artış Sayın Genel Müdürlüğünüzün yayınladığı 10.10.1975 gün ve 1909 sayılı Genelge ile 1.7.1975 tarihinden geçerli olmak üzere topluluk sigortasına bağlı avukatlara da otomatikman uygulanmıştır.

Bu itibarla, 2167 sayılı Yasanın 6. maddesiyle günlük kazancın üst sınırı yükseltilmiş bulunduğu 1.7.1978 tarihinden geçerli olmak üzere artış oranının Topluluk Sigortasına bağlı avukatlara uygulanması için Kurum Şubelerine genelge yayınlanmasını rica ederiz.

Saygılarımla.

Başkan

2 — Geçmiş Avukatlık hizmetlerinin borçlandırılması hakkında

17.8.1978-27/1734

Baro Başkanlığı
A n k a r a

11 Temmuz 1978 gün ve 16343 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun» un Geçici 1. maddesi, Sosyal Sigorta kapsamında olanlara geçmiş hizmetlerin borçlandırılması için yeni bir yasal olanak tanımış, Geçici 2. maddesiyle bu olanak Avukatlara da teşmil etmiştir.

Kanunun sözü geçen maddelerinin metinleri aşağıya alınmıştır.

«Geçici Madde 1 — Bu Kanunun yayımı tarihinden önce :

A) a) Bu Kanuna göre Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarına tescil edilmiş bulunan,

b) Borçlanma isteğinin yapıldığı tarihte bu Kanuna tâbi işte çalışmakta olanlarla, isteğe bağlı veya topluluk sigortasına prim ödemekte bulunan kimselerin hizmet akdine dayanarak çalıştıkları işlerden en çok 10 yıllık hizmetleri talepleri halinde borçlandırılır.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödeyerek geçmiş hizmetlere katılır; şu kadarki, bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanmasa talep edilen hizmet için evvelce Sosyal Sigortalar Kurumuna prim veya emekli sandıklarına kesenek ödenmemiş olması şarttır.

Borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kuruma yapılır. Borçlanılması istenilen hizmetin örneği kurumca hazırlanacak belgeler ile tevsik edilmesi şarttır.

Borçlanılan hizmetlere ilişkin primler, 1 Nisan 1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda istek tarihindeki asgari günlük kazanç; 1 Nisan 1950 tarihinden önceki sürelerle ait borçlanmalarda talep tarihinden önceki son üç aylık kazanç ortalaması esas alınmak suretiyle hesaplanır ve toptan veya beş yıl içinde eşit taksitlerle ödenir.

Borçlanan sigortalının ölümü halinde hakkın doğumuna yetecek prim miktarı hak sahibinden alınır.

B) a) 506 sayılı Kanunun 3. maddesinin birinci bendi uyarınca sigorta kapsamına girmeyen hizmetler,

18 yaşın tamamlanmasından önce geçmiş hizmetler,

Bu Kanunun geçici 20. maddesinde sayılan sandıklarda geçen hizmetler,

Sigorta mevzuatına göre kendilerine toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş hizmetler bu maddeye göre,

Borçlandırılmaz.

b) 1186, 1912 ve 991 sayılı kanunlara göre borçlanılmış ve bu Kanunla borçlanılacak hizmetler toplamı 10 yılı aşamaz.

c) Borçlandırılan süreler, bu Kanunun geçici 8. maddesinin uygulanmasında nazara alınmaz.

İşbu geçici maddenin (A) bendinin 5. fıkrasında belirtilen belgeler; işverenler, sigortalının isteği halinde doğru, eksiksiz ve usulüne uygun olarak düzenleyip onaylamakla yükümlüdürler.

Kurum, belgelerdeki bilgilerin sahte ve gerçeğe aykırılığı konusunda resen inceleme yapabilir ve yaptırabilir. Sahteliği ve gerçeğe aykırılığı saptanan borçlanma belgeleri geçerli olmaz.

Borçlanma belgelerinin gerçeğe uymadığı anlaşılırsa bunları düzenleyenler ve ilgili sigortalılar, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdürler. Genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.»

«Geçici Madde 2 — 1136 sayılı Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 1. maddesine göre düzenlenecek avukatlık süresi belgesi ile, 1512 sayılı Kanununun geçici 14. maddesine göre düzenlenecek noterlik süresi belgesini sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç 2 yıl içinde kuruma veremeyenlerden, bu belgeleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde kuruma verenler de yukarıda belirtilen geçici madde hükümlerinden yararlandırılır.»

Kanun, borçlanma için 11 Temmuz 1978 tarihinden itibaren (6) aylık süre tanıdığından, durumları kanuna uygun olan meslekdaşlarımızın başvurusu için uyarılmaları gerekmektedir.

Başka yönden, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 1. maddesinin (A) fıkrasının (a) bendinin değiştirilmesi hakkında yapılan kanun teklifi Adalet Komisyonunda aşağıya alınan şekilde kabul edilmiş olup, Millet Meclisi Genel Kurul Gündeminde bulunmaktadır.

«Madde 1 — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 1. maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) Topluluk sigortasına tâbi oldukları tarihte otuz yaşını geçmiş bulunan avukatlardan, 55 yaşını doldurmakla beraber 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60. maddesinde yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve:

a — Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde en az 2000 gün Baro levhasında kayıtlı avukat olduklarını tevsik eden,

b — Sigortalılık süresince her yıl en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,

c — En az 5 yıl sigortalı bulunan avukatlara, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi Sosyal Sigortalar Kanununun 61. maddesindeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

(a) bendinde sözü geçen avukatlık süresi, avukatların bu yasanın kanunlaşmasından itibaren en geç 6 ay içinde ilgili Barolardan alınarak Sosyal Sigortalar Kurumuna verilecek belgelerle tespit edilir.

Barolar bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalı avukatların ilgili Baro Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinden zarar ve ziyan istemek hakları saklıdır.

Avukatlık süresini gösteren belgelerin gerçeğe uymadığı bir hükümlerle tespit edildiği takdirde gerek bunu düzenleyenler, gerekse ilgili sigortalılar, Sosyal Sigortalar Kurumunun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlası ile ve kanunî faizi ile birlikte adı geçen kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında ayrıca ceza kovuşturması da yapılır.»

Bilgi edinilmesini ve konunun meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Başkan

KAMU KESİMİ AVUKATLARININ SORUNLARI

1978/49-24

Kamu Kesimi Avukatlarının güncel mali sorunları hakkında

Ankara : 4.7.1978
Sayı : 1489

Baro Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 10.4.1978 tarih ve 14-132-10/2672 sayılı yazımız.

Kamu Kesimi Avukatlarının güncel mali sorunları ile ilgili olarak Baronuz «Kamu Kesimi Avukatları» Komisyonunca hazırlanan Raporda açıklanan sorunlar Birliğimizce de ele alınmış bulunan konulardır. Sorunların güncelliği dikkate alınarak yan ödeme uygulaması, avukatlık ücreti uygulaması ve üst gösterge konularında Başbakanlığa gönderilen 25.5.1978 tarih ve 1187 sayılı yazımızın fotokopisi ilişikte gönderilmiştir. Aynı yazı Devlet Personel Dairesi Başkanlığına da gönderilmiş bulunmaktadır.

Maliye Bakanı ile ayrıca görüşülmek üzere bu Bakanlığa da 3.7.1978 tarih ve 1488 sayılı yazımızla konu intikal ettirilmiştir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.
Saygılarımla.

Başkan

Ek : 1

Ankara : 3.7.1978
Sayı : 1488

Maliye Bakanlığı
A n k a r a

Birliğimize bağlı 61 Baronun üyesi bulunan kamu kesimi Avukatlarının ivedilik taşıyan bazı sorunlarına çözüm getirilmesi, günün koşulları içinde zorunlu bir hale gelmiş bulunmaktadır.

Bu sorunları şöylece sıralayabiliriz :

1 — Yan ödeme uygulaması

Devlet Memurlarına genel anlamda yan ödeme adıyla ödenen zam ve tazminatların miktarı, ödeme usul ve esasları 657 sayılı Yasanın 213. maddesine 1327 sayılı Yasayla (1897 sayılı Yasayla değişik) eklenen Ek Madde uyarınca yılda bir kez hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulmaktadır.

18.5.1977 tarih ve mükerrer 15941 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7/13364 sayılı Bakanlar Kurulu kararına göre kamu kesimi Avukatlarına 1 sayılı Kurumsal cetvelde Genel İdare Hizmetleri Bölümünün 9 sıra numarasıyla (350) puan ($350 \times 4 = 1.400,-$ lira) işgüçlüğü zammının verilmesi, 2 sayılı Kurumsal cetvelde de Maliye Bakanlığının 29. sırasındaki Müşavir Avukat ve Hazine Avukatlarına 400 puan ($400 \times 4 = 1.600,-$ lira) işgüçlüğü zammının verilmesi uygun görülmüştür.

Yine Genel İdare Hizmetleri Bölümünün 8. sırasındaki Bakanlıklarda çalışan Hukuk Müşavirlerine ünitenin başındakine 600, diğerlerine 450 puan iş güçlüğü zammı verilmesi öngörülmüştür.

Maaş ve yan ödemelerin birleştirilmek suretiyle vergiye tâbi tutulduğu ve 1978 Bütçesinde 14 kat sayısının uygulanması sonucu Devlet Memurlarının maaşlarında meydana gelen artışın yan ödemelere olumsuz yönde etkisi, diğer bir deyimle, bu ödemelerin net miktarlarının azaldığı gözönünde bulundurulursa 7/13364 sayılı Kararnameye göre 1977 yılında uygulanan ve halen ödenmesine devam olunan iş güçlüğü zammının yetersiz kaldığı kolaylıkla anlaşılır.

Yan ödemelerle ilgili aşağıda açıklanan hususların bu ay içinde yeniden düzenlenerek yürürlüğe konulacak Bakanlar Kurulu Kararnamesinde yer alması adil bir çözümün ilk koşulu kabul edilmektedir.

A — Avukatlık Hizmetleri sınıfına (1) sayılı Kurumsal cetvelde, 657 sayılı Yasanın 36. maddesinde belirlenmiş bulunan sıra (V. sıra) gözönünde bulundurulurken bağımsız bir bölümde yer verilmelidir. Yine 2 sayılı Kurumsal cetvelde Maliye Bakanlığının bölümünde Müşavir Avukat ve Hazine Avukatları hizmetin önemi gözönünde bulundurulurken üst sıralarda yer almalıdır.

B — Avukatlık hizmetinin bütünlüğü ve birliği gözönüne alınarak tüm kamu kesimi Avukatlarına AYNI PUAN üzerinden yan ödeme verilmek suretiyle Hazine Avukatlarına diğer kamu kesimi Avukatlarına nazaran az da olsa tanınan farklılık giderilmelidir.

C — İşgüçlüğü zammının diğer bazı meslek sınıfı mensuplarına ödenmekte bulunan (teminindeki güçlük zammı)ndan, miktarı çalışılan yer ve iş hacmine göre değişen şekilde yararlandırılmalıdır.

Bugün özellikle yerel kuruluşları geniş bulunan Hazine, DSİ, Karayolları gibi kamu kurumlarında maddî olanakların yetersizliği nedeniyle Avukat temininde güçlük çekildiği bir gerçektir. Gazetelere ilân verildiği halde Avukat temin edilememektedir. Bunun Devlete getireceği zararın büyüklüğü karşısında, teminindeki güçlük zammından Teknik Hizmetler ve Sağlık Hizmetleri sınıfında olduğu gibi kamu Avukatlarının da yararlandırılması kaçınılmaz hal almıştır. Bugün bir istatikçi, bir matematikçi teminindeki güçlük zammı alırken, Devletin milyonlarca liralık davalarını kovuşturma yükümlülüğünü üstlenen Avukatların bundan esirgenmesinin açıklanması olanak dışıdır.

2 — Avukatlık ücreti uygulaması

Devlet davalarını takip eden Avukat vesaireye verilecek Avukatlık ücretinin sınırı 657 sayılı Yasanın 15.5.1975 tarihli ve 1897 sayılı Yasayla değişik 146. maddesinde belirlenmiştir.

Bilindiği üzere Avukatlık ücreti, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 163. maddesinde «Avukatın vekâlet hizmetinin karşılığıdır» biçiminde tanımlanmıştır. Kamu kesiminde çalışan Avukatlar, vekâleten Devlet davalarını takip etmekte ve hizmetlerinin karşılığı olarak, Avukatlık ücreti almaktadırlar. Avukatlık ücreti kaybeden tarafça ödendiğinden Devlet Bütçesine yük getirmemektedir.

Son yıllarda para değerinde meydana gelen değişikliklere karşın, Avukatlık ücreti limitinin gösterge tablosuna paralel olarak sabit kalması nedeniyle kamu kesimi Avukatlarına ödenen Avukatlık ücreti, hizmetin karşılığı olmaktan çıkmıştır.

Bakanlar Kurulunca bazı Yasalarda değişiklik yapmak amacıyla TBMM'de Yasa gücünde Kararname çıkarmak üzere Yetki Yasası Tasarısı hazırlanmış ve Parlamente'ye sunulmuş ve Tasarıda, Devlet davalarını takip eden Avukat vesaireye verilecek Avukatlık ücretini düzenleyen 657 sayılı Yasanın değişik 146. maddesinin de yer aldığı öğrenilmiştir. Bu maddenin 3. fıkrasının son cümlesinde yer alan «şu kadar ki ödenecek vekâlet ücretinin yıllık tutarı birinci derecenin ilk kademe aylığının yıllık tutarının % 30'unu geçemez» hükmünün, «en yüksek Devlet Memurunun almakta olduğu miktarın % 60'ını geçemez» şeklinde değiştirilerek düzenlenmesi, bir gereksinimin karşılığını oluşturması yönünden yerinde olacaktır.

3 — Kamu Kesimi Avukatlarının Üst Gösterge'den yararlandırılması sorunu

657 sayılı Yasanın 43. maddesi (b) bendinde Mülki İdare Hizmetleri sınıfında bulunan memurlara üst (ek) gösterge uygulanmasına dair hükmün kapsamına kamu kesiminde çalışan Avukatların da alınması, hizmetin önemi gözönünde bulundurulursa zorunlu kabul edilmelidir.

Bu nedenle, anılan maddenin «b-36. maddede yazılı Mülki İdare Amirliği hizmetleriyle Avukatlık hizmetleri sınıfında 9, 8, 7. derecelerin kademelerinde bulunanlara o kademelerin gösterge rakamına 100, 6, 5 ve 4. derecelerin kademelerinde bulunanların o kademelerin gösterge rakamına 150, 3, 2 ve 1. derecelerin kademelerinde bulunanlara o kademelerin gösterge rakamına 200 rakamlarının eklenmesi suretiyle bulunacak gösterge rakamları üzerinden ödeme yapılır.

Bu sınıftan 36. maddede yazılı diğer sınıflara geçenler hakkında yukarıdaki (a) benedi hükümleri uygulanır» şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda üç madde halinde açıklanan güncel sorunlar, üyemiz bulunan kamu kesimi Avukatlarının gerçekleştirilmesi zorunlu malî hakları ve onların kurumlardaki statülerinden ileri gelen işlevleri-

nin doğal gereği olmakla, bu konuda gerekli önlemlerin alınmasını ve düzenlemelerin yapılmasını takdirlerine arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1978/49-25

Kamu kuruluşları Avukatlarının soruşturma yönünden hukuksal durumları hakkında

T. C.

BAYINDIRLIK BAKANLIĞI KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara : 7.7.1978

Sayı : 29852/13481-78

Konu : Kamu Kuruluşları Avukatlarının hukuksal durumu

ÇOK İVEDİ

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1 — Karayolları Genel Müdürlüğü 16.2.1950 yayın günlü, 5539 sayılı Kuruluş Yasasının 1. maddesine göre tüzel kişiliği haiz, katma bütçeli bir kamu kuruluşudur.

Bu kuruluşu Genel Müdür temsil eder.

2 — 23.7.1965 yayın günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının 15.5.1975 gün, 1897 sayılı Yasa ile değişik 1. maddesine göre Genel Müdürlüğümüz Memurları bu yasa kapsamına alınmıştır, haklarında sözü geçen yasa hükümleri uygulanır.

3 — 657 sayılı Yasanın 1897 sayılı Yasa ile değişik 36. maddesi, Devlet Memurları Yasasına bağlı Kurumlarda çalıştırılan Memurları on sınıfa ayırmıştır.

Bu sınıflardan V. sırayı oluşturan «AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI», «Özel Kanunlarına göre avukatlık ruhsatına sahip baroya kayıtlı ve Kurumlarının yargı mercilerinde temsil yetkisini haiz olan Memurları kapsar» şeklinde tanımlanmıştır.

4 — Genel Müdürlüğümüz Kuruluş Yasasının 30.5.1973 gün, 1737 sayılı Yasa ile değişik 4. maddesi; söz konusu avukatlık hizmetlerinin merkezde Hukuk Müşavirliği biriminde, taşrada Bölge Müdürlükleri merkezlerinde görevli avukatlar eliyle (kendilerine; Genel Müdürlük Tüzel Kişiliğini temsil eden Genel Müdür tarafından verilmiş vekâletnamelerine dayanarak) yürütülmesini gerektirmektedir.

Bu nedenle Merkez (Ankara) ve taşrada (17 adet) Bölge Müdürlüğünün bulunduğu İl Merkezlerinde

(birkaç ili kapsayan Bölge sınırları içinde görev yapmak üzere) çeşitli Barolara bağlı yaklaşık olarak (60) avukat görevlendirilmiş bulunmaktadır.

5 — Genel Müdürlüğümüz Avukatlarının görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan veya başka suç sayılan eylemlerinden dolayı haklarında soruşturma açılması gerekebileceği açık bir gerçektir.

(Kaldı ki; bazı Avukatlarımız hakkında soruşturma açılmasını gerektiren dosyalarımız mevcut olup, yazımızda açıklanmağa çalışılan sorun'un çözümlenmesine değin bu dosyaların bekletilmesi zorunlu görülmektedir.)

6 — Kurumumuz Avukatları hakkında uygulanacak soruşturma ve kovuşturma yöntemlerinin saptanmasında kuşkuya düşülmesine neden olan yasa hükümleri ile görüşlerimiz aşağıda açıklanmıştır :

a) 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının 24. maddesi; «Devlet Memurlarının görevleri ile ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması ve haklarında dava açılması **ÖZEL HÜKÜMLERE TABİDİR**» kuralını öngörmektedir.

Yasada sözü edilen **Özel Hükümler** ile kanımızca, bugün de geçerliliğini koruyan 4 Şubat 1329 günlü «MEMURİN MUHAKEMATİ HAKKINDA KANUN» ile 20 Mayıs 1930 Yayın günlü «BAZI CÜRÜMLERDEN DOLAYI MEMURLAR VE ŞERİKLERİ HAKKINDA TAKİP VE MUHAKEME USULÜNE DAİR KANUN» hükümleri kastedilmektedir ve bu kanunlarda Devlet Memurları hakkında kovuşturma yapılması yöntemleri suç nedenlerine göre değişik esaslara bağlanmıştır.

b) Oysa bilindiği üzere, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının (61. maddesi hariç) 58-662. maddeleri Avukatların görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma açılmasını daha değişik hükümlerle düzenlemiştir.

Şu halde, yukarıda açıklandığı üzere Genel Müdürlüğümüz Avukatları 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına tâbi ve «AVUKATLIK HİZMETLERİ SİNİFİ»na giren Devlet Memuru niteliğini taşıdıklarına göre, haklarında suç nedeni ayrımı gözönünde tutularak soruşturma yaptırılması gerektiğinde; 1136 sayılı Yasanın değinilen güvene hükümleri ile 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının 24. maddesinin yollama yaptığı «**ÖZEL HÜKÜMLER**»den hangilerinin uygulanabileceği; ya da bu hükümlerin (Avukatlık Yasası dahil) tümünün 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının 24. maddesinde sözü edilen **ÖZEL HÜKÜMLER** kapsamı içerisinde olduğu varsayılabilir veya yorumu benimsenebilir, bu hükümlerin birbiriyle ne suretle bağdaştırılabileceği, ya da önceğin hangi yasaya verilmesi gerektiği; **SORUN**'un özünü oluşturmaktadır.

Yukarıda açıklanmasına çalışılan ve çözümlenmesi gerektiğine inanılan sorun, aynı zamanda 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına tâbi tüm Kamu Kuruluşları Avukatlarını ilgilendirdiğinden konunun önemi ve çok ivediliği dikkate alınarak Türkiye Barolar Birliği yetkili organında incelenmesini ve sonucunun Genel Müdürlüğümüze, uygun görülüyorsa ilgili Kamu Kuruluşlarına duyurulmasını saygı ile müsaadelerinize arz ederim.

Vüs'at O. Bener

I. Hukuk Müşaviri

Karayolları Genel Müdürü Adına

Ankara : 21.7.1978

Sayı :

Bayındırlık Bakanlığı
Karayolları Genel Müdürlüğü
A n k a r a

İlgi : Hukuk Müşavirliği ifadeli 7.7.1978 tarih ve 29852/13481-78 sayılı yazı.

Kamu kuruluşları avukatlarının görevlerinden dolayı veya görev sırasında işledikleri suçlarda hangi kanunun usul hükümlerine göre kovuşturma ve soruşturma yapılacağı konusu Yönetim Kurulumuzca incelenmiş, aşağıdaki sonuca varılmıştır :

Kamu kuruluşları avukatlarının iki ayrı statüye tâbi oldukları, haklarında hem Avukatlık Kanunu, hem de özel idarî soruşturma hükümlerinin uygulanacağını kabulü zorunludur. Her ne kadar sonradan yürürlüğe giren Avukatlık Kanununun Memurin Muhakematı Kanununu -avukatlar açısından- zimnen kaldırdığı düşünülebilirse de her iki kanunun konuları ayrıdır. Bu nedenle :

Kamu kuruluşları avukatlarının gördükleri yarıya ilişkin hizmet, idarî görevlerinden tamamıyla ayrı ise de münhasıran memurluk sıfatının içerdiği bazı hizmet ve davranışlar da mevcuttur.

İsnat edilen suçun «avukatlık görevinden doğan veya bu görev sırasında işlendiği» sabit olan hallerde Avukatlık Kanununun 58 ve sonraki maddelerine göre, münhasıran «memurluk görevi ile ilgili veya bu görev sırasında işledikleri suçlar» da ise Memurin Muhakematı ve 20 Mayıs 1930 tarihli «bazı cürümlerden dolayı memurlar ve şerikleri hakkında takip ve muhakeme usulüne dair kanun» hükümlerinin uygulanması gerekli mütalâa olunmuştur.

Suçun iki görevden hangisine ilişkin olacağı, her olayda, özelliklerine göre saptanmalıdır. Saptamada kuşkuya düşüldüğünde Avukatlık Kanunu hükümleri tercih edilmelidir. Avukatın, kendi meslek kanununa tâbi olması kuraldır.

Bilginizi rica ederiz.

Saygılarımla.

Başkan

STAJ VE SINAV KONULARI

1978/49-26

Staj için başvurmada bildiri kâğıdının ak-
sinin saptanması halinde yapılacak işlem hak-
kında

Manisa : 22.6.1978
Sayı : 359

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz nezdinde Avukatlık stajını yapmak
amacı ile Başkanlığa başvuran ve hakkında 15.6.1978
gün ve 27 sayılı kararla Stajiyerler listesine yazılma
isteği reddedilen ILGİZ AYKUTLU'ya âit bu kararla
birlikte stajı için tanzim edilen dosya ilişikte sunul-
muştur.

Gereği için bilgilerinize arz olunur.

Mansa Baro Başkanı
Av. Şinasi Tandoğan

Ankara : 24.7.1978
Sayı : 1590

Baro Başkanlığı
M a n i s a

İlgi : 22.6.1978 gün ve 359 sayılı yazınız.

Ilgız Aykutlu'nun Baronuz Yönetim Kurulunca
hakkında verilen karara karşı itirazı ile ilgili dosya
Yönetim Kurulumuzun 8.7.1978 günlü toplantısında
incelenerek itihaz olunan 697-44 sayılı kararla bir-
likte ilişikte gönderilmiştir.

Karar uyarınca gereğinin takdirini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ek : Dosya

Yönetim Kurulu Kararı

Karar tarihi : 8.7.1978
Karar No. : 697-44

Baro stajiyerler listesine kayıt talebinin reddine
ilişkin Manisa Barosu Yönetim Kurulu kararına kar-
şı Ilgız Aykutlu'nun itirazı ile ilgili dosya incelendi :

Dosyanın Barosuna iadesine, staj listesine ka-
yıt isteğinde bulunan Ilgız Aykutlu'nun verdiği bil-
diri kâğıdının aksi saptandığına göre resmi mercile-
re yalan beyanda bulunduğundan Avukatlık Kanu-
nunun 17. maddesi son fıkrası açısından gereğinin
düşünülmemesinin istenilmesine oybirliğiyle karar ve-
rildi.

1978/49-27

1978 Yılı Üçüncü Avukatlık Sınavına iliş-
kin tutanaklar

I — AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Avukatlık Kanunu ile yönetmeliğinin ilgili mad-
deleri uyarınca 1978 yılı III. Avukatlık Sınavına 3
adayın katılacağı bildirilmesine rağmen ancak Ke-
mal Alkan ile A. Behiç Toprak'ın geldikleri görüldü.

Anayasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile
meslek kuralları konusunda aşağıdaki soruların so-
rulması uygun görüldü.

1 — ANAYASA HUKUKU

Kanunların Cumhurbaşkanınca yayımlanmasını
açıklayınız.

2 — İDARE HUKUKU

Danıştayda temyiz yoluyla incelenen işlerde boz-
ma sebepleri nelerdir?

**3 — AVUKATLIK KANUNU VE MESLEK KU-
RALLARI**

a — Avukatın Baroya yazılmadan önceki ve mes-
lekten ayrıldıktan sonraki eylem ve davranışlarının
disiplin kovuşturmasına etkisini açıklayınız.

b — Meslekdaşlar arası dava takip, usule ilişkin
işlemler ve dosya incelemelerinde yardım ve daya-
nışma ile yazışmalar üzerine mevcut meslek kuralını
açıklayınız.

Bu tutanak 10.7.1978 pazartesi günü düzenlendi
ve imza altına alındı.

Başkan
Yargıtay 6. Hukuk
Dairesi Başkanı
Kutsi Malatyaloğlu

Üye
Yargıtay 9. Ceza Dairesi
Başkanı
Orhan Aydın

Üye
Av. İhsan Onar

Üye
Av. Erdoğan Bigat

Üye
Av. A. Behçet Çomakoğlu

II — AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Sınavın 2 grubunu teşkil eden Ceza ve Ceza Usul
hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulması-
na karar verildi.

1 — CEZA HUKUKU

A, B yi zorla kaçırırken direnme ile karşılaş-
ıyor. Bu direnme ve mücadele üzerine emeline nail
olamamasından dolayı duyduğu infalden ötürü A B'yi
öldürmeye teşebbüs ediyor ve öldürüyor.

Eylemi Ceza Yasasına göre ne şekilde tavsif olur ve sanık hakkında uygulanacak Ceza Yasası maddesi hangisidir?

2 — CEZA USULU HUKUKU

Müvekkiliniz âdiyen müessir fiil ve hakarete maz kaldığından bahisle size müracaat etmiştir.

Merciine bir dilekçe yazarak tüm kanuni ayrımları gösteriniz.

Bu tutanak 10.7.1978 Pazartesi günü düzenlendi ve imza altına alındı.

Başkan	Üye
Yargıtay 6. Hukuk D.	Yargıtay 9. Ceza Dairesi
Başkanı	Başkanı
Kutsi Malatyahoğlu	Orhan Aydın
Üye	Üye
Av. İhsan Onar	Av. Erdoğan Bigat

Üye
Av. Behçet Çomakoğlu

III — AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Avukatlık Kanunu ve Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 1978 yılı III. Avukatlık sınavına stajyer Kemal Alkan ile A. Behiç Toprak'ın geldikleri görüldü.

Medenî Hukuk, Borçlar Hukuk ve Ticaret Hukuku konusunda aşağıdaki soruların sorulması uygun bulundu. 11.7.1978 salı günü.

1 — MEDENİ HUKUK

Ahmet, ölen babası Rifat'tan veraset ilamı alacaktır. Geride annesi Raziye ile anne ayrı baba bir kardeşi Adnan kalmıştır. Anne mirasta mülkiyet hakkını tercih etmekte bulunduğuna göre mirasta payları da belirleyecek tarzda dava dilekçesi yazınız.

2 — BORÇLAR HUKUKU

Baba Ahmet, oğlu Ali'nin ölümüne sebep olan (26 yıllık memurdur), Çetin'den destekten yoksun kalma tazminat davası açmış ve bilirkişice belirlenen meblağın tamamını istemektedir. Çetin ise Emekli Sandığından alınacak olan toplu ödeme parası ile maaşları bundan düşürülmesi definde bulunmuştur.

Hangi istek doğrudur? Bu yıl çıkan Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun kararını da gözönünde tutarak açıklayınız.

3 — TİCARET HUKUKU

Kambiyo senetlerinde ciro nasıl yapılır? Vadeden sonraki cironun doğuracağı hükümler nelerdir?

Başkan	Üye
Yargıtay 6. H.D. Bşk.	Yargıtay 9. C.D. Bşk.
Kutsi Malatyahoğlu	Orhan Aydın
Üye	Üye
Erdoğan Bigat	Av. A. Behçet Çomakoğlu
	Üye
	Av. İhsan Onar

IV — AVUKATLIK SINAV TUTANAĞI

Sınavın 4. gurubunu teşkil eden İş Hukuku, İcra İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü Muhakemeleri konularında aşağıdaki hususların sorulmasına karar verildi. 11.7.1978 salı günü.

1 — İŞ HUKUKU

2 sene borçlanmış ve 10 sene çalışma süresi bulan işçinin işine haksız olarak son verilmiştir. Son çalıştığı kıdem tazminatına uygulanacak maaşı 5000 liradır. Buna göre işçinin alması gerekli kıdem tazminatı kaç liradır?

2 — İCRA İFLÂS HUKUKU

Kambiyo senetlerine mahsus özel usulle yapılan icra takibinde doğrudan icrayı durduran itiraz ne itirazdır? Ve nereye yapılmalıdır? Bundan gayri itirazlar ise nereye yapılır?

3 — HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ

a) Dava dilekçesine müddeti çinde yaptığınız yetki itirazından dolayı duruşmaya gitmediniz ve bunun üzerine gıyap kararı tebliğ edildi. Doğru mu? Ne yapılmalı idi?

b) İş davalarında temyiz müddeti nedir?

c) H.U.M.K. gereği müddetler adli tatile rastlarsa temyiz müddeti hangi tarihe kadar uzar?

Başkan	Üye	
Yargıtay 6. H.D. Başkanı	Yargıtay 9. C.D. Başkanı	
Kutsi Malatyahoğlu	Üye	
Üye	Üye	Üye
Av. Erdoğan Bigat	Av. Aziz Behçet Çomakoğlu	Av. İhsan Onar

GENEL KONULAR

1978/49-28

Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesinin kurulmasına ilişkin Dekanlığın 27 Nisan 1978 tarihli yazısı

İzmir : 27.4.1978
Sayı : 400/6

Sayın Prof. Dr. Faruk Erem
Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Türkiye'nin üçüncü hukuk fakültesi, Ege Üniversitesinin bir öğretim ve araştırma birimi olarak. Türk Milli Eğitiminin ve adalet cihazının hizmetine girmiş bulunmaktadır. Büyük bir olasılıkla 1978-1979 öğretim yılında öğrenime başlanacaktır.

Hak ve haklılık kavramlarının anlaşılıp içtenlikle benimsenmesine ve ulusca davranışlarımızın hakkın çizdiği yola yönelmesine pek çok gereksinme duyulan şu günlerde, bu ilkeyi ve "hukukun üstünlüğü"nü gerçekleştirme çabalarına katkıda bulunmak yeni kurulan fakültemizin başta gelen amaçları ve ödevleri arasındadır.

Hakkın egemenliğine yönelen hizmetlerimizde Sayın Barolar Birliğine yakın işbirliğinde bulunmaktan mutluluk duyacağımızı saygı ile arz ederim.

Prof. Muhittin ALAM

DEKAN

Cumhuriyet Bul. No. 144, İZMİR Tel : 145492

Ankara : 14.6.1978
Sayı : 1324

Sayın Prof. Muhittin Alam
T. C. Ege Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Dekanı
İ z m i r

Türkiye'nin üçüncü Hukuk Fakültesi'nin Ege Üniversitesine bağlı olarak 1978-1979 öğretim yılında öğrenime başlayacağı yolundaki haberiniz, Yönetim Kurulumuzda büyük bir sevinç ve mutluluk yaratmıştır.

Fakültenizin kuruluşunu içtenlikle kutlar, her konuda işbirliğine kararlı bulunduğumuzu beyanla, saygılarımı sunarım.

Başkan

1978/49-29

Adana Barosunca yayınlanmaya başlanan Dergiye ilişkin Baronun 10.4.1978 tarihli yazısı

Adana : 10/4/1978
Sayı : 978/264.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A n k a r a

Baromuzca yayınlanmaya başlayan dergimizin ilk nüshasını ilişikte 12 adet olarak sunuyoruz. Bundan böyle çıkacak olan dergimizi ve diğer yayınlarımızı takdim edeceğiz.

Bilgi edinilmesine ve meslektaşlarımıza duyurulmasını saygıyla arz ederim.

Baro Başkanı
Av. İbrahim Günay

1978/49-30

İstanbul'da toplanacak Balkan ve Ortadoğu ülkeleri arasında ekonomik, teknolojik, kültürel işbirliği konferansı hakkında

Ankara : 12.6.1978
Sayı : 78/97

Türkiye Barolar Birliği
Genel Başkanlığına
A n k a r a

Değerli dostlar,

İnsanlığın yeryüzünden savaşın kaldırılması, adil ve kalıcı bir barış düzeninin kurulması yolundaki umut ve özleminin gittikçe yoğunluk kazandığı ve buna koşut olarak devletlerarası ilişkilere yumuşama kuralının egemen olmaya başladığı bir dönemde yaşamaktayız. Gerçi günümüzde yer yer ve zaman za

man kaba kuvvete başvurulduğu görülyorsa da ve silahlanma yarışı geriletebilmiş, evrensel barışın birinci koşulu olan tam ve genel silahsızlanma henüz gerçekleşme yoluna girmiş değilse de, dünya halklarının barış istemi tarihin hiçbir döneminde görülmemiş bir güç ve yaygınlık kazanarak uluslararası ilişkileri derinden etkilemekte, sosyal ve politik sistemleri birbirinden farklı da olsa tüm devletleri barış ve güvenlik içinde birarada yaşamaya ve her alanda işbirliğini geliştirmeye yönelmektedir.

Bu tarihsel olgunun sonucu olarak, soğuk savaş dönemini sona erdiren Helsinki Konferansı ve onun sonuç belgesi olan Nihai Sened barış içinde birarada yaşama ilkesi çerçevesi içinde ve her ülkenin ulusal çıkarları, yararları doğrultusunda Avrupa devletlerine ortak güvenlik ve sosyal yaşamın çeşitli alanlarında somut işbirliğini gerçekleştirme yollarını açmıştır. Nitekim, Helsinki Konferansından bu yana, güvenlik ve işbirliğine ilişkin olarak imzalanan uluslararası belgeler birbirini izlemiştir. Üç yıldan az bir süre içerisinde Helsinki Nihai Senedinde öngörülen işbirliği çerçevesinde Avrupa devletleri arasında 52 kültür anlaşması imzalanarak yürürlüğe girmiş, aynı kısa dönemde Doğu ve Batı Avrupa ülkeleri arasındaki ticari alışveriş hacmi 1.4 kat artmıştır.

Ülkemiz açısından da Helsinki Nihai Senedinin yarattığı işbirliği olanakları geniş ve zengindir. Özellikle coğrafi konumu bakımından bir Balkan ve Ortadoğu ülkesi olan Türkiye'nin Avrupa'da başlatılan işbirliği sürecinin Ortadoğu ülkelerine yayılmasında önemli bir rol oynayabileceği kuşkusuzdur. Ancak, hükümetler düzeyinde imzalanan bir kaç anlaşmanın dışında ülkemizin ekonomi, kültür, bilim ve teknoloji alanlarında Helsinki belgesinin sağladığı geniş kapsamlı işbirliği olanaklarından yararlandığı söylenemez.

Bu durumun nedenleri üzerinde tartışmaya girişmeksizin şu hususu vurgulamak gerekiyor ki, Helsinki Nihai Senedinin içeriğini kamuoyuna tanıtmak ve hükümlerini yaşama geçirmek görevini yalnız hükümetlerden beklemenin ülke yararı açısından yeterli olmayacağı ve bu konuda demokratik örgütlerle meslek kuruluşlarına kaçınılmaz ödevler düştüğü artık anlaşılmıştır.

Nitekim, bu düşünceden hareketle Derneğimizin geçen yıl Dünya Barış Gününü kutlama programı çerçevesinde 1 Eylül 1977 tarihinde İstanbul'da «Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye» konulu ulusal bir

konferans düzenlemiş, 23 demokratik örgütle meslek kuruluşlarının katıldığı ve yalnız ülkemizde değil uluslararası çevrelerde de yankı uyandıran bu konferansta Helsinki Sonuç Belgesi çeşitli yönleriyle irdelenmiştir.

Bu kez Derneğimiz Helsinki Nihai Senedinin simgelediği barış, güvenlik ve işbirliği döneminin açılmasında önemli katkısı bulunan «Dünya Barış Konseyi» ile temasa geçerek, Helsinki belgesinin ruh ve anlamına olduğu kadar yazılı metnine de uygun biçimde, ülkemizin dostluk ilişkileriyle bağlı bulunduğu Balkan ve Ortadoğu ülkeleri arasında ekonomi, kültür, bilim ve teknoloji alanlarında işbirliğini sıkılaştırmanın yollarını araştırmak amacıyla İstanbul'da uluslararası bir konferans düzenlenmesi için girişimde bulunmuştur. Önerimizi büyük ilgiyle olumlu olarak karşılayan Dünya Barış Konseyi, söz konusu Konferansın ilk oturumunun 1978 tarihlerinde İstanbul'da yapılmasını ve bu toplantıda Konferansın gündemi ile kapsayacağı konuların görüşülerek saptanmasını ilke olarak kabul ettiğini, toplantıya Balkan ve Ortadoğu ülkeleri temsilcilerinin etkin düzeyde katılmalarını sağlamak üzere harekete geçmeye hazır olduğunu bildirmiştir.

Balkan ve Ortadoğu ülkeleri arasında Helsinki Nihai Senedinin «Ekonomi, Bilim ve Teknoloji ve Çevre Alanlarında İşbirliği» başlığı altındaki ikinci bölümü ile kültürel işbirliğine ilişkin hükümlerine uygun olarak işbirliğinin geliştirilmesi koşullarını araştırmak üzere toplanacak böyle bir konferansın gerek hazırlık çalışmalarının gerekse başarılı bir sonuca ulaşmasının, her zaman bağlı kaldığımız ilke gereği, tüm demokratik örgütlerin ve ilgili kuruluşların işbirliği ve ortak uğraşlarıyla mümkün olabileceği düşüncesindeyiz. Bu inançla, yukarıda anılan Konferansın ele alacağı konuları gündemi ve çalışma yöntemlerine ilişkin olarak önerilerimizi saptamak üzere bir hazırlık toplantısı düzenlemiş bulunuyoruz. Kuruluşunuzun konuya önemle eğileceğine olan inancımızla, 9 Temmuz Pazar günü saat 14.00'de Derneğimizin İstanbul'daki Genel Merkez Lokalinde yapılacak hazırlık toplantısına yetkili bir temsilci ile katılımınızı içtenlikle diler, katılacak temsilcinizin adının mümkünse önceden bildirilmesini rica ederiz.

Dostça selamlar.

Genel Başkan
Mahmut Dikerdem

Ankara : 24.7.1978
Sayı : 1580

Barış Derneği
Genel Başkanlığına
İ s t a n b u l

İlgi : 12.6.1978 tarih ve 78/97 sayılı yazınız.

İstanbul'da toplanacak Balkan ve Ortadoğu Ülkeleri arasında ekonomik, teknolojik, kültürel işbirliği konferansı ile ilgili olarak gönderilen yazılarında 9 Temmuz 1978 günü yapılması öngörülen hazırlık toplantısına bir temsilcimizin katılması yolunda yer alan isteğinizin, aynı gün Ankara'da Yönetim Kurulu toplantımızın yapılmakta olması nedeniyle, yerine getirilmesi olanağı bulunamamıştır.

29 Temmuz 1978 günü yapılacağı öğrenilen ikinci toplantıya, Birliğimizi temsilen Başkan Yardımcısı Av. Merih Sezen ile Yönetim Kurulu Üyesi Av. Gülçin Çaylıgil katılacaklardır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 9.8.1978
Sayı : 1718

Barış Derneği Sayın Başkanlığına,
İ s t a n b u l

Helsinki Sonuç Belgesi ile ilgili İstanbul'da Derneğinize yapılması kararlaştırılmış Eylül hazırlık toplantısında ele alınması düşünülen konulardan (işbirliğinin hukuksal düzenlenmesi ve uyuşmazlıkların barışçı çözüm yolları ve somut önerilerine) ilişkin görüş ve öneriler Yönetim Kurulumuzun 8.8.1978 tarihli toplantısında saptanarak Derneğimize bildirilmesine karar verilmiştir.

Görüş ve öneriler aşağıya çıkarılmıştır :

1 — Genel Görüş : Birleşmiş Milletler Antlaşmasının öngördüğü bölgesel anlaşmalara örnek olacak nitelikteki Helsinki Sonuç Belgesi, belgeyi imzalayan devletlerin meydana getirdiği bir bloklaşma değildir. Üç sepette toplanmış ilke ve sorunların, devletler arasındaki ilişkilerin barışçı düşünce ve ortamında ele alınması amaçlanmıştır.

Bu nedenle, Helsinki Sonuç Belgesi, devletler arasındaki muhtemel anlaşmazlıkları körükleyici değil, çözümleyicidir. Başka devletlerin iç işlerine karışmamak, toprak bütünlüğüne ve egemenliğine, sınırları içinde istedikleri sosyal ekonomik ve siyasal düzeni seçme haklarına saygının simgesidir. Sorunların ve anlaşmazlıkların barışçı yollarla ve Birleşmiş Milletler Antlaşmasının temel ilkeleri çerçevesinde sonuca götürülmesinin ifadesidir.

Helsinki Sonuç Belgesi, belgeyi imza eden devletlerden herhangi birine, ne biçimde olursa olsun, bir saldırı rampası değildir. Helsinki Sonuç Belgesi, soğuk savaşın devletlerarası ve uluslararası ilişkilerde geçersizliğinin kabulü belgesidir. Bu nedenle, herhangi bir sepetteki ilke ve sorunlar bahane edilerek Helsinki Sonuç Belgesine egemen olan düşünce ortamı davranışın güdükleşmesine, sonuçta soğuk savaş ka- lıntıları olan askersel ve diğer bloklaşmaların azgın anlaşmazlıklarına yol açılmasına meydan vermemek zorunludur.

Helsinki Sonuç Belgesinin imza etmiş devletler ve uluslar arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin hukuksal düzenlenmesinde izlenmesi zorunlu yol ve yöntem demokratik yol ve yöntemdir.

Helsinki Sonuç Belgesi, bir bloklaşma değil fakat bir işbirliği olduğuna göre bunun gerektirdiği hukuksal düzenleme, ancak geniş halk yığınlarının özlem ve isteklerine cevap verecek nitelikte demokratik bir düzen olabilir. Ve bu form niteliğindedir.

2 — Anlaşmazlıkların barışçı çözüm yolları ve öneriler :

A. Önce aralarında anlaşmazlık çıkan taraf devletler anlaşmazlığı çözümlenmek için konuşma masasına oturmaları ve aralarında anlaşmazlıklara bir çözüm yolu bulma çabalarına girişmelidir.

B. Taraflar anlaşmazlıklara bir çözüm bulamadıkları takdirde anlaşmazlıkla ilgili kendi görüş ve iddialarını kapsayan memorandumlarının Helsinki Sonuç Belgesini imzalayan devletlere verirler.

C. Helsinki Sonuç Belgesini imzalayan devletler toplantıya davet edilerek buna karar verirler.

D. Anlaşmazlık esastan ele alınmadan önce bir komisyon kurularak anlaşmazlık üzerinde bir rapor hazırlanması komisyondan istenir.

E. Komisyon raporunu verince toplantıda bu ke-re anlaşmazlığı çözmek için bir uzlaştırma kurulu oluşturulmasına karar verir.

F. Uzlaştırma kurulu görevi sonunda bir rapor hazırlar ve belgeyi imzalayan devletlere verir.

Rapor iki şekilde olabilir :

a. Taraflar arasındaki anlaşmazlık çözümlenmiş ise toplantıda bu durum tescil edilir, anlaşma belgesi, her iki taraf için de geçerli olur.

b. Taraflar arasındaki anlaşmazlık çözümlenmemiş ise toplantıda durum müzakere edilir, sonuçta bir tavsiyeler kararı alınır ve taraflara tebliğ edilir. İlgili devletlerin bu tavsiye kararlarına uyup uymayacaklarını bildirmek için bir süre tanınır.

c.Taraflar arasındaki anlaşmazlık bu safhada da sürdürüğü takdirde konu bütün belgeleriyle Birleşmiş Milletler teşkilâtına ulaştırılır ve anlaşmazlık bu örgüt prosedürüne göre çözümlenmesi istenir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Ankara : 18.8.1978

Sayı : 78/136

İlgili demokratik örgütler ve meslek kuruluşlarına

Konu : Balkan ve Ortadoğu ülkeleri arasında İşbirliği konferansı Hazırlık toplantısı Hk.

İlgi : 12 Haziran 1978 tarihli ve 78/97 sayılı yazımız.

«Balkan ve Ortadoğu ülkeleri arasında Ekonomik, Teknolojik ve Kültürel İşbirliği Uluslararası Konferansı»nın 2-3 Eylül 1978 tarihlerinde İstanbul'da yapılacak ilk hazırlık toplantısı ile ilgili olarak iki aydan beri sürdürülmekte bulunan çalışmaların sonuçları aşağıdaki maddelerde bilgilerine sunulmuştur.

1 — Hazırlık toplantısına katılmaları için Romanya, Bulgaristan, Yunanistan, Irak, Suriye, Lübnan, Libya, Filistin Kurtuluş Örgütü ve Yugoslavya'ya çağrı yapılmıştır. Dünya Marış Konseyi, Konsey Başkan Yardımcısı Costa GOMEZ başkanlığında bir heyet ile Hazırlık Toplantısına katılarak çalışmalarını yönetecektir.

2 — Hazırlık Toplantısında gelecek yıl İstanbul'da toplanacak Konferansın tarihi, gündemi ve çalışma yöntemi görüşülüp karara bağlanacaktır. Bu konularda Türkiye barış güçlerinin görüş ve önerilerini belirlemek üzere kurulan örgütler arası komisyon, 9 ve 24 Temmuz ile 11 Ağustos tarihlerinde üç kez toplanmış ve varılan sonuçlar oybirliği ile onaylanmıştır. Hazırlık Toplantısına götürülecek gündem önerimiz ilişikte sunulmuştur.

3 — Hazırlık toplantıları 2 Eylül Cumartesi günü saat 10.00'da İstanbul Belediye Sarayı Meclis Salonunda yapılacak açılış oturumu ile başlayacak, aynı gün öğleden sonra saat 15.00'te ve 3 Eylül Pazar sabahı 9.30'da Türk Tabipler Birliği'nin Çağaloğlundaki Konferans Salonunda yapılacak çalışma toplantıları ile sürdürülecektir. Hazırlık toplantılarının 3 Eylül saat 13.00'de sona ermesi öngörülmektedir.

4 — 2 Eylül Cumartesi günü saat 10.00'da İstanbul Belediye Sarayında yapılacak açılış oturumuna katılacak delegelerle konukların davetiyeleri hazırlanmaktadır. Kuruluşunuzun sayın Yönetim Kurulu Üyelerinin tümü için davetiyeler gönderilecektir. Ayrıca açılış toplantısında hazır bulunacak sayın üyeleriniz için ilişikteki formu doldurup biran önce Derneğimize mektup ya da telefonla bildirilmesini rica ederiz. Açılış toplantısına mümkün olduğu kadar çok sayıda üyenizin katılması içten dileğimizdir.

5 — Çalışma toplantılarına katılacak ve Türkiye Barış güçleri delegasyonunu oluşturacak temsilcilerinizin adlarını 31 Ağustos akşamına kadar Derneğimize yazılı olarak bildirilmesini önemle rica ederiz.

6 — Hazırlık toplantısına katılacak yabancı delegelerin İstanbul'da ağırlanmaları, salon kiralari ve sekreteryaya masraflarını karşılamak üzere Derneğimizce bir fon kurulmuştur. Bu fona herhangi bir üst ya da alt sınır gözetilmeksizin, kuruluşunuzca yapılabilecek katkının gerek maddi gerek manevi değerinin büyük olacağını özellikle belirtmek isterim.

Dostça selâmlar.

Mahmut Dikerdem
Barış Derneği Genel Başkanı

GÜNDEM ÖNERİSİ

KOMİSYONLAR :

- 1 — Helsinki ilkelerinin yaygınlaştırılması ve derinleştirilmesi için Ortadoğu ve Balkanlarda işbirliği
- 2 — Yeni uluslararası ekonomik düzen açısından Ortadoğu ve Balkanlarda işbirliği
- 3 — Barışın pekiştirilmesi için Ortadoğu ve Balkanlarda kültürel işbirliğinin somut hedefleri

ÇALIŞMA GURUPLARI :

- 1 — Ortak çıkarlı sanayi projelerinin teşviki
- 2 — Tarımda işbirliği ve kooperatifler
- 3 — Çevre sorunları ve halk sağlığı alanında işbirliği
- 4 — Enerji üretimi, iletimi ve değişimi konusunda işbirliği
- 5 — Ulaşım ve taşımacılık alanında işbirliği
- 6 — Turizm alanında işbirliği
- 7 — Eğitim ve bilim alanında işbirliği
- 8 — Ortadoğu ve Balkanlarda ticaret hacminin artırılması ve çeşitlendirilmesi

9 — Doğal kaynakları işleme konusunda işbirliği olanakları

Ankara : 1.9.1978

Sayı : 1794

10 — Kitle iletişimi alanında işbirliği

YUVARLAK MASALAR :

- 1 — İşbirliğinin hukuksal düzenlenmesi ve anlaşmazlıkların barışçı çözüm yolları
- 2 — Teknoloji transferi konusundaki sorunlar ve işbirliği
- 3 — Çok uluslu şirketlerin Ortadoğu ve Balkanlardaki konumlarına karşı sendikaların işlevi
- 4 — Ortadoğu ve Balkanlarda işbirliğinin geliştirilmesinde parlamenterlerin rolü ve işlevi
- 5 — Ortadoğu ve Balkanlarda işbirliğinin geliştirilmesinde gençliğin rolü ve işlevi
- 6 — Ortadoğu ve Balkanlarda işbirliğinin geliştirilmesinde kadınların rolü ve işlevi

Sayın Mahmut Dikerden
Barış Derneği Genel Başkanı
İ s t a n b u l

Tel :

Balkan ve Ortadoğu ülkeleri arasında ekonomik, Teknolojik ve kültürel işbirliği uluslararası konferansına birlik temsilcileri katılacaklardır.

Barış uğrundaki çabalarımızda daima yanınızda olduğumuzu teyiden bildirir, başarı dileklerimi ve saygılarımı sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Av. Faruk Erem

BİRLİK KİTAPLIĞINA GELEN YAYINLAR

I — KİTAPLAR

- 1) İŞ HUKUKU — Prof. Dr. Turhan Esener — 3. Bası, 687 Sayfa ANKARA — 1978 FİYATI : 85 TL.
- 2) MEDENİ YARGILAMA HUKUKU DERSLERİ — Prof. Dr. Necip Bilge, Doç. Dr. Ergun Önen — 3. Bası, 806 Sayfa, Ankara — 1978 FİYATI : 110 TL.
- 3) TÜRK EŞYA HUKUKU — Prof. Dr. Kemal T. Gürsoy, Prof. Dr. Fikret Eren, Prof. Dr. Erol Cansel. 1250 Sayfa, Ankara — 1978 FİYATI : 190 TL.
- 4) Büro Yönetimi Teknikleri — A. Fikret AR TÜRKİYE VE ORTADOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ ANKARA — 1978 285 Sayfa FİYATI : 45 TL.
- 5) MAJNO — CEZA KANUNU ŞERHİ — CİLT — 1 TÜRK ve İTALYAN CEZA KANUNLARI YARGITAY YAYINLARI, ANKARA — 1978, 595 SAYFA : FİYATI : 75 TL.
- 6) MAJNO — CEZA KANUNU ŞERHİ — CİLT 2 TÜRK VE İTALYAN CEZA KANUNLARI YARGITAY YAYINLARI, ANKARA — 1978 333 SAYFA, FİYATI : 100 TL.

- 7) MİRAS HUKUKU — FERAİZ ARAZİ VAKIFLAR HUKUKU — A. MÜMİN KAVALLI — YARGITAY ÜYESİ, ANKARA 1978 372 SAYFA FİYATI : 200 TL.

II — DERGİLER

- 1) ANKARA BAROSU DERGİSİ
1978/SAYI : 1

Taşınmaz Rehni Hukukunda «Sabit Dereceler Sistemi» ve Hükümleri

Av. Fuat TIRYAKI

Sürelî Fesih Bildirimi Hakkının İş Güvencesi Açısından Değerlendirilmesi — Alman Hukukuyla Karşılaştırmalı Olarak

Av. İsmet SARISÖZEN

Genel Mahkemelerle Askerî Mahkemeler Arasındaki Görev Uyuşmazlıklarının Çözümlemesi

Hava Hâkim Alb.
Hakkı ERKAN

İsviçre Federal Mahkemesi Kararları

Çeviren : A. Fadıl Kocagöz

1978/SAYI : 2

Miras Hukukunda İntifa Hakkının Gelire Çevrilmesi

Şakir KALELİ

634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundaki Para Cezalarının Niteliği

Av. Süleyman Nehip ULUKUT

Türk Hukukunda Faiz Türleri ve Bunlara İlişkin Kanun Hükümleriyle, Banka Cari Hesaplarında Uygulanan Kapital Faizi Bileşik Faiz, Geçmiş Günler Faizi Üzerinde Bir İnceleme

Av. Sıtkı AKYAZAN

Sağ Kalan Eşin İntifa Hakkının İktisap Şartları Bu Hakkın Hukuki Karakteristikleri

Dr. Nisim FRANKO

Yargıtay Ceza Daireleri İlamlarına Karşı Karar Düzeltme Yolu Hakkında Bir İnceleme

Av. Osman BAYSAL

Alman Federal Mahkemesi Kararları
İsviçre Federal Mahkemesi Kararları

Çeviren : Av. İsmet SARISÖZEN

2) YARGITAY DERGİSİ

1978/SAYI : 1 — 2

IV — CEZA HUKUKU :

a) Dr. Jur. Mustafa T. YÜCEL

Hürriyeti Bağlayıcı Ceza Yaptırımının Değerlendirilmesi ve Çağdaş Yaklaşımlar

b) M. Turgut OKYAR

Türk Ceza Yasası
Değiştirilirken

c) Dr. Necdet YALKUT

Çeşitli Yönleriyle
Kan Gütme

ç) Yılmaz BİÇER

Haksızca Tutuklanana
Devlet Ödencesi

V — MEDENİ HUKUK :

a) Şakir KALELİ

Nafaka Davaları

b) Dr. Nisim İ. Franko

Medeni Kanunun 444/1 Madde
Ve Fıkrasına Göre İntifanın
Seçilmiş Olmasının Tereke Borçları
Ve Mirasa Mütteallik Haklarının
İstimali Bakımından Tesirleri

1978/SAYI : 3

Paraya Çevrilmesi Özel Bir Usulü Gerektiren Mal ve Haklar

Av. Talih UYAR

Kütük Dışı Motorlu Taşıtların

Erbay TAYLAN

C. Başsavcısının İtiraz Yetkisi ve İki Karar

İsmail MALKOÇ

Sarıcakaya Av Kazası Olayı

Av. Ayşe Sezer GÖKHAN

Yargılamada Yöntem

Av. Yüksel KESKİN

Alman Federal Mahkemesi Kararı

Trafik Kazası Sonucunda Yaralanan Sokak Kadınının
Kazanç Kaybından Dolayı Tazminat İstemesi

Çeviren : Dr. Ejder YILMAZ

VI — BORÇLAR HUKUKU :

a) Tankut CENTEL

İsviçre Federal Mahkemesi Kararı

VII — TİCARET HUKUKU :

a) İsmail DOĞANAY

Müşterek (Büyük) Avarya ve Dispeç

b) Erbay TAYLAN

Banka Çeki ile Ödeme

c) Gönen ERİŞ

Açık Emre Yazılı Senet (Bono)
Ve Bazı Sorunlar (I)

VIII — HUKUK YARGILAMA USULÜ :

a) Mustafa AYKONU

Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerinin
Zaman İtibariyle Uygulanmasına İlişkin
Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararının
Düşündürdükleri

b) Nihat YAVUZ

Hukuk Davalarında Feragat Ve Yargıtay 8. Hukuk
Dairesi'nin En Son Bir Kararı Üzerine Düşünceler

c) Cahit NALBANTOĞLU

Kesinleşme Yazısı

1978/SAYI : 3

I — GENEL OLARAK HUKUK :a) Prof. Dr. Faruk EREM :
Adliye ve Basın Haberlerib) Halûk HADİMOĞLU
Yargı Denetiminin İşlerliği
(Sibernetik Bir Yaklaşım)**II — CEZA HUKUKU :**a) Muhtar ÇAĞLAYAN
Yargıtay İçtihatlarının Işığı Altında Tatbikatçıların
Yanıtlıkları Noktalar Üzerinde Bir İzah Denemesi**III — MİRAS HUKUKU :**a) Esat ŞENER
İntifa Hakkını Seçen Eşin Tenkis Davası Açması ve
Mal Ortaklığı Rejiminde Furuun Saklı Payının
Azalması**IV — TİCARET HUKUKU :**a) Edip ŞİMŞEK
Kambiyo Senetleri ve Hukukî İlişki Sorunu
b) İsmail DOĞANAY
Türk Ticaret Kanununun (Ziraat Sigorta) ile İlgili
Hükümleri Üzerinde Bir İncelemec) Gönen ERİŞ
Açık Emre Yazılı Senet (Bono) Ve Bazı Sorunlar (II)**V — ORMAN HUKUKU :**a) H. Avni USLUOĞLU
Ormanlarda İfade Yasası**VI — SOSYAL GÜVENLİK :**a) Orhan ÖZDİL
Hukukî Himaye Sigortası**VIII — HUKUK USULÜ :**a) Orhan YILMAZ
Taşınmaz Mallara İlişkin Davalarda Yetki**3) YARGITAY KARARLAR DERGİSİ****4) ANKARA HUKUK FAKÜLTESİ DERGİSİ**1977 — SAYI : 1 — 4 — 343 SAYFA, ANKARA —
1978, FİYATI : 115 TL.**KAMU HUKUKU :**Prof. Dr. Faruk EREM : Diyalektik Açından Ceza
YargılamasıDoç. Dr. Özkan TİKVEŞ : Anayasa'da Onbeş Yıllık
Dönemde (1961-1976) Yapılan Değişiklikler ve
EklerAsis. Anıl ÇEÇEN : Siyasal Rejimlerin Sosyal Ya-
pılarıDavid J. DANELSKİ : Kamu Hukuku Alanı (Çev.
Asis. Mehmet Turhan)**ÖZEL HUKUK :**Prof. Dr. Georg BAUMERT : İşçi ve Müstahdemle-
rin İşletme İçindeki ve Üçüncü Kişiler Karşı-
sındaki Sorumluluk Bakımından Durumları
(Çev. Asis. Dr. İrfan Yazman)Asis. Dr. Mehmet ÜNAL : Medenî Kanununun Kabu-
lünden Önce Türk Aile Hukukuna İlişkin Dü-
zenlemeler ve Özellikle 1917 Tarihli Hukuk-i
Aile KararnamesiPaul PIOTET : İsviçre Medenî Kanununun (IMK)
671-673 Maddeleri Anlamında Başkasının Arsa-
sı Üzerindeki Haksız İnşaatta Kullanılan «Mal-
zemelerin Sahibi» Kimdir? (Çev. Asis. Dr. Meh-
met Ünal)**İKTİSAT :**Doç. Dr. Gürğân ÇELEBİCAN : Para ve Kredi Siya-
seti Alanındaki Son GelişmelerDr. Ahmet Y. GÖKDERE : Temel Madde Üreticisi
Ülkelerde Kartelleşme Eğilimleri**ADLİ TIP :**Prof. Dr. Adnan ÖZTÜREL : Besinlerle Meydana Ge-
len, Boğularak Ölümler. 39 Olguda Mediko Legal
Araştırma**GÜNÜMÜZDE
YARGI DERGİSİ**

Sahibi : Av. Orhan Pekey

Yazı İşleri Müdürü Av. Neclâ Fertan (Ertel)
Çağaloğlu, Ceridehane Sok. Örnekal İşhanı
No. 27 — 28 İSTANBUL**1) 1978/Temmuz — SAYI : 27**Doç. Dr. Ali Ülkü Azrak Alman İdare Mahkeme-
sinin «Gizli Dinleme» Aygıtlarının Satışına İliş-
kin kararı Üzerine Düşünceler.Doç. Dr. Rona Serozan «İş Sözleşmesi» kavra-
mı — «İşletme Birliği» Kuramı.Asis. Dr. Berin C. Doğan Hizmet Akdinin De-
vamsızlık Nedeniyle Feshinde Özel Bir Durum :
Tutukluluk Hali.Doç. Dr. Sait Güran, Bölge İdare Mahkemeleri
Kurulurken.Av. Ender Kâmil Boyacı Müftü Nikâhı ve Ana-
yasanın 153. Maddesi**2) 1978/Ağustos — Sayı : 28**

Sosyal Güvenlik Özel Sayısı

3) 1978/Eylül — Sayı : 29

Av. Faruk Erem

Dernek Kapatmak

Dr. A. Can Tuncay

Taraflar Arasında Aktedilen Protokol, Grevin Ka-
nunsuzluğunu Ortadan Kaldırır mı?

Av. Tülin Mengi

Hukukta Ortak Sorumluluk Ve Manevi Ödence

NOT : Dergilerdeki yazılardan, yer darlığı nedeniyle , uygulamaya ilişkin olanlar açıklanmaktadır.

Meslekdaşlarımız Birlik kitaplığından her zaman yararlanmak olanağına sahiptirler.

Baskı sırasında iki önemli olay olmuştur :

1 — Baro kesenekleri hakkındaki tasarı C. Senatosunda kabul edilerek yasalaşmıştır.

2 — Adalet Bakanlığının Türkiye Barolar Birliği'ne kararları üzerinde tasarılarındaki değişiklikler, ka bir deyimle, Baroları özyönetime kavuşturan yasa tasarısı. Başbakanlıktan Millet Meclisine sevk edilmiştir.

Her iki konu hakkında gelecek sayıda ayrıntılı bilgi sunulacaktır.

Avukatların otomobillerinde kullanmaları için yaptırılan amblem ile ilgili Birlik Genelgesi :

Baro Başkanlığı

Genelge No : 33/2155

Ankara : 6.11.1978

Meslekdaşlarımızın otomobillerinde meslek amblemi kullanmaları konusunda Birliğe yapılan başvurular da dikkate alınarak gerekli inceleme yapılmış, tek tip kullanmayı saptamak üzere ilişikte bir örneği gönderilen amblem hazırlanmıştır.

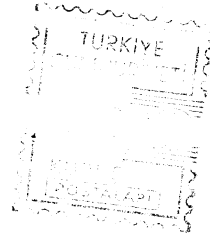
Amblemin satış fiyatı 25,— TL. dir. (5.000) adet bastırılmıştır.

Amblem'den isteyen meslekdaşlarımızın saptanarak bildirilmesi halinde ödemeli olarak gönderilecektir.

Baromuzca gerekli duyurunun yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

ÜÇ AYDA BİR ÇIKAR

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk EREM

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat İlhan KUTAY

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara

Tel : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

GELİŞİM Matbaası - Ankara - 1978

Tel : 17 08 44 - 29 62 22

20.000 Adet Basılmıştır.

Basıldığı Tarih : 6.11.1978

GİDECEĞİ YER

AV

ndır

Yeniş

Tel : 18 40 63 - 17 04 75

Güven S. 4/13 Kavaklıdere

Tel : 26 36 73

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1979/50 - 1

XII. GENEL KURUL TOPLANTISI

Türkiye Barolar Birliğinin XII. Genel Kurulu XI. Genel Kurulda alınan karar gereğince 11, 12, 13 Ocak 1979 tarihlerinde ESKİŞEHİR'de yapılmıştır.

158 Delemeden 90 Delegenin katıldığı Genel Kurul Başkanlığına Eskişehir Barosu Başkanı Av. Şahap Demirer, Başkan Yardımcılığına Afyon Barosu Başkanı Av. Turhan İmre, Üyeliklere de Konya Barosu Delegatesi Av. Doğan Reyhanlı ve Bursa Barosu Delegatesi Av. Metin İsfendiyar seçilmiştir.

Gündemin 4. maddesi gereğince Türkiye'nin kurucusu ve kurtarıcısı Büyük ATATÜRK'ün ve kaybettiğimiz değerli hukukçuların, değerli meslektaşlarımızın anıları için saygı duruşunda bulunulmuştur.

Genel Kurul Başkanı, Cumhurbaşkanı Sayın Fahri Korutürk, Başbakan Sayın Bülent Ecevit, Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Şevket Müftügil, Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sayın Sırrı Atalay, Millet Meclisi Başkanı Sayın Cahit Karakaş, Yargıay Başkanı Sayın Cevdet Menteş, Danıştay Başkanı Sayın Prof. İsmail Hakkı Ülgen ve diğer ilgililer tarafından Genel Kurula gönderilen ve başarı dileyen mesajları okunmuştur.

Genel Kurulda Birlik Denetleme Kurulu için yapılan seçimde Av. Güney Dinç, Av. Güngör Çakmakçı, Av. Mahir Can Ilıcak seçilmiştir.

BİRLİK KESENEK MİKTARI

1980 yılbaşından itibaren Birlik keseneğinin (35) lira olarak ödenmesi oylanarak kabul edilmiştir.

Toplantı sonunda XIII. Olağan Genel Kurul Toplantısının 10, 11, 12 Ocak 1980 tarihlerinde ANKARA'da yapılması önerisi oylanarak kabul edilmiştir.

XII. Genel Kurulda aşağıdaki Bildirinin yayınlanmasına karar verilmiştir :

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNİN XII. OLAĞAN GENEL KURUL UYARISI :

Türkiye Barolar Birliği XII. Genel Kurulu, tirmanışına hızla deva meden şiddet olaylarının Kahramanmaraş'ta katliama dönüşmesi üzerine, aşağıdaki hususları kamuoyuna duyurmaya ve sorumluları uyarmaya karar vermiştir.

1 -- Yurdumuz ve Halkımız, Türkiye üzerinde çeşitli hesaplar içinde bulunan, emperyalizmin ve içbirlikçilerinin saldırısı ile karşı karşıyadır.

Saldırının ilk hedefi; Türkiye'nin Anayasal rejimini çökertmek, çoğulcu demokratik düzeni gerçekleştirme çabalarını ortadan kaldırmak ve Türkiye'de faşist bir dikta rejimi kurmaktır.

Bu hedefe varmak için plânlı ve örgütlü olarak sürdürülen bireysel şiddet eylemleri, son günlerde Kahramanmaraş'ta görüldüğü gibi, kitle kıyımlarına dönüştürülmüştür.

Bazı çevrelerce halâ sağ-sol çatışması diye gösterilmeye çalışılan şiddet olaylarının kaynağını faşist örgütlenmenin oluşturduğu görüşünde olan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Devletin bütün meşru güçlerini, bu faşist örgütler ile yöneticilerini ve onlara bağlı caniler çetesini gecikmeden adalete teslim etmeye çağırır.

2 -- Kahramanmaraş olayları üzerine ilân edilen sıkıyönetimin yasal görevini, kabul gerekçesine uygun olarak kısa zamanda yerine getirmesini zorunlu gören Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu; sıkıyönetimden, son olaylar sırasında hedef, niyet ve eylemleri bir kez daha açıkça ortaya çıkan karanlık yuvalarla, yukarıda belirtilen görüş doğrultusunda etkin bir mücadeleye girişmesini beklemektedir.

3 -- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, son günlerde şiddet hareketlerini önleme gerekçesi ile Hükümetçe önerilen ve örgütlenme, toplanma, konut dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği gibi temel hak ve özgürlükleri, özüne dokunacak ölçüde kısıtlayan yasal önlemlerin, soruna çözüm getiremeyeceği, aksine mevcut durumu daha da ağırlaştıracağı görüşündedir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, şiddet hareketlerini yok edecek ortamı yaratmanın gerçek çarşesinin, temel hak ve özgürlükleri tam olarak sağlayacak, sosyal adaleti gerçekleştirecek, iç ve dış sömürüyü ortadan kaldıracak ve ülkeyi tam bağımsızlığa ulaştıracak köklü önlemlerin alınmasında olduğu inancındadır.

1979/50 - 2

Avukatlık Yasasında Yapılacak Değişiklikler Konusunda Birlikçe Sürdürülen Çalışmalar Hk.

Baroların özyönetime kavuşturulması için Avukatlık Yasasındaki Adalet Bakanlığı yetkilerinin kaldırılmasını öngören yasa tasarısı 25.1.1979 tarihinde Millet Meclisi Adalet Komisyonunda ele alınmıştır.

Birlik Başkanı ve Genel Sekreterin katıldıkları bu toplantıda Avukatlık Yasasında değişiklik yapılmasına ilişkin yasa önerilerinin varlığı nedeniyle konunun bütünüyle çözümlenmesi için bir alt komisyon oluşturulmasına karar verilmiştir.

Bütçe görüşmeleri ve tatil nedeniyle tasarı ve öneriler üzerindeki komisyon çalışmaları sonuçlandırılmamıştır.

Diğer taraftan, Avukatlık yasasında yapılacak değişiklikler hakkında 1976 yılı İzmir olağanüstü Genel Kurul toplantısında alınan kararlar yönünde çalışmalar sürdürülürken, Millet Meclisi Adalet Komisyonunun görüşülmekte olan Avukatlık yasa değişiklikleri hakkında Baroların görüşünü istediği öğrenilmiş, 24.2.1979 gün ve 406 sayılı yazımızla, Adalet Komisyonuna verilen cevaba ait yazı örneği, Birlikçe yapılmakta olan çalışmalarda dikkate alınmak üzere Barolardan istenmiştir.

Barolardan gelen cevaplarla birlikte tüm değişikliklerin tek metinde toplanması için Başkanlıkça yapılan çalışmalar tamamlanmış olup yeni yasama döneminde gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

1979/50 - 3

Avukatların Otomobillerinde Kullanacakları Amblem Hakkında Barolara Gönderilen 24.1.1979 Gün ve 2/128 Sayılı Genelge :

Baro Başkanlığı

Ambleslerin araçlara yapıştırılması ile ilgili İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne yaptığımız başvuruya alınan 25.12.1978 gün ve 321013 sayılı cevabi yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

T. C.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Emniyet Genel Müdürlüğü

ANKARA

25 Aralık 1978

Daire : Trafik

Şube : Sicil - Etüt ve Plân

Konu : Tanıtıcı Amblem Hk. 321013

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.11.1978 tarih ve 2216 sayılı yazınız.

Avukatların otomobillerinde kullanılmak üzere hazırlanan amblemle ilgili yazınız incelendi;

2 Ağustos 1966 tarih ve 12364 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren «Araçların Fenni Muayeneleri Hakkındaki Yönetmelik» hükümlerine aykırı şekilde yapıştırılmamak şartıyla, anılan amblemin meslek mensuplarımızın taşıtlarına yapıştırılmasında herhangi bir sakınca görülmemiştir.

Yeknesaklığın temini ve mensuplarınıza duyurulması Başkanlığınızı ilgilendiren bir husus olup gereğinin bu yönde yapılmasına ilgililerinizi rica ederim.

Emniyet Genel Müdür Muavini
İçişleri Bakanı Y.

1979/50 - 4

Cübbe ve Cübbe Yakaları Hakkında Barolara Gönderilen 6.2.1979 Gün ve 231/5 Sayılı Genelge :

Baro Başkanlığı

Birliğimizce ihtiyacı bulunan meslekdaşlarımıza bugüne kadar 500,— TL'ye temin edilen cübbelerin 29.1.1979 tarihinden itibaren 750,— TL'ye, 50,— liraya temin edilen cübbe yakalarının ise 100,— liraya sağlanmasına karar verilmiştir.

Yönetim Kurulunun 27.1.1979 tarih ve 55/55 sayılı kararına göre bilgi edinilmesini rica ederiz.

1979/50 - 5

Avukatlık Kimlik Cüzdanları Hakkında Barolara Gönderilen 26.3.1979 Gün ve 10/635 Sayılı Genelge

Baro Başkanlığı

Barolarımızın ihtiyacı olan Avukatlık Kimlik cüzdanları Birliğimizce 10.000 adet bastırılmıştır.

Yönetim Kurulumuzun 17.3.1979 tarihindeki toplantısında kimlik cüzdanlarının beherinin 20,— (Yirmi) TL den satılmasına ve Barolara birer örnek gönderilmesine karar alınmıştır.

İstek bildirildiği takdirde ödemeli olarak gönderileceğine, bilgi edinilmesini rica ederim.

1979/50 - 6

Avukatlara Silah Taşıma İzni Verilmesi Hakkında Birlikçe 12.10.1978 Gün ve 2034 Sayılı Yazı İle İçişleri Bakanlığına Yapılan Başvuru :

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

1) 6136 sayılı kanuna ilişkin silâh taşıma ve bulundurma belgesi verilmesinde uygulanacak esaslara ilişkin Yönetmeliğin (Resmî Gazete 16 Mayıs 1978) Avukatlar hakkında isabetle uygulanmadığı, Yönetmeliğin 3 üncü maddesindeki koşulların bulunmasına rağmen, Bakanlığa Valiliklerce öneride bulunulmadığı, Birliğimize yapılan başvurmalardan anlaşılmaktadır.

Evvelki Yönetmeliğin yürürlükte bulunduğu sırada Avukatlara taşıma izni verilemeyeceği yolundaki uygulamanın etkisi altında böyle bir takdire gidildiği anlaşılmaktadır. 22.8.1972 tarih ve 2672 sayılı başvurumuza Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş ifadeli 7 Eylül 1977 tarih ve 62152/31 sayılı yazıda «Durumları bu şartlara uymayan Avukatlara silâh taşıma belgesi verilemeyeceği» kanaati izhar olunmuş, uygulamada bu husus «Hiç bir avukata silâh verilemeyeceği» biçimine dönmüştür.

Bu nedenle yeni Yönetmeliğin 3 ncü maddesinin Avukatlara da uygulanmasına bir engel bulunmadığı hususunun Muhterem Bakanlıkça Valiliklere duyurulmasını takdirlerinize arz etmekteyiz.

2) Yönetmeliğin idari yorumu ile daha geniş bir uygulamaya da varılabileceği kanısındayız.

Şöyle ki :

a) Yüksek Hakimler Kurulunun 30.5.1978 tarih ve 74 sayılı yazısı ile Adalet Komisyonu Başkanlıklarına duyurulan Sayın Bakanlığınızın 26 Mayıs 1978 tarih ve 141000 (Mayıs) sayılı genelgede aynen şu husus emir buyurulmuştur.

«Bilindiği üzere, 6136 sayılı Kanununun 7 inci maddesinin 3 ncü bendine istinaden Bakanlığımızca yeniden hazırlanan ve Vali, Kaymakamlarca silâh taşıma ve bulundurma belgesi verilmesinde uygulanacak esaslara ilişkin Yönetmelik, 18 Mayıs 1978 tarihli ve 16291 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bahsi geçen yönetmeliğin 3 ncü maddesinde, «Hayatları, harici ve ciddi bir tehlikeye maruz bulunduğu için silâh taşımak isteyenlere, Valiliklere yapacakları başvuru üzerine, yaptırılacak araştırma ile silâh taşımalarının zorunlu olduğunun saptanması halinde Valilerince önerisi ve İçişleri Bakanlığının uygun görmesi koşulu ile Valiliklerce silâh taşıma izin belgesi verilebilir» hükmünü amir bulunmaktadır.

Ancak ifa etmekte oldukları adli yargılama görevleri nedeniyle, Hakimlerin her an için hayatla-

rının harici ve ciddi bir tehlikeye maruz kalabilecekleri bir gerçektir.

Bu nedenle Yönetmeliğin 3 ncü maddesinin uygulanması sırasında fiilen Adli yargı görevi ifa etmekle yükümlü bulunan Hakimlerden bu maddeye göre silâh satın almak veya taşımak isteyenlere Valiliğinize silâh satın alma ve taşıma izin belgesi verildikten sonra, bu kişilere ait muameleli dosyanın incelenmek ve onaylanmak üzere Bakanlığımıza gönderilmesini rica ederim».

Görüldüğü üzere «Her an hayatları tehlikede olmak» ölçüsüne göre idari bir yorumla isabetli bir yorumla isabetli bir sonuç'a varılmış bulunmaktadır.

b) Yine idari bir yorumla Adalet Bakanlığı (Kan. Plân Müdürlüğü ifadeli) 19.6.1978 tarih ve 342 sayılı genelgesi ile yorum alanı daha da genişletilmiş, zati silâhların izin vesikası olmaksızın taşınacağı sonucuna şöylece varılmıştır.

6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar hakkında kanun'un 8 nci maddesinde ateşli silâh taşıyabilecekler üç grupta toplanmış, ikinci bentde «İcra Vekilleri Heyeti kararı» ile silâh taşıyabilecekler sayılmış, üçüncü bentde de izin vesikasına istinaden taşıyabileceklere yer verilmiştir.

Anılan kanuna dayanılarak çıkarılan 27.11.1966 tarih ve 6/9408 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesine bağlı Ateşli silâh taşıyacaklara ait listenin —Adli zabıta vazifesi görenler— başlığını taşıyan birinci maddesi 8.6.1978 tarih ve 7/15748 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile kapsamı genişletilerek :

«Adli zabıta vazifesi görenler :

a) Hakim, Cumhuriyet Savcısı, Cumhuriyet Savcı Yardımcısı ve bu sınıftan sayılanlar (Memurîyetlerinin devamı süresince zati silâhlarını taşıyabilirler) şeklinde değiştirilmiştir.

Bu suretle; daha önce sadece Cumhuriyet Savcısı, Cumhuriyet Savcı Yardımcısı, Sorğu Hakimî ve Cumhuriyet Savcısı bulunmayan yerlerdeki Sulh Hakimlerine tanınan bu hak, tüm Hakim, Cumhuriyet Savcısı, Cumhuriyet Savcı Yardımcısı ve bu sınıftan sayılanlara tanınmış bulunmaktadır.

6136 sayılı Kanununun 7 nci maddesi sarahatı karşısında, sözü edilenlerin zati silâhlarını taşıyabilmeleri için izin vesikasına gerek bulunmadığı gibi bunun tabii sonucu olarak bu konuda 492 sayılı Harçlar Kanununun uygulanması da söz konusu değildir.

18 Mayıs 1978 tarih ve 16291 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan «6136 sayılı Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki kanun gereğince Valiler ve Kaymakamlarca silâh taşıma ve bulundurma belgesi verilmesinde uygulanacak esaslara ilişkin Yönetmelik» 6136 sayılı kanununun 7 nci maddesinin 3. ben-

dinde belirlenen izin vesikası verilecek kimselerle ilgili olup burada uygulama yeri bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesi ve keyfiyetin yargı çevrenizdeki Cumhuriyet Savcılıklarına duyurulmasını rica ederim».

3) Yukarıda açıklanan idari yorumlarda esas tutulan ölçülerin dışında kalmaları olanağı bulunmayan Avukatların Barolarına müracaatları ve Barolarca yapılacak inceleme sonucunda taşımanın zarureti kanısına varıldığı takdirde ilgili makamlarca taşıma izninin verileceği yolunda bir karara varılmasına müsaadelerinizi saygı ile arz ederim.

B a ş k a n

1979/50 - 7

Bir Avukatın Diğer Bir Avukata Duruşmalara Girmek İçin Genel Vekâletname Verip Veremeyeceği Hk.

MALATYA BAROSU BAŞKANLIĞI

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA**

Bir kısım meslektaşlarımız, başkanlığımıza toplu olarak vermiş oldukları dilekçelerde almış oldukları vekaletlerde aharı tevkile selahiyet olduğu halde ne münferiden ve ne de mücerret (aharı tevkile mezun) müvekkillerine vekaleten vekalet vermek istedikleri zaman Malatya'da mevcut her iki noterlik Türkiye Noterler Birliğinin tamamı var diye vekalet tanzim etmediklerini bu hal ise müşkülâtlara ve zaman kaybına meydan verdiğinden keyfiyetin Birliğimiz vasıta ile gerekli teşebbüste bulunarak işin kolaylaştırılması istenmektedir.

Durumun bir defada birliğimiz tarafından tetkik buyurularak durumun tarafımıza bildirilmesini herhangi bir teşebbüste bulunulmaya karar buyurulduğu takdirde o hususun da bildirilmesini saygıyla arz ederim.

ADALET BAKANLIĞINA

ANKARA

Meslektaşlarımızın aldıkları vekâlet görevinin, yine meslektaşlarımıza tevkil suretiyle yerine getirmelerine engel olan bir uygulamanın camiamızda şikâyetleri mucip olması karşısında aşağıdaki hususların takdirlerinize arzına zaruret görülmüştür.

Bir Avukatın —Genellikle— yanında çalıştırdığı ve yetiştirmeğe gayret ettiği meslektaşına «vekaletlerini deruhte ettiği kimselerin duruşmalarına girmeğe tevkil etmesi» pek tabii bir olaydır. Böylesine bir vekâletnamenin çıkarılmasının sakıncalı olduğu mülahazası ile her dava için ayrı bir tevkil işleminin zorunlu sayılması haklı görülmektedir. Bu nedenle bir avukatın diğer bir avukata «müste-

nidatı dosyada bulunmak veya eklice sunulmak üzere» genel vekâletname vermesinin geçerli olduğunun genelge ile Noterlere bildirilmesinin isabetli olacağı düşünülmektedir.

Durumun tekkiki ile sonucundan birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerinizi saygı ile arz ederim.

Başkan

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 18 Eylül 1978 tarihli 1889 sayılı yazınız.

İlgide tarih ve sayısı gösterilen ve bir avukatın vekaletini deruhte ettiği kişilerin davalarını takip için diğer bir avukatı genel vekâletname ile tevkil etmesinin geçerli olduğunun noterliklere duyurulması istemini kapsayan yazınız ile konu incelendi.

Bilindiği üzere 1512 Sayılı Noterlik Kanununa göre noterliklerde işlem yapılmasını isteyen kimselerin asil veya vekil sıfatıyla noterlikte hazır bulunmaları ve işlemi yapmaya yetkili bulunmaları ve vekillerin sıfat ve yetkileri ile işlemi yapmaya iznli olduklarını bildirir belgeyi göstermeleri zorunludur. Anılan yasanın 79 uncu maddesinin 2 inci fıkrasına göre de, noterlerin belgenin gösterildiğini iş kâğıdına yazmakla beraber, işlemle ilgili kısımlarını ve nereden hangi tarih ve numara ile verilmiş olduğunu gösteren birer örneğini harçsız ve vergisiz olarak gerek ilgisine verilecek ve gerekse dairede saklanacak asıl ve örneklerine bağlaması gerekmektedir.

Görüldüğü üzere yasanın bu açık ve seçik hükmü ile, müvekkili adına başkasını tevkil etmek isteyen vekil ve özellikle notere birtakım mükellefiyetler yüklenilmiştir. Bu mükellefiyetin yerine getirilmemesinin noterin cezai ve inzabati sorumluluğunu gerektireceği kuşkusuzdur.

Müvekkillerin tek tek zikredilmesi ve yasa hükmünün gereklerinin eksiksiz yerine getirilmesi halinde bir avukatın birden fazla müvekkili namına başka bir avukatı aynı vekâletname ile tevkil etmesinde de bir engel bulunmamaktadır.

Bu itibarla avukatların belli olmayan kişiler namına başka bir avukata genel vekâletname vermesinin mümkün olabileceği yolundaki önerinize katılmak mümkün görülmemiştir.

Esasen bu kanunî imkânsızlık durumu, mülga 3456 Sayılı Noterlik Kanunu döneminde ve bu kanunun 41 inci maddesinde yer alan ve 1512 Sayılı yasanın 79 uncu maddesine benzer nitelikteki hükme dayanılarak Bakanlığımızca yayınlanan 10 Kasım 1958 tarih ve 71/16-16391 sayılı genelge ile bütün noterliklere duyurulmuş ve uygulama da bu yolda yürütülmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

1979/50 - 8

İlâm Harcının Özel Yetki Aranmadan Avukata İadesi Hk. :

MALİYE BAKANLIĞI

ANKARA

İlgi : 13.2.1978 tarih ve GEL - 2161760 - 6748-12275 sayılı yazıları.

Altındağ 1. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından ilgililere iadesine karar verilen 241,— TL. ilâm harcının vergi iadesi niteliğinde olduğu gerekçesiyle Altındağ Malmüdürlüğünce Avukat Fazıl Özüğür'a verilmemesi nedeniyle Bakanlıklarına vaki başvurumuza (ilgi) deki yazıları ile verilen cevapta,

Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 2. maddesine değinilerek Avukatların müvekkillerine ait iadeleri alabilmeleri için (ahzu kabz) yetkisini içeren vekâletname ibraz etmeleri gerektiği bildirilmektedir.

Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 2 inci maddesinin son fıkrasına göre, Avukatın müvekkili adına almaya yetkili olduğu belli edilmek gereken «paralar» esas alacak ve faize değgin bulunan paralardır.

Nitekim, anılan Yönetmeliğin 2. maddesinin 10. fıkrasında da açıklandığı üzere, hazine aleyhine sonuçlanan davalarda karşı taraf lehine hükme bağlanan mahkeme masrafı ve vekâlet ücretinin tahsili için ibraz edilen vekâletnamelerde ahzu kabz yetkisinin aranılmasına mahal bulunmamaktadır.

Ayrıca, Mahkeme kararında Avukatın ismi yazılı ise H.U.M.K. nun 62. maddesinde de açıklandığı üzere Avukatın mahkeme kararı kesinleşinceye kadar davanın takibi için icap eden bilumum muameleleri ifaya ve hükmün icrasına ve masarifi muhakemenin tahsiline yetkili olduğu belirtilmiş bulunmasına göre kendisinden vekâletname de istenilmemesi lâzım gelir.

Yönetmeliğin 2. maddesinin 11. fıkrasındaki hükümden maksat mahkeme kararında yazılı mahkeme masraf ve vekâlet ücreti dışında kalan asıl alacak ve faiz ile ilgili hususlardır.

Bunların tahsili için vekilin (Avukatın) ahzu kabz yetkisi olduğunu gösteren vekâletname ibrazı zorunludur.

Ancak, H.U.M.K. nun 423 cü maddesinin 3. fıkrasına göre, mahkeme masraflarından sayılan ilâm harçlarında yapılacak iadelerin, Avukatların vekil sıfatıyla alabilmeleri için vekaletname ibraz etmele-

ri (ki ilâmda isimleri yazılı olduğu takdirde sadece kimliklerini belgelemeleri) yeterli olup, ayrıca (ahzu kabz) yetkisini haiz olup olmadıklarının araştırılmasına gerek bulunmamaktadır.

Konunun bu açıdan bir kez daha incelenerek varılacak sonucun bildirilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.

Başkan

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

İlgi : 9.10.1978 gün ve 2004 sayılı yazınız.

Yazınızın yeniden incelenmesi sonucunda,

Altındağ 1. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından ilgililere iadesine karar verilen 241,— TL. ilâm harcı, 1036 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 423 ncu maddesi gereğince muhakeme masrafı sayılmıştır.

Muhakeme masraflarının ödenmesi hususu, Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 2 nci maddesinin 10 ncu fıkrasında, Hazine aleyhine sonuçlanan davalarda mahkemelerce karşı taraf lehine hükme bağlanan mahkeme masraflarının ödenmesi için vekâletname ibraz eden hasım vekillerinden ayrıca ahzu kabz yetkisi aranmayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu durumda, mahkeme masrafı sayılan ilâm harcının iadesinin, Avukat Fazıl Özüğür'un ayrıca ahzu kabz yetkisine haiz olup olmadığının araştırılmadan, yapılması gerekmektedir.

Bu nedenle söz konusu ilâm harcının iadesi için Ankara Valiliğine gerekli talimat verilmiştir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Maliye Bakanı Y.

Gelirler Genel Müdürü

Sayın Av. Fazıl Özüğür

ANKARA

İLGİ : 24.5.1977 günlü başvurunuz.

İlgi yazınız üzerine Maliye Bakanlığına son kez yazılan 9.10.1978 gün ve 2004 sayılı yazımız ve aldığımız 2.11.1978 günlü cevap yazısı fotokopisi ilişikte gönderilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

1979/50 - 9

İcra ve İflâs Kanununun Uygulanmasında Yedi Eminlik Müessesesi Yerine Mahcuz Mallar Saklama Memurluğu Kurulması Hakkında Adalet Bakanlığına Gönderilen 14.2.1979 Gün ve 309 Sayılı Birlik Yazısı :

Adalet Bakanlığı'na

A N K A R A

İcra ve İflâs Kanununun uygulanmasında yedi eminlik müessesesinin amaca uygun olarak işleme uygulamada hakkın elde edilmesinde büyük zorluklar doğurmakta çoğu kez yargı yolu ile kazanılmış bir hakkın elde edilmesi imkânsızlaşmaktadır.

Yürürlükte olan İcra ve İflâs Kanunumuzun konu ile ilgili 88. maddesine göre, haczedilen menkul malların satışa kadar ya masrafları peşin ödemek sureti ile münasip bir yerde veya alacaklının oluru ile borçlu veya üçüncü kişi nezdinde saklanması gerekmektedir.

Uygulamada mahcuz malların saklanması, çoğu kez üçüncü bir kişi veya uygun bir yer bulunmadığından borçluya bırakılmakta, bu suretle infaz, bir bakıma borçlunun iradesine ertelenmektedir. Oysa, İcra Hukuku, kuşkuyla yer vermeyecek biçimde çabuk ve etkin bir yaptırım gerektirir. Devlet nasıl cezaların yerine getirilmesinde yaptırım gücü ile eyleme geçmekte ise, özel hukuk alanında da hakkın yerine getirilmesi için gerekli önlemleri almak durumundadır. Nitekim; para, banknot, hamiline ait senet, poliçe ve sair cirosu kabil senetler ile altın, gümüş ve diğer kıymetli şeylerin icra dairesinde muhafaza edileceği kesin olarak yasa hükmüne bağlanmıştır. Oysa sair menkul malların muhafazası, masrafların ödenmeye hazır olması halinde bile «münasip yer bulunmasına» bağlıdır.

Münasip yer olarak nitelendirilecek umumî depo, mağaza, Belediye mezar salonu gibi muhafaza-yaya uygun yerler birçok yerde ya hiç bulunmamakta, ya da bulunanlar gereksinmeyi karşılamamaktadır. İşlerin yoğun olduğu bazı büyük kentlerde özel kişilerin kurdukları emanet yerleri ise, gerek mahcuz malların değerlerini yitirmeden satışa kadar saklanması, gerek saklama süresindeki sorumluluk, gerekse teslim edilenin kişiliği bakımından hiç bir güvence taşımamaktadır. Yedi eminliği bir iş edinmiş bu kişilerin herhangi bir teminata, bu yerlerin hiç bir sigortaya bağlanmamış olması da gerek alacaklı ve gerekse borçlunun haklarına doğrudan doğruya etkili bulunmaktadır. Bu yerlerde muhafaza masraflarının belli bir tarifeye bağlanmamış olması da taraflar açısından ayrı bir sakınca teşkil etmektedir.

Küçük kentler ve ilçelerde bu olanak da mevcut değildir. Küçük çevrelerde, özellikle alacaklının yabancı olması halinde, yedi eminlik yapacak «kişi» veya mahcuzu teslim edecek «münasip yer» bulmak olanaksızdır.

Bu bir açıdan devletin yükümlenmiş bulunduğu yaptırım gücünü zayıflatırken, diğer yandan da yargıya duyulan güvenin azalması sonucunu doğurmaktadır.

Bütün bu nedenler ile sorunun hal edilebilmesi için uygun bulunacak yerlerden başlamak ve giderek ülkenin her yerinde uygulanmak üzere her İcra Dairesi nezdinde «tarafaların haklarını güvence altında tutacak belli tarife esasına göre çalışan «Mahcuz Emanet (=saklama)» memurluğu kurulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Yönetim Kurulumuzun 10.1.1979 tarih ve 1334-14 sayılı kararı gereğince durumu Sayın Bakanlığın görüşlerine arz ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

1979/50 - 10

AVUKATLARIN SOSYAL GÜVENLİĞİ :**Avukatların Sosyal Güvenliği İle İlgili Olarak Adana Senatörü Avukat Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu Tarafından Yapılan Yasa Önerisi :**

Yasa Önerisinin Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmesi sırasında konunun Sosyal Güvenlik Bakanlığında Adalet Bakanlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu ile Birliğimiz temsilcilerinin katılacağı bir toplantıda görüşülerek varılacak sonucun Komisyon Başkanlığına bildirilmesi istenmiştir.

5.2.1979 Günü Sosyal Güvenlik Bakanlığında yapılan toplantıya öneri sahibi de katılmış ve görüşmeler sonunda aşağıdaki Karar alınmıştır :

1 — 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun «Topluluk Sigortası» başlıklı 86. maddesinde yer alan «Kurum, 2 ci ve 3 cü maddelere göre Sigortalı durumunda bulunmayanların Çalışma Bakanlığınca aranacak genel şartlarla (iş kazaları ile Meslek Hastalıkları), (Hastalık), (Analık), (Mallülük, Yaşlılık ve Ölüm) Sigortalarından birine, birkaçına veya hepsine toplu olarak tabi tutulmaları için, İşverenlerle veya *Derneğ, Birlik, Sendika* ve *başka teşekküllerle* sözleşmeler yapabilir.» yolundaki hüküm gereğince Avukatların Topluluk Sigortası için Tip Sözleşmesi yapılmış bulunduğu, şu suretle Avukatların Sosyal Sigortalar Kurumundan ayrılarak Bağ-Kur'a bağlanmaları için Yasal bir gerek olmadığı,

2 — Avukatlık Kanununun geçici 1. maddesinin A Bendinde Kadın - Erkek ayrımı yapılmaksızın saptanan 55 yaşın, Sosyal Sigortalar Kanununda yapılan değişikliğe paralel olarak Kadın 50, Erkek 55 olarak düzeltilmesinin zorunlu bulunduğu,

3 — Avukatların Konut Kredisinden yararlanmalarının bütün Sigorta kollarına dahil bulunmalarına bağlı olması nedeniyle bu gerçekleştiği takdirde Yönetmelikte yapılacak değişikliklerle krediden yararlanmanın sağlanabileceği, bunun için de Yönetmelikte Kurumca gerekli değişikliğin yapılması hususunda anlaşmaya varılmıştır.

6.2.1979 tarihinde Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal İşleri Komisyonunda sorun bu yönde çözümlenerek hanım meslekdaşlarımızın 50 yaşında emekli olmalarını sağlayan Yasa Önerisi kabul edilerek Adalet Komisyonuna İntikal ettirilmiştir.

23.10.1978

GENELGE NO : 31/2059
A C E L E

Baro Başkanlığı

Konu : Sigortaya esas günlük kazançların % 10 arttırılması hk.

İlgi : 12.10.1978 gün ve 29/3035 sayılı GENELGEMİZE ektir.

Meslekdaşlarımızın sosyal sigorta açısından günlük kazançlarında % 10 artış ile ilgili olarak bu kez Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan 17.10.1978 gün ve IX-367/A-944556 sayılı yazı metni aynen aşağıya alınmıştır.

% 10 arttırmalar için Avukatlardan beyan alınmasına gerek bulunmadığı adı geçen Kurumca da teyit olunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

«Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Başkanlığımız ve Genel Müdürlüğümüz arasında imzalanan protokolün değişik 4. maddesinde, (Topluluk Sigortasına girecek avukatların münhasıran sigorta primlerine esas olmak üzere bildirecekleri günlük kazanç miktarlarının Sosyal Sigortalar mevzuatında belirtilen alt sınırdan aşağı ve üst sınırdan yukarı olamayacağı, prime esas tutulan günlük kazancın alt ve üst sınırında yapılacak artımların bu sözleşmenin kapsamına giren avukatlar hakkında da aynen uygulanacağı,

Bu suretle belirlenecek günlük kazanç miktarlarının Baro Başkanlıklarınca her yıl ilk dönem bordrolarında gösterilmek ve karşılığı ilgili Kurum Şubesine ödenmiş olmak ve % 10'u geçmemek üzere arttırılabileceği ve lira kesirlerinin tama iblağ edileceği.) kararlaştırılmış bulunmaktadır.

Bu protokola göre, günlük kazançları her yıl % 10 arttırılacak avukatların arttırım işlemleri kayıtlı buldukları Baro Başkanlıklarınca yapılması ve % 10 arttırımlı yeni günlük kazançlarının ilgili buldukları Kurumumuz Bölge veya Şube Müdürlüğümüze verecekleri her yılın ilk dönem bordrosunda gösterilmesi ve karşılığı primlerinin de Kurum Bölge ve Şube Müdürlüğüne ödenmesi gerekmektedir.

Baro Başkanlıklarınca Kurumumuzun ilgili Bölge veya Şube Müdürlüğüne verilen her yılın ilk dönem bordrosunda eski günlük kazançları aynen bırakılan avukatların ise günlük kazançlarını % 10 arttırmamış sayılması icabetmektedir.

Ayrıca % 10 arttırım yapan avukatlar hakkında Kurumumuza bir liste verilmesine lüzum bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

GENEL MÜDÜRLÜK

Gn. Md. Baş Yrd.

İnt. Sig. D. Bşk. Y.»

TÜRKİYE BAROLAR
BİRLİĞİ

Ankara, 2.7.1979

GENELGE NO : 1233/20

Baro Başkanlığı

Konu : Topluluk Sigortası Hk.

Meslekdaşlarımızın sosyal güvenliklerine ilişkin topluluk sigortası ile ilgili olarak Birliğimizce sürdürülmekte olan çalışmalar ve girişimler aşağıda açıklanmıştır.

1 — Günlük kazançların tavanında yapılan artışların yansıtılması hakkında Ankara 3. İş Mahkemesinde açılan dava 28.3.1979 tarihli ve E. 1978/747, K. 1979/130 sayılı kararla lehte hükme bağlanmış. Sosyal Sigortalar Kurumunun temyizi üzerine dosya Yargıtay 10. Hukuk Dairesine gönderilmiştir.

Sözü geçen Dairenden bugünlerde karar çıkması beklenmektedir.

2 — Arttırmaların yürürlüğe girdiği tarihten başlatılması hakkında bir meslektaşımız tarafından Ankara 1. İş Mahkemesinde açılan davada, 21.12.1978 gün ve E. 1978/515, K. 1978/466 sayılı kararla, «Davacının 1.7.1977'den itibaren tavan ücreti üzerinden prim ödemeye hakkı bulunduğuunun tesbitine» hükmedilmiş ve hüküm Yargıtay 10. Hukuk Dairesince onanmıştır.

Konu hakkında Sosyal Sigortalar Kurumu ile temas edilmiş ve uygulamanın genişletilmesi istenmiştir.

3 — Asgari Ücretin yeniden saptanması nedeniyle günlük kazançlara yansıma oranının da saptanması konusunda Sosyal Sigortalar Kurumu ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile temaslar sürdürülmektedir.

Her üç konuda bugünlerde kesin sonucun alınması beklenmekte olup, durum ayrıca bildirilecektir.

Durumun meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

**TÜRKİYE BAROLAR
BİRLİĞİ**

Ankara, 12.7.1979

GENELGE NO. 1300/21

Baro Başkanlığı

Konu : Topluluk Sigortası Hk.

İlgi : 2.7.1979 tarih ve 1233/20 sayılı Genelgemiz.

Meslekdaşlarımızın sosyal güvenliklerine ilişkin topluluk sigortası uygulamasında, günlük kazançların tavanında yapılan arttırmaların yansıtılması hakkında Ankara 3. İş Mahkemesinde açılan davada verilen 28.3.1979 tarih ve E. 1978/747, K. 1979/130 sayılı karar, Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 14.6.1979 tarih ve E. 1979/2677, K. 1979/5762 sayılı kararı ile onanmış bulunmaktadır.

Her iki karar örneği birlikte sunulmuştur.

«İlgi» Genelgemizde açıklanan biçimde uygulamayı sağlamak üzere yapılmakta olan girişimlerin sonucu kısa sürede ayrıca bildirilecektir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ANKARA

1366
20.7.1979

Avukatlık Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin 4. maddesine göre, taban ve tavandaki artışların, ödenmekte olan primlere yansıma oranının saptanması gerekmektedir.

Bilindiği gibi, Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin değiştirilmesinden sonra, 1.7.1978 tarihinde tavan ücret 280,— TL. sından 322,— TL. sına; 1.3.1979 da 322,— TL. sından 368,— TL. sına; 1.7.1979 da ise 368,— TL. sından 400,— TL. sına çıkarılmıştır.

Ayrıca, 1.5.1979 da Asgari Ücret Tesbit Komisyonu kararı gereğince, taban ücret 110,— TL. sından 180,— TL. sına yükseltilmiştir.

Bu durum karşısında, artmaların, ödenmekte olan primlere yansıması hem Tip Sözleşmenin hem de ilişkide sunulan Ankara 3. İş Mahkemesinin 28.3.1979 gün ve E : 1978/747 K : 1979/130 sayılı kesinleşmiş kararının gereği bulunmaktadır.

Bu artışlar gözönünde tutulduğunda, tavandaki artış oranının; 400,— TL. - 280,— TL. = 120,— TL. sı.

120,— TL. : 280,— TL. = % 43 olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tabanın 180,— TL. sına yükseltilmesi ile meydana gelen bu artışın, kazançları asgari günlük ücretin altında olan tüm sigortalılara uygulanması yasa gereğidir. Nitekim; Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünün 1.10.1971 tarih 971/1451 sayılı genelgesi de geçmişi uygulamaların bu yolda olduğunu göstermektedir.

Bu itibarla, yukarıda işaret olunan % 43 oranıyla artışa rağmen, 180,— TL. sına ulaşamayan günlük taban kazançların 180,— TL. sına iblağı ile bütün kademelere seyyanen bu oranın uygulanması zorunlu bulunmaktadır.

Örneğin :

110,— TL. sı ilâ 121,— TL. sı kazanç birimi olanlar, 180,— TL. sına çıkarılacaktır.

133,— TL. ilâ daha yukarı kademelerde bulunanların günlük kazançları, % 43 oranında artırılarak varılan rakam ile yeni günlük kazançlar saptanacaktır.

133,— × 0.43 = 190,19 TL. sına,

161,— × 0.43 = 230,23 TL. sına ve

280,— × 0.43 = 400,— TL. sına ulaşacaktır.

Bu uygulamanın 1.7.1979 tarihinden itibaren geçerli olması gerekeceği izahtan vârestedir.

Artış oranının uygulanması ile ilgili bu görüşümüz, saygı ile bilgilerine sunulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

NOT : Aynı yazı SSK Genel Müdürlüğüne de gönderilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği

Ankara, 5.2.1979

Genelge No. 211/3

Konu : Konut Kredisi Hk.

Baro Başkanlığı

Konut kredilerinden yararlanabilmek için topluluk sigortasına bağlı avukatların hastalık, iş kazası, analık sigortası tip sözleşmesinin Baronuzca imzalanarak Sosyal Sigortalar Kurumuna gönderilmesi gerekmektedir.

Tıp Sözleşmesinin Kuruma gönderilmesinden sonra, isteğe bağlı bu sigorta kollarına girmelerinin mümkün bulunduğunun meslekdaşlarımıza duyurulması, konut kredisi için yapılacak başvurulardan Birliğimize bilgi verilmesi rica olunur.

Saygılarımla

Başkan

1979/50 - 11

Avukatların Gereksinimi Olan Akaryakıt Hakkında 19.7.1979 Gün ve 1325/22 Sayılı Genelge :

Akaryakıt dağıtımında uygulanan kısıtlama nedeniyle özel otomobillere tahsis edilen haftalık 20 litre benzinin, Avukatların ilçelerdeki davaları kovuşturmalarında yetersiz bulunduğundan bahisle 28.6.1979 gün ve 1213 sayılı yazımızla İçişleri Bakanlığına yaptığımız başvuru üzerine alınan 5.7.1979 gün ve 4989 sayılı cevap yazısı metni aşağıya alınmıştır.

Bilgilerini, konunun meslekdaşlarımıza duyurulmasını, gerekli girişimlerin yapılmasını, olumsuz bir durum olursa bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

T. C.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Şb. Md. : 410-017/4989

ANKARA

Konu : Akaryakıt Hk.

5.7.1979

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının, Bakanlığımıza gönderdiği 28.6.1979 gün ve 1214 sayılı yazısında :

Kamu hizmeti ifa eden avukatların ilçelerdeki davaların kovuşturulmasında, kısıtlı olarak verilen akaryakıt miktarının yetersiz olduğu, mesleki görevin gereği olan gereksinimin karşılanabilmesi için Avukatlara ayrıca tahsiste bulunulması istenmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

1979/50 - 12

Kamu Avukatları Toplantısı :

TBB'nce yurt düzeyinde düzenlenen Kamu Avukatları Toplantısı 11 Haziran 1979 günü Ankara'da yapılmıştır.

28 Baro'dan tüm kamu kuruluşlarında görev yapan 165 Avukatın katıldığı toplantıda, kamu kuruluşlarının savunma sorunları ve kamu avukatlarının durumları konusunda hazırlanmış bildirilerle, Barolardan gelen öneriler görüşülüp tartışılmıştır.

Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilen toplantı sonunda aşağıdaki bildiri yayınlanmıştır :

Türkiye Barolar Birliğinin Düzenlediği Kamu Avukatları Toplantısı Bildirisi :

Türkiye Barolar Birliği kurulduğu günden beri gerçekleşmesi uğrunda büyük çaba harcadığı «Devlet Avukatlığı Örgütü» önerisinde ileri bir aşamaya varmış bulunmaktadır.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında böyle bir örgütün kurulması kabul edilmiştir.

Birlik, 1972 yılında ilân ettiği hukukun üstünlüğü ilkesinin ışığı altında Anayasamızın 2 nci maddesi çerçevesinde biçimlenen gerçek hukuk devletini, «kuruluşunda ve işleyişinde hakkaniyet kurmayı ve idame ettirmeyi görev edinen devlet» olarak görmektedir.

İşte bu temel kuraldan hareket eden Birliğimiz tüm kamu kuruluşlarında çalışan avukatları Ankara'da bir araya getirerek Devletin hukuk sorunlarını ve bu kesim avukatlarının mesleki statülerine ilişkin konuları tartışmıştır.

Toplantıdaki görüşme ve tartışmalar sonunda aşağıdaki hususların kamu oyuna sunulmasına karar verilmiştir.

1 — Çağımızın çok görevli Devlet düzenine koşut olarak yurdumuzda da kamu hizmetleri büyük bir genişlik ve yoğunluk kazanmıştır.

Yasaların Anayasa'ya uygunluk denetiminin kurulduğu bir sistemde, yönetimin tüm karar ve işlemlerinin hukuka uygunluğu yadsınamayacak bir gerçektir. Bu uygunluğu sağlayacak devlet görevlileri ise Avukatlardır.

2 — Kamu avukatları yüzüncü yılına yaklaşan örgütlenmede bugün Devletin çeşitli sektörlerinde dağınık ve yetersiz statülerde işlevlerini yapamaz bir durumda bulunmaktadır.

Devlet, Anayasanın verdiği görevlerin yerine getirilmesinde ve önemli kamu yararlarının sağlanmasında istikrarlı bir avukat kadrosu oluşturamamış olmanın zararını hergün üstlenmek durumuna girmiştir. Bugün devlet istekli avukat bulamamakta ve gereksinmesini karşılayamamaktadır.

Bunun nedeni özendirici önlemlerin alınmasından ısrarla kaçınılmış olmasıdır. Devletin dış ilişkilerinde görüşme ve bağıştılamada olumlu sonuçların alınmamasının nedenini, bu alanda hukuksal hizmete gereken önemin verilmemesinde görmekteyiz.

Devletin ekonomi alanında Türkiye'ye özgü yaygın işlevleri düşünülecek olursa etkin bir kamu avukatlığı hizmetinin oluşturulmasının önemi daha iyi anlaşılır.

Memur statüsüne alınan avukatlar, yönetimin meslekten olmayan birimlerine özlük haklarını da içine alan bir şekilde bağlanmıştır.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında Adalet hizmetlerinde yer alan Devlet Avukatlığı Kurumunun dayandığı temel düşünce, kamu Avukatlarının da hakim ve savcı statüsünde özerk bir statüye bağlanmasını zorunlu kılmaktadır.

Güncellenen statü sorunlarının bu çerçevede ele alınıp çözümlenmesi ve kamu avukatlarının mesleki nitelikleriyle bağdaşan bir sisteme bugünden geçilmesi zorunludur.

Böylece, çağdaş demokratik sistem içerisinde Devletin hukuksal işlerliği de sağlanmış olacaktır.

1979/50 - 13

Atatürk'ün Doğumunun 100 ncü Yıldönümü Dolayısıyla «Yargıtay - Atatürk Armağanı» Adı Altında Yayınlanacak Kitap Hakkında Yargıtay Başkanlığından Alman Yazı Üzerine Birlikçe Barolara Gönderilen 26.3.1979 Gün ve 11/643 Sayılı Genelge ve Duyuru Metni :

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

26.3.1979

Konu : Atatürk'ün Doğumunun 100 ncü Yıldönümü Hk.

GENELGE NO. : 11/643

Baro Başkanlığı

Atatürk'ün doğumunun 100 ncü yılı dolayısıyla 1981 yılı Mayıs ayında «Yargıtay-Atatürk Armağanı» adlı bir kitabın yayınlanmasına karar verildiği Yargıtay Başkanlığının 27.2.1979 gün ve GY-2/1979-66 sayılı yazısı ile bildirilmiş, bu kitapta yer alması için yazı göndermek isteyen yazarların gözönünde bulundurmaları gereken bilgileri içeren duyuru metni gönderilmiştir.

Duyuru metni ilişikte sunulmuştur.

Baronuz üyelerine duyurulmak suretiyle gereğinin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

B a ş k a n

YAZARLARA DUYURU

Atatürk'ün doğumunun 100. yılı dolayısıyla 1981 senesi Mayıs ayında «YARGITAY - ATATÜRK ARMAĞANI» adıyla bir kitap yayımlanmasının uygun olacağı düşünülmüş ve bu konu Yargıtay Yayın Kurulu'nun 1.2.1979 günlü toplantısında karara bağlanmıştır.

Bu kitapta yer alması için yazı göndermek isteyen sayın yazarların gözönünde bulundurmaları gereken bilgiler aşağıda sıralanmıştır.

Buna göre :

1 — ARMAĞAN için hazırlanacak yazılar, temeli Atatürk tarafından kurulan yeni Türk Hukuku alanındaki gelişmeleri açıklayacak bilimsel araştırma ve inceleme niteliğinde olmalıdır. Konu ile ilgili derleme yazılarla, yazarından yöntemine göre izin alınmış çeviri yazılar da gönderilebilir.

2 — «Atatürk» veya «Hukuk» kavramlarının sınırlarını aşmamak koşuluyla uygun bir konu seçmek yazarın isteğine bağlıdır.

3 — Konuların kaleme alınışı sırasında genç kuşakların daha kolay yararlanmalarını sağlamak amacıyla eski ve yabancı sözcüklerle terimlerin kullanılmasından kaçınılmalı ve olabildiğince sade öz bir Türkçe yeğlenmelidir.

4 — Yazılar normal satır aralıklarıyla 25 daktilo sayfasını geçmemeli ve okunaklı iki nüsha başvuru yazısına ekli olarak gönderilmelidir.

5 — Yapıtın zamanında yayımlanabilmesi için yazılar, 30 Eylül 1980 salı günü saat 17.00 ye kadar Yargıtay'a şahsen, verilmeli veya anılan günde elimize geçecek şekilde postalanmalıdır.

6 — Yazılar YARGITAY YAYIN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ - ANKARA adresine gönderilmelidir.

7 — Kitapta yayımlanacak yazılar için, yazarlarına ödenecek özyazı (Telif) ücretleri 1981 yılında Yargıtay Dergisi'nde yayımlanacak yazılarla ilgili ücret ilkelerine bağlıdır.

8 — Yayımlanacak yazılarda, yazım (İmla) yanlışlıkları gerektiğinde Müdürlüğümüz tarafından düzeltilir.

9 — İsteyen yazarlar (Ankara'da olanlar) yazılarının baskısı sırasındaki düzeltmeleri kendileri yapabilirler.

10 — ARMAĞAN'da yayımlanmayan yazılar geri gönderilmez.

Saygılarımızla

Yargıtay Yayın İşleri Müdürlüğü

1979/50 - 14

Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci Maddeleri Hakkında 22.3.1979 Gün ve 609 Sayılı Yazıyla Anayasa Mahkemesine Sunulan Yönetim Kurulu Mütalâası :

Anayasa Mahkemesi Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun 6-7-8. Ocak 1977 tarihinde Sakarya'da yaptığı Olağan, 17.6.1977 tarihinde İstanbul'da yaptığı, antidemokratik hükümlerin yasalarımızdan çıkarılması konusunu içeren, olağanüstü toplantıda aldığı kararlar uyarınca Yönetim Kurulumuz, güncel hale gelen TCK.nun 141, 142 nci maddelerine ilişkin görüşlerini yüce makamınıza arza karar vermiştir :

1 — Tarihte Özgür Düşünce ve Demokrasi :

Efesli Herakleitos (M.Ö. 540-480) evrende herşeyin bir oluşum ve gelişim içinde bulunduğunu ve sürekli değişimin bir doğru olduğunu saptamış ve açıklamıştır.

Toplumlar da sürekli oluşum ve değişim kuralına bağlı bulunmaktadır.

Antik çağlarda Yunan sitelerinde demokrasi idaresi ortaya çıktığı zaman, site halkının bir bölümü bu düzeni uygulamakta idi. Köleler, yabancılar ve kadınlar yönetimde söz sahibi olamazlardı. Tarım uygarlıklarının önde gelen ülkelerinde (Sümer, Babil, Mısır gibi) yaşayan insanlar kesin sınıflara bölünmüşler ve yukarıdan aşağıya otoriter bir rejim altında yaşamlarını sürdürüyorlardı. Yunan uygarlığında Mezopotamya uygarlıklarının aksine bilindiği gibi tapınakların dışında açık havada tartışma yöntemi ile (dialoglar) düşünce ortamı oluşmaya başlamış ve bilim, sanat bu ortamda gelişme yoluna girmiştir. Özgür düşünce kavramı da bu çağdan itibaren insanlık tarihinde yerini almaya başlar. Ne yazık ki orta çağda Avrupa'da düşünce, kilisenin belli sınırlarını çizdiği kalıplar içerisinde hapsedilmiştir. Yüzyıllar boyu, Avrupa'da düşünce hapsedilmiş ve insanlık uzunca bir süre, durağan ve doğa dışı bir yaşama katlanmıştır. Ancak coğrafi buluşlar, teknik ilerleme ve rönesansın yaşanmasıyla yeni bir atılım gelişmeye başlamıştır. Kırallar, senyörler, çiftçiler ve zanaatkarlar ve serflerden oluşan orta çağ sınıfları arasından toprağa bağlı olmayan, ticarete yönelen yeni bir sınıf, burjuva sınıfı meydana çıkmıştır. Ve sanayii devriminin de başlaması ile güçlenen bu sınıf Fransa'da çiftçileri ve zanaatkarları da yanına alarak orta çağın çemberi içine aldığı düşünce türünü değiştiren 1789 devrimini kotarmıştır. Kilisenin teokratik ve mistik düşünceleri yerine insanın bu dünyada eşit olarak mutluluk içinde yaşama hakkı bulunduğu düşüncesi yayılmaya başlamış kardeşlik, özgürlük, eşitlik rüzgârları tüm Avrupa'yı sarar olmuştur.

İngiltere'de parlamentarizm açısından 13. yüzyılın başlarında Magna Carta ile başlayan ve 19. yüzyılın sonlarına kadar süren gelişim ile 1789 Devrimi ve Fransız Yurttaşları ve İnsanları bildirisinde yer alan ilkeler özgür düşünce ile demokrasinin kaynağı olmuştur. Bu bildiride bireyin özgürlüğü ve eşitlik düşüncesi esas alınıyordu. 1848 deki gelişim ise özgür bireyin sosyal durumunun korunması fikrini getiriyordu. Birey ve devlet anlayışı Birinci Dünya Savaşı sonrasında kadar değişik sınırlar içinde değişik uygulamalar geçirmiştir. Ancak Birinci Dünya Savaşı sonrası İtalya'da birden değişik bir durum ortaya çıkmış ve herşeyin üstünde devlet anlayışı savlarıyla kişilerin hak ve özgürlükleri kısıtlanmaya başlamıştır. Almanya'da Nasyonal Sosyalizm ile Japonya'da oluşan militarizm tüm düşünce ve açıklama özgürlüklerinin ortadan kalkmasına neden olurken İkinci Dünya Savaşı yaşanmış ve insanlık tarihinin kara sayfaları bu dönemde yazılmıştır. Milyonlarca insanın ırk, din, düşünce farkı nedeniyle hunharca öldürüldüğü bu dönem asıldıkdan sonra insanlığın bir defa daha böylesine bir dönemi yaşamaması için ve Faşizm adı verilen bu insanlık dışı otoriter yönetimin bir daha geri getirilmemesi için, uluslar bir araya gelip insan hak ve özgürlüklerini belgeler altına alarak bu belgeleri imzalamışlar ve özgürlüklerin savunulması için gerekli gelişmeleri antlaşmalarda canlı bir düzeyde tutmaya çalışmışlardır.

2 — Batı Tipi Özgürlükçü, Çoğulcu Demokrasi :

1789 bildirisinde özgürlük, doğal hukuktan kaynaklanıyordu. Genel oy yerine sınırlı oyu yeğ tutan 18. yüzyıl anlayışı ancak ekonomik bağımsızlıklarını kazanan kişilere (belli bir miktar vergi verebilenler) bu hakkı tanıdı. Kişi hak ve özgürlüklerinin yanında mülkiyet hakkı da kutsal bir hak olarak ele alınmıştı. 1848 yılındaki gelişim toplumun sosyal haklarına yer vermeye neden olmuş, bu gün ise kişinin ekonomik ve sosyal hakları tamamlanmadıkça temel hak ve özgürlüklerin somut olarak varlığından söz edilemeyeceği anlaşılmıştır.

Günümüzde batı tipi burjuva demokrasileri özgürlükçü ve çoğulcu bir nitelik taşımaktadır. Özgür düşünce insanın temel hakkı sayılmakta ve kişi her türlü düşüncesini yalnız olarak ya da birlikte açıklamak hakkına sahip bulunmaktadır. Toplumun tüm sınıfları ve katmanlarının düşünce ve istemleri de bu özgürlükçü ve çoğulcu demokrasilerde parlamentolarına katılmak yöntemiyle dile getirebilmektedir.

Cumhuriyet tarihimizde 1924 Anayasası 1793 Fransız Anayasasından esinlenmiştir. 18. yüzyıl anlayışı ve liberalizmi bu yasadaki ele alınmıştır. 1961 Anayasası ise İkinci Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan sosyal, ekonomik hakları da içeren insanın somut olarak hak ve özgürlüklerinden yararlanmasını temel almıştır. Örneğin, mülkiyet hakkı Anayasa-

mızda önemli bir yer alır. Ancak bu hakkın toplumsal bir niteliği bulunduğu kabul edilerek Sosyal haklar Bölümünde bu hakka yer verilmiştir. Tüm bu gelişim Avrupa potası içerisinde oluşurken özgür düşüncenin demokrasilerde ana cevher olduğu vurgulanmıştır.

3 — Günümüzde Düşünce Özgürlüğü ve Anayasamız :

1948 yılının 10 Aralıkta Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda oylanan İnsan Hakları Evrensel Bildirisinde herkesin düşünce ve düşüncesini açıklamak özgürlüğüne sahip olduğu ve kimsenin fikirlerinden ötürü tedirgin edilemeyeceğini açıklamıştır. Bu bildiri Türkiye tarafından imzalandığı gibi Anayasamızın 20. maddesinde Düşünce Hürriyeti Başlığı altında «Herkes, düşünce ve kanaatlarını söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir. Kimse, düşünce ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz.» Tümceleriyle bu bildirideki ilke benimsenmiş ve sınırsız düşünce özgürlüğü kabul edilmiştir. Anayasamızda bu madde ile 21. maddede bu temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanabileceğine dair herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Anayasamıza göre düşünce özgürlüğü başlı başına düşünülmelidir. Bu özgürlük sınırsızdır. Diğer özgürlükler de sınırlamalar Anayasamızda belli edilmiş olduğuna göre sözü edilen maddelerde sınır konmamasının bir anlamı bulunmamaktadır. En önemli özgürlük düşünce özgürlüğü olduğuna göre herhalde kanun yapılırken sınırlamanın bu maddelere geçirilmesinin unutulmuş olduğu ileri sürülemez. Anayasamızın 11. maddesinde esas olarak temel hak ve özgürlüklerin özü ele alınmakta ve bu hak ve özgürlüklerin özüne dokunulamayacağı vurgulanmaktadır. 11. madde genel bir sınırlamayı içermez. Diğer maddelerde belli edilen sınırlamaların sınırlayıcı ilkelerini belli ederek ve tekrar ederek bu sınırlamaların dahi öze dokunmayacağını işaret etmektedir. 20. maddede yerini alan düşünce özgürlüğü şu hale göre kanun koyucusunca bilerek ve istenilerek sınırlanmıştır. Aksi halde kişilerin düşüncelerini sınırlayarak kişiyi belli konularda düşünceye zorlamak düşüncenin özünü sınırlamak olurdu. Ayrıca kişileri belli konularda düşünceye zorlamak düşüncenin karşıtı düşünceye yer vermemek olurdu. Bu da eşitsizliği ortaya çıkartır. Anayasamızın 12. maddesine aykırılık olurdu.

Bilindiği gibi düşünce özgürlüğü kişinin kendi başına bir beyin oyunu değildir. Düşünce ancak başkaları tarafından bilinebildiği zaman vardır. Bu da düşüncenin açıklanmasıyla olabilir. Bu açıklama sözle ya da yazı ile bir kişi ya da birden çok kişi tarafından yapılabilir. Düşünce açıklanınca da bundan dolayı kimsenin cezalandırılmaması da gerekir. Aksi halde açıklanmayan düşünce özgür sayılamaz. Demokrasinin antik çağda bir tür diyalog sistemi ol-

duğunu söylemiştik. Düşüncenin bir kısmının zararlı bir kısmının ise zararsız sayılmasını ileri sürmekte olanaksızdır. Aksi halde düşüncenin zararlı kısmı kime göre ve neden zararlı olur soruları ortaya çıkar. Bu durumda zayıf ve kuvvetli, egemen güç, egemen olmayan güç gibi taraflara göre yorumlar yapılır ve eşitsizlikler ortaya çıkar. Örnek olarak özgürlükleri ortadan kaldırmak özgürlüğü kimseye tanınmaz deniliyor. İik bakışta bu tümce insana haklı bir savı anımsatıyor. Oysa burada bir aldatmaca vardır. Dikkat edilecek ince nokta şudur : Sanki özgür düşüncenin bir türü diğer türünü yok edermiş gibi bir anlam ortaya atılmak istenmektedir. Oysa bir düşüncenin sözle ya da yazı ile meydana çıkması bir başka düşünceye karşıt olatlır ama onu yok etmek olası değildir. Bir düşünceyi yok etmek için maddi bir davranışa bir eyleme gereksinim vardır. Bu yok etme anı ise düşüncenin sınırsız olarak açıklanması anı olamaz. Bu sonuç açıklandığı gibi bir eylemi kapsamaktadır. Daha açık bir deyimle karşıt düşünceyi boğmak için maddi bir eyleme geçmek gerekir. Bu eylem suç niteliğinde ise zaten cezalandırılır. Yukarıda kısaca değinilen hususlar göz önünde bulundurulacak olursa görülür ki Anayasamızın 20 ve 21. maddelerindeki özgürlükler sınırsız ve kısıtsız özgürlüklerdir. Demokratik düzen tüm düşüncelerin özgürce ortaya atılıp tartışılmasını ve bu düşüncelerin temsil edilmesini içeren bir düzendir.

4 — Türk Ceza Kanununda Yer Alan 141 ve 142. Maddeler Anayasamıza ve Özgürlükçü Demokrasiye Aykırı Düşer :

Bu maddeler ceza hukukumuzda 1936 yılında 3038 sayılı yasayla girmiştir. İtalya'da faşizm iktidara geldiğinde, 1925 yıllarında karşıt partiler ortadan henüz kaldırılmamıştı. Sonradan tüm partiler kapatılmış ve 25 Kasım 1926 tarihinde Devletin Korunması için Özel Yasa adıyla bir yasa çıkarılmış ve iktidarca kapatılan partilerin yeniden kurulması önlenmiştir. Faşizmin dışındaki tüm dernek ve partiler ve parlamenterler politik platformdan silinmişlerdir. Musolini'nin faşist partisinin uygulaması ve propagandası dışında her türlü düşüncenin açıklanması ve propagandası yasaklanmıştır. Bu amaçla düzenlenen meşhur iki madde de 1930 Rocco İtalyan Ceza Kanununa 270 ve 272 numaralarını alarak girmiştir. Bu maddeler otoriter faşist devletin tüm karşıt düşüncelere karşı korunması için ve böylesi bir düzenin savunulabilmesi amacıyla İtalya'da yürürlüğe konmuştur. İtalya'da devlet denince unutulmamalıdır ki faşist devlet kastediliyordu. Ve devletin şahsiyeti aleyhine işlenen suçlar da faşizme karşı işlenmiş suçlar sayılıyordu. Korunan işte bu devletti. 270. madde bizim 1936 yılında ceza kanunumuza giren 141. ve 272. madde ise bizdeki 142. maddeye tekabül ediyordu. İtalya'nın o dönemde ceza kanununda yer alan bu maddelerin faşizme

karşı olan düşünceleri cezalandırdığını o dönemin ceza hukukçuları açıkça dile getirmişlerdir. (Çetin Özek 141 - 142, Ararat Yayınevi, s. 88-89) bulunduğu gibi faşizm zorbalıkla bir ekonomik düzeni koyan yönetim olmuştur. Yani zorbalıkla iktidarda bulunan bir gücün kendine karşı düşünce ve örgütleri imha edebilmesi için kullanılan hukuk kuralları özgürlüğü ve çoğulcu demokrasilerde bu nedenle yer alamaz ve uygulama ortamı bulamaz. Bu maddelerin İtalya'da emekçi iktidarlarını, partilerini ve emekten yana düşünce ve eylemleri yasaklanması Musolini'nin başında bulunduğu faşist parti iktidarının yaşamının sürdürülmesi için gerekli sayılıyordu. Faşizmin istediği, otoriter bir devlet kurulması ve ekonomik ve sosyal sorunlarında ancak bu otoriter devletçe çözümlenmesiydi. Bu sistemde emekçilerin sendikalaşması, grev, toplu sözleşme yapabilmeleri söz konusu değildi. Müdahaleci ekonomi - politikayla bir düzenin zorla korunması amaçlanmaktaydı. Faşizmin yıkılışından sonra 27 Haziran 1944 tarihinde 159 sayılı bir yasayla bu devrin getirdiği tüm otoriter düzen ortadan kaldırılmıştır. 270 ve 272. maddelerin yorumu da değişmiş bulunmaktadır. Bu maddeler bizim ceza kanunumuzun 146-172-312. maddelerinin işlevleri türünde yorumlanmaktadır. Bilindiği gibi bu maddelerde cebir unsuru bulunmaktadır. Hal böyle olunca sözü edilen maddelerin uygulanmasıyla düşünce açıklanması, örgütlenme cezalandırılmamaktadır. Maddi eylem ele alınmaktadır. Demokratik yöntemlerle, hukukun kabul etmediği yollarla iktidarı elde etmeyi amaçlayan eylemler cezalanabilmektedir. İtalya'da günümüzde bilindiği gibi sosyalist ve komünist partiler çoğulcu demokraside yerlerini almıştır. Bu gün İtalya'nın ikinci büyük partisi olan İtalyan Komünist partisi iktidara talip bulunmaktadır. Özgür seçimle iktidara gelip seçimle iktidarı terk etme yöntemi batı tipi çoğulcu ve özgürlüğü demokrasilerde yerleşmiş bir kural haline almıştır.

Batı demokrasilerinde emekten yana sınıfların partileri parlamentoda eskiden beri temsil edilegelmektedir. Başta da açıkladığımız gibi bilhassa ikinci Dünya Savaşından sonra faşizmi ve Nasyonal Sosyalizmi çağ dışı ilan eden ülkelerde demokrasi yöntemi ile toplumların tüm sınıf, katman ve kategorileri kendi çelişkilerini özgür seçimlerle geldikleri parlamentolarında ve özgür düşüncelerinin serbestçe tartışıldığı ve örgütlenebildiği ortamlarda en sağlıklı bir biçimde dile getirebiliyorlar. İtalya'da Yargıtay 1950 yılında bir kararında şu ilkeyi açıklamaktadır. «Devlet ne faşist ne komünist ne de demokrat histiyandır. Devlet, düzeni ve herkesin özgürlükler düzenini savunmağa yönelmiş hukuksal biri organizasyondur.» (Halit Çelenk, s. 33) Görüldüğü gibi çoğulcu demokrasilerde devlet, bir partinin, sınıfın ya da menfaat düzeninin tarafını tutmamaktadır. Devlet çoğulcu demokrasinin, özgür düşüncenin sağlıklı bir biçimde gelişebilmesi için tarafsız tutumunda direnmektedir.

Tarihi içinde Fransa'da 1789 Devrimi ile politik özgürlük ortamı hazırlanıyordu, bu dönemde kişiler eşit ve özgür olabiliyorlarsa da ekonomik baskılara karşı korunuyorlardı. Bu dönemde iktidar, devletin kişileri korunmasını düşünmez, çekimser kalmasında fayda görürdü. Oysa 1848 iktidarı özgürlüklerin gerçekleşmesi için olumlu bir devlet müdahalesinin ilk temellerini koyuyordu. Toplumda yaşayanların mutluluğunu gerçekleştirebilmek için, toplumun yarar ve yüklerinin eşit olarak bölüşülmesi devlete olumlu bir karışma görevi yükliyordu. (İlhan Akın, Temel Hak ve Özgürlükler, s. 80). Ekonomik özgürlüklerin de ele alınmasıyla batı demokrasilerinde hak ve özgürlük anlayışları değişti. Ekonomik eşitliğin ele alındığı ilk dönemlerde devlet kişilerin işlerine karışmaz yalnız hakların koruyucusu sayılırdı. Zamanla devlet kamu hizmetlerini tüm olarak yüklenmeğe başladı. Her alana devlet karışınca bu kez kişilerin hak ve özgürlüklerinin devlete karşı da korunması söz konusu oldu. Artık soyut özgürlüklerin yerini somut özgürlükler almağa başladı. Ekonomik hakları da içeren özgürlüklerde devletin müsbet katkısı aranmaktadır. Bu bakımdan batı tipi çoğulcu demokrasilerde devletin herhangi bir parti, sınıf ya da zümreden koruyucusu olarak kabulü, tanımlanması olanak dışıdır.

5 — Anayasa Mahkemesine İptal İçin Gönderilen T.C.K. 142. Maddesi Anayasamıza Aykırıdır :

Yukarıdan beri açıklamağa çalıştığımız gelişimden anlaşılacağı gibi günümüzde düşünce suçu söz konusu edilemez. Böyle bir kavram orta çağlara özgü olmak gerekir. Toplumların gelişim ve oluşum süreci içinde düşünce özgürlüklerinin kısıtlanmıyacağı anlayışı ortamına gelmiş bulunuyoruz. Anayasamızın 20 ve 21. maddelerinde düşünce özgürlüğüne sınır getirilmediğini açıklamaya çalıştık. 141 ve 142. maddelerin işbu maddelerde cebir unsuru da bulunmadığına göre düşünce açıklaması ve bunun için örgütlenme anlamları bulunduğu göre düşünce kapsamından başka bir anlam bulunmadığı açıktır. Musolini yönetimini korumak amacıyla ve otoriter faşist rejiminin devamını sağlamak için sözü edilen maddelerin İtalya'da yaratılmış olduğunu kısaca belirtmeğe çalıştık. Bu açılardan sözü edilen 142. madde Anayasamıza aykırı düşmektedir.

Ayrıca T.C.K. 142. maddesinin ceza hukuku tekniği açısından da geçersiz bulunduğunu kabul etmemiz gerekir.

6 — Suçta Kanunilik İlkesi :

Ceza Kanunumuzun birinci maddesinde kanunun sarıh olarak suç saymadığı fiil için kimseye ceza verilemez kuralı getirilmektedir. Acaba 141 ve 142. maddeler açık ve kesin olarak belirli bir eylemi ortaya koyuyor mu? Değişik dönemlerde, deği-

şik mahkemelerce taban tabana zıt karar verilirken, aynı konuda aynı bilirkişiler arka arkaya çelişik raporlar verebilmektedir.

142. madde ve 141. madde açık ve seçik değildir. Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeğe veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmağa veya memleket içinde müesses iktisadî veya sosyal nizamlardan herhangi birini devirmek..... için dernek kurmak ya da propaganda yapmak sözcüklerini ele aldığımızda açık bir sınıftan yoksun bulunan tümcelerle karşı karşıya bulunduğumuzu görmüş oluruz. Bir sosyal sınıfın diğerleri üzerine tahakküm sözcüğünün sınırlama ve bu maddenin boyutları öylesine soyut kavramları içerir ki bir kez bu sınırsız kavramlara göre insanların düşüncelerini muhakeme etmeğe başlayınca bilirkişilerin politik tutumları, günlük politik ortam ve çeşitli bakış açılarına göre çelişik ve değişik kararlar doğal olarak ortaya çıkar. Anayasamızın 33/2. maddesi cezaların ve ceza tedbirlerinin ancak kanunla konacağı prensibi de bu maddelerde korunmamıştır. Açık, sarih ve objektif ölçüler bulunmayan bu maddelerin Ceza Hukuku tekniği açısından ceza sistemimizde yeri olmamak gerekir.

141, 142. maddelerin Anayasaya Aykırılığı - teknik açıdan - şöylece özetlenebilir :

— «Kanunsuz suç olmaz kuralı» Anayasada yer almıştır (md. 33) Bu kuralın «uygulama yorumu» Ceza Kanununda «md. 1» gösterilmiştir: «Kanunun sarih olarak suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez». Bu kuralının gerektirdiği «sarahat» 141, 142. maddelerde bulunmaktadır. Bu nedenle verilen mahkumiyet kararlarının yasal dayanağı daima tartışılmalı kalmakta, Yasal ölçü yerine kişisel anlayışlara göre sonuca varılmaktadır.

Bu maddelerin yürürlüğe girdiği tarihlerdeki uygulama yaygınlığı ile, bir birini izleyen sonraki uygulama dönemleri arasında farklılık görülmektedir. Halbuki bu maddeler sürekli değişikliklerle ağırlaştırılmış (3038, 3511, 4934, 5435, 5844 sayılı kanunlar), buna karşın uygulama ters orantılı olmuştur. Bu olgunun «sosyal değişme - hukuk ilişkisi» açısından bir anlamı bulunmak gerekir.

—1961 Anayasası— bir açıdan —bu ilişkiyi yansıtmaktadır. «Uygulama yorumu»— nu yapmakla görevli yargıcın Anayasada yer alan —örneğin— düşünce ve düşüncesini yayma özgürlüğüne, bilim ve sanat özgürlüğüne, sosyal adalete ilişkin kuraları savsaması, sadece ceza yasaı hükümleriyle yetinmesi düşünülemez. Bu durum karşısında yargıç ceza kanunu ile Anayasa arasında bir «denge» kurmağa yönelmektedir. Böylece ortaya çıkan «Mahkeme Hükmü» yasadan gayri bir temele «Kişisel Anlayış»a dayanmaktadır. Bu durum hukuk dışıdır.

Sosyal sınıflar, sosyolojik bir olaydır. Kökeninde ekonomik ve tarihsel nedenler yatan bu olay bilimsel açıdan bir olgudur. Yerleşme düzenine giren tarım uygarlıklarından bu yana, milattan bir yıl öncesinden beri, toplumlarda sınıflaşmalar olduğu bilinmektedir. Sosyal sınıfların ekonomik ve politik hak ve özgürlüklerinin serbestçe dile getirildiği, örgütlerinin kurulduğu ve propagandalarının yapılabildiği yer ve ortam özgürlüğü ve çoğulcu demokrasi ortamıdır. İnsan haüları ile ilgili bildiriler ve belgelerde yer alan ekonomik ve toplumsal yaşam özgürlüğü ortamı, Avrupa ülkelerinde gelişen demokrasiye çağdaş bir anlam kazandırmıştır. Batı tipi demokrasilerde sosyal sınıflar ve katmanlar arası çelişkiler demokratik ortamda giderilmeğe çalışılmaktadır. Çağımızda varılan nokta işte budur. Bunun içindir ki Portekiz, İspanya ve Yunanistan gibi faşizmin son kalıntılarının yaşandığı ülkelerde de bugün çoğulcu demokrasinin gereği emekçi sınıfların partileri de yerlerini parlamentolarda almış bulunmaktadır. Bu sorun çağdaş özgür düşüncenin somut olarak uygulanmasının bir gereğidir.

Ülkemizde böylesine bir faşizm yaşanmadığı halde hem de çoğulcu demokrasiden yana olduğumuzu sürekli olarak ilan etmekte olduğumuza göre düşüncenin bir tarafını nasıl yasaklayabiliriz. Oysa uygulamada sözü edilen maddeler Demoklesin kılıcı gibi işlev gördüklerine göre çoğulcu demokrasiden yana olduğumuz ileri sürülemez ve Anayasamızın da eksiksiz uygulanmakta olduğu iddia edilemez yaşamızda böylesine sınırı ve amacı açık ve seçik olmayan hükümlerin bulunuşu çağdaş düşüncüyü de sürekli olarak dizginlemektedir. Sözü edilen maddelerin uygulamada kalmasıyla toplumun dinamizmi de durmaktadır. Bu durum çağdaş hukuk düşüncesine de aykırıdır.

7 — Anayasal Hukukumuzun Bu Maddeler Nedeniyle Yorumda Büyük Yanlışlar Olmaktadır :

Sosyalist devlet kavramıyla sosyalist iktidar kavramları zaman zaman birbirine karıştırılmaktadır. Anayasamız kuşkusuz bir sosyalist Anayasa değildir. Ancak Anayasamız çağdaş Anayasalara paralel olarak her türlü düşünceye açıktır.

8 — Egemenlik ve Sınıf Sorunu :

Anayasamızın 4. maddesinde kullanılan «Egemenliğin kullanılması, hiç bir suretle belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz.» sözcükleri zaman zaman yanlış yorumlara neden olmaktadır. Bilindiği gibi hukuk açısından, Türk devletinde egemenlik tektir. Bu egemenlik Anayasaya göre tüm Türk ulusuna ait olmaktadır.

Egemenlik yetkili organlar tarafından kullanılır. Parlamento, buna dayalı hükümet, Cumhuriyet Senatosu, Cumhurbaşkanı ve mahkemeler gibi Anayasal Kuruluşlar eliyle egemenlik kullanılabilir. Egemenliğin bir diktatöre bir oligarşiye ya da bir sınıfa devredilemeyeceği belirtilmektedir. Madenin amacı bu çerçevede ele alınmalıdır. Burada sınıf diktatöryası değişimi ile bir çağrışım yapılarak yanılıya düşülmektedir. Sanki emekçi sınıflarının parlamentoda partileriyle temsil edilmelerinin yasaklandığı anlamı çıkarılmağa çalışılmaktadır. Yanlış yorumlar ile böylece yanlış sonuçlar alınır. Hatalı yorumlardan kaynaklanan düşünceler sınıf ayırımını sağlıksız bir biçimde yapmakta ve demokrasi masasının iktidar tarafını ayaktan yoksun kılmasıyla devrilmesine neden olmaktadır. Demokrasilerde bir olgu olan sosyal sınıflar özgür platformlarda düşünce ve örgütleriyle karşılaşılıp yönetimi seçimde ele almaya çalışmak durumundadırlar. Bu onların en doğal politik haklarıdır. Anayasamızın 4. maddesinde yer alan düşünce egemenlik gibi bir gücün bir kişi gibi bir zümre gibi bir sınıfa da bırakılmayacağı anlayışını işlemektedir. Egemenlik ve iktidar kavramları karıştırılarak 141 ve 142. maddelere olumsuz yorumlar getirildiği ve bundan da olumsuz sonuçlara varıldığı görülmektedir. Bu madde açısından da 141 ve 142. maddeler Anayasaya aykırıdır.

9 — *Anayasamızın 12. Maddesi Açısından 141 ve 142. Maddeleri :*

«Hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz» Eşitlik kuralı Anayasamızın başında yer almaktadır. Bu önemli eşitlik kuralı, tüm düşüncelerin kısıtlanmadan açıklanması ve giderek parlamentoda temsil edilmesi anlayışını desteklemektedir. Demek ki bir partiye diğer parti aleyhine imtiyaz tanınmaz, bazı partiler korunup bazı partiler cezalandırılmaz. Oysa 141 ve 142. maddelerin uygulamalarıyla o andaki düzene göre düşüncenin sınırlandırılması mümkün olabilmektedir. Böylece o düzenin değişimini isteyen ve bunu dile getiren kimseler cezalandırılmakta bir anlamda iktidarı elinde bulunduran güçleri, sınıfları, zümreleri olduğu gibi koruyacak gerek eşitlik ilkesine gerek tüm demokrasi düşüncesine ve de hepsinin üstünde özgür düşünceye bu maddeler set çekmek için kullanılabilmektedir. Bu nedenle Anayasaya aykırıdır.

10 — *Anayasa Mahkemesi 142. Maddenin Anayasaya Aykırılığı İle İlgili İtirazı Tetkik Etmelidir :*

Evvelce 1965 yılında aynı konuda red kararı veren Anayasa Mahkememizin bu gün konuyu yeniden ele alması doğaldır. Dünya bir gelişim, bir akışım, bir yetişim içindedir. Hukuk kuralları da doğa yasalarına uyumlu olarak toplumsal gelişmelere paralel bir biçimde değişik uygulamalara yönelmelidir.

Düşünce özgürlüğü ve demokrasinin tüm Avrupa'da vardığı nokta gözönünde bulundurulmalıdır. 1965 yılından bu yana Avrupa'da bizim de altına imza koyduğumuz anlaşmaları ve bildirilere uygun bir biçimde değişikliklere uyan diğer ülkelere arasında en son kalan Türkiye'nin, özgürlüğe layık olmadığı savını ileri sürmek düşünülemez.

11 — *Eski Kararın Dayanaklarında Yanılıya Düşülmüştür :*

Anayasa Mahkemesinin 141-142. maddelerle ilgili 1965 tarihli kararının gerekçesi 25 Temmuz 1967 gününde açıklanmıştır. Anayasa Mahkemesi kararında çağın gelişimi yöntem olarak ele alınmamıştır. Bizim Anayasamızla eşdeğerde olan diğer batı Anayasaları ile bir karşılaştırma yapılmamıştır. Batı Anayasalarında çoğulcu ve özgürlüğe dayalı demokrasi sistemleri ele alınmamış ve bilhassa bu tip demokrasinin öğeleri ve içeriğine hiç değinilmemiştir. Bir takım politikacıların devamlı olarak yaydıkları bilim ve hukuk dışı ön yargıların etkilerine kararda rastlanmaktadır. Politikacıların egemenlik ve iktidar kavramlarının kasten karıştırdıkları bilinmektedir. Anayasa Mahkemesi kararında egemenlik konusu etrafında açık bir yorum getirilmemiştir. Yanılıya esas olan kavramlara yüklenen anlamlar olmuştur. Örneğin, sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerine egemen olmasının bu maddelerle önlenebileceği varsayılmıştır. Oysa yukarıda açıklamağa çalıştığımız gibi demokrasi, her türlü özgür düşüncenin açıklanması ve tartışılması ortamını getirdiği gibi bir ulusu oluşturan tüm insanların değişik sınıflar ve katmanlarının çelişen hak ve menfaatlerinin parlamentolarda eşit bir biçimde dile getirilmesi rejimidir.

Politik iktidarı, egemenlikle karıştırılınca sonuçta yanılı getirmektedir. Doğaldır ki egemenlik (hakimiyet) bir kişiye, bir zümreye ve sınıfa devredilemez. O zaman rejim değişmiş olur, demokrasi ortadan kalkar, bu bir zor kullanma bir eylem olayıdır. Bu eylemler için Türk Ceza Kanununda gerekli hükümler bulunmaktadır.

Doğaldır ki sosyal bilimin kabul ettiği ve tüm tarih boyunca her dönemde var olan sosyal sınıflar ulusumuzu da oluşturmaktadır. Anayasamızın belli bir sınıftan yana belli bir sınıfa karşı değildir. Aksine çoğulcu demokrasiyi oluşturur nitelikte partiler yelpazesinin vazgeçilmez olduğunu kabul etmektedir. Egemenlik hakları Anayasal Kuruluşlar eliyle kullanılır. Bu kuruluşlar yerine bir parti böylesine bir hakkı kullanamaz. Ama bir sınıfı ve katmanları temsil eden politik bir parti seçimle parlamentoya oradan da iktidara ulaşabilir. Ya da iktidarı paylaşabilir. Bu diğer sınıf partilerini ortadan kaldırmak demek değildir. İşte bu noktada 141 ve 142. maddelerle ilgili eski kararda yanılı vardır.

Anayasa Mahkemesi «devletin siyasi ve hukuki nizamlarını top yekün yok etmek için her ne suretle olursa olsun propaganda yapmak» konusunda da düşünce özgürlüğü demokratik kavramları yerine terör ve anarşik eylemleri düşünmüştür. Oysa terör ve anarşi eylemi demokratik düzende partilerin tümünün temsil edildiği bir ortamda başlı başına ele alınması gereken ayrı bir konudur. Esasen T.C.K.nun ilgili 146. maddesi ile şiddet ve anarşi eylemlerini Anayasanın değiştirilmesine kısmen ya da tamamen bozulmasına ya da kaldırılmasına zorla kalkışanlar ölüm cezası ile cezalandırılmaktadır.

Burada şu hususu da sırası gelmişken açıklamakta fayda vardır. Çoğulcu demokrasilerde kurulması olası bulunan emekten yana olan aptilerin kurulmasına engel olmak toplumsal rahatsızlıkları ortaya çıkarmaktadır. Düşünce ve örgütler kanun dışına itilince bu örgütlere her türlü zorbalık yolunu seçebilen ve demokrasiyi yok etmek amacını taşıyan, içte ve dışta kaynağını bulabilen şiddet eylemcileri de karışmaya ya da sızmaya çalışmaktadırlar.

Anayasa Mahkemesi 1965 yılında bu maddeler hakkında karar verirken bu maddelerin alındığı İtalya'da, İtalyan ulusunu oluşturan diğer partilerin susturulması ve yalnızca Musolini'nin demokrasiye düşman olan zorba rejimini korumak için yasalarda yer aldığı hususuna hiç değinmemiştir. Maddeler hakkında karar verirken bu konunun düşünülmemiş olması yanılıya neden olmuştur. Sözü edilen 142. madde ve onun ayrılmaz bir parçası olarak ceza kanunumuzda yer alan 141. madde beğenilmeyen, istenmeyen düşünceleri susturmak amacıyla kullanılabilir. Bu haliyle de maddelerin Anayasaya aykırılığı saptanmalıdır.

12 — Sonuç :

Evrenin oluşum ve gelişim yasalarına uygun olarak gelişen toplumun da sürekli bir gelişim içinde bulunduğunu en başta adını açıkladığımız Herakleitos'tan beri bilmekteyiz. İnsanın uygar bir biçimde yaşaması ancak özgür bir ortamın oluşmasıyla sağlanabilir. Özgür ortamda, ne kadar çelişik ve karşıt olursa olsun insanların özgür düşüncelerinin kısıtlanmadan sınırsız bir şekilde dile getirilmesiyle oluşur. Demokrasi ve her türlü düşüncenin savunulabilirdiği bir rejim olduğuna göre ve çoğulcu, özgürlükçü demokrasilerde bir ulusun her sınıf ve katagorisi ile onların düşünceleri de parlamentolarında temsil edilir. Nitekim tüm Avrupa ülkelerinde çağımızda demokrasi böylesine uygulanmaktadır. Atatürk'ün çağdaş uygarlığa yaptırmak istediği Türk ulusunun bu özgürlüklere layık olamayacağı düşüncesine kesinlikle yer verilemez. Anayasamızı, özgürlükçü, çoğulcu demokrasinin Anayasasıdır. 141 ve 142. maddeler düşünceyi suçlamakta kullanıldıklarına göre Anayasamıza aykırı bulunmaktadır. Ayrıca ulusumuzu çoğulcu demokrasi yaşamından yoksun bırakan ya da geçişi geciktiren işlevleri bulunan bu maddeler Ceza Hukukumuzdan çıkarılmalıdır.

Gerek içerik bakımından gerekse hukuk niteliği açısından T.C.K. nun 142. maddesinin ve ondan ayrılmaz bir parça olan 141. maddenin Anayasaya aykırı anti-demokratik nitelik taşıdıkları açıktır.

Ulusumuzun çağdaş uygarlık düzeyinde çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi hayatını yaşayabilmesi için bu maddelerin iptal edilmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

Saygıyla yüksek takdirlerinize arz ederiz.

TBB. Başkan

NOT : Birliğin mali olanakları yeterli bulunmadığından Bülten'in yılda iki kez tek forma olarak yayımlanmasına Yönetim Kurulunca 1.7.1979 tarihinde karar verilmiştir.

G İ D E C E Ğ İ Y E R

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BÜLTENİ

ALTI AYDA BİR ÇIKAR

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk EREM

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat İhan KUTAY

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sokak No. 5 - Ankara
Tel : 18 13 44 - 18 13 46 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

Ongun Kardeşler Matbaacılık Sanayii
Tel : 30 12 25 - 30 12 26 — 1979 - Ankara

20.000 adet basılmıştır.

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

YENİDEN YAYINA BAŞLARKEN

Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan 1978 yılına kadar aralıksız yayınlanan «Türkiye Barolar Birliği Bülteni» 9. yayın yılından sonra akçeli güçlükler nedeni ile yayınına ara vermek zorunda kalmıştır. Birliğimizin parasal güçlükleri aşılmış ve BÜLTEN'in yeniden meslektaşlarımızın ve Barolarımızın yararlanmasına sunulmasına karar verilmiştir. Türkiye Barolar Birliğinin karar ve çalışmalarının, yargı ve hukuk sorunlarının meslektaşlarımıza aktarılması açısından bu yayının son derece yararlı olacağına inanıyoruz.

Değişen koşullar nedeni ile bundan böyle Türkiye Barolar Birliği Bülteni bütün meslektaşlarımıza gönderilmeyecek, belli oranda Barolarımıza ulaştırılacaktır. Bülten gene ücretsiz olacak ve üç ayda bir yayınlanacaktır. Kâğıt ve baskı ücretlerine son zamanlarda ardarda gelen zamlar ve yayıncılık faaliyetlerinde son derece ağırlaşan koşullar; Baskı adedini kısıtlamayı zorunlu kılmaktadır. Her sayının olabildiğince meslektaşımızın yararlanmasına sunulabilmesini sağlayacak bir sistemi Barolarımızın bulabileceğine güvenmekteyiz.

10 yıllık bir aradan sonra elinize geçen bu sayımız meslektaşlarımız için güncel ve aynı oranda önemli olan Sosyal Güvenlik sorununa özgülülmüştür.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu 3395 sayılı Kanun ile önemli değişikliklere uğramıştır. Uzun çalışmalar ve mücadeleler sonucu Avukatlar için Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Tip sözleşmesi, Türkiye Barolar Birliği ile Kurum arasında 7.6.1988 tarihinde imzalanmıştır. Yasa ve sözleşme değişikliklerinin getirdiği çok önemli yeniliklerin meslektaşlarımıza iletilmesi ve açıklanması gerekli olmuştur. Meslektaşlarımızın konu ile yakından ilgili olduklarını dikkate alan Yönetim Kurulumuz bütün gelişmeleri ve değişiklikleri bir bütün halinde meslektaşlarımıza duyurmak için Türkiye Barolar Birliği Bülteninden yararlanmayı kararlaştırmıştır.

Gelecek sayılar değişik ve çeşitli konuları içerecektir. Türkiye Barolar Birliği Bülteninin meslektaşlarımıza ve Barolarımıza yararlı olması dileği ile saygılar sunarız.

**Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN 9. OLAĞANÜSTÜ
GENEL KURULU TOPLANDI**

4.6.1988 günü Türk Standartlar Enstitüsü Konferans salonunda Türkiye Barolar Birliğinin 9. Olağanüstü Genel Kurul toplantısı yapıldı.

Toplantı Birlik Başkanı Av. Teoman Evren'in aşağıda metnini sunduğumuz açış konuşmasını yapmasıyla başlamış ve Genel Kurul Başkanlık Divanı için yapılan seçimler sonucunda Ankara Barosu Başkanı Av. Mahir Can Ilıcak Divan Başkanlığına, Manisa Barosu delegeşi Av. Özen İşcan başkan vekilliğine, Ankara Barosu delegeşi Av. Hüseyin Avni Ferah

ile İzmir Barosu Delegeşi Av. Mustafa Yüzer yazmanlıklara seçilmişlerdir.

Daha sonra Birliğin 1.11.1986 ile 1.5.1988 tarihleri arası blânco gelir-gider bütçesi ile mukayese tabloları ve Denetleme Kurulu raporları okunmuş, geçmiş dönem çalışma ve hesaplarından dolayı Birlik Yönetim Kurulu aklanmıştır.

Ayrıca Yönetim Kurulunca hazırlanan gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliği görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Bu arada Tekirdağ'da yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında saptanan gelecek Ola-

ğan Genel Kurul tarihi bu toplantıda ele alınmış ve Birlik Olağan Genel Kurulunun 27 - 28 Mayıs 1989 günlerinde Giresun'da yapılmasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Gündemin maddeleri arasında yer alan hukuk, yargı ve meslek sorunları konusunda Av. Behçet Çomakoğlu (Denizli), Av. Aziz Bulut (Mersin), Av. Lütfü Kılıç (İzmir), Av. Ertan Mumcu (Kastamonu), Av. Ömer Erdoğan (Malatya), Av. Enver Arslanalp (İzmir), Av. Gültekin Göktürk Suvarlı (İzmir) söz almış ve görüşlerini dile getirmişlerdir.

Gündemin dilek ve temennilerle ilgili bölümünde Av. Avni Özel (Bolu), söz almış ve sağlık sorunları konusunda temennilerde bulunmuş ve toplantı Birlik Başkanı Av. Teoman Evren'in yaptığı kapanış konuşmasıyla sona ermiştir.

● **TBB. Başkanı Av. Teoman EVREN'in**
9. Olağanüstü Genel Kurulu
Açış Konuşması

Değerli Konuklarımız,
Türkiye Barolarının seçkin temsilcileri,
Basınıımızın Sayın Mensupları,
Aziz Meslektaşlarım,

Türkiye Barolar Birliğinin IX. Olağanüstü Genel Kurulu'nda sizleri selâmlamaktan onur duymaktayım. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurullarının iki yılda bir yapılmasını öngören yasa değişikliği, çeşitli nedenlerle her yıl bir Olağanüstü Genel Kurul yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Birliğimizin bütçe dönemi sona ermiş geçmiş dönem çalışmalarından dolayı yönetimimizin aklanması ve gelecek dönem bütçesinin kabulüne gerek duyulmuştur.

İki yıllık dönem Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun görevleri ve fonksiyonları açısından güçlükler içeren uzun bir dönemdir. Karşımıza çıkan engellerin Olağanüstü Genel Kurullarla aşılması zorunlu olduğu gibi, son zamanlarda giderek yoğunlaşan, hukuk, yargı ve adalet sorunları üzerinde Türkiye Barolar Birliğinin görüş ve düşüncelerini saptamak ve kamuoyuna aktarmak olanağını değerlendireceğiz.

Her kesimden vatandaşlarımız, hukuk, yargı ve adalet sorunlarında Türkiye Barolar Birliğini doğrudan görevli görmekte, görüş ve düşüncelerine büyük önem vermektedirler. Kamu vicdanından doğan böylesine güç ama, onurlu bir görevi yüklenmekten kuruluşumuz onur duymaktadır.

Demokrasinin, çok eski vazgeçilmez kuruluşlarından olan Barolarımız, adaletin gören gözü, düşünen kafası, çarpan kalbi, haykıran sesidir. Meslektaşlarımız dışında değişik kişiler, örgütler ve özellikle yargımızın değerli mensupları bütün adalet sorunları ile ilgilenilmesini bizden beklemektedirler.

Bugün Ülkemizde gizlenemeyecek somut olgu ciddi bir Anayasa bunalımının varlığıdır. Siyasî rejimlerin devamlılığı; Anayasaların toplumun gereksinmelerini karşılamalarına bağlıdır. Ülkemizde Anayasalar kabullerinden önceki dönemin etkisi altında şekillenmekte «panik mevzuatı» denen kurallar içermektedir. 1982 Anayasasının Ülkemizin demokrasisine çizdiği çerçeve sosyal yaşama dar gelmekte hukuki ve sosyal olaylar öngörülen sınırı zorlamaktadır.

Türkiye Barolar Birliğinin Anayasasının kabulünden önce saptadığı, ilgililere ve kamuoyuna sunduğu görüşlerin her gün biraz daha gerçeklik kazandığını görmek bizleri haklı kılsa da mutlu etmemektedir. Anayasalar Devletin yönetim biçimini, Devlet organlarının görev ve yetkilerini, insanların temel hak ve özgürlüklerini, düzenleyen kurallar bütünüdür. Herhangi bir hakkın ve özgürlüğün tanınması yeterli olmayıp, onların duraksamadan, engelsiz kullanılmasının sağlanması daha büyük önem taşır. Anayasamız, tanıdığı bütün hak ve özgürlükleri ayrıcalık kuralları ile ortadan kaldıran, ayrıcalıkların asıl kural halini aldığı bir yapılanmada oluşmuştur. Ayrıca 1982 Anayasası yargısal denetimi etkisiz kılan, evrensel hukuka aykırı pek çok kural içermektedir. Bu nedenle hukuka aykırı bir çok düzenlemenin Anayasaya uygun olduğu çelişkisi ile karşı karşıya kalmaktadır. Böyle bir yapılanmanın yargısal denetim açısından ortaya koyduğu olumsuz görünüşte yanında, dava hakkı ve şartları açısından getirilen kısıtlamalar da ciddi sorunlar yaratmaktadır.

Uygulama açısından Anayasanın ihmal ve ihlâl edilebileceği düşüncesi içinde girişimler izlenmekte, Anayasa Mahkemesince daha önce iptal edilmiş yasaların yeniden kabul edilmesi ve iptal edilinceye kadar yürürlükte kalması derin kaygı yaratmaktadır.

Katılımcı demokratik düzenlerde, Ülkeyi kimin yöneteceği sorusunun yerini, Ülkenin nasıl yönetileceği sorusu almıştır. Demokratik düşüncenin bu soruya verdiği ayrıcalıksız karşılık «Hukukun Üstünlüğü»nün egemen kılınması olmaktadır. Türkiye Barolar Birliğinin yıllardır sürdürdüğü etkin girişimler sonucu «Hukukun Üstünlüğü» ilkesi Anayasamızda yer almış, bütün siyasi örgütlerce benimsenmiştir. Devletimiz yönetsel ve yargısal alanda hukukun üstünlüğü ilkesini Türk halkının kafasında ve gönlünde yaşayan adalet duygusunun yüceliğine yaraşır şekilde gerçekleştirmek zorundadır. Milletimizin, adalet duygusu, tarihinden gelen bilinçle, köklü ve güçlü bir dinamîge sahiptir. Ülkemizin adalet sorunları ancak bu ölçü içinde çözümlenebilir.

Türkiye Avrupa Topluluğuna üye olmaya adaydır. Hukukumuzun Avrupa Topluluğu hukukuna uydurulması zorunlu olmaktadır. Egemenlik kavramının bile yeni bir değişikliğe uğrayacağı böyle bir süreçte bütün hukukumuzu içeren yeni ve köklü bir adalet reformuna gerek vardır.

Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar, Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Bu kuralın gerçekleşmesini sağlayacak hür, özerk ve güvenceli yargı kurumu; Anayasamızın 159. maddesiyle düzenlenen Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun oluşma şekli ve çalışma usullerine ait kurullarla ciddi bir tehdit altında kalmış ve hızlı bir yozlaşma sürecine girmiştir. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu her gün biraz daha siyasi gücün etki alanına girmektedir. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısı, gündeme alınmayan hiçbir konuyu inceleyememesi, bütün hazırlık çalışmalarının Adalet Bakanlığınca yapılması, siyasi gücün

etkinliğine neden olmaktadır. Yargıçlarımız siyasi havayı yoklar, kollar, hesaplar hale gelmişlerdir. Söylentiler gürültüye dönüşmüş, ciddi boyutlarda tehlike ve eleştiriler ortaya çıkmıştır. Son zamanlarda gerçekleştirilen yargıç atamalarında ,yetki kararlarında adaleti yaralayıcı, yargı güvencesini gölgeleyici uygulamalar birbirlerini izlemekte, Türkiye Barolar Birliğinin ilk günden beri dile getirdiği kuşkular önemli boyutlara tırmanmakta, gelecek için endişeler artmaktadır.

Yargıyı Güçlendirme Vakfına gelir temin etmek için yargıya emir ve telkinlerde bulunulduğuna yakın geçmişte tanık olduk. Bağımsız yargıçlarımızın ve savcılarımızın bu yasa dışı uygulamaya, bu Anayasaya aykırı tutuma karşı, gereken tepki ve duyarlılığı göstermemeleri Barolarımız ve meslektaşlarımız için üzüntü sebebi olmakta devam ediyor.

Uygulamanın tutarsızlığı anlaşılmış olmalı ki Adalet Bakanlığı, Adalet Teşkilâtını Güçlendirme Fonu kurulmasına dair kanun tasarısı ile süregelen hukuka aykırılığı meşru temele dayandırmak gibi yeni bir çabanın içine girmiştir. Kabul edildiğini duyduğumuz ve henüz neşredilmeyen yasa açıkça Anayasaya aykırı bulunmaktadır. Bütün siyasî partileri böyle bir Anayasaya aykırılığı önlemek için kamuoyu önünde Anayasa Mahkemesinde dava açmaya çağırıyorum. Devletin vergi dışında harç almak sureti ile yürüttüğü adalet hizmeti için, ayrıca; kurulan bir fona vatandaşın para toplanması, amme hizmetinin niteliği yargının saygınlığı ile bağdaşmayacak görüntüde bir Anayasaya aykırılıktır. Adaleti ticarete yaklaştırmak ileride çok büyük olaylara neden olacak, devleti önemli ölçüde yaralayacaktır. Adalet anlayışı ciddi ve ciddi olduğu kadar tehlikeli bir dengesizlik içine sürüklenmektedir.

Aynı düşüncenin türevi olarak para cezaları alabildiğine yükseltilmekte, cezanın yoksullar ile varlıklılar açısından etkinliği farklılaşmakta, toplumu rahatsız eden bazı suçların işlenmesi bir kesim vatandaş için kolaylaştırılmakta ve para cezaları devlet için bir gelir kaynağı olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye Barolarınının bağımsızlığını engelleyen düzenlemeler maalesef Anayasal düzeyde

kurumlaşmıştır. Demokrasi bir katılım rejimidir. Barolar gibi özgürlüğün ve demokrasinin eski ve onurlu kuruluşlarını katılım dışı bırakmak için yapılan düzenlemeler, Türk demokrasisini her aşamada rahatsız edecektir. Katılım ve özgürlüğe aykırı kuralların demokratik bir Anayasada yeri yoktur. Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarını siyaset dışında tutma heveslilerinin, bugünlerde yapılan Ticaret ve Sanayi Odaları seçimlerinde kendi adaylarının kazanması için giriştikleri çabayı kamu oyu ilgi ve ibretle yakından izlemek olanağını bulmuştur.

Savunma mesleği açısından son derece önemli yasal düzenlemelere gereksinme bulunduğu bir sırada Türkiye Barolarının Genel Kurullarına iştirak etmeyenlere verilecek para cezalarını artıran, matbu oy pusulası kullanılmasını öngören bir tasarı öncelik ve ivedilikle yasalaştırılmıştır. Yasa para cezalarının verilmesi yetkisini Baro Başkanlarından alarak se-

çim kurulu başkanına vermiştir. Her türlü siyasi zarafet kuralları dışında gerçekleştirilen bu düzenleme, Baroların bağımsızlığı açısından yeni ve yakışsız bir tasarruftur. Avukatlık Kanununda son derece önemli değişiklik gereksinmelerinin bulunduğu bir sırada bu kadar basit sebeplerle Avukatlık Kanunu ile oynamasını üzülererek kınamak gereğini duymaktayım. Bir meslektaşımızın Adalet Bakanı olduğu dönemde Avukatlık Kanununda ciddi ve önemli değişiklikler beklenmekte iken karşılaşılan sonuç bizleri derinden yaralamıştır.

IX. Olağanüstü Genel Kurul nedeni ile bazı sorunlarımızı kısaca bilgilerinize arz etmeyi görev bildim.

IX. Olağanüstü Genel Kurulumuza çalışmalarında başarılar diliyor, Genel Kurula katılımları ile bizlere güç ve onur veren değerli konuklarımız ile seçkin delegelerimize derin saygılarımı sunuyorum.

AVUKATLARIN SOSYAL GÜVENLİK SORUNU

Sayın Meslektaşlarım,

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair 3395 sayılı Kanun 20.6.1987 tarihinde kabul edilmiş, 9.7.1987 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Süper Emeklilik Yasası diye isimlendirilen bu yasa ile günlük kazanç ve prim ödeme üst sınırı büyük oranda artırılmıştır. Önce Sosyal Sigortalar Kurumu bu artırıma meslektaşlarımıza uygulamamıştır.

Yürürlükte olan Avukatlar için Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin 4. maddesine göre «prime esas günlük kazançta alt ve üst sınırında yapılacak artırımlar bu sözleşmenin kapsamına giren avukatlar hakkında aynen uygulanır» bazı meslektaşlarımız artışın kendilerine uygulanmamasından haklı olarak yakınmışlardır. Türkiye Barolar Birliği yukarıda sözünü ettiğimiz kural gereğince Sosyal Sigortalar Kurumuna gerekli başvuruları yapmış ve

konunun ısrarlı takipçisi olmuştur. Sonuçta Kurum kurala uygun olarak prime esas günlük kazancın üst sınırında gerçekleşen % 239,41 oranında zammı sözleşmenin 4. maddesine uygun olarak seyyanen bütün meslektaşlarımıza tatbik kararı almış ve uygulamaya başlamıştır.

Uygulama bu kez mesleğe yeni başlayanlar ile bu prim yükünü taşıyamayacak olan meslektaşlarımızın haklı yakınmalarına neden olmuştur. Türkiye Barolar Birliği bu gerçek karşısında bütün Baro Başkanlarını Ankara'da toplantıya çağırılmış ve müşterek bir görüşe varmak istemiştir. Toplantıda az ve çok prim ödemek isteyen meslektaşlarımızın durumlarına uygun ikili bir sistemin benimsenmesi kararı alınmıştır. Böyle bir kararın uygulanabilmesi «Avukatlar İçin Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin» değiştirilmesini gerektirmiştir. Bakan Sayın İmren Aykut'la görüşülmüş, sözleşmenin değişmesi için Bakanlık ve Kurum yetkilileri ile temaslar yapılmıştır. Sonuçta Bakanlık ve Ku-

rum yetkilileri ile tip sözleşmesinin değiştirilmesi için bir toplantı tertiplenmiş ve toplantıda anlaşmaya varılmıştır. Anlaşmanın hazırlanması ve imzalanması hiç sebep yokken gecikmiştir. İmza için toplanıldığında anlaşma metni değiştirildiğinden sözleşme imzalanmamıştır. Önceki anlaşma doğrultusunda metin düzeltilmiş, uzun bir gecikme sonunda sözleşme imzalanabilmiştir. Eski tip sözleşme de yürürlükten kaldırılmıştır.

Yeni metnin bütün sorunları çözdüğünü iddia etmiyoruz. Ancak büyük ölçüde sıkıntıları gidermiş bulunmaktadır. Meslektaşlarımıza kendi durumlarına en uygun pozisyonu seçebilme olanağı tanınmaktadır.

Tip Sözleşme değişikliğinden önce 9.7.1987 tarihinde yürürlüğe giren 3395 sayılı Yasa çok önemli değişiklikler içermektedir. Bazı meslektaşlarımız hatta Barolarımız bu değişikliklerin de tip sözleşme ile yapıldığı gibi bir kaniya sahip olmuşlardır. Ancak Tip Sözleşmenin, Yasa ile getirilen değişikliklerle hiçbir ilgisinin bulunmadığını burada yinelemek gereğini duyuyoruz.

Önce 3395 sayılı Yasa ile getirilen değişikliklere değinmek gerekmektedir. Yasanın ek 2. maddesi bütün Sigortalıları, üç gruba ayırmaktadır.

1 — Emekliliğine 5 yıl ve 5 yıldan az katanlar, bu durumda bulunan Sigortalılar eskiden olduğu gibi son 5 yıl içinde ödedikleri primlerin ortalaması üzerinden emekli maaşı almaya hak kazanacaklardır.

2 — Emekliliğine 5 yıldan fazla süre katanlar, ise emekliliklerine kaç yıl kalmış ise bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren o kadar yıl için ödedikleri primin ortalaması üzerinden emekli maaşı almaya hak kazanacaklardır.

3 — 3395 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 9.7.1987 tarihinden sonra Sigorta ile ilişkisi kurulanlar ise prim ödemeye başladıkları günle emekli olacakları gün arasındaki bütün çalışma süresince ödedikleri primlerin ortalamasına göre emekli maaşı almaya hak kazanacaklardır.

Yukarıda saydığım esaslara göre emekli maaşının yüksek olabilmesi için mestektaşlarımızın ödeyebilecekleri en yüksek miktardan prim ödemeleri yararlarına olacaktır. Ancak herkesin kendi durumu iyi hesaplaması ve saptaması gerekir.

Emekliliğine 5 yıl veya daha fazla kalmış meslektaşlarımızın en yüksek düzeyde prim ödemelerin emekli maaşının yükselmesi açısından yararlı olacaktır. 5 yıldan az kalmış olanların ise kalan süre için ödeyecekleri primin ne kadar yük getireceğini ve bunun emekli maaşına hangi oranda yansıtacağını hesaplayarak yararlarına en uygun olan şekli seçmeleri gerekir.

İkinci olarak Tip Sözleşmenin getirdiği değişikliklere değinmek istemekteyim.

1) Avukatlar bundan böyle primlerini aylık olarak, müteakip ayın sonuna kadar ödeyeceklerdir.

2) Prim ödeme alt ve üst sınırında yapılan değişikliklerin otomatikman meslektaşlarımıza uygulanması esası kaldırılmıştır. Yeni sözleşmeye göre bulunduğu derece ve kademe üzerinden en az 360 gün prim ödeyen avukatlar; kayıtlı buldukları Baronun teklifi üzerine teklif tarihini takip eden ay başından itibaren derece ve kademelerini bir derece yükseltebileceklerdir.

3) Avukatlar isterlerse primlerine %239,41 oranında zam yaparak seçecekleri derece ve kademe üzerinden ödeyeceklerdir. 6 ay içinde böyle bir seçim yapılmaması halinde avukatın 9.7.1987 tarihinde prime esas kazancına göre derece ve kademesi eski 1.1.1970 tarihli Topluluk Sözleşmesi esaslarına göre Kurumca re'sen tesbit edilecektir.

4) 1.10.1987 tarihine kadar birikmiş eski prim borçları için gecikme zammı uygulanacaktır.

5 — Derece ve kademe seçiminin bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde yapılması ve 1.10.1987 tarihinden sonraki prim borçlarının bu iki ay içinde ödenmesi halinde gecikme zammı uygulanmayacaktır. Durumlarında hiçbir değişiklik yapmayacak

olanlar da öngörülen iki ay içinde seçecekleri eski derecelerini kuruma bildirmeli ve aynı süre içinde prim borçlarını ödemelidirler.

6) Tip Sözleşme Barolarla Sigorta Şube Müdürlükleri arasında ayrı ayrı imzalanacak ve ancak ondan sonra yürürlüğe girecektir. 2 aylık süre bu tarihten itibaren başlayacaktır. Bu nedenle meslektaşlarımızın Baroları ile yakın ilişki içinde olmaları gerekir.

Bundan böyle meslektaşlarımızın Topluluk Sigortası ile ilişkilerinde daha duyarlı davranmaları ve çok dikkatli olmaları gerekir.

Avukatlar için Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesi ile Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünün bütün teşkilâtına yaptığı Genelde aşağıda aynen bilgilerinize sunulmaktadır.

Meslektaşlarımızın en fazla 9.7.1987 tarihinden önce ödemekte oldukları prim kazanımında % 239,41 TL. artış yapabileceklerdir. Örneğin : 9.7.1987 tarihinden önce en yüksek günlük kazanç olan 4.400 TL. üzerinden prim

(S.S.K.)

1 Ocak 1987 Tarihinden İtibaren Uygulanan Gösterge Tablosu

Dere-celer	K A D E M E L E R											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1360	1365	1370	1375	1380	1385	1390	1395	1400			
2	1300	1305	1310	1315	1320	1325	1330	1335	1340	1345	1350	1355
3	1240	1245	1250	1255	1260	1265	1270	1275	1280	1285	1290	1295
4	1180	1185	1190	1195	1200	1205	1210	1215	1220	1225	1230	1235
5	1120	1125	1130	1135	1140	1145	1150	1155	1160	1165	1170	1175
6	1060	1065	1070	1075	1080	1085	1090	1095	1100	1105	1110	1115
7	1000	1005	1010	1015	1020	1025	1030	1035	1040	1045	1050	1055
8	940	945	950	955	960	965	970	975	980	985	990	995
9	880	885	890	895	900	905	910	915	920	925	930	935
10	820	825	830	835	840	845	850	855	860	865	870	875
11	760	765	770	775	780	785	790	795	800	805	810	815
12	700	705	710	715	720	725	730	735	740	745	750	755

ödeyen bir meslektaşımız, bu ücrete % 239,41 TL. oranında zam yaparak 14.139 TL. üzerinden Topluluk Sigortasına devam edebilecektir.

Bu miktar ise Süper Emekliliğin en yüksek göstergesi olan 6400 göstergeye tekabül etmektedir.

Gelir ve aylıkların hesaplanmasında katsayı ve gösterge sistemi uygulanır.

Gösterge: derece ve kademeler halinde gösterge ve üst gösterge tablolarında belirtilir.

Katsayı: 657 sayılı Kanuna Tabi Devlet Memurlarına uygulanan katsayıdır.

Gösterge ve üst gösterge tabloları aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Yaptığımız açıklamalar dışında aşağıya aynen alınan Tip Sözleşme Sosyal Sigortalar Kurumu Genelgesi bütün tereddütleri giderebilecektir.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Teoman EVREN

ÜST GÖSTERGE TABLOSU

Dere-celer	K A D E M E L E R									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	6200	6250	6300	6350	6400					
2	5700	5750	5800	5850	5900	5950	6000	6050	6100	6150
3	5200	5250	5300	5350	5400	5450	5500	5550	5600	5650
4	4700	4750	4800	4850	4900	4950	5000	5050	5100	5150
5	4200	4250	4300	4350	4400	4450	4500	4550	4600	4650
6	3700	3750	3800	3850	3900	3950	4000	4050	4100	4150
7	3200	3250	3300	3350	3400	3450	3500	3550	3600	3650
8	2700	2750	2800	2850	2900	2950	3000	3050	3100	3150
9	2200	2250	2300	2350	2400	2450	2500	2550	2600	2650
10	1700	1750	1800	1850	1900	1950	2000	2050	2100	2150

AVUKATLAR İÇİN MALÛLLÜK, YAŞLILIK VE ÖLÜM TOPLULUK SİĞORTASI TİP SÖZLEŞMESİ

MADDE 1 — Sosyal Sigortalar Kurumu ile Barosu arasında 1136 sayılı Kanunun 191inci maddesi gereğince aşağıda belirtilen şartlarla «Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası» sözleşmesi yapılmıştır.

MADDE 2 — Bu sözleşmede yeralan «Kurum» kelimesi Sosyal Sigortalar Kurumunu, «Baro» kelimesi nu, «Topluluk Sigortası» da Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortasını ifade eder.

MADDE 3 — Topluluk sigortası sözleşmesi yapacak baro başkanlığı, bu sözleşmeyi üç nüsha halinde düzenleyip onayladıktan sonra bir yazı ekinde Kuruma gönderir.

Bu yazıya ayrıca topluluk sigortasına girecek avukatların ad ve soyadları ile varsa sigorta sicil numaralarını, bunların gösterge tablolarındaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini gösterir bir cetvelin eklenmesi şarttır.

MADDE 4 — Malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortası sözleşmesi hükümleri, avukatın baroya kayıt tarihi itibarıyla uygulanır.

MADDE 5 — Topluluk sigortasına kabulü yapılan avukatlardan tescili için baro başkanlığı, örneği Kurumca hazırlanan işe giriş bildirgelerini, üçer nüsha halinde düzenleyerek dizi pusulası ekinde ve en geç bir ay içinde Kurumun ilgili ünitesine gönderir.

MADDE 6 — a) Malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına ilk defa tâbi tutulan avukatlar, gösterge tablolarından seçtikleri derece ve kademenin karşılığı olan gösterge ve yürürlükteki katsayıya göre tespit edilecek prime esas günlük kazanç esas alınarak; her ay 30 gün hesabıyla % 20 oranında prim öderler.

b) 9.7.1987 tarihinde malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına devam etmekte olanlar ise; 9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazançlarına göre tespit edilecek derece ve kademesiyle; 9.7.1987 tarihinde prime esas günlük kazançlarda meydana gelen artışlar dik-

kate alınarak tespit edilecek derece ve kademe arasında olmak kaydıyla seçecekleri derece ve kademe üzerinden her ay 30 gün hesabıyla % 20 oranında prim öderler.

Yukarıdaki (a) ve (b) fıkraları uyarınca seçilecek derece ve kademeye göre hesaplanacak prime esas günlük kazanç yürürlükteki günlük asgari ücretten az olamaz.

Prime esas günlük kazancın hesabında lira kesirleri liraya tamamlanır.

Bu fıkra uyarınca derece ve kademe seçimi, bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde ilgili Baro tarafından Kuruma bildirilmek suretiyle yapılır.

Avukatlar ödeyecekleri primleri aylık olarak ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kurum'a öderler.

Barolar, topluluk mensubu avukatların adı ve soyadı, baba adı, varsa sigorta sicil numarasını, gösterge sayısını ve prim tutarlarını gösteren bir listeyi aynı süre içinde Kuruma vermek zorundadırlar.

Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için bu tarihten başlanarak 506 sayılı Kanunun değişik 80 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır.

Prim oranında yapılacak değişiklikler bu sözleşmeye tâbi olanlar hakkında da uygulanır.

MADDE 7 — «Ocak-Nisan», «Mayıs-Ağustos» ve «Eylül - Aralık» sürelerini kapsamak üzere ve bu sürelerde Kuruma yatırılan primlerin hangi avukatlara ait olduğunu gösteren ve örneği Kurumca hazırlanan dört aylık sigorta primleri bordrolarının ilgili baro tarafından düzenlenerek ait olduğu dönemi takip eden ay içinde Kuruma verilmesi zorunludur.

MADDE 8 — Prim borcunu bu sözleşmede belirtilen süre içinde ödemeyen avukat hakkında 1136 sayılı Kanunun 190 mnci maddesi hükmü uygulanır ve sonucu Kurumun ilgili ünitesine bildirilir.

MADDE 9 — Prim borçlarını ödemeleri sebebiyle 1136 sayılı Kanunun 190 ıncı maddesi gereğince baro levhasından adı silinen avukatların, levhadan adının silindiği tarihe kadar birikmiş prim borçları, 506 sayılı Kanunun değişik 80 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte Kuruma ödendiği takdirde, bunların adı baro levhasına tekrar yazılır.

Bu şekilde baro levhasına yeniden kaydedilenler, baro levhasına kaydedildikleri tarihten itibaren tekrar topluluk sigortasına tâbi tutulurlar.

MADDE 10 — Kayıtlarını bir barodan diğer baroya nakleden avukatların topluluk sigortasına tâbi olma hali, durumun her iki baroca Kurumun ilgili ünitesine bildirilmesi halinde aynı şartlarla devam eder.

MADDE 11 — Bulunduğu derece ve kademe üzerinden en az 360 gün prim ödeyen avukatlar kayıtlı bulunduğu baronun yazılı teklifi üzerine, teklif tarihini takip eden ay başından geçerli olmak üzere derece ve kademelerini bir derece yükseltebilirler.

MADDE 12 — Sigortalılıklarını topluluk sigortasına tâbi olarak sürdüren avukatlar, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi bir işe girdikleri takdirde, bunların topluluk sigortasına tâbi olma hali, işe giriş tarihinden itibaren sona erer.

MADDE 13 — Topluluk sigortasından herhangi bir nedenle ilişkileri kesilen avukatların bu sigortaya tekrar katılabilmesi için kayıtlı bulunduğu baro tarafından Kuruma yeniden yazılı teklifte bulunulması şarttır.

Topluluk sigortasına bu şekilde yeniden katılanlar, toplulukla ilişkilerinin kesildiği tarihteki derece ve kademe üzerinden prim ödemeye devam ederler. Ancak bunlar topluluk sigortası ile ilgilendirilmediği sürede kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak geçen sürelerini 11 inci madde uygulamasında nazara alınmasını talep edebilirler.

MADDE 14 — Topluluk sigortasına malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödeyen avukatlar; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanu-

nunda belirtilen tahsis haklarından anılan Kanundaki esaslar dairesinde faydalanırlar.

MADDE 15 — Topluluk sigortasına malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenerek geçen süreler 2829 sayılı Kanunun uygulanmasında nazara alınır.

MADDE 16 — Topluluk sigortasının uygulanmasında ilgili barolarla Kurum arasında meydana gelecek ihtilaflarda «Topluluk Sigortası Genel Şartları» ile 506 sayılı Kanun ve bu Kanunun uygulamasına ilişkin Yönetmelik Yönetmelik hükümleri esas alınır.

Geçici Madde 1 — Bu sözleşmenin 6/b maddesinde öngörülen derece ve kademe seçimi hakkında, sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren altı aylık süre içinde ilgili baroca Kurum ünitesine herhangi bir bildirim yapılmaması halinde; topluluk mensubu avukatın derece ve kademesi 9.7.1987 tarihinden önceki prime esas kazancı ve 1.1.1970 tarihli topluluk sigortası sözleşmesi ile ek ve değişiklikleri esas alınmak suretiyle Kurumca re'sen tespit edilir ve prim tahsilatı bu derece ve kademe üzerinden yapılır.

Geçici Madde 2 — Seçilen veya Kurumca re'sen tespit edilen derece ve kademeler 1.10.1987 tarihinden geçirli olmak üzere uygulanır. Ancak 1.10.1987 tarihinden bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılan Topluluk Sigortası Sözleşmesi hükümlerine göre ödenen primler iade edilmez, mahsubu talep edilmez.

Geçici Madde 3 — a) 1.10.1987 tarihinden önceki sürelerle ait olup, bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ödenmemiş prim borçları için; ödeme süresinin bitiş tarihinden, bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yürürlükten kaldırılan sözleşmenin 9 uncu maddesine göre gecikme zammı ve kanuni faizi uygulanır.

b) (a) fıkrasında belirtilen prim borçlarına, bu sözleşmenin yürürlük tarihi ile ödeme tarihi arasında geçen süre için ise, 506 sayılı Kanunun değişik 80 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır.

Geçici Madde 4 — Derece ve kademe seçiminin bu sözleşmenin yürürlük tarihinden

İtibaren iki ay içinde yapılarak, seçilen derece ve kademe üzerinden hesaplanacak 1.10.1987 tarihinden sonraki prim borçlarının bu iki aylık süre içinde Kuruma ödenmesi veya Kurum hesabına yatırılması halinde gecikme zammı uygulanmaz.

MADDE 17 — Bu sözleşmenin yürürlüğe konulması ile 1.1.1970 tarihli Topluluk Sigortası Sözleşmesi ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18 — Bu sözleşme imza tarihini takip eden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

Teoman EVREN
Barolar Birliği
Başkanı

Cemal UYSAL
Sosyal Sigortalar Kurumu
Genel Müdür V.

Zahit GÖNENCAN
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Sosyal Güvenlik Kuruluşları Genel Müdürü

● TİP SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN SSK GENELGESİ

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : V - Tah. Dai. Bşk. 031/423558

KONU : Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm
Topluluk Sigortası.

9.6.1988

GENELGE
12 - 25 Ek

506 sayılı Kanununun 86 ncı maddesi gereğince uygulanmakta olan «Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Genel Şartları», sosyal güvenlik mevzuatındaki değişikliklere ve günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmiş ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 22.4.1988 tarihinde onaylanmıştır.

Bu genel şartlar doğrultusunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türkiye Barolar

Birliği Başkanlığı, Türkiye Noterler Birliği Başkanlığı ve Kurumumuz yetkilileri arasında yeniden, malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortası tip sözleşmeleri yapılmıştır. 506 sayılı Kanununun 86 ncı maddesinde yer alan dernek, birlik, sendika ve diğer teşekküllerle yapılacak sözleşmeler de, anılan genel şartlara göre yeniden düzenlenmiş olup, baro başkanlıkları, noter odaları ve diğer teşekküllerle imzalanacak sözleşme örneklerinden birer adet ilişikte gönderilmiş ve yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

DERNEK, BİRLİK SENDİKA VE BAŞKA TEŞEKKÜLLERİN TOPLULUK SİGORTASI İLE İLGİLİ İŞLEMLER SÖZLEŞMESİ

A — İLK DEFA TOPLULUK SİGORTASI YAPACAK TOPLULUKLAR VE BUNLARIN MENSUPLARI :

1 — İlk defa topluluk sigortası sözleşmesi yapmak için Bölge/Sigorta Müdürlüğünüze müracaat edecek topluluk hakkında gerekli incelemeler yapıldıktan sonra, sözleşme imzalanmasının uygun olup olmadığı hususundaki ünite görüşü de belirtilmek suretiyle Genel Müdürlüğümüze onayı alınacaktır.

Genel Müdürlüğümüzce sözleşme imzalanması uygun görülen topluluğa, Bölge/Sigorta Müdürlüğünüzce üç nüsha sözleşme örneği gönderilecek ve topluluğun yetkilisi veya temsilcisi tarafından imzalanıp onaylandıktan sonra sözleşmenin her üç nüshasının da bir yazı ekinde Müdürlüğünüze iadesi istenecektir.

Bu yazıya ayrıca;

a) İşverenlerle yapılacak sözleşmeler için, varsa işyerinin açılması hakkındaki belgenin; dernek, birlik, sendika ve başka teşekküllerle yapılacak sözleşmeler için, ana tüzüklerinin; noterce onaylanacak birer örneği,

b) Topluluk sigortasına girecek mensupların adı ve soyadı, baba adı varsa sigorta sicil numarası ile bunların gösterge tablolarındaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini gösterir bir cetvel, eklenecektir.

2 — Topluluk yetkililerince imzalanarak iade edilen sözleşmeler, Bölge/Sigorta Müdür-

lüğünüzce de imzalandıktan sonra, bir nüshası Genel Müdürlüğümüze (Tahsis Dairesi Başkanlığı) gönderilecek, bir nüshası Bölge/Sigorta Müdürlüğünüzde muhafaza edilecektir.

Üçüncü nüshası ise, topluluk mensuplarının seçerek bildirdikleri derece ve kademe üzerinden ödemeleri gereken prim tutarlarını gösterir bir listeyle birlikte ilgili topluluğa gönderilecektir.

3 — Topluluk mensuplarının ödeyecekleri primlerin hesabında nazara alınan prime esas günlük kazancın, gösterge ve katsayı sistemiyle tespit edilmesi esası getirildiğinden : Malûlük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına ilk defa tâbi tutulacak topluluk üyelerinin prime esas günlük kazancı, gösterge ve üst gösterge tablolarından seçeceği derece ve kademenin karşılığı olan göstergenin, yürürlükteki katsayıyla çarpımının 30'da biri olarak nazara alınacaktır.

ÖRNEK :

Seçtiği derece ve kademenin karşılığı gösterge; 4550 ve,

Yürürlükteki katsayı; 84 ise,

Prime esas günlük kazanç;

$4550 \times 84 : 30 = 12.740$.— TL. olup,

Aylık ödenecek prim miktarı;

$12740 \times 30 \times \% 20 = 76.440$.— TL.'dir.

4 — Topluluk sigortasına katılacakların sigortalılıkları, topluluğun bu husustaki talebinin Kurumca alındığı tarihi takip eden ay başından itibaren başlatılacak ve bu tarihten itibaren primleri tahsil edilecektir.

5 — Topluluk üyelerinin tescili ile ilgili olarak carî uygulamaya devam edilecektir.

B — TOPLULUK SİGORTASINA DEVAM ETMEKTE OLAN TOPLULUK MEN-SUPLARI :

1 — a) Yeniden düzenlenen topluluk sigortası genel şartlarının onaylandığı 22.4.1988 tarihinde topluluk sigortasına devam etmekte olan toplulukları, en geç 22.4.1989 tarihi mesai sonuna kadar sözleşmelerini yenilemeleri ge-

rektiği, yenilenmediği takdirde sözleşmenin bu tarihten itibaren fesh edileceği hususu en kısa zamanda iadeli taahhütlü bir yazıyla ilgili topluluğa duyurulacaktır.

b) Bu yazıya, toplulukça düzenlenip imzalandıktan sonra iade edilmek üzere malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortası sözleşmesinden üç nüsha eklenecektir.

c) Topluluk tarafından imzalanarak iade edilen sözleşmeler, Bölge/Sigorta Müdürlüğünüzce de imzalandıktan sonra, bir nüshası Genel Müdürlüğümüze, bir nüshası ilgili topluluğa gönderilecek, bir nüshası da Bölge/Sigorta Müdürlüğünüzde muhafaza edilecektir.

2 — Bu şekilde sözleşmesini yenileyen toplulukların mensuplarının ödeyecekleri malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası primleri de katsayı ve gösterge sistemiyle tespit edileceğinden yeni sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihteki (imza tarihini takip eden aybaşı) prime esas günlük kazancın ve aynı tarihte yürürlükte olan katsayıya göre intibakları yapılarak; derece, kademe ve göstergeleri tespit edilecektir.

Bu şekilde tespit edilen derece ve kademenin, carî günlük asgari ücrete (İş Kanunu gereğince tespit edilen asgarî ücret) göre tespit edilecek derece ve kademenin altında olması halinde, derece ve kademesi carî asgari ücrete göre bulunan derece ve kademeye yükseltilecektir.

ÖRNEK I :

Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihteki prime esas günlük kazancı; 3.000,— TL. olan bir topluluk mensubunun göstergesi :

$(\text{günlük kazanç}) \times 30$

Yürürlükteki katsayı

şeklinde tespit edileceğinden, yürürlükteki katsayı, 84 ise;

Gösterge sayısı; $3000 \times 30 : 84 = 1071,43$ ve buna en yakın gösterge ise 1070 olarak tespit edilecek ve buna göre; 6 ncı derece ,3 ncü kademeye intibak ettirilecektir.

ÖRNEK II :

Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte günlük asgari ücret 2.475,— TL. ve katsayı 84 ise, prime esas günlük kazancı 2.000,— TL. olan bir topluluk mensubunun :

Gösterge sayısı; $200 \times 30 : 84 = 714,29$ ve buna en yakın gösterge ise, 715 olarak tesbit edilecek ve buna göre; 12 nci derece, 4 ncü kademeye intibak ettirilecektir.

Ancak, yürürlükteki günlük asgari ücret 2.475.— TL. ve buna göre tespit edilecek derece ve kademe :

Gösterge sayısı; $2475 \times 30 : 84 = 883$, buna en yakın gösterge 885 ve bunun karşılığı ise 9 uncu derece, 2 inci kademe olduğundan, ilgilinin derece ve kademesi 9 uncu derece, 2 inci kademeye yükseltilerek, primler bu derece ve kademe üzerinden tahsil edilecektir.

3 — İş Kanunu gereğince belirlenen asgari ücretin yükseltilmesi halinde, prime esas günlük kazancı, yeniden belirlenen günlük asgari ücretin altında olanlar tespit edilerek, bunların prime esas günlük kazançları, günlük asgari ücret seviyesine çıkarılacak ve bu günlük kazanç ile asgari ücretin yürürlüğe girdiği tarihteki katsayıya göre yeniden intibakları yapılarak, tespit edilen derece, kademe ve göstergeleri ilgili topluluğa bildirilecektir.

Topluluk mensupları, intibak ettirildikleri yeni derece ve kademe üzerinden, asgari ücretin yürürlük tarihinden itibaren prim ödeyeceklerdir.

4 — İntibak işlemi tamamlanan topluluklara, topluluk mensuplarının hangi derece kademe ve göstergeye intibak ettiklerini gösterir bir liste düzenlenerek gönderilecek ve primlerin sözleşmenin yürürlük tarihinden (imza tarihini takip eden aybaşı) itibaren bu derece ve kademenin karşılığı gösterge ve yürürlükteki katsayıya göre hesaplanacak günlük kazanç üzerinden her ay 30 gün hesabıyla % 20 oranında malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemeleri gerektiği tebliğ edilecektir.

Ayrıca katsayının değişmesi halinde, Kurumdan herhangi bir tebliğat beklemeden,

primlerin yeni katsayıya göre hesaplanarak ödenmesi hususu da topluluklara duyurulacaktır.

ÖRNEK :

İntibak ettiği derece 9, kademe 2, gösterge 885 ve,

Yürürlükteki katsayı 84 ise,

Prime esas günlük kazanç;

$885 \times 84 : 30 = 2.478.—$ TL.

Prime esas aylık kazanç;

$2478 \times 30 = 74.340.—$ TL,

Aylık ödenecek prim miktarı;

$74340 \times \% 20 = 14.868.—$ TL. olacaktır.

5 — Topluluk mensuplarının, yeni sözleşmenin imzalanarak yürürlüğe gireceği tarihten sonraki sürelerle ait primleri, topluluk tarafından primin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödenecek, süresi içinde ödenmeyen primlere, 506 sayılı Kanunun değişik 80 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanacaktır.

Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarihe kadarki sürelerle ait prim borçları için önceki sözleşme hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

6 — a) Topluluk sigortası sözleşmesini yenileyen toplulukların mensuplarından; sözleşmenin geçici 1 nci maddesine göre derece ve kademesini yükseltmek isteyenler bulunduğu takdirde; bunların adı soyadı, sigorta sicil numarası ve Kurumca daha önce tespit edilerek bildirilen intibak ettirildikleri derece, kademe ve göstergelerini belirtir bir liste, ilgili topluluk tarafından düzenlenerek Bölge/Sigorta Müdürlüğüne verilecek ve listedeki sigortalıların yükselebilecekleri en üst derece, kademe ve göstergeleri Müdürlüğünüzce aşağıdaki şekilde tespit edilerek yine liste halinde ilgili topluluğa gönderilecek ve listede kayıtlı topluluk mensupları, buldukları derece ve kademe ile Kurumca tespit edilerek tebliğ edilen yükselabilecekleri en üst derece ve kademe arasında seçecekleri derece ve kademe üzerinden, seçilen derece ve kademenin Kuruma bildirildiği tarihi takip eden ay başından itibaren prim ödeyeceklerdir.

— Topluluk mensubunun yeni sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte (imza tarihini takip eden ay başı) prime esas günlük kazancı, 3395 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 9.7.1987 tarihinde prime esas günlük kazançta meydana gelen %239,41 oranında artırılarak, yükselebileceği en yüksek derece ve kademenin karşılığı olan prime esas günlük kazancı bulunacaktır.

— Tespit edilen bu günlük kazanç ve topluluğun derece, kademe yükseltilmesi ile ilgili olarak Kuruma müracaat tarihinde yürürlükte olan katsayı esas alınarak, yükselebileceği en yüksek derece, kademe ve göstergesi belirlenecektir.

Söz konusu derece ve kademe seçiminin geçerli olabilmesi için, seçimin en geç 22.4.1989 tarihi mesai sonuna kadar yapılarak bu süre içinde ilgili topluluk tarafından Kuruma bildirilmiş olması gerekmektedir.

ÖRNEK :

Topluluk mensubunun, sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihteki prime esas günlük kazancı 1.960,— TL. ve yürürlükteki katsayı 84 ise,

Günlük kazançtaki artış miktarı :

$$1960 \times \% 239,41 = 4.692,44 \text{ TL.},$$

Artırılmış günlük kazanç :

$$1960 + 4693 = 6.653,— \text{ TL.}$$

Gösterge sayısı; $6653 \times 30 : 84 = 2376$ ve buna en yakın gösterge 2400 olarak tespit edilecek, buna göre seçebileceği en yüksek derece ve kademesi; (Üst, Gösterge Tablosu) 9 uncu derece, 5 inci kademe olacaktır.

Bu topluluk mensubu, yürürlükteki asgari ücret de dikkate alınarak evvelce intibak ettirildiği 885 olan göstergesini, 2400 göstergeye kadar yükseltebilecektir.

b) 9.3.1987 tarihli, 12 - 5. Ek Genelge eki malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortası genel şartlarına göre sözleşme imzalamış bulunan :

— Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği ve Elçiliğe Bağlı Kuruluşlarda Çalışan Memur ve Müstahdemleri Yardımlaşma Sosyal Güvenlik Derneği - ANKARA

— Özgü - Baytur Konsorsiyum - ANKARA

— İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi - ANKARA

— İslam Konferansı Teşkilatı, İslam Tarih - Sanat ve Kültürü Araştırma Merkezi - Beşiktaş/İSTANBUL

Topluluklarının mensupları da, prime esas günlük kazançlarını sözleşmenin 5 inci maddesi gereğince 1.10.1987 tarihinden itibaren % 239,41 oranında artırılmış olmaları gerekmektedir.

22.4.1988 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren yeni genel şartlara göre yukarıda ünvanları belirtilen toplulukların mensuplarının da intibak edecekleri derece ve kademelerini değiştirebilmelerine imkân verilmesi uygun görüldüğünden isterlerse aşağıdaki şekilde derece ve kademe seçimi yapabileceklerdir.

Sözleşmesini yenileyen bu toplulukların mensupları, intibak ettirildikleri derece ve kademelerini yeniden seçmek istedikleri takdirde; bunların adı soyadı ve sigorta sicil numaralarını belirtir bir liste ilgili topluluk tarafından düzenlenerek Bölge/Sigorta Müdürlüğüne verilecek ve listedeki sigortalıların seçebilecekleri en üst ve en alt derece, kademe ve göstergeleri Müdürlüğünüzce tespit edilerek yine liste halinde ilgili topluluğa gönderilecek, Kurumca tespit edilerek tebliğ edilen en alt ve en üst derece, kademe arasında olmak kaydı ile seçecekleri derece ve kademe üzerinden, seçilen derece ve kademenin Kuruma bildirildiği tarihi takip eden ay başından itibaren prim ödeyeceklerdir.

Topluluk mensuplarının seçebilecekleri derece kademe ve göstergenin en üst ve alt sınırının tesbiti aşağıdaki şekilde yapılacaktır :

— Öncelikle topluluk mensubunun 9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazancı 30 ile çarpılarak prime esas aylık kazancı bulunacak, bu kazanç; o tarihte yürürlükte olan katsayıya (70) bölünerek seçebileceği en küçük göstergenin karşılığı derece ve kademesi bulunacaktır.

— Üst gösterge tablosunun 9.7.1987 tarihinde yürürlüğe girmesiyle, prime esas gün-

lük kazancın üst sınırında % 239,41 oranında artış olduğundan, 9.7.1987 tarihinden önceki günlük kazancı % 239,41 oranında artırılıp 30 ile çarpılarak bulunacak artırılmış prime esas aylık kazanç, 70 katsayıya bölünerek seçebileceği en yüksek göstergenin karşılığı derece ve kademesi bulunacaktır.

Bu şekilde tespit edilen iki derece ve kademe arasındaki derece ve kademelerden topluluk mensubu dilediğini seçebilecek ve seçtiği derece ve kademe üzerinden, seçilen derece ve kademenin Kuruma bildirildiği tarihi takip eden ay başından itibaren prim ödeyecektir.

ÖRNEK :

9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazancı 4.000.— TL. olan bir topluluk mensubunun :

Gösterge sayısı; $4000 \times 30 : 70 = 1714$, buna en yakın gösterge ise 1700 olarak tespit edilecek ve seçebileceği en düşük derece ve kademesi; (Üst Gösterge Tablosu) 10 uncu derece, 1 inci kademe olacaktır.

9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazancın üst sınırı 4400,— TL. ile 9.7.1987 tarihindeki üst sınır 14.934,— TL. arasındaki artış oranı % 239,41 olduğundan, bu artış oranı nazara alınarak yeni prime esas günlük kazanç tespit edilecektir.

Artış miktarı; $4000 \times \% 239,41 = 9.576,40$ TL.,

Artırılmış yeni günlük kazancı;
 $4000 + 9577 = 13.577,—$ TL.

Gösterge sayısı; $13577 \times 30 : 70 = 5818$, buna en yakın gösterge ise 5800 olarak tespit edilecek ve seçebileceği en yüksek derece ve kademesi; (üst) 2 inci derece, 3 üncü kademe olacaktır.

Bu topluluk mensubu, tespit edilen en düşük 1700 gösterge ile en yüksek 5800 gösterge arasında olmak kaydıyla dilediği derece ve kademeyi seçebilecek, seçtiği bu derece ve kademenin karşılığı olan gösterge üzerinden hesaplanacak günlük kazançta göre her ay 30 gün hesabıyla % 20 oranında prim ödeyecektir.

C — DİĞER HUSUSLAR :

1 — Prime esas günlük kazançların hesabında lira kesirleri, liraya tamamlanacaktır.

2 — Topluluk mensuplarının ödeyecekleri primler, aylık olarak topluluk tarafından topluca ve ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödenecek ve mensuplarının adı, soyadı, sigorta sicil numaraları, göstergeleri ve prim tutarlarını gösterir bir liste aynı süre içinde Kuruma verilecektir.

Süresi içinde ödenmeyen primlere, 506 sayılı Kanunun değişik 80 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanacaktır.

3 — Herhangi bir aya ait primi, bu ayı takip eden ayın sonundan itibaren en geç 6 ay içinde gecikme zammıyla birlikte Kuruma ödenmeyen toplulukların sözleşmeleri, primi ödenmeyen ay başından itibaren Kurumca fesh edilecektir.

4 — Sigorta primleri bordroları, 4'er aylık 3 dönem halinde düzenlenerek ait olduğu dönemi takip eden ay içinde Kuruma verilecektir.

5 — Bulunduğu derece ve kademe üzerinden en az 360 gün prim ödeyen topluluk mensupları, kayıtlı bulunduğu topluluğun yazılı teklifi üzerine, teklif tarihini takip eden ay başından geçerli olmak üzere, derece ve kademelerini bir derece yükseltebileceklerdir.

ÖRNEK :

9 uncu derece, 2 inci kademenin karşılığı olan 885 gösterge üzerinden en az 360 gün prim ödemiş olan bir topluluk mensubu, kayıtlı bulunduğu topluluk kanalıyla derecesini yükseltmek istediğini yükseltmek istediği takdirde, ilgilinin derece ve kademesi; 1 derece arttırılarak 8 inci derece, 2 inci kademeye yükseltilecektir.

6 — Topluluk mensuplarının, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına (SSK dahil) tâbi bir işe girmeleri halinde, bunların topluluk sigortaları, işe giriş tarihinden itibaren sona erdirilecektir.

7 — Topluluk sigortasından herhangi bir nedenle ilişkileri kesilenler, kayıtlı bulunduk-

ları topluluk tarafından teklif edilmek şartı ile, müracaatın Kurumca alındığı tarihi takip eden ay başından itibaren, toplulukla ilişkilerinin kesildiği tarihteki derece ve kademesi üzerinden prim ödemeye devam edebileceklerdir.

Ancak, bunların topluluk sigortasının kesintiye uğradığı sürede, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak geçen hizmet süreleri varsa, istekleri halinde bu çalışmalarının her 360 günü için derece ve kademelerini bir üst derecenin aynı kademesine yükseltebileceklerdir.

8 — Katsayı artışı veya gösterge tablolarında yapılacak değişiklikler sebebiyle prime esas günlük kazançlarda meydana gelecek artırımlar, Genel Müdürlüğümüzden talimat beklenmeden yapılacaktır.

AVUKATLAR TOPLULUK SİGORTASI İLE İLGİLİ İŞLEMLER :

A — İLK DEFA TOPLULUK SİGORTASI SÖZLEŞMESİ YAPACAK BARO BAŞKANLIKLARI VE BUNLARIN MENSUPLARI :

1 — İlk defa topluluk sigortası sözleşmesi yapacak baroya Bölge/Sigorta Müdürlüğünüze örneği ekli sözleşmeden üç nüsha gönderilecek ve Baro Başkanlığı tarafından imzalanıp onaylandıktan sonra sözleşmenin her üç nüshasının da bir yazı ekinde Müdürlüğe iadesi istenilecektir.

Bu yazıya ayrıca; topluluk sigortasına girecek avukatların adı ve soyadı varsa sigorta sicil numarası ile bunların gösterge tablolarındaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini gösterir bir cetvel eklenecektir.

2 — Baro Başkanlığınca imzalanarak iade edilen sözleşmeler, Bölge/Sigorta Müdürlüğünüze de imzalandıktan sonra, bir nüshası Genel Müdürlüğümüze gönderilecek, bir nüshası Bölge/Sigorta Müdürlüğümüzde muhafaza edilecektir.

Üçüncü nüshası ise avukatların seçerek bildirdikleri derece ve kademe üzerinden öde-

meleri gereken prim tutarlarını gösterir bir listeyle birlikte ilgili baroya gönderilecektir.

3 — Avukatların ödeyecekleri primleri hesabında nazara alınan prime esas günlük kazancın, gösterge ve katsayı sistemiyle tespit edilmesi esası getirildiğinden; malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına ilk defa tâbi tutulacak avukatların prime esas günlük kazancı, gösterge ve üst gösterge tablolarından seçeceği derece ve kademelerin karşılığı olan göstergenin, yürürlükteki katsayıyla çarpımının 30'da biri olarak nazara alınacaktır.

Tespit edilen bu günlük kazanç üzerinden, her ay 30 gün hesabıyla % 20 oranında prim tahsil edilecektir.

4 — Malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortası sözleşmesi hükümleri, avukatın baroya kayıt tarihinden itibaren uygulanacak ve primleri bu tarihten itibaren tahsil edilecektir.

5 — Avukatların Kurumca yapılacak tes-cil işlemlerinde cari uygulamaya devam edilecektir.

B — TOPLULUK SİGORTASINA DEVAM ETMEKTE OLAN AVUKATLAR :

1 — Yeniden düzenlenen topluluk sigortası genel şartları doğrultusunda, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığıyla yapılan tip sözleşme gereğince ilgili barolarla yeniden sözleşme yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, sözleşme örneği ekli olarak gönderilmiş olup, Bölge/Sigorta Müdürlüğünüze yeteri kadar çoğaltılarak Baro Başkanlıklarına üçer nüsha gönderilecek ve Baro Başkanlığı tarafından imzalanarak iade edilen sözleşmeler, Bölge/Sigorta Müdürlüğünüze de imzalandıktan sonra, bir nüshası Genel Müdürlüğümüze, bir nüshası ilgili baroya gönderilecek, bir nüshası da Bölge/Sigorta Müdürlüğünüzde muhafaza edilecektir.

2 — 3395 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 9.7.1987 tarihinde malûllük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına devam etmekte olan avukatların, 1.10.1987 tarihinden itibaren ödeyecek-

leri primlerin hesabı da katsayı ve gösterge sistemine bağlandığından, sözkonusu avukatlarca yeni sözleşmenin imzalanarak yürürlüğe gireceği tarihten itibaren, aşağıda açıklandığı şekilde tespit edilecek derece ve kademeler arasında olmak kaydıyla derece ve kademe seçimi yapılarak **en geç altı ay içinde** ilgili Barolar tarafından Kuruma bildirilecektir.

Avukatın seçebileceği en düşük göstergesinin tespitinde, 9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazancı; seçebileceği en yüksek göstergesinin tespitinde ise, 9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazancının % 239,41 oranında artırılmış miktarı esas alınacaktır.

ÖRNEK :

9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazancı; 3.500,— TL. olan topluluk mensubu bir avukatın bu kazancına göre derece kademe ve göstergesi :

Gösterge sayısı; $3500 \times 30 : 70 = 1500$ olup, buna en yakın gösterge 1400 olarak tespit edilecek ve seçebileceği en düşük derece ve kademesi; 1 inci derece, 9 uncu kademe olacaktır.

9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazancın üst sınırı 4400,— TL. ile 9.7.1987 tarihindeki üst sınır 14.934,— TL. arasındaki artış oranı % 239,41 olduğundan, bu artış dikate alınarak yeni günlük kazanç tespit edilecektir :

Artış miktarı;

$$3500 \times \% 239,41 = 8379,35 \text{ TL.}$$

Artırılmış yeni günlük kazanç;

$$3500 + 8380 = 11.880,— \text{ TL.}$$

Gösterge sayısı; $11800 \times 30 : 70 = 5091$ olup, buna en yakın gösterge 5100 olarak tespit edilecek ve seçebileceği en yüksek derece ve kademesi; (Üst Gösterge Tablosu) 4 üncü derece, 9 uncu kademe olacaktır.

Bu avukat, tespit edilen en düşük 1400 gösterge ile en yüksek 5100 gösterge arasında olmak kaydıyla, dilediği derece ve kademe seçebilecek, seçtiği derece ve kademenin karşılığı olan gösterge üzerinden hesaplanacak günlük

kazanca göre, 1.10.1987 tarihinden geçerli olmak üzere her ay 30 gün hesabıyla % 20 oranında prim ödeyecektir.

3 — Yukarıda 2 inci maddede belirtildiği şekilde en geç altı ay içinde derece ve kademe seçimi yapılmaması veya seçilen derece ve kademenin en geç altı ay içinde Kuruma bildirilmemesi halinde topluluk mensubu avukatın 9.7.1987 tarihinden önceki prime esas günlük kazancı % 239,41 oranında artırıldığında hangi derece ve kademeye geliyorsa, o derece ve kademeye re'sen intibak ettirilerek, primleri 1.10.1987 tarihinden geçerli olmak üzere, intibak ettiği derece ve kademenin karşılığı olan prime esas günlük kazanç üzerinden tahsil edilecektir.

4 — Seçilen veya Kurumca re'sen tespit edilen derece ve kademenin, carî günlük asgari ücrete göre tesbit edilen derece ve kademenin altında olması halinde, topluluk mensubu avukatın derece ve kademesi carî asgari ücrete göre bulunan derece ve kademeye yükseltilecektir.

5 — 1.10.1987 tarihinden bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılan sözleşme hükümlerine göre primlerini ödemiş olup da, seçilen veya Kurumca re'sen tespit edilen derece ve kademenin karşılığı olan göstergeye göre tespit edilen prime esas günlük kazancın üzerinde ödenen primlerin, iadesi veya prim borcuna mahsubu yapılmayacak, ödenen bu primler ait olduğu dönemin primi olarak işlem görecektir.

6 — Bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarihten önceki sürelerle ait olup da, bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarihe kadar ödenmemiş prim borçları için prim borcunun ödeme süresinin bitişi tarihinden bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılan sözleşmenin 9 uncu maddesine göre : İlk ay için % 10 ve bundan sonraki 5 ay için % 2 oranında gecikme zammı; uygulandığı 6 aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren yıllık % 30 kanuni faiz uygulanacaktır.

Bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih ile prim borcunun ödendiği tarih arasında geçen süre için ise, 506 sayılı Kanunun değişik

80 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanacaktır.

Ancak, derece ve kademe seçimini, bu sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren **iki ay içinde**, yapılarak, seçilen derece ve kademe üzerinden hesaplanacak 1.10.1987 tarihinden sonraki sürelerle ait prim borçlarının, yukarıda belirtilen iki aylık süre içinde ödenmesi halinde, 1.10.1987 tarihi ile prim borcunun ödendiği tarih arasındaki süre için gecikme zammı ve kanuni faiz uygulanmayacaktır.

C — DİĞER HUSUSLAR :

1 — Prime esas günlük kazançların hesabında lira kesirleri, liraya tamamlanacaktır.

2 — Topluluk mensubu avukatların ödeyecekleri primler, aylık olarak ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödenecek ve baroca mensuplarının adı, soyadı, sigorta sicil numaraları, göstergeleri ve prim tutarlarını gösterir bir liste, aynı süre içinde Kuruma verilecektir.

Süresi içinde ödenmeyen primlere, 506 sayılı Kanunun değişik 80 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanacaktır.

3 — Sigorta primleri bordroları, 4'er aylık 3 dönem halinde baro tarafından düzenlenerek ait olduğu dönemi takip eden ay içinde Kuruma verilecektir.

4 — Bulunduğu derece ve kademe üzerinden en az 360 gün prim ödeyen topluluk mensubu avukatlar, kayıtlı bulunduğu baronun yazılı teklifi üzerine, teklif tarihini takip eden ay başından geçerli olmak üzere, derece ve kademelerini bir derece yükseltebileceklerdir.

5 — Topluluk mensubu avukatların, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbir bir işe girmeleri halinde, bunların topluluk sigortaları, işe giriş tarihinden itibaren sona erdirilecektir.

6 — Topluluk sigortasından herhangi bir nedenle ilişkileri kesilenler, kayıtlı buldukları baro tarafından teklif edilmek şartıyla, müracaatın kurumca alındığı tarihi takip eden ay başından itibaren, toplulukla ilişkilerinin

kesildiği tarihteki derece ve kademesi üzerinden prim ödemeye devam edebileceklerdir.

Ancak, bunların topluluk sigortasının kesintiye uğradığı sürede, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak geçen hizmet süreleri, istekleri halinde bu çalışmalarının her 360 günü için derece ve kademelerini bir üst derecenin aynı kademesine yükseltebileceklerdir.

7 — Katsayı artışı veya gösterge tablolarında yapılacak değişiklikler sebebiyle prime esas günlük kazançlarda meydana gelecek artırımlar, Genel Müdürlüğümüzden talimat beklenmeden yapılacaktır.

8 — İş Kanunu gereğince belirlenen asgari ücretin yükseltilmesi halinde, yeniden belirlenen günlük asgari ücretin altında prim ödeyenler tespit edilerek, bunların prime esas günlük kazançları günlük asgari ücret seviyesine çıkarılacak ve bu günlük kazanç ile asgari ücretin yürürlüğe girdiği tarihteki katsayıya göre intibakları yapılarak, tespit edilen derece, ve göstergeleri ilgili baroya bildirilecektir.

Topluluk mensubu avukatlar, intibak ettirildikleri yeni derece ve kademe üzerinden, asgari ücretin yürürlük tarihinden itibaren prim ödeyeceklerdir.

ORTAK HUSUSLAR :

1 — Yukarıda ilgili bölümlerde de açıklandığı üzere; topluluk sigortası işlemlerinin de katsayı, gösterge sistemine bağlanması ve avukatlar için 1.10.1987 tarihinden geçerli olmak üzere uygulamaya konulması sebebiyle, sözleşme yenileme ve intibak işlemleri titizlikle takip edilerek en kısa zamanda sonuçlandırılacaktır.

2 — Söz konusu işlemlerin kısa sürede ve doğru olarak sonuçlandırılmasına yardımcı olacağından, bu genelgeden birer adet ilgili topluluklara gönderilecektir.

3 — 506 sayılı Kanunun değişik 80 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanması gerektiği hallerde, gecikme zammı oranlarıyla ilgili 30.5.1988 tarih 16-2 Ek genelge göz önünde bulundurulacaktır.

Bilgi edinilmesini ve gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

Genel Müdür Vekili
Cemal UYSAL

EKLER :

Ek - 1. (3 adet sözleşme örneği
9 sayfa)

DAĞITIM :

GEREĞİ :

MERKEZ VE TAŞRA
ÜNİTELERİNE

BİLGİ :

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞINA

● **BASIN BÜLTENİ**

- **Topluluk Sigortası Tıp Sözleşmesinin değiştirilmesi hakkında Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne yapılan başvuru.**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI

Ankara, 30.9.1987

Türkiye Barolar Birliği 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair 3395 Sayılı (Süper Emeklilik) Yasasını eleştirerek düzeltilmesi için Başbakanlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne başvuruda bulundu. Yapılan başvuru metni ilgi ve takdirlerinize sunulur.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

Süper Emeklilik Yasası adı ile anılan 3395 Sayılı Yasa Sosyal Sigortalar Kurumundan emekli olan hak sahiplerinin büyük kısmı için yeni birşey getirmemiş sigorta emeklilerinin acıklı durumu aynen sürmektedir.

Bu arada Süper Emeklilik hakkı kazanan 1. derecenin 9. kademesi ile diğer bütün derece ve kademeler arasında son derece adaletsiz uçurumlar ortaya çıkmıştır, asıl muhtaç zümre dışındaki gerçek işçi durumunda olmayan azınlığa Devlet eliyle bağışta bulunulmuştur.

Yasa bu hali ile hukuka ve kanun tekniğine aykırı olmakla kalmamış, Sosyal Güvenliğin, genellik, eşitlik, güven ilkelerine de son derece aykırı bir şekilde çıkarılmıştır. Nitekim kısa zamanda sakıncaları ortaya çıkmış yasanın kararname, talimat, hatta bakan emirleri ile değiştirilmesi gibi hukuki garabetlere başvurulmuştur. Bir demokratik hukuk devletinde böylesine uygulamaların yeri ve dayanağı olamaz. Konu yasal düzenlemelerle halledilmeden meclisin tatile girmesi büyük şanssızlık olmuştur. Bütün çalışanların, temsilcilerinin böylesine bir

haksızlıkla sonuna kadar mücadele etmeleri varlıklarının kaçınılmaz amacıdır.

Yasa en önemli adaletsizliği topluluk sigortasına bağlı meslektaşlarımız açısından sergilemektedir.

a) Hiçbir meslektaşımızın sigorta mevzuatı nedeni ile süper emeklilik haklarından yararlanması mümkün değildir.

b) Bundan böyle emekli olacakların süper emekli olabilmeleri için karşılanmaz ve katlanılmaz oranda prim ödemeleri gerekecek ve bütün meslektaşlarımızın gelecekte altından çıkılmayacak miktarda prim borçları birikecek ve sırf bu nedenle Barolardan kayıtlarının silinmesi mesleklerini dahi sürdürememeleri zorunlu olacaktır.

c) Topluluk Sigortasına bağlı sigortalıların prim ödeme üst tavanı da bu yasa karşısında belirlenememektedir. Sorunun öncelikle ve ivedilikle çözümü gereklidir.

Bu nedenle;

1 — İlk fırsatta ve topluluk sigortası TİP Sözleşmesinin yeniden ele alınması ve değiştirilmesi kaçınılmaz olmuştur.

2 — Bütün işverenlerin biriken prim borçları taksitlendirildiği halde topluluk sigortasına tabi sigortalılara bu imkân tanınmamıştır. Topluluk sigortasına tabi borçluların prim borçlarının aynı şekilde taksitlendirilmesi gerekmektedir.

Türkiye Barolar Birliği bu adaletsizliklerden bahisle daha önce yasa çıkmadan da uyarı ve başvuruda bulunmuştur. Konunun son derece önem arzemesi karşısında Birliğinizle Kurumunuz yetkilileri arasında bir toplantı düzenlenmesini gün ve saatinin tarafımıza bildirilmesini dilerim.

Saygılarımla,

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman Evren**

● YAZIŞMALAR

Başkanlığına
ANKARA

3395 sayılı Yasa yürürlüğe girmiştir. Bu Yasanın getirdiği haklardan Topluluk Sigorta-

sına tabi meslektaşlarımızın da yararlanması gerekmektedir.

TİP Sözleşmesinin değişik 4. maddesine göre :

Prime esas tutulan günlük kazancın alt ve üst sınırlarında yapılacak arttırmalar bu sözleşmenin kapsamına giren avukatlar hakkında da aynen uygulanır.

Bugüne kadar meslektaşlarımızın Yasadan yararlanmasına dair barolarımıza herhangi bir tebligat yapılmadığı gibi 30.9.1987 gün ve 1350 sayılı başvurumuza da bir cevap alınmamıştır.

Barolarımızın ve meslektaşlarımızın izleyecekleri yolun tesbiti için bu yazımız da değerlendirilerek yazı cevabının çabuklaştırılması önemine binaen dilerim.

Saygılarımla, 20.10.1987

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

Not : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Sosyal Sigortalar Kurumu
Genel Müdürlüğüne de yazılmıştır.

T. C. BAŞBANKLIK KANUNLAR VE KARARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/183-490/05983

16.11.1987

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.10.1987 tarihli ve
1457 sayılı yazınız

Avukatların 3395 sayılı Kanundan yararlandırılmaları hakkında Başkanlığınızdan alınan ilgede kayıtlı yazınız üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan alınan yazıda, konunun 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda 3395 sayılı Kanunla yapılan değişikliklere göre incelendiği ve tesbit edilecek esaslar ile

tip sözleşmede yapılması gereken düzenlemele-
rin bilâhare Başkanlığınıza bildirileceği belir-
tilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Burhanettin MUMCUOĞLU

Başbakan Adına

Müsteşar V.

(İmza)

● **GENELGE**

TÜRKİYE

BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE : 8/144

Ankara, 9.2.1988

Baro Başkanlığı

1 — Süper Emeklilik Yasası olarak nite-
lenen 3395 sayılı Yasanın getirdiği imkânlar-
dan meslektaşlarımızın yararlanmak konusun-
daki ısrarlı talepleri karşısında, Sosyal Sigor-
talar Kurumu; Tip Sözleşmesine göre 4.400,—
TL. üzerinden prim ödeyen avukatların bu ta-
rihten itibaren günlük kazançlarının 14.934,—
TL. yükseltilmesini, ayrıca eski üst sınır gün-
lük kazanç ile yeni üst sınır günlük kazanç ara-
sındaki artış oranı % 239.41 olduğundan eski
üst sınırın altında prim ödeyen bütün avukatlar-
nın günlük kazançlarında aynı oranda artırım
yapılmasını kabul ederek Birliğimize iletmiştir.
Bu yazı bütün barolarımıza 25.1.1988 günlü Ge-
nelgemiz ile duyurulmuştur.

2 — Yeni uygulama genç meslektaşlarımız-
za gerçekten önemli yük getirmiş ve çok haklı
yakınma ve tarizlere neden olmuştur. 12.9.1987
tarihinde Türkiye Barolar Birliği Salonunda
yaptığımız Baro Başkanları toplantısında bu
sakıncaya ve getireceği yüke açıkça değinilmiş
olduğu bilginiz içindedir.

3 — Süper emekli olmak için primlerin
bu miktar üzerinden ödenmesi zorunludur.
Ancak pek çok meslektaşımızın bu yükü kaldı-
ramayacakları da bir realitedir. Birliğimiz bir

yandan süper emekli olmak isteyen meslek-
taşlarımızın talepleri diğer yandan artan prim
yükünden yakınmaları ile karşı karşıyadır. Ay-
nı çelişkili talep ve yakınmaların barolarımıza
da iletildiği bilinmektedir.

4 — Avukatlık Tip Sözleşmesinin 4. mad-
desine göre «prime esas günlük kazancın alt ve
üst sınırlarında yapılacak artırımlar bu sözleş-
menin kapsamına giren avukatlar hakkında ay-
nen uygulanır» Sigortalar Kurumu bu kurala
uygun olarak artışları uygulamaya koymuş, ay-
rıca «Bu sözleşmede yapılması istenen değişik-
liklerle ilgili tetkik ve incelemelerin Genel Mü-
dürlükçe sürdürüldüğünü» bildirmiştir.

5 — Konu Sosyal Güvenlik açısından son
derece önemlidir. Süper emeklilik haklarının
isteğe bağlı olarak bir kısım meslektaşımıza
uygulanması, diğer bir kısmına uygulanmaması
şeklinde bir değişiklik tek çözüm olarak gözü-
kmektedir. Ancak böyle bir uygulamanın gele-
cekte meslektaşlarımız, çocuk ve çocukları aley-
hine büyük eşitsizlik doğuracağı da açıktır.

6 — Ortaya çıkan son derece önemli so-
runlar karşısında bütün barolarımızın meslek-
taşlarımıza fikir alışverişinde bulunduktan
sonra düşüncelerini Birliğimize iletmesi yeni
bir seçenek bulunabilmesi için gerekli olmuş-
tur.

Bu genelgemizin meslektaşlarımıza duyuru-
lmasını ve Baronuz görüşünün en kısa za-
manda Birliğimize iletmesini bilgilerinize sun-
narım.

Saygılarımla,

Avukat Teoman EVREN
Başkan

● **Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin De-
ğiştirilmesi hakkında Sosyal Sigortalar Ku-
rumu Genel Müdürlüğü'ne yapılan başvuru**

Sosyal Sigortalar Kurumu
Genel Müdürlüğü
ANKARA

10 Şubat 1988
Sayı : 145

3395 sayılı Yasanın getirdiği prim artışları-
nın Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesi hüküm-

lerine göre uygulanması bir kısım meslektaşlarımız açısından sorunlar yaratmıştır. Özellikle mesleğe yeni başlayan veya emekliliğine uzun zaman bulunan avukatlar ödeyemeyecekleri bir prim yükü altında kalmışlardır. Birliğimize önemli yakınmalarını ve ciddi infiallerini iletmektedirler. İki meslektaşımızın başvurusu örnek olarak ekte sunulmaktadır. Uygulama bir grup meslektaşımız için yararlı sonuçlar doğurmakla birlikte çoğunluğu teşkil eden diğer bir grup meslektaşımız için avukatlığa devam olanağını yocketmiştir. Böyle bir çelişki başka hiçbir meslek grubu ve çalışan için sözkonusu değildir.

Meslektaşlarımızın aslında büyük çapta prim borçları birikmiştir. Bundan böyle borç miktarı daha da büyüyecek ödenmesi kesinlikle mümkün olamayacaktır. Sorun bir yandan meslektaşlarımızı rahatsız ederken diğer yandan Kurumumuzu önemli şekilde ilgilendirmektedir. 19 Ocak 1988 gün V - XII - 367/A 50328 sayılı yazınızda :

«Bu sözleşmede yapılması istenilen değişikliklerle ilgili tetkik ve incelemeler Genel Müdürlüğümüzce sürdürülmekte olup, neticeden Birliğinize ayrıca bilgi verilecektir» denilmektedir.

Tip Sözleşme değişikliğinin meslektaşlarımızın dertlerine ve karşılaştıkları adaletsizliğe bir çözüm getirmesi kaçınılmaz olmuştur.

Süper emeklilik Yasasının sergilediği adaletsizliğin çalışan meslektaşlarımıza da yönelik yeni haksızlıklar oluşturmakta olduğunu bilgilerinize sunarım.

Birlikte çözüm bulunması mümkündür. Tip Sözleşmenin değiştirilmesi için en kısa zamanda bir toplantı düzenlenmesini dilerim.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

Ek : 2

● GENELGE

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENEL No. : 11/224

Ankara, 25.2.1988

Baro Başkanlığı

1 — Meslektaşlarımızın Süper Emekli olabilmeleri için olağanüstü istek göstermişlerdir. Bu isteklerinde de son derece haklı oldukları açıktır. SSK. primlerindeki artış Birliğimizin zorlamaları sonucu Kurum yetkililerince kabul edilmiş ve meslektaşlarımızın süper emeklilik denilen haklardan yararlanmaları imkânını getirmiştir.

2 — Ancak primlerinin % 239.41 oranında artması birçok meslektaşlarımız için sorun yaratmıştır. Ortaya çıkan çelişki karşısında Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesinin 4. maddesinin değiştirilmesi gerekmektedir. Ancak düşük prim ödemenin ileri de önemli hak kayıplarına ve adaletsizliklere neden olacağı da ayrı bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

3 — Birliğimizi en çok düşündüren ortaya çıkan ikilemin telifindeki güçluktur. Tip sözleşmenin değiştirilmesi bizim için büyük bir problem değildir. Nitekim gerekli girişimlerde bulunmuş Sosyal Sigortalar Kurumu değişiklik için Sosyal Güvenlik Bakanlığına öneride bulunmuştur.. Kurum yetkilileriyle Birliğimiz arasında Bakanlığın bir toplantı düzenlemesi gerekmektedir. Sosyal Güvenlik Bakanı ile de görüşülerek bu toplantı gününün öne alınması sağlanmıştır.

4 — Bilginize sunduğumuz bu gerçekler karşısında yapılacak değişiklikler konusunda meslektaşlarımıza en uygun formülün bulunabilmesi için önerilerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Kurumu prim artışlarının otomatik olmaktan çıkarılmasını artışın isteğe bağlı olmasını önermektedir. Başka seçenekler de bulun-

bilir. Baronuz görüşünün en kısa zamanda bildirilmesini bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

● **Kazanılmış haklar ile ilgili T.B.B. Yönetim Kurulunun aldığı örnek kararlar**

25 Mayıs 1988
617

BARO BAŞKANLIĞI
AMASYA

İlgi : 26.4.1988 günlü 50 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 7.5.1988 günlü toplantısında görüşülmüş, alınan karar aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

7.5.1988/367 - 15 S.Y.K.K.

Amasya Barosu Başkanlığının, bütün hizmetler için ödenen primlerin ortalamasının emeklilik maaşında esas alınması, kazanılmış hakların ihlâli olacağı yolundaki 26.4.1988 günlü 50 sayılı yazısı görüşüldü.

Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm aylığının hesaplanmasında prim ödenmiş hizmet sürelerinin ortalaması esasına göre aylık bağlanacağına ilişkin değişiklik Amasya Barosu Başkanlığının yazısında belirtildiği gibi, avukatlar için Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesi değişikliği ile ilişkili bulunmadığının Amasya Barosuna bildirilmesine oybirliği ile karar verildi.

Sayın Nihat AYDIN

Anamur - İÇEL

İlgi : 7.5.1988 günlü başvurunuz.

İlgi başvurunuz konusu Yönetim Kurulu-

muzun 3.6.1988 günlü toplantısında görüşülmüş ve alınan karar aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

3.6.1988 günlü 398/16 S.Y.K.K.

Av. Nihat Aydın'ın, emeklilik aylığının bağlanmasında son beş yıl ortalama esasının kaldırılmasının aleyhe bir durum olduğu yolundaki 7.5.1988 günlü başvurusu görüşüldü :

Topluluk Sigorta Sözleşmesi ile malûllük, yaşlılık, ölüm aylığının hesaplanmasında prim ödenmiş, hizmet sürelerinin ortalaması esasına göre aylık bağlanacağına ilişkin bir değişikliğin getirilmesi söz konusu değildir.

20.6.1987 günü yürürlüğe giren 3395 sayılı Yasa bu konuda önemli değişiklikler içermektedir. 10 ay önce yürürlüğe giren Yasanın Ek 2. maddesinin iyi bilinmesi şarttır. Emekliliğine 5 yıldan fazla süre bulunanların aylıkları bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra prim ödenmiş hizmet sürelerinin ortalamasına göre saptanacaktır. Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra mesleğe yeni başlayanlar için ise prim ödenmiş bütün sürelerin ortalaması esas alınacaktır. Yasa ile getirilen bu yeni durumun ilgiye tebliğine oybirliği ile karar verildi.

● **GENELGE**

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENEL NO. : 662/22

Ankara, 8.6.1988

Avukatlar için malûllük, yaşlılık ve ölüm Topluluk Sigorta Tip Sözleşmesi Sosyal Sigortalar Kurumu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri ile Türkiye Barolar Birliği Başkanı arasında bütün anlaşmazlıklar giderilerek imzalanmıştır. Tip Sözleşmesinin Barolarımız ile Sosyal Sigortalar Kurumu Bölge

Müdürlüklerince ayrı ayrı imzalanması gerekmektedir.

Tip Sözleşmesinin uygulanması ve imzası konusunda Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü teşkilâtına gereken açıklamayı ve talimatı en kısa zamanda yapacaktır.

Meslektaşlarımıza ve Barolarımıza da Birliğimizce gereken bilgi ve açıklama gönderilecektir.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

AVUKATLAR GÜNÜ KUTLANDI

Türkiye Barolar Birliğinin Tekirdağ'da düzenlenen XIX. Genel Kurulunda 5 Nisan günü «Avukatlar Günü» olarak kabul edilmesi nedeniyle Birlik Merkezinde T.B.B. Başkanı Av. Teoman Evren tarafından basın toplantısı düzenlenmiştir. 5.4.1988 günlü toplantıdaki konuşma metnini sunuyoruz.

Sayın Basın Mensupları,

Türkiye Barolar Birliğinin Tekirdağ'da yapılan son XIX. Genel Kurulu 5 Nisan gününü Avukatlar Günü olarak kabul etmiştir.

Birliğimiz Türkiye Barolarının idari vesayetten kurtulma tarihini Avukatlar Günü olarak kabul etmek kararında olmuştur. Fakat Barolar üzerindeki idari vesayet her gün biraz daha ağırlaşmıştır. Barolarımızın bir avukatlar günü saptanması istekleri karşısında 5 Nisan Avukatlar Günü olarak Genel Kurulumuzca kabul edilmiştir. Demokrasimizin, yargımızın hukukumuzun ve mesleğimizin içinde bulunduğu son derece ağır şartlar içinde 5 Nisan bir bayram olmaktan çok adalet sevgisinin, hak ve hukuk düşüncesinin yoğun bir ilgi ile izlendiği bir düşün ve sanat günü olacaktır. Bugün Baroların bağımsızlığı, demokrasimizin işlerliği, hukukumuzun yücelmesi, adaletin gerçekleşmesi için bir uğraş günüdür. Barolarımız sunduğum düşünceler ışığında çeşitli etkinlik-

ler sergileyeceklerdir. Bu günün ilerde bütün hukukçuların coşku ile kutlayacakları bir hukukçular bayramına dönüşmesi en büyük mutluluğumuz olacaktır. Böyle coşkulu bir hukuk bayramını, Türk Milleti ve Hukukçusu çoktan haketmiştir.

Savunma mesleği önemli güçlüklerle karşı karşıyadır. Savunma hakkı, aslında vatandaşın temel haklarından en önemlisidir. Diğer bütün hakların güvencesini ve yaptırımını oluşturmaktadır. Bu hakkın kullanılması öncelikle söz, yazı, fikir ve vicdan özgürlüklerinin en geniş şekli ile kullanılabilir olmasına bağlıdır.

Savunma mesleği ceza usul hukumumuzun gerekçesinde yıllarca önce önerildiği gibi bir makam olarak düzenlenmeli, görevin önemine uygun hakları, yetkileri ve dokunulmazlıkları bulunmalıdır. Bu gün suçlama ile savunmanın yargı içindeki dengesi suçlama lehine bozulmuştur. Uygulamanın Adalet açısından zararları her gün sergilenmektedir. Yargı savunma üzerine kurulur Adalet Ülkenin Savunma Adaletin temelidir. Böyle bir hakkın kullanılması üstlenmiş avukatların görevlerini yerine getirirken meslekî haklara, yetkilere ve dokunulmazlıklara sahip olmaları gerekli hatta zorunludur.

Yasalarımızda savunmaya tanınan olanakların kullanılmasında engeller yaratılmaktadır.

— Yasalarımızda savunmadan belge saklayan, gizli delil sistemi giderek yaygınlaşmaktadır.

— Adaletin en büyük düşmanı gizliliklidir. Gizli raporlarla suçlama yargımızın engizisyon dönemlerinden tevarüs ettiği çok tehlikeli bir yöntemdir. Savunma hakkının tanınması yeterli değildir. İşlerliğinin sağlanması gerekir.

— Hazırlık soruşturmasının gizliliği Ceza Adaletinin çok büyük bir ayıbı olarak sürmekte adli hatalara neden olmaktadır. İşkence söylentileri bu gizlilikten kaynaklanmakta toplumda ciddi bir yara olarak kanamakta, büyük huzursuzluklar yaratmaktadır.

— Bireysel başvuru işkence ve insanlık dışı cezaları önlemeye ilişkin sözleşmeleri imza ve kabul eden Devletimiz herşeyden önce so-

ruşturmanın yasalarda düzenlenenden çok daha değişik ve ağır şekilde uygulanan gizliliği son vermek zorundadır. Suçlama ile savunmanın aynı anda başlaması ilkesi artık duraksamadan uygulamaya konulmalıdır.

Ülkemizde hukuk ve yargı sorunları her gün biraz daha karmaşık bir hal almaktadır. Hukuk küçümsenmekte, gözardı edilmekte ve önemsenmemektedir.

Anayasamızın 2. maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Anayasamız demokratik hukuk devleti anlayışında samimiyetsiz düzenlemeler içermekte, hukuk devleti niteliği ayrıcalık hükümleri ile ortadan kaldırılmaktadır.

Bu gün ciddi bir Anayasa bunalımı söz konusudur. Birkaç kez Anayasa değişikliği gerçekleştirilmiş, Anayasa Mahkemesine başvurular yoğunlaşmış, Anayasanın bir kez ihlâlinin mümkün olabileceği düşüncesi en yetkili makamlarca ifade edilmiştir.

Böyle zamanlarda Anayasa Mahkemesinin görevi son derece önem taşımaktadır. Mahkeme Başkanlarının görevden ayrılır ayrılmaz yürütmeye görev kabul etmelerinin son derece sakıncalı ve zararlı bir teammül haline geldiğini belirtmeyi görev bilmekteyim.

Türkiye'de yok kanun yap kanun anlayışı sürmekte mevzuatımızın yeniden düzenlenmesi düşünülürken, hukukî yapımız karmakarışık bir şekil almaktadır. Kanun gücünde kararname bir yandan bu yapıyı alt üst etmekte öte yandan yasama organının fonksiyonunun icraya devri gibi bir sonuca varmaktadır.

Yargıç teminatı ve yargı bağımsızlığı ciddi bir tehdit ve hızlı bir yozlaşma sürecine girmiştir. Hâkimler Kurulu gündeme alınmayan hiçbir konuyu inceleyememekte giderek siyasî gücün etkisi altında kalmaktadır. Adalet Bakanının siyasî bir şahıs olması bir yana kurulun üyesi olan Bakanlık Müsteşarı siyasî davranışlar içine girmekte, yargı mensupları her gün biraz daha artan ağırlıkta siyasî baskıyı hesap eder duruma gelmiş bulunmaktadırlar.

— Paralı adalet anlayışı denilen yeni bir yöntemle adalete esnaflık karıştırılmaktadır.

Harç vergi ve resim dışında vakıflara para toplanmakta, uygulama amme hizmetinin niteliği ve yargının saygınlığı ile bağdaşmayacak şekilde bir fon teşkili ile yeni bir yapılanmaya zorlanmaktadır. Vatandaştan harç olarak alınan paralar bir kez daha başka nedenle tahsil edilmektedir. Adalet yoksullar için güçleşmekte, parası olmayanın hak arayamayacağı bir model gelişmektedir. Yoksullara adlî yardım için en küçük bir katkı düşünülmemektedir. Para cezalarının alabildiğine yükseltildiğini, cezanın yoksul için zorlaştırıldığını, varlıklı için kolaylaştırıldığını görmekteyiz. Böylece adalet anlayışı ciddi bir dengesizlik içine sürüklenmektedir.

— Sıkıyönetim kaldırıldığı halde sıkıyönetim mahkemelerinin yetkileri sürmekte, sanıklar bir sıkıyönetim mahkemesinden diğerine gönderilerek yargılanmaktadır. Uzayan duruşmalar boyunca Ankara - İstanbul - Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemelerinde yargılanan sanıklar vardır. Böyle bir uygulama son derece hukuka aykırı büyük çelişkiler taşımaktadır. Yasanın tezelden değiştirilmesi tabii hâkim ilkesine dönülmesi zorunludur.

— Çocuk Mahkemeleri birkaç ilde gerçekleştirilen, alt yapısı tamamlanmayan bir fantazi halinde fonksiyonu icra edememektedir.

— Cezanın adaletli olması kadar, cezanın çektirilmesindeki şartların adaletli olması önem taşır. Aksi halde ceza istenilen, düşünülen miktardan çok daha ağır amacını aşan bir yaptırım haline gelir. Cezaevlerinin öncelikle insan onuruna uygun bir teşkilâtlanmaya ve yönetime kavuşması şarttır. Nihayet suçluda bir insandır. Devletin güvencesi ve korunması altındadır.

— Adliyenin kalem personeli son derece düşük ücretlerle önemli görevlerini sürdürmektedirler. Hayat pahalılığının alabildiğine azgınlığı bir dönemde bu kadar düşük ücretle bu kadar güç ve sorumlu görev yapılamaz. Yargıçlardan önce bu personelin maddî durumuna eğilmek gerekirken hiçbir önlem alınmadığını ızdırıp içinde izlemektediriz.

— Adli zabitanın biran önce kurulması gereklidir. Bu gün için kolluk gücü icranın emir

ve denetimi altındadır. Yargıya müdahale eder biçimde görev yürütmektedir.

— Basın özgürlüğüne karşı çok ciddi bir tehlike büyümektedir. Demokratik düzende basın özgürlüğü herkesten çok vatandaşın özgürlüğüdür. Demokrasi bir etkileşim ve iletişim rejimidir. Aleniyete intikal etmemiş bir yayının hâkim kararı ile engellenmesinin adalet ve demokrasi ile bağdaşması düşünülemez. Hâkim teminatının tartışılır olduğu bir ortamda yargı kesinlikle böylesine bir tartışmanın içine sokulmamalı, saygınlığına gölge düşürülmemelidir. Yargı kararı ile de olsa bir yayının önceden engellenmesi tek kelime ile sansürdür. Anayasanın 28. maddesine açıkça aykırıdır.

Şahsiyet haklarına her türlü saldırı suç teşkil etmese bile bir haksız fiildir. Basın özgürlüğünü engeleyen nedenlerle ortaya atılan söylentiler yalan haberden daha tahripkar olacaktır. Basın özgürlüğünü engeleyen hiçbir önlemin demokratik düşünce içinde yeri yoktur. Söylenmesi suç olmayan bir haberin yazılması

halinde suç olmasının izahı mümkün değildir. Bir haberin yalan olup olmadığı hemen anlaşılabilir. Unsurları belirsiz, tanımı yapılmayan suç icadı Ceza Yasamızın temel ilkelerine aykırıdır.

Basında kusursuz sorumluluk kabul edilemez. Basın özgürlüğü kusursuz sorumluluk ilkesi ile hiçbir zaman birlikte düşünülemez.

Muzır Yasası diye bilinen Yasanın sergilediği haksızlıklar ortadadır. Yargının kitapların imhasına karar vermesi hem ülkeyi, hem de yargıyı yaralayan son derece vahim ortaçağdan kalma bir yaptırımdır. Yargının onuruna yarışmamaktadır.

Avukatlık Gününde,

Hukukumuzun ve yargımızın önemli sorunlarına satırbaşları halinde değinmek gereğini duydum. Çok çeşitli sorunlar hakkında düşüncelerimizi siz değerli basın mensuplarına kısaca iletiyorum. Elbette bütün sorunlar bunlardan ibaret değildir.

Saygılarımla.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BÜLTENİ

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Teoman EVREN

Yayın Sorumlusu :

Av. Semih GÜNER

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No : 5 Kızılay/Ankara

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1988

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

25 Haziran 1988

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1988 - 1989 ADALET YILI AÇILDI

6.9.1988 günü Yargıtay konferans salonunda düzenlenen törende, Yargıtay Birinci Başkanı Sayın Ahmet COŞAR ve Türkiye Ba-

rolar Birliği Başkanı Sayın Av. Teoman EVREN'in yaptığı konuşmaların metinlerini sunuyoruz.

1988 - 1989 ADALET YILI AÇIŞ KONUŞMASI

Ahmet COŞAR
Yargıtay Birinci Başkanı

Türk Yargısı için artık bir simge durumuna gelen ve her defasında biz yargıçlara, yeni bir coşku ve sevinç veren bu anlamlı güne katılmakla bizleri onurlandıran siz değerli konuklarımızı ve sevgili meslektaşlarımızı Yüce Yargıtay adına saygı ile selamlıyor ve 1988 - 1989 Yargı Yılına; ulusumuza ve devletimize yararlı olması dileği ile açıyorum.

Bu arada ve öncelikle bir önceki yargı yılı içinde vefat eden yargıç ve Cumhuriyet Savcılarına, avukat meslektaşlarıma ve yargının diğer görevlilerine Ulu Tanrı'dan rahmet diliyor, emekli olan değerli arkadaşlarımıza hukuka ve adalete olan unutulmaz katkılarından dolayı şükranlarımı ve gelecek içinde sağlık, mutluluk ve esenlik dileklerimi sunuyorum.

ATATÜRK VE HUKUK

Konuşmama Büyük Atatürk'ün, 1925 yılında o tarihteki adıyla Ankara Hukuk Mektebi'nin, şimdiki adıyla Ankara Hukuk Fakültesi'nin açılışı nedeniyle yaptığı çok çarpıcı konuşmasından aldığım bazı bölümler ile başlamak istiyorum :

«Sayın Dinleyenler,

Cumhuriyetin yönetim merkezinde bir hukuk okulu açmak vesilesi bugünkü toplantımızı hazırlamış bulunuyor. Bugün tanık olduğumuz

o lay yüksek memur ve uzman bilginler yetiştirme girişiminden daha büyük bir öneme sahiptir. Yıllardan beri süren Türk devrimi; varlığını ve zihniyetini, toplumsal yaşamın temeli olan yeni hukuk esaslarında saptamak ve güçlendirmek çaresine inanmıştır.

Türk devrimi nedir? Bu devrim, kelimenin ilk önce işaret ettiği ihtilal anlamından başka ve ondan daha geniş bir değişmeyi ifade etmektedir. Bugünkü devletimizin şekli yıllardan beri gelen eski şekilleri bir yana iten en gelişkin biçim olmuştur.

Ulusun varlığını sürdürmesi için bireyleri arasında düşündüğü ortak bağ, yüzyıllardan beri gelen biçim ve niteliğini değiştirmiş, yani ulus, dinsel ve mezhepsel bağ yerine Türk Ulusculuğu bağı ile bireylerini toplamıştır.

Ulus, uluslararası genel savaşım alanında yaşama ve güç nedeni olacak bilim ve aracın ancak çağdaş uygarlıkta bulunabileceğini bir değişmez gerçek olarak ilke saymıştır.

Kısacası Baylar, ulus, saydığım değişiklik ve devrimlerin doğal ve zorunlu gereği olarak, genel yönetimin ve bütün yasaların, ancak dünyasal gereksinimlerden esinlenmek ve gereksiniminin değişmesi ve gelişmesiyle durmadan değişmesi ve gelişmesi esas olan dünyasal bir anlayışı, yaşamı yöneten neden saymıştır.

.....

Sözünü ettiğim büyük devrim yolunda Türk Ulusunun şimdiye kadar sarf ettiği çalışma, içteki ve dıştaki kötü niyetlilere karşı yorulmaz, yıpranmaz savaşımın içinde ve doğrudan doğruya ulusal iradenin karşı gelinemez uygulaması alanında ve hukukçular elinde bulunan yasaların ve diğer kuralların varlığından bilinçli olarak habersiz gibi gözükerek, herşeyden önce Türk Ulusu ve devletinin yeni varlık biçimini uğraşarak ortaya çıkarmak uğrunda geçmiştir. Şimdi ortaya çıkan bu büyük eserin anlayışını, gereksinimlerini tatmin edecek yeni hukuk esaslarını ve yeni hukukçuları varetmek için girişimde bulunma zamanı gelmiştir. Sanırım ki, Ankara Hukuk Okulu ile Cumhuriyet Hukukunu yalnız dış görünüşü ve kelime anlamı biçiminde değil; fakat bilinçsel ve anlamsal niteliği ile, yasaları ile, hukukçuları ile açıklayacak ve savunacak tedbirleri almaya girişmiş bulunuyoruz.

.....

Ulusumuzu düşmeye mahkum etmiş ve ulusumuzun verimli bağrında dönem dönem eksik olmamış girişim sahiplerini, çaba ve çalışma sahiplerini en sonunda bıktırması ve bozguna uğratması, olumsuz ve yok edici güç şimdiye kadar elimizde bulunan hukuk ve onun içten izleyicileri olmuştur. Belki ağır ve cesurca olan tarihsel gözlemimin, seçkin kurulunuz içinde ve Cumhuriyet Hükümetinin bugün hizmetlerinden yararlanmakta bulunduğu değerli memurlar ve yargıçlarımız içinde, kimsenin hayretini gerektirmeyeceğine eminim. Bununla birlikte biraz daha içimden tasarladıklarımı açıklamak için izin vermenizi rica edeceğim. Uluslararası genel tarihin akışında Türklerin 1453 zaferini, İstanbul'u sonsuzluğa değin Türk topluluğuna kazandırmış olan güç ve kudret, aşağı yukarı aynı yıllarda kurulmuş olan basimevinin yandaşı ya da karşıtı olarak pek çok güç ve kudret sarfetmelerini gerektirmiştir.

Eski hukukun çok uzak ve çok eski ve yeneden ortaya çıkacak gücü olmayan bir dönem ve dönemin hukukçularını seçtiğim kanısına kapılmayınız. Eski hukukun ve hukukçularının yeni devrim dönemimizde doğrudan

doğruya bana çıkarttıkları zorluklardan örnek getirmeye kalksam başınızı ağrıtmak tehlikesi ile karşılaşırım. Fakat bilirsiniz ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kuruluş anlarında, onun bugünkü nitelik ve durumunu hukuk ve bilim esaslarına aykırı sayanların başında ünlü hukuk bilginleri bulunuyordu. Büyük Mecliste egemenliğin kayıtsız şartsız ulusta olduğunu belirten yasayı teklif ettirdiğim zaman, bu esasa Osmanlı Anayasasına aykırılığında dolayı karşı çıkanların başında yine eski ve bilimsel hünerleriyle ulusu aldatan tanınmış hukuk bilginleri bulunuyordu.

Sayın Baylar,

Hatta Cumhuriyetin ilanından sonra olan feci bir olayı da uyanık bakışlarınızın önünde canlandırmak isterim. En büyük kentimizin, bu yurttaki belki Avrupa'da öğrenim görmüş yüksek uzmanlarından oluşan baro kurulu, açıkca halifeci olduğunu duyuran ve duyurmakla öğünen birisini seçip kendisine başkan yapmıştır. Bu olay eskimiş hukuku izleyen eskimiş hukukçuların Cumhuriyet anlayışına karşı içten ve gerçek olan durum ve eğilimini belirtmeye yetmez mi?

Bütün bu olaylar devrimcilerin en büyük fakat en sinsi düşmanın çürümüş hukuk ve onun düzeltilmez hukukçuları olduğunu gösterir. Ulusun ateşli devrim atılımları sırasında sinmek zorunda kalan eski yasa hükümleri, eski hukukçular, iyilik yolunda gidenlerin etkisi ve ateşi yavaşlamaya başlar başlamaz derhal canlanarak, devrim esaslarını ve onun içten izleyicilerini ve onların değerli ülkülerini mahkum etmek için fırsat beklerler. Bu fırsat eski yasaların varlığı ve eski hukuk esaslarının yürürlüğü ile ve eski anlayışını içten ve yürekten olarak korumada inatçılıkla direnen yargıçların ve avukatların varlığı ile sağlanır.

Bugünkü hukuksal etkinliklerimizin nedenlerini açıklamış olduğum umudundayım.

Büsbütün yeni yasalar yaparak eski hukuk esaslarını temelinden ortadan kaldırmak girişimindeyiz. Ve yeni hukukun esasları ile alfabesinden öğrenime başlayacak yeni bir hukuk kuşağını yetiştirmek için bu kurumun açıyoruz. Bütün bu uygulamalarda dayanağımız

ulusun işe yatkınlığı ve yeteneği ve kesin iradesidir. Bu girişimlerde arkadaşlarımız, yeni hukuku bizimle birlikte sözünü ettiğim nitelikte anlamış olan seçkin hukukçularımızdır.

Öğrenci Baylar,

Yeni Türk toplum yaşamının kurucusu ve güçlendiricisi olmak savı ile öğrenime başlayan sizler, Cumhuriyet döneminin gerçek hukuk bilginleri olacaksınız. Bir an önce yetişmenizi ve ulusun isteğini eylemsel olarak tatmine başlamanızı ulus sabırsızlıkla beklemektedir. Sizi yetiştirecek olan profesörlerin üzerlerine düşen görevi hakkı ile yerine getireceklerine eminim.

Cumhuriyetin yaptırımı olacak bu büyük kurumun açılışında duyduğum mutluluğu hiç bir girişimde duymadım ve bunu açığa vurmakla ve belirtmekle hoşnutum.»

Konuşmamı; Yüce Atatürk'ün bu çok özgün, çok çarpıcı, her bölümü, bölümü ne kelime her tümcesi ile önemli ve bugün için dahi güncel olan; dahası bizlere uyarıcı mesajlar sunan bu söylevi ile girişimin nedenlerini açıklamakla sürdürmek istiyorum.

Osmanlı İmparatorluğu'nun gerek toplumsal, kültürel ve ekonomik alanda, gerekse siyasal ve askeri tabanda bir çöküş ve çözülüş süreci içine girmesi ile birlikte yaklaşık 18. yüzyılın başında yeni bir arayış döneminin başladığını ve tarihçilerin bu dönemi **tanzimat** biçiminde adlandırdıklarını hepimiz biliyoruz.

Ne var ki imparatorluğun çökmesine ve giderek yok olmasına, ne yeni teknikler elde ederek batıyı yakalamak çabasından ibaret olan **tanzimat** dönemi, ne de Jön Türkler ile başlayıp İttihat ve Terakki ile süren ve kuşkusuz dönemine göre ilerici bir eylem olan **meşrutiyet** dönemi engel olabilmıştır.

Öylece başlayıp süren çökme ve dağılma giderek ülkenin dış güçler tarafından eylemlerle biçimde paylaşılmasına kadar varmış ve hemen ardından çok güç koşullar altında başlatılan ve sürdürülen ve nihayet kesin bir yengi ile noktalanmış Ulusal Kurtuluş Savaşı sonrasında Türk Ulusunun önünde yepyeni bir ufuk açılmıştır.

Bu ufuk, toplumun ve devletin bütün kurumları ve değerleri ile yeni baştan örgütlendiği, somut çıkış noktaları ve hedefleri olan, itici gücünü halkın istek ve iradesi ile sağduyusundan ve yine çağdaşçılık, akılcılık, köktencilik ve bilimden alan bir dizi devrimi gündeme getirmiştir.

Cumhuriyet devrimleri olarak tanımlanan ve adlandırılan bu değişim süreci içinde ve toplumda; hukuk, eğitim, yazı, dil, yaşam ve kültür alanında yeni oluşumlar gerçekleşmiş, aynı dönemde ve sonrasında bu temel değişiklikleri tamamlayan, başka alanlara genişleten, gerek toplum gerekse bireylerin yaşantısında bu değişiklikleri yerleştirmeyi amaçlayan yasalar, girişimler ve kuruluşlar oluşmuştur.

Duraksamadan ve hemen vurgulamak gerekir ki; Cumhuriyet döneminde çağdaşlaşma doğrultusundaki en önemli ve köktenci değiştirmeler hukuk alanında gerçekleştirilenlerdir. Bu alana öncelikle ve özellikle el atılıp yeni bir yapılanmanın başlatılmış olmasının en başta gelen nedeni ise, hukuki yapıdaki değişim ve düzenlemelerin çağdaşlaşma sürecinin özünü oluşturmasıdır.

Çağdaş toplumlarda ve çağın devlet anlayışında; anayasalar, yasalar, tüzükler, yönetmelikler, idari nitelikteki eylem ve işlemler ile yargı kararları gibi devletin temel faaliyetleri, ancak ve ancak hukuka dayanılarak ve hukuksal kurallara bağlı kalınarak yerine getirilebilir.

Devletin eli, kolu, ayağı ve kafası olan siyasal iktidarı örgütleyen, kurumlaştıran ve en önemlisi yasallaştırıp meşrulaştıran ve toplum yaşamı içinde bireyi bireye ve devlete; devleti de bireye karşı koruyan ve onların haklarını güvence altına alıp karşılıklı olarak edimlerini düzenleyen de yine hukuktur.

Devletin benimsediği ve uygulamakta olduğu toplumsal, siyasal ve ekonomik model ne olursa olsun, hukukun işlevi ve toplumsal yeri hep aynıdır. Hukuk, hemen hemen her çağdaş toplumda, eyleme geçen ile karşı koyan arasındaki güçler dengesinin bir bileşkesi olup, her koşulda ve her değişik toplumsal örgütlenme biçiminde, öğretisel bilinç ile deneysel uygulama arasında değiştiricilik işlevini

görür. Dahası hukuk gerçeği değiştiren, bir anlamda ondan bağımsız ama yine de gerçeğe bağlı olan bir somut etkidir. Ne kaba kuvvet, ne de soyut bir etikdir. Ama ikisinin arasında yer alan ve istenilen ile olabilen arasındaki çelişik ilişkileri düzenleyen bir yaptırım aracıdır.

Hiç kuşkusuz hukuk, toplumsal ilişki ve gelişmelerin nesnel bir unsuru olduğu kadar gerçek bir toplumsal olgudur da. Onun varlığı ve gücü elbette her sorunu çözmeye yetmez. Esasen hukukun böyle bir işlevi de yoktur. Ama onun yokluğu, bilinmemesi ya da bilinmezlikten gelinişi ve kimi zaman uygulanılmıyor oluşu veya sağlıklı bir yapıya ve işlerliğe kavuşturulamaması pek çok toplumsal, siyasal ve ekonomik rahatsızlığın doğmasına, toplumsal barışın bozulmasına, giderek toplumda bir güven bunalımının ve kaba kuvvetin yerleşip yaygınlaşmasına ve eninde sonunda pek çok değer ve bu arada toplum düzeninin alt üst olup yıkılmasına neden olur.

Bu nedenle, Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte girilen yeni ve çağdaş yapılanma ve örgütlenme sürecinde, önce hukuk alanındaki değiştirme ve düzenlemelere yer verilmiş olması bir rastlantı değil, konunun önemini ve anlamını kavrayan bilinçli ve sağlıklı bir adımdır.

Daha o aşamada Büyük Atatürk'ün bildiği, kendi kişisel deneyimleriyle görüp saptadığı ve konuşmamızın en başında okuduğumuz söylevlerinde vurguladığı üzere; hukukun tümü ya da herhangi bir kuralı, çağının gerisinde kalmış, yaşadığı toplumun değişmek gereksinimi içinde olduğunu kavrayamamış kimi hukukçuların elinde ilerleme ve değişmeye karşı sürdürülen savaşmada kullanılan bir araçtır. Ama diğer yandan hukuk bir başına gericiliğin karşısında aşılmaz bir duvar, caydırıcılığı olan bir yaptırımdır.

Yine hukukun biçimlendirilmesinde ve kurumlaştırılmasındaki sağlıklılığa bağlı olarak da olsa, yapısından gelen eyleme geçirici bir etkisi ve işlevi de vardır. Ne var ki, bütün bunlar, yani özelde bir hukuk kuralının, genelde hukukun bütününe gücü onu ileri iten ve ya ona direnen maddi güçlere ve bu güçlerin

niteliğine bağlıdır. Zira hukuk, yapısı ve niteliği gereği tarihin itici gücü değil, sadece onun bir ürünü ve yansımasıdır. Onun içindedir ki hukuk; toplumsal ilişkilerin eyleme dönük düzenlenmesi ve öğretiler ile eyleme dönüşen toplumsal olgu arasındaki çatışmaların, etki ve tepkilerin, çelişkilerin, karşılaşma, buluşma ve kopmaların bir odak noktası, toplumsal ideoloji ile toplumsal pratik arasındaki savaşımanın en etkili ve uygun alanıdır.

İmdi, bütün bunların ve Atatürk'ün sizlere aktardığım söylevindeki anlam ve amacın daha iyi kavranabilmesi için hukuk alanındaki değiştirmelerden önceki aşamaya, yani Cumhuriyet öncesi duruma bakmak gerekir.

Osmanlı devlet geleneği ve yapısında din, yani İslamlık sadece bir inanç olayı değil, aynı zamanda devletin ve toplumun örgütlenme biçimi ve hukuk kurallarının dayanağıdır. Her ne kadar toplum ve hukuk bilimcilerin görüşlerine göre Osmanlı hukuku tam bir teokrasi hukuku değil ise de; şeriat, müslüman olan Osmanlı halkının toplumsal yaşamının bütününe kapsayan ve düzenleyen bir hukuktur. Ne var ki o dönemde bununla bile yetinmeyen, gücünü giderek artıran ve bütünü ile bir din devleti kurmayı amaçlayan kişiler ve çabalar da eksik değildir.

İşte Cumhuriyet döneminin gerçekleştirdiği hukuki değişme; bu tutucu ve çağ dışı yapıyı bütünü ile tersine çeviren bir devrimdir. Ancak bu devrim ile ki şeriatçılık eğilimleri hukuk ve toplum alanının dışına çıkarılabilmiş ve toplumun bütün hukuksal yapısını ve ilişkilerini sağlıklı, çağdaş, akla ve bilime dayanan bir hukuk dizgesi içinde bütünleştirerek devletin; yine aynı ölçü ve özelliklere uygun düşen yapısını oluşturabilmek olanağı doğmuştur.

Kuşkusuz, hukukun Cumhuriyet dönemi içinde yeniden ve tam bir devrimci anlayışla değiştirilip yeni bir yapıya kavuşturulmuş olmasının en önemli belgesi, bu dönemde yürürlüğe konulan Türk Medeni Yasası'dır. Her ne kadar Medeni Yasa temelde bir toplumun siyasal, ekonomik ve toplumsal varlığının bütününe içeren ve düzenleyen bir yasa değil ise

de, işlevi ve kapsadığı alanın özelliği gereği, toplumsal yaşamı çağın anlayışına uygun biçimde çerçeveleyen toplumun bütünlüğünü sağlayan, kadının toplum yaşamındaki yerine ve konumuna çağdaş bir açıklık ve yasallık getiren, miras, kişilik hakları, eşya hukuku gibi toplum yaşamında ve çağdaş uygarlıkta önemli ve özellikli yer tutan konularda çağa uyan, ulusa ve uygar devlet anlayışına yakışan düzenlemeler getirmiştir.

Geride kalan günlerde boşanma ve kişilik hakları ile ilgili bir bölümü değiştirilen ve diğer kimi bölümlerinin değiştirilmesi de gündemde olan Türk Medeni Yasası'nın değiştirilmesinde, Yüce Parlamentaoya ışık tutması dileği ile bu yasanın gerçekten çok etkileyici, özgün, dahası bir devrim belgesi niteliğinde olan gerekçesinden bir bölümü aktarmak istiyorum :

«... Mecellenin kuralları ve temel çizgileri dindir. Oysa ki toplum yaşamı, her gün, hatta her an temel değişikliklerle karşı karşıyadır. Bu değişikliklerin ve bunların yürüyüşünü hiçbir zaman bir nokta etrafında saptamak ve durdurmak olanaklı değildir. Yasaları dine dayalı olan devletler, kısa bir zaman sonra ülkenin ve ulusun isteklerini tatmin edemezler. Çünkü dinler, «Layetegayyer - değişmez» kuralları ifade ederler. Yaşam yürür, gereksinimler hızla değişir, din yasaları mutlaka ilerleyen yaşamın önünde biçimden ve ölü sözcüklerden fazla bir değer, bir anlam ifade etmezler. Değişmemek dinler için bir zorunluluktur. Bu nedenle dinlerin sadece bir vicdan işi olarak kalması çağdaş uygarlığın en önemli ayrımaçlarından birisidir. Temelini dinlerden alan yasalar, uygulanmakta oldukları toplumları geldikleri ilkel devirlere bağlarlar ve gelişmeye engel olan belli başlı etken ve nedenler arasında bulunurlar.

.....
Çağdaş uygarlık ailesinin içinde yer alan ulusların gereksinimleri arasında temelli farklar yoktur. Sürekli toplumsal ve ekonomik ilişkiler insanlığın büyük ve uygar bir yığını bir aile durumuna getirmiştir.

.....
Türk Ulusunun çağdaş uygarlığı, onun yaşayan ilkelerini olduğu gibi kabul etmek ka-

rarını verdiğini unutmamak gerekir. Çağdaş uygarlıkta Türk toplumuna uymayan yanlar varsa bu, Türk Ulusunun uygarlığa kendini uydurmak yeteneğinden yoksunluğunu göstermez; onu alışılmamış ve görülmemiş biçimde saran ortaçağ kurallarının, din kurallarının örgütlerinden ileri geldiğini gösterir. Çağdaş uygarlığa katılma onu benimseme yolunda kesin bir kararlılıkla yürüyen Türk Ulusu, çağdaş uygarlığı kendine uydurma değil, her ne pahasına olursa olsun o uygarlığın gereklerine uyma zorunluğundadır. Bu yasanın amacı din kurallarını ya da alışılmış gelenekleri tutmak değil bütün siyasal, toplumsal, ekonomik ve ulusal eylemleri güvence altına almaktadır...»

Cumhuriyet ile birlikte başlayan çağdaşlaşma ve uygarlaşma süreci içinde, Türk Ulusu adına yargılama yapma ve karar verme yetkisine sahip olan Türk yargısı ve yargıcı ile kamu adına ve kamu hukukunun korunması doğrultusunda görev yapan Cumhuriyet Savcıları; gerek rejimin yerleşip oturması konusunda, gerekse Cumhuriyet yasalarının uygulanması ile bu yasaların ülkenin ve dünyanın değişen toplumsal, ekonomik ve siyasal koşulları ile gereksinimlerine ayak uydurmasında çok başarılı sınav vermişlerdir.

Bu nedenle Büyük Atatürk'ün genelde hukukçuları, özelde yargıç ve Cumhuriyet Savcılarını Cumhuriyetin yaptırımı olarak görmesi boşa gitmemiş, bir umut ve beklenti noktasında kalmamış, eyleme dönüşerek somutlaşmıştır.

Bu aşamada ve yeri gelmiş iken vurgulamak gerekir ki; yarım yüzyılı azıcık aşan bir tarihi olan Cumhuriyet rejimi; Türk toplumunu, Osmanlı toplum ve devlet düzeninin tam tersi olan bir yöne çevirmenin kesin başlangıcıdır. O başlangıç noktasından sonra atılan her adım daha ileri bir aşamaya ulaşmak içindir. Nasıl tarihin ileriye dönük tekerleğini geriye çevirmek ve aynı suda iki kez yıkanmak olanaklı değil ise, Türk toplumunu Cumhuriyet ile birlikte geldiği noktadan geriye götürmek de olanaklı değildir. Bu nedenle laik devlet ilkesinden sapma ve ödün verme çizgisinde olanlar ile kendilerini Osmanlı ve İslamcı notaljisine kaptırıp çağdaş Türk toplumunu ge-

riye götürme hevesi ve hesabı içinde olanları Türk yargısı adına uyardı görev sayarız. Bu konumda olanlar çok iyi bilsinler ki kendilerini yalnızca tarihin yanılmaz sağduyusu yaralayıp mahkûm etmeyecektir. Tarihten daha önce ve daha etkin biçimde Türk yargısı onları gerektiğinde hak ettikleri cezaya çarptıracaktır.

EĞİTİM ÜZERİNE

Üzerinde duyarlılıkla durduğumuz ve Cumhuriyet ile birlikte başlayan çağdaşlaşma sürecinin özünü oluşturduğunu vurguladığımız Türk Hukuk Devrimi kadar önem taşıdığına inandığımız devrimsel değişikliği içeren diğer bir alan da eğitim alanıdır. Her iki alanda yapılan değişiklikler karşılaştırmalı olarak incelendiğinde uygulanan yöntem ile bağlı kalınan ilkelerin benzer ve hatta aynı nitelikte olduğu saptanacaktır. Öyle ki hukuk alanında olduğu gibi, eğitim alanında da yapılan köklü değişikliklerin dayandığı temel ilke çağdaşlaşmaya, bu zemin içinde birleştirmeye ve bütünleştirmeye yöneliktir. Eğitim ile ilgili olarak Atatürk'ün değişik zamanlarda ve değişik koşullarda yaptığı tüm konuşmalarında işlediği ana tema eğitim programlarının hem ulusun koşullarına ve hem de çağın gereklerine uygun olması yönündedir. O'na göre ulusun geri kalmışlığının temel nedeni; eksik, yetersiz, çağdışı, geleneksel eğitim yöntem ve tekniklerinin uygulanmış olmasıdır. ATATÜRK ulusal eğitimin gerekliliğine inanır ve «ulusal eğitimden söz ettiğim zaman bütün geleneksel inançlardan, doğudan ya da batıdan gelen bütün yabancı etkilerden arınmış, ulusal niteliğimize uyan eğitimi anlıyorum» der ve benzeri konuşmalarında, ulusal ahlakın uygarlık ilkelerine ve özgür düşünceye göre desteklenmesinde ve gelişip güçlenmesinde hep eğitimin payından, öneminden, etki ve işlevinden söz eder. Bütün bu konuşmalarda ortaya konulan görüş ve düşüncelerin ATATÜRK'ün sağlığında ve gelen zamanla birlikte eyleme dönüştürüldüğü hepimizin bildiği bir olgudur. Salt bu nedenler ile 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat, yani bugünkü adı ile Eğitim Birliği Yasası yürürlüğe konulmuş; eğitimin birliği ve laik eğitimle ulusun tüm bireylerinin aynı doğrultuda ve eşitlik

inde yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Gelin görün ki, gelen zaman içerisinde ortaya çıkan sosyo - ekonomik çalkantıların ve siyasal gücün etkisi ile bu ilkedен geri dönülmüş ve ortaya tam bir kargaşa çıkmıştır.

Şimdi toplumca bu konuda yeni arayışlar içinde olduğumuzu söylemek yanlış bir saptama olmasa gerekir.

Bu arayış içerisinde kimlerin neyi amaçladıklarını toplumca görmemize olanak sağlaması yönünden, altı yıl aradan sonra toplanan 12. Milli Eğitim Şurası önemli ve ilginç bir platform olmuştur. Şöyle ki; Öğretim Programları Komisyonu'nun Milli Eğitim Şurası'nın önüne getirdiği «Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Derslerinin kapsamı yeniden gözden geçirilmelidir. Batı ülkelerinde olduğu gibi, uygulamaya ilkökul birinci sınıftan başlanmalıdır.

Mecburi Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Derslerinin yanında Anayasa'nın 24. maddesinde yer aldığı şekilde, isteyene seçmeli ve uygulamalı din eğitimi ve öğretimi dersi verilmelidir» biçimindeki önerisi ibretle değerlendirilmeyecek ve şaşkınlıkla karşılanılmayacak gibi değildir. Cumhuriyet Hükümeti'nin değerli ve seçkin Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı'nın karşı koyması ile rapordan çıkarılan bu ve benzeri düşünce ve görüşlerin yargı olarak karşısında olduğumuzu, laik eğitimden geri atılacak her adımın Cumhuriyet rejimini geriye götüreceğinden kuşquamuz olmadığını vurgulamak ve bu kargaşadan çıkışın ancak laik eğitim ilkesinde ısrar etmekle, eğitim ve öğretimde birliğin, bütünlüğün ve birleştiriciliğin yeniden sağlanması ile olanaklı olduğunu belirtmek isterim.

Bilinmelidir ki; özgür düşünceli, bilimin ve aklın değerine ve yol göstericiliğine inanmış, her türlü inanca ve görüşe kesinlikle saygılı olan insanların yetiştirilebilmesi ancak, Cumhuriyetin niteliklerine uygun bir felsefeye göre eğitim yapan, laik içerikli bir eğitim ile gerçekleşebilir.

Ancak, laik nitelikteki bir eğitim sürecinden geçen ve yetişen kuşaklara; bilimsel ve özgür düşünceye ve demokrasiye dayanan, ya-

şamın ve insani faaliyetlerin bütün yönlerini kapsayan gerçeğin, tam ve eleştirmeli bir bilgisini vermek olanaklı olur.

Çağı yakalayabilmek ve ona ayak uydurabilmek, dahası çağı atlayabilmek ancak, bu kapsamda ve bu nitelikte bir eğitim ve öğretim sürecinden geçen insanların yönetimde ve üretimde görev almaları ile olanaklıdır. Zira ve ancak iyi yetişmiş insanla daha az yanlış yapılarak, daha hızlı ve güvenli yol alınır. O nedenle geleceğimizin güvencesi olan gençlerimizin yetiştirilmelerinde Cumhuriyetimizin de temeli olan bu ilkeleri gözardı etmememiz gerektiği inancındayım.

ATATÜRK'ÜN BIRAKTIĞI MİRAS - ÇAĞDAŞ UYGARLIK

Hepimizin bildiği üzere Cumhuriyet rejiminin oluşturduğu toplumsal yapı çağdaş uygarlığın öngördüğü ilkeler üzerine kurulmuştur. Bu yapı içinde temel alınan her ilke ve oluşturulan her kurum uygarlığa giden yolun sıçrama tahtalarıdır.

Salt bu amaçla gelenekçi yapıdaki tutucu, gelişmeye ve değişmeye karşı koyucu ve engel olucu her birim yıkılarak yerine yenisi konulmuştur. Bu bağlamda din devleti - mezhepçilik - ırkçılık ve ümmetçilik görüşüne karşı ulus devleti - laik devlet - ulusculuk; şeriat hukukuna karşı laik hukuk; dış kaynaklı - dine dayalı eğitim öğretimin karşısına özgür düşünceye açık - laikliğe dayalı - uluscu ve birleştirici nitelikteki eğitim çıkartılmış ve latin harflerine geçiş ile birlikte bütün bu yenileştirmelerin çağdaş uygarlıkla bütünleşmesi ve daha kolayca iletişim kurması sağlanmıştır. Hiç kuşkusuz, bütün bu yenileşme ve değiştirmeleri gerçekleştiren Büyük ATATÜRK'ün erişilmez dehası, yürekliliği, ulusuna olan sarsılmaz inancı ve güvenidir. O, yalnızca bir devlet ve Cumhuriyet kurmakla kalmamış, Türk Ulusuna ve gelecek kuşaklara çağdaş dünya çerçevesi içinde, sivil toplum anlayışını ve geleceğin bütün özgürlük kapılarını açan bir miras bırakmıştır. Bize göre O'nun bıraktığı bu miras; kurduğu, biçimlendirdiği, ilkelerini belirlediği Cumhuriyet'ten daha önemli ve daha yol göstericidir. Zira, Türkiye Cumhuriyeti Devle-

ti'nin ve Türk Ulusunun yükselmesini, yücelmesini ve çağdaş uygarlığın gerektirdiği bütün değerleri ve nitelikleri yapısında toplamasını sağlayacak olan bu mirastır.

Nitekim, onun ölümünden sonra tek parti döneminin geride bırakılıp yerine çok partili demokratik bir yapının oluşturulması, O'nun bıraktığı bu mirasın somut ürünlerinden sadece bir tanesi ve belki de en önemlisidir.

Bu nedenle Türkiye'nin zaman zaman kendisini gözden geçirip devlet ve toplum olarak çağdaş uygarlığın ne kadar uzağında veya yakınında olduğunu belirlemesinde ve bu belirlemeye göre de eksikliklerini giderip aradaki farkı kapatma çabası içine girmesinde yarar ve hatta zorunluluk vardır. Nitekim çağdaş uygarlığın yaratıcısı olan uluslar bile, ulus olarak varlıklarıyla çağın dünyası arasındaki farkı ve bu dünya ile olan ilişkilerinin anlam ve kapsamını sık sık gözden geçirmek sureti ile kendilerini yenilemek gereksinimini duyuyorlar.

İmdi, bu gözden geçirmede saptadığımız ve önemli bulduğumuz kimi eksiklikleri açık yüreklilikle ve giderilmesi dileği ile ortaya koymaya çalışacağız. Ama önce en büyük ve en önemli eksiklik olarak saptadığımız ve demokrasimizin gelişmesine engel saydığımız kurumlaşmamak üzerinde durmak istiyoruz. Bilinir ki; çağdaş toplumu ayakta tutan en önemli öge, o toplum içerisinde yer alan kurumlardır.

Nasıl ki hücreler, insan vücudundaki organları ve dokuları oluşturan temel canlılar ise; kurumlar da, topluma kan ve can veren, öylece onu besleyen ve yine özde onu oluşturan ana birimlerdir. Kurumların her birinin tek başına ve bir bütün olarak sağlıklı bir yapıya ve işlerliğe sahip olabilmeleri durumunda; toplumun ve toplumun örgütlenmiş biçimi olan devletin ayakta kalıp varlığını sağlıklı olarak sürdüreceğinden kuşku olmasa gerekir. Yine toplumda devingenliği ve sürekliliği sağlayan, toplumun çağdaşlık ve uygarlık içindeki yerini belirleyen ya da bunun ölçütünü veren de kurumlardır. Kurumlaşmada kuşkusuz her şeyde olduğu gibi insanın payı büyüktür. Zira, kurumları oluşturan, çalıştıran ve yön-

lendiren insan akli ve yeteneğidir. Ama kurumlaşma olgusunda kurumlar kalıcı, insanlar geçicidir. Bu bağlamda, değişen kişiler ile birlikte kurumların da değiştirilmeye çalışılması, kurumların kurum olmaktan çıkarılıp kişileştirilmesi durumunda, özelde kurum bazında, genelde toplumun bütününde sürekliliği sağlamak olanaksızdır. O zaman kurumlar da, toplumlar da hep **sil baştan** olgusu ile karşılaşmaktan kurtulamazlar. Bütün bu açıklamalar ile kurumların hiç bir zaman ve hiç bir koşulda değiştirilmemeleri gerektiği gibi durgun ve gelenekçi bir görüş içinde olmadığımızı, ama demokrasinin bir devamlılık süreci olduğunu, bu sürecin de ancak kurumlaşma ile sürekli ve kalıcı olabileceğini vurgulamak istediğimizi belirtmek isterim.

Hem sivil toplum anlayışı ve çağdaş devlet tipolojisi ile, hem de bu değerlerin oluşturduğu çağdaş hukuk anlayışı ile bağdaşmayan bir diğer olgu da, sivil ve askeri olmak üzere iki başlı bir yargının Anayasamızın ve dolayısı ile devletimizin örgütlenmesi içinde yer almasıdır.

Hepimizin bildiği üzere, askerlik ve yargıçlık birbirlerinden tamamen farklı yapıda ve birbirleri ile hiç bir biçimde bağdaşmayan iki ayrı ve saygın meslek birimidir. Askerliğin özünü nasıl bir emir - komuta ilişkisi oluşturur ise, yargıçlığın özünü de hiç bir yerden, hiç bir kuruluştan ve kişiden emir almamak oluşturur. Yani birisinde **bağımlılık** diğerinde ise **bağımsızlık** esastır.

Gerek bu yönleri ile gerekse adını demokrasi diye koyduğumuz sivil toplum yapısı ve örgütlenişi içinde ve geleceğin Türkiyesinde bir askeri yargı birimine gerek ve gereksinme olup olmadığının şimdiden düşünülmesi gerektiği inancındayız.

Hiç kuşkusuz bu kuruluşlar, ülkemizin çok yakın bir geçmişte yaşadığı buhranlı dönemlerde ve özellikle devletin, yolunu ve çizgisini şaşırılmış, yurtseverliğini yitirmiş kişilerden ve düşüncelerden korunmasında çok önemli, yapıcı, etkin ve yararlı işlevlerde bulunmuşlardır. Bütün bunların bilincinde olmakla, dahası kabul ve takdir etmekle birlikte; bu yargının özellikle 1402 sayılı Sıkıyö-

tim Yasası ile getirilen düzenlemelerinde yer alan doğal yargıç ilkesiyle çatışır görünen yapısını; sivil devlet, sivil toplum ve çağdaş demokrasi anlayışı ile bağdaşır bulmak pek olanaklı değildir.

Bu çerçevede üzerinde durulması gereken bir diğer önemli konu da **Devlet Güvenlik Mahkemeleri'dir.**

Hep bildiğimiz üzere çağımızda toplumlar ve toplumlardaki kurum ve kuruluşlar işbölümü ile uzmanlaşma esası üzerine kurulmuşlardır. Toplumların ve toplumu oluşturan bireylerin değişen ve artan sorunlarının çözümlenebilmesi, gereksinimlerinin karşılanabilmesi ancak böylece olanaklıdır. Kuşkusuz bu durum yargı için de böyledir. Salt o nedenle yargılama faaliyetleri içinde de icra - iş - ticaret - ceza - hukuk gibi değişik uzmanlık dallarında görev yapan mahkemeler kurulmuştur. Bu çerçevede «Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasa'da belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan doğruya Devletin iç ve dış güvenliğini ilgilendiren suçlara bakmakla görevli» Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kurulmuş olması yerinde olduğu gibi, gereksinmelere de karşılık veren bir düzenleme olmuştur.

Bu düzenlemede yanlış olan yön, bu mahkemelerde görev yapacak yargıç ve savcılarının arasına askeri yargıç ve savcılarının katılması ile, yine bu mahkemelerin yargı çevresine giren bölgelerde sıkıyönetim ilan edilmesi halinde, bu bölgeler ile sınırlı olmak üzere, bu mahkemelerin Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'ne dönüştürülmeleridir.

Dileğimiz; çağdaş bulmadığımız, doğal yargıç ilkesine, yargıçlık güvencesine, demokrasinin bütün kurum ve kuruluşları ile bir sivil yönetim olması nedeni ile, demokrasiye aykırı bulduğumuz bu ve yine yaşanan yakın geçmişteki tehlikelerden korunmak amacı ile getirilen diğer olağanüstü düzenlemelerin geleceğin Türkiyesinin yapısında yer almamasıdır.

Ancak bu nitelikteki değiştirme ve düzeltmeler ile, hem Yüce Atatürk'ün bıraktığı en önemli miras olan çağdaş uygarlığın özgürlük

kapıları toplumumuza biraz daha açılmış, o uygarlığa ve sivil toplum olgusuna biraz daha yaklaşmış ve hem de içinde yer almak için başvuruda bulunduğumuz Avrupa Topluluğu ile uyum içinde bütünleşmemiz olanaklı olur inancındayız.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE YARGIÇ GÜVENCESİ

Yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi Türkiye'nin çok uzun zamandan bu yana gündeminde olan bir konudur.

Geçmişteki yargı yıllarının açılışı nedeni ile düzenlenen törenlerdeki Yüce Yargıtay'ın değerli ve bilge Başkanlarının konuşmaları incelendiğinde, bu konunun hep gündemde olduğu, bıkmadan ve usanılmadan üzerinde durulduğu saptanacaktır.

Nitekim, geçen yılki konuşmamda bu konu üzerinde ben de durmuş; Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun şimdilerdeki yapısının yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi ile bağdaşmayan yönlerine değinmiş, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kendisine ait bir binasının olmaması nedeni ile kurul toplantılarının Adalet Bakanlığı binasında yapılmasını, kurulun kendisine bağlı bir sekretaryasının, özerk bir bütçesinin bulunmamasını, ve özellikle kurul üyelerinin asli görevleri ile ilişkilerinin kesilmemesini, yargıçların denetlenmelerinde görev alan müfettişlerin doğrudan Adalet Bakanlığı'na bağlı olmalarını eleştirmiş ve bütün bu düzenlemelerin yargı bağımsızlığına ve yargıç güvencesine gölge düşürecek nitelikte düzenlemeler olduğunu belirtmiştim. Bizim, gerek kişisel gerekse yargı adına dileğimiz ve beklentimiz bütün bunların giderilmesi doğrultusunda idi. Ne var ki aradan geçen süre içerisinde konunun bir çözüme ulaştırılmamış olması bizi aynı konu üzerinde yeniden durmak zorunda bıraktı.

Bu nedenle, altını çizerek ve yaşamsal önemini vurgulayarak diyoruz ki; **yargıç güvencesi ve yargı bağımsızlığı, yargıdan ve yargıçtan önce devletin, toplumun ve bireyin güvencesidir. Bu bir siyasal tercih sorunu değil, aksine olması gerektir; hukuk devletiyim diyebilmenin en az koşuludur.** Soruna bu çer-

çevede bakılması ve bir gün belki hepimizin gereksinim duyacağı bu güvencenin sağlanması dileğimizdir.

Bununla birlikte Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun oluşumundaki sayısal ağırlığın yargıçlar lehine olmasına karşın bu ağırlığın kurulun kimi tasarruflarına yansımadağı da yargı çevrelerinde egemen olan bir görüştür.

Bu olgu karşısında **kurulun oluşum biçimini yanlış bularak eleştiren biz yargıçların, öncelikle kendimizi sorgulamamız gerektiğini** özellikle belirtmek, **özgür olmayı isteyen insanın önce kendisine egemen olmayı bilmesinin şart olduğunu** anımsatmak ve **kendi kusurlarımızı yürürlükte olan bir yasanın yanlış bulduğumuz örtüsü ile gizlemenin de bir başka yanlışlık olduğunu vurgulamak** isterim.

Yine eylemli olarak görev yapan yargıç ve savcılarının nerede ise dörtte birine yakın bir bölümünü kapsayacak biçimde atamalar yapılmasının, yargı yerlerinde uzun süreli görev yapmanın atama nedeni olarak sayılmasının mantığını ve ne yarar sağlayacağını anlamak olanaksızdır.

Bu ve benzeri nitelikteki tasarrufların yargıç ve savcılar üzerinde tedirginlik ve güvensizlik yaratacağının ve hatta yarattığının, meslekten kaçışı hızlandıracağıın bilinmesini isterim.

Bu konu ile doğrudan ilgisi olmamakla birlikte bu çerçevede ele alınması gereken bir diğer yön de; Uyuşmazlık Mahkemesi üyelerinin Yüksek Mahkeme Genel Kurullarının gösterecekleri adaylar arasından Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından seçilmesinin ve yine Anayasa Mahkemesi ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliklerine, Yüksek Mahkeme Genel Kurullarının gösterecekleri adaylar arasından Sayın Cumhurbaşkanı'nca seçilmesinin doğru olmadığı, bu seçimlerin Yüksek Mahkemelerin kendi genel kurullarına bırakılmasının daha yerinde ve demokratik olacağı noktasıdır. Yine Yüksek Öğretim Kurulu'na Yargıtay'ca yapılan üye seçiminin, Yargıtay Büyük Genel Kurulu'na bırakılmayıp, Yargıtay'ca gösterilecek üç aday arasından Yüksek Öğretim Kurulu'na bir görev olarak

verilmiş olması da kanımızca hatalıdır. Aynı konuda Genel Kurmay Başkanlığı ile Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na doğrudan üye seçmek olanağı tanınırken, aynı olanağın yargıdan esirgenmiş olması eğer yargıya olan güvensizliğin ya da bir siyasal tercihin ifadesi değil ise, her halde olağan karşılanması ve demokratik kurallarla bağdaştırılması olanaksız bir düzenleme biçimidir.

Dileğimiz; bu ve benzeri nitelikteki demokratik ilke ve kurallar ile bağdaşmayan ve ayrıca yargının onuruna da dokunan düzenlemelerin kaldırılması doğrultusundadır.

CEZA HUKUKUNUN YENİLENMESİ GEREKSİNİMİ

Bugün Türkiye'de değiştirilmeye en çok gereksinimi olan ve artık bilinen yapısı ile çağın ve toplumun gereksinim ve beklentilerinin gerisinde kalan diğer bir alan da ceza hukukuna yöneliktir.

Öyle ki; toplum değişmiş, klasik suç tipleri varlığını korumaya devam ederken, toplumun değişen değer yargıları ve yapısı ile birlikte ekonomik suçlar gibi yeni suç tipleri ceza hukuku terminolojisine girmiş, düşünce suçu var mıdır yok mudur konusu toplumda hukukçular, aydınlar ve politikacılar arasında tartışılır duruma gelmiş; insanın çağımızda kazandığı özel önem ve değerle birlikte infaz hukukunun yapısı değişmiş, bu bağlamda cezalandırmanın eğitici ve kazandırıcı yanları gelişmiş, suçlama ve savunma sistemleri çağın getirdikleri ile birlikte köklü değişikliklere uğramıştır.

Gerek açıklanan bu nedenler, gerekse şimdilerde uygulanmakta olan ceza hukuku mevzuatının, tek parti döneminde ve Türkiye'nin o günkü sosyo - ekonomik yapısı ile siyasal ve kültürel ortamında yürürlüğe konulduğu, aradan geçen süre içinde toplumdaki kültürel, siyasal, ekonomik değerlerin hızlı bir ivme ile yerini yenilerine bıraktığı gözönünde tutulursa, değindiğimiz bu değişikliğin gerekliliği daha iyi kavranır inancındayız.

Bilindiği üzere, ayrı yasalar ile düzenlenmiş olmakla birlikte Türk Ceza Yasası, Ceza

Yargılamaları Usulü Yasası ve İnfaz Yasası birbirlerini tamamlayan bir bütündür.

Bu nedenle anılan yasaların bir bütün olarak ele alınmaları ve birbirleri ile olan organik bağları koparılmadan yapılacak değişikliklerin tasarlanması ve öylece somutlaşması gerekmektedir.

Yapılmasını öngördüğümüz değişiklikleri kısa başlıklar altında ifade etmeden önce, bu konuda çok önemli bulduğumuz bir hususa öncelikle değinmek isteriz ki, bu da **adli kolluk** ile ilgilidir.

Çağımızın bir uzmanlar çağı olduğu, günümüzde çok yeni ve çok ilginç uzmanlık birimlerinin ortaya çıktığı bilinen bir gerçektir. Hiç kuşkusuz suç ve suçluyu saptamak ve bütün kanıtları ile ortaya çıkarmak bir uzmanlık işidir ve bu işin uzmanı da sadece yargıç değildir. Zira suçun ve suçlananın yargının önüne gelmesine kadar geçen bir süreç vardır. Bu süreçte görev yapan, kanıtları toplamak ve yargının önüne duruşma öncesi hazırlıkları tamamlayarak çıkmakla yükümlü olan en etkin kişi de kuşkusuz savcıdır. Ancak, çoğu zaman savcılarımız gerek yasaların koyduğu engeller nedeni ile kolluk güçleri üzerinde otorite kuramadıklarından, gerekse adli konularda yetişmiş ve uzmanlaşmış bir kolluk gücü olmadılarından ötürü, duruşma öncesindeki soruşturma aşamasını sağlıklı biçimde yürütmekte ve bu nedenler ile hem davaların kısa sürede sonuca bağlanmaları olanaklı olmamakta ve davalar yetersiz kanıtlarla açılmakta, kimi zaman gerçek suçlular cezasız kalmakta, suçsuz kişiler ise haksızlığa uğrayıp mağdur olmaktadır. **İşte bunun en kesin, en sağlıklı, en çağdaş, en hukuka uygun çözümü; Cumhuriyet Savcılarına doğrudan bağlı, hukuk nosyonu gelişmiş, suç bilimi konusunda uzmanlaşmış, tarafsız, siyasi otoriteden bağımsız bir adli kolluk gücü oluşturmaktır.** Bu konunun artık daha fazla zaman geçirilmeden çözüme bağlanması gerekir düşüncesindeyiz ve bunun gerçekleştiğini görmek istiyoruz.

Ceza Hukuku mevzuatında yapılmasını öngördüğümüz değişikliklere gelince;

● Günümüzde artık bütün çağdaş devletlerin terk ettiği hazırlık soruşturmasının gizliliğine ilişkin yargılama yönteminden vazgeçilmesi ve hazırlık aşamasından itibaren avukatların görev yapmak üzere devreye sokulmaları,

● Zorunlu savunuculuk kurumuna işlerlik kazandırmak yönünden Adli Yardım Kurumunun yeni baştan düzenlenmesi ve bu kuruma kesin işlerlik kazandırılması,

● Tutuklama işlemi ile tutuklunun durumunun yeniden düzenlenmesi,

● Kabahatlerin suç olmaktan çıkartılması, düzene aykırılık biçiminde düzenlenip idarenin yetkili kılınması ve bunlara karşı idari yargıya başvurma yolunun açılması,

● Ceza kararnamesinin uygulama alanının genişletilmesi,

● Cezada bilirkişilik kurumunun sınırının çizilmesi,

● Ceza yargılamasında gerekli ve zorunlu hızın sağlanabilmesi amacı ile yargıcın reddi, mahkemeler ile mahkemelerin bilgi istediği birimler arasındaki iletişimin kurulması gibi konuların yeniden ele alınıp düzenlenmesi ve bu konuda çağdaş teknolojinin getirdiği olanakların kullanılması,

● Ağır cezalı suçların yeniden sınıflandırılması ve ağır ceza mahkemelerinin verdikleri kararlara karşı Yargıtay'ın, gerektiğinde ve gereksinme duyduğunda, suça konu maddi olayı en geniş biçimde incelemesine olanak sağlayacak genişletilmiş bir temyiz yolunun açılması,

● Siyasal suç kavramına açıklık getirilmesi ve bunun sınırlarının daraltılması,

● Eyleme dönüşmemiş düşüncenin suç niteliğinin ortadan kaldırılması, bu amaçla eylem kavramının ölçü ve sınırlarının belirlenmesi,

● Ekonomik suçların somut bir tanımının yapılması ve bu konudaki yaptırımların günün koşullarına ve eylemin niteliğine göre yeniden düzenlenmesi,

● Ceza ve tutukevlerinin insan onuruna ve sağlığına yakışır bir yapıya kavuşturulması,

● Hücre cezasının kaldırılması veya hiç olmazsa bir ceza olarak değil, sadece bir önlem olarak yerine getirilmesinin sağlanması,

● Açık ve yarı açık cezaevlerinin sayısının artırılması,

● Cezanın eğitici ve öğretici yanlarına üstünlük sağlanması, bu amaçla cezaevlerinin birer üretim birimleri durumuna getirilmesi.

ADALET TEŞKİLATINI GÜÇLENDİRME FONU

Son zamanlarda Barolar ile Adalet Bakanlığı'nı karşı karşıya getiren «3454 sayılı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanun» hakkındaki görüşlerimizi de bu vesile ile ifade etmek isterim.

Toplumbilimcilere göre, modern toplumların insan tipi hemen herşeye **katılmak isteyen bir yapıdadır**. Yine aynı bilimciler insanın siyasal, ekonomik, kültürel bütün toplumsal etkinliklere katılmak istemesinin ardında, insanın kendisini başkasının yerine koyabilme yeteneğinin, yani empatinin yattığını belirtirler. Zira empatiye sahip olan insan, ben-zemek istediği kişileri ve kendisine benzeyenleri belirleyebilen, onlarla birleşebilen, böylece hayat görüşünü genişletebilen insan demektir. İşte modern toplum, bu insanların her türlü toplumsal etkinliklere katılmaları sonunda geliştirdikleri fikir birliğine, yani **consensusa** dayanır.

Eğer böyle bir **consensus** her türlü toplumsal, siyasal, kültürel, ekonomik etkinliklerde, insan ve toplum yaşamını düzenlemek amacı ile ya da özelde herhangi bir kurumun ve kuruluşun genelde toplumun bütününün gereksinimini karşılamak üzere bir yasanın yürürlüğe konulmasında aranmıyor, bunun sağlanması gerektiği düşünülüyor ve ilgili kuruluşlar ile bu kapsamda bir iletişim kurulmuyor, dahası konu ile ilgili diğer kurum ve kuruluşlar bu süreçte dışlanıyorlar ise, o zaman bir karşı karşıya gelme ve dolayısı ile çatışma kaçınılmaz demektir.

Bizde, genellikle uyulmayan ve o nedenle pek çok çatışmayı doğuran olgu budur. Yani toplumsal her türlü etkinlikte önce bir **consensus** sağlama düşüncesinin olmamasıdır. Benzeri pek çok etkinlikte olduğu gibi aynı alışkanlık sözünü ettiğimiz bu yasanın yürürlüğe konulmasında da kendisini göstermiştir. Adalet Bakanlığı ile Baroların bu fon yasası nedeni ile çatışmasının temel nedeni budur. Oysaki bu yasa, özde çok olumlu özellikleri olan bir yasadır. Bu yasaya yönelik olarak getirilen temel eleştiri, **anılan yasa ile devletin adaleti pahalılaştırdığı dahası sattığı** noktasındadır. Oysa artık günümüzün devlet anlayışında **kutsal devlet** ilkesinin yeri yoktur. **Sosyal devlet** anlayışı ise yerini giderek **teknik devlet** anlayışına bırakmaktadır. Bu anlayış içerisinde **üretimin yeri vardır, her türlü hizmetin bir bedeli olduğu düşüncesi vardır, kaynak yaratma ve yaratılacak bu kaynağa bireylerin katılması zorunluluğu ve toplumun homojenliği** ilkesi vardır. Bu bağlamda, sözü edilen ve temelde vurguladığımız ölçüler içerisinde yürürlüğe konulan ve kaynak yaratmayı, yarattığı bu kaynak ile de yargının sorunlarını çözmeyi amaçlayan fon yasası yerindedir. **Yeter ki yaratılan kaynaklar amaca uygun biçimde kullanılın, yeter ki toplumdan alınanlar hizmet olarak yine topluma geri dönsün.**

Duraksamadan belirtelim ki; Adalet hizmeti devletin temel ve vazgeçilmez görevleri arasındadır. Hiç kuşkusuz bu nitelikteki bir hizmetin **teknik devlet** kavramı içindeki yeri, anlamı ve işlevi de aynıdır. Elbette ve hiç bir koşulda **adalet hizmetlerinin metalaştırılmasını** öngören bir yasal düzenleme benimsenemez. Nitekim, dün de bugün de yargı faaliyetlerinin karşılığı olarak alınan harçlar, yapılan hizmetin maliyetine eşit değildir. Doğrusu ve olması gereken de budur. Fon Yasası ile getirilen düzenleme de özde bu temel ilkeye aykırı sayılamaz. Dahası fonun gelirleri arasında başgışa yer verilmiş olmasının **bağışın toplanılmasında ilkeli davranılması, zora başvurulmaması, savcı ve özellikle yargıçların bu konuda bir etkinlikte bulunmamaları** durumunda ne gibi bir sakıncası olduğunu anlamak da olanaksızdır. **Fon Yasasına gerek bu yönü ile**

gerekse yargı tarafından hükmedilen para cezalarının fona gelir olarak aktarılmasının doğru olmadığına yönelik getirilen eleştirileri romantik bulduğumuzu ve ayrıca yargıya karşı da güvensizlik olarak kabul ettiğimizi özellikle vurgulamak isterim.

Bizim sözünü ettiğimiz bu yasaya, yürürlüğe konulması ile ilgili olarak getirdiğimiz eleştiri dışında getireceğimiz bir diğer eleştiri de şudur; yasanın «amaç» başlığını taşıyan **birinci maddesinde Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği gibi yargıdan ve adalet teşkilatından soyutlanması mümkün olmayan kurum ve kuruluşların dışlanmış olması, fonda toplanacak kaynaklardan sözünü ettiğimiz bu kurum ve kuruluşların pay almalarının öngörülmemiş ve fonun yönetiminde bu kuruluşlara söz hakkı verilmemiş bulunması** kanımızca yerinde değildir.

Bu nedenle dileğimiz; özde olumlu bulduğumuz bu yasada yalnızca eksikliğine değindiğimiz yönlerin kısa zamanda giderilmesidir.

YARGININ ÖZELEŞTİRİSİ

Kabul etmek gerekir ki, Cumhuriyet ile birlikte toplum yaşamına egemen olan yeni hukukun uygulanmasında, yerleştirilmesinde, kurumlaştırılıp geliştirilmesinde yargıcı ile, savcısı ile, öğretim üyeleri ve avukatları ve de adalet personeli ile Türk Yargısı; gerçekten çok başarılı ve yararlı hizmetler vermiştir, vermektedir ve hiç kuşkusuz gelecekte de vermeye devam edecektir.

Bununla birlikte ve zaman zaman yargının da kendisini gözden geçirmesinde, eksikliklerini, yetersizliklerini ve yanlışlarını saptamasında ve bu amaçla kendi özeleştirisini yapmasında yarar ve hatta zorunluluk vardır. Zira özelde bireyin veya herhangi bir meslek biriminin, genelde toplumun bütününün daha iyiye, daha güzele ve daha mükemmele ulaşabilmesinin en az koşulu başarılı ve başarısız, yeterli ve yetersiz, aksayan ve aksamayan yönleri ile ve özetle kendisini tanımasına bağlıdır. Bu da ancak o kişi veya kuruluşun kendi özeleştirisini yapması ile ya da kendi dışın-

dakilerin eleştirilerine kulak vermesi ile olanaklıdır.

Salt bu nedenler ile yargı olarak kendi eleştirimizi yapmakta yarar olduğunu düşündük. Şöyle ki; özellikle günümüzde yargıya yönelik eleştiriler içerisinde en ağırlıklı olanı yargının ağır işlediği noktasında toplanmaktadır ki bu eleştiriler haklıdır ve yerindedir.

Her ne kadar bu ağır işleyişte yargının dışındaki nedenler, örneğin; sosyo - ekonomik etkenler, kadroların eksik, iş sayısının olağanın üstünde fazla, kimi yasalardaki düzenlemelerin yetersiz, araç ve gereçlerin eksik olması gibi nedenler daha ağırlıklı biçimde etkili iseler de kanımızca bu aksamada biz yargıçların da payı ve kusuru vardır.

Nitekim Yargıtay denetimi aşamasında incelenen dosyalarda saptandığı ve yine vatandaşların yakınmalarından öğrenildiği üzere; yargılama süreci içinde kimi yargıçların gereksiz biçimde ertelemelerde buldukları görülmektedir. Hiç bir kabul edilebilir neden olmaksızın yapılan bu ertelemelerin davaların geç sonuçlanmasında etkili olduklarında kuşku yoktur. Bu nedenle yargıçlarımızın vurguladığımız bu yönlere özen göstermelerinin gerekli ve yararlı olacağı inancındayız.

Yakınmalara neden olan ve gerçekten haklılık payı da bulunan bir diğer konu da kimi yargıçlarımızın gerekli gereksiz hemen her konuda, bu anlamda hukuki konularda dahi bilirkişi incelemesine gitmeleridir. Usul hükümlerine aykırı olan, davaların gereksiz yere uzamasına, dava giderlerinin boş yere artmasına ve vatandaşa yük olmasına, giderek bir bilirkişilik saltanatının oluşmasına yol açan bu hatalı uygulamadan kesinlikle kaçınılmasını, yalnızca yargıcın uzmanlık alanını aşan sorunların çözümünde bu yöneme başvurulmasını, bilirkişilerin özenle seçilmesini salık verir ve her davanın en iyi bilirkişisinin yargıç olduğu ilkesini değerli yargıçlarımıza anımsatmak isterim.

Hiç kuşkusuz kadroların sayıca yetersiz, araç ve gereçlerin eksik, iş sayısının fazla olması gibi sorunların çözümü yargıç olarak bizlerin elinde değildir. Ama yargıç olarak bizler,

kendi üzerimize düşen yükümlülükleri tam bir sorumluluk ve görev aşkı ile yerine getirir isek, hem ağır işleme olgusundaki sorumluluktan ve buna yönelik eleştirilerden yargı olarak kurtulmuş ve hem de geç sonuçlanan dava sayısındaki azalmalara bir ölçüde katkıda bulunmuş oluruz.

Bu arada konu ile ilgisi olması nedeni ile üzerinde durmak istediğimiz bir diğer yön de son günlerde toplumun gündemine bir sorun olarak gelen senet mafiası olgusudur.

Hiç kuşkusuz adına senet mafiası denilen yasa dışı örgütlenme biçiminin ortaya çıkmasının temel nedeni sosyo - ekonomik kaynağıdır. Bu arada yargısal faaliyetlerin, bu anlamda yargının ağır işlemesi de sorunu besleyen bir diğer nedendir. O nedenle sorunun üzerine ivedilikle ve en caydırıcı yöntemler ile gidilmesi kuşkusuz tutulması gereken ama kısa vadeli olan bir yoldur. Uzun vadede ama zaman geçirilmeksizin sosyo - ekonomik sorunların çözümlenmesi, eksik olan yargıç ve savcı kadrolarının hem sayı ve hem de nitelik bazında giderilmesi, yargının araç - gereç gereksinimlerinin karşılanması, yargısal faaliyetlerin hızlandırılmasının sağlanması amacı ile yasalarda ve özellikle Hukuk Yargılamaları Usulü Yasası ile İcra İflas Yasası'nda gerekli düzeltme ve değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

Yargıçlara yönelik yakınmalara konu olan bir diğer yön de kimi yargıçların gerek vatan- daşa gerekse avukat meslekdaşlarına karşı kırıcı ve hırçın bir tutum içinde oldukları doğ- rultusundadır. Öyle ki pek çok avukat meslek- daşım ve vatandaşımız bu konuda isim belirt- mek ve olguları açıklamak sureti ile yakınma- larda bulunmaktadır.

Yaygın olmamakla birlikte, az da olsa ki- mi yargıçların belirttiğim biçimde yakınma- lara neden olan davranışlar içinde olmaları - bu davranışlarının özrü her ne olursa olsun - ola- ğan karşılanacak ve hoşgörü ile yaklaşılacak bir durum değildir. O nedenle yargıçlarımızın gerek avukat meslekdaşları ile, gerekse vatan- daşlarla olan ilişkilerinde davranış bilimleri- nin öngördüğü incelik içinde ve Türk Ulusu

adına yargılama yaptıklarının bilincinde olmaları gerekir. Bunu özellikle belirtmek ve yargıçların mesleki eğitilmelerinde bu konuların da üzerinde durulmasının, yargıçların davranış bilimleri konusunda bilgilendirilmelerine ve eğitilmelerine özen gösterilmesinin yararına işaret etmek isterim.

GEÇEN YILDAN BU YILA

Konuşmamın çok uzadığının ve siz değerli konuklarımız ile sevgili meslekdaşlarımız dayanma ve hoşgörü sınırlarını epeyce aştığının bilincindeyim. Ama hoşgörünüze ve sabrınıza sığınarak bir kaç noktaya daha değinmeden geçemeyeceğim.

Geçen yargı yılının açılışı nedeni ile yaptığım konuşmamdan dolayı çok olumlu eleştiriler aldım. Öyle ki çok değerli bir kuruluşumuz beni **Yılın Hukukçusu** seçmek inceliğinde bulundu. Binlerce yurttaşımız, dahası hiç tanımadıklarım, ama aynı özlem ve dilekler ile dolu olduğumuza inandığım ve anladığım dostlarımız mektup ve telgraf göndererek, telefon ederek ya da gelerek duygu, düşünce, kutlama ve sevgilerini bildirdiler. Kuşkusuz bütün bunlardan dolayı her insan gibi birey olarak mutlu oldum, onur duydum. Bütün bunlar için huzurunuzda bu yurtsever insanlara ve dostlarıma yeniden teşekkürlerimi bildirmek isterim.

Ama önemle belirtmek isterim ki; **ben geçmiş yıldaki konuşmamla, sorumluluk bilinci içerisinde olan her insan gibi sadece görevimi yaptım. 43 yıldır Türk Yargısının içinde eylemli olarak görev yapmış bir kişi olarak, deneyimlerimi, birikimlerimi, gözlemlerimi biraraya getirmek sureti ile saptadığım ve çözümünde toplum adına yarar gördüğüm sorunları tek tek belirterek somut çözümler önerdim. Bir aydın, Atatürk'çü ve demokrasiye gönül vermiş bir yurtsever olarak ülkenin sorunlarına yönelik görüş ve düşüncelerimi bildirdim. Bunun ötesinde ne dün ne de bugün için hiç bir konuda hiç bir iddiam, beklentim ve isteğim yoktur. Dün de, bugün de tek dileğim; tarihinde çok büyük zenginlikler, yengiler yaşamış, ama çok sıkıntılar çekmiş, çok yoksulluklar da görmüş bu Büyük Ulusun,**

bütün sorunlarını aşıp çağdaş uygarlıktaki hakkı olan yere ulaşmasıdır.

Geçen yargı yılının başında yaptığım o konuşmamda sorun olarak ortaya getirdiklerimin tümünün çözümlenmemiş olması tek üzüntümdür. Bu üzüntümü, Cumhuriyet Hükümeti'nin aştığı ve çözdüğü pek çok sorun gibi, bir gün mutlaka, bunları da aşip çözeceğine olan umudum ve inancımınla birlikte belirtmek isterim.

Nitekim görev yaptığım süre içinde Cumhuriyet Hükümeti'nin gerek Sayın Başbakanı, gerekse diğer Sayın Üyeleri yargının kendilerine iletilen sorunlarını dinlemekte çok duyarlı, çok ilgili davranmışlar, bu sorunların pek çoğuna çözüm de bulmuşlardır. Az önce vurguladığım inancımın ve umudumun kaynağı bu duyarlı, ilgili ve çözüm bulucu eylemler ve yaklaşımlardır.

Bu nedenle Yargıtay ile olan ilişkilerinde, Yüce Yargıtay'ın ve yargının kendilerine iletilen hemen hemen tüm sorunlarının büyük bir kısmının çözümünde; **Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere, Sayın Başbakanımız, Cumhuriyet Konseyi'nin Sayın Üyeleri, Sayın Adalet Bakanımız, Cumhuriyet Hükümeti'nin diğer Sayın Üyeleri, Devlet Planlama Teşkilatı, Çankaya Belediyesi'nin Sayın Başkanı ve diğer kamu görevlileri çok anlayışlı, çok sabırlı ve çok yapıcı davranmışlardır.** Bunu özellikle vurgular, bu anlayışlı, sabırlı, çözümleyici davranışların, yargıya olan çok olumlu, çok sıcak ilgi ve katkıların hep sürmesini dilediğimi belirtir, bütün bunlar için kendilerine Yüce Yargıtay adına en içten teşekkürlerimi sunarım.

Sözlerime son verirken, beni ilgi ve sabırla dinlemek inceliğinde bulunan siz seçkin konuklarımıza, bana her zaman ve her koşulda omuz veren, beni yüreklendiren ve yönlendiren çalışma arkadaşlarıma, özverili çalışmaları ile Türk Hukukunun gelişmesine ve ilerlemesine paha biçilmez katkılarda bulunan değerli yargıç ve Cumhuriyet Savcılarımıza, savunma mesleğinin değerli üyeleri avukat meslekdaşlarıma ve özverili adalet personeline saygı ve sevgilerimi sunuyor, hepsini ve hepimizi saygı ile selamlıyorum.

1988 - 1989 ADALET YILI AÇIŞ KONUŞMASI

Av. Teoman EVREN
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Çok değerli konuklar,
Yargı organlarımızın seçkin temsilcileri,
Değerli basın mensupları,
Sayın dinleyiciler,
Aziz meslektaşlarım.

HUKUK KURALLARI

Yeni adli yılın başlangıcında bu kadar seçkin bir topluluğa hitap etmekten onur duyuyor, yargımızın önümüzdeki çalışma döneminde Milletimize güven, huzur ve mutluluk vermesini gönülden diliyorum. Yargı davalan gönüllerin karamsarlığına aydınlık ve insanca çözümler sunan bir devlet gücüdür. Devlet ve fert hayatında düzen, hukuk kuralları ile sağlanır. Anayasadan başlayarak sıralanan kurallar bütünlüğünde, tutarlılık, genellik, eşitlik ve objektiflik ne kadar güçlü ne kadar uyumlu olursa, yargı adaletin gerçekleşmesinde o derece başarı sağlar, topluma huzur, insana mutluluk verir. İnsanın mutluluğu ilk çağlardan beri toplum gündeminden inmeyen, devlet hayatının varlık nedenidir. Bireyin mutluluğu toplumun mutluluğunu oluşturan aydınlığın ışık saçan parçacıklarıdır. Toplum için ise mutluluk demokrasinin, anayasanın, temel hak ve özgürlüklerin doyumsuz güzelliği içinde eşit ve adaletli yaşamak hakkıdır. Devlet kişiye böylesine doyumsuz bir yaşam sağlamak için örgütlenmiş siyasi bir kurumdur. Fertlerini mutlu edemeyen devlet varlık sebebine yabancılaşır, tarihin şaşmaz değer yargısı içindeki yerini alır. Toplum mutlu etmek için devletlerin elindeki tek seçenek olan hukuk; fertleri sağlık gibi, hava gibi, tat gibi bütünüyle çevreler, mutlu ya da mutsuz eder. Adaletsiz bir düzende, ne kadar iyimser olursa olsun, insanın içinde dünyaya geldiğine pişman karamsar bir yan vardır.

HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ

Gelişmiş demokratik yönetimlerde giderek ülkeleri kimin yöneteceği sorusunun yerini ülkenin nasıl yönetileceği sorusu almıştır. Tek yanıt ayrıcalıksız «Hukukun Üstünlüğü» nün egemen kılınması» olmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği kurulduğu günden beri bu ilkenin Ülkemizde yerleşmesi, devletin bütün organlarını bağlayıcı bir güç, bir yönetim biçimi, bir yaşam tarzı, olması uğrunda uğraşını sürdürmektedir. İtici güç niteliğindeki kavram gelişmiş demokratik Ülkelerde büyük başarı sağlamış ve önemli bir saygınlığa ulaşmıştır. Anayasamızda yer alan bu ilke, hükümet programında «Adaletin temini ve dağıtımı, kişi hak ve hürriyetleri ile, HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNÜN korunması devletin temel görevleri arasındadır. Hukukun Üstünlüğünü esas alan devlet nizamını temel şart görürüz. Temel vasıfları adalet ve hukukun üstünlüğü olan demokratik sistem, insan şeref ve haysiyetinin, söz, düşünce, kanaat, din ve vicdan hürriyetinin en güvenilir teminatıdır» şeklinde ifade edilmektedir.

Hukukun üstünlüğü kavramı doktrin yani ne olursa olsun salt yasaların uygulanmasından öte hukuka uygunluk şeklinde bir içeriğe sahiptir. Kanuna bağlı devlet ile, hukukun üstünlüğüne göre kurulmuş, buna göre faaliyet gösteren ve gelişen devlet, ayrı nitelik taşır. Hukuk Devleti kavramı tam bir kanunilikten, yani her şekli ile ve ne pahasına olursa olsun kanuna uygunluktan ibaret bir yönetim şekli değildir. Aksi halde hukuk devleti gerçekte sadece bir kanun devleti olur. Çoğu kez yasalarla, haksızlığın meşruluk kılıfına sokulabildiğine tanık oluyoruz. Ayrıca pek çok ve pek kötü biçimde kanuni haksızlıkların işlenmesi, bir Devletin kanuni haksızlıklar Devleti olabilmesi mümkündür. Gerçek Hukuk Devleti, Hukukun Üstünlüğünü kabul eden temele

dayanır. Böyle bir devlet şeklinde hukukun üstünlüğüne bağlılık devletin meşruluğunun ölçüsüdür. İnsanlığın kanuna bağlı toplumlar kurabilmesi kolay olmamıştır. Bu nedenle kanun devletinin küçümsendiği zannedilmemelidir. Ancak içinde bulunduğumuz çağ kanunilik ilkesinin yeterli olmadığını, hukukun kanundan da üstün olduğunu kanıtlayan gelişmelere sahne olmaktadır. Sosyal baskılara karşı, tepkileri önlemekte en güvenli yol hukukun üstünlüğünü tanımak ve gerçekleştirmek sureti ile kişilerdeki birikimi olumlu yollara kanalize etmektir. Hukukun üstünlüğü kavramının; «kamu hukuku» ve «Anayasa hukuku» açısından değeri son derece önem taşır. Devletimiz «Hukukun Üstünlüğü İlkesini» Türk Milletinin kafasında ve gönlünde yaşayan, adalet duygusunun gücüne ve dinamiğine yaradır bir şekilde gerçekleştirmelidir. Ülkemizin adalet sorunları ancak bu ölçü içinde çözümlenebilir.

ANAYASA SORUNU

Bu gün su yüzüne çıkan, ciddi bir Anayasa bunalımını hep birlikte görmekte ve yaşamaktayız. Siyasi rejimlerin devamlılığı, Anayasaların toplumun gereksinmelerini karşılamasına bağlıdır. Ülkemizde Anayasalar kabullerinden önceki dönemin etkisi altında şekillenerek, normal zamanlar için gereksiz ve hatta sakıncalı kurallar içermektedir. 1982 Anayasasının Ülkemizin demokratik düzenine çizdiği çerçeve sosyal yaşama dar gelmekte, toplumsal olaylar öngörülen sınırı zorlamaktadır. Anayasanın hazırlanmasında etkin, kabulünde destek olan siyasi güçlerin dahi sık sık Anayasadan yakındıklarını hatta değiştirilmesi için çaba harcadıklarını görmekteyiz.

Türkiye Barolar Birliğinin 1982 Anayasasının kabulünden önce saptadığı kamu oyuna ve yetkililere sunduğu görüşlerin her gün biraz daha geçerlik kazandığını görmek bizleri haklı kılsa da mutlu etmemektedir. Anayasalar devletin yönetim biçimini, devlet organlarının görev ve yetkilerini, insanların temel hak ve özgürlüklerini, düzenleyen kurallar bütünüdür. Bir hakkını ve özgürlüğün tanınması yeterli olmayıp bunların duraksamadan,

engelsiz kullanılmasının sağlanması büyük önem taşır. Hukukun temel ilkelerine aykırı, detaylı ve çok çelişkili kuralların, demokratik yönetim ve yargısal denetim açısından önemli engeller içerdiğini vurgulamak isterim.

Uygulamada Anayasa hukukunun hafife alındığını, savsaklandığını kavramları ile rastgele oynandığını görmekte ve bu gelişmelerden endişe duymaktayız. Anayasanın ihmal ve ihlâl edilebileceği gibi düşünceler ve iptal edilen yasaların yeniden kabul edilmesi şeklindeki değerlendirmeler «Hukukun Üstünlüğü» kavramı ile çelişmektedir.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI

Yargı bağımsızlığını ve yargıç güvencesini, vatandaşın güven kaynağı olarak adalet düzenimiz için ön koşul ve varlık nedeni saymaktayız. Anayasamız, 138. maddesinde yer alan «bağımsızlık» ve «güvenceyi» gerçekleştirmek bakımından yetersiz kalmış, yargı bu nedenle hızlı bir yozlaşma sürecine girmiştir. Yeni adli yılda bu kavramın daha çok tartışılan bir sorun halini alabileceği endişesini her gün artan üzüntü içinde duymaktayız. «Yargıcın teminatı kendi vicdanındadır» düşüncesi içinde bu derece hayati önem taşıyan bir konu, kahramanlık gösterilerine terkedilemez. Yargının bağımsız olmadığı, yargıç güvencesinin tartışıldığı her yerde, kürsüde korku ve siyaset egemen olur, güven hissi sarsılır, adalet sapsular göstererek gerçeğe yabancılaşır.

Bütün olumsuz ortama ve güç koşullara rağmen, önemli yetkiler, büyük sorumluluklar taşıyan Hâkim ve Savcılar Kurulunun yüksek yargıçlardan oluşan üyelerinden milletimiz titiz davranışlar, dikkatli katkılar beklemektedir. Öte yandan yargının her kademesinde, yargı bağımsızlığını kuşkulu kılacak kişisel zaafaların frenlenmesini, özlemlerimizi ve beklentilerimizi en olgun anlamı ile tatmin edecek özverili davranışlarla yargının onur ve saygınlığının korunmasını beklemekteyiz.

YASAL DÜZENLEMELER

Yasaların eşit ve etkin biçimde, duraksamadan uygulanması son derece büyük önem

taşımakla birlikte böyle bir çaba adaletin gerçekleşmesi için yeterli olamamaktadır. Toplum yöneten kuralların «ideal ölçülere», «olması gereken şekle» uydurulması gerekmektedir. Böyle bir çaba bir yandan kişinin diğer yandan Devletin en kutsal uğraşdır. İdeal hukuka yönelik mücadeleler hukukçular için ise bir uğraş olmaktan öte bir görevdir. Bu bağlamda hukukçunun eksilmeyen ve hergün biraz daha artan sorumluluğu başlar. Hukukçu olmak zor, zor olduğu kadar da onurlu bir iştir. Hayat boyu yenilenen dinamik ve ideal bir savaşçı olmağı zorunlu kılar. Böylesine yüce bir zevki, ideal bir ülküyü içine sindiremedikten sonra, yargıç olmak, savcı olmak, avukat olmak neye yarar.

Hukukun kuru bir ilim olmaktan çıkıp bir hareket biçimi olarak yaşama aktarılması, kendiliğinden egemenliğini sürdürmesi güzelliklerin en güzeli mutlulukların en doyumsuzudur. İşte bunun için hukuk kültürünün bilgi olmaktan çıkıp bir bilinç, bir hareket biçimi haline gelmesi gerekmektedir.

Yürürlükteki hukukumuzun toplumsal mutluluk açısından özlemlerimize karşılık vermekten uzak yanları bulunduğu gibi, son derece karışık hukuk düzenimiz her gün biraz daha karışmaktadır. Özellikle kanun gücünde kararname çıkarmak yetkisinin kullanım şekli Yasama Organının görevleri ve demokratik düzenin ilkeleri açısından ciddi ve önemli bir boyut kazanmıştır. Bir örnek olarak 336 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 41 adet kanunun çeşitli maddelerinin değiştirilmiş olduğunu belirtmek isterim. Hukuk tekniği açısından bir yasanın diğer bir yasa ile değiştirilmesi gerekir. Hiç kuşkusuz bu pratik buluş uygulamada hiç pratik olmayan son derece önemli karışıklıkların nedeni olmaktadır.

Memnuniyetle belirtmeliyim ki Devletimiz, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Mahkemesine bireysel başvuru hakkını tanımış, işkenceye karşı Avrupa Sözleşmesini imzalamış, Avrupa Topluluğuna üyelik için başvurmuştur. Bütün bu gelişmeler son derece önemli olumlu ve övgüye değer olaylar olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucu olarak hukukumuzun Avrupa Topluluk hukukuna uydurulması, atı-

lan adımların, iyi düşünülmüş, tartışmaya açık, hukukun üstünlüğünü gerçek kılacak bir hukuk reformu ile tamamlanması gerekmektedir.

1926 yılında kabul edilen Ceza Kanunumuz aradan geçen uzun zaman içinde pek çok değişikliğe uğramış, 1936 yılında yapılan değişikliklerle liberal özelliğini kaybederek baskıcı motifler taşıyan bir ceza kanununa dönüşmüştür. Zaman zaman yaşanan toplumsal olayları önlemek için getirilen panik hükümleri suç ve ceza dengesini alt üst etmiş, adalet sevgisini yaralamıştır. Adalet Bakanlığında hazırlanan, tartışmaya açılan ve yeniden düzenlenen «Türk Ceza Yargısı Öntasarısının» demokratik ilkelere uygun olması Anayasal bir istektir. Ceza Kanunlarının oluşmasında ülkede yürürlükte olan demokratik hak ve özgürlüklerin etkisi daima görülmektedir. Özgürlüklerin, özellikle basın ve fikir özgürlüğünün korunması tasarının başarısı için şarttır. Birbiri ardına üç Anayasa değişikliği dönemi yaşamamıza rağmen ceza kanunumuz esaslarında hep aynı kalmıştır. Bu gün ceza yasasının karşılaştığı en büyük güçlük önemli boyutlara ulaşan bir özgürlük tartışmasının gündemde olmasıdır. Öntasarının suç ve ceza dengesini en adaletli ölçüler içinde sağlaması, Ülkemizin demokratik gereksinmelerini gelecek günleri kapsayacak genişlikte karşılaması gözden uzak bulundurulmamalıdır.

Çevre sorunları her gün bir yenisi sergilenen korkunç boyutlardaki olaylarla insan hakları sorununun en önemlisi şekline dönüşmektedir. Kendi dünyasında, özgür ve mutlu yaşam hakkına sahip milyonlarca insanın çevrenin oluşturduğu tehlikelerden korunması ciddi bir görev halini almıştır. İnsan sağlığı, yaşama hakkı makro düzeyde topyekün tehdit altındadır. Yaşadığımız çevrenin bütün tehlikelerinden arındırılmasını sağlayacak yasal düzenlemelere ve ciddi önlemlere gereksinme bulunduğunu belirtmek isterim.

İcra ve İflâs Kanununun Banka temsilcilerinin, istekleri doğrultusunda değiştirilmesi hazırlıkları sürmektedir. Batık paraların kurtarılması için yapılacak düzenlemeler iktisadi hayatın işlerliğinde önemli rahatsızlıklar ve

sıkıntılar yaratabilecektir. İcra İflas Kanunu, şahıslar üzerindeki cebri icradan mal üzerinde icra aşamasına gelinceye kadar uygarlık tarihinin onurlu mücadelesine sahne olmuştur. Değişikliklerin, karşılıklı yarar sahiplerinin temsilcileri ile hukukçular arasında açıkça tartışılarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bankaların ülkedeki bütün yolsuzluklardan daha büyük çapta aldatılmalarını önleyecek şekilde «ekonomik suçlar alanının» etkin yaptırımlarla düzenlenmesi daha büyük öncelik taşımaktadır.

YARGI

Bu gün yeni bir çalışma dönemine başlamak olan mahkemelerimiz hukukun uygulanmasında ve gelişmesinde etkin ve yaratıcı olanağlara sahip Adalet dağıtan yargı kuruluşlarıdır. Halkımız adliyeden çağın icaplarına uygun kesin ve seri adalet beklemektedir.

Davaların uzaması, yargımıza yöneltilen önemli ve gerçekten haklı bir eleştiri konusudur. Para değerinin çok hızlı düşüşü, yakınlmaları arttırmakta, ciddi bir ızdırap önemli adaletsizlik nedeni olmaktadır. İktisadi hayatın adalet üzerindeki olumsuz etkisi, vatandaşın hak ve adalet duygularını çarpıcı biçimde sarsmıştır. Yargının ağır işlemesi, giderek etkinliğini kaybetmesi sonucu yasa tanımaz kişiler zorbalıkla adaleti gerçekleştirmeye kalkışmışlardır. Yasa dışı yollarla hak aramanın yaratacağı adaletsizlikler kamu vicdanında derin yaralar açmakta, vatandaş tedirgin etmektedir. Bu davranışların şiddetle kovuşturulması ve biran önce önlenmesi zorunludur.

Anayasamızın 141. maddesi «davaların en az giderle mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir» hükmünü içermektedir. Ceza ve Hukuk Usulü Yasalarında davaların çabuklaştırılması için getirilmiş pek çok önlem vardır. Son zamanlarda da önemli değişiklikler yapılmış, ancak hızlı yargılama bir türlü sağlanamamıştır. Kurallar yetersiz kalmakta, sorun herşeyden önce bir insan sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. Sistem bütünü ile ele alınmadıkça, yargının zabıta ile eşgüdümlü çalışmasını sağlayacak önlemler getirilmedikçe, yargının iş yükü azaltılmadıkça, kad-

rolar genişletilip yeni mahkemeler kurulmadıkça, hepsinden önemlisi yeterli sayıda çalışkan nitelikli, yargıç ve yargı personelini adalet hizmetine özgüleyemedikçe yargılamanın uzamasından doğan felaket ve ızdıraplar sürecektir.

Adli tebligat, davaların uzamasında önemli bir sorun iken, P.T.T. idaresinin birden yaptığı zamlarla yargının işleyişine büyük zararlar verdiği, yargılamayı ne kadar kösteklediği bütün çabalarımıza rağmen maalesef anlaşılammıştır.

Ülkemizde 8 yıldır davası bitirilememiş tutuklu sanıklar vardır. Böyle bir olay her koşulda yargı açısından düşündürücü adalet açısından yaralayıcıdır. Sıkıyönetim Mahkemelelerinin de soruna çözüm getiremediği somut örneklerle ortadadır. Sıkıyönetim kalktıktan sonra mahkemelerin yetkilerinin sürmesi sonucunda mahkeme mahkeme dolaşan, Ankara'dan İstanbul'a, İstanbul'dan Diyarbakır'a nakledilen davalar ve sanıklar vardır.

Davalar hızlandırılmalı ancak süratle adalet feda edilmemelidir. Hapis cezalarından paraya çevrilen cezalarda kanun yoluna başvurma hakkını engelleyen düzenleme adaletin gözardı edilmesine önemli bir örnek teşkil etmiş, ciddi sorunlar yaratmıştır. Davalar mümkün olan süratle ancak mutlaka adaletle sonuçlandırılmalıdır. Yargıya başvurma hakkını vatandaşın önünde daima açık ve aydınlık bulundurmaya zorundayız.

Askeri Yargıtayın bir hukuk kuruluşu olmanın onuru ile geliştirdiği içtihatları takdirle karşılamaktayız. Hukuk düzenimiz 80 yıllık geçmişinde bu yüce mahkemenin tutarlı ve onurlu çizgisi içinde verdiği kararlardan esinlenerek zenginleşmiş, büyük yararlar sağlamıştır. Ancak, Askeri Mahkemelerin kışla içinde bulunması hak arama özgürlüğü açısından zorluklar çıkarmakta, yargı hizmetinin özelliği, önemi ve onuru ile bağdaşmamaktadır. Taraflar zamanında duruşma ve mürafalarda bulunamamakta, ayrıcalıksız uygulamalar yüzünden kuyruklarda savunma olanaklarını kaybetmekte, meslektaşlarımız savunma görevini yerine getirmekte zorluk çekmektedirler.

1979 yılında kabul edilen Çocuk Mahkemelerinin kuruluşu, görev ve yargılama usulü kanununu her yıl ertelenerek, nihayet çok sınırlı birkaç ilimizde uygulanmaya başlanmıştır. Yasanın uygulama sahası çok daraltılmış olmasına rağmen böyle bir başlangıcı Ceza Hukukunun insancıl yaklaşımı açısından sevinçle karşılamaktayız. Çocuk mahkemelerinin işlevlerini yerine getirebilmesi için kuruluş yasasında öngörülen koruyucu ailelerin belirlenmesi, bakım ve yetiştirme yurtlarının kurulması, küçük suçlulara uygulanacak tedbir ve cezalar için yasa değişikliklerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bugünkü şartlar içinde imkânsızlıklarla karşı karşıya bulunan Çocuk mahkemelerinin amacı karşılayarak görevini yürütmesi söz konusu olamamaktadır.

ADALET FONU

27 Mayıs 1988 tarihinde kabul edilen Adalet Fonu Kurulmasına dair 3454 sayılı Yasayı Cumhuriyet adliyesinin vakarı, onuru ve ciddiyeti, açısından sakıncalı, yargı görevinin önemi ve saygınlığı açısından tehlikeli, Adalet açısından ürkütücü bulduğumuzu vurgulamak isterim. Amme hizmeti için vergi, harç dışında para alınması uygulanmasının yargı hizmeti için öngörülmesi, Cumhuriyet adliyesini derinden yaralayacak, mahkeme kararlarına güveni sarsacak, onarılmaz tahribatlara neden olacaktır. Adalet hizmetinin bütün ihtiyaçları Devlet Bütçesinden karşılanmalı, gerekiyorsa yargı harçları arttırılmalıdır. Olumsuz yorumlara, çeşitli kuşkulara yolaçacak keyfi uygulama yargı bağımsızlığı açısından da tehlikelidir.

Para cezalarının yargı için bir gelir kaynağı olarak düşünülmesi cezanın amacına aykırı olmakla kalmayıp çeşitli adaletsizliklerin nedeni olacaktır. Fonun kaynakları içinde bağış ve yardımlar da yer almaktadır. Adalet hizmeti, toplum katmanlarının çeşitli kesitlerini oluşturan her çeşit insanın yardımları ile karşılanamaz. Yargı Devletin üç temel gücünden birisi ve en önemlisi olarak bağış kabul edemez. Okul, hastahane ve camilere, kurum ve kuruluşlara yapılan bağışlar böylesine önemli bir devlet gücü için örnek olmamalıdır.

Fon yönetmeliğine göre taşrada fon işleri, İl Cumhuriyet Savcısının başkanlığında, bir hâkim ve savcı yardımcısı tarafından yürütülecektir. Yargıya bağış yapan insanların yargı önünde herkesle eşit olduğuna vatandaşı inandırmak, nasıl mümkün olacaktır. Yasanın ve uygulamanın teknik ayrıntılarına, hukuka ve Anayasaya aykırılıklarına girmek istemiyorum. Ancak Cumhuriyet adliyesinin böylesine lâyük olmadığı bir töhmetten ve tehlikeden kurtarılmasını diliyorum.

İNSAN HAKLARI

İnsan hakları ve temel özgürlüklerin ayırım gözetilmeksizin herkes için gerçekleştirilmesi hukukun başlıca amaçlarından birisidir. Temel hak ve özgürlüklerin insan kişiliğinin ayrılmaz ögesi oluşu nedeniyle konu evrensel nitelik kazanmıştır. İnsan onur ve saygınlığının doğal bir sonucu olan temel hak ve özgürlükler ilkesi insanlığın yüzyıllar süren çaba ve savaşmalarının ürünü olarak gelişmiş bugünkü seviyesinde kazanılmış ve tanınmıştır. Söz konusu ilkenin gerçekleşmesi, izlenmesi insanlığın ortak sorumluluk ve gözetiminin konusu olmuştur. Dünyanın herhangi bir köşesinde bu ilkeye aykırı uygulamalar insan toplumunun vicdanında uluslararası yansımalar yapmakta, tepki uyandırmaktadır.

Çağımızda temel hak ve özgürlüklerin tanınması, güvence altına alınması ihlallerin önlenmesi uluslararası belgelerle sağlanmak istenmektedir. Ülkemiz bu belgelerden bir kısmını imzalamış yukarıda sözünü ettiğimiz Avrupa Topluluğuna üyelik başvurusunu yapmıştır. Üyelik topluluk hukukunun ülkemizde doğrudan uygulanmasına sebep olabilecek ve egemenlik kavramı önemli değişikliklere uğrayacaktır. Biz her türlü etkinin dışında kendi insanımıza duyduğumuz sevgi ve saygıdan dolayı insan hakları sorununu çözümlenmek zordayız.

Cezaevlerinde bulunan suçlu ve tutukluların şikâyetlerinden haklı olanların giderilmesi büyük yarar sağlayacaktır. Tutukluların statülerinin, mahkumlardan ayrılması aklanmaları halinde onurlarının ağır tahribatlardan korunması devletin görevidir. Tutukluluğun

fiilen mahkumiyetten de ağır sonuçlara varması önlenmelidir. İşkencenin önlenmesi, temel hak ve güvencelerin korunması ve sağlanması açısından yargı tükenmez yetkilere ve olanaklara sahiptir. Duyarlı bir ilgi yargımızın onurunu daha da yüceltecektir.

HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜ

Hak arama özgürlüğü insan haklarının en büyük güvencesi, aynı zamanda yaptırımı olmak gibi bir özellik taşır. Demokratik devlet düzeni böyle bir özgürlüğü tanımamazlık edemez. Bütün anayasaları etkileyen, ulusal ve uluslararası belgelerde yer alan hak arama özgürlüğü 1876 tarihli Kanuni Esasiyeden bu güne Anayasalarımızda yer almıştır. 1982 Anayasası «herkes meşru vasıta ve yollardan faydalanmak sureti ile yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir» kuralı ile bu hakkı açıkça tanımıştır. Hak arama özgürlüğü insanlar arasında eşitliği zorunlu kılar. Bu yüzden hak arama basit, kolay ve ucuz olmalıdır. Yoksulluk yüzünden haklarını arayamayan, haksızlığa uğramak tehlikesi ile karşılaşan insanlara devlet gereken etkin yardımı yapmalıdır. Türkiye Baroları böyle bir gereksinme karşısında üzerine düşen görevi severek yapmağa hazırdır.

Hazırlık soruşturmasının gizli olduğu, bu dönemde müdafinin sanıkla temasının önlenildiği bilinmektedir. Böylesine aşırı bir gizliliği haklı gösterecek bir hüküm usul kanunlarımızda yer almamaktadır. Sanığın suçlandığı andan itibaren hak arama özgürlüğünün kendisine tanıdığı olanaklarından yararlanması ve suçlama ile savunmanın aynı anda başlaması şarttır.

Devlet Sırları Kanun Tasarısı üzerinde Adalet Bakanlığında çalışmalar yapıldığı öğrenilmiştir. Tasarının 7. maddesinde «getirilen gizli belgeler taraf vekillerine incelettilmez» şeklinde bir hükmün yer aldığı, yazışmalardan öğrenmiş bulunmaktayız. İdari yargılama usulü yasasında yer alan, hak arama özgürlüğü açısından eşitsizlik ve adaletsizlik yaratan adalet ve demokrasi ilkeleri ile çelişen böylesine sakıncalı bir hükmün adli yargıyı da kapsayacak şekilde genişletilmesi hevesleri kesinlikle önlenmelidir.

Ülkemizde savunma mesleğinin, savunma makamı olarak yeni bir statüye kavuşması zorunludur. CMUK. nun gerekçesini kaleme alan Ord. Prof. Sıddık Sami Onar yıllar önce «Esasen müdafaa makamı da iddia makamı gibi ilimle mücehhez, yalnız hak ve hakikat, adaleti içtimaiye namına maznuna müzahir ve sırf kendi kanaati ilmiyesi ile müteharrik bir makam olmalıdır» cümlesi ile bu gereksinmeyi dile getirmiştir. Ne yazık ki bu güne kadar gerekçede isabetle değinilen istek yerine getirilmemiştir. Savunma yargının ayaklarından birisidir. Savunma haklarının kısıtlanması adaletin topallamasına neden olur. Savunma hakkının gereklerini sağlamakta bütün kamu görevlileri yükümlü olmakla birlikte, bu hakkın işlerliğinin sağlanmasında ve korunmasında başlıca görev yargıya düşmektedir. Savunmanın olmadığı yerde yargı, adalet, eşitlik de yoktur. Yargı savunma üzerine kurulur. Adalet mülkün savunma adaletin temelidir.

Bu gün başlayan ve hep birlikte hizmetinde olacağımız yeni adli yılın Milletimize aydınlık günler getirmesi, huzur güven ve mutluluk vermesi, en büyük arzumuzdur. Zor ve onurlu görevlerinde değerli, yargıç ve savcılarımız ile aziz meslektaşlarımıza başarılar diliyor, sizleri derin saygılarımla yüreктen selamlıyorum.

● AVUKATLAR İŞYERİ AÇMA İZİN HARCI ÖDEMİYECEKLER

Barolarımızın ve Barolar Birliğimizin ısrarlı girişimleri sonucu İçişleri Bakanlığı yayınladığı genelge ile kamu hizmeti gören avukatlardan işyeri açma izin harcı alınmaması gerektiğini duyurmuş bulunmaktadır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

GENELGE NO : 3/53

20.1.1988

Baro Başkanlığı

.....

Avukatlardan iş yeri açma harcı alınmaması hususunda İçişleri Bakanlığının Belediyelere duyurulmak üzere Valiliklere gönderdiği genelge ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Zaman zaman Belediyelerle meslektaşlarımız arasında haksız tartışmalara ve çekişmelere neden olan sorunu kesin ve genel şekilde çözen bu genelgenin bütün ilgililere iletilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Ek: 1

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

**T. C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü**

Ankara
30.12.1987

S A Y I : B ve M.A.D 531 (87 / 41320

K O N U: Noterlik Dairesi ve Avukatlık
Bürosu için işyeri açma izni
harcı uygulanması.

VALİLİĞİNE

İLGİ : 23.10.1981 gün ve 522.407.86(81)/11824
sayılı genelgemiz.

İlgi genelgemizde, Noter ve Avukatların açmış oldukları işyerlerinden 2464 sayılı Kanununun 81 inci maddesine göre İşyeri açma İzni Harcının alınacağı belirtilmiştir.

Ancak konu hakkında Danıştay 1. Dairesinin E. No: 1987/236, K. No: 1987/250 sayılı istişarı Kararında;

1 — Noterlik hizmetlerinin 1512 sayılı Noterlik Kanununun 1 inci maddesine göre bir kamu hizmeti sayıldığı, anılan Kanunun 40 ncü maddesi gereğince Noterlik Bürolarının resmi daire niteliğinde olduğu,

2 — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1 inci maddesi gereğince Avukatlık hizmetlerinin de kamu hizmetlerinden sayıldığı, aynı Kanunun 43 ncü maddesi hükmü gereğince avukatların büro kurmalarının zorunlu olduğu ve büroların niteliklerinin barolarca tespit edildiği belirtilerek, belediyelerce 2464 sayılı Kanunun 81 inci maddesinde sözü edilen İş

Yeri Açma İzni Harcının anılan işyerlerinden alınmayacağına karar verilmiştir.

Söz konusu işyerlerinden İşyeri Açma İzni Harcının alınmaması yolunda iliniz dahilindeki belediyelere duyuru yapılmasını rica ederim.

BAKAN ADINA

Erol TEZCAN

Müsteşar Yardımcısı

● YALAN HABER VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ KONUSUNDAKİ BASIN BÜLTENLERİ

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 2/44
18.1.1988

Baro Başkanlığı

.....

Basın Kanununda yapılması düşünülen «yalan haber» konusundaki değişikliklerle ilgili basın bülteni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı**

Avukat Teoman EVREN

BASIN BÜLTENİ

Basında «yalan haber» konusunda yeni bir suç oluşturma çabaları gizli ve hızlı bir şekilde sürmektedir. Yalan haberi önlemenin en etkili çaresi basın özgürlüğüdür. Cevap ve düzeltme hakkının işlerliği bu açıdan son derece önemli iken Anayasa ve Basın Kanununda yapılan değişikliklerle bu hakkın kullanılması alabildiğine zorlaştırılmıştır.

«Yalan haber» çok defa Ceza Yasamızda yeralan çeşitli suçlardan birisini oluşturmakta bu suça ait ceza ile failin tecziyesi mümkün bulunmaktadır.

Şahsiyet haklarına, manevi varlıklara her türlü saldırı suç teşkil etmese bile bir haksız fiildir ve tazminat hakkı veren hukuki sorum-

luluk doğurmaktadır. Tazminat davaları basın özgürlüğünün suistimaline karşı çok önemli bir yaptırımdır.

Ceza ve hukuk mevzuatımızda bu kadar önlem ve yaptırım varken yeni bir suç icadı son derece sakıncalı hukuka ve basın özgürlüğüne açıkça aykırıdır. Oluşturulmasına çalışılan suç Basının kamuyu aydınlatma işlevi açısından önemli sorunlar yaratacak, kapalı bir rejime özgü söylentiler yalan haberden daha tahripkâr olacaktır.

Basın özgürlüğünü engelleyen hiçbir önlemin demokratik rejim ve düşünce içinde yeri yoktur. Söylenmesi suç olmayan bir haberin yazılmasının suç teşkil etmesi son derece çarpık ve izahı güç bir olgudur.

Demokratik iletişim ve etkileşimden uzak alalacele hazırlanan tasarıda yalan haberin tanımının dahi yapılmadığı yetkili makamlarca ifade edilmektedir. Unsurları belirsiz, tanımı yapılmayan suç icadı toplumu huzursuz edeceği gibi ceza yasamızın temel ilkelerine de aykırı olacaktır.

Basın özgürlüğünün üstünde gölge, tepesinde tehdit oluşturacak bu gibi gereksiz girişimlerden biran önce vazgeçilmeli demokratik yaşamımız ve hukukumuz olumsuz tartışma ve gelişmelerden özenle korunmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ **BAŞKANLIĞI**

GENELGE No : 12/237
27.2.988

Baro Başkanlığı

.....

Basın Özgürlüğü ile ilgili olarak yaptığımız Basın Bülteni metni ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ **BAŞKANLIĞI**

BASIN BÜLTENİ

Basın özgürlüğüne karşı çok ciddi bir tehlike gelişmektedir. Henüz aleniyete intikal etmemiş bir yayının hakim kararı ve tedbir yolu ile engellenmesinin demokratik düşünce ve düzen içinde yeri yoktur. Bu uygulama demokrasiye aykırı rejimlerin ceza hukukundaki tehlikeli hal uygulamasının Medeni Hukuka aktarılması şeklinde yeni ve çok sakıncalı bir buluştur.

Şahsiyet haklarına saldırıları önleyecek ceza ve hukuk kuralları mevzuatımızda yeterince vardır. Tazminat hukukunda ağır kusur şartı esasından kusur esasına geçilebilir. Cevap hakkı önemli bir korumadır. Ancak son zamanlarda Anayasa ve yasa kuralları ile tektip müessesesinin işlerliği önemli ölçüde yok edilmiştir.

Demokratik düzende basın özgürlüğü yayın organlarının özgürlüğü olmaktan çok vatandaşın özgürlüğüdür. Demokratik yaşam içindeki hiçbir devlette neşredilmemiş bir yayının tedbir kararı ile engellenmesi düşünülemez. Yargı kararı ile de olsa bir yayının önceden engellenmesi tek kelime ile sansürdür. Anayasamızın 28. maddesine de aykırıdır. Yayının önceden engellenmesinin yolu ve çaresi bulunamamış, getirilen her düzenleme sonuçsuz kalmıştır.

Yargı bağımsızlığının her gün biraz daha tartışılır halde olduğu bir dönemde yargıçları böyle bir yetki ile görevlendirmenin vahim sonuçları adaleti de yaralayacaktır.

Görünen odur ki vatandaş korumak bahanesi ile iktidar kendisini korumak gayreti içindedir. TRT. Kurumun Devlet tekeli altında bulunduğu bir ülkede basın özgürlüğünden bu derece yakınmanın, önlem üzerine önlem düşünmenin başka türlü izahı mümkün değildir. Ancak yayınlanması yasaklanan bir yayının, yapılacak yayından daha fazla tahripkar olacağı gizliliğin dedikodu iptilasını tahrik ve asılsız şayiaları alabildiğine körükleyeceği iyi bilinmelidir.

Demokrasi bir iletişim ve etkileşim rejimidir. Gerektiği kadar bilgilendirilmeyen vatandaşların yönetime katılımı da sağlıklı olmaz. Şahsiyet haklarına saldırıları önleyecek düzenlemelerin işlerliklerinin ve etkinliklerinin arttırılması da demokrasi ve hukuk düzeni içinde mümkündür. Basını, denetlemek, sansür etmek yolundaki bu girişimden kaçınılmasını dilemekte ve beklemekteyiz.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

● **TELEFON REHBERİNDE ÜCRET KARŞILIĞI YER ALMA, REKLAM NİTELİĞİ TAŞIYACAĞINDAN BU KONUDA BAŞBAKANLIĞA YAPILAN BAŞVURUYU SUNUYORUZ.**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 17/433
Ankara, 7.3.1988

Baro Başkanlığı
.....

ITT Bilka, Şirketinin Birliğimize gönderdiği yazısında, yapılan anlaşma gereğince telefon rehberleri basım işinin şirketleri tarafından düzenleneceği, avukatların sınıflandırılmış bölümde yer almasının ücrete tabi olacağı bildirilmektedir. Konu ile ilgili Başbakanlık, Ulaştırma Bakanlığı ve PTT Genel Müdürlüğüne yaptığımız başvuru aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

**Başkan
Avukat Teoman EVREN**

**BAŞBAKANLIĞA
ANKARA**

ITT Bilka Şirketinin Birliğimize gönderdiği 15.3.1988 günlü 124 sayılı yazısında, Telefon rehberleri basım işinin PTT Genel Müdürlüğü ile imzaladıkları anlaşma gereğince Şirketlerine ihale edildiği belirtilerek, avukatların sınıflandırılmış bölümde yer almasının ücrete tabi olduğu belirtilmektedir.

Telefon rehberleri amme hizmetinin gereği olarak yayınlanmaktadır. Bu rehberin meslekler kısmında bütün avukatların yer alması gerekli ve zorunludur. Ücret verenlerin yer alması vermeyenlerin yer almaması reklam amacı ve niteliği taşır. Telefon İdaresi ile yapılan abonman sözleşmesi gereğince bir masraf sözkonusu ise bunun doğrudan idarece fatura ile tahsili gerekir. Avukatların reklam niteliğinde her türlü teşebbüs ve hareketleri Avukatlık Kanunu ile yasaklanmıştır. Türkiye Barolar Birliğince kabul edilen meslek kurları bu gibi girişimleri reklam saymaktadır. Bu nedenle telefon rehberlerinin hangi kısmında olursa olsun avukatların ücret mukabili isim ve adres yazdırmasının disiplin suçu teşkil edeceğinden gereği için durumu Yönetim Kurulu kararı uyarınca bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DERGİSİ'NİN 2. SAYISI YAYINLANDI

Mart - 1988 ayında «Hak Arama Özgürlüğü ve Savunma» konusuna özgülene-
nerek yayınlanan Türkiye Barolar Birliği Dergisi'nin 2'nci sayısı yayınlanmış bu-
lunmaktadır. Özgün doktrin ve meslek yazıları ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
emsal kararlarından oluşan dergimiz Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı - Kızılay/
Ankara adresinden alınabileceği gibi istek halinde ödemeli olarakta gönderil-
mektedir.

MATBUA

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
Kızılay Karanfil Sokak No. 5/62
Tel : 118 1346 - 118 05 12
ANKARA

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

Üç Ayda Bir Yayınlanır

Sahibi:

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Teoman EVREN

Yayın Sorumlusu :

Av. Semih GÜNER

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No : 5 Kızılay/Ankara

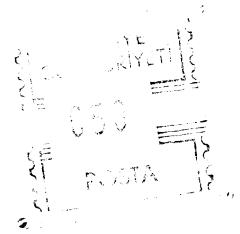
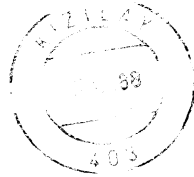
Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1988

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

23 Eylül 1988

GİDECEĞİ YER

Sayın Av. Atilla Sav
Bağcıoğlu Sk No 38/2

Yenişehir

ANKARA

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNİN 19. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLANDI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 31/955

11.8.1988

Baro Başkanlığı

Birliğimizin 19. Kuruluş Yıldönümü nedeniyle yayınlanan 10.8.1988 günlü Basın Bülteni ilişikte bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

BASIN BÜLTENİ

Bugün Türkiye Barolar Birliğinin 19. Kuruluş Yıldönümüdür. 19 yıldır Türkiye Barolar Birliği Hukukun Üstünlüğü ilkesinin Ülkeimizde yerleşmesi için uğraş vermektedir. Bu çabalar sonucunda Hukukun Üstünlüğü ilkesi bir Anayasa kuralı olarak benimsenmiştir. Hükümet programında ilkeden açıkça sözedilmektedir. Anayasamızda ve yasalarımızda yeralan hukukun üstünlüğü kuralının giderek halkımızın yaşam biçimi olması uğraşlarımızın yüce amacıdır.

Adalet ancak hukukun güçlülüğü oranında sağlanabilir. Türkiye Barolar Birliği hukukun gücünü zayıflatan her türlü heves ve girişimin karşısında bulunmayı, kaçınılmaz bir meslek görevi bilmıştır. Bu bilinç içinde bundan önce olduğu gibi bundan böyle de görevini en iyi ve etkin biçimde yerine getirmenin kararı içindedir.

Anayasamızın 141. maddesinde «davalar en az giderle ve mümkün olan süratle sonuç-

landırılır» denilmesine rağmen giderek geciken ve pahalılaştan hak arama işlevi adalete güveni ortadan kaldırmaktadır. Çok haklı olaylarda vatandaş elde edeceği haktan fazla masraf yapmak durumunda kalmakta veya hakkını mahkeme kapısının dışında yasa dışı yollardan aramağa yönelmektedir. Her iki hal de son derece sakıncalıdır. Son günlerde «hak arama işi yapan» yasa dışı örgütlenmeler süratli adalet arayışının ortaya çıkardığı kara bir lekedir. Bu örgütlenmelerin yaratacağı adaletsizlikler daha da korkunç boyutlardadır. Yasa dışı suç teşkil eden bu davranışların şiddetle takibi ve cezalandırılması büyük önem taşımaktadır.

Yargımızın bu derece büyük sorunları varken adalet teşkilatını güçlendirmek için bir fon kurulmasını, bu fonun gelirleri içinde adalete bağış yapılabileceğinin belirtilmesini ür-küntü ve üzüntü içinde izlemekteyiz. Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu baştan sona yargının onursal nitelikleri ile bağdaşmayacak çirkinliktedir. Henüz yasanın öngördüğü düzenlemeler yapılmadan bu yasanın suistimal edilerek fon yerine bir özel vakfa zorla bağış toplandığını, yargının bu girişimlere alet olduğunu görmekteyiz.

Vatandaşın temel hakları, güvenceleri ve özgürlükleri konusunda yargı organımız, herşeye rağmen büyük olanaklara sahiptir. İşken-ce, haksız ve uzun süreli tutuklamalarla ilgili uygulamalar konusunda yargıçlarımızdan mutluluk ve güven verecek duyarlılığı beklemekteyiz.

Yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi açısından, Anayasamızdaki olumsuz düzenlemeler halkımızın güvenini sarsmakta önemli sorunlar yaratmaktadır. Herşeye rağmen Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun Yüksek Hakimlerden seçilen üyeleri önemli yetkilere

ve görevlere sahiptirler. Yetki ve görevlerinin önemi ile orantılı davranışları yargı alanında büyük şikayetleri önleyebilecektir. Hak arama özgürlüğünü vatandaşın bilincinde her an aydınlık ve açık tutmakta toplum için büyük yararlar vardır.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu

● DANIŞTAY YASASINDA YAPILMASI DÜŞÜNÜLEN YENİ DÜZENLEMELERE İLİŞKİN 10.12.1988 GÜNLÜ BASIN BÜLTENİ

Bir ülkede hukuka aykırı uygulamalar arttıkça, yönetimin yargıdan yakınması yoğunlaşmaktadır. Yönetimin yakınmalarını ortadan kaldırmak için düşünülen yasa değişiklikleri de demokratik ilkeler ile çelişmekte, sosyal ve hukuki bunalımlara neden olmaktadır. Son zamanlarda yasaların hukukun üstünlüğü ilkesini ortadan kaldıracak nitelikte, hızlı ve özensiz değişikliklere uğradığını görmekteyiz. Danıştay Kanununda yapılması düşünülen yeni düzenlemeler idarenin yargısal denetimi açısından son derece kuşku verici ve ürkütücü boyuttadır. İdarenin yargı gücü tarafından denetlenmesi demokrasinin temel taşlarından birisidir. Hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesine başlanan tasarı ile tüzükleri hazırlama yetkisi elinden alınan Danıştay sadece bir «Danışma Kurulu» haline getirilmektedir. Böyle bir girişim kural tasarrufların hazırlanmasında hukukun üstünlüğü ilkesini gözardı edilebilmesini mümkün kılmak arzusunun kaynağlanmaktadır.

Daire kararlarının dava daireleri dışında hukukçu olmayan üyelerin de katılacağı Ge-

● ADALET TEŞKİLATINI GÜÇLENDİRME FONU KURULMASINA İLİŞKİN YASANIN İPTALİ İÇİN ANAYASA MAHKEMESİNE DAVA AÇILDI.

Meslektaşlarımızı fevkalade üzen, Devlet eliyle yapılan bir haksızlığı simgeleyen, zorunlu bağış olarak tanımladığımız hak arayanlara zorla dosya satıp önceleri bir özel vakfa, sonraları fona para toplama şeklindeki uygulama sürmektedir.

Türkiye Barolar Birliğinin bu konudaki son girişimlerini ve SHP tarafından Anayasa

19. Yıldönümünde hukukumuzun, yargımızın ve adaletimizin vatandaşımıza hakkı olan mutluluğu vermesinin zorunlu olduğunu tekrarlamayı görev bilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Teoman EVREN

nel Kurulda bir kontrol mercii gibi yeniden incelenmesinin öngörülmesini anlamak ve hukuka uygun bulmak mümkün değildir. Böyle bir usulün davaları daha da uzatacağı, ve karıştıracacağı açıkça bilinmektedir. Danıştay üzere belirtmeliyiz ki büyük bir içtihat kargaşasına ve hukuki karışıklığa sürüklenmektedir.

İdarenin yürütmeyi durdurma kararlarını etkisiz bırakacak önlemleri yasalastırma çabaları da vahim tehlikeler içermektedir. Yargı denetimi bir yandan adalet sağlarken, öte yandan toplumu ve devleti korumaktadır. Yargıya karşı davranışlar tarihin hiçbir döneminde topluma huzur, vatandaşa mutluluk vermemiş, sonuçta yönetimleri pişmanlığa sürüklemiştir.

Danıştay Kanununda yapılması düşünülen böylesine olumsuz değişikliklerin önlenmesi demokratik düzenin başarısı olacaktır.

Türkiye Barolar Birliği

Başkanı

Avukat Teoman EVREN

Mahkemesine iptal davası açıldığına ilişkin yazıyı sunuyoruz.

TÜRKİYE

BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENEL NO: 849/24

12.7.1988

Baro Başkanlığı

.....

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu ku-

rulmasına dair Yasa ile ilgili 9.7.1988 günlü Basın Bülteni ektedir.

Bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Eki : Basın Bülteni

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

BASIN BÜLTENİ

Adaletin gerçekleşmesinde sergilenen olumsuz örnekler, vatandaşın kıymet hükümlerinde ağır yaralar açmakta, derin kaygı uyandırmaktadır. Adaletin bir marka bir isim olduğu şeklindeki espiriler yaygınlaşmaktadır.

Milletimizin adalet duygusu tarihinden gelen köklü ve güçlü bir yapıya sahiptir. Yönetmel ve yargısal alanda bu yapının titizlikle korunması şarttır. Son günlerde yargı alanında kamu oyunu karamsarlığa sevkeden son derece önemli olaylarla karşılaşmaktadır.

Yargı alanındaki yozlaşma her gün biraz daha hızlanırken Adalet Fonu kurulmasına dair 3454 sayılı Yasa bardağı taşırmıştır. Olaylar önlenemeyecek boyutlara tırmanmaktadır. Kabul edilen yasa Anayasaya açıkça aykırı olarak kalmamakta, hizmetin onuru, saygınlığı ve kutsallığı ile bağdaşmamaktadır.

Harç alınan hizmetler için, bir de ayrıca fona para yatırılması öngörülmekte, toplanan paraların tesbiti ve harcanması denetim dışı bırakılmaktadır.

Adalet Bakanlığı ile bağımsızlıklarının bilincine varamamış kimi yargıç ve savcılar, Yasada öngörülen Bakanlık dosyaları bastırılmadan gerekli yönetmelik çıkarılmadan, bu Yasaya da aykırı olarak Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfına ait dosyaları satmak gibi bir gayretkeşlik içine girmişlerdir. Kıraldan çok kıral yanlısı yargıç ve savcılar, son derece ağır bir haksızlığın ve yasatanmazlığın pervasızlığı içindedirler. Kamu görevlilerini özel bir Vakfın emrinde çalıştırmakta, vakıf dosyalarını satmak için zor kullanılmaktadırlar. Yargı son

derece tehlikeli oyunlara alet edilmekte bir ticarethane şeklinde görülmektedir.

Uygulamanın yasa, hukuk ve adalet ile ilgisi yoktur. Devlet eli ve gücü ile yapılan haksızlık, kişisel zorbalıklarla kıyaslanamayacak korkunç bir zulüm, Devlet hayatı için büyük ve ciddi bir tehlikedir.

Suçluları takiple görevli, yetkililer, suç işlemekte kimse hesap sormamaktadır. Bu Ülkenin mutlaka bu derece sorumsuz uygulamalarla mücadele edecek insanları vardır.

Ülkemizde «Hak arama işi yapan» kabadayılar türemiştir. Basında ve Devlet televizyonunda boy gösteren, sütun sütun beyanatlar veren bu gibi insanlarla mücadele edileceğine bazı yargı görevlileri aynı yöntemlere özenmektedirler. Uygulama, adaleti onarılmaz biçimde yaralamakta, gelecek için kaygılarımızı daha da arttırmaktadır. Yargının bu hukuk dışı emir ve uygulama hevesinden kurtarılması şarttır. Kamu oyu önünde bütün görevli ve yetkilileri, bu tehlikeli gidişi önlemeye çağırıyorum.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 952/30

9.8.1988

Baro Başkanlığı

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına dair Kanunun uygulamasına ilişkin girişimlerimize yanıt olarak Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünden alınan 2.8.1988 gün ve K.K. Gn. Md. 07/101-2125/03699 sayılı yazı örneği Yönetim Kurulumuzun 9.8.1988 günlü kararı uyarınca aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

**Başkan
Avukat Teoman EVREN**

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : K.K.Gn.Md. 07/101-2125/03699

Ankara
2.8.1988

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞINA

(Karanfil Sokak 5/62 Kızılay-ANKARA)

İlgi : a) 8/7/1988 tarihli ve 846 sayılı yazınız.

b) 21/7/1988 tarihli ve 688 sayılı yazı.

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanun'un uygulanması konusundaki İlgi (a) yazınız üzerine Adalet Bakanlığından alınan İlgi (b) yazının sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Eki :

Yazı Sureti

Burhanettin MUMCUOĞLU
Başbakan Adına
Müsteşar Yrd.

ADALET BAKANLIĞI
KANUNLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 688

Konu : Dosya gömlekleri, 21.7.1988

BAŞBAKANLIĞA

İlgi : 13.7.1988 tarih ve K.K.Gn.Md. 07/101-2125/03565 sayılı yazı,

İlgi yazıları ekinde alınan Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının, 3454 sayılı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanunun uygulanması ile ilgili 8.7.1988 tarih ve 846 sayılı yazısı incelendi.

Mezkur Kanununun 3 ncü maddesinin üçüncü fıkrasında, (e) bendinde belirtilen iş ve davalarda yalnız Adalet Bakanlığınca bastırılan

veya temin edilen dosya gömlekleri kullanılır.» hükmüne yer verilmek suretiyle Kanunun yürürlüğe girdiği günden itibaren adli yargıda asliye hukuk, sulh hukuk, kadastro, ticaret ve iş mahkemelerinde açılan davalarda, icra ve iflas dairelerinde, talimat dahil her icra işinde, izale-i şuyu satış memurlukları, tereke mümessillikleri ile Adalet Bakanlığınca kurulmuş ticaret sicili memurluklarında yalnız Adalet Bakanlığınca bastırılan veya temin edilen dosya gömleklerinin kullanılması mecburiyeti getirilmiştir.

Bahse konu iş ve davalarda kullanılacak dosyalar henüz bastırılmamış, alınacak ücretler belirlenmemiştir. Kanunun öngördüğü yönetmelik çıkarıldıktan sonra, söz konusu hükmün uygulanmasına başlanacaktır.

3454 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki uygulama sürdürülmekte olup, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfına ait dosyalar rızaya dayalı bağış karşılığı verilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet TOPAÇ
Bakan

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

11 Temmuz 1988
846

Adalet Fonu kurulmasına dair Kanunun neşrini müteakip Cumhuriyet Savcıları ve Hakimler Yasanın öngördüğü yönetmelik çıkarılmadan, dosyalar basılmadan bu kanunu vesile ederek Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonuna ait dosyaları satmak gibi bir zorlamaya girmişlerdir. Yasaya uymak hepimizin görevi ve borcudur. Ancak yasa ile ilgisiz bir vakıf için hukuka aykırı zorlamalar Adaletle yarışmamakta yargıyı yaralamaktadır. Hukuka aykırı zorlamaların önlenmesi şarttır. Ankara'da bile çeşitli girişimlerimize rağmen yasa tanımazlık sürmektedir.

Cumhuriyet Savcılıklarına ait bir yazı ekte sunulmaktadır.

Ciddi ve önemli bir yargı sorunu haline gelen bu uygulamaların önlenmesini dilerim.

Saygılarımla,

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

Eki : 1
Başbakanlık
Hakimler ve
Savcılar Yüksek K.

**TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 905/27

19.7.1988

Baro Başkanlığı

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu kurulmasına dair 3454 sayılı Yasanın iptali için Siyasi Partilere Birliğimizce yapılan başvuru aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

**Başkan
Avukat Teoman EVREN**

27.5.1988 günü kabul edilen 4 Haziran 1988 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu kurulmasına dair 3454 sayılı Yasa, Anayasaya açıkça aykırıdır.

4.6.1988 günü IX. Olağanüstü Genel Kurulumuzda siyasi partilerimize yasa hakkında Anayasa Mahkemesine dava açmak için çağrı yapılmıştır.

1 — Yaratılan fon bütçe birliği ilkesini yoketmektedir.

2 — Bütçeden önceden yasa zoruyla gelir aktarılmaktadır.

3 — Yargıya başvururken alınan başvurma harcı ile karşılanan hizmetler için ayrıca ve ikinci kez «Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonuna» para alınmaktadır.

4 — Harcamalar Devlet İhale Kanunu, Muhasebe Umumiye Kanunu, Sayıştay Kanu-

nu hükümlerine tabi olmadan yapılmaktadır. Böylece denetim dışı bırakılmaktadır.

5 — Dosya gömlekleri, basılı evraktan ücret alınması esası getirilmiş ve bu ücretlerin saptanması Adalet Bakanlığının takdirine bırakılmıştır. Vergi niteliğinde alınacak ücretler, takdire bırakılmaz, yasada belirtilmesi şarttır.

6 — Yasada Fonun usul ve esasları ile diğer hususların Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle saptanacağı belirtilmiştir. Söz konusu hususlar parasal konularla ilgili olduğundan yönetmelikle düzenlenemez.

7 — Adalet Hizmeti için bağış ve yardım toplanamayacağı gibi hizmetin kutsallığı ve onuru böyle bir uygulamaya müsait değildir.

8 — Adli sicil kaydı verilmesi bir amane hizmetidir. İşçi, öğrenci, fakir halktan her fırsatta istenen bu belgeler için ücret alınması hizmetin amaç ve niteliğine aykırıdır. Adalet hizmetlerinden para alarak adaleti yerine getirmek düşüncesi son derece sakıncalı ve suistimale müsait bir girişimdir.

Yasa ile ilgili olarak basında çıkan eleştirilerden birkaçı ekte sunulmaktadır.

3454 sayılı Yasanın iptali için dava açılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

**SHP
SOSYAL DEMOKRAT HALKÇI PARTİ**

GENEL SEKRETERLİK

Sayı : 2487

26.8.1988

Konu : 3454 sayılı Yasa'nın
iptali Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
ANKARA

İlgi : 22.6.1988 tarih ve 770 sayılı yazınız.

Partimiz tarafından, 3454 sayılı Yasa'nın iptali için, Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

Bilgilerinizi rica eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Saygılarımla,
Deniz BAYKAL
Genel Sekreter

Ankara, 27 Haziran 1988

Sayın Av. Teoman Evren
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Karanfil Sok. 5/62
Kızılay/ANKARA

22 Haziran 1988 tarihli mektubunuza teşekkür ederim.

Konunun üzerinde duracağım.

En iyi dileklerimi sunarım.

Saygılarımla,

SÜLEYMAN DEMİREL

● TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI ÇALIŞMALARI

Türk Ceza Kanunu Öntasarısını hazırlamak üzere oluşturulan kurulda görevli Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin tasarı metninde karşı oldukları konu ve düşüncelerini içeren metni sunuyoruz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

30.7.1988 günlü BASIN BÜLTENİ

Türk Ceza Kanunu Öntasarısını hazırlamakla görevlendirilen Komisyonunda Türkiye Barolar Birliğini temsil eden üyelerin düşünce ve karşı oylarını bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

Adalet Bakanlığı
ANKARA

Türk Ceza Kanunu Öntasarısını hazırlamak üzere Bakanlığınızca oluşturulan ikinci komisyonun, Türkiye Barolar Birliği temsilcisi üyeleri olarak düşünce ve karşı oylarımızı içeren metni ilişikte sunmaktayız.

Ancak, hazırlanan öntasarı metninin redaksiyondan sonraki son şekli, şu ana kadar, bizlere verilmediğinden başkaca düşünce ve karşı oylarımızı ekleme ve açıklama hakkımızı saklı tutmaktayız.

Sunduğumuz bu metnin öntasarı metnine, karşı oy yazısı olarak, eklenmesi için gereğini arz ve rica ederiz.

TCK. Öntasarısını Hazırlama Komisyonunun
Türkiye Barolar Birliği Temsilci Üyeleri
Av. Teoman ERGÜL Av. Burhan KARACELİK

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ KOMİSYON ÜYELERİNİN TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISINA KARŞI OY YAZISI

Daha önce, aynı nitelikteki bir başka komisyon tarafından hazırlanan Türk Ceza Kanunu Öntasarısının yeniden gözden geçirilmesi için Adalet Bakanlığınca oluşturulan ikinci komisyon üyeleri olarak;

Komisyon çalışmalarına aralıksız katılmış ve özellikle öntasarının Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımızın birinci öntasarıdan sonra kamuoyuna açıklanan görüşleri ve diğer eleştirileri doğrultusunda şekillenmesi ve gerçekten «çağdaş», «yeni» ve «demokratik» bir nitelik kazanması için çaba gösterilmiştir.

İçtenlikli çaba ve önerilerimize karşın ortaya çıkan öntasarı, Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımızın görüşleri doğrultusunda pek çok yeniliği kapsamakla birlikte öntasarıya egemen olan «Devlet», «fert», «egemenlik» ve «yargı bağımsızlığı» gibi temel ilkeler açısından katılmadığımız ve görüşmeler sırasında da muhalefet ettiğimiz noktaları Adalet Bakanlığına bildirmekte ve kamuoyuna açıklamakta ve bu görüşler ışığında kamuoyunda yeni bir tartışma dönemine ihtiyaç bulunduğunu vurgulamakta yarar görmekteyiz.

I — Özellikle, çalışmalarına katıldığımız komisyonunda üzerinde tartışılan metinlerin son şekli öntasarının Adalet Bakanlığına tesliminden sonra üyelere verileceği planlandığı halde şu ana kadar öntasarının son metni eli-

mize geçmemiştir. Bu nedenle öntasarının tümü hakkındaki eleştiri hakkımızı saklı tutmaktayız.

Ancak olayların daha değişik biçimde geliştiğini görmekteyiz. Öntasarı daha önce komisyon Başkanının komisyondaki planlamasına aykırı olarak, sadece bir dosya halinde Bakan'a sunulmuştur ve sunulan metnin kesin içeriği bizce bilinmemektedir. Bilinmeyen bir metnin sorumluluğuna katılmamız mümkün değildir.

II — Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımızın birinci öntasarısının kamuoyuna açıklanmasından sonra çeşitli biçimlerde dile getirdikleri eleştirilerin haklılığı öntasarının aldığı yeni biçim ve içerik ile ortaya çıkmıştır. Ancak öntasarının ikinci metni için de çalışmaların zaman ve çağdaş ceza yasası tasarılarından yararlanılması yönlerinden yeterli olmadığı açıktır. Örneğin çağdaş ceza yasalarında müteselsil suç, fikri içtima gibi kavramlar bulunmadığı halde bunlara öntasarıda yer verilmiş, ayrıca teşebbüs konusundaki yeni görüşlere de sırt çevrilmiştir.

III — Türkiye Barolar Birliğinin, ilk öntasarı hakkında kamuoyuna açıkladığı görüşler ışığında, bu dönem çalışmaları ile yeniden gözden geçirilen ve Adalet Bakanlığına sunulan öntasarı hakkındaki endişelerimiz ve komisyon sayın üyelerinin çoğunluk görüşlerine muhalefetimizi kamuoyuna arz ediyoruz :

1. Çağdaş bir ceza olmadığına hemen herkesin ittifak ettiği ölüm cezasının hukuki ve insani olmayan gerekçelerle ve mevhum bir «panik» ile öntasarıda bırakılmış olması bu öntasarının da büyük zaafını teşkil etmektedir.

«Ölüm cezasına taraftar olunmaz, ancak ölüm cezasına katlanılır» şeklinde komisyon başkanı tarafından özetlenen ve ölüm cezasının öntasarıda bulunmasını mazur göstermeye çalışan düşünceye katılmak ve bu gerekçe ile bilimsel ve teknik olduğu belirtilen bir komisyon tarafından hazırlanan öntasarıda ölüm cezasına yer verilmesini anlamak mümkün değildir.

Ölüm cezası gibi insancıl olmayan bir ce-

zanın kaldırılmasının siyasal iktidarın insafına bırakılması, teknik ve bilimsel olduğunu iddia eden bir komisyona yakışmadığından bu görüşe katılmıyoruz.

Kaldı ki, ölüm cezasının kesinleştiği hükümlerin yıllardır yasama meclislerinde onaylanmaması bu cezaya karşı kamuoyunda duyulan büyük tepki ve endişenin sonucudur. Bu olgu dahi ölüm cezasının yersizliğini göstermektedir.

Avrupa Topluluğu ile entegrasyon zorunluluğu karşısında siyasal iktidarın ölüm cezasını, ceza yasasından çıkarması halinde, hukuk tarihi, bilimsel ve teknik açıdan bu komisyona hiç de iyi gözle değerlendirmeyecektir.

2. «İrk mülahazası ile Anayasal hakların ortadan kaldırılması» suçu (m. 325/4, 326/4) ayrı bir madde haline getirilip adi suç olarak kabul edildiği ve yine «ayrımcılık» ayrı suç olarak düzenlendiği halde, 1950 yılında 5630 sayılı yasa ile katıldığımız bir anlaşma gereği milli mevzuatımıza almayı kabul ettiğimiz «milli, ırki, dini kitleleri kısmen veya tamamen imha (genocide)» suçu komisyondaki öneri ve çabalarımıza rağmen metne dahil edilmemiştir. Oysa bütün çağdaş ceza yasaları bu suç ile başlamaktadır. Bu noksanlık tasarıyı «çağdaş» olmaktan uzaklaştırmaktadır.

3. Yürürlükteki TCK'nun 141 ve 142 nci maddeleri hakkındaki görüşlerimiz, çoğulcu ve katılımcı demokratik bir rejimin ana şartı olan düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne karşı bir «tehdit» oluşturmasından kaynaklanmaktadır. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan bu maddelerin öntasarıda karşılıkları olan 325 ve 326 ncı maddelerin (son yazım elde edilemediğinden yeni numaraları bilinmemektedir) öntasarıda varlığı, öntasarıyla benimsememizin önemli bir nedenidir.

Kaldı ki, tek parti dönemi alışkanlığının henüz terk edilmemiş olduğu 1951 yılında dahi, zamanın hükümetince bu maddelere cebir unsurunun yeniden konulması yolunda yasama organına kanun tasarısı sevk edilmesine karşın, maddeler metinlerine bu unsurun konulması yolundaki önerimizin Komisyon ço-

gunluğunca reddedilmesi bilimsel yanılı ve çelişkidir. Bu yanılı ve çelişkiyi kabullenmek ve anlamak bizce mümkün değildir.

4. Öntasarının kültür yaşamı ve lâiklik açısından önemli bir diğer çelişkisi ise, 325 nci madde gerekçesindeki «Türk toplumunda din, sosyal sistemin asli yapı unsurlarından birisini oluşturmaktadır» şeklinde kesin bir dille belirtilen düşünce ile çeşitli bölümlerde ve maddelerde düzenlenen din aleyhine (m. 131/2, 325/1, 326/1) ve din/şeriat adına (m. 327, 328 (eski 163), 428, 429) işlenen suçlara ait düzenlemelerde görülmektedir.

Öntasarıda yapılan düzenlemenin «lâiklik» ilkesi ile bağdaşması olanaksız olduğu gibi yarattığı çelişki ve belirsizlik toplumsal tehlike de içermektedir.

5. Öntasarı, yargıyı idarenin müdahalesinden uzak tutmak konusunda da duyarlı davranmamış; komisyon bu konudaki eleştirileri ilke sorunu olarak kabul etmemiştir.

Örneğin, uyuşturucu maddelerin «Bakanlar Kurulunca tesbit ve ilanı», «Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk» bölümünün 343 ve 345 nci maddelerinde Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler gibi.

6. Türkiye Barolar Birliği, 1982 Anayasasının kalıcı, demokratik ve çağdaş bir ceza yasası koşullarını zorlaştırdığı görüşünü kamu oyuna açıklamıştır. İlk komisyonun Anayasasının çizdiği dar çerçeveyi aşmak, yeni yorumlar getirmek konusunda istekli olmadığı da çeşitli biçimlerde vurgulanmıştır.

Aynı tutumun öntasarının yeni şeklinde de belirgin biçimde süregeldiğini görmekteyiz.

Bu konuda en çarpıcı örnek, öntasarının 6 ncı bölümünün «hukuka uygunluk hali» kenar başlıklı 154 ncü maddesidir. Bu maddeye göre, 148, 150 ve 151 ve 152 nci maddelerin birinci fıkralarında gösterilen fiiller bir suçun önlenmesi ve takibi maksadıyla «hakim tarafından verilecek karara» veya «gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kanunla yetkili kılınan merciin» emrine uyularak gerçekleştirilmesi halinde «hukuka uygun» sayılmaktadır. Türkiye Barolar Birliği, bu maddeye, a) suçun

takibi sırasında gizli dinleme, yargıç kararı ile dahi olsa «sanığın susma hakkını» ortadan kaldırdığı, b) sanığın iradesi dışında veya susma hakkına aykırı elde edilen bilgilerin delil olmayacağı, gerekçeleri ile karşı çıkmıştır.

Komisyon, «kanunla yetkili kılınan merciin emrinin» Anayasasının 22 nci maddesi gereği olduğunda direnmiş ve hiç gereği yokken Anayasasının hukukun üstünlüğü ilkesine uygunluğu tartışmalı bu hükmünü uygulama metnine dahil etmiştir. Çünkü CMUK.nun 92 nci maddesi ve tasarının hukuka uygunluk hakkındaki diğer maddeleri (m. 26 ve devamı) böyle bir düzenlemeyi gereksiz kılmakta idi.

Bugün demokratik pekçok ülkede, yargıç kararı ile birlikte yargı organı denetimi de zorunlu görülmekte, yargı organlarının katkısı ve rolü olmaksızın sağlanan kanıtlar geçerli kabul edilmemektedir. Çağdaş olan bu düzenlemenin kabul edilmesi gerekli iken, komisyon çoğunluğu bu görüşe iltifat etmemiştir. Çoğunluğun çağdaş olmayan bu kabulüne katılmamız da mümkün olmamıştır.

7. Öntasarının küçükler ve çocuklar için ayrı esaslar tesbiti olumlu bir gelişme olmakla birlikte ceza sorumluluk yaş sınırının sadece bir yaş büyütülmesi çağdaş gelişmeler karşısında yeterli değildir.

8. Öntasarının, işkence suçlusuna az ceza öngörmesi bir yana, «amirin etkileyici müdahalesi ile işlendiği hallerde» işkence sanığı için indirim nedeni kabul edilmesi ve eski düzenlemede ısrar edilmesi, bizce açıklanması olanaksız bir tutum olup; «insanlık suçu» olduğu herkes tarafından kabul edilen işkence suçlusuna «atifet» vaadeden bu hükmün vicdanî sorumluluğuna katılmamız da mümkün değildir.

9. Öntasarıda para cezaları son derece yüksek tutulmuş ayrıca bunların miktarlarının kesin saptanması komisyon başkanına bırakılmıştır. Komisyon başkanı tarafından Bakanlığa sunulan son metin bizce şu anda bilinmediğinden görüş bildirmemiz güçleşmiştir. Ancak ilke olarak, ülkemizin ekonomik ve sosyal koşulları karşısında, para cezalarının yüksek tutulmasına karşıyız. Zira, para cezasının

ödenememesi halinde hapis cezasına çevrilmesi kabul edildiğine göre, fahiş para cezaları ekonomik yönden güçsüz olanların her halükârda hapse girmesi sonucunu doğuracaktır. Bunun kabulü Anayasanın eşitlik ilkesi ile çelişmektedir.

Ayrıca, para cezalarının büyük bir oranının % 25 gibi) Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonuna aktarılması olayı karşısında para cezalarının yüksekliği kamu vicdanında, yargıya güveni sarsıcı ve gölge düşürücü niteliktedir.

10. Ekonomik ağırlıklı suçlar konusunda Türkiye Barolar Birliği, şu görüşü ileri sürmüştür. «Ekonomik ağırlıklı suçlar (m. 175 ve 180 gibi) açısından özel yasalarla ilişki ve ilişkiler üzerinde durulmak gerekir. Özellikle Bankalar Kanunu, Türk Parasının Korunması Kanunu, Gümrük Kanunu gibi kanunlarla bu maddelerin kargaşa doğurması mümkündür. Ekonomik ağırlıklı suçların ceza kanununa serpilmesi yerine ayrı bir bölümde yer alması daha doğru olurdu. Sistematik yorum kolaylaşır. Çünkü bu suçlarda örneğin mal varlığına değil ekonomiye karşı işlenen suç vasfı hakimdir. Ya bu suçlar ayrı kanunlarda toplanmalı veya daha geniş bir araştırma ile düzenlenmelidir. Zira ekonomiyi sarsan yalnız bu birkaç fiil değildir.»

Öntasarı, bu konuda hiçbir araştırma gereği duymadan eski hükümleri düzeltmekle yetinmiştir.

**TCK. Öntasarısı Hazırlama Komisyonu
Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi Üyeler
Av. Teoman ERGÜL Av. Burhan KARACELİK**

● ÜST MAHKEMELER KURULMASINA İLİŞKİN T.B.B. BASIN BÜLTENİ

26.11.1988

Üst Mahkeme ismi ile anılacak İstinaf Mahkemeleri için büyük bir gizlilik içinde hazırlanan Yasa Tasarısının bugünlerde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevkedileceği haber alınmaktadır.

Hukuk yapımızın günden güne karmakarışik bir hal aldığı gözler önündedir. Üst Mahkemeler hukuk yapımızda ve yargı örgütünde yeni ve çok çeşitli sorunların nedeni ve kaynağı olacaktır.

Üst Mahkemelerin kuruluşuna sebep olarak davaların çok uzaması gösterilmektedir. Davaların ızdıraplara neden olacak kadar uzadığı doğrudur. Ancak üst mahkemelerin bulunmayışı hiçbir zaman davaların uzamasının nedeni değildir. Kurulacak mahkemelerin davaların uzamasında yeni bir etken oluşturacağı akıldan uzak tutulmamalıdır.

Büyük bir gizlilik içinde hazırlanan ve tartışmaya açılmayan tasarı ile kurulması düşünülen mahkemelerin, bazı işlerde kontrol mahkemesi, diğer bazılarında karar mahkemesi şeklinde görev yapacağı anlaşılmaktadır. Görevdeki bu çeşitlilik pek çok karışıklık yaratacaktır. Daha önce kurulan İstinaf Mahkemelerinin davaların uzamasına sebep olduğu için kaldırıldığı bilinmektedir. Ülkemiz bugünkü şartlar içinde üst mahkemelerin kurulmasına hiçbir bakımdan hazır değildir. Böyle bir zamanda üst mahkemelerin kurulması yarar yerine zarar getirecek, davaların daha da uzamasına neden olacaktır.

Halkımızın devletten ve yargıdan adalet istediği iyi bilinmelidir. Miktarı az taleplerle, cezalar için kanun yollarının kapatılması büyük bir haksızlık, yargıyı yaralayacak bir nemelazımcılıktır. Paranın ve cezanın insanlar üzerindeki etkisi insandan insana değişmekte ancak adalet her zaman sabit kalmaktadır.

Üst Mahkemeler için yargıç bulmak güçtür. Yargıçların yerel mahkemelerden alınması yeni sorunlar yaratacak, yargıtaıydan atanması ise, bir tasfiye olayını gündeme getirecektir. Yeni kurulacak mahkemelerin yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi açısından da büyük eleştiri ve tartışmalar yaratacağı açıkça ortadadır. Ayrıca Ülkemiz araç, gereç, personel, bina açısından hiçbir zaman üst mahkemelerin kurulmasına hazır değildir. Birkaç kez kurulmasından vazgeçilen üst mahkemeler için birden bire hazırlanan yeni tasarı yargı alanında büyük ve içinden çıkılmaz karışıklıkla-

ra neden olacak adaleti de yargıyı da yaralayacaktır.

Yargıtaya başvurma hakkının pek çok davada önlenmesi ise başlı başına önem taşımaktadır.

Vatandaşın yargıya başvurma ve hak arama özgürlüğü açısından tasarı ile ciddi ve sakıncalı bir engel getirilmektedir.

Yargıtayımız yargı kararlarında içtihat birliği sağlama açısından önemli görev üstlenmiştir. Çeşitli bölgelerde kurulacak üst mahkemeler kesin olarak karara bağladıkları uyumsuzluklarda birbirine aykırı sonuçlar ve içtihatlarla yargı ve içtihat birliği açısından çok önemli sorunlar yaratacaktır. Ülkemizde adalet anlayışı ve uygulama açısından farklı bölgeler ortaya çıkacaktır. İctihatların birleştirilmesi ise çok uzun zaman alacaktır. Üst Mahkemelerin kurulması yaptık oldu denecek kadar basit bir hukuk ve adalet olayı değildir. Ülke düzeyinde, tartışmaya açılmalı adalet, hukuk ve yargı alanında ortaya çıkan kargaşa ve bunalımlara çok önemli yeni ve kapsamlı büyük bir sorun eklenmemelidir. Demokratik bir ülkede demokrasinin en büyük kuruluşu ve güvencesi olan yargının bu kadar gizli ve çabuk bir değişiklikle çıkmaza sokulmasının önlenmesini istemekte ve beklemekteyiz.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı**

Avukat Teoman EVREN

● **İPTAL EDİLEN SÜPER EMEKLİLİK
KONUSUNDAKİ T.B.B. BASIN BÜLTENİ**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1572/46

15.12.1988

Baro Başkanlığı

.....

Süper Emeklilik Yasasını iptal eden Anayasa Mahkemesi kararının Resmi Gazete'de neşri üzerine 14.12.1988 günü yayınlanan Basın

Bülteni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Eki : 1

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

BASIN BÜLTENİ

Süper Emeklilik yasının iptali yasanın verdiği hakların geri alınmasını değil, eşitlik ilkesine uygun şekilde yaygınlaştırılmasını öngörmektedir. Verilen haklar kazanılmış hak teşkil etmiştir. Geri alınması söz konusu olamaz. Anayasa Mahkemesi kararları geriye yürüyerek kazanılmış hakları yokedecek şekilde yorumlanamaz. Hukuki açıdan, düzenlemeler bu düşünceye haklılık kazandırdığı gibi uygulamalar da somut örnek oluşturmaktadır.

— Yabancılara mal satışını düzenleyen yasa iptal edilmiş ancak satılan mallar geri alınmamıştır.

— Milletvekillerine özel haklar ve avantajlar sağlayan emeklilik yası iptal edilmiş ancak bütün hak sahipleri daha önce emekli olmuşlar bu haklar ellerinden alınmamıştır. Kimse özellikle bu somut emsal üzerinde durmamakta, önemli huzursuzluklar yaratan bir tartışmayı başlatmaktadır. Kaldı ki Süper Emekli olanlar toptan prim ödeyerek emeklilik haklarını kazanmışlardır. Ortada yasal düzenlemelerin ötesinde bir şart tasarruf oluşmuştur. Hak sahipleri öngörülen şartları yerine getirmekle bu statüyü kazanmışlardır.

İptal kararının önemli yanı sosyal güvenliğin eşitlik, genellik açısından yaygınlaştırılmasını öngörmesidir. İptalle ortaya çıkan boşluk gerekçede yeralan amaç doğrultusunda doldurulmalı kazanılmış hakların ortadan kaldırılmasına neden olmamalıdır.

Ayrıca yasada bundan böyle ödedikleri prime göre herkesin Süper Emekli olabilmesine olanak sağlayan düzenlemeler bulunmaktadır. Sorun sadece geçici bir süreyi kapsamakta, gelecek için üst göstergeden prim ödeyen-

ler genellik ve eşitlik ilkesi içinde süper emekli haklarından yararlanma olanağına sahiptir.

Sorun geçici dönem için bozulan denge- nin düzenlenmesi konusunda düğümlenmektedir. Çözüm için yeni bir düzenleme şarttır. Yeni düzenlemede yasal engellerle hakları ziyana uğrayan, primlerini kazançlarına göre arttırma olanağından yoksun topluluk sigortasına tabi meslektaşlarımızın uğradıkları çok büyük haksızlık, adaletsizlik ve eşitsizlik özellikle düzeltilmelidir.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

● AVUKATLIK KANUNU YÖNETMELİĞİ DEĞİŞİYOR

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Ankara 12.10.1988

Sayı : 1179

**Adalet Bakanlığı
ANKARA**

İlgi : 19.3.1986 günlü 9032 sayılı yazınız.

Avukatlık Yasası'nın 182. maddesi uyarınca düzenlenen ve yürürlükte bulunan Avukatlık Kanunu Yönetmeliği, Yasada arka arkaya yapılan değişiklikler nedeniyle bir kısım hükümleri bakımından Yasa ile çatışır duruma gelmiştir. Bazı bölümlerde de boşluklar oluşmuştur. Bu nedenle Yönetmeliğin gözden geçirilmesi gerekli hale gelmiş; ayrıca konuyla ilgili olarak Adalet Bakanlığı da üç maddede değişiklik yapılması ve bir ek madde eklenmesi önerisinde bulunmuştur.

Bu anlayış ve yaklaşımla ele alınan Yönetmeliğin 2, 3, 8, 11, 12, 13, 19, 22, 23, 40, 47, 48, 49, 51, 52, 68, 70, 71, 74, 78, 79, 80, 93. maddelerinde değişiklikler ve düzeltmeler öngörülmüştür. Bu değişikliklerin yanısıra 3. madde ile sınavı düzenleyen 29-37. maddeler, (genel kurul seçimleri ile ilgili 72-73; 75-77. maddeler metinden çıkarılmıştır). Ayrıca 38 ve 39. maddeler «Örnek Çıkarma Yetkisi» başlığı ile birleştirilmiştir; Büro, Ortak-Büro-Tabela konula-

rını düzenleyen bir madde 39. madde olarak metne alınmıştır.

Değiştirilmesi önerilen 20. maddedeki Bakanlık görüşü;

a) Bölgeler arasında eşitsizliğe yol açacağı,

b) Adli-idari yargı komisyonları arasında idari sürtüşme yaratabileceği;

c) Stajın verimliliğini arttırmayıp, tersine azaltabileceği için uygun bulunmamıştır. Meslekte idare ve vergi yargısında yetişmek isteyen stajyerlerin bu alanda çalışan avukatlar yanında staj yaparak yetişmesinin daha sağlıklı olacağı öngörülmüştür.

Ayrıca yürürlükteki Yönetmeliğin ekleri arasında bulunan VII ve VIII no.lu örnekler işlerliğini yitirdiği için metinden çıkarılmıştır. Metne Avukatlık Andı tutanağı ile stajyerlere verilecek «Yetki Belgesi»nin örnek olarak eklenmesi uygun bulunmuştur.

Avukatlık Kanunu Yönetmeliği değişikliklerini içeren Taslak ilişikte gönderilmiştir.

Onayınıza sunarım.

Saygılarımla,

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

**Eki : Avukatlık Kanun
Yönetmeliği Taslağı**

● AVUKATLARIN GÖREVLERİNİ YAPARKEN KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLERE İLİŞKİN YAZIŞMALAR

10 Kasım 1988

1404

**DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET SAVCILIĞI
ANKARA**

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde görülmekte olan Kutlu Sargın davasında savunma görevi yapan çok sayıda avukat 4.11.1988 günü toplu halde Birliğimize gelmiş-

ler ekte sunduğumuz dilekçeyi vermişlerdir.

Bu dilekçelerinde;

Alınan polis önlemleri ile, görevlerinin güçleştirildiğini, savunma bağımsızlığının ve hak arama özgürlüğünün kısıtlandığını, duruşmanın açıklığı ilkesinin ortadan kaldırıldığını ileri sürmüşlerdir.

Davanın önemi ve özelliği ne olursa olsun savunma hakkının kullanılması açısından Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığınca alınan önlemler, yargı alanında olumsuz tartışma ve söylentilere neden olmakta gereksiz olaylara kaynak oluşturmaktadır.

Özellikle aleniyet ve savunma dokunulmazlığı açısından sakıncalı girişimlerin engellenmesini Yönetim Kurulumuzun kararı uyarınca bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

Eki: Başvuru

— Adalet Bakanlığı ve

— İçişleri Bakanlığına da gönderildi.

Genelkurmay Başkanlığına
ANKARA

8 Aralık 1988
1540

Ankara Barosu üyesi iki bayan avukatın Mamak Askeri Cezaevinin 2 nolu nizamiyesinde son derece yakışsız bir şekilde arandıkları ekte sunduğumuz Ankara Barosu Başkanlığı'nın 29.11.1988 günlü yazıları ve bu yazıya ilişkin tutanaktan anlaşılmaktadır.

Böyle bir uygulamayı yetkili makamların uygun bulmayacağına inanmaktayız. Ancak zaman zaman uygulayıcıların yarattıkları bu tartışmalar son derece olumsuz yansımalar yapmaktadır. Askeri mahkemelere giriş çıkışta ortaya çıkan güçlükler bu mahkemelerin varlığını tartışma konusu yapacak boyuttadır. Demokratik ilkelere ve savunmanın temel amaçlarına aykırı uygulamaların önlenmesi askeri

yargının saygınlığı açısından önem taşımaktadır.

Gereğini ve sonucundan Birliğimize bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

Gereği :

1 — Genel Kurmay Başkanlığına

2 — Milli Savunma Bakanlığına

3 — 4. Kolordu Kumandanlığına

Bilgi :

Ankara Barosu Başkanlığına

● **CEZAEVLERİNDEKİ YAŞAM KOŞULLARININ DÜZELTİLMESİ KONUSUNDA YAYINLANAN BASIN BÜLTENLERİ**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1306/37

25.10.1988

Baro Başkanlığı

.....

Cezaevlerindeki hükümlü ve tutukluların eleştirisi konusu olan yaşam koşullarının düzeltilmesi nedeni ile yayınlanan basın bülteni ekte bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

Eki: Basın Bülteni

BASIN BÜLTENİ

Ceza evlerindeki tutuklu ve hükümlülerin yaşam koşulları sık sık eleştiri konusu olmaktadır. Son günlerde yakınmalar alabildiğine artmış ve korkunç boyutta bir cinayet olayı ceza evleri sorununu çarpıcı biçimde gündeme getirmiştir.

Cezaevindeki insan herkesten çok devletin denetim ve güvencesi altındadır. Sanık ve hükümlünün cezanın amaçları dışında, insan haklarına aykırı koşullar içinde bulundurulmasını demokratik devlet düzeni içinde uygun

bulmağa olanak yoktur. Uygulamaların ceza evinde yatan hükümlü, tutuklular ve onların yakınları açısından ızdırap kaynağı olmaması için devletin her türlü önlemi alması gerekmektedir.

Cezanın amaçlarından en önemlisi ıslahattır. Bu amaca ters düşen koşullar mutlaka ve öncelikle düzeltilmeli, cezaevleri suçlu üreten mekânlar olmaktan çıkarılmalıdır. Devletin bu görevi insan hak ve güvencelerinin kaçınılmaz gereği ceza ve infaz hukukunun asgari şartı, hukuka bağlı devlet anlayışının onurudur.

Cezaevlerinin cezanın niteliğinden doğan disiplini ve şartları elbette olacaktır. Ancak; Hiçbir sebep suçluya insanlık dışı davranmayı haklı gösteremez. Cezaevlerindeki koşullar son derece basit önlemlerle ve devlet görevlilerinin soruna anlayışla eğilmeleri halinde kolayca düzeltilebilir. Mahkûm ve tutukluların yasal haklarının kabulü ve işlerliğinin sağlanması yakınmaları büyük ölçüde giderecektir.

Tutuklu ve hükümlü statüsü birbirinden ayrılmalı, tutukluların aklanmaları halinde kişiliklerinin onarılamıyacak zararlara uğraması önlenmeli, mahkûmlara insana yaraşır infaz şartları sağlanmalıdır.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1454/42

21.11.1988

Baro Başkanlığı

Cezaevlerindeki açlık grevi nedeni ile Türkiye Barolar Birliğince yayınlanan Basın Bül-

teni ektedir. Bültenin neşrinden sonra Adalet Bakanı ziyaret edilmiş ve yaptığı açıklamaların bir Basın Toplantısı ile kamu oyuna duyurulması isteğinde bulunulmuştur. Adalet Bakanı Sayın Mehmet Topaç 19.11.1988 tarihinde bir Basın Toplantısı ile açıklamalarda bulunmuştur.

Bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

Eki : Basın Bülteni

BASIN BÜLTENİ

17.11.1988

Türkiye Baroları ve Barolar Birliği Ceza evlerinde süregelen ve yer yer açlık grevine neden olan gelişmelerden ciddi endişe ve ızdırap duymaktadırlar.

Bütün Ülkede derin üzüntü yaratan, hayat ve sağlık açısından onarılmaz sonuçlar doğuracak açlık grevlerinden tutuklu ve hükümlüleri vazgeçmeye çağırılmaktadır.

Bu çağrımıza uyulması umudu ile hukuk ve savunmanın Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olarak yetkili ve ilgililerle, sorunların karşılıklı anlayış içinde çözümlenmesi, yasalar ve hukuk kuralları içinde gerekli düzeltmelerin yapılması için her türlü girişimde bulunmanın görevimiz olduğunu kamu oyuna ve ilgililere açıklarız.

**Türkiye Baroları ve Barolar Birliği
Avukat Teoman EVREN**

● ADALET YILININ SONA ERMESİNE İLİŞKİN 19.7.1988 GÜNLÜ BASIN BÜLTENİ

Adli Yıl bugün sona ermektedir. Adalet ve yargı alanında son derece önemli olaylar ve tartışmalarla dolu bir yılı geride bırakmaktayız. Gelecek günlerin geçen günlerden daha

sorunlu olacağına dair kuşularımız geriye baktıkça biraz daha çoğalmaktadır.

Bugün ülkemizde ciddi bir Anayasa buhranı yaşanmaktadır. Siyasi rejimlerin devam-

lılığı anayasaların toplumun gereksinmelerini karşılamalarına bağlıdır. 1982 Anayasasının demokrasimize çizdiği sınırlar sosyal yaşama dar gelmekte, siyasi, hukuki ve sosyal olaylar bu çerçeveyi zorlamaktadır. Temel hak ve özgürlüklerin tanınması yeterli değildir. Bütün bunların engelsiz ve duraksamadan kullanılmasının da sağlanması zorunludur. Anayasamız tanıdığı bütün hakları, özgürlükleri ve güvenceleri ayrıcalık kuralları ile geri alan ayrıcalıkların asıl kural şekline dönüştüğü bir yapıdadır.

Siyasi güç bu Anayasanın her olayda değişmesi gerektiğini iddia etmekte, ihmal ve ihlal edilebileceğini ileri sürmekte, Anayasanın siyasi ve sosyal yaşama dar geldiğini bu açıdan kabul ve ifade etmektedir.

Bütün bunlara rağmen yargı temel hakların ve özgürlüklerin korunması açısından tükenmez imkanlara sahiptir. İşkence iddiaları karşısında yargının görev ve sorumluluğunun bulunmadığı kabul edilemez. Tutukluluk tamamen yargının takdirine terk edilmiştir.

Ülkemizde 8 yıldır davası bitirilememiş tutuklular vardır. Herhalde böyle bir olay yargı açısından son derece düşündürücü, adalet açısından yaralayıcıdır. Gazete toplattırılması yayının önceden yasaklanması, sanık ifadelerinin devlet sırrı sayılması şeklindeki uygulamalar ve uygulamaların beraberinde getirdiği tartışmalar geçen adli yılın önemli gelişmeleri olarak bizi gelecek için karamsarlığa sürüklemektedir.

İktisadi hayatın adalet düzenine olumsuz etkisi vatandaşın hak ve adalet duygularını çarpıcı şekilde sarsmıştır. Davaların hızlanması için getirilen hiçbir önlem amacına ulaşmamıştır. Yasalarda ve özellikle İ.İ.K.da yapılan değişiklik çalışmaları yargılamanın hızlandırılması için adaletin kulak ardı edileceği izlenimini vermektedir. Paralarını sorumsuzca batıran bankalar yeni İcra ve İflas Kanununun hazırlayıcısı görevini üstlenmişlerdir. Alacaklıların ve yetkili temsilcilerinin hazırlayacağı yasalarla adalet sağlanamaz.

Adaletin ağır işlenmesi ve etkisizleşmesi sonucu «hak arama işi» yeni bir iş sahası yarat-

mış yasa tanımaz kişiler zorbalıkla adaleti gerçekleştirmekte olduklarını iddiaya başlamışlardır. Gelişmeler adaleti ve yargıyı onarılmaz biçimde yaralamaktadır.

Bütün olumsuzluklara karşın, Adalet Bakanlığı ve kimi yargıç ve savcılar para, pul derdine düşmüş Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfına bağış toplayarak göze girme gayretleri yargının onur ve yüceliği ile bağdaşmayacak zorlamalara neden olmuştur. Savcı ve yargıçlarımız böyle bir düzen içinde bağımsızlık ilkesi ile çelişen çabalara girişmişlerdir. Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu ile paralı adalet anlayışı yeni bir boyut kazanmış ve ülkemizin yargısı gelecekte olumsuz etkilerini yaşayacağımız çok önemli yaralar almıştır. Yargı kendi gereksinmelerini kendisinin karşılaması şeklinde sakıncalı ve tehlikeli bir yozlaşmaya itilmiştir. Yargı bağımsızlığı politik etkilerin baskısı altına alınırken yargı içinden gelen ve yoğunlaşan yeni ve önemli bir tehdit söz konusudur.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı**

Avukat Teoman EVREN

● **STAD OTELİ AVUKATLARA % 40
İSKONTO YAPMAYA BAŞLADI**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1264/35

19.10.1988

Baro Başkanlığı

Ankara'da Stad Otel meslektaşlarımıza % 40 oranında indirim yapmağı önermektedir. Otel işletmesinin yazısı aşağıdadır. Tenzilatından yararlanmak için Avukatlık kimlik kartını ibraz etmek gerekmektedir. Meslektaşlarımıza duyurulmasını bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

**Başkan
Avukat Teoman EVREN**

SAYI : Res. Şef. 88/162

KONU : Üyelerinize yapılacak iskonto hk.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Sayın Baylar,

Stad Oteli işletmesi uzun yıllardır üyelerinize hizmet vermektedir. Otelimiz, birinci sınıf 4 yıldızlı olup ucuz fiat politikası, ciddi ve özenli servisi ve zengin mutfağı ile 1 Kasım 1988 tarihinden itibaren ÖZEL EKONOMİK KOŞULLARDA sizlere hizmet vermeye devam edecektir.

Üyeleriniz Ankara'daki konaklamalarında

1988 yılı münferit oda fiatları

Tek kişilik oda

İki kişilik odada bir kişi (Duşlu)

İki kişilik odada bir kişi (Banyolu)

İki kişilik odada bir kişi (Ban. Balkonlu, Öncephe)

Çift kişilik oda (Duşlu)

Çift kişilik oda (Banyolu)

Çift kişilik oda (Banyolu-Balkonlu-Öncephe)

SUİTE

KAHVALTI

MENÜ

38.50 U.S.A. Dol.

42.50 U.S.A. Dol.

46.00 U.S.A. Dol.

48.50 U.S.A. Dol.

54.00 U.S.A. Dol.

59.00 U.S.A. Dol.

64.00 U.S.A. Dol.

128.50 U.S.A. Dol.

5.00 U.S.A. Dol.

7.5.00 U.S.A. Dol.

Not : Yukarıdaki fiatlar 1988 yılına ait olup, her ayın birinci günü belirlenen U.S.A. Doları bazında, ay sonuna kadar geçerli olmak üzere yeniden düzenlenir. 1989 yılı fiatlarımız ayrıca tarafınıza bildirilecektir.

otelimizi tercih etmeleri ve birliğimiz ile ilgili kimliklerini ibraz etmeleri halinde aşağıda belirtilen münferit oda fiatlarından % 40 iskonto (% 15 servis hariç) yapılacaktır.

Bilgilerinize arz eder, saygılarımızı sunarız.

**STAD OTELİ İŞLETMESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ****Cahit BATUM**
Genel Müdür**Turgay EROĞLU**
Resepsiyon Şefi**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
BASIN BÜLTENİ**

30.12.1988

Süper Emeklilik konusunda üst üste sosyal bir dram yaşanmaktadır. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı bahane edilerek devlet yükümlülüklerinden kurtulmanın kolay yolunu bulmuştur. Hukuk ve Adalet alanında yaşanan çarpıklığı yasa gücündeki icra tasarrufu en belirgin şekilde gözler önüne sermektedir.

Her fırsatta eleştirdiğimiz hukuk, adalet ve yasa anlayışındaki yanlışlığın çok çarpıcı yeni bir örneği kamuoyuna sunulmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi emekliler arasındaki eşitsizliğin, haksızlığın giderilmesi; adaletin sağlanmasıdır. Kanun gücünde kararname ile adalet sağlanmadığı gibi, eşitsizlik de giderilememiştir. Süper Emekliler açısından ise yeni ve çok önemli bir haksızlık yaratılmıştır. Devletin kabul ve

ilan ettiği şartlara yıllar önce önemli maddi olanakları ile katılan insanların ortaya çıkan şart tasarruflarla kazandıkları haklar ellerinden alınmıştır.

— Bu insanların yatırdıkları paraların üzerine yatılmış topyekün milyarlarca lira gaspedilmiştir.

— Emekliler arasındaki eşitsizlik aynen sürmekte yeni hiçbir olanak getirilmemektedir.

— Devlet Milletvekili emeklileri ile işçi emeklileri arasında çifte standart uygulamaktan çekinmemiştir. Milletvekillerine kolay emeklilik sağlayan yasa iptal edilmiş olmasına rağmen sağlanan hakların korunmakta olduğu görülmemezlikten gelmektedir.

Devlet ciddiyeti saygınlığı ve güvenirliliği ile bağdaştırılmaması olanaksız bu yasa adalet anlayışı açısından hiçbir çözüm getirmemiş bilakis yeni sorunlar yaratmıştır. Devlet emeklilerden aldığı, haddi faidesi çok yüksek bir

parayı iade etmelidir. Aksi halde vatandaşlar kandırılmış, aldatılmış olacaktır. Alelacele yürürlüğe konan yasama tasarrufu iptale mah-

kûmdur ve mutlaka iptali için Anayasa Mahkemesine bir kez daha başvurulmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

● TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DERGİSİ'NİN 3. SAYISI ÇIKIYOR

Yılda 4 sayı olarak yayınlanması düşünülen ve iki sayısı basılmış bulunan Türkiye Barolar Birliği Dergisi'nin 3. sayısı Aralık 1988 ayı sonunda çıkacaktır.

Seçilmiş doktrin ve meslek yazılarının yanı sıra emsal nitelikli Yargıtay Hukuk ve Ceza Genel Kurul kararlarını bulacağınız dergimizi Türkiye Barolar Birliği'nden, Baro Başkanlıklarından alabileceğiniz gibi dergiye abo-

ne olarak daha sağlıklı ve kolay edinmeniz mümkündür.

Abone olmanız için sunduğumuz örneğe uygun bir yazıyı Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı - Kızılay/ANKARA adresine 1988 yılı için 4000 TL. tutan havale bedeli ile birlikte göndermeniz yeterlidir. Dergimiz istek halinde ödemeli olarak da gönderilmektedir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DERGİSİ ABONE KAYIT FİŞİ

Adı Soyadı

Adresi

.....

Abone bedeli banka dekontunun tarih ve nosu/.....

İmza

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BÜLTENİ

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Teoman EVREN

Yayın Sorumlusu :

Av. Semih GÜNER

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No : 5 Kızılay/Ankara

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1988

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

30 Aralık 1988

G İ D E C E Ğ İ Y E R

Türkiye Barolar Birliği Bülteni, Barolarımıza dağıtım için gönderilmektedir. Dergi abonelerine ve istekte bulunan meslektaşlarımızın adresine ücretsiz gönderilir.

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ KONUSUNDA TBB'NİN GÖRÜŞLERİ

YARGI - SAVUNMA VE ADALET KAVRAMLARIYLA İLGİLİ OLARAK HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ İLKESİNİN UYGULAMAYA AKTARILMASI KONUSUNDA TBB'CE HAZIRLANAN VE CUMHURBAŞKANLIĞI'NA, TBMM BAŞKANLIĞI'NA VE BAŞBAKANLIĞA SUNULAN GÖRÜŞLER

Hükümet programının (RG 31 Aralık 1987, Sh. 7) Adaletle ilişkin bölümünde üç yerde Hukukun Üstünlüğünden söz edilmektedir. Hükümet programına göre «Adaletin temini ve dağıtımı, kişi hak ve hürriyetleri ile **Hukukun Üstünlüğünün** korunması devletin temel görevleri arasındadır. ~~.....~~

~~.....~~. -Hukukun Üstünlüğünü esas alan devlet nizamını temel şart görürüz. -Temel vasıfları adalet ve **hukukun üstünlüğü** olan demokratik sistem, insan şeref ve haysiyetinin, söz, düşünce, kanaat, din ve vicdan hürriyetinin en güvenilir teminatıdır».

Böylece Hükümet HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ'ne inancını belirtmiştir. Bu durumda neler yapılabileceği açıklanmamış ise de konunun üzerinde ısrarla durmakta fayda vardır.

1) Hukukun Üstünlüğü kavramı :

Hukukun üstünlüğü kavramı Türk Hukukuna Türkiye Barolar Birliğinin çabaları ile girmiştir. Bu çabalar sonucu Cumhurbaşkanı'nın yemininde (Anayasa Md. 103) ve Milletvekillerinin yemininde (Anayasa Md. 81) hukukun üstünlüğüne bağlı kalmak koşulu yer almaktadır. O halde Barolar Birliğinin çabası, bu konuda, sonuç vermiştir.

Hukukun üstünlüğü kavramı, doktrin yani ne olursa olsun « H u k u k u n (sadece kanunların değil) u y g u l a n m a s ı » döneminde yer alır.

1 — **Kavram** : İtici fikir gücündeki bu kavramın demokratik ülkelerde kazandığı hız küçümsenmeyecek dereceye ulaştı. Türkiye

Barolar Birliğinin kuruluşundan sonra memleketimizde de dikkati üstüne çeken, doktrinde ve resmi demeçlerde bazen bir güven kaynağı, bazen daha iyi bir düzen için özlem anlamında kullanılan bu deyim büyük bir gelişmenin müjdecisi olduğu hissedilmektedir. Artık Anayasaya giren bu kavramın anlamı üzerinde durmanın zamanı gelmiştir.

Kanunların «Anayasaya aykırılığı» yanında, «hukukun üstünlüğüne aykırı kanun» sayının da Anayasa Mahkemesince nazara alınması gereklidir.

Fransızcada «Primaute'du droit» (veya anlamca biraz farklı olarak Principe de la Legalite') terimi, İngilizcede «Supremacy of law», Almancada «Hukuk Devleti» ile karma anlamda «Rechtsstaat» deyimini kullanılır.

2 — **Diğer kavramlarla ilişki** : « H u k u k D e v l e t i » deyimini ile « H u k u k u n Ü s t ü n l ü ğ ü » arasında da bağlantı vardır, fakat ikisi eş anlamda değildir. Kanuna bağlı devlet ile hukukun üstünlüğüne göre kurulmuş, buna göre faaliyet gösteren ve gelişen devlet ayrı şeylerdir.

«Hukuk devleti kavramı tam bir kanunilikten, yani her şekli ile ve ne pahasına olursa olsun kanuna uygunluktan ibaret değildir. Aksi takdirde hukuk devleti gerçekte sadece bir kanun devleti olurdu. Kanunilik adı altında devlet her şeyi yapabirdi. Haksızlığın da meşruluk kılıfına sokulabileceğini tecrübelerle görmüş bulunuyoruz: yine bildiğimiz gibi pek çok ve pek kötü biçimlerde de kanuni haksızlıklar vardır. Bir kanun devleti, kanuni haksızlıklar devleti olabilir».

« S o s y a l H u k u k D e v l e t i » (Anayasa 2) deyimini berrak bir anlama bağlanmalıdır. Bu deyim neleri red ettiğini anlamak, neleri kabul ettiğini kestirmekten daha kolaydır. Sosyal Hukuk Devleti, liberal ekonomik düzene dayanan hukuk devleti demek değildir. Marksist bir düzen de kast olunmamaktadır.

Sosyal hukuk devleti, « h u k u k d e v l e t i » kavramının çağımızda kazandığı yegane anlamdır. Hukuk devleti olmaksızın «sosyal devlet», sosyal devlet olmaksızın «hukuk devleti» düşünülemez. O halde sosyal devlet ile hukuk devleti iki ayrı kavram sayılamaz.

a) **Kanuna bağlı devlet** : «Kanuna bağlı devlet», «Kanun Devleti» kavramlarında tutucu olmak isteyen anlam ağır basar.

« H u k u k a b a ğ l ı d e v l e t » terimi kanunlara bağlı devlet anlamında alınır ona «hukuk devleti» demek güçtür. Gerçek Hukuk Devleti «Hukukun üstünlüğü»nü kabul eden devlettir. Böyle anlaşılınca hukukun üstünlüğüne bağlılık devletin meşruluğunu saptamakta bir ölçü de sayılabilir. Bu suretle Devlet kendini «hukuk»a bağlı saymıştır.

Böylece kanun devletinin küçümsendiği sanılmamalıdır. İnsanlığın «kanuna bağlı toplumlar» kurabilmesi kolay olmamıştır. Fakat içinde bulunduğumuz çağ kanunilik prensibinin yeterli olamayacağını gösterdi. Hukukun Kanundan da üstün olduğunu kabul etmek gerekir.

Düzyeide kalan bir anlayışa göre kanunlar sonuçta, toplumdaki bir çoğunluğun iradesi sayılır. Hukuk bundan farklıdır. Kanun ile hukukun yollarının ayrıldığı dönemler olmuştur. Kanunilik kavramı ile hukukun üstünlüğü arasındaki fark bundan gelirdir.

Montes Quieu «iyi insan, memleketinin kanunlarını seven kimsedir» demişti. Bu deyim «kanunilik» kuralının itibarını açıklar. Çünkü o çağlarda toplumu yönetecek en doğru kuralların kanunda yer alacağı düşünülüyordu. Kanun «insan tabiatının gelişmiş şekli» olarak kabul ediliyordu (Sanpastor J.A. de role du juriste et developpment aconom Que et sociale dans un regime de legalite) bu bir

idealdir. İdeal kanun ile kanunilik kavramı arasında bir çatışma düşünülemez. Fakat sadece yasama tasarrufu niteliği ile yetinilirse iki kavram arasında ayrılık başlar. Bu suretle «kanun adamı halinde hukukçu» bir araç haline gelir, kanun tutsaklığına düşer. Kanunilik ekonomik, sosyal ve düşünsel gelişmenin engellerinden biri olursa hukukçu değerinden ve görevinden çok şey kaybedecektir. Sosyal ve ekonomik gelişmenin yoğunlaştığı dönemlerde hukukun üstünlüğüne direnç zararlı davranıştır.

b) **Tek anlamlı kavram** : Hukukun üstünlüğü karma ve bileşik bir kavram gibi gözükebilir. Bu görünüm uygulamanın çok çeşitli olmasından ileri gelmektedir. Esasında hukukun üstünlüğü tek anlamlı bir kavramdır, karma ve bileşik değildir.

«Milletlerarası hukukçular komisyonunun 1959'da Yeni Delhi toplantısında hukuk üstünlüğü için kabul ettiği formül şu olmuştur; «**Hukuk üstünlüğü demek, her zaman aynı olmadıkları halde bir çok noktalarda benzerlik gösteren ve dünyanın çok farklı siyasi yapıda ve farklı ekonomik şartı içindeki çeşitli devletlerinde yaşayan hukukçuların gelenek ve tecrübelerine göre ferdi, keyfi hükümete karşı korumak ve insanlık haysiyetinden faydalanmasını sağlamak için gerekli oldukları tartışılmayan prensipler, müesseseler ve usuller demektir.**».

c) **Kanun önünde eşitlik** : Kanun önünde eşitlik bugün klasik anlamı açısından dahi dar bir uygulama içinde değildir.

Demokrasi ilkesine bağlı devletlerde «ikinci sınıf vatandaş yaratmak yasağı» gün geçtikçe gelişen bir anayasa kuralı haline gelmiştir.

Kanun önünde eşitlik kavramının ekonomik güven hakkına kadar genişlediği görülmektedir. Eşitliğin somut anlamını «kişilerin devletçe eşit olarak korunması»nda aramak lazımdır. Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzurunu, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar.

Böyle anlaşılan eşitlik hukukun üstünlüğü kavramındaki içtenliğini kanıtlar. Bununla beraber şekilde kalan eşitlik aldatıcıdır. Devletin korunmasını istemek «hak», herkesin aynı eşitlikte korunması olarak anlaşılırsa daha fazla korunmaya muhtaç olanlar için durum kanuni eşitsizlik haline gelir. Yoksulluk her toplumda aşırı çareler ve sorumsuz önderler yaratmıştır. Sağ ve sol diktatörlüklerde kronolojik gözlem bunu gösterir.

3 — Hukukun üstünlüğü ve demokrasi : Hukukun üstünlüğü belli bir sosyal ortama muhtaçtır.

Bu ortam «demokrasi»dir. Fakat demokrasi kelimesine içdenlikle verilen anlamda anlaşmak lazımdır. «Güdümlü demokrasi» özlemi içinde hukukun üstünlüğünden söz edilemez. Zira sürekli bir gelişme anlamına gelen hukukun üstünlüğü kavramını güdümlü bağdaştırmak mümkün değildir.

«Hukukun üstünlüğünü tanımış bir toplumda kişinin korunması, aydın, bağımsız ve cesaretli hâkimlerin mevcudiyetine bağlıdır» (Bk. Commission internationale de juristes, la pirimaute du droit, force du progres, 1965, s. 54).

Hukukun üstünlüğü kavramı, sosyal bas-kılara karşı kişisel tepkileri önlemekte en etkili çaredir. «Direnme hakkı»nın kullanılmasından isyana kadar gidebilen tepkilere sebebiyet verilmemek istenirse en güvenli yol hukukun üstünlüğünü tanımakla ve gerçekleştirmekle bulunabilir. Bu açıdan hukukun üstünlüğü kavramının «kamu hukuku» ve «Anayasa hukuku» açısından değeri büyüktür.

I) Anti demokratik kanunlar konusu :

a) 1951 Komisyonu :

Hükümet Programında (sh. 7) «Millele en iyi hizmet verilebilmesi, Devlet İdaresinde milletin en iyi şekilde temsil edilebilmesi ancak demokratik sistem ile mümkün olabilir», «Demokratik insan hak ve hürriyetlerine saygının en yüksek olduğu, insan hak ve hürriyetlerinin en iyi şekilde korunduğu sistemdir» tümceleri yer almaktadır.

Bu açıdan mevzuatımızın bu isteklere uy-durulması zorunludur. Bu ise «antidemokra-

tik kanunlar» konusunun çözülmesini, diğer bir deyimle mevzuatımızın antidemokratik hükümlerden arındırılması konusuna dönülmeyi gerektirmektedir. Bu konu demokratik gelişim tarihi içinde ele alınmış, fakat sonra terk edilmiştir :

1951 yılında İçişleri Bakanlığında bir komisyon kurulmuş, bu komisyona bütün Bakanlıkların Hukuk Müşavirleri ve Üniversite temsilcileri davet olunmuş, Bakanın ilk Komisyon toplantısında en geniş bir çalışmanın yapılması istenmiş, komisyon ilk olarak antidemokratik hükümlerin nasıl ayırt edileceği hususunda bir ölçü tesbitini uygun bulmuştur. Bulunan ölçü şudur :

— «İnsan haklarını, siyasi hakları, Amme Haklarını tahdit eden veya kaldıran hükümler antidemokratiktir»

Bu formül İçişleri Bakanlığından 12.6.1951 gün ve 31.226-4 sayılı ve 18.6.1951 gün ve 31.226-4/436 sayılı tezkere ile Başbakanlığa arz edilmiş, onaylanmış ve Büyük Komisyon, 8 adet alt komisyona ayrılmış ve uzun süre çalışarak antidemokratik hükümler ayıklanmış, alt komisyon raporları büyük komisyonda tartışılarak sonuçlara varılmıştır. Hazırlanan genel raporda varılan sonuçlar rapor haline getirilmiştir.

Halen Komisyonun çalışmaları, tutanaklar İçişleri Bakanlığında bulunmaktadır. Faydalanmak her zaman mümkündür.

b) Türkiye Barolar Birliği çalışmaları:

1951 Komisyonundan sonra 1977 yılında Türkiye Barolar Birliği konuyu tekrar ele almış, 17-18-19 Haziran 1977 günlerinde İstanbul'da yapılan toplantılara ilişkin raporlar kitap halinde yayınlanmıştır.

III) İşkence konusu:

Hükümet programında «insan hakları evrensel beyannamesinde ifadesini bulan hak ve hürriyetlerin sağlanması ve teminat altına alınması»na işaret olunmuş, Hükümet «işken-cenin yasaklanması»na ilişkin Avrupa Sözleşmesine katılmıştır.

Memleketimizde, zaman zaman yoğunlaşan «işkence» iddiaları, sürüp gitmektedir. Bu

iddiaların haklı olduğunu kanıtlayan «mahkeme kararları» da vardır. «İşkence uygulaması»nı, geleneksel «karakol tatbikatı» olarak, haklı gören düşüncelere de rastlanmaktadır. Böyle düşünenlere göre «mademki zor kullanarak itiraf elde edilebiliyor, o halde, sanığa konuşuncaya kadar işkence uygulanabilir, yeterki itiraf elde edilebilir».

«Eğer devletin, kullandığı yöntemlerde herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın suçları ve suçluları bulmak mutlak görevi varsa, bu durumda, işkenceyi ahlaken ve hukuken meşru saymak gerekecektir. Ortaçağ engizisyonu bu anlayışı yansıtır. Ne var ki, uygarlık tarihi, uzun ve acılı yüzyıllar ve çok pahalıya ödenmiş deneylerden sonra, bu zihniyetin yenilgisini müjdelemektedir. Bu gün artık, ne pahasına olursa olsun suçları ve suçluları ortaya çıkarmak amacının karşısına, insan onuru, vücut bütünlüğünün dokunulmazlığı, insanın kendisine saygısı gibi değerler çıkmaktadır. Günümüzde devletten, insanın kişiliğine ve vücut bütünlüğüne dokunulmadan suçları ve suçluları bulmaya yönelik yöntemler geliştirilmesi beklenmektedir. Hatta bu, devlete bir görev olarak verilmiştir.»

Almanya'da Nazi döneminde Himmlerin emirnamesi şu hükümleri getiriyordu: «sabotajcılara, tedhişçilere, mukavemetçilere, paraşütle indirilen ajanlara, anti-sosyal unsurlara, Rus ve Polonyalı serserilere işkence uygulanabilir. İşkence, duruma göre şunları kapsar: Gıdayı (ekmek ve suyu) azaltma, sert yatak, ışiksiz hücre, uyutmamak, yorucu bedeni hareketler, kırbaçlama (yirmi kırbaçtan fazlası için hekimden mütalaa alınacaktır). Doktorun fikrinin alınması insanlık nedenine dayanmıyordu. «itiraf» etmeden ölen kişiden bir şey öğrenmek kabil olmayacaktı. Gestaponun bulunduğu her şeyirde bir «işkence merkezi» de kurulmuştur. Bu uygulama yadırganamazdı, Hitler, böyle bir rejim seçmişti.

Devletimiz demokrasiyi, «Hukuk Devleti»ni, «Sosyal Devlet»i benimsemiştir. Hukuk Devletinine hangi yönlü olursa olsun bir diktatörlük (totaliter Devlet) kabul etmiş olsaydık belki de «işkence» meşru sayılırdı. «Hukukun Üstünlüğü» huzurunda gayri meşru sayı-

lan devletlerde işkence «meşru»dur. **Görülüyor ki işkence yasağını ihlal etmek, «Anayasayı ihlal sonucu»nun bir çeşididir.** Anayasamız (md. 17) «kimseye işkence ve eziyet yapılamaz» diye emrettiğine göre münferit olayları aşan «sistemli işkence» TCK.nun 243. maddesinden taşar ve 146. maddeye yaklaşmış olur. **Unutmamak lazımdır ki tutuklanmış veya gözaltına alınmış kişinin hayatı ve sağlığı hükümetin sorumluluğu altındadır.**

Bazı rejimler, «Devlet hakları» ile «insan hakları» arasında, birincilerin tercihi yolunda bir anlayışa dayanır. Halbuki «hukuk devleti» bu hakları bağdaştırabilmiş, bunu başarabilmek için de «Anayasal rejimi» getirebilmiştir.

Anayasamızın 17. maddesine göre ceza «insan» olmak zorundadır. Sanık hükümlüden evvel gelir. O halde hükümlüye işkence edemezken, sanığa işkence edilebilir mi?

Biran için işkenceyi meşru sayalım, hatta Himmlerin emirnamesi gibi bir «işkence Kanunu» çıkarıp, onu normal bir soruşturma aracı haline getirelim. Türkiyemizde bunun genel sonucu ne olur? Evvela mahkemeye, savcıya ihtiyaç kalmaz. «İşkence uzmanları» onların yerini alır. Sonuçta, yirminci yüzyılda ünlü bir «engizisyon» örneği yaratırız.

«İşkence suçu, bir insanlık suçu olduğu gibi, devleti vatandaş sevgisinden yoksun kılarak, için için kemiren bir suçtur. Devletin bu suçun arkasında olmadığını açıklaması yeterli değildir. Devlet bu suçu ve suçluları onaylamadığını yönetsel, yargısal ve yasama organı çalışmaları ile göstermeli, iyice belletmelidir.»

İşkence ürünü «itiraf»a rağmen kişinin sonunda suçsuz olduğu anlaşılırsa, yapıları nasıl izah edeceğiz? Suçsuzlara yapılan işkencelerin toplumda doğurduğu çöküntülerin zararı ile işkencenin sözde faydasını karşılaştırmak gereksiz midir?

Kaldı ki işkence uygulamasında genel sonuca bakmak lazımdır. İşkence ile elde edilen itirafa dayanan «haksız hüküm»ler az değildir. Hatta bunlar pek az da olsalar, bir gün haksızlıkları anlaşılınca «Toplumsal tepki» bütün düzeni sarsabilir, zararları pek ağır olur.

«Acı»nın mutlaka gerçeği söyleteceği sa-

nılmamalıdır. Acı, işkenceye tutulması sadece konuşturur. Acıya tahammül «fizyolojik» bir özelliktir, kişiden kişiye değişir. Fizik acının derece derece artırılması sonunda susmayı ölüme tercih edenlerin de bulunduğu sadece varsayımdır. **Şüphesiz işkence tehdidinin bile yeterli sayıldığı zayıf kişilerden başlayarak çok dirençli yapılara rastlanabilir. Fakat sonunda işkencenin istenen şekilde konuşturamayacağı insan yoktur.**

«Dayaksız sorgu» usulleri (günlerce ayakta tutmak, uyutmamak, aç bırakmak, tabii ihtiyaçlarına müsaade etmemek, dayanılmaz ışık altında günlerce süren sorguya çekmek ve bu gibiler) «işkence» değil midir? Bu usullerle «dayakla (elektrikli) sorgu» arasında nesnel fark yoktur. Bunların hepsine, yoğunluk farkı olmakla beraber, «fizyolojik işkence» denilebilir. Fakat «manevi işkence» asla gözden uzak tutulmamalıdır. Bunun da pek çok çeşidi vardır.

İşkencenin iz bırakmayan ilginç uygulamalarından yabancı yapıtlarda söz edilmektedir. Bazı maddelerin, özel surette hazırlanmış kliniklerde tedavi adı altında zerk edilmesi ve bu ilacın (!) dayanılmaz, feci ağrılar verdiği, tekrarlamak tehdidi ile «itiraf» ların alındığı ileri sürülmektedir.

Sanığı «işkenceli sorgu» yoluyla «hakim» den evvel «ceza»landırmak isteği teşhis edilmelidir. Hakim, sonunda ne karar verirse versin, sorgu kılığı altında «peşin idari ceza» çok düşündürücüdür.

Ceza Adaletine ilişkin uygulamalarda çok dikkatli olmak lazımdır. **İşkence «insan soyunun, insanca bir yerinin, yıkılmasıdır».**

«İşkence» korkusunu önlemek için «sanığın sorgusu»nun kaldırılması (ilgası) dahi önerilmiştir. Yeni İtalyan Ceza Usulü Kanununun gerekçesinde sorgunun «delil» olarak değil «savunma aracı» olarak muhafaza edildiği yazılıdır.

Orta Çağın Engizisyon artıkları ile donatılmış bir Ceza Usulü Kanununun «iktisabı» ve buna eklenen düşüncesiz, bilinçsiz, ilkesiz uygulamalar Türk Ceza Adaletini çağ dışına itmiştir. Her yönden ve (adli zabıtanın başlaması

üzere) «Türk Ceza yargılamasının insanileştirilmesi» gerekli hale gelmiştir.

IV — Adli Zabıta :

İşkence iddialarının önüne geçilmesinin en kesin ve bütün tereddüt ve kuşkuları gidermenin tek çaresi Adalet (Adli) zabitanın kurulmasıdır. Bağımsız olmaları koşulu ve tam anlamı ile kurulacak Adli Zabıta tek çaredir. Savcılığın emri altında zabitanın işkenceyi uygulaması imkansızdır.

Zabıta suçları aramakla ve işin aydınlanması için lazım gelen acele tedbirleri almakla mükelleftir. Adli zabitanın yetkileri sistemli bir şekilde kanunda nizama konmuş değildir. Adli zabitanın «z a b ı t a» muamelelerinde (CMUK. 90), «aramada» (CMUK. 97), «m u v a k k a t yakalamada» (CMUK. 127), «t e d b i r a l m a k t a» (CMUK. 156) yetkilerini gösteren hükümlere tesadüf olunmakta ise de adli zabitanın soruşturma usulü tesbit olunmamıştır. Sanığın teminatı «a d l i z a b ı t a» dan başlamalıdır. Adli zabitanın bir «h u k u k ö n c e s i» sayılmasına imkan yoktur.

Adli zabıta makam ve memurları tanzim ettikleri evrakları hemen savcılığa gönderirler (CMUK. 156). **Zabitanın işin savcılığa intikalini geciktirmeğe hakkı yoktur.** Savcı zabıta tahkikatının her safhasında müdahale edebilir. Diğer bir deyimle savcının, zabitanın soruşturmasına her zaman müdahaleye hakkı vardır. Adli zabitanın yaptığı soruşturma «h a z ı r l ı k s o r u ş t u r m a s ı»nın bir parçasıdır. Adli zabıta memurlarını kanun «savcının muavini» sayar. (CMUK. 90) ve savcının emirlerini icraya memur olduklarını bildirir. (CMUK. 97)

Memleketimiz kanunlarında «a d l i z a b ı t a» kavramına yer verilmiş olmasına mukabil, bu zabitanın umumi zabıtanın tefrik edilmemiş ve doğrudan doğruya adli makamlara bağlı müstakil bir teşkilat haline getirilmemiş olması doğru değildir. Suç haberlerini savcılığa verecek olan zabıta memurudur. Diğer haber alma yolları ikinci derecededir.

Zabitanın «cebir» veya «hile» kullanarak tesbit ettiği «ıkrar»a dayanılarak mahkemeye verilen ve sonunda beraat eden sanıkların du-

rumu her memlekette endişe ile karşılanmıştır. Zira bu çeşit davalarda «beraat kararı aynı zamanda zabitanın kanun dışı tatbikatının zımnen mahkûm edilmesi anlamına gelir. Nitekim bu husus İtalyada bir « m e c l i s s o r u ş t u r m a s ı »na sebep olmuştur. Bu arada, savcı tarafından hazırlık soruşturmasında sanığın sorguya çekilmesinden sonra tekrar zabıtada sorguya çekilmesi ve bu defa ikrarda bulunması sanığın kendilerinden şikayet ettiği zabıta memurlarının huzuru ile sorguya çekilmiş olması, sanığın hasmı oldukları aşikar surette bilinen kimselerin zabıtaca yapılan sorgu sırasında hazır bulundurulmaları, savcının sanığı karakolda sorguya çekmesi tevkif edilerek tevkifhaneye konulmuş sanığın bilahare buradan alınarak zabitanın emrine verilmesi ve bu suretle sorguya çekilmesi, sanığın uzun müddet sorgusu için hakim önüne çıkarılmaması ve ikrarını müteakip derhal hakim önüne sevk edilmesi gibi tatbikatın yol-suzluğu üzerinde de durulmuştur.

Kötü muamele, yorucu sorgu, kimyasal maddeler veya mihaniki aletler kullanılması, işkence, hileli vasıtalar (gerçek olmadığı halde suç ortağının ikrar ettiğini, bir rüyet şahidinin bulunduğunu söylemek gibi) kanuna aykırı bir tedbirin uygulanacağı tehdidi, bir fayda sağlanacağı vaadi gibi haller gayri meşru sorgu usullerine dahildir. Fakat sorguya çekenin, bildiği bazı hususları sanığa söylememesi hile sayılmaz. Gizlice dinlemek, zabıta adına çalışan bir şahsın sanığın hüccesine suçlu diye sokularak itirafını sağlamak hakkında serbestce karar vermek imkanını kaldıran her tutum hileli sayılmalıdır.

Suçları meydana çıkarmak, suçluları ve suç delillerini ve kanunun tatbikini sağlayacak sair hususları araştırmak, suçların başkaca neticeler doğurmasını önlemek, kısacası suç işlenmesinden sonraki bütün safhalarda vazife gören zabıta umumi (önleyici) zabıttan tamamiyle farklı bir iş görür.

Gördükleri işin idari değil, adli bir iş olması adli zabitanın da bir « t e m i n a t »a ihtiyacı olduğunu gösterir. Bazı memleketler bu hususu Anayasada gösterecek kadar önemli bulmuşlardır. İtalyan Anayasasınının 109.

maddesi adli zabitanın doğrudan doğruya adli makamlara tabi olduğunu bildirmektedir. 1955 yılında İtalyan Usul Kanununun 220. maddesi değiştirilmiş ve adli zabitanın baş savcılara karşı mes'ul olduğu ve adli zabıta mensuplarının baş savcılarının rızası olmadan vazifelerinden alınmayacakları kaide olarak kabul edilmiştir.

Memleketimizde de adli zabitanın umumi zabıttan vazife ve memurluk statülerinin hukuki vasfı bakımından, ayrılması lazımdır. Böylece yeniden tanzim edilecek bu durumdan sonra adli zabitanın müstakilen hareket edeceği halleri de genişletmek uygun olur. Usul Kanunumuzda adli zabıta suç ihbarlarını almak (CMUK. 152) gibi vazifeler açıklanmış ve «zabıta makam ve memurları suçları aramakla ve işin tenviri için lazım gelen acele tedbirleri almakla mükelleftir» (CMUK. 156) kaidesi konulmak suretiyle adli zabitanın müstakilen yapabileceği hususlar işaret olunmuştur. Buna mukabil «bütün zabıta makam ve memurları, cumhuriyet savcılığının adliyeye ilişkin işlerde emirlerini yerine getirmekle yükümlüdürler» (CMUK. 154) kaidesiyle adli zabitanın bağımsız olmadığı gösterilmiş bulunmaktadır.

Adli zabıta kavramının Fransız kökenli olduğu söylenebilir. Fransa'da savcılık kurulunca, bir kısım zabıtayı emrine vermek ihtiyacı duyuldu. Adli zabıta idari zabıta ayrımına ilk defa Fransa'da «3 bromoio anno IV» tarihli Kanunun 19 ve 20. maddelerinde rastlandı. Bu Kanun, ayrımı şöyle tanımlıyordu: «Adli zabıta, idari zabitanın işlenmesini önleyemediği suçları araştırır, delillerini toplar, faillerini cezalandıracak mahkemelere tevdi eder».

Adli zabıta müessesesi, Napolyon'un etkisi ile İtalya'ya geçti. İtalyadaki usule kaynak oldu.

a) İdare Hukuku : İdare hukukunda hakim görüş şudur: «Bu iki zabıta arasında benzerlik hatta bir kaynaşma (fusion) mevcuttur: Bunlardan biri mani, diğeri zecri ve tenkili maksat takip etmekle beraber organik, uzvi bakımından bunlar aynıdır. Yani adli zabıta, umumi zabıta teşkilatının içindedir. Polis ile jandarmadan oluşur. Mahiyeti, ifa ettiği vazife

feye göre değişir: Mani zabıta rolünü ifa ederken idari makamların emri altındadır ve bir idare kuvveti mahiyetindedir. Halbuki suç delillerini ve suçlunun aranması sırasında yani zecri ve tenkili fonksiyonuna yardım ederken adli zabıta mahiyeti ve unvanını alır ve aynı kuvvet adli otoritenin emri altına girer».

b) Anayasal ilişki : İtalyan Anayasasının 109. maddesine göre «Adli zabıta, adli makamların doğrudan doğruya, emri altındadır» Bu maddeyi İtalyan kurucu meclisinde önerenler doğrudan doğruya Adalet makamları emrinde özel bir kuruluş olarak adli zabitanın Anayasa öngörülmesini istemişlerdi. Meri metin bir çeşit uzlaşma sonucudur. Fakat «doğrudan doğruya adli makamların emri altında olmaklık» formülünün Adliye ile Emniyet makamları arasındaki çekişmeye son vermediği bildirilmektedir.

1930 İtalyan Usul Kanununun 220. maddesi yeni İtalyan Anayasasının 109. maddesi hükmüne uydurulmak için 1955 yılında değiştirilmiş, fakat yine de tartışmalar sona ermemiştir. Bu değişikliğe çeşitli dirençler sonucu bir «uzlaşma» gözü ile bakılmaktadır. İtalyan yazarlarınca, çeşitli makamlara bağlı Adli zabitanın sakıncalı olduğu bu zabitanın her açıdan savcılık emrinde toplanması gerektiği, adli zabitanın ayrı bir organ halinde ve adli zabitanın «el», savcının «baş» olması lüzumu savunulmaktadır.

Almanya'da genel olarak Adli zabitanın Adli makamlara hiyerarşik bağılılığı kabul edilmiştir. Fakat görevsiz bağılılık, soruşturmaya yön saptayıcı emirler vermek yetkisi kesinlikle tanınmamıştır.

Adli zabitanın görev bakımından savcılık'a, idari hiyerarşi bakımından emniyet makamlarına tabi olması şeklindeki statüler her memlekette tenkit edilmiştir.

«İyi bir ceza adaleti, mükemmel bir Adalet Polisinin kurulmasına sahip olan devletlere müyesser olur». «Dünyada en zor olan adli zabıta görevini yapabilmek için polisin yalnız tecrübe ile yükselmesi kafi değil, teknik ve ilmi bakımdan da yükselmesi ve ona göre soruşturma yapması gerekir».

c) Adli zabitanın savcılığa bağlanması : Adli zabıta işlemlerinde de vatandaş için teminata ihtiyaç vardır. Savcıya bağılılık bir teminat sağlayacaktır. Adli zabitanın özlük işleri dahi (tayin, terfi, tecziye vs.) şavcıya tevdi edilmelidir. Savcılığa organik bağılılık da sağlanmalıdır.

Adli zabıta fikri «savcılık» ile aynı çağa rastlar, diğer bir deyimle savcılık diye bir organın kurulması ile ki adli zabıtaya ihtiyaç duyuldu. Yine o tarihten beridir ki genel zabıta makamlarının, adli zabitanın ayrılmasına dirençleri başladı.

Adli zabitanın idari zabıta içinde yer alması Usul Hukuku ilkeleri ile de bağdaşmamaktadır. Adli zabıta savcılığın «yardımcısı»dır, işlemleri hazırlık soruşturması içinde ve savcı adınadır. «Savcılığın bölünmezliği» ilkesi ile «karma adli zabıta»yı bağdaştırmak olancağı yoktur. İdari zabıtaya, adalet organları için zaruri vasıflar (Örneğin tarafsızlık, reddedilebilirlik gibi) tanınmadan, sağlanmadan «Adli zabıta» adını vermek içtenlik sayılmaz. **Kişinin güvencesi ancak mahkemede başlarsa çok geç kalınmış olur».**

Eğer bir suçun işlendiği iddia ediliyorsa, bu iddiada suçun önlenemediği kabul ediliyor demektir. Buna rağmen aynı organın, bu kerre iddianın doğruluğunu aramağa memur edilmesi düşündürücü değil midir? **Önemekte görevli olanın cezalandırma görevine katılması sadece mantıksız değil, sakıncalıdır da Genel zabıta «teknik zabıta» değildir, fakat «Adli zabıta» tümünden teknik bir zabıta** Bu zabitanın yalnız «kriminalistik» (=fenni polis) bilgileri ile değil, aynı zamanda hukuksal bilgilerle de donatılmış olması gereklidir. O halde böylesine nitelikleri olan zabıta yapısı nedeni ile diğer zabıtanın ayrıdır. O halde neden «tabii âmir»ine bağılı olmasın?

Fransız Yargıtay içtihadına göre, Anayasadaki kuvvetler ayrılığı, Adalet hizmetine ait bütün konuların, özellikle Adli zabıta işlemlerinin adalet makamlarının yetkisinde olması gerekir.

ç) Adli zabitanın savcıya bağlanmasında sakınca iddiası : Savcı, zabıta âmiri olarak ye-

tiştirilmemiştir. Savcının bu durumu Adli zabıtayı başarısızlığa götürür.

Adli zabitanın Adalet Bakanlığına veya Başbakanlığa bağlanmasının, zabitanın bazı hukuk dışı davranışlarını önlemek isteğine dayandığı, halbuki Bakanlık değiştirmenin bir fayda sağlayamayacağı» «Başbakanlığa bağlı olmasının da bu durumu değiştirmeyeceği, hatta hükümetin etkisini artıracacağı» ileri sürülmektedir.

Bazı işlemlerin Adliyeye ilişkin olması zabıta görevinin bütünlüğünü bozmaya yeterli değildir. Kaldı ki ayırmadan doğacak sakıncalar daha büyük olacaktır. «Adli kolluk görevlilerinin de idari nitelikte olduğuna dayanan bu görüşe göre, suçları ve suçluları aramakla da suçların önlemediği, önleme ile tenkil etme arasındaki farkın bile sun'ü, yapma olduğu belirtilmiştir».

Kamu görevinde de «maliyet» düşünülmelidir: Ayrılma personeli çoğaltır, önleme çabaları sonunda elde edilen bilgilerden soruşturma istifadeyi olanaksızlaştırır, iki kolluk arasında bir çeşit «rekabet» doğurur, yetki çekişmelerine yol açar.

Adli zabıta, genel zabıta içinde ayrı bir bölüm olarak kalmalıdır. Bu suretle yeni masraflara lüzum kalmaz, kadro içinde karşılıklı yardım olanağı da yitirilmemiş olur.

d) Savcıya bağlılıkta karma sistem: Adli zabitanın kendi âmiri bulunmalıdır. Bu âmir kendi emrindekilerin işlemlerinden savcıya karşı sorumludur. Savcı, zabitanın Adli görevine ilişkin konularda doğrudan doğruya ko-
vuşturma yapabilir. Bu sistem İtalyada uygulanmaktadır :

«İtalyan Ceza Muhakemesi Kanununun 16. maddesinde bulunan ve adli polis âmir ve memurları aleyhine Adalet Bakanının izni olmadan kovuşturma yapılmasını engelleyen hüküm, Anayasanın (Adli makamlar suç kolluğundan doğrudan doğruya faydalanır ve onu vasıtasız olarak kullanır) hükmüne (m. 109) aykırı görülerek iptal edilmiştir». Her bölgenin zabıta âmiri o bölgenin savcısının rızası olmadan azledilemez, nakil edilemez, terfi edemez. İtalyan Kanunu Adli Zabıtaya «temi-

nat» sağlamak ihtiyacını duymuştur. İtalyan Usul Kanununun 220. maddesini yorumlayanlara göre bu madde hiyerarşik bağlılığın İçişleri Bakanlığında kaldığını, fakat disiplin, mükafat ve terfi gibi konularda, İçişleri Bakanlığının Başsavcılarının olumlu mütalaasını almadan işlem yapamayacağını ileri sürmektedirler. Fakat İtalyan yazarları bunun yeterli olmadığını, tayin nakil, tecziye gibi hususlarda savcılığın karar veya makama öneri mercii olmasını savunmakta, sadece bir çeşit «veto yetkisi»nin etkisiz kaldığını ileri sürmektedirler.

İtalyan Usul Kanununun 220. maddesi hakkında Meriyet Kanunu (25 Ekim 1955, n. 932) Adli zabıta âmirleri hakkında sayılan işlemleri yapmadan evvel savcılığın mütalaasının yazı ile isteneceğini bildirmektedir. Savcılığın mütalaası olumsuz ise, ilgiliye tebliğ olunur.

İtalyan Usul Kanununa göre (m. 229) görevlerine ilişkin kanun hükümlerini ihlal eden, Adli makamların emrini yerine getirmeyen veya geciktiren Adli zabıta âmir ve memurları hakkında, savcılığın doğrudan tecziye hakkı vardır.

e) İdari işlem - Adli İşlem ayrımı : Bizce suç işleyen kaçmış ise onu yakalamak elbette «idari zabıta»nın görevidir. Suçun işlenmesinden sonra da olsa bu işlem «idari»dir. Fakat kaçığın sorguya çekilmesini, onu yakalayana bırakamayız. Görülüyor ki Adli zabıta işlemi ile idari zabıta işlemini ayırmanın ölçüsü kronolojik değildir. Farkı işlemlerin niteliğinde aramak lazımdır.

«Adli zabıta, adli bir fonksiyon ifa ederken teşkilat içersine ve adli otoritelerin emrine girmekle beraber bu fonksiyonu maddi bakımdan kazai bir fonksiyon olmadığı idari bir fonksiyon olduğu şüphesizdir. Binaenaleyh her iki fonksiyonun maddi mahiyetleri bakımından iki nevi zabıta arasında bir benzerlik mevcuttur».

Araştırma ile soruşturma farkı işlemlerdir. Adli zabıtayı idari zabıtanın ayırmamak, ayrıca idareye bağlı zabıtaya soruşturma yetkisi tanımak, hatta bunu genişletmek bugün şikayet edilen duruma sebep olmuştur.

Memleketimizde zabitanın soruşturması derece derece genişlemiştir. Bu genişlemenin

bazı yönlerinin kanuni dayanağı da yoktur. Savcıların yetkilerinden büyük bir kısmını zabıta fiilen terk etmeleri memleketimizde bir gelenek yaratmıştır. «Gerçekte hazırlık soruşturmasını zabıta yapar» sözü doğrulanmış gibidir. Zabıta, bütün adli soruşturmayı yapar sonuna bir de «fezleke» ekler. Bu bir çeşit «id-dianame» gibidir.

Adli zabitanın yürütmeye hiyerarşik bağılılığının devamında zaruret görülüyorsa, sınıncaları bir dereceye kadar gidermek için isabetli bir öneri şudur: Adli zabitanın yapacağı işlemleri sınırlamak, ihbarları, şikayetleri ve diğer «suç haberleri»ni derlemek, işlemsiz savcılığa göndermek, yalnız meşhut suç halinde yakalama, hızla kaybolması mümkün suç delillerini tesbit, muhafaza etmek (Fakat «delil telakki ve takdiri» anlamına gelecek işlemlerden kaçınmak), tanıkların ve sanıkların kimliklerini tesbit etmek (fakat dinlememek ve bu gibi işlemlerle zabitanın yetkilerinin kısılması halinde «yürütmeye bağlı adli zabıta»nın sınıncaları önlenemez. Nitekim İtalya'da 1953 yılında toplanan bir hukuk kongresinde «adli zabıta her hangi bir halde ve her hangi bir sebeple sorgu, yüzleştirme, teşhis işlemi yapamaz» ilkesi benimsenmiş, bu işlemlerin yapılması halinde bunların geçersiz (batıl) sayılması şeklinde müeyyide önerilmiştir.

Diğer bir tedbir daha düşünülmektedir: Zabıta soruşturması sadece savcılığı aydınlatmaya tahsis edilmelidir. Yargı makamlarına zabıta evrakını ihtiva etmeyen, savcılığın kendince hazırlanan dosya tevdi olunmalıdır.

f) Öneriler: «Hukuk Devleti» kavramı geliştikçe «zabıta» kavramında bir gerileme görülmüştür, neden? Buna karşıt insanlık tarihinde ilk çağlarda «adli zabıta» diye bir örgüt yoktu, niçin? Adli zabıta Büyük Fransız İhtilalinden sonraya raslar; bir nedeni yok mudur?

Geleneksel anlayış şudur: Adli zabıta kavramının anlaşılması için bunun karşıtının bilinmesi lazımdır. Bu karşıt «İdari zabıta» dır(!) Hata bundan gelir, iki ayrı nitelik, birbirinin karşıtı gösterilirse yanlış başlar. Esasında «idari (önleyici) zabıta» diye bir şey yoktur. Suçları zabitanın önlediği boş bir id-

diadır. Suçların işlenmesinden evvelki dönem psiko-sosyolojik ekonomik (kısacası kriminolojik) nedenlere dayanır. Bir «kriminolojik zabıta» kurabildik mi? Bu nedenle önleyici (İdari) zabıta bir özentidir veya adli zabıtaya, idari sızma isteğini yansıtır. İdari zabitanın suçları önlediği iddiasından hareket edilerek «adli zabıta»nın, ondan ayrılmazlığı ileri sürülür. Bu bir aldatmacadır. Hiç bir memlekette «idari zabıta» suçları önlemek için donatılmış değildir. Suçları önlemek o kadar geniş kapsamlı bir iddiadır ki «önleyici (idari) zabıta anlamca kayıplıdır».

Fransa'da gerçek «adli zabıta»nın kurucusu olarak Clemenceau gösterilir. Bu zorunlu isteği ortaya attığı zaman altmış dört yaşında idi ve insanca çekişmenin yoğun bir deneme üstünlüğü onu destekliyordu.

Bir anlayışa göre Adli zabıta ne İçişleri ne Adalet Bakanlığına bağlanamaz. Tamamiyle bağımsız ve tamamiyle teknik bir kuruluş haline getirilmelidir. Savcıya bağlandığı zaman hareket yeteneğini kaybedecek, emir bekleyen kuruluşlara dönüşecektir. Hangi Bakanlığa bağlı olursa olsun, hatta Başbakanlığa bağlı olsa bile politikanın etkisi altına girecektir.

Bu düşüncede gerçek payı yok değildir. Tamamiyle bağımsız ve teknik, sadece baştaki bir şefe bağlı iyi donatılmış, kuvvetli bir örgüt halinde Adli zabıta elbette istenen bir şeydir. Fakat adli zabitanın savcılığa bağlanması önerilirken savcılığın bugünkü hali düşünülmemelidir. «Teminatı» sağlanmış savcılık esas tutulmaktadır. Bu nedenle adli zabitanın yeniden düzenlenmesi konusu savcılığa teminat tanınması konusu ile beraber ele alınmalıdır.

a) Bu nedenle «savcılık teminatı» hakkında Türkiye Barolar Birliğinin görüşünü burada özetlemek yerinde olur:

— Yürütme organının adalette temsili zaruri midir? Ceza Usulü Hukukuna değerini veren «hukuki münasebet» kavramına en fazla karşı koyan adalette «idari anlayış»dır. Bu görüş daha ziyade eski Fransız doktrininde zaman zaman hakim olabilmıştır. Fransa'da adliye, bazı devirlerde, yürütmenin denetiminde sayılan bir organ olarak anlaşılıyordu. Bu görüş Fransız doktrininin memleketimizde faz-

laca etkili olduğu zamanlarda adliyemiz tatbikatına nüfuz etmiş, bu etki altında bazı kavramlar tartışmasız doğru olarak benimsenmiştir. Bu kavramlar arasında «Adalet Bakanlığının emrinde Savcılık» anlayışı da yer almaktadır.

— Halbuki yürütmenin görevi olaya adaletin el koymasına sona erer. Bu itibarla Savcılarını yürütmeye bağlı tutmakta görevden gelen zaruret yoktur. Aksinin kabulünde adaleti idareden ayırmak imkanını sağlamak mümkün olmamaktadır. «Hüküm vermek de idare etmektir» anlayışı totaliter çağdan kalma düşüncelerdendir.

— Usul Hukukumuzda kabul edilen sistem kamu davasını açmakta «kanunilik sistemi»dir. Bu sistemin karşısında yer alan uygunluk sistemine göre Savcı, çeşitli mülahazalarla kamu davasını açmayı veya açmamayı takdir edebilecektir. Usul Kanunumuz ise kanunilik sistemine göre Savcı, çeşitli mülahazalarla kamu davası açmayı veya açmamayı takdir edebilecektir. Usul Kanunumuz ise kanunilik sistemini kabul etmek suretile her türlü takdiri (dolayısıyla siyasi takdiri) bertaraf etmiştir. Kamu davasının açılmasını gerekli kılacak «kâfi emare» mevcut ise dava mutlaka açılacak, mevcut değil ise dava mutlaka açılmayacaktır. O halde «görev» ile «teminat» arasındaki ilişki buna göre tanzim edilmelidir.

Anayasamızın istediği teminatın, her halde bütün Devlet memurlarına tanınmış haklardan başka, bunlardan daha fazla bir şey olması lazımdır. Aksi takdirde Savcılar için Anayasada tasrih edilecek kadar önemli bir «teminat»dan bahsetmeğe lüzum kalmazdı.

— Güvence bir şeye karşıdır. Karşıtı olmayan teminat denilemez. Devlet nazariyesinde «teminat» çeşitli karşıtlara göredir. Adalet Bakımından teminat yürütme organı karşısında anlamlıdır. Yürütme organı karşısında teminat sağlanmamış ise ve idari erkandan müteşekkil veya karma bir Kurul yetkili sayılmış ise, teminat sağlanmamış teminata karşı gelinmiştir.

— Herhangi bir vatandaş diğerini Ceza Mahkemesine götürdüğü çağlarda (halk ithamı usulünde) suistimaller görüldü. İtham

imkanının fertlerce kötüye kullanılması, mahzuru yerine siyasal sakıncalar kendini gösterdi. Bu suretle görevin teminatı gerektirdiği anlaşıldı. **Bu gelişim bazı memleketlerde teammül ve siyasal olgunlukla sağlanabildi. Bazı memleketlerde ise sarıh kanun hükmüne ihtiyaç duyuldu.**

Hakime lazım olan teminat Savcı için de zoruridir. Haksız hükümle haksız itham arasında -bir bakıma- fark yoktur.

Yukarda özetlenen esaslardan anlaşılacağı üzere Anayasa yapıcısının amacı (Savcılık) yargı mekanizmasının bir parçası haline getirmek, yürütme görevinin tesir alanı içinde bırakmamaktır.

— Adli zabitanın tamamıyla bağımsız (ne emniyet makamlarına, ne savcıya bağlı olmayan) bir kuruluş haline getirilmesi sakıncalıdır. Konu bağımsızlık değildir. Adli zabita, teminatlı savcılığa bağlanmalıdır ki «hazırlık soruşturmasının bölünmezliği» sağlanmış olsun. Hazırlık soruşturmasında bölmeler artıkca hizmet zarar görür.

— **Adli zabitanın teknik araçlarla yeniden kurulması ve teminatlı savcıya bağlanması yetmeyecektir. «Adli zabita soruşturma usulü» açık kurullarla «Kanun»da belirtilmek gerekir. «Usulün Kanuniliği» (=Kanunsuz usul olmaz kuralı) Adli zabita işlemleri ne kadar genişletilmeli, memleketimizde geleneksel, ilkel, zabita uygulamasına son verilmelidir.**

Zabita soruşturması sırasında hiç bir teminata sahip olmayan sanığın, bundan sonraki safhada teminata veya bazı haklara kavuşması şaşırtıcı bir gelişmedir.

V. Savcılığın bağımsızlığı :

Tarihi gelişmede savcılığın göze çarpan vasıfları şunlardır : Suçluları itham edebilecek resmi organ, amme nizamının koruyucusu (veya kanun temsilcisi), adli makamlar nezdinde icra kuvvetinin temsilcisi.

Bu üç vasıftan sonuncusu, tarihi gelişme usul hukuku zaruretlerinden değil, idari zaruretlerden doğmuştur ve « D i y a l e k t i k k a v r a m ı n a » yabancıdır. Bununla beraber, adli makamlar nezdinde icra kuvvetinin temsilcisi olmak vasfı genişlemek, eğiliminde-

dir. Bu eğilim zararlıdır. Demokrasilerde icra kuvveti, siyasi bir partiye istinad edeceğine göre, savcının parti temsilcisi haline gelmemesine dikkat etmek icap eder. **Aksi takdirde mahkemelerde her partinin temsili gibi garip ve « diyalektik » ile alakalı olmayan düşünceler ortaya çıkar.**

Almanya'da savcı «Devletin müdafii» (Staatsanwalt) avukat «halkın müdafii» (Rechtsanwalt) diye isimlendirilir. Fransa'daki «Procureur de la republique» terimi dilimizde «Cumhuriyetin savcısı» anlamında «Cumhuriyet Savcısı» olarak alınmıştır.

Bu müessese hakkındaki tenkidler fikirlerde ayrılık yaratmıştır. Bununla beraber savcılık hakkındaki düşünceleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür :

a) İlga nazariyesi : Böyle düşünenlere göre «en düzenli adli bir teşkilatta dahi savcılık, kendisinden, korkulacak bir felakettir» Diğer bir anlayışa göre « jüri » müessesesi bütün ceza işlerine teşmil edilmek suretiyle « itham görevi » yerine getirilmiş olur. Bu suretle savcılığın ilgası hem kolay ve hem de zaruri olacaktır.

Savcılığın itham görevi, « halk adaleti » sisteminden gelir. Herhangi bir vatandaşın diğer bir vatandaşı ceza mahkemesine sürükleyebildiği devirlerde suiistimaller ortaya çıktı. İtham için resmi bir organa ihtiyaç duyuldu. Bu suretle kamu davası açmak (=itham etmek) tekeli savcılığa verildi. İlga nazariyesi bu vazifeyi jüriye devretmekle eski sisteme kısmen dönüşü ifade eder.

Diğer bir düşünceye göre « Hakim » in görevi, kanunlarda o kadar genişlemiştir ki savcılık müessesesini adeta maseylemiştir. Bu düşünceye hak verecek misallere her kanunda rastlamak mümkündür.

Kamu davasını açmayan savcının kararına karşı, savcının bağlı olduğu ağır cezaya en yakın ağır ceza başkanına «şikayetçi» itiraz edebilir. İtiraz kabul olunursa ağır ceza başkanı kamu davasının açılmasını emreder. O halde hakim, itham görevine de müdahale etmektedir.

Bu anlayışın inkişafı, savcılığın ilgası, ye-

rine « itham yargıçlığı » teşkilatının kurulması fikrine müncer olmaktadır.

b) Savcılığın bağımsızlığı nazariyesi : Savcılık dahi « y a g ı ç t e m i n a t ı » ndan istifade etmelidir. Hakime, lazım olan teminat, savcı için dahi zaruridir. Teminatlı hale getirilen savcı, icra kuvvetinden tamamıyla müstakil hale gelebilir. İcra kuvvetinin adalet nezdinde temsil edilmesi bir ihtiyaç değildir. İcra kuvveti ancak « ö n l e y i c i z a b ı t a » bakımından görev sahibidir. Teminatlı savcının görevi de «kamu davasını açmak ve yürütmek»ten ibaret kalacaktır.

c) Savcılığın tabi durumda kabulü nazariyesi : Bu nazariyeye göre savcı, Adalet Bakanının emrinde, teminatsız bir Devlet memurudur. Ammeye ait her şeye nazaret icra kuvvetine aittir. « a m m e n i z a m ı » da bunun dışında kalamaz. Bu itibarla amme nizamını ihlal eden «suçlu» hakkındaki «kamu davası»na icra kuvveti yabancı bırakılmaz. « kuvvetlerin ayrılığı » prensibinin tabii neticesi, icra kuvvetini mahkemeler nezdinde savcılarla temsilidir. Diğer taraftan, kanunların iyi bir şekilde tatbikine icra kuvveti memurdur. İcranın bu görevini, adli sahalarda başarabilmesi kendisine tabi savcılarla mümkün olabilir.

Ceza davasında üç asil süje mevcuttur: Hakim, savcı ve sanık, Asli süjelerden gayri, tali süjelere de rastlamak mümkündür: Müdahil davacı gibi,

Savcıyı hakime veya taraflara yaklaştırmak düşüncesine her zaman tesadüf olunmuştur. Bu iki istikametten birincisini seçmek savcıyı bir çeşit hakim haline getirmek olur. O zaman davada hakim ile savcıyı tefrik etmeğe imkan kalmaz, « d a v a » ile « h ü k ü m » ü ayırmak isteğinin ve zaruretinin karşılanması imkansız hale gelir, diyalektik sonuç vermez. Buna mukabil, savcıya kendi menfaatleri için hareket eden bir «taraf» demek de mümkün görülmektedir.

a) Davada taraf kavramı : Ceza davasında « t a r a f » mefhumu üzerinde durulmak lazımdır. Bir davada « t a r a f » ların mevcudiyetini kabul davayı « k a z a i m u k a v e l e » fikrine irca ile mümkündür. Hal-

buki ceza davasında bu manada bir taraf mevcut olamaz.

b) Savcının durumu : Savcının taraf olup olmadığı yolundaki tartışmada da bir fayda yoktur. Savcı « a d l i g ö r e v » ifa eden bir organdan ibarettir.

Ceza davasında «taraf»ın mevcut olmadığı iddiasını isbat için savcı ile sanık arasındaki eşitliğin mevcut olmadığını, savcının adaletin menfaatına, hatta icabında sanık lehine de hareket ettiğini ileri sürmek doğru değildir. Zira bu iddia, şeklen taraf kavramı ile « d a v a d a t a r a f » kavramını karıştırmaktadır. Ceza davasında taraf bir « u s u l h i z m e t i » ni ifa ile mükellef taraf manasındadır. « Tarafsız taraf » deyimini de anlamsızdır.

Fransa'da savcının bir adı da Parquet'dir. Önceleri savcının ve müdafiin yerleri aynı hizada, hakimlerin kürsüsü karşısında yerde «parke»de idi. Bu isim o zamandan kalmadır. **Sonra savcı hakimlerin kürsüsü hizasına çıkarıldı. Bu düşündürücü bir şeydir.**

Devlet « t a r a f » olamaz. Devletin hem alakalı, hem tarafsız olması mümkün değildir. Ceza davasındaki faaliyet tarafların faaliyeti sayılmaz. Yapılan Devlet adına ve Devletin temsil ettiği « ü s t ü n m e n f a a t » den doğan bir faaliyettir.

Diğer bir anlayışa göre « h u k u k i d u r u m » nazara alınmalıdır. Devletin « h a k i m » olarak hukuki durumu tamamen başkadır. Taraf olarak da Devlet bir başka hukuki durumdadır. Hukukta değişik durumlar daima mevcut olmuştur. Kaldı ki aynı Devletin « h u s u s i h u k u k » davalarında veya « i d a r i d a v a l a r »daki hukuki durumu «hakim»lik durumuna mani sayılmaktadır. Sanığa gelince, onun « i s b a t v a s i t a s ı » olması taraf olmak durumuna tesir edemez.

Savcının temsil ettiği sosyal menfaat, sanık aleyhine bir mahkumiyet kararının alınmasında değildir, bu menfaat «doğru karar»ın alınmasındadır. Bu sebeple sosyal menfaat bir sanığın menfaati arasında zıddiyet yoktur. Bu dahi savcının taraf sayılmamasını gösterir. Kaldı ki duruşmada taraf olduğu zannını uyan-

dıran savcının davanın her safhasında böyle görüldüğü de iddia edilemez. Mesela Yargıtay savcısının taraf intibai uyandırması imkansızdır.

Savcılığın özellikleri : Bu özellikler çeşitli yönlerden incelenmelidir :

a) Savcının bağımlılığı kavramı : Kanun hükümlerine göre savcıların âmiri Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanı, kamu davası açması hususunda savcıya emir verebilir. Bu hükümler savcının bağımlılığının hukukî mahiyetini araştırmağı icap ettirmektedir.

Bir anlayışa göre dava açmak hakkını icra kuvveti savcılara selahiyet nakli şeklinde devretmiştir. Eğer savcı aşikâr surette « h a k s ı z » veya « y e r s i z » bir dava açmış ise veya suçluluğun aşikâr ve takipte acil bir amme menfaati mevcut bulunmasına rağmen dava açmamış ise icra kuvveti birincide davayı durdurmasını, ikincide davayı açmasını savcıdan isteyebilmelidir. Bu anlayışa savcı icra kuvvetinin emrindedir ve ceza davası bir hükümet tasarrufunun bütün hususiyetlerini haizdir.

Diğer bir anlayışa göre savcılık, esasını anayasa hukukunda bulan Devletin « o r g a n » larından biridir. Savcı ile Adalet Bakanı arasında bir tabiyet rabıtası yoktur. Adalet Bakanı, sadece umumi bir sevk ve idare selahiyetini haizdir. Hizmetin ifasında savcılar herhangi bir makama tabi olmamalıdır. Savcının icra kuvvetine tabiyeti anayasa hukuku ve siyaset bakımından varlık sebebini kaybetmiştir. Hükümet, Bakanları vasıtasıyla siyasi murakabasını bütün sahalarda icra eder. **Fakat ceza davasında ve dolayısıyla adalet sahasında siyasi murakabe düşünülemez.**

Bugünkü kuruluşu ile savcılık usul hukukunun gelişmesine karşıt, «Adalet Bakanına bağlı olması sebebi ile siyasi kuvvete tabi, yeteri kadar uysallık teminatı arz eden» bir araç anlamındadır.

b) Savcılığın birliği ve bölünmezliği : Muayyen bir mahaldeki mahkemeler nezdinde vazife gören savcılar tek bir « s a v c ı l ı k » teşkil ederler. Muhtelif veya aynı derecede mahkemelerin her birinin ayrı, fakat tek bir bütün teşkil etmesine « s a v c ı l ı ğ ı n b i r

li ğ i » demek mümkündür. Buna mukabil, mahkemede savcılar şahıs olarak değişmiş olmalar dahi, aynı savcılığı temsil etmelerine « savcılığın bölünmezliği » ismini vermek doğru olduğu manasına gelir.

Savcılıktaki birlik aynı zamanda bir hiyerarşiye lüzum göstermiştir. Bütün savcıların « Adalet Bakanı » na bağlanmasıyla bu hiyerarşi tam bir « teşkilat » halini almıştır. Buna mukabil, hangi mahkemede, hangi şahıs tarafından olursa olsun, savcılık bir tek şahsiyeti temsil eder: Cemiyet veya Devlet; bölünmezliğin sebebi yalnız bu değildir. Savcıların ifa ettiği görev de bölünmeğe elverişli bulunmamaktadır.

Bölünmezliğin neticeleri şunlardır: Soruşturmayı yapan, kamu davasını açan, davayı mahkemede takip eden dava sonunda hükme karşı kanun yoluna giden savcılar başka başka kimseler olabilir. Fakat bütün bunlar savcılık adına yapılmıştır. Savcının değişmesi, hakimin değişmesi gibi değildir. Hakim değişmiş ise davaya yeniden başlamak lazımdır. Savcı değişikliğinde böyle bir şey yoktur, mahkemede savcılığın temsil edilmiş olması kâfidir.

Savcılığın birliği ve bölünmezliği kavramının Fransız menşeli olduğu, manasını kaybettiği de iddia edilmiştir. Böyle düşünülenlere göre savcıların kendi aralarındaki hiyerarşi (savcıların başsavcıya bağlı oluşu) ile savcıların Adalet Bakanına bağlı oluşu aynı şey değildir. Hiyerarşiye bağlı olmak prensibinden savcılığın birliği ve bölünmezliğini çıkarmak olanaksızdır. Kaldı ki bazı savcılar arasındaki vazife farkı vardır (Yargıtay savcısı ile diğer savcılar arasındaki vazife farkı gibi), ayrıca her savcılığın yer bakımından selahiyeti ayrıdır. O halde tam manasile bir bölünmezlik yoktur.

Bir başka görüşe nazaran « temsil kavramı » ile « Organ kavramı » arasında büyük fark vardır. Temsilcisinin arkasında bir başka şahıs (temsil edilen) bulunur, organın arkasında ise bir şey yoktur. Bir parçanın bü-tünde mevcut olması gibi organ da hükmi şahsiyetin içindedir.

c) **Nezaret hakkı** : Mevzuatımıza göre sav-

cılar Adalet Bakanının idaresi altındadır. Adalet Bakanı, kamu davasının açılması hususunda emir verebilir. Bir emir verilince savcı dava açmağa mecburdur. Bu hükümler muvacehesinde savcılık teşkilatının dahili hiyerarşisi ile bu teşkilatın Adalet Bakanının emri altında olmasının hukuki mahiyeti üzerinde durmak lazımdır.

Adalet Bakanının nezaret hakkı esasında bir « hukuk kaidesi » veya « içtihad » teşkil etmeyen « umumi talimat » vermekten mi ibarettir? Adalet Bakanı savcılar üzerinde sadece « özlük işleri » bakımından mı selahiyetlidir? Diğer bir deyimle « adliyenin idaresi » ile « adalet » birbirinden farklı olduğundan Adalet Bakanının ancak idari selahiyetleri mevcuttur, demek kabil midir? Adliyenin idaresinden gayri Adalet Bakanına verilecek her selahiyet sun'idir, maksatlıdır. Umumi politikanın takibata müessir olabilmesini istediği sahalarda kanun, açık hükümlerle Adalet Bakanına selahiyet tanımıştır, takibi Adalet Bakanının talebine (TCK. 3, 4, 6, 7) veya iznine bağlı (TCK. 127, f. 3, 4, 128, 143, f. 4, 140, 143, 158, 159, f. 1, 161) suçlarda olduğu gibi, bunlar dışında tanınmış yegane « istisnai selahiyet » Adalet Bakanının savcıya kamu davası açması hususunda emir verilebilmesidir.

Dava açmak hususunda emir verme selahiyeti hiçbir zaman açılması icap eden davayı açmamak veya bir müddet açmamak hususunda emir vermeyi haklı gösteremez. Zira bir suçun işlendiğine dair « yeterli delil » mevcut ise savcı davayı açmağa mecburdur (CMUK, 148 f. 2). Bu bir vazifedir. « Kanunilik prensibi » ismi verilen bu vazifenin mahiyeti ilerde tetkik olunacaktır. Adalet Bakanı bir vazifenin yapılması hususunda emir veremez. Bu itibarla kamu davasının açılmaması hususunda geri bırakılması hususunda Bakanın verdiği emir « kanun suz » dur (TCK. 49, b. 1).

Adalet Bakanının selahiyeti kamu davasının açılmasına inhisar eder. Diğer bir deyimle savcı kamu davasını açmakla emri yerine ge-

tirmiştir. Müteakip muamelelerde savcı serbesttir. Bu itibarla soruşturmanın inkişafı sonunda mesela sanık lehine haklı gördüğü taleplerde bulunmasına o davanın Adalet Bakanının emri ile açılmış olması bir mani teşkil edemez.

Adalet Bakanının dava açılması hususunda vereceği emrin çeşitli yönlerden mes'uliyeti (idari, siyasi, hatta hukuki mes'uliyeti), «takdir hakkı» ile karşılanabilir. Takdir hakkının mes'uliyeti kaldırabilmesi, Adalet Bakanına böyle bir emir yetkisini veren kaidenin «maksad»ına uygun emirlerde mümkündür. Maksat, açılması icap eden davayı açmamakta ısrar eden savcıyı harekete geçirmektir. Aleyhinde «kâfi emare» bulunmadığı halde, maksat dışı sebeplerle (mesela siyasi bir rakibi iz'aç, lekelemek gibi sebeplerle) kullanılan selahiyet, «takdir hakkı»na girmez, bu keyfi bir muameledir.

Savcılarının bağımsızlığı zarureti: Savcılığın bölünmezliği kavramını daha genişleterek bütün memlekette savcılığın bir bütün teşkil ettiği fikrine varıldığı zaman bu teşkilatın bir âmiri olması lazım geleceği sonucuna varılmaktadır. Hemen her memlekette savcılığın Adalet Bakanına bağlı kaldığı görülmektedir. Fakat bu bağlılık şiddetle tenkit olunur.

Adalet Bakanının âmirliğinin sadece umumî talimat şeklinde emirler vermeğe inhisar etmesi lazım geldiği, Bakanın münferit takip ve davalar hakkında emir veremeyeceği yolunda bir sistemin kabulü teklif olunmaktadır. Bizce bu haklı bir tekliftir. Fakat zabitanın, İçişleri Bakanlığına tabi olduğu ve « a d l i z a b ı t a » teşkilatının da kurulmadığı düşünülürse münferit takiplerde Hükümetin zabıtaya emir yolu ile müdahalesi açık bir kapı olmakta devam edecektir. Bu mahzur ortadan kaldırıldığı takdirde savcılarının görevlerinde bağımsız olmaları tabiidir. Esasen kamu davasının açılmasında « k a n u n i l i k p r e n s i b i » mevcut olan bir memlekette savcılarının vazife yönünden de Adalet Bakanına bağlı kalmaları bir tezat teşkil eder. Adalet Bakanını « â m i r » ve savcılar da « m e m u r » sayılırsa savcılık teşkilatında idare hukukunun « h i y e r a r ş i » kavramı esas ola-

caktır ki bundan adalet çok şey kaybedecektir. Gerçekten savcılığın «Adalet Bakanı»na bağlı olmasını izah imkansızdır. Kamu davasını açmak ve yürütmek, savcılara « â m i r » leri (!) tarafından verilmiş bir ödev değildir, kamu davasını açmak ödevi kanundan gelir. Bu itibarla Adalet Bakanına ancak umumî talimatlara inhisar eden bir yetki tanıyan sistem isabetlidir.

Adalet Bakanının kamu davası açılması bakımından savcıya emir verebilmesi usulü, kamu davasının açılmasında «uygunluk kuralı»nı benimsemiş olan memleketlerde «mesela Fransa'da) kabul edilmiştir. Bu suretle uygunluk kuralının uygulanmasında rastlanacak mahzurlar önlenmek istenmiştir. Kanunumuz «mecburilik (kanunilik) usulü»nü kabul ettiğine göre Adalet Bakanının emri sistemimizin esasına aykırı düşmektedir. Eğer mutlaka bir tedbire ihtiyaç duyulursa Adalet Bakanına -suçtan zarar görene tanınmış olan hakka eşit- takipsizlik kararına karşı ağır ceza mahkemesine müracaat imkanı tanınmalıdır.

Savcılığın bağımsızlığı fikrini tenkit edenler de vardır. Böyle düşünenlere göre savcılara bağımsızlık tanımak onları hakimlere benzetmek olur. Savcı adliye mensubudur. Fakat kaza organı değildir, onun vazifesi, hakim vazifesinden tamamen farklıdır. Eğer savcı hakime benzetilirse bunun neticesi « t a h k i k u s u l ü »nün iptadi şekline avdet etmek olur. Bu ise, iki vazifenin ayrılmasında sağlanan teminatı ortadan kaldırır. Savcılığın kurulması sebeplerinden biri de hakimi, itham eden durumundan çıkartmaktır. Bu itibarla savcının bağımlılığı hakim bağımsızlığı için zaruridir.

Bütün bu görüşlerde isabet yoktur. Savcılar vazifelerinde bağımsız olmalıdır. Esasen savcının bağımlılığı esas olarak kabul edilirse bunun sınırını çizebilmek mümkün olmamaktadır ve savcılar, hatta bir memurun âmirine bağımlılığından daha aşağı düşmektedirler. Bu bağımlılık tatbikatta, her memur için mümkün olan gayri kanuni emir ifa etmemek lazım geldiği kaidelerini de ihlal etmektedir. Esasen kamu davasının açılmasında « k a n u n i l i k k a i d e s i » karşısında Adalet Bakanının

münferit hadiselerde verebileceği her iki çeşit emir gayri kanuni olmak lazım gelir. Zira kamu davasında her türlü uygunluk mülahazaları dışında karinelere göre dava açmak, eğer bunlar yok ise dava açmamak kaidesi o kadar mutlak ki dava açılması veya açılması yolundaki her iki emri bu kaide ile bağdaştırmağa imkan yoktur.

Adalet Bakanı kamu davasının açılmasını veya açılmış olan davanın durdurulmasını, vazgeçilmesini emredemez. Acaba, Bakan kamu davasını bizzat kendisi açabilir mi? sadece açılmasına emir verebilir. Bu suretle kanun Adalet Bakanının doğrudan doğruya adli işleme karışmasını önlemek istemiştir. Esasında, Adalet Bakanı dava açmıyorsa kamu davasının açılmasını haklı gösterecek sebepler, mesnetler mevcut değildir demektir. O halde niçin sanık vatandaş kanunilik prensibine bağlı olan savcının takdirinin sağladığı teminattan mahrum kılınır?

Savcılığın Fransa'da dahi bir tekamülün neticesi olmadığını, iddia edildiği gibi Kralın mali menfaatlerinin temsilciliğinden (Procureur da roi) tekamül ederek bugünkü hale gelmediğini ve Fransız monarşisinin Kralın hakimleri tahakkümü altında tutmak maksadile kurulan bir teşkilat olduğunu ileri sürenler olmuştur. Bu fikirler daha ziyade savcılıkta bir «tahakküm organı» vasfı görenlerindir.

Savcılık artık hükümet temsilcisi olarak kabul edilemez, sadece kanunun temsilcisidir. Halk onu bir hasım olarak değil, koruyucu olarak görmelidir. Savcının yürütme erkinin organlarından biri olduğunu söyleyen kimse savcılığın eski durumuna dönmek istemektedir.

Savcılık her memlekette «oldukça yorucu bir gelişme ile hiyerarşi bağlarından kurtulmuş ve hakiminkine benzer bir bağımsızlık kazanmıştır». Memleketimizde de bu gelişmeye ihtiyaç vardır. Aksi takdirde savcılığa «adalet organları»ndan biri olarak bakmağa imkan yoktur. Ayrıca emir altında savcı diyalektikteki görevini yapamaz.

CEZA YARGILAMA USULÜ ve SAVUNMA
Ceza Yargılama Hukukumuzdan şikayet-

çiyiz. Bu şikayette hakim, savcı, avukat birleşmektedir. Bu konuda, başvuracağımız bir ölçü bulunamaz mı? O ölçüye göre yargılama sistemimizi değerlendirmek olanağı yok mudur?

Böyle bir ölçüyü bulabilmek için yargılama hukukunun geçirdiği değişikliğe kısaca tarihi seyri içinde değinmek, bundan sonra Yargılama hukukunun esasda neye dayandığını araştırmak lazımdır.

Tek çıkar yolunun «Ceza Usulü Kanunumuz»un tümünden değiştirilmesi gereği ortadadır. Yeni bir yargılama yasının hangi temellere dayanması gerektiği üzerinde durmakta fayda görmekteyiz :

1) İtham usulü :

Tarihte rastlanan ilk usuldür. İki hasım arasında bir çekişmeye dayanan itham usulünde hakim dava dışında kalırdı. Ve sonuçta hangi tarafın haklı olduğuna karar verirdi. Hukuk ve ceza davaları arasında başlangıçta fark görülmezdi. Her iki dava türü aynı usule tabi idi. Ceza, tazminat üzerinde, tazminat ceza üzerinde etkili idi.

İtham usulünde daima bir itham eden bulunurdu. Toplum adına her vatandaşın itham yetkisi vardı.

İtham usulünde hakim her hangi bir girişimde bulunamazdı. Davaya kendiliğinden el koyamazdı. Lüzum görse bile soruşturma işlemlerine başvuramazdı. Çekişmenin dışında kalırdı.

İtham usulüne ilk kez Doğu Ülkelerinde rastlanmıştır. Oradan Yunan ve Roma uygarlıklarına geçti. Bu, en eski usuldür. Şu kural-lara dayanırdı :

a) İtham olmadan dava başlamaz. İtham edenle kendini savunan kişi arasında tam bir eşitlik vardır. Duruşma sözlü ve alenidir.

b) Kesin hükme kadar sanık, hürriyetinden mahrum edilemezdi, «tutuklama» yoktu.

2) Tahkik Usulü :

Bu usul ortaçağa rastlar. Bu usulde suçun ve suçlunun araştırılması, soruşturulması suç-

dan zarar görene bırakılmış değildir. Hakim hem savcıdır, hem de hakim. Her türlü soruşturmayı kendisi yapar. Soruşturma yazılı ve gizlidir, tek taraflıdır. Avukata lüzum yoktur. Usul vicahi (yüze karşı) değildir. En mükemmel delil olarak «itiraf» aranır. Bunu elde etmek için «işkence» soruşturma aracı sayılmıştır. Hakimin kanaatına yer verilmemiştir. «Kanuni delil» yani her suça özgü evelden belli edilmiş delil aranırdı. Hakimin mahkûmiyet kararı verebilmesi için her dava çeşidi için evelden belirtilen delilin elde edilmiş olması zorunlu idi.

Bu sistem kilise hukukunca benimsenmiştir veya Kilise hukuku bu sistemi yarattı. İşkence genelleşti. Böylece ortaçağ ve engizisyon dönemi başladı. Bu sistem şu esaslara dayanır :

a) İthamcıya (hatta savcıya) lüzum yoktur. İtham edenle mahkum eden aynı kişi, yani hakimdir. Avukata da lüzum yoktur. Her şeyi hakim çözer.

b) Davalar gizlidir. Bu gizlilik bütün dava süresince devam eder. Böylece ortaçağ Avrupada sürüp gitti.

3) Karma sistem :

Nihayet «Rönesans» (Yeniden doğuş) geldi. Engizisyon sistemi sarsıldı, fakat yok edilmedi, kilise hukuku direniyordu. Arabulucu anlayışlar, karma usuller ortaya çıktı. Soruşturmanın ilk bölümü gizli, duruşma bölümü aleni oldu. Kilise hukukunun direnişi çeşitli karma sisteme sebep idi. Engizisyon sisteminin kalın izleri varlığını koruyordu. Alman Usul Yasası da bu tür izler taşır. Alman Usulü dahi tam bir rönesans ürünü sayılamaz. Fakat Anglo-Saksonların tepkisi tamdı. Türkiye Usul Kanunu Alman Kanunundan aldı. Alman Kanunu en az karma olan bir sistemi yansıtır. Esasında karma değildir. Belki şiddeti azaltılmış bir engizisyon dönemini yansıtır.

Bu gün ceza yargılamasındaki yakınmaların hepsinin kökeni böylece açıklanabilir.

Usul Kanunumuzun genel görünümünü çizdikten sonra niçin hazırlık bölümünün gizli olduğunu, tutuk sanıklarla avukatın görüş-

mesinin neden gözetim altında tutulduğunu ve diğer sakıncaları ancak böylece açıklamak mümkündür.

Yepyeni bir usul kanunu yapmak zorundayız. Bazı hükümlerini değiştirmekle Usul Kanunumuzun islah edilmiş olamaz. Çünkü esasını teşkil eden anlayış tutarsızdır. Halen engizisyon sistemini Türkiye'de yaşatamayız. Anglo-Sakson sistemine yönelmek zorundayız. O halde nasıl bir «Usul Yasası» yapılmalıdır :

4) Açıklama :

Tarihi gelişimi özetledik. O halde itham sistemi diye isimlendirdiğimiz sistemin en iyi sistem olduğunu söyleyebiliriz. Bu sistemin esası diyalektiktir. O halde yürürlükteki Usul Kanunu ve yapılan ilavelerin, eklerin, değişikliklerin ve uygulamanın değerlendirilmesi için aradığımız ölçüye yaklaşıyoruz demektir. Bu ölçü diyalektik kurallarıdır. Pek çok değişiklik -sonuçta- diyalektik kurallarını bozmuştur, diyalektiğin normal seyrinde yürümesini engellemiştir, yanlış sonuçlar vermesine sebep olmuştur. Bu gözlemimizi açıklamak için evvela diyalektiğin izahını yapmamız, sonra bundan doğru olan sonuçları çıkarmamız lazımdır.

İnsanlık tarihinde en eski diyalektik uygulaması itham-savunma- hüküm ölçüsüdür. İtham bir «tez»dir, savunma «antitez», hüküm ise tam bir «sentez»dir.

O halde bu usulü doğruyu bulmak için kullanabiliriz. Doğruyu bulmak için sadece tez (itham) yeterli değildir. Eğer antitez (savunma) olmazsa sentez (hüküm) sadece ithamı yansıtır, sonuç yanlış olur.

Hiç bir şey kendi karşıtı bilinmeksizin ortaya çıkmaz. O halde savunma olmaksızın, itham değersizdir. Hüküm iki karşıtı bir sonuçta bağdaştırır. Ceza Yargılamasında tez'in karşısında bir tek karineye rastlanır: «Masumluk karinesi». Böyle bir karine kabul eden sistem içinde savunmanın aczinden söz edilemez. Bu karineyi yıkacak bir «takdir»e yer verilmemelidir.

Yargılama felsefesi diyalektik dışında kurulamaz. İtham sistemi ile tahkik sistemini

birleştirerek «karma sistem»i ortaya koymak, bir başarı değildi. Çünkü ortaya sadece bir «halita» çıktı. Halbuki usul hukuku, kendini bir teknikle oluşturan, diyalektik mantığına dayalı kurallar topluluğudur.

Usul hukukunun esası diyalektiktir. Hatta yürürlükteki yasalar -bir derecede- az çok bu gerçeği kabul etmişlerdir. Usul yasamızda yer alan «suç vasfında değişiklik ihtarı» buna tam bir örnektir. Çünkü adalet «gafil avlamak» değildir.

Türkiyemiz'de şimdiye kadar yasaları açıklamaktan gayri bir çaba denenmedi. Bu gün «Türk Adaleti» sosyal değişimi karşılayamamak aczi içindedir. Çünkü Kanun ortaçağ kanunudur. Diyalektik biçiminde bir düşünce sistemi kuramadık. Usul diyalektiği salt gözlemci değil, kanıtlayıcı niteliktedir.

İtham ve savunma, her ikisi de toplum adıdır. İkisi arasındaki eşitlik bundan gelir. **Savcı-Avukat eşit haklara sahip olmalıdır. Ya savcı, avukat gibi yere inmeli veya avukat da kürsüye çıkmalıdır.** Her ikisi de «sonuç»da birleşir. Bu hükümdür. «Savcının yeri»ni belirleyen bir hüküm ceza yargılama yasasında bulunmamaktadır. Aksine, itham ile savunma arasında eşitlik «yargı kuralı» olduğuna göre bir düzenleme savcının yerinin değiştirilmesini veya avukatın kürsüye çıkmasını gerektirir.

Buna karşın verildiği mahkemede kesinleşen (kanun yoluna tabi olmayan) hükmün kesinliği daima tartışılabilir. İtiraz veya temyizi kabil olmayan hükümler, yasa gereğince kesinleşirse de kamu vicdanında aynı kudrete ulaşamazlar, hatta bunu veren makam Yüce Divan olsa dahi, Anayasamızın bu açıdan değiştirilmesi gereklidir. **Yüce Divanda küçük bir kurul yargılmalı, vereceği hüküm Genel Kurulda temyiz edilmelidir.**

5) Diyalektiğin özü :

Diyalektik dar olmayan bir anlam taşır. Bir iddiadan, olumlu veya olumsuz, tüm sonuçlarını eksiksiz-çıkarabilmek belki bir sanattır. Müdafilik sanatının büyük bir kısmı burada kendini gösterir. Fakat bu mantık ameliyesi aldatıcı veya sadece gerçek benzeri ol-

mamalıdır. Tam gerçeği göstermelidir. Max-Weber, hukuk sosyolojisi eserinde şunları söyledi: **«Avukatlar, ancak akılcı dava usullerinin uygulanmaya başladığı devirlerde ortaya çıkmışlardır»** ve devam eder: **«Sadece belli formülleri söylemekle görevli (sözcü) ile tüm hukuk tekniği bilgisini davalı veya davacının savunmasına tahsis eden (Avukat) arasında büyük fark vardır».**

Avukatını seçmek özgürlüğünün sınırlandırılması sistemi bozar. Mithat Paşa kendini yargılayanlara «bir avukat ile istişareye hakkımız var mıdır» diye sormuş, «Biz üç avukatın adlarını tesbit ettik, bunlardan birini seçebilirsiniz» cevabını almıştır. Olağan dışı mahkemelerde «mutemed hakim» kadar mutemed avukat da usul diyalektiği dışındadır.

Usul Kanununda ender hallerde kullanılması öngörülen bazı yetkilerin fazlaca sert bir şekilde kullanılması davanın görünümünü değiştirir, Hakim «iktidar temsilcisi» gibi gözükmemelidir.

Diyalektik, «hüküm»ün gerçekten varoluşunu sağlayabilmesi için bir başka açının gözönünde tutulması gerekir. Bütünsellik ilkesi diyalektik düşüncenin en kapsayıcı ilkesidir. Her hangi bir şeyin tek başına ve içinde bulunduğu bütünden ayrı olarak ele alındığı zaman kavranamayacağını ileri sürebiliriz. İtham ve savunma ancak hüküm içinde değerlendirilebilir. Karşıtlık dıştan gelmez, suçlu insan dediğimiz «bütün»de suçlu olmak istemeyen bir güç vardır. Dava da bir bütündür. Sanığın suçlu olduğunu veya olmadığını kanıtlamak isteyen iki güç karşılaşır. Fakat bunu davanın bütünü içinde tutmakla görevliyiz. Ceza hukukunda geçerli olmayan «kıyaslama» ceza yargısında kabul edilmiştir. Çünkü kıyaslamada geniş bir görüş yer alır. Davaya dıştan gelen bir güç diyalektiği mutlaka bozar. «Olağan dışı yargılamalar»ın kusuru buradadır. Özellikle «savunmanın köleleştirildiği» sistemlerde diyalektik ortam yok edilmiştir. Sonuç, istenilen gibi olmuş ise de gerçek aranmamış, yerine evvelden saptanan bir «gerçek benzeri» çıkmıştır. Usulde «vicahilik kuralı», savunma hakkı daraltılırsa, «müdafiden evrak saklanırsa» usul diyalektiği yanlış sonuç verecektir.

Davanın aşamalarında yürütme organının müdahalesi, dosyayı incelemekte, sanıkla görüşmekte çıkarılan güçlükler, hazırlanmaya yetmeyecek çok kısa mehiller, dolaylı sınırlamalar diyalektik dengesini bozar. Savunma heyecanı ile çok defa makul karşılanan davranışların makama hakaret sayılması, işlem yapılması, verilecek hükmün toplumca kabulünü engeller. **Savunmanın, itham ile birlikte başlaması elbetteki zorunludur.** Yukarda işaret edilen kusurlara aşağıda etraflıca değinilmiştir.

6) Diyalektiğin sakatlanması :

«Sözlü savunma» esas tutulmalıdır. Sözlü savunmanın lüzumsuzluğu ileri sürülür, yazılı savunma tercih edilir, hatta zaman zaman sınırlamalara gidildiği görülür. Fakat şu söz hiç unutulmamalıdır: **«Sözlü duruşmayı ve sözlü savunmayı kaldırmamız arkasından engizisyon gelir».**

Diyalektiği bozan nedenlerden biri de «yargı birliği» ne karşı tutumlardır. Genel yargı ve buna eklenen yargı gücünü kullanacak diğer kuruluşlar karşısında şu düşünce akla geliyor: **Parçalayınız hükmedersiniz.** Bu açıdan genel yargı organları dışında her organ hatalıdır. Hatta Bakanların Yüce Divanda yargılanmaları bile. Örneğin bir Bakan'ın rüşvetten ayrı bir mahkemede yargılanmasını haklı gösterecek bir neden yoktur. **Memurin muhakematı için de aynı şeyi söyleyebiliriz. Yargı birliği sağlanmalıdır. Adli yargı dışında kalan her kuruluş sakıncalıdır.**

Bazen savunma serbest olabilir. Fakat yargı yetkisi kısıtlanır. Kanunun iyi ve kusursuz olduğunu yerinde kullanılınca anlarız. Garنالutti'nin dediği gibi **«bir usul kanunu hakime itimatsızlığa göre kurulamaz».** Hakimi her adım atışta yöneltmek isteği sonuçta diyalektiğin verilerini bozar. Kanunun her olaya uygulanmasında hakimin yarattığı bir şey vardır. Bu görüş «Hakim, davasını gördüğü hadisenin kanun koyucusudur» sözünü doğrular. Hakimin üstü kapalı «tehdit» altında bulunması, kişisel korku, diyalektik dokusunu zedeler, hakimlerin yardımcısı diye nitelendirilen bilirkişilerin «resmi» bilirkişi haline sokul-

ması da diyalektik kurallarına aykırıdır. Yürütme organınca saptanan listeden bilirkişi seçmek zorunluğu içinde aynı şey söylenebilir.

«Mecburi müdafilik» usulü tesis olunmalıdır. Fransız usul kanununun 114. maddesi, her sanığa -geliri ne olursa olsun- müdafii istemek hakkını tanımıştır. Müdafii Baro Başkanı tarafından seçilir. Alman Kanunu (md. 140) müdafii istemek hakkını fakirlik şartına bağlamıştır. Belçika'da Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı, sanığın müdafii yoksa, duruşmadan evvel bir müdafii tayin eder, eğer unutulursa işlemler batıl sayılır. Bizim usul yasamız «mecburi müdafii» tayini hallerini saptamıştır. **Fakat bunlar arasında «ağır cezalı işler» yoktur. O halde, müdafisiz «ölüm cezası» verilebilmektedir.**

Her biri başka bir isteği yansıtacak bile bütün savunma kısıtlamalarının birleştiği nokta şudur: Savunmayı etkisiz hale getirmek, dolayısıyla doğru ve gerçekçi sonucu engellemek.

Bu amaçla diyalektik dokusunu zedelemekte kullanılan araçlar üzerinde durmakta fayda vardır: **«Eşit silahla çarpışma dengesi»ni bozmak, sık rastlanan usullerdendir. Bu araç ya yasadan gelir, yahut duruşmayı idare edenin müdahalesinden. «Savunma gereklerini getirebilme olanağı» sağlanmazsa diyalektik sonuç vermeyecektir.**

Diyalektik somut bir tekniği gerektirir. O halde Ceza Yargılaması Usulü bu tekniği sağlayabiliyormu? Çapraz sorgusuz usuller» diyalektiği sifıra yakın bir düzeye indirir. Bizim Usul sistemimiz bunlar arasındadır.

Usul diyalektiğini «son soruşturma»ya indirgeli sayamayız. Kuşkusuz son soruşturmada «aleni celse»de diyalektik daha somut görülür. Fakat tam anlamı ile yargılama diyalektiğinin sonuç verebilmesi «olayların özündeki çelişkilerin» aleni celsede tartışma konusu haline getirebilecek kadar açık-seçik ortaya konulabilmesi koşuluna bağlıdır.

İtham-savunma diyalektiğinin doğal koşullarını sağlamak bu koşulları -başka mak-

satlarla bozmamak, gerçek bütüne (Gerçek hükme) varabilmenin tek yoludur.

Yukarda sadece işaret olunan sakıncalar aşağıda etraflıca incelenmiştir :

7) Genellikle Savunma Hakkı :

Savunma hakkı Anayasanın tanıdığı haklardandır. Bunu tanımayan bir Anayasa zaten düşünülemez. Bu hak kendini çok eskidenberi kabul ettirmiştir. Romalılar esirlere bile « s a v u n m a h a k k ı » tanımışlardı.

Usul hukuku'nda savunma hakkı «sübjektif kamu hakları»ndan sayılır. Bu hakkı tanımak, onun kullanılması için gerekli olanı sağlamayı da kapsar. Kullanma olanağını savsaklamak, savunma hakkını tanımamaya eşittir. «Mecburi Müdafilik» bu açıdan Devlet görevleri arasında yer alır. Bu hakkı tanımış olmak, onu kullanılabilir halde tutmağı da gerektirir. Bu nedenle, bu hakkın zararına geniş (memleket çapında) veya bölgesel baskılar, hasmana bir ortam, müdafilere yönelmiş, sistemli yayın ve benzeri fiili durumların önlenmesi de Devlet görevleri arasındadır. Hüküm verilenceye kadar davalar hakkındaki yayın yasakları, sınıklar ve müdafilere yönelmiş yayını da kapsamalıdır. **Devlet, bütün sübjektif kamu hakları gibi, savunma hakkının da kullanılmasına elverişli ortamı sağlamak ve korumakla görevlidir.**

Savunma hakkı -bir açıdan- yalın değil, karmaşık haklardan sayılır. Örneğin; «isnadi öğrenmek hakkı» tanınmamış ise, savunma hakkının tanınmış olduğundan söz etmekte içtenlik yoktur. Çünkü adalet «gafil avlamak» değildir. İthamın bilinmesi, delilleri ile birlikte ve zamanında bilinmesi demektir. Delilleri ile bilinmeyen bir itham karşısında savunma zorunluğu sözde veya biçimsel veyahut daha iyi bir deyimle, « s a v u n m a b e n z e r i » dir. **Müdafinin, savunma görevine, hazırlık safhasından başlaması zorunluğu böylece daha iyi anlaşılır.**

Savunma hakkının gereklerini sağlamakta bütün «Kamu Görevlileri» yükümlüdürler. Bu görevlilerin başında elbetteki yargı görevinde bulunanlar gelir. «Savunma hakkının

korunmasında başlıca sorumlu hakimdir». **Müdafaaya yer vermeyene yargılama, savunmasız veya kısıtlı savunmaya özenene hakim denmez.**

Bütün haklar gibi savunma da düzenlenebilir. Fakat düzenleme çabası, savunma hakkını kaldırmak veya kısmak için örtü olarak kullanılmamalıdır. Bu çabanın tek amacı olmalıdır: Savunmayı daha etkili, daha güveneli hale getirmek. Bu amaca yabancı yasama tedbirleri tanınmış olanı sezdirmeden geri almaktır. Belli bir usul döneminden evvel (Örneğin duruşmadan evvel) müdafinin yardımını yasaklayan, müdafinin adedini sınırlayan, liste üzerinden müdafii seçmeğı zorunlu kılan, müdafii seçiminde çeşitli yollarla serbestiyi kaldıran, onu onayla tamamlanacak işlemlerden sayan, savunma süresini sınırlayan, bazı evrakın incelenmesini yasaklayan, sanığı avukatını değiştirmeğı baskı usulleri ile zorlayan bütün tedbirler « H u k u k a a y k ı r ı l ı k » ile kusurludur.

Uygulamaya gelince, alışılmış bahane-formüllere zaman zaman rastlanmıştır: Avukatın, hakimin yardımcısı olduğu formülü gibi, «Bilirkişi hakimin yardımcısıdır», yolunda yasal bir kural vardır. Buna benzer bir kural getirmek kolaylıkla avukatın hakimin emrinde olmasına dönüşebilir. Bu adaletin zararına olur. Savunmanın hükümden daha fazla adalete yakın olduğu ve zamanı gelince bunun pek açık anlaşıldığı çok olmuştur. Yargıtayca, lehe her bozma savunmanın da haklı olabileceğini kanıtlar. Savunmada yargısal denetim anlamına gelen her davranış «gayri meşru»dur. Savunma kadar, sadece «kendi kendini denetim»e muhtaç, buna en elverişli ve en yeterli başka bir konu bulunamaz.

Bu suretle «savunma kısıtlaması» çabalarının usul hukuku açısından yetersizliğine genel olarak deyindik. Memleketimizde mevcut kısıtlamalara ve onlara eklenenlere ilişkin son değişikliklerden bazılarını örnek olarak vereceğiz.

8) Savunma sınırının aşılması iddiası :

Türk Ceza Kanununun 486. maddesinde «savunma dokunulmazlığı» yer alır. Bu hük-

me göre kendini savunanların veya müdafilerin «dava hakkında» yazdıkları ve söylediklerinde «hakareti mutazammın yazı ve sözlerinden dolayı takibat yapılamaz. Fakat aynı maddeye şu istisna hükme eklenmiştir: «Dava ile ilgili olmayan ve ilgili olduğu takdirde dahi iddia ve müdafaa hududunu aşan hakareti mutazammın yazı ve sözler yukarki fıkra hükümünden hariçtir».

O halde getirilen bu istisna karşısında memleketimizde «savunma dokunulmazlığı» var mıdır? Yok mudur? Bu üzerinde durulacak bir sorudur. İstisnayı getiren hüküm Ceza Kanununun ilk metninde ve Mevaz Kanunda mevcut değildi. Ceza Kanununa sonradan eklendi.

Kural ile istisnayı birlikte yorumlayıp mantıklı bir sonuca varmak mümkün olamamaktadır. Zira itham ve savunma sınır içinde kalınmış ise zaten bir suçun bulunduğu bahsedilemez. Sınır aşılmış, savunma suç görülebilecek hale gelmiş olmalıdır ki «savunma dokunulmazlığı»ndan söz edilebilsin. Kanun, kendini savunanın sözlerinde, yazılarında hakaret olsa dahi onu, bazı sebeplerle bağışlamış olmalıdır ki bir dokunulmazlıktan söz edilebilsin. O halde istisna gibi görülen husus, esasında kuralın örtülü şekilde ilgası çabasıdır. Bu istisnayı getirenler bir şeyi düşünmemişlerdir: **Kanunu uygulamakla görevli olanların «hukukun üstünlüğü» kavramı önünde insanca sorumluluklarını.**

Savunma etkili olmak zorundadır. Savunmanın bu niteliğini zayıflatacak her türlü kuşku, sonuçta adaletin zararına olur. **Ceza korkusu altında, söylenmesi gereken söylenemezse bunun zararını adalet çeker.** Bu avukatlık mesleğinin bir ayrıcalığı da değildir. Zira dokunulmazlıktan, avukat olmayanlar da faydalanır.

Kanunun gerekçesinde dava ile ilgili olsa dahi «yapılması ve söylenmesi zaruri olmayan hakareti mutazammın yazı ve sözlerin istisna» yı teşkil ettiği belirtilmiştir. İthamı red etmek için neyin zaruri olduğunu, neyin olmadığını saptamak mümkün değildir. Savunma dokunulmazlığı sınırının aşılp aşılmadığını böyle bir zaruret kavramına bağlamak, sonuçta do-

kunulmazlığın her zaman kaldırılabileceği anlamını taşır. Bu bir güvence değildir. TCK'nun 486. maddesi bu sebeplerle değiştirilmez.

9) Meşru delil :

Meşruluk koşulunun tek anlamı, taraflardan birinin usulsüz elde ettiği bir delili kullanmasını önlemektir. Başkasına gönderilen mektubun, müvezzinin tatmini suretile ele geçirilmesi ve mahkemeye sunulmuş bulunması, şahadetten çekinmiş olan bir şahsın veya sanığın avukatı ile telefon konuşmasının gizlice dinlenmiş ve banda alınmış olması halinde bu bant delil olarak kullanılamaz. Zira «şahadetten çekinme hakkı»nın, «meslek sırrı»nın ihlali suretile elde edilen delil, meşru sayılamaz. «Meşru olmayan vasıta ve yollar» deyiminin tek anlamı budur.

Böylesine uygulamalara son verilmelidir. **Meşru olmayan yollarla elde edilen delillere itibar edilemeyeceğine ilişkin açık bir hüküm Usul Kanununa konulmalıdır.**

10) Avukat bürolarında arama :

Avukat yazıhanelerinde aramaların bizzat C. Savcısı veya yardımcılar tarafından yapılacağı hakkında İçişleri Bakanlığının Valiliklere gönderdiği 11.1.1973 gün ve Asayiş A-63145/2370 sayılı tamimle dayanağı Adalet Bakanlığının C. Savcılıklarına gönderdiği 27.3.1971 gün ve Ceza İşleri Genel Müdürlüğü ifadeli 11/37 sayılı yazısı bulunmaktadır.

İçişleri Bakanlığınca «Usul hükümlerinin gösterdiği istisnai haller dışında, Avukatlara ait yazıhanelerde yapılacak aramaların bizzat C. Savcısı veya yardımcılar tarafından yapılması hakkında, Adalet Bakanlığınca Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün C. Savcılıklarına gönderilen 27.3.1971 tarihli 11/37 sayılı tamimi durumu aydınlatmaktadır.

Adalet Bakanlığı tamiminde şu hususlar yer almaktadır. «Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından alınan bir yazıda, bazı olaylar dolayısıyla Avukat yazıhanelerinde zabıta tarafından yapılan arama esnasında özellikle meslek sırrına ilişkin olması sebebiyle gizli tutulması gereken bazı belgelerin açığa çıkarıldığı

bu halin ise Avukatlık mesleğine kanunun bahşeylediği teminatı zedelediği bildirilmektedir.

Malum olduğu üzere, 1.9.1960 gün ve 58/35 sayılı bir tamimle, Avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işledikleri suçlar ile Avukatlık Kanununun soruşturma yönünden tanıdığı teminat prensibinin ışığı altında şahsi suçlarından dolayı yapılacak olan soruşturmanın da zabıta makam ve mercilerine bırakılmıyarak doğrudan doğruya C. Savcısı veya yardımcıları tarafından yapılması keyfiyeti açıkça belirtilmiştir.

Genellikle bir suçun subut varakalarının elde edilmesini teminen yapılan ve hazırlık soruşturmasının bir cüzünü teşkil eden aramanın, hangi şartlar ve kimler tarafından icra edileceği hususu CMUK.nun 94 ve müteakip maddelerinde tesbit edilmiş ve bu cümleden olarak hangi istisnai hallerde bu işlemin zabıta memurları tarafından yapılabileceği de açıkça belirtilmiş bulunmaktadır. Bilhassa ilgili kanunun 97. maddesinin, «Ancak tehirinde mazarrat umulan hallerde Cumhuriyet Müddeiumumileri ve Müddeiumumilerin muavini sıfatıyla emirlerini icraya memur olan zabıta memurları arama yapabilirler» şeklinde hükümde arama hususundaki işlemin, esasında Hakim ve C. Savcılarına verilmiş bir görev olduğunu teyit etmektedir.

Yukarda özetlenen tamimlere rağmen konunun yeteri kadar teminata bağlanmadığını gören Birliğimiz aşağıdaki gerekçelerle Usul Kanunumuzda Avukat bürolarında aramaya ilişkin açık hükümlere ihtiyaç bulunduğu kanaatine varmıştır, şöyle ki;

a. Konunun önemi : Arama, ağır bir soruşturma tedbiridir. Zira bu tedbir kişinin temel haklarını (mesken masuniyeti, sır masuniyeti gibi) ihlal eder. Kolaylıkla verilen arama kararları bu tedbirin niteliğinin anlaşılmasını gösterir. Avukatların yazıhanelerinde arama ise daha vahim bir haldir. Zira avukatlar tam bir güven içinde bulunamazlarsa mesleklerini ifade edemezler. Avukatın bürosu basit bir «iş mahalli» (CMUK, 96) değildir. Avukatın yazıhanesinin aranabileceğini düşünen bir müvekkilin avukatına güvenmesine imkan

yoktur. Aranabilen avukat yazıhanesi tuzak haline gelebilir. Zamanla, çok az kişi bu tuzağa düşer. Şüphe edilen bir şahsın avukatı varsa, onun bürosunda delil bulunabileceği ümidine kapılan zabıta savunma emniyetine en büyük darbeyi vurmuş olur. **Zabıtaya «savunma özgürlüğü»nü inkar imtiyazını tanımayan bir kanun hükmü yoktur.**

«Savunma özgürlüğü» yalnız duruşma da serbestce savunma yapabilmek olanağı değildir. Kişi dilediği delili getirmek veya getirmemek takdirine de sahip bulunmalıdır. Nasıl sanık konuşmaya zorlanamazsa, aynı şekilde elinde bulunan delili vermeğe de zorlanamaz. Avukat yazıhanesine intikal etmiş bir delil artık savunmanın takdirine tevdi edilmiştir.

b. Usul Kanunu : Usul Kanunumuzun arama tedbiri bakımından avukat büroları hakkında ayrı bir hüküm getirmediği söylenebilir. Fakat «aramanın yapılması... zaptedilecek eşyanın... aranılacak... mahallerde bulunduğunu istidlal ettirebilecek vakıaların vücuduna bağlıdır» (CMUK, 95, 2). **Herşeyden evvel bu vakıaların takdirinde savunma özgürlüğünü düzenleyen kuralların ve bu arada özellikle avukatın meslek sırrına bağlılık görevini koruyan hükümlerin nazara alınması lazımdır.**

c. Yazılı deliller : CMUK.nun 89. maddesine göre sanık ile avukatı arasındaki mektuplar «bu kimselerin yanında bulundukça zaptedilemez» bu kimseler yanında bulunmak, onların muhafazası altında olmak anlamına gelir. O halde sanığın avukatına gönderdiği mektuplar postahane de zapta zaptedilebilecek midir? «Postahane de zapta» cevaz veren hükümde (CMUK, 91) sanık ile avukatı arasındaki mektupların ayrık tutulduğunu gösteren bir ibare yoktur. Fakat bu yorum maksada uygun değildir. Fransız Yargıtayının pek eskiden beri kurulmuş içtihadı şöyledir, «Avukatların müşterilerinden aldıkları mektupların bürolarında zabdedilmezliğinin tabii sonucu, onlara gönderilen fakat henüz ellerine geçmeyen mektupların da zaptedilemeyeceğidir».

Nancy Barosunun itirazı üzerine, böyle bir olayda Fransız Yargıtayı şu kararı vermiştir; «Nancy Avukatlarının itirazı savunmaya

daima tanınmış hakların verilmesinde, suç ortağının kendi avukatına yazdığı mektubun zabtı kararını dahi iptal etmiştir. Fransız doktrinine göre Avukatı ile müvekkil arasındaki mektupların zabtı ve okunması görevliler bakımından disiplin kovuşturmasını gerektirir. Bu davranış suç da sayılabilir (TCK. 195).

ç. **Sonuç** : Avukat bürolarında aramanın hukuk dışı uygulamalarına rastlanmaktadır. Bu konuda Türk Usul hukukunda yeni kuralara ve hukuka uygun geleneklerin kurulmasına ihtiyaç vardır.

11) Dosya inceleme hakkı, müvekkil ile temas hakkı :

a) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 46. maddesi hükmü, 3449 sayılı kanundan farklı olarak, avukata dava ve takip dosyalarını inceleme ve dilediği belgelerin fotokopilerini almak yetkisini vermiştir. Kanunun 2. maddesinin son fıkrasında yer alan «Adli merciler ve diğer resmi daireler, Avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler.» hükmüyle birlikte 46. maddesinin avukata gerçekten daha geniş olanaklar tanıdığını belirtmek gerekir.

Ancak, resmi merciler, bazı sakıncalar olduğunu ileri sürerek kanunun Avukata tanıdığı bu olanağı azaltmak yoluna gitmektedirler. Nitekim T.C. Emekli Sandığı, Vatani vazifesini yaparken sakatlanan bir vatandaşın malül aylığı bağlanması istediğinin reddine ilişkin dosyayı, avukatına incelemek istememiştir. Avukata dosya incelemeye keyfiyetinin her yönüyle haksız olduğu bellidir. En azından dosyayı inceleyip te işlemin doğruluğunu gören avukatın müvekkiline bir dava açılmaması gerektiğini bildirmesi yararlıdır. Bu suretle gereksiz bir dava açılmayacak, iş sahibi zarara uğramadığı gibi yargı organları da meşgul edilmeyecektir.

b) Hazırlık soruşturmasının gizli olduğu, bu dönemde müdafinin sanıkla temasının önlediği bilinmektedir. **Böylesine aşırı bir gizliliği haklı gösterecek bir hüküm usul kanununda yer almamaktadır**, Hazırlık keşfinde sanık müdafinin hazır bulunabileceği (md. 162) takipsizlik kararına itiraz (md. 164, 165), ha-

zırlıktaki tevkife itiraz gibi hallerde dosya incelenmeden, sanıkla temas etmeden bu hakların kullanılması mümkün değildir. Sanıkla bu safhada müdafii konuşurken yanlarında bir görevlinin bulunması ise hiç bir şekilde haklı görülemez.

13) Yargıtayda tebliğnamelerin gizlenmesi :

Yargıtayda Başsavcılıkca ceza davalarının incelenmesi aşamasında düzenlenen tebliğnamelerin gizliliğine dair mevzuatımızda özellikle CMUK. da hiçbir kural mevcut değildir. Aslında aleniyet asıdır. Başsavcılıkca düzenlenen tebliğnameler uzun süre dosyalardan çıkarılmamakta dosya ile birlikte meslektaşlarımızın tetkikine sunulmakta idi. Sonraları bu tebliğnamedeki bilgilerin dosyanın onanacağı veya bozulacağı konusunda verdiği fikirlerin meslektaşlarımızca suistimal edildiğinden bahisle gizlenmesi yolu seçilmiştir.

Tebliğnamenin gizlenmesi ceza davaları konusunda uzmanlaşmış başsavcı yardımcılarının görüşlerinden savunmanın yararlanmasını engellemektedir. Tebliğnamelerin savunma mesleği mensupları tarafından bilinmesi sanığın savunulmasında doğru sonuca varılması için zorunludur. Asıl olan da adalettir.

Tebliğnamelerin Askeri Yargıtayda meslektaşlarımızdan gizlenmemesi de uygulamada önemli bir ayrıcalık sergilenmiştir. Çok uzun süredir. Üzerinde durulan bu konuda 29.8.1983 gününde yürürlüğe giren Yargıtay İç Yönetmeliğinin 9. maddesinin son fıkrası ile **inceleme sırasında tebliğnameler dosyadan çıkarılamaz** kuralı getirilmiştir. Yürürlüğe girmiş bulunan bu kesin kuralın uygulanmadığını görmekteyiz.

13) Telefonların dinlenmesi :

Teknikteki gelişme, telefon konuşmalarının kolaylıkla dinlenmesini sağlamıştır. «Dinleme başlığı» geçirmek, telefon hatları üzerine sadece iki pense ufak bir dinleme aleti yerleştirmek usullerine rastlanmaktadır. Bundan başka telefon tellerine yerleştirilmesi zarureti de kaldıran aletler yapılmıştır. Bunların, telefon tellerinin geçtiği manyetik alan içinde

herhangi bir yere konmaları halinde kolaylıkla konuşmalar dinlenebilmektedir. «Resmi dinleme» daha ziyade santrallerde yapılmaktadır.

Telefonların dinlenmesine, ya bilgi toplamak veya bir suçun delillerini elde etmek için başvurulur. İlerde adliyeye intikal ettirilmek istenilen konularda dinleme ayrıca banda alınmaktadır. Bu şekilde dinlemeye uygulamada «Teknik Dinleme» adı verilmektedir.

Telefonların dinlenmesi yolundaki uygulama bazı yabancı memleketlerde oldukça sert tepkilere yol açmıştır. Bir telefon kulübesi dışında alınan bir tertiple bir kimsenin telefon konuşmasının teybe alınması olayında Amerikan Yüksek Mahkemesi, 18 Aralık 1967 günlü bir kararında, incelediği mahkeme hükmünü şu gerekçe ile bozmuştu «Eğer bir kimse bir telefon kulübesini kullanırsa, mevcut olduğuna inandığı sır dokunulmazlığı inancı içindedir. Anayasa sadece maddi varlığı olan şeylerin değil, konuşmaların kaydını da müsadere sayar». Yüksek Mahkemenin bu içtihadına rağmen Amerika'da bir Watergate olayı meydana gelebilmiştir.

Fransa'da, son günlerde resmi dinlemenin yaygın bir hale gelmesinden, bir «Fransız Watergate»inden şikayet edilmektedir. 1973 Haziran ayında Fransız parlamentosunda konunun incelenmesi için bir soruşturma komisyonu kurulması önerilmiştir. Fransız Parlamentosundaki görüşmelerde, tamamiyle istisnai olması gereken dinlemenin, Hükümetçe yaygın hale getirilmesinin bir çeşit «modern engizisyon» olduğu, devletin güvenliği değil, hükümetin çıkarı için dinlemelere başvurulduğu ileri sürüldü.

Fransa doktrininde iki ayrı tez ortaya atılmıştır: Bir anlayışa göre Fransız Ceza Kanununun 368. maddesi telefon konuşmalarını dinlemeyi suç saymıştır. Bu maddenin uygulanması için açık bir istisna getiren kanun hükmüne ihtiyaç vardır, oysa böyle bir kanun hükmü yoktur.

Bu nedenle dinlemeler meşru değildir. İkinci anlayışa göre telefon konuşmaları da bir «haberleşmedir» nasıl mektuplar, usulüne uyularak «zaptediliyorsa, aynı şekilde telefon

konuşmaları da zabtolunabilir. O halde hakim kararı ile telefon konuşmaları dinlenebilecektir. Fakat bu ikinci anlayışa karşı şu uyarılara rastlanılmaktadır. Mektupların zabtı bakımından, Usul Kanunlarında, kişisel hakları, özellikle savunma hakkını, meslek sırrını koruyucu, hükümlere yer verilmiştir. Bu hükümler, yetkinin kötüye kullanılmasını önler. Oysa bu tedbirlerin hiçbirini telefonların dinlenmesine uygulamak mümkün değildir. Kaldı ki dinleme, resmi işlemlere hiç uymayan, sinsice bir davranıştır. İster istemez, bu çeşit uygulamalar, yürütmeyi lekeler, olaya bulaştırır. Dinleme teybe alınacağından «Band hileleri», «Montajcılık» suçlaması, ilgili makamların, kamuoyunda yıpranmalarına yol açar.

Memleketimizde adli kararlar telefon dinlenmesi hakkında şöyle bir uygulama mevcuttur: «Mahkeme kararı veya acele hallerde Ceza Usulü Kanununun 92. maddesindeki kayıt ve şartlarla, konuşmaların kim tarafından dinleneceği yazılı olarak bildirilmek suretiyle, savcıların verecekleri kararlar üzerine telefon konuşmaları sözü edilen ilgililer tarafından dinlenebilir. Savcılar tarafından verilmiş olan bu kararın hakim tarafından onanmış olup olmadığı araştırılır. Üç gün zarfında karar onanmadığı takdirde daha sonraki konuşmalar dinletilemez» (Telefon İşletme rehberi, madde 4).

Devlet Güvenlik Mahkemesi Kanunu, Hükümet tasarısında şu hüküm yer almıştı: Devlet Güvenlik mahkemesi savcılarını «soruşturma sırasında hakim tarafından verilmesi gereken kararları, Devlet Güvenlik Mahkemesi çerçevesindeki yetkili hakimlerden isteyebilirler». Bu hüküm karma komisyonda şöylece değiştirilmiştir: Güvenlik mahkemesi yedek hakimlerinden de isteyebilirler».

Telefonların dinlenmesi konusu yakın gelecekte önem kazanacak, çekişmelere sebep olabilecektir. Bu konuda Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun, Adana toplantısında yayımladığı bildiriye, yeniden sunmakta yarar görmekteyiz:

— Anayasada yer alan «Özel hayatın gizliliği», «Haberleşme özgürlüğü» kavramlarının gerektirdiği mahremiyete yeteri kadar riayet edilmediğini,

— Gizli dinleme, teyp, teleobjektif ve benzeri cihazların kaydettiği teknik ilerleme ile «Özel hayata saygı hakkı»nı bağdaştırabilmek için yeni hukuk kurallarına ihtiyaç bulunduğunu,

— Avrupa insan hakları sözleşmesi ve 1970 yılında Avrupa Adalet Bakanları toplantısında «Özel hayata saygı hakkı»nın gereği gibi korunması hususunda tedbirler alınmasında devletimizin taahhütlerini yerine getirmesi zorunluluğunu,

— Milli güvenlik zaruretleri ile teknik cihazların kullanılması yolundaki uygulamanın kanuni bir statüye bağlanması lüzumunu, öbür memleketlerin çalışmalarını, gözönünde tutan Barolar Birliği Yönetim Kurulu, bu konuda mukayeseli hukuk anlayışı içinde gerekli çalışmalara bir an önce başlanması dileği ile bu konudaki raporu ilgili makamlara sunmuştu. Ancak; İlgililerce şimdiye kadar hiçbir çalışmaya başlanmış değildir.

14) Avukat değişikliği zorlamaları :

Güvenlik mahkemesi kanununun 23. maddesine göre mahkeme başkanı duruşmanın inzibatını bozan sanığı veya müdafii o günkü duruşmanın tamamına çıkmamak üzere duruşma salonundan çıkarır. Duruşma salonundan çıkarılan sanık veya müdafinin bundan sonraki oturumlarda da duruşmanın inzibatını bozmakta ısrar etmeleri halinde, bir daha aynı dava ile ilgili duruşmalara katılmamalarına da karar verebilir.

Avukatlık Kanununun 58. maddesine göre; «Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Usulü Muhakemeleri Kanunlarının duruşmanın inzibatına ilişkin hükümleri saklıdır». Devlet Güvenlik Mahkemeleri olağanüstü durumlara özgü mahkeme olarak düşünülmediğine göre duruşmaların inzibatı hakkında diğer mahkemelerde yeterli olan genel hükümlerden ayrılmak için sebep ve zaruret yoktur. Bu hüküm «Savunma Hakkı»nın kısıtlanması gibi bir sonuç verebilir. **Duruşmaların inzibatı elbette önemlidir. Fakat savunma hakkının bundan daha az önemli olduğu düşünülemez.** Savunma için gerekli güvencenin kaybolması ile savunma büyük bir zaafa düşmüş olur ki,

bundan zarar göreceklere başında «Adalet» gelir.

«Duruşmanın disiplini bakımından yetkiler, müdafinin hürriyetine engel olmamalıdır». «Avukat görevini yerine getirmede bağımsızdır (Avukatlık Kanununun 1/2). Duruşmanın inzibatı kavramının makul olmayan bir ölçüye bağlanması halinde Başkanın alacağı tedbirin savunma özgürlüğünü fiilen kısıtlayacağı tabiidir. Avukatın davasını bütün belagati ile müdafaa edebilmesinde, jestleri, hareketleri ile müdafasını kuvvetlendirebilmesinde sosyal ve meslekî zaruretler bulunduğu inkar edilemez».

Bu hüküm bir dava ile avukatın ilgisini. Başkanın kararı ile kesilmesi gibi alışılmamış ve maksadı aşan nitelik taşımaktadır. Önerilen hükümde tedbir «müdafii hakkında uygulandığı takdirde keyfiyetin Barosuna bildirileceği, müvekkile de dilerse başka bir müdafii tayin etmesi için süre verileceği» bildirilmektedir. Duruşmanın disiplinine aykırı davranışları saptanan bir Avukatın Barosuna durum bildirilirse gereken işlemin yapılacağı pek tabiidir. Bu konularda barolarımızın hiçbir ihmali tesbit edilmemiştir. Fakat bir sanığa kendisinin seçtiği ve seçmek hakkına sahip olduğu müdafiiyi değiştirmek sonucu verecek müdahalelerin usul hukuku ilkeleri ile bağdaşmasına imkan yoktur. Mahkemece istenmeyen müdafii bu yolla dava ile ilişkisinin kesilmesi her şeyden evvel savunma hakkını tahrir eder Zira bu hakkın ön koşulu sanığın müdafiiyi seçmekteki serbestisidir.

15) Avuktan evrak gizlenmesi :

Bu konuda oldukça vahim bir hüküm getirilmiştir 1740 sayılı kanunla Danıştay Kanununun 82. maddesine eklenen fıkra aynen şöyledir. «Görevli daire veya kurul veya kanun sözcüleri tarafından getirilen veya idarece gönderilen gizli her türlü belge ve dosyalarla reddi hakim üzerine reddedilen hakim tarafından bu hususta verilen cevap taraf ve vekillerine incelettirilemez.» 1602 sayılı Askeri İdare Mahkemesi Kanununun 54. maddesinden esinlenerek yapılan bu genelleştirme büyük sakınca doğuracaktır.

Davada taraf olan kişi veya vekili, kendi

aleyhlerine olan bir belgeyi göremeyecektir. Memleketimizde, resmi yazışmalarda gizlilikle ne kadar ifrata gidildiği düşünülürse uygulamada bir kimsenin kendisini nasıl savunacağını kestirmek mümkün değildir.

Bu hükmün Anayasaya aykırılığı bakımından şöyle düşünülebilir. Anayasamızın 36. maddesine göre «herkes meşru bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir». Kendilerine ilişkin bir konuda ilgililer, gizlilik ile dosyalarını göremezlerse dava ve savunma hakkını nasıl kullanacaklardır?

Usul Hukukunda savunma hakkının ön koşulu «ithamı öğrenmek hakkı»dır. İdari işlemi dava eden ilgili idarenin gizlilik iddiası ile Danıştay'a gönderdiği evrakı göremezse hakkındaki ithamı nasıl karşılayacaktır.

Anayasanın 31. maddesinin gerekçesinde, «klasik haklar» arasında bulunan, 1924 Anayasasında da kabul edilen «savunma hakkı»na ve «Hakkını aramak özgürlüğü»ne, yeni Anayasamızda, yargı bölümünde değil «Temel Haklar» bölümünde yer verilmiştir. Anayasamızın, «temel hakları ve hürriyetler» olarak tanımlaması karşısında «Hak aramak özgürlüğü»nü kısıtlayan hükümlerin Anayasa'ya açıkça aykırı olduğunu kabul etmek gerekir.

Kanunla temel hakkın özüne dokunulabileceği yolundaki Anayasa değişikliği dahi eklenen hükmü meşru göstermez. İdarenin «gizli» damgasını bastığı her varaka böyle bir ayrıcalıktan faydalanırsa, artık savunma hakkından bahsetmeğe imkan kalmayacaktır.

Eklenen hükmün Anayasa'da yer alan duruşmaların aleniyeti kavramını da zedelediği görülmektedir. İdarenin gizli dediği evrak duruşmada da okunamayacaktır. Halbuki bu evraka dayanmak suretiyle «hüküm» veya vicdanî kanaat teessüs edebilecektir.

Bu durumlarda Danıştay verdiği kararda «gizli vesika»dan ya söz edemeyecek veya ne ihtiva ettiğini göstermeksizin sadece böyle bir varakanın mevcudiyetine işaretle yetinecektir. Bu suretle ne hakkını arayan, ne de kamu oyu,

davanın ne sebeple reddedildiğini anlayamayacaktır. Bu durumda Danıştay'da aleniyetten söz edilemez.

Konuyu biraz daha genişletmek suretiyle bir sonuca varmak mümkün olabilir: Fıkranın eklendiği 82. maddede bir ve üçüncü fıkralarda şu hükümler yer almaktadır. «Dava daireleri ve dava daireleri kurulu bakmakta oldukları davalara ait her çeşit incelemeleri kendiliklerinden yapabilecekleri gibi tayin edecekleri süre içinde lüzum gördükleri evrakın gönderilmesini ve her türlü bilgilerin verilmesini taraflardan ve ilgili diğer yerlerden isteyebilir... ancak, istenen bilgi ve belgeler Türkiye Cumhuriyetinin güvenliği ve yüksek menfaatleri ile birlikte yabancı devletlere de ilişkin ise, Başbakan veya ilgili Bakan gerekçesini bildirmek suretiyle söz konusu bilgi ve belgeleri vermeyebilir.»

O halde bu hüküm ile eklenen fıkra birlikte incelenirse iki hali ayırmak gerekecektir. Belgelerin verilmemesi ve verilmiş belgelerin avukatlara incelettirilmeksizin heyetlerce incelenmesi ve buna dayanarak karar verilmesi.

Belgelerin verilmemesini, aşağıda izah edildiği üzere, haklı bulan sistemler vardır. Fakat verildiği halde ilgiliden ve avukatından gizli tutma diye bir usule rastlanmamıştır.

Ceza Usulü Kanunumuzun 88. maddesine göre «resmi dairelerde saklı evrak vesair vesikalar münderecatının ifşası memleketin selâmetine zarar vereceği o dairenin en büyük âmiri tarafından beyan edilirse bu evrak ve vesikaların gösterilmesi ve teslimi istenemez. Şu kadar ki bu beyan kâfi görülmezse o dairenin mensup olduğu vekaletе müracaat edilebilir.»

Bu hususta bazı yabancı sistemlere göz atılabilir :

— Common Law memleketlerinde yetkili nazırın mahkemeden, böyle bir delilin kim tarafından ibraz edilirse edilsin o delili telâkki etmemesini istemek yetkisi vardır.

— İsviçre'de 1766 tarihli emirnameye göre Devlet memurlarının kararlarına mesnet olan her vesika alenidir. Bu vesikaları yalnız taraflar değil, herhangi bir vatandaş veya ba-

sın görebilir. Herne kadar önemli istisnalarına da yer verilmiş ise de kural esas itibariyle yürümektedir.

— Fransız sistemi hakkında şu karar bir fikir verebilir :

«Fransa'da yüksek memuriyetlere geçebilmek için bir idare okulundan mezun olmanın, bu okula girebilmek için de bir sınavı başarmanın gerekli bulunduğu, idarenin sınav adaylarından bazılarının dosyalarını inceleyerek onların sınava kabul edilmemelerine karar verdiği, bu kararın iptalinin istendiği görüldü. Danıştay ilgililerin dosyalarını incelemek üzere Hükümetten istemiş ise de, gizlilikten bahisle idarece dosya verilmemiştir.

Yüksek mahkeme şu gerekçe ile kararı iptal etti: Böyle bir karar kamu hizmetine alınmada eşitlik hakkını ihlal eder. Dosyaların Danıştay'a verilmemesi vakıası, davacıların siyasal kanaatleri sebebi ile sınava alınmadıklarının iddia suretile ortaya attıkları karinenin aksinin sabit olmaması sonucunu verir. İdari tasarrufun mesnedi, idari yargının denetlenmesine engel olamaz.»

— İtalyan Usul Kanununa göre (m. 342) memuriyeti veya mesleği gereğince yanında bulunan evrakı memur veya meslek sırrı ile

bağlı olan kimse talep halinde adli makamlara tevdi mecburdur. Siyasi askeri memuriyet veya meslek sırrı bahis konusu ise yazı ile hatta sebep göstermeksizin, evrakın verilemeyeceği beyan olunur. Eğer siyasi, askeri sır ileri sürülmüş ise ve adli makam bu beyanı varit görmemiş ise durum Adalet nazırına bildirilir.

Görüldüğü üzere evrakın verilmemesini haklı bulan sistemler vardır. 521 sayılı Danıştay Kanununun 57/2 ve 82/3. maddelerine göre gerçekten gizli olan belgeler zaten verilmiyecektir. O halde eklenen fıkraya göre verilenler aynı nitelikte olmayan belgelerdir. Evrak verilmese böyle bir belge yok sayılır ve buna göre dava hakkında karar verilir. **Fakat hakimlere, kanun sözcülerine gösterilip, ilgiliden saklanan belge usulüne rastlamak mümkün değildir.** Özellikle ilgilinin avukatından da belgenin saklanması, buna rağmen, bu belgeye dayanarak veya onun etkisi altında kalarak verilen hüküm bir «mahkeme hükmü», «delillerin tartışılmasını gerektiren vicahilik ilkesine uygun bir hüküm sayılması» mümkün görülemez.

Savunma hakkının kısıtlanması, yukarıda gösterilen örneklerden ibaret değildir. Bu kısıtlamalardan arınmış bir savunma sisteminin memleketimizde de kurulmasını sağlamak çabalarını, sürdürmek gerekmektedir.

● HAYAT STANDARDI KONUSUNDA TBB'NİN GÖRÜŞ VE GİRİŞİMLERİ

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI BASIN BÜLTENİ

Ankara 21.1.1989

193 Sayılı Gelir Vergisi Yasasında 3505 Sayılı Yasa ile yapılan değişiklik mükellefler açısından Adaletsiz, verginin niteliği açısından hatalı düzenlemeler içermektedir. Serbest meslek mensupları özellikle meslektaşlarımız için olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Savunma mesleği mensuplarından önemli bir kesitinin genç ve emekli avukatların mesleği terketmelerine işsizlik ve maddi zorluklarla karşı karşıya kalmalarına neden olmuştur. Yakın bir zamanda görevden ayrılmalara hızlanacak Devlet için yeni sorunlar ortaya çıkacaktır.

— Avukatlık bir kamu hizmeti ve serbest meslektir. Savunma gibi, vatandaşın temel haklarının kullanılması ticari bir faaliyet olarak değerlendirilemez. Avukatın birinci sınıf tüccar olarak görülmesi yanlış ve sakıncalıdır. Mesleğin çok yararlı genç, idealist ve tecrübeli kısmının tasfiyesi savunmayı alış-veriş haline dönüştürecek, maalesef mesleğe, vatan-daşa olduğu kadar Adalet ve Demokrasiye de zarar verecektir. Zira savunma demokrasinin temel kurumlarındanır.

— Savunma masraflı bir meslek haline dönüşmüştür. Yargı harçları, Adalet fonu ödentileri, işyeri kirası, sigorta primi, personel masrafı, tebligat giderleri, telefon ve yazıhane masraflarına üst üste yapılan zamlar ne-

deni ile giderler altından kalkılamıyacak şekilde boyutlanmaktadır. Meslektaşlarımızın yükü artarken, vatandaşın savunma hakkından yararlanmasının güçleştiği açıktır. Devletin hak arama özgürlüğünün kullanılmasını kolaylaştırması gerekirken zorlaştırdığı gözlenmektedir. Genç ve emekli meslektaşlarımızın korunması bir Devlet görevidir. Son durum genç hukukçular için bir istihdam sorunu olarak ortaya çıkmakta emekli hukukçular için ise yoksulluk konusu olarak önem taşımaktadır. Bu iki kesimin tasviyesine dönük düzenlemeler sosyal bir sorun olarak ciddi tehlikeler içermektedir.

— Vergi kazançtan alınır. Kazanç sağlayamayan insanların hayat standardı ilkesi ile vergilendirilmesi vergiden çok cezaya yaklaşmaktadır. Her ülkede ve sistemde kâr kadar zarar da doğal bir sonuçtur. Kazanamayan, zarar eden insandan vergi alınması verginin amaç ve ilkelerine aykırıdır.

— Hayat Standardı ilkesi kabul edilebilir olmadığı gibi yanlış bir değerlendirme ile yürürlüğe konulmuştur. Mükellefin emeklilik maaşı gayrimenkül ve menkül sermaye iratları ile eşinin gelirlerinin nazara alınmaması ilginçtir. Bütün bu gelirler kişinin hayat standardının esasını oluşturmaktadır. Çeşitli gelirlerin yok sayılmasının makûl ve anlaşılır görülmesi olanaksızdır.

Aynı işyerinde birlikte çalışan karı-koca meslektaşlarımızın ayrı ayrı hayat standardına tabi kılınmaları da belirgin bir yanlışlıktır.

— Sayın Maliye Bakanı çeşitli demeçleri ile hayat standardının 3.200.000.— TL. olduğunu vurgulamış, Barolara ve kamuoyuna bu meblağı açıkça beyan etmiştir. Türkiye Barolar Birliğini ziyareti sırasında da aynı beyanı yinelemiştir. Bu miktarın arttırılabileceğine dair kuşumuz karşısında teminat verildiği halde 30.12.1988 tarihinde çıkarılan bir kararname ile hayat standardı asgari 5.000.000.— TL. olarak belirlenmiştir. Bununla da kalınmamış kararnamenin yürürlük tarihi 1.1.1988 olarak saptanmıştır. Haksız, adaletsiz ve yanlış bir kural bu kadar sakıncaları ile birlikte makale teşmil edilerek uygulanmaktadır.

— Devletin vergi alması elbette bir hak ve görevidir. Ancak bu hak karşısında vatandaşın da güvenceleri vardır. 1.1.1988 tarihinde faaliyet gösteren bir mükellef elbette yürürlükteki mevcut kuralları dikkate alarak faaliyetini sürdürmüştür. Bir yıl sonra bu şartları ağırlaştırmağa, güven ve istikrarı ortadan kaldırmağa, kuralları geçmişe teşmil etmeğe devletin hakkının bulunmadığı, böyle bir uygulamanın hukuka açık bir aykırılık teşkil ettiği bilinmelidir.

— Geçici vergi uygulaması da mesleğimiz açısından bir ölçü olamamakta, lehte ve aleyhte dengesizlikler yaratmaktadır. Meslektaşlarımız her ay kazançlarının gerçek vergisini ödemeğe hazırdır. Vergi alanında son derece büyük bir karışıklığın yaratıldığı gözler önündedir. Vergi Daireleri bile uygulamanın ne şekilde gerçekleştirileceğini bilememektedir.

3505 Sayılı Yasa ve bu yasaya dayalı olarak yürürlüğe konan kararnamelerle getirilen bir dizi düzenleme hukuka açıkça aykırı olmakla kalmamakta gelecek için somut tehlike içermektedir. Yasa ve uygulamalar Anayasaya açıkça aykırı bulunmaktadır. Vergi İdaresi karşısında vatandaşın güvencesi ve hukuki istikrar yokedilmiştir.

Ciddi ve önemli yanlışlıkların düzeltilmesi zorunludur.

Başkan
Avukat Teoman EVREN

SOSYAL DEMOKRAT HALKÇI PARTİ **GENEL BAŞKANLIĞI** **ANKARA**

3.12.1988 tarihinde kabul edilen 3505 Sayılı Yasa, Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkında Kanun, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Damga Vergisi Kanunu, Harçlar Kanununda köklü değişiklikler yapmıştır. Öncelikle belirtmek isterim ki yukarıda sayılan pek çok Kanunun bir kanunla değiştirilmesi son zamanlarda sık sık karşılaştığı-

mız bir kanunla, pek çok kanunun değiştirilmesi şeklindeki uygulamanın yeni bir örneğidir. Böylece vergi mevzuatında büyük bir karışa yaratılmıştır.

— Getirilen değişikliklerden büyük çoğunluğu Anayasaya da aykırı bulunmaktadır. Sorumluluk ve ceza konularında yasa hukuka aykırı hükümler içermekle kalmamakta Adaletsiz ve ölçüsüz düzenlemeler getirmektedir.

Bütün mükellefler için Hayat Standardı esasına dayalı vergi ödeme zorunluluğu keyfi uygulamalara olanak tanımaktadır. Gerçek usûlde Gelir Vergisine tabi ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabının zarar beyanı da dahil olmak üzere vergi ödemelerinin hukuk ve vergi ilkeleri ile bağdaşması imkânsızdır. Zira vergi dünyanın her yerinde kazançtan alınır. Zarar eden, kazanamayan insanlardan vergi almak için zorlama bir zulüm olmaktadır. Prensibin değişen yasada var olması Anayasaya ve hukuka aykırılığı ortadan kaldıran bir neden değildir. İlkenin takdire bağlı olarak keyfi düzenlemelere açık olduğu, bunun için Bakanlar Kuruluna yetki verdiği, görülmektedir. Nitekim yasanın yürürlüğe girmesinden hemen sonra 30.12.1988 tarihinde çıkarılan bir kararname ile Hayat Standardı 5.000.000,— TL.'sına çıkarılmıştır. Uygulama 1 yıl önceden 1.1.1988 tarihinden başlatılmıştır. Yasa ile verilen yetkilerin böylesine hukuka aykırı olarak kullanılabilmesi somut şekilde ortaya çıktığı gibi, hukukî istikrar ve ticari güvencenin yasanın kurallarına uygun olarak yok edilebileceği anlaşılmış ve büyük bir tedirginlik yaratmıştır. Hayat Standardını 10 misline kadar arttırma yetkisinin ne büyük tehlikeler içerdiği ortadadır.

— Geçici Vergi bir yıl önceki kazanç üzerinden alınmaktadır. Geçen yıl kazanan mükellefin bu yılda aynı oranda kazanması varsayımına dayanmaktadır. Geçen yıl kazananın bu yıl kazanmamasının, zarar etmesinin mümkün bulunduğu düşünülmemektedir. Peşin vergi de gerçek kazançtan alınmalıdır. Tahmin esasına

dayanan bir vergi uygulaması hatalı ve sakıncalıdır.

— Hayat Standardı esasına dayanılarak vergi alınması halinde mükellefin emeklilik maaşı menkûl ve gayrimenkûl sermaye iratlarının Hayat Standardı içinde değerlendirilmesi sistemin mantığı ile çelişkilidir.

— Devlet vergilendirilmeyen kazançlar için önlemler almak zorunda iken; kazananı vergi almak gibi bir yöntem uygulamaktadır. Enflasyonun tahribatını Anayasaya ve Hukuka açıkça aykırı düzenlemelerle karşılamaya politika olarak benimsemiş ve bu politikayı kurallaştırmak ve kurumlaştırmak amacı ile yasal düzenlemeler yapmaktadır. Bu düzenlemeler gelecek için bir kuşku, korku kaynağı olmakla güven ve istikrarı yocketmektedir.

Kamu görevi niteliğindeki mesleklerin bir ticari işletme gibi değerlendirilmesi sakıncalıdır. Meslektaşlarımızın savunma görevi, tüccarlık gibi değerlendirilemez.

Yeni vergi uygulamaları ile genç hukukçuların mesleğe katılmaları çok güçleştirilmiş, emekli olduktan sonra, Adalete katkıda bulunmak isteyen meslektaşlarımızın hizmeti yürütmeleri engellenmiştir. Kazanamayan pek çok avukat için dar boğazlar ortaya çıkmış, mesleğin onursal niteliği gözardı edilmiştir. Serbest mesleklerin belirgin özelliği, her zaman hizmete amade olmaktır. Kazanamayandan vergi almak amacı ile doktorluk, mühendislik, mimarlık gibi mesleklerin vatandaşın hizmetinde olması engellenmemelidir.

3505 Sayılı Yasa ile getirilen düzenlemeler ve bu yasaya dayalı uygulamalar Anayasaya açıkça aykırı bulunmaktadır. İptali için Anayasa Mahkemesine dava açılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı**

Avukat Teoman EVREN

— DYP'sine de gönderildi.

● TÜRBAN KONUSU İLE İLGİLİ TBB. BASIN BÜLTENİ

BASIN BÜLTENİ

16.3.1989

60 yılı aşkın bir zamandır Atatürk devrimlerinin yarattığı çağdaş ortamda yaşayan devletimiz müslüman ülkelerin en güçlüsü, en saygındır. Devletimizin ulaştığı bu aydınlık çizgi bütün müslümanların örnek alacağı ve öğüneceği kadar yücedir. Bir süredir, Üniversiteli kızların türban bahanesinin ardında laik Cumhuriyetimizin temeline karşı eylem ve gösteriler tezgâhlanmaktadır. Mollalar yönetimindeki İran'ın Türkiye'nin işçilerine ve yargı sistemine sorumsuz bir pervasızlıkla saldırdığını görmekteyiz.

Olaylar hiç yoktan çok tehlikeli noktalara doğru boyutlanmaktadır. Yüksek Öğretim Kurumunun tutarsız, sakıncalı ve çelişkili karar ve uygulamalarının gündeme getirdiği türban olayı, siyasi çevrelerin gereksiz ve küçük hesaplarla yarattıkları ortam içinde Türkiye Cumhuriyeti için ciddi bir tehlike haline gelmiştir. Din ve devlet olgusunun birbirine karıştırılmasını laik devlet anlayışı ile bağdaştırmak olanaksızdır. Doğmatik baskı altında özgürlük ve demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Devletimizin teokratik esaslara göre yönetilmesi özleminden kaynaklanan gösterilerin derhal durdurulması zorunludur. Ülkemizde Türkiye Cumhuriyetinin her türlü saldırıya karşı koruyabilecek, aydın aydınlık güçler görevlerinin bilinci içindedirler. En büyük tehlike vatandaşlar arasında yaratılmak istenen ve körüklenen ayrıcalıktan kaynaklanmaktadır.

Öğrenci affı yasasına yabancı bir yama gibi eklenen türban kuralının Anayasa Mahkemesince iptali sonucunda içte ve dışta sergilenen olaylar sorunun gerçek yüzünü gün ışığına çıkarmıştır. Hiç kimsenin yasama organını yargısal olarak denetleme hakkına sahip Anayasa Mahkemesinin kararlarını sorumsuzca karalamak hakkı yoktur. Yargı Devletin, Anayasanın, teminatı ve onurudur.

İran'ın bağnaz ve doğmatik devlet yapısı ile, Türkiye'nin işçilerine ve yargı sistemine

müdahale şeklindeki davranışlarını şiddetle kınıyoruz. Devletler arası ilişkilerin ve saygının çok çirkin bir çok örneğini, ardarda sergileyen, mollalar rejiminin tutumuna lâıyk olduğu karşılığın verilmesini ve gereken müdahalelerin yapılmasını zorunlu görmekteyiz.

Siyasi kadrolar bu çok büyük tehlikenin karşısına çıkmakta ürkek, korkak, içtenlikten uzak hesaplar içindedirler. Zaman zaman olayları tahrik ve teşvik eden davranışlarına da tanık olmaktadır. Ülkeyi daha büyük felaketlerin içine süratle sürükleyebilecek bir halk oylamasının yapılmasını gündeme getirecek kadar soruna ve hukuka yabancı düşünceler ortaya atmaktadırlar.

Atatürk İlke ve Devrimlerine, Türkiye Cumhuriyetinin temel felsefesine, saldırmağa, Ülkenin çağdaş görüntüsünü ve saygınlığını gölgelemeye hiç kimsenin hakkı yoktur ve olmayacaktır. Bu gerçek içte ve dışta iyi bilinmeli, vatandaşlar arasında şiddet ve çatışmaya varacak gösteriler önlenmeli ve bu olumsuz ortam düzeltilmelidir.

Türkiye Cumhuriyeti Şeyhler, Dervişler, Mollalar Devleti değildir ve olamaz.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN**

● TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI Av. TEOMAN EVREN'İN ÜLKE VE MESLEK SORUNLARINA İLİŞKİN 18.3.1989 GÜNÜ BALIKESİR'DE YAPTIĞI BASIN BÜLTENİ

Balıkesir ilinde basınıımızın seçkin ve saygı değer üyelerini selamlamaktan sevinç duyuyorum.

Devlet ile insan onurunun uyumlu bağdaşması Hukuk Devletinin amacıdır. Bu uyumlu denge hukukun üstünlüğü ilkesini egemen kılmakla sağlanabilir.

Ülkemizde hukuk, fert ve toplum hayatındaki büyük önemine karşın son zamanlarda önemsenmemektedir.

Bu nedenle hukuk alanında hepimize üzüntü ve endişe veren olaylar ardarda yaşanmaktadır.

Hukukun genel ilkelerine aykırı yasalar çıkarılmakta kanun yapma tekniğine aykırı kurullarla değişiklikler yapılmaktadır.

— Kanun gücünde kararname çıkarma yetkisinin kullanılması yasamaya ait yetkilerin devri ve suistimali şeklini almıştır.

— Hukuki istikrar ve güven yok edilerek kazanılmış hakları ortadan kaldıran yasalar çıkarılmaktadır.

Süper Emeklilik Kanunu, Futbol Teşkilatı Kanunu, Vergi Kanunları son derece çarpıcı örnekler olarak gözler önündedir.

— Anayasa Mahkemesinin her gün yeni bir yasayı iptal ettiğini görmekteyiz. Yüksek mahkemeye başvurma olanakları son derece daraltılmış olduğu halde bu kadar iptal kararı ile karşı karşıya kalınması üzücüdür. Olayın bu önemli yanı bir yana itilerek Anayasa Mahkemesine yönelik eleştirileri kaygı ile izlemekteyiz.

İnsan hakları sorunu giderek ülkemizde önem ve öncelik kazanmaktadır. Ülkemizde yaşanan insan hakları ihlalleri uluslararası yansımalar yapmaktadır. Biz insan hakları sorununu her türlü dış etkinin ötesinde kendi vatandaşımıza duyduğumuz sevgi ve saygının bir sonucu olarak çözümlenmek zorundayız. İnsan haklarının koruyucusu ve güvencesi savunmadır. Savunma mesleği yeni yetkilerle donatılmalı, ithamla birlikte savunma da başlamalıdır. Orta çağdan kalma gizlilik yargının zararına olmakta, adalete güveni sarsmaktadır. Yargılama insanları gafil avlayarak cezalandırmak yerine gerçeği ortaya çıkarmağa yönelmelidir.

İnsan haklarının ve dokunulmazlıklarının sağlanmasında yargı tükenmez olanaklara sahiptir. Bu yetkilerin özenle kullanılması, pek çok sorunu ortadan kaldıracak vatandaşa güven, ülkeye huzur verecektir.

— Tutuklama, gözetim altına alma, salıverme gibi konularda gösterilecek duyarlık

son derece önem taşımaktadır. Sanıkların yıllarca tutuklu kalmasının ne büyük sakıncalar içerdiği gözler önündedir. Bir sanığın 8-10 yıl tutuklu kalmasının hoşgörülür ve hukuka uygun bulunur yanı yoktur. Yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi de ciddi tehlike ve ağır baskı altındadır.

Yüksek Hakimler ve Savcılar Kurulunun yapısı, örgütlenmesi, bina ve personel sorunu önemli sakıncalar içermektedir. Ancak kurulun 7 üyesinden 5'i yüksek yargıçlardan oluşmakta ve yüksek yargıçlarca seçilmektedir. Bu önemli oy çokluğunun kararlara yansımaması, hakimlerimize güven, halkımıza huzur vermemesi üzerinde önemle durulması gereken ciddi bir sorundur. Ülkemizde hiç bir devirde yargı üzerindeki baskıların bu derece arttığı telkinlerin bu derece somutlaştığı görülmemiştir. Görülen lüzum üzerine Yargıtay Başkanının dahi emekli edildiği dönemlerde onurlu savaş veren yargıçlarımızı saygıyla anarken yargı bağımsızlığının temelde bir insan sorunu olduğunu vurgulamak gereğini duymaktayım.

Yargının bağımsızlığına inanmış yargıçlarımızın son derece duyarlı olmaları, bağımsızlık ve güvenceleri uğrunda her türlü mücadeleyi göze almaları, bu haklarının üzerine titremeleri zorunludur.

— Anayasanın açık hükmüne karşın kanun gücünde kararnamelerle yargıçların özlük işleri düzenlenmektedir. Bu açık anayasa ihlâlini Anayasa Mahkemesi dahi anayasaya uygun bulmuştur. Bakanlar Kurulunun yargıçların özlük hakları ile oynamak hakkına sahip olduğu bir ülkede bağımsızlık ve güvence elbette tartışma konusudur.

— Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfına bağış toplamak için yakın zamanda bazı yargıç ve savcılarımızın birbiri ile yarışıklarını ibretle seyrettik. Biz bağımsız yargıçlarımız, hiç bir makam ve merci bize emir veremez diyen yargıçlarımızı saygıyla anarken biz emir kuluyuz diyen yargıçlarımızın da bulunduğu altını çizerek belirtmek isterim. Bu gibi yargıçlarımızın bağımsız olma hakkı son derece tartışmalı olsa da halkımızın bağımsız mahkemelerde güvenceli hakimler karşısında

yargılanma hakları vardır. İşte bunun için bu hakkın herkese karşı takipçisi olmaktayız.

Adalet fonu yargı için gerçek bir yüz kurasıdır. Para cezaları alabildiğine arttırılmış ve dörtte biri fona aktarılmıştır. Bütçe kanununun 64. maddesi adalet fonundan Anayasa Mahkemeleri, Yargıtay ve Danıştay Üyeleri ile Hakim ve Savcılara mesken kredisi verileceğini hükme bağlamıştır. Yargıçlar tarafından kurulan kooperatifler ve belediyelerce bu kooperatiflere özgülünen arsalar yargıçların bağımsızlığı açısından tartışılmaktadır.

Yargı bağımsızlığı ve Yargıç güvencesi:

yürütme organına karşı korunduğu gibi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile bizzat hakime karşı da korunmalıdır.

Yeminli müşavirlik ve muhasebecilik mesleğinin örgütlenmesi için çalışmalar sürmektedir. Türkiye Barolar Birliği mesleklerin örgütlenmesinin yararına inanmaktadır. Ancak savunma mesleğine özgü yetkilerin bu meslek mensuplarına verilmesine kesinlikle karşıdır. Savunma bir meslek ve sanattır. Savunma görevi avukatlardan başkasına verilemez. Sayın Maliye Bakanının yasa tasarısının hazırlanmasından önce bu açıdan birliğimize güvence vermiş olması sevindiricidir.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Teoman EVREN

Yayın Sorumlusu :

Av. Semih GÜNER

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No : 5 Kızılay/Ankara

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1988

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

30 Mart 1989

G İ D E C E Ğ İ Y E R

Türkiye Barolar Birliği Bülteni, Barolarımıza dağıtım için gönderilmektedir. Dergi abonelerine ve istekte bulunan meslektaşlarımızın adresine ücretsiz gönderilir.

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN 20. OLAGAN GENEL KURULU TOPLANDI

Türkiye Barolar Birliği'nin 20. Olağan Genel Kurulu 27-28.Mayıs.1989 tarihlerinde Giresun'da yapılmıştır.

İlk günkü toplantı Birlik Başkanı Av. Teoman Evren'in açış konuşması ile başlamış ve Genel Kurul Başkanlık Divanı için yapılan seçimler sonucunda Giresun Barosu Başkanı Av. Ahmet Ersöz Divan Başkanlığı'na, Balıkesir Barosu Başkanı Av. Turgut İnal Başkan, Vekilliği'ne, Çorum Barosu Başkanı Erdal Eralp ile Ordu Barosu Başkanı Salih Akkuş, yazmanlıklara seçilmişlerdir.

Daha sonra Birliğin Başkanlık Raporu ve Birlik Yönetim Kurulu'nun 1987-1989 Yılları Çalışma Raporu, Gelir-Gider ve Gelirlerin Bütçeye Mukayeseli Tabloları ve Denetleme Kurulu Raporu okunmuş, bu raporlar ve genel olarak hukuk, yargı ve meslek sorunları konularında sırayla Av. Turgut Kazan (İstanbul), Av. Nabi İnal (Hatay), Av. Turgut İnal (Balıkesir), Av. İskender Özturanlı (İzmir), Av. Selahattin Aydın (Kahramanmaraş), Av. Halit Çelenk (Ankara), Av. Erol Afacan (Tekirdağ), Av. Önder Sav (Ankara), Av. Ali Rıza Dizdar (İstanbul), Av. İsmail Acar (Bursa), Av. Şengün Erdoğan

(Mersin), Av. Kazım Dönmez (Muğla), Av. Sabri Kurt (İzmir), Av. Tacettin Değer (Kocaeli), Av. Avni Özer (Bolu), Av. Necla Fertan (İstanbul), Av. Hüseyin Cahit Kaptanoğlu (Antalya), Av. Hayrettin Abacı (Malatya), Av. Hasan Tozun (Balıkesir), Av. Mehmet Çıplak (Manisa), Av. Necla Baltacıoğlu (Bolu), Av. Orhan Pekin (İstanbul) ve Av. Atilla Sav (Ankara) söz almış ve görüş ve dileklerini dile getirmişlerdir.

Yapılan oylama sonucu geçmiş dönem çalışma ve hesaplarından dolayı Birlik Yönetim Kurulu aklanmıştır.

Ayrıca Yönetim Kurulunca hazırlanan gelecek dönem bütçesi de görülüp kabul edilmiştir.

İlk günkü toplantı Birlik Başkanı Av. Teoman Evren'in yaptığı konuşma ile sona ermiştir.

Ertesi gün Giresun Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı denetiminde yapılan Olağan Genel Kurul seçimleri sonucunda Birlik Başkanlığı'na ve Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu, Denetleme Kurulu asil ve yedek üyeliklerine, aşağıda ad ve soyadları ile almış oldukları oyları yazılı avukatlar seçilmişlerdir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI :

ADI VE SOYADI : ÖNDER SAV

YÖNETİM KURULU ASİL ÜYELERİ :

- 1 — Ayhan ORAN
- 2 — Erdoğan ŞENGEZER
- 3 — Teoman ERGÜL
- 4 — Şahap DEMİRER
- 5 — Naci Işık MOROVA
- 6 — Rahmi KUMAŞOĞLU
- 7 — Yüksel ÖZER
- 8 — Hüseyin Avni FERAH
- 9 — Burhan KARAÇELİK
- 10 — Vahit ÇALIN

ALDIĞI OY

92 (Doksaniki)

145 (Yüz kırkbeş)

143 (Yüz kırk üç)

95 (Doksanbeş)

93 (Doksan üç)

93 (Doksan üç)

93 (Doksan üç)

93 (Doksan üç)

92 (Doksaniki)

91 (Doksanbir)

91 (Doksanbir)

YÖNETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ :

- 1 — Fehmi ÇAM
- 2 — Ali SANLI
- 3 — Ayhan SOYSAL
- 4 — Şükrü AKMANŞOY
- 5 — Erşen ŞANSAL
- 6 — Kazım DÖNMEZ
- 7 — Tacettin DEĞER
- 8 — Nevzat HELVACI

ALDIĞI OY

- 61 (Altmışbir)
- 58 (Ellisekiz)
- 57 (Elliyedi)
- 56 (Ellialtı)
- 56 (Ellialtı)
- 56 (Ellialtı)
- 55 (Ellibeş)
- 54 (Ellidört)

DİSİPLİN KURULU ASİL ÜYELERİ :

- 1 — Nedim AKŞOY
- 2 — Özbey İMAMOĞLU
- 3 — Mahir Can İLİCAK
- 4 — Ömer DEDEOĞLU
- 5 — Ayhan EROL
- 6 — Hasan Cavit TURGAY
- 7 — Kayhan URAZ

- 144 (Yüzkırkdört)
- 93 (Doksanüç)
- 93 (Doksanüç)
- 93 (Doksanüç)
- 92 (Doksaniki)
- 91 (Doksanbir)
- 89 (Seksendokuz)

DİSİPLİN KURULU YEDEK ÜYELERİ :

- 1 — Mehmet ÇIPLAK
- 2 — Ziya Nur ERÜN
- 3 — Sait SEVER
- 4 — Nihat SUNAY
- 5 — Metin ŞEKERCİOĞLU

- 56 (Ellialtı)
- 56 (Ellialtı)
- 55 (Ellibeş)
- 55 (Ellibeş)
- 55 (Ellibeş)

DENETİM KURULU ASİL ÜYELERİ :

- 1 — Feridun BALOĞLU
- 2 — Tanju KORKMAZ
- 3 — Ertan MUMCU

- 91 (Doksanbir)
- 90 (Doksan)
- 88 (Seksensekiz)

DENETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ :

- 1 — Ali Rıza DİZDAR
- 2 — Yaşar Yalçın GÜLER
- 3 — Haldun KARACABEY

- 57 (Elliyedi)
- 54 (Ellidört)
- 54 (Ellidört)

● **İLKE KARARI****TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**Baro Başkanlığı
.....GENELGE NO: 752/23
2.6.1989

Türkiye Barolar Birliğinin 27-28 Mayıs 1989 günleri Giresun'da yapılan XX. Olağan Genel Kurul toplantısında; Avukatlar ve Avukat Stajyerlerinin mahkemelerdeki durum ve kıyafetleri ile ilgili yeni bir meslek kuralı kabul edilmiştir. Kabul edilen kural sonucu Meslek Kurallarınının 20. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Avukatlar ve Avukat Stajyerleri mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara Türkiye Barolar Birliğince şekli saptanmış cübbe ile ve temiz bir kıyafetle çıkarlar. Erkek Avukatlar iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takarlar.»

Baronuz Avukat ve Avukat Stajyerlerine duyurulmasını ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **BULGARİSTAN'DAKİ TÜRK AZINLIĞA
KARŞI GİRİŞİLEN İNSANLIK VE HUKUK
DIŞI OLAYLARLA İLGİLİ BASIN
BÜLTENİ****TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**GENELGE NO: 905/26
19.6.1989

Baro Başkanlığı

Bulgaristan'daki Türk azınlığına karşı gi-

rişilen insanlık ve Hukuk dışı olaylarla ilgili Basın Bülteni metni ektedir.

Bilgi ve takdirlerinize sunarım.
Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

17.6.1989

Bulgaristan'ın Türk azınlığının dinsel ve kültürel yapısını ve benliğini değiştirme ve eritme girişimleri, artık bütün dünyanın gözü-önünde çirkin, acımasız ve insanlık ve hukuk dışı boyutlara varmıştır.

Son yıllarda, önceleri zorla isim değiştirme biçiminde başlayan uygulamalar, giderek Türkiye ile haberleşmenin kontrolü ve hatta engellemesine, dini inanç ve yaşama müdahale edip Türk azınlığını Bulgar çoğunluğu içinde eritme ve yoketme politikasına dönüştürülmüştür.

Bu politikanın da yeterli sonuç vermediği görülünce Türkleri Bulgaristan içinde doğdukları, yaşadıkları ve buldukları yerlerden başka bölgelere sürme baskısı başlatılmış ve bununla da amaca ulaşamayınca son günlerdeki zorunlu ve toplu sürgün ve göç işlemi gündeme konulmuştur.

Bulgaristan, dünyada tek başına yaşayan kurallarını sadece kendisinin çizip uyguladığı hukuk dışı bir topluluk ve devlet değildir. Her devlet gibi bağlı olması ve uyması gereken devletlerarası ve ikili anlaşmalar vardır. Taraf olduğu Türk-Bulgar Dostluk Anlaşması, Göç Anlaşması, Lozan ve Paris Anlaşmaları, Helsinki Sonuç Belgesi gibi anlaşmalarla Bulgaristan, ülkesindeki Türk azınlığa, insanca ve özgürce yaşama hakkı tanımıştır.

Bütün anılan anlaşmaları hiçe sayarak Türk azınlığın irade ve isteği dışında ellerine pasaportları verilerek, mal varlıklarına el konularak zorunlu ve toplu sürgüne ve göçe tâbi tutulup Türkiye'nin sınır kapılarına alelâcele bırakılıp yığılmaları, asimilasyon politikasını bile aşan çirkin, zalimane, insan hak ve öz-

gürlüklerine, uygar ve çağdaş devlet ilkesine aykırı ancak, ilkel, kaba, zorba ve vahşi kabile anlayışına uyan bir tutum ve davranış sergilemektedir.

Bulgaristan'ın dünya kamuoyunda belgelenen bu çirkin, hak ve hukuk tanımaz iğrenç davranış ve uygulamalarını büyük bir tiksinti ile kınıyor, ülkemizin tüm siyasi partilerinin ve sorumlularının en seri şekilde, geçerli, kalıcı ve inandırıcı bir devlet politikası oluşturmalarını bekliyor, başta Dünya Barolar Birliğini, Uluslararası Hukuk Kuruluşları ve Af Örgütünü, İnsan Hakları ile ilgili tüm kuruluşları bu çekilmez ve yaşanamaz insanlık dramının üzerine duraksamadan ve duyarlılıkla gitmeye ve insanlık görevlerini yapmaya çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **TÜRK CEZA KANUNU'NUN 141-142 ve 163. MADDELERİ İLE İLGİLİ BASIN BÜLTENİ**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Baro Başkanlığı

GENELGE NO: 924/27
22.6.1989

Türk Ceza Kanununun 141-142 ve 163. maddeleri ile ilgili Basın Bülteni metnini ekte bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ
22.6.1989

Anayasanın 25. Maddesinde «Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Kimse,

düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.» denilmektedir. Ana ilke olarak düşüncenin cezalandırılmasına karşı olan Anayasa, 14 ve 24. maddelerinde bazı sınırlamalar koymuştur.

Düşüncenin cezalandırılması istenilmiyorsa önce anayasal engeller kaldırılmalıdır; tabii Türk Ceza Kanununun 141-142 ve 163. maddeleri, yasadan çıkartılmalı, uygulamadan kaldırılmalıdır. Anılan maddeler, toplumda dinsel inançları doğrultusunda davrananların ve sınıflararası eşitsizliğin giderilmesine çalışanların suçlanıp hüküm giymelerine neden olmakta, uygulamada özgürlüklerin kısıtlanması, haksız ve yersiz mahkûmiyetlere yol açmaktadır.

Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri, Mussolini döneminin faşist İtalyan Ceza Kanunundan alınırken «CEBİR UNSURU» Kanunumuza aktarılmamıştır. Uygulamadaki pek çok haksızlık ve mahkûmiyetin kaynağında anılan maddelerde, «Sosyal bir sınıfın, diğer sosyal sınıflar üzerinde CEBREN tahakkümü- nü sağlamak» şeklindeki bir ibarenin ve müessesenin benimsenmemiş olması yatmaktadır.

Türkiye'nin gündeminde hem anayasanın, hem ceza yasasının ve ayrıca 141-142 ve 163. maddelerin tartışılmasını, anılan maddelerin tamamen kaldırılması için olumlu bir başlangıç olarak görmekteyiz.

Vakit geçirilmeden kişi hak ve özgürlüklerine getirilen tüm anayasal ve yasal engeller ve Türk Ceza Kanununun 141-142 ve 163. maddeleri kaldırılmalı, «Türkiye'de fikirler ve düşünceler cezalandırılmıyor» dedirtip hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti ilkesine, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir toplum olduğumuz kanıtlanmalı Türkiye, çağdaş ve uygar dünyadaki onurlu yerine oturtulmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● RUHSATNAME GİDERLERİ ARTIRILDI!

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**GENELGE NO: 933/28
26.6.1989Baro Başkanlığı
.....

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, 24.6.1989 günlü toplantısında; Ruhsatnamele-
rin basım ve maliyet fiatları ile posta giderle-
rinin artması sonucunda, Ruhsatname Gider-
lerinin 10.000.— TL.'dan 15.000.— TL.'sına
yükseltmesine karar vermiştir. Bu uygulama
1.8.1989 tarihinden itibaren yürürlüğe girece-
ğinden avukatlık ruhsatı için söz konusu tarihten
sonra başvuracakların 15.000.— TL. üzerinden
ödeme yapmaları gerekmektedir.

Herhangi bir yanlışlığa ve aksamaya ne-
den olmaması için belirtilen tarihten sonra
Ruhsat Gideri olarak 15.000.— TL. tahsil edil-
mesi gerektiğini bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Önder SAV

● GENELGELER

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**GENELGE NO : 960-29
28.6.1989Baro Başkanlığı
.....

Adalet Bakanlığı'ndan alınan, halen yürür-
lükte bulunan «İflâs İdaresi Ücreti, Yazı ve
Tebliğ Masrafı Tarifesi»nin 15.7.1989 tarihin-
den itibaren iki yıl süreyle bir değişiklik yapı-
lmadan aynen uygulanacağına dair yazı aşağı-
ya alınmıştır.

Bilgilerinize sunarım.
Saygılarımla.Başkan
Avukat Önder SAV**T.C. ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

26.6.1989 tarih 26595 sayılı yazı

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na

Bilindiği üzere; İcra ve İflâs Kanununun
15.6.1985 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan
3222 sayılı Kanunla değişik 223. maddesinin
3. ve 4. fıkraları uyarınca Bakanlığımızca ha-
zırlanan «İflâs İdaresi Ücreti, Yazı ve Tebliğ
Masrafı Tarifesi» 11.7.1985 tarih ve 18808 sa-
yı Resmî Gazete'de yayımlanarak 15.7.1985 ta-
rihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Sözü edilen Kanunun 223. maddesinin 4.
fıkrası uyarınca; anılan ücret tarifesinin iki
yıldan bir Bakanlığımızca ele alınarak yeniden
düzenlenmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme ve değerlendirme sonun-
da; halen yürürlükte bulunan «İflâs İdaresi
Ücreti, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi»nin
15.7.1989 tarihinden itibaren iki yıl süreyle bir
değişiklik yapılmadan aynen uygulanması ne-
ticesine varılmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan Adına
Muzaffer TUTAR
Hâkim
Genel Müdür**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**GENELGE NO: 960/28
25.6.1987Baro Başkanlığı
.....

Hayat Standardı uygulaması ve hadleri ile
ilgili başvurumuza Maliye ve Gümrük Bakan-
lığı Gelirler Genel Müdürlüğünce verilen karşı-
lık aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinize sunarım.
Saygılarımla,Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

T. C.
MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü
ANKARA

GEL : GVK/3-2130-4-543 23.06.87 44920
KONU :

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞINA ANKARA

İLGİ : 8.4.1987 gün ve 549 sayılı yazınız.

Çanakkale Barosu Başkanlığı üyelerinin hayat standardı uygulamasına ilişkin taleplerini ihtiva eden ilgi yazınız incelendi:

1 — Bilindiği üzere; 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 3239 Sayılı Kanunla değişik mükerrer 116 ncı maddesinde; «Gerçek usulde gelir vergisine tabi ticari, zirai ve mesleki kazanç sahiplerinin beyan ettikleri gelir (Zarar beyan edilmesi hali dahil); 800.000,— liraya (Zirai kazanç sahipleri ile ikinci sınıf tâcirler için 450.000,— liraya) aşağıda belirtilen hayat standardı göstergelerine göre belirlenen ilavelerin yapılmasından sonra bulunacak tutardan düşük olduğu takdirde, bu şekilde tespit olunan tutardan 31 nci maddedeki indirimler yapıldıktan sonra kalan miktar vergi tarhına esas alınır.» hükmü yer almıştır.

Öte yandan, aynı madde ile Bakanlar Kuruluna, bu maddede belirtilen tutarları azamî hadleri aşmamak şartıyla, herbirini ayrı ayrı veya topluca her yıl artırma yetkisi verilmiş bulunmaktadır.

Bakanlar Kurulu anılan yetkisini 23.12.1986 tarih ve 19320 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, 19.12.1986 tarih ve 86/11306 sayılı kararı ile günümüzün ekonomik şartlarını dikkate almak suretiyle maddede yer alan miktarları ve gösterge tablosundaki gösterge tutarlarını, 1986 yılı ve müteakip yıllar gelirlerine uygulanmak üzere bir kat artırarak kullanmış bulunmaktadır.

Bu nedenle Bakanlar Kurulu'nun anılan kararında Kanuna aykırı bir husus bulunmamaktadır.

1.1.1983 tarihi itibarıyla 2772 sayılı Kanunla Gelir Vergisi sistemimize giren bir otokontrol müessesesi olan hayat standardı esası ile mükelleflerin harcamalarından hareketle gelirlerinin kavranması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 18.3.1986 tarih ve 19051 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 149 seri Sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliği ile bu Genel Tebliğin matufu bulunan 140 seri Sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde hayat standardı uygulamasına ilişkin olarak gerekli açıklama yapılmıştır.

Söz konusu Genel Tebliğ hükümlerine göre hayat standardı esasına göre tespit edilen gelirden daha düşük gelir beyan eden mükellefler adına hayat standardı esasına göre bulunan gelir üzerinden tarhiyat yapılacaktır. Ancak mükellefler kendilerine, eşlerine, çocuklarına ve bakmakla yükümlü olduğu diğer kimselere ait olup, verdikleri yıllık beyannamede toplanması gerekmeyen vergiye tâbi gelirlerinin bulunduğunu belgelendirmek suretiyle tarhiyatın düzeltilmesini isteyebileceklerdir.

Öte yandan, anılan maddede yıl içinde işe başlayan ve işi bırakan mükellef için hayat standardı esasının faaliyette bulunulan süreler gözönünde tutularak uygulanacağı hükme bağlandığından yıl içinde işe başlayan mensuplarımız hakkında hayat standardı esası çalışılan süreyle orantılı olarak uygulanacaktır.

2 — Diğer taraftan, aynı işi yapan karıkoca avukatların her biri vergi kanunları uygulaması bakımından ayrı ayrı mükellef olduklarından, hayat standardı temel gösterge tutarının aile reisi ve eş için ayrı ayrı uygulanması kanun hükmü gereğidir.

3 — 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 155 nci maddesinin dördüncü bendinde, serbest olarak meslekî teşekküllere kaydolanmanın, serbest meslek erbabında işe başlama sayıcağı, son bendinde de, meslekî teşekküllere kaydolunanlardan görevleri ve durumları icabı bilfiil meslekî faaliyette bulunmayacak olanların bu ciheti bildirimlerinde açıklamaları gerektiği hükme bağlanmıştır.

Yukarıdaki hüküm uyarınca, baroya kaydolunmakla birlikte fiilen meslekî faaliyette bulunmayacakların keyfiyeti vergi dairesine

bildirmeleri halinde, avukatlık faaliyeti dolayısıyla gelir vergisi mükellefi olmayacakları tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

BAKAN ADINA

Murat SEMERCİĞİL
Gelirler Genel Müdür
Yardımcısı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 625/21
2.5.1989

Baro Başkanlığı
.....

Meslektaşlarımızın Hastalık ve Analık Topluluk Sigortasından isteğe bağlı olarak yararlanmaları için Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne başvurulmuştur. Genel Müdürlükten verilen cevap aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Teoman EVREN

**SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

İş Kazaları Dairesi Başkanlığı

Sayı : X-İş. Ka. D. Bşk. 320-86/402

Konu : Topluluk Sigortası

28 Nisan 1989
38820

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞINA**

İlgi: 30.3.1989 tarihli 453 sayılı yazınız.

Yazınızda, Rize Barosu Başkanlığından alınan 6.3.1989 tarihli yazıda, anılan Başkanlığa bağlı avukatların Hastalık ve Analık Topluluk Sigortasından faydalanmak istedikleri

belirtilerek, gerekli işlemlerin yapılması istenilmektedir.

Bilindiği üzere, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 186 ve 191. maddelerinin atıfta bulunduğu 506 Sayılı Kanunun 86. maddesinde, aynen, «Kurum 2. ve 3. maddelere göre sigortalı durumda bulunmayanların, Çalışma Bakanlığınca onanacak Genel Şartlarla, (İşkazalarıyla Meslek Hastalıkları), (Hastalık ve Analık), (Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm) sigortalılarından birine, birkaçına veya hepsine **Toplu olarak** tâbi tutulmaları için işverenlere veya dernek, birlik, sendika veya başka teşekküllerle sözleşmeler yapabilir» denilmektedir.

Mezkûr 86. maddede, toplu olarak ibaresi kullanıldığına ve toplulukta en az iki kişiden oluşacağına göre, Hastalık ve Analık Topluluk Sigortasına girmek isteyen Rize Barosuna bağlı Avukatlar için, Rize Barosu ile Topluluk Sigortası sözleşmesi yapılabilmesi, en az iki avukatın müracaatı halinde mümkün bulunmaktadır.

Bu itibarla, mevzubahis topluluk sigortalarına girmek isteyen avukatlardan bir topluluk oluşturulduğu takdirde, bu hususta gereken işleme tevessül edilmek üzere, Rize Sigorta Müdürlüğümüzle temasa geçilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Ayser ÜRESİN	Şenay Yazıcıoğlu
İş Kazaları Daire Başkanı	İş Kazaları Dairesi Başkanlığı Şb. Md.

● YAZIŞMALAR

Baro Başkanlığı

21 Haziran 1989

DENİZLİ

923

İlgi : 12.5.1989 tarih ve 89/39 sayılı yazınız.

Eşi, 657 sayılı Yasaya tâbi öğretmen olarak görev yapan üyenin Avukat Yavuz Barkal'ın Baronuza vâki başvurusu ile ilgili yazınız ve eki incelendi :

657 sayılı Yasanın 209. maddesi ve (Devlet Memurlarının Tedavi yardımı ve Cenaze gi-

derleri Yönetmeliğinin) özellikle 3. maddesinin (A) Bendinin (b) fıkrası, hükmüne göre, serbest çalışan ve sağlık yönünden sigortalı olmayan meslektaşlarımızın 657 sayılı Yasaya tâbi görev yapan eşleri nedeni ile, eşlerinin yararlandığı sağlık kurumlarından yararlanabilecekleri, anlaşılmaktadır.

(Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği'nin) konu ile ilgili madde fotokopileri ilişikte gönderilmektedir.

Durumun ilgiliye duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Önder SAV

Eki : 2

DEVLET MEMURLARININ TEDAVİ YARDIMI VE CENAZE GİDERLERİ YÖNETMELİĞİ

Karar sayısı: 7/6913 Karar tarihi: 27.7.1973
(11.8.1973 gün ve 14622 sayılı Resmî Gazete
ile yayımlanmıştır.)

BİRİNCİ BÖLÜM

Konu ve Kapsam

Konu :

Madde 1 — 14.7.1965 tarihli 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu»nun 23.5.1972 tarihli 1589 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan 30.5.1973 tarihli 5 sayılı «Kanun Hükmünde Kararname» ile değişik 209 uncu maddesinde öngörülen tedavi yardımı ve yol giderleri ile 657 sayılı Kanunun 1589 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan 23.12.1972 tarihli 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 210 uncu maddesinde öngörülen cenaze giderleri ile ilgili hususlarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Kapsam :

Madde 2 — Bu Yönetmelik, tedavi yardımı ve yol giderleri ile cenaze masrafların kimlere, hangi hallerde ve şartlarda, kurumlarca nasıl ve ne şekilde sağlanacağı, hastalık halinde başvurma şekli ve bunun üzerine ne şekil-

de işlem yürütüleceği hususlarını ve bunlara ilişkin diğer konuları, kapsar. (Bu Yönetmelikte geçen tedavi deyimi muayene, teşhis ve tedaviyi kapsar.)

İKİNCİ BÖLÜM

Tedavi ve Yol Giderlerinin Kimler İçin Hangi Hal ve Şartlarla Sağlanacağı Tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanlar :

Madde 3 — (19.1.1983 tarihli ve 83/6022 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişik şekli.)
Tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanlar şunlardır.

A) Yurt içinde :

- a) Devlet Memuru,
- b) Devlet Memurunun herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan eşi,
- c) Devlet Memurunun bakmakla yükümlü olduğu ve herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan ana, babası,
- d) Devlet Memuruna aile yardımı ödeneğine hak kazanan çocukları,

B) Yurtdışında :

- a) Yurtdışında sürekli görevde bulunan Devlet Memuru,
- b) Geçici görev, bilgi ve görgü artırmak veya staj yapmak üzere yurtdışına gönderilen Devlet Memuru,
- c) Yurtdışında sürekli görevde bulunan Devlet Memurunun herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan eşi, bakmakla yükümlü olduğu ana, babası ve aile yardımı ödeneğine hak kazanan çocukları,

Yukarıda (A) ve (B) fıkralarına göre tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanların yurtiçinde veya yurtdışında hastalanıp organ nakline gerek görülmesi halinde 2238 sayılı «Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun» hükümleri dikkate alınmak şartıyla verici durumunda bulunan kimselerin (bu Yönetmeliğin kapsamına girip girmediğine bakılmaksızın) bu işlemle ilgili tedavi giderleri de, alıcı durumundaki hastanın kurumu tarafından aynen ödenir.

**BARO BAŞKANLIĞI
İSTANBUL**6 Temmuz 1989
1019

İlgi: 30 Haziran 1989 günlü 4718 sayılı yazınız.

Kamu kesiminde çalışmakta olan avukatların sorunları ile ilgili olmak üzere Başbakanlık, Devlet Bakanlıkları, Maliye ve Adalet Ba-

kanlıklarına yazılan yazı fotokopileri ilişik olarak sunulmuştur.

Yazılar, 30 Haziran 1989 tarihli yazınızda belirtilen türden sorunları içermektedir.

Durumu bilgi ve takdirlerinize sunarım. Saygılarımla,

Başkan
Avukat Önder SAV

6 Temmuz 1989

**SAYIN TURGUT ÖZAL
BAŞBAKAN
ANKARA**

ÖZÜ : Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Ücreti Vekalet Tevziyatı ve Farklı Ücret Uygulaması Hk.

308 sayılı KHK.nin 13. maddesi ile 233 sayılı KHK.nin 52. maddesi yürürlükten kaldırılarak, kazanılan ücreti vekaletin Kamu Avukatlarına limitsiz olarak dağıtılması kuralı getirilmiştir.

Ancak, 308 sayılı KHK.nin 13. maddesinde «Prim ve Ödül Yönetmeliği'nden» bahsedildiğinden, bu ilave bazı Kurumlarca yanlış değerlendirilmekte ve ücreti vekaletin, 233 sayılı KHK.nin yürürlükten kaldırılan 52. maddesinde öngörülen %40 limiti içerisinde ödenmesi gerektiği yolunda uygulama yapılmaktadır.

Şu anda yürürlükte olan 308 sayılı KHK.nin 13. maddesi ile getirilen, herhangi bir limite yer verilmeyen düzenlemeye uygun olarak ücreti vekalet tevzi edilmesi gerekirken, yürürlükte olmayan 52. maddeye dayanılarak bazı kurumlarca %40 limitinin esas alınması son derece yanlış ve Hukuk Devleti ilkeleri ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 308 sayılı KHK.ye tâbi Kamu Kurum ve Kuruluşlarında çalışmakta olan ve sözleşmeli statüye geçmeyen, maaş ve sair mali ve sosyal haklarını 657 sayılı Devlet Memur-

ları Kanunu hükümlerine göre alan, Avukatlık hizmetlerini yürüten elemanlar hakkında %40 limiti içerisinde ücreti vekalet ödenmektedir ki, bu tatbikat dahi, 311 sayılı KHK. ile getirilen %100 limitine tamamen aykırıdır.

Bir kısım Kamu İktisadi Teşebbüslerinde, yukarıda sözü edilen 13. maddeye uygun şekilde limitsiz olarak ücreti vekalet tevzi edilmekte bazı Kurumlarda ise, gerek sözleşmeli gerekse 657 sayılı Kanun ve 311 sayılı KHK.ye tâbi elemanların tamamına %100 limiti içerisinde ücreti vekalet tevzi edilmektedir.

Kurumlar arasındaki iş bu farklı uygulamanın, özellikle bazı Kurumlardaki %40 limitine dayalı yanlış uygulamanın bir an önce ortadan kaldırılması için bu konuda yetkili merci sıfatıyla Kamu İktisadi Kuruluşlarına gerekli talimatın verilmesi ve tüm Kuruluşlarda, 308 sayılı KHK.nin limitsiz kural getiren 13. maddesi çerçevesinde ücreti vekalet tevzi edilmesinin sağlanması eşitsizlik ve haksızlıkları gidecektir.

Bir başka yakınılan husus da, sözleşmeli personele farklı ücret uygulanmasından kaynaklanmaktadır.

Sözleşmeli personel uygulamasının yürürlüğe girmesi sonucu aynı nitelikte görev yapan

avukatların azımsanmayacak ölçüde farklı ücretlerle istihdam edildikleri Birliğimize yapılan başvurular nedeniyle öğrenilmiştir.

Kurumlar arasındaki bu ücret farklılıklarının giderilmesi hem eşitliğin sağlanması hem de huzursuzluğun önlenmesi bakımından gerekli hale gelmiş bulunmaktadır.

Sözleşmeli personel olarak çalışanlar için yeni yasa çalışmaları yapılacak ise, bu çalışmalarda Avukatlık hizmetinin özelliği dikkate alınarak günün koşullarına uygun ücret tesbitinin yapılması yerinde olacaktır.

Kamu kesimi avukatları ile ilgili yukarıda belirtilen sorunların ivedilikle çözümüne yardımcı olunmasını dilerim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Devlet Bakanı Ercüment Konukman ile
Devlet Bakanı İlhan Aşkın'a da yazıldı.

Sayın Ekrem PAKDEMİRLİ 6 Temmuz 1989
Maliye ve Gümrük Bakanı
ANKARA

30.12.1988 gün ve 20035 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 351 sayılı KHK'nin 5. maddesiyle 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu»nun 213. maddesinden sonra gelen «zam ve tazminatlar» başlıklı değişik ek maddesinin (a), (b) ve (c) fıkralarında yer alan özel hizmet tazminatı oranları 15.7.1989 tarihine kadar ve bu tarihten sonra olmak üzere iki basamakta arttırılmıştır.

Çeşitli hizmet sınıfları içinde sadece anılan maddenin (d) fıkrasında belirtilen Avukatlık Hizmetleri sınıfına dahil olanlar kararname kapsamında alınmamıştır. Bu durumun, sehve dayandığı yahut Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'nda bulunanlara 657 sayılı Yasa'nın 146. maddesi çerçevesinde avukatlık ücreti ödeniyor

olması nedenine dayandığı düşünülmektedir. Oysaki; Devlet ve Kamu'da çalışan avukatlardan %90'a yakın çoğunluğu ya hiç vekalet ücreti almamakta veya çok az miktarlarda alabilmektedir. Vekalet ücreti, kamuda çalışan avukatların büyük kısmı için izledikleri davaların niteliği itibariyle veya vekalet ücreti dağıtımına ilişkin kurumların özel mevzuatları nedeniyle yararlanılamayan bir haktır. Bu nedenle Avukatlık Hizmetleri Sınıfı özel hizmet tazminatı oranının yükseltilmesinde vekalet ücretinin engel olarak görülmemesi gerektiği düşünülmekte ve Kanun Hükmünde Kararname çıkarılmak suretiyle düzeltilmesi mümkün görülmektedir.

Nitekim daha öncede 2.2.1987 gün ve 19360 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 269 sayılı KHK'nin 2. maddesi hükmü ile sadece Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'nı ilgilendiren (d) fıkrasındaki oran %15 ten %25'e çıkarılmış, daha sonra 31.12.1987 gün ve 19681 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 30.12.1987 gün ve 87/12461 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla %30'a yükseltilmiştir.

Özel hizmet tazminatlarının her yıl düzenlenen kararnemelerle her sınıf için artırılması yoluna gidildiği halde; bu defa yapılan düzenlemede sadece Avukatlık Hizmetleri Sınıfı dikkate alınmamıştır. Bu düzenleme yapılırken öğrenim durumu dahi gözetilmemiş, lise ve dengi meslekî öğrenim gören Teknik ve Sağlık Hizmetleri Sınıfı, Avukatlık Hizmetleri Sınıfı'yla aynı düzeye getirilmiş (%30), 15.7.1989'dan geçerli olmak üzere de bu oran %34 ile daha üst düzeyde saptanmıştır. Bu düzenleme 4 yıl yüksek öğrenim ve 1 yıl stajla kazanılan Avukatlık Mesleğinin onuruyla bağdaştırılmaz.

Kamu avukatlarının özel hizmet tazminatlarının hizmetin önemi ve eşitlik ilkeleri gözönünde tutularak avukatlık mesleğinin onuruna uygun bir düzeyde saptanmasına karar verilmesini dilerim.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Önder SAV

6 Temmuz 1989
1018

Sayın Mahmut Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı
ANKARA

Kamu kesiminde çalışan avukatların Birliğimiz'e yansıtılmış olan sorunları ile ilgili olmak üzere Başbakan Sayın Turgut Özal'a, Devlet Bakanı Sayın Ercüment Konukman'a, Devlet Bakanı Sayın İlhan Aşkın'a ve Maliye ve Gümrük Bakanı Sayın Ekrem Pakdemirli'ye yazılan yazıların birer örneğini ilişikte sunuyorum.

Anılan yazılarda sözü edilen sorunların çözümüne yardımcı olmanızı diliyorum.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Önder SAV

EKLERİ :

- 1) — Başbakanlık ve Devlet Bakanlıklarına yazılan yazı fotokopileri,
- 2) — Maliye ve Gümrük Bakanlığına yazılan yazı fotokopisi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 194/8
10.2.1989

Baro Başkanlığı

Yargıtay Birinci Başkanlığının 7.2.1989 günlü 20-163 sayılı yazısı ile gönderilen Barolara ve Avukatlara duyurulması istenilen Yargıtay Başkanlar Kurulunun 30.1.1989 günlü kararı aşağıya aynen alınmıştır.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

YARGITAY BAŞKANLAR KURULU KARARI

2797 Sayılı Yargıtay Kanununun 17/1-b ve İç Yönetmeliğin 32. maddelerinde öngörülen hükümler gözetilerek «dairelerden birisine yıl içinde gelen işlerin normal bir çalışma ile karşılanamayacak oranda artmış ve dolayısıyla daireler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana gelmiş olup olmadığı; gelmiş ise, ne gibi önlemler alınması gerektiği» konusu görüşülüp karara bağlanmak üzere Yargıtay Başkanlar Kurulu 31.1.1989 Pazartesi günü saat 14.30 da Genel Kurul Salonunda Birinci Başkan Ahmet Coşar'ın Başkanlığında ve Birinci Başkan Vekilleri de hazır olduğu halde toplandı :

A) 1.1.1988-31.12.1988 tarihleri arasında;

1) Hukuk Genel Kuruluna 934 iş geldiği ve bir önceki yıldan devirle birlikte toplam 1171 dosyadan yıl içinde 1067 adedinin karara bağlandığı ve 1989 yılına 104 iş devredildiği,

2) Ceza Genel Kuruluna 563 iş geldiği ve bir önceki yıldan devirle birlikte toplam 641 dosyadan yıl içinde 577 adedinin karara bağlandığı ve 1989 yılına 64 iş devredildiği,

B) Birinci Hukuk Dairesine 14.707; İkinci Hukuk Dairesine 12.552; Üçüncü Hukuk Dairesine 11.970; Dördüncü Hukuk Dairesine; 11.204 Beşinci Hukuk Dairesine 28.292; Altıncı Hukuk Dairesine 18.183; Yedinci Hukuk Dairesine 15.340; Sekizinci Hukuk Dairesine 19.213; Dokuzuncu Hukuk Dairesine 13.817; Onuncu Hukuk Dairesine 9125; Onbirinci Hukuk Dairesine 10.136; Onikinci Hukuk Dairesine 14.400; Onüçüncü Hukuk Dairesine 7.200; Ondördüncü Hukuk Dairesine 9.266; Onbeşinci Hukuk Dairesine 5.073; Onaltıncı Hukuk Dairesine 15.936 iş geldiği; bu dairelerce sırasıyla «15.136», «12.398», «11.125», «11.243», «25.138», «21.010», «14.012», «17.623», «13.020», «8.126», «8.039», «16.348», «6.504», «8.996», «4.699», «22.439» iş çıkarıldığı ve 1989 yılına yine sırasıyla «1.492», «1.432», «3.487», «1.905», «11.121», «2.064», «24.531», «1.772», «1.389», «1.204», «4.956», «7.358», «1.449», «6.710», «1.714», «14.261», iş devredildiği,

C) Aynı tarihler arasında;

Birinci Ceza Dairesine 4.677; İkinci Ceza Dairesine 7.359; Üçüncü Ceza Dairesine 14.173; Dördüncü Ceza Dairesine 8.282; Beşinci Ceza Dairesine 6.818; Altıncı Ceza Dairesine 13.065; Yedinci Ceza Dairesine 12.245; Sekizinci Ceza Dairesine 10.222; Dokuzuncu Ceza Dairesine 7.521 iş geldiği; bu dairelerce sırasıyla «788», «7.220», «16.435», «8.161», «8.409», «14.287», «13.681», «10.440», «9.351» iş çıkarıldığı ve 1989 yılına yine sırasıyla «139», «317», «6.493», «500», «1.157», «1.068», «7.938», «605», «1.676» iş devredildiği anlaşıldı.

Gereği görüşülüp düşünüldü :

1 — Ceza Dairelerine gelen, çıkan ve elde bulunan iş miktarı ve nitelikleri gözetilerek,

1 — Halen Dokuzuncu Ceza Dairesinde görülmekte olan TCK'nun 389, 455 ve 459 ncü maddelerinden doğan suçlara ilişkin davalara temyiz incelemesinin bu suçlara ilişkin olarak 3506 Sayılı Yasanın geçici 1, 2, 3 ve 4 ncü maddelerine göre yapılacak başvuru ve verilecek kararlara ilişkin incelemeler hariç olmak üzere 30 Ocak 1989 gününden itibaren İkinci Ceza Dairesinde yapılmasına,

2 — Hukuk Dairelerine gelen, çıkan ve elde bulunan iş miktarı ve nitelikleri gözetilerek,

1 — Karı koca arasında Medeni Kanunun Eşya Hukuku ile Borçlar Kanunundan kaynaklanan hukukî ilişkilerden doğan davalar hakkındaki temyiz incelemesinin 30.1.1989 gününden itibaren sözü edilen davalara ait temyiz incelemesini yapmakla genel olarak görevli Dairelerde yapılmasına;

2 — 29.1.1987 günlü Başkanlar Kurulu Kararıyla Sekizinci Hukuk Dairesine verilen şahıslarla orman idaresi arasında açılan itiraz, iptal ve eletmanın önlenmesi ile ilgili olarak Sulh ve Asliye Mahkemelerinden verilen davalara ilişkin hüküm ve kararlara ilâveten; ayrıca 3373 Sayılı Yasa ile değişik 6831 Sayılı Yasanın 11. maddesinde yazılı sınırlamaya ve bu yasanın 2 ncı maddesine göre orman sınırları dışına çıkarma işlemlerine karşı açılan itiraz

davaları ile ilgili kadastro mahkemelerince verilen hüküm ve kararlara ilişkin temyiz incelemesinin 30.1.1989 gününden itibaren Sekizinci Hukuk Dairesinde yapılmasına,

3 — Halen Onbirinci Hukuk Dairesinde görülmekte olan tâcir olup olmamasına bakılmaksızın Trafik Kanunu kapsamına giren haksız fiilden doğan tazminat ve alacak davaları ile trafik sigortasına dayanan rücu davalarına ilişkin temyiz incelemesinin 30.1.1989 gününden itibaren Dördüncü Hukuk Dairesinde yapılmasına;

4 — Onikinci Hukuk Dairesinde görülmekte olan ve 29.1.1987 günlü Başkanlar Kurulu kararı ile Dördüncü Hukuk Dairesine verilen şuyunun satış suretiyle giderilmesine ilişkin işlemlere karşı yöneltilecek itiraz ve şikâyetler sonunda Sulh Mahkemelerinden verilen kararlar hakkında temyiz incelemesinin 30.1.1989 gününden itibaren Onüçüncü Hukuk Dairesinde yapılmasına;

3) İş durumu dikkate alınarak 1., 2., 3., 6., 7., 8., 10., 13., 14., 15. Hukuk ve 7. Ceza Dairelerinin tetkik Hâkimi kadrolarının arttırılmasına ve tamamlanmasına ve bu hususların Birinci Başkanlık Kuruluna duyurulmasına;

4) Hukuk ve Ceza Genel Kurulu çalışmalarına katılacak nöbetçi Başkanlar listesinde zorunluluk hallerinde geçici olarak günlük değişiklik yapılabilmesine;

5) Kararın birer örneğinin, Yargıtay İç Yönetmeliğinin 33. maddesi hükmüne tüm mahkemelere duyurulmak üzere Adalet Bakanlığına; bilgi için Daire Başkanlıklarına; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına; Yargıtay Kararlar Dergisinde yayımlanması için Yayın İşleri Müdürlüğüne, Barolara ve Avukatlara duyurulmasını sağlamak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına gönderilmesine, Yargıtay Kanununun 58. maddesi hükmü gereğince ayrıca Resmî Gazete'de yayımlanmasına;

30 Ocak 1989 gününde 11/4 bendinde oy çokluğu, diğerlerinde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay Birinci Başkanlığı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 246/10
17.2.1989

Baro Başkanlığı
.....

Yönetim Kurulumuzun 11.2.1989 günlü toplantısında aldığı 629-5 sayılı ilke kararı ay-
nen aşağıya çıkarılmıştır.

Gereğini bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

İLKE KARARI

11.2.1989/629-5 sayılı Y.K.K.

Avukat Stajyerlerinin listeye yazılma taleplerinin reddine dair kararlarda Avukatlık Yasası Yönetmeliğinin 11/b maddesinin uygulanıp uygulanmayacağı konusunda yapılan başvurular görüşüldü :

Herhangi bir çelişki ve karışıklığa meydan verilmemesi; Stajyerlerin başka Barolara başvurarak Baroların red kararlarını hükümsüz bırakmak gibi girişimlerini önlemek için, Avukat Stajyerlerinin listeye yazılma taleplerinin reddine dair baro yönetim kurulu kararlarının Avukatlık Yasası Yönetmeliğinin 11/b maddesinde düzenlenen Avukatlık mesleğine kabul şartlarında olduğu şekilde bütün Barolara bildirilmesinin gerekli bulunduğu oybirliğiyle karar verildi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 320/14
27.2.1989

Baro Başkanlığı
.....

10 Aralık 1988 günü yayımlanan 3505 Sayılı Yasa ile Vergi Yasalarında son derece

önemli değişiklikler yapılmıştır. Anayasaya açıkça aykırı olduğuna inandığımız yasaların iptali için Siyasi Partilere sözlü ve yazılı çeşitli başvurular yapılmıştır. Sosyal Demokrat Halkçı Parti yasanın iptali için Anayasa Mahkemesine dava açmış bulunmaktadır. Dava açıldığını bildiren yazı aşağıdadır. Dava dilekçesinin bir örneği de Birliğimize gönderilmiştir. Oldukça uzun olan bu dilekçe metnini Birliğimizde meslektaşlarımız görebilirler.

Bilginize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Sosyaldemokrat Halkçı Parti 23 Şubat 1989
Grup Başkanlığı

Sayın BAŞKAN;

ANAP iktidarının oy çokluğuna dayanaarak çıkardığı ve halkımıza yeni yükler getiren VERGİ YASALARI'nın; Anayasaya aykırı olduğuna inanan Grubumuz, iptali için Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunmuştur.

Başvuru dilekçemiz ilişikte sunulmuştur.

Çalışmalarınızda başarılar diler, saygılarımızı sunarız.

Hikmet ÇETİN **Onur KUMBARACIBAŞI**
Grup Başkanvekili Grup Başkanvekili
(İmza) (İmza)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 211/9
15.2.1989

Baro Başkanlığı
.....

Hotel PULLMAN - ETAP MOLA - ANKARA, Meslektaşlarımıza ve beraberindeki bütün yakınları ile misafirlerine indirimli fiyat uygula-

yacağını önermektedir. Alınan yazı aynen aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır. İndirimden yararlanmak için avukatlık kimlik kartını ibraz etmek gerekmektedir.

Meslektaşlarımıza duyurulmasını bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Teoman EVREN

**HOTEL
PULLMAN
ETAP MOLA**

BK/sk-022

24.1.1989

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

Karanfil Sokak No: 5/62
Kızılay/ANKARA

Otelimiz PULLMAN ETAP MOLA bünyesinde yapmış olduğumuz istatistiki bir çalışma sonucu 1988 yılı içerisinde otelimizde konaklamış olan misafirlerimizin mesleki açıdan dağılımında Avukatların önemli bir çoğunluk teşkil ettiğini saptamış bulunmaktayız.

Bu nedenle otelimizi tercih etmekle sizleri onurlandıran birliğiniz üye ve misafirlerine 1989 yılında aşağıda belirtilen indirimli fiyatlarımızı uygulamak arzusundayız.

Tek kişilik oda : USD 43.—

Çift kişilik oda : USD 50.—

1.1.1989 - 31.1.1989 tarihleri arasında geçerlidir.

Fiatlara %15 servis ücreti ile %10 KDV dahildir.

Otelimizin Turizm Bakanlığınca tastikli 1989 yılı indirimsiz fiatları ise aşağıdaki gibidir.

Tek kişilik oda : USD 62.—

Çift kişilik oda : USD 77.—

(Servis-vergi dahil)

Fiatlarımızın birliğiniz üyelerine duyurulması hususunda ilginizi rica eder, bu vesile ile 1989 yılında işlerinizde başarılar dileriz. Saygılarımızla,

İmza

**Bahadır KIZILTAN
MÜDÜR**

member of
PULLMAN INTERNATIONAL HOTELS

06440 Kızılay-Ankara Phone: (4) 117 85 85
Fax: (4) 117 85 92 Telex: 42294
mola tr. Cbl: Mola-ANKARA

● **CEZA MEVZUATINDA YAPILAN DEĞİŞİKLER İLE İLGİLİ BASIN BÜLTENİ**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 72/2
17.1.1989

Baro Başkanlığı

14 Aralık 1988 tarihinde yürürlüğe giren 3506 Sayılı Yasa ile, ceza mevzuatımızda yapılan değişiklikler nedeni ile yayımlanan Basın Bülteni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

BASIN BÜLTENİ

14.1.1989

14 Aralık 1988 günü yürürlüğe giren 3506 Sayılı Yasa Ceza mevzuatında önemli değişiklikler yapmıştır. Para cezaları, hapis cezalarının paraya çevrilmesi, ön ödeme, şartla salıverme konusunda yapılan değişiklikler ceza

dengesini, adalet anlayışını sarsıcı nitelikte ve ceza mevzuatımızı daha da karıştırıcı bir görünümündedir. Değişiklikler alışkanlıklar çerçevesinde; uzmanların düşünceleri alınmadan ve yeni bir oldu bitti ile yürürlüğe konulmuştur. Her sabah bir yenisi ile karşılaştığımız emrivakiler karşısında endişe duymaktayız.

Hafif para cezası beşbin, onmilyon; ağır para cezaları yirmibin, yüzmilyon liralık sınırlar içinde belirlenmiştir. İktidar enflasyonun kalıcı olduğu düşüncesinden hareket etmekte ayrıca para cezalarını memur maaş katsayısına bağlamaktadır. Ülkemizde davaların 8-10 yıl sürdüğünü bilmekteyiz. Yargıçların bundan böyle geçmiş ve gelecek 10-15 yıllık maaş kat sayılarını bilen ve hesaplayan bir muhasebe uzmanı olması veya her yargıca bu işleri düzenleyen bir muhasebeci gerekecektir. Ceza ve Adalet sistemimizin böylesine bir kargaşaya tahammülü olmadığı bilinmelidir. Para cezaları arttırılırken Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu para toplamak için bütün insaf ölçüleri bir yana bırakılarak cezalara yoksulların ödeyemeyeceği boyut kazandırılmıştır. Ödenmeyen para cezalarının hapse dönüşeceği düşünüldüğünde yoksul ile varlıklı arasında ne kadar korkunç bir adaletsizlik yaratıldığı açıkça görülmektedir. Para Cezalarının Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonuna aktarılmasının yanlışlığı ve Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonunun ne derece sakıncalı ve Anayasaya aykırı olduğu bu düzenleme ile çarpıcı biçimde ortaya çıkmıştır.

Ön ödeme sadece 1 aya kadar olan cezalar için öngörülmüşken bu sınır üç aya kadar olan cezaları da kapsar şekilde genişletilmiştir. Eskiden sadece kabahatler için uygun bulunan ön ödeme böylece cürümleri de içine almaktadır. Düzenleme Adalet açısından önemli bir sakıncayı ceza yargılama yapısına taşımaktadır. Kasıtlı cürümlerin dahi ön ödeme ile geçiştirilmesi Adalet duygusunu somut bi-

çimde yaralayacaktır. Yargının iş yükünü azaltmak için Adalet feda edilmiştir. Paraya çevirme ve ön ödeme halinde ceza yoksula özgü bir biçim kazanmıştır.

Yakın bir zamanda paraya çevrilen hapis cezaları için temyiz yolu kapatılmış ve büyük haksızlıklar ortaya çıkmıştır. Bu yanlışlıkların düzeltilmesi için yapılan yeni düzenleme büyük çelişkiler içermektedir. Ayrıca yasa koyucunun ne derece hatalı davrandığını bu hataları düzeltmek için yeni hatalar işlediğine önemli bir misal oluşturmuştur. Faile verilen büyük para cezaları temyiz edilemezken haptisten para cezasına dönüşen daha küçük cezalar temyiz edilebilmektedir. İki yasanın yürürlük tarihi arasında verilen cezaların iki ay içinde temyiz edilebilmesine imkân tanıyan kural ise yargının iş yükünü arttıracak ve büyük karışıklıklara neden olacaktır.

Erteleme ve paraya çevirme sınırlarının arttırılması nedeni ile eski yasanın ön gördüğü sınırlar üzerinde ceza alanlara yeniden yargıya başvurma ve bu olanaklardan yararlanma hakkı tanınmıştır. Daha az ceza alanlara ise bu hakkın tanınmaması büyük bir haksızlık olmuş, eşitlik ilkesi açısından bazı suçluların kollandığı şeklinde bir kuşku gündeme getirmiştir.

Yeni bir ceza yasatasarısı hazırlanmıştır. Ceza - Ceza Usulü - İnfaz yasalarımız eskimiştir. Ceza yargılaması bu üç yasadan oluşan bir bütündür. Bu yasalarda gerekli ve bütünsel değişiklikler yapılmasına gereksinme vardır. Bölük, borchük, taksit, taksit bazı yasalarda yapılan değişiklikler ceza sistemimizi iyice bozmakta, adaletsizliklere, eşitsizliklere ve karışıklıklara sebep olmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Teoman EVREN

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Önder SAV

Yayın Sorumlusu :

Av. Talay ŞENOL

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No: 5 Kızılay/Ankara

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1989

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1989 - 1990 ADALET YILI AÇILDI

6.9.1989 günü Yargıtay Konferans Salonunda düzenlenen 1989-1990 Adalet Yılı Açılış Töreni'nde Yargıtay Birinci Başkanı Sayın Dr. İsmet OCAKÇIOĞLU ve Türkiye Barolar Bir-

liği Başkanı Sayın Av. Önder SAV'ın yapmış oldukları konuşma metinlerini aşağıda sunuyoruz.

1989 - 1990 ADALET YILI AÇIŞ KONUŞMASI

Dr. İsmet OCAKÇIOĞLU
Yargıtay Birinci Başkanı

Sayın Konuklar,

Değerli Meslekdaşlarım,

1989 - 1990 Adalet Yılı'nı açıyorum. Büyük Milletimize hayırlı, uğurlu olmasını dilerim.

Adalet yılının açılışı dolayısıyla Yargıtay Başkanının açış konuşmasını yaptığı törenli bir toplantı 1943 yılından itibaren gerçekleşen uygulamalarla bir gelenek halini almış; 1956 yılından itibaren bir süre terkedilmiş, 1960 - 1961 Adalet Yılı'nın açılışından itibaren yeniden başlayan bu güzel gelenek daha sonra yasa dışı lâyık olduğu yeri almıştır. Törenin amacı, Yüksek Mahkeme adına Büyük Milletimiz huzurunda işlerimizi gözden geçirmek, içtihatlar hakkında bilgi sunmak ve yargı sorunlarını dile getirmektir.

Yargıtay'ın Büyük Hâkimleri,

Geçen adalet yılı içinde ebediyete intikal eden hâkim ve savcılarımıza, diğer adalet görevlilerine, adalete her hangi bir suretle hizmet etmiş olanlara, avukatlara ve özellikle Yargıtay emekli daire başkanları Kâmil Tepeci, Sadettin Ertuğrul Ağalar, Fatih Keçik, Mehmet Oğuz, Ömer Faruk Kıvanç; Yargıtay emekli üyeleri Avni Ataişık, Atillâ Yurdakul, Mukadder Soysal, Mustafa Sabri Ceyhan, Nuri Cev-

det Ünsal, Tahir Ögütçü, Adil Sanal ile Burhanettin Ekiz'e Allah'tan rahmet dilerim.

Gene geçen adalet yılı içinde yasal yaş sınırı veya kendi istekleri üzerine Yargıtay Birinci Başkanı Ahmet Coşar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Firuz Çilingiroğlu, İkinci Hukuk Dairesi Başkanı Esat Şener, Beşinci Hukuk Dairesi Başkanı Ali Arcak, Onuncu Hukuk Dairesi Başkanı Servet Çolakoğlu, Birinci Ceza Dairesi Başkanı Ümmet Çevik ile Yargıtay üyeleri Celal Kadri Varol, Mehmet Tekinöz, Ali Solak, Ahmet Cemal Karadeniz, Temel Çağlayan ve Uğur Tönük emekliye ayrılmışlardır. Bu çok değerli arkadaşlarımız mümtaz kişilikleri, çalışma azimleri, üstün adalet duyguları, bilimsel ve uygulama alanındaki güçleri ile hukukumuza ve adalete büyük hizmetler ifa etmişlerdir. Kendilerine Yargıtay ve şahsım adına teşekkür eder, sağlık, mutluluk içerisinde uzun ömürler dilerim. Ayrıca Anayasa Mahkemesi, Danıştay, Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ile Sayıştay'dan emekliye ayrılmış olan değerli meslekdaşlarımıza da emeklilik hayatlarında keza sağlık, mutluluk içerisinde uzun ömürler dilerim.

Sayın Konuklar,

Tüm dünyanın gözleri önünde Bulgaristan Devleti; kendi Anayasasını, ikili ve çok taraflı

milletlerarası andlaşmaları, Avrupa güvenlik ve İşbirliği belgelerini, insan hak ve özgürlüklerini hiçe sayarak, hukuk, ahlâk ve insanlık değerlerini bir tarafa iterek ülkesindeki Türk azınlığa zulmetmek suretiyle bir baskı politikası uygulamaya başlamış; daha sonra bununla da yetinmeyerek asırlardan beri doğup, büyüyüp, yaşadıkları, sahip oldukları topraklardan mülkiyet ve sosyal hakları garanti altına alınmadan kitle halinde göçe zorlamıştır. Zorunlu pasaport verilip aile bütünlüğüne de uyulmadan sınır kapılarına bırakılan soydaşlarımızın oluşturdukları acı duruma tüm dünyanın vakıf olması gerekir. Devletimiz elbette bunun maddî, mânevi yaralarını saracak güçtedir. Yargıtayımızda bu konuda durumu bütün açıklığı ile Dünya Yargıtaylarına duyurmuştur. Bu insanlık dışı olaylardan duyduğumuz acı ve endişe derindir. Tüm insanlığın, uygar alemin içtenlikle kınaması gereken bu felâketi tarih kara bir leke ve barbarlık olarak kaydedecektir.

Sayın Konuklar,

Anayasa; bir Devletin kuruluşunun, hangi temeller üzerine oturduğunu belirleyen temel yasadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 1 nci maddesiyle Türkiye Devleti'nin bir Cumhuriyet olduğunu belirtmiş; 2 nci maddesi ile Cumhuriyetin niteliklerini açıklayarak: «Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir» demiştir. Anayasa'nın 3 ncü maddesi Türkiye Devleti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğunu ilân ettikten sonra resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti hakkında hükümler getirmiştir. Anayasamızın 4 ncü maddesi de açıkca Anayasasının az önce belirttiğimiz 1, 2 ve 3 ncü maddeleri hükümlerinin değiştirilemeyeceğini ve değiştirilmesinin teklif edilemeyeceğini öngörmüştür.

Bir Anayasa, Devletin temellerine ilişkin esaslar yanında ihtiyaçlara göre derece derece ayrıntıya giren düzenlemeler de getirebilir. 1961 ve 1982 tarihli Anayasalarımız ayrıntılara girerek düzenlemede bulunmuşlar ve dünya Anayasaları arasında en kapsamlı düzenleme

getiren Anayasalardan olmuşlardır. Bir Anayasa ne kadar fazla ayrıntıya girmişse o derece fazla ve sık olarak değişiklik ihtiyacı da belirir. Burada bir noktanın önemle vurgulanması gerekir. Büyük Atatürk, ilke ve devrimleriyle Devletin temel yapısını oluşturan değişmez esasları belirlemiş Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kurmuştur. Anayasa'da mevcut olan ve zaman içerisinde ihtiyaçlara göre değiştirilebilecek hükümlerin değiştirilmesi tartışmaları, hiç bir zaman Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 1, 2 ve 3 ncü maddelerindeki değiştirilemeyecek ve değiştirilmesi teklif dahi edilemeyecek hükümlerinin tartışma alanına çekilmesine yol açamaz. İçeride ve dışarda bilinmesi ve hassasiyetle gözetilmesi gereken bu esasların ve özellikle Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Anayasada belirlenen nitelikleriyle birlikte ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğunun tekrarında yarar görüyorum.

Sayın Konuklar,

Anayasamız, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu açıklamış; Türk Milleti'nin egemenliğini Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanacağını hükme bağlamıştır. Egemenliğin tezahürü olan Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nindir. Yürütme yetkisi ve görevi Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.

Bu üç gücün Anayasamızdaki karşılıklı durumları Anayasa hukukunda (kuvvetler ayrılığı) prensibi olarak adlandırılmaktadır. Aralarında hiyerarşik bir düzen söz konusu olmayan bu güçler elbette birbirlerine karşı olamazlar; Her üçüde Devletin amaç ve görevleri doğrultusunda Anayasada gösterilen esaslar uyarınca tam bir uyum içerisinde görevlerini yerine getirme durumundadırlar.

Anayasamızın titizlikle korumaya çalıştığı hukuk devleti (Anglo-Amerikan ülkelerinde hukuk üstünlüğü) her türlü faaliyetinin hukuka uygun olması gereken, her türlü faaliyeti yargı denetimine tâbi bulunan insan haklarına ve onuruna saygılı Devleti ifade eder. Hukuk Devletin gerçekleştirebilmesi kuvvetler ayrılığı prensibinin uygulanmasına bağlıdır; yani ya-

sama kudretinin yürütmeden ayrı bir organda bulunması ve mahkemelerin bağımsız olması gerekir. Bağımsız mahkeme esası gerçekleşmeden bir ülkede hukuk devletinin varlığından söz edilemez. Devlet, kendi varlığının güvencesi olan adalet mekanizmasının bağımsız ve mükemmel bir biçimde işlemesi için gereken özeni göstermek zorundadır. Esasen unutmamak gerekirkî bir toplumun uygarlık yolunda ulaştığı nokta-adalet cihazının durumu ile ölçülür.

Anayasanın 138. maddesi; «Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz... Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiç bir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez» demekle mahkemelerin bağımsızlığını, hâkimlerin hukuka bağlılıklarını ve yasama ile yürütme organlarının mahkeme kararlarına uyma zorunluluklarını açıkça hükme bağlamıştır.

Anayasanın 146. maddesi uyarınca, kanunların, kanun hükmünde kararnemelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetlemekle görevli olmak üzere Anayasa Mahkemesi ve Türk Milleti adına yargı yetkisini kullanan mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin son inceleme yeri olarak yüksek mahkemeler kurulmuştur. Bunlar Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay ve Anayasa'nın 157 nci maddesi uyarınca kurulan Askeri Yüksek İdare Mahkemesidir. Anayasa'nın 158 inci maddesinde öngörülen Uyuşmazlık Mahkemesi ise adli, idarî ve askeri yargı yerleri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlenmekle görevlidir. Yüksek Mahkemelerimizi Anayasa ve tüm hukuk sistemimiz içerisinde mütalâa ettiğimizde görülecek tirkî aralarında hiç bir suretle hiyerarşik bir düzen mevcut değildir. Başkan Dr. Recai Seçkin'in sözleri ile «..birbirlerine karşı eşit hukuکی durumda olup birinin diğerinden üstün ve ya aşağı durumda olduğu söylenemez» (1964 -

1965 Adalet yılı açış konuşması). Buna yüksek mahkemeler arasında Anayasal eşitlik ilkesi diyebiliriz. Yüksek Mahkemeler arasındaki Anayasal eşitlik her biri hakkında yapılacak düzenlemelerde Anayasal bir ilke olarak gözetilmelidir. Başkan İmran Öktem; Yargıtay hâkimleri ile Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay Başkanı ve Üyelerinin yıllar önce kadro aylıklarının eşit duruma getirilmesini (ahenk-sizliğin giderilmesi) olarak nitelendirmiştir (1967 - 1968 Adalet yılı açış konuşması).

Sayın Konuklar,

Ülkemizde nüfus artışı, sosyal ve ekonomik hayat koşullarındaki süratli değişikliklerle birlikte mahkemelerdeki dâva adedi de büyük artışlar göstermiştir. Bunun doğal sonucu olarak Yargıtaydaki iş adedi de hızla çoğalmıştır. Kuşkusuz adalet sayı ile ölçülür birşey değildir. Ancak Yüksek Mahkemenin iş hacmi yönünden içerisinde bulunduğu durumun ve alınması gereken tedbirlerin değerlendirilmesi açısından bazı açıklamaların yapılması zorunludur. Ayrıntıya girmeden kısaca bilgi vermek gerekirse Yargıtay'a bir önceki yıldan devirle birlikte gelen iş sayısı: 1945 yılında 101.413; 1959'da 180.796; 1968'de 200.986; 1973'te 270.842; 1981'de 239.484; 1985'de 297.843; 1987'de 416.189; 1988'de 417.178'dir. Buna karşılık 1945 yılında daire sayısı 12; 1959'da 16; 1964'te 18; 1973'te 24; bugün ise 25'tir.

Bir fikir edinmek için Yargıtay Genel Kurul ve Dairelerinde 1988 yılından 1989 yılına devredilen iş sayılarını da belirtmek istiyorum. Ceza Genel Kurulu'nda devredilen iş sayısı 64; Birinci Ceza Dairesi'nde 139; İkinci Ceza Dairesi'nde 317; Üçüncü Cezada 6493; Dördüncü Cezada 500; Beşinci Cezada 1157; Altıncı Cezada 1068; Yedinci Cezada 7938; Sekizinci Cezada 605; Dokuzuncu Cezada 1676'dır. Hukuk Genel Kurulu'nda 104; Birinci Hukuk Dairesi'nde 1492; İkinci Hukukta 1432; Üçüncü Hukukta 3487; Dördüncü Hukukta 1905; Beşinci Hukukta 11121; Altıncı Hukukta 2064; Yedinci Hukukta 24531; Sekizinci Hukukta 1772; Dokuzuncu Hukukta 1389; Onuncu Hukukta 1204; Onbirinci Hukukta 4956; Onikinci Hukukta 7358; Onüçüncü Hukukta 1449; Ondördüncü Hukukta 6710; Onbeşinci Hukukta 1714; On-

altıncı Hukukta 14261'dir. Toplam olarak 1989 yılına bir önceki yıldan 106.906 dosya devredilmiştir. 1988 yılında Yargıtay Genel Kurul ve dairelerinde çıkarılan iş sayısı 310.272 olup, bir önceki yıldan devredilenler hariç münhasıran 1988 yılı içerisinde Yargıtay'a gelen toplam dosya 217.353'tür.

1981 yılında Yargıtay'da bir sonraki yıla toplam 11709; 1982 yılında 15947; 1983 yılında 20582; 1984 yılında 35150; 1985 yılında 51502; 1986 yılında 80808; 1987 yılında ise 114900 dosya devredilmiştir.

Son yıllardaki bariz artışlar Cezada; orman, kaçakçılık, hırsızlık, dolandırıcılık ve sahtecilik suçlarında, Hukukta; kamulaştırma, kira tesbit ve tahliye, icra ve tapulama işlerindedir. Kamulaştırma dâvalarındaki çok büyük artış özellikle dikkati çekmektedir. Yargıtayımızdaki dâva sayısı yabancı ülkeler Yargıtaylarındakilere göre çok fazladır. Tabii bunun sebepleri arasında ülkemizde üst mahkemelerin bulunmayışını da saymak mümkündür.

Değerli Meslekdaşlarım,

Yargıtay'ın iş yükünün hafifletilmesi bir zorunluluk halini almıştır. Bu konu tartışmaya açıldığı zaman ilk öne sürülen tedbir üst mahkemelerin kuruluşu olmaktadır. Ne varki bu iki sorun -karşılıklı etkileri olmakla beraber- ülkemizin yararları açısından ayrı ayrı ele alınarak çözümlenmelidir. Başkan Halil İbrahim Özyörük'ün 1944-1945 Adalet yılını açış konuşmasında belirttiği üzere «Yargıtay'ın İçişletmeleri ve işleyişi bakımından düşünülecek ve akla gelecek tedbirler istinaf mahkemelerinin mevcudiyetinden müstakildirler, istinaf teşkilatı mevcut olsa da olmasa da temyiz mekanizmasının kendine mahsus fonksiyonları ve bu fonksiyonların icabettireceği çeşitli meseleler ile halledici tedbirler bahis mevzuu olacaktır... Yargıtay'ın kendi öz varlığı içerisindeki meselelerin halli ve vazifelerini muntazam bir surette görebilmesi için ittihazı zaruri sayılan tedbirlerin tesbiti bir adli teşkilat işi değildir. Yine temyizcinin mevcut bünyesi içerisinde ele alınacak ve halledilecek bir iştir. Şu halde Yargıtay işlerinin çokluğundan bu mahkemenin sırtındaki yükün ağırlığından bahsedildiği zaman bunun tahfifi veya izalesi olarak istinafı ortaya

atmak bir başka maksadın âleti olan şeyi ale-lâde bir tedavi vasıtası haline getirmek demek olur».

Uygulamada her iki konu birlikte ele alınabilir olduğundan üst mahkemeler hakkındaki tamamen kişisel görüşümü de açıklamama müsaade buyurunuz. Başkan Selim Nafiz Ak-yollu ile Dr. Recai Seçkin aynı doğrultudaki teşhise dayanarak bu mahkemelerin kaldırılış sebeplerini şöyle özetliyorlar: Osmanlı adliyesinde 19. yüzyılda İstinaf Mahkemeleri kurulmuşken Cumhuriyetin ilk yıllarında yeter sayıda yetenekli hâkim bulunmaması ve işlerin bu mahkemelerde yıllarca sürüncemede kalmasına rağmen yine doğru kararlar verilmemesi gibi sebeplerden ötürü bu mahkemeler kaldırılmıştır. Başkan Seçkin Temmuz - 1963'te, Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan tasarı hakkında görüşünü açıklarken şöyle diyor: «Yabancı ülkelerdeki gibi yurttaşlarımızı da yanlış kararlardan iyice korumak düşüncesi üst mahkemelerin kurulmasını haklı gösterebilir. Lâkin herşeyden önce bu mahkemeler yeterli sayıda yetenekli hâkimden kurulmazsa, mahkemelerin sayısı işlerin birikmesine meydan vermeyecek kadar çok olmazsa, kuruluş bakımından birbirini tutmayan kararlar vermeleri ve boyuna içtihat aykırılıklarına yol açmaları önlenmezse, bunların kurulmasıyla Adalet işleri büsbütün çıkmaza girer ve beş on yıllık bir denemeden sonra yeniden kaldırılmaları zorunluluğu doğar. Başkan Seçkin 1960'lı yıllar koşullarına göre şu özetide yapıyor: «Bütün bu açıklamalar özetlenirse kurulacak üst mahkemelerin daire sayısının ihtiyacı karşılamaktan az olması, gerçekten yetenekli üst mahkeme hâkimlerinin yeter sayıda bulunmasının bugün dahi şüpheli olması ve mahkemelerin birbirini tutmayan bir çok kesin kararlar vererek bir çok eşitsizlikler yaratması tehlikesi yüzünden bugün için bunları kurmaktan büyük zararlar doğacağı sonucuna varmaktadır» (1963-1964 Adalet yılı açış konuşması).

Başkan Mehmet Bedrettin Köker, 1950'li yıllar itibariyle aynı konuda şöyle diyor: «Bu Mahkemelerin kurulabilmesi büyük ve maddi fedakârlıkları istilzam eder. Buralarda çalışacak elemanların temini, lüzumlu vasıtalarla teşhizi ve bunların kaza daireleri hudutlarının

çizilmesi ve bu teşkilatın matlup neticeyi sağlayabilmesi büyük ihtimam ve dikkate ihtiyaç gösterir. Bu bakımdan bu imkanların elde edilmesini beklemek yerinde olur kanaatindeyiz» (1953 - 1954 Adalet yılı açış konuşması).

1990'lı yıllara girmemize birkaç ay kalmış olan ve Yargıtay tetkik hâkimliği ihtiyacının dahi yeterince karşılanamadığı bu günler itibariyle istinafin kaldırılmasını gerektirir koşullar dikkate alındığında, yeniden kurulmasına olanak verecek koşulların gerçekleşmediği inancında olduğumu belirtmek isterim. O halde üst mahkemeler konusu, koşulların oluşacağı ileriki bir tarihte düşünülebilir değerlendirilmelidir.

Sayın Konuklar,

Oylara doğru teşhis koymak gerekir. Şu bilinmelidir ki yanlış teşhis yanlış tedbir getirir. Herşeyden önce hâkimlik mesleği çekici hale getirilmelidir. Mesleğin çekiciliği münhal kadronun azalması hatta kalmaması ile ölçülemez. Çekicilik, hâkimlere diğer Devlet memurlarından daha fazla maddi ve manevi olanak sağlamakla gerçekleşebilir. Başkan Seçkin, bu konuda her zaman geçerliliğini koruyan şu açıklamayı yapıyor :

«Bugüne kadar hâkim olan yanlış bir düşünceye hukuk devleti olma yoluna kesin olarak girmemizden sonra artık değer vermemek gerekir. O da hâkimin dahi Devletin bir memuru bulunması sebebiyle diğer memurlardan farklı bir malî hakkı olamayacağı ve öbür memurların işlerinin dahi hâkimin işi kadar önemli bulunduğu düşüncesidir. Toplumun yaşayışında her iş belli bir ihtiyacı karşılar ve bir bakımdan Devlet işlerinin hangisinde bir aksaklık olursa neticede toplum bu aksaklıktan az veya çok er veya geç lâkin her halde zarar görür. Fakat başka başka yönetim işlerinin aksaması halinde dahi doğacak zararların önemi ayrı ayrı olacağına göre yönetimin kanunsuz olan işlerinin düzeltilmesini dahi amaç edinen adalet işlerindeki aksaklıktan doğacak zarar, genel olarak bir yönetim işinden doğacak zararlardan daha ağır olacaktır. Uygarlıkta ilerlemiş bütün ülkelerde hâkim aylıklarıyla memur aylıklarının aynı olmayışı ve hâkimlere daha yüksek malî menfaatler sağlanmakta ol-

ması da hâkimliğin memurluktan farklı sayıldığını belirtmektedir. Yüzyıllarca denenmiş olan bu esası yeniden tartışma konusu yapmak toplumun yararına olmaz» (1960 - 1961 Adalet yılı açış konuşması).

Mesleğin çekici hale getirilmesi için bir hususu da özellikle belirtmek gerekir. Hâkimler yaş sınırı sebebiyle emekliye ayrıldıklarında başka herhangi bir işte çalışmama koşulu altında kendilerine görevde iken aldıkları para aynen ödenmeye devam edilmelidir. 1946 - 1947 Adalet yılının açılış konuşmasında Başkan Halil İbrahim Özyörük yaptığı kısa bir hesapla bunun bütçeye büyük bir yük teşkil etmeyeceğini açıklamıştır. Aynı teşhis bugün için de geçerlidir. Hâkimlik mesleğinin onuru bunu zorunlu kılmaktadır. Mahkemeler Devletin dayandığı temellerden biri olup onu sağlam ve itibarda bulundurmak gerekir.

Hâkim konutları konusunda sarfedilen gayretler ve ayrıca tazminatların vergilendirilmesindeki düzeltmeler hâkimlik mesleğinin çekici hale getirilmesinde gerçekten yararlı adımlar olmuştur. Bu konuda yüksek alâkalarını esirgemeyen Sayın Cumhurbaşkanına ve Cumhuriyet Hükümetine burada alenen teşekkürü yerine getirilmesi gerekli zevkli bir ödev saymaktayım.

Adalet hizmetinin Devlet hayatındaki büyük önemi mahkemelerin bağımsız olmalarını zorunlu kılmaktadır; hâkimlik mesleğine çekicilik kazandıran esaslardan biri de budur. Anayasa bu hususu dikkate alarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulacağını öngörmüştür. O halde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tam bağımsız hale getirilmeli ve Yüksek Mahkemelerden seçilen üyelerin asıl görevleri ile ilişkileri Yüksek Kuruldaki görevleri devam ettiği sürece kesinlikle kesilmelidir. Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatına gölge düşmemesi için müfettişlerin Adalet Bakanlığı yerine doğrudan doğruya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na bağlanmaları gerekir.

Yurt dışına İngilizce, Fransızca, Almanca ve İtalyanca ile ders okutulan hukuk fakülte-

lerine doktora yapmak üzere mecburi hizmet yükümlülüğü altında öğrenci gönderilmelidir.

Sayın Konuklar,

Yargıtay bugün çok ağır bir iş yükü altında bulunmaktadır. Şüphesiz Yargıtay bir içtihat mahkemesidir; ne varki bugünkü durumda Yargıtay hem içtihat mahkemesi olarak çalışmakta hem de maddi olaylar, delil takdiri yönünden de denetlemede bulunmaktadır.

Atatürk ilke ve devrimlerinin temelini oluşturan ana düşünceyi çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma ve onu geçme amacı oluşturmaktadır. Bu amaçla Büyük Atatürk'ün gerçekleştirdiği devrimler arasında bulunan hukuk devriminde temel yasalarımız batılı ülkelerden iktibas edilmek suretiyle alınmışlardır. Yabancı bir yasanın iktibas yoluyla alınması yabancı ülkelerde de rastlanılmıştır. Alman ve Fransız Medeni Kanunları muhtelif Avrupa, Asya ve Güney Amerika ülkeleri tarafından alınmış bir süre sonra me' haz metinden bağımsız milli hukukları oluşmuştur.

Başkan Mustafa Fevzi Bozer'in 1951 - 1952 Adalet yılı açış konuşmasında da belirttiği gibi yasaların iktibas ve kabulünde gösterilen zarurî aceleler sebebiyle yasalar arasında insicam tesisi tam sağlanamamış, hatalar yapılmıştır. Bu konuda Yargıtay çalışmalarında büyük titizlik gösterilmiş, çeviri hatalarında me' haz metne başvurma olanağı bir içtihadı birleştirme kararı gerekçesinde benimsenmiş ve son olarak ta 24.3.1988 gün ve 1/2 sayılı İçtihatı Birleştirme Kararı çıkarılarak Türk Ceza Kanunu'nun 509. maddesinin uygulanmasında Hukuk ve Ceza Usul Kanunları arasında tanıklarla isbat konusunda meydana gelen ahenksizlik giderilmiştir.

Yargıtay'ın büyük hâkimlerinin yıllar boyu süren titiz bir uygulama ve hukuk yaratma kudretlerini isabetli bir biçimde kullanmaları sonucudur ki, her zaman şükranla karşıladığımız Türk öğretisinin de büyük katkısı ile bugün me' haz yasalardan bağımsız ve ülkemiz ihtiyaçlarına cevap veren bir Türk hukuk sistemi gelişip yerleşmiştir.

Olaylar hukuk açısından değil de tamamen maddi yönleri ile değerlendirildiğinde

Yargıtay'ın aynı maddi olaylarda farklı kararlar verdiği ve dolayısıyla sıkça içtihat uyumsuzluklarına yol açıldığı izlenimi edinilebilir. Uygulamada bu yön eleştiri olarak ileri sürülmektedir. Ne varki olayların özelliklerinin hukukçu gözü ile değerlendirilmesi gerekir. Bu ise herşeyden önce hukuk tekniğini ilgilendiren bir konudur. Bu açıdan değerlendirme yapıldığında olayların farklı hukuki özelliklerine dayanılarak verilen kararlar arasındaki farklılıkları içtihat aykırılığı olarak nitelemenin yerinde bir teşhis olmadığı sonucuna varılır.

Sayın Konuklar,

Yargıtay'ın işyükünü hafifletme çarelerine gelince: Önce şu hususu belirtmek gerekir. Geçmişte ve halen daire sayısı ve üye kadrosunu artırma işyükünün hafifletilmesinde etkili bir yol olmuştur. Gerektiği takdirde gene aynı yola başvurulabilir. Ancak bu yapılırken içtihadı birleştirme müessesesi dışında içtihat aykırılığının meydana gelmesini önleyecek bazı tedbirlerde öngörülmelidir. İlk bakışta ülkemizde daire sayısı ve üye kadrosunun bir Yargıtay için çok fazla olduğu düşünülebilirdese batılı ülkeler Yargıtayları ile kapsamlı bir kıyaslama yapıldığında görülecektirki Yargıtayımızdaki daire sayısı ve üye kadrosu fazla değildir.

Daire sayısı ve üye kadrosu artırılmadan kişisel kanıma göre alınabilecek bazı tedbirler düşünülebilir. Bunlar :

1 — Dairelerin toplanma yeter sayısı beşten üçe indirilmelidir. Bu suretle işi çok olan dairelerde ihtiyaca göre birden fazla kurulla çalışmaya yasal olanak sağlanmış olacaktır. Bu yol daha önce 1962 - 1963 Adalet Yılı açış konuşmasında Başkan Seçkin tarafından teklif olunmuştur.

2 — Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının halen 33 ve 19 olan toplanma yeter sayıları indirilmelidir. Keza İçtihadı Birleştirme Kurullarının toplanma nisabı (halen Büyük Genel Kurul 84 üye ile toplanmaktadır) indirilmelidir. Ancak bu tedbirin yararlı sonuç verebilmesi için içtihadı birleştirme toplantı günlerinde dairelerin çalışmalarına olanak verecek yasal değişiklikte yapılmalıdır.

3 — Diğer taraftan Hukuk ve Ceza Genel Kurulları'na yaridan fazla başkanın katılması zorunlu bulunmaktadır. Bu zorunluluk bazen duruma göre genel kurul, bazende daire çalışmasını aksatır sonuç verdiğiinden bizzat Başkan yerine başkanın yasal mazereti olmasa dahi başkana vekillik edebilecek üyenin katılmasına olanak sağlayacak değişiklikte yapılmalıdır.

4 — Tetkik Hâkimliği : Diyebilirimki yeterli ve yetenekli tetkik hâkimi ihtiyacı karşılanabildiği takdirde işbirikimi büyük ölçüde önlenecek ve Yargıtay'ın yükü hafifleyecektir. Halen bu ihtiyaç karşılanır durumunda değildir. Herşeyden önce tetkik hâkimliği cazip hale getirilmeli Anayasa Mahkemesi'nde olduğu gibi Yargıtay Tetkik Hâkimlerine aylıklarına ilaveten ek bir tazminat kabul edilmelidir. Bunun yanında Yargıtay üyeliğine seçimde tetkik hâkimliğinin önemli bir kaynak olarak gözetilmesi gerekir.

5 — Yargıtay Kanununa göre Yargıtay'da boş üyelik sayısı onu bulunca, onuncu üyeliğin boşaldığı tarihten başlamak üzere en geç iki ay içinde seçim yapılmak zorunludur. Seçimlerin bu süre içinde zamanında yapılması ve Yargıtay'ın ceza, hukuk açısından ihtiyaçlarının seçimde gözetilmesi yararlı olacaktır.

6 — İşyükünün hafifletilmesi konusunda Yargıtay'a başvurma yolunun sınırlandırılması ülkemizde ve batılı ülkelerde her zaman etkili bir çare olmuştur. Anayasa Mahkemesi bu yoldaki sınırlamanın Anayasaya aykırı olmadığı sonucuna 20.1.1986 gün ve 23/2 sayılı kararı ile vararak sınırlandırmanın Anayasaya aykırı olduğu yolundaki itirazı reddetmiştir. O halde Türk parasının satınalma gücü, Anayasa Mahkemesi kararının telkin ettiği esaslar dairesinde değerlendirilerek zaman zaman Yargıtay'a (karar düzeltme yolu da dahil) başvurma yolu sınırlandırılmalıdır.

7 — Yargıtay Avukatlığı : Batılı ülkelerde kabul edilen Yargıtay Avukatlığı üzerinde 1947-1948 ve 1948-1949 Adalet Yılı açılış konuşmalarında Başkan Halil İbrahim Özyörük ısrarla durmuştur. Gerçekten onun da belirttiği gibi Yargıtay Avukatı yani Yargıtayda görev yapacak olan avukatlar günlük tatbikat ve yasanın

söze dayanan anlayışını aşan yeterli bilimsel yeterliğe sahip olmalıdırlar. Artık bu konu ülkemizde uygulama alanına sokulmalıdır.

Sayın Konuklar,

Adalet yardımcı personelinin aylıkları hizmetin gereği gibi işleyebilmesi için artırılmalı, onların meslek içi eğitimlerine gereken özen gösterilerek batıdaki uygulamalar doğrultusunda idari yönü ağır basan bazı işlerin gördürülebileceği dikkate alınmalıdır.

Memleketimizde hukuk yayınları gerçekten büyük gelişmeler göstermiş, hukukun her dalında yabancı kaynaklı olanlarda dahil olmak üzere öğreti ve mahkeme içtihatlarını yansıtan eserler hukuk bilginlerimizce yayınlanmaktadır. Hâkimlerimizin bazen uygulayacakları yasa metinlerini dahi bulmakta güçlük çektikleri bir gerçektir. Her mahkeme nezdinde ihtiyacı karşılar nitelikte bir kitaplık kurulmalıdır.

Sayın Konuklar,

Bugün Anayasa Mahkemesi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Uyuşmazlık Mahkemesi üyelikleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yüksek Öğretim Kurulu Denetleme Kurulu üyeliği seçimlerinde Yargıtay son söz sahibi değildir. Bunlardan, Uyuşmazlık Mahkemesi üyeliği ile Yüksek Öğretim Kurulu için yapılacak seçimler dışındakilerin Cumhurbaşkanına bırakılması sözü edilen seçimlere izafe olunan önem ve özenin bir göstergesi olarak telâkki edilebilir ve elbette bir bakıma da onur vesilesi de oluşturur. Ne varki seçilecek kişinin yargı mekanizmasına dahil birisi olması ve doğrudan doğruya yargı bağımsızlığı ve teminatına tâbi bulunması ve yukarıda kısaca değindiğimiz kuvvetler ayrılığı prensibi dikkate alındığında bu seçimlerde son sözün ilgili Yüksek Mahkeme Genel Kurulu'na bırakılması zorunluluğun kabulü gerekir.

Yüksek Mahkemelerin Anayasa düzenindeki yeri gözetildiğinde Uyuşmazlık Mahkemesi ve Yüksek Öğretim Kurulu için yapılacak seçimlerin de doğrudan doğruya ilgili Yüksek Mahkeme Genel Kurulu'na bırakılmasının zorunlu olduğu sonucuna varılır.

Bu yönlerden de gereken düzeltici, düzenleyici Anayasal ve Yasal kurallar getirilmelidir.

Sayın Konuklar,

Konuşmanın son kısmında Yargıtay içtihatlarından ve yasal düzenlemeye ihtiyaç duyulan bazı alanlardan söz etmek istiyorum.

Yargıtay 1988 yılı içinde üç içtihadı birleştirme kararı çıkarmıştır.

Bunlardan ilki; 22.1.1988 gün ve 5/1 sayılı «Boşanma hükmünün kesinleşmesinden sonra dahi kabahatsiz eşin, boşanmaya neden olan olaylara dayanarak Medeni Kanunun 143/2. maddesi uyarınca manevi tazminat davası açabileceği» hakkındadır. İkincisi; 30.9.1988 gün ve 2/2 sayı ile «Tapuda kayıtlı bir taşınmazın mülkiyetini devir borcu doğuran ve ancak yasanın öngördüğü biçim koşullarına uygun olarak yapılmadığından geçersiz bulunan sözleşmeye dayanılarak açılan bir cebri tescil davasının kural olarak kabul edilemeyeceği; bununla beraber Kat Mülkiyeti Kanununa tâbi olmak üzere yapımına başlanılan taşınmazdan bağımsız bölüm satımına ilişkin geçerli bir sözleşme olmadan tarafların bağımsız bölüm satımında anlaşarak alıcının tüm borçlarını eda etmesi ve satıcının da bağımsız bölümü teslim ederek alıcının onu malik gibi kullanmasına rağmen satıcının tapuda mülkiyetin devrine yanaşmaması hallerinde; olayın özelliğine göre hâkimin M.K.nun 2. maddesini gözeterek açılan tescil davasını kabul edebileceği»; üçüncüsü, 16.12.1988 gün ve 3/3 sayı ile «3.1.1961 günlü 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu'nun 25. maddesinin 2. fıkrası uyarınca ölen üyenin hayatta iken Kurum'a vereceği beyanname ile ölüm yardımının tercih edeceği bir veya bir kaç kişiye verilmesini isteyebileceği; ancak bunların ölüm yardımına hak kazanabilmeleri için murisin ölüm günü itibarıyla mirasçılık sıfatını taşımaları gerektiği; aksi halde ölüm yardımının veraset ilâmı uyarınca tüm mirasçılara ödenmesi icabettiği» haklarındadır.

1989 yılında ise, bir içtihadı birleştirme kararı çıkarılmış olup 24.3.1988 gün ve 1/2 sayı ile «imzalı ve yazısız bir kâğıda sahibinin zararına olarak hukukça hükmü haiz bir mua-

mele yazıldığı veya yazdırıldığı iddiasıyla Türk Ceza Kanunu'nun 509. maddesine dayanılarak şikâyet üzerine açılan ceza davasında sanığa yüklenen bu eylemin Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun cevaz verdiği ayrıkturumlar dışında tanıkla isbat edilemeyeceği» hakkındadır.

Değerli Meslekdaşlarım,

Yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulan alanlar üzerinde durmak istiyorum :

1) Bilindiği üzere 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun bu yasaya tâbi taşınmaz malların kira paraları hakkında sınırlayıcı bir düzenleme getirmiştir. 6570 sayılı Yasanın kira paralarını sınırlayıcı hükümleri Yasanın 2 ve 3. maddelerinde yer almıştır. Bu hükümlerin Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla itiraz yolu ile Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması üzerine Yüksek Mahkeme 26 Mart 1963 gün ve 3/67 sayılı kararıyla getirilen sınırlamayı hakkın özünü zedeler nitelikte görerek sözkonusu maddeleri iptal etmiş; ancak Anayasa Mahkemesi Yasaya tâbi taşınmaz malların kira paralarında sınırlama gereğini de benimsemiş olduğundan meydana gelen boşluğu kamu düzenini tehdit edici mahiyette görerek iptal kararının yürürlüğe girmesini geciktirerek altı aylık bir süre koymuş ve boşluğun doldurulması için Yasama Meclisleri Başkanlıkları ile Başbakanlığı durumdan haberdar etmiştir. Görülmüyoruzki Yasada meydana gelen boşluğu doldurmak yasakoyucunun görevidir. Ne var ki aradan geçen aşağı yukarı 26 yıl kadar uzun bir zamana rağmen kanunkoyucu herhangi bir düzenleme getirmemiştir. Yargıtay bu konuda 18.11.1964 gün ve 2/4 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararını çıkarmıştır. İçtihadı birleştirme kararından sonra uygulamada hak ve adaletle ulaşma amacıyla bazı değişiklikler yapılmış ve günümüzde uygulama neticeten hak ve nesafete bağlanmış görünmektedir. Hak ve nesafete bağlamak neticeten objektif bir kuralın mevcut olmayışını ifade eder. Sınırlama konusunda yurttaşlarca önceden bilinen objektif esasların mevcut olmayışı ve içtihadı birleştirme kararında yer alan esasların zaman zaman adaletle uygun düşmemesi karşısında uygulamada tahliye ve kira tesbit davalarında aşırı bir ar-

tiş meydana gelmiştir. Hâkimler mevcut yasaları yorum kurallarının verdiği esneklik ölçüsünde ülke ihtiyaçlarını karşılar biçimde yorumlayıp uygulamakla yükümlüdürler. Yorum kurallarının yetersiz kalması, yasalardaki eksiklikler ve ihtiyaca cevap vermeyen yasalar dolayısıyla toplumda meydana gelen huzursuzlukların sorumluluğunu hâkimlere yüklemek büyük bir haksızlık oluşturur. Bugün artık kira paraları konusunda kiracılarla gayrimenkul sahiplerinin karşılıklı yararlarını dengeleyen bir kira rejiminin yasal yollardan belirlenmesi bir zorunluluk halini almıştır. Bu ise kuşkusuz Devletin genel politikasını belirleyen organa düşer.

2) Bilindiği üzere kamulaştırmanın idari safhası idari yargı, bedele ilişkin kısmı ise adli yargı denetimine tabidir. Bedele ilişkin uyuşmazlıkların sayısının sür'atle arttığı görülmektedir. Yıllar boyu süren davalar sonucunda hak sahibine ödenen para, değerdeki düşüşler sebebiyle hak sahibinin kaybını telafiden çok uzak kalmaktadır. Değer tesbitini gerçekçi ölçülerle belirleyecek yöntemlerin ve tedbirlerin idari aşamada tesbiti uyuşmazlıkları büyük ölçüde azaltacaktır.

3) Suçluluğu önleyecek sosyal tedbirlere ağırlık verilmiştir. Modern Ceza İnfaz Sisteminin temel amaçlarından biri suçluyu topluma yeniden kazandırmaktır. Bu yoldaki çabaların somut sonuç verebilmesi için, cezasını çekerek cezaevinden çıkan hükümlünün infaz sonrası dönemi ile ilgilenmenin de Devletin görevleri arasında bulunduğu esastan hareketle etkili tedbirlerin alınması gerektiği inancındayım. Aksi halde eski hükümlü kısa bir süre sonra tekrar cezaevine dönecektir.

4) Ülkemizde kıyı ve orman yağmasının sür'atle yayıldığı bilinen bir gerçektir. Yargıtay kıyı ve ormanlar üzerinde kamunun haiz olduğu yaşamsal hakları, Anayasanın verdiği büyük önem ve özeni dikkate alarak yasaları yorumlayıp uygulamaktadır. Konu milli bir sorun olarak ele alınıp Yargıtay kararları doğrultusunda yasal düzeyde koruyucu tedbirler alınmalıdır.

21 Temmuz 1983 gün ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarın-

ca yasanın tanımıyla, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır, taşınmaz varlıklar; jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihî devirlere ait olup ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan değerler ve tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli uygarlıkların ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimarî ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, önemli tarihî hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tesbiti yapılmış tabiat özellikleri koruma altına alınmışlar ve Devlet malı sayılmışlardır.

Üzüntüyle belirtmeliyim ki, ülkemizde kültür ve tabiat varlıklarının bilincine yeterince varılamamıştır. Kültür ve tabiat varlıkları, doğal güzellikler, hayvan ve bitki örtüsü turist adı altında gelen yağmacılar ve kendi vatan-daşlarımızca günden güne tahrip edilmekte, yurt dışına kaçırılmaktadır. O halde yasanın uygulanması etkili bir biçimde sağlanmalıdır.

5) Başkan Mustafa Fevzi Bozer 1951-1952 Adalet Yılı açış konuşmasında Türk Ceza Kanunu'na ilişkin olarak şu açıklamayı yapmıştır : «En son hukuk nazariyelerine uygun olarak iktibas olunan ceza kanunu üzerinde muhtelif zamanlarda tâdiller yapılarak aslı ile bugünkü metni arasında hiçbir münasebet kalmamış ve bu hal tatbikatta birçok müşkilat tevhit etmekte bulunmuş olduğundan bu kanunun da yeni baştan tedvininde zaruret vardır».

1952-1953 Adalet Yılı açış konuşmasında Başkan Selim Nafiz Akyollu'da aynı konuya değinmiştir. Aynı ihtiyacı burada bir kere daha yüksek huzurlarımızda tekrarla yetiniyorum.

Türk Medeni Kanunu konusundaki çalışmaların da fazla gecikilmeden tamamlanması yararlı olacaktır. Türk Medeni Kanunu'nun uzun yıllar uygulanması ile bir sistem olarak hukuk düzenimizde yerleştiği dikkate alınarak madde numaralarının esas itibariyle olduğu gibi korunacağı ümid edilir.

Yargıtay'ın Büyük Hâkimleri,

Konuşmamı tamamlamadan önce yüksek müsadelerinizle Başkan Recai Seçkin'in şu sözlerini, mesleğin başında genç hâkimlerimize hatırlatmak amacıyla tekrar etmek istiyorum: «Hâkimin görevlerini başarmasında, onun vicdanı ve seciyesi başlıca teminattır... Adalet yoluyla, hâkim eliyle, işlenen haksızlık, Adaleti yerine getirmekle görevlendirilmiş olmayan bir Devlet adamının yahut herhangi bir kişinin işlediği haksızlıktan daha korkunç ve bu türlü bir haksızlığın toplumlara açtığı yara daha büyük ve derindir. Çevrenin, hüküm verirken hâkimin tarafsız davrandığı inancını beslemiş olması da şarttır. Şayet hâkim, bir takım davranışları ile kendisinin belli kimseye veya toplumlara karşı tarafsız davranamayacağı yolunda haklı bir kanı doğmasına meydan bırakmış ise, onun vereceği kararlar, doğru ve tarafsızca verilmiş bulunsalar bile daima kuşku ile karşılanır.. Burada bir yönün iyice belirtilmesi gerekir. O da, sosyal çevrede hâkimin bazı kararları üzerine ona karşı çıkarılan dedikoduların, ona karşı söylenen sözlerin, hâkimin tarafsızlığına karşı haklı kuşku sayılamıyacağıdır. Şunu gözden uzak tutmayalım ki, hâkim verdiği kararlar, çoğu zaman, bir veya birçok kimsenin veya bir toplumun çıkarlarını baltalayan bir kimsedir; bunun için, o, birçok düşmanlar kazanır ve bu düşmanlar, çevrede gayet güçlü veya dilediğini yaptıran kimse veya toplumlar olabilirler ve hâkimi oradan uzaklaştırmak hatta mesleğinden yoksun bırakmak amacıyla birçok tertiplere, birtakım entrikalara başvurabilirler. Böyle tertiplerin veya düşmanlıkların anlaşılması halinde, çıkarılan söylentilerden hâkim sorumlu tutulamaz. Birde hâkimin ödevine aykırı davranış sayılması için, birçok davranışları ile kuşkulara yol açması şarttır; mesela çevrede hâkimin hiçbir sebep yokken belli ailelere aşırı yakınlık göstermesi... Hâkimlik devlet görevlerinin en şerefliilerindedir,... yurttaşların gözünde bu derece önemli olan bir kimsenin, zamanın sıkı ahlâk görüşlerine göre ahlâk veya seciye yetersizliği sayı-

lan davranışlardan sakınmasını beklemek ulusun hakkıdır. Gerçekten cinsel zaafı bulunan, yahut içkiye veya kumara düşkün olan bir hâkimin halkın tam saygısına lâyık olduğu düşünülemez. Hâkim böyle düşkünlüklerden kaçınmalıdır. O, (bunlar benim kişisel durumlarımdır, işimi hiç aksatmıyor ve kararlarımı hiç etkilemiyor. Kimse bunlara karışamaz) yollu bir düşünce benimseyemez» (1964 - 1965 Adalet Yılı açış konuşmasından).

Son olarak İsviçre'li bir hâkimin verdiği öğüdü burada genç hâkimlerimize tekrarlamak isterim: Verdiğiniz kararı tenkit edebilirler. Karar millet adına verilen bir karardır. Bu tenkitlere karşı tartışmalara yol açacak davranışlarda bulunmayınız.

Sayın Konuklar,

Değerli Meslekdaşlarım,

Konuşmamın sonuna gelmiş bulunuyorum. Beni sabırla dinlediğiniz için hepinize ayrı ayrı teşekkür ederim.

Açılış töreni dolayısıyla bazı konuları kırk yıl öncelere giderek halen hayatta blunmayan bazı Başkanlarımızın ifadeleri ile bugün yeneden âdeta birlikte dile getirmiş ve bu vesile ile onları da anmış olduk. Aziz anıları önünde saygıyla eğilirim.

Yargıtay'ın ağır iş yükünün altından kalkmak için her türlü övgünün üzerinde çaba gösteren büyük hâkimlerimizi saygıyla selamlamaktan mutluluk duymaktayım.

Yeni adalet yılında; tüm yargı mensuplarının, Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarının ülkenin her yerinde egemen bulunması ve adaletin başarıya ulaşması amacıyla büyük bir şevkle çalışacaklarına inancım tamdır. En büyük desteğimiz yüce milletimizin her zaman olduğu gibi sarsılmaz itimadıdır.

Bu duygular içerisinde hepinize saygılar sunarım.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN 1989-1990 ADALET YILININ AÇILIŞINDA YAPTIĞI KONUŞMA

1989 1990 Adli Yılı'nın açılış törenine onur veren değerli konukları, yüce yargıç ve savcılar, değerli meslekdaşlarımı, basın ve TRT'nin temsilcilerini en iyi dileklerle ve saygılarımla selamlıyorum.

Yasada gösterilmemesine karşın yıllardır yerleşmiş anlamlı, güzel ve artık ötelenmesi olanaksız bir gelenek kuralı haline gelmiş olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yargı yılının açılış töreninde konuşması; SAV - SAVUNMA - YARGI üçgeninin bölünmez bir bütün olduğunun en açık göstergesi, somut bir simgesidir.

Her adli yılın açılış töreninde altı önemle çizilen sorunların pek çoğu çözümlenmeden bu yıla taşınmış, bunlara yenileri eklenmiştir. Zamanınızı fazla kullanmamak için en temel nitelikte gördüğüm birkaçına değinmekle yetineceğim.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI - YARGIÇ VE SAVCI GÜVENCESİ :

Devletin bağımsızlığı kadar devleti oluşturan bazı esas kurumların bağımsızlığı da önemlidir. Bunların başında YARGI BAĞIMSIZLIĞI gelir. Yargı bağımsızlığı, hukuk devleti olmanın baş koşuludur.

Anayasa Mahkemesi'nin, 22.6.1989 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan kararında, «Bağımsızlıkla güvence, yargı ayırımına dayanan hâkimlik ve savcılık mesleğinin başlıca ilkelelidir. Yargıya bağımsızlık, hâkim ve savcıya güvence, yargısal çalışmaların temel koşuludur. Hukuk, bir ulusun hak arayışı olarak tanımlandığında bu anlayışı gölgeleyecek düzenlemeler bağımsızlık ve güvenceyle birlikte olmaz. Bağımsızlık, devletin, Anayasa'nın insan onurunun koruyucusu olan yargının seçkin niteliğidir. Bağımsızlık ve güvenceden yoksun yargı, yargı olamaz» denilerek yargı bağımsızlığı ve yargıç-savcı güvencesinin anlam ve önemi vurgulanmaktadır.

Bağımsızlık ve güvence ile korunmak istenen şey, yargıç ve savcı değil, toplumun yararı, fertlerin hakkı, onuru ve güvencesidir.

Anayasa'da ve yasalarda «BAĞIMSIZDIR» diye yazılınca bir kurum, gerçekten bağımsız oluyor mu? Bu sorunun cevabını yine anayasa ve yasalar veriyor.

Anayasada tanımı yapılan ve özel kanunu olan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, yargı alanında fevkalâde önemli, yargı bağımsızlığını ve yargıç - savcı güvencesini çok yakından ilgilendiren yetkilerle donatılmıştır. Kurulun Başkanı Adalet Bakanı'dır. Diğer altı üyeden birisi de Adalet Bakanlığı müsteşarıdır. Geriye kalan 5 yargıç üye de Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca her üyelik için gösterilen üçer aday arasından Cumhurbaşkanı'nca seçilmektedir. Kurulu, temsil ve beyanat yetkisi Bakan'a aittir. Kurulun oluşum biçimi ve kararlarına karşı yargı yolu da kapalıdır.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İç Yönetmeliği'ne göre aksine karar alınmadıkça oylamalar açık yapılmakta ve oylamaya Adalet Bakanlığı müsteşarından başlanmaktadır. Bir anlamda siyasal iktidarın oyunun rengi daha işin başında belli olmaktadır.

Şimdi sormak gerekir. Oluşumunda ve bünyesinde bu kadar olumsuzluğu bulunduran bir kurul, yasanın 3. maddesinde «Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, BAĞIMSIZDIR» diye yazdığı için bağımsız oluyor mu? Bırakalım Anayasa Mahkemesi'nin tanımladığı Öz'de bağımsızlığı böyle bir kurul BİÇİM'de bile bağımsız olamaz. Anayasa Mahkemesi kararında değinildiği gibi «Yürütmenin gözetim ve denetimi altında, gerçek bir yargı bağımsızlığından söz edilemez».

Daha bağımsız, daha güvenceli hâkim ve savcı anlayışı yerine daha bağımlı ve güvencesiz hâkim ve savcı anlayışı, belki yönetenleri rahatlatır ama demokratik hukuk devletini temelinden sarsar.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bu günkü oluşumu ve işleyiş şekli konusunda hiç bir değerlendirme ve savunma, inandırıcı olamaz. Sorun, kişilere, kişiliklere bağlı olmadan öte, kurumsal bir sorundur; yargının bağımsızlığı sorunudur. Kurulun BAĞIMSIZ sayılabilmesi için, seçilen (5) üye, Cumhurbaşkanınca değil, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca doğrudan seçilmelidir; bu tür seçim, hem daha demokratiktir ve işin özüne uygundur, hem de kurul üyeliğine talip olacak pek çok değerli yargıcın, seçilemeyip Cumhurbaşkanınca refuze edilmiş sayılması endişesini gidericidir, rahatlatıcıdır. Adalet Bakanı ve Adalet Bakanlığı müsteşarı Kurulun oluşumunda yer almamalıdır; dolayısı ile Kurul'un Adalet Bakanlığı dışında kendisine ait bir binası, ayrı bütçesi ve sekreteryası olmalıdır.

Yukarıda değinilen Anayasa Mahkemesi kararında, «Hâkimlik ve savcılık teminatı, hâkim ve savcılarının nitelikli görev yapma olanaklarının sürdürülmesinin sağlanmasıdır Anayasa'nın 139. maddesinin birinci fıkrasının getirdiği daha çok, görev ve AKÇALI durumla ilgili görülen GÜVENCE, bağımsızlığa bağlı, onu tamamlayan, onunla tümleşen bir konudur. Maddi yönü kadar manevi yönü de önemlidir» denilmektedir.

Başta Anayasa Mahkemesi ve diğer Yüksek Yargı kuruluşlarımız olmak üzere Yargıçlar ve Savcılarının ücret ve ödenekleri, Maliye Bakanlığının takdir ve insafına terkedilmiştir. Kadro ayrılması, çalışanların ücretleri, akçalı sair hak ve olanaklar, bütçelere konulan yetersiz ve cılız ödenekler, yargı bağımsızlığını zedelemektedir.

BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI :

Yargı bağımsızlığında değinilenden daha ilginç ve garip bir BAĞIMSIZLIK anlayışı da BAROLAR için söz konusudur. Avukatlık Yasası'nın 1. maddesinde «Avukat görevini yerine getirmede BAĞIMSIZDIR» denilmektedir. 123. maddede de Barolar Birliği Başkanı'nın görevleri sayılırken «Meslek onuru ve BAĞIMSIZLIĞI ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organlara karşı savunmaktan» bahsedilmektedir.

Verdiği kararların büyük bir kısmı Adalet Bakanlığı'nın onayına tabi, Adalet Bakanı'nın isteği uyarınca C. Savcılığı'nın açacağı dava üzerine sorumlu organlarının görevlerine son verilebilecek olan, seçilmiş organlarının geçici olarak valilerce görevden uzaklaştırılmasına olanak tanıyan, organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarının Adalet Bakanlığı müfettişlerince denetlendiği Baro'ların bağımsız olduğu söylenebilir mi?

Biz hukukçular, yaraları dışımızdan almıyoruz, darbeler genellikle içimizdekilerden geliyor. Avukatlık Yasası'nı değiştiren 3003 sayılı yasanın öncüsü 54 sayılı KHK.'deki bağımsızlıkla ilgili ve geriye dönüşü simgeleyen yara, 1974 yılında bu kürsüden «Baroların bağımsızlığını sağlayacak, onları idarenin vesayetinden kurtaracak yasa değişikliği yapılmalıdır» diyen ve Adalet Bakanı olunca da bu sözleri kolayca unutan ve 54 sayılı KHK.'nin altına imza atmakta sakınca görmeyen ünlü bir hukukçunun eseridir.

İngiliz Baro Konseyi'nin 1946 yılında koyduğu esaslar arasında «Baro'nun şerefini, itibarını ve bilhassa BAĞIMSIZLIĞINI sağlamak ve adli makamlarla ve hükümetle ilişkilerde BARO'yu savunmak» yer alıyordu. 43 yıl önce İngiliz Baro'larının geldiği çizginin halâ çok gerisinde olmanın üzüntü ve utancını yaşıyoruz.

Büyük hukukçu sayın İmran Öktem, 1136 sayılı Avukatlık Yasası çıkmadan 1967-1968 Adli Yılı'nı açış konuşmasında, «Türk avukatlarını bağımsız barolara kavuşturacak, kendilerini yönetmek imkânını verecek BAROLARI VESAYETTEN KURTARACAK Avukatlık Kanunu'nu beklemekteyiz» diyordu. Sayın Öktem, yaşasaydı halâ vesayetten kurtulmanın özlemini çekecekti; tıpkı bugün bizlerin çektiği gibi.

Özlemini çektiğimiz «Baro Bağımsızlığı yoktur - Adalet Bakanlığı'nın vesayeti vardır» diyerek kaderine razı barolar olmayacağız. Ülkenin, toplumun, yargının ve mesleğimizin sorunlarının çözümüne ilişkin görüşlerimizi söyleyeceğiz. Baroların hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden soyutlanıp dar ve katı kalıp-

lar içinde tutulması, günlük kalem işleri yapan kuruluşlar haline gelmesi anlayışı, bağımsızlık ilkesi ile bağdaşmaz ve böyle bir anlayış bize kabul ettirilemez.

Baroları suskun, tutuk ve bağımlı ülkelerde yargının bağımsız ve etkin olması düşünülemez. Baroların bağımsızlığından ürkmemek, aksine bağımlı olmasını yermek gerekir. Barolar, «Sav - Savunma - Yargı» üçgeninde savunmanın güçlü ve özgür sesidir, bu işlevleriyle yargıyı daha anlamlı kılmaktadırlar. Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış şekilde özerk bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, savunma hakkının onurlu, özgürce ve hiçbir şüphe ve kuşkuya, yer vermeyecek biçimde kullanılmasından ve YARGININ BAĞIMSIZLIĞI'ndan bahsedilemez.

Uygar, çağdaş ve demokratik ülkelerde «BASKI GRUBU» olarak önemli, etkili ve yöngösterici işlev yürüten barolar gibi Türkiye Barolar Birliği de BASKI GRUBU niteliğiyle, yasa ile alabildiğine daraltılan «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» kavramını yaşatmaya, ayakta tutmaya, yargıya, adalete, hak arama özgürlüğü ve KUTSAL SAVUNMA HAKKI'na karşı kimden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin her türlü müdahalenin karşısında olmaya kararlıdır. Baroların TAM BAĞIMSIZLIĞI'na giden yolda, savunma mesleğinin toplumdaki saygın yerini alması ve mesleğin her türlü etkiden uzak ve sağlıklı biçimde yürütülmesi için çıkacak engelleri aşmak, hedef ve amacımızdır.

Ayrıca hukuk devletinin güvencesi ve demokrasinin sağlıklı biçimde işlemesi ve savunma hakkının somutlaşması için Anayasa Mahkemesi'nde Türkiye Barolar Birliği'nin dava açma hakkı sağlanmalıdır.

Yargıdan tüm yurttaşların yararlanabilmesi, dava açıp hakkını arayabilmesi ve istediği avukat ile kendisini temsil ettirebilmesi, savunma hakkının eksiksiz gerçekleşmesi için devletin, «BAĞIŞ, VAKIF, FON» gibi tedbirlerle soruna çözüm araması yerine devletin mekanizması içinde «HUKUK SİGORTASI» oluşturulmalıdır.

SAVUNMA HAKKI :

«Sav - Savunma - Yargı», sağlıklı yargılamada birbirinden ayrılmaz üç unsurdur. Devletin temeli olan adaletin gerçekleşmesinde savunmanın payı, azımsanmayacak ölçüdedir. Bu nedenle savunma hakkının önündeki engellerin kaldırılması, yargıyı daha güçlü ve etkin kılacaktır.

«Hazırlık soruşturmasında gizlilik», günümüzde çağdışı olmuş «Müzelik» hale gelmiştir. Hazırlık evrakının en önemli zamanda avukatın gizlenmesi, savunma hakkına getirilen en büyük engeldir. Süratle, gerekli yasal düzenleme yapıp «Savunma, suçlamayla başlar» ilkesi benimsenmeli, hazırlık soruşturmasında avukat hiçbir engelle karşılaşmadan, kendisinden hiçbir belge gizlenmeden savunma görevini yapabilmelidir. Aksi takdirde ceza yargılaması eksik olacak, emniyette baskı altında alınmış gerçek dışı ifade ve haklı-haksız işkence söylentileri sürüp gidecektir.

Değerli konuklar konuşma metni, matbaaya verildikten sonra yaygın yakınma konusu olan iki hususa da değinmek isterim.

Bir garip uygulama da Devlet Güvenlik Mahkemesinde yapılmaktadır; duruşmalara giren Avukatların kimliklerindeki bilgiler polislerce yazılı olarak tesbit edilmektedir. Bu kadar işi arasında polis bir de Avukat kimliklerini tesbitle uğraşmasın geçen emeğe yazık; bize başvursunlar biz Barolardan istedikleri bilgileri fazlasıyla sağlatalım.

Peşin Vergi ve Hayat Standardı gibi Avukatları mali sıkıntıya sokan uygulamaların yaraları sarılamamışken Maliye Bakanlığı'nın yeni bir tebliği Avukatların çilesinin daha dolmadığının kanıtı oldu. 31 Ağustos 1989 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Genel Tebliğ ile Avukatlara verilen vekâletnamelere vergi sicil numarasının konulması zorunluğu, mahkemeler ve icra iflâs dairelerinin Avukatlarla ilgili bilgi fişi verme zorunluğu getirilmektedir.

Amaç vergi kayıp ve kaçagını önlemek. Maliye sıkışınca konkordatolar ilan eden büyük iş adamlarının, batan ve kurtarılan şirketlerin ve bankaların vergi açıklarını ve hayali ihracatla kaybolan milyarlar açığını, avukatlardan

sağlayabilecekse ve bu yetecekse bütün Avukatlar her zorluğa katlanmaya her fedakârlığı yapmaya hazırdır. Anlaşılan Avukatlar ve Baroları yeni mücadeleler yeni idari davalar yeni yargı yolları bekliyor.

Avukat DGM'de fişlenecek, hapisane girişinde fişlenecek, noterde fişlenecek, vergi daireleri ve mal müdürlüklerinde fişlenecek, en sonra da Genel Tebliğ'de yazılı Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Vergi İstihbarat Şubesinde fişlenecek. Fişleseler de dişleseler de bizim kavgamız bitmez, inancımızı kimse azaltamaz ve kutsal savunma görevimizi kimse engelleyemez.

Avukatlık Yasası'nın amir hükmüne rağmen halâ bazı mahkemelerde hatta Yargıtay dairelerinde dosya incelemek isteyen avukatın vekâletname istenmesi, bir başka savunma hakkı engelini oluşturmaktadır.

Savunma görevi yürütülürken savunmanın, dar bir zaman parçasına sığdırılmasının, istenilmesi, hatta zaman zaman uyarılması, savunma yapan avukatın bu görevi nedeniyle ve suç işlediği iddiasıyla kovuşturmaya tabi tutulması gibi işlemler, savunma hakkını zedelemektedir.

İdari yargılamadaki gizlilik, ülkemizdeki en üzücü hukuk çiğnenmesi örneklerinden biridir. Kendisiyle ilgili belgenin idarenin keyfi takdiri ile «GİZLİDİR» kaydı konularak davacıya gösterilmemesi en açık savunma hakkı engellenmesidir.

Savunma hakkı, bir gün herkese ve hatta bu hakka önem vermeyenlere de gerekli olur. Etkin devlet görevi sırasında adli ve idari yargıda savunma hakkıyla ve yargıyla ilgili sınırlamalara ses çıkarmayan bir ünlü yetkili, kişiliğine vaki tecavüz karşısında savunma hakkına sığınmak zorunda kaldı; avukatları vasıtası ile hakkını, yargı mercilerinde aradı. Ne mutlu ona ki yargılandı, avukatları vardı, hakkını savundular ve Türkiye'de yargıçlar vardı, hakkını verdiler.

ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ :

Son günlerde Anayasa değişikliği tartışmaları başlatılmıştır. Artık «Anayasa değişmez»

diyenler de, Anayasaya kefil olanlar da Anayasanın değişmesi gereğinden sözediyorlar. Türkiye Barolar Birliği'nin çağın gerisinde kalmış, yüzünü gerilere döndürmüş, toplum ve insanların geldiği aşamaya ters düşen bir Anayasaya omuz vermesi, düşünülemez.

Daha 1982 yılında yapılan 6. Olağanüstü Genel Kurul'da Birliğimiz, «Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Danışma Meclisi'nce kabul edilerek, Milli Güvenlik Konseyi'ne sunulan Tasarı'yı, getirdiği kurum ve düzenlemelerle halkın oyuna inanmayan ve genel olarak seçimi önemsemeyen, çoğulcu demokrasiye ve çağımızın tüm sosyal ve hukuksal değerlerine ters düşen, Türk toplumunu çok gerilere ve çetli bunalımlara sürükleyebilecek nitelikte bulmaktadır. Bu haliyle Tasarı'nın düzeltilemeyecek bir öneri olduğu ve yeni baştan kaleme alınması gerektiği görüşü ve inancındadır» görüşünü kamuoyuna duyurmuştur.

Şimdi Birliğimizin haklı olduğunun görüldüğünü belirtip övünmek istemiyoruz; geçen zamana ve harcanan emeklere acıyoruz. Türk toplumuna yaraşır, çağdaş, insan hak ve özgürlüklerine saygılı, demokratik kurumlaşmaya açık, işkenceyi ve ölüm cezasını yasaklayan, örgütlenme özgürlüğünü benimseyen, düşünce suçunu ve genel af engelini kaldıran bir Anayasa gereklidir. Türk toplumu, ANCAKLAR'la kısıtlı ve yüklü bir Anayasa değil, çağdaş hak ve özgürlüklerle dolu, insan onuruna saygılı bir Anayasaya lâyıktır. Türkiye Barolar Birliği Anayasada yazılı «HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ» ilkesinin ve laik demokratik hukuk devleti ilkesinin ancak böyle gerçekleşeceğine inanmaktadır.

Anayasa değişikliği ile ölüm cezası konusundaki Anayasal çelişki de ortadan kalkacaktır. 17. maddede «...kimse, insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir cezaya ve muameleye tabi tutulamaz» denilmiş, 87. maddede ise TBMM'nin görev ve yetkileri sayılırken «Mahkemelerce verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermek» hükmü konulmuştur. Ölüm cezasını kabul etmek, bunu insan haysiyeti ile bağdaşır bir ceza türü olarak benimsemek demektir. Çağdaş modern devlet anayasalarının hiçbirinde böyle bir anlayış yoktur.

Modern ceza hukukunda cezanın amacı, suçlunun ıslahıdır. Ölüm cezası yerine suçluyu ıslah edici kurumlar, çareler, cezalar bulunmalıdır. Bunlar bulunamıyor ve ÖLÜM CEZASI ÇARE OLARAK GÖRÜLÜYORSA BUNA BAŞVURAN HER DEVLET, İNSANINA YENİK DÜŞMÜŞ, ÇARESİZLİĞİNİ KABUL ETMİŞ DEVLETTİR.

Ayrıca, üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi'nce kabul edilen ve ölüm cezasının kaldırılmasına dair (6) numaralı protokolün ülkemiz tarafından onaylanması, insan onuru ile bağdaşmayan ölüm cezasının yasalardan çıkarılması da zorunlu hale gelmiştir.

Anayasa değiştirirken artık toplumsal bir gereklilik haline gelen genel affın önünü tıkayan engeller de kaldırılmalı, siyasi suçlar da af kapsamına alınabilmelidir. Toplumun barış ve huzuru için, geçmişteki yaraları sarmak açısından genel af kaçınılmaz hale gelmiştir.

YASALAR - KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER :

Son yıllarda, yasama tekniğine ters düşerek çıkarılan yasalar çoğaldı. Bir yasa, hatta yasanın bir maddesi, iyice düşünülmeden üstüste değiştirilir oldu. Bir yasa ile, hiç ilgisi olmayan bir başka yasanın değiştirilmesi, hatta bir yasa ile pekçok yasa maddesinin değiştirilmesi olağanlaştırıldı.

Nadiren başvurulması gereken Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi, sık sık kullanılmaktadır. Üstelik bazen bu yol, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararlarına karşı işletilmekte, içinden çıkılmaz hukuki aksaklıklar yaratılmaktadır. Yasama organı, yürütmenin olur-olmaz her isteğini olumlu karşılayıp gereksiz yetkiler tanımamalıdır. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararlarının çoğalması, gelişigüzel ve hukuka aykırı yasa ve KHK çıkarıldığının en belirgin işaretidir. İptal edilen bir yasayı ya da KHK'yi aynen çıkarmak, ilgisi olmayan yetki yasanına dayanmak, yürürlük süresini yeni ve tutarlı bir hukuksal düzenleme nedeniyle değil de aykırı bulunan kuralı yürütmek için kullanmak, Anayasa Mahkemesi kararlarını saygıyla karşılamamak, hukuk devle-

ti ilkesiyle ve hukukun üstünlüğü kavramıyla bağdaşmamaktır.

Türk Ceza Kanunu ve Medeni Kanun gibi temel yasalar toplumda ve ilgili kuruluşlarda yeterince tartışılmadan, aksaklıkları giderilmeden yukarıda belirtilen sakıncalı biçimde acele ile değiştirilmeye kalkışılmamalıdır. Özellikle hazırlanmış olan Türk Ceza Yasası Taslağı, demokrasiye, insan haklarına ve hukukun temel kurallarına aykırıdır. Taslakta, düşünce suçları korunmakta, aynı nitelikte yeni suçlar yaratılmakta, devletin kişiyi ezmesine yol açan maddeler korunmakta ve yenileri getirilmektedir. Böyle değişikliklerin topluma yarardan çok zararı vardır.

CEZAEVLERİ VE İŞKENCE :

Son aylarda cezaevlerinde hükümlü ve tutuklulara gayri insani ve küçültücü muamele yapıldığı sık sık söylenip yazılmaya başlandı. Bu muameleleri protesto edip açlık grevi yapan iki hükümlü yaşamını yitirdi.

Devletin güvencesi altında olan tutuklu ve hükümlülerin ve onların yakınlarının, can güvenliğinden endişe etmeleri, hukuku ve adaleti son derece zedelemektedir.

Ülkemizin de kabul ettiği İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, «Hiç kimsenin işkence veya zalimane, gayri insani veya küçültücü muameleye tabi tutulmamasını» öngörmektedir. Devlet, cezaevlerinde bile olsa vatandaşını korumak, yaşatmak ve insan haklarına saygı göstermekle yükümlüdür.

Adalet Bakanlığı'nca Cezaevleri Tüzüğü'nün değiştirilme çalışmalarının tamamlandığı ve cezaevlerinin Avrupa standartlarına göre düzenleneceği belirtilmektedir. Cezaevlerinde «Disiplin sağlamak» görüntüsü altındaki gayri insani ve küçültücü muamelelere son verilmesi, cezaevleri ve infaz sistemi, vakit geçirilmeden çağdaş, uygar demokratik ülkelerdeki gibi insan hak ve onuruna yaraşır düzeye getirilmedir.

Bazı cezaevlerinde avukatların hükümlü ve tutuklularla görüştürülmemeleri savunma hakkını zedelemektedir. Cezaevi yetkilileri, bu

konuda titizlikle uyarılmalıdır. Ayrıca bazı cezaevlerinde girişte, avukatlar, haksız ve yaksız muameleye tabi tutulmaktadır. Müvekkilleri ile görüşmeye giden avukatların üstleri, çantaları aranmakta, belgeleri karıştırılıp incelenmektedir. Avukatın üstünün aranması, hakimin ve savcının üstünün aranması kadar ters bir uygulamadır; durdurulmalıdır. Hükmü ve tutuklu görüşe gelmeden ve geldikten sonra aranır. Avukatın suç teşkil edecek bir şey verdiği tesbit edilirse yetkili makamlardan önce Baro'su gereken en şiddetli cezayı verir.

Aydın Cezaevi'nde inceleme ve gözlem yapmak isteğimizi büyük bir anlayışla karşılayan ve Türkiye Barolar Birliği'ne gereken ilgi ve kolaylığı gösteren Adalet Bakanı sayın Oltan Sungurlu'ya teşekkür ediyorum.

Gayri insani ve küçültücü muameleler sadece cezaevlerinde yapılmıyor. Cezaevleri dışında kolluk güçlerinin işkence yaptığı da biliniyor. Kolluk güçleri karşısında susmak, insanın temel haklarından. İşkence ile insanın suskunluğunu yıkmaya kalkışmak, onu kötü muamele ile zorla konuşturmak, doğanın bu en anlamlı canlısına karşı cinayet işlemektir.

Biz, işkence ile, işkence emrini veren ya da işkence edenlerin kişilik ve düşünceleri açısından ilgilenmiyoruz. İster sağcı ister solcu olsun insana işkence yapılmasının karşısında yız. İşkence ile ilgilenmemizin temel nedeni, yüce adalet duygusu ile ilgilidir. İşkence ile itiraf elde edilince savunmanın hiçbir anlamı kalmıyor. İşkenceye dayanamayıp asılsız itirafta bulunulması, gerçek suçlunun da ortaya çıkmasını önüyor, adaleti yanıltıyor.

Yetkililerin «İşkence yok» demesi ile ülkede işkence yok olmuyor. Mahkeme kararlarına kadar geçen işkence olayları, işkence gerçeğini yansıtır.

Abdülhamit Anayasası'nda bile yasaklanmış işkenceyi günümüz Türkiye'sinde tartışmaktan büyük üzüntü duyuyorum. İster hükümette görev alsın, ister bakanlıkta çalışsın, ister yargıç, savcı ve avukat olsun tüm Türk hukukçularını insan onuruna saygı için adaleti sonsuzlaştırmak ve güzelleştirmek için işken-

ceye karşı birlikte mücadeleye ve çözüm aramaya çağırıyorum.

Çare ve çözümlerin en önemlisi, 10.8.1988 tarihli Resmi Gazete'de onaylandığı ilan edilen «İŞKENCEYE KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ»nin 1. maddesinde çok açık ve geniş tanımı yapılan işkenceyi, ceza kanununa göre suç saymak ve bu tanımı CMUK'nun «sorguda yasak uygulamalar» başlığı altında 135. maddesine yazmak 136. maddeye, sanığın müdafii hazır bulunmadan sorgusunun yapılamayacağını eklemek, etkili kanuni, idari, adli ve gerekli başkaca tedbirleri almaktır.

BULGARİSTAN'DAN GÖÇ VE GÜNEYDOĞU OLAYLARI :

Bulgaristan'dan zorunlu göçe tabi tutularak gelmiş olan ve gelmek isteyen soydaşlarımızın ve Güneydoğu'daki vatandaşlarımızın çektiği sıkıntılar ve karşılaştıkları sorunlar, hepimizi üzmemekte, tedirgin etmektedir. Sorunların çözümü için, küçük politik hesap ve duygular ötelenip bütün siyasi partilerin biraraya gelerek süratle, kalıcı, inandırıcı ve geçerli birer DEVLET POLİTİKASI oluşturmalarını yararlı görmekteyiz.

Adli yılın açılışı dolayısıyla ülkenin, yargının, adaletin, mesleğin ve meslektaşlarımızın sorunlarının bir kısmına değinmeye çalıştık. Barolar ve Türkiye Barolar Birliği olarak sorunların çözümünün izleyicisi olacağız, gerekli mücadeleyi yılmadan, usanmadan ve yüksünmeden yapacağız. Hiçbir baskı, engel, sınırlandırma, inandığımız yoldan bizi döndüremez. Kendi görev ve sorumluluğumuzun gereğini yaparken, başkalarının da üstlendiği yükümlülükleri, görevleri yapmasını isteyeceğiz.

Haksızlıklara, hukuksuzluklara, usulsüzlüklere, gözyumarak, adamsendecilikle, sessiz oturarak, yargının sorunları çözümlenemez; adalet yüceltilip devletin temeli yapılamaz.

Sözlerimi, sessiz oturmayı yeğleyenleri uyarıcı tarihsel bir örnekle noktalamak istiyorum.

Duruşmaları 14.7.1949'da sona eren Nürnberg Mahkemesi, 3. Reich'in mensuplarını, Hitler döneminin savaş suçularını yargıladı ve

99 kişiye muhtelif cezalar verdi. Dönemin önemli hukukçularından, Adalet Bakanlığı görevini de üstlenmiş olan Ernst Jahning, duruşmalarda uzun süre sustu, konuşmadı, ifade vermekten kaçındı. Sonra vicdanına, ülke sevgisine yenik düşerek konuştu.

İlk sözleri, «Bu davada SESSİZ OTURMAK işime geliyordu; yerin dibine batırılmak bile hoşuma gidiyordu; ama Almanya için en ufak kurtuluş yolu varsa biz suçunu bilenler, itiraf etmeliyiz, her türlü acı ve utanç pahasına» olmuş, suçunu itiraf edip diğer üç önemli sanığı tahlil etmiştir.

Birisi için, «Toplama kamplarına gönderdiği her kişinin mallarından çalarak servet yapmış yaşlı bir adam», ikincisi için «Emir almayı iyi bilen bir Alman. İnsanları, gözünü kırpmadan sterilizasyona gönderen adam»,

üçüncüsü için de «Çürük, kokuşmuş bir bağnaz, içindeki şeytanın esiri» demiştir. Sonuncu olarak kendisini tahlil ederken kendisine seslenip «Ernst Jahning! hepsinden kötü, çünkü onların ne olduğunu biliyordu, onlara ayak uydurdu. Ernst Jahning! gıtağına kadar pislik içinde, çünkü ONLARLA YÜRÜDÜ» demiştir.

Bizler, yüksek yargı organları mensupları yüce yargıçlar, savcılar, avukatlar, tüm hukukçular! Bir gün Ernst Jahning gibi pişman olmak, utanç duymak istemiyorsak, SESSİZ OTURMAK İŞİMİZE GELMESİN. Bunu bir yaşam biçimi olarak benimsemeyelim. Hukuk adına yapılan çirkinlikleri, ayıpları görelim. Ayıplarla yürümeyelim, onlara ayak uydurmayalım; hep birlikte devletin temeli olan adaleti sağlamlaştıralım, onu yüceltelim diyorum, sağlıklı ve başarılı bir yargı yılı diliyorum, hepimizi saygılarımla selamlıyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 20 YAŞINDA

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1155/35
24.8.1989

Baro Başkanlığı

Birliğimizin 20. Kuruluş Yıldönümü nedeniyle yayınlanan Basın Bülteni ilişikte bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ
9.8.1989

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 20 YAŞINDA

Türkiye Barolar Birliği 20 yaşını doldurdu. Birliğimizin kuruluşunun 20. yılında, Tür-

kiye'de hukuk, adalet, yargı, meslek ve meslek kuruluşlarının sorunları ne konumdadır değerlendirilmesini yaptığımızda hiç de iyimser olamıyoruz.

20 yıldan bu yana «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» konusunda bir arpa boyu yol alınmadığı gibi aksine gerileme ortamına girilmiştir. Uygur, çağdaş ve demokratik ülkelerde «BASKI GRUBU» olarak önemli, etkili ve yön gösterici işlev yürüten baroların yanında barolarımız, hala Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtulamamıştır.

Ülkemizde Baroların bağımsızlığı, kağıtlarda yazılıdır. Verdiği kararların büyük bir kısmı Adalet Bakanlığı'nın onayına tabi, Adalet Bakanlığı'nın isteği uyarınca C. Savcılığı'nın açacağı dava üzerine sorumlu organların görevlerine son verilebilecek olan, seçilmiş organların geçici olarak valilerce görevden uzaklaştırılmasına olanak tanıyan, organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarının Adalet Bakanlığı Müfettişlerince denetlendiği barolarımızın bağımsız olduğu söylenemez.

Türkiye Barolar Birliği, yasa ile alabildiği-ne daraltılan «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» kavramını yaşatmaya, ayakta tutmaya, hak arama özgürlüğüne ve KUTSAL SAVUNMA HAKKI'na karşı kimden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin her türlü müdahalenin karşısında olmaya kararlıdır. Baroların tam bağımsızlığına giden yolda, savunma mesleğinin toplumdaki saygın yerini alması ve mesleği her türlü etkiden uzak ve sağlıklı biçimde yürütülmesi için çıkacak engelleri aşmak hedef ve amacımızdır.

Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış bir şekilde özerk bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının bağımsızlığından, savunma hakkının özgürce ve hiç bir şüpheye yer veremeyecek biçimde kullanılmasından bahsedilemez.

Türkiye Barolar Birliği'nin 20. yılında, ülkenin ve toplumumuzun gündemi, mesleğimizi, baroları ve Türkiye Barolar Birliği'ni çok yakından ilgilendiren hukuksal konu ve sorunlarla yüklüdür.

Gündemin başında, Türk toplumuna yaradır, çağdaş, insan hak ve özgürlüklerine saygılı, demokratik kurumlaşmaya açık, işkenceyi ve ölüm cezasını yasaklayan, örgütlenme özgürlüğünü benimseyen, düşünce suçunu kaldıran, yüzünü ileriye döndürmüş bir anayasayı gerçekleştirmek vardır. Türk toplumu, «ANCAKLAR'la kısıtlı ve yüklü bir anayasaya değil çağdaş hak ve özgürlüklerle dolu bir anayasaya layıktır. Türkiye Barolar Birliği, anayasada yazılı «HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ» ilkesinin ve laik, demokratik hukuk devleti ilkesinin ancak böyle gerçekleşeceğine inanmaktadır.

Gündemde, toplumun barış ve huzuru için, geçmişteki yaraları sarmak açısından artık kaçınılmaz hale gelmiş olan «Geniş kapsamlı bir genel af» çıkarılması da vardır. Birliğimiz, geciken affın, yaraları saramayacağından, istenen amaca ulaşamayacağından ciddi şekilde endişe etmektedir.

Gündemdeki bir diğer önemli sorun, «CUMHURBAŞKANLIĞI» seçimidir. Bu sorun, parlamenter demokrasi ilkesi gölgelenmeden ve zedelenmeden «Toplumun ortak ve benim-

senen DEVLET BAŞKANI» niteliğinde olacak bir arayış, çabuklaştırılarak çözümlenmelidir. Sorunun kişisel çekişme ve kördüğüm haline getirilmeden çözümlenmesinde sayısız yararlar vardır.

Türkiye Barolar Birliği, günler geçtikçe insanlık dramı boyutları daha da büyüyen Bulgaristan'dan zorunlu göç eden soydaşlarımızın sorunları konusunda, inandırıcı, geçerli ve kalıcı bir «DEVLET POLİTİKASI» oluşturulmasının bir an önce gerçekleştirilmesini zorunlu ve kaçınılmaz görmektedir.

Türkiye Barolar Birliği'nin gelecek yıldönümlerinin sayılan sorunların çözümlenmiş olduğu bir ortamda kutlanmasını yürekten diliyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

BARO BAŞKANLARININ ANKARA TOPLANTISI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1157/37
24.8.1989

Baro Başkanlığı

22.7.1989 günü saat 10.00'da yapılan Baro Başkanlığı toplantısı nedeniyle yayınlanan Başkanlık Bülteni, Birlik Başkanı tarafından hazırlanan açış konuşması ve Av. Turgut Kazan, Av. Erzan Erzurumluoğlu, Av. Mustafa Peçen, Av. Turgut İnal, Av. Uğur Yürekli, Av. Akın Çamoğlu ve Av. Teoman Ergül'den oluşan komisyonun açıklama metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

● **BASIN BÜLTENİ**, 19.7.1989

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, ülkemizde ve toplumumuzda önümüzdeki günlerin ve adli yılın mesleği, Baroları ve Türkiye Barolar Birliği'ni çok yakından ilgilendiren hukuksal konularla yüklü olacağını gözönünde tutarak, Baroların görüşlerini almak, 27-28 Mayıs 1989 tarihinde yapılan Genel Kurul'daki öneri, yakınma ve eleştirilerden de esinlenerek önümüzdeki adli yıl ve çalışma döneminin plân ve programını Barolarla birlikte ve daha sağlıklı belirlemek için Türkiye'deki bütün Baro Başkanlarının katılacağı bir toplantı düzenlemeye karar vermiştir. Toplantı 22.7.1989 günü saat 10.00'da Ankara'da Türkiye Barolar Birliği binasındaki salonda yapılacaktır.

Anılan toplantıda insan hak ve özgürlüklerini, adaleti, mesleği ve meslek siyasetini, meslektaşların sorunlarını ve yargıyı ilgilendiren her konu ve Baroların tavsiye ve önerileri görüşülecektir.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **BARO BAŞKANLARI TOPLANTISINDA
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV'IN YAPTIĞI
AÇIŞ KONUŞMASI**

Değerli arkadaşlarım,

Çağrı yazımızda da belirttiğimiz gibi ülkemizde ve toplumumuzda, önümüzdeki günler mesleğimizi, Baroları, Türkiye Barolar Birliği'ni çok yakından ilgilendiren hukuksal konularla yüklü olacaktır.

Günümüzde her çağdaş, uygar demokratik ülkede avukatlık kanunları birbirine çok yakın benzerlikler taşımaktadır. Avukatlık, eski Yunan'dan bu yana asırlar boyu süregelen uğraş ve çabaların ortak ürünü haline gelmiştir. Artık Barolar, hukukun üstünlüğü kavramının en öndegelen savunucularıdır. Üyesi bulunduğumuz Avrupa Konseyi'nin Statüsünün 3. madde-

sinde, «Avrupa Konseyinin her üyesi, yetkisi altında bulunan her kişinin temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilmesi sonucunu doğuran HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ ilkesini benimser» denilmektedir. Hukukun üstünlüğü ilkesinin benimsendiği ülkelerde, Kuvvetler ayrılığı - Hâkim bağımsızlığı - Temel haklar - İdari tasarrufların kanuniliği - Kanunların ve İdari tasarrufların bağımsız hâkimlerce denetlenmesi ve YÜRÜTME KARŞISINDA BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI en temel ve tartışılmaz unsurlar olarak varlıklarını sürdürmektedirler.

Çağdaş uygar bir devlette «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışı kalmamıştır. Ülkemizde baroların bağımsızlığı kağıtlarda yazılıdır. Verdiği kararların büyük bir kısmı Adalet Bakanlığı'nın onayına tabi, Adalet Bakanlığı'nın isteği uyarınca C. Savcılığının açacağı dava üzerine sorumlu organlarının görevlerine son verebilecek olan, seçilmiş organların geçici olarak valilerce görevden uzaklaştırılmasına olanak tanıyan, organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarının Adalet Bakanlığı müfettişlerince denlendiği Barolarımızın bağımsız olduğu söylenemez.

Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış bir şekilde özerk bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının bağımsızlığından, savunma hakkının özgürce ve hiç bir şüpheye ve kuşkuya yer vermeyecek biçimde kullanılmasından bahsedilemez.

Özlemine çektiğimiz «Baro bağımsızlığı yoktur - Adalet Bakanlığı'nın vesayeti vardır.» diyerek kaderine razı barolar olmamalıyız. Ülkenin, toplumun ve mesleğin sorunlarının çözümüne ilişkin görüşlerimizi söylemeliyiz. Baroların hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden soyutlanıp dar ve katı kalıplar içinde tutulması, sadece günlük kalem işleri yapan kuruluşlar haline gelmesi anlayışı, baroların bağımsızlığı ilkesi ile bağdaşamaz; böyle bir anlayış bize kabul ettirilemez. Ne barolar Adalet Bakanlığı'nın bir dairesidir ne de avukatlar bu dairenin emrindeki memurlardır.

Bir yandan meslek siyaseti, vesayet ile sınırlanan barolar, diğer yandan da mensuplarının ekonomik hakları zedelenerek sınırlanmak istenilmektedir. Hayat standartı ile ilgili % 400 arttırım getiren yasa ile yetinilmemiş, Bakanlar Kurulu Kararı ile büyük bir artış yapılarak avukatlar, içinden çıkılmaz ve geriye işletilen ekonomik sıkıntılara itilmiştir. Türkiye Barolar Birliği ve barolar olarak bu anlayış ve uygulama ile sonuna kadar mücadelede kararlıyız. Hukuk devletinde vergi adaleti olup olmadığını, yargı mercilerinin buna nasıl baktıklarını görüp öğrenmek istiyoruz.

Savunma görevi yapan avukatların cezaevlerinde de haksız ve yakışsız muameleyle tabi tutulduklarını da üzülen görüyoruz. Müvekkilleri ile görüşmeye giden avukatların üstlerinin, çantalarının aranmasını, belgelerinin karıştırılıp incelemeye kalkışılmasını şiddetle kınıyoruz, bu uygulamanın değiştirilmesi için sonuna kadar mücadelede kararlıyız.

Ayrıca cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülere kötü muamele ve işkence yapılmasını kınıyoruz. Devletin güvencesi altında olan tutuklu ve hükümlüler ile onların ailelerinin can güvenliğinden endişe etmeleri kadar insan haklarını ve hukuku zedeleyici ve onur kırıcı bir husus olamaz. Vakit geçirilmeden cezaevlerindeki koşul ve uygulamaların insan haysiyetine yaraşır ve çağdaş, uygar, demokratik devlet anlayışına uygun hale getirilmesini istiyoruz.

Kolluk güçleri tarafından yapılan işkence ile elde edilen itirafın adaleti ne kadar yaralıp yaraladığı mahkeme kararları ile ortadadır. İşkence ile itiraf elde edilince, suçsuzlar suçlu yerine konunca savunmanın ne önemi ve anlamı kalır?

Vakit geçirilmeden 10.8.1988 tarihli Resmi Gazete'de onaylandığı ilan edilen «İŞKENCEYE KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ» hükümleri uyarınca etkili kanuni, idari, adli ve gerekli başka tedbirler alınmalıdır.

Toplumun barış ve huzuru için geçmişteki yaraları sarmak açısından af çıkartılması kaçınılmaz hale gelmiştir. «Geniş kapsamlı bir

GENEL AF» çıkarılması çalışmaları başlatılmaktadır.

Son günlerde anayasa değişikliği tartışmaları başlatılmıştır. Artık «anayasa değişmez diyenler»de anayasaya kefil olanlar da anayasanın değişmesi gereğinden bahsediyorlar. Türkiye baroları olarak bizlerin çağın gerisinde kalmış, yüzünü gerilere döndürmüş ve toplumun geldiği aşamaya ters düşen bir anayasaya omuz vermemiz sözkonusu olamaz. İnsan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, demokratik kurumlaşmaya engel olan hükümleri kaldıran uygar, çağdaş laik demokratik hukuk devleti anlayışına uygun bir anayasaya EVET, yüzünü 50 yıl öncesine döndürmüş çağdışı anayasaya, ancak anayasasına hayır diyoruz.

Ülkemizin iç hukuk sorunlarının yanında dış hukuk sorunları da vardır. Bulgaristan'da yaşamakta olan TÜRK AZINLIĞA, çeşitli anlaşmalarla tanınan insanca ve özgürce yaşama hakkının çiğnenmesi, hukuka ve insan haklarına aykırıdır. Türk azınlığın, irade ve isteği dışında pasaportları verilerek mal varlıklarına el konularak zorunlu ve toplu sürgüne ve göçe tabi tutulmasına, çirkin, zalimane, insan hak ve özgürlüklerine, uygar çağdaş devlet ilkesine aykırı ancak ilkel, kaba zorba ve vahşi kabile anlayışına uygun bir tutum ve davranış olarak ilan ediyor ve şiddetle kınıyoruz.

Acımasız zorunlu sürgün ve göç konusunda ülkemizin iktidar ve muhalefet partilerini geçerli, kalıcı ve inandırıcı bir DEVLET POLİTİKASI OLUŞTURMAYA çağırıyor, üyesi bulunduğumuz Avrupa Konseyi Üyeleri başta olmak üzere bütün dünya ülkelerinin HUKUK KURULUŞLARININ VE İNSAN HAKLARI ile ilgili bütün örgütlerin, bu çağdışı insanlık dramının önlenmesinde ortak çaba göstermelerini bekliyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● BARO BAŞKANLARININ AÇIKLAMASI

Türkiye Barolar Birliği'nin çağrısı üzerine toplanan Baro Başkanları, Birliğin çalışmalarına tam destek olmaya karar vererek Avukat-

lık mesleğinin ve ülkenin çeşitli hukuk sorunlarını ele alıp etraflıca görüşmeler ve aşağıda belirtilen konuları kamuoyuna açıklamayı uygun bulmuşlardır.

Mevcut Avukatlık Yasası, çağdışı olup, çeşitli uygulamalar uygar demokratik ülkelerden çok geridedir, «VESAYET ALTINDA BAROLAR» anlayışını sergilemektedir. Barolar, hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden soyutlanamaz, toplumda «BASKI GRUBU» olarak görev yapmaları engellenemez.

Son günlerde İstanbul Cezaevlerinde sürdürülen Avukatlarla ilgili üst aramaları bir hukuk tanımazlık örneğidir, cezaevleri girişlerinde Avukat, asla aranmaz, hiç kimsenin Avukatlara muhtemel bir suçlu gözüyle bakma hakkı ve yetkisi yoktur.

Sağlıklı bir yargılama için yargının ve Baroların bağımsız olması gerekir. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna ayrı bina ve sekreteryaya sağlanması, Kurul üyelerinin münhasıran Kurul'da görev yapması ve atama işlemlerinin Bakanlıkça değil Kurul sekreteryasınınca hazırlanması, kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu kurulda ve illerdeki Adalet Komisyonlarında, Türkiye Barolar Birliğinin ve Baroların temsilcilerinin bulunması büyük yararlar ve işlerlik sağlayacak, müesseseye daha çok saygınlık kazandıracaktır.

Yönetimin, yargıyı kendi bünyesi içinde eritme ve yargıcın bağımsızlığını kaldırma teşebbüsleri, yargı, adalet ve demokrasi için tehlikeli boyutlara gelmiştir. Yargı sorunlarının pekçoğu, yargıç güvencesinin sağlıklı işlememesinden, yargıç eksikliğinden ve yargının pahalı hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. Giderek hamsizlikler artmakta, adalet gecikmekte ve etkisizleşmektedir.

Yargıdan tüm yurttaşların yararlanabilmesi, dava açıp hakkını alabilmesi ve istediği avukat ile kendisini temsil ettirebilmesi için devletin «FON, VAKIF, BAĞIŞ» gibi tedbirlerle soruna çözüm araması yerine devletin organizasyonu içinde oluşturulacak «HUKUK SİGORTASI» ile sağlıklı bir sonuca varılması gerekir.

Hukuk Devletinin güvencesi ve demokrasinin sağlıklı biçimde işlemesi için Anayasa Mahkemesi'nde dava açabilme yetkisi genişletilmeli ve Türkiye Barolar Birliği'nin dava açma hakkı sağlanmalıdır.

Bütün bu sayılanlar ve daha pek çok sorun ve konu, yapılacak ciddi bir «HUKUK VE YARGI REFORMU» ile sağlıklı olarak çözüme kavuşacaktır; bunu gerçekleştirecek yeterli malzeme zenginliği, insan unsuru ve deneyim, ülkemizde vardır.

● CEZAEVLERİNDEKİ GAYRİ İNSANİ VE KÜÇÜLTÜCÜ OLAYLARA İLİŞKİN BASIN BÜLTENİ

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1156/36
24.8.1989

Baro Başkanlığı

Cezaevlerindeki gayri insanî ve küçültücü olaylar nedeni ile yayımlanan Basın Bülteni ek-tedir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

5.8.1989

Kamuoyunca büyük bir dikkatle titizlikle izlenen cezaevlerindeki kötü muamele ve olaylar, fevkalade üzücü, tutuklu ve hükümlüleri yaşamlarından bezdirecek ve kendi iradeleri ile yaşamlarını noktalayacak boyutlara ulaştı. Asla benimsemediğimiz ve «gelıyorum» diyen bu acı sonu hazırlayanları şiddetle kınıyoruz.

Devletin güvencesi altında olan tutuklu ve hükümlülerin ve onların yakınlarının, can güvenliğinden endişe etmeleri kadar hukuku ve adaleti zedeleyici bir husus olamaz.

Ülkemizin de kabul ettiği İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi ve Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, «hiç kimsenin işkence veya zalimane, gayriinsani veya küçültücü muameleye tabi tutulmamasını» öngörmektedir. Bu tür insan hakları ihlalleri, ölüme kadar varan muameleler, insanlık suçu oluşturmaktadır. Devlet, cezaevinde bile olsa, vatandaşını korumak, yaşatmak ve insan haklarına saygı göstermekle yükümlüdür. En az Lübnan'daki rehinelere yaşam hakkına karşı duyulan ilgi kadar ilgi ve saygı, Türk Mahkûm ve tutuklularının insanî haklarına gösterilmelidir.

Cezaevlerinde «Disiplin sağlamak» görünüşü altındaki gayriinsani ve küçültücü muamelelere son verilmeli, cezaevleri ve infaz sistemi, vakit geçirilmeden, çağdaş demokratik ülkelerde olduğu gibi, ilkelikten kurtarılıp, insan hak ve onuruna yaraşır düzeye getirilmelidir.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **İCRA DOSYASINDAN ÖDENEN PARALAR NEDENİYLE ALINAN BİNDE BEŞ DAMGA VERGİSİNE İLİŞKİN DANIŞTAY KARARI**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 1066/32
28.7.1989

Baro Başkanlığı
.....

İzmir Barosu Başkanlığından alınan 6.7.1989 tarihli yazıdan ve eki Danıştay 9. Dairesinin E. 1989/1127 sayılı yürütmenin durdurulması kararından Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 gün ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 19-152-44269 sayılı ve «icra dosyasına yatırılan paranın ödenmesi sırasında reddiyat makbuzuna yapıştırılmak üzere BİNDE BEŞ DAMGA VERGİSİ alınması» ile ilgili işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Binde beş damga vergisi alınması uygulaması ile ilgili olarak yukarıda belirtilen gelişmenin tüm meslektaşlarımıza duyurulmasının sağlanmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T. C.

**DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire**

Esas No : 1989/1127
Karar No :

Temyiz İsteminde Bulunan ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : Nazife KANAKAR,

Vekili : Av. Fuat Ataşoğlu - Özel İdare İşhanı No: 201 - BERGAMA

Karşı Taraf : Adalet Bakanlığı - ANKARA

İstemnin Özeti : Makbuzlardan Damga Vergisi alınması hakkında Adalet Bakanlığının 9.12.1988 gün ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü 19-152-44269 sayılı İşleminin iptali ile yürütülmesinin durdurulması istemidir.

Savcı Yuva ERTAN'ın Düşüncesi : Yürütmenin durdurulması isteminin davalı idarenin savunmasının alınmasından sonra incelenmesi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince Savcının ve Tetkik Hâkimi Cavit ZEYBEK'in yazılı ve sözlü görüş ve düşünceleri alındıktan sonra işin gereği görüşüldü :

Dava; nafaka borçlusu tarafından icra dosyasına yatırılan paranın ödenmesi sırasında reddiyat makbuzuna yapıştırılmak üzere binde beş Damga Vergisi alınmasının dayanağı olan Adalet Bakanlığının 9.12.1988 gün ve Hukuk İşleri Müdürlüğü 19-152-44269 sayılı işleminin iptali ve esas karara kadar yürütülmesinin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Dava konusu işlem; makbuzlardan Damga Vergisi alınması uygulamasının, 488 sayılı Dam-

ga Vergisi Kanununa bağlı 1 sayılı Tablonun IV-1/h ile 1/k fıkralarına göre yapılacağını belirtmekte ve aynı zamanda icra-ıflâs dairelerine duyuruyu öngörmektedir.

488 sayılı kanunun 1 sayılı Tablosunun makbuzlar ve diğer kağıtlarla ilgili IV-bölümünün 1. fıkrasının h bendi kapsamına icra dairelerince kişilere yapılacak ödemeler girmediği gibi icra dairelerince resmi daireler namına şahıslara ödenen paralar için düzenlenen makbuzlarla ilgili k bendinin de olaya uygulanması mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının dava konusu işleminin teminat aranmaksızın yürütülmesinin durdurulmasına 7.500.— lira yürütmeyi durdurma harcının davacıdan alınmasına 14.6.1989 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan : **Kemal TARSUSLUGİL**

Üye : **Uzdem AKYÜZ**

Üye : **Kenan EREN**

Üye : **Bahir AYÇİN**

Üye : **Nurettin ÜNAL**

● **ADALET MÜFETTİŞLERİNCE YAPILAN DENETİMLER SIRASINDA BAZI BAROLARIMIZDA TESPİT EDİLEN EKSİKLİKLER**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 1154/34
24.8.1989

Baro Başkanlığı

Adalet müfettişlerince, Barolarımızda yapılan mali ve idari denetimler sırasında, bazı barolarımızda tesbit edilen belli başlı eksiklikler aşağıda belirtilen hususları kapsamaktadır.

Bunlar;

1 — Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 78. maddesine göre, Denetleme Kurulunun denetleme görevini en az iki ayda bir yapmadığı, üç nüsha rapor düzenlemediği, bu raporların yıllık Olağan Genel Kurula sunulan rapora ek-

lenmediği, Denetim Kurulunca denetim yapılmadığı halde, yapılmış gibi 2 ayda bir rapor düzenlediği,

2 — Para alma ve vermede Avukatlık Yasasının 102. maddesi hükmüne uyulmadan sadece saymanın imzası ile yetinildiği, Baro Başkanı yokluğunda vekili veya Genel Sekreterin imzalarının alınmadığı,

3 — Baroya kayıtlı avukatların aidat borçlarının bulunduğu, bunlarla ilgili ikaz ve işlem yapılmadığı, (1136 md. 72/d, md. 65)

4 — Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 70. maddesinde belirtilen tutulması zorunlu defterlerin, aynı madde hükmüne göre yönetim kurulunca, sahife yönünden onaysız olduğu veya defterlerin tutulmadığı,

5 — Avukatlık Yasasının 81. maddesine göre genel kurulca miktarları belirlenen levhada yazılı Avukatların Yıllık Kesenekleri ile levhaya yazılacakların giriş keseneklerinin ödenme zamanlarının, genel kurulca tesbit edilmediği,

6 — Disiplin işlemleri ile ilgili defter tutulmadığı,

7 — SSK Prim borçlarının bazı avukatlarca ödenmemiş olduğu, bunlarla ilgili işlem yapılmadığı, (1136 md. 72/f; 190)

8 — Adli müzaharet bürolarının hiç kurulmadığı ve büroda çalışacak avukatlara ait sıra cetvelinin hiç hazırlanmadığı, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 181. maddesine göre adli müzaharet bürosunu yönetme ve denetleme ile görevlendirilen avukat veya avukatların büronun yıllık çalışmasını, bir raporla yönetim kuruluna bildirmedikleri, (1136 md. 181-176-177)

9 — Baro ve Yönetim Kurulunun çalışmaları hakkında her yıl Türkiye Barolar Birliği'ne Baro Başkanı tarafından yazılı rapor gönderilmediği, (1136 md. 97/7)

10 — Baro Gelir-Gider durumunun yıl sonu devir işlemlerinin yapılmadığı,

11 — Baro giderleri için kişisel para harcandığı ve bunun baro hesapları ile karışıklık meydana getirdiği,

12 — Avukatlık Yasasının 95. maddesinin 15. fıkrası hükmüne uygun Baro İç Yönetmeliğinin hazırlanmadığı,

13 — Disiplin ve Kovuşturma esas defterinde mükerrer yazımlar olduğu, işi biten dosya kayıtlarının kapatılmadığı, Türkiye Barolar Birliği'nden (Bozma) yolu ile gelen dosyaların eski esas numara üzerinden işlem gördüğü, bazı dosyaların esas deftere kaydedilmediği,

14 — Türkiye Barolar Birliği'ne kesenek ve ölüm yardımı borcu bulunduğu veya geç ödendiği,

15 — Genel Kurul Tutanaklarının, 1136 sayılı yasanın 87/son fıkrası gereğince Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilmediği,

16 — Bir avukatın genel kurulda hem yönetim kurulu hem de denetleme kurulu üyeliğine seçildiği, bunun 1136 sayılı yasanın 88/3. fıkrası hükmüne aykırı olduğu,

17 — Genel Kurul Toplantısına katılmayanlara para cezası uygulaması için, 1136 sayılı yasanın 86. maddesi hükmüne aykırı olarak Baro Başkanına yetki verildiği, (3464 sayılı yasa ile değiştirilen birinci fıkraya göre)

Şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Yapılacak denetim sırasında bir eleştiriye meydan verilmemesi için yukarıda belirtilen hususların gözönüne alınmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **HAYAT STANDARTI UYGULAMASI İLE İLGİLİ «YÜRÜTMENİN DURDURULMASI» VE VERGİ TESBİTİNDE EMEKLİ MAAŞININ DÜŞÜLEREK GELİR VERGİSİ UYGULANMASININ GEREKTİĞİNE İLİŞKİN VERGİ MAHKEMESİ KARARLARI**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 1227/39
15.9.1989

BARO BAŞKANLIĞI

Hayat Standardı uygulaması ile ilgili İzmir 5. Vergi Mahkemesince verilen «Yürütme-

nin Durdurulması» na ilişkin karar ile, yine İzmir 4. Vergi Mahkemesi'nin vergi tesbitinde emekli maaşının düşülerek gelir vergisi uygulamasının gerektiğine ilişkin karar örneği, mesleği ve meslektaşlarımızı yakından ilgilendirdiği gözönünde tutularak ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Önder SAV

**T. C.
İZMİR
5. VERGİ MAHKEMESİ**

Esas No: 1989/156

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : Nevzat Karaimer 285. Sok. No: 16/16 Hatay/İZMİR

Davalı : Kemeraltı Vergi Dairesi Müdürlüğü/İZMİR

Davanın Özeti : 1988 T. yılına ait olarak verdiği Gelir Vergisi Beyannamesi üzerinden, Hayat Standardı Esasının uygulanması suretiyle adına fazla ve mükerrer vergi ile fonlar tahakkuk ettirildiği iddiası ile açtığı davada Nevzat Karaimer'in, savunmaya cevap süresi içinde verdiği dilekçe ile, esas hakkında karar verilinceye kadar yürütmenin durdurulmasını istemesidir.

Savunmanın Özeti : Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından, uygulamanın böyle yapılmasının 3505 Sayılı Kanunun hükümleri ile Bakanlar Kurulu Kararı ve Genel Tebliğler açıklamaları karşısında yerinde olduğu savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren İzmir 5. Vergi Mahkemesi Hâkimi tarafından gereği düşünüldü.

Avukat olan davacı gerçek usulden vergilendirilen serbest meslek erbabı olarak hayat standardı esasına tabidir.

Hayat Standardı Esası, Gelir Vergisi Kanununa 2772 Sayılı Kanunun 15. maddesiyle

eklenen mükerrer 116. madde ile vergi sistemimize giren bir vergi güvenlik müessesesi olup, mükelleflerin sahibi buldukları bazı servet unsurları dolayısıyla yaptıkları giderler ve sürdürdükleri hayat düzeyini gösteren belirtilerden hareketle, gelirlerinin belli tutardan aşağı olamayacağı düşüncesine dayanan bir çeşit asgari vergilendirmeyi amaçlayan ve gelirin gerçekliği ilkesine istisna getiren bir vergileme amacıdır.

Anılan maddenin, mükelleflerin kendilerine, eşlerine, çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları diğer kişilere ait olup, yıllık beyannameye toplanması zorunlu olmayan vergiye tabi gelirlerinin bölünmesi halinde, hayat standardı esasına göre yapılan tarhiyatın düzeltilmesi yolunda düzenleme getiren 7. fıkrası hükmü, 3505 Sayılı Kanunun 34. maddesinin (b) fıkrası ile 1.1.1989 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış ve bu durumda aynı kanunun geçici 32. maddesi dışında 7. fıkra için ayrı ve özel bir düzenleme getirilmiş olduğuna göre, yürürlükte olduğu dönem olan 1988 yılına ait hayat standardı uygulamasında geçerli olup esas alınması gerektiği hususu hem maddenin ve hemde adalet anlayışının sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Dosyada, adı geçenin 1988 T. yılının Hayat Standardı tutarının 5.000.000.— TL. ve emekli maaşının (Sosyal Yardım Zammı dahil) 4.034.724.— TL. olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen amaç ve uygulaması gereken Kanun hükümleri gözönüne alındığında davacının 1988 yılı için Hayat Standardı Esasından bulunan 5.000.000.— TL. nin 4.034.724.— TL.'lık kısmını 7. fıkra kapsamında vergiden müstesna gelir olarak kabul edilen emekli maaşı ile karşıladığı ortaya çıktığından ve bu hal tarhiyatın ona göre düzeltme yapılmasını gerektirdiğinden anılan fıkra hükmünün 1988 yılına ait hayat standardı uygulamasında dikkate alınmayacağı görüşünden hareketle yapılan işlem ve vergilendirme hatalı olmuştur.

Bu sebeplerden ve sonuç olarak; yukarıda belirtilen durum dikkate alınarak gerekli düzeltme işlemi yapılmak suretiyle fazla hesaplandığı görülen Gelir Vergisi ile Fonlar hakkın-

da yürütmenin, teminat aranmaksızın, (90) gün için durdurulmasına 2577 Sayılı İdare Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesine dayanılarak 7.6.1989 tarihinde karar verildi.

Hâkim
Şükran AYDIN
İMZA

T. C.
İZMİR
4. VERGİ MAHKEMESİ

Esas No : 1989/388
Karar No : 1989/274

DAVACI : Nevzat Karaimer 285. Sok. No: 16/16 Hatay/İZMİR

DAVALI : Kemeraltı Vergi Dairesi Müd.-İZMİR

DAVANIN ÖZETİ : Kemeraltı Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün 5139280015 sicil numaralı mükellefi olan davacı adına 1988 yılına ilişkin olarak ihtirazı kayıtlı verilmiş olan Gelir Vergisi Beyannameyi üzerinden Hayat Standardı Esası uygulanmak suretiyle 1988 yılı için belirlenen 5.000.000.— TL matrah üzerinden tahakkuk ettirilen 1.250.000.— TL. vergiye karşı açılan davada; kendisinin 4.034.724.— TL. tutarındaki emekli maaşının hayat standardı esasına göre kabul edilen 5.000.000.— TL. düşülmek suretiyle geriye kalan 965.276.— TL. 1988 yılı gelir vergisi matrahı kabul edilmesi ve vergi tahakkukunun buna göre düzeltilmesi gerektiğini, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 116. maddesinin 7. fıkrasının 1988 yılı için uygulaması gerektiğini iddia eden davacı dava konusu vergi tahakkukunun fazlasının iptalini istemektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından; uygulamanın böyle yapılmasının 3505 sayılı kanunun hükümleri ile Bakanlar Kurulu Kararı ve Genel Tebliğler açıklamaları karşısında yerinde olduğu savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren İzmir 4. Vergi Mahkemesi Hâkimliğince gereği düşünüldü :

Avukat olan davacı gerçek usulden vergilendirilen serbest meslek erbabı olarak hayat standartı esasına tabidir.

Hayat Standartı Esası, Gelir Vergisi Kanununa 2772 sayılı Kanununun 15. maddesiyle eklenen mükerrer 116. madde ile vergi sistemimize giren bir vergi güvenlik müessesesi olup, mükelleflerin sahibi buldukları bazı servet unsurları dolayısıyla yaptıkları giderler ve sürdürdükleri hayat düzeyini gösteren belirtilerden hareketle, gelirlerinin belli tutardan aşağı olamayacağı düşüncesine dayanan bir çeşit asgari vergilendirmeye amaçlayan ve gelirin gerçekliği ilkesine istisna getiren bir vergileme amacıdır.

Anılan maddenin, mükelleflerin kendilerine, eşlerine, çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları diğer kişilere ait olup, yıllık beyannamede toplanması zorunlu olmayan vergiye tabi gelirlerinin bulunması halinde, hayat standartı esasına göre yapılan tarhiyatın düzeltileceği yolunda düzenleme getiren 7. fıkrası hükmü, 3505 Sayılı Kanununun 34. maddesinin (b) fıkrası ile 1.1.1989 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış ve bu durumda aynı kanunun geçici 32. maddesi dışında 7. fıkra için ayrı ve özel bir düzenleme getirilmiş olduğuna göre, yürürlükte olduğu dönem olan 1988 yılına ait hayat standartı uygulamasında geçerli olup esas alınması gerektiği hususu hem maddenin ve hemde adalet anlayışının sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Dosyadan adı geçen 1988 T. yılının hayat standartı tutarının 5.000.000.— TL. ve emekli maaşının (Sosyal Yardım Zammı dahil) 4.034.724.— TL. olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen amaç ve uygulanması gereken Kanun Hükümleri gözönüne alındığında davacının 1988 yılı için Hayat Standartı Esasından bulunan 5.000.000.— TL. 4.034.724.— TL. kısmını 7. fıkra kapsamında vergiden müstesna gelir olarak kabul edilen emekli maaşı ile karşıladığı ortaya çıktığından ve bu hal tarhiyatta ona göre düzeltme yapılmasını gerektirdiğinden anılan fıkra hükmünün 1988 yılına ait hayat standartı uygulamasında dikkate alınmayacağı görüşünden hareketle yapılan iş-

lem ve vergilendirmede isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan bu nedenlerle davanın kabülüne, dava konusu dönem vergi matrahının yukarıda açıklandığı gibi 5.000.000.— TL.-4.034.724.— TL.-965.276.— TL. olarak saptanılmasına, buna göre hesaplanacak vergiden arta kalan kısmının kaldırılmasına, aşağıda dökümü yapılan 11.200.— TL. yargılama giderlerinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine kullanılan 11.800.— TL. posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine 19.7.1989 gününde karar verildi.

Hâkim

M. Ertan ALİEFENDİOĞLU

(27386)

İMZA

● **ALTIN REHBER'E AVUKATLAR İÇİN ÜCRETSİZ GİRİŞ**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1077/33
28.7.1989

Baro Başkanlığı

ITT Bilka Bilgi ve Kaynak Ticaret A.Ş. tarafından hazırlanmakta olan ALTIN REHBER'in sınıflandırılmış bölümünde anılan firma tarafından meslekdaşlarımıza ÜCRETSİZ standart giriş verilmesi kabul edilmiş bulunmaktadır. İlgili kuruluşun yazısı ve cevabı yazımız örnekleri ilişikte sunulmuştur.

Buna göre Baronuz mensubu avukatlar listesinin ilgili kuruluşa gerekli hazırlık için verilmesinde sakınca yoktur.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

**ITT BİLKA BİLGİ VE
KAYNAK TİCARET A.Ş.**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞINA**

ANKARA

İstanbul, 22.6.1989

Bilindiği gibi, PTT ile 21.11.1986 tarihinde imzalanan anlaşma gereği Türkiye'deki tüm telefon rehberlerinin hazırlanması ve dağıtımı ITT Bilka Bilgi ve Kaynak Ticaret A.Ş.'ye verilmiştir.

ITT Bilka'nın her yıl düzenlemekte olduğu Altın Rehber'in alfabetik liste bölümünde tüm iş telefonları ücretsiz yayınlanırken, sınıflandırılmış bölümdeki tüm girişler ücretlidir.

Ancak reklam kısıtlamaları nedeniyle Altın Rehber'in sınıflandırılmış bölümünde yer alamayan Avukatlara ücretsiz giriş verilmesinin, kullanıcının bulunduğu bölgedeki Avukatlarla ilgili bilgilere ulaşmasını sağlamak amacıyla, çok yararlı olacağı düşünülmüştür.

Buna göre, Avukatlar başlığı altında tüm üyelerinize ücretsiz giriş verilecektir.

Bu konu hakkında üyelerinize bilgi vermenizi, sağlıklı bir şekilde tüm üyelerinizin bilgilerinizi yayınlayabilmemiz için güncel üye listelerinizi hazırlatmanızı ve firmamıza gerekli desteği sağlamanızı rica ederiz.

Saygılarımızla,

HASAN AÇANAL
Ürün Yönetimi Müdürü
(İMZA)

**ITT Bilka Bilgi ve Kaynak
Ticaret A.Ş.**

İlgi: 22.6.1989 günlü Ref. 5083 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda belirtildiği gibi Altın Rehber'in sınıflandırılmış bölümünde Türkiye'nin her yerinde hiç bir ayrıcalık ve ayırım gözetmeksizin eşit ölçülerde «AVUKATLAR» başlığı altında bütün avukatlara ÜCRETSİZ standart giriş verilmesi halinde rehberde yer almalarında sakınca görülmemektedir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV
(İMZA)

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1296/40
29.9.1989

28.7.1989 günlü 1077 sayılı Genelgemize
ektir.

ITT Bilka Bilgi ve Kaynak Ticaret A.Ş.'nin Birliğimize gönderdiği 3.9.1989 günlü yazısında; Altın Rehber'in sınıflandırılmış bölümünde meslektaşlarımıza standart giriş verileceği teyid edilmekte ve avukatlar listesinin gönderilmesi istenmektedir. Yazı ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Buna göre 1077 sayılı genelgemizde de belirtildiği gibi Baromuz mensubu avukatların listesinin ilgili kuruluşa gerekli hazırlık için verilmesinde sakınca yoktur.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan
Avukat Önder SAV

ITT Bilka
Bilgi ve Kaynak Ticaret A.Ş.
Ortaklar Cad. No: 17
Mecidiyeköy,
80290 İSTANBUL
P.K. 202 Mecidiyeköy, 80290
İSTANBUL
Tel : 174 85 00
Fax : 174 40 80
İstanbul, 03.09.1989

Sayın Önder SAV,

31 Ağustos 1989 tarihli görüşmemizde gösterdiğiniz ilgiye tekrar teşekkür etmek istiyorum.

Görüşmemiz sırasında da belirttiğimiz gibi, bundan böyle, Türkiye'de Barolara kayıtlı tüm serbest çalışan avukatlar, Altın Rehber'de «Avukatlar» başlığı altında, ücretsiz olarak yeracaktır.

Böylece, hem Altın Rehber kullanıcılarına daha eksiksiz bir hizmet sunulmuş, hem de avukatların reklam yapma yasağıyla ilgili meslek kuralımız yerine getirilmiş olacaktır.

Bu uygulama sırasında, sizlerden alacağımız en önemli yardım, tüm baroların bize üye listelerini göndermesi olacaktır.

Türkiye'deki tüm barolara yazacağınız bir yazıyla, bizlere, serbest çalışan avukatların telefon numarası ve/veya adreslerini içeren standart listeler gönderilmesini sağlamanız ricaısıyla, gösterdiğiniz desteğe şimdiden teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

İMZA

Güzin YALIN

Ürün Yönetim Müdürü

ASLI GİBİDİR

● GENELGELER

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 528/19
14.2.1989

Baro Başkanlığı

Vekaletnamelerde vekilin adresinin belirtilmesi gerektiği konusunda Türkiye Noterler Birliği Başkanlığından alınan yazı ve ekleri aşağıya alınmıştır.

Gereğini bilgi ve takdirlerinize sunarım.
Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Teoman EVREN

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

22.3.1989

Servis: Gen. Sek.
Sayı No: 235-3593

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

Mihallicik Noterliğinden aldığımız 15 Şubat 1989 tarihli yazı ile bu yazıda sözü edilen Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 9.10.1964 tarih ve 8-63116740 sayılı

genelgesinin bir fotokopisi ilişikte takdim kılınmıştır.

Avukatlarla noterler arasında münakaşaya sebebiyet verilmemesi bakımından konunun avukatlara duyurulmasını takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Türkiye Noterler Birliği
Başkanı

Rasim EYÜBOĞLU
(Ankara 24. Noteri)

T. C.

MİHALIÇCIK NOTERLİĞİ

SAYI : 1989/2

KONU : Avukatların müvekkilleri ile ilgili vekaletnameler hk.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

ANKARA

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ'nce bizlere gönderilen genelgede avukatların müvekkilleriyle ilgili olarak düzenlenen vekaletnamelerde avukatların adreslerinin mutlaka yazılması gerektiği hatırlatılmıştır. Ancak genelde avukatlar sadece ad ve soyadlarını yazıp, adreslerini bildirmemektedirler.

T.N.B.'nce Türkiye Barolar Birliği nezdinde girişimde bulunulması ve Türkiye Barolar Birliği'nce keyfiyetin tüm avukatlara duyurulması biz noterler için faydalı olacaktır.

Keyfiyeti takdir ve tasviplerinize arz ederim.

İdris KORKMAZ
MİHALIÇCIK NOTERİ

ADALET BAKANLIĞI HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GENELGESİ

Konu : Vekaletnamelerde vekilin adresinin belirtilmesi hk.

Bazı Noterlerin, dava takibine mütedair düzenledikleri vekaletnamelerde, sadece tevkil edilen avukatın, sicil numarasını, adını ve soyadını yazmakla iktifa ettikleri, vekaletname-de, vekilin adresinin bulunmaması sebebiyle

mahkemelerce yapılacak tebliğ işlemlerinde zorluklarla karşılaşıldığı, Bakanlığımıza intikal eden işlemlerden anlaşılmış bulunmaktadır.

Noterlerin, dava takibine ait vekaletname-leri Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 62 nci maddesi hükmünü gözönünde tutarak düzenlemeleri gerektirmekte olup, Tebligat Kanununun 11. maddesinin 1. fıkrasında vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligatın vekile yapılacağı 10. maddesinde de, tebligatın tebliğ yapılacak şahsa bilinen en son adresinde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Davaya vekalet, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 62. maddesinde yazılı, yetkileri kapsamakta olup, Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca, Mahkemelerce yapılacak tebliğ işlemlerinde doğacak müşküllerin önlenmesi ve gecikmeye sebebiyet verilmemesi için vekaletnamede vekilin sarih iş adresinin bulunması faydalı görülmüştür.

Bu itibarla, noterliklerde düzenlenecek dava takibine mütedair vekaletnamelere vekilin sarih iş adresinin dercedilmesi hususunda gerekli itinanın gösterilmesi lüzumunun kaza çevrenizdeki Noter, Noter Yardımcısı ve Geçici Yetkili Noter Yardımcılarına **tamimen** tebliği rica olunur.

(H.İ.G.M. 9.10.1964 8/63/16740)

BAKAN

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 625/21
2.5.1989

Baro Başkanlığı
.....

Meslektaşlarımızın Hastalık ve Analık Top-
luluk Sigortasından isteğe bağlı olarak yarar-
lanmaları için Sosyal Sigortalar Kurumu Ge-
nel Müdürlüğüne başvurulmuştur. Genel Mü-
dürlükten verilen cevap aşağıda bilgi ve tak-
dirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İş Kazaları Dairesi Başkanlığı

Sayı : X-İş. Ka. D. Bşk. 320-86/402

Konu : Topluluk Sigortası

28 Nisan 1989

38820

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 30.3.1989 tarihli 453 sayılı yazınız.

Yazınızda, Rize Barosu Başkanlığından alınan 6.3.1989 tarihli yazıda, anılan Başkanlığa bağlı avukatların Hastalık ve Analık Topluluk Sigortasından faydalanmak istedikleri belirtile-
rek, gerekli işlemlerin yapılması istenilmekte-
dir.

Bilindiği üzere, 1136 Sayılı Avukatlık Ka-
nununun 186 ve 191. maddelerinin atıfta bu-
lunduğu 506 Sayılı Kanunun 86. maddesinde,
aynen, «Kurum 2. ve 3. maddelere göre sigor-
talı durumda bulunmayanların, Çalışma Bakan-
lığınca onanacak Genel Şartlarla, (İşkazalarıyla
Meslek Hastalıkları), (Hastalık ve Analık),
(Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm) sigortalılarından
birine, birkaçına veya hepsine **Toplu olarak**
tâbi tutulmaları için işverenlere veya dernek,
birlik, sendika veya başka teşekküllerle sözleş-
meler yapabilir» denilmektedir.

Mezkûr 86. maddede, toplu olarak ibaresi
kullanıldığına ve toplulukta en az iki kişiden
oluşacağına göre, Hastalık ve Analık Topluluk
Sigortasına girmek isteyen Rize Barosuna bağ-
lı Avukatlar için, Rize Barosu ile Topluluk Si-
gortası sözleşmesi yapılabilmesi, en az iki avu-
katın müracaatı halinde mümkün bulunmak-
tadır.

Bu itibarla, mevzubahis topluluk sigorta-
larına girmek isteyen avukatlardan bir toplu-
luk oluşturulduğu takdirde, bu hususta gere-
ken işleme tevessül edilmek üzere, Rize Sigor-
ta Müdürlüğümüzle temasa geçilmesi gerek-
mektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

AYSER ÜRESİN
İş Kazaları Daire
Başkanı

Şenay Yazıcıoğlu
İş Kazaları Dairesi
Başkanlığı Şube Md.

● **GELİR VERGİSİ YASASINDA
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 105/4
23.1.1989

Baro Başkanlığı

193 Sayılı Gelir Vergisi Yasasındaki düzenlemeler nedeni ile yayımlanan Basın Bülteni ve bu yasaya dayalı uygulamaların iptali için Siyasi Partilere Birliğimizce yapılan başvuru ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Teoman EVREN

**SOSYAL DEMOKRAT HALKÇI PARTİ
GENEL BAŞKANLIĞI
ANKARA**

3.12.1988 tarihinde kabul edilen 3505 Sayılı Yasa, Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkında Kanun, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Damga Vergisi Kanunu, Harçlar Kanununda köklü değişiklikler yapmıştır. Öncelikle belirtmek isterim ki yukarıda sayılan pek çok Kanunun bir kanunla değiştirilmesi son zamanlarda sık sık karşılaştığımız bir kanunla, pek çok kanunun değiştirilmesi şeklindeki uygulamanın yeni bir örneğidir. Böylece vergi mevzuatında büyük bir kargaşa yaratılmıştır.

— Getirilen değişikliklerden büyük çoğunluğu Anayasaya da aykırı bulunmaktadır. Sorumluluk ve ceza konularında yasa hukuka aykırı hükümler içermekle kalmamakta Adaletsiz ve ölçsüz düzenlemeler getirmektedir.

Bütün mükellefler için Hayat Standardı esasına dayalı vergi ödeme zorunluluğu keyfi uygulamalara olanak tanımaktadır. Gerçek usûlde Gelir Vergisine tabi ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabının zarar be-

yanı da dahil olmak üzere vergi ödemelerinin hukuk ve vergi ilkeleri ile bağdaşması imkânsızdır. Zira vergi dünyanın her yerinde kazançtan alınır. Zarar eden, kazanamayan insanlardan vergi almak için zorlama bir zulüm olmaktadır. Prensibin değişen yasada var olması Anayasaya ve hukuka aykırılığı ortadan kaldıran bir neden değildir. İlkenin takdire bağlı olarak keyfi düzenlemelere açık olduğu, bunun için Bakanlar Kuruluna yetki verdiği, görülmektedir. Nitekim yasanın yürürlüğe girmesinden hemen sonra 30.12.1988 tarihinde çıkarılan bir kararname ile Hayat Standardı 5.000.000,— TL.'sına çıkarılmıştır. Uygulama 1 yıl önceden 1.1.1988 tarihinden başlatılmıştır. Yasa ile verilen yetkilerin böylesine hukuka aykırı olarak kullanılabileceği somut şekilde ortaya çıktığı gibi, hukuki istikrar ve ticari güvencenin yasanın kurallarına uygun olarak yok edilebileceği anlaşılmış ve büyük bir tedirginlik yaratmıştır. Hayat Standardını 10 misline kadar arttırma yetkisinin ne büyük tehlikeler içerdiği ortadadır.

— Geçici Vergi bir yıl önceki kazanç üzerinden alınmaktadır. Geçen yıl kazanan mükellefin bu yılda aynı oranda kazanması varsayımına dayanmaktadır. Geçen yıl kazananın bu yıl kazanmamasının, zarar etmesinin mümkün bulunduğu düşünülmemektedir. Peşin vergi de gerçek kazançtan alınmalıdır. Tahmin esasına dayanan bir vergi uygulaması hatalı ve sakıncalıdır.

— Hayat Standardı esasına dayanılarak vergi alınması halinde mükellefin emeklilik maaşı menkûl ve gayrimenkûl sermaye iratlarının Hayat Standardı içinde değerlendirilmemesi sistemin mantığı ile çelişkilidir.

— Devlet vergilendirilmeyen kazançlar için önlemler almak zorunda iken; kazanmayandan vergi almak gibi bir yöntem uygulamaktadır. Enflasyonun tahribatını Anayasaya ve Hukuka açıkça aykırı düzenlemelerle karşılamayı politika olarak benimsemiş ve bu politikayı kurallaştırmak ve kurumlaştırmak amacı ile yasal düzenlemeler yapmaktadır. Bu düzenlemeler gelecek için bir kuşku, korku kaynağı olmakla güven ve istikrarı yocketmektedir.

Kamu görevi niteliğindeki mesleklerin bir ticari işletme gibi değerlendirilmesi sakıncalıdır. Meslektaşlarımızın savunma görevi, tüccarlık gibi değerlendirilemez.

Yeni vergi uygulamaları ile genç hukukçuların mesleğe katılmaları çok güçleştirilmiş, emekli olduktan sonra, Adalete katkıda bulunmak isteyen meslektaşlarımızın hizmeti yürütmeleri engellenmiştir. Kazanamayan pek çok avukat için dar boğazlar ortaya çıkmış, mesleğin onursal niteliği gözardı edilmiştir. Serbest mesleklerin belirgin özelliği, her zaman hizmete amade olmaktadır. Kazanamayandan vergi almak amacı ile doktorluk, mühendislik, mimarlık gibi mesleklerin vatandaşın hizmetinde olması engellenmemelidir.

3505 Sayılı Yasa ile getirilen düzenlemeler ve bu yasaya dayalı uygulamalar Anayasaya açıkça aykırı bulunmaktadır. İptali için Anayasa Mahkemesine dava açılmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Teoman EVREN

— DYP'sine de gönderildi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

BASIN BÜLTENİ

21.1.1989

193 Sayılı Gelir Vergisi Yasasında 3505 Sayılı Yasa ile yapılan değişiklik mükellefler açısından Adaletsiz, verginin niteliği açısından hatalı düzenlemeler içermektedir. Serbest meslek mensupları özellikle meslektaşlarımız için olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Savunma mesleği mensuplarından önemli bir kesitin genç ve emekli avukatların mesleği terketmelerine işsizlik ve maddi zorluklarla karşı karşıya kalmalarına neden olmuştur. Yakın bir zamanda görevden ayrılmalar hızlanacak Devlet için yeni sorunlar ortaya çıkacaktır.

— Avukatlık bir kamu hizmeti ve serbest meslektir. Savunma gibi, vatandaşın temel haklarının kullanılması ticari bir faaliyet olarak değerlendirilemez. Avukatın birinci sınıf

tüccar olarak görülmesi yanlış ve sakıncalıdır. Mesleğin çok yararlı genç, idealist ve tecrübeli kısmının tasfiyesi savunmayı alış-veriş haline dönüştürecek, maalesef mesleğe, vatandaş olduğu kadar Adalete ve Demokrasiye de zarar verecektir. Zira savunma demokrasinin temel kurumlarından.

— Savunma masraflı bir meslek haline dönüşmüştür. Yargı harçları, Adalet fonu ödentileri, işyeri kirası, sigorta primi, personel masrafı, tebligat giderleri, telefon ve yazıhane masraflarına üst üste yapılan zamlar nedeni ile giderler altından kalkılamıyacak şekilde boyutlanmaktadır. Meslektaşlarımızın yükü artarken, vatandaşın savunma hakkından yararlanmasının güçleştiği açıktır. Devletin hak arama özgürlüğünün kullanılmasını kolaylaştırması gerekirken zorlaştırdığı gözlenmektedir. Genç ve emekli meslektaşlarımızın korunması bir Devlet görevidir. Son durum genç hukukçular için bir istihdam sorunu olarak ortaya çıkmakta emekli hukukçular için ise yoksulluk konusu olarak önem taşımaktadır. Bu iki kesimin tasviyesine dönük düzenlemeler sosyal bir sorun olarak ciddi tehlikeler içermektedir.

— Vergi kazançtan alınır. Kazanç sağlamayan insanların hayat standardı ilkesi ile vergilendirilmesi vergiden çok cezaya yaklaşmaktadır. Her ülkede ve sistemde kâr kadar zarar da doğal bir sonuçtur. Kazanamayan, zarar eden insandan vergi alınması verginin amaç ve ilkelerine aykırıdır.

— Hayat Standardı ilkesi kabul edilebilir olmadığı gibi yanlış bir değerlendirme ile yürürlüğe konulmuştur. Mükellefin emeklilik maaşı gayrimenkül ve menkül sermaye iratları ile eşinin gelirlerinin nazara alınmaması ilginçtir. Bütün bu gelirler kişinin hayat standardının esasını oluşturmaktadır. Çeşitli gelirlerin yok sayılmasının makûl ve anlaşılır görülmesi olanaksızdır.

Aynı işyerinde birlikte çalışan karı-koca meslektaşlarımızın ayrı ayrı hayat standardına tabi kılınmaları da belirgin bir yanlışlıktır.

— Sayın Maliye Bakanı çeşitli demeçleri ile hayat standardının 3.200.000.— TL. olduğu.

nu vurgulamış, Barolara ve kamuoyuna bu meblağı açıkça beyan etmiştir. Türkiye Barolar Birliğini ziyareti sırasında da aynı beyanı yinelemiştir. Bu miktarın arttırılabileceğine dair kuşumuz karşısında teminat verildiği halde 30.12.1988 tarihinde çıkarılan bir kararname ile hayat standardı asgari 5.000.000.— TL. olarak belirlenmiştir. Bununla da kalınmamış kararnamenin yürürlük tarihi 1.1.1988 olarak saptanmıştır. Haksız, adaletsiz ve yanlış bir kural bu kadar sakıncaları ile birlikte makable teşmil edilerek uygulanmaktadır.

— Devletin vergi alması elbette bir hak ve görevdir. Ancak bu hak karşısında vatan-
daşın da güvenceleri vardır. 1.1.1988 tarihinde faaliyet gösteren bir mükellef elbette yürürlükteki mevcut kuralları dikkate alarak faaliyetini sürdürmüştür. Bir yıl sonra bu şartları ağırlaştırmağa, güven ve istikrarı ortadan kaldırmağa, kuralları geçmişe teşmil etmeğe devletin hakkının bulunmadığı, böyle

bir uygulamanın hukuka açık bir aykırılık teşkil ettiği bilinmelidir.

— Geçici vergi uygulaması da mesleğimiz açısından bir ölçü olamamakta, lehte ve aleyhte dengesizlikler yaratmaktadır. Meslektaşlarımız her ay kazançlarının gerçek vergisini ödemeğe hazırdır. Vergi alanında son derece büyük bir karışıklığın yaratıldığı gözler önündedir. Vergi Daireleri bile uygulamanın ne şekilde gerçekleştirileceğini bilememektedir.

3505 Sayılı Yasa ve bu yasaya dayalı olarak yürürlüğe konan kararnamelerle getirilen bir dizi düzenleme hukuka açıkça aykırı olmakla kalmamakta gelecek için somut tehlike içermektedir. Yasa ve uygulamalar Anayasaya açıkça aykırı bulunmaktadır. Vergi İdaresi karşısında vatandaşın güvencesi ve huku-
ki istikrar yokedilmiştir.

Ciddi ve önemli yanlışlıkların düzeltilmesi zorunludur.

Başkan
Avukat Teoman EVREN

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Önder SAV

Yayın Sorumlusu :

Av. Talay ŞENOL

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No: 5 Kızılay/Ankara

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1989

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

G İ D E C E Ğ İ Y E R

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

TÜRK HUKUK KURUMU BAŞKANI PROF. DR. AKSOY ÖLDÜRÜLDÜ

BASIN BÜLTENİ

1.2.1990

Anayasa Hukuku Profesörü ve Ankara Barosu'nun eski başkanı Avukat Muammer Aksoy, dün gece kimliği saptanamayan katil ya da katillerce öldürüldü.

Hiçbir kişisel düşmanı olmayan Profesör Aksoy'un adı bir cinayete kurban gitmiş olması düşünülemez. Cinayet, büyük bir soğukkanlılıkla profesyonelce ve acımasızca işlenmiştir.

Muammer Aksoy'a yapılan alçakca saldırının, programlı ve sistemli bir şekilde uygulandığı anlaşılan ve vurani bulunamayan siyasal cinayetler zincirinin bir halkası olmasından endişe duymaktayım. Türkiye'de gizli güçler, yine adam vurmaya, vurdurtmaya başlamıştır. İnsanların, doğusuyla, batısıyla demokrasiye, insan hak ve özgürlüklerine ve aydınlığa koştuğu bir dünyada, Türkiye'nin karanlığa çekilmek ve terörün tırmandırılmak istenmesi çok anlamlıdır.

Gerçek bir bilim adamı, yılmaz ve yorulmaz hukuk savaşçısı, yüreği engin Atatürk sevgisi ile dolu Profesör Aksoy'a sıkılan kurşunlar aynı zamanda bilimi, hukuku ve demokrasiyi de vurmuştur. Aksoy'u öldüren ya da öldürten düşünce sahipleri, Atatürk ilkelerine, hukukun üstünlüğüne, özgür düşünceye ve demokrasiye inananları sindiremeyeceklerdir.

Dileğim, Profesör Aksoy'un özgürlük ve demokrasi yolunda yitirdiğimiz son şehit olmasıdır. Aksoy'un ailesine, bütün meslektaşlarımıza, üniversite camiasına ve tüm seven-

lerine Türkiye Barolar Birliği ve şahsım adına başsağlığı diliyorum.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

2.2.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları'nın En Yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak Profesör Muammer Aksoy'un öldürülmesi ile ilgili ortak görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırdılar.

Anayasa Hukuku Profesörü ve Ankara Barosu'nun eski başkanı değerli bilim adamı Muammer Aksoy, düşünce özgürlüğünü hazmedemeyen demokrasi düşmanları tarafından öldürüldü. Yapılan resmi açıklamalardan öldürenin veya öldürenlerin kim olduğunun bilinmediği söyleniyor. Ama biz, katilleri, düşüncelerinden, eylemlerinden seçtikleri kurbanlardan tanıyoruz.

Bunlar, ülkemizi, ortaçağ karanlığına çekmek isteyen, demokratik ortamda yaşayamayan, aslında demokrasiyi de istemeyen özgür düşüncenin aydınlığından korkan alçaklardır. Muammer Aksoy gibi yüreği yurt ve insan sevgisiyle dolu, Atatürkçülükten ödün vermeyen, hukukun üstünlüğü kavgasında ön saflarda yer alan uygar, çağdaş kafalı insanlar kolay yetişmiyor. Muammer Aksoy, ilerlemiş yaşına rağmen daima genç kalan, öğ-

renciliğindeki heyecanını son nefesine kadar yaşatan yılmaz ve yorulmaz bir düşünürdü. Yazan, konuşan, coşan coşturan, seven sevdiren, daima öğrenen ve öğreten insandı.

Muammer Aksoy, kendisini, ülkesinin sorunlarından soyutlayıp sessiz oturmayı yeğleyen, gününü gün eden sözde aydınlardan değildi. O, gerçek bir aydıydı. Akılcı, çağdaş ve laik bir aydın.

Muammer Aksoy'un vücudu değil düşünceleri hedef seçildi. Onu vuranlar, birgün keşke Muammer Aksoy yaşasaydı diye pişman olacaklardır. Muammer Aksoy'un düşünceleri, onun kavgasını sürdürenlerin inançları, kararlılıkları, özgürlük ve demokrasi anlayışları, katilleri kovalayacak, boğacaktır. Devlet, demokrasi düşmanlarından güçlü olmak zorundadır. 12 Eylül öncesi yaşanmış filmleri, tekrar sahnelemek isteyenler, emellerine ulaşamayacaklardır.

Biz, toplantıya katılan tüm kuruluşlar, bütün mensuplarını Muammer Aksoy'un cena-

ze törenine katılmaya çağırıyor, demokrasi yolunda başka şehit vermeye tahammülümüz olmadığını belirtiyor, kanlı cinayeti nefretle kınıyoruz.

Namlular, Muammer Aksoy'a değil, demokratik rejime çevrilmiştir. Devleti yönetenleri, Aksoy'un ölümüne kayıtsız kalmaları için uyarıyoruz, göreve çağırıyoruz. Katiller, bir an önce bulunup adalete teslim edilmelidir.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
ÖNDER SAV**

**TÜRK MÜHENDİS ve MİMAR ODALARI
BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK**

**TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ BAŞKANI
NUSRET FİŞEK**

**TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

BİRLİK BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN BARO BAŞKANLARI VE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN ORTAK TOPLANTISINI AÇIŞ KONUŞMASI

4.2.1990

Sayın Baro Başkanları, Türkiye Barolar Birliği'nin, Ankara Barosunun ve Türk Hukuk Kurumunun değerli yöneticileri, Türkiye Barolar Birliği'nin Ankara delegeleri, sizleri, bu kış gününde buraya kadar çağırıp yordüğümüz için üzgünüm.

Bilindiği üzere Ankara Barosu eski Başkanı, Türk Hukuk Kurumu Başkanı, değerli hukukçu ve bilim adamı Profesör Muammer AKSOY, 31 Ocak 1990 günü, alçakça ve acımasızca öldürüldü. Sizleri Muammer AKSOY'a ağıt yakmak, arkasından gözyaşı dökmek için çağırmadık. Türkiye'de tezgâhlanmaya başlayan oyunlara, 12 Eylül'de yaşanmış filmleri tekrar sahnelemek isteyenlere, demokrasi düşmanlarına karşı ortak tavrımızı belirlemek için çağırdık.

Muammer AKSOY'u vuran kurşunlar, ödünsüz Atatürkçülüğe, Barolarımıza, avukat-

larımıza, savunma mesleğine ve bilime sıkılmıştır. Barolarımızın bu acımasız ve alçakça saldırıyı içlerine sindirip susmaları düşünülemez, beklenemez.

Hiçbir kişisel düşmanı olmayan Profesör AKSOY'un adı bir cinayete kurban gitmiş olması düşünülemez. Cinayet, ustaca ve profesyonelce işlenmiştir. Yapılan resmi açıklamalarda öldürenin veya öldürenlerin bilinmediği, bulunmadığı söyleniyor. Ama biz, bu acımasızca tetik çeken, adam vuran katilleri çok iyi tanıyoruz. Ümit Doğanay'ı, Cavit Orhan Tütingil'i, Necdet Bulut'u vuranlar da onlardı.

Muammer Aksoy'un fani vücudu değil, düşünceleri hedef seçildi, Atatürkçülüğü hedef seçildi, sosyal hukuk devleti kavgası hedef seçildi. Katiller, ülkemizi ortaçağ karanlığına çekmek isteyen özgür düşüncenin aydınlığından, demokrasiden korkan alçaklardır.

Muammer Aksoy'lar kolay yetişmiyor, ama kolay koparılıyor ya da öyle sanılıyor. Bazı insanlar vardır isimleri büyüktür ama yürekleri ve cüsseleri beş para etmez, bazı insanlar da vardır vücutları küçüktür, ama yürekleri ve düşünceleri büyüktür. İşte Muammer Aksoy bu ikincilerdendi.

Muammer Aksoy, ilerlemiş yaşında köşesine çekilip emekliliğin keyfini sürenlerden değildi, sessiz oturmayı yeğleyen, gününü gün eden sözde aydınlardan da değildi. Düşünen, düşündüren, coşan, coşturan, seven sevdiren, yazan, öğreten insandı. O gerçek bir aydıncı;

akılcı çağdaş ve laik bir aydıncı. Yazık-çok yazık oldu.

Namlular Muammer Aksoy'a değil demokrasiye, özgür düşünceye hepimize çevrilmiştir. Tetikteki ellere kimin hükmettiği bellidir. Bu elleri bileklerinden suçüstü yakalamak da devleti yönetenlerin görevidir. Katiller bir an önce bulunmalı, caniler yargılanmalı, adalet yerine getirilmelidir. Bütün sorumluları göreve çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

ANKARA'DA TOPLANAN BARO BAŞKANLARININ KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

5.2.1990

Ülkemizde son zamanlarda tırmanışa geçen terör olaylarını ve laik cumhuriyet, hukukun üstünlüğü, düşünce özgürlüğü, demokrasi, insan hakları ve sosyal hukuk devleti ilkelerini savunan Prof. Muammer Aksoy'un menfur bir saldırı sonucu öldürülmesi hususunu görüşmek üzere 4.2.1990 tarihinde Ankara'da toplanan Türkiye'deki Baroların başkanları, aşağıdaki görüşlerinin kamuoyuna açıklanmasına karar vermişlerdir :

Demokrasi ve Atatürk ilkelerinin ödünsüz savaşı Muammer Aksoy'un öldürülmesi, basit bir cinayet olmayıp, demokrasi ve hukuk devletine karşı bir saldırıdır. Amacı, ülkemizde demokrasiyi yıkmak ve yerine otoriter bir rejim getirmektir.

Prof. Aksoy, bir tertip sonucu öldürülmüştür. Demokrasimizin geleceği için bu tertipler, mutlaka ortaya çıkarılmalıdır. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi başsavcısı ve savcılarının güvenimiz yoktur. Demokrasimiz ile doğrudan ilgili bu olayın soruşturulması yetkisi, bu savcılardan alınmalı, yeni atanacak savcılara bırakılmalıdır.

Cinayet tertibi ortaya çıkarılmadığı takdirde, bundan teröristlerin cesaret alacağı ve demokrasimizin büyük tehlikelere maruz kalacağı bu durumun sorumlusunun ise hükümet olacağı kabul edilmelidir.

Demokrasi ve laik Cumhuriyete yönelik

tehdit ve tehlikeler, ancak demokratik ortam geliştirilerek önlenir. Bu nedenle hiç kimse, hiçbir kuruluş, «Laik cumhuriyeti koruyacağız» iddiası ile demokrasiyi tatile heveslenmemelidir. Laikliğin en çok 12 Mart ve 12 Eylül dönemlerinde tahrip edildiği unutulmamalı, özellikle 12 Eylül askeri yönetiminin öğretim birliğini bozarak, tehlikeli gidişi hızlandırdığı hatırlanmalıdır.

Laik cumhuriyeti ve demokrasiyi sözde koruma bahanesiyle yapılacak bir askeri müdahaleyi asla kabul edemeyiz. Bu konuda tüm halkımızın, siyasi partilerimizin ve anayasal kuruluşlarımızın ödünsüz bir duyarlılık göstermesini bekliyoruz ve istiyoruz.

Türkiye Baroları, özgür düşünceden, laik cumhuriyetten, çoğulcu demokrasiden, insan haklarından, hukukun üstünlüğünden, sosyal hukuk devletinden ve ulusal barış ve çıkarlarımızdan yana olan tüm güçleri özellikle, demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları siyasi partilerimizi ve anayasal kuruluşlarımızı, içeriden ve dışardan beslenen demokrasi düşmanı güçler karşısında, ödünsüz birleşmeye çağırıyoruz.

Bu sayılan düşünce ve duygularla Barolarımızın bütün yurtta 8 Şubat 1990 Perşembe günü saat 11.00 de Atatürk heykellerine Prof. Muammer Aksoy'un anısına çelenk koyacağını kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

7.2.1990

4.2.1990 tarihinde Ankara'da Birlik Merkezinde yapılan toplantıda, Baro Başkanlarıca, Prof. Muammer AKSOY'un öldürülmesi olayı ile ilgili olmak üzere 8.2.1990 tarihinde saat 11.00'de bütün yurtta Atatürk anıt ve heykellerine çelenk konulup saygı duruşunda bulunulmasına ve aşağıdaki ortak metnin, okunmasına ve kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukar Önder SAV

BARO BAŞKANLARININ DUYURULMASINI KARARLAŞTIRDIKLARI ORTAK METİN

Anayasa Hukuk Profesörü ve Ankara Barosu'nun eski başkanı Prof. Muammer AKSOY, 31.1.1990 tarihinde acımasızca ve alçakça öldürüldü.

Prof. Muammer AKSOY'a yapılan saldırının programlı ve sistemli, vurunu belli olmayan siyasal bir cinayet olduğu kuşkuları yaygınlaşıyor.

Gerçek bir bilim adamı, yılmaz ve yorulmaz Atatürkçü ve hukuk savaşçısı olan Prof. AKSOY'a sıkılan kurşunlar, aynı zamanda bilimi, hukuku ve demokrasiyi de vurmuştur.

Erdemli ve yurtsever insanların en az demokrasi düşmanları kadar cesur olmaları zorunludur; korkunun ecele faydası yoktur. Prof. Muammer AKSOY'u öldürenler, bizi geriletecektir. Biz demokratik, laik, sosyal hukuk devleti yolunda çağdaş özgürlükçü ve uygar dünya anlayışında hukukun üstünlüğü ilkesinden ödün vermeden ilerlemeye devam edeceğiz.

Karşımıza çıkarılmak istenen en çetin en aşılmaz gibi görünen engeller, bizi yıldırımıyacaktır. Laik Cumhuriyet, çağdaş devlet ve demokrasi ve Atatürk ilkelerinden ödün veremeyeceğiz.

Namlular, Prof. Muammer AKSOY'a değil demokratik rejime, bilime, tüm Atatürkçülere çevrilmiştir. Tetik çeken eller de onlara kumanda eden tertipçiler de bir an önce bulunmalıdır. Tüm siyasi partiler, anayasal kuruluşları ve hükümeti göreve çağırıyoruz.

● TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULUNUN ÜLKE SORUNLARINA İLİŞKİN AÇIKLAMASI

13.1.1990

Bursa Barosu'nun istek ve çağrısı üzerine Ocak ayı olağan toplantısını, Bursa'da yapan Türkiye Barolar Birliği, ülkenin ve mesleğin sorunlarını ele alıp görüşmüş ve aşağıdaki hususları kamuoyuna açıklamayı uygun bulmuştur.

Çağdaş uygar demokratik bir devlette «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışı kalmamıştır. Oysa ülkemizde Baroların bağımsızlığı kâğıtlarda yazılıdır. Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış bir şekilde ÖZERK bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının bağımsızlığından SAVUNMA HAKKI'nın hiçbir şüpheye yer vermeyecek biçimde özgürce kullanıldığından sözedilemez.

Türkiye Barolar Birliği, Baroların hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden soyutlanıp dar ve katı kalıplar içinde tutulması, sadece günlük kalem işleri yapan kuruluşlar halinde görülmek istenmesi anlayışına karşıdır. Türkiye Barolar Birliği ülkenin, toplumun ve mesleğin sorunlarının çözümüne ilişkin görüşlerini her zaman söylemeye devam edecektir, toplumda çağdaş anlamda bir demokratik «BASKI GRUBU» olma niteliğini her türlü yasal ve fiili engele rağmen koruyacaktır.

Son yıllarda ülkemizde hukuku oluşturulmadan, tüm insanlarımızı çok yakından ilgilendiren uygulamalar, işlemler yapılması olağan hale geldi. Bunun en somut örneği KİT'lerin satışında gözlenmektedir.

Anayasamız, kamulaştırma ve devletleştirme'yi benimsemiştir. ÖZELLEŞTİRME adı al-

tında bir müessese tanımı, anayasamızda yoktur. Özelleştirme, anayasanın 47. maddesine açıkça aykırıdır. Anayasa, tam tersi bir uygulamayı öngörmekte, özel teşebbüsün yaptığı hizmet veya üretim, ülke çapında kamu ihtiyacına hitap ediyorsa onun devletleştirilmesine olur vermektedir.

Bir an için ÖZELLEŞTİRME'nin biçimsel olarak anayasa ve hukuka aykırı olmadığı varsayılsa bile, yapılan işlemler, ülke çıkarına, toplum ve insanlarımız yararına değildir.

PETKİM ve ERDEMİR gibi kuruluşların ekonomiye yük oldukları, etkin çalışmadıkları, teknolojilerinin geri olduğu savları, geçerli ve inandırıcı değildir. Bu kuruluşlar, kâr etmiyorsa kim, niçin alsın? Kâr ediyorsa ve toplum yararı sağlanıyorsa neden satılsın? Kaldı ki her iki kuruluş ve benzerleri, Türkiye'de toplumun büyük bir kesiminin ihtiyacına cevap vermektedir. Bunların Türk ekonomisini düzenleme gibi işlevleri de vardır; temellerinde Türk halkının alın teri ve emeği yatmaktadır.

Halkın malları olan ve ekonominin temel direkleri, sanayinin belkemiği sayılan KİT'ler elden çıkarılamaz, YABANCILARA satılamaz, yabancılaştırılmaz. Bu yapıldığı takdirde sorun, anayasal suç olmaktan öte, HALKA karşı işlenmiş bir suça dönüşür, sorumluları, YABANCILAŞTIRMA MİMARLARI, doğacak maddi ve manevi zararın altından kalkamaz.

Demokratik sosyal hukuk devletinde insanın düşünce özgürlüğü vardır. Bu husus İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 18. maddesinde de açıkça yazılıdır. Bu gün ülkemizde, düşünceyi suç sayan Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. maddeleri hala yürürlükte.

Anayasanın 25. maddesinde «Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Kimse, düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz, suçlanamaz.» denilmektedir. Ana ilke olarak düşüncenin cezalandırılmasına karşı olan Anayasa, 14 ve 24. maddelerinde bazı önemli sınırlamalar koymuştur.

Düşüncenin cezalandırılması istenilmiyorsa önce, ANAYASAL ENGELLER kaldırılmalıdır.

Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. maddeleri yasadan çıkarılmalı, uygulamadan kaldırılmalıdır. Anılan maddeler, toplumda dinsel inançları doğrultusunda davranışların ve sınıflararası eşitsizliğin giderilmesine çalışanların suçlanıp hüküm giymelerine neden olmakta, uygulamada özgürlüklerin kısıtlanmasına, haksız ve yersiz mahkûmiyetlere yol açmaktadır.

Türkiye'nin gündeminde anayasanın Türk Ceza Yasası'nın ve ayrıca 141-142 ve 163. maddelerin tartışılmasını, anılan maddelerin tamamen kaldırılması için olumlu bir başlangıç olarak görmekteyiz.

Vakit geçirilmeden kişi hak ve özgürlüklerine getirilen tüm anayasal ve yasal engeller ve Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. maddeleri kaldırılmalı «Türkiye'de fikirler ve düşünceler cezalandırılmıyor» dedirtip, hukuk üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir toplum olduğumuz kanıtlanmalı Türkiye, çağdaş ve uygar dünyadaki onurlu yerine oturtulmalıdır.

Ülke olarak çağdaş ve uygar dünya ailesinin bir ferdi olmaya çalışıyoruz; ama halâ «Türkiye'de işkence var, hukuk bu konuda aciz kalıyor.» çemberini kıramıyoruz; Türkiye'nin eline geçen çok önemli fırsatları kaçırıyoruz. Son örnek, Kutlu-Sargın davasında İŞKENCE iddiaları ile ilgili inceleme yapmak üzere Türkiye'ye gelen Avrupa İnsan Hakları Komisyonu üyelerinden oluşan heyetin almak istediği ifadelerde yaşandı.

Ülkemiz, 1987 yılında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 25. maddesinde yazılı BİREYSEL BAŞVURU hakkını ve 1989 Eylül ayında İnsan Hakları Divanı'nın zorunlu yargı yetkisini tanıdı.

Bireysel başvuru ile ilgili olarak İnsan Hakları Komisyonunun soruşturmasının etkin biçimde yürütülmesi için ilgili devletler, komisyona görüş alışverişinde bulunduktan sonra gereken HER TÜRLÜ KOLAYLIĞI gösterirler.

Kutlu-Sargın'ın kendilerine işkence yapıldığına dair Avrupa İnsan Hakları Komis-

yonuna yaptıkları başvurunun incelenmesi için gelen hey'et, bazı kamu görevlilerinin bu arada Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcısının ifadesini dinlemek üzere Ankara'ya geldiler. İki kez gelmelerine rağmen DGM. Başsavcısı, ifade vermektan kaçındı.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 6366 Sayılı Yasa ile usulüne göre onaylanmış ve işleme konulmuş dolayısı ile Anayasa'nın 90. maddesine göre üstün nitelikte bir yasa haline gelmiştir. Bu tür sözleşmeler hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz.

Konseyin üyesi olan Türkiye'nin sözleşme kurallarına uyması gerekir. DGM. Başsavcısının ifade vermektan kaçınması, hem kendisini hem de hükümeti güç duruma bıraktı. Böylece, uluslararası önemli bir hukuk sisteminin işlemesi engellendi.

Oysa, böyle önemli bir konuda hükümet ve Başsavcının engellemek bir yana insan hakları yargısının yerleşmesine, gelişmesine katkıda bulunması beklenirdi. Türkiye'nin İnsan Hakları ve İŞKENCENİN ÖNLENMESİ konusunda içtenliğini kanıtlaması uluslararası sözleşme kurallarına uyduğunu göstermesi açısından çok önemli bir fırsat kaçırılmıştır.

Ülkemizde son günlerde LAİKLİK ilkesi tartışılmaya başlandı. Cumhuriyeti oluşturan devrimlerin temel ilkesi ve ruhu laikliktir. Laikliği dar anlamda «din ve devlet işlerinin ayrılığı» şeklinde tanımlamak yetersizdir, yanlıştır. Laiklik, dini, toplum yaşamını düzenleyen yönlerinden, bir güç mihrakı olmaktan çıkarmış, kişi vicdanının korumasına almış, bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ortamı yaratmıştır.

Günümüz Türkiye'sinde ilk ve orta öğretimde zorunlu din dersleri okutulmakta, üniversitelerimizde kıyafet serbestliği adı altında çağdaşlığa ters düşen giysilere olur verilmekte, Bakan eşleri resmi kabullerde türbanlı görüntüler sergilemekte, Atatürk tarafından insanlığın ortak san'at mirası ve simgesi haline getirilen Ayasofya müzesinin Cami yapılması tartışmaları toplumun gündemine

getirilerek ülke, gerici bir kuşatmaya alınmak istenmektedir.

Bu arada yurdun çeşitli yerlerinde bazı bayan meslekdaşlarımız da bu gerici kuşatmaya malzeme olmaktadır. Bunlar resmi dairelere, adliyeye, mahkemelere ve icra dairelerine başörtülü olarak girmekte ve Baroların uyarılarına rağmen eylemlerinde direnmek istemektedirler.

Samsun Barosu'na mensup bir bayan meslekdaşımıza Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunca verilen ceza, bazı çevreleri tedirgin etmiş, tepkilerine neden olmuştur. Bu tür laikliğe ve meslek kurallarına aykırı davranışlara Barolar ve Türkiye Barolar Birliği asla müsamaha göstermeyecek, levhadan silme, avukatlıktan men dahil her türlü yaptırım uygulanacaktır.

YÖK'ün üniversite ve yüksek okullarda başörtüsü ve benzeri kıyafetlerin giyilmesini serbest bırakması, anayasa mahkemesi kararına aykırı olmuştur. Üniversitelerde derslere, çağdaş görünüme aykırı giysi ve örtülerle girmenin, özgürlük ve özerklikle hiçbir ilgisi yoktur. «Atatürk'ün annesi ve eşi de başörtülüydü, ninelerimizin, annelerimizin kullandığı başörtü, kızlarımızdan esirgenmesin» şeklinde düşünenler, Atatürk'ün kamu kurumlarında çağdaş giysiyi emrettiğini, bunun titizlikle korunmasına özen gösterdiğini unutmaktadırlar.

Atatürk'ün annesi Zübeyde hanımın başörtüsü, şimdi üniversitelerimizde bir gerici kuşatma simgesi olarak dalgalandırılmak istenmektedir. Laik eğitim düzenine karşı eylemlerin demokratik hak olduğu kabul edilemez, savunulamaz. Laiklikle bağdaşmayan eylem ve davranış özgürlük diye tanımlanamaz.

Biz ulusuz, çağdaş uygar toplum olma iddiasındayız, bizi şeriat düzenine sokma, tekrar ümmet yapma gayretleri boşunadır. Laiklik YÖK'ün oyuncağı olmaktan, siyasal iktidara şirin görünme aracı olmaktan kurtarılmalıdır.

Türkiye'de Laikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine saygılı, akli ön

planda tutan kapılarını, kapatmaya kimse-
nin gücü yetmeyecektir.

● **DR. SADIK AHMET VE ARKADAŞLARI
HAKKINDA AÇILAN DAVANIN DURUŞ-
MASINI İZLEMENİN ÜZERE BİRLİK
BAŞKANI AV. ÖNDER SAV BAŞKANLI-
ĞINDA BİR HEYETİN GÜMÜLCİNE'YE
GİDİŞİ İLE İLGİLİ BASIN BÜLTENİ**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 102/2
26.1.1990

Baro Başkanlığı
.....

25 Ocak 1990 tarihinde Dr. Sadık Ahmet ve arkadaşları hakkında Rodop Ceza Mahkemesinde açılan davanın duruşmasını izlemek üzere Birlik Başkanı Avukat Önder SAV Başkanlığı'nda bir heyet'in Gümülcine'ye gidişi ile ilgili olarak yayımlanan Basın Bülteni metni ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

22.1.1990

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HEY'ETİ
DR. SADIK AHMET DAVASI İÇİN
GÜMÜLCİNE'YE GİDİYOR.**

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, 25 Ocak 1990 tarihinde Gümülcine eski milletvekili Dr. Sadık Ahmet hakkında Rodop Ceza Mahkemesinde açılan davanın duruşmasını izlemek üzere Birlik Başkanı Avukat Önder SAV Başkanlığında bir heyet'in Gümülcine'ye gitmesine karar verdi.

Bilindiği üzere Dr. Sadık Ahmet ve arkadaşları 5 Kasım 1989 tarihli Yunanistan Mil-

letvekili seçimleri öncesi yaptıkları konuşmalardan ve yayınladıkları bildirimlerden dolayı yargılanmaktadırlar.

Dr. Sadık Ahmet'e atılan suç «vatandaşları şiddete teşvik etmek veya vatandaşlar arasında ikilik yaratmak suretiyle kamu barışını sarsmak» suçudur. Yunanistan'da yaşayan soydaşlarımızla ilgili olarak kullanılan «Batı Trakya Türk Müslüman azınlığı - Türk Cemaati» sözleri, Rodop Savcılığı tarafından suç işlendiği şeklinde değerlendirilmiştir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 18. maddesi, «Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır.» şeklindedir. Ayrıca Türkiye ve Yunanistan'ın imzaladığı Lozan Barış Antlaşması, her iki ülkedeki azınlıkların insan haklarını güvence altına almaktadır.

Türkiye Barolar Birliği, Dr. Sadık Ahmet ile ilgili olarak iki ülkenin taraf olduğu anlaşmalarda benimsenen hükümlere aykırı bir yargılama yürütülmemesi hukuki temelden yoksun ve insan haklarına aykırı bir ceza verilmemesi gerektiği inancında olduğu için duruşmayı izlemek istemektedir.

Türkiye Barolar Birliği hey'eti, başta Rodop Baro Başkanı ve Gümülcine Belediye Başkanı olmak üzere dokuz tanığın dinleneceği duruşmayı izledikten sonra yurda döneceklerdir.

● **DR. SADIK AHMET VE İBRAHİM ŞERİF
HAKKINDA AÇILAN DAVANIN DURUŞ-
MASINA VE GÜMÜLCİNE'DEKİ TÜRK
AZINLIĞIN MAL VE CAN GÜVENLİĞİNE
İLİŞKİN AÇIKLAMA**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 109/3
31.1.1990

Baro Başkanlığı
.....

25 Ocak 1990 tarihinde Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif'in duruşmasını izlemek üzere bir hey'etle Gümülcine'ye giden Birlik Ba-

kamı, bu dava ve duruşma ile ilgili gözlemlerini ve Gümülcine'deki Türk azınlığın mal ve can güvenliğine yönelik saldırılar hakkındaki görüşlerini 30.1.1990 günü yaptığı basın toplantısında Türk ve Dünya Kamuoyuna açıklamıştır. Basın toplantısı metni ektedir.

Bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

DÜNYA VE TÜRK KAMUOYUNA AÇIKLAMA

Birlik Başkanı Avukat Önder SAV'ın Başkanlığı'nda Gümülcine'ye giden üç kişilik Türkiye Barolar Birliği hey'eti, 25 Ocak 1990 tarihinde yapılan Dr. SADIK AHMET ve İBRAHİM ŞERİF'in duruşmasını, sabahtan akşama kadar ve başından sonuna kadar izlemiştir.

Türkiye Barolar Birliği, bu dava ve duruşmadaki gözlemlerini Türk ve Dünya kamuoyuna yansıtmayı kaçınılmaz bir hukuk, insan hakları ve demokrasi görevi saymaktadır.

«Demokratikleşme ve İNSAN HAKLARI» çağı yaşayan dünyamız, bir yandan insan haklarına ve özgürlüklerine vurulmak istenen zincirlerin kırılışına, özgürlükleri kuşatan duvarların yıkılışına sahne olurken, öte yandan uluslararası ve ikili anlaşmalarla güvence altına alınan haklara zincir vurulması çabalarına tanık olmaktadır.

Bunların en somut örneklerinden birisi, bütün acımasızlığı ve hukuksuzluğu ile Yunanistan'da yaşanmaktadır. Dr. Sadık Ahmet, «BATI TRAKYA TÜRK MÜSLÜMAN AZINLIĞI - TÜRK CEMAATI» sözlerini kullanarak kamu barışını sarstığı suçlamasıyla yargılanmıştır; önümüzdeki günlerde de yargılanmaya devam edilecektir.

Gümülcine'deki Rodop Ceza Mahkemesi, demokratik, çağdaş ülkelerdeki adalet dağı-

tan bir hukuk kurumu gibi değil, aşiret kabilelerindeki ilkel sokak mahkemesi gibi davranmış, ceza yağdırmıştır. Yargıçlar, savcıdan fazla suçlayıcı ve kinci görünmüşler, Dr. Sadık Ahmet lehinde ifade veren tanıkları azarlayıp köşeye sıkıştırmak, sindirmek ve aleyhte ifade vermeye yöneltmek istemişlerdir. İttiham tanıkları, birer saate yakın süreyle dinlenirken, savunma tanıkları, birkaç dakika dinlenirken sık sık, «KISA KES» denilerek uyarılmış, baskı altında tutulmuş, savunma, bütün uygar dünyanın gözü önünde tamir kabul etmez yaralar almıştır.

Dr. Sadık Ahmet'in ve avukatlarının tanıklara sormak istedikleri sorular yasaklanmış, sordurulmamıştır. Bunlar arasında, 5 Kasım 1989 seçimleri öncesi, partili adayların Türk azınlığa, «Bağımsız Türk adaylara oy vererseniz, Bulgaristan treni buradan da geçer» şeklinde propoganda yapıldı mı? «Azınlık okullarında Rumca yanında Türkçe de okutulmuyor mu?» şeklindeki sorular da vardı.

Sanıklardan İbrahim Şerif, mahkeme huzurunda Lozan Antlaşması'nın kendisine tanıdığı hakkı kullanmak ve Türkçe ifade vermek istemiş, özellikle, yeterli tercüman bulunamamıştır. Savcı, yargıç ve dinleyiciler, «TÜRK» sözcüğünün, ifadelerde yer almasına tahammül edememiş, tutanağa geçmesine engel olmuşlardır.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi mahkeme salonundaki dinleyiciler, bir futbol maçı seyrederek gibi, serbestçe sanıklara, tanıklara ve mahkeme heyetine laf atmışlar, hakaret etmişler, mahkemeyi baskı altına almışlar, mahkûmiyet kararı verilmesine adete zorlamışlardır.

Rodop Mahkemesinde, Lozan Antlaşması ile getirilen hukuk ve insan hakları çiğnenmiş, peşin hükümlü yargılama yapılmış, Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif'i mahkûm etmeye kararlı bir tutum izlenmiştir.

Lozan Barış Antlaşması ile güvence altına alınan «Türk azınlığı»nın hakları için uğraş veren ve en doğal hakkını kullanan Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif'in hukuki temelden yoksun ve insan haklarına aykırı bir

şekilde cezalandırılması, sadece Batı Trakya Türkleri'ni değil, Türkiye'deki ve dünyadaki demokrasiye inanan tüm insanları ve kuruluşları, derinden sarsmış ve üzmüştür.

Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif'in sivasal haklarından ve özgürlüklerinden yoksun bırakılmalarının yankıları sürerken, Gümölcine'deki Türk azınlığın mal ve can güvenliğine yönelik olarak yapılan saldırılar, Yunanistan'da MAHKEMEDE BAŞLAYAN ANARŞİNİN, sokağa taşıdığı göstermektedir. Adaletin, sokağa teslim olduğu bir ülkede, demokrasiden, insan haklarından ve azınlığın haklarından söz edilemez. Lozan Barış Antlaşması yürürlükte ise, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 18. maddesi ve diğer uluslararası anlaşmalar, Yunanistan'ı da bağlıyorsa, Yunanistan'da hukuk ve insan haklarına saygı duyuluyorsa, Dr. Sadık Ahmet'ler cezalandırılmamalıdır.

Türkiye Barolar Birliği, 8 ve 15 Şubat tarihlerindeki duruşmalarda da 25 Ocak'taki hukuksuzluğun yaşanmaması için, ayrıca hukuka aykırı olarak verilen cezanın haksızlığının belirtilmesi, Gümölcine'deki Türk azınlığının can ve malına yönelik saldırıların kınanması için başta Dünya Barolar Birliği, Avrupa İnsan Hakları Konseyi, Uluslararası Af Örgütü ve Atina Barosu olmak üzere dünyadaki bütün Baroları ve demokrasi kuruluşlarını uyarmayı bir görev bilmektedir.

● **ADALET BAKANLIĞININ İSTANBUL BARO BAŞKANININ VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN GÖREVLERİNE SON VERİLMESİ AMACI İLE DAVA AÇILMASINI İSTEMESİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA**

BASIN AÇIKLAMASI

21.2.1990

Adalet Bakanlığı; İstanbul Barosu'nun Başkanı'nın ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevlerine son verilmesini ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesinde dava

açılmasını İstanbul C. Başsavcılığından istemiş bulunmaktadır.

Çekişme ve tartışma, İstanbul Barosu'nun bir mensubu hakkında «ruhsatnamesinin iptaline ve levhadan silinmesine mahal olmadığına» dair verdiği karardan kaynaklanmaktadır.

Adalet Bakanlığı, İstanbul Barosu'nun bu kararı üzerine ilgili Avukatın ruhsatnamesinin iptaline ve kaydının levhadan silinmesine karar verilmesini C. Başsavcılığı aracılığıyla istemiş. Baro da Bakanlık görüşüne uyup eski kararını kaldırıp avukatın kaydını silmiş, ruhsatnamesini iptal etmiştir.

Daha sonra ilgili Avukatın başvurusu üzerine İstanbul Barosu, 14.11.1989 tarihinde Avukatın kaydının silinmesi kararını geri almıştır. Yani idare, kendisinin hukuka aykırı kararını kaldırmıştır.

Burada önemli olan husus, Adalet Bakanlığının yasal yetkisini aşmış olmadığı, hukuken hatalı bir işlem yapıp yapmadığıdır. Bir Avukat hakkındaki kayıt silme işleminin geri alınması Baro levhasına yeniden kayıt ve kabul niteliğinde değildir; dolayısı ile Adalet Bakanlığının onayına da tâbi değildir. Bakanlık, vesayet makamı olarak hem biçimsel hem de hukuksal yetki tecavüzünde bulunmuştur. Yapılması gereken, konuyu idari yargının çözümüne bırakmaktır. Bakanlık, olmayan idari yetkisini yargı yerine geçerek kullanmıştır.

Adalet Bakanlığının bu hukuka aykırı kararı, 20 yıldan bu yana VESAYET ve BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI konularında bir arpa boyu yol alınmadığının ibret verici bir örneğidir.

Ülkemizde Baroların bağımsızlığı kâğıtlarda yazılı kalmış, hayatiyet kazanamamıştır. Verdiği kararların büyük kısmı, Adalet Bakanlığının onayına tâbi Baroların bağımsızlığından söz edilemez. Hiçbir çağdaş uygar demokratik devlette «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışı kalmamıştır.

Bağımsızlık her çeşit etki, baskı yöneltme ve kuşkudan arınmış bir şekilde özerk

çalışmayı amaçlar. Adalet Bakanlığı'nın son davranışı, Baroların özerk ve hukuka uygun çalışmalarına gölge düşürmüştür.

Adalet Bakanlığı'nın vesayetinin kaldırılması gerekliliği tartışılırken bir de vesayet yetkisinin hukuka aykırı şekilde kullanılmış olması, «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» ilkesini tamir kabul etmez şekilde zedelemiştir. Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede savunma hakkının özgürce ve hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde kullanıldığından ve dolayısıyla YARGI BAĞIMSIZLIĞINDAN söz edilemez.

Türkiye Barolar Birliği, yukarıda açıklanan görüşleri doğrultusunda İstanbul Barosu Başkanı'na ilişikteki yazıyı göndermiştir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayın Av. Turgut KAZAN
Baro Başkanı
İSTANBUL

Adalet Bakanlığı'nın İstanbul Barosu'nun ve Başkanının ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevlerine son verilmesini ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açılması isteğini, İstanbul C. Başsavcılığı'na bildirdiğini öğrenmiş bulunuyorum.

Bu kararla, çağdaş, uygar demokratik devletlerde kaldırılmış olan «VESAYET ALTINDA BARO» anlayışının çirkin bir örneği sergilenmektedir. 12 Eylül döneminin Avukatlık Yasasına getirdiği antidemokratik kanun maddesinin Türkiye'nin en büyük Barosu'na kanuna aykırı şekilde uygulanmak istendiğini dehşet ve üzüntü içinde gözlüyorum.

Toplumda, saygın birer demokratik BASKI GRUBU olan Barolara karşı başlatılan bu tür gözdağı ve sindirme gayretlerine, Baroların teslim olmayacağı inancı ile uğraş ve ça-

lışmalarınızda başarılar diliyor, saygılar sunuyorum.

● SİİRT BAROSU BAŞKANINA YAPILAN SİLAHLI SALDIRIYA İLİŞKİN BASIN BÜLTENİ

BASIN BÜLTENİ

28.2.1990

Siirt Barosu Başkanı değerli meslekdaşımız Avukat Zeki Ekmen dün, alçakça kurşunlandı.

Avukat Zeki Ekmen, kendisine evinin önünde kurulan ölüm tuzağından kıl payı ve şans eseri kurtuldu.

Seçilen kurban sıradan bir insan değildir. Yörede sevilen sayılan, saygın bir meslek kuruluşu olan Siirt Barosu Başkanlığı'nı yapmakta olan Avukat Zeki Ekmen'dir.

Cani saldırgan ya da saldırganlar, kim olursa olsun, saldırı nereden gelirse gelsin kurşunlar, Barolara, savunma mesleğine, savunma hakkına, düşünce özgürlüğüne sıkılmıştır. Değerli Başkanımızın, demokrasiyi ve rejimi kundaklamak ve yöredeki olağanüstü hali devam ettirmek, insan hak ve özgürlüklerini baskı altında tutmak isteyenlerce kurşunlanmış olmasından büyük endişe duymaktayız.

Tek tesellimiz, değerli başkanımızın menfur saldırıdan hayati tehlike yaratıcı yara almadan kurtulmuş olmasıdır. Bu husus, yöredeki inceleme ve araştırmaları, olayın aydınlatılması için gerekli çabaları gevşetmemelidir. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin Siirt ve Batman'ın adli ve idari yetkililerini göreve çağırıyor, saldırganların biran önce bulunmasını istiyoruz.

Konu, kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **GAZETECİ ÇETİN EMEÇ'İN
ÖLDÜRÜLMESİNE İLİŞKİN
KAMUOYUNA YAPILAN AÇIKLAMALAR**

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

7.3.1990

Hürriyet Gazetesi yazarı, değerli gazeteci ÇETİN EMEÇ de alçakça öldürüldü. Kamuoyuna yansıyan bilgilerden cinayetin ustaca ve profesyonelce tasarlanıp uygulandığı anlaşılıyor.

Ölüm tuzağı kuranlar, savunmasız kurbanlarını bir bir avlamaya devam ediyorlar. Ülkemiz, bir terör bataklığına saplanmaya doğru hızla koşturulmak isteniyor. Gazeteci Çetin EMEÇ'e çevrilen namluların, acımasızca sıkılan kurşunların hedefi bellidir. Hedef, laik cumhuriyet, çoğulcu demokrasi basın ve düşünce özgürlüğü, sosyal hukuk devleti anlayışı, insan hak ve özgürlükleridir.

Cinayeti işleyenlerin kim olduğu ismen bilinmese bile, düşünce yapıları, amaçları, hedefleri bellidir. Çetin EMEÇ cinayeti arkasındaki karanlık güçler demokrasi düşmanları ortaya çıkarılmadığı takdirde, bundan terörü tırmandırmak isteyenler cesaretlenecek, demokrasimiz, tamir kabul etmez yaralar alacaktır. Çetin EMEÇ'in bugün son yazısında dediği gibi, ÖRÜLEN MELANET İLMEKLERİ, DOKUYAN ELLERİN YANINA KÂR KALMAMALIDIR. Caniler ve onlara kumanda edenler, süratle bulunmalı, adalete teslim edilmeli, cinayetlerinin hesabı sorulmalıdır.

Gazeteci Çetin EMEÇ'in öldürülmesi, tüm ülkeye ve demokrasiye yönelik tehlikeyi çıplak bir şekilde gözler önüne sermiştir. Bu büyük tehlike karşısında demokrasiden, iç barış ve huzurdan ulusal çıkarlarımızdan, insan hak ve özgürlüklerinden yana olan bütün kuruluşları, bütün siyasi partilerimizi, demokrasi ve düşünce düşmanlarına karşı tutarlı, kararlı ve ödünsüz uğraş vermeye çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayın Erol SİMAVİ
Hürriyet Gazetesi Sahibi
Cağaloğlu - İSTANBUL

Gazeteniz Yönetim Kurulu Üyesi, değerli gazeteci Çetin EMEÇ'in alçakça öldürülmesinden büyük üzüntü duydum.

Çetin EMEÇ'e sıkılan kurşunlar, sadece onu, Hürriyet Gazetesi camiasını değil, demokrasiyi, düşünce ve basın özgürlüğünü de vurmuştur. Kamuoyunu aydınlatmaya çalışanlara bedeli, ağır ödetiliyor. Bundan ürkmemek, gerilememek, en az namussuzlar, soy-suzlar kadar cesur olmak gerekir.

Çetin EMEÇ'in katilleri biran önce bulunup, adalete teslim edilmelidir. Çetin EMEÇ'in bu gün son yazısında dediği gibi, ÖRÜLEN MELANET İLMEKLERİ, DOKUYAN ELLERİN YANINA KÂR KALMAMALIDIR.

Bu duygularla, menfur cinayeti, kin ve nefretle kınıyor, size ve Hürriyet Gazetesi mensuplarına tüm basınımıza başsağlığı diliyorum.

Türkiye Odalar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

8.3.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının en yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak gazeteci Çetin EMEÇ'in öldürülmesi ile ilgili olarak görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Değerli gazeteci Çetin EMEÇ'de profesyonelce ve hunharca öldürüldü: Terör, planlı, programlı şekilde can almaya devam ediyor. Başta hükümet olmak üzere sorumlu ve yetkililer güçsüz ve çaresiz duruyorlar.

Ülkemiz terör bataklığına itilmeye çalışılıyor. 12 Eylül öncesi olaylar, büyük bir benzerlikle sahneleniyor. Prof. Muammer AK-SOY gibi bilim adamları Çetin EMEÇ gibi ye-

tişkin gazeteciler boy hedefi seçiliyor. Terör karşısında gerekli girişimler yapıp çözüm yolları sür'atle bulunmazsa cinayet tertipçileri güç ve cesaret bulacaklardır. Çetin EMEÇ'in son yazısında gördüğü manzara ortaya çıkacak ÖRÜLEN MELANET İLMEKLERİ DO-KUYAN ELLERİN YANINA KÂR KALACAKTIR.

Çetin EMEÇ'in öldürülmesi, laik cumhuriyete, topluma, ülkeye, insan hak ve özgürlüklerine, demokratik hukuk devletine ve demokrasiye yönelik tehlikeyi çıplak bir şekilde sergilemiştir.

Yetkili, görevli ve sorumlular kör, sağır ve düşünemez durumda değil iseler, Türkiye'de vakit geçirilmeden yapılacak şeyler vardır. Terörle mücadelede başarısız kalan, yetkililerin istifaları ve erken seçim dahil pek çok çözüm yolu dururken çaresiz beklemek, ülkenin yetişmiş aydınlarını, insanlarını ölüm tuzağına düşürmekten başka sonuç veremeyecektir.

Soruna demokratik rejim içinde çözüm aranmalı, toplum umutsuzluğa itilmemeli, çözüm toplumun el birliğinde, oybirliğinde, görüş ve gönül bütünlüğünde aranmalıdır.

Demokrasi ve özgürlükten yana bütün kurumları, kuruluşları, siyasi partileri ve hükümeti vakit geçirilmeden süratle görev ve sorumluluklarını yapmaya, demokratik rejim düşmanlarına karşı tutarlı, kararlı, çözümler bulup uygulamaya çağırıyoruz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRKİYE MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI
BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK**

**TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ BAŞKANI
NUSRET FİŞEK**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
BAŞKANI
YÜCEL AKINCI**

**TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

**TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER**

● **ÇANAKKALE BELEDİYE BAŞKANI
İSMAİL ÖZAY'IN GÖREVDEN
ALINMASINA İLİŞKİN MESLEK
KURULUŞLARININ ORTAK
AÇIKLAMASI**

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

21.3.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının en yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak Çanakkale Belediye Başkanı İsmail Özay'ın görevden alınması ile ilgili olarak görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmıştır.

Çanakkale Belediye Başkanı İsmail Özay'ın bir gece tasarrufu ile görevden alınması, demokratik gelenek ve işleyiş bakımından büyük bir talihsizlik olmuştur.

Hükümet adına yapılan açıklamada, İsmail Özay'ın Cumhurbaşkanına karşı davranışından dolayı görevden alındığı belirtilmiştir. Anayasamızda ve yasalarımızda, bu tür bir görevden alınma tarifi ve müeyyidesi yoktur. Belediye Başkanlarının ancak görevleri ile ilgili suç sebebi ile haklarında soruşturma veya kovuşturma açılması halinde tedbir niteliğinde görevlerinden uzaklaştırılabilirleri mümkündür.

Belediye Başkanı İsmail Özay'ın görevden alınması, gerekçesi ile, görüntüsü ile, uygulaması ile tamamen hukuka aykırı, devlet ciddiyeti, demokratik hukuk devleti ilkeleri ve seçmen iradesi ile bağdaşmayan bir işlemdir. Bunun ülkemizde zaten sarsılmış olan iç huzur ve barışı daha da zedeleyeceğini düşünmekteyiz. Devleti yönetenlerin, enaz yönetilenler kadar, hukukun üstünlüğüne saygı göstermeleri, topluma örnek olmaları, dikkat, itidâl ve ciddiyet içinde olmaları gerekir.

Çanakkale Belediye Başkanı İsmail Özay'a reva görülen işlemin devleti yönetenlerle yönetilenler arasında derin uçurum oluşturacağından, toplumumuzda ve demokrasi-mizde onulmaz yaralar açacağından da ayrıca endişe duymaktayız.

Bu düşünce ve duygularla başta Cumhurbaşkanını ve Başbakan olmak üzere tüm devlet ve hükümet yöneticilerini, demokratik hukuk devleti kurallarına, hukukun üstünlüğüne ve seçmen iradesine uymada daha titiz, dikkatli ve duyarlı olmaya çağırılmayı kaçınılmaz bir görev bildiğimizi kamuoyuna duyurmakta yarar görmekteyiz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRKİYE MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI
BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK**

**TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ 2. BAŞKANI
KÂZİM TÜRKER**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
BAŞKANI
YÜCEL AKINCI**

**TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

**TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER**

**TÜRBAN TAKMAKTA İSRAR EDEN
AVUKAT STAJYERİNE İLİŞKİN
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
YÖNETİM KURULU KARARI**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Yönetim Kurulu Kararı

Karar Tarihi : 3.3.1990

Esas No: 1990/18
Karar No: 263/16

İzmir Barosu Yönetim Kurulunca alınan, 16.1.1990 tarih ve 68 sayılı Karara karşı, yapılan itirazla ilgili tüm dosya Yönetim Kurulumuzca incelendi :

İtiraz konusu kararın, itirazcıya hangi tarihte tebliğ edildiğine dair tebliğ evrakı dosyada bulunmadığından, zorunlu olarak itirazın yasal süresi içinde yapıldığı, Kurulumuzca kabul edilmiştir.

Yapılan İncelemede :

1 — a) İzmir C. Başsavcılığı tarafından İzmir Barosu Başkanlığı'na gönderilen 4.12.1989 tarih ve 1989/687 sayılı yazıda, ayne: (Melahat Akgün - Güngör isimli kişi bugün Başsavcılığımızda Avukat stajına başlamış olup, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın 2.6.1989 günlü ve 752/23 sayılı genelgesi kendisine hatırlatıldığı halde, başındaki türbanı çıkarmamakta ısrar ettiği...) bildirilmiş ve disiplin yönünden gereğinin yapılması istenmiştir.

b) Bunun üzerine İzmir Barosu Başkanlığı, 8.12.1989 tarih ve 4043 sayılı çağrı yazısı ile, Avukat stajyeri Melahat Akgün'ü, savunmasını yapmak üzere, Baro Başkanlığı'na çağırılmıştır.

Avukat Stajyeri Melahat Akgün, çağrıya uygun olarak, belirtilen gün ve saatte İzmir Barosu Başkanlığı'na gelmiş, sözlü savunmasını yapmış ve sözlü savunmayı belirleyen 26.12.1989 tarihli (ifade tutanağı) düzenlenmiş ve bu tutanak Melahat Akgün tarafından imzalanmıştır.

Melahat Akgün'ün 26.12.1989 tarihli tutanaktaki savunması şöyledir :

(Ben savunmamı iki sayfa yazılı olarak veriyorum... Savcı bey bu şekilde dolaşmamam gerektiğini söyledi. Ben bu olaydan sonra başım örtülü olarak stajıma devam ettim. Şu anda da başım örtülü olarak ifade vermeye geldim. Ben Avukatın sahip olduğu haklara yasal olarak sahip olmadığım için yükümlülüklerine de sahip olmadığım inancındayım. Meslek Kuralları ile ilgili 20. maddenin niye değiştirildiğini de anlamamaktayım. Şu anda stajıma başım örtülü olarak devam etmekteyim. Ve bunun da Avukatlık yapmama engel olmadığı inancındayım.)

c) İtirazcı Melahat Akgün, 26.12.1989 tarihinde verdiği sözlü savunması ile birlikte, aynı tarihli yazılı savunmasını da, İzmir Barosu Başkanlığı'na vermiştir.

İtirazcı tarafından verilen 26.12.1989 tarihli yazılı savunmada, özetle :

1989 yılında değiştirilerek, Avukat stajyerlerini de kapsar hale getirilen, Meslek Kurallarının 20. maddesinin türbanlı stajyer adaylarının Avukatlık mesleğine girişlerini engellemek amacıyla değiştirildiği, yasaya ve anayasaya aykırı olarak anılan maddeye göre işlem yapılamayacağı, beyan edilerek, (...Hal böyle iken yüce dinimiz İslamiyetin açık seçik bir emri olan tesettürü -kadınların başlarını örtmesini -yerine getiren şahsımın inanç ve ibadet hürriyetine müdahale edilmesinin gerektiğine inanmaktayım... Allahın emri olan düzenli bir örtüye yasak konulmamalıdır... bütün insanların haklarına düşünce ve ibadet hürriyetlerine saygı gösterilmeli (baş örtülü-açık) ayrımı yapmamalıyız...) şeklindeki kişisel düşünce ve görüşler dile getirilmektedir.

Böylece, itirazcı Melahat Akgün, her iki savunmasında da, türban takmakta kararlı ve ısrarlı olduğunu ve olacağını, açıkça beyan etmektedir.

2 — İzmir Barosu Yönetim Kurulu, itirazcı Melahat Akgün'ün (1) numaralı bölümde özetlenen sözlü ve yazılı savunmasını, Savcılık ihbar yazısı ve içeriğini nazara alarak, itirazcının, Avukatlık Stajyer kayıt listesinden, 1136 sayılı Avukatlık Yasası'nın 5/c maddesi hükmüne göre, silinmesine karar vermiştir.

3 — 1136 Sayılı Avukatlık Yasası'nın ilgili diğer maddeleri aracılığı ile 5. madde hükmünün, Avukat Stajyerleri için de uygulanacağı, tartışmasızdır.

Ayrıca Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 26. maddesinin (son) fıkrası hükmü aynen şöyledir :

(Baro Yönetim Kurulu listeden silmeye dair kararı ile stajyerin itirazı konusunda Kanununun 71. maddesindeki usul uygulanır.)

Avukatlık Yasasının 71. maddesi, aynı yasanın 72, 5 ve diğer maddeleri ile bağlantılıdır.

Meslek Kuralları da, aynı şekilde ve özellikle Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 81/2,

Avukatlık Yasasının 110/16 ve diğer maddeleri ile bağlantılıdır.

Belirtilen yasal durum itibarı ile, Avukatlık Yasasının 5. maddesi hükmünün, stajyer avukatları kapsamayacağı, yönündeki savunma, kabule şayan ve yasal değildir.

Diğer taraftan; dosya kapsamına göre;

a) İtirazcının, staj sırasında, staj yaptığı adli birimlerde türban taktığı ve çıkarılmadığı,

b) Savcı tarafından ikaz edilmiş olmasına rağmen, tutum ve davranışını sürdürdüğü,

c) 26.12.1989 tarihli sözlü savunmasında, türbanla staj yaptığını ve yapmaya devam edeceğini, savunma vermeye de bu nedenle TÜR BANLI olarak geldiğini, bildirdiği,

d) 26.12.1989 tarihli yazılı savunmasında da, türbanı dinsel açıdan savunarak, türbanla karışılmaması gerektiğini, belirttiği ve türbanı çıkarılmayacağını açıkladığı ve tutum-davranışında ısrarlı olduğu, açık ve tartışmasızdır.

Yine, Avukatlık stajı sırasında stajın yapıldığı birimler ile stajın yapıldığı şekli ve diğer özellikleri yönlerinden itirazcının TÜR BAN konusundaki tutum ve davranışlarının çevresinde bilinmemesi, duyulmaması, görülmemesi de, her halde mümkün değildir.

4 — İtirazcı Melahat Akgün, 2.2.1990 tarihli itiraz dilekçesinde, özetle:

a) Verilen cezanın sadece, 1989 yılında değiştirilen MESLEK KURALLARININ 20. maddesine dayandırıldığı, oysaki bu maddeye göre, ancak disiplin cezasının verilebileceği,

b) Verilen cezanın çok ağır olduğu, müebbed bir ceza niteliği taşıdığı,

c) Meslek Kurallarının 20. maddesinin, uyulması zorunlu yasal bir düzenleme sayılmayacağı,

d) Savunması için, İzmir Barosu Başkanlığı'nın kendisine, usulüne uygun çağrı göndermediği,

e) İtiraz konusu silme kararının yasaya aykırı olduğu, belirtilmekte ve İzmir Barosu Yönetim Kurulu kararının kaldırılması talep edilmektedir.

5 — İzmir Barosu Yönetim Kurulu, konu ile ilgili, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 26/4, 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 71. maddeleri hükümlerine uygun olarak itirazcıya çağrı gönderilmiş itirazcının sözlü ve yazılı savunmalarını almıştır. İtirazcı, yazılı savunma için ayrıca, süre isteminde de bulunmamıştır.

İzmir Barosu Yönetim Kurulunun, olayı 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 5. maddesinin (c) fıkrası hükmü kapsamında değerlendirmesinde ve verdiği kararda, yasaya aykırı bir durum yoktur.

Çünkü :

a) İtirazcının, türban konusundaki tutum ve davranışını, avukatlık mesleği yönünden, sadece Meslek Kurallarınının 20. maddesi çerçevesinde değerlendirmek mümkün değildir.

İtirazcının İzmir Barosu Başkanlığı'na verdiği 26.12.1989 tarihli dilekçesindeki, «Hal böyle iken yüce dinimiz islâmiyetin açık-seçik bir emri olan tesettürü (kadınların başlarını örtmesini) yerine getiren, şahsımın inanç ve ibadet hürriyetine müdahale edilmemesi gerektiğine inanmaktayım.» sözleri ve Birliğimize yaptığı 2.2.1990 tarihli itirazdaki «Benzemeye çalıştığımız pek çok batı ülkesinde dahi başörtüsünün bazan tartışıl-sa bile yasal bir sorun edilmediği... Biz ise şimdiye kadar olduğu gibi yine müsbet fikir sistemlerini birkaç yüzyıl geriden izlemeye devam edersek varacağımız nokta, elbetteki çağdaş toplumların yine gerisinde, çok gerisinde kalacaktır.» şeklindeki değerlendirmeleri, birçok yanlış biraraya getirmektedir.

İtirazcının türban konusundaki tutum ve davranışının başörtüsünü, çağdaş giysi olarak benimsemesinin bunu mesleğinden önce korumaya çalışıp, başörtüsünü mesleğin düzenleyici bir giysisi ve parçası olarak görmeye çalışmasının düşünce ve inanç özgürlüğü ile bağdaşır yanı olmadığı gibi anayasanın «LAİKLİK» ilkesine de uygun yanı yoktur.

Cumhuriyeti oluşturan devrimlerin temel ilkesi ve ruhu laikliktir. Laiklik dar anlamda «din ve devlet işlerinin ayrılığı» şeklinde yorumlanamaz. Laiklik, DİNİ toplum yaşamını düzenleyen, yöneten yönlendiren bir güç mih-rakı olmaktan çıkarmış, kişinin vicdanının korumasına almıştır. Bu anlayış ve yönüyle de ülkemizde çağdaşlaşmanın, demokratlaşmanın ve özgürlükçü ve uygar bir düzen kurmanın yolunu açmıştır. Laiklikle bağdaşmayan eylem ve davranışların, özgürlükle de ilgisi yoktur.

Bir hukukçu olan itirazcı, islamiyetin emridir diye tesettürü yerine getirdiğini söylerken şeriatın gözünde ikinci sınıf bir yaratık «yarım insan» diye nitelenen ve horlanan kadını, çağdaşlığa kavuşturan ilkenin laiklik olduğunu unutmaktadır.

Laikliğin çiğnenmesine hoşgörü ile bakılması böyle düşünenleri, bazı suçlar için islamiyetin kafa, el kol ve ayak kesilmesini ve kırbaçlama cezasını öngörmesini de hoşgörmeye götürebilir.

Birlik Yönetim Kurulumuz, bu nedenlerle itirazcının eylemini, laik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşır görmemiştir.

b) İtirazcının tutumu, ayrıca, bir kamu hizmeti olan Avukatlık mesleğinin, gerekleri-ne de uygun düşmemektedir.

c) İtirazcının, konunun 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 5/c maddesi kapsamı dışında olduğu yönündeki savunması da, kabulü şayan ve yasal değildir.

Zira, 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının (Disiplin Cezalarının Uygulanacağı haller) başlıklı 134. maddesi, (Belli bir anda sonuçlanmış eylem ve davranışların), disiplin kovuşturmalarına konu olacağını, hükme bağlamıştır.

Avukatlık mesleğinin icrasına, halen ve gelecekte engel teşkil edecek ve DEVAMLILIK ARZEDEN tutum ve davranışlar için, yasanın disiplin suçları ile ilgili hükümlerinin uygulanması 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 134 ve 5. maddeleri hükümlerine olduğu kadar, yasanın vazedilmiş amacına da aykırıdır.

d) İtirazcının, verilen listeden silme kararının, çok ağır olduğu ve müebbet bir ceza niteliği taşıdığı, yönündeki itirazı da, yasal düzenleme ve gerçeklerle bağdaşmamaktadır.

Çünkü, itirazcının ısrarla sürdürdüğü ve sürdürceğini açıkça beyan ve kabul ettiği tutum ve davranışından vazgeçmesi ve bu konuda ilgili Baroya kanaat vermesi ve yasal diğer şartları da taşınması halinde itirazcı, elbetteki yeniden staj listesine kabul edilecek, avukatlık stajını da o ölçüler çerçevesinde yapabilecektir.

6-Örneği dosyada bulunan, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 13.1.1990 tarihli AÇIKLAMASI ile ilgili metnin 4. sahifesinde belirtilen BİRLİK görüşlerine de itirazcının tutum ve davranışı, Meslek Kural ve gelenekleri yönünden ve yasal açıdan, uymamaktadır.

Ankara Barosu Yönetim Kuruluna ait 29.3.1973 tarihli kararı, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna ait 26.5.1973 tarih ve 313-4 sayılı karar, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'ne ait ONAY kararı ile Danıştay 8. Daire Başkanlığının 25.2.1974 tarih ve 1973/2064 Esas, 1974/960 Karar sayılı emsal kararı da, aynı doğrultuda ve aynı gerekçe ile aynı görüşleri içermektedir. Örnekleri fotokopi olarak dosyada mevcuttur.

Sonuç: Açıklanan gerektirici nedenlerle, itirazcının itirazının REDDİNE, 3.3.1990 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Av. Önder SAV	Başkan Yrd. Av. Şahap DEMİNER (Mazeretli)
Başkan Yrd. Av. Burhan KARACELİK	Genel Sekreter Av. H. Avni FERA
Sayman Av. N. Işık MOROVA	Üye Av. Teoman ERGÜL
Üye Av. Ayhan ORAN	Üye Av. Erdoğan ŞENGEZER (Mazeretli)
Üye Av. Vahit ÇALIN (Mazeretli)	Üye Av. Rahmi KUMAŞOĞLU

Üye
Av. Yüksel ÖZER
(Mazeretli)

● YARGITAY BAŞKANLAR KURULU KARARI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 162/4

12.2.1990

Baro Başkanlığı
.....

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın 31.1.1990 günlü 147-148 sayılı yazısı ile gönderilen, Barolara ve Avukatlara duyurulması istenilen Yargıtay Başkanlar Kurulunun 30.1.1990 günlü kararı aynen aşağıya alınmıştır.

Gereğini bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

YARGITAY BAŞKANLAR KURULU KARARI

2797 Sayılı Yargıtay Kanununun 17/1-b ve İç Yönetmeliğin 32. maddelerinde görülen hükümler gözetilerek «dairelerden birisine yıl içinde gelen işlerin normal bir çalışma ile karşılanamayacak oranda artmış ve dolayısıyla daireler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana gelmiş olup olmadığı; gelmiş ise, ne gibi önlemler alınması gerektiği» konusu görüşülüp karara bağlanmak üzere Yargıtay Başkanlar Kurulu 30.1.1990 Salı günü saat 9.30'da Genel Kurul Salonunda Birinci Başkan İsmet Ocakçıoğlu'nun Başkanlığı'nda toplandı :

A) 1.1.1989 - 31.12.1989 tarihleri arasında;

1 ---Hukuk Genel Kuruluna 715 iş geldiği ve bir önceki yıldan devirle birlikte toplam 819 dosyadan yıl içinde 697 adedinin ka-

rara bağlandığı ve 1990 yılına 122 iş devredildiği,

2 — Ceza Genel Kuruluna 382 iş geldiği ve bir önceki yıldan devirle birlikte toplam 446 dosyadan yıl içinde 422 adedinin karara bağlandığı ve 1990 yılına 24 iş devredildiği,

B) Birinci Hukuk Dairesine 15.195; İkinci Hukuk Dairesine 13.500; Üçüncü Hukuk Dairesine 11.158; Dördüncü Hukuk Dairesine 12.622; Beşinci Hukuk Dairesine 30.481; Altıncı Hukuk Dairesine 18.299; Yedinci Hukuk Dairesine 17.500; Sekizinci Hukuk Dairesine 21.573; Dokuzuncu Hukuk Dairesine 11.949; Onuncu Hukuk Dairesine 10.034; Onbirinci Hukuk Dairesine 9.593; Onikinci Hukuk Dairesine 14.000; Onüçüncü Hukuk Dairesine 8.259; Ondördüncü Hukuk Dairesine 8.446; Onbeşinci Hukuk Dairesine 5.343; Onaltıncı Hukuk Dairesine 17.515 iş geldiği; bu dairelerce sırasıyla «15.919», «11.158», «10.145», «10.112», «28.569», «20.044», «15.018», «16.027», «11.550», «9.652», «7.624», «16.250», «7.750», «11.120», «5.517», «20.159» iş çıkarıldığı ve 1990 yılına yine sırasıyla «768», «3.774», «4.500», «4.415», «13.033», «319», «27.013», «7.318», «1.788», «1.586», «6.925», «5.108», «1.958», «4.036», «1.540», «11.617» iş devredildiği,

C) Aynı tarihler arasında;

Birinci Ceza Dairesine 3.779; İkinci Ceza Dairesine 13.474; Üçüncü Ceza Dairesine 13.099; Dördüncü Ceza Dairesine 8.316; Beşinci Ceza Dairesine 6.543; Altıncı Ceza Dairesine 10.801; Yedinci Ceza Dairesine 10.882; Sekizinci Ceza Dairesine 11.245; Dokuzuncu Ceza Dairesine 4.025 iş geldiği; bu dairelerce sırasıyla «3.754», «13.341», «13.965», «8.312», «6.753», «10.298», «13.412», «11.050», «5.014» iş çıkarıldığı ve 1990 yılına yine sırasıyla «164», «450», «5.627», «504», «950», «1.571», «5.408», «800», «687» iş devredildiği anlaşıldı.

Gereği görüşüldü :

1 — Hukuk Dairelerine gelen, çıkan ve elde bulunan iş miktarı ve nitelikleri gözetilerek :

1 — 29.1.1987 günlü Başkanlar Kurulu kararı ile Sekizinci Hukuk Dairesine verilen

şahıslarla orman idaresi arasında açılan itiraz, iptal ve eletmanın önlenmesi ile ilgili olarak sulh ve asliye mahkemelerinden verilen davalara ilişkin hüküm ve kararlarla; 3373 sayılı yasa ile değişik 6831 sayılı yasanın 11. maddesinde yazılı sınırlamaya ve bu yasanın 2 nci maddesine göre orman sınırları dışına çıkarma işlemlerine karşı açılan itiraz davaları ile ilgili kadastro mahkemelerince verilen hüküm ve kararlara ilişkin temyiz incelemesinin 30.1.1990 gününden itibaren Ondördüncü Hukuk Dairesinde yapılmasına;

2 — Karı-koca arasında Medeni Kanunun eşya hukuku (tapu iptal davaları dahil) ile Borçlar Kanunundan kaynaklanan hukuki ilişkilerden doğan ve temyiz incelemesini yapmakla genel olarak görevli dairelere bırakılan davalar hakkında temyiz incelemesinin 30.1.1990 gününden itibaren İkinci Hukuk Dairesinde yapılmasına;

3 — Halen temyiz incelemesi Onbirinci Hukuk Dairesinde yapılan tarafların sıfatına bırakılmaksızın trafik olaylarından doğan tazminat ve sigorta rücu davalarından asliye mahkemelerinden verilenlerin 30.1.1990 gününden itibaren temyiz incelemesinin Dördüncü Hukuk Dairesinde, sulh mahkemelerinden verilenlerin Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılmasına;

4 — 2981 Sayılı Yasanın 10. maddesine 3290 sayılı yasa ile eklenen (b) fıkrasına göre yapılan kadastro işlemleri ile ilgili kadastro mahkemelerinden verilen hüküm ve kararlara ilişkin temyiz incelemesinin 30.1.1990 gününden itibaren Onüçüncü Hukuk Dairesinde yapılmasına;

5 — Kamulaştırmasız elatmadan doğan davalara ilişkin sulh ve asliye hukuk mahkemelerinden verilen hüküm ve kararların temyiz incelemesinin 30.1.1990 gününden itibaren Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılmasına;

6 — Muris muvazaasına dayanan tapu iptal davalarına ilişkin hüküm ve kararların temyiz incelemesinin 30.1.1990 gününden itibaren Birinci Hukuk Dairesinde yapılmasına;

7 — Muris muvazaasına ilişkin tapu iptal davasının kademeli olarak tenkis davası ile

birlikte açılması halinde temyiz incelemesine esas tutulan uyumsuzluğun niteliğine göre iptale ilişkin hüküm ve kararların temyiz incelemesinin 30.1.1990 gününden itibaren Birinci Hukuk Dairesinde, tenkise ilişkin olanlarının ise İkinci Hukuk Dairesinde yapılmasına;

II — Yukarıda (I) sayılı bentte belirtilen ve Yargıtay'a 30.1.1990 gününden önce intikâl eden dosyaların temyiz incelemesi yapılabilmesi için ait oldukları Dairelere intikâllerinin ilgili Daire Başkanlıklarınca sağlanmasına;

III — Kararın birer örneğinin, Yargıtay İç Yönetmeliğin 33. maddesi hükmünce tüm mahkemelere duyurulmak üzere Adalet Bakanlığı'na; bilgi için Daire Başkanlıklarına; Yargıtay C. Başsavcılığına, Yargıtay Kararlar Dergisinde yayınlanması için Yayın İşleri Müdürlüğü'ne, Barolara ve Avukatlara duyurulmasını sağlamak üzere TBB Başkanlığı'na gönderilmesine, Y. Kanununun 58. maddesi hükmü gereğince ayrıca Resmî Gazete'de yayınlanmasına,

30 Ocak 1990 gününde (I) sayılı bentte oyçokluğu, diğerlerinde oybirliği ile karar verildi.

● **AVUKATLIK RUHSATNAMESİNDE RENKLİ FOTOĞRAF KULLANILABİLECEĞİNE İLİŞKİN GENELGE**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 233/5

6.3.1990

Baro Başkanlığı

3.3.1990 günlü toplantısında, Avukatlık ruhsatnamelerine renkli fotoğraf kullanılması konusunu görüşen Yönetim Kurulumuz, Türkiye'de siyah-beyaz fotoğrafın terkedilmek üzere olduğu ve renkli fotoğraf çekiminin yaygınlaştığı sonucuna varmış, Borala-

rımızın bu konudaki başvuru ve sözlü önerilerini de dikkate alarak bundan böyle ruhsatnamelerde «RENKLİ FOTOĞRAFIN DA» kullanılabilmesine karar vermiştir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **TAPU SİCİLLERİ İLE İLGİLİ OLARAK AVUKATIN KENDİ EL YAZISI İLE ALACAĞI NOTLARDAN VE ÇİZECEĞİ KROKİLERDEN HARÇ ALINMAMASI GEREKTİĞİNE İLİŞKİN GENELGE**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 348/7

23.3.1990

Baro Başkanlığı

Avukatların, müvekkillerine veya kendilerine ait tapu sicilleri ile ilgili kendi el yazılarıyla alacağı notlardan ve çizeceği krokilerden harç alınmaması gerektiği konusunda Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'ne yaptığımız başvuru ve Genel Müdürlük'den alınan cevabi yazı ve Kayseri Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğü'ne yazılan eki yazı aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Durumun meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
A N K A R A**

10.10.1989

Bilindiği üzere 30.12.1988 tarih ve 20035 Sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan, 20.12.1988

tarih ve 88/13600 Sayılı Bakanlar Kurulu kararına göre;

a—) Gayrimenküllere ait haritaların kopyalarının verilmesinde her parsel için kopya için,

b—) İlgililerin isteği üzerine gayrimenküllere ait verilecek kayıt örneklerinin her birisi ile çıkarılacak belge örneklerinin beher sayfası (fotokopiler dahil) için,

belirli oranlarda harç alınmaktadır.

Buna göre ilgili tarafından, bizzat kendi yazısı ile alınan notlar ile bizzat çizilecek krokilerden harç alınması, mümkün değildir.

Buna rağmen bir üyemiz, Nevşehir Kadastro Müdürlüğü'nce bir üst bölümde değinilen not ve krokilerden de harç alındığından yakınmaktadır.

Konu ile ilgili inceleme yaptırılmasını ve yasal olmayan harç alma uygulamasının durdurulması hususunu takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV
T. C.

**BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 1001-192/12-1303 19.3.1990
Konu : Harçlar

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI'NA**

İLGİ : 10 Ekim 1989 gün 1356 sayılı yazı.

İlgi yazı konusu incelenmiş olup, konu hakkında mahalline verilen talimatın bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Genel Müdür
HALİM ÇORBALI

Eki: Talimat Örneği

T. C.

**BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Tasarruf İşlemleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 1001-192/12-1304 19.3.1990

Konu : Harçlar

**KAYSERİ TAPU VE KADASTRO BÖLGE
MÜDÜRLÜĞÜ'NE**

İLGİ : 25 Aralık 1989 gün 21-50/4562 sayılı yazı.

3 Nisan 1981 gün 4-1-9-7/1745-1756 sayılı genelge.

İlgi (1) yazı konusu incelendi :

Görevlerinin ifası için tapu kütüğü ve dayanağı belgelerin incelenmesine ihtiyaç duyan ve çeşitli yasalarla bir kamu görevi icra ettiği belirlenen avukatların siciller üzerindeki inceleme taleplerinin ilgi (2) genelge doğrultusunda karşılanması gerekmektedir.

Avukatlarca kayıt ve belge örnekleri ile gayrimenküllere ait harita kopyalarının tasdikli örneklerinin istenmesi halinde 492 Sayılı Harçlar Kanununa ekli 4 sayılı tarifinin 16 ve 17. pozisyonları uyarınca harç tahsil edilmesi gerekir.

Ancak avukatların müvekillerine veya kendilerine ait taşınmaz mallara dair kayıt, harita veya müsbit evrak hakkında kendi el yazıları ile alacakları bilgi ve belgelere ilişkin notlar için harç alınması söz konusu değildir.

Bilgilerinizi ve gereğinin teminini rica ederim.

Genel Müdür
HALİM ÇORBALI

● **HER TÜRLÜ İCRA TALİMATI İMZA KARŞILIĞI AVUKATLARA VERİLECEK**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 1612/48

1.12.1989

Baro Başkanlığı

Her türlü icra talimatlarının (haciz, satış vs.) Avukatlara elden verilmesi konusunda Adalet Bakanlığı'na yaptığımız başvuruda Bakanlıktan alınan cevabi yazı ve eki genelge aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Durumun meslekdaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**ADALET BAKANLIĞI
ANKARA**

16 Ekim 1989

İlgi : 7.8.1988 tarih 6-53-13081 ve 14.6.1988 tarih ve 25421 sayılı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Genelgeleri.

İlgide belirtilen genelgelerin İcra Müdürlükleri tarafından uygulanmasından pekçok yakınma gelmektedir. Sıkıntı, uygulamaların sertliğinden olduğu kadar genelgenin katı ve haksızlığından da kaynaklanmaktadır. İcra ve İflas Memurluklarının haciz konusundaki talimat müzekkerelerinin kapalı mektup olarak kabulü, icra memurları ve PTT mensupları ölçeğinde kamu hizmeti gören Avukatların görev yapmasını güçleştirmektedir.

Haciz gibi en seri şekilde yapılması gerekli bir icra işleminin özellikle talimat hacizlerinde sadece PTT yolu ile ulaştırılmasının benimsenmesi, sayılamıyacak kadar sıkıntıya, zarara ve zaman kaybına neden olmaktadır.

İcra Müdürlüklerinin kendi karar ve inisiyatifinde olacak talimat haczi yazılarının

sadece PTT yoluyla değil, isteği halinde ilgili Avukata da verilmesi ile haciz mahalli İcra Müdürlüklerine ulaşmasının sağlanması gerekir.

İlgide belirtilen genelgelerin yeniden gözden geçirilerek eksikliğin giderilmesi ve buna göre uygulama talimatı gönderilmesine karar verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV

**T. C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı : 25-1-2-2215-1989

Konu : İcra talimatlarının ilgili avukat tarafından elden takibi hk.

1.12.1989 - 47652

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI'NA**

İLGİ : 16.10.1989 tarih ve 1402 sayılı yazınız.

İcra talimatlarının elden verilmesi ile ilgili genelgenin gözden geçirilerek eksikliğin giderilmesi istemini kapsayan ilgi yazınız incelendi :

Bilindiği üzere; ihtiyati haciz kararlarıyla sınırlı olmak üzere; avukatlara imzaları karşılığında icra talimat müzekkerelerinin elden verilmesi 7 Nisan 1988 tarih ve 6-53-13081 sayılı genelgemiz ile bildirilmiş idi.

Konu yeniden değerlendirilerek, icra takip işlemlerinin daha çabuk ve sağlıklı yürütülmesine katkı sağlayacağı nazara alınarak, ihtiyati haciz kararlarının yanısıra normal her türlü (haciz, satış v.s.) icra talimatlarının da avukatlara, istedikleri takdirde imzaları karşılığında elden verilmesinin uygun olacağı hususu 9.111.47341 sayılı genelgemizde belirtilmiş bulunmaktadır.

Bilgilerinize rica ederim.

BAKAN ADINA

Muzaffer TUTAR
Hâkim
Genel Müdür

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 9-111-47341

Konu : İcra talimatlarının ilgili
avukat tarafından elden takibi hk.

Ankara, 29.11.1989

.....CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

Bilindiği üzere; ihtiyati haciz kararlarıyla sınırlı olmak üzere; avukatlara imzaları karşılığında icra talimat müzekkerelerinin elden verilmesi 7 Nisan 1988 tarih ve 6-53-13081 sayılı genelgemiz ile bildirilmiş idi.

Bu defa yeniden yapılan değerlendirilme, icra takip işlemlerinin daha çabuk ve sağlıklı yürütülmesine katkı sağlayacağı nazara alınarak, ihtiyati haciz kararlarının yanısıra normal her türlü (haciz, satış v.s.) icra talimatlarının da avukatlara, istedikleri takdirde imzaları karşılığında elden verilmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve bu yolda uygulama yapılması hususunun yargı çevrenizdeki icra ve iflas müdürlüklerine duyurulmasını rica ederim.

M. Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı

● **ADLİ EVRAKIN APS VE ELEKTRONİK MEKTUPLA GÖNDERİLME İŞLEMLERİNE BAŞLANDI**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 1347/42

9.10.1989

Baro Başkanlığı

.....

PTT Genel Müdürlüğü Posta Dairesi Başkanlığı'ndan alınan yazıda, Adli Evrakın Acele Posta Servisi (APS) ve Elektronik Mektupla gönderilme işlemlerine başlandığı be-

lirtilmektedir. Yazı ve bu hizmetlere açık PTT işyerlerini gösterir liste ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Durumun meslektaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T. C.
PTT İŞLETME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Posta Dairesi Başkanlığı
06101 ANKARA

Ş. 1 K. 1.

No: D. 32593-4

3.10.1989

Konu: Postada Tebligat
İşlemleri Rehberi

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na
Karanfil So. 5/62 Kızılay 06650 ANKARA

Bilindiği üzere, posta ile gönderilecek olan adli tebliğ evrakı, normal tebliğ evrakı olarak veya uçakla, özel ulak veya telgraf olarak kabul edilmektedir. Ancak uygulamada telgrafla tebliğ işlemi benimsenip kullanılmamaktadır.

7201 Sayılı Tebliğat Kanunu'nun 7. maddesinde tebliğatin uçakla veya postada kullanılan diğer seri ve hususi vasıtalarla veya muhtelif işaretli telgraflarla da yaptırılacağı belirtilmiş olmasına rağmen, bugüne kadar yapılan uygulamada ender olarak sadece, özel ulak (ekspres) işaretli tebligat kabul edilebilmiştir.

Kanunun bu maddesine işlerlik kazandırmak, tebligat hizmetini günümüzün en süratli imkanlarıyla kabul edip ileriye sevk etmek amacı ile, sözü edilen kanunun 7. maddesine göre halen fazla bir işlerliği olmayan telgraf tebliğleri, Acele Posta Servisi (APS) ile kabul edilecek tebliğlerle, elektronik mektupla yollanacak tebliğlerin kabul işlemlerine başlanması kararlaştırılmıştır.

Bu konuda, Adalet Bakanlığı ile yapılan yazışmada da, Anayasanın 141. maddesinde

davaların mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının, yargının görevi olduğu ilkesinin benimsendiği belirtilerek, Tebliğat Kanununun belirtilen hükmüne göre faksimil (Elektronik Mektup) hizmeti yoluyla da tebliğ evrakı kabul edileceği bildirilmiştir.

Tebliğin hangi özel usullerle yapılacağı ilgilinin talebi üzerine veya re'sen mahkeme başkanı, hâkim veya tebliği yaptıracak diğer merciler (Avukat, Noter gibi) tarafından tenzip edilecektir.

Yeni hazırlanan ve 1.10.1989 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan «Postada Tebliğat İşlemleri Rehberi» hükümlerine göre, adli tebliğ evrakı bundan böyle, Acele Posta Servisi Hizmeti ve Elektronik Mektup Hizmeti ile gönderilebilecektir. Acele Posta Servisi ve Elektronik Mektup Servisi Hizmetlerine açık PTT işyerlerimizi gösterir listeler eklince sunulmuştur.

Diğer taraftan, söz konusu Rehber'de telgraf tebliğ işlemlerine de geçerlilik kazandır-

mak amacı ile yeni düzenlemelerde yapılmıştır.

Acele Posta Servisi Hizmeti ile gönderilecek tebliğ evrakından, ağırlığına göre APS ücreti ve ilk ağırlık kademesi tebliğ evrakı ücreti,

Elektronik Mektup olarak gönderilecek tebliğ evrakından, ağırlığına göre tebliğ evrakı ücreti ile tebliğin kaç sayfası geçirilecekse, geçirilecek sayfa adedine göre, elektronik mektup ücreti,

Telgraf ile gönderilecek (normal ve acele) tebliğ evrakından, tebliğ ücreti ile kelime sayısına göre telgraf ücreti,

Tam ve peşin olarak tahsil edilecektir.

Bilgilerini ve konunun Birliğinize bağlı Barolara duyurulmasını arz ederiz.

PTT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Emin BAŞER

Mustafa BAYRAM

Genel Müdür

Gn. Müdür Yardımcısı

ACELE POSTA SERVİSİ HİZMETİNE AÇIK İL VE İLÇELER

İ L L E R :

- 1 — ADANA
- 2 — ADAPAZARI
- 3 — AFYON
- 4 — AMASYA
- 5 — ANKARA
- 6 — ANTAKYA
- 7 — ANTALYA
- 8 — AYDIN
- 9 — BALIKESİR
- 10 — BOLU
- 11 — BURDUR
- 12 — ÇANAĞKALE
- 13 — BURSA
- 14 — ÇANKIRI
- 15 — ÇORUM
- 16 — DENİZLİ
- 17 — DİYARBAKIR
- 18 — EDİRNE
- 19 — ELAZIĞ
- 20 — ERZİNCAN

- 21 — ERZURUM
- 22 — ESKİŞEHİR
- 23 — GAZİANTEP
- 24 — GİRESUN
- 25 — İSPARTA
- 26 — İSTANBUL
- 27 — İZMİR
- 28 — İZMİT
- 29 — KARS
- 30 — KASTAMONU
- 31 — KAYSERİ
- 32 — KIRIKKALE
- 33 — KİRŞEHİR
- 34 — KONYA
- 35 — KÜTAHYA
- 36 — MALATYA
- 37 — MANİSA
- 38 — MERSİN
- 39 — MUĞLA
- 40 — NEVŞEHİR
- 41 — NİĞDE

- 42 — ORDU
- 43 — RİZE
- 44 — SAMSUN
- 45 — SİNOP
- 46 — SİVAS
- 47 — TEKİRDAĞ
- 48 — TOKAT
- 49 — TRABZON
- 50 — UŞAK
- 51 — VAN
- 52 — YOZGAT
- 53 — ZONGULDAK
- 54 — KIRKLARELİ
- 55 — BİNGÖL
- 56 — AKSARAY

İ L Ç E L E R :

- 1 — AKÇAY
- 2 — ALANYA
- 3 — ALİAĞA
- 4 — ALTINOLUK İSK.

5 — ALTINOVA	32 — EREĞLİ	59 — KULU
6 — ANAMUR	33 — ERDEMLİ	60 — KUMLUCA
7 — AYVALIK	34 — ERZİN	61 — KUŞADASI
8 — BABAESKİ	35 — FETHİYE	62 — LÜLEBURGAZ
9 — BAFRA	36 — FİNİKE	63 — MANAVGAT
10 — BANDIRMA	37 — FOÇA	64 — MARMARIS
11 — BERGAMA	38 — GAZİPAŞA	65 — MİLAS
12 — BİGA	39 — GEBZE	66 — MUCUR
13 — BODRUM	40 — GEMLİK	67 — NAZİLLİ
14 — BURHANIYE	41 — GEREDE	68 — ORHANGAZI
15 — CEYHAN	42 — GÖNEN	69 — OSMANIYE
16 — ÇEŞME	43 — HERKE	70 — POLATLI
17 — ÇEŞME ILICA	44 — HAVRAN	71 — SAPANCA
18 — ÇİNE	45 — HAVSA	72 — SELÇUK
19 — ÇORLU	46 — İNCİROVA	73 — SINDIRGI
20 — DALAMAN	47 — İVRİNDİ	74 — SİDE
21 — DARICA	48 — İNEGÖL	75 — SİLİFKE
22 — DATÇA	49 — İSKENDERUN	76 — SÖKE
23 — DERİNCE	50 — GELİBOLU	77 — SUSURLUK
24 — DİKİLİ	51 — KAMAN	78 — TARSUS
25 — DİLİSKELESİ	52 — KARABÜK	79 — TARŞANCIL
26 — DÖRTYOL	53 — KARACABEY	80 — TUZLA
27 — DÜZCE	54 — KAŞ	81 — TÜTÜNÇİFTLİK
28 — ECEABAT	55 — KIZILCAHAMAM	82 — YAKAKÖY
29 — EDİNCİK	56 — KEMER	83 — YARIMCA
30 — EDREMİT	57 — KİRAZLIYALI	84 — YATAĞAN
31 — ELBİSTAN	58 — KÖYCEĞİZ	85 — YERKÖY
		86 — M. KEMALPAŞA

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Önder SAV

Yayın Sorumlusu :

Av. Talay ŞENOL

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No: 5 Kızılay/Ankara -

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1990

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

GİDECEĞİ YER

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR

DANIŞTAYIN 122. KURULUŞ YILI KUTLANDI

10 Mayıs 1990 tarihinde düzenlenen Danıştay'ın 122. Kuruluş Yılı Kutlama Töreni'nde Danıştay Başkanı Sayın Süleyman TÜRK-

OĞLU ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Av. Önder SAV'ın yapmış oldukları konuşma metinlerini aşağıda sunuyoruz.

DANIŞTAY BAŞKANI SÜLEYMAN TÜRKÖĞLU'NUN DANIŞTAY'IN 122. KURULUŞ YILI KUTLAMA TÖRENİ KONUSMASI

Sayın Cumhurbaşkanım,

Danıştay'ın 122 nci, Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin sekizinci kuruluş yıldönümü nedeniyle kutlamakta olduğumuz «Danıştay ve İdari Yargı Günü»ne katılmak lütfunda bulunan ve huzurlarıyla bizleri şereflendiren zati alilerinize, seçkin konuklarımıza, TRT ve Basının değerli temsilcilerine şahsım ve bütün idari yargı mensupları adına en derin saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

Bilindiği üzere, hukuk Devleti ilkesinin bir gereği olarak yasama faaliyetleri Anayasa Mahkemesince idarenin işlem ve eylemleri de idari yargı yerlerince yargısal denetime tâbi tutulmaktadır.

İdarenin yargısal denetimi de, bütün dünyada, iki ana sistem içersinde yapılmaktadır.

Birinci sistem, A.B.D. ve İngiltere'de gelişen ve halen de ana çizgileriyle yürürlükte bulunan Anglo-Sakson sistemidir; bu uygulamada bütün yargısal denetim, adli yargı tarafından ve tek elden görülmekte olduğu için, bu sisteme aynı zamanda tek yargı sistemi de denilmektedir. İkinci sistem ise, Fransa'nın örnek ve önyak olduğu, adli yargıdan ayrı ve ondan bağımsız bir idari yargının mevcut bulunduğu bir başka oluşumdur; buna da idari yargı sistemi veya idari rejim denilmektedir.

Sistem ne olursa olsun nihai amaç, idarenin işlem ve eylemlerinin hukuka uygunluğunun sağlanması ve denetlenmesidir.

İdari rejim, kuvvetler ayrılığı ilkesine, kamu hukuku-özel hukuk ayrımına ve aynı zamanda Devletin fonksiyon ve yapısına da uygun düşmektedir.

10 Mayıs 1868 tarihinde, Danıştayın kurulmasıyla birlikte Ülkemizde de idari yargı sistemi uygulanmaya başlanmış, idarenin yargısal denetimi, adli yargıdan ayrı ve bağımsız işleyen idari yargıya verilmiştir.

Ancak bu aşamaya gelmek, Şûra-yı Devlete, asrın bu en modern müessesesine sahip olmak, kolay olmamıştır. Batıda uzun ve kanlı mücadeleler sonucunda ulaşılan «vatandaşların hür ve eşit olması ilkesi», Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde de etkisini göstermiş ve bu ilkelere uygun iyileştirmeler yapmak zarureti, o dönemin, aydın fikirli padişah ve sadrazamları tarafından da benimsenmiştir.

Osmanlı dönemi ıslahat hareketleri arasında, belkide en önemlisi, Devlet idaresindeki yetkilerin saptırılmasını önlemek amacıyla, idarenin yargı denetimine tabi tutulması olmuştur demek yanlış olmaz.

23 Mart 1837 tarihinde kurulan ve bir bakıma bugünkü Danıştayımız ile Yargıtayımızın ilk nüvelerini oluşturan Meclisi Vâlâyı Ahkâm-ı Adliye, Kanun ve nizamname layihalarını hazırlamak, çıkarılan kanun ve nizamnamelerin tatbikine nezaret etmek, memurların muhakemelerini yapmak ve fertlerle hükümet arasında çıkan davaları çözümlenmekle görevlendirilmişti.

Daha sonra, Sultan Abdülaziz'in irade-siyle, 10 Mayıs 1868 tarihinde bu meclis, «Şû-ra-yı Devlet» ve «Divânı Ahkâmı Adliye» ola-rak ikiye ayrılmıştır.

Danıştay'ın bağımsız bir hukuk müesse-sesi olarak tarih sahnesine ilk çıkışı işte böy-lece gerçekleşmiştir.

Mülki idarenin bütün işlerinin müzakere edileceği bir merkez olmak üzere kurulan Şû-ra-yı Devletin görevleri, genel çizgileriyle Da-nıştayın bu gün de görmekte olduğu işler olup, bunlar arasında, yargı denetimi, hükü-metle kişiler arasındaki davaları çözümlmek olarak ifade ediliyordu.

Sultan Abdülaziz, verdiği önem nedeni-yile, Şûra-yı Devleti bizzat açmış ve o günün koşullarına ve hatta günümüzün anlayışına ışık tutacak değerde veciz bir konuşma yap-mıştır.

İlgi çekeceğine inandığım konuşmanın bir bölümünü, huzurunuzda tekrar etmek istiyorum.

«Bir idarenin uygulayacağı usul, ne ka-dar kanun ve nizamla uyur ve adalete yak-laşırsa, ancak o idare, vazifelerini yapmış sa-yılır. Çünkü, bütün zulme ve haksızlığa uğra-yacakların başvuracakları ve güvenecekleri yer, adalet kapısıdır. Yoksa yalnız Hükümet kapısı değildir.»

«Milletin servetinin ve yurdun imarının korunması, ancak halkın şahsi haklarının, mal ve mülklerinin her türlü fesat ve zulüm-den arınmış bir idare altında bulunması ile olur.»

«Ayrıca da, bir memleketin harap ve hal-kının fakirliğini mucip olan hallerin en mü-him sebebi, halk arasında emniyetsizliğin mevcut olması keyfiyettir.»

«İşte bütün bu hususların telif ve ıslahı ve münazaaların önlenip giderilmesi ve an-cak tebanın ve halkın haklarının korunması gayesiyle «Şûra-yı Devlet» namıyla yeni ve muntazam bir meclis tertip ve teşkil olunmuştur.»

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Yüce Atatürk'de 1 Mart 1923 tarihinde Türkiye Bü-yük Millet Meclisini açarken irat ettiği nut-

kunda, kısa bir müddet faaliyetten alıkonu-lan Danıştay'ın yeniden ve biran önce kurul-masının gereğine, Müessesenin önemine ve vazgeçilemez görevlerine dikkatleri çekmiş-tir.

1924 Anayasasının 51. maddesine konu-lan «İdare davalarına bakmak ve idare uyuş-mazlıklarını çözmek, Hükümetce hazırlana-rak kendine verilecek kanun tasarıları ve im-tiyaz sözleşme ve şartlaşmaları üzerine dü-şünüşünü bildirmek, gerek kendi özel kanu-nu ve gerek başka kanunlarla gösterilen gö-revleri yapmak üzere bir Danıştay kurulur..» hükmü uyarınca da, 669 sayılı yasa ile Danış-tay yeniden teşkilatlanmış, o gün bugündür artan bir şevk, heyecan ve inançla görevine devam etmiş ve de etmektedir.

1961 Anayasası ile yeniden düzenlenen YARGI bölümü, mahkemelerin bağımsızlığını, hâkimlik teminatını, ileri batı ülkeleri düze-yine çıkarmış, Yasama faaliyetlerinin yargı-sal denetimini sağlamak amacıyla Anayasa Mahkemesinin kuruluşunu gerçekleştirmiştir.

Bu yeni Anayasanın ruh ve amacına uy-gun, yeni bir düzenleme ile 1964 yılında 521 sayılı Danıştay Yasamız çıkarılmıştır.

1982 Anayasasının kabul ve yayımından hemen öncede, 6 Ocak 1982 tarihinde kabul edilen 2575 sayılı Danıştay Kanunu; 2576 sa-yılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahke-meleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun ve 2577 sayılı İda-ri Yargılama Usulü Kanunu çıkarılmış ve böylece, Türk İdari yargı mensuplarının yıl-lardır çaba harcadığı, özlediği, beklediği ida-re hukukundaki reform nihayet gerçekleşmiş, ilk derece İdari Mahkemeler kurulmuştur.

Kişi hak ve hürriyetleri ile idarenin ge-reklerini ve gerçeklerini bağdaştırmak gibi güç bir sanatın sahipleri olan idare hukuku yargıçları, gerçekten iyi seçilmeli ve iyi de yetiştirilmelidir; hem idare hukukunu bilmek ve hemde faal idarenin zorluklarının bilin-cinde olmak zarureti vardır. Bu nedenle de üyelerinden dörtte biri, Sayın Cumhurbaş-kanlarımızca, faal idarenin seçkin şahsiyet-lerinden seçilmek suretiyle, Danıştayımıza ye-ni bir güç ve dinamizm katılmaktadır.

Danıştay mensuplarının, geçici sürelerle devletin bazı önemli mevkilerinde çalıştırmalarına imkan verecek yasal bir düzenlemenin yapılmasının yararına da inanıyoruz.

Bu sayede hem faal idare, hukukun üstünlüğünü ve gereğini daha yakın ve sıcak hissedecek ve hem de yargıçlarımız, idarenin ne denli bir esneklik içinde çalışması gerektiğini anlayacaklardır.

Her toplumda mutlaka bir yürütme gücü vardır. Ancak, bağımsız yargı gücü yoksa hukuk Devleti denilen nimet de yok demektir. Hukuk devletinin doğuşu yargı kuvvetinin icraya karşı bağımsız hale gelmesiyle başlamıştır. Yürütme gibi etkin ve büyük güce karşı vatandaşın başlıca teminatı Hukuk Devletidir. Hukuk devletinin de temel unsuru bağımsız adalettir. Ülkemizde yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.

Demokratik hukuk Devletinde yargının bağımsızlığı konusunda en ufak bir kuşkunun bulunmaması gerekir. Bu görüşten hareketle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun çalışma biçiminin Anayasa'da bir değişiklik yapılmaya bile yasalarda yapılacak değişikliklerle, örneğin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerinin asli görevleri ile ilişkisinin kesilerek, mesailerinin tamamını kurula hasretmeleri ve hâkim ve savcılarının özlük işlerine ilişkin işlemlerin ve kararname taslaklarının hazırlanışının Bakanlık bünyesinden alınarak tamamen Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bırakılması gibi düzenlemelerin yapılabileceği kanısındayım.

Söz buraya gelmişken, idari yargının, bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemeleri kanalı ile ülke sathına yayılıp adalet dağıtan hale gelmesi sonucu, Danıştayımızın çok önemli bir diğer işlevi, «idari danışma organı» olma fonksiyonu, tarihi gelişimine ters bir biçimde gelişmekte, adeta ikinci plana itilmektedir.

Gerçekte ise, Danıştay, idari yargının bu yüksek kurumu olması yanında ve onun ayrılmak bir parçası olarak da Devletin bir danışma ve inceleme birimi, yani danışılacak yeridir.

Danıştayın değindiğimiz bu görevlerinden birinin, halin icabına göre, zaman zaman öne çıkması ya da geri kalması mümkün ve makul ise de, herhangi birinin silinip yok olması asla kabul edilemez.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Yüksek idare mahkemesi olan Danıştayımız aynı zamanda danışma ve inceleme merciidir. Bu görevini, hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı ilkeleri doğrultusunda, Kanunların verdiği yetkiye bağlı kalarak en iyi ve en adil bir şekilde yürütmektedir.

Danıştayın, tarihi evrimine de uygun olarak, idari danışma organı sıfatıyla görmekte olduğu hizmetlerin hem çeşitlendirilmesi ve hem de etkinleştirilmesi yararlı olacaktır.

Danıştayımızın, faal idareye, tüzüklerin incelenmesi yolu ile yaptığı olumlu katkıyla, bunların yasalara uygunluğunu sağlamanın yanında, çeşitli bakanlıklarca hazırlanan metinlerin anlatım biçiminde ve hukuki kavramlarda birliği ve anlaşılabilirliği sağlamaktadır.

Hukuk Devletinin temelini oluşturan ve idarenin kanuniliğini sağlayan yargı görevi yanında Danıştay'ın idari görevleri de ayrı bir önem taşımaktadır.

Danıştay eski Başkanlarından hürmetle yâdettiğim Prof. İsmail Hakkı ÜLGEN, 1974 yılında «Danıştay Günü» açış konuşmasında aynen «Danıştayın kuruluşundan beri normal şekilde işlemekte olan bu görev; faal idareye yol gösterir, hizmet kurallarını aydınlatır, idarenin işlemlerini iptalden ve eylemlerini sorumluluktan kurtarır nitelikte, değerli bir hizmettir. Kanunun zorunlu kıldığı haller dışında, idarenin, mevzuatı uygularken tereddüt ettiği veya vatandaşların haksızlığını ileri sürdüğü bütün durumlarda ve özellikle büyük kitleleri ilgilendiren genel uygulamalarda, davaya sebebiyet verecek olumsuz işlem tesis etmeden önce, Danıştay'ın istişari görüşünü almağa daha fazla önem vermesinin yararı açıktır. Bu suretle, idarenin kanuniliğinin daha başlangıçta sağlanması ve vatandaş şikayetlerinin ve binneticce davaların azalması bu yoldan da elde edilmiş olur» demek su-

retiyile Danıştay'ın idari görevlerinin önemini belirtmiştir.

Anayasanın 155. maddesinin ilk fıkrasına göre, Danıştay, ilk ve son derece mahkemesi olarak tarif ve tavsif edildiği halde, yapılan son yasa değişikliği ile, Danıştayın ilk olarak bakıp bir daire veya kurulda sonuçlandırabileceği bir dava da kalmamıştır.

Bu durumda, davaların büyük bölümü taraflarca temyiz edilecek ve evvelce bir defada sonuçlanan dosyalar ikinci kez ve daha geniş bir kurulda karara bağlanacaktır. Bu da Danıştayda görülmekte olan işlerin birikimine ve adaletin geç tecelli etmesine neden olacaktır; buna ek olarak, ihtisas dairesinin katılamayacağı bir toplantıda alınacak kararın isabeti de, tarafları daima huzursuz ve tedirgin edebilecektir.

Bir uyuşmazlığın, tek dereceli bir yargı düzeninde halledilmesi ve kesin bir karara bağlanması, yargı ilkeleri yönünden pek isabetli bir yöntem olarak görülmeyebilir ve haksız da sayılmayabilir.

Bu takdirde, yani ikili bir yargı yolu tercih edildiğinde, idari uyuşmazlıkların ilk çözüm yeri olarak, alt derece mahkemelerine görev verilebilir, Danıştay da, esas itibarıyla, bir temyiz mercii haline dönüştürülebilirdi.

Nitekim, sistemini örnek aldığımız Fransa'da 1953 yılında yapılan bir revizyonda (yeniden düzenlemede) bu yola başvurulmuş, ilk ve son aşamada üst derece mahkemeye ait olan yargı görevlerinin hemen tümü alt derece mahkemelerine aktarılmak suretiyle bu sorun çözümlenmiştir. Yukarıda belirtilen sakıncalar nedeniyle bu değişikliğin kısa sürede düzeltileceğini bekliyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Ülkemiz her alanda dış dünyaya açılma sürecini hızlı bir biçimde yaşamaktadır.

Avrupa Birliği fikri bir ideal olmaktan çoktan çıkmış, Avrupa ülkelerinin büyük bir bölümü için bir gerçek olmuştur.

Ergeç içinde yer alacağımız bu topluluğun, ortak hukukuna yabancı kalabilmemiz mümkün değildir.

Avrupa Topluluğuna giriş hazırlığı yanında; Dünya, hukuk yoluyla barışın korunmasını konuşmaktadır. Bu maksatla yapılan kongrelerde insan hakları, uluslararası terörizm, enerji hukuku, hukuk yoluyla barış ve gelişme, kültürel değerlerin korunması, dış ticaret ve yabancı yatırımlar, uluslararası öğrenci değişimini kolaylaştırmak, yargının bağımsızlığı, silahlanmanın kontrolü, uluslararası tahkim, uluslararası çevre hukuku, deniz hukuku, hukuki hizmetlerin uluslararası hale getirilmesi gibi konular tartışılmaktadır. Bu tartışmalara katılabilmek için artık yabancı dil bilmenin zorunluğu ortadadır. Bu nedenle savcı ve tetkik hâkimlerimizin yabancı dil öğrenmeleri ve mesleki bilgilerinin artırılmaları sağlanmalıdır.

Türk Yargı Kuruluşlarının da, hem Avrupa Topluluğu standartlarına kavuşmaları ve hemde gelişen teknolojinin nimetlerinden yararlanmaları yönünden, bilgisayar ağı ile donatılmalarının gereğine inanıyor ve kendi çapımızda bunun gerçekleşmesine azami özeni gösteriyoruz.

İş durumuna gelince;

Dava Dairelerine 1987 yılında 48.500 dosya devredilmiş, bu yıl içerisinde 21.657 dosya sonuçlandırılmış, 1988 yılına 26.843 dosya devredilmiştir. Keza 1989 yılına 56.991 dosya devredilmiş, yıl içerisinde 24.136 dosya çıkarılmış, 1990 yılına 32.136 dosya devredilmiştir.

1982 yılında kurulan idari mahkemeler nedeniyle Danıştay'ın iş yükü hafiflemiş ise de, savcı ve tetkik hâkimi sayısının yetersizliği sebebiyle dava dosyası sayısında son birkaç yıldır artma gözlenmektedir.

Sözlerimin sonuna gelmişken, bugüne kadar Danıştay'a hizmeti geçmiş ve vefat etmiş tüm mensuplarımıza tanrıdan rahmet niyaz ediyor, Camiamızdan ayrılmış olup da halen hayatta bulunanlara da uzun ömürler ve mutluluklar diliyorum.

Emekliye ayrılan değerli Başkan Sayın Süleyman Sırrı KIRCALI ile, Selahattin FALAY'a, Tetkik hâkimlerimiz Sayın Şenol ENER, Niyazi ATAY, Mustafa ÖNGEN ve Mevhibe BAŞARAN'a Başkanlığımızda geçen değerli hizmetleri için teşekkürlerimi sunuyorum, bundan sonraki yaşamlarının da sağlık, esenlik ve mutluluk içinde geçmesini diliyorum.

Bize bu salonda ev sahipliği yapan Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü ile, iki gece sanat gösterileri sunan sanatkarlarımıza ve onların değerli yöneticilerine, ayrıca şimdi burada kısa bir konser sunan Cumhurbaşkanlığı

Senfoni Orkestrası Şefi, sanatkâr ve yöneticilerine de teşekkür etmeyi yerine getirilmesi gereken bir görev sayıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Bu mutlu günümüzde törenimize katılarak bizleri onurlandıran siz Sayın Cumhurbaşkanımıza, T.B.M.M. Sayın Başkanına, Sayın Başbakanımıza, yüksek yargı organlarının sayın başkanlarına, sayın bakanlara, yüksek yargı organlarının sayın başsavcılarına ve sayın üyelerine, değerli meslektaşlarımıza ve törene katılan tüm konuklarımıza teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN DANIŞTAY'IN 122. KURULUŞ YILI KUTLAMA TÖRENİ KONUŞMASI

Danıştay'ın 122. Kuruluş Yıldönümünü kutlama törenine onur veren değerli konukları, yüce yargıç ve savcılar, değerli meslektaşlarımı, basın ve TRT'nin temsilcilerini en iyi dileklerle ve saygılarımla selamlıyorum.

Danıştay'ın Kuruluş Yıldönümü ve İdari Yargı Gününde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşması, yerleşmiş anlamlı ve güzel bir geleneğin sürdürülmesinden öte «SAV-SAVUNMA-YARGI» bütünlüğünün somut olarak bir göstergesidir. Bu anlamlı törende idari yargımızın, hukukun temel birkaç sorununa değinmekte yarar görmekteyim.

Çağımız, eskimeye ve 21. Yüzyıla doğru yol almaya başladı; 20. Yüzyılın hele son yılların önemli olayları ve değişimleri de hesaba katılırsa bir «Demokratikleşme ve İnsan Hakları Çağı» olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Artık devletler kadar «İNSAN» da önem kazanmış temel haklarıyla sosyal ve ekonomik haklarıyla dünyanın gündeminde birinci sıraya oturmuştur. O kadar ki sadece ülkesinin insanını ve devletini ülkesinin mahkemelerinde dava etmiyor, başka devletleri ve kendi devletini uluslararası kuruluşlarda şikayet edip dava açabiliyor.

Bir ülkede bir insana veya insan topluluğuna yapılan haksızlık ve hukuksuzluk, diğer ülke insanları ve kuruluşlarıncaya ele

alınıp kınanıyor, çareleri aranıyor. Haksızlığa uğrayan, insan hakları ihlâl edilen kişinin devletine yaptırım uygulanmasına kadar gidilebiliyor.

Üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin statüsünün 3. maddesinde, «Avrupa Konseyi'nin her üyesi yetkisi altında bulunan her kişinin temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilmesi sonucunu doğuran HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ ilkesini benimser» denilmektedir.

Hukukun üstünlüğü, «Kuvvetler ayrılığı - Hâkim bağımsızlığı - Temel Hak ve Özgürlükler - İdari Tasarrufların Bağımsız Hâkimlerce Denetlenmesi - Bağımsız Barolar» gibi kavram ve kurumları kapsar. Bunların herbirinin devletin, hukuka bağlı devlet olmasında, «Hukuk Devleti» sayılmasında önemli rolleri vardır. Bu temel kurumlardaki eksiklikleri yapısında taşıyan ve buna göre çıkarılan yasalarla yönetilen devlet, hukuk devleti olamaz, ancak «KANUN DEVLETİ» olur. Kanunilik adı ve görüntüsü altında devlet, herşeyi yapabilir, haksızlıklara, meşruluk kılıfı giydirebilir. İnsanların temel hak ve özgürlükleri kanunla çiğnenerek, kanun devleti yönetilebilir ama bu, özünde «KANUNİ HAKSIZLIKLAR DEVLETİ» olur.

Türkiye, bugün 1876'dan beri süregelen «HUKUK DEVLETİ» savaşında Kanun Devletinden de geriye götürülmek üzeredir. Ülkenin ve toplumun gündeminde yer alan Ka-

nun Hükmünde Kararnameler konusu, artık kanun devleti bir yana KEYFİ DEVLET anlayışına yönelindiğini göstermektedir. Kanun Hükmünde Kararnamelerle yönetilmeye çalışılan devlet, yönetilenlere hukuk güveni sağlayan, insan hak ve özgürlüklerini toplumun huzur ve refahını rehber alan, hukukun üstünlüğüne saygı duyan devlet olabilir mi?

«Kanun Hükmünde Kararname» Kurumunun 1961 Anayasasında yapılan değişiklikle 1971 yılında benimsenmesi üzerine Türkiye Barolar Birliği bu sisteme karşı çıkmış, bu kurumun kötüye kullanılabileceğini, her değişiklikle «Yasamanın Devredilmezliği» kuralının yara alacağını, TBMM'nin yürütmenin emrinde güçsüz bir kuruluş haline geleceğini belirtmişti. Bugün, bu görüşümüzde dahada haklı çıkmış olmanın üzüntüsünü yaşıyoruz.

Son zamanlarda, kanunlardan çok Kanun Hükmünde Kararnameler çıkarılmaya başlanmış, TBMM'nin yetkilerinin devredilemeyeceği kuralı sık-sık çiğnenir olmuştur.

Anayasa Mahkemesi bazı yasaları iptal ettiği halde aynı yasa hukuk çiğnenerek yeniden çıkarılmaktadır. (Yabancılar Mülk Satımı ve Personel Yasaları gibi)

Anayasa Mahkemesi, Belediyeler konusunda bir kanun hükmünde kararnameyi iptal etmiş yetki yasasına dayanmadığını bildirmiş olduğu halde aynı yetki yasası, dayanak yapılarak yeniden aynı konuda kararname çıkarılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, 3479 Sayılı Yetki Yasası'nı iptal etmiştir. Şimdi, bu yasaya dayanan pekçok KHK. hukuki dayanaktan yoksundur. Artık dayanaksız KHK'ler, iptal davası açılmasına gerek olmadan kaldırılmak durumundadır. Bu yapılmazsa tek tek açılacak davalarla dayanaksız KHK'lerin ortadan kalkması sözkonusudur.

Görülüyor ki, artık Anayasa saygısı da bir kenara itilmiş, ülke, bir kararnameler karmaşası ile yönetilmek istenir duruma gelmiştir. Böyle olunca hukukun üstünlüğünden, hukuk devletinden söz etmek zorlaşmaktadır. Siyasal iktidar, hukuka değil, kendi anlayış ve felsefesine uygun işlemleri yürütmekte-

dir. Devrinin en ünlü devlet adamı Talleyrand, devlet düzenini, kendi kafasındaki modele göre biçimlendirmekte çok mahirdi; ama bunun keyfiliğe kaçmamasına özen gösterirdi. Hatta bunu ifade için, «Süngülerle herşey yapılabilir, ama onların üzerlerine oturulamaz» demişti. Siyasal iktidar, keyfiliğin, «ben yaparım olur» anlayışının üzerinde tıpkı süngü üstüneymiş gibi huzursuzdur. İktidar, hukukun üstüne, temel hak ve özgürlüklerin üstüne oturtulmalıdır; ancak o zaman insanına huzur ve güven verebilir.

Anayasa Mahkemesi kararıyla saptanmış her aykırılıkta direnme ile yeniden ve pekçok kez Anayasa çiğnenmektedir. Kim ne derse desin, hangi hukuk devleti yolu gösterilirse gösterilsin hükümet, bildiğini okumakta, hukukun üstünlüğü ilkesini çiğnenmektedir. Hukuk devleti için asıl tehlikeli ve sakıncalı olan anlayış da budur. Bu anlayışı benimsememek, tepki koymak gerekir. Ülkenin tepkisiz durumu, siyasal iktidara cesaret vermektedir. Üniversiteler suskundur, yargı organları çekingendir, aydınlar, sinmiş ya da sorunun bilincinde değillerdir. TBMM. kendi güven oyuyla getirdiği hükümeti denetleyemez duruma sokulmuştur.

Oysa, hukuk devleti olduğunu savunan, Anayasasında böyle yazan ülkelerde hukuka uygun düzenlemeler yapılmasını, aykırılıklara dayanak olan Anayasa kurallarının değiştirilmesini istemek, temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesine karşı koymak herkesin hakkıdır. Türkiye Barolar Birliği, bu anlayışla Güneydoğu olaylarının önlenmesi için çıkarılan kararnameleri, Anayasaya ve hukuk devletinin temel ilkelerine aykırı bulunduğunu açıkça belirtmekte yarar görmektedir.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ile 121. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan KHK'ler, olağanüstü duruma ilişkin olduğu için yine Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrası gereğince Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi değildir. Ancak bu KHK'lerin yasa durumuna gelmesinde denetim yolu açıktır. Denetime kapalı olan husus, olağanüstü duruma ilişkin kararnamelerin olağanüstü durumun uygulandığı alan-

la sınırlıdır. Olağanüstü duruma dayanılarak, böyle olduğu ileri sürülerek ya da bu izlenim verilerek, böyle olduğu bahanesine sığınarak olağanüstü durum dışında ve bölgeyi aşacak biçimde düzenleme yapılırsa KHK, anayasal koşullara uymadığı için yasalasından da Anayasa Mahkemesi'nin denetimine getirilebilir. Salt adında olağanüstü durumla ilgili vardır denilip denetimden kaçılarak sakıncalı düzenlemeler, yetki devri ve aşımı niteliğinde düzenlemeler yapılamaz.

Son 413 sayılı KHK'nin içeriği yasal düzenlemeleri zorunlu kılan hususlarla doludur. Yapılan değişikliklerde hukukun üstünlüğü ilkesi çiğnenmekte, temel hak ve özgürlüklere anayasa ve yasalarda belirtilenlerin dışında yeni kısıtlamalar getirilmektedir.

KHK'nin 5. maddesi ile ceza konulmakta, Anayasanın 38. maddesi çiğnenmektedir.

Kararname, hukuk devleti ilkesinin temel direklerinden yargı bağımsızlığını ve adalet duygusunu ciddi şekilde zedelemiştir.

Kararname ile aslında, temelinde hukuka aykırı olan «Olağanüstü Hâl Bölgesi dışına çıkarma» (SÜRGÜN) yetkisi daha da genişletilmekte, Olağanüstü Hâl Bölge Valisine Devlet Güvenlik Mahkemesinde dava açma isteğinde bulunma yetkisi verilmekte, kararnamede verilen hukuka aykırı yetkilerin kullanılmasının yargısal denetimi engellenmektedir.

Kamu düzeninin bozulması, bölge halkının heyecanlanması gibi soyut kavram ve göstergeler konularak basının haber vermesi, yorum yapması engellenmekte, matbaaların kapatılması yetkisi tanınmaktadır. Böylece Anayasa ile yasaklanmış sansüre hayatıyet kazandırılmakta, Anayasa'nın 28. maddesi de çiğnenmiş olmaktadır.

Kararnamenin 3. maddesinde belirtilen «Grev, Lokavt yetkisinin kullanılması, irade beyanı, referandum gibi sendikal faaliyetleri durdurmak veya izne bağlamak» şeklindeki değişikliklerle de çalışma hayatına, çalışma ve sendika özgürlüğüne, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkına aykırı düzenlemeler getirilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği, bütün bu yeni değişikliklere gerek olmadığına inanarak, Güneydoğu'ya ve ülkemize iç huzur ve barışı getirme görüntüsü altında yeni sıkıntılar, yeni hukuk çiğnemeleri, yeni insan hak ve özgürlükleri kısıtlama ve ihlalleri, ülkeye ve yöreye onarılması zor sosyal çalkantı ve bunalmı getireceğinden ciddi şekilde endişe duymaktadır.

Şimdi bir başka hususa, Demokratik Hukuk Devleti İlkesi veya yargı bağımsızlığı ile bağdaşmayan bir konuya değinmek istiyorum. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulup görev yapması bir Anayasa emridir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bugünkü oluşumu ve işleyiş şekli konusunda hiç bir değerlendirme ve savunma, inandırıcı olamaz. Sorun, kişilere, kişiliklere bağlı olmadan öte, kurumsal bir sorundur; yargının bağımsızlığı sorunudur. Kişiler geçer, kurumlar kalıcıdır. Kurulun BAĞIMSIZ sayılabilmesi için, seçilen (5) üye, Cumhurbaşkanınca değil, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca doğrudan seçilmelidir; bu tür seçim, hem daha demokratiktir ve işin özüne uygundur, hem de kurul üyeliğine talip olacak pek çok değerli yargıcın, seçilemeyip Cumhurbaşkanınca refuze edilmiş sayılması endişesini gidericidir, rahatlatıcıdır. Adalet Bakanı ve Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun oluşmasında yer almamalıdır; dolayısı ile Kurul'un Adalet Bakanlığı dışında kendisine ait bir binası, ayrı bütçesi ve sekreteryası olmalıdır.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bünyesinde ve üyelerinin seçilmesinde değişiklik yapılması yetmez. Danıştay Başkanı, Sayın Türkoğlu beni başışlasınlar; bir görüşlerine katılmadığımı belirtmek istiyorum. Cumhurbaşkanınca Danıştay Üyelerinin dörtte birinin seçilmesi esasının da kaldırılması, tüm Danıştay Üyelerinin Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na seçilmesi gerekir. Ayrıca Anayasa Mahkemesi; ve Danıştay'dan gidecek 2 asil ve 1 yedek üyeyi de Cumhurbaşkanı değil, Danıştay Genel Kurulu seçmelidir.

Siyasal iktidarın, hukuk devletinin temel kurumlarından olan idari yargının sınırlarını ve Danıştay'ın yönetsel ve yargısal görev ve yetkilerini daraltma gayretleri sürmektedir.

Şimdi bir başka hususa, Demokratik Hukuk Devleti İlkesi veya yargı bağımsızlığı ile bağdaşmayan bir konuya değinmek istiyorum.

İptal davasında menfaat şartının sınırlandırılmak istenmesi doğrudan doğruya ihlâlî gerekliliğinin aranması, idari dava tanım ve anlayışından uzaklaşma sonucunu doğurur.

Yürütmeyi durdurma kararlarına karşı getirilen itiraz müessesesi, vatandaşın çok idareyi koruyucu ve idareye zaman kazandırıcı niteliktedir. Ayrıca İdare Mahkemelerinden verilen kararların temyiz aşamasında işin esasını sonuçlandırma görev ve yetkisi olmayan Bölge İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurmaya itirazda inceleme yapacak ve karar verecektir. Bu da, fevkalâde büyük sakıncalar yaratacaktır. Danıştay dava daireleri tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararlarına itirazların işin uzmanı olmayan diğer dairelerden oluşan kurulda incelenmesi de bir başka sakıncalı husustur.

Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davaların temyizen incelenmesinde ısrar etme yetkisinin kaldırılması temyiz müessesesi ile bağdaşmayan, alt mahkemeye tanınan yetkilerin üst mahkemeye tanınmaması sonucunu doğuran bir garabettir.

Danıştay Kanununun 38. maddesinde yapılan bir değişiklikle idari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararlar, İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca temyizen incelenebilecektir. Bu husus, Danıştay'da birinci derecede incelenen dava dosyalarının çokluğu, Tetkik Hâkim sayısının azlığı ve uzman üyelerin temyizen incelemeye katılmamaları nedeniyle davaların çok uzun zamanda sonuçlanmasına, adaletin gecikmesine ve işe yaramamasına neden olacaktır.

1990 yılına 32.136 dosya devredildiğini söyleyen Sayın Danıştay Başkanı, bu görüşümüzü doğrulamaktadır.

Danıştay Kanununda yapılan son değişiklikle tüzük tasarılarının kanuna uygunluklarının sınırlı olarak inceleneceği ve sonucu belirten bir rapor tanzimi ile yetinileceği, bunların görevli daire dışında başka bir daire ve kurulda bir daha görüşülemeyeceği yeniliği getirilmiştir. Değişiklikten önce olduğu gibi tüzük görüşmelerinin İdari İşler Kurulunda yapılması isabetli olacaktır görüşünderiz.

Aslında tüzük tasarılarının Danıştay'ca incelenmesi son 6-7 yıldır fiilen yaptırılmıyor durumdadır. Siyasal iktidar, sorunları yönetmeliklerle çözmeyi öğlemektedir.

Sıradan ve yararlı olmıyan değişikliklerin pek çoğu bir kenara bırakılmalı İdari Yargılama Usulü Kanununda asıl yapılması gereken değişiklik 20. maddenin yeniden düzenlenmesi ve anılan maddenin 3. ve 4. fıkralarının kaldırılması olmalıydı. Danıştay ile İdare ve Vergi Mahkemelerinin, celbine karar verdikleri bilgi ve belgeleri «Devletin güvenliğine veya yüksek menfaatleriyle birlikte yabancı devletlere de ilişkin ise Başbakan veya ilgili Bakan, GEREKÇESİNİ de bildirmek suretiyle sözkonusu bilgi ve belgeleri vermeyebilir. Gizli belge ve dosyalar taraf vekillerine incelettilmez.»

1602 Sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 52. maddesi ile 1972 yılında getirilen ve İdari Yargulamada genelleştirilen «GİZLİLİK» uygulaması sonucu, davada taraf olan kişi VEYA VEKİLİ KENDİ aleyhlerine olan belgeleri görememektelerdir.

Açtığı idari davada, idare, tek taraflı olarak ve keyfi bir şekilde istediği belgeye «GİZLİDİR» damgasını vuracak ve davayı açan veya vekili bu belgeyi inceleyemeyecek. Ne ile suçlandığını bilmeyen taraf, kendisini nasıl savunacaktır? İdareye ve yargıca açık ama ilgisizine, davacıya kapalı belgelerle sağlıklı bir yargılama gerçekleşemez. Üstelik, idarenin «GİZLİDİR» kaşesini vurduğu her belge, gerçekten gizli niteliktedir? İdari Yargı-

mız, bu konu üzerinde gereken titizliği yeterince gösteriyor mu?

Mahkeme, kararını verirken bu gizli denen belgeleri değerlendirmek, kararını gerekçeli vermek durumundadır. «GİZLİLİK» kararda da sürerse, bu hukuken «Sağlıklı karar» niteliğinde olmayacaktır; «Şüpheli karar» olacaktır. Adalette şüphe varsa, devletin temeli sarsılır. Adaletsiz devlet, savunmasız adalet olamaz. Gerçekten haklı olan kişi, «GİZLİLİK» çemberini yaramadığı için hakkını kaybetmişse artık savunma hakkının kutsallığından da, hak arama özgürlüğünden de, adaletten de bahsedilemez. Haklılar haksız çıkıyor, suçsuzlar suçlu oluyor, suçsuz insanlar korkuyorsa adalet yok demektir. Ünlü bir hukukçunun dediği gibi «Adaletin bulunmadığı bir ülkede herkes suçludur.» İdare de suçludur, yargıç da suçludur. Günümüzde bu denli sınırlanan savunma hakkı, ilk çağda bile daha özgürce kullanılmıştı. Ölüm cezasına çarptırılan Sokrat, savunmasını özgürce yapmıştı. Öyle olmasaydı «Sokratesin Savunması» günümüze kadar kalırmıydı, yaşarmıydı? Sokrat, savunmasında herşeyi özgürce söylemiş, hatta kendisini suçlayanlarla alay etmiştir, bugünkü halimizi görse alay etmekle yetinmez, kahkahalarla gülerdi. Sokrat öldü, aradan 2460 yıl geçti ama halâ yaşıyor. Onu ölüme mahkûm eden Atina'lı hâkimleri kimse hatırlamıyor bile. Sokrat bir defa öldü, şereflice öldü; biz gizlilik ve ayıplarla yaşıyoruz ama her gizlilikte ölüp dirilerek yaşıyoruz.

Batıda «Gizli Belge» usulünün terkedilmesine neden olan olayların başında meşhur Dreyfus davası gelmektedir. Fransa'da 1894'de Yüzbaşı Dreyfus, Askeri Mahkemeye gönderilen kendisinden ve avukatından GİZLENEN bir «Belge» dayanak yapılarak mahkûm edilmişti. O tarihlerde ünlü yazar, düşünür Emil Zola, Dreyfus'un mahkûmiyetini haksız bulan ve devrin Cumhurbaşkanı'na hitap eden bir açık mektup yayınlamaktan yargılanıyordu. Bu konu ile ilgili olarak Fransız Parlamentosunda konuşan Clemenceau'nun şu sözleri fevkalâde ilginçtir: «GİZLİ BELGE (!) Bunun ne demek olduğunu biliyormusunuz? Bu, bir insanın ondan gizlenen bir belgeye daya-

ılarak yargılanması, mahkûm edilmesi, kendisinin çocuklarının ona yakın herkesin ŞERFSİZLİĞİNE hüküm giymesi demektir. Baylar, içinizden hanginiz, bu şartlar altında mahkûmiyete isyan etmezsiniz? ŞEKİL, GERÇEĞE tercih edilmemelidir.»

Yüzyıl önceki bu olayın benzerleri hergün ülkemizde yaşanmasın istiyoruz. Türkiye'de çağdaş Dreyfus'lar olmasın istiyoruz. İnsanlar şerefleri ile yaşasınlar istiyoruz.

Savunma hakkı, zaman gelmiş imparatorlara, krallara, ülkesini tek sözü ile titretenlere de lâzım olmuştur. Kime nerede, ne zaman ve nasıl gerekeceği hiç belli olmaz. 12 Eylül'ü izleyen dönemde etkin devlet görevi sırasında adli ve idari yargıda savunma hakkıyla ve yargıyla ilgili kısıtlamalara ses çıkarmayan bir ünlü general kişiliğine vaki tecavüz karşısında savunma hakkına sığınmak zorunda kaldı; avukatları vasıtası ile hakkını, Danıştay'da aradı. Ne mutlu ona ki yargılandı; avukatları vardı, hakkını savundular ve Türkiye'de yargıçlar vardı, hakkını verdiler.

Danıştay, Türkiye'nin en bunalımlı dönemlerinde, demokrasinin askıya alındığı dönemlerde bile verdiği cesaretli, sağlıklı ve hukuka uygun kararlar ile Türk toplumu, Türk insanı ve lâik demokratik hukuk devleti için güvence olmuştur. 1402 Sayılı Sıkı Yönetim Yasası uyarınca görevlerine son verilen memur ve diğer kamu görevlisi ve hatta işçiler için kısa süre önce Danıştay'ın verdiği karar, «Türkiye'de yargıçlar var» dedirten bir karardır. Sade kamu görevlilerinin yanı sıra müsteşarı, valiyi, dekanı, rektörü hatta yargıç ve savcuyu büyüteçle incelemeğe kalkanların elini tutan Güvenlik Soruşturması yönetmeliğinin iptali kararı ayrıca övgüye değer.

Ben Danıştay'ımızın ve İdari Yargı'mızın her türlü güçlüğe, fiili ve hukuki engellere karşın geleneksel sağlıklı karar üretme yolunda ödünsüz ilerleyeceğine, Türk toplumuna ve Türk insanına güven veren niteliğini koruyacağına, gelecek yıldönümlerinde sorunları azalmış idari yargıyı konuşacağımıza inanıyorum. Bu duygularla Danıştayın 122. ve Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve

Vergi Mahkemelerinin ve mensuplarının 8. yıldönümünü kutluyor, sizlere başarılar diliyor, hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

● **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN ÜLKENİN VE MESLEĞİN SORUNLARI KONUSUNDA YAPTIĞI KAMUOYU AÇIKLAMASI**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 540/13

11.5.1990

Baro Başkanlığı

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun Mayıs ayı olağan toplantısı nedeni ile Balıkesir-Gönen'de ülkenin ve mesleğin sorunları konusunda kamuoyuna yaptığı açıklama aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

Balıkesir Barosu'nun istek ve çağrısı üzerine Mayıs ayı olağan toplantısını kuruluştan buyana ilk kez bir ilçe merkezinde, Gönen'de yapan Türkiye Barolar Birliği ülkenin ve mesleğin sorunlarını ele alıp görüşmüş ve aşağıdaki hususları kamuoyuna açıklamayı uygun bulmuştur.

Çağımız, eskimeye ve 21. Yüzyıla doğru yol almaya başladı; 20. Yüzyılın hele son yılların önemli olayları ve değişimleri de hesaba katılırsa bir «Demokratikleşme ve İnsan Hakları Çağı» olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Artık devletler kadar «İNSAN» da önem kazanmış temel haklarıyla sosyal ve ekono-

mik haklarıyla dünyanın gündeminde birinci sıraya oturmuştur. O kadar ki sadece ülkesinin insanını ve devletini ülkesinin mahkemelerinde dava etmiyor, başka devletleri ve kendi devletini uluslararası kuruluşlarda şikayet edip dava açabiliyor.

Bir ülkede bir insana veya insan topluluğuna yapılan haksızlık ve hukuksuzluk, diğer ülke insanlarıncı ve kuruluşlarıncı ele alınıp kınanıyor çareleri aranıyor. Haksızlığa uğrayan, insan hakları ihlâl edilen kişinin devletine yaptırım uygulanmasına kadar gidiliyor.

Üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin statüsünün 3. maddesinde, «Avrupa Konseyi'nin her üyesi yetkisi altında bulunan her kişinin temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilmesi sonucunu doğuran HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ ilkesini benimser» denilmektedir.

Hukukun Üstünlüğü, «Kuvvetler ayrılığı - Hâkim Bağımsızlığı - Temel Hak ve Özgürlükler - İdari Tasarrufların Bağımsız Hâkimlerce denetlenmesi - Bağımsız Barolar» gibi kavram ve kurumları kapsar. Bunların herbirinin devletin, hukuka bağlı devlet olmasında, «Hukuk Devleti» sayılmasında önemli rolleri vardır. Bu temel kurumlardaki eksiklikleri yapısında taşıyan ve buna göre çıkarılan yasalarla yönetilen devlet, hukuk devleti olamaz, ancak «KANUN DEVLETİ» olur. Kanunilik adı ve görüntüsü altında devlet, herşeyi yapabilir, haksızlıklara, meşruluk kılıfı giydirilebilir. İnsanların temel hak ve özgürlükleri kanunla çiğnenerek, kanun devleti yönetilebilir ama bu, özünde «KANUNİ HAKSIZLIKLAR DEVLETİ» olur.

Türkiye, bugün 1876'dan beri süregelen «HUKUK DEVLETİ» savaşında Kanun Devletinden de geriye götürülmek üzeredir. Ülkenin ve toplumun gündeminde yer alan Kanun Hükmünde Kararnameler konusu, artık Kanun Devleti bir yana KEYFİ DEVLET anlayışına yönelindiğini göstermektedir. KHK'lerle yönetilmeye çalışılan devlet, yönetilenlere hukuk güveni sağlayan, insan hak ve özgürlüklerini toplumun huzur ve refahını reber alan, hukukun üstünlüğüne saygı duyan devlet olabilir mi?

«Kanun Hükmünde Kararname» Kurumunun 1961 Anayasasında yapılan değişiklikle 1971 yılında benimsenmesi üzerine Türkiye Barolar Birliği bu sisteme karşı çıkmış, bu kurumun kötüye kullanılabileceğini, her değişiklikle «Yasamanın Devredilmezliği» kuralının yara alacağını, TBMM'nin yürütmenin emrinde güçsüz bir kuruluş haline geleceğini belirtmişti. Bugün, bu görüşümüzde haklı çıkmış olmanın üzüntüsünü yaşıyoruz.

Son zamanlarda, kanunlardan çok KHK'ler çıkarılmaya başlanmış, TBMM'nin yetkilerinin devredilemeyeceği kuralı sık-sık çiğnenir olmuştur.

Anayasa Mahkemesi bazı yasaları iptal ettiği halde aynı yasa, hukuk çiğnenerek yeniden çıkarılmaktadır. (Yabancılara Mülk Satımı ve Personel Yasaları gibi)

Anayasa Mahkemesi, Belediyeler konusunda bir KHK'yi iptal etmiş yetki yasasına dayanmadığını bildirmiş olduğu halde aynı yetki yasası, dayanak yapılarak yeniden aynı konuda kararname çıkarılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, 3479 sayılı yetki yasasını iptal etmiştir. Şimdi, bu yasaya dayanan pek çok KHK. hukuki dayanaktan yoksundur. Artık dayanaksız KHK'ler, iptal davası açılmasına gerek olmadan kaldırılmak durumundadır. Bu yapılmazsa tek tek açılacak davalarla dayanaksız KHK'lerin ortadan kalkması sözkonusudur.

Görülüyor ki, artık Anayasa saygısı da bir kenara itilmiş, ülke, bir kararnameler kargaşası ile yönetilmek istenir duruma gelmiştir. Böyle olunca Hukukun Üstünlüğünden, hukuk devletinden söz etmek zorlaşmaktadır. Siyasal iktidar, bir partinin egemenliğinde hukuka değil kendi anlayış ve felsefesine uygun işlemleri yürütmektedir. Devrinin en ünlü devlet adamı Talleyrand, devlet düzenini, kendi kafasındaki modele göre biçimlendirmekte çok mahirdi; ama bunun keyfiliğe kaçmamasına özen gösterirdi. Hatta bunu ifade için, «Süngülerle herşey yapılabilir ama onların üzerlerine oturulamaz» demişti. Siyasal iktidar, keyfiliğin, «ben yaparım olur» anlayışının üzerinde tıpkı süngü üs-

tündeymiş gibi huzursuzdur. İktidar, hukukun üstüne, temel hak ve özgürlüklerin üstüne oturtulmalıdır; ancak o zaman insanına huzur ve güven verilebilir.

Anayasa Mahkemesi kararıyla saptanmış her aykırılıkta direnme ile yeniden ve pekçok kez Anayasa çiğnenmektedir. Kim ne derse desin hangi hukuk devleti yolu gösterilirse gösterilsin hükümet, bildiğini okumakta, hukukun üstünlüğü ilkesini çiğnemektedir. Hukuk devleti için asıl tehlikeli ve sakıncalı olan anlayış da budur. Bu anlayışı benimsememek tepki koymak gerekir. Ülkenin tepkisiz durumu, siyasal iktidara cesaret vermektedir. Üniversiteler suskundur, yargı organları çekingendir, aydınlar, sinmiş ya da sorunun bilincinde değillerdir. TBMM kendi güven oyuyla getirdiği hükümeti denetleyemez duruma sokulmuştur.

Oysa, hukuk devleti olduğunu savunan, Anayasasında böyle yazan ülkelerde hukuka uygun düzenlemeler yapılmasını, aykırılıklara dayanak olan Anayasa kuralının değiştirilmesini istemek, temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesine karşı koymak herkesin hakkıdır. Türkiye Barolar Birliği, bu anlayışla Güneydoğu olaylarının önlenmesi için çıkartılan kararnameleri, Anayasaya ve hukuk devletinin temel ilkelerine aykırı bulduğunu açıkça belirtmekte yarar görmektedir.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ile 121. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan KHK'ler, olağanüstü duruma ilişkin olduğu için yine Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrası gereğince Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi değildir. Ancak bu KHK'lerin yasa durumuna gelmesinde denetim yolu açıktır. Denetime kapalı olan husus, olağanüstü duruma ilişkin kararnamelerin olağanüstü durumla ve olağanüstü durumun uygulandığı alanla sınırlıdır. Olağanüstü duruma dayanılarak, böyle olduğu ileri sürülerek ya da bu izlenim verilerek, böyle olduğu bahanesine sığınarak olağanüstü durum dışında ve bölgeyi aşacak biçimde düzenleme yapılırsa KHK, anayasal koşullara uymadığı için yasalasmadan da Anayasa Mahkemesi'nin denetimine getirilebilir. Salt

adında olağanüstü durumla ilgi vardır denilip denetimden kaçılarak sakıncalı düzenlemeler, yetki devri ve aşımı niteliğinde düzenlemeler yapılamaz.

Son KHK'nin içeriği yasal düzenlemeleri zorunlu kılan hususlarla doludur. Yapılan değişikliklerde hukukun üstünlüğü ilkesi çiğnenmekte, temel hak ve özgürlüklere anayasa ve yasalarda belirtilenlerin dışında yeni kısıtlamalar getirilmektedir.

KHK'nin 5. maddesi ile ceza konulmakta, Anayasanın 38. maddesi çiğnenmektedir.

Kararname, hukuk devleti ilkesinin temel direklerinden yargı bağımsızlığını ve adalet duygusunu ciddi şekilde zedelemiştir.

Kararname ile temelinde hukuka aykırı olan «Olağanüstü Hâl Bölgesi Dışına Çıkarma» (SÜRGÜN) yetkisi daha da genişletilmekte Olağanüstü Hâl Bölge Valisine Devlet Güvenlik Mahkemesinde dava açma isteğinde bulunma yetkisi verilmekte, kararnamede verilen hukuka aykırı yetkilerin kullanılmasının yargısal denetimi engellenmektedir.

Kamu düzeninin bozulması, bölge halkının heyecanlanması gibi soyut kavram ve göstergeler konularak basın haber vermesi, yorum yapması engellenmekte, matbaaların kapatılması yetkisi tanınmaktadır. Böylece Anayasa ile yasaklanmış sansüre hayatîyet kazandırılmakta Anayasa'nın 28. maddesi de çiğnenmiş olmaktadır.

Kararnamenin 3. maddesinde belirtilen «Grev, Lokavt yetkisinin kullanılması, irade beyanı, referandum gibi sendikal faaliyetleri durdurmak veya izne bağlamak» şeklindeki değişikliklerle de çalışma hayatına, çalışma ve sendika özgürlüğüne, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkına aykırı düzenlemeler getirilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği, bütün bu yeni değişikliklere gerek olmadığına inanarak, Güneydoğu'ya ve ülkemize iç huzur ve barışı getirme görüntüsü altında yeni sıkıntılar, yeni hukuk çiğnemeleri, yeni insan hak ve özgürlükleri kısıtlama ve ihlalleri, ülkede ve yörede onarılması zor sosyal çalkantı ve bunalım

getireceğinden ciddi şekilde endişe duymaktadır.

Son günlerde TCK'nun 141-142 ve 163. maddeleri ile ilgili tartışmalar yoğunluk kazanmıştır. 141 ve 142. maddeler, Mussolini döneminin faşist İtalyan Ceza Kanunundan alınırken «CEBİR» unsuru Kanunumuza aktarılmıştı. Uygulamadaki pek çok haksızlık ve mahkûmiyetin kaynağında anılan maddelerde bu unsurun yer almayışı yatmaktadır.

Getirilmek istenen son değişiklik bu amaç yönelik gibi görülmele birlikte aynı sonucu alıcı nitelikte olmayacaktır. Aslında Birliğimizin değişmeyen görüşü, «Düşüncenin suç sayılmasının ve cezalandırılmasının hukuk sistemimizden tamamen kaldırılması» şeklindedir.

Düşünce suçunun varlığını kabul eden değişiklikler, düşünce açıklama özgürlüğünü kısıtlamayı engelleyemezler. Tasarı bu haliyle benimsenirse «Dağ fare doğurmuş» ve toplumumuz, boşuna bekletilmiş olacaktır. Tasarı nedeniyle yapılan tartışmaların, belki de tek yararı, Anayasa'dan ve Ceza Yasası'ndan düşünce özgürlüğüne engel olan maddelerin tamamen kaldırılması için olumlu bir başlangıç yaratması olacaktır.

«Türkiye'de düşünce açıklama özgürlüğü yoktur. Düşünceler ve fikirler cezalandırılıyor» AYIBI ile daha fazla yürüyemeyiz. Zaman geçirmeden düşünce açıklama özgürlüğünün önündeki anayasal ve yasal tüm engeller kaldırılmalıdır, Anayasada yazılı demokratik hukuk devleti ilkelerine saygılı toplum olduğumuz kanıtlanmalıdır.

Siyasal iktidarın, hukuk devletinin temel kurumlarından olan idari yargının sınırlarını ve Danıştay'ın yönetsel ve yargısal görev ve yetkilerini daraltma gayretleri sürmektedir.

İptal davasında menfaat şartının sınırlandırılmak istenmesi, doğrudan doğruya ihlalin gerekliliğinin aranması, idari dava tanımı ve anlayışından uzaklaşma sonucunu doğurur.

Yürütmeyi durdurma kararlarına karşı getirilen itiraz müessesesi, vatandaşın çok idareyi koruyucu ve idareye zaman kazandı-

ricı niteliktedir. Ayrıca İdare Mahkemelerinden verilen kararların temyiz aşamasında işin esasını sonuçlandırma görev ve yetkisi olmayan Bölge İdare Mahkemesi, yürütmeyi durdurmaya itirazda inceleme yapacak ve karar verecektir. Bu da, fevkalâde büyük sakıncalar yaratacaktır. Danıştay dava daireleri tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararlarına itirazların işin uzmanı olmayan diğer dairelerden oluşan kurulda incelenmesi de bir başka sakıncalı husustur.

Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davaların temyizen incelenmesinde ısrar etme yetkisinin kaldırılması temyiz müessesesi ile bağdaşmayan, alt mahkemeye tanınan yetkilerin üst mahkemeye tanınması sonucunu doğuran bir garabettir.

Danıştay Kanununun 38. maddesinde yapılan bir değişiklikle idari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararlar, İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca temyizen incelenebilecektir. Bu husus, Danıştay'da birinci derecede incelenen dava dosyalarının çokluğu, Tetkik Hâkim sayısının azlığı ve uzman üyelerin temyizen incelemeye katılmamaları nedeniyle davaların çok uzun zamanda sonuçlanmasına, adaletin gecikmesine ve işe yaramamasına neden olacaktır.

Danıştay Kanununda yapılan son değişiklikle tüzük tasarılarının kanuna uygunluklarının sınırlı olarak inceleneceği ve sonucu belirten bir rapor tanzimi ile yetinileceği, bunların görevli daire dışında başka bir daire ve kurulda bir daha görüşülemeyeceği yeniliği getirilmiştir. Değişiklikten önce olduğu gibi tüzük görüşmelerinin İdari İşler Kurulunda yapılması isabetli olacaktır.

Aslında tüzük tasarılarının Danıştay'ca incelenmesi son 6-7 yıldır fiilen yaptırılmıyor durumdadır. Siyasal iktidar, sorunları yönetmeliklerle çözmeyi yeğlemektedir.

Türkiye'de Barolar çağdaş, uygar ve demokratik ülkelerde rastlanmayacak biçimde vesayet altındadırlar. Buna rağmen bir BASKI GRUBU olarak önemli, etkili ve yol gösterici işlev yürütmeye büyük çaba ve özen göstermektedirler. Barolar üzerinde Adalet Bakanlığının vesayet nedeniyle manevi baskısının

yanında yargı mercilerinin de dava baskısı artmaktadır.

İstanbul Barosunun bir mensubu hakkında «Ruhsatnamenin iptaline ve levhadan silinmesine mahâl olmadığına» dair verdiği karar nedeniyle Adalet Bakanlığı, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılmasını İstanbul C. Başsavcılığı'ndan istemiş bulunmaktadır.

Öte yandan verdikleri demeçler nedeniyle Balıkesir Barosu Başkanı Avukat Turgut İnal aleyhine İzmir ve Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinde, Denizli Barosu Başkanı Avukat İsmet Kayhan aleyhine de Denizli Ağır Ceza Mahkemesinde davalar açılmıştır.

Bu tür davalar, bizi yıldırılmaz. Barolara kutsal savunma hakkına karşı müdahaleler kimden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin en şiddetli ve kararlı biçimde mücadele edeceğiz. Baroların tam bağımsızlığına giden yolda savunma mesleğinin toplumdaki saygın yerini alması, mesleğin ve meslek kuruluşlarımızın her türlü etki ve baskıdan uzak ve sağlıklı gelişmesi için çıkacak tüm engelleri aşmaya kararlıyız.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AV. ÖNDER SAV'IN DR. SADIK AHMET VE İBRAHİM ŞERİF HAKKINDAKİ KARARIN PATRAS İSTİNAF MAHKEMESİNDE TEMYİZEN İNCELENMESİNE İLİŞKİN AÇIKLAMASI**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 405/9
4.4.1990

Baro Başkanlığı

30 Mart 1990 tarihinde Dr. Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif hakkındaki kararın, Patras

İstinaf Mahkemesinde temyizen incelenmesi duruşmasında gözlemci olarak bulunmak üzere giden Birlik Başkanı Avukat Önder SAV, dava ve duruşma ile ilgili düşünce ve gözlemlerini 28.3.1990 günü yaptığı basın toplantısında kamuoyuna açıklamıştır. Konuyla ilgili basın toplantısı metni ektedir.

Bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

DÜNYA VE TÜRK KAMUOYUNA AÇIKLAMA

28.3.1990

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV, DR. SADIK AHMET DURUŞMASINI İZLEMELİK İÇİN YUNANİSTAN'A GİDİYOR. DURUŞMADAN ÖNCE YUNAN BAROLAR BİRLİĞİ GÖREVİNİ YAPAN ATİNA BAROSU BAŞKANI İLE GÖRÜŞME YAPACAK.

25 Ocak 1990 tarihinde Dr. Sadık AHMET ile İbrahim ŞERİF'in davasının Gümölcine'deki duruşmasını Birlik Başkanı'nın Başkanlığı'nda üç kişilik hey'etimiz gözlemci olarak izlemiştir.

Anılan duruşmada verilen mahkûmiyet kararının PATRAS istinaf mahkemesinde temyizen incelenmesi duruşmasında bulunmak üzere Birlik Başkanı Avukat Önder SAV, 29.3.1990 günü Yunanistan'a gidecektir. Aynı gün saat 15.00'de Önder SAV, Yunanistan Barolar Birliği görevini yapan Atina Barosu'nun Başkanı Avukat SATİRİS POLİDORAS ile görüşecek ve ertesi günü yapılacak duruşmaya Yunan Baroları adına temsilci ve gözlemci gönderilmesini isteyecektir.

Bilindiği gibi Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF Yunanistan'da 5 Kasım 1989 seçimlerinden önce dağıttıkları bildirimlerde «BATI TRAKYA TÜRK MÜSLÜMAN AZINLIĞI - TÜRK CEMAATI» sözlerini kullanarak kamu barışını sarstıkları suçlamaları ile yargılanmışlardı.

Yargılama sırasında Rodop Mahkemesince, Lozan Barış Antlaşması ile getirilen hukuk ve insan hakları çiğnenmiş, peşin hükümlü bir yargılama ile Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF paraya çevrilmesi mümkün olmayan 18'er ay hapis ve 3'er yıl siyasi haklardan mahrumiyet cezasına çarptırılmışlar ve istinafa kadar tutuklu kalmalarına karar verilmişti. Daha sonra yapılan tahliye başvuruları da reddedilmişti. İnsan hak ve özgürlüklerine aykırı bu işlemler, sadece Batı Trakya Türkleri'ni değil, Türkiye'deki ve Dünya'daki demokrasiye inanan tüm insanları ve kuruluşları derinden yaralamıştır.

Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF'in siyasal haklarının ve özgürlüklerinin kısıtlanmasına yönelik kararın yankıları bütün dünyada sürüp gidiyor. Rodop Mahkemesi verdiği hukuka aykırı ceza nedeniyle kınanıyor.

Yunanistan, Lozan Barış Antlaşması'na İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne ve uluslararası anlaşmalara bağlı, hukuk ve insan haklarına saygılı ise Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF'in mahkûmiyet kararı bozulmalı, hukuka aykırı ceza kaldırılmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği, 25 Ocak 1990'da Gümölcine'deki mahkemede yaşanan anarşi ve hukuk faciasının Patras'da tekrarlanmamasını dilemektedir.

Dileriz ki bu duruşmada, demokratik haklar ve hukukun üstünlüğü egemen olsun, adalete saygı ön planda tutulsun, Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF, hak ve özgürlüklerini kavuşsun.

Türkiye Barolar Birliği, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bütün ülkeleri Dünya Barolar Birliği'ni Avrupa İnsan Hakları Konseyi'ni, Uluslararası Af Örgütünü başta Atina Barosu olmak üzere bütün Baroları ve demokrasi kuruluşlarını, Dr. Sadık AHMET ve İbrahim ŞERİF'in duruşması konusunda gözlemci ve duyarlı olmaya çağırılmaya kaçınılmaz bir görev bilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● DR. SADIK AHMET'İN TEŞEKKÜR MEKTUBU

Sayın Başkan,

Türkiye Barolarını temsilen, aleyhime açılan davalarda, beni ve Batı Trakya Türklerinin haklı davasını desteklemek için hazır bulunmanız, bizler için en büyük destek idi. Sizleri ve Ana Vatani yanımızda görmek gücümüze güç katıyor. Gasp edilen haklarımızı geriye almak için bizlere mücadele azmi veriyor.

Zaman zaman yapmış olduğunuz açıklamalar, haklılığımızı dünyaya duyurmamıza yardımcı oldu. Şu anda sizlerin de yardımı ile teşhisi konan hastalığın tedavisine geçileceğine inanıyorum. Batı Trakya Türk azınlığının ileride kavuşacağı iyi günlerde sizin payınız çok büyük olacak.

Sizlere ve şahsınızda tüm T.C. barolarına teşekkür eder saygı ve selâmlarımı sunarım.

Gümölcine 19.4.1990

Dr. Sadık AHMET
Bağımsız Milletvekili

● AVUKATLAR GÜNÜ KUTLANDI

BASIN BÜLTENİ

5.4.1990

Bugün, «Avukatlar Günü» birçok Baromuz ve meslekdaşımız tarafından kutlanıyor.

«Sav-Savunma-Yargı», demokratik hukuk devletinde ve sağlıklı yargılamada birbirinden ayrılmaz üç unsurdur. Devletin temeli olan «Adalet»in gerçekleşmesinde «SAVUNMA»nın payı, azımsanmayacak ölçüdedir. Bu nedenle savunma görevi üstlenen avukatların görevlerini bağımsız, her türlü baskı ve etkiden uzak, özgürce yapmalarının yargı bağımsızlığının gerçekleşmesinde büyük katkıları vardır.

İç barış ve huzura, demokrasiye, hukuka ve yargıya daha çok sarılmamız gereken bugünlerde yargı kuruluşlarına, barolarımıza ve avukatlara çok görevler düşmektedir.

İnsanın temel haklarının başında gelen savunma hakkı, sağlıklı bir demokraside, güc-

lü adalet mekanizmasında ve bağımsız yargılamada daha da güçlenir, güzelleşir. Yargıyı ve adaleti, güçlendiren ve güzelleştiren, etkili kılan unsurların başında avukatlar gelmektedir. Savunmasız, adalet gerçekleşemez, yargı da bağımsızlığından çok şey kaybeder.

Avukatların meslek kuruluşu olan Baroların suskun, tutuk ve bağımlı olduğu ülkelerde yargı etkin, güçlü ve bağımsız değildir. Baroların bağımsızlığından ürkmemek, aksine bağımlı olmalarını yermek gerekir. Hak arama özgürlüğü, BAROLARIN TAM BAĞIMSIZLIĞI ile gerçekleşir.

Bağımsızlık her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkudan arınmış şekilde özerk bir çalışmayı amaçlar. Bu anlamda Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, savunma hakkının özgürce, onurlu ve hiçbir şüpheye yer vermeyecek biçimde kullanılmasından ve dolayısıyla YARGININ BAĞIMSIZLIĞI'ndan söz edilemez.

Gelecekte 5 Nisan Avukatlar Günü'nün Adaletin daha etkin ve güçlü, demokrasimizin daha sağlıklı işlediği, yargının ve Barolarımızın tam bağımsız olduğu ortamda kutlanmasını diliyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

● 413 SAYILI KHK İLİŞKİN AÇIKLAMA

BASIN BÜLTENİ

12.4.1990

Güneydoğu'daki olayların önlenmesi için çıkartılan 413 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2935 Sayılı Kanun ile 285 sayılı kanun hükmünde kararnamede değişiklikler yapılmıştır.

Değişikliklerin hukukiliğini tartışmadan önce böyle değişikliklere gidilmeden ülkedeki mevcut mevzuatın, gereken önlemlerin alınması için yeterli olduğunu belirtmekte yarar görmekteyiz. Var olan yetki ve yaptırımlar

tutarlı, etkin, kararlı ve hukuk devleti ilke ve kuralları sarsılmadan işletildiği takdirde kararname ile getirilen değişikliklere gidilmesi ne gerek yoktur.

Kaldı ki, yapılan değişikliklerde hukukun üstünlüğü ilkesi çiğnenmekte, temel hak ve özgürlüklere anayasa ve yasalarda belirtilenlerin dışında yeni kısıtlamalar getirilmektedir.

Kararnamenin 5. maddesi ile ceza konulmaktadır. Oysa Anayasanın 91. maddesinde ikinci kısmın birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevlerinin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Buna göre Anayasa'nın 38. maddesinde yazılı «Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur» hükmü çiğnenmiş, kararname ile Anayasa'ya aykırı biçimde cezalar konulmuştur. Başlı başına bu yanlışlık dahi kararnamenin ciddi bir hukuk süzgecinden geçirilmeden alelacele hazırlandığının somut bir göstergesidir.

Kararname, hukuk devleti ilkesinin temel direklerinden yargı bağımsızlığını ve adalet duygusunu ciddi şekilde zedelemiştir.

Kararname ile temelinde hukuka aykırı olan «Olağanüstü Hal Bölgesi dışına çıkarma» (SÜRGÜN) yetkisi daha da genişletilmekte, Olağanüstü Hal Bölge Valisine Devlet Güvenlik Mahkemesinde dava açma isteğinde bulunma yetkisi verilmekte, kararnamede verilen hukuka aykırı yetkilerin kullanılmasının yargısal denetimi engellenmektedir.

Kamu düzeninin bozulması, bölge halkının heyecanlanması gibi soyut kavram ve göstergeler konularak basının haber vermesi, yorum yapması engellenmekte, matbaaların kapatılması yetkisi tanınmaktadır. Böylece Anayasa ile yasaklanmış sansüre hayatîyet kazandırılmakta, Anayasa'nın 28. maddesi de çiğnenmiş olmaktadır.

Kararnamenin 3. maddesinde belirtilen «Grev, lokavt yetkisinin kullanılması, irade beyanı, referandum gibi sendikal faaliyetleri durdurmak veya izne bağlamak» şeklindeki değişiklikle de çalışma hayatına çalışma ve

sendika özgürlüğüne, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkına aykırı düzenlemeler getirilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği, bütün bu yeni değişikliklere gerek olmadığına inanarak, Güneydoğu'ya ve ülkemize iç huzur ve barışı getirme görüntüsü altında yeni sıkıntılar, yeni hukuk çiğnemeleri yeni insan hak ve özgürlükleri kısıtlama ve ihlalleri, ülkede ve yörede onarılması zor sosyal çalkantı ve bunalım getireceğinden ciddi şekilde endişe duymaktadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● KAMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEK KURULUŞLARININ ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

17.4.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının en yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak aşağıdaki görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Demokratik, laik sosyal hukuk devletinde insanın düşünce ve inanç özgürlüğü vardır. Gerek İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde, gerekse anayasamızda, insanların DÜŞÜNCE VE KANAATLERİ sebebiyle kınanamayacağı SUÇLANAMAYACAĞI yazılıdır.

Bugün Ülkemizde, düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğünün önünü tıkayan Türk Ceza Kanununun 141-142 ve 163. maddeleri hâlâ yürürlüktedir. Bu maddeler, toplumda sınıflararası eşitsizliğin giderilmesine çalışanların ve dinsel inançları doğrultusunda davrananların suçlanıp hüküm giymelerine, haksız ve yersiz mahkûmiyetlere ve özgürlüklerin kısıtlanmasına yol açmaktadır.

TBKP Başkanı Nihat Sargın ve Genel Sekreteri Haydar Kutlu, düşünceleri nedeniyle yargılanmakta ve tutuklu bulunmaktadır;

süresiz açlık grevine ve ölüm orucuna başladıklarını 6 Nisan 1990 tarihinde kamuoyuna duyurmuşlardır. Sargın ile Kutlu'nun neticede kendilerini ölüme götürebilecek eylemlerini benimsememekle ve desteklememekle birlikte düşünceleri nedeniyle çok uzun bir süre özgürlüklerinden yoksun bırakılmalarını demokratik hukuk devleti, insan hak ve özgürlükleri ile bağdaştıramıyoruz.

Sorun, «Sargın-Kutlu Sorunu» olmanın ötesinde Türkiye'de düşünce ve örgütlenme özgürlüğü ve düşünceye yasak koyan maddelerin kaldırılması sorunudur.

Bir yıla yakın bir zamandır ülkemizde, Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. maddelerinin tartışılması, anılan maddelerin tamamen kaldırılması için elverişli bir ortam yaratmıştır. TBMM de temsil edilen veya edilmeyen bütün siyasi partiler, tüm demokrasi kuruluşları ve aydınlar ve toplumun büyük bir kesimi, düşüncenin cezalandırılmasına karşı olduklarını söylerken 141-142 ve 163. maddeler, bir türlü parlamentoda gündemdeki yerini alamıyor, bu nedenle de çağdaş ve demokratik ülkelerde kınamalar devam ediyor.

Vakit geçirilmeden Türk Ceza Yasasının 141-142 ve 163. maddeleriyle ilgili kanun tasarısı, TBMM gündemine alınmalı, anılan maddeler kaldırılmalı, «Türkiye'de fikirler ve düşünceler cezalandırılmıyor.» dedirtip, hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir toplum olduğumuz kanıtlanmalı, Türkiye, çağdaş ve uygar dünyadaki onurlu yerine oturulmalıdır.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRKİYE MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI
BİRLİĞİ BAŞKANI**

TEOMAN ALPTÜRK

TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BAŞKANI

NUSRET FİŞEK

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
BAŞKANI**

YÜCEL AKINCI

**TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI

MEKİN TANKER

● İCRADA YAPILAN ÖDEMELERDE DAMGA VERGİSİ ALINMIYACAK!

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 390/8
3.4.1990

Baro Başkanlığı

Danıştay 9. Dairesince, Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 günlü 19-150-44269 sayılı ve «icra dosyasına yatırılan paranın ödenmesi sırasında düzenlenen reddiyat makbuzuna yapılandırılmak üzere binde beş oranında nisbi damga vergisi alınması» ile ilgili genelgenin iptaline karar verilmiştir. Karar örneği, mesleği ve meslekdaşlarımızı yakinen ilgilendirdiği gözönünde tutularak aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

T. C.

**DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire**

Esas No : 1989/1127

K. No : 1990/167

D A V A L I : Adalet Bakanlığı

DAVANIN ÖZETİ : İcra dairelerince kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen reddiyat makbuzlarından binde beş nisbi Damga Vergisi alınmasını öngören Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 günlü ve 19.152.44269 sayılı genelgesinin; icra memurlarınca yapılan ödemelerde düzenlenen reddiyat makbuzlarından binde beş nisbetinde damga vergisi kesilmesinin 3239 Sayılı Kanununun 140. maddesi ile yapılan değişikliğe aykırı olduğu, tefsir yoluyla vergi alınmayacağı ileri sürülerek iptali isteğinden ibarettir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununun 8. maddesinde, Damga Vergisi uygulaması açısından resmi dairenin

yapıldığı diğer taraftan, 488 Sayılı Damga Vergisi Kanuna bağlı (1) sayılı tablonun IV-1/h fıkrasında, kişiler tarafından belli parayı mutazammın olarak resmi dairelere verilen makbuz ve ibra senetleri ve resmi daireler hesabına ödenen paralar hakkında müteaddit nüsha olarak Bankalara verilen makbuz senetlerinin sözü geçen dairelere ait nüshalarının binde beş nisbetinde Damga Vergisine tabi tutulacağına hükme bağlandığı, buna göre resmi daire olan İcra Müdürlüğüne Damga Vergisi uygulaması açısından resmi daire olmayan kişi veya kuruluşlara ödeme sırasında düzenlenen makbuz veya makbuz şerhlerinin yukarıda bahsedilen (1) sayılı tablonun IV-1/h bendine göre binde beş nisbetinde damga vergisine tabi tutulacağına gerektiği, 488 sayılı Damga Vergisi Kanuna bağlı (1) sayılı tablonun «Makbuzlar ve diğer kâğıtlar» başlıklı IV. bölümünün 1. maddesi altında (a) dan (k) ya kadar 11 bent halinde düzenlenen makbuzlara ait hükümlerden a, b, c, d, e ve f bentlerinin 3239 Sayılı Kanununun 140. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı, halen yürürlükte olan (h) bendinin, resmi daireler tarafından kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların Damga Vergisi ile ilgili genel mahiyette bir hükmü olduğu, bu bentlerden icra dairelerinin ödemelerine ilişkin olanların (K) bendi ile dava ya konu edilen olayın kaynak noktasını teşkil eden ve yürürlükten kaldırılan (a) bendinin istisnai hükümler olduğu, icra memurluğunun kişilerden tahsil edilip kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların maktu Damga Vergisine, (k) bendinde ise, aynı memurlukça resmi daireden tahsil olunup kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların binde dört nisbetinde Damga Vergisine tabi tutulmasının öngörüldüğü, (a) bendinin yürürlükten kaldırılması ile resmi daireye (icra müdürlüğüne) hitaben düzenlenen makbuzun, resmi daireye hitaben düzenlenen diğer makbuzlardan hiçbir farklılığının kalmadığı, zira (a) bendini yürürlükten kaldıran, 3239 Sayılı Kanununun 140. maddesi hükmünün, bu bentte sözü edilen makbuzun Damga Vergisinden başışık tutulmasını öngören bir hüküm olmadığı, ayrıca (a) bendi-

nin yürürlükten kalkması ile bu bentte sözü edilen makbuzun Damga Vergisi mevzuatının dışında kalmasının da mümkün bulunmadığı, kaldı ki, (k) bendinin de yürürlükten kaldırılması halinde, bu bent kapsamındaki makbuzunda (h) bendindeki hükme göre Damga Vergisine tabi tutulmasının gerekeceği ileri sürülerek verilecek duruşma gününde sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra davanın reddi ile yargılama giderlerinin davacıya yükletilmesi isteğinden ibarettir.

Savcı Işın Esen'in Düşüncesi : Dava, icra dairelerince düzenlenen reddiyat makbuzlarından binde beş Damga Vergisi alınmasını öngören Adalet Bakanlığı'nca düzenlenip teşkilata duyurulan 9.12.1988 gün ve 19-152.44269 sayılı genelgenin iptali istemi ile açılmıştır.

Söz konusu genelge ile, resmi daire olan mahkemelerce ve icra memurluğunca Damga Vergisi Kanunu açısından resmi daire olmayan ve kişi kuruluşlardan tahsil olunarak, resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak, resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların 488 Sayılı Damga Vergisi Kanuna bağlı (1) sayılı tablonun IV-1/h fıkrası uyarınca binde beş,

Borçlusu resmi daire olan ve bu daireler namına kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların ise aynı bölümün (k) fıkrası uyarınca binde dört damga vergisine tabi tutulacağı belirtilmiş ve uygulamanın bu yolda yapılması tüm adalet daireleri ile icra iflas dairelerine duyurulmuştur.

Olayda, uyuşmazlık, nafaka borçlusu tarafından icra dosyasına yatırılan paranın nafaka alacaklısına ödenmesi sırasında reddiyat makbuzuna yapıştırılmak üzere söz konusu genelge uyarınca binde beş oranında damga vergisi kesilmesinden kaynaklanmıştır.

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tablonun makbuzlar ve diğer kâğıtlarla ilgili IV. bölümünün 1/h fıkrasında kişiler tarafından belli parayı mutazammın olarak resmi dairelere verilen makbuz ve ibra senetleri ve resmi daireler hesabına ödenen paralar hakkında müteaddit nüsha

olarak bankalara verilen makbuz senetlerinin mezkûr dairelere ait nüshalarının binde beş, aynı bölümün 1/k fıkrasında ise icra dairelerince resmi daireler namına şahıslara ödenen paralar için düzenlenen makbuzların binde dört oranında damga vergisine tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan 11.12.1985 gün ve 18955 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ve 1.1.1986 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 3239 Sayılı Kanunun 140. maddesi ile Damga Vergisi Kanuna bağlı (1) sayılı tablonun IV, makbuzlar ve diğer kâğıtlar bölümünde ilgililer tarafından alınan paralar için icra dairelerine verilen makbuzlarla ilgili a,b,c,d,e ve f bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

488 Sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı tablonun IV. bölümünün 1/h fıkrası, resmi daireler tarafından kişilere yapılacak ödemelerde düzenlenen makbuzların damga vergisi ile ilgili olup icra dairelerince kişilere yapılacak ödemelerle ilgili makbuzların bu bent kapsamında vergilendirilmesine olanak bulunmadığı gibi icra dairelerince resmi daireler namına şahıslara ödenen paralar için düzenlenen makbuzlarla ilgili (k) bendinin de olayla ilgisi bulunmamaktadır.

İcra Dairelerince kişilerden tahsil edilip kişilere yapılan ödemelerle ilgili olarak düzenlenen reddiyat makbuzları aynı bölümde yer alan a,b,c,d,e,f bentlerinden vergilendirilmiş olup yukarıda da değinildiği üzere sözü edilen bent hükümleri 3239 Sayılı Kanunun 140. maddesi ile 1.1.1986 gününden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

İcra Memurluğunca resmî daire olmayan kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların damga vergisine tabi tutulabilmesi için bu hususta düzenlenmiş bir yasa hükmünün bulunması zorunlu olup yasada açıkça sözü edilmemiş bir kâğıdın genelge ile damga vergisine tabi tutulmasına olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle icra dairelerince kişilere yapılacak ödemelerde düzenlenen makbuzlardan binde beş damga vergisi alınmasına

ilişkin genelgenin 488 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı tablonun IV 1/h bendi hükmüne aykırılığı açık olduğundan davanın kabulü ile sözü edilen genelge hükmünün iptalinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince duruşma için belli edilen 17 Ocak 1990 günü saat 10.00'da usulüne uygun tebligata rağmen davacı taraf veya vekilinin gelmediği, Davalı tarafı temsilen Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nde görevli Bakanlık Tetkik Hâkimi Hasan Hüseyin Gönen'in geldiği görülerek Savcı Işın Esen'in katılımıyla açık duruşmaya başlandı. Gelen taraf temsilcisinin savunmaları dinlenip, Savcının düşüncesi alındıktan sonra gelen tarafın temsilcisine yeniden söz verildikten ve Tetkik Hâkimi O. Nuri Karabağ'ın yazılı ve sözlü görüş ve düşünceleri alındıktan sonra işin gereği görüldü :

488 Sayılı Damga Vergisi Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin IV-1/a, b, c, d, e, f fıkralarına göre alınan paralar için İcra Dairelerine verilen makbuzlardan maktu damga vergisi alınmakta iken sözkonusu fıkra hükümlerinin 3239 Sayılı Kanunun 140. maddesi ile yürürlükten kaldırılması üzerine Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 gün ve 19/152-44269 sayılı genelgesi ile, resmi daire olan icra memurluğunca kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak resmi daire olmayan kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların binde beş oranında damga vergisine tabi tutulması icabettiği emredilmiştir.

Davada; icradan alınan nafaka alacağı karşılığı verilen makbuz için damga vergisi alınmasını öngören fıkra hükümlerinin yürürlükten kaldırılması ile icradan alınan paralar için verilen makbuzlardan damga vergisi alınması sözkonusu olmaması gerekirken yürürlükten kalkan fıkralarda yazılı makbuzların yorum suretiyle «h» fıkrasına göre nisbi vergiye tâbi tutulmasına dair düzenlemenin kanuna uygun olmadığı nedeni ile genelgenin iptali istenilmektedir.

Adalet Bakanlığı'nca, 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı bila sayılı tarifenin IV. bölümünün 1. maddesinin «h» fıkrasında yer alan hüküm genel nitelikte, 3239 Sayılı Kanunun 140. maddesi ile yürürlükten kaldırılan fıkraların ise istisnai hükümler olduğu, istisnai hükümlerin yürürlükten kaldırılması ile bir resmi daire olan icra dairelerine hitaben düzenlenen makbuzların da genel hükme göre nisbi vergiye tâbi tutulmasının yerinde olduğundan bahisle davanın reddi istenilmiştir.

Uyuşmazlık; İcra Dairelerine verilen makbuzlardan maktu damga vergisi alınmasını öngören fıkra hükümlerinin yürürlükten kaldırılması ile bu makbuzlardan, resmi daireler tarafından kişilere yapılan ödemeler için düzenlenen makbuzlarla ilgili olan ve halen yürürlükte bulunan «h» fıkrası uyarınca nisbi damga vergisi alınıp alınmayacağına inhisar etmektedir.

488 Sayılı Yasanın yerleşmiş uygulamasında icra dairelerince yapılan ödemeler için düzenlenen makbuzlar maktu vergiye tabi iken icra daireleri dışındaki resmi dairelerce yapılan ödemeler için düzenlenen makbuzların nisbi vergiye tâbi tutulması karşısında maktu ve nisbi vergi konularının birbirinden farklı olduğunu kabul zaruridir. Bu nedenle maktu vergi ile ilgili hükümlerin yürürlükten kalkması ile maktu ve vergiye tabi makbuzların nisbi vergiye tabi tutulabilmesi, bu konuda açık bir hüküm gerektirir.

Diğer taraftan 3239 Sayılı Yasanın amacı ve 3239 Sayılı Yasanın konu ile ilgili bölüm gerekçesinde yer alan fatura ve makbuzların bu tasarı ile kanuna ekli 1 sayılı tablodan çıkartılmış olması nedeniyle damga vergisinden istisna edilmiş ve fıkradaki sınırlı istisna hükmü de buna paralel olarak kaldırılmıştır. İfadesi karşılığında 3239 Sayılı Kanunun 140. maddesi ile yürürlükten kaldırılan fıkralar hükümlerine göre maktu vergiye tâbi makbuzların nisbi vergiye tâbi tutulmasına imkan yoktur.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Adalet Bakanlığı'nın 9.12.1988 günlü ve 19-152-44269 sayılı genelgesinin iptaline, 28.000,— lira yarğılama gideri ile 17.300,— lira vekalet ücreti-

nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine 17.1.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye
Kemal TARSUSLUGİL	Özden AKYÜZ
(İmza)	(İmza)
Üye	Üye
Kenan EREN	Bahir AYÇIN
(İmza)	(İmza)

Üye
Selahattin ÇELİK
(İmza)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 461/11
16.4.1990

Baro Başkanlığı

Kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzlardan bindebeş oranında damga vergisi alınmasını öngören genelgenin iptali ile ilgili Danıştay kararı, daha önce, 3.4.1990 günlü 390-8 sayılı genelgemiz ekinde bilgilerinize sunulmuş, aynı zamanda söz konusu uygulamanın durdurulması için de Adalet Bakanlığı'na başvurulmuştu. Bu başvuru, Adalet Bakanlığı'ndan alınan cevabi yazıyı ve başvurumuz üzerine Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderilen eki genelgeyi de aşağıda bilgilerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

3 Nisan 1990

İzmir Barosu Başkanlığı'ndan alınan 29.3.1990 günlü 4642 sayılı yazıdan ve eki Danıştay 9. Dairesinin 1989/1127 Esas, 1990/167 karar sayılı 17.1.1990 günlü kararından Bakanlığımız Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 9.12.1988 günlü 19-150-44269 sayılı ve «İcra dosyasına yatırılan paranın ödenmesi sırasın-

da düzenlenen makbuza yapıştırılmak üzere bindebeş oranında nisbi damga vergisi alınması» ile ilgili genelgenin iptaline karar verildiği anlaşılmaktadır. Karar örneği eklidir.

Yargı kararı uyarınca söz konusu uygulamanın durdurulması hususunu bilgi ve takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla

Başkan
Avukat Önder SAV

Eki :

○ Danıştay 9. Dairesinin
E. 1989/1127 K. 1990/167
sayılı karar örneği.

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
HUKUK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 113-1-64-1620-1989 10.4.1990

Konu : Damga Vergisi Hakkında

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: 3.4.1990 tarih ve 398 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ve eki incelendi:

Kişilere ödenen paralarla ilgili reddiyat makbuzlarından damga vergisi alınmasını öngören 9.12.1988 tarih ve 19-152-44269 sayılı genelgemizin Danıştay 9. Dairesinin 17.1.1990 tarih ve E: 1989/1127 K: 1990/167 sayılı kararı ile iptal edilmesi üzerine; sözü edilen konuda Bakanlığımızca hazırlanan 22.3.1990 tarih ve 5-39-14254 sayılı genelge ekte gönderilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

BAKAN ADINA

Muzaffer TUTAR
Hâkim
Genel Müdür

EK: Bir Genelge (1)

T. C.
ADALET BAKANLIĞI

Sayı : 5-39-14254 22.3.1990

Konu : Kişilere ödenen paralarla ilgili reddiyat makbuzlarından Damga Vergisi alınmaması hakkında.

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

Bakanlığımıza intikâl eden bilgilerden, mahkemeler ve icra dairelerince düzenlenen tahsilat ve reddiyat makbuzlarının damga vergisine tâbi olup olmayacağı hususunda tereddüte düşülmesi üzerine;

Resmi daire olan mahkemelerce ve İcra Müdürlüğünce Damga Vergisi Kanunu açısından resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak, resmi daire olmayan, kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (1) sayılı tablonun IV-1/h bendi uyarınca bindebeş (% 05),

Borçlusu resmi daire olan ve bu daireler namına kişilere yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzların ise aynı bölümün (k) bendi uyarınca binde dört (% 04) damga vergisine tâbi tutulması icap ettiği,

Mahkemeler ve icra dairelerince tahsil olunan paralar için para yatırımlara verilen tahsilat makbuzları ile ihtiyati haciz için teminatlarda kesilen tahsilat makbuzlarının damga vergisine tâbi tutulmaması gerektiği, Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün 21.5.1987 tarih ve GEL: KDV: 2601001-1251/37611 ve 29.9.1987 tarih ve GEL: DGM: Y: 2101103/63928 sayılı mütalâalarına atfen; 9.12.1988 tarih ve 19-152-44269 sayılı genelgemiz ile duyurulmuş idi.

İcra dairelerince yapılan ödemelerde düzenlenen reddiyat makbuzlarına binde beş damga vergisi alınmasına ilişkin sözü edilen genelgemizin iptali hususunda Danıştay 9. Dairesine açılan davada anılan Dairece 17 Ocak 1990 tarih ve E: 1989/1127 K: 1990/167 sayı ile 9.12.1988 tarih ve 19-152-44269 sayılı genelgemizin iptaline karar verilmiştir.

Bu itibarla; icra daireleri ve mahkemelerce Damga Vergisi Kanunu açısından resmi dai-

re olmayan kişi ve kuruluşlardan tahsil olunarak, resmi daire olmayan kişi ve kuruluşlara yapılan ödemelerde düzenlenen makbuzlardan damga vergisi alınmaması gerektiği hususunun Merkez ve Mülhakatınız Adalet Dairelerine ve İcra İflas Dairelerine duyurulmasını rica ederim.

M. Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı

● **3628 SAYILI YASA GEREĞİNCE MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASINA İLİŞKİN GENELGE**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 579/15
18.5.1990

Baro Başkanlığı
.....

Bilindiği üzere 4 Mayıs 1990 tarih ve 20508 Sayılı Resmî Gazete'de 3628 Sayılı «Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu» yayınlanmış ve aynı tarihte yürürlüğe girmiştir. Yasanın Barolarımızla ilgili hükümlerine ilişkin açıklamalar aşağıda gösterilmiştir.

1 — KİMLER MAL BİLDİRİMİNDE BULUNACAKTIR :

Anılan Yasa'nın mal bildiriminde bulunacaklara ilişkin 2. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde «Kamu Kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarında görevli olanlar ile bunların YÖNETİM VE DENETİM Kurulu Üyeleri» yazılıdır. Buna göre;

- Baro Başkanı,
- Yönetim Kurulu Üyeleri,
- Denetim Kurulu Üyeleri,
- Baro Personeli.

Yasa kapsamına girmekte olup mal bildiriminde bulunmak zorundadırlar. Disiplin Kurulu Üyeleri mal bildiriminde bulunmayacaklardır.

2 — BİLDİRİM SÜRESİ :

Yasanın geçici 1. maddesinde, mal bildiriminin, yasanın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden BİR AY içinde yapılması gerektiği belirtilmiştir. Yasa 4 Mayıs 1990 tarihinde yürürlüğe girdiğine göre mal bildiriminin 4 Haziran 1990 tarihine kadar yapılması gerekmektedir.

Baro Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeliklerine seçilme veya yedekten asil göreve gelmesi halinde veya yeni personel atanmasında mal bildirimini, göreve başlama tarihini izleyen bir ay içinde yapılacaktır (Madde 6/e).

3 — MAL BİLDİRİMİNİN NEREYE YAPILACAĞI :

Yasanın 7. maddesinin (e) bendine göre :

- Baro Başkanı Yönetim Kurulu Üyeleri ve Denetim Kurulu Üyeleri Adalet Bakanlığı'na,
- Baro Personeli Baro Başkanlığı'na, bildirimlerini vereceklerdir.

4 — BİLDİRİM KONUSU :

Yasanın 5. maddesinde, «Bu kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin ödeme yapılmayan görevlilerin ise birinci derecede Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin 5 katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınmaz malları, hakları, alacakları ve gelirleri ile bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildiriminin konusunu teşkil eder» denilmektedir.

Buna göre yasa kapsamına girenler, kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait :

- Taşınmaz Malları,

b) Baro Başkanı, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu Üyeleri, kendileri, eşleri, çocukları için ayrı ayrı olmak üzere birinci derecede devlet memurlarına yapılan aylık net ödemenin BEŞ katından fazla tutarındaki:

- aa) Paraları,
 - bb) Hisse senetleri ve tahvilleri,
 - cc) Altın ve sair mücevherleri,
 - dd) Diğer taşınır malları,
 - ee) Haklar ve alacakları,
 - ff) Gelirler ve bunların kaynakları,
 - gg) Borçlar ve sebeplerini.
- c) Baro personeli ise kendileri, eşleri ve çocukları için ayrı ayrı olmak üzere kendilerine yapılan aylık net ödemenin BEŞ katından fazla olmak üzere yukarıdaki (b) bendinde (6) altı bent halinde sayılanları bildirmek zorundadırlar.

5 — BİLDİRİMLERİN GİZLİLİĞİ :

Mal bildirimleri bildirimde bulunanın özel dosyasında saklanır.

Mal bildirimlerinin içeriği hakkında hiç bir şekilde açıklama yapılamaz ve bilgi verilemez, içeriği hakkında yayında bulunulamaz, ancak bu kanuna göre soruşturma ve kovuşturmaya yetkili kişi ve mercilerce istenen bilgilerin eksiksiz verilmesi zorunludur.

Mal bildiriminde bulunmamak, gizliliğe aykırı davranmak, gerçeğe aykırı açıklama yapmak, gerçeğe aykırı bildirimde bulunmak, yasaya göre suç oluşturmaktadır.

Yukarıda belirtilen hususlara dikkat ve itina gösterilmesini, gerekli işlemlerin zamanında yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

NOT :

Yasanın geçici 2. maddesinde, çıkarılacak yönetmeliğe kadar, 2871 Sayılı Yasaya göre hazırlanmış olan beyannamelerin kullanılacağı yazılıdır. Örnek beyanname kolaylık olması bakımından ilişikte sunulmuştur. Çoğaltılarak kullanılabilir. Yazımızın 4. maddesinin b ve c bentlerinin (aa), (bb), (cc), (dd) alt bentlerinde yazılı hususlar, MENKUL MALLAR sütununa yazılabilir.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Önder SAV

Yayın Sorumlusu :

Av. Talay ŞENOL

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No: 5 Kızılay/Ankara

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1990

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

G İ D E C E Ğ İ Y E R

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

GÜZEL VE ANLAMLI BİR GELENEK ÇİĞNENDİ TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN ADLI YIL AÇILIŞ TÖRENİ KONUŞMASI ENGELLENDİ

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO : 664/16
5.6.1990

Baro Başkanlığı

İlgi : Yargıtay Başkanlığı'nın 30.5.1990 tarih ve 1765 sayılı yazısı ve eki.

İlgide belirtilen yazı ekindeki 28.5.1990 tarihli Yargıtay Başkanlar Kurulu kararında, Adli Yıl açılış töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşma metninin, 25.6.1990 tarihinden önce Yargıtay Birinci Başkanlığı'na gönderilmesi istenilmektedir.

Geçen yıl, Yargıtay Başkanı tarafından sözlü olarak Adli Tatilden önce aynı türden yapılan istek, tarafımızdan hem çok erken hem de verilmesi uygun bulunmadığı için reddedilmiş ve hatta konu, Yargıtay Başkanı ile telefonda tartışmaya neden olmuştu. Olaydan o sıralar bizimle görüşen Baro Başkanlarımız da haberdar edilmişti. Konu, geçen yıl, Yargıtay Başkanı'nın ısrar etmemesi nedeniyle kapanmıştı.

Yargıtay Yasası'nın sözü edilen 59. maddesi aynen «Her adli yıl Ankara'da bir törenle açılır. Yargıtay Birinci Başkanı bir konuşma yapar.

Açılış konuşmasının metni ve tören gündemi üzerinde daha önceden Başkanlar Kurulunun düşüncesi alınır.» şeklindedir. Anılan maddede Türkiye Barolar Birliği'nin adı geçmemekte, açılış töreninde konuşma hakkı sa-

dece Yargıtay Birinci Başkanı'na tanınmış bulunmaktadır; ancak, yıllardır yerleşmiş gelenek, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünün kanıtlanması yönünden adli yıl açılış töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın da konuşması doğrultusundadır. Yargıtay'ca bu geleneğe 1989 yılında da uyulmuş ve tarafımızdan hazırlanan konuşma metni törende okunmuştur. Geleneğin koşullu şekilde bu yıl da sürdürüleceği gelen yazıdan anlaşılmaktadır.

Bu kez, konuşma metninin çok önceden yazılı şekilde istenilmesine 10.5.1990 tarihinde Danıştay'ın Kuruluş Yıldönümünde tarafımızdan yapılan ve kamuoyunun yoğun ilgisini çeken konuşmanın da neden ve etken olduğu anlaşılmaktadır.

İlgide belirtilen yazı ve Birliğimizin izleyeceği yol konusunda Baronuz görüşünün çok acele bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

**T. C.
Y A R G I T A Y
Birinci Başkanlığı**

Ankara, 30.5.1990

Sayı : 1765
Konu :

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına**

Adli yıl açılış töreni ile ilgili olarak Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Ku-

rulu'nun 28 Mayıs 1990 günlü kararı ilişikte sunulmuştur.

Gereği saygı ile rica olunur.

Dr. İsmet OCAKÇIOĞLU
Birinci Başkan

Eki : Karar örneği.

BAŞKANLAR KURULU KARARI

28.5.1990

Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesi hükmüne adli yıl açılış töreni gündeminin belirlenmesi amacıyla Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşma metninin, Başkanlar Kurulu'nun görüşme gününden daha sonra programda değişiklik yapılamayacağından 25 Haziran 1990 gününe kadar Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilmesi gereğinin Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına duyurulmasına oybirliği ile karar verildi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 730/19
20.6.1990

Baro Başkanlığı

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın 30.5.1990 günlü 1765 sayılı yazısı ve ekinde gönderilen Başkanlar Kurulu Kararına verilen 18.6.1990 tarihli yanıtın ve ilişigi Birlik Yönetim Kurulu Kararının fotokopileri ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

YARGITAY BİRİNCİ BAŞKANLIĞI'NA

Ankara, 18.6.1990

İlgi : 30.5.1990 tarih ve 1765 sayılı yazınız.

İlgide belirtilen yazınız ve eki Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu

kararı ile ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 9.6.1990 tarih ve 389-8 sayılı kararı ilişik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Yönetim Kurulu Kararı

Karar No: 389-8

Karar Tarihi: 9.6.1990

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın 30.5.1990 tarih ve 1765 sayılı yazısı ekinde Birliğimize gönderilen 28.5.1990 tarihli «Yargıtay Başkanlar Kurulu Kararı» Yönetim Kurulumuzda dikkatlice ve etraflıca görüşüldü :

Her yıl Yargıtay'da 6 Eylül'de düzenlenen Adli Yıl Açılış Töreni'nde, Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşması, Birliğin kuruluş tarihi olan 1969 yılında başlamış ve aralıksız olarak sürdürülmüş ve yargı için anlamlı ve güzel bir gelenek oluşmuştur. Anılan gelenek, 1989 yılında yapılan Adli Yıl Açılış Töreni'nde Türkiye Barolar Birliği Başkanı tarafından da vurgulanmış ve «Yasada gösterilmemesine karşın yıllardır yerleşmiş, anlamlı, güzel ve artık ötelenmesi olanaksız bir gelenek kuralı haline gelmiş olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yargı yılının açılış töreninde konuşması SAV-SAVUNMA-YARGI üçgeninin bölünmez bir bütün olduğunun en açık göstergesi, somut bir simgesidir.» denilmiştir.

Konu ile ilgili olmak üzere önceki dönemlerde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı görevlerinde bulunmuş olan eski Başkanlar ile yapılan görüşmeler ve alınan mütalaalar, Barolar'dan gelen yazılı ve sözlü görüşler değerlendirilmiştir.

Değerlendirmeler sonucunda, 20 yıldır Birlik Başkanı'nın KONUŞMA METNİNİN istenmeyip bu yıl, 3 ay önce istenmiş olmasının

geçerli ve haklı bir nedenini anlayabilmek olanağı bulunamamıştır. Ayrıca önümüzdeki 3 ay içinde hukukun, adaletin, yargının ve mesleğimizin üzerinde durulması ve konuşmada dile getirilmesi gerekli olabilecek sorunlarının da çıkabileceği görüşünde birleşmiştir.

Sonuç olarak Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın 1990-1991 Adalet Yılı'nın Açılışı Töreni'nde 6 Eylül 1989 yılındaki konuşması türünden bir konuşma yaparak hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı demokratik, laik sosyal hukuk devleti ilkelerinin ışığında hukukumuzun, yargımızın, adaletin ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir konuşma yapacağını ve gündemin buna göre belirlenmesinin Yargıtay Birinci Başkanlığı'na Birlik Başkanı tarafından bildirilmesine, 9.6.1990 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Başkan Yrd.
Av. **Önder SAV** Av. **Şahap DEMİRER**
(İMZA) (İMZA)

Başkan Yrd.
Av. **Burhan KARACELİK**
(İMZA)

Genel Sekreter
Av. **Hüseyin Avni FERAH**
(İMZA)

Sayman Üye
Av. **Naci Işık MOROVA** Av. **Teoman ERGÜL**
(İMZA) (İMZA)

Üye Üye
Av. **Ayhan ORAN** Av. **Erdoğan ŞENGEZER**
(İMZA) (İMZA)

Üye Üye
Av. **Vahit ÇALIN** Av. **Rahmi KUMAŞOĞLU**
(İMZA) (İMZA)

Üye
Av. **Yüksel ÖZER**
(Mazeretli)

**YARGITAY BİRİNCİ BAŞKANI
İSMET OCAKÇIOĞLU'NUN
BASINA AÇIKLAMASI**

21.6.1990

1 — Yargıtay Anayasa'nın 154. maddesi hükmünce mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulup işle-

yen bir Yüksek Mahkemedir. Yüce Yargıtay politika dışında kalmayı ve tam bir tarafsızlıkla görevlerini ifa etmeyi kendine şiar edinmiş; büyük bir titizlikle koruyup gözettiği bu prensibin hiç bir zaman zedelenmesine asla müsaade etmemiştir. Bunun doğal bir sonucu da sıfatı ne olursa olsun hiç bir organ, makam, merci veya kişinin Yargıtay'a emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği tavsiye ve telkinde bulunamayacağıdır. Bu titizlik sebebiyle Adalet Bakanlarının Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanı olmalarına rağmen, kendilerine güvensizlikten değil ve fakat taşıdıkları politik sıfatları nedeniyle konuşma yapmaları uygulamada söz konusu olmamıştır.

2 — Yargıtay Kanunu'nun 59. maddesi adli yılın Ankara'da törenle açılacağını ve Yargıtay Birinci Başkanı'nun bir konuşma yapacağını hükme bağlamıştır. Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesi açış konuşmasının metni ve tören gündemi üzerinde daha önceden Başkanlar Kurulu'nun düşüncesinin alınacağını öngörmüştür. Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın da adli yılın açılışında bir konuşma yapması süregelen bir uygulama durumundadır. Yasa gereği konuşan Yargıtay Başkanı'nın konuşması Başkanlar Kurulu'ndan düşünce alınmasını gerektirirken, süregelen uygulama ile konuşan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nun konuşmasının bunun dışında olduğu düşünülemez. Esasen konuşma metninin Yargıtay Başkanlığı'na önceden gönderilmesi de aynı şekilde bugüne kadarki uygulama ile yerleşmiştir.

Yargıtay Başkanlar Kurulu bu uygulamayı dikkate alarak 28.5.1990 günlü toplantısında Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından konuşma metninin istenmesine karar vermiştir. Bu istek programın belirlenmesine yönelik bir husustur.

Yargıtay Başkanlar Kurulu'nun düşüncesi doğrultusunda bu hususların bir basın bülteniyle kamuoyuna duyurulması uygun görülmüştür.

Dr. İsmet OCAKÇIOĞLU
Yargıtay Birinci Başkanı

T. C.
Y A R G I T A Y
Birinci Başkanlığı

29.6.1990

Sayı : 2200-949

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na

Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlarından oluşan Yargıtay Başkanlar Kurulu, Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesi uyarınca 28.6.1990 gününde yaptığı toplantıda Adli Yıl Açılış Töreni sırasında Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasının süregelen bir uygulama olduğunu; konuşma metninin önceden Yargıtay Başkanlığına gönderilmesinin de bu uygulama kapsamında bulunduğunu dikkate alarak 28.5.1990 günlü Başkanlar Kurulu Kararı gereğinin yerine getirilmemesi karşısında, bu uygulamanın işlevliğini yitirdiği sonucuna varmıştır.

Bu durumda Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasına programda yer verilmesi Başkanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Saygılarımla

Dr. İsmet OCAKÇIOĞLU
Birinci Başkan

ADLİ YILIN AÇILIŞ TÖRENİ GÜNDEMİ İLE İLGİLİ OLARAK YARGITAY BAŞKANLAR KURULU'NUN ALDIĞI KARAR ÜZERİNE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

29.6.1990

Yargıtay Başkanlar Kurulu, Yargıtay'da 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak olan Adli Yılın Açılış Töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşmayı tören gündeminden çıkardı. Yazık çok yazık oldu. «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünü simgeleyen güzel ve anlamlı bir gelenek yıkıldı. Hoyrat el-

lerin nadide çiçekleri acımasızca yolduğu gibi Yargıtay ile Baroların bağları koparılmak isteniyor.

Biz, bunu yaratanları ve körükleyenleri çok iyi tanıyoruz. Bağımsız Yargıtay'ın başında bugün maalesef bağımsızlığı tartışılan İsmet Ocakçioğlu var. Yürütmenin, Yargıtay üzerinde de etkin olduğu söylentileri yayılma-ya başladı. Ben, İsmet Ocakçioğlu'nun örselenmesine, yok olmasına üzülüyorum. Yüce Yargıtay'ın şanlı geçmişi zedeleniyor, yara alıyor, örseleniyor; ona üzülüyorum. Biz, Yargıtay'a olan saygımızı koruyoruz çünkü Yargıtay sadece İsmet Ocakçioğlu'nun değil hepimizindir, bütün ulusundur, Türk insanının güvencesidir. Yargıtay'daki yönetim bu güveni sarsmaya başlamıştır. Yargıtay koltuğunun yüceliğinin zedelenmesinden endişe duyuyoruz. Biz, Yargıtay'ın başına arız olan hastalıklardan kolayca kurtulacağına olan inancımızı ayakta tutuyoruz. Kavgamız, Yargıtay'ın başındaki sağlıksız, çağdışı, hukukdışı düşünce iledir.

Barolar, bağımsız yargının vazgeçilmez ögesidir. Baroları susturulan bir ülkede savunma hakkının özgürce kullanıldığından ve yargının bağımsızlığından söz edilemez. Türkiye Barolar Birliği, tek başına da kalsa yargının bağımsızlığı, Baroların bağımsızlığı yolundaki mücadelesinde ödün vermeden ilerleyecektir. Barolar, Adalet Bakanlığı'nın emrindeki daireler olmadığı gibi, Yargıtay başkanının da kapıkulları değildir. Bağımsızlık uğraşımızda gelecek günlerdeki yöntemimizi, eylem ve davranış stratejimizi saptamak için Bayram'ı izleyen ilk tatil günü olan 14 Temmuz 1990 Cumartesi günü saat 10.00 da Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunu geçmiş dönemlerde Birliğimizin başkanlığını yapmış olan değerli üstatlarımızı ve Türkiye'deki bütün Baroların başkanlarını Ankara'da Birlik binasında olağanüstü toplantıya çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

30.6.1990

«YARGITAY BAŞKANLAR KURULU YANLIŞ BİLGİ İLE YÖNLENDİRİLDİ, YANILTILDI»

Yargıtay Başkanlar Kurulu'nun sansür hevesi taşıyan kararı karşısında, günlerdir sərbürla susan Türkiye Barolar Birliği'nin kamuoyuna bazı gerçekleri açıklamasının zamanı gelmiştir. 20 yıldır süregelen güzel, anlamlı ve yargı bütünlüğünü simgeleyen bir gelenek gereği her yıl adli yılın açılışında konuşan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın bu yıl engellenmesinin nedenlerini açıklıyoruz.

28.5.1990 tarihli Yargıtay Başkanlar Kurulu kararı ile Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın 6 Eylül 1990 tarihinde yapacağı konuşma metninin istenmesi üzerine Yönetim Kurulumuz, anılan törende Birlik Başkanı'nın «Hukukun üstünlüğü'ne ve insan haklarına dayalı, demokratik, laik, sosyal hukuk devleti ilkeleri ışığında hukukumuzun, yargımızın, adaletin ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir konuşma» yapacağını bildirmiş ve istenen konuşma metninin «GÖNDERİLMESİ UYGUN BULUNMAMIŞTI.»

Yargıtay Birinci Başkanlığı'nca gönderilen kararda, birdenbire 20 yıldır ilk kez hemde üç ay önceden Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşma metnine gösterilen bu ilgi ve merakın haklı ve geçerli nedenleri de açıklanamamıştır. Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını hiç ilgilendirmeyen Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesine sığınması, aczin ve sansür isteğinin kurnaz bir kamuflijadır.

Yargıtay Birinci Başkanı'nın açıklamasında ısrarla istenen Birlik Başkanı'nın konuşma metni ile ilgili olarak aynen «ESASEN KONUŞMA METNİNİN YARGITAY BAŞKANLIĞI'NA ÖNCEDEN GÖNDERİLMESİ DE AYNI ŞEKİLDE BUGÜNE KADAR Kİ UYGULAMA İLE YERLEŞMİŞTİR» denilmektedir. Böylece şimdiye kadar istenmemiş ve yapılmamış bir uygulama yapılmış, yerleşmiş ve

varmış gibi gösterilmektedir. Yargıtay Birinci Başkanı hem Daire Başkanlarına, hem de kamuoyuna «GERÇEK DIŞI» bilgi vermiştir.

Geçmiş dönemlerde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yapmış olan Faruk EREM, Atilla SAV, Teoman EVREN yaşıyorlar. Kendileri, adli yılın açılışlarında yapılan konuşma metinlerinin istenmesi uygulamasının hiç bir zaman olmadığını açıkça beyan etmektedirler.

Olmayan bir uygulamayı varmış gibi göstererek, Yargıtay Daire Başkanlarını yanlış bilgilendirerek, kurumların bağımsızlığı anlayışını hiçe sayıp «SANSÜR» anlayış ve hevesini ön plana çıkararak Yargıtay ile Türkiye Barolar Birliği'nin arası, bilinçlice ve kasıtlı olarak açılmak istenmiştir. Koltuğunu hakkı ile dolduran, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği ile ilişkilerinde saygılı, ölçülü, nazik ve çok dikkatli davranan Recai Seçkin, İmran Öktem ve Ferruh Adalı gibi değerli Yargıtay Başkanlarının devrinin artık kapandığı, en azından geleceğe kaldığı anlaşılıyor.

Türkiye Barolar Birliği yıllar boyu süren uğraşlarla elde edilmeye çalışılan Yargı «BAĞIMSIZLIĞININ» ufak hesap ve heveslerle hareket eden, kendi bağımsızlığına, Baroların bağımsızlığına saygı göstermeyenlerce zedelenmesine, yıkılmasına ve Yargıtay'ın örselenmesine müsaade etmeyecek, baskıcı, sansürcü ve gerçekleri çarpıtan zihniyet sahipleri ile sonuna kadar mücadele edecektir.

Her 6 Eylül günü Yargıtay Salonunda dile getirilen gerçeklerden, baroların özgür, bağımsız ve haklı sesinden kaçanlara, ürkenlere hak ettikleri muamele yapılacak, gereken cevaplar verilecektir.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

11.7.1990

Yargıtay Birinci Başkanlığı, 29.6.1990 tarihinde yaptığı açıklama ile 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak adli yılın açılışı töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasının tören gündem ve programına alınmama-çığını bildirmişti.

Bilindiği üzere bu davranışın temelinde Yargıtay Birinci Başkanı'nın Başkanlar Kurulu kararına dayanarak Türkiye Barolar Birliği Başkanından tören gününden 3 ay önce KONUSMA METNİ'ni istemesi yatmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği hiçbir haklı ve geçerli nedeni olmayan bu garip, hukuk dışı, yargı bağımsızlığına ve Baro bağımsızlığına yakışmayan karar üzerine, törende, 20 yıldır yerleşmiş gelenek gereği Birlik Başkanı'nın konuşma yapacağını belirtmiş ve fakat önceden KONUSMA METNİ göndermeyi reddetmişti.

Olayların gelişmesi, Yargıtay çevrelerinden alınan bilgiler ve geçmiş dönemlerde Türkiye Barolar Birliği görevini yürütmüş olan Başkanlar Faruk EREM, Atila SAV ve Teoman EVREN ile yapılan görüşmeler ve bu üstadlarımızın kamuoyuna açıklamaları, Yargıtay Birinci Başkanı İsmet Ocakçıoğlu'nun Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını engellemek amacıyla bilinçli ve kasıtlı davrandığını, gerçek dışı bilgilerle Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlarını yanılttığını ortaya çıkarmıştır.

Yargıtay Daire Başkanları'na verilen yanlış bilgi, şimdiye kadar Türkiye Barolar Birliği Başkanlarının KONUSMA metinlerinin Yargıtay Başkanlığı'na önceden gönderilmek-

te olduğu iddiasıdır. Böylece hiç uygulanmamış, yapılmamış, doğmamış bir KONUSMA METNİ GÖNDERME geleneği varmış gibi gösterilmiş, bir şark kurnazlığıyla, gizli sansür hevesleri ustaca kamufle edilerek, yargı bağımsızlığına çok ağır darbeler indirilerek Türkiye Barolar Birliği Başkanının konuşmasını engellenmek istenmiştir.

Yargıtay gibi tüm ulusun malı ve güvenesi olan bir anayasal yüksek yargı kuruluşunun böyle asılsız bilgilerle yanıltılması, Türkiye Barolar Birliği ile Yargıtay'ın ilişkilerini tek yönlü ve kabaça boğma hevesi yalnız camiamızda değil, bütün yurttan infial uyandırmıştır.

Hem yargı bağımsızlığına, hem Yargıtay'a hem de Baroların bağımsızlığına ve kutsal savunma hakkına vurulmak istenen darbe karşısında meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini HER TÜRLÜ ORGANLARA KARŞI SAVUNMAK göreviyle kanunen yükümlü olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Türkiye'deki bütün BAROLARIN BAŞKANLARINI, geçmiş dönemlerdeki Birlik Başkanlarını ve Birlik Yönetim Kurulunu sadece avukatların değil tüm Türk insanının güvencesi olan bağımsızlık uğraşında eylem ve davranış biçim ve yöntemini sağlamak için olağanüstü toplantıya çağırmıştır.

Toplantının 14 Temmuz 1990 Cumartesi günü saat 10.00'da Türkiye Barolar Birliği binasının toplantı salonunda yapılacağı kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BİRLİK BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN BİRLİK ESKİ BAŞKANLARI, BARO BAŞKANLARI VE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN ORTAK TOPLANTISINI AÇIŞ KONUŞMASI

14.7.1990

Türkiye Barolar Birliği'nin geçmiş dönemlerde görev yapmış sayın başkanları, değerli Baro Başkanları, toplantıya katılan sevgili arkadaşlarım, hepinize hoş geldiniz diyor, saygılarımla selamliyorum.

Değerli Başkanlar, değerli arkadaşlarım, bir yıl içinde üçüncü kez topluyoruz. Sizi, sık-sık rahatsız etme cesaretini yine sizlerden alıyoruz. «Önemli konularda bizi çağırın seve seve, yorulmadan geliriz» dediniz biz de önemli gördüğümüz, sizin de önem verdiğinizine inandığımız bir konuda görüşünüze başvurmak önerilerinizi almak, birlikte karar oluşturmak için sizi çağırdık.

Toplantının amacı, daha önce sizlere duyurulmuştu; tekrarlamakta, bazı hususları özetlemekte yarar görmekteyiz. Bilindiği üzere, Yargıtay Birinci Başkanı İsmet Ocakçioğlu imzası ile 30.5.1990 tarihli bir yazı ve ekinde 28.5.1990 tarihli Başkanlar Kurulu kararı Birliğimize tebliğ edilerek 6 Eylül 1990 tarihindeki adli yıl açılış töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın yapacağı konuşma metni istendi. Yargıtay yönetiminin, geleceğe yönelik heves ve isteklerini sezdiğimiz için bu yazıları, derhal sizlere ulaştırıp görüşlerinizi istedik. Birkaç Baro dışında bütün Barolarımız, çoğu yazı ile olmak üzere görüşlerini bildirdiler. Ayrıca önceki dönemlerde Birlik Başkanlığı'nı yapmış olan sayın üstadlarımız Faruk EREM, Atila SAV ve Teoman EVREN'le ortak toplanıp geçmişte bizim bilemediğimiz uygulamalar olup-olmadığını sorup öğrendik; Bu arada konunun basın tarafından bilindiğini öğrendik. Basının, bütün ısrarlarına rağmen Türkiye Barolar Birliği ve hiçbir Baromuz konu hakkında zamansız açıklama yapmadı; bu konuda Barolarımızın gösterdiği dikkat ve titizliğe teşekkür ederiz. Daha sonra Yönetim Kurulumuz, 9.6.1990 tarihinde konu ile ilgili kararını verdi. Anılan kararda aynen: «Sonuç olarak Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın 1990-1991 Adalet Yılı'nın Açılış

Töreni'nde 6 Eylül 1989 yılındaki konuşması türünden bir konuşma yaparak hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı demokratik, laik sosyal hukuk devleti ilkelerinin ışığında hukukumuzun, yargımızın, adaletin ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir konuşma yapacağını ve gündemin buna göre belirlenmesinin Yargıtay Birinci Başkanlığı'na Birlik Başkanı tarafından bildirilmesine, 9.6.1990 tarihinde oybirliği ile karar verildi.» denilmektedir.

Bir değerli gazeteci arkadaşımız Yargıtay'dan Başkanlar Kurulu kararını öğrendikten ve bunu gazetede açıkladıktan sonra Birlik Yönetim Kurulu'nun kararını basına açıkladık. Neden bu kadar hassas ve titiz davrandık? İstedik ki, tartışmayı biz yaratmayalım. Yargıtay yönetiminin gerçek düşüncesi ortaya çıksın, ona göre değerlendirelim diye düşündük.

Bu arada Yargıtay Birinci Başkanı İsmet Ocakçioğlu imzası ile bir basın açıklaması yapıldı ve 23.6.1990 tarihinde gazetelerde yer aldı. Gerçek dışı bilgilere dayalı, hukuk adına, yargı adına ibret verici, kamuoyunu yanıltıcı bir açıklama idi. İlginç bir bölümüne biraz sonra değinilecektir.

Birliğimize verilen süre (25.6.1990) dolunca ve bizim cevabımızın da KONUŞMA METNİ vermeyi red olduğu anlaşılınca basın, konuyu aralıksız izleyip Yargıtayın tavrının ne olacağını araştırdı. 29.6.1990 tarihinde saat 16.30'da Birliğimize konu ile ilgili Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın cevabı ulaştırıldı; daha önceden konunun basına da yansıtıldığı öğrenildi. Anılan yazıda aynen, «Konuşma metninin önceden Yargıtay Başkanlığı'na gönderilmesinin de bu uygulama kapsamında bulunduğunu dikkate alarak 28.5.1990 günlü Başkanlar Kurulu kararı gereğinin yerine getirilmemesi karşısında, bu uygulamanın işlerliğini yitirdiği sonucuna varmıştır.

Bu durumda Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasına programda yer verilmesi Başkanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.» denilmektedir. Yazı elimize ulaşır ulaşmaz günün ilerlemiş saatine rağmen aynı gün, çok seri şekilde ve kısa bir süre içinde mukabil basın açıklamasını yaptık. Değerli basın censuplarının ısrarlı soruları üzerine ertesi gün 30.6.1990 tarihinde ikinci bir açıklama yapmak gereği doğdu.

Ortada bir yanlış bir de gerçek vardı. Yanlış biz söylemiyorduk; Yargıtay yönetimi söylüyordu. Neydi o? «ESASEN KONUŞMA METNİNİN YARGITAY BAŞKANLIĞI'NA ÖNCEDEN GÖNDERİLMESİ DE AYNI ŞEKİLDE BU GÜNE KADARKİ UYGULAMA İLE YERLEŞMİŞTİR.» cümlesi; Olay artık çözülmüş, Yargıtay Daire Başkanlarının nasıl yanıltıldığı da anlaşılmıştı. Kendilerine, daha önce Türkiye Barolar Birliği Başkanlarının konuşma metinlerini çok önceden Yargıtay'a verdikleri ama bugünkü Başkan Önder SAV'ın vermek istemediği anlatılmış ve 25.6.1990 tarihli karar böyle elde edilmişti.

Aslında Yargıtay Başkanı, Daire Başkanlarını yanlış yönlendirme yerine, «Bu yıl Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nı konuşturuyoruz.» deseydi belki daha iyi yapardı.

Yargıtay yönetimi ve Yargıtay Başkanı bu noktaya neden, nasıl ve niçin geldi? Acaba 6 Eylül 1989 da adli yılın açılışı töreninde ve 10 Mayıs 1990 Danıştay'ın 122. Kuruluş Yıldönümünde yaptığımız konuşmalardan mı çekinildi? Toplumun, ülkenin, demokratik laik hukuk devletinin sorunlarını dile getirmek mi, hukukun üstünlüğü ilkesine sahip çıkmamız, yargı mensuplarının değinemediği ölçüde onların sorunlarını dile getirmemiz mi bazılarını tedirgin etti? Ziya Paşa'nın «Rencide olur dide-i huffaş Ziya'dan» şeklindeki ünlü sözlerindeki gibi bazı yarasa gözleri aydınlıktan mı ürktüler?

Şimdi şu husus akla gelebilir. «Canım bu kadar uzatmaya değer miydi; konuşma metni verilir, tartışma biter, 20 yıllık gelenek bozulmazdı.» Bunu yapamazdık; yapsaydık, sizlerden aldığımız yanıtlara uygun davranmamış

olurduk. Aman bir gelenek bozulmasın yılda bir kez bize açılan Yargıtay salonundaki kürsünün bize kapatılmaması için sizlerin onurunu, bağımsızlık uğraşımızdaki alınterimizi yargı ve Baro bağımsızlığı ilkelerinin Yargıtay yönetiminin ayaklarına paspas yapamazdık. Biz, ne pahasına olursa olsun Yargıtay'da konuşalım demiyoruz. Yargıtay kürsüsünde, başımız dik, alınımız açık, bağımsız yargıyı, bağımsız Yargıtayı, bağımsız baroyu, hukukun üstünlüğünü, demokratik hukuk devletini konuşalım hem de Yargıtay Başkanı dahil hiçkimseye önceden konuşma metni vermeden konuşalım istiyoruz, sansüresiz konuşalım istiyoruz. Çağdaş Türk avukatına, çağdaş Türk Barosu'na yakışan insan hak ve özgürlüklerini savunan konuşma yapalım diyoruz.

Birgün bir Yargıtay Başkanı çıkacak, Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşma metnini konuşma tarihinden 3 ay önce, hem de hiçbir haklı, hukuki ve geçerli gerekçesi olmadan isteyecek. Bu ne cüret! Hangi toplumda yaşıyoruz, Yargıtay Başkanı uygun görecektir konuşacağız, konuşma metni isteyecek göndereceğiz, (KONUŞMA!) diyecek konuşmayacağız. Abdülhamit devrindemiyiz; yoksa çağdaş demokratik hukuk devleti devrinde mi? Yargıtay Başkanı, galiba emrindeki memurlarla Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nı karıştırıyor. Biz avukatlar ve Baro'lar özgür bir toplumun özgür insanları ve bağımsız örgütleriyiz, Yargıtay yönetiminin kapı kulları değiliz. Gölgelerinden korkanlar, yönetime yararlanarak daha iyi gelecek düşleyenlerle aynı yargı ve adalet kulvarında koşmayız. İktidara şirin görünme yarışında biz yokuz. Yargıyı daha bağımsız, daha etkin, daha tutarlı yapma yarışında varız. Yargıtay Daire Başkanları ve Üyelerinin çoğunluğunun Yargıtay yönetiminin tutum ve davranışını uygun bulmadığını biliyoruz, bu bizi ferahlatıyor. Sorunumuz-uğraşımız anayasal kuruluş olan yüce Yargıtay ile değildir. Yargı erkinin ve onun en temel direği Yargıtay, Türk insanının güvencesidir, hepimizindir. Yanlışlık Yargıtay'ı yönetenlerde dir.

Devletin temeli adalet, adaletin temeli ise savunmadır, adaletsiz devlet, savunmasız adalet olmaz. Adaleti güçlendiren ve güzelleştiren

unsur, savunmadır. Savunma, adaletin ve yargının güçlü, bağımsız ve özgür sesidir. Bu işlev iyi yürürse yargı anlam kazanır.

Uygar, çağdaş ve demokratik ülkelerde BASKI GRUBU olarak önemli etkili ve yol gösterici işlev yürüten Barolar gibi Türkiye Barolar Birliği de BASKI GRUBU niteliği ile yasa ile daraltılmış da olsa, Adalet Bakanlığı'nın vesayeti de olsa, Yargıtay'ın baskı ve sansürü de olsa «BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI» kavramını yaşatmaya, ayakta tutmaya kararlıdır. Barolar, kutsal savunma hakkına, onun örgütlü temsilcilerine kimden gelirse gelsin nereden gelirse gelsin, her türlü kişi ve kurumun müdahalesine karşı uğraş vermeye kararlıdır.

Zamanında Yargıtay'ın başında Türk hukukunun, Türk yargı ve adaletinin devleri bulundu. Konuşmalarında hem demokratik, laik hukuk devleti sorunlarına, hem yargı sorunlarına hem de avukat ve Baroların bağımsızlığı sorunlarına değinen Recai Seçkin, İmran Öktem ve Ferruh Adalı gibi Yargıtay Başkanlarını Türk toplumunun Türk adaletinin ve Yargıtay'ın daha çok arayacağı anlaşılıyor. Biz Yargıtay Başkanları'nın, Fatih Sultan Mehmet'in yaptığı haksızlık nedeniyle iki elinin kesilmesine karar veren KADI kadar cesaretlili olmalarını beklemiyoruz ama her türlü kişi, organ ve yürütmenin karşısında bağımsızlıklarını korumalarını istiyoruz; yanlış, dar, kısır bir yorumla Yargıtay Kanununun 59/2. maddesine sığınmak yerine savunmanın temsilcisi Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın koşulsuz konuşmasına açık Yargıtay Başkanları'nın geleceğine olan umudumuzu koruyoruz.

En sağlıklı, en tutarlı ve geçerli yöntemi bulup en güzel eylemi uygulayacağınız inancı ile sizlere teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

ANKARA'DA TOPLANAN BARO BAŞKANLARININ KAMUOYUNA AÇIKLAMASI

15.7.1990

Türkiye Barolar Birliği'nin çağrısı üzerine 14.7.1990 günü Ankara'da toplanan Baro Başkanları, aşağıdaki görüşlerinin kamuoyuna açıklanmasına oybirliği ile karar vermişlerdir :

Toplantıda Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın geçmiş dönemlerde her adli yılın açılışında Türkiye Barolar Birliği Başkanlarının konuşma metnini, önceden Yargıtay'a verdikleri konusundaki iddiası ile ilgili olarak konuşan Birlik eski Başkanları Faruk EREM, Atilla SAV ve Teoman EVREN'in önceden konuşma metni verilmesi konusunda hiçbir uygulama olmadığını, bunun aksinin kanıtlanamayacağını açıklamaları üzerine Yargıtay Başkanı'nın gerçekleri, Daire Başkanları'na yansıtmadığı, onları yanlış bilgilendirip, yönlendirdiği, bilinçli ve planlı şekilde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını engellediği anlaşılmış, Yargıtay Başkanı, bulunduğu yüce makama yakışmayan düşünce ve tutumu nedeniyle kınanmıştır.

Yargıtay Daire Başkanları'nın geçmişteki uygulama gerçeğini araştırma ve inceleme gereğini duymayısları üzüntü ile karşılanmıştır. Görevinde geçici olarak bulunan Yargıtay Başkanı'nın tutumunun, Türkiye Barolar Birliği ile Yargıtay ilişkilerini bozmayacağı vurgulanmış, Yargıtay'ın en az İsmet Ocakçioğlu kadar Türkiye Barolar Birliği'nin, Baroların ve Türk insanının ortak değeri olduğu, Yargıtay Başkanı'nın düşünce, tutum ve davranışlarının tüm Yargıtay Camiasına mal edilmesinin yanlış olacağı, Yargıtay'ın üye çoğunluğunun Yargıtay Başkanı'nın tutumunu benimsemediği gözlemlenmiştir.

Yargıtay Başkanı'nın «Sav-Savunma-Yargı» birliğini yok sayan anlayışı benimsememiş, savunmanın dışlanmak istenmesinin yargıyı aksatacağı adaleti güçsüzleştireceği, topluma güven veremeyeceği, hukukun üstünlüğü ilkesini ve yargı bağımsızlığını zedeleyeceği ifade edilmiştir.

Yargıtay Başkanlığı'nın haksız, yersiz ve hukuka aykırı şekilde konuşma metni isteğini reddeden Türkiye Barolar Birliği Başkanı Önder SAV'ın tavrı, tutumu, kamuoyuna açıklamaları, meslek onuru, düşünce özgürlüğü ve Baroların Bağımsızlığı ile ilgili olarak ödün vermeyişi, sansür hevesine boyun eğmeyişi, Yargıtay'ın yıpratılmaması konusundaki sabırlı, titiz ve özenli davranışı takdirle karşılanmıştır.

6 Eylül 1990 tarihinde Türkiye'de hiçbir yerde, hiçbir Baro tarafından adli yıl açılış töreni yapılmaması, böyle bir törene katılmaması, 1990-1991 adli yıl açılışının, Ankara'da Türkiye Barolar Birliği tarafından düzenlenecek geniş katılımlı, görkemli ayrı bir toplantı ile kutlanması, toplantıda bütün Baroların temsilcilerinin bulunması, diğer konularla ilgili değerlendirme ve çağrının ve benzeri hususların Türkiye Barolar Birliği'nce düşünülmesi uygun görülmüştür. Ayrı bir adli yıl toplantısı düzenlenmesi uygulanmasının, Yargıtay Başkanlığı'nın «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünü bozan anlayışı değişmedikçe gelecek yıllarda da sürdürülmesi benimsenmiştir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 833/22

27.7.1990

Baro Başkanlığı
.....

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Birlik eski Başkanları ve Baro Başkanlarının 14 Temmuz 1990 tarihinde yaptıkları ortak toplantıda, Yargıtay'da düzenlenen törenden ayrı olarak Ankara'da 6 Eylül 1990 tarihinde Yargı Yılı açılış toplantısı düzenlenmesine karar verilmiş ve kamuoyuna açıklanmıştı. Anılan açıklama, 17.6.1990 tarihli 796/21 sayılı genelge ile Baronuza gönderilmişti.

14.7.1990 tarihinde benimsenen ortak görüşe göre 6 Eylül 1990 tarihinde Türkiye'de

sadece Ankara'da Türkiye Barolar Birliği'nin bütün Baroların katılımı ile düzenlenecek toplantı yapılacak, başka hiçbir ilde, toplantı yapılmayacaktır.

Toplantının saatinin, Yargıtay toplantısından sonra olması (muhtemelen saat 13.00), sabah 9.30 veya 10.00'da Anıtkabir'de Aslanlı yolun başlangıcından itibaren tüm Baroların ve katılan Avukatların cübbeli yürüyüşünü ve Atatürk'ün huzurunda saygı duruşunun yapılması ve çelenk konulması uygun görülmektedir. Bu nedenle toplantıya katılacak meslektaşlarımızın cübbelerini getirmeleri gerekecektir. Toplantı için Ankara Hukuk Fakültesi Salonu düşünülmekte, ancak yapılmakta olan onarımın bitirilememesi rizikosu karşısında başka seçenekler de aranmaktadır. Durum ayrıca bildirilecektir.

14.7.1990 tarihli toplantıda, Barolarımızın ayrı ayrı isimlerinin yazıldığı çiçek sepetlerinin toplantı salonunda bulundurulması da istenilmiştir. Çiçek siparişi vermek isteyen Barolarımızın Türkiye Barolar Birliği'nin T. Emlak Bankası Kızılay Şubesi nezdindeki 40248 sayılı vadesiz hesabına 50.000,— TL. (çiçek siparişi adı altında) yatırmaları halinde sorunun Ankara'da topluca ve daha kolay çözülmesi mümkün olacaktır.

Toplantıya Baronuz mensubu meslektaşlarımızdan kimlerin katılacağına ve isimlerinin en az bir hafta önceden Birliğimize ulaşacak şekilde bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO : 924/25

23.8.1990

Baro Başkanlığı
.....

27.7.1990 tarih ve 833/22 sayılı genelgemiz ile 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak «Yargı Yılı'nın Açılış Toplantısı» ile ilgili bilgi ve

rilmiş ve gelişmelerin de bildirileceği belirtilmişti.

Toplantı, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi «Farabi Salonu»nda yapılacak ve saat 13.00'de başlayacaktır. Meslekdaşlarımızın toplantıyı cübbeli olarak izlemeleri uygun görülmektedir.

Toplantıya Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Siyasi Partilerin Genel Başkanları ve temsilcileri, Ankara'daki Yüksek Yargı Kuruluşları'nın Başkanları, Üyeleri ve görevli diğer Yargıç ve Savcıları, Ankara Adli ve İdari Yargı mensubu Yargıç ve Savcılar ile Avukatlar, hukukçu olan Bakan ve Milletvekilleri, Kamu Kurumu niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Üniversite Rektörleri, Ankara Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri, Ankara Valisi ve Büyükşehir Belediye Başkanı, TRT ve Basın mensupları ve Sendikalar çağrılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanları'na konuşmak istemelerini 31.8.1990'a kadar bildirmeleri halinde kürsümüzün kendilerine açık olacağı yazı ile bildirilmiştir.

Toplantı öncesi saat 10.45'de Anıt Kabir'de Aslanlı Yolun başlangıcında tören başlama alanında Baro Başkanları ve toplantıya katılacak bütün meslekdaşlarımız cübbeleri ile hazır bulunacaklardır. Aslanlı Yol'un başında cübbeler giyilecek ve Atatürk'ün huzuruna kadar cübbe ile yürünecek ve saygı duruşu ya-

pılıp çelenk konacak, Anıt Kabir resmi tören ve konuk defteri imzalanacaktır.

Meslekdaşlarımız Anıt Kabir'e kendi olanakları ile gidebilecekleri gibi dilerlerse Ankara Büyükşehir Belediye'sinden sağlanacak otobüslerden de yararlanabileceklerdir. Otobüsler en geç saat 10.30'da Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi bitişiğindeki Sıhhiye köprüsü üzerinden hareket edeceklerdir; Anıt Kabir'deki tören dönüşünü bekleyip yolcuları Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi önünde indireceklerdir.

Toplantı Salonunda isimlerine yazılı çiçek sepeti bulundurmamak isteyen Barolarımızdan T. Emlak Bankası Kızılay Şubesindeki 40248 sayılı hesaba «Çiçek Siparişi» adı altında 50.000,— TL. gönderilmeye başlanmıştır. İlgilenen Barolarımız adına gerekli siparişler Birliğimizce yaptırılacaktır.

Baronuz mensubu meslekdaşlarımızdan toplantıya katılacak olanların isimlerinin en az bir hafta önce Birliğimize ulaşacak şekilde bildirilmesini tekrar hatırlatmakta yarar görüyorum.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ 21 YAŞINDA

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

9.8.1990

Türkiye Barolar Birliği, 21 yaşını doldurdu. Geride bıraktığımız yirminci yılı, ülkemiz, insanımız, demokrasimiz, adalet ve yargımız, mesleğimiz ve meslek kuruluşlarımız, sorumlu ve sıkıntılı yaşadı. Ülkemiz ve demokrasi-miz, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri açısından hiç de iyi sınav vermedi.

Yasama, yürütme ve yargı ERKLERİNİN AYRILIĞI kuralı, kökünden sarsılmıştır. «YASAMANIN DEVREDİLMEZLİĞİ» kuralı zedelenmiş, TBMM kendi güvenoyuyla görevlendirdiği hükümeti denetleyemez duruma gelmiştir. Kanunlardan çok KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME çıkarılmış, hukuk devleti bir yana kanun devleti bile unutulmuş, KHK'ler, hukuk dışı söz ve davranışlarla

KEYFİ DEVLET anlayışının varlığı tartışılır olmuştur.

Son zamanlardaki uygulama ve davranışlar ile anayasanın fiilen tadili görünümü yaratılmıştır. Anayasada olmayan yetkilerin kullanılmasyla parlamenter demokrasi ilkelelerinden uzaklaşıp başkanlık sisteminin fiili uygulamasına, yürütme organı gözyummuştur. Cumhurbaşkanlığı makamı, yasamanın, yürütmenin ve yargının da üstünde bir konuma sokulmuş, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri iyice sarsılmıştır. Ayrıca insan hak ve özgürlükleri çiğnenmiş, basın haber vermesi ve yorum yapması engellenmiş, basına sansür getirilmiş, fertlerin haber edinme özgürlüğü zedelenmiş, matbaaların kapatılması dönemi başlatılmıştır.

Bütün bu hukuk dışı işlem ve tutumlara karşı toplumun demokratik TEPKİ KOYMA olanakları yok denecek derecede sınırlanmış, üniversiteler etkisizleşmiş, aydınlar susmuş ve sinmiş, yargı kuruluşları susturulmuştur. Yasal ve fiili engellere karşın Türkiye Barolar Birliği, Barolar, «SAV-SAVUNMA-YARGI» bütünlüğünü ve yargı bağımsızlığını koruma görevini, ödün vermeden büyük bir gayret ve titizlikle yürütmeğe devam etmişler, «VESA-YET ALTINDA BARO» anlayışını reddetmişler, «BASKI GRUBU» olma işlevlerini, etkili bir şekilde yapmışlardır.

Balıkesir ve Denizli Baro Başkanlarının aleyhlerine davalar açılması, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu syelerinin görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesi için Adalet Bakanlığı'nın talimatı ile dava açılmış olması, «Baroların Bağımsızlığı» ilkesini zedelemiş, fakat Baroları geriletemiştir.

«YARGI BAĞIMSIZLIĞI» kavramı, ya gerçekten iyi anlaşılmamış ya da anlamamazlıktan gelinmiştir. «Anayasal bir Kurumdur» diye sözde bir iyi kalkan bulunmuş, buna sığınılarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısı, oluşumu ve işleyişi ile ilgili hiçbir rahatsızlık ve değişiklik kıpırtısı ve gayreti gösterilmemiştir. Yargı bağımsızlığı ve Hâkim güvencesi ile içiçe olan bu Kurul'un siyasal iktidarın güdüm ve kontrolünde tutulması için azami titizlik ve özen gösterilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği, yılmadan ve usanmadan Cumhurbaşkanının, Danıştay üyelerinin dörtte birini, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerini ve Anayasa Mahkemesi üyelerini seçme yetkisinin kaldırılması uğraşını verirken ve demokratik hukuk devleti ilkesine ve yargı bağımsızlığı kurumuna sahip çıkarken ne yazık ki en beklenmeyen davranış Yargıtay yöneticilerinden gelmiştir.

Aylarca önce Türkiye Barolar Birliği Başkanından konuşma metnini isteyip sansür hevesine kapılan Yargıtay Başkanı, emeline ulaşamayınca güzel ve anlamlı bir geleneği çiğnemiş, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğüne darbe indirmiş, öntümüzdeki yargı yılının açılışında, yargıyı ve Yargıtay'ı «SAVUNMASIZ» ve «TEK BAŞINA» bırakmıştır. Bu davranış, belki hukuk dışına çıkanları ve barolardan rahatsız olanları sevindirecektir ama gerçek hukukçuları ve yargı mensuplarını üzecektir.

Türkiye Barolar Birliği ve barolar, «Baroların Bağımsızlığı» yanında «Yargının Bağımsızlığı» kavgasını vermeğe devam edecektir. Çünkü Yargı Bağımsızlığı, Yargıtay'dan çok, yargıç ve savcılardan çok savunma hakkının ve Türk insanının güvencesidir; demokratik hukuk devletinin en temel unsurudur. SAVUNMASIZ yargı yılı açılışı töreni yapmak isteyen sansür heveslileri, en kısa zamanda, baroların bağımsız olmadığı ülkede, yargının ve yargıtayın da bağımsız olamayacağını öğreneceklerdir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

● DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ KUTLANDI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ NEDENİYLE YAPTIĞI KONUŞMA

5.6.1990

Sayın konukları, TRT ve basının değerli temsilcilerini saygılarımla selamlıyorum.

Böyle anlamlı birgünde bana da konuşma olanağı tanıdıkları için TMMOB'nin değerli yöneticilerine teşekkür ediyorum.

Çağımız, eskimeye başladı; yerini yeni bir çağa bırakmaya hazırlanıyor. Bu çağ için çok şey söylendi, «Uzay Çağı», «Sanayi Çağı», «Bilgisayar Çağı» v.s. bunların hepsinden önemlisi ve çağa yakışan ad, «İNSAN HAKLARI ÇAĞI»dır.

Bilim ve teknolojiye elde edilen başarılar kadar insan haklarında alınan mesafeler de önem kazandı. Artık devletler kadar «İNSAN» da önem kazandı. İnsan, temel haklarıyla, sosyal ve ekonomik haklarıyla dünya gündeminde birinci sırada yer aldı.

Günümüzde, teknolojik gelişme, ekonomik büyüme, kalkınma derken insanın çevresiyle ilişkileri de önem kazandı; insanın çevre ile ilgili haklarının korunması ciddi şekilde tartışılır oldu.

Son yılların en tartışılan konusu, «Çevre Sorunları»dır. Hava, su, toprak kirliliği, gürültü, doğayı kirleten çöpler, asit yağmuru, zararlı atıklar, nükleer denemeler, sağlıksız kentleşme, üzerinde en çok konuşulan sorunlar haline geldi.

Artık insanlarımız, 500'den fazla insanın ölümüne yol açan Mexico City'deki sıvılaştırılmış petrolgazı tesisindeki patlamayı, Hindistan'ın Bhopal kentindeki 2500'den fazla insanı öldüren gaz kaçağını, Sandoz fabrikasının Ren nehrini zehirlemesini ve Çernobil faciasını konuşuyor, Çernobil'in Rusya sınırını aşarak ülkemizde yarattığı radyasyon tehlikesini, çok sıcak olarak yaşadı. Türk insanı, İnsanımız artık, nükleer denemelerin spreylerde kullanılan itici gazın ve hatta egzoz gazlarının OZON tabakasının incelmesine neden

olduğunu biliyor, bu incelmenin kendi sağlığını tehdit ettiğini anlıyor; kendisini çevresinden gelen bu tehlikelere karşı korumak istiyor.

İthal edilen zehirli çöpler, kirlenmeden meydana gelen Marmara Denizindeki kırmızı lekeler, radyasyonlu çaylar, zehirli variller, zehirli deterjanlar, zehirli atık taşıyan dehşet gemisi... Bunlar artık Türk insanının tepkisine neden oluyor. Awacs Jet uçakları için Konuya Ovası'na yapılacak havaalanı genişletilmesi girişimlerine Aliğa Termik Santralına karşı kitlesel direnişler bundandır.

Sorunlar, bugün çözülmezse yarın hiç çözülemeyecektir. Anayasamızda «Herkes Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir.» denilmektedir.

Dünyada, 1960'lı yıllarda konuşulmaya başlanan 1972 yılındaki BM çevre konferansı ile insanlığın duyarlı olması sağlanan çevre sorunlarına eğilmemiz çok eskilere gitmiyor. Başka ülkeler, çevre sorununa ciddi biçimde çözüm ararken Türkiye'de «Önce kalkınmayı sağlayalım, çevre sorunlarını ondan sonra nasıl olsa çözeriz» mantığı işletilmiştir. Zamanla, bu anlayışın Türkiye'ye nasıl pahalya mâl olduğu, kaynakların acımasızca nasıl tüketildiği, çevre kirlenmesinin bedelinin ne kadar yüksek olduğu anlaşılmıştır. Ormanların katledilmesi, gözönündeki denizin kirlenip girilemez, yüzülemez hale gelmesi, balıkların ölmesi, kentlerde yeşil alanların yok edilip sağlıksız betonlaşmaya gidilmesi, büyük kentlerdeki hava kirliliği, tarım arazilerinin azalması, köyden kente göçün yarattığı tarımsal, sosyal ve ekonomik dert ve sıkıntılar, artan nüfusu doyurma endişeleri, birdenbire aşılmaz dağlar gibi Türk insanının karşısına dikilivermiştir.

1983 yılında çıkarılan ve olumlu yönleri olan çevre kanunundaki bir sakıncalı madde ve anlayışa dikkat çekmek isterim. Yasanın 3. maddesinin (c) fıkrasında «Arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, KALKINMA

çabalarını olumsuz yönde etkilememeyi dik-kate olarak çevrenin korunması ve kirlenme-mesi hedefini gözetirler» denilmektedir.

Bu maddeden, kalkınma çabaları uğruna çevre korunması feda edilebilecek, çevre kir-liliğine gözyumulacaktır, anlamı çıkıyor. Oysa eski Norveç Başbakanı Brundtland'ın Başkan-lığındaki Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyo-nu'nca hazırlanan «Ortak Geleceğimiz» rapo-runda, «Devletler, çevreyi ve doğal kaynakları bugünün ve geleceğin kuşakları yararına ko-ruyacak ve kullanacaktır» denilmiştir. Vakit geçirilmeden insanın «çevre hakkını» somut olarak koruyacak bu anlayış benimsenmeli ve gerekli yasal değişiklik yapılmalıdır. Bu yapılmadığı takdirde «kalkınma çabaları» adı altında kirli-geri teknoloji ve zararlı atık aktarı-mının nükleer santrallerin, alt yapısız, sağlık-sız kentleşmelerin, kimyasal gaz facialarının önlenmesi mümkün olmayacaktır.

Çevre Kanunu ve buna göre çıkartılan «Hava kirliliği kontrol» - «Gürültü kontrol» - «Su kirliliği kontrol» yönetmeliklerine rağ-men çevre sorunları ile ilgili mevzuatımız, fevkalâde dağınık ve karışık; pek çok ku-ruluştaki çevre ile ilgili üniteler vardır. Çevre sorunlarında etkili ve hızlı başarı sağlanabil-mesi için bütün mevzuatın ve birimlerin tek çatı altında toplanması gerekir. Çevre sorun-ları ile ilgili «Devlet Bakanlığı» anlayışı yet-mez adı konularak kuruluş kanunu hazırlana-rak çağdaş bilgi, teknoloji ve yetkilerle donatılarak, «Çevre Sorunları Bakanlığı» kurul-malıdır. Böylece uluslararası toplantılarda daha etkin olmak da mümkün hale gelecektir.

Çevre Kanununda Merkez Çevre Kurulu'na bazı kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından üye alınması yazılıdır; bu yetmez. Çevre konuları ile ilgili karar oluşturu-lmasında Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Mimar Mühendis Odaları Birliği, Türk Tabip-ler Birliği'nin ve diğer kuruluşların da oyu ve görüşleri alınmalıdır; sağlıklı bir «Ulusal Çev-re Politikası» ancak böyle oluşur. Kamu ku-rumu niteliğindeki meslek kuruluşları toplu-mda birer «BASKI GRUBU»dur. Çağdaş demok-ratik ülkelerde baskı gruplarından kaçılmaz onlarla birlikte politikalar oluşturulur. İngil-

tere'de yasa tasarıları baskı gruplarının katıl-dığı komisyonlarda görüşülerek yasalaştırılır. Türkiye'de baskı grupları, siyasal iktidarlar karşısında bağımsızlık ve tarafsızlıklarını ko-ruyarak aydınlatma ve uyarma görevlerini yapmaktadırlar. Çevre kirlenmesine karşı tüm ülke insanların elele vermesi gerekirken bas-kı gruplarından yararlanmamak da bir kay-nak ısrafıdır.

Büyüyelim, Türkiye'yi büyütelim, kalkı-nalım; ama büyürken çevre kirletiliyorsa, in-sanların yaşama ve çevre hakkı çiğneniyorsa ortaya konan tepkilere de kulak verelim. Kir-lenmenin faturasını, kirleten ödesin; kalkın-madan aslan payını alanlar, kalkınırken neden oldukları kirlenmenin bedelini, kamu zararını ödesinler. Sosyal Hukuk Devletinde yükü güçlüler çekmeli, güçlüler güçsüzleri ezme-meli.

İnsanlara sırf düşünceleri ve inançları yü-zünden işkence yapılmıyor; doğası karartıla-rak çevresi zehirlenerek, kirletilerek, yaşam ve çevre hakkına el uzatılarak da manevi iş-kence yapılıyor.

Dünya Çevre Gününü kutluyorum, tüm insanlarımıza fiziki ve manevi işkence ile kar-artılmamış ve kirlenmemiş bir dünyada mut-lu ve sağlıklı yaşam diliyorum.

● TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU'NUN ÜLKENİN, TOPLUMUN VE MESLEĞİN SORUNLARINA İLİŞKİN KAMUOYU AÇIKLAMASI

9.6.1990

Zonguldak Barosu'nun istek ve çağrısı üzerine Haziran ayı olağan toplantısını, Zon-guldak'da yapan Türkiye Barolar Birliği, ülke-nin, toplumun ve mesleğin sorunlarını ele alıp görüşmüş ve aşağıdaki hususları kamuoyuna açıklamayı uygun bulmuştur.

Ülkemizin ve toplumumuzun gündemi, mesleğimizi, Baroları ve Türkiye Barolar Bir-liği'ni çok yakından ilgilendiren hukuksal ko-nu ve sorunlarla yüklüdür. Bunların başında düşünce ve örgütlenme özgürlüğü gelmekte-

dir. «Demokratikleşme ve İNSAN HAKLARI ÇAĞI» olarak adlandırılan çağımızda düşünce özgürlüğüne yasak ve engel koyan, düşünce suçlusunun varlığını benimseyen uygar, demokratik bir hukuk devleti gösterilemez.

Anayasasında Cumhuriyetin nitelikleri sayılırken demokratik hukuk devleti yazan ülkemizde, düşünce açıklama özgürlüğü sınırlandırılmıştır. Uzun zamandır TCK'nun 141-142 ve 163. maddeleri tartışılmakta, bu maddelerde değişiklikler yapılması düşünülmektedir.

Sınıflararası eşitsizliğin giderilmesine çalışıp suçlanarak hüküm giymiş olanlar, 141-142. maddeler yönünden hapis hanelerdedir. Haksız ve yersiz yere mahkûm olanlar, hem bu maddeler yürürlükte olduğu hem de genel af çıkmadığı için çile doldurmaktadırlar.

141 ve 142. maddelerinin değişikliği, bir türlü Bakanlar Kurulu gündeminden dışarıya çıkamamıştır. Aslında getirilmek istenen değişiklik, çağdaş demokrasilere uygun da değildir; çünkü özünde düşünce suçunun varlığı benimsenmeye devam edilmektedir. Türkiye Barolar Birliği'nin kamuoyuna defalarca yansıttığı görüşü, «Düşüncenin suç sayılmasının ve cezalandırılmasının hukuk sistemimizden tamamen kaldırılması» şeklindedir.

«Türkiye'de düşünce açıklama özgürlüğü yoktur. Düşünceler ve fikirler cezalandırılıyor.» AYIBI ile daha fazla yürüyemeyiz. Zaman geçirmeden düşünce açıklama özgürlüğünün önündeki anayasal ve yasal tüm engeller kaldırılmalıdır, Türkiye, demokratik hukuk devleti ilkelerine saygılı ülkeler arasındaki yerini almalıdır.

Düşünce özgürlüğü kadar önemli bir başka husus da örgütlenme özgürlüğüdür. Bir ülkede örgütlenme özgürlüğü yoksa insanların temel hak ve özgürlüklerinde ve demokraside ciddi noksanlıklar var demektir. Meslek kuruluşları ve sendikaların her türlü vesayetten uzak, özgür ve bağımsızca örgütlenmelerine yasal engeller konulmuşsa demokrasi en büyük dayanağından yoksundur.

Sendikal özgürlük ve örgütlenmeyi önleyen, meslek kuruluşları ile ilişkilerini yasak-

layan meslek siyaseti yapma ve siyasal partileri etkileme faaliyetlerini ortadan kaldıran hükümler Anayasa'dan, yasalardan çıkarılmalıdır. Sendika kurma hakkı sadece işçilere ve işverenlere değil tüm çalışanlara tanınmalıdır. Çalışanların sendika hakkı, çağdaş demokrasinin gereği olduğu kadar Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (İLO) bizim de imzaladığımız 87-111 ve 151 sayılı sözleşmelerinin de kaçınılmaz gereğidir.

Sağlıklı bir sendikal örgütlenme olmadan işçilerin ve diğer çalışanların ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi mümkün olamaz. Böyle olunca da gerçek ücretler sürekli geriler ve sözleşmelerle sağlanan ücret artışları kısa sürede erir. Ülkemizde işçiler ve diğer çalışanlar aleyhine gelişen ücret dengesizliği, yıllardır uygulanan sağlıksız ekonomik politikalar ve enflasyon karşısında sürekli gerileyen ücretler, anayasa da tarif edildiği gibi insanca yaşamaya elverişli düzeye ulaştırılmalıdır; sosyal adalet ancak böyle gerçekleşir.

Sendikalar gibi Barolar da toplumda varolan «BASKI GRUBU» dur. Bu nitelik, Barolar için mensuplarının müşterek ihtiyaçlarının karşılanması ve mesleki faaliyetlerinin kolaylaştırılması görevlerinden daha önemlidir. Barolar, meslek, toplum ve ülke sorunları konusunda görüşlerini açıklayarak, çözümler önererek demokratik hukuk devletine katkıda bulunurlar. Baskı grupları, siyasal iktidar karşısında bağımsızlıklarını ve tarafsızlıklarını korurlar.

Avukatlık Yasası'nda «Bağımsızlıktan» sözedilmektedir. «Avukat, görevini yerine getirmede BAĞIMSIZDIR» denilmiştir. Bağlı olduğu meslek örgütü vesayet altında olan avukatın bağımsızlığı sözkonusu olamaz. Avukatın bağımsız sayılabilmesi için Baronun da bağımsız olması gerekir. Bağımsızlık, her çeşit etki, baskı, yönlendirme ve kuşkuadan arınmış şekilde özerk çalışmayı amaçlar. Bu anlamda Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının bağımsızlığından, savunma hakkının özgürce ve hiç bir şüpheye yervermeyecek biçimde kullanılmasından sözedilemez.

Türkiye Barolar Birliği, yasa ile alabildiğine daraltılan «Baroların bağımsızlığı» kavramını ayakta tutmaya, yargı gücünün en önemli ögesi olan «Savunma Hakkı»na yapılacak her türlü müdahalenin karşısında olma-ya, mesleği toplumdaki saygın yerine oturtmaya kararlıdır.

Mayıs ayı başında yürürlüğe giren «Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele» Kanunu olarak adlandırılan yasa kapsamına Baroların da alınmasını anlamak fevkalâde zordur. Üyelerinden aldıkları aidatlarla ayakta durmaya çalışan, mali sıkıntıları olan Baroların parasız görev yapan Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin ve hatta hizmetlilerinin yasa ile mal bildirimine zorlanmaları meslek camiamızda hayretle karşılanmıştır. «Rüşvet ve Yolsuzlukla mücadele»nin muhatabı büyük bir güçlük ve özveri ile bağımsız kamu görevi yapmaya çalışan «BARO» lar olmasa gerek. Baroları da kapsamına almakla rüşvet ve yolsuzluk için yanlış adres gösterilmiş yasa, esas varmak istediği amacından saptırılmıştır.

Ülkemizin gündeminde olan bir önemli konuya daha değinerek görüşlerimizi noktalamak istiyoruz. Ülke ekonomisine sayısız katkıları olan, devlete uzman eleman ve kadrolar yetiştiren KİT'lerin ÖZELLEŞTİRİLMESİ tartışması, yapılmaktadır. Anayasamız, kamulaştırma ve devletleştirmeyi benimsemiştir. Anayasada, ÖZELLEŞTİRME diye bir uygulama yoktur ve özelleştirme anayasamızın 47. maddesine de aykırıdır. Anayasa, tam tersine bir uygulamayı öngörmekte, özel teşebbüsün yaptığı hizmet veya üretim, ülke çapında kamu ihtiyacına hitap ediyorsa onun devletleştirilmesine izin vermektedir.

Bir an için özelleştirme'nin Anayasaya ve Hukuka aykırı olmadığı varsayılabilirse bile yapılan işlemler, ülke çıkarına, toplum ve insanların yararına değildir. KİT'ler, Özelleştirme adı altında yabancılara satılmaktadır. Dün Çitosan satıldı, sıra Erdemir, Petkim'de; yarın da Türkiye Taşkömürü Kurumunda olacaktır. Bu dev kuruluşların sanayiye katkısı sayılamayacak kadar çoktur; ayrıca ekonomiyi düzenleme işlevleri de vardır; temellerinde

Türk halkının emeği ve alınteri yatmaktadır. Halkın malı olan ve işgücü yaratan sanayinin belkemiği olan KİT'ler elden çıkarılamaz; yabancılara satılamaz. YABANCILAŞTIRILMAZ.

1933 yılında Sümerbank'ın kuruluşundan buyana 57 yıllık deneyim ve birikimi çarpık bir ekonomik felsefe uğruna yabancılaştırılan halka karşı suç işlemiş duruma düşeceklerdir. Gelecek kuşaklar, YABANCILAŞTIRILMA MİMARLARINI yargılayacaklardır.

● ADLİ TATİLİN BAŞLAMASINA İLİŞKİN BASIN BÜLTENİ

BASIN BÜLTENİ

19.7.1990

20 Temmuz 1990 günü, adli tatil başlıyor. Adli Tatil, hukukumuz, yargımız, mahkemelerimiz, yargıç savcı ve avukatlarımız yönünden önemli bir uygulamadır. Geride bırakmaya hazırlandığımız adli yıl, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri, hukukumuz, adalet ve yargımız açısından çok sorunlu ve sıkıntılı geçmiştir.

Hukukun üstünlüğü ilkesinin temel unsur ve göstergelerinden «Kuvvetler Ayrılığı ve «Yargı Bağımsızlığı» yolunda geri adımlar atılmıştır. Kanun Hükmünde Kararnemelerle «Yasamanın Devredilmezliği» kuralı zedelenmiş, TBMM, kendi güven oyuyla görevlendirildiği hükümeti denetleyemez duruma sokulmuştur.

3479 sayılı Yetki Yasasının Anayasa Mahkemesince iptal edilmesiyle buna göre çıkarılmış birçok KHK.lerin akibeti tartışılır hale gelmiştir. KHK.ler tartışması ve karmaşası, Anayasa saygısını sarsmıştır. 424 sayılı KHK. topluma, Türk insanına yeni dertler yeni sıkıntılar getirmiştir. SÜRGÜN-kurumlaşmış, BASINA SANSÜR, anayasa ile yasaklanmış olmasına rağmen hayatiyet kazanmış, matbaaların kapatılması gündeme gelmiş, olağanüstü hale ilan edildiği bölge dışında bütün yurttta uygulama alanı yaratılmıştır. 424 sayılı KHK.le ilgili olarak Anayasa Mahkeme-

sine gidilebileceği, tarafımızdan 10 Mayıs 1990 günü yapılan Danıştay konuşmasında açıkça belirtilmişti. Bugün konuyu, Anayasa Mahkemesi'nin ESAS'tan inceleme kararını almasını hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin uygulanması açısından yerinde ve anlamlı bulmaktayız.

Bir yandan KHK.lerle yasamaya sık-sık müdahale edilirken diğer yandan YARGI BAĞIMSIZLIĞI da zedelenmiştir. «Anayasal bir kurum»dur bahanesine sığınarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısı, oluşumu ve işleyişi ile ilgili hiçbir rahatsızlık ve değişiklik kıpırtısı ve gayreti gösterilmemiştir. Yargı bağımsızlığı ve Hâkim güvencesi ile içiçe olan bu Kurul'un siyasal iktidarın güdümünde kalması, Adalet Bakanlığı'nın kontrolünde tutulması için azami titizlik ve özen gösterilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun atamalarının söylentileri ve yargı çevrelerindeki tartışmaları hala sürmektedir. Önemli bazı atamalarda, liyakatten çok yürütmeye yakın olma ölçüsünün ön planda tutulduğu yakınmaları yaygındır. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na aradan Cumhurbaşkanı ataması kaldırılarak DOĞRUDAN Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca üyeler seçilmedikçe, Kuruldan Adalet Bakanı ve Müsteşarı çıkarılmadıkça Türkiye'de yargının bağımsızlığından ve yargıç güvencesinden söz etmek zor olacaktır.

Türk insanı, 1990 yılında, eskiden daha yoğun şekilde davaların uzamasından, adaletin gecikmesinden, yargıdaki haksızlıklardan yakınır olmuştur. Yargıçlarımızdan fazla iş arasında bunalma, dosyaları yeterli inceleyecek zamanı bulamama, şikayetleri gelmektedir. Bütün bu engellerin aşılarda ADALET'in gerçekleştirilebilmesi ve hukuka uygun kararlar verilebilmesi de güçleşmektedir.

1990 adli yılının görünür sıkıntı ve özelliklerinden birisi de «SAV-SAVUNMA-YARGI» bütünlüğü içindeki SAVUNMA'nın ve savunma mesleğinin örgütleri Baro'ların önüne çıkartılan engellerdir. Görevini yerine getirmede bağımsız olan avukatlar, görevlerinde zor-

luklar ve engellerle karşılaşmaktadırlar, Baroların bağımsızlığı anlayışından ve Baroların rahatsızlık duyulmuştur. İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin görevden alınması ve yerlerine yenilerinin seçilmesi için Adalet Bakanlığı'nın talimatı ile dava açılmış olması, ayrıca Balıkesir ve Denizli Baro Başkanlarının aleyhlerine davalar açılmış olması, Adalet Bakanlığı'nın vesayeti yanında, mahkemelerin de baskısının varlığını kanıtlamıştır.

6 Eylül tarihinde yapılacak olan Adli Yılı'nın Açılışı Töreninde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşma metninin, Yargıtay Başkanlar Kurulunca istenmesi, Yargıtay Yönetiminden hiç beklenmeyen haksız ve talihsiz bir davranış olmuştur. Yürütmenin Barolar'a müdahalesinden yakınılırken Yargıtay yönetiminin sansür hevesi, hukuk adına, yargı bağımsızlığı adına, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğü adına umut kırıcı olmuştur. Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede, yargının ve Yargıtay'ın bağımsız olamayacağı unutulmamalıdır.

Bütün bu sayılan olumsuzluklara karşı Türk Avukatlarının, yargıçların, savcılarının, baroların ve yargının bağımsızlığına yapılan her çeşit müdahaleyi aşacağına, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri yolunda ödün vermeden ilerleyeceğine inanıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● GAZETECİLER CEMİYETİ'NİN 1990 BASIN ÖZGÜRLÜK ÖDÜLÜ TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NE VERİLDİ

Gazeteciler Cemiyeti'nin 1990 BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ÖDÜLÜ'ne kuruluş olarak Türkiye Barolar Birliği layık görülmüştür. Ödül, 24 Temmuz 1990 tarihinde düzenlenen bir törenle Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nezih Demirent tarafından Türkiye Barolar Birliği adına Başkan Önder Sav'a verilmiştir.

GAZETECİLER CEMİYETİ'NİN 18.7.1990 TARİHLİ YAZISI

Sayın Önder Sav
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Ankara

Cemiyetimizin basın özgürlüğünün önemi ni vurgulamak amacıyla heryıl bir kişi ve kuruluşa verilmek üzere koyduğu «Basın Özgürlüğü Ödülü»nün bu yıl kuruluş olarak «Türkiye Barolar Birliği»ne verilmesi uygun görüldü.

Ödülün verileceği kişi ve kuruluşu belirlemek amacıyla TBMM de grubu bulunan siyasi partiler, Türkiye Barolar Birliği, İstanbul Üniversitesi ve Basın Meslek Kuruluşları temsilcilerinden teşekkül eden jürinin bu kararı oybirliği ile almış olmasının da ayrı bir önem taşıdığını vurgulamak isteriz.

Hür ve demokratik rejimin vazgeçilmez öğelerinden biri olan basın özgürlüğü'nün korunması yolunda kuruluş olarak gösterdiğiniz etkinliğin devam edeceği inancındayız. Bu nedenle şahsınızda tüm mensuplarınızı kutlarız.

Saygılarımızla

Nezih DEMİRKENT

Gazeteciler Cemiyeti Başkanı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN 19.7.1990 TARİHLİ CEVABI

Sayın Nezih DEMİRKENT
Gazeteciler Cemiyeti Başkanı
Türkocağı Cad. No: 1
Çağaloğlu - İSTANBUL

Sayın Başkan, Cemiyetinizin öncülüğünde düzenlenen «Basın Özgürlüğü» ödülünün jüri tarafından kuruluş olarak Türkiye Barolar Birliği'ne verilmesinin uygun görüldüğünü telgraf mesajınızdan öğrenmiş bulunuyorum. Düzenlediğiniz törene katılacağım.

Sansürün kaldırılışının 82. yıldönümünü kutlamaya hazırlandığımız yılda, ülkemizde Kanun Hükmünde Kararname ile basına sansür konulması eğilimlerini üzüntüyle karşı-

yoruz, kınıyoruz. Basın özgürlüğünü kısıtlayan, engelleyen hiçbir tutum, önlem ve düzenleme Birliğimizden olur alamaz. Demokratik hukuk devletinde basın özgürlüğünün, vatandaşın en temel hak ve özgürlüğü olduğunun bundan ödün verilemeyeceğinin inanç ve bilinci içinde basın özgürlüğü ödülüne layık olacağımızın bilinmesini rica eder, teveccüh ve ilgileriniz için teşekkür ederiz.

Saygılarımızla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI ÖNDER SAV'IN ÖDÜL TÖRENİNDE YAPTIĞI KONUŞMA

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Önder Sav, törende yaptığı konuşmada son yıllarda hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı Anayasa için, demokratik hukuk devleti ilkelere ödün vermeden çaba gösteren Türkiye Barolar Birliği'ne bu ödülün verilmesinin, Türkiye'de bir takım değer yargılarının hala ayakta tutulmaya çalışıldığının somut göstergesi olduğunu söyledi. Önder Sav, «Ödülün kişi olarak TBMM Başkanı Kaya Erdem'e verilmesi de bir başka anlam simgeliyor. Aslında kanun hükmünde kararnamelerle darboğaza sokulan, 82 yıl öncesinde karanlıklara gömdüğümüz sansürü hortlatan KHK'lara karşı görevini yapmakla yükümlü olan yasa organının başkanına verilmesi, Türk halkı ve basınının TBMM'ye güvenini sürdürdüğünü simgeliyor. Basının ensesindeki kılıcın kırılmaması olmasından hayıflanmaktayız» dedi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN GAZETECİLER CEMİYETİNDEKİ BASIN TOPLANTISINDA YAPTIĞI AÇIKLAMALAR

25.7.1990

Türk basınının değerli temsilcileri, sayın konuklar, hepimize hoşgeldiniz diyor, saygılarımla selamlıyorum.

Gazeteciler Cemiyeti'nin çatısı altında Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak yaptığım bu ilk basın toplantısının basına SANSÜRÜN kaldırılışının 82. yıldönümünün ertesi gününde olması, ilginç bir rastlantı. Bu vesile ile bize bu salonu veren ve koyduğu «BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ÖDÜLÜ» ile Türkiye Barolar Birliği'ni onurlandıran Gazeteciler Cemiyeti Yöneticilerine teşekkür ediyorum.

Değerli Gazeteci Çetin Emeç'i ve yitirdiğimiz diğer basın mensuplarını rahmetle anıyorum, Çetin Emeç'in katillerinin hala bulunamamasını affedilmez bir adalet zaafı olarak gördüğümü belirtmek istiyorum ve Çetin Emeç'in son yazısında değindiği, «Örülen me lanet ilmekleri dokuyan ellerin yanına kâr kaldı.» diye hayıflanıyorum.

Bu yıl bize verilmesi uygun görülen ödülü, buruk bir sevinçle aldığımızı itiraf etmek isterim. Çünkü hala ülkemizde, düşünceleri açıklamak cezalandırılıyor, çünkü hala düşüncelerinden, yazılarından ötürü cezaevlerinde çile dolduran gazeteciler var ve Türkiye, basınına yüzlerce yıl cezalar veren ülke olmanın ayıbını yaşıyor, matbaalar kapatılması dönemini yaşıyor ve KHK. ile basının haber vermesi, yorum yapması engelleniyor ve anayasa ile yasaklanmış SANSÜR hortluyor. İnsan hak ve özgürlükleri çiğneniyor, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri zedeleniyor. Toplumumuz, demokratik tepkisini koyamıyor, Üniversiteler etkisizleşmiş ve suskun, yargı organları çekingen, aydınlar sinmiş, TBMM. kendi güven oyuyla görev getirdiği hükümeti denetleyemez duruma sokulmuştur.

Yönetim, sadece yasama faaliyetlerine elatmakla kalmamış, yargıyı da kendi bünyesi içinde eritme ve yargıcın bağımsızlığını kaldırma girişimleri, yargı, adalet ve demokrasi için tehlikeli boyutlara varmıştır.

Anayasal bir kuruluş olan ve başında Adalet Bakanı, içinde müsteşarın bulunduğu Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, yargı bağımsızlığına gölge düşürmüştür. Yönetimin gözetim ve denetimi altında gerçek bir yargı bağımsızlığından söz edilemez. Böyle durum-

larda hukukun üstünlüğünü savunan gerçek hukukçulara ciddi ve kaçınılmaz görevler düşmektedir. Hukukçu, görevini yapmıyorsa, yapmaktan bilinçli şekilde kaçınıyorsa o zaman hukukun emrinde değildir, HUKUKUN DIŞINDAKİ GÜÇLERİN emrindedir.

Bir zamanlar bir Yargıtay Başkanı vardı; gerici, yurt için tehlikeli şeriat gidişi karşısında aydın ve doğruyu gören vatandaşların dikkatini çekmeyi görev bilen ve Atatürk'ün Bursa nutkunu hatırlatan, gerçek hukukçuluk görevini Yargıtay kürsüsünden çekinmeden yapan büyük insan İMRAN ÖKTEM vardı. 24 yıl önce bu büyük hukukçu, «Baroların tam istiklâliyi sağlayacak, onları idarenin vesayetinden kurtaracak, avukatları, mahkemelerin tam bir yardımcısı haline getirecek Avukatlık Kanunu beklemekteyiz.» diyordu.

24 yıl sonra bugün aynı koltukta, bir başka başkan var: İsmet Ocakçıoğlu. Neden, niçin, nasıl bilinmez, barolarla Yargıtay'ın bağlarını koparmaya, bilinçli ve kasıtlı şekilde çaba sarfediyor, kurulmuş güzel ve anlamlı gelenekleri yıkmak istiyor ve bizden Türkiye Barolar Birliği Başkanından, 6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak konuşma metnini, 30 Mayıs 1990 tarihinde istiyor, gizli sansür ve denetleme heveslerini, talimat verircesine kurnazca uygulamak istiyor ve bilmiyor ki biz avukatlar, «Görevimizi yaparken kimseye, ne müvek-kile, ne hâkime hele NE İKTİDARA TÂBİYİZ. Bizim aşağıımızda kişilerin varlığı iddiasında değiliz. Fakat hiçbir HİYERARŞİK ÜST DE TANIMIYORUZ. En kıdemsizin en kıdemliden veya isim yapmış olandan farkı yoktur. Avukatlar esir kullanmadılar, FAKAT EFENDİLERİ DE OLMADI.»

Bağımsızlık, bizim karakterimizdir. Devletin temeli, adalet, adaletin temeli ise savunmadır. Savunmasız yargı, çirkinleşir, adalet de güçsüzleşir. Türk Baroları ve Avukatları, Yargıtay Başkanı'nın Baroları denetlemek için uzanan bileklerini kısıkvrak yakalamıştır; gerçek dışı bilgiler verdiğini kamuoyuna hiç çekinmeden açıklamıştır. Yüce Yargıtay koltuğunda Recai Seçkin'lerden, İmran Öktem'lerden sonra bugün maalesef yerleşmiş hukuk kurallarını yok sayan, yargı bağımsızlığı ve

Baroların bağımsızlığı ilkelerini zedelemekte olan bir başkan oturuyor. Elbette tarihi, köklü Yargıtay, bilinçli ve gerçek hukukçu üyelerinin bilinci ve direnci ile BU KRİZİ ATLATACAKTIR, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğü ve güzelliği tekrar yaşanacaktır.

Türkiye'deki bütün Barolar, ciddi birer BASKI GRUBU olmanın bilinci içinde, bu dönemde hukukun, adaletin, yargının, savunmanın, demokratik hukuk devletinin sorunlarını daha iyi ve güzel anlatmak için, AYIPLARLA yürümek için 6 Eylül'de Yargıtay'dan ayrı bir toplantı yapacaklardır. Bu toplantının SÖZ KÜRSÜSÜ, Yargıtay Başkanı dahil bütün yüksek yargı kuruluşlarının Başkanlarına, SALONU DA, tüm değerli yargı mensuplarına açık olacaktır.

Yargıtay yönetiminin Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşma metnini önceden görmek ve denetlemek hevesi yanında, Barolar üzerinde Adalet Bakanlığı'nın da VESAYETİ, BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI'na müdahalesi bütün şiddetiyle sürmektedir. Bunun en somut örneği, İstanbul Barosu'na uygulanan işlemde görülmüştür.

İstanbul Barosu'nun bir mensubu hakkında, «Ruhsatnamenin iptaline ve levhadan silinmesine mahal olmadığına» dair verdiği karar nedeniyle Adalet Bakanlığı, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açılmasını İstanbul C. Başsavcılığı'ndan istemiş ve dava da açılmıştır.

Burada önemli olan husus, Adalet Bakanlığı'nın yasal yetkisini aşmış olmadığı, hukuken hatalı bir işlem yapıp yapmadığıdır. Bir Avukat hakkındaki kayıt silme işleminin geri alınması, Baro levhasına yeniden kayıt ve kabul niteliğinde değildir, dolayısı ile Adalet Bakanlığı'nın onayına da tâbi değildir. Bakanlık, vesayet makamı olarak hem biçimsel, hem de hukuksal YETKİ TECAVÜZÜNDE bulunmuştur. Yapılması gereken, konuyu idari yargının çözümüne bırakmaktır.

Adalet Bakanlığı'nın VESAYETİ'nin kaldırılması gerekliliği tartışılırken bir de vesayet

yet yetkisinin hukuka aykırı şekilde kullanılmış olması, «Baroların BAĞIMSIZLIĞI» ilkesini tamir kabul etmez şekilde zedelemiştir.

Bu tür davalar, bizi yıldırılmaz, Türkiye'nin en köklü ve eski BARO'sunu sarsmaz. Türkiye Barolar Birliği olarak İstanbul Barosu'nun haklı mücadelesinin yanında olacağız. Barolara, kutsal savunma hakkına karşı müdahaleler, hangi kuruluş ve kişiden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin en şiddetli ve kararlı biçimde mücadele edeceğiz. Baroların TAM BAĞIMSIZLIĞINA giden yolda, savunma mesleğinin toplumdaki saygın yeirni alınması, mesleğin ve meslek kuruluşlarının her türlü etki ve baskıdan uzak ve sağlıklı gelişmeleri için çıkacak tüm engelleri aşmaya kararlıyız.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● YÖNETİM, YARGI VE HUKUK SORUNLARINA İLİŞKİN AÇIKLAMA

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

30.7.1990

424 Sayılı KHK'nin iptali davasının, Anayasa Mahkemesinde, görülmekte olduğu sırada, konunun en yetkili kişilerce tartışılması, çok yönlü-çok ciddi yönetim, yargı ve hukuk sorunlarını ülkenin ve toplumun gündemine getirmiştir.

424 Sayılı KHK ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi'ne gidilebileceği Türkiye'de ilk kez Türkiye Barolar Birliği tarafından 10 Mayıs 1990 günü yapılan Danıştay konuşmasında açıkça belirtilmişti. Anılan konuşmada aynen şöyle denilmişti: «Olağanüstü duruma dayanılarak, böyle olduğu ileri sürülerek ya da bu izlenim verilerek böyle olduğu bahanesine sığınarak olağanüstü durum dışında ve bölgeyi aşacak biçimde düzenleme yapılırsa KHK yasal koşullara uymadığı için yasallaşmadan da Anayasa Mahkemesi denetimine getirilebilir.»

Anayasa Mahkemesinin konuyu ESAS-TAN inceleme kararını almasını hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin uygulanması açısından yerinde ve anlamlı bulduğumuz, 19.7.1990 tarihli basın bültenimizde açıklamıştık.

Yürütmenin en sorumlu mevkilerinde bulunan kimselerin, KHK'lerin değiştirilmesine ve yanlış yorumlanmasına imkân verilmeyeceğini ifade etmeleri, ciddi hukuk adamlarının haklı tepkilerine neden olmuştur.

Anayasaya sadakat ve saygı, öncelikle Anayasaya, hukukun üstünlüğüne ve demokrasiye bağlı kalma görevi ile yükümlü olan ve bunun için yemin edenlerce gösterilmelidir. Türk milleti adına yargı yetkisini kullanan bağımsız mahkemelerde görülmekte olan davalarla ilgili beyanda bulunulması, bir Anayasa ihlâlidir, suçtur.

Yürütme, bir yandan Cumhurbaşkanına verilen yargı ile ilgili yetkiler, öte yandan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve Adalet Bakanlığı vasıtası ile artık yargıyı kendi kontrolü altına almayı hedeflemiş, kendi bünyesi içinde eritmeye, etkisizleştirmeye yönelmiştir. Türkiye Barolar Birliği'nin 1989 da Adli Yılın açılışı töreninden buyana üzerinde durduğu yargı kuruluşlarına üye seçiminin çarpıklığı sorunu çözümlenmedikçe Türkiye'de yargı bağımsızlığı gerçekleşemez.

Anayasada yazılı Cumhurbaşkanının yargı ile ilgili görev ve yetkilerinin, hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile ve bizzat Anayasayla başdaşmadığı artık iyice belirgin hale gelmiştir.

Cumhurbaşkanının, Danıştay üyelerinin dörttebirini seçme, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerinin ve Anayasa Mahkemesi üyelerini seçme yetkisi kaldırılmalıdır. Herhalde Cumhurbaşkanını, görevi ile ilgili suçlarından dolayı Yüce Divan sıfatı ile yargılayacak olan Anayasa Mahkemesi üyelerini, yine Cumhurbaşkanının seçtiği bir tek çağdaş, uygar demokratik ülke gösterilemez. Türkiye böyle nadir ülkelerden olduğu içindir ki Anayasa Mahkemesinde görülmekte olan dava ile

ilgili telkin ve tavsiyelerde bulunulabilmektedir.

Ülkemizde hukuk devleti anlayışı kâğıtlarda kalmış, KHK karmaşası, hukuk dışı söz ve davranışlar nedeniyle keyfi devlet anlayışının varlığı tartışılır olmuştur. İnsan hak ve özgürlükleri çiğnenip demokratik laik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri zedelenirken toplumun, bazı kişi ve kuruluşların haklı ve ölçülü tepki koymasına da tahammül edilmemektedir.

Anayasa kurallarının değiştirilmesini istemek temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesine karşı koymak herkesin hakkıdır. Yargı bağımsızlığına, hukuka ve hukukun üstünlüğüne sahip çıkmak da elbette herkesten önce yargı kuruluşlarının ödevidir. Son günlerde bu ödevi hakkıyla yerine getiren yargı kuruluşu mensuplarının ortaya çıkmasını, demokratik laik hukuk devleti ve yargı bağımsızlığı uğraşında takdirle karşılamaktayız.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● KÖRFEZ KRİZİ VE SAVAŞ TEHLİKESİ İLE İLGİLİ OLARAK TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN GİRİŞİMLERİ

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

16.8.1990

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları'nın en yetkili organlarının temsilcileri, ortak bir toplantı yaparak aşağıdaki görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Anayasa'nın 92. maddesi uyarınca TBMM tarafından, hükümete SAVAŞ HALİ İLANI izninin verilmesi, ülkemiz insanlarını tedirgin etti korkuttu. Çünkü savaş, demokrasiyi, insan hak ve özgürlüklerini ve sağlığını tehdit eden en büyük ve en ciddi tehlikedir.

Birgün savaş bitiyor ama geride pek çok ölü, sakatlık, hastalık, gözyaşı, ekonomik kriz ve yıllarca süren sıkıntılar kalıyor. Bırakalım savaşı, «Savaş olacak» korkusu, «Savaş» olasılığı bile toplum ve insan yaşamını ve sağlığını altüst edebiliyor. En az bunlar kadar önemli olan demokratik hukuk devleti ilkele-ri zedelenip, çığnenebiliyor.

Türk insanının hem savaş korkusu olmaksızın barış ve sağlık içinde yaşamasını istiyoruz, hem de savaş hali ilanı izni bahanesi- ne sığınarak temel hak ve özgürlüklerin kul- lanılmasının kısıtlanmasına ya da durdurul- masına varacak şekilde demokrasinin askıya alınmak istenmesine gözyumulmamasını isti- yoruz.

Dış politika ve savaş olasılığının, iç poli- tika malzemesi yapılmasına karşıyız. «Yurtta BARIŞ, dünyada BARIŞ» istiyoruz. Savaş kış- kırtıcılığıyla ve Türkiye'nin, TBMM iradesi dı- şında bir oldu bitti ile dönülmez yola sokul- maması için kamuoyunu, Anayasal kuruluş- ları, siyasal partileri, hükümeti ve tüm yetki- lileri sağduyulu ve duyarlı olmaya çağırıyor- yuz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
Av. ÖNDER SAV

TÜRKİYE MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI
BİRLİĞİ BAŞKANI
TEOMAN ALPTÜRK

TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BAŞKANI
SELİM ÖLÇER

TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
BAŞKANI
YÜCEL AKINCI

TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN

BASIN AÇIKLAMASI

27.8.1990

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI **AVUKAT ÖNDER SAV BAŞKANLIĞI'NDA** **BİR HEY'ET TBMM BAŞKANI VE MECLİSTE** **GRUBU BULUNAN SİYASİ PARTİ GENEL** **BAŞKANLARI İLE GÖRÜŞECEK**

Birlik Başkanı Avukat Önder Sav Ba- şkanlığındaki Türkiye Barolar Birliği Hey'eti, Ülkemizin Savaşın eşiğine getirilmiş olması ve insanlarımızın tedirgin, sıkıntılı ve korku- lu günler yaşamalarını gözönünde tutarak **KÖRFEZ KRİZİ** ve **SAVAŞ** ile ilgili görüşleri- ni iletmek ve aynı zamanda 6 Eylül 1990 tari- hinde yapılacak olan «**YARGI YILININ AÇI- LIŞI TOPLANTISI**» ile ilgili bilgi vermek üzere 28 Ağustos 1990 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Mecliste grubu bu- lunan siyasi partilerin Genel Başkanları ile görüşmeler yapacaktır.

Bilindiği gibi her yıl 6 Eylül 1990 günü Yargıtay'da düzenlenen «Adli Yılın Açılışı Tö- reni»nde Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın da konuşması, yerleşmiş bir gelenek idi. Bu yıl, bu anlamlı ve güzel gelenek Yargıtay Ba- şkanı İsmet **OCAKÇIOĞLU** tarafından 3 ay ön- ceden Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın **KONUŞMA METNİ**'nin istenmesi üzerine bozulmuştur.

Türkiye Barolar Birliği, Başkanın **KONUŞ- MA METNİ**'nin istenmesini Baroların bağım- sızlığı'na bir müdahale olarak görmüş, san- sür hevesi taşıyan bu talebi reddetmiş, bu ne- denle de Yargıtay Yönetimi, Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını tören prog- ramından çıkarmıştı.

Bunun üzerine Türkiye'deki bütün Baro- ların Başkanları ve geçmiş dönemlerde görev yapmış olan Birlik Başkanları ile bir toplantı ypaan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuru- lu, 6 Eylül 1990 tarihinde sadece Ankara'da Yargıtay'dan ayrı olarak tek bir toplantı ya- pılmasını kararlaştırmıştı.

6 Eylül 1990 tarihinde yapılacak olan «Yargı Yılı'nın Açılışı Toplantısı», Dil ve Tarih

Coğrafya Fakültesi «Farabi Salonu»nda yapılacak ve saat 13.00'de başlayacaktır.

Toplantıya Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Siyasi Partilerin Genel Başkanları ve Temsilcileri, Ankara'daki Yüksek Yargı Kuruluşları'nın Başkanları, Üyeleri ve görevli diğer Yargıç ve Savcılar, Ankara Adli ve İdari Yargı Mensubu Yargıç ve Savcılar ile Avukatlar, Hukukçu olan Bakan ve Milletvekilleri, Kamu Kurumu niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Üniversite Rektörleri, Ankara Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri, Ankara Valisi ve Büyükşehir Belediye Başkanı, TRT ve Basın mensupları ve Sendikalar çağrılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanları'na konuşmak istemelerini 31.8.1990'a kadar bildirmeleri halinde kürsümüzün kendilerine açık olacağı yazı ile bildirilmiştir.

Toplantı öncesi saat 10.45'de Anıt Kabir'de Aslanlı Yol'un başlangıcında tören başlama alanında Baro Başkanları ve toplantıya katılacak bütün meslekdaşlarımız cübbeleri ile hazır bulunacaklardır. Aslanlı Yol'un başında cübbeler giyilecek ve Atatürk'ün huzuruna kadar cübbe ile yürünecek ve saygı duruşu yapıp çelenk konacak, Anıt Kabir resmi tören ve konuk defteri imzalanacaktır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

28.8.1990

Türkiye Barolar Birliği'nin körfez kriziyle ilgili görüşlerini iletmek üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV başkanlığında bir heyet, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Kaya ERDEM, SHP Genel Başkanı Erdal İNÖNÜ ve DYP Genel Başkanı Süleyman DEMİREL'le görüşecek. Görüşmeye Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV ile birlikte, Türkiye Baro-

lar Birliği Genel Sekreteri Avukat Hüseyin Avni FERAH, Ankara Barosu Başkanı Avukat Erzan ERZURUMLUOĞLU, İzmir Barosu Başkanı Avukat Sabri KURT ve İstanbul Barosu Başkanı Av. Turgut KAZAN katılacak. Görüşme sırasında Türkiye Barolar Birliği'nin ve Türkiye Baroları'nın savaşa karşı olduğunu belirten üslerin kullanılmasını, bölgeye asker yollanmamasını isteyen yazılı görüşler sunulacak.

Bir program değişikliği nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Kaya ERDEM'le yapılacak görüşme saat 13.00'e alınmış olup program aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

PROGRAM :

- 1 — Saat 11.00 SHP Genel Merkezinde Genel Başkan Erdal İNÖNÜ ile görüşme,
- 2 — Saat 11.30 DYP Genel Merkezinde Genel Başkan Süleyman DEMİREL'le görüşme,
- 3 — Saat 13.00 TBMM'de TBMM Başkanı Kaya ERDEM'le görüşme.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HEYETİNİN
TBMM BAŞKANI KAYA ERDEM, SHP
BAŞKANI ERDAL İNÖNÜ VE DYP BAŞKANI
SÜLEYMAN DEMİREL'E VERDİĞİ
YAZILI METİN**

28.8.1990

Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhak etmesiyle başlayan Körfez Krizi ve sınırlarımızda olası bir savaş, insanlarımızı tedirgin ediyor, ürkütüyor. Hükümete verilen «SAVAŞ HALİ İLANI İZİNİ» bile «SAVAŞ OLACAK» korkusu yaratıyor. Çünkü bir gün SAVAŞ bitiyor, ama geride pek çok ölü, sakatlık, hastalık, gözyaşı ve yıllarca süren sıkıntılar kalıyor.

Birleşmiş Milletlerin kararlaştırdığı ve uluslararası hukukun haklı gördüğü tedbirler

alınırken bile soruna, toplum ve ülke çıkarları açısından yaklaşılmalıdır. Ortada, Türkiye'nin zedelenen bir çıkarı yok iken gelecekte gerçekleşeceği şüpheli ve bulutlu çıkarlar hesaplanarak süresi ve sonuçları belirsiz savaşa heveslenmek, ülkeyi maceraya sürüklemek olur. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12.8.1990 günü almış olduğu «SAVAŞ HALİ İLANI»na ilişkin izin kararını da bir yetki devri niteliğindedir saydığımız için Anayasaya aykırı bulduğumuzu belirtmek isteriz.

Ülkemize saldırı olmadan SAVAŞ KIŞKIRTICILIĞI yapmak, tutarlı, sağlıklı ve uzun vadeli dış politikaya da, bölgemizdeki çıkarlarımıza da ters düşer. Başkalarının petrol kavgası ve çıkarı uğruna Atatürk'ün «Yurtta barış, dünyada barış» ilkesi çiğnenmemelidir. Ambargo kararına katılmakla Türkiye Körfez Krizi'nde ve dış politikasında gerekeni yapmıştır. Bunun ötesinde Irak'la komşu olan

tek Nato ülkesi durumundaki Türkiye'nin ülkesindeki üsleri kullandırmasına ve bölgeye asker göndermesine karşıyız. Türkiye'ye yakan, bölgede savaş arayışına yandaş olmak değil, kalıcı ve barışçı çözümlere öncülük yapmaktır.

Egemenliğin kayıtsız şartsız sahibi olan milletimiz, savaş korkusundan uzak barış içinde yaşamak istiyor. Biz hukukçular da SAVAŞ istemiyoruz, BARIŞ istiyoruz. Millet adına karar veren TBMM, savaş konusunda yetkilerini çok kısıkanç kullanmalı, halkımızın ve insanlarımızın kaderini çok yakından ilgilendiren kararların alınmasında yetkilerini, hiçbir kişi ve organa devretmemelidir.

Saygılarımızla,

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BÜLTENİ**

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Önder SAV

Yayın Sorumlusu :

Av. Talay ŞENOL

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No: 5 Kızılay/Ankara

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1990

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

G İ D E C E Ğ İ Y E R

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

Türk Avukatları ve Baroları Yargı Yılı'nı Anlamli ve Görkemli Bir Yürüyüş ve Törenle Açtılar

6.Eylül.1990 tarihinde Yargıtay'da yapılması gereken Adli Yılın Açılış Töreni için Yargıtay Başkanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın KONUŞMA METNİ'ni 3 ay önceden istemesi, Türkiye Barolar Birliği tarafından GİZLİ SANSÜR niteliğinde görülüp BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞINA müdahale yapıldığı gerekçesi ile reddedilmiş ve ayrı bir tören düzenlenmesi kararı alınmıştı.

Bu karar doğrultusunda Türkiye Barolar Birliği ile baroların 1990-1991 Yargı Yılı'nın başlaması nedeniyle 6.9.1990 tarihinde birlikte düzenledikleri tören yurdun dört bir köşesinden gelen çok sayıda baro başkanı ve avukatın saat 11.00'de Anıtkabir'de Aslanlı Yol'un başından itibaren Atatürk'ün huzuruna kadar cübbeli olarak yürüyerek saygı duruşunda bulunup çelenk koymaları ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV'ın tören ve konuk defterini imzalaması ile başladı.

Törene daha sonra saat 13'de DTCF Farabi Salonu'nda yapılan toplantı ile devam edildi. Toplantıya TBMM Başkanı Kaya Er-

dem, Anamuhalefet Partisi lideri Erdal İNÖNÜ, Anayasa Mahkemesi Başkan Vekili Yekta Güngör ÖZDEN, Adalet Bakanı Oltan SUNGURLU, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanları, Danıştay Başsavcısı, diğer siyasi parti temsilcileri, milletvekilleri, Yüksek Yargı kuruluşları ve Anayasa Mahkemesi üyeleri, Türk-İş Genel Başkanı, Türkiye Mimar Mühendis Odaları Birliği, Türk Tabipler Birliği, Türk Dış Hekimleri Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, Türk Eczacılar Birliği, sendika başkan ve temsilcileri, çok sayıda yargıç, savcı ve avukat katıldı.

Avukatların cübbeleri ile katıldıkları toplantıda Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV, Türkiye Barolar Birliği ilk başkanı Prof. Dr. Faruk EREM ve AÜHF Öğretim üyesi Prof. Dr. Eralp ÖZGEN birer konuşma yaptılar.

Bu konuşmaların metinleri ile Birlik Başkanı tarafından Anıtkabir tören ve konuk defterine yazılan yazı metnini ve toplantı ile ilgili diğer yazışmaları aşağıda sunuyoruz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN 1990-1991 YARGI YILININ AÇILIŞI TOPLANTISINDA YAPTIĞI KONUŞMA

1990-1991 Yargı Yılı'nın Açılış Toplantımıza onur veren çok değerli konukları, yüce Yargıç ve Savcıları, toplantıya Ankara dışından ve Ankara'dan katılan Baro Başkanlarını ve bütün meslekdaşlarımı, Basının ve TRT'nin temsilcilerini en iyi dileklerimle ve saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmaya başlamadan önce Yargı Yılı'nın Açılış Toplantısının Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Konferans Salonu'nda yapılmasına izin veren değerli Dekan Sayın Prof. Rüçhan ARIK ve Dekan Vekili Sayın Prof. Zafer İLBARS'a teşekkür etmeyi zevkli bir görev sayıyorum.

AYRI TOPLANTI YAPMA NEDENLERİ

Barolarımızın ve Türkiye Barolar Birliği'nin tarihinde ilk kez bir Yargı Yılı Açılış Toplantısını müstakil olarak düzenlemiş olmanın hem üzüntüsünü, hem de sevincini yaşıyoruz. Üzülüyoruz çünkü «Sav - Savunma - Yargı» bütünlüğü, bizim bütün iyi niyet, gayret ve çabalarımıza karşın bu yıl Yargıtay Yönetimi tarafından zedelendi. Seviniyoruz, çünkü, Türkiye Baroları, Türk Avukatları, bugün bu güzel ve anlamlı toplantı ile kimden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin, «Sav - Savunma - Yargı» bütünlüğüne, Yargı Bağımsızlığı'na, Baroların Bağımsızlığı'na ve dolayısı ile demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerine sahip çıkmakta kararlı olduklarımızı göstermişlerdir.

Bu toplantı için daha önce kendilerine yazdığımız yazılarla Anayasa Mahkemesi, Yargıtay Başkanlarına kürsümüzü, tüm Yargıç ve Savcılara Salonumuzu, adaletin, yargının, Yargıç ve Savcıların sorunlarına da gönlümüzü açmış bulunmaktayız.

Geçen yıl 6 Eylül 1989 günü Adli Yılın Açılış töreninde Yargıtay Salonu'nda yaptığımız konuşmada aynen şunları söyledik: «Yasada gösterilmemesine karşın yıllardır yerleşmiş anlamlı, güzel ve artık ötelenmesi olanaksız bir gelenek kuralı haline gelmiş olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın Yargı Yılı'nın Açılış Töreni'nde konuşması, «SAV-SAVUNMA-YARGI» üçgeninin bölünmez bir bütün olduğunun en açık göstergesi, somut bir «simgesidir».

Demek ki yanılmışız. Bazen ötelenmesi olanaksız gibi görünen ve kanunu da aşarak hukuk kuralı haline gelen gelenekler çiğneniyormuş. Bir hukuksal geleneği çiğneyen hukuk dışı bir meslekten olsa üzülmeyiz; ama geleneği çiğneyen bir hukuk adamı hem de Yargıtay gibi yüce bir kuruluşun başında görev yapan bir yüce Yargıç ise orada durmak, ciddi-ciddi, derin-derin, acı-acı düşünmek gerekir.

Bu noktaya nasıl gelindi, niçin gelindi, bu toplantı neden yapılıyor? Bu soruların ce-

vabının verilmesi, bu toplantıya katılanların ve kamuoyunun aydınlatılması gerekir.

Kurulduğu 1969 tarihinden beri Türkiye Barolar Birliği, Yargıtay tarafından düzenlenen Adli Yılın Açılış Töreni'ne katılır ve Birlik Başkanı Yargıtay Başkanı'ndan sonra konuşur. En son 6 Eylül 1989'da da böyle oldu. Bu törenlerde Yargıtay ve Türkiye Barolar Birliği Başkanları adaleti, yargıyı, hukuku, demokratik hukuk devletini ilgilendiren sorunlara, benzer konulara değinmişler, ama hiçbir zaman, hiçbir yıl aynı şeyleri söylememişler, sorunlara aynı çözümleri önermemişlerdir.

Aslında güzel ve demokratik olan, bağımsızlığa, özerkliğe, özgür konuşmaya, ciddi hukukçuluğa yakışanı da budur. Geçen yıl da böyle oldu; bizim konuşmamızla Yargıtay Başkanı İsmet OCAKÇIOĞLU'nun konuşmasında benzer konular işlendi ama farklı bakış açılarından ve farklı hukuksal değerlendirmeler yapıldı.

Bu yıl, 28.5.1990 tarihli Başkanlar Kurulu Kararı eklenerek Yargıtay Başkanı tarafından Birliğimize 30.5.1990 tarihli yazı gönderildi. Anılan kararda aynen şöyle yazılı; «Yargıtay Kanunu'nun 59/2. maddesi hükmünce Adli Yıl Açılış Töreni gündeminin belirlenmesi amacıyla Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nun yapacağı konuşma metninin, Başkanlar Kurulu'nun görüşme gününden daha sonra programda değişiklik yapılamayacağından 25 Haziran 1990 gününe kadar Yargıtay Birinci Başkanlığı'na gönderilmesi gereğinin Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na duyurulmasına oybirliği ile karar verildi.»

Yargıtay Yönetiminin, geleceğe yönelik heves ve isteklerini sezdiğimiz için bu yazıları, derhal Barolarımıza ulaştırıp görüşlerini istedik. Birkaç Baro dışında bütün Barolarımız, çoğu yazı ile olmak üzere görüşlerini bildirdiler. Ayrıca önceki dönemlerde Birlik Başkanlığı'nı yapmış olan sayın üstadlarımız Faruk EREM, Atilla SAV ve Teoman EVREN'le ortak toplanıp geçmişte bizim bilemediğimiz uygulamalar olup-olmadığını sorup öğrendik. Öğrendik ki gelenekler arasında ön-

ceden konuşma metni istenmesi ve gönderilmesi yoktur. Bu arada konunun basın tarafından bilindiğini de öğrendik. Basının, bütün ısrarlarına rağmen Türkiye Barolar Birliği ve hiçbir Baromuz, konu hakkında zamansız açıklama yapmadı. Daha sonra Yönetim Kurulumuz 9.6.1990 tarihinde konu ile ilgili kararını verdi. Anılan kararda aynen: «Sonuç olarak Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın 1990-1991 Adalet Yılı'nın Açılış Töreni'nde 6 Eylül 1989 günündeki konuşması türünden bir konuşma yaparak hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı demokratik, laik sosyal hukuk devleti ilkelerinin ışığında hukukumuzun, yargımızın, adaletin ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir konuşma yapacağının ve gündemin buna göre belirlenmesinin Yargıtay Birinci Başkanlığı'na Birlik Başkanı tarafından bildirilmesine, 9.6.1990 tarihinde oybirliği ile karar verildi.» denilmektedir.

Bir değerli gazeteci arkadaşımız, 16.6.1990 tarihinde Yargıtay'dan Başkanlar Kurulu kararını öğrendikten ve bunu gazetede açıkladıktan sonra Birlik Yönetim Kurulu'nun kararını basına açıkladık, neden bu kadar hassas ve titiz davrandık? İstedik ki, tartışmayı biz yaratmayalım. Yargıtay Yönetiminin gerçek düşüncesi ortaya çıksın, ona göre değerlendirelim diye düşündük.

Bu arada Yargıtay Birinci Başkanı İsmet OCAKÇIOĞLU imzası ile bir basın açıklaması yapıldı ve 23.6.1990 tarihinde gazetelerde yer aldı. Gerçek dışı bilgilere dayalı, hukuk adına, yargı adına ibret verici, kamuoyunu yanıltıcı bir açıklama idi. Açıklamada aynen «Yasa gereği konuşan Yargıtay Başkanı'nın konuşması Başkanlar Kurulu'ndan düşünce alınmasını gerektirirken, süregelen uygulama ile konuşan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasının bunun dışında olduğu düşünülemez. Esasen konuşma metninin Yargıtay Başkanlığı'na önceden gönderilmesi de aynı şekilde bugüne kadarki uygulama ile yerleşmiştir» denilmektedir.

Birliğimize verilen süre (25.6.1990) dolunca ve bizim cevabımızın da KONUŞMA metni vermeyi red olduğu anlaşılınca basın, konuyu

aralıksız izleyip Yargıtay'ın tavrının ne olacağını araştırdı. 29.6.1990 tarihinde Birliğimize konu ile ilgili Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın cevabı ulaştırıldı; daha önceden konunun basına da yansıtıldığı öğrenildi. Anılan yazıda aynen, «Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlarından oluşan Yargıtay Başkanlar Kurulu, Yargıtay Kanununun 59/2. maddesi uyarınca 28.6.1990 gününde yaptığı toplantıda Adli Yıl Açılış Töreni sırasında Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasının süregelen bir uygulama olduğunu; konuşma metninin önceden Yargıtay Başkanlığı'na gönderilmesinin de bu uygulama kapsamında bulunduğunu dikkate alarak 28.5.1990 günlü Başkanlar Kurulu kararı gereğinin yerine getirilmemesi karşısında, bu uygulamanın işlerliğini yitirdiği sonucuna varmıştır. Bu durumda Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasına programda yer verilmemesi Başkanlar Kurulunca uygun görülmüştür.» denilmektedir.

Yargıtay Başkanı'nın Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın KONUŞMA METNİ'nin önceden Yargıtay Başkanlığı'na gönderildiğini söylemesi yetmez ve hiçbirşeyi de kanıtlamaz. Karar alan Yargıtay Başkanlar Kurulu'nun 20 yıllık tutanaklarında ve Yargıtay'ın evrak kayıt defterinde bu konuda varsa bir delil onun açıklanması gerekir. Yoksa konuşma günü Yargıtay'da dağıtılan ya da bir-iki gün önce nezaket gereği veya dağıtım için Yargıtay'a gönderilen Birlik Başkanları'nın konuşma metninin arşivden çıkarılması hiçbir anlam ifade etmez.

Yargıtay Başkanlığı'nın sınıksız sarıldığı Yargıtay Kanunu'nun 59. maddesi, «Her adli yıl Ankara'da bir törenle açılır. Yargıtay birinci Başkanı bir konuşma yapar. Açılış konuşmasının metni ve tören gündemi üzerinde daha önceden Başkanlar Kurulu'nun düşüncesi alınır» şeklindedir. Görülüyor ki yasa maddesinde sadece Yargıtay Başkanı'nın konuşma metni ve tören gündemi ile ilgili olmak üzere Başkanlar Kurulu'nun düşüncesinin alınması sözkonusudur. Yoksa bir hukuksal kural haline gelmiş olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşma metninin istenme-

sinden, gündemin buna göre oluşturulmasından söz edilmemektedir. Maddede Yargıtay Başkanlar Kurulu'nun Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşması ile ilgili olarak «KARAR ALMA» hak ve yetkisi yer almamıştır. Buna rağmen Yargıtay Başkanı'nın konuşması ile ilgili düşüncesi sorulacak kurul'dan Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın KONUŞMA METNİ İLE İLGİLİ KARAR ALINMIŞTIR.

Yargıtay Başkanı'na bir basın mensubu bu durumu anımsatınca, verdiği yanıt, «Biz yasanın yüklediği görevleri yaparız; öbür kuruluşların davranışları bizi ilgilendirmez.» olmuştur.

Yargıtay Başkanı, öncelikle bir hukukçu, bir yargıçtır. «Hakkında kanuni bir hüküm bulunmayan meselede örf ve adete göre örf ve adet dahi yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı, nasıl kural koyacak idiyse, ona göre hükmetmek» durumundadır. Hukukun bu temel kuralından, Hukuk Fakültesine adını atan öğrenciye ilk öğretilen bu temel kuraldan habersiz görünenler için söylenecek çok şey vardır; ama eleştirilecek ve özetle söylenecek tek cümle vardır: «YARGIÇ OLMUŞSUNUZ AMA HUKUKÇU OLAMAMIŞSINIZ.»

Ortada bir yanlış bir de gerçek vardı. Yanlış biz söylemiyorduk; Yargıtay yönetimi söylüyordu. Neydi o? «ESASEN KONUŞMA METNİNİN YARGITAY BAŞKANLIĞI'NA ÖNCEDEN GÖNDERİLMESİ DE AYNI ŞEKİLDE BUGÜNE KADARKİ UYGULAMA İLE YERLEŞMİŞTİR.» cümlesi. Olay artık çözülmüş Yargıtay Daire Başkanlarının nasıl yanıltıldığı da anlaşılmıştır. Kendilerine, daha önce Türkiye Barolar Birliği Başkanları'nın konuşma metinlerini çok önceden Yargıtay'a verdikleri ama, bugünkü Başkan Önder SAV'ın vermek istemediği anlatılmış ve 25.6.1990 tarihli karar böyle elde edilmişti. Şimdiye kadar istenmemiş ve yapılmamış bir uygulama yapılmış, yerleşmiş ve varmış gibi gösterilmiş, hem Daire Başkanlarına ve hem de kamuoyuna GERÇEK DIŞI bilgi verilmişti.

Ashında Yargıtay Başkanı, Daire Başkanlarını yanlış yönlendirme yerine «Bu yıl Tür-

kiye Barolar Birliği Başkanı'nı konuşturuyoruz.» deseydi belki daha iyi yapardı.

Yargıtay yönetimi ve Yargıtay Başkanı bu noktaya neden, nasıl ve niçin geldi? Acaba 6 Eylül 1989'da Adli Yılın Açılışı Töreni'nde yaptığımız konuşmalardan mı çekinildi? Toplumun, ülkenin, demokratik laik hukuk devletinin sorunlarını dile getirmek mi, hukukun üstünlüğü ilkesine sahip çıkmamız, yargı mensuplarının değinemediği ölçüde onların sorunlarını dile getirmemiz mi bazılarını tedirgin etti? Ziya Paşa'nın «Rencide olur dide-i huffaş Ziya'dan» şeklindeki ünlü sözlerindeki gibi bazı yarasa gözleri aydınlıktan mı ürktüler?

Şimdi şu husus akla gelebilir. «Canım bu kadar uzatmaya değer miydi; konuşma metni verilir, tartışma biter, 20 yıllık gelenek bozulmazdı.» Bunu yapamazdık, yapsaydık Barolarımızdan aldığımız yanıtlara uygun davranmamış olurduk. Aman bir gelenek bozulmasın, yılda bir kez bize açılan Yargıtay Salonu'ndaki kürsünün bize kapatılmaması için sizlerin onurunu, bağımsızlık uğraşımızdaki alınterimizi, Yargı ve Baro Bağımsızlığı ilkelerini Yargıtay yönetiminin sansür heveslerine feda edemezdik. Biz ne pahasına olursa olsun Yargıtay'da konuşalım demiyoruz. Yargıtay kürsüsünde başımız dik, alınımız açık, bağımsız yargıyı, bağımsız Yargıtay'ı, bağımsız Baroyu, hukukun üstünlüğünü, demokratik hukuk devletini konuşalım, hem de Yargıtay Başkanı dahil hiç kimseye önceden konuşma metni vermeden konuşalım istiyoruz, sansürsüz konuşalım istiyoruz. Çağdaş Türk Avukatına, çağdaş Türk Barosu'na yakışan insan hak ve özgürlüklerini savunan konuşma yapalım diyoruz.

Birgün bir Yargıtay Başkanı çıkacak, Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşma metnini konuşma tarihinden 3 ay önce hem de hiçbir haklı, hukuki ve geçerli gerekçesi olmadan isteyecek. Bu ne cüret! Hangi toplumda yaşıyoruz, Yargıtay Başkanı uygun görececek konuşacağız, konuşma metni isteyecek göndereceğiz, (KONUŞMA) diyecek konuşmayacağız. Abdülhamit devrinde miyiz; yoksa çağdaş demokratik hukuk devleti devrinde

mi? Yargıtay başkanı, galiba emrindeki memurlarla Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nı karıştırıyor. Biz Avukatlar ve Barolar özgür bir toplumun özgür insanları ve bağımsız örgütleriyiz. Yargıtay yönetiminin kapı kulları değiliz. Barolar Birliği Başkanı'ndan konuşma metnini isteyen, gizli sansür ve denetleme heveslileri, bilmiyor ki biz Avukatlar «Görevimizi yaparken, kimseye, ne müvekkile, ne hakime hele NE İKTİDARA TABİYİZ. Bizim aşağıımızda kişilerin varlığı iddiasında da değiliz. Fakat hiçbir HİYERARŞİK ÜST DE TANIMİYORUZ. En kıdemsizin en kıdemliden veya isim yapmış olandan farkı yoktur. Avukatlar esir kullanmadılar, FAKAT EFENDİLERİ DE OLMADI.»

Gölgelerinden korkanlar, yönetime yaranarak daha iyi gelecek düşleyenlerle aynı yargı ve adalet kulvarında koşmayız. İktidara şirin görünme yarışında biz yokuz. Yargıyı daha bağımsız yapma, Baroları vesayetten ve sansürden kurtarmada, Yargıtay'ı daha bağımsız, daha etkin, daha tutarlı yapma yarışında varız. Yargıtay Daire başkanları ve Üyelerinin çoğunluğunun Yargıtay Yönetiminin tutum ve davranışını uygun bulmadığını biliyoruz, bu bizi ferahlatıyor. Sorunumuz-uğraşımız anayasal kuruluş olan yüce Yargıtay ile değildir.

Bağımsız Yargıtay'ın başında bugün maalesef bağımsızlığı tartışılan İsmet OCAKÇIOĞLU var. Yürütmenin, Yargıtay üzerinde de etkin olduğu söylentileri yayılmaya başladı. Biz, İsmet OCAKÇIOĞLU'nun örselenmesine, üzül-müyoruz. Yüce Yargıtay'ın şanlı geçmişi zedeleniyor, yara alıyor, örseleniyor; ona üzül-üyoruz. Biz, Yargıtay'a olan saygımızı koruyoruz, çünkü Yargıtay sadece İsmet OCAKÇIOĞLU'nun değil hepimizindir, bütün ulusundur, Türk insanının güvencesidir. Yargıtay'daki yönetim bu güveni sarsmaya başlamıştır.

Olmayan bir uygulamayı varmış gibi göstererek, Yargıtay Daire Başkanları'nı yanlış bilgilendirerek, kurumların bağımsızlığı anlayışını hiçe sayıp «SANSÜR» anlayış ve hevesini ön plana çıkararak Yargıtay ile Türkiye Barolar Birliği'nin arası, bilinçlice ve kasıtlı olarak açılmak istenmiştir. Koltuğunu hakkı

ile dolduran Barolar ve Türkiye Barolar Birliği ile ilişkilerinde saygılı, ölçülü, nazik ve çok dikkatli davranan Recai SEÇKİN, İmran ÖKTEM ve Ferruh ADALI gibi değerli Yargıtay Başkanları'nın devrinin artık kapandığı, en azından geleceğe kaldığı anlaşılıyor.

Türk Baroları ve Avukatları, Yargıtay Başkanı'nun Baroları denetlemek için uzanan bileklerini kısıvırak yakalamıştır; gerçek dışı bilgiler verdiğini kamuoyuna hiç çekinmeden açıklamıştır. Yüce Yargıtay koltuğunda Recai SEÇKİN'lerden, İmran ÖKTEM'lerden sonra bugün maalesef yerleşmiş hukuk kurallarını yok sayan, yargı bağımsızlığı ve baroların bağımsızlığı ilkelerini zedelemekte olan bir başkan oturuyor. Elbette, köklü Yargıtay, gerçek hukukçu üyelerinin bilince ve direnci ile bu krizi atlatacaktır. «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğü ve güzelliği tekrar yaşanacaktır.

Türkiye Barolar Birliği, yıllar boyu süren uğraşlarla elde edilmeye çalışılan Yargı «BAĞIMSIZLIĞININ» ufak hesap ve heveslerle hareket eden, kendi bağımsızlığına, Baroların bağımsızlığına saygı göstermeyenlerce zedelenmesine, yıkılmasına ve Yargıtay'ın örselenmesine müsaade etmeyecek, baskıcı, sansürcü ve gerçekleri çarpıtıran zihniyet sahipleri ile sonuna kadar mücadele edecektir.

Gerici, yurdumuz için tehlikeli şeriat gi-dışı karşısında 6 Eylül 1966 tarihinde Yargıtay kürsüsünden Atatürk'ün Bursa nutkunu hatırlatan, çekinmeden, aydın ve doğruyu gören vatandaşların dikkatini çekmeyi görev bilen gerçek hukukçu anıt Yargıtay Başkanı İMRAN ÖKTEM'i saygıyla ve ruhunu şad ederek anıyor ve rahat uyuması için sesleniyoruz.

Rahat uyu büyük Başkan! Yarım asrı geçen yaşımıza rağmen biz, kendimizi devrimlerin ve rejimin sahibi ve bekçisi Atatürk genci olarak görüyoruz. Bunları zayıf düşürecek en küçük ve en büyük kıpırtı ve harekette bu memleketin polisi vardır, jandarması vardır, ordusu vardır, adliyesi vardır, YARGITAY'ı vardır. Senin koltuğunda oturan Yargıtay Başkanı vardır demeyeceğiz. Tıpkı bugün bu toplantıda yaptığımız gibi mücadele edeceğiz, eserini koruyacağız.

KÖRFEZ KRİZİ VE SAVAŞ

Günlerdir süregelen ve ülkemizi tehdit eden savaşın uzağımızda olmasını ya da hiç çıkmamasını, bölgemizde ve dünyada hiç kimsenin burnunun kanamamasını dileyerek bu konudaki görüşlerimizi kamuoyuna bir kez daha duyurmak istiyoruz.

Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhak etmesiyle başlayan Körfez Krizi ve sınırimızda olası bir savaş, insanlarımızı tedirgin ediyor, ürkütüyor. Hükümete verilen «SAVAŞ HALİ İLANI İZİNİ» bile «SAVAŞ OLACAK» korkusu yaratıyor. Çünkü bir gün savaş bitiyor, ama geride pek çok ölü, sakatlık, hastalık, gözyaşı ve yıllarca süren sıkıntılar bir türlü temizlenemeyen çevre kirliliği kalıyor.

Birleşmiş Milletler'in kararlaştırdığı ve uluslararası hukukun haklı gördüğü tedbirler alınırken bile soruna, toplum ve ülke çıkarları açısından yaklaşılmalıdır. Ortada, Türkiye'nin zedelenen bir çıkarı yok iken gelecekte gerçekleşeceği şüpheli ve bulutlu çıkarlar hesaplanarak süresi ve sonuçları belirsiz savaşa heveslenmek, ülkeyi maceraya sürüklemek olur. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 12.8.1990 gününü almış olduğu «SAVAŞ HALİ İLANI»na ilişkin izin kararını da bir yetki devri niteliğinde saydığımız için Anayasaya aykırı bulduğumuzu belirtmek isteriz.

Ülkemize saldırı olmadan SAVAŞ KİŞİ-KIRTICILIĞI yapmak, tutarlı, sağlıklı ve uzun vadeli dış politikaya da, bölgemizdeki çıkarlarımıza da ters düşer. Başkalarının petrol kavgası ve çıkarı uğruna Atatürk'ün «Yurtta barış, dünyada barış» ilkesi çiğnenmemelidir. Ambargo kararına katılmakla Türkiye Körfez Krizi'nde ve dış politikasında gerekeni yapmıştır. Bunun ötesinde Irak'la komşu olan tek NATO ülkesi durumundaki Türkiye'nin ülkesindeki üsleri kullandırmasına ve bölgeye asker göndermesine karşıyız. Türkiye'ye yakışan, bölgede savaş arayışına yandaş olmak değil, kalıcı ve barışçı çözümlere öncülük yapmaktır.

Egemenliğin kayıtsız şartsız sahibi olan milletimiz, savaş korkusundan uzak barış içinde yaşamak istiyor. Biz hukukçular da SA-

VAŞ istemiyoruz. BARIŞ istiyoruz. Dostluk ve iyi komşuluk istiyoruz. Millet adına karar veren TBMM, savaş konusunda yetkilerini çok kısıkanç kullanmalı, halkımızın ve insanların kaderini çok yakından ilgilendiren kararların alınmasında yetkilerini, hiçbir kişi ve organa devretmemelidir.

HUKUK DEVLETİ VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ

Geride bıraktığımız yargı yılı, demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkeleri, hukukumuz, adalet ve yargımız açısından sorunlu ve sıkıntılı geçti. Hukukun üstünlüğü ilkesinin temel unsur ve göstergelerinden «Kuvvetler Ayrılığı» ve «Temel hak ve özgürlükler» konusunda geri adımlar atılmıştır, düşünce özgürlüğü ile ilgili hiçbir atılım yapılmamıştır.

Bugün ülkemizde düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğünün önünü tıkayan Türk Ceza Kanunu'nun 141-142 ve 163. maddeleri hâlâ yürürlüktedir. Hâlâ ülkemizde, düşünceyi açıklamak cezalandırılıyor, hâlâ düşüncelerinden, yazılarından ötürü cezaevlerinde çile dolduran gazeteciler var ve Türkiye, basınına yüzlerce yıl cezalar veren ülke olmanın ayıbını yaşıyor.

Bir yıla yakın bir zamandır ülkemizde, TCK'nun 141-142 ve 163. maddelerinin tartışılması, anılan maddelerin tamamen kaldırılması için elverişli bir ortam yaratmıştır. TBMM'de temsil edilen veya edilmeyen bütün siyasi partiler, tüm demokrasi kuruluşları ve aydınlar ve toplumun büyük bir kesimi, düşüncenin cezalandırılmasına karşı olduklarını söylerken 141-142 ve 163. maddeler, bir türlü parlamentoda gündemdeki yerini alamıyor, bu nedenle de çağdaş ve demokratik ülkelerde kınamalar devam ediyor.

Vakit geçirilmeden TCK'nun 141-142 ve 163. maddeleri ile ilgili kanun tasarısı, TBMM gündemine alınmalı, anılan maddeler kaldırılmalı, «Türkiye'de fikirler ve düşünceler cezalandırılmıyor» dedirtip, hukukun üstünlüğüne, demokratik hukuk devleti ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir toplum

olduğumuz kanıtlanmalı, Türkiye çağdaş ve uygar dünyadaki onurlu yerine oturtulmalıdır.

Yasama organının yetkilerine, yürütmenin el atması yöntemlerinden birisi olan KHK'ler giderek artmış, «Yaşamamın devredilmezliği» kuralı zedelenmiştir. TBMM, kendi güven oyuyla görevlendirdiği hükümeti denetleyemez duruma sokulmuş, adeta yürütmenin emrinde güçsüz bir kuruluş haline gelmiştir.

KHK'ler tartışması ve karmaşası, anayasa saygısını da sarsmıştır. Hukuka aykırı düzenlemelerle temel hak ve özgürlükler çiğnenmiştir. 413 ve 421 sayılı KHK'ler ve bunları kaldıran 424 ve 425 sayılı KHK'ler toplumuz ve insanlarımıza yeni dertler, yeni sıkıntılar getirmiştir. KHK ile aslında hukuka aykırı olan SÜRGÜN yetkisi daha da genişletilmiş ve kurumlaşmıştır.

Kamu düzeninin bozulması, bölge halkının heyecanlanması gibi soyut kavram ve göstergeler konularak basının haber vermesi, yorum yapması engellenmiş, matbaaların kapatılması gündeme gelmiş anayasada yasaklanan SANSÜR'e geçit verilmiştir.

Olağanüstü duruma ilişkin kararnameleler, olağanüstü durumun uygulandığı bölgeyi aşacak şekilde düzenlenmiş ve uygulanmıştır. Salt adında olağanüstü durumla ilgi vardır denilip denetimden kaçılmak istenmiş, yetki devri ve aşımı niteliğinde düzenleme yapılmıştır. Ayrıca hak arama özgürlüğü ve yargı bağımsızlığı da zedelenmiştir.

Danıştay'ın 122. Kuruluş Yıldönümünde 10 Mayıs 1990 tarihinde yani 424 ve 425 sayılı KHK'lerin yürürlüğe girdiği gün, bu tür KHK'lerle ilgili olarak Anayasa Mahkemesine gidebileceği, tarafımızdan açıkça dile getirilmiştir. Bugün, konu ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi tarafından ESAS'tan inceleme kararı alınmasını, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin uygulanması açısından yerinde ve anlamlı bulmaktayız.

Son zamanlardaki uygulama ve davranışlarla anayasanın fiilen tadili görünümü yaratılmış, Cumhurbaşkanlığı makamı, yasamanın, yürütmenin ve yargının üstünde bir ko-

numa sokulmuş, nerede ise bütün yetkilerin tek merkezde toplanması tartışılır olmuştur.

İktidarın bir merkezde toplanması halinde seçimlere dayanan demokrasinin hiçbir özelliği ve anlamı kalmamakta, özgürlükçü parlamenter demokrasi tamir kabul etmez yaralar almaktadır. Ord. Prof. Ali Fuat BAŞGİL, iktidarın sadece bir merkezde toplanmasının, demokrasi, kişi hak ve özgürlükleri bakımından büyük tehlike taşıdığını belirtmektedir. Bakınız Prof. BAŞGİL'in «İlmin ışığında Günün Meseleleri» isimli kitabının 84 ve 85. sayfalarında neler yazıyor: «Tarih ve mukayeseli hukuk gösteriyor ki, tahakküm ve esaret rejimi, daima iktidar ve selahiyetin mahdut birkaç elde ve bir başta toparlanmasından doğmuştur. Eski mutlak hükümdarlıklara ve devrimizin diktatörlerine dikkat ediniz. Bu rejimlerde hüküm süren tahakküm ve tenkil politikası, kah hükümdarın, kah bir avuç zümre başında bulunan diktatörün şahsında temerküz eden kuvvet İNHİSARININ esiridir. Fakat, bu hal yalnız mutlakiyetlere ve diktatörlüklere münhasır değildir. BİR NOKTADA TENERKÜZ EDEN ve kabına sığmaz bir hal alan taşkın bir kuvvet, daima HAKKIN ve HÜRRIYETİN EN BÜYÜK DÜŞMANIDIR. Bu kaideye demokrasiler bir istisna teşkil etmez. Demokrasilerdeki ekseriyet de, RAKİPSİZ ve KONTROLSUZ bir kuvvet merkezi haline gelince, aynı neticeyi verebilir; yani o da tahakküm yoluna sapabilir. Temsil edildiğine inandığı milli iradenin kudsiyetine dayanarak, en zalim diktatörlere rahmet okutacak bir tarzda hareket edebilir. Bir hükümdardan veya bir diktatörden gelen hak ve hürriyet düşmanlığıyla, bir ekseriyetten gelen arasında, asla bir mahiyet farkı yoktur. Kötülük, kimden gelirse gelsin, kötülüktür. Kötülüğü yapan ekseriyetin demokratik olması ve milli hakimiyete dayanması, yaptığı kötülüğün mahiyetini değiştirmez. Bilakis onun fecaatini ve ağırlığını artırır; ve kötülüğü tahammül kırıcı bir şekle sokar. Çünkü, ekseriyet, tatbik ettiği tahakkümü meşrulaştırmak için, milli iradeye dayandığına, binaenaleyh zulmünde haklı olduğuna inanır. Şu halde, ekseriyetin hükümeti demek olan modern demokrasi, ef-

sanelerdeki kuyruğunu ısırın canavara benzememek için, bünyesinde sakladığı bu tehlikeyi önlemek ve TEDBİR ALMAK, VATANDAŞ HAK ve HÜRRİYETLERİNİ GARANTİYE BAĞLAMAK ve bunun için TEMİNAT MÜESSESELERİ KURMAK ZORUNDADIR. Ancak bu takdirde ve bu teminat müesseseleri sayesinde, demokrasi HÜRRİYET ve HAKKANİYET REJİMİ haline gelebilir. Bu hususta alınacak tedbirlerin başında ve güçlüklerin anahtarı mesabesinde, KUVVET ve SELAHİYETLERİN diktatörlüklerde olduğu gibi, BİR ELDE TOPLANMASI YERİNE BÖLÜNÜP birbirine karşı, birer muhtar organ şekline konulması gelir.»

BASKI GRUPLARI VE BAROLAR

Prof. BAŞGİL'in dediği gibi modern demokrasi, «Vatandaş hak ve hürriyetlerini GARANTİYE BAĞLAMAK için TEMİNAT MÜESSESELERİ kurmak zorundadır.» Barolar, kamu kurumu niteliğindeki diğer meslek kuruluşları, sendikalar ve dernekler, Prof. Başgil'in tanımladığı anlamda teminat müesseseleridir. Demokratik ülkelerde bunlara BASKI GRUPLARI denilmektedir. Tutarlı bir politika saptanması ya da kalıcı bir yasa hazırlanması ancak ilgili baskı grubunun işbirliği ile mümkündür. Bunun ülkemizde sağlıklı işletildiğini söylemek zordur.

Çağdaş batı demokrasilerinde baskı grupları fevkalade etkili ve yol göstericidir. İngiltere'de kanun tasarılarının görüşüldüğü komisyonlarda ilgili meslek kuruluşları ağırlıklı olarak temsil edilirler, söz sahibidirler. Geçen yıl İsveç'te en çok tartışılan husus, «İrkçı örgütler yasaklanmalı mı, yabancı düşmanlığı, yasalarla engellenmeli mi?» konusu idi. İsveç Barolar Birliği, bir ciddi baskı grubu olarak devreye girmiş ve «İrkçı bir örgüte üye olmak suç sayılmalı, İsveç'in imzaladığı sözleşmeler, bunu gerektiriyor» demiş ve İsveç'te kamuoyu bu yönde oluşmuştur.

Ülkemizde de Barolar, en etkili baskı gruplarının başında gelmektedir. «HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ» ilkesinin anayasaya girmesi Cumhurbaşkanı ve Milletvekili yemininde yer

alması, Türkiye Barolar Birliği'nin uğraş ve çabası ile olmuştur.

Günümüzde, hukuk dışı işlem ve tutumlara karşı toplumun demokratik TEPKİ KOYMA olanakları yok denecek kadar sınırlıdır. Üniversiteler etkisiz, aydınlar sinmiş, yargı kuruluşları suskundur. Başta Barolar olmak üzere meslek kuruluşları VESAYET ALTINDADIR.

Yasal ve fiili engellere karşın Türkiye Barolar Birliği ve Barolar, «SAV-SAVUNMA-YARGI» bütünlüğünü, yargı bağımsızlığını, baroların bağımsızlığını, insan hak ve özgürlüklerini, demokratik hukuk devleti ilkelerini koruma görevini, ödün vermeden büyük bir gayret ve titizlikle yürütmektedirler. Böylece, ciddi BASKI GRUBU olma işlevlerini, etkili şekilde sürdürmekte ve VESAYET ALTINDA BARO anlayışına karşı mücadele etmektedirler.

Bugün ülkemizde Baroların verdiği kararların büyük bir kısmı, Adalet Bakanlığı'nın onayına tabidir. Adalet Bakanının isteği uyarınca C. Savcılığının açacağı dava üzerine Baroların sorumlu organlarının görevlerine son verilebilmesi mümkündür. Valiler, Baroların seçilmiş organlarının görevlerine geçici olarak son verebilmekte, müfettişler Baroları denetleyebilmekte, Vergi Daireleri fişlemektedirler.

«Sav-Savunma-Yargı» sağlıklı yargılamada bir bütündür, ayrılmaz üç unsurdur. Devletin temeli olan «ADALET»in gerçekleşmesinde, «SAVUNMA»nın payı çok büyüktür. «SAVUNMA»nın örgütlü sesi BAROLAR'ın suskun, tutuk ve bağımlı olduğu ülkelerde «YARGI»nın «BAĞIMSIZ ve ETKİN» olduğu görülmemiştir. Savunma, yargının güçlü ve özgür sesidir. Bu sesin kısılması yargıyı yaralar, yargı bağımsızlığını zedeler.

Son bir yıl içinde meslektaşlarımıza, görevleri başında saldırılar artmıştır. Siirt ve Balıkesir Barosu Başkanlarına da tabanca ile ateş edilmiştir. Kurşunlar sadece onlara değil Barolara, tüm Avukatlara ve savunma mesleğine sıkılmıştır. Bu tür saldırılar, «Adli Zabıta Olayı» şeklinde geçiştirilmemeli, Hakimlik ve C. Savcılığıyla eşdeğer, eşdüzey gö-

rev yapan meslekdaşlarımıza saldırı, aynı önemde ele alınmalıdır.

Geride bıraktığımız yargı yılı içinde Balıkesir Barosu Başkanı aleyhine açılmış ceza davalarına devam edilmiş, Denizli Barosu Başkanı aleyhinde de ceza davası açılmıştır. Davalar Başkanlarımızın mesleki konularda verdikleri demeçler üzerine açılmıştır. Balıkesir Barosu Başkanı, Turgut İNAL bir davadan beraat etmiş, diğeri devam etmekte olup, Denizli Barosu Başkanı İsmet KAYHAN aleyhindeki dava da hukuki noksanlık nedeniyle durmuştur.

İstanbul Barosu'nun bir mensubu hakkında, «Ruhsatnamenin iptaline ve levhadan silinmesine mahal olmadığına» dair verdiği karar nedeniyle Adalet Bakanlığı, İstanbul Barosu Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesini sağlamak amacıyla İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılmasını İstanbul C. Başsavcılığı'ndan istemiş ve dava da açılmıştır.

Burada önemli olan husus, Adalet Bakanlığı'nın yasal yetkisini aşmış aşmadığı, hukuken hatalı bir işlem yapıp yapmadığıdır. Bir Avukat hakkındaki kayıt silme işleminin geri alınması, Baro levhasına yeniden kayıt ve kabul niteliğinde değildir, dolayısı ile Adalet Bakanlığı'nın onayına da tabi değildir. Bakanlık, vesa yet makamı olarak hem biçimsel hem de hukuksal YETKİ TECAVÜZÜNDE bulunmuştur. Yapılması gereken, konuyu idari yargının çözümüne bırakmaktır.

Adalet Bakanlığı'nın VESAYETİ'nin kaldırılması gerekliliği tartışılırken bir de vesa yet yetkisinin hukuka aykırı şekilde kullanılmış olması, «Baroların Bağımsızlığı» ilkesini tamir kabul etmez şekilde zedelemiştir.

Bu tür davalar bizi yıldırmaz, Türkiye'nin en köklü ve eski BARO'sunu sarsmaz. Türkiye Barolar Birliği olarak İstanbul Barosu'nun haklı mücadelesi'nin yanında olacağız. Barolara, kutsal savunma hakkına karşı müdahaleler, hangi kuruluş ve kişiden gelirse gelsin, nereden gelirse gelsin, en şiddetli ve kararlı biçimde mücadele edeceğiz. Baroların

TAM BAĞIMSIZLIĞINA giden yolda, savunma mesleğinin toplumdaki saygın yerini alması, mesleğin ve meslek kuruluşlarının her türlü etki ve baskıdan uzak ve sağlıklı gelişmeleri için çıkacak tüm engelleri aşmaya kararlıyız.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI

Yargı Bağımsızlığı ile ilgili sıkıntuların temelinde, anayasa ve yasalardaki demokratik hukuk devleti anlayışına ters düzenlemeler ve buna dayalı uygulamalar yatmaktadır. Yürütme yargıya müdahale eder durumdadır. Anayasa'da yazılı, Cumhurbaşkanının yargı ile ilgili görev ve yetkilerinin hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaştırılması mümkün değildir. Cumhurbaşkanı'nın, Danıştay Üyelerinin dörtte birini ve Anayasa Mahkemesi Üyelerini seçmesi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerini seçmesi, yargı bağımsızlığıyla da bağdaşmaz.

Cumhurbaşkanı'nın gerektiğinde «YÜCE DİVAN» sıfatı ile kendisini yargılayacak Anayasa Mahkemesi Üyelerini seçmesi, hukuki bir garabettir. Ayrıca, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerinin seçimi, oluşumu ve çalışması, uygulamaları yargı bağımsızlığını zedelemektedir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun atamalarının söylentileri ve yargı çevrelerindeki tartışmaları sürmektedir. Önemli bazı atamalarda, liyakatten çok yürütmeye yakın olma ölçüsünün ön planda tutulduğu yakınmaları yaygındır. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun Mahkemelerin bağımsızlığı ve Hakimlik teminatı esaslarına göre kurulup görev yapması bir anayasa emridir. Kurulun bağımsız sayılabilmesi için seçimle görev alan (5) üyesinin Cumhurbaşkanlığı'nca değil, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca doğrudan seçilmesi, Adalet Bakanı ile müsteşarın da kurul üyesi olmaması gerekir. Tabii, kurulun Adalet Bakanlığı çatısı dışında kendisine ait bir binası ve ayrı bütçesi ve sekreteryasının olması da kaçınılmazdır. Görülüyor ki, kâğıt üzerinde «BAĞIMSIZ» yazmasına rağmen Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

BAĞIMSIZ değildir. Bu yapısından dolayı da yargı bağımsızlığı zedelenmektedir.

Yargıç ve Savcıların yetiştirilmesine gereken önem verilmemektedir. Özellikle İdare Mahkemeleri ile Vergi Mahkemeleri Üyelerinin Hukuk Fakültesi öğrenimi görmeleri zorunlu hale getirilmelidir. Bu mahkemelere son zamanlarda çoklukla İmam-Hatip Lisesi kökenli adayların alındığı söylentileri, yargı camiasını üzmemekte ve düşündürmektedir.

1990 Yargı Yılında eskiden olduğundan daha yoğun şekilde davaların uzamasından, adaletin gecikmesinden, yargıdaki haksızlıklardan yakınılmıştır. Yargıçlarımızdan fazla işten bunalma, dosyaları yeterli şekilde inceleyecek zaman bulamama şikayetleri gelmektedir. Bütün bu engellerin aşılarda adaletin gerçekleştirilebilmesi ve hukuka uygun kararlar verilebilmesi de güçleşmektedir.

Üzerinde dikkatle durulması ve izlenmesi gereken önemli bir husus da Yargıtay'da yeni daireler kurmak ve üye sayısını artırmak girişimidir. Bu girişimlerin temelinde siyasal iktidarın Yargıtay'da egemenlik kurmak istemesi düşüncesi yattığı vurgulanmaktadır. Eğer böyle ise bunun savunulur, korunur, yargı bağımsızlığı ile bağdaşır yanı yoktur.

CEZAEVLERİ VE İŞKENCE

Cezaevlerinde hükümlü ve tutuklulara gayri insani ve küçültücü muamele yapıldığı sık sık söylenip yazılıyor. Cezaevlerinde «disiplin sağlamak» görüntüsü altındaki gayri insani ve küçültücü muamelelere son verilmesi, cezaevleri ve infaz sistemi, vakit geçirilmeden çağdaş, uygar demokratik ülkelerdeki gibi insan hak ve onuruna yaraşır düzeye getirilmelidir.

Gayri insani ve küçültücü muameleler sadece cezaevlerinde yapılmıyor, cezaevleri dışında kolluk güçlerinin işkence yaptığı da biliniyor. Kolluk güçleri karşısında susmak, insanın temel haklarından. İşkence ile insanın suskunluğunu yıkmaya kalkışmak, onu kötü muamele ile zorla konuşturmak, doğanın bu en anlamlı canlısına karşı cinayet işlemektir.

Düşüncesi ne olursa olsun, insana işkence yapılmasının karşındayız. İşkence ile ilgilenmemizin temel nedeni, yüce adalet duygusu ile ilgilidir. İşkence ile itiraf elde edilince savunmanın hiçbir anlamı kalmıyor. İşkenceye dayanamayıp asılsız itirafta bulunulması, gerçek suçlunun da ortaya çıkmasını önüyor, adaleti yanıltıyor.

İnsanlar ve toplumlar, özgürlükçü devlet ve dünya anlayışına kolay gelmemişlerdir. Magna Carta'dan bu yana 875 yıldır bu uğurda çok insan öldü. İnsanlık, özgürlükler ve demokrasi tarihi İTİRAF ETMESİ İÇİN İŞKENCE EDİLİRKEN suçsuzluğunun verdiği haklılık ve cesaretle direnen ve şerefle yaşamını noktalayan, demokrasi ve özgürlük yolunda can veren binlerce suçsuzun acı ve iç karartıcı öyküleri ve her yaşanmış öykü de suçsuz ölümlerle doludur.

Yetkililerin «işkence yok» demesi ile ülkede işkence yok olmuyor. Mahkeme kararlarına kadar geçen işkence olayları, işkence gerçeğini yansıtıyor. Soruna insancıl, kalıcı çözüm bulmak gerekir. Çare ve çözümlerin en önemlisi, 10.8.1988 tarihli Resmi Gazete'de onaylandığı ilan edilen «İŞKENCEYE KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ»nin 1. maddesinde çok açık ve geniş tanımları yapılan işkenceyi, ceza kanununa göre suç saymak ve bu tanımları CMUK'nun «sorguda yasak uygulamalar» başlığı altında 135. maddesine yazmak, 136. maddeye, sanığın müdafii hazır bulunmadan sorgusunun yapılamayacağını eklemek, etkili kanuni, idari, adli ve gerekli başkaca tedbirleri almaktır.

Abdülhamit Anayasası'nda bile yasaklanmış işkenceyi günümüz Türkiye'sinde tartışmaktan utanıyorum. Bütün hukukçuları, aydınları, tüm demokrat insanları, İŞKENCEYE KARŞI dikilmeye çağırıyorum.

ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ

1982 Anayasasının görünür niteliği, «Devletin güçlendirilmesi» ve bireylere karşı korunması anlayışından hareket etmekte olmasındır. «OTORİTER» nitelikli bir anayasadır. Çok yerinde, temel hak ve özgürlükler sayıl-

mış, kabul edilmiş, «ANCAK» denilerek kısıtlamalar çoğaltılmıştır. Çağdaş uygar devlet anayasalarının temel özelliği özgürlükleri çoğaltmak, «ANCAK»ları azaltmaktır. Bizde tersine bir uygulamaya gidilmiştir.

«Anayasa değişmez» diyenler de anayasanın değiştirilmesini istiyor, biz de istiyoruz; fakat değişiklik gerekçelerimiz farklı. Biz, yüzünü gerilere döndürmüş, çağımızın, toplum ve insanlarımızın geldiği aşamaya ters düşen bir Anayasa değişikliği düşünmüyoruz. 1982 Anayasası, demokrasinin temel kurallarına, sosyal hukuk devleti ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine aykırıdır. Ötesini berisini değiştirmek yetmez.

Çağdaş Türk toplumuna yakışan insan hak ve özgürlüklerine dayalı, demokratik kurumlaşmaya açık, işkenceyi ve ölüm cezasını yasaklayan, örgütlenme ve düşünce açıklama özgürlüğünü benimseyen «ANCAK»ları olmayan yeni bir anayasa yapılmalıdır.

LAİKLİK

Ülkemizde son günlerde LAİKLİK ilkesi tartışılmaya başlandı. Cumhuriyeti oluşturan devrimlerin temel ilkesi ve ruhu laikliktir. Laikliği dar anlamda «din ve devlet işlerinin ayrılığı» şeklinde tanımlamak yetersizdir, yanlışır. Laiklik, dini, toplum yaşamını düzenleyen yönlerinden, bir güç mihrakı olmaktan çıkarmış, kişi vicdanının korumasına almış, bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ortamı yaratmıştır.

Günümüz Türkiye'sinde ilk ve orta öğretimde zorunlu din dersleri okutulmakta, üniversitelerimizde kıyafet serbestliği adı altında çağdaşlığa ters düşen giysilere olur verilmekte, Bakan eşleri resmi kabullerde türbanlı görüntüler sergilemektedir.

YÖK'ün üniversite ve yüksek okullarda başörtüsü ve benzeri kıyafetlerin giyilmesini serbest bırakması, Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırı olmuştur. Üniversitelerde dersle-

re, çağdaş görünüme aykırı giysi ve örtülerle girmenin, özgürlük ve özerklikle hiçbir ilgisi yoktur. Laik eğitim düzenine karşı eylemlerin demokratik hak olduğu kabul edilemez, savunulamaz. Laiklikle bağdaşmayan eylem ve davranış özgürlük diye tanımlanamaz.

Laiklikten söz ederken ödünsüz Atatürkçü yılmaz laiklik savaşçısı, değerli bilim adamı, Ankara Barosu'nun eski Başkanı Prof. Muammer AKSOY'u anmak ve aramıza almak istiyorum. Çünkü AKSOY ölmedi, düşünceleri ile aramızda yaşıyor.

Aradan 7 ay geçmesine rağmen Prof. AKSOY'a kurşun yağdıran caniler hâlâ bulunmadı. Arama ile ilgili her yetkili ve görevliyi şiddetle kınıyorum. Katiller, Muammer AKSOY'u öldürüp işlerini bitirmiş sanıyorlarsa aldanyorlar. Muammer AKSOY'lar tükenmez. Bir ölür, bin doğarlar.

LAİKLİK DÜŞMANLARI, GERİCİLER, şunu kafalarına iyice yerleştirmelidirler: Türkiye'de öncelikle BAROLARI ve AVUKATLARI şerefli TÜRK YARGIÇLARINI, SAVCILARINI ve MAHKEMELERİNİ, kamu kurumu niteliğindeki diğer meslek kuruluşlarını ve mensuplarını, bu uğurda şehitler vermiş, binlinçli Türk basını, Atatürk devrimlerinin ve rejimin bekçisi Türk gençliğini, toplumdaki bütün aydınları, demokratları, ilericileri yıldıramayacaklardır, geriletemeyeceklerdir, aşamayacaklardır.

Biz ulusuz, çağdaş uygar toplum olma iddiasındayız, bizi şeriat düzenine sokma, tekrar ümmet yapma gayretleri boşunadır.

Türkiye'de Laikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine saygılı, akli ön planda tutan kapılarını kapatmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

Sayın konuklar, değerli dinleyenler, sizleri çok yordum, beni sabırla dinlediniz. Sizlere teşekkür ediyorum, başarılı ve sağlıklı bir yargı yılı diliyorum, saygılarımla selamlıyorum.

PROF. DR. FARUK EREM'İN KONUŞMASI

Değerli Konuklarımız,

Aziz Meslektaşlarım,

Bugün, burada Adalet Yılı'nın açılışını kutlamak için toplanmış bulunuyoruz. Mesleğimizin baskı altında tutulduğunu söylemek bizi çok üzmemelidir. Fakat bu bizi umutsuzluğa götürmemelidir. Çünkü tarihin her döneminde baskı ile mücadele mesleğin alnyazısı olmuş ve bu her yerde her zaman süre gelmiştir. Ünlü bir Baro Başkanı şöyle demişti: «Biz bütün memleketlerin yerlisiyiz, bütün yüzyılların da çağdaşı».

Bu açıdan Meslek Kurallarımızın birinci maddesi şu hükmü getirmiştir :

— «Türk avukatları Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığına inanmışlar ve bu konuda kendilerine gerek kişi, gerek kuruluş olarak düşen görevleri başarıya kararına varmışlardır»

Anayasamıza, Türkiye Barolar Birliğinin çabaları ile, Cumhurbaşkanının ve Milletvekillerinin yemin formülüne giren «hukukun üstünlüğü» kavramının sonucu savunma mesleğinin bağımsızlığıdır. Birlik ve Barolar bağımsız olmadıkça avukat kendini bağımsız hissedemeyecektir. Çünkü, gerektiğinde kendini koruyacak kuruluş vesayet altındadır.

Kamuoyu deyince akla demokrasi ve meslek kuruluşlarının bağımsızlığı gelir. Açık veya örtülü diktatörlüklerde kamuoyu değersiz sayılan veya yapay olarak yaratılması faydalı görülen bir kavramdır. Sınırsız kamuoyu sistemi ile yasak bölgesi kamuoyu sistemi ayırt edilmelidir. Bu ikincisine kararsız demokrasi-lerde rastlanır. Birlik ve Barolar memleketimizde bu kararsızlık içinde değildir. Bağımsızlıkları tam olmasa dahi Birlik ve Barolar zaman zaman iktidarla çatışabilirler. Bu Birliğin ve Baroların gücünü gösterir. Avukatlar hiç bir zaman esir kullanmadılar, fakat efendileri de olmadı.

Bağımsızlığı sınırlamak çabaları hiç bir iktidara onur getirmemiştir. Napolyon en

güçlü zamanında Baroları lağvetti ve «avukatların dillerinin kesilmesi»ni önermişti. Fakat bir süre sonra hatasını anladı ve Barolar yeniden kuruldu.

Bir söz vardır: «Mutlu yaşamak için gizli yaşamak lazımdır. Eğer bu söz doğru ise avukatlar gizli yaşamak hakkından yoksundurlar. Toplum bir kişiden nefret edebilir. Avukatın kesinlikle reddetmesi gerekli duygu bu «nefret duygusu»dur. Bir insanın nefret edilen yanları ile insan olması birbirlerinden tamamiyle ayrıdır. Avukat insanın bu yanı ile ilgilidir: «Suçluyu kazıyınız, altından insan çıkar». Mesleğin en güç yanı zaten budur. Buna bakarak Avukatı hor görmek büyük hak-sızlıktır.

Avukatlar genellikle siyasal davalarda suçlanırlar. Ama Avukat daima yürekli kişi olmak durumundadır: kendini, hatta mesleğinden olacağını dahi düşünmeden savunma yapanlar pek çoktur. Beriyer duruşmada şunları söylemişti: «Ben Konvansiyona iki şey sunuyorum: Hakikati ve kafamı. Birinciyi dinledikten sonra ikincisi hakkında dilediğiniz gibi karar verebilirsiniz».

Montesquieu «Letters Persanes» isimli yapıtında bir hakime şunları söyler: «Avukatlar bizim için canlı kitaplardır, görevleri şudur: «Bizi aydınlatmak». Yaratıcı içtihad Avukatın araştırmacılıkta, yaratıcılıkta yeteneğine bağlıdır.

Olağanüstü yargılamalarda Avukatın görevi, tutumu, davranışları evvelden öngörüle-meyecek kadar sorunlarla doludur. Hemen her memlekette bu tür yargılamaların ortak nitelikleri vardır: Adalet görüntüsü altında adaletsizliği sağlamak. O halde Avukatın görevi, daha güçleşmektedir. Robespierre, Meclisten çıkardığı Kanun uyarınca, yargılanmadan idam olundu.

Yerleşmiş peşin hükümlerle Avukatın karşılaşması görevini güçleştirir. Fransız yazarları Petain'ın yargılanmasını şöyle tanımlarlar: Kötü bir dava çünkü hakimler daha sanık mah-

kemeye çıkmadan, onu mahkûm etmişlerdi. Tarihte peşin hükümlü yargılamanın ünlü örneği «Sokrat'ın yargılanması»dır. Fakat Sokrat'ı ölüme mahkûm eden 501 Atinalı Hakimden hiç biri bu güne kadar yaşayabilmiş değildir. «Sanık Sokrat» hala kendini savunuyor.

Duverger'in dediği gibi «Adaletin bulunmadığı bir ülkede herkes suçludur». Meslekle oynamak kimseye uğur getirmez.

Bugün öğleden evvel Sayın Yargıtay Başkanının konuşmasında şu sözleri söylediğini öğrendim: «1730 sayılı Yargıtay Kanununun kabulünden sonraki ilk törende yasa hükmü karşısında Yargıtay Başkanı açılış konuşmasını yapmıştır. Konuşma tamamlanınca törenin bittiği düşünülürken zamanın Birlik Başkanı herhangi bir suretle Yargıtay Başkanlığını önceden haberdar etme gereğini duymasızın kendiliğinden kürsüye çıkmış ve ne olup bittiği anlaşılmadan konuşmasına başlamış ve bitirmiştir. İşte ilk uygulama böyle başlamıştır. Takip eden yıllarda Birlik Başkanları Yargıtay Birinci Başkanlarından sonra bir konuşma yapmışlar ve giderek yaptıkları konuşma metnine de (Adalet Yılı Açış Konuşması) adını vermişlerdir».

PROF. DR. ERALP ÖZGEN'İN KONUŞMASI

Değerli Konuklar Sayın Meslekdaşlarım,

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Türk devletinin insan haklarına saygılı bir hukuk devleti olduğunu belirtir. İnsan haklarının başında düşünce ve söz hürriyeti gelir. Bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'nde bu hakkı, hürriyeti koruma durumunda bulunan yargının başındaki kişi, bu hakkı hiçe sayan sansürcü bir davranış sergilemiş bulunmaktadır. Ancak, sansüre, sansürcü düşünceye en güzel cevabı bu muhteşem toplantı ile sizler vermiş bulunuyorsunuz. Bu nedenle, sırtımda avukat cübbesi taşımanın gurur ve kıvancı içindeyim.

Açılış törenlerinde, dinleyiciyi de sıkılamak için, genellikle temel konular üzerinde

Türkiye Barolar Birliğinin ilk Başkanı olarak konu iddia edildiği gibi kimseye haber vermeden kürsüye çıkmak değildir. Sayın Ferruh Adalı'yı ziyaret ettim, yeni kurulan Birliğin Başkanı olarak konuşmak istediğimi arzettim, kendileri memnurlukla kabul ettiler, konuşma yaptım. Hatta bu sırada tanık olması için Genel Sekreterim olan Sayın Atila Sav da yanımızda idi.

Ben seksen yaşına yaklaşan bir kişiyim, her halde yalan söylediğim ileri sürülemez. Öğrencim olan Sayın Başkanın bunu bilmesi gerekirdi.

Her Adalet yılı açılışında Türkiye Barolar Birliği Başkanları konuşular. Eğer ben bir emri vaki yapmış isem sonraki konuşmalar önlenebilirdi. Bu yapılmadığı gibi her yıl «Yargıtay Dergisi»nde Yargıtay Başkanının konuşmasından sonra Türkiye Barolar Birliği Başkanlarının konuşmaları da yayınlanmıştır.

Sözlerime burada son verirken Adalet Yılı'nın hepimiz için başarılı geçmesini, Mesleğimize ve Kuruluşumuza tam bir bağımsızlık getirmesini diliyorum. Saygılarımla.

durulur. Ben de konuşmamı bu açıdan hazırladım. Ancak burada dokunacağım sorunların çoğuna Barolar Birliği'nin Sayın Başkanı Önder Sav'ın dokunduğunu, açıkladığını gördüm. Bu nedenle söyleyeceklerimin belki de çoğu bir tekrar niteliği taşıyacaktır. Ancak bu tekrarın tamamen yararsız olduğu da söylenebilir. Anlamıyanlara, anlamak istemeyenlere tekrar tekrar söylemekte yarar vardır.

Adaletin devletin temeli olduğu sık tekrarlanan bir vecizedir. Şu anda salonumuzda da bez pankart üzerinde aynı vecize yer almaktadır. Ancak bu vecizenin sadece bir slogan olarak kalmamasını, gerçek hayatta geçerli olmasını sağlamak gerekir. Bunun için de öncelikle bazı koşulların sağlanması şarttır. Adaletin devletin temeli olabilmesi, ada-

letin sağlanabilmesi olmazsa olmaz diye niteleyebileceğimiz temel bazı koşulların gerçekleşmesine bağlıdır. Bu koşulların başında yargıç ve yargı bağımsızlığı gelir.

Üzülerek belirtmek gerekir ki, ülkemizde yargıç bağımsızlığının sağlandığını halâ söyleyebilecek durumda değiliz. «Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu»nun oluşum şekli, herşeyden önce yargıç bağımsızlığını zedeler niteliktedir. Kurul'a Adalet Bakanı ile ona hiyerarşik açıdan bağlı müsteşarın katılıyor olması bağımsızlıkla bağdaşmaz. Herhangi bir Adalet Bakanı'nın Kurul toplantılarına katılmıyor olması bu sakıncayı ortadan kaldırmaz. Bugün toplantılara katılmayan Bakan, yarın katılabilir; bir Bakan katılmaz, onun değişmesi halinde yerine gelen katılabilir. Bağımsızlık kurumsallaştırılmalıdır. Kurumsallaştırılmamış, bir Bakan'ın kişiliğine bağlı kılınmış bağımsızlık, bağımsızlık değildir.

Kurul'un 5 yargıç üyesini atama yetkisi de Cumhurbaşkanı'nındır. Cumhurbaşkanı yürütmenin başıdır. O halde dolaylı da olsa yürütmenin bu yolla da etki olasılığı söz konusudur, bağımsızlık kavramına aykırıdır.

Söz konusu Kurul'un kendine bağlı bir teşkilâtı yoktur; kendisine bağlı müfettişleri yoktur, kendisine bağlı personel dairesi yoktur. Bunun sonucu, esasen asli görevleri de devam etmekte olan ve bu nedenle Kurul işlerine ancak sınırlı zaman ayırabilecek olan Yüksek yargıçlar, Adalet Bakanlığı müfettişlerinin raporlarına ve Adalet Bakanlığı Personel Müdürlüğü'nün önerilerine dayanmak durumunda kalmaktadırlar. Bu durum Kurul'un yansız üyelerini de Adalet Bakanlığının dolaylı olarak etkilemesine neden olmaktadır.

Dün bir gazetede (Cumhuriyet Gazetesi, 5.9.1990) yayınlanan Sayın Adalet Bakanı'nın demeci, yargıç bağımsızlığı konusunda yeni bir takım özlemlerin ortaya çıktığını göstermektedir. Toplantımızın başında salonda olan Sayın Bakan, Başkanımızın konuşmasından sonra ayrıldı. Keşke halâ burada olsa idi de yüzyüze bu konuyu tartışabilse idik.

Sayın Bakan gazetede ki demecinde aynen şöyle söylüyor: «İngiltere'de bütün hâ-

kim ve savcılar başbakanın atadığı bir adam tayin ediyor. Adam tam yetkili. İsterse azlediyor, isterse tayin ediyor, isterse naklediyor. Asıl demokratik ve çağdaşlık ölçüsü hangisi? Dünyada demokrasi noktasında yargı bağımsızlığı konusunda kimse İngiltere'den daha ileri olduğu kanısında mı? Bir adam yapıyor, o da başbakanın tayin ettiği bir adam.»

Bu düşünceler yanlış bir temele dayanmaktadır. Bu nedenle katılma olanağı yoktur.

Bir kere, sosyal bünyesi bizden çok farklı ülkelerdeki kurumları ülkemize aynen almak istemek hatadır. İngiltere'de kraliyet rejimi vardır. Şimdi, Sayın Adalet Bakanı'nın mantığı ile hareket ederek «Demokrasi konusunda kimse İngiltere'den ileri olamaz. İngiltere'de krallık var, monarşi ile idare ediliyor. O halde biz de padişahlığı getirelim» mi diyeceğiz? Bu mantığın yanlışlığı ortadadır.

Yargıç bağımsızlığı, yargıç için bir ayrıcalık olsun diye istenmemektedir. Bu kurum ile sağlanmak istenen, yargıcın korkmadan, endişe duymadan yargılama yapabilmesi, korkmadan hüküm verebilmesini olası kılmaktır. İngiltere'de bu güvence örf ve âdet ile, kamu oyu baskısı ile sağlanmıştır. Sayın Bakan'ın sandığı gibi İngiltere'de Başbakan veya hatta Kraliçe, değil bir yargıç, herhangi ufak bir memuru dahi isteyince yerinden oynatamaz, azledemez. Esasen aksi halde İngiltere bir hukuk devleti olmazdı.

Bilindiği üzere İngiltere'de soyut hukuk ilkelerine göre Kral veya Kraliçe «kadını erkek, erkeği kadın yapmak» dışında herşeyi yapmaya yetkilidir. Soyut düzeyde mutlak yetkili olan kral ya da kraliçe gerçek hayatta gerçek hiç bir yetkiye sahip değildir.

En geniş yetkilere hukuken sahip kişilerin bu yetkilerinin örf ve âdet ile, kamu oyu baskısı ile kısıtlandığı ve bunun sonucu bu yetkilerin kullanılmasının düşüncesine dahi yer verilmeyen ülkelere ilişkin kuralların, anane haline gelmiş hakları Yargıtay Başkanı'nın tanımayabildiği, mevcut yetkilerini yasalari ve Anayasa'yı zorlayarak ve hatta bazan Anayasa'yı tağyir sınırına dahi girerek

arttırıp kullanmak isteyen yöneticilerin ege-
men oldukları bir ülkede uygulamaya olanak
yoktur.

Sayın Bakan'ın gazetede savunduğu şekil-
de bir sistem, yani Adalet Bakanı'nın yargıç-
ları istediği gibi işe alıp, istediği gibi naklet-
tiği, işten çıkardığı, resen emekli edebildiği
bir sistem 1960 öncesi ülkemizde yaşanmış-
tır. Bu sistemin acılarını ve sonuçta ülkeyi
hangi noktaya getirdiğini bizler yaşadık, genç-
ler okudu, öğrendi. Aynı acıları bizler yeniden
yaşamak, gençlerimize de yaşatmak istemiyoruz.

Sayın Bakan'ın gazetede yayınlanan bu
görüşleri bana benzer bir senaryoyu anımsat-
tı. Evet, benzer bir senaryoyu biz bir süre ön-
ce yaşadık. Dendi ki, en demokratik ülkeler-
den, üniversitelerin en özerk olduğu Fransa'da
Üniversite Rektörlerini Cumhurbaşkanı atı-
yor, bizde aynı sistem niye olmasın. Bu dü-
şünce YÖK'ü yarattı ve üniversitelerimiz bu-
günkü duruma düştü. Benzer senaryo uygula-
nırsa, adliye de YÖK üniversitelerinin duru-
muna düşecektir. Buna olanak vermeyelim.

1982 Anayasası'nın, yürütme organının ba-
şı olan kişiye, bazı yargıç ve savcılarını atama
konusunda tanıdığı yetkiler, yargıç bağımsız-
lığı ile bağdaşır nitelikte değildir. Keza, yar-
gıçlık mesleğine girerken, daha meslek haya-
tının başında, Adalet Bakanlığına yetki tanı-
mak ve yargı denetimini ortadan kaldıran
«mülakat» adlı sınav yöntemine ağırlık ver-
mek de yine yargıç bağımsızlığını zedeleyen
bir uygulamadır.

Yargıç bağımsızlığı için sadece bir yönü-
dür. Muhakemede yer alan iddia ve savunma
makamı sülheleri de bağımsız olmadıkça, yar-
gımın bağımsızlığından söz edilemez. O halde,
C. Savcılarını da aynen yargıçlar gibi bağımsız
olmalı ve güvenceye sahip bulunmalıdırlar.
Savcıyı, yürütmenin adliye içindeki kolu sa-
yan düşünce, çağdaş hukukta reddedilmiştir.

Ve nihayet yargı bağımsızlığının sağlana-
bilmesi için avukatın da bağımsızlığı koşul-
dur. Avukatın meslek icra edebilmesi baroya
kayıtlanmasına bağlıdır. Disiplin açısından da
avukat yine baro denetimi altındadır. O halde

avukatın bağımsızlığı, ancak ve ancak barola-
rın bağımsızlığı ile mümkündür. Barolar ba-
ğımsız olmadıkça, Adalet Bakanlığı'nın vesa-
yeti altında buldukça bağımsız bir avukat-
tan, bağımsız bir savunmadan, dolayısı ile ba-
ğımsız bir yargıdan söz etmeye olanak yok-
tur.

Yargıçların, savcılarının, avukatların ba-
ğımsızlığı vicdanlarındadır, denilir. Doğrudur.
Ancak yetersizdir. Ekmek parası ile oynanaca-
ğından, sürüleceğinden, haksız disiplin ceza-
larına uğratılacağından, yahut idari maka-
mın keyfine bağlı olarak görevden atılabile-
ceğinden korkan insanın bağımsız olabilmesi
için sadece vicdani tek başına yeterli olama-
maktadır. O kişinin bu korkulardan kurtul-
ması, bir güvenceye kavuşturulması gerekir.
Güvencesi olmadan da bu korkuları ellerinin
tersi ile silip atanlar olabilir. Bunlar kahra-
man kişilerdir. Ancak, eğer yargı bağımsızlı-
ğı kişilerin kahramanlığına dayanıyorsa, ba-
ğımsızlık söz konusu olamaz. İnsanlardan
kahraman olması beklenemez. Bu nedenledir
ki, demokrasilerde kurulmaya çalışılan en
doğru sistem, insanların kahraman olmaya
gerek duymadan vicdanlarına göre hareket
edebilmelerini sağlayacak, bunu önleyecek en-
gelleri de ortadan kaldıracak bir sistemdir.
Bu nedenlerle yargıç, savcı ve avukatın yani
yargı-sav-savunma üçlüsünün bağımsızlığını
engelleyici durumların düzeltilmesinde gerek-
lilik vardır, zorunluluk vardır.

Sayın Dinleyiciler! Bir adalet yılının açılı-
şında üzerinde önemle durulması gerekli bir
diğer temel sorun, işkence sorunudur. Ne ya-
zık ki ülkemizde işkence olaylarının devam
ettiğine ilişkin ciddi bilgiler mevcuttur. Ülke-
miz işkenceye karşı ilk önce Avrupa Sözleş-
mesi'ni, daha sonra da Birleşmiş Milletler Söz-
leşmesi'ni onaylamıştır. Onay kararı ve Söz-
leşme metinleri Resmî Gazete'de yayınlanmış
ve böylece bu sözleşmeler yürürlüğe girmiş-
lerdir. Ancak üzülmek gerekir ki, bu Sözleşmelerdeki hükümler birer iç hukuk
kuralı haline gelmiş olmalarına rağmen tam
anlamı ile uygulanamamaktadırlar.

Avrupa Sözleşmesi, bir işkence iddiası
karşısında uluslararası bir komisyonun ister-

se ülkede inceleme yapabilmesini ve tüm yetkililerden bilgi alabilmesini öngörmektedir. Resmi Gazete'de yayınlanarak Anayasa'nın 90. maddesine göre bir iç hukuk kuralı yani bir yasa hükmü haline gelmesine rağmen, bir Savcımız yasa hükmünü hiçe sayabilmekte ve Sözleşme hükmüne göre ülkemize gelmiş Komisyona bilgi vermeyi reddedebilmektedir. İşin asıl garip tarafı, yasaya açıkça aykırı davranan, devletimizin uluslararası bir üstlenmesinin zarara uğramasına neden olan Savcı hiç bir şey olmamış gibi görevine devam edebilmektedir.

İşkence'ye karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne göre Devletimiz işkenceye karşı yasayla, idari ve yargısal etkin önlemler almak zorundadır. Bu uluslararası üstlenmeye ve aradan iki yıl geçmiş olmasına rağmen henüz hiç bir önlem alınmamıştır.

İşkenceye karşı önlem sayılabilecek tek bir yasama işlemi yapılmamıştır. En azından gerek unsurları, gerek öngördüğü yaptırım açısından yetersiz hale gelmiş, günün gereksinimlerini karşılamaktan uzak kalan Türk Ceza Yasası'nın 243. maddesinin, Sözleşme hükümlerine uygun değiştirilmesi gerekirken, bu dahi yapılmamıştır.

Keza, işkenceyi sayısal açıdan azaltmada etken olabilecek «mecburi müdafii» konusu, bir yasa teklifi de mevcut olmasına rağmen, halâ gerçekleştirilmemiştir. Sanığın, hangi safhada olursa olsun, müdafii bulunmaksızın alınan ifadesinin delil olarak geçersizliği açık bir yasa maddesi haline getirilmelidir.

İdari açıdan da hiç bir önlem alınmamış, aleyhlerine dava açılan işkencecilerin avukat ücretini devlet hazinesinden, yani sizin-benim ve bizler gibilerin vergilerinden ödenmesini öngören yönetmelik (Hakkında Dava Açılan Polis İçin Avukat Tutma ve Ücret Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik) hükümleri dahi değiştirilmemiştir. Bu yönetmelik hükümlerine göre örneğin rüşvet, ihtilas, ihalelere fesat karıştırma gibi suçlar ile şikâyete bağlı suçlardan sanık olan polislerin avukat ücreti devlet tarafından ödenmez iken, insanlığa karşı suç sayılan «işkence» suçunu işle-

miş olanların avukat ücreti devlet hazinesinden ödenmektedir.

Yeterli adli önlemler de alınmamaktadır. Suç kolluğu halâ tüm özlük hakları itibariyle İçişleri Bakanlığı'na bağlıdır. İçişleri Bakanlığı bünyesinde yer almaktadır. Bu nedenle, C. Savcılarının bir suçun takibi sırasında emniyete söz geçirebilme olanakları çok kısıtlı kalmaktadır. Özlük hakları itibariyle tamamen C. Savcılıklarına bağlı suç kolluğu artık daha fazla gecikmeden kurulmalıdır. Böylece bir yandan işkence olayları azalırken, diğer yandan siyasi iktidarın suç kolluğu aracılığı ile soruşturmaları etkileyebilme olanakları ortadan kaldırılmış olur.

İşkencenin önlenmesi konusunda yargıya da düşen görevler vardır. Bunların başında geleni şudur: Sanığın, yargıç huzurunda verilmeyen ifadesinin son soruşturmada okunamayacağını öngören Ceza Muhakemesi Yasası'nın 247. maddesi yargı kararları ile maalesef adeta yürürlükten kaldırılmış durumdadır. Eğer bu hüküm yasada yer aldığı şekilde uygulanacak olursa, yargıç huzurunda verilmeyen ifade duruşmada okunamayacak ve bunun sonucu hükme de etkili olamayacaktır. Böylece işkence altında alınan ifadenin hükme etkisi kesin olarak ortadan kalkınca, işkence çoğu kez gereksiz hale gelecek ve azalacaktır. O halde yargıya düşen görev, yasanın 247. maddesinin yargı kararları ile yeniden hayata döndürülmesidir.

Sayın Dinleyiciler! Devletimizin temel taşı laikliktir. Devletimiz bu niteliğini yitirdiği anda tüm çağdaş değerlerini de yitirir. Ondan sonra artık ne yargılamanın bağımsızlığı kalır, ne de insan hakları kalır. Bu bilindir iken, son zamanlarda ülkemizde belli kaynaklardan desteklenen ve mali yardım gören laiklik karşıtı davranışların hoşgörüsü ile karşılanmasını tüm Atatürkçüler üzüntü ve endişe ile gözlemlemektedirler. Atatürk, ülkemize nur getirmiş, çağdaş uygarlık ışığını yakmıştır. Bu nuru söndürüp toplumumuzu yeniden ortaçağın karanlığına sokmak isteyenlerin gerek sayısının, gerek eylemlerinin son zamanlarda giderek arttığı görülmektedir. Esas üzüntü du-

yulacak olan nokta, çeşitli kısa vadeli hesaplarla yetkililerin bir bölümünün buna karşı çıkmamakta oluşudur. Bu kişiler, Atatürk'ün ifadesi ile «gaflet ve dalalet ve hatta hiyanet» içindedirler. Ancak, laikliğin savunmasını sadece devletten, sadece yetkililerden beklememek gerekir. Bu konuda bütün gücü ile mücadele vermek tüm aydınların ve özellikle tüm hukukçuların temel görevidir. Çünkü ülkemiz bu açıdan olmak ya da olmamak durumu ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Devletimizin önemli bir niteliği de hukuk devleti olmasıdır. Hukuk devleti kavramı, temelinde hukuka saygıyı, yargı kararlarına saygıyı içerir. Hukukun temel ilkelerini bir yana bırakarak, her türlü istek ve keyfe göre yasa yapmak; Anyasa Mahkemesi kararlarını

hiçe indirmek için bu mahkemenin kararlarına aykırı Kanun Hükmünde Kararnameler çıkarmak hukuka saygı ile bağdaştırılamıyacak davranışlardır. Bu açıdan, kuvvetler ayrılığı sistemi ülkemizde bilinçli bir şekilde «kuvvetler çatışması» haline maalesef döndürülmeye çalışılmaktadır.

Sorunlar daha bir yığın. Ancak sizleri bu güzel, bu muhteşem açılış töreninde daha fazla sıkmak istemiyorum.

Atatürk bir nutkunda şöyle diyor: Dünya da hak diye birşey vardır ve hak kuvvetin üstündedir. Sizler ülkemizin güzide hukukçuları Atatürk'ün bu sözünün doğruluğunu bugün kanıtladınız. Laik ve hukuka saygılı devleti ve bağımsız adaleti de sağlayacağınızdan emin olarak hepinize saygılarımı sunuyorum.

ANITKABİR TÖREN VE KONUK DEFTERİNE BİRLİK BAŞKANI TARAFINDAN YAZILAN YAZI METNİ

6 Eylül 1990, Saat: 11.05

Yüce Atatürk,

Türkiye'nin dört bir yanından gelen bini aşkın avukat ve barolarla birlikte huzurundayız.

Temellerini attığın demokratik, laik hukuk devleti ve Hukukun Üstünlüğü İlkeleri Savaşını inanç ve ısrarla verdiğimiz söylemeğe, kanıtlamağa geldik.

İnsan hak ve özgürlüklerinin güvencesi yargı bağımsızlığını çiğnetmeyeceğimizi, BARO BAĞIMSIZLIĞINA müdahale ettirmeyeceğimizi, ulusumuza armağan ettiğin ve devrimlerinin RUHU OLAN LÂİKLİĞİ zedelet-

meyeceğimizi bir kez daha yineleyip inançlarımızı tazeliyoruz.

«SAV-SAVUNMA-YARGI» BÜTÜNLÜĞÜNÜ bozmak isteyenleri sana şikayet ediyor, kendilerini uyarıyoruz. Buradan Türkiye'de ilk defa düzenlediğimiz 1990-1991 YARGI YILININ AÇILIŞI TOPLANTISINA gidiyoruz. TÜRK Avukatları ve Baroları Kurduğun Cumhuriyetin, rejimin ve devrimlerinin sahibi ve bekçisidir. RAHAT UYU ATAM!

İzindeki binlerce avukat
ve BAROLAR adına
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANI
AV. ÖNDER SAV

ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANI NECDET DARICIOĞLU VE DANIŞTAY BAŞKANI SÜLEYMAN TÜRKÖĞLU'NA YAZILAN YAZILAR

16.8.1990

Yargı yılının başlaması nedeniyle Türkiye Barolar Birliği'nce bir kutlama toplantısı düzenlenmiştir. Toplantı, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Farabi Salonu'nda 6 Eylül 1990 günü saat 13.00'de yapılacaktır.

Toplantıda, bir konuşma yapmanız, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünün bir kez daha vurgulanması açısından yararlı olacak ve bütün hukukçuları sevindirecektir.

Konuşmanızın mümkün olup olmayacağı, 31 Ağustos 1990 tarihine kadar Birliğimize bildirilebilirse konuşma düzeninin programlanması açısından yararlı olacaktır.

İlgi ve katkınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

Sayın İsmet OCAKÇIOĞLU
Yargıtay Başkanı

ANKARA

16 Ağustos 1990

Yargı yılının başlaması nedeniyle Türkiye Barolar Birliği'nce bir kutlama toplantısı düzenlenmiştir. Toplantı Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Farabi Salonu'nda 6 Eylül 1990 günü saat 13.00'de yapılacaktır.

Toplantıda, hukukun üstünlüğü ve insan haklarına dayalı demokratik, laik sosyal hukuk devleti ilkelerinin ışığında hukukumuzun, yargımızın, adalet ve savunma mesleğinin çeşitli sorunlarına değinen bir konuşma yapmanız, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünün bir kez daha vurgulanması açısından yararlı olacak ve bütün hukukçuları sevindirecektir.

Konuşmanızın mümkün olup olamayacağı 31 Ağustos 1990 tarihine kadar Birliğimize bildirilebilirse konuşma düzeninin programlanması açısından yararlı olacaktır.

İlgi ve katkınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**ANAYASA MAHKEMESİ
BAŞKANLIĞI**

17.8.1990

Sayın Av. Önder SAV
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
ANKARA

16.8.1990 günlü, 881 sayılı yazınızı ve ek'i 1990-1991 Yargı Yılı'nın Açılışı Toplantısı davetiyesini sevinçle aldım.

Yıllık iznimi 4.9.1990 - 19.9.1990 tarihleri arasında PTT İşletme Genel Müdürlüğü Antalya -Lara Eğitim ve Dinlenme Tesislerinde geçirmeyi önceden planladığım için, Birliğinizce düzenlenen kutlama toplantısına katılmayacağımı ve beni gerçekten son derece mutlu eden, onurlandıran konuşma yapma önerinizi yerine getiremeyeceğimi üzülmekle bildirmek zorundayım.

Nazik ilginize içtenlikle teşekkür eder, 1990-1991 Yargı Yılı'nın da, «Sav-Savunma-Yargı» bütünlüğünü pekiştiren çok yönlü, çok boyutlu başarıların sürekli sergilendiği mutlu bir yıl olması dileğiyle saygılarımı sunarım.

Necdet DARICIOĞLU
Başkan

T. C.
DANIŞTAY
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı: 335

31.8.1990

Sayın Önder SAV
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Yargı yılının başlaması nedeniyle düzenlenen toplantıda; Danıştay Başkanı Sayın Süleyman Türkoğlu'nun konuşma yapması isteniyor. Ancak, kendisinin adli tatil nedeniyle

Ankara dışında olmasından dolayı konuşma metni hazırlama imkanı bulunamamıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla

Güler AŞAN
Özel Kalem Müdürü

- **BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖNDER SAV'IN MİLLİYET GAZETESİ BASKINI VE GAZETECİ TURAN DURSUN'UN ÖLDÜRÜLMESİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMA VE YAZILARI**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 1012/31

13.9.1990

Baro Başkanlığı

Türkiye Barolar Birliği Başkanı tarafından Milliyet Gazetesi baskını ve Yüzyıl Dergisi yazarı Gazeteci Turan Dursun'un öldürülmesi olayı ile ilgili olarak kamuoyuna yapılan açıklamalar ile, Gazeteciler Cemiyeti Başkanı'na, Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmenliğine ve Yüzyıl Dergisi sahibine iletilen yazı metinleri ekte bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

BASIN BÜLTENİ

8.9.1990

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV, Milliyet Gazetesine yapılan saldırı ile ilgili olmak üzere Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Doğan Heper ve Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nezih Demirkent'e ilişikte sunulan mektupları göndermiştir.

Milliyet Gazetesine ve bütün Türk basınına geçmiş olsun dileklerimizle kamuoyuna saygı ile sunulur.

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

8.9.1990

Sayın Doğan HEPER
Milliyet Gazetesi
Genel Yayın Yönetmeni
İSTANBUL

Sayın Heper,

Milliyet ailesinin uğradığı ilkel ve kaba saldırı haberini üzüntüyle aldım. Olayın mensuplarınız Selçuk Salkın ve Eyüp Gümüş'ün hayati tehlike yaratacak yara almadan atlatılmasına sevindim. Olayı kaba bir saldırı, «Basit bir zabita olayı» olarak görmek yanlıştır.

Olay, demokratik hukuk devletinde, düşünce ve haberleşme özgürlüğüne, demokrasiye saldırıların ne boyutlara geldiğini göstermesi bakımından ilginçtir. Milliyet Gazetesinde havada uçuşan SOPALARIN hedefi bellidir. Hedef, lâik cumhuriyet, çoğulcu demokrasi, basın ve haberleşme özgürlüğüdür.

Milliyet Gazetesi baskını, tüm ülkeye, demokrasiye ve özgür basına yönelik tehlikeleri, çıplak bir şekilde gözler önüne sermiştir. Bu tehlikeler karşısında demokrasi ve özgürlükten yana bütün kurumları, kuruluşları ve hükümeti hiç vakit geçirmeden sür'atle görev yapmaya, demokratik rejimi kundaklamak isteyenlere karşı tutarlı ve kararlı olmaya çağırıyorum ve Milliyet ailesine, tüm Türk basınına geçmiş olsun diyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

8.9.1990

Sayın Nezih DEMİRKENT
Gazeteciler Cemiyeti Başkanı
İSTANBUL

Milliyet Gazetesi Baskını, Türkiye'de gazetecilerin ve Basının çilesinin dolmadığını gösteriyor. Saldırıları, giderek hem daha profesyonelce düzenleniyor, hem de göstermelik şekilde korku salmak yapılıyor. Gerçek hedef gazete çalışanları değildir. Asıl hedef, demokratik laik cumhuriyet, çoğulcu demokrasi, basın ve haberleşme özgürlüğüdür.

Bu tür baskın ve saldırılar, «Basit zabıta olayı» olarak gösterilir, temellerinde yatan gerçek nedenlere inilemezse korkarım ki saldırılar artacak, saldırganlar cesaretlenecektir. Bu olumsuz gidişten de demokratik rejim ve basın özgürlüğü onarılmaz yaralar alacaktır. Son olay, artık herkesi uyarmalıdır.

Milliyet Gazetesi baskınının, basınımıza yapılmış son saldırı olmasını diliyorum ve demokratik rejim ve basın özgürlüğünü kundaklamak isteyenlere karşı ilgili bütün kişi, kurum, kuruluşları ve hükümeti, uyanık, tutarlı ve kararlı olmaya çağırıyorum. Gazeteciler Cemiyeti camiasına geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

5.9.1990

GAZETECİ TURAN DURSUN'UN ÖLDÜRÜLMESİ ÜZERİNE KAMUOYUNA YAPILAN AÇIKLAMA

YÜZYIL Dergisinin yazarı, değerli gazeteci TURAN DURSUN, acımasızca ve alçakça öldürüldü.

Profesyonel katiller, savunmasız kurbanlarını, gözlerini kırpmadan avlıyorlar. Ülkemizin dış sorunlarının kabardığı, savaşın eşğine gelindiği sıkıntılı günlerde halkımız, terörün de kucağına çekilmek isteniyor.

Turan Dursun, görünen hedeftir, asıl hedef, laik cumhuriyet, çoğulcu demokrasi, basın ve düşünce özgürlüğüdür. Cinayeti işleyen tetik tutan ellerin arkasındaki karanlık güçlerin demokrasi ve laik devlet düşmanlarının bir an önce bulunması gerekir. Aksi takdirde Türkiye'yi terör bataklığına çekmek isteyenler, cesaretlenecek, işi daha da ileriye götürecektir, yeni kurbanlar arayacaklardır. Prof. Muammer Aksoy ve Çetin Emeç'ten sonra Turan Dursun cinayeti son derece düşündürücüdür.

Karanlık güçlerin tezgahladığı büyük tehlike karşısında, hükümeti, siyasi partilerimizi, laik demokratik hukuk devletinden, iç barış ve huzurdan yana olan bütün kuruluşları ve aydınları demokrasi ve düşünce düşmanlarına karşı tutarlı, kararlı ve ödünsüz olmaya çağırıyoruz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

5.9.1990

Sayın Hasan YALÇIN
Yüzyıl Dergisi Sahibi
İSTANBUL

Değerli gazeteci Turan Dursun'un alçakca ve acımasızca öldürülmesinden derin üzüntü duyduğum.

Turan Dursun'a sıkılan kurşunlar, sadece onu; Yüzyıl Dergisi camiasını değil, laik demokratik hukuk devletine, düşünce ve basın özgürlüğüne inananları da vurmuştur. Ülkemizde aydın olmanın, inandığı tutarlı düşünceler uğruna mücadele etmenin bedeli ağır oluyor, ama bundan yılmamak, ürkmemek gerekir.

Turan Dursun'un katilleri bir an önce bulunmalı ve hesap vermelidir. Alçakca işlenen cinayeti kin ve nefretle kınıyor, siz ve Yüzyıl Dergisi mensuplarına, bütün basınımıza başsağlığı diliyorum.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

MİLLİYET
Gazetecilik Anonim Şirketi

14.9.1990

Sayın AV. ÖNDER SAV

Milliyet'e yapılan saldırı karşısında, duygularımızı paylaşmak suretiyle gösterdiğiniz ilgiye, şahsım ve gazetemiz ailesi adına teşekkürlerimizi sunarım.

Nazik mesajınız, sadece Milliyet'in değil, aynı zamanda ülkemizdeki basın hürriyetinin savunulması açısından da, demokratik bir dayanışma örneğidir. Sağolunuz.

Saygılarım ve en iyi dileklerle,

AYDIN DOĞAN

● **DOÇ. DR. BAHRIYE ÜÇOK'UN ÖLDÜRÜLMESİNE İLİŞKİN KAMUOYUNA AÇIKLAMA VE TERÖR, DEMOKRASİ, LÂİKLİK KONUSUNDA ORTAK BASIN AÇIKLAMASI**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1147/33

15.10.1990

Baro Başkanlığı

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı tarafından, Doç. Dr. Bahriye Üçok'un ölümüne neden olan olayla ilgili Basın Bülteni metnini ve diğer Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Başkanları ile birlikte terör, demokrasi ve lâiklik konusunda kamuoyuna

yapılan ortak açıklamayı aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

7.10.1990

Doçent Doktor Bahriye Üçok'un demokrasi ve lâiklik düşmanları tarafından öldürüldüğü anlaşılıyor. Bahriye Üçok, inançlı bir Atatürkçü, aydın bir insan, yorulmaz bir lâiklik savaşçısıydı. Atatürk devrimlerinin ruhu olan LÂİKLİK uğruna yaşamını yitirdi. O, lâikliğin «Din ve devlet işlerinin ayrılığı» şeklinde kolay ve dar yorum yapanlardan değildi. Lâikliğin bir özgürlük, uygarlık ve çağdaşlaşma ilkesi olduğunu savunuyordu.

Demokrasi ve lâiklik düşmanları, profesyonelce ve acımasızca can almaya devam ediyor. Dün Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Turan Dursun, bugün Bahriye Üçok. Sistemli, periyodik ve kurbanları bilinçlice seçilen cinayetler serisi, tüm ülkeye, demokratik lâik cumhuriyete yönelik tehlikeyi çıplak bir şekilde gözler önüne seriyor.

Bahriye Üçok'u öldüren paket, bilimi, özgür ve lâik düşüncüyü ve demokrasiyi bombalamıştır. Caniler, öldürmekle hedeflerine varacaklarını sanıyorlarsa, özgür düşünceye ve demokrasiye inananları sindirebileceklerini düşünüyorlarsa aldanıyorlar. Üçok'ları öldürerek, lâiklik savunucularını sindiremeyeceklerdir. Bütün Atatürkçü'leri öldürmeye, güçleri ve nefesleri yetmeyecektir.

Demokratik, lâik cumhuriyete yönelik tehlikeler karşısında demokrasiden, iç barıştan, insan hak ve özgürlüklerinden, lâik düşünceden yana olan bütün kuruluşları, aydınları, bütün siyasi partilerimizi, demokrasi ve lâiklik düşmanlarına karşı kalıcı, geçerli, tutarlı ve gerçekçi çözümler aramaya çağırıyoruz. Başta hükümet olmak üzere tüm sorumlu ve yetkililerin de vakit geçirmeden Bahriye Üçok'

un katillerinin bulunup, cezalandırılması konusunda üzerlerine düşen görevleri savsaklamadan sürdürmelerini bekliyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

12.10.1990

Türkiye Barolar Birliği - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği - Türk Tabipler Birliği - Türk Eczacılar Birliği - Türk Veteriner Hekimleri Birliği ve Türk Diş Hekimleri Birliği Başkanları Ankara'da ortak bir toplantı yaparak terör, demokrasi ve lâiklik konusunda görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Ülkemizde terör, son zamanlarda tırmanışa geçirilmiş, olaylar, demokratik lâik cumhuriyeti, düşünce özgürlüğünü ve demokrasiyi yoğun biçimde tehdit etmeğe başlamıştır. Caniler, savunmasız kurbanlarını dikkatlice seçip sinsice, alçakça ve profesyonelce öldürüyorlar. Periyodikleşen cinayetlerde sıranın kime geleceği hiç belli olmuyor.

Cinayetlerin biçimi, işleniş zamanı, seçilen kurbanlar, toplumda anlamsız bir hesaplaşmadan çok tek elden, tek kafadan, tek merkezden yönlendiriliyormuş kuşkusunu giderek güçlendiriyor. Toplumun ve insanların temiz dini inanç ve duyguları sömürülerek pek çok değerli bilim adamı, aydın, düşünür, gazeteci, yazar öldürülüyor. Siyasi cinayetlerin arkasının kesileceği umudu da görülüyor. Bomba atan, tetik çeken ellerin, cinayet plânlayıp adam öldüren beyinlerin solcusu, sağcısı, dincisi, dinsizi, olmaz. Bunların tek adı vardır: çağdaş demokratik lâik cumhuriyet düşmanları.

Cumhuriyeti oluşturan devrimlerin ve Atatürk ilkelerinin temel unsuru lâikliktir. Lâikliği dar anlamda «Din ve devlet işlerinin ayrılığı» şeklinde tanımlayıp yorumlamak yanlıştır. Lâiklik, dini, toplum yaşamını düzenle-

yen, yönlendiren, bir güç mihrakı olmaktan çıkarmış, din sömürüsüne son vermiş, dini kişi vicdanının korumasına almıştır. Lâiklik, teokratik devlet düzeninden demokratik hukuk devletine geçişin simgesidir, şeriat devletini bırakıp çağdaş devlet yaratmanın temel taşıdır, bir uygarlık, özgürlük ve çağdaşlık ilkesidir. Neyazık ki cumhuriyetin temeli olan bu ilke, günümüz Türkiye'sinde ilk ve orta öğretimde zorunlu din dersleri okutularak, üniversitelerimizde kıyafet serbestliği adı altında çağdaşlığa ters düşen giysilere olur verilerek, devlet daireleri ve diğer kamu kuruluşlarında dinci kadrolar oluşturulup mescitler açılarak buralarda zorunlu ve toplu cuma namazları kıldırılarak din sömürüsü yapıp dinsel baskılar kurularak alabildiğine hırpalanmakta hatta yok edilmek istenmektedir. Aslında yok edilmek istenen demokratik lâik, çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Şeriatın gözünde ikinci sınıf bir yaratık «yarım insan» diye nitelenen, horlanan aşağılanan kadınlarımızı, çağdaşlığa kavuşturan ilkenin lâiklik olduğunu unutmuş görünen ve küçük oy hesaplarına kendini kaptırmış olanlara Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin sarsılmakta olduğunu hatırlatmak isteriz. Devlet, terör ve cinayetler karşısında vatandaşını koruyamaz duruma düşürülmüş, insanlar yılmılgıya itilmiş, toplumu çağdaşlıktan uzaklaştırıp şeriat düzenine sokma, tekrar ümmet yapma gayretleri hızlanmıştır.

Devletin görevini yapmayı, yetkililerin sorumluluktan uzak, vurdumduymaz tutumları bizlerin demokratik lâik cumhuriyete sahip çıkma görevimizi ötelemez, aksine daha da bilinçlendirir, güçlendirir. Teröristler, lâiklik ve demokrasi düşmanları, öncelikle meslek kuruluşlarımızı ve mensuplarımızı, Atatürk devrimlerinin ve rejimin sahibi ve bekçisi Türk gençliğini, aydınları, Türk işçisini, memurlarını, demokrasi ve lâiklik uğruna şehitler vermiş bilinçli Türk basınını aşamayacaklardır; güçleri lâikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine saygılı kapılarını kapatmaya yetmeyecektir.

Sorumlular da artık sade vatandaş gibi olayları kınamayı ve seyirci kalmayı bir kenar-

ra bırakıp demokratik lâik cumhuriyete sahip çıkmalıdırlar. Yoksa çok kıymetli zaman geçmektedir; lâik çağdaş ülkemiz sonu gelmeyecek iç çatışmaların kucacağına itilmek üzeredir.

Biz aşağıda imzası olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, demokratik lâik ve çoğulcu demokrasiden, özgür düşünceden, sosyal hukuk devletinden, ulusal barış ve çıkarlarımızdan yana olan tüm insanları ve halkımızı görevlerini yapmaya, uyanık olmaya; Türkiye-Büyük Millet Meclisi'ni, hükümeti, siyasi partileri ve bütün sorumluları terörle, demokrasi ve lâiklik düşmanları ile mücadelede ödünsüz ve kararlı olmaya çağırıyoruz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI
BİRLİĞİ BAŞKANI**

TEOMAN ALPTÜRK

**TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BAŞKANI
SELİM ÖLÇER**

**TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
BAŞKANI**

YÜCEL AKINCI

**TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

● **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ VE DİĞER
KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MES-
LEK KURULUŞLARININ ÖLÜM CEZASI
İLE İLGİLİ ORTAK KAMUOYU AÇIK-
LAMALARI**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 1211/35

18.10.1990

Baro Başkanlığı

.....

Türkiye Barolar Birliği ve diğer Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının

Başkanları ile birlikte, yeniden gündeme getirilen Ölüm Cezası konusunda kamuoyuna yapılan ortak açıklamayı aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

17.10.1990

Türkiye Barolar Birliği - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği - Türk Tabipler Birliği - Türk Eczacılar Birliği - Türk Veteriner Hekimleri Birliği ve Türk Diş Hekimleri Birliği Başkanları Ankara'da ortak bir toplantı yaparak ölüm cezası konusunda görüşlerini kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmışlardır.

Dünya, insan haklarına saygılı ve dayalı yeni düzenler kurma ve yumuşama süreci yaşarken, ülkemizde tam tersi uygulamalar sürüyor. Savaş korkusu, 22 ilde insan haklarının uygulanmasında kısıtlılık, dünya çocuk hakları bildirgesinin bazı maddelerine çekince konulması, insan hakları ihlallerine karşı yeterince duyarlı davranılması, çalışma hakkına müdahale olabilecek nitelikte hukuk dışı uygulamalarla personel kıyımının yapılması, teröre karşı önlem olarak idam cezalarının gündeme getirilmesi bunun en çarpıcı örnekleridir.

TBMM'de bekleyen idam cezaları dosyalarını işleme koymak, gittikçe yaygınlaşan terör olaylarını engelleme çaresi gibi gösteriliyor. Bu mantığı anlamak çözmek güçtür. Geçmişte işlenmiş ve gelecekte işleneceği düşünülen suçlara karşı öc almaktan ve sözde suçu önlemekten söz ediliyor.

Geçmişte verilmiş ölüm cezasını infaza yeltenmek bunun günümüzdeki terör olaylarını önleyeceğini sanmak, hukukla, toplumla, insan hak ve özgürlükleri ile ve uygar dünya ile alay etmektir. Çağdaş, modern devlet intikam peşinde koşmaz; insanlarını öldürmeyi değil her engeli aşarak yaşatmayı hedefler.

Ölüm cezasının suçu önlemek gibi bir caydırıcı niteliği olmadığı, yakın geçmişimizde yaşandı. İdamlar hoşgörü, yumuşama, karşılıklı sevgi ve saygıya ihtiyacı olan toplumu muza yeni gerginlikler getirecektir. Sertliğin artmasına yolaçacaktır. Bu bağlamda dünyanın tersine bir gidiş ülkemiz insanlarının hak ettiği bir durum değildir.

Egemenliğin kayıtsız şartsız sahibi olan milletin temsilcisi TBMM, bu konuda sorunun çözümünü zamana ve kamu vicdanının yatışmasına bırakmış ve bu da sağlanmış iken, birdenbire hükümet yetkililerinin TBMM'nin de önüne geçerek ölüm fermanı vermeleri fevkalâde şanssız ve yanlış bir girişim olmuştur.

Yüce parlamentonun, mahkemelerce verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermeyeceğine, Türkiye'nin çağdaş uygar bir ülke olduğunun kanıtlanacağına inanıyoruz.

Anayasa'nın 17. maddesinde yazılı «...Kimse, insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir cezaya tâbi tutulamaz...» hükmüne rağmen ölüm cezasını benimseyip bunu insan haysiyeti ile bağdaştırmanın çağdaşlıkla, uygarlıkla hiçbir ilgisi yoktur.

Ülkemizin yeni gerginliklere tahammülü yoktur. Teröre karşı en etkin önlem; insan haklarına dayalı lâik, çağdaş tüm kurallarıyla işleyen demokratik yapıyı kurmaktır. Demokrasiye ulaşan yolun ilk basamağı hoşgörü ve sevgi ortamıdır. Bu ortam, ölüm cezasını gündeme getirmek yerine Genel Af'fi çıkartmakla yaratılabilir.

TBMM'nin demokrasimizi ayıplı hale getirecek ve toplumda yeni yaralara, çalkantı ve sıkıntılara neden olacak ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermemesini diliyor ve kamuoyunu da bu konuda duyarlı olmaya çağırıyoruz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AVUKAT ÖNDER SAV**

**TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI
BİRLİĞİ 2. BAŞKANI
MUSTAFA GÜLENC**

**TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BAŞKANI
SELİM ÖLÇER**

**TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ BAŞKANI
MEKİN TANKER**

**TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
BAŞKANI
YÜCEL AKINCI**

**TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI
YILMAZ BİLGİN**

● **LÂİKLİĞE AYKIRI BİLDİRİYE KARŞI
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ'NİN KA-
MUOYU AÇIKLAMASI**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 1327/36
7.11.1990

Baro Başkanlığı
.....

Birliğimiz de hedef gösterilerek Basın'da çıkan lâikliğe aykırı bildiri üzerine Türkiye Barolar Birliği tarafından kamuoyuna yapılan açıklama metnini aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunuyorum.

Saygılarımla

**Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV**

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

4.11.1990

Son günlerde dine yönelik saldırıların kınanması adı altında lâiklik karşıtı cepheleşme eğilimleri hızlanmış, ülkemizde, başta Türkiye Barolar Birliği olmak üzere bazı kuruluşlar boy hedefi gösterilmiştir.

«Lâiklik, demokrasi ve çağdaşlık» kavramlarının ne anlama geldiği belli olmayan süslü kavramlar olarak nitelenmesi, üstü kapalı olarak Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Türran Dursun ve Bahriye Üçok cinayetlerinin

neredeyse haklılığının söylenmeye çalışılması, ülkemizin hangi karanlık ortama çekilmek istendiğini, başta Cumhurbaşkanı, hükümet ve TBMM. olmak üzere herkesi derin derin düşündürmelidir.

Demokratik lâik Cumhuriyet'i, düşünce özgürlüğünü ve demokrasiyi yoğun biçimde tehdit eden olayları ve gerici kıpırdanmaları görmezlikten gelmek, aydın sorumluluğuyla, Atatürk sevgisiyle, ulusun bütünlüğü anlayışıyla ve demokrasinin esenliğiyle bağdaştırılmaz. Toplumun ve insanların temiz dini inanç ve duyguları ve müslümanlık sömürülerek hedef saptırılmaz. Saldırıların hedefi, Cumhuriyet'i oluşturan devrimlerin ve Atatürk ilkelilerinin RUHU olan LÂİKLİK İLKESİDİR. Lâiklik, teokratik devlet düzeninden demokratik hukuk devletine geçişin, ŞERİAT DEVLETİNİ bırakıp ÇAĞDAŞ DEVLET yaratmaya yolalışın tartışılmaz ve aşılmaz simgesidir.

Lâikliğin yozlaştırılmasına, 12 Eylül sonrası ilk ve orta öğretimde zorunlu din dersleri okutulmasına yol açılarak başlanmış, günümüzde çağdaşığa ters düşen giysilere olur verilmek istenmesiyle hız kazandırılmıştır. Artık Anayasa Mahkemesi kararına sahip çıkmak onu tekrarlamak bile suç ve kusur sayılmaya başlanmıştır. Anayasa Mahkemesi üyesi bir yüksek yargıcin türbanla ilgili sözlerini, taraf tutmakla suçlamak, lâiklik karşıtı, gerici cepheleşmeye ödün ve cesaret vermektedir. Çözüm, haksız, geçersiz ve yanlış suçlamalar yapmakta değildir. Hatta Anayasa Mahkemesi'nin yapısını, tarihsel çizgisini yozlaştırmaya çalışmakta hiç değildir. Yüce Mahkemeyi siyasal etkilerden, yürütmenin yönlendirme heves ve baskısından uzak tutmadadır. Anayasa'ya Anayasa Mahkemesi Kararlarına, bağımsız yargıya ve demokratik hukuk devletine sahip çıkmak, LÂİK CUMHURİYETE ve Atatürk ilkelerine sahip çıkmaktır. Asıl kınanması gereken, bu ilkeleri her ne pahasına olursa olsun koruyanlara yapılan saldırılardır.

Dünyada çağdaş lâik müslüman tek ülke olan Türkiyemiz, sonu gelmeyecek iç çatışmalara, toplumsal çalkantılara, demokrasi düşmanlığına ve ortaçağ karanlığına çekilmek üzeredir. TBMM üyelerinin görevlerini yapma-

yışı, başta Cumhurbaşkanı ve Başbakan olmak üzere yetkililerin sorumluluktan uzak, vurdumduymaz tutumları, bizlerin lâik cumhuriyete sahip çıkma görevimizi ötelemez, aksine daha da bilinçlendirir, güçlendirir.

Başta LÂİKLİK VE DEMOKRASİ DÜŞMANLARI, din adına cinayet işlediklerine inananlar ve söyleyenler ve OYAVCILIGIYLA onlara ÇANAK TUTANLAR, çağdaş, lâik, demokrat aydınları, rejimin bekçisi Türk gençliğini, lâiklik ve demokrasi uğruna şehitler vermiş Türk Basını'nı, Türk işçisini, memurunu, toplumumuzun aydınlığa ve batıya dönük büyük bir kesimini aşamayacaklardır: lâikliğin topluma açtığı uygar, özgür, insana ve dine saygılı kapılarını kapatmaya bunların güçleri ve nefesleri yetmeyecektir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

● ANAYASA MAHKEMESİ ÜYELİĞİNE ATANAN HAŞİM KILIÇ İLE İLGİLİ KAMUOYUNA AÇIKLAMA

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1579/39

10.12.1990

Baro Başkanlığı

Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Ankara ve İstanbul Barosu Başkanlarının, Anayasa Mahkemesi Üyeliğine atanan HAŞİM KILIÇ'ın, seçilmesindeki ve atanmasındaki hukuka aykırılıklar konusunda 7.12.1990 tarihinde yaptıkları basın toplantısı ve bu toplantı ile ilgili önceden basına gönderilen 6.12.1990 tarihli çağrı metinleri aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

6.12.1990

Sayıştay'ca seçilen üç üye arasından Cumhurbaşkanlığı'nca Anayasa Mahkemesi'ne atanmış ve 7 Aralık 1990 tarihinde yemin edecek olan HAŞİM KILIÇ'ın seçimindeki ve atanmasındaki hukuka aykırılıklarla ilgili olmak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV, Ankara Barosu Başkanı Avukat Özdemir ÖZOK ve İstanbul Barosu Başkanı Avukat Turgut KAZAN, 7 Aralık 1990 günü (Anayasa Mahkemesinde yemin töreninin yapılacağı gün ve saat) saat 10.00'da Türkiye Barolar Birliği binasında bir basın toplantısı düzenleyerek açıklamalarda buluncaklardır.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

7.12.1990

—Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Önder SAV, Ankara Barosu Başkanı Avukat Özdemir ÖZOK ve İstanbul Barosu Başkanı Avukat Turgut KAZAN'ın 7.12.1990 günlü Türkiye Barolar Birliği Merkezinde, yaptıkları basın toplantısının yazılı metni—

Anayasa Mahkemesi Üyeliği'ne atanan HAŞİM KILIÇ, bugün bu saatte cübbe giyecek ve and içerek görevine başlayacaktır. Biz, bu durumu, hukuk devleti için tehlikeli, anayasal kuruluşlar için endişe verici gördüğümüzden düşüncelerimizi kamuoyuna açıklamayı kaçınılmaz bir hukukçu ve mesleki kuruluş görevi bildik.

Ülkemiz, bilinçli şekilde bir hukuk karmaşasına itilmekte, anayasal yetkilerin anayasada yazılı hak ve ödevlerin kullanımı, anayasayı zorlayarak sürdürülmek istenmektedir.

Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımız, uzun bir süredir bu çarpıklığın altını çizmekte kamuoyuna duyurmaktadırlar. 10 Mayıs 1990 Danıştay'ın 122. Kuruluş Yıldönümü ve 6 Eylül 1990 Yargı Yılı konuşmalarında Tür-

kiye'nin fiili başkanlık rejimine, yetkilerin tek elde, tek adamda toplanmasına doğru götürüldüğü açıkça belirtilmişti.

Biz hukukçular, Cumhurbaşkanı'nın kendisini görevi ile ilgili suçlar nedeni ile ve YÜCE DİVAN sıfatıyla yargılama yetkisi olan Anayasa Mahkemesi Üyelerini seçmemesi gerektiğini bunun demokratik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerine aykırı olduğunu söylüyoruz, söylemeye devam edeceğiz.

Anayasa ihlâlinin en son çarpıcı ve ilginç örneği, Sayıştay Üye seçimleri ve Sayıştay'ca belirlenen üç adaydan Anayasa Üyeliğine atanmada yaşandı. Sayıştay Kanunu, hiç yeri ve gereği yok iken alelacele değiştirildi. Sayıştay'a üye seçiminde TBMM. Plân ve Bütçe Komisyonunun ağırlığı ve yetkileri artırıldı. O kadar ki şimdiye kadar sadece bir defaya mahsus olmak üzere 1985 yılında yapılan uygulamaya rağmen hukuka ve anayasaya tamamen aykırı biçimde Sayıştay Üyelerinin doğrudan seçimi geçici bir madde ile gerçekleştirildi.

Siyasal iktidarın egemen olduğu TBMM Plân ve Bütçe Komisyonunca (9) yeni üye, Sayıştay'ın bünyesine yerleştirildi. Bu üyelerin de katılımı ile Sayıştay'da yapılan seçimde Anayasa Mahkemesi Üyeliğindeki boş ve Sayıştay'dan gelecek bir üyelik için üç aday, yıldırım hızıyla belirlenip bunların arasından çok seri bir şekilde Cumhurbaşkanlığı'nca HAŞİM KILIÇ Anayasa Mahkemesi Üyesi yapıldı. İşin ilginç yanı bu üyenin adı ve seçilişi, yedi aydan beri biliniyor ve söyleniyordu.

Şimdi bu üye, bugün bu saatte yüce yargı cübbesi giyip TC. Anayasası'nı koruyacağına ve görevini TARAFSIZLIKLA yapacağına andiyecektir. Bu üye hakkındaki tarikatçılık, antilâiklik ve televizyon izlememesi savlarını kendisi reddetmediği ve asılsızlığı kanıtlanmadığı sürece, ciddi bir kaygı ile değerlendireceğiz. Anayasa Mahkemesi Üyeliğine seçilmeden önce evinde ve çevresinde Cumhurbaşkanlığı'nca inceleme yaptırıldığı açıklamalarını devlet ciddiyeti ile bağdaştıramıyoruz.

Anayasa Mahkemesi Başkanvekilinin çok haklı ve yerinde bir çıkışla demokratik lâik

hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine sahip çıkmasını içlerine sindiremeyenler, HAŞİM KILIÇ'ın niteliklerini içlerine sindirmiş görünüyorlar.

Şimdi sormak istiyoruz. Bir tek Anayasa Mahkemesi Üyeliği için bu kadar hukuk ve Anayasa ihlâline gerek var mıydı? Hatta, eğitimi hukuk olmayan bir kimseyi, Anayasa Mahkemesinin şerefli geçmişinde ancak bir veya iki örneği görünür bir şekilde ihtisası ve ağırlığı hukuk olan bir yüce anayasal kuruluşa taşımak niye? Hem de mizansenin ve alt yapısının önceden bu kişiye göre hazırlanacağı söylendiği ve yazıldığı halde bu telaş, bu çaba neden?

Bunun bir açıklaması vardır elbette. Anayasal kuruluşları ele geçirme ve yönetme hevesi ve ayrıca «Biz yaparız olur» felsefesi. Tabii her zaman her yapılanın, yapanın yanına kâr kalmadığı gerçeği de bu arada unutulmuş oluyor.

Sayıştay'da yapılan seçimlerin iptali için İdari Yargı'da dava açıldığı bilinmekte ve Anamuhalefet tarafından da Sayıştay Yasasını değiştiren 3677 Sayılı Yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'nde dava açılacağı söylenmektedir.

HAŞİM KILIÇ'ı Anayasa Mahkemesi Üyeliği'ne getiren Yasa, Anayasa'ya aykırıdır. Anayasa Mahkemesi'nin, demokratik hukuk devleti, kuvvetler ayrılığı ve hukukun üstünlüğü ilkelerine aykırı olan bu yasayı iptal edip Anayasal kuruluşlara müdahaleyi bertaraf edeceğine inanıyoruz.

Yasa, iptal edilince ne olacaktır? Hem TBMM Plân ve Bütçe Komisyonu'nca Sayıştay'a seçilen (9) Üyenin ve hem de bu üyelerin katılımı ile oluşan Sayıştay Genel Kurulu'nca Anayasa Mahkemesi'ne Üye adayı olarak seçilen ve Cumhurbaşkanı'nca Anayasa Mahkemesi'ne atanan HAŞİM KILIÇ'ın Üyeliği, herhangi bir işleme gerek kalmadan düşecektir. «Anayasa Mahkemesi kararları geriye yürümez, Üyelikler devam eder» mantığı ve kuralı geçerli olamaz.

Sayıştay'a seçilen 9 üye ve HAŞİM KILIÇ'a seçilme olanağı veren Yasa ortadan kal-

kacağına, temel kalmayacağına göre bu işlemlerle vücut bulan üyelikler de sona erecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

● **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI'NIN CUMHURBAŞKANI TURGUT ÖZAL'IN BASINDA YER ALAN SÖZLERİ İLE İLGİLİ BASIN BÜLTENİ VE BİRLİK YÖNETİM KURULU'NUN İNSAN HAKLARI GÜNÜ NEDENİYLE KAMUOYUNA YAPTIĞI AÇIKLAMA**

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 1581/41

11.12.1990

Baro Başkanlığı

Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL'ın 9.12.1990 tarihinde gazetelerde yer alan sözleri ile ilgili basın bülteni ve Birlik Yönetim Kurulu'nun İNSAN HAKLARI GÜNÜ nedeni ile aynı tarihte kamuoyuna yaptığı açıklama metinleri aşağıda bilgi ve takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Avukat Önder SAV

BASIN BÜLTENİ

9.12.1990

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI
AV. ÖNDER SAV'IN CUMHURBAŞKANI
TURGUT ÖZAL'IN SÖZLERİ İLE İLGİLİ
DEMEÇİ**

Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL'ın İstanbul'da açılış törenlerinde yaptığı konuşmalarında Türkiye Barolar Birliği ve bu kuruluşun Başkanı olarak benimle ilgili sözlerini esefle okudum.

Anayasasında demokratik hukuk devleti yazan bir ülkenin cumhurbaşkanı, maalesef daha anayasal kuruluşları tanımıyor. Türkiye Barolar Birliği ile «Baro»yu karıştırıyor. Barolar Birliği Başkanı ile de «Baro Başkanı»nu karıştırıyor. Sözlerde kullanılan dil ve üslup, TC. Anayasasına göre andiçen cumhurbaşkanı dili ve üslubu değildir.

«Cumhurbaşkanının Sorumsuzluk Hali» Anayasa'nın 105. maddesinde yazılıdır. Bu hukukî ve anayasal deyim, hiçkimseye, kuruluşlara ve kişilere hakaret etme hakkını vermez. Galiba Cumhurbaşkanı, yönetimindeki bakanlarla ve emrindeki «Emredersiniz Efendim»ci bürokratlarla Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve «Cumhurbaşkanının her sözünde derin bir anlam ve felsefe ve de tartışılmaz doğrular vardır.» diyen kuruluşlarla Türkiye Barolar Birliği'ni karıştırıyor.

Bir baskı grubu olarak bizim görevimiz, ülkemizdeki hukuka aykırılıkların ve çarpıklıkların altını çizmek, kamuoyuna duyurmak ve Meslek Kurallarının gereğini HERTÜRLÜ KİŞİ VE ORGANLARA KARŞI SAVUNMAKTIR. İsterse cumhurbaşkanı olsun biz, hiçkimmeden emir ve talimat almayız, hiçkimseye de şirin görünmek gereksinimimiz yoktur. Demokratik lâik sosyal hukuk devletinin ilkelerini ve gereklerini, hukukun üstünlüğü anlayışı içinde HER ZAMAN, HER YERDE ve HERKESE KARŞI söylemeye devam edeceğiz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

9.12.1990

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, İNSAN HAKLARI GÜNÜ dolayısıyla görüşlerini kamuoyuna duyurdu.

10 Aralık 1990 İnsan Hakları Günü olarak kutlanıyor. «İnsan Hakları Evrensel Bildirisi»nin 1948 de kabul edilmişinden buyana 42 yıl geçti.

«İnsanlık ailesinin bütün üyelerinde bulunan onurun ve onların eşit ve vazgeçilmez haklarının tanınması hususunun, özgürlüğün, adaletin ve dünya barışının temeli olması» dileğiyle benimsenen bildiri'deki ilkeler çağımıza ışık tuttu.

Devleti ön plana alan, kişiyi, İNSANI ikinci planda tutan, «İnsan, devlet için vardır.» diyen sistemler, yerlerini «Devlet, insan için vardır.» diyen, İNSANI ön plana alan sistemlere bırakıyor. Bu yeni görünüm ve niteliğinden dolayı çağımıza «İNSAN HAKLARI ÇAĞI» deniliyor. Bilimde, teknolojiye, uzayda, elektronik araçlarda başdöndürücü yenilik ve gelişmelere rağmen çağa, İNSAN HAKLARI damgasının vurulması, çok anlamlıdır.

İnsan Hakları, 21 Kasım 1990 tarihinde AGİK (Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı) zirvesinde 34 ülkenin devlet ve hükümet başkanlarınca imzalanan «Avrupanın Geleceği İçin Paris Şartı» adlı bildiriyle yeni bir zafer daha kazandı. Böylece yeni bir demokrasi, Barış ve Birlik Dönemi başlamış oldu.

Türkiye'nin de imzaladığı Paris Şartında, insan hakları, demokrasi ve hukuk devleti, ekonomik özgürlükler ve sorumluluklar temel ilkeler olarak ele alınmıştır. Demokratik hükümetin HALKIN İRADESİNE dayanması, bu iradenin düzenli aralıklarla yapılan ÖZGÜR ve dürüst seçimlerle sağlanması kuralı benimsenmiştir.

Paris Şartı'nın insan hakları yönünden çok önemli gördüğümüz iki temel kuralının daha altını çizmek istiyoruz. Birincisi «Her fert, ayırım gözetmeksizin vicdan, din ve inanç, ifade, dernek kurma, şiddete yönelik olmayan gösteriler düzenleme ve seyahat özgürlüğüne sahiptir». İkincisi, «hiç kimse-KEYFİ olarak TUTUKLANAMAZ, gözaltına alınmaz, İŞKENCEYE veya zalim, insanlık dışı ve aşağılayıcı ceza veya muameleye tâbi tutulamaz.» kuralıdır.

Paris Şartı'nı imzalayan ülkeler, insan hakları ile ilgili olarak doğabilecek sorunların ele alınması için bu alanda uzman olan kişilerden oluşacak bir KURUL gibi yeni prosedür kurmak amacıyla İNSANİ BOYUT mekaniz-

masını da geliştirmeye kararlı olduklarını vurgulamışlardır.

Ülkemize dönüp baktığımızda dünyada altın çağını yaşayan İNSAN HAKLARI'nın çağdaş ülkelerin oldukça gerisinde kaldığını görüyoruz.

Anayasa'da Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına saygılı, demokratik, lâik sosyal hukuk devleti olduğu yazılıdır. Ancak 1982 Anayasa'sının görünür niteliği, devletin güçlendirilmesi, bireylere karşı aşırı korunması anlayışıdır. Çok yerinde temel hak ve özgürlükler sayılmış, kabul edilmiş «ANCAK» denilerek kısıtlamalar sıralanmıştır. Çağdaş uygar devlet anayasalarının temel özelliği özgürlükleri çoğaltmak, kısıtlamaları azaltmaktır.

1982 Anayasası insan haklarına koyduğu kısıtlamalar bakımından ÇAĞIN gerisinde kalmıştır. Çünkü bu Anayasa, düşünce açıklama özgürlüğüne, örgütlenme özgürlüğüne yasaklar engeller koymaktadır. Bu Anayasa genel affa geçit vermemekte, ölüm cezasını korumaktadır.

Hem Avrupa Konseyi Üyesi olmakla, Paris Şartı'nı imzalamakla övünüyoruz; ama 28 Nisan 1983 tarihli (6) sayılı protokol'ü imzalamıyoruz. Bu protokoldeki «Ölüm Cezası kaldırılmıştır. Hiç kimse bu cezaya çarptırılmaz ve idam edilemez.» hükmünü unutmuş görünüyoruz, uygulamıyoruz. Anayasanın 17. maddesinde yazılı, «...kimse, insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir cezaya tâbi tutulamaz» hükmüne rağmen ÖLÜM CEZASINI benimseyip bunu insan haysiyeti ile bağdaştırma çelişmesini yaşıyoruz.

Son zamanlarda, teröre karşı önlem olarak ölüm cezasının gündeme getirilmesi insan haklarına saygısızlığın somut örneğidir. Siyasal iktidar, TBMM'de bekleyen idam cezaları dosyalarını işleme koymak tehdidini yapmıştır. Geçmişte işlenmiş ve gelecekte işleneceği düşünülen suçları önlemek için geçmişte verilmiş ölüm cezasını infaza yeltenme mantığı, korkunçtur, ürperticidir. Ölüm cezasının suçu önlemek gibi bir caydırıcı niteliği olmadığı yakın geçmişimizde yaşandı. Ölüm cezalarını

infaz söylentisi, yumuşama, hoşgörü, karşılıklı sevgi ve saygıya, iç barışa ihtiyacı olan toplumumuzda gerginlikler yaratmıştır.

Çözüm, (6) sayılı protokolün imzalanmasında, ölüm cezasını kaldırarak, demokrasiyi ayıplı olmaktan kurtarmaktadır.

Ülkemizde cezaevleri, bir türlü çağdaş infaz kurumları standartlarına kavuşturulamadı. Cezaevlerinden hükümlü ve tutuklu feriyatları yükselmeye devam ediyor. Cezaevlerinde gayriinsani ve küçültücü muamele yapıldığı şikayetleri bir türlü dinmiyor. Devletin güvencesi altındaki tutuklu ve hükümlülerin ve onların yakınlarının, cangüvenliğinden endişe etmeleri, asgari yaşam koşulunun bulunmayışından yakınmaları hukuku ve adaleti rencide etmekte, devlete güveni sarsmaktadır.

İşkence ile insan haklarına yapılan saygısızlık sürüyor. Kolluk güçleri karşısında susmanın insanın temel haklarından olduğu unutuluyor. İşkenceye karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ni imzalamak yetmez. Gerekli düzenlemeleri vakit geçirmeden yaparak işkenceyi kesin yasaklamak, işkencecilerin insan haklarına uzanan ellerini kırmak gerekir.

KHK'lerle TBMM'nin yetkileri kullanılarak ve TBMM devre dışı bırakılarak insan hakları kolayca ihlâl edilebiliyor, hukuk devletinden uzaklaşıp keyfi devlete yönelinebiliyor. İnsan hak ve özgürlüklerini çiğneyen, SÜRGÜNÜ kurumlaştıran, anayasada yasaklanan SANSÜR'e geçit veren, yargı bağımsızlığını zedeleyen, adalet duygusunu sarsan 424 ve 425 Sayılı KHK'ler halâ bütün ağırlığıyla ve eziciliğiyle yürürlüktedir.

İrtica ve yobazlık, içeriden ve dışarıdan alabildiğine körüklenerek din ve vicdan özgürlüğüne, Atatürk ilkelerinin ruhu olan lâikliğe aykırı uygulamalara, davranışlara gözyumuluyor. Demokrasi düşmanlarının işlediği cinayetlerin faillerinin bir teki bile bulunamadı. Devlet, terör ve cinayetler karşısında vatanını koruyamaz duruma düşürülmüş, insanlar yığınlığa itilmiş, toplumu ve ulusu çağdaşıktan uzaklaştırıp, şeriat düzenine sokma, tekrar ÜMMET yapma gayretleri hızlanmıştır.

Teokratik devlet ve şeriat özlemcileri, oy avcılığı yaparak lâiklik ilkesini zedeleyenlerden cesaret alıyorlar. Bunlar artık, 23 Nisan'ı, 19 Mayıs'ı, 29 Ekim'i bayram değil, KARA GÜN ilan etmişler, bu günleri kutlamak yerine AĞLAMAK gerektiğini ve demokrasinin «Put» olduğunu söyleyebilmekte, İSLÂM Cumhuriyetini özleyip, hedeflemekte ve «Kemalist Devlet» yıkılacak elbet» diyebilmektedirler.

Çare, göstermelik ve işe yaramayacak oy avcılığını süratle terkedip, demokratik lâik devlete ve Atatürk ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine içtenlikle sahip çıkmadadır.

Ülkemizde halâ işçi hak ve özgürlüklerindeki haksız ve adaletsiz kısıtlamalar, anayasal ve yasal engeller, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (İLO) nın ilkeleri çiğnenerek sürdürülmektedir.

Sendikalaşmayı kısıtlayan meslek kuruluşları ve Siyasi Partilerle ilişkileri yasaklayan hükümler yürürlüktedir. Bütün çalışanların sendika kurma hakkı yoktur, grev hakkı, alabildiğine sınırlandırılmıştır.

Kamu işverenleri sendikası, devlet gücünü ve otoritesini hükümeti de arkasına alarak kamu kesimindeki toplu sözleşme ve serbest pazarlık görüşmelerini tek taraflı dayatmacı, emredici, çözümlere ya da çözümsüzlüklere götürmektedir. Bunun en çarpıcı örneği Zonguldak'da yaşanmaktadır.

Genel Maden-İş Sendikası'na bağlı 42000 işçi, 30 Kasım 1990 tarihinden beri grev yapmaktadır. Yeraltı işçileri, insanca çalışmak, insanca yaşamak, emeğinin, alınlarının karşılığını almak, haklarını almak için grevdeler. Grevi, sadece Genel Maden-İş Sendikası yaşamıyor; memuruyla, esnafıyla meslek kuruluşlarıyla, dernekleriyle, aydınıyla, serbest meslek mensuplarıyla herkes yaşıyor; bütün Zonguldak yaşıyor. Yakında bütün Türkiye etkileyecektir.

TTK'nun yılların ihmalıyla, geri teknolojiyle maliyet artırıcı unsurlara aldırış edilmemekle tutarlı, kalıcı ve akılcı bir kurum politikası yürütülmemesi nedeniyle doğan zararlarının faturası yeraltı işçisine çıkarılmak-

tadır. Kurum zarar ediyor gerekçesi ile ocaklar kapatılmak istenilmektedir. Bu da yetmezmiş gibi Demir-Çelik üretiminin yaşamsal unsuru taşkömürü, yurtdışından getirilerek çifte zarara neden olunmaktadır. Böylece hem taşkömürü üretimi duracak, hem de dışa bağımlı bir sanayi yaratılacaktır.

Anayasa'nın 2. maddesinde nitelikleri sayılan sosyal hukuk devleti unutulmuş görünüyor. Zonguldak'da sosyal adalet, toplumsal denge bir türlü sağlanamıyor. Başta Cumhurbaşkanı olmak üzere yetkili ve sorumluları, emeğe, alın terine gerçek değer verilmesi, insan haklarına saygı gösterilmesi için gerekli tedbirleri, vakit geçirmeden almaya, grev karşısında fevkalade duyarlı ve çözümcü olmaya çağırıyoruz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

● GENELGELER

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 1433/37

19.11.1990

Baro Başkanlığı

Türkiye Barolar Birliği «Kamu Avukatları Komisyonu»nu yeniden oluşturmuştur. Anılan komisyon kamuda hizmet gören Avukatların sorunlarının çözümü için muntazam toplanıp önemli çalışmalar yaparak öneriler geliştirmektedir.

Baronuz nezdinde aynı şekilde görev yapan komisyon varsa, çalışmalarda paralellik ve verimliliğin sağlanması açısından Birliğimiz Kamu Kesimi Komisyonu adına Avukat Fatma BAYRAKTAROĞLU ile temasa geçilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 1580/40

11.12.1990

Baro Başkanlığı

1136 Sayılı Avukatlık Yasası'nın 2329 Sayılı Yasa ile Değişik 168. maddesinde, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 2 yılda bir yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir. Yürürlükteki ücret tarifesi 16 Mayıs 1991 günü süresini dolduracağından, yeni tarifenin hazırlanması için Birliğimizce yapılacak çalışmalara esas olmak üzere Baronuz görüşününün 10 Şubat 1991 gününe kadar bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

GENELGE NO: 976/27

7.9.1990

Baro Başkanlığı

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, 5.9.1990 günlü toplantısında; ruhsatname-lerin maliyet giderlerinin artması sonucu, ruhsat giderlerinin 15.000,— TL. den 30.000,— TL.'sına yükseltilmesine karar vermiştir. Bu uygulama 1.10.1990 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceğinden, avukatlık ruhsatı için söz konusu tarihten sonra başvuracakların 30.000,— TL. üzerinden ödeme yapmaları gerekmektedir.

Bu nedenle herhangi bir yanlışlığa ve aksamaya neden olmaması için belirtilen tarihten sonra ruhsat gideri olarak ilgililerden

30.000,— TL. tahsil edilmesi gerektiğini bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Önder SAV

● **MESLEK HABERLERİ :**

Tüm barolar Ekim ve Kasım aylarında Genel Kurullarını tamamlayıp başkan ve organlarını seçmişlerdir. Genel kurullar sonucu göreve gelen baro başkanlarının isim listesini aşağıda sunuyoruz.

B A R O S U

ADANA Av. Aydın COŞAR
ADİYAMAN Av. Mehmet GÜNAY
AFYON Av. Adil YILMAZASLAN
AĞRI Av. Eyyüp DUMAN
AKSARAY Av. Yaşar ÜNSAL
AMASYA Av. Ünal ILICAK
ANKARA Av. Özdemir ÖZOK
ANTALYA Av. Ali SANLI
ARTVİN Av. Hüsnü ERTÜRK
AYDIN Av. Muharrem SÖKELİ
BALIKESİR Av. Turgut İNAL
BOLU Av. Yener BANDAĞÇIOĞLU
BURDUR Av. Mahmut AVCI
BURSA Av. Yahya ŞİMŞEK
ÇANAKKALE Av. Işık İŞGÜDEN
ÇANKIRI Av. Atıf AÇIKGÖZ
ÇORUM Av. Fevzi BİLAN
DENİZLİ Av. İsmet KAYHAN
DİYARBAKIR Av. Fethi GÜMÜŞ
EDİRNE Av. İbrahim KARAKOÇ
ELAZIĞ Av. Mehmet ALTINTAŞ
ERZURUM Av. Nizamettin SELÇUK
ERZİNCAN Av. Erhayat FIRATTEKİN
ESKİŞEHİR Av. Akın ÇAMOĞLU
GAZİANTEP Av. Uğur KANLI
GİRESUN Av. Mehmet ERSÖZ
GÜMÜŞHANE Av. Ali GÜNDAY
HATAY Av. Namık Kemal ATAHAN
ISPARTA Av. Çetin AKÖZ
İSTANBUL Av. Turgut KAZAN
İZMİR Av. Sabri KURT

KARAMAN Av. Halit ARMUTLU
 KARS Av. İlhan BABÜR
 KASTAMONU Av. Abdulbaki MURTAZAOĞLU
 KAYSERİ Av. Süleyman SAĞLAM
 KIRKLARELİ Av. Birol ÖZBAY
 KIRIKKALE Av. İzzet ŞENER
 KIRŞEHİR Av. Erdal DAĞ
 KOCAELİ Av. Ali YAZICI
 KONYA Av. Şaban UÇLUSOY
 KÜTAHYA Av. Emin KARAA
 MALATYA Av. Yaşar ERENÜ
 MANİSA Av. Hüseyin ERKENCİ
 KAHRAMANMARAŞ Av. Hasan BELLİ
 MARDİN Av. Cemal ARTIK
 MERSİN Av. Uğur YÜREKLİ
 MUĞLA Av. A. Birdal ERTUĞRUL
 MUŞ Av. Saip SEVER

NEVŞEHİR Av. Hüsnü Yaşar OĞUZ
 NİĞDE Av. Naci DEĞİRMENCİ
 ORDU Av. Kaşif ENGİNYURT
 RİZE Av. Alaaddin YILMAZ
 SAKARYA Av. İlhan ERTEM
 SAMSUN Av. Şefik KIRCI
 SİİRT Av. Zeki EKMEK
 SİNOP Av. Bahadır OKTAY
 SİVAS Av. Yaşar YAKIN
 TEKİRDAĞ Av. Orhan YARAPSANLI
 TOKAT Av. Ufuk PETANOĞLU
 TRABZON Av. Orhan ÇOBANOĞLU
 ŞANLIURFA Av. Ahmet MELİK
 UŞAK Av. K. Koray ATAK
 VAN Av. Hasan AKKÖPRÜ
 YOZGAT Av. Ruhi BACANLI
 ZONGULDAK Av. Hürol BARUÖNÜ

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
 BÜLTENİ**

Üç Ayda Bir Yayınlanır

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan

Av. Önder SAV

Yayın Sorumlusu :

Av. Talay ŞENOL

Yönetim Yeri :

Karanfil Sokak No: 5 Kızılay/Ankara

Tel : 118 05 12

Dizgi ve Baskı :

AFŞAROĞLU Matbaası - Ankara - 1991

Tel : 125 22 44 - 125 41 67

G İ D E C E Ğ İ Y E R